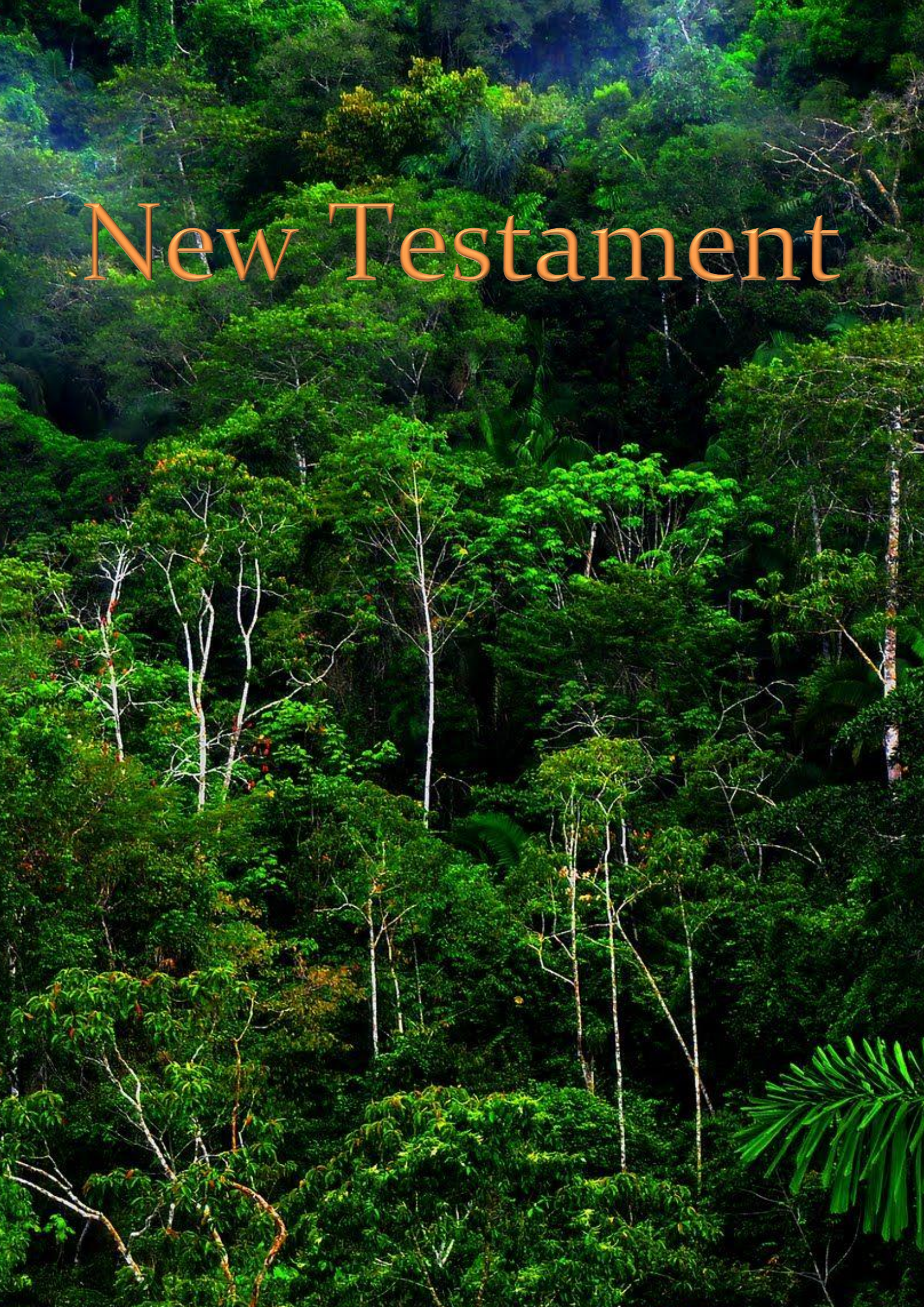
New Testament

Gude - Bible - New Testament

Mata	3
Marəkusə	70
Luka	112
Yoohana	185
Slənə	238
Rooma	303
1 Koorintiya	333
2 Koorintiya	363
Galatiya	382
Afisa	393
Filipi	403
Kwalasiya	411
1 Tesaloonika	418
2 Tesaloonika	424
1 Timooti	428
2 Timooti	436
Titusə	442
Filimanə	446
Ibəraaniya	448
Yakubu	471
1 Piita	479
2 Piita	488
1 Yoohana	493
2 Yoohana	501
3 Yoohana	502
Yahuda	504
Səniinə	507

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Gude - Bible - New Testament

Mata

Mata 1

1Wiinə ləmənyinə ŋga dzədzəshi'inə ŋga Yeesu Aləmasiihu, jijinə ŋga Dawuda. Ma Dawuda, Ibərahiima nə dzədzəci.

2Ma Ibərahiima, kə pwayi ci tə Isiyaaku. Isiyaaku a poo tə Yakubu. Yakubu a poo tə Yahuda da ndzəkəŋushi'inəkii.

3Ma daba'əkii, Yahuda a poo tə i Parasa da Zara dashi Tamara. Ma Parasa, kə pwayi ci tə Hasəroona. Hasəroona a poo tə Arama.

4Arama a poo tə Aminadaba. Aminadaba a poo tə Nashana. Nashana a poo tə Saləmoona.

5Saləmoona a poo tə Boowazə dashi Rahaba. Ma Boowazə, kə pwayi ci tə Oobyadə dashi Ruuta. Ma Oobyadə, kə pwayi ci tə Jasii.

6Jasii a poo tə ŋwaŋwə Dawuda. Dawuda a poo tə Sulayimaanu. Miitə sha nji ka minə ŋga Uurəya nə məci Sulayimaanu.

7Ma Sulayimaanu, kə pwayi ci tə Raba'ama. Raba'ama a poo tə Abiya. Abiya a poo tə Asa.

8Asa a poo tə Jahusafatə. Jahusafatə a poo tə Yaramə. Yaramə a poo tə Uuzhiya.

9Uuzhiya a poo tə Yatamə. Yatamə a poo tə Ahazə. Ahazə a poo tə Hizikiya.

10Hizikiya a poo tə Manasa. Manasa a poo tə Amoona. Amoona a poo tə Joosiya.

11Joosiya a poo tə Yakuniya da ndzəkəŋushi'inəkii. Saa'ikii kəəshi ənji tə manjeevə Isərayiila aa Babila ka mavaanə.

12Ndzaŋənə ka saa'i ŋga mavaanə də Babila wiinə ləmə ŋga dzədzəshi'iitə ɓaanii ənji əsə: Ma Yakuniya, kə pwayi ci tə Salaatiyalə. Salaatiyalə a poo tə Zarababila,

13Zarababila a poo tə Abihuda. Abihuda a poo tə Iliyakimə. Iliyakimə a poo tə Azoora.

14Azoora a poo tə Zadookə. Zadookə a poo tə Akima. Akima a poo tə Ilihuda.

15Ilihuda a poo tə Iliyazara. Iliyazara a poo tə Matanə. Matanə a poo tə Yakubu.

16Yakubu a poo tə Yusufu ŋgurii Mariyaama. Ma kya, ki nə məci Yeesu. Tə ci 'wii ənji Aləmasiihu.

17Də ha'ə ɗii zamananyinə pu'u aji ənfwaɗə ndzaŋənə ka Ibərahiima ka dzənə ka Dawuda. Ha'ə əsə, tə'i zamananyinə pu'u aji ənfwaɗə ndzaŋənə ka Dawuda ka dzənə

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ka saa'i ŋga dzənə ka mavaanə aa Babila. Tə'i zamananyinə pu'u aji ənfwaɗə əsə ndzaŋənə ka dzənə ka mavaanə aa Babila ca'ə ka saa'itə pwayi ənji tə Aləmasiihu.

18Wiinə makə sətə pwayi ənji tə Yeesu Aləmasiihu. Ma Mariyaama məci Yeesu, Yusufu ghə'i tə ki. Amma, ma taabu'u kaa kya da məhura, ma ɗii səkii, kə ɗasəkii ki də baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə.

19Ma Yusufu, əndə ətə ca slənə taa mi patə də rəgwakii. Paa ci mwayi ɗavə ayinə ka Mariyaama agi ənji əsə. Acii ha'ə, kə ɗii ci aniya ŋga səɗəpaa maɗanaakii ci saakii, yadə shiinə ŋga ənja.

20Ma ci ma'ə agi hiimanə agyanəkii, wata malaa'ika ŋga Slandanə a shigi ka ci agi səniinə, ca ba ka ci, “Yusufu, jijinə ŋga Dawuda, ga ha ŋgwalə ka ŋgərənə tə Mariyaama, kaa kya ndzaa ka minaaku. Acii də Malaaɓa Ma'yanə nə ki də ɗasəka.

21Ka poonə nə ki uundzə ŋgura. Yeesuf nii kwa ɗəkə ka ci ləma. Acii ci na luupaa tə ənjaakii agi 'waslyakəənatii.”

22Ma slənyi ətsə patə, ka mbu'utəginə də sətə waɓi Slandanə da ma anabi.

23Ma bii ca, “Kadə nə kadəmə a ɗasəka, kya poo uundzə ŋgura, ənjə a 'wa tə ci Imaniyalə”, makə bana, ‘Ləɓə daamə nə Əntaŋfə’.

24Wata, makə ma'i Yusufu ka ŋunyinə, ca ŋgərə tə Mariyaama, kaa kya ndzaanə ka minaakii, makə sətə bii malaa'ika ŋga Slandanə ka ci ɗanə.

25Amma, mabaamə ci də ki taabu'u pwayi ki uundzə ŋgurəta. Makə pwayi ki, ca ɗəkə ka uuzənəkii ləmə Yeesu.

Mata 2

1Ma Yeesu, asəkə vəranə ŋga Bayitilaama anə hanyinə ŋga Yahudiya pwayi ənji tə ci, agi zamana ŋga ŋwaŋwə Hirudusə. Ma daba'əkii, wata ənjitə shii agyanə tikisanyinə a ma'ya da tsaaŋwə, təya dzə aa Urusaliima.

2Mbu'unatii, təya ləgwa, əŋki tii, “Miinə uuzəətə pwayi ənji kaa ca ndzaa ka ŋwaŋwə ŋga Yahudiina? Kə nee inə ka tikisaakii, makə lə'yagi ki da tsaaŋwə. Ka paslənə tə ci shiinə.”

3Makə fii ŋwaŋwə Hirudusə waɓəətsa, kə ma'i haŋkalaakii ka shaŋə. Ha'ə nə patənə ŋga ənji əsə asəkə vəranə ŋga Urusaliima.

4Wata ca 'waa'watə patənə ŋga matakəŋwanyinə ŋga limanyinə da maliminə ŋga bariya, ca ləgwa ka tii, əŋki ci, “Da saŋə ci ənjə a poo tə Mataɗəkii ŋga Əntaŋfwa?f “

5Təya ba ka ci, “Asəkə vəranə ŋga Bayitilaama, anə hanyinə ŋga Yahudiya nə ənjə a poo tə ci. Acii wiinə sətə nyaahə anabi:

6“'Ya'ə Bayitilaama, anə hanyinə ŋga Yahudiya, rəŋwə nə hə agi vəranyinə ŋga Yahudiya ətə palee də məghərəvənə, acii asəkəku nə matakəŋwanə a shigi. Ci na ndzaa ka magəra ŋga ənji ŋga Əntaŋfə, ənji Isərayiila.’ ”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Wata Hirudusə a 'wa tə ənjitə shi da tsaaŋwə, kaa ca ɗa mətərəkinə da tii yadə shiinə ŋga ənja. Ca ləgwatə a matii taa ka ŋgutə saa'i ɗaŋə lə'yagi tikisakii.

8Wata ca sləkee ka tii aa Bayitilaama, ca ba ka tii, “Dəmə ka nəəhətə uuzənəkii. Maɗa kə lapaa unə tə ci, shoomə ka bapaanə ka nyi, nyi maa, kaa nya dzə ka paslənə tə ci.”

9Ma daba'ə waɓənatii da ŋwaŋwa, wata təya maɗə, təya palə. Ma təya palə, təya ənə ka neenə ka tikisatə nee tii da tsaaŋwə. Makə ənyi tii ka neenə ka tikisakii, kə ɗii tii maŋushinə ka shaŋə. Tikisakii a dzə də ta ka tii kəŋwanə, ha'ə shi tikisakii ka kəŋaanənə dagyanə hatə ɗii uuzənəkii davə.

11Təya dzəgərə aasii, təya lapaa tə uuzənəkii tii da məcikii Mariyaama, təya gərə'waanə ka paslənə tə ci. Ma daba'əkii, təya pəərəgi mbuurənyinatii, təya ŋgyaaragi kanyeera da urədya ŋga ɗəzənə da əndə'i tsarə ŋga urədya ətə ci ənjə a 'wa miira, təya vii ka ci.

12Ma daba'əkii, makə kə bii Əntaŋfə ka tii agi səniinə oo'i, ga təya ənə aa ha Hirudusə, wata təya ənə satii aa hatii aa vəra ka əndə'i rəgwa pamə.

13Makə pyalə ənjitə shi da tsaaŋwə satii, wata malaa'ika ŋga Slandanə a shigi ka Yusufu agi səniinə, ca ba ka ci, “Ma Hirudusə, kadə nii kəya alə uuzəətsə kaa ca ɓələgi. Acii ha'ə, maɗətə, ha ŋgərə tə tii da məcikii, una palə aanə hanyinə ŋga Misəra, una ndzaa davə see maɗa bii nyi ka hə dzəginə davə.”

14Makə fii Yusufu ha'ə, wata ca maɗətə, ca ŋgərə tə uuzəətə tii da məcikii davəɗə, ca huyi də tii aanə hanyinə ŋga Misəra.

15Ca ndzaa davə see də makə əntəgi Hirudusə. Ma ɗii ətsə ha'ə, ka mbu'utəginə də sətə bii Slandanə da ma anabi oo'i: “Kə 'wagi nyi uuzənaaki anə hanyinə ŋga Misəra.”

16Makə paaratəgi Hirudusə oo'i, kə ha'uunə ənjitə shi da tsaaŋwə ka ci, kə ɓəzhi səkəkii ka shaŋə. Ca sləkee ka ənjə a ɓəələgi patənə ŋga uuji ŋguyirənə asəkə vəranə ŋga Bayitilaama da sətə gəŋutəgi də ki patə, ndzaŋənə ka kura poonə ka dzənə ka fəzə bəra'i, makə sətə ɓaanya ci, ndzaŋənə ka saa'itə ləguyi ci ama ənjitə shi da tsaaŋwə, waatoo, saa'itə 'watəgi tikisakii lə'yaginə.

17Də ha'ə ndzaa ka tantanyinə nə sətə bii anabi Irimiya. Ma bii ca:

18“Kə fii ənji bwaya uura asəkə vəranə ŋga Rama, uura ŋga bwaya tuunə da maɓətəsəka. Rahila ca tuu atsa manjeevənatə. Kə təkuree ənji ka puutəpaanə tə ki, acii kə məətəgi manjeevənatə.”

19Daba'ə makə əntəgi Hirudusə, wata kə shigi malaa'ika ŋga Slandanə ka Yusufu agi səniinə, ci anə hanyinə ŋga Misəra,

20ca ba ka ci, “Maɗətə, ha ŋgərə uuzəətsə tii da məcikii, kaa ha ənə aanə hanyinə ŋga Isərayiila. Acii, ma ənjitə ali rəgwa ŋga ɓələgi uuzəətsa, kə məətəgi tii.”

21Makə fii Yusufu ha'ə, wata ca maɗətə, ca ŋgərə uuzəətə da məcikii, təya ənə aanə hanyinə ŋga Isərayiila.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Amma, makə fii Yusufu oo'i, Arəkilayasə ŋgirə dəgələ ŋga dii, waatoo, ŋga Hirudusə, kaa ca ndzaa ka ŋwaŋwə ŋga Yahudiya, kə ŋgwali ci ka ənənə aa dəvə. Əntaŋfə a ənə ka banə ka ci agi səniinə tə sətə ɗanəkii. Wata ca dzə saakii aanə hanyinə ŋga Galili,

23ca dzə ka ndzaanə asəkə vəranə ŋga Nazaratu. Də ha'ə ɗii ka tantanyinə nə sətə bii anabinyinə agyanə Aləmasiihu oo'i: “Ka 'wanə nə ənji tə ci əndə Nazaratu.”

Mata 3

1Ma daba'ə fəzənyinə, kə gi Yoohana əndə ɗa bapətisəma ka waazanə aagi bilinə ŋga Yahudiya.

2Ca ba, “Uneemə ka ɗa 'waslyakəənə, una baanə ka Əntaŋfə, acii kədəhə nə ci ka ɗa ŋwaŋuunaakii.”

3Ma Yoohana, ci nə əndətə shi anabi Isaaya a waɓi agyanəkii, banə tuu'ina: “Wiitə əndə ca kaala agi bilinə, əŋki ci: ‘Haɗatəgimə də rəgwa ka Slandana, kəŋeemə ka ci ka rəgwa.’ ”

4Ma Yoohana, də shiŋkinə ŋga ŋgyalooba ɗii ənji kəjeerənaakii. Ca əgəgi ŋukii də gyara ŋga kuvə'unə. Ayiwa da moozəŋa nji zəmaakii.

5Kə giigi ənji aaɓiikii daga də Urusaliima da anə patənə ŋga hanyinə ŋga Yahudiya da patənə ŋga hanyinə ətə ama gəərə ŋga Urədunə.

6Təya baabagi 'waslyakəənatii, ca ɗa ka tii bapətisəma asəkə gəərə ŋga Urədunə.

7Makə nee Yoohana ka Farisanyinə da Sadukiinə laŋə təya shi aaɓiikii, kaa ca ɗa ka tii bapətisəma, ca ba ka tii, “Unə rəhunyinə, goona səkəpaanə ka banə oo'i, ka mbərəɗənə nuunə acii maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə ətə na shi.

8Amma, ma ɗanuuna, slənəmə sətə ca ɓaarii oo'i, kə baa unə ka Əntaŋfə.

9Goona səkəpaanə ka banə oo'i, ka mbərəɗənə nuunə, acii ɗii Ibərahiima ka dzədzəshi'inuunə. Wanyinə ka banə koonə: ma Əntaŋfə, ka mbeenə nə ci ka zhi'weenə ka faariinyiina, təya ndzaa ka jijinyinə ŋga Ibərahiima!

10Ma əsə, tə'i raha acii, ka cisləginə də ənfuginə ka slərəginətii. Taa ŋgutə ənfwə nəndə pooshi ka poonə ŋga'ə, ka cisləginə nə ənja, ənjə a kagərə aagi gunə.

11Ma nya, də ma'inə cii kya ɗa koonə bapətisəma ka ɓaariinə oo'i, kə baa unə ka Əntaŋfə. Amma, ma əndətə na uugya ba'ə ka shinə, də Malaaɓa Ma'yanə da gunə nii kəya ɗa koonə bapətisəma. Ɗuunuunaakii palee ka naaki. Mambu'umə nyi bahə nya kərə ɓiɓinaakii.

12Tə'i ɗəvə bə'unaakii ŋga bə'ugi də səkəŋwa. Ka fəɗənə nə ci səkəŋwaakii, ca əjigərə aa əjimə. Amma, ma lyaafa, ka dzatəginə nə ci, ca pukəgərə aagi gunə ətə pooshi ka əntənə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Wata Yeesu a madə də Galili, ca dzə aa gəərə Urədunə, kaa Yoohana a ɗa ka ci bapətisəma.

14Amma Yoohana a ɗa gazhi'waanə ŋga təŋapaanə tə ci, ca ba ka ci: “Ma dəɓee, hə nə ɗa ka nyi bapətisəma. Amma wahənə kə shi aaɓiiki əsə!”

15Amma Yeesu a ba ka ci, “Luuvə sətsə bii nyi ka hə. Acii də ha'ə ɗatənaaŋwə patənə ŋga sətə ca kaɗeesəkə ka Əntaŋfə.” Wata Yoohana a luuvə.

16Makə uugi ənji ɗa bapətisəma ka Yeesu, pii ca gimagi agi ma'inə. Wata səkəntaŋfə a wunəgi ka ci, ca nee ka Ma'yanə ŋga Əntaŋfə ca jima aanəkii makə kurəkuta.

17Wata ənjə a fa waɓənə dadagyə ca ba, “Waatsə Uuzənaaki, kə uu'i nyi tə ci. Ci ca uuɗagi səkəki.”

Mata 4

1Makə uugi ənji ɗa bapətisəma ka Yeesu, wata Malaaɓa Ma'yanə a ŋgərə tə ci, ca kərəgərə aagi bilinə, kaa Seetanə a təɓətə tə ci.

2Makə baa ci ənfwadə pu'unə da uusəra ənfwadə pu'unə yadə zəmə amakii, kə ɗii madəfənə tə ci.

3Wata Seetanə a dzə aaɓiikii, əŋki ci ka ci, “Makə ɗii ci Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə hə, bawə ka faariitsa təya zə'ugi ka zəma.”

4Amma Yeesu a ba ka ci, “Tə'i manaahəkii tuu'ina, ‘Əntaa də zəmə daanəkii mbəɗənə ənda, amma ka mbəɗənə nə əndə də taa ŋgutə waɓənə ətə ca shigi da ma Əntaŋfə.’ ”

5Ma daba'əkii, Seetanə a ŋgərə tə ci, ca kərə aa Urusaliima, waatoo malaaɓa maɗuunə vəranə, ca kəŋee ka ci ka makiɗakiɗaŋənə ŋga maɗuunə kuvə ŋga Əntaŋfə,

6əŋki ci ka ci, “Makə ɗii ci, Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə hə tanyi, ləɗəgərə aa panə, acii tə'i manaahəkii tuu'ina, ‘Ka banə nə Əntaŋfə ka malaa'ikanyinaakii, kaa təya nəhətə tə hə, təya kətsa'utə tə hə də ciinətii, acii ga ha dəgəgi taa səɗəku anə faara.’ ”

7Yeesu a ba ka ci, “Tə'i manaahəkii əsə tuu'ina, ‘Ga ha təkə tə Əntaŋfə Slandanəku.’ ”

8Wata Seetanə a ənə ka ŋgərənə tə ci, ca kərə aagyanə magərə giŋwə ka shaŋə, ca ɓaarii ka ci hanyinə ŋga duuniya patə da gənatə asəkəkii,

9ca ba ka ci, “Ma ətsə patə, ka viinə nə nyi ka hə, maɗa kə gərə'waanə hə ka paslənə tə nyi.”

10Wata Yeesu a ba ka Seetanə, əŋki ci, “Dzəgi gadəvə Seetanə! Tə'i manaahəkii tuu'ina, ‘Ka Əntaŋfə Slandanəku daanəkii gərə'unəku, tə ci daanəkii paslənəku əsə.’ ”

11Makə fii Seetanə ha'ə, wata ca bwasee ka Yeesu. Ma daaba'əkii, malaa'ikanyinə a dzə ka tsakənə tə Yeesu.

12Kə fii Yeesu oo'i, kə kəsəgərə ənji tə Yoohana aa furəshina. Makə fii ci ha'ə, ca madə, ca palə aanə hanyinə ŋga Galili.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Paa ci kəŋaanə də Nazaratu, amma ca palə aa Kafarənahumə, ca ndzaanə davə. Ma Kafarənahumə, əndə'i vəranə ama uunəvə ŋga Galili, anə hanyinə ŋga Zabuloonə da Nafətalima.

14Ma ɗii ətsə patə, ka mbu'utəginə də sətə waɓi anabi Isaaya ətə bii ci,

15“Ma ənjitə agyanə hanyinə ŋga Zabuloonə da ŋga Nafətalima, a rəgwa uunəva, a taŋəgi Urədunə, hanyinə ŋga məshipətə ənja, waatoo Galili,

16agi təkunə nə tii. Ka neenə nə tii ka ɓərənə ka shaŋə. Ma ənjitə ndzaanə agi təkunə ŋga wa, ka ɓərəginə nə ɓərənəkii ka tii.”

17Ndzaŋənə ka saa'ikii, 'watəgi Yeesu waazanə, ca dzə də banə: “Uneemə ka ɗa 'waslyakəənə, una baanə ka Əntaŋfə, acii kədəhə nə ci ka ɗa ŋwaŋuunaakii.”

18Ma Yeesu a dzə də wiigi'inə ama uunəvə ŋga Galili, kə lapaa ci ənji bəra'i, təya təəmə. Ndzəkəŋushi'inə nə tii, waatoo, Simoonə ətə ci ənjə a 'wa Piita tii da Andərawəsə ndzəkəŋuci. Ma təya, təəmənə nə slənatii.

19Yeesu a ba ka tii, “Shoomə atsaki, kaa nya dzəgunə koonə makə sətə ci ənjə a ɗa slənə ŋga təəmə ənja.”

20Pii wata təya bwasee ka slaaɗatii, təya palə atsakii.

21Yeesu a dzə aakəŋwa, ca lapaa tə hara ndzəkəŋushi'inə bəra'i əsə, Yakubu da Yoohana, manjeevənə ŋga Zabadiya. Asəkə kumbawalatii nə tii da i dəsənətii Zabadiya, təya haɗa də slaaɗatii. Yeesu a 'wa tə tii.

22Pii wata təya bwasee ka dəsənətii da kumbawala, təya palə atsakii.

23Kə wiigi'i Yeesu taa dama patə anə hanyinə ŋga Galili, ca dzə də dzəgunənə ka ənji asəkə kuvə də'wanyinə, ca waaza Ɗunyi Habara agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, ca mbəɗəpaa də taa ŋgutə tsarə ŋga bwaneanyinə.

24Kə huwugi habaraakii taa dama patə anə hanyinə ŋga Siriya. Wata ənjə a kyaara ka ci patənə ŋga ənjitə da bwaneanyinə kama kama ashitii, waatoo ənji ginaaji, da ənji ma'idə'ida, da maɓiiyi ənja. Ca mbəɗəpaa də tii patə.

25Daɓaala laŋə nyi'u tə ci anə hanyinə ŋga Galili. Kə shi hara ənji daga anə hanyinə ŋga Dikapoolif da ŋga Yahudiya, da asəkə vəranə ŋga Urusaliima, ha'ə da ataŋəgi gəərə ŋga Urədunə, təya nə'u tə ci.

Mata 5

1Makə nee Yeesu ka daɓaala laŋə, wata ca ndərəgi aanə ɗaŋgəra, ca ndzaanə dasə. Lyawarənaakii a əntsahə aaɓiikii.

2Ca 'watəgi dzəgunənə ka tii, əŋki ci,

3“Tə'i barəkaanə ashi ənjitə shii oo'i, tyalakinə nə tii akəŋwacii Əntaŋfə. Ma təya, ka tii də ŋwaŋuunə ŋga dagyə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Tə'i barəkaanə ashi ənjitə ka maɓətəsəka, acii ka puutəpaanə nə Əntaŋfə tə tii.

5Tə'i barəkaanə ashi ənjitə banee ka nətii akəŋwacii ənja, acii tii na upaa sətə bii Əntaŋfə viinə.

6Tə'i barəkaanə ashi ənjitə ca moo ka shaŋə tə slənə sətə ci Əntaŋfə a moo ənjə a slənə. Acii ma təya, ka viinə nə Əntaŋfə ka tii baawəɗa ŋga ɗa slənəkii makə sətə mwayi tii.

7Tə'i barəkaanə ashi ənjitə ca nəhə təgunuunə ŋga hara ənja. Acii tii maa, ka nəhənə nə Əntaŋfə təgunuunatii.

8Tə'i barəkaanə ashi ənjitə ɗii ədzəmətii malaaɓakii. Acii kadə nə təya nee ka Əntaŋfə.

9Tə'i barəkaanə ashi ənjitə ca slənə sətə ca kira jamənə aahada ənja. Acii ka 'wanə nə Əntaŋfə tə tii manjeevənaakii.

10Tə'i barəkaanə ashi ənjitə ci ənjə a ciɓə də tii putə ŋga slənə sətə ci Əntaŋfə a moo. Acii ka tii də ŋwaŋuunə ŋga dagyə.

11Tə'i barəkaanə ashuunə, maɗa dzaanii ənji tuunə, ənjə a ciɓə duunə, ənjə a jaarakə kama kama aashuunə putə ŋga nə'unə goonə tə nyi.

12Ɗamə maŋushinə ka shaŋə, acii tə'i maɗuunə shikwa goonə kiɗə dagyə. Ha'ə makə ətsə nji ənjə a ciɓə də anabinyinə ŋga ŋukə.”

13“Ma una, makə zhatanə nuunə ka patənə ŋga ənji shiŋkinə. Amma, maɗa kə ləvəgi zhatanə saakii, pooshi ənji ka mbeenə ka ənətəginə njamə njamə ma'ə. Pooshi nafaakii ma'ə, maɗaamə pukəginə aa panə, ənjə a wiigi anəkii də səɗa.

14“Ma una, unə nə ɓərənə ka duuniya. Ma vəraatə ghənyi ənji anə ɗaŋgəra, pooshi ka umbənə shaŋə.

15Pooshi əndə ca təzəvə gunə ka garəkuwa, ca umbətə də kəŋwa. Amma ka madzəgamə ha dzakəpaanəkii, hatə ca ɓərə taa dama patə asəkə ya.

16Ha'ə makə ətsə əsə, wa ɓərənə goonə a ɓərə taa ka wu patə, kaa təya shii nee ka ŋunyi slənə goonə, təya dəla də Dəsənuunə ətə dadagyə.

17“Goona nəhə noonə makə ma shinaaki, ka uulagi bariya ŋga Muusa da dzəgunənə ŋga anabinyinə shi nyi. Aa'a, poosha. Mashimə nyi ka uulaginə. Ma shi nyi, ka mbu'utəginə də dzəgunənatii, kaa ca ndzaa tantanyinə.

18Tantanyinə cii kya ba koonə: taa uushi pirihu gi'u, pooshi ka dzəginə agi bariya ca'ə ka saa'itə nə duuniya a uudə, see maɗa mbu'utəgi Əntaŋfə də aniyaakii patə.

19Acii ha'ə, taa wu bwasee ka nə'u bariya taa ətə palee də uundzuundzuunə maa, ha'ə ca dzəgunə ka ənji kaa təya ɗa makə naakii əsə, moodəba'a ndzaanəkii agi ŋwaŋuunə ŋga dagyə. Amma taa wu patə nə'utə makə sətə bii bariya, ca dzəgunə ka ənji kaa təya nə'utə makə naakii, gawə ndzaanəkii agi ŋwaŋuunə ŋga dagyə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Acii wanyinə ca ba koonə: ma slənə goonə ətə ci Əntaŋfə a moo ənjə a slənə, maɗa mapaleemə ka slənə ŋga maliminə da ka ŋga Farisanyinə, pooshi unə ka upaa dəməgərənə aagi ŋwaŋuunə ŋga dagyə.”

21“Kə fii unə ənjə a ba ka ənji daga ŋukə oo'i: ‘Ga ha ɓələ hiinə. Taa wu ɓəli əndə, ka kərənə nə ənji tə ci aakəŋwacii gəŋwanə.’

22Amma, ma nya, wanyinə ca ba koonə: taa wu patə ɓəzhi səkə aashi əndə nə'unə makə ci, ka kərənə nə ənji tə ci aakəŋwacii gəŋwanə. Taa wu patə dzaanii tə əndə nə'unə makə ci, əŋki ci ka ci: maɗəəkə ənda, ka kərənə nə ənji tə ci aakəŋwacii madiigərə gayinə. Taa wu patə əsə dzaanii tə əndə nə'unə makə ci, əŋki ci ka ci: mazaɓə ənda nə hə! kə ɗii bahə kanə tə ci aagi gunə.

23Acii ha'ə, taa ka ha ŋga ɗa sataka nə hə ka vii satakaaku ka Əntaŋfə, maɗa kə buurətə hə oo'i, kə ɓəzee hə ka səkə ŋga ndzəkəŋu,

24ma ɗanəkwa, bwasee ka satakaaku davə gatə, ha palə, ha dzə ka naranə da ndzəkəŋu zəku'i, taabu'u nii kwa ənə ka vii satakaaku ka Əntaŋfə.

25Maɗa kə wulii əndə tə hə akəŋwacii gəŋwanə, aluu haɗatəginə da ci pii pii taabu'u mbu'unuunə aakəŋwacii gəŋwanə. Acii maɗa kə mbu'yuunə aakəŋwacii gəŋwanə, ka viinə nə ci tə hə aacii əndə la gəŋwanə, əndə la gəŋwanəkii a vii tə hə aacii soojiinə, təya dzə ka pa'əginə tə hə a furəshina.

26Tantanyinə cii kya ba ka hə: davə ndzaanəku, paa hə ka gimaginə, see maɗa ki'igi hə patənə ŋga kwaɓatə lii ənji ka hə.”

27“Kə fii unə ənjə a ba ‘Ga ha aləhiinə’.

28Amma, ma nya, wanyinə ca ba koonə: taa wu ca tsaamə minə ətə əntaa naakii ŋga mwamwa'inə, kə baa ci də ki ətsə asəkə ədzəməkii.

29Acii ha'ə, maɗa ginəku ŋga ciizəmanə ca kavə tə hə ka ɗa 'waslyakəənə, hurə'yagi, ha kagi. Gəɗə əndə'i purəŋanə ŋga shishinəku ətee hə, acii kagərənə tə patənəkii aagi gunə.

30Maɗa ciizəmaku ca kavə tə hə ka ɗa 'waslyakəənə, lagi, ha kagi. Gəɗə əndə'i purəŋanə ŋga shishinəku ətee hə, acii kagərənə tə patənəkii aagi gunə.”

31“Agi banə nə ənji daga ŋukə, ‘Taa wu lakəgi minaakii, wa ca vii ka ki manaahə ləkaləkatə ŋga kaginə də ki.’

32Amma, ma nyi, wanyinə ka banə koonə: taɗa wu lakəgi minaakii, maɗa əntaa agyanə aləhiinə, kə kavə ci tə ki ka aləhiinə ətsa, maɗa kə ŋgirə ki əndə'i ŋgura. Ma ŋgurətə ŋgirə tə ki əsə, kə ali ci hiinə ətsa.”

33“Kə fii unə əsə ənjə a ba ka ənji daga ŋukə oo'i, ‘Ga ha əɓipaa aləkawalaaku. Amma ɗawə sətə ɗii hə aləkawalə akəŋwacii Slandanəku ŋga ɗanə’.

34Amma, ma nyi, wanyinə ca ba koonə, goona 'wa ləmə ŋga Slandanə shaŋə, una ɗa aləkawala. Goona jiɗə də dadagyə, acii ci nə dəgələ ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Taɗa də hanyinə əsə, goona jiɗə, acii ci nə ha ŋga əji səɗəkii. Taɗa də Urusaliima əsə, goona jiɗə, acii vəranə ŋga Əntaŋfə ətsa. Ci nə maɗuunə Ɲwaŋwa.

36Goona jiɗə taa də nuunə əsə, acii pooshi unə ka mbee ka dəvətə taɗa shiŋkinə rəŋwə ŋga ənduuɗa taa əndə dəŋwa.

37Ma ɗanuuna, bamə ‘awa’ taa ‘aa'aa'ə’ tanə. Taɗa mi shigi da moonə ma'ə, dacii Seetanə shigi.”

38“Kə fii unə ənjə a ba ka ənji oo'i, ‘Maɗa kə jikwagi əndə'i əndə ginə ŋga əndə'i ənda, ginəkii jikwaginə ənji naakii əsə. Maɗa kə kuriŋagi əndə'i əndə linyinə ŋga əndə'i ənda, linyinəkii kuriŋaginə ənji naakii əsə’.

39Amma, ma nyi, wanyinə ka banə koonə: maɗa kə ɓəzee əndə'i əndə ka səkəku, ga ha ki'i naaku. Maɗa kə tsagi əndə ka hə meeciinə ka hwahwaaməku ŋga ciizəmanə, zhi'wee ka ci ka hwahwaamə ŋga madzəna əsə.

40Maɗa kə kirə əndə tə hə aakəŋwacii gəŋwanə, kaa ca shii ləwutə də kəjeerənaaku, bwasee ka ci, ca ŋgərə baləwaaku əsə.

41Maɗa kə kavə əndə'i əndə tə hə tyasə ka kərə ka ci əndə'i uushi ŋga kiloomeeta rəŋwə, kərəwə ka ci ŋga kiloomeeta bəra'i.

42Maɗa kə kədii əndə uushi aciiku, vii ka ci səkii. Maɗa kə shi əndə aaɓiiku ka ndzəma, ndzəmuu ka ci.”

43“Kə fii unə ənjə a ba ka ənji oo'i, ‘Uuɗuu tə əndətə aɓiiku, ha kaaree ka ənji daawaanaaku’.

44Amma, ma nyi, wanyinə ka banə koonə: uuɗəmə tə ənjitə ca ka koonə daawaanə, una ɗa də'wa ka ənjitə ca ciɓə duunə.

45Maɗa kə ɗii unə ha'ə, ka ndzaanə nuunə ka manjeevənə ŋga Dəsənuunə dadagyə. Acii ma ɗatə ci uusəraakii, kaa ca ɓərə ka bwaya ənji da ŋunyi ənji patə ka ciinə rəŋwə. Ca ndzəmə vənə ka ənjitə ca slənə bwaya slənə da ənjitə ca slənə ŋunyi slənə patə.

46Maɗa wata tə ənjitə ca uuɗə tuunə cuuna uuɗə tanə, pooshi unə ka upaa shikwa dadagyə. Taa ənji luu tsəkə maa, agi ɗanə nə tii ha'ə makə ətsa.

47Maɗa wata ka guviinuunə cuuna waɓə, pooshi unə slənyi uushi palee ka ŋga hara ənji, acii taa ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə maa, agi ɗanə nə tii ha'ə makə ətsa.

48See a ndzaa unə ka ənjitə yadə idəpaa uushi ashitii, makə sətə ɗii Dəsənuunə ətə dadagyə yadə idəpaa uushi ashikii.”

Mata 6

1“Ɲgərəmə haŋkala! Ma una slənə sətə ci Əntaŋfə a moo, goona ɗa kaa ənjə a shii neenə. Maɗa ha'ə cuuna ɗa, pooshi unə ka upaa shikwa acii Dəsənuunə dadagyə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Acii ha'ə, ma ha vii uushi ka əndə kədiinə, ga ha ɓaarəgi paŋgəraŋə kaa ənjə a shii neenə. Acii tə'i hara ənji ca ɗa ha'ə makə ətsə asəkə kuvə də'wanyinə da anə rəgwanyinə, kaa ənjə a shii dəlanə də tii. Ma təya, də bəra'i asəkətii ci təya kərə ka Əntaŋfə. Tantanyinə cii kya ba koonə: ma ənjitsa, kə uugi shikwatii, pooshi ma'ə aakəŋwa.

3Amma, ma ha vii sataka ka əndə kədiinə, vii ka ci ka rəgwatə taa ŋunyi guvaku, pa ca shii.

4Maa kə ɗii hə ha'ə, ka ndzaanə nə satakaaku ma'umbəkii. Ma Duu ətə ca nee ka ma'umbə uushi əsə, ci na vii ka hə shikwa.”

5“Ma una ɗa də'wa, goona ɗa makə ŋga ənjitə ca kərə ka Əntaŋfə də bəra'i asəkətii. Acii ma təya, parakə kaɗeesəkə ka tii nə maɗətənə ahada ənja, təya ɗa də'wa asəkə kuvə də'wanyinə da ka mətikətikənə ŋga rəgwa, kaa ənjə a shii neenə ka tii. Tantanyinə cii kya ba koonə, ma ənjitsa, kə uugi shikwatii ha'ə, pooshi ma'ə aakəŋwa.

6Amma, ma ha ɗa də'wa, dzəgərə aa kumu, ha pa'aanə makuvə ka naaku na, ha ɗa də'wa ka Duu ətə pooshi ənji ka neenə. Ma ca, agi neenə nə ci ka sətə cii kwa ɗa ma'umbeekii, ci na vii ka hə shikwa.

7“Ma una ɗa də'wa, goona siiyiitəgi də waɓənə ətə pooshi nafakii, makə sətə ci ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə a ɗa. Ma nə tii ka nəhəna, ka fanə nə Əntaŋfə tə tii putə ŋga magərə də'watii.

8Goona ɗa makə natii. Acii kə shii Dəsənuunə sətə cuuna moo kədiinə, unə ma'ə makədiimə aciikii.

9Wiinə makə sətə ɗanuunə də'wa: ‘'Ya'ə Dəsəniinə ətə dagyə, ɗawə ka taa wu patə a dəla də ləməku.

10Dawə ŋwaŋuunaaku taa da patə. Wa ənjə a ɗa sətə cii kwa moo ganə a duuniya makə sətə ci ənjə a ɗa gatə dagyə.

11Ndii keenə zəmə ŋga ka də uusəra ənshinə,

12ha tifyagi keenə 'waslyakəənə geenə, makə sətə ciina tyaafagi ka ənji ɗaaɗa keenə 'waslyakəənə.

13Ga ha kapaa tiinə ka rəgwa pu'unə, amma luupaa tiinə acii Seetanə. [Acii naaku nə ŋwaŋuunə da baawəɗa da ɗuunuunə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.]’

14“Maɗa kə tifyagyuunə ka ənji ɗaaɗa koonə 'waslyakəənə, ma Dəsənuunə ətə dadagyə, ka tifyaginə nə ci koonə noonə 'waslyakəənə əsə.

15Amma, maɗa pooshi unə tifyagi ka hara ənji 'waslyakəənatii, yoo, pooshi Dəsənuunə ka tifyagi koonə 'waslyakəənə goonə əsə.”

16“Ma unə agi ɗa suumaya, goona ɓəzee ka ginuunə makə ŋga ənjitə ca kərə ka Əntaŋfə də bəra'i asəkətii. Ka ɗatənə nə tii də natii nə rəgujiɓə, kaa ənjə a shii neenə

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oo'i, agi ɗa suumaya nə tii. Tantanyinə cii kya ba koonə, ma ənjitsa, kə uugi shikwatii ha'ə, pooshi ma'ə aakəŋwa.

17Amma, ma ha ɗa suumaya, yiɓəgi ginəku, ha ɓəzəpaa nəku də maara, ha haɗatəgi də shiŋkinaaku ŋga'ə.

18Maa kə ɗii hə ha'ə, pooshi hara ənji ka shiinə oo'i, agi ɗa suumaya nə hə, maɗaamə Duu ətə pooshi ənji ka neenə. Ma ca, ci ca nee ka ma'umbee uushi, ka viinə nə ci ka hə shikwa.”

19“Goona dzatə də gəna ka noonə nə ganə a duuniya. Ma a duuniya, ka saaweenə nə məbərə da magənaza, taa mahiirənə əsə, təya hərəma.

20Amma tsəkəmə gəna goonə gatə dagyə, hatə pooshi məbərə da magənaza ka saaweenə, pooshi mahiirənə ka hərəmanə əsə.

21Acii ma hatə ɗii gənaaku, davə ndzaanə nəku sliŋə.”

22“Ma ginə, makə garəkuwa nə ci ka shishinə. Maɗa jamə nə ginəku, agi maɓərəha nə hə ətsa.

23Amma maɗa pooshi ginəku ndaŋə ndaŋə, agi təkunə nə hə ətsa. Acii ha'ə, maɗa ma ɓərəətə ashiku, wata təkunə tanə, iitə saŋə ndzaanəkii də təku təkuuna?”

24“Pooshi mava ca mbee ka slənətənə ka slanjiinə bəra'i. Ka kaareenə nə ci ka əndə'i əndə, ca uuɗə tə əndə'i ənda. Ka gaɗeenə nə ci ka əndə'i əndə, ca ushapaa tə əndə'i ənda. Pooshi rəgwa ŋga paslənə tə Əntaŋfə, unə kə kavə nuunə ka alə gəna.

25“Aciikii, wanyinə ka banə koonə, goona buurə sətə cuuna kavə aa moonə taa sətə cuuna sa koona gərə də əpinə; taa sətə cuuna umbee də purəkinə əsə, goona buurə. Mapaleemə əpinə ka zəmə də məghərəvənə kwa? Anii mapaleemə shishinə ka kəjeerəna?

26Tsaaməmə əginyinə: pooshi ratii, paa tii ka slənə cifanə, pooshi dəɓwatii əsə. Amma Dəsənuunə ətə dadagyə ca adəvə ka tii. Mapaleemuunə ka əginyinə də məghərəvənə kwa?

27Wu saŋə agyuunə ca mbee ka tsakəvə gərənə ŋga əpinaakii taa gi'u putə ŋga buurə uushi'inaakəya?

28Mi saŋə cuuna buurə haala ŋga kəjeerəna? Tsaaməmə makə sətə ci gudəzənyinə a gərə də bilə: pooshi tii ka slənənə, pooshi tii ka ɗatə kəjeerənə ka shishinətii əsə.

29Amma, wanyinə ka banə koonə: taa ŋwaŋwə Sulayimaanu da patənə ŋga məghərəvənaakii maa, makamə ci dagwa kəjeerənə makə gudəzənyinə də bilə.

30Kə kavə Əntaŋfə kəjeerənə ka kuzhinyinə ənə ənshinə una nee, ma doorə, ənjə a ətsagi. Sakwa unə ɗii, paa ci agi vii koonə kəjeerənə kwa? Una! Gi'u nə gi'inə goonə tə Əntaŋfə!

31“Acii ha'ə, goona ənvutə noonə nə də buurə sə ŋga adənə, taa sə ŋga sanə, taa kəjeerənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Acii ma uushi'iitsə patə, ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə ca ka haŋkalatii davə. Ma Dəsənuunə ətə dadagyə, kə shii ci oo'i, ŋga'ə koonə nə patənə ŋga uushi'iitsa.

33Amma, ma ŋga təkəŋwanə, kavəmə nuunə tanə ka ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, una ɗa patənə ŋga sətə mwayi ci. Maa kə ɗii unə ha'ə, ma hara uushi'iitsə patə ma'ə, ka tsakəənənə nə ci koonə.

34Acii ha'ə, goona buurə uushi'inə ŋga doorə. Acii ma doorə, tə'i uushi'inə pamə ŋga buurənə. Wa mabuurənə ŋga uusəra rəŋwə a ndzaanə anə naakii uura, goona tsəkə aamakii."

Mata 7

1"Goona lagi gəŋwanə agyanə hara ənja, acii ga Əntaŋfə a lagi gəŋwanə agyanuunə noonə əsə.

2Acii ma ca, ka laginə nə ci agyanuunə makə sətə lagyuunə agyanə hara ənji noonə. Də kəŋutə gəlatuunə ka ənja, də ci nə ənjə a gəla koonə noonə əsə.

3Ka mi saŋə cii kwa tsaamə uundzə kada agi ndzəkəŋu, ha bwasee ka rintə agiku naakwa?

4Iitə saŋə mbeenəku ka banə ka ndzəkəŋu oo'i: 'Taku kaa nya ŋgərəgi ka hə kada agiku', yoo, wahənə da rintə agiku naakwa?

5Hə əndə kərənə ka Əntaŋfə də bəra'i! Ma ɗanəkwa, ŋgərəgi rintətsə agiku zəku'i. Ma daba'əkii, ka neenə nə hə tahu tahu bahə ha ŋgiragi uundzə kada agi ndzəkəŋu.

6"Goona vii sətə malaaɓakii ka ədiinə, acii ga təya ənə ka laakətənə tuunə. Goona kagi gəna goonə akəŋwacii dagəliinə, acii ga təya mama'əgi."

7"Kədiimə, ka viinə nə ənji koonə sətə kədii unə. Aləmə, ka upaanə nuunə sətə alyuunə. Dzamə makuva, ka wunəginə nə ənji koonə makuva.

8Acii taa wu patə kədii, ka viinə nə Əntaŋfə ka ci. Taa wu patə ali əsə, ka upaanə nə ci səkii. Ka wunəginə nə ənji ka əndətə dzii makuvə əsə.

9Ŋgutə əndə saŋə ahadoonə ca ŋgərə faara, ca vii ka uuzənaakii maɗa ləguyi ci buroodya?

10Anii ka ŋgərənə nə ci rəhunə, ca vii ka ci, maɗa ləguyi ci hərəfina? Pooshi.

11Taa unə məŋgərəkikinyinə maa, kə shii unə vii ŋunyi uushi'inə ka manjeevənə goonə. Sakwa Dəsənuunə ətə dagyə ɗii, kə palee ci də vii ŋunyi uushi'inə ka ənjitə kədii aciikii.

12Ma patənə ŋga sətə cuuna moo ənjə a ɗa koonə, ɗamə ka tii ha'ə. Acii ci nə ginə ŋga bariya da dzəgunənə ŋga anabinyinə."

13"Ŋgərəmə matya'u rəgwa, acii ma mabwaŋə rəgwa, aagi gunə ca dzə. Ŋgufə nə dzənə davə a rəgwa, laŋə əsə nə ənji dzənə davə a rəgwa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Amma, ma rəgwa ŋga upaa əpinə, tya'u ka shaŋə, dzawə nə dzənə davə a rəgwa. Ma
ənjitə ca nə'u rəgwakii əsə, gi'u nə tii.”

15“Nəhəmə noonə nə acii majirakinə ŋga anabinyinə: ma ci təya shi aaɓii unə, makə
sətə ci furətsoofanyinə a geegi ka natii nə makə bagiinə, təya dzəgərə aagitii ka
tsəɓənə tə tii.

16Ka shiinə nuunə tə tii dagi slənatii. Pooshi ənji ka slirəɓa pawə ŋga papawə a ənfwə
dəhə uuɗa. Pooshi ənji ka slirəɓa pawə ŋga uudəvə a ənfwə kaaya əsə.

17Maa ŋunyikii nə ənfwa, ŋunyikii poonəkii. Amma, maɗa bwayakii nə ənfwa,
bwayakii poonəkii.

18Pooshi ŋunyi ənfwə ka poonə bwayakii. Ha'ə əsə, pooshi bwaya ənfwə ka poonə
ŋunyikii.

19Taa ŋgutə ənfwə nəndə pooshi ka poonə ŋunyikii, ka cisləginə nə ənji hisə, ənjə a
kagərə aagi gunə.

20Də ha'ə, ka shiinə nuunə majirakinə ŋga anabinyinə dagi sətə cii təya slənə.”

21“A shii unə, əntaa patənə ŋga ənjitə ca ba ka nyi ‘'Ya'ə Slandana, Slandana’ nə upaa
dzənə aagi ŋwaŋuunə ŋga dagyə, amma see ənjitə ca slənə sətə ci Daadə ətə dagyə a
moo təya slənə.

22Maɗa kə mbu'ya uusəra ŋga ɗa gəŋwanə, ənji laŋə na ba ka nyi: ‘Slandana,
Slandana, kə waazii inə waɓənə ŋga Əntaŋfə də ləməku. Də ləməku əsə lyaakagiinə
ginaajinyinə laŋə, ina ɗa sə ŋga hurəshishinə laŋə əsə.’

23Wata ma nii kya ba ka tii: ‘Paa nyi sha shii tuunə, dzəgimə aɓiiki, məza ənja!’ ”

24“Də ha'ə taa wu patə fii waɓəənaaki, ca nə'utə, kə ndzaa ci makə macicirə ənda ətə
ghənyi yaakii anə pasla.

25Kə njimə vəna, huyinə nə təhwanyinə, əgənə nə məɗə də ŋgeerənə anə yikii. Amma
pooshi uulii, acii agyanə pasla ghənyi ənji.

26Amma taa wu patə nə əndə fii waɓəənaaki, amma, manə'utəmə ci, kə ndzaa ci makə
maba ŋga ənda ətə ghənyi yaakii anə mandzənə.

27Kə njimə vəna, huyinə nə təhwanyinə, əgənə nə məɗə də ŋgeerənə anə yikii. Wata
ghəɓə, ca uulagi, ma'inə a taasəənə, ca vyavinəgi dza'ə.”

28Makə uudəpaa Yeesu baaba uushi'iitsa, ənji patə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə
ka shaŋə nə makə sətə cii kəya dzəgunə ka tii.

29Acii də shiinaakii saakii jigunyi ci ka tii, əntaa makə sətə ci maliminatii a dzəgunə
ka tii.

Mata 8

1Makə jimagərə Yeesu anə ɗaŋgəra, daɓaala a dzə də nə'unə tə ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Wata əndə uyikuzənə a shi, ca gərə'waanə akəŋwaciikii, əŋki ci ka ci, “Slandana, madə̂ ka luuvənə nə hə, ka mbeenə nə hə ka mbədə̂paanə də nyi kaa nya shii ndzaanə malaaɓakii.”

3Wata Yeesu a tədə̂apaa ciinəkii, ca təɓətə tə ci, ca ba ka ci, “Awa, kə luuvə nyi. Mbədə̂uu.” Pii wata kə dzəgi uyikuzənətə ashi əndəta.

4Yeesu a ba ka ci, əŋki ci, “Fatə ŋga'ə, kaa nya ba ka hə: Ga ha bapaa ka əndə sətsə dî̂i shaŋə. Amma, ma də̂nəkwa, duu aa ha limanə, ha ɓaarii ka ci naaku na, ca tsaamətə taa iitə nə hə. Ma daba'əkii, ha də̂ sataka makə sətə bii Muusa, kaa ənji patə a shii oo'i, kə mbə'i hə tanyi.”

5Makə dzəgərə Yeesu aasəkə vəranə ŋga Kafarənahumə, wata gawə ŋga soojiinə ŋga ənji Rooma a əntsahə aaɓiikii, soojatə a kədii tsakənə tə ci,

6əŋki ci, “Slandana, tə'i lawaraaki gwakə asii. Paa ci ka mbee ka wiinə acii agi də̂nə nə bwanea tə ci laŋə laŋə.”

7Yeesu a ba ka ci, “Ka dzənə nə nyi ka mbədə̂paanə də ci.”

8Wata gawə ŋga soojiitə a ba ka Yeesu, əŋki ci, “Slandana, mambu'umə nyi bahə dzənaaku aa haki aasii. Amma, madə̂ waɓi hə rəŋwə dyaŋə, ka mbədə̂nə nə lawaraaki.

9Ma bii nyi ha'ə, acii nyi maa, tə'i gayinə akəŋwaciiki, tə'i soojiitə cii kya də̂ ka tii gawuunə əsə. Ka mbeenə nə nyi ka banə ka əndə'i əndə: Duu aa hatə! wata ca palə. Nya ba ka əndə'i əndə: Shiwa! ca shi. Nya ba ka mavaaki: Slənuu sətsə ha'ə! ca slənətə ha'ə.”

10Makə fii Yeesu waɓəətsa, kə dî̂i ka ci ka sə ŋga hurəshishinə. Wata ca ba ka ənjitə ca nə'u tə ci, əŋki ci, “Tantanyinə cii kya ba koonə, taa ahada ənji Isərayiila maa, paa nyi sha lapaa əndətə gi'i tə nyi makə ŋga əndəna.

11Wanyinə ka banə koonə, tə'i hara slikərənə laŋə na ma'ya da tsaaŋwə i da waka, təya dzə ka ndzaanə dasə ka hakii tii da i Ibərahiima, Isiyaaku da i Yakubu, təya zəmə əndzanə ka hakii agi ŋwaŋuunə ŋga dagyə.

12Amma, ma ənjitə dəɓee ka tii nə ŋwaŋuunəkii, ka əjiginə nə ənji tə tii aagi təkunə. Davə tuunətii, təya tsəɓə linyinətii.”

13Wata əŋki Yeesu ka ŋwaŋwə ŋga soojiita, “Duu saaku aasii. Ma sətə vii hə gooŋga, ka də̂nə nə ənji ka hə.” Wata kə mbə'i lawarə ŋga soojatə agi saa'ita.

14Yoo, Yeesu a dzə aa ha Piita aasii. Ma gi ci, gwakə nə sərəhu ŋga Piita minəkii. Kə tsəfəgi shishinətə iza'u.

15Makə nee ci ka ki ha'ə, wata ca təɓətə ciinətə. Wata iza'unə ŋga shishinətə a əpigi. Miitə a madə̂tə, kya gwaŋə ka də̂ ka ci zəma.

16Ma ətsə kulagərənə ŋga uusəra, kə kyaara ənji ka Yeesu ənji ginaaji laŋə. Ca lyaakagi ginaajinyinə də waɓənə tanə, ca mbədə̂paa də hara ənji bwanea patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ma ɗii ha'ə, kaa sətə bii anabi Isaaya a ndzaa ka tantanyinə ətə bii ca, “Ci də naakii nə ŋgərəgi ghatə ndzaanə gaamə jamə, ca luupaa taamə acii bwaneanyinə gaamə.”

18Makə nee Yeesu ka laŋənə ŋga daɓaala aɓiikii, wata ca ba ka lyawarənaakii, “Taŋəgyaamə aa taŋəgi uunəva.”

19Wata əndə'i maləmə a əntsahətə aaɓiikii, ca ba ka ci, “Maləma, taa aama gi hə patə ka nə'unə nə nyi tə hə.”

20Yeesu a ba ka ci, “Ma gwahyanə, tə'i gu'unyinatii. Ha'ə nə əginyinə əsə, tə'i kuvənyinatii. Amma, ma nyi, Uuzənə ŋga ənda, pooshi haaki bahə ŋga kapaa taŋgalaki davə.”

21Wata əndə'i əndə nə'unə tə ci a ba ka ci, “Slandana, taku kaa nya dzə ka ŋgəɗəgi tə daadə zəku'i.”

22Yeesu a ba ka ci, “Nyi'wawə tə nyi. Wa maməətə ənjə a ŋgəəɗə maməətə ənjatii.”

23Wata Yeesu a ndərəvə aasəkə kumbawala, lyawarənaakii a ndərəvə atsakii.

24Pii wata mandalə məɗə a ndzaŋə kyanə anə uunəva də ŋgeerənə, gi'u mbərə'i kaa kumbawalə a lipəgərə saakii. Amma, ma Yeesu, ka ŋunyinə nə ci saakii.

25Wata lyawarənaakii a əntsahətə aaɓiikii, təya maɗee ka ci, əŋki tii ka ci, “'Ya'ə Slandana, luupaa taamə! Wanaamə ka zanə!”

26Wata ca ba ka tii, “Acii mi ŋgwalyuunə ha'ə kwa? Matəkii nə vii gooŋga goonə!” Wata ca maɗətə, ca la ŋguruunə ka məɗəta da ka ma'iita. Wata shakətə təya ənəgi, təya dədəkə kyakya'ə.

27Tii patə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə. Təya ba ahadatii: “Tsarə ŋga ŋgutə əndə ənə kwa? Taa məɗə da uunəvə maa, agi fanə nə tii tə ci.”

28Yoo, kə mbu'i Yeesu aanə hanyinə ŋga Gadara ataŋəgi uunəva. Wata ənji bəra'i a shigi ahada gu'u ənja, ənji ginaaji nə tii. Pooshi ənji ka wiinə davə a rəgwa, acii sə ŋga ŋgwalənə nə tii ka shaŋə. Təya lapaa tə Yeesu,

29pii wata təya wagi vurənə, əŋki tii, “'Ya'ə Uuzənə ŋga Əntaŋfə, mi cii kwa alə ashiinə kwa? Kə shi hə ka ciɓənə diinə zəku'i, taabu'u mbu'yanə saa'i kwa?”

30Ma davə kədəhə gi'u, tə'i gəranə ŋga dagəliinə ca zəmə.

31Wata ginaajinyiitə a kədii acii Yeesu, təya ba, “Maɗa kə lakəgi hə tiinə, bwasee keenə, ina dzəgərə aashi dagəliita.”

32Əŋki Yeesu ka tii, “Paləmə!” Wata təya shigi ashi ənjita, təya palə, təya dzəgərə aashi dagəliita. Patənə ŋga dagəliinəkii, təya huyi, təya kwaalagərə aagi ma'inə, təya zagi dza'ə.

33Wata magəriinə a huyi aasəkə vəranə, təya dzə ka ba patənə ŋga sətə slənyi da sətə ɗii tə ənji ginaajita.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34Pii wata patənə ŋga vəranəkii, kə shigi tii ka guŋunə da Yeesu. Makə nee tii ka ci, wata təya kədii aciikii kaa ca maɗəgi ka tii anə hanyinatii.

Mata 9

1Wata Yeesu a ndərəvə aasəkə kumbawalə, ca taŋəgi uunəva, ca ənə saakii aa hakii aa vəra.

2Hara ənjə a kira ka ci əndə'i mahurəməsə əndə pərəɓə asəkə ədzaakii. Makə nee Yeesu ka gi'inatii tə ci, wata ca ba ka mahurəməsə əndəta, “Uuzənaaki, tsakuu ɗa gazhi'waanə! Kə upaa hə tifyaginə ŋga 'waslyakəənaaku.”

3Makə fii maliminə ŋga bariya ha'ə, wata təya ndzaŋə waɓənə agi hiimatii, təya ba, “Ma əndətsa, kə geegi ci ka naakii nə makə Əntaŋfə.”

4Asee, kə shii Yeesu sətə ci təya hiima a ədzəmətii patə. Əŋki ci ka tii, “Ka mi də tsarə ŋga bwaya hiimatsə a ədzəmuunə ha'ə kwa?

5Ŋgutə palee də ŋgufənə saŋa? Gəɗə banə ka ci oo'i, kə upaa hə tifyaginə ŋga 'waslyakəənaaku nii, anii gəɗə banə ka ci, maɗuu, wiiwa?

6Amma takumə kaa nya ɓaarii koonə oo'i, ma nyi Uuzənə ŋga ənda, tə'i nyi da baawəɗa ŋga tifyagi 'waslyakəənə ŋga ənji ganə a duuniya.” Wata Yeesu a ba ka mahurəməsə əndəta, “Maɗətə, ŋgəruu ədzaaku, ha palə saaku aasii.”

7Əndətə a maɗətə, ca palə saakii aasii.

8Makə nee ənji ha'ə, kə ŋgwali tii, wata təya dəla də Əntaŋfə putə ŋga vii tsarə ŋga baawəɗatsə ka ənja.

9Yoo, Yeesu a maɗə, ca palə. Wata ca lapaa tə əndə luu tsəka ətə ɗii ləməkii Mata, ci dasə asəkə kuvə ŋga slənaakii. Əŋki Yeesu ka ci, “Shiwa atsaki.” Wata hatsə Mata a maɗətə, ca nə'u tə ci.

10Wata Yeesu a dzə ka zəmənə aa ha Mata aasii. Ma ca zəmə, kə shi hara ənji luu tsəkə laŋə da hara ma'waslyakə ənji laŋə, təya ndzaa ka hakii tii da i Yeesu da lyawarənaakii ka zəmənə.

11Neenə ŋga Farisanyinə ha'ə, wata təya ləgwa ama lyawarənə ŋga Yeesu, əŋki tii, “Mi saŋə ɗii ci maləmə goonə a zəmə da ənji luu tsəka da i hara ma'waslyakə ənji əsa?”

12Asee, kə fii Yeesu təya ba ha'ə. Wata əŋki ci ka tii, “Pooshi mandandaŋə ənji ka alə kuzəka, see ənji bwanea.

13See a shii unə taa mi ci malaaɓa ləkaləkatə a moo banə zəku'i ətə bii Əntaŋfə tuu'ina, ‘Nəhə təgunuunə ŋga ənji mwayi nyi, əntaa ɗa ka nyi sataka də daba.’ Acii ha'ə, ma shi nyi aasəkə duuniya, ka 'waa'wanə tə ma'waslyakə ənji aaɓiiki, əntaa kaa nya 'wa tə ənjitə ca slənə uushi də rəgwakii.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ma daba'əkii, kə shi lyawarənə ŋga Yoohana aaɓii Yeesu, təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Ya makə agi ɗanə niinə suumaya, inə da i Farisanyinə, mi saŋə ɗii pooshi lyawarənaaku ka ɗa suumaya?”

15Yeesu a ənigi ka tii də waɓənə agyanə naakii nə, əŋki ci, “Yaci tə'i guviinə ŋga dagwa maɗanə ətə bii ci ka tii da məhuraakəya, maɗa kə gi tii ka luu maɗanəkəya, ka ndzaanə nə tii də maɓəzəsəkə aɓii dagwa maɗanə kwa? Pooshi! Amma kadə nə uusəra mbu'ya ətə nə ənjə a ŋgərəgi dagwa maɗanə aɓitii, saa'ikii nə təya ɗa suumaya.

16“Pooshi əndə ka mbakə iirə kəjeerənə də kurakii, acii ka mushataginə nə iirə kəjeerənə saakii, ca bwasee ka kurakii, ca tsakə ɗanə bwaŋə.

17“Pooshi əndə əsə ka ciirə kura ma'i inaba aasəkə iirə mbuurə kuvə'unə. Maɗa kə ɗii ha'ə, ka taginə nə mbuurə kuvə'unəkii acii əbunə ŋga ma'i inaba. Wata inaba a əjagi saakii, mbuurə kuvə'unə a saawagi əsə. Amma aasəkə kura mbuurə kuvə'unə ciirənə ənji kura ma'i inaba, təya ndzaa satii mbərə mbərə.”

18Ma Yeesu agi waɓənə ka ənja, wata əndə'i gawə ŋga Yahudiinə a shi aaɓiikii, ca gərə'waanə akəŋwaciikii, ca ba ka ci, “Kə əntəgi uuzənaaki əndzə'i, amma, shiwa kwadzaaŋwə, kaa ha dzə ka kavə ciinə agyanətə, kya ənə ka upaa əpinə.”

19Makə fii Yeesu ha'ə, wata ca maɗətə, ca nə'u tə ci. Lyawarənaakii a palə atsakii.

20Ma dava, tə'i əndə'i minə ciɓee bwanea ka ki fəzə pu'u aji bəra'i. Uushi'inə nja ɗa tə ki. Wata kya əntsahətə daba'ə Yeesu, kya təɓətə kəjeerənaakii,

21kya dzə də hiimanə agi haŋkalatə tuu'inə, “Maɗa kə təɓətə nyi taa wata kəjeerənaakii, ka mbəɗənə nə nyi.”

22Wata Yeesu a zə'ugi, ca nee ka ki, ca ba ka ki, “Uuzənaaki, tsakuu ɗa gazhi'waanə! Kə mbə'i hə putə ŋga gi'inaaku tə nyi.” Shiku ha'ə, wata kə mbə'i miita.

23Makə mbu'i Yeesu aa ha gawəta, ca dəməgərə aa hakii aasii, ca lapaa ənji tuu wa da ənji laŋə, təya ŋgəərə ma.

24Wata ca ba, “Dəməgimə patə aa mayi! Acii əntaa əntənə əŋki uundzə rəməətsa, amma ŋunyinə cifə ki.” Wata təya ŋusəgi tə ci.

25Amma, pii makə səbagi ənji tə daɓaala aa mayi, wata Yeesu a dəməgərə aaɓii mantə uuzəəta, ca kəsə tə ki ka ciinətə, wata hatsə kya maɗətə.

26Kə huwugi habarakii taa dama patə anə hanyinəkii.

27Yoo, Yeesu a maɗə gatə, ca palə. Wata muurəfinə bəra'i a dzə də nə'unə tə ci, təya maɗee ka uuratii, təya dzə də banə, “Jijinə ŋga Dawuda, nəhuu təgunuunə geenə!”

28Makə dzəgərə Yeesu aasəkə ya, wata muurəfiitə bəra'i a dzə aaɓiikii, ca ba ka tii, “Kə gi'yuunə tə nyi oo'i, ka mbeenə nə nyi ka mbəɗəpaanə duunə kwa?” Əŋki tii, “Awa, ka mbeenə nə hə, 'ya'ə Slandana.”

29Wata Yeesu a təɓətə ginətii, ca ba, “Makə sətə gi'yuunə tə nyi, wa ca ɗa ha'ə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Ginətii a wunəgi. Ca dzaləpaa tə tii oo'i, ga təya bapaa habarakii taa ka wu.

31Amma, makə pyalə tii satii, təya dzə ka ənsləpaa habarakii anə hanyinəkii patə.

32Ma ənjitə a palə satii, wata hara ənjə a kira ka Yeesu əndə'i kadəguləma. Ma ca, paa ci ka mbee ka waɓənə, acii tə'i ginaaji ashikii

33Amma Yeesu a lyakagi ginaajitə anə əndəta, pii wata əndətə a waɓə. Kə ɗii ka sə ŋga hurəshishinə ka ənji patə, təya ba, “Pooshi uushi sha ɗii ha'ə makə ətsa anə hanyinə ŋga Isərayiila shaŋə.”

34Farisanyinə a ba natii, əŋki tii, “Ɲwaŋwə ŋga ginaajinyinə vii ka ci baawəɗa ŋga lyaakagi də ginaajinyinə.”

35Yoo, kə giigi Yeesu aasəkə patənə ŋga madiigərə vəranyinə da uuji vəranyinə, ca dzəgunə asəkə kuvə də'wanyinə, ca waaza Ɲunyi Habara agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, ca mbəɗəpaa də taa ŋgutə tsarə ŋga bwaneanyinə.

36Makə nee ci ka daɓaala, kə nyihə ci təgunuunatii, acii wata shitə nə tii ha'ə, makə bagiinə yadə magəra. Pooshi əndə tsakənə tə tii.

37Wata ca ba ka lyawarənaakii, əŋki ci, “Laŋə nə slənə cifanə, amma gi'u nə ənji slənəkii.

38Acii ha'ə, ɗamə də'wa ka Slanda ra, kaa ca tsakə sləkeenə ka ənji sləna, təya shi ka slənə cifanə.”

Mata 10

1Ma daba'əkii, wata Yeesu a 'waa'watə lyawarənaakii pu'u aji bəra'i, ca vii ka tii baawəɗa ŋga lyaakagi də ginaajinyinə, təya mbəɗəpaa də taa ŋgutə tsarə ŋga bwanea əsə.

2Wiinə ləmənyinə ŋga masləkee ənji pu'u aji bəra'i: ŋga 'watəginə ci nə Simoonə ətə ci ənjə a 'wa Piita tii da ndzəkəŋuci waatoo Andərawəsə; i Yakubu tii da ndzəkəŋuci waatoo Yoohana, manjeevənə ŋga Zabadiya nə tii;

3Filibusə da Barətalamawusə; Tooma da Mata əndə luu tsəka; Yakubu uuzənə ŋga Haləfa da Tadawusə;

4Simoonə əndə moo dimwaanə ŋga hanyinaakii da Yahuda Isəkariyootə. Ma uudəpaa ba'a, ci vii tə Yeesu aacii ənja.

5Ma lyawariitsə pu'u aji bəra'i ŋga Yeesu, kə sləkee ci ka tii də banə oo'i, “Goona dzə aanə hanyinə ŋga harii slikərənə taa aasəkə vəranyinə ŋga Samariya.

6Amma aa ha ənji Isərayiila dzənuunə, acii makə maza bagiinə nə tii.

7Dəmə ka waazanə, una ba: ‘Kədəhə nə Əntaŋfə ka ɗa ŋwaŋuunaakii.’

8Mbəɗəpaamə də ənji bwanea, una maɗee ka mamməətə ənja, una mbəɗəpaa də ənji uyikuzəna, una laakəgi ginaajinyinə. Də zaɓə liwuunə, viimə də zaɓə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Goona dzə da i kwaɓa a lipoonə.

10Goona dzə da i mbuurə, una dzə ka jahaŋgala, goona ŋgərəənə əndə'i kəjeerənə, goona ŋgərəənə əndə'i ɓiɓinə, taa zala wiigi'inə, goona ŋgərəvə aacii unə. Acii ma əndə slənа, kə dəɓee ənjə a vii ka ci zəmaakii.

11Maɗa kə lapaa unə vəranə, dzəgərəmə aasəkəkii, una alə əndətə ca moo luunə tuunə, una ndzaanə gakii, see saa'itə nuuna bwasee ka vəranəkii.

12Taɗa ŋgutə yi gimuunə aa dəvə patə, ma banuunə ŋga təkəŋwanə: ‘A ndzaa unə da jamənə.’

13Maɗa kə liwə slanjii yikii tuunə, wa ndzaanə jamə ətə bii unə a ndzaa davə asii. Amma, maɗa maluumə tii tuunə, yoo, ŋgərəənəmə jamənə goonə.

14Maɗa pooshi ənji liwə tuunə taa fii waɓəətə gi a moonə, shigimə sə goonə davə asii taa asəkə vəranəkii, una gwa'agi bərəbərə ŋga hakii a səɗuunə. Ci na ɓaarii oo'i, maɗamə tii ŋga'ə.

15Tantanyinə cii kya ba koonə: ma uusəra ŋga ɗa gəŋwanə, kadə nə gəŋwanə ŋga ənji vəranəkii a palee ka ŋga ənji Sadooma da ŋga ənji Gwamoora də iza'unə.”

16“Fatəmə, wanyinə ka sləkeenə koonə makə sətə ci bagiinə a dzəgərə aagi furətsoofanyinə. Aciikii, see a ndzaa unə macicirəkii,f una ndzaa yadə saaweenə ka uushi'inə makə kurəkutiinə.

17Nəhəmə noonə na, acii tə'i ənji na kəəsə tuunə, təya kərə aakəŋwacii gəŋwanə, təya fəslə tuunə asəkə kuvə də'wanyinə.

18Ka kərənə nə ənji tuunə aakəŋwacii meeminə putə ŋga nə'unə goonə tə nyi. Ka ɗanə nə ətsə ha'ə koona shii mbee ka ba Ɗunyi Habara ka tii da ka ənjitə əntaa Yahudiinə.

19Maɗa kə kirə tii tuunə aakəŋwacii gəŋwanə, goona ənvutə noonə nə ka buurənə agyanə makə sətə nuuna waɓə taa sətə nuuna dzə ka banə ka tii. Acii maɗa kə mbu'i saa'ikii, ka shiinə nuunə sətə nuuna ba.

20Acii ma sətə nuuna ba, əntaa noonə, amma dacii Ma'yanə ŋga Dəsənuunə na shi. Ci na waɓə da moonə.

21“Kadə nə ndzəkəŋunə a ŋgərə tə ndzəkəŋuci, ca vii ka ɓələginə. Dəsənə manjeevənə əsə, ka ɗanə nə tii ha'ə. Ha'ə ɗanə nə manjeevənə əsə, ka viinə nə tii tə mapoo tə tii ka ɓələginə.

22Taa wu patə, kadə nii kəya ushapaa tuunə putə ŋga nə'unə goonə tə nyi. Amma taa wu patə sə'watə ciɓənyinəkii ca'ə ka muudinə, ka upaanə nə ci luupaanə.

23Maɗa kə ciɓee ənji koonə asəkə əndə'i vəranə, huyimə sə goonə ka əndə'i. Acii tantanyinə cii kya ba koonə: pooshi unə ka uudəpaa gəŋutəgi də vəranyinə ŋga Isərayiila patə, taabu'u shinaaki, nyi Uuzənə ŋga Ənda.

24“Pooshi lawarə ka paleenə ka maləmaakii də məghərəvənə. Ha'ə nə mava əsə, paa ci ka paleenə ka slandanəkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Kə mbu'i ha'ə kaa lawarə a ndzaa mbərə mbərə tii da maləmaakii. Ha'ə nə mava əsə, ca ndzaa mbərə mbərə tii da slandanəkii. Maɗa kə 'wii ənji tə slanda yi də Byaləzabulə,f ləmətə palee də bwaya bwayaanə 'wanə ənji də ənji yaakii.”

26“Acii ha'ə, goona ŋgwalə ənja. Taa mi patə nəndə ma'umbeekii, kadə na shigi agyə. Taa mi patə nə sətə pooshi ənji shii, kadə nə ənjə a shii.

27Ma sənə cii kya ba koonə ka təkutəkunə, bagimə ka macamə ha. Ma sətə bavə ənji koonə aa limuunə də matatahinə, baabagimə paŋgəraŋə paŋgəraŋə ka ənja.

28Goona ŋgwalə acii ənja. Acii wata tə ba shishinə mbeenə nə tii ka ɓələginə, amma, paa tii ka mbeenə ka ɓələgi əpinə. Amma ŋgwaləmə tə Əntaŋfə. Ci nə əndə da baawəɗa ŋga zamaginə də ba shishinə patə da əpinə agi gunə.

29Əntaa bəra'i ci ənjə a vii əginyinə ka kwaɓa rəŋwə kwa? Amma patə da ha'ə, pooshi taa rəŋwə agitii ca əntə, yadə luuvənə ŋga Əntaŋfə Dəsənuunə.

30Taa shiŋkinə ŋga nuunə maa, maɓaanakii patə acii Əntaŋfə.

31Acii ha'ə, goona ŋgwalə, kə palee unə ka əginyinə patə də məghərəvənə.”

32“Maɗa kə bagi əndə paŋgəraŋə akəŋwacii ənji oo'i, naaki nə ci, nyi maa, ka banə nə nyi paŋgəraŋə akəŋwacii Daadə dadagyə oo'i, naaki nə ci.

33Amma, ma əndətə kaaree ka nyi akəŋwacii ənja, nyi maa, ka kaareenə nə nyi ka ci akəŋwacii Daadə dadagyə.”

34“Goona nəhə noonə makə jamənə shi nyi ka kiranə aasəkə duuniya. Aa'a, əntaa jamənə kira nyi, panə kira nyi.

35Ma shi nyi, ka mbəzeenə ka uuji ŋguyirənə da dəsənətii, uuji makinə da məsənətii, maɗanə da sərəhwatə əsə.

36Ənjitə asəkə yi rəŋwə na ndzaanə ka ənji daawaanə ŋga natii na.

37“Taa wu patə uu'i tə dii taɗa tə məci palee ka nyi, mambu'umə ci bahə ndzaanə ka lawaraaki. Taa wu patə uu'i tə uundzə ŋguraakii taa uncitə minaakii palee ka nyi, mambu'umə ci bahə ndzaanə ka lawaraaki.

38Ma əndətə pooshi ŋgirə ənfwaakii ŋga gwa'avənə tə ci aashikii, ca nə'u də nyi, mambu'umə ci bahə ndzaanə ka lawaraaki.

39Taɗa wu patə ɗii gazhi'waanə ŋga luupaa əpinaakii, zamaginə cii kəya zamagi ətsa. Amma, taɗa wu patə zamagi də əpinaakii putə ŋga nə'unə tə nyi, ka upaanə nə ci bwatyakii.”

40“Taa wu patə liwə tuunə, tə nyi liwə ci ətsa. Taa wu patə liwə tə nyi əsə, tə Əndətə sləkee ka nyi liwə ci ətsa.

41Taa wu patə liwə tə anabi ŋga Əntaŋfə acii ɗii ci ka anabi ŋga Əntaŋfə, ka upaanə nə əndəkii shikwa makə sətə ci anabi a upaa. Ha'ə əsə, taa wu patə liwə ŋunyi ənda acii ɗii ci ka ŋunyi ənda, ka upaanə nə ci shikwa makə ŋga ŋunyi ənda.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42Tantanyinə cii kya ba koonə: taa wu patə ndii ma'inə taa ka moodəba'a agi ənji nə'unə tə nyi acii ɗii ci ka lawaraaki, ka upaanə nə ci shikwakii.”

Mata 11

1Makə uudəpaa Yeesu baabagi waɓəətsə ka lyawarənaakii pu'u aji bəra'i, wata ca maɗə gatə, ca palə ka dzəgunənə da waazanə asəkə makədəhə vəranyinə.

2Ma Yoohana, əndə ɗa bapətisəma, mapa'əkii nə ci a furəshina. Makə fii ci uushi'iitə ci Aləmasiihu a ɗaaɗa, wata ca sləkee ka hara lyawarənaakii aaɓiikii.

3Təya dzə aaɓiikii, uu'i tii ka ci, “Ma bii Yoohana kwaa, hə nə əndətə na shi nii, anii a gəreenə əndə'i əndə pama?”

4Yeesu a ba ka tii, “Ənəmə, una dzə ka banə ka Yoohana sənə cuuna fa da sənə cuuna nee.

5Waatoo, agi wuunənə nə ginə ŋga muurəfinə, agi wiinə nə mahurəməsə ənja, ənji uyikuzənə əsə, agi mbəəɗənə nə tii. Agi wuunənə nə liminə ŋga kadəguləminə, agi maɗeenə nə ənji ka maməətə ənja, agi waazanə nə ənji Ɲunyi Habara ka maaghiinə əsə.

6Tə'i barəkaanə ashi əndətə pooshi na unee ka nə'unə tə nyi.”

7Ma saa'itə lyawarənə ŋga Yoohana a palə satii, Yeesu a ndzaŋə waɓənə ka daɓaala agyanə Yoohana, əŋki ci, “Ya saa'itə gyuunə aaɓii Yoohana aagi bilina, mi saŋə mwayi unə neena? Kuzənə ətə ca ba'agi agi məɗə kwa?

8Aa mi saŋə gyuunə ka caamana? Ka caama əndətə ŋgii dagwa kəjeerənə kwa? Ma ənjitə ca ŋga tsarə kəjeerənə ha'ə, agi ənji ŋga ŋwaŋwə nə tii.

9Bamə ka nyi: mi gyuunə ka caamanə kwa? Anabi gyuunə ka caamanə kwa? Ha'ə tanyi, sətə palee ka anabi gyuunə ka caamanə.

10Acii ci nə əndətə waɓi malaaɓa ləkaləkatə agyanəkii. Ma bii Əntaŋfə: ‘Wanyinə ka sləkeenə ka masləkee əndaaki, kaa ca ta ka hə kəŋwanə, ca haɗatəgi ka hə də rəgwa, taabu'u nii kwa dzə.’ ”

11Yeesu a tsakə banə, əŋki ci, “Tantanyinə cii kya ba koonə: ma Yoohana əndə ɗa bapətisəma, pooshi ənji sha pwayi əndə ganə a duuniya ətə palee ka ci. Amma, ma əndətə palee də uundzuundzuunə agi ŋwaŋuunə ŋga dagyə, kə palee ci ka Yoohana.

12'Watəginə ka zamana ŋga Yoohana ca'ə mbu'ya ka əndzə'i, ha'ə nə ŋwaŋuunə ŋga dagyə agi paka'ə də purətə haŋkaliinə. Agi ɗa gazhi'waanə ŋga saaweenə nə tii.

13Patənə ŋga anabiinə da bariya ŋga Muusa, kə ɗii tii anabaakwaanə ha'ə mbu'ya zamana ŋga Yoohana.

14Maɗa ŋga'ə koonə nə luuvənə, ma Yoohana, ci nə Iliya ətə bii malaaɓa ləkaləkatə agyanəkii oo'i, ka shinə nə ci.

15Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16“Amma, də mi saŋə mbərə mbərətəginəki də ənji ŋga zamanana? Makə manjeevənə təya ɓuurə asəkə luuma nə tii, təya 'waa'wa hara manjeevənə makə tii,

17təya ba: ‘Kə əgiinə koonə uuɗaləma; pooshi unə ujə. Kə kii inə koonə wanyanə ŋga wa, amma, matuumuunə.’

18Ma bii nyi ha'ə, acii makə shi Yoohana, kə ɗii ci suumaya, paa ci nja sa ma'i inaba. Taa wu patə, kə bii ci: ‘Əndə gu'wə nə ci!’

19Amma makə shi nyi naaki, nyi Uuzənə ŋga ənda, agi adənə nə nyi zəma, nya sa ma'i inaba. Kə bii ənji ka nyi: ‘Tsaaməmə tə əndətsa! Bwaŋkara nə ci, masa ma'i inabi, guva ŋga ənji luu tsəka da hara ma'waslyakə ənji nə ci!’ Patə da ha'ə, ma hiima ŋga Əntaŋfə, agi neenə nə ənji ka tantanyinəkii dagi slənaakii.”

20Ma vəranyiitə ɗii Yeesu sə ŋga hurəshishinə laŋə asəkətii, pooshi tii unee ka ɗa 'waslyakəənə. Wata Yeesu a ndzaŋə wazənə ka tii.

21Ca ba, “Kə ɗii anuunə, ənji Koorazinə, kə ɗii anuunə, ənji Batəsayida! Acii maci ma sə ŋga hurəshishiitə ɗaadii asəkə vəranyiitsə goonə, də Tiira da də Sidoonə ɗii, kaɗa kə ŋgaaŋgii tii dəgəjinyinə, təya ndzaanə agi əntəɗaka ka ɓaariinə oo'i, kə baa tii ka Əntaŋfə.

22Amma, wanyinə ka banə koonə: ma uusəra ŋga ɗa gəŋwanə, kadə nə gəŋwanə goonə a palee ka ŋga ənji Tiira da ŋga ənji Sidoonə də iza'unə.

23Ya unə, ənji Kafarənahumə, ma nuunə ka banə saŋa, kadə ndərənə nuunə aadəgyə kwa? Pooshi unə ka ndərənə. Aagi gutə suŋwə kagərə nə ənji tuunə! Acii maci ma sə ŋga hurəshishiitə ɗii ənji koonə, ka ənji Sadooma ɗii ənji, kaɗa ma'ə vəranəkii ca'ə ənshinə.

24Amma, wanyinə ka banə koonə: ma uusəra ŋga ɗa gəŋwanə, gəɗə təgunuunə ŋga ənji hanyinə ŋga Sadooma nə Əntaŋfə a nee acii noonə.”

25Ma ka ətə saa'i, wata Yeesu a ba, “'Ya'ə Daada, Slandanə ŋga dadagya da ŋga duuniya, kə kuyirii nyi tə hə, acii ma sətə hiwee hə acii ənjitə shii uushi'inə da ənji hiima, kə ɓaarəgi hə ka ənji saakii.

26Ha'ə ɗii, Daadə, acii ha'ə makə ətsə kaɗeesəkə ka hə.”

27Wata əŋki ci ka ənja, “Patənə ŋga uushi'inə, aaciiki ba'avə Daadə. Pooshi əndə shii tə nyi, maɗaamə Daadə. Ha'ə əsə nə Daadə, pooshi əndə shii tə ci, maɗaamə nyi da ənjitə ta'i nyi kaa nya ɓaariigi ka tii tə ci.

28Shoomə aaɓiiki, unə ənə zhaarə acii mazəzəkə kərənə, kaa nya vii koonə əpisəka.

29Luumə dzəgunənaaki, una nə'u dərəpaaki. Acii pu'u nə səkəki. Paa nyi ka ka uushi aa səkəki. Ka upaanə nuunə əpisəka.

30Acii ma dzəgunənaaki ənə cii kya vii koonə, ŋgufə. Ma kərəənə cii kya kaanə koonə əsə, katsatsa'ə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mata 12

1Ma ka ətə saa'i, Yeesu a pitəgi da səkərə, waatoo rə ŋga aləkamaara. Ma uusərakii, uusərə ŋga əpisəka. Ma lyawarənaakii, kə ɗii maɗəfənə tə tii. Wata təya dzə də ɓiiyiinə aləkamaara, təya tsəɓə.

2Makə nee Farisanyinə ka tii, wata təya ba ka Yeesu, “Tsaamuu! Watiitsə lyawarənaaku ka ɗaaɗa sətə maviimə bariya rəgwa ŋga ɗanə uusərə ŋga əpisəka.”

3Əŋki Yeesu ka tii, “Pooshi unə jaŋgii sətə ɗii Dawuda tii da ənjaakii saa'itə maɗəfənə a ɗa tə tii kuna?

4Kə dəməgərə ci aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca ŋgiragi burooditə ɗəkəpaa ənji ka Əntaŋfə, təya adə da ənjaakii, taa ŋgahi ma buroodita, pooshi bariya vii ka tii rəgwa ŋga adənə, maɗaamə ka limanyinə daanətii.

5Anii pooshi unə jaŋgii asəkə bariya ŋga Muusa oo'i, taa ŋgutə uusəra ŋga əpisəka patə, ma limanyinə, ha'ə nə tii agi taŋəgi bariya ŋga uusəra ŋga əpisəka acii agi slənənə nə tii asəkə yi ŋga Əntaŋfwa? Amma, patə da ha'ə, pooshi 'waslyakəənə ashitii.

6Wanyinə ca ba koonə: tə'i uushi ganə palee ka yi ŋga Əntaŋfə.

7Kə bii Əntaŋfə asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i: ‘Nəhə təgunuunə ŋga ənji mwayi nyi, əntaa ɗa ka nyi sataka də daba.’ Maci kə shii unə sətə ci waɓəətsə a moo banə, kaɗa pooshi unə nja ba oo'i, tə'i 'waslyakəənə ashi ənjitə pooshi agi ɗa 'waslyakəənə.

8Acii ma nyi Uuzənə ŋga ənda, Slanda uusəra ŋga əpisəkə nə nyi.”

9Ma daba'əkii, wata Yeesu a maɗə gatə, ca dzə, ca dəməgərə aasəkə kuvə də'watii.

10Asee, tə'i əndə davə ətə ɗii ciinəkii mantəkii. Hara ənji davə a ləgwa ka Yeesu, əŋki tii, “Ya əna, maɗa kə mbəɗəpaa ənji də əndə uusəra əpisəka, kə taŋəgi ənji bariya kwa?” Ma bii tii ha'ə, kaa təya shii upaa sə ŋga idəpaanə ashikii.

11Yeesu a ba ka tii, “Yaci tə'i əndə'i əndə da bagaakii agyuuna, maɗa kə kulagərə aa gu'u uusərə ŋga əpisəka, paa ci ka ŋgiraginə kwa?

12Kə palee əndə ka baga ka shaŋə. Acii ha'ə, kə vii bariya rəgwa ŋga ɗa ŋga'əənə uusərə ŋga əpisəka.”

13Wata əŋki Yeesu ka əndətə ɗii ciinəkii mantəkii, “Təɗapaa ciinəku.” Wata ca təɗapaa, ciinəkii a ənəpaa ndalə makə ŋga əndə'i.

14Makə nee Farisanyinə ha'ə, wata təya palə, təya dzə ka ɗa mətərəkinə ŋga ɓələginə tə Yeesu.

15Makə fii Yeesu oo'i, agi ɗanə nə ənji mətərəkinə ŋga ɓələginə tə ci, ca palə saakii. Daɓaala a dzə də nə'unə tə ci. Ca mbəɗəpaa də patənə ŋga ənji bwanea,

16ca wazə ka tii, “Goona bagi taa wu nə nyi.”

17Ma bii ci ha'ə, ka mbu'utəginə də sətə waɓi anabi Isaaya ətə bii ca:

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18“Wiitsə lawaraaki ətə ta'i nyi, kə uu'i nyi tə ci, ci ca uuɗagi səkəki. Ka sləkeenə nə nyi ka Ma'yanaaki aagyanəkii kaa ca ba aniyaaki ka patənə ŋga ənji agi duuniya.

19Paa ci na ɗaaɗa mabizhinə da ənja, taa wazənə, pa ca waɓə də ŋgeerənə ahada ənja,

20paa ci ka ɓiiyigi uushi'iitə gwaaŋəgi satii, paa ci ka ɓələgi garəkuwatə kədəhə ka əntəginə. Ka ɗanə nə ci ha'ə, see maɗa jaalii gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə agyanə duuniya.

21Tə ci nə patənə ŋga ənji a gi'i.”

22Ma daba'əkii, wata ənjə a kira ka Yeesu əndə'i muurəfa, kadəguləmə nə ci əsə, acii tə'i ginaaji ashikii. Yeesu a mbəɗəpaa də ci. Ha'ə əndətə a mbee ka waɓənə, ca nee ka ha əsə.

23Daɓaala patə a ləgwa, əŋki tii, “Matuu maɗuunə jijinə ŋga Dawuda ətsə nii?” Acii kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə nə sətə ɗii Yeesu.

24Makə fii Farisanyinə ətsə ha'ə, təya ba, “Ma ci əndətsə a lyaakagi ginaajinyinə, də baawəɗa ŋga Byaləzabulə, ŋwaŋwatii.”

25Shiinə ŋga Yeesu tə sətə ci təya hiima, wata əŋki ci ka tii, “Taa ŋgutə ŋwaŋuunə təkəgi bəra'i putə ŋga mabizhinə, ka əntənə nə ŋwaŋuunəkii. Ha'ə, taa ŋgutə vəranə taa ya ətə təkəgi bəra'i, ka ənslənə nə vəranəkii taa yikii.

26Maɗa Seetanə ca vii baawəɗa ŋga lyaakagi sətə ndzaa ka naakii, kə ndzaa ci ətsə kə təkəgi yikii bəra'i, ka ənslənə nə ŋwaŋuunəkii.

27Yoo, maɗa də baawəɗa ŋga Byaləzabulə cii kya lyaakagi ginaajinyinə, aa wu ɗii vii ka lyawarənə goonə natii baawəɗa ŋga ɗanə ha'a? Slənatii na ɓaarii oo'i, ma sətə cuuna hiima, pooshi tahu tahu.

28Amma, makə ɗii ci, də baawəɗa ŋga Ma'yanə ŋga Əntaŋfə cii kya lyaakagi ginaajinyinə, yoo, ci ɓaarii oo'i, kə njaŋə Əntaŋfə ɗa ŋwaŋuunə ahadoonə.

29“Pooshi əndə ca dzəgərə aasii aa ha mandalə əndə, ca fə'yagi uushi'inaakii patə, maɗaamə ci kə anəgi mandalə əndəkii zəku'i, taabu'u fə'yaginəkii uushi'inə.

30“Taɗa wu nə əndə pooshi liwə tə nyi, əndə daawaanaakii nə ci ətsa. Taɗa wu nə əndə pooshi agi tsakənə tə nyi agi tsəəkənə əsə, əndə kuzhiɗəginə nə ci.

31Acii ha'ə, wanyinə ka banə koonə, taɗa ŋgutə 'waslyakəənə da bərapaanə tə Əntaŋfə, ka tifyaginə nə Əntaŋfə ka ənja. Amma, ma bərapaanə tə Malaaɓa Ma'yanə, pooshi Əntaŋfə ka tifyaginə.

32Ha'ə əsə, taɗa wu bii bwaya uushi aashiki, nyi Uuzənə ŋga ənda, ka tifyaginə nə Əntaŋfə tə ci. Amma, taɗa wu patə bii bwaya uushi aashi Malaaɓa Ma'yanə, pooshi Əntaŋfə ka tifyaginə tə ci əndzə'i ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.”

33“Yoo, maɗa ŋunyikii nə ənfwa, ŋunyikii ndzaanə pookii. Maɗa bwayakii nə ənfwa, bwayakii ndzaanə pookii əsə. Acii ka pookii shiinə ənji ənfwa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34Ya unə rəhunyina, iitə mbeenuunə ka ba ŋunyi uushi, wiinə boo bwayakii nuunə kwa? Acii sətə pasə asəkə ədzəmə ŋga əndə cii kəya ba.

35Ma ŋunyi ənda, ŋunyikii ndzaanə slənaakii, acii ŋunyikii nə aginaakii. Ma bwaya əndə əsə, bwayakii ndzaanə slənaakii, acii bwaya aginə nə ci.

36Wanyinə ka banə koonə: ma uusərə ŋga ɗa gəŋwanə, taa wu patə, ka baabaginə nə ci patənə ŋga uushi'iitə pooshi nafakii ətə shi ca waɓə.

37Waɓənə goonə nə ənjə a ŋgərə ka la koonə də gəŋwanə. Waɓənə goonə na ɓaarii tuunə taa pooshi 'waslyakəənə ashuunə, taa ka ma'waslyakə ənji nuunə.”

38Ma daba'əkii, hara maliminə da hara Farisanyinə a ba ka Yeesu: “Maləma, ŋga'ə keenə ha ɗa sə ŋga hurəshishinə keena nee.”

39Amma əŋki ci ka tii: “Ma ənji ŋga zamanana, bwaya ənja, ənjitə pooshi ka nə'utə bariya ŋga Əntaŋfə nə tii. Agi alənə nə tii kaa ənjə a ɗa ka tii sə ŋga hurəshishinə. Amma pooshi sə ŋga hurəshishinə ci ənjə a ɗa ka tii, maɗaamə ətə ɗii Əntaŋfə də anabi Yunana.

40Makə sətə baa Yunana vəɗə makkə da uusəra makkə asəkə hərəfinə, ha'ə nə Uuzənə ŋga əndə a baanə vəɗə makkə da uusəra makkə maŋgəɗəkii agi hanyinə.

41Ma uusəra ŋga ɗa gəŋwanə, kadə nə ənji Niniva a maɗə, təya vii ma'inə ka ənji ŋga zamanana, acii makə fii tii waazanə ŋga Yunana, kə baa tii ka Əntaŋfə. Yoo, tə'i sətə palee ka Yunana ganə, amma pooshi unə baanə ka ci.

42Ma uusəra ŋga ɗa gəŋwanə, kadə nə miitə ɗii ŋwaŋuunə agyanə hanyinə ŋga Saba a maɗə, kya vii ma'inə ka ənji ŋga zamanana, acii kə ma'ya ki dzaɗə daga anə hanyinatə, kya shi aaɓii ŋwaŋwə Sulayimaanu, kaa kya fa macicirə dzəgunənaakii. Yoo, tə'i sətə palee ka Sulayimaanu ganə, amma pooshi unə agi fa waɓənaakii.”

43“Maɗa kə dzəgi ginaaji ashi ənda, ka dzənə nə ci kura'ə aagi bilinə ka hatə pooshi ma'inə davə ka alə ha ŋga əpisəka. Amma paa ci ka upaanə.

44Ka banə nə ci ka naakii na: ‘A ənə nyi saaki ka hatə shigi nyi davə.’ Maɗa kə ənyi ci aa dəvə, ca lapaa hakii gbəŋə, maslaabakii, mahaɗakii ŋga'ə əsə.

45Makə nee ci ha'ə, wata ca palə ka 'waa'wa hara ginaajinyinə məɗəfə ətə palee ka ci də məzaanə. Təya shi, təya dəməgərə aashi əndəta, təya ndzaanə. Wata ndzaanə ŋga əndətə a ɗagi təgugunə palee ka ŋga ŋukə. Ha'ə ɗii na slənə də bwaya ənji ŋga zamanana.”

46Ma Yeesu ma'ə agi waɓənə ka ənja, wata kə mbu'ya məci tii da ndzəkəŋushi'inəkii, təya kəŋaanə agyə, təya ləgwa kaa təya waɓə da Yeesu.

47Wata əndə'i əndə a ba ka ci oo'i, “Watiitsə i muu tii da ndzəkəŋushi'inəku kəŋə kəŋə agyə. Ɗga'ə ka tii nə waɓənə da hə.”

48Əŋki Yeesu ka ci, “Wu saŋə nə yaaya? I wu nə ndzəkəŋushi'inəkya?”

49Wata ca shiku tə lyawarənaakii, əŋki ci, “Watiinə i yaayi da ndzəkəŋushi'inəki.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

50Acii taɗa wu patə ca slənətə sətə ci Daadə ətə dadagyə a moo, ci nə ndzəkəŋunəki da cikəŋunəki da yaayi.”

Mata 13

1Agi uusəratə rəŋwə ha'ə, Yeesu a maɗə asii, ca palə, ca ndzaanə ama uunəvə kaa ca dzəgunə ka ənja.

2Laŋə ka shaŋə nə daɓaala aɓiikii, see də makə ndərəvə ci aasəkə kumbawalə, ca ndzaanə asəkəkii, ənjə a kəŋaanə anə ndəra.

3Kə slənyi ci də misaalinyinə ka baaba ka tii uushi'inə laŋə. Əŋki ci, “Tə'i əndə gi aasəkə rə ka giirə slikərənə.

4Ma ca giirə slikərənəkii, tə'i harakii kwaalii ahada rəgwa. Əginyinə a ɗəmətə.

5Harakii a kwaala ama pasla hatə ɗii hanyinə gi'u anəkii. Slikərənəkii a givagi pii pii, acii wata lyavərəvərə nə hanyinə anə faara.

6Makə cifə uusəra, wata magiva slikərənəkii a naa'ugi saakii, acii pooshi slərəginəkii tahu tahu bahə sha ma'inə. Magiva slikərənəkii a huurəgi saakii.

7Hara slikərənəkii a kwaala aagi dəha. Makə giva slikərənəkii, dəhəkii a pa'aanə ka ci, pooshi rəgwa ŋga gərənə.

8Amma, ma hara slikərənəkii, kə kwaalii tii anə ŋunyi hanyinə, kə vii tii ŋunyi cifanə. Harakii gya'ə gya'ə, harakii kuwa pu'unə kuwa pu'unə, harakii makkə pu'unə makkə pu'unə.”

9Yeesu a uudəpaa, əŋki ci, “Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa.”

10Wata lyawarənə ŋga Yeesu a shi aaɓiikii, təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Ka mi saŋə cii kwa ɗa misaali, ha waɓə ka ənja?”

11Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Ma unə, koonə vii Əntaŋfə rəgwa ŋga shii ma'umbee uushi'inə ŋga ŋwaŋuunaakii, əntaa ka tii.

12Acii, ma əndətə kavə nəkii ka shii uushi'inəkii, ka ci tsakənə nə ənji paaratəginə kaa ca shii ɗanə laŋə aciikii. Amma, ma əndətə ɗii naakii shiinə gi'u, taa gi'ukii maa, ka luuginə nə ənji aciikii.

13Ci nee unə cii kya waɓə ka tii də misaali, acii ka tsaamənə nə tii, amma, paa tii ka neenə, ka kapaanə nə tii liminətii, amma, paa tii ka fanə, paa tii ka paaratəginə əsə.

14Tii ca mbu'utəgi də waɓəətə waɓi Əntaŋfə ka ənji Isərayiila da ma anabi Isaaya ətə bii ci: ‘Ka fanə nuunə anəkii anəkii, amma, pooshi unə ka paaratəginə shaŋə. Ka tsaamənə nuunə anəkii anəkii, amma, pooshi unə ka neenə shaŋə.

15Acii ma ədzəmə ŋga ənjitsa, mapa'əkii, liminətii əsə, manjiikəkii, təya dzaa'agi ginətii. Maci maɗamə tii ha'ə, kaɗa kə nee tii də ginətii, təya fatə də liminətii, təya paaratəgi də ədzəmətii, təya zhi'wagi aaɓiiki əsə, nya mbəɗəpaa də tii.’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Amma, ma unə, tə'i barəkaanə ashuunə, acii agi neenə nə ginuunə, ha'ə agi fanə nə liminuunə əsə.

17Tantanyinə cii kya ba koonə: laŋə nə anabinyinə da ənji ŋga Əntaŋfə mwayi ka shaŋə kaa təya nee ka sənə cuuna nee, amma maneemə tii. Kə mwayi tii fanə tə sənə cuuna fa, amma mafamə tii əsə.”

18“Fatəmə ɗii kaa nya ba koonə sətə ci misaali ŋga əndə giirə slikərənə a moo banə:

19maɗa kə fii ənji waɓənə agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, amma mapaaratəgimə tii, ka ndzaanə nə tii makə slikəriitə kwaalii ahada rəgwa, Seetanə a shi, ca ɗəməgi waɓəətə giirə ənji a ədzəmətii.

20Ma slikəriitə kwaalii ama pasla, tii nə ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə, təya luu pii də mooɗasəka.

21Amma pooshi waɓənəkii əji slərəginə a ədzəmətii bahə sə'watə uushi'inə ŋga uundzə saa'i. Acii ha'ə, maɗa kə lii ŋgəra'wə da ciɓə tə tii putə ŋga waɓənə ŋga Əntaŋfə, pii wata təya bwasee.

22Ma slikəriitə kwaalii aagi dəhə əsə, tii nə ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə, amma putə ŋga buurə uushi'inə ŋga duuniya da uuɗə gəna, kə saawagi waɓənəkii, pooshi nafakii.

23Ma slikəriitə kwaalii anə ŋunyi hanyinə əsə, tii nə ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə, təya paaratəgi ŋga'ə, təya ndzaanə makə slikərəətə ca vii ŋunyi cifanə, harakii gya'ə gya'ə, harakii kuwa pu'unə kuwa pu'unə, harakii əsə makkə pu'unə makkə pu'unə.”

24Yoo, kə ɗii Yeesu ka tii əndə'i misaali əsə də banə, “Ma ŋwaŋuunə ŋga dagyə, kə ndzaa ci mbərə mbərə da sətə ɗii də əndətə gi ka ləga ŋunyi slikərənə asəkə raakii.

25Ma davəɗə, ətsə taa wu patə ka ŋunyinə nə ci, wata əndə daawaanaakii a dzə ka ləgavə kuzənə aagi aləkamaarakii, ca palə saakii.

26Makə givagi aləkamaara, kə girə, kə uugi ŋgərə manjeevənə, wata kuzənə a shigi ha'ə naakii.

27Ənji slənə ŋga slanda rə a dzə ka banə ka ci, əŋki tii: ‘Slandana, əntaa ŋunyi slikərənə ləgii ha? Aa dama ɗii gyavagi kuzənə agikəya?’

28Wata ca ba ka tii: ‘Əndə daawaanə ɗii ha'ə.’ Ənji slənaakii a ba ka ci: ‘Ŋga'ə ka hə maɗa kə giinə ka mbuuɗəginə kwa?’

29Amma ca ba ka tii: ‘Aa'aa'ə, bwaseemə, goona dzə ka mbuuɗəginə, acii maɗa kə gyuunə ka mbuɗənə, ka mbuɗəənənə nuunə da i aləkamaara atsakii.

30Wa təya gərə patə. Maɗa kə mbu'ya saa'i ŋga cifanə, kadə nii kya ba ka ənji slənə cifanə, aa təya mbuuɗəgi kuzənə zəku'i, təya pukəgərə aagi gunə, taabu'u slənənətii ka nyi cifanə ŋga raaki, nya pukəgərə aa dəɓwə.’ ”

31Yeesu a ɗa ka tii əndə'i misaali, əŋki ci, “Ma ŋwaŋuunə ŋga dagyə, kə ndzaa ci makə hi'u iza,f əndə a ŋgərə, ca ləgapanə gakii asəkə tsanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Slikərənəkii palee patə də ənshiɗəɗənə. Amma, maɗa kə girə, ka ɗaginə ka dandza ka shaŋə. Əginyinə a shi, təya ɗa kuvənyinatii davə.”

33Yeesu a ɗa ka tii əndə'i misaali, əŋki ci, “Ma ŋwaŋuunə ŋga dagyə, kə ndzaa ci makə burəŋanə. Minə a gwazətəgi də kəŋwə əjima makkə ŋga əmpunə. Wata əmpunəkii patə a asləgi divə.”

34Ma uushi'iitsə patə, kə waɓi Yeesu ka daɓaala də misaali, pooshi uushi cii kəya ba ka ənji yadə misaalikii.

35Ma ətsə patə, ka mbu'utəginə də sətə bii anabi oo'i: “Ka waɓənə nə nyi ka tii də misaalinyinə, ka banə nə nyi ka tii sətə nji ma'umbeekii daga ka 'watəginə ŋga duuniya.”

36Ma daba'əkii, kə bwasee Yeesu ka daɓaala, ca dəməgərə aasii. Wata lyawarənaakii a shi aaɓiikii, təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Batə keenə taa mi ci misaali də kuzənə a səkərə a moo banə.”

37Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Ma əndətə ləgii ŋunyi slikərənə, ci nə Uuzənə ŋga ənda.

38Ma ra, ci nə duuniya. Ma ŋunyi slikərənə əsə, tii nə ənji ŋga ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə. Ma kuzəna, tii nə ənji ŋga Seetanə.

39Ma əndə daawaatə gi ka ləgavə kuzənəta, ci nə Seetanə. Ma saa'i ŋga cifanə, ci nə muudinə ŋga duuniya. Ənji slənə cifanə əsə, tii nə malaa'ikanyinə.

40Makə sətə ci ənjə a dzatəgi də kuzhinyinə, ənjə a kaanə gunə, ha'ə na ɗa ka muudinə ŋga duuniya.

41Kadə nə Uuzənə ŋga əndə a sləkee ka malaa'ikanyinaakii, kaa təya dzatəgi də ənjitə ca kavə ənji ka ɗa 'waslyakəənə da ənjitə ca ɗa bwaya uushi'inə, təya fəɗəgi tə tii agi ŋwaŋuunaakii,

42təya əjigərə tə tii aagi gunə. Davə tuunətii, təya tsəɓə linyinətii.

43Ma ənjitə da gooŋga ashitii əsə, ka ɓərənə nə tii makə uusəra agi ŋwaŋuunə ŋga Dəsənətii. Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa.”

44“Ma ŋwaŋuunə ŋga dagyə, kə ndzaa ci mbərə mbərə da maŋgəɗə gəna ətə upaa əndə'i əndə asəkə rə, ci ka ha ŋga uuzanə. Makə upaa ci, ca ənə ka ŋgəɗəginə davə. Ka mooɗasəkə nə ci ka shaŋə. Ca dzə ka ɗərəmagi də uushi'inaakii patə, ca ɗərəgi də rəta.”

45“Ha'ə əsə, ma ŋwaŋuunə ŋga dagyə, kə ndzaa ci mbərə mbərə da əndətə ca alə ŋunyi lu'ulu'u.

46Wata makə upaa ci ŋunyikii, ca dzə ka ɗərəmagi də uushi'inaakii patə, ca ɗərəgi də ŋunyi lu'ulu'uta.”

47“Ha'ə əsə, ma ŋwaŋuunə ŋga dagyə, kə ndzaa ci mbərə mbərə da slaaɗa ətə kagərə ənji aagi uunəva, ca kaasha hərəfinə kama kama laŋə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

48Makə nii slaaɗəkii, ənjə a əlyagi aanə ndəra, ənjə a ndzaanə ka tsəəkəgi ŋunyi hərəfinə aasəkə ɗəva. Bwayakii əsə, ənjə a pukəgi.

49Ha'ə na ɗa əsə uusəra ŋga muudinə ŋga duuniya. Kadə nə malaa'ikanyinə a dzə ka tsəəkəgi bwaya ənji ahada ŋunyi ənja,

50təya əjigərə tə tii aagi gunə. Davə tuunətii, təya tsəɓə linyinətii."

51Yoo, Yeesu a ləgwa ka tii, əŋki ci, "Kə fii unə uushi'iitsə patə kwa?" Təya ba ka ci, "Awa, kə fii inə."

52Wata ca ba ka tii, "Taɗa wu agi maliminə ndzaa ka lawara agi ŋwaŋuunə ŋga dagyə, makə ŋga slanda yi nə ci, ətə ca ŋgiragi kura uushi'inə da iirə uushi'inə asəkə kuvə shigaakii."

53Makə uudəpaa Yeesu baaba misaalinyiitsa, ca maɗə gatə, ca palə saakii

54aa hakii aa vəra, hatə girə ci davə, ca dzəgunə ka ənji asəkə kuvə də'watii. Kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə, təya ba ahadatii, "Da saŋə upaa əndətsə shiinə ha'a? Da upaa ci baawəɗa ŋga ɗa sə ŋga hurəshishina?

55Əntaa uuzənə ŋga əndə gwaa'a ənfuginə nə ca? Əntaa Mariyaama nə məca? Əntaa i Yakubu da Yusufu da Simoonə da Yahuda nə ndzəkəŋushi'inəkəya?

56Əntaa ganə ahadaamə nə cikəŋushi'inəkii pata? Da saŋə upaa əndətsə sətsə ha'a?"

57Wata təya kaaree ka ci. Yeesu a ba ka tii, "Ma anabi, taa ka ŋgutə vəranə gi ci patə, ka upaanə nə ci məghərəvənə. Amma ma gakii də vəra da ahada ənji yaakii, paa ci ka upaa məghərəvənə."

58Maɗamə Yeesu sə ŋga hurəshishinə laŋə davə putə ŋga ghatə vii gooŋgatii.

Mata 14

1Ma ka saa'ita, kə fii Hirudusə, ŋwaŋwə anə hanyinə ŋga Galili, habara ŋga Yeesu.

2Ca ba ka ənji slənaakii, "Ci nə Yoohana əndə ɗa bapətisəma. Kə ma'i ci agi mamməətə ənja. Ci nee unə upaa ci baawəɗa ŋga ɗaaɗa sə ŋga hurəshishinə ha'ə."

3Ma bii ci ha'ə, acii kə shi ca bii ka ənjə a kəsə tə Yoohana, ənjə a anəgi, ənjə a pa'əgi a furəshina. Ma ɗii ci ha'ə, putə ŋga Hiroodiya, minə ŋga ndzəkəŋuci, waatoo Filibusə. Ma miita, kə ŋgərəma Hirudusə tə ki kaa kya ndzaa ka minaakii.

4Amma kə bii Yoohana ka ci oo'i, "Madəɓeemə ha ŋgərə tə Hiroodiya ka minaaku shaŋə."

5Kə mwayi Hirudusə ɓələginə tə Yoohana, amma ŋgwaliikii acii daɓaala, acii kə ŋgirə tii tə Yoohana ka anabi.

6Makə zhi'wa kumənə ŋga uusəratə pwayi ənji tə Hirudusə, kə uji uuzənə ŋga Hiroodiya uncitə minəkii akəŋwacii ənja. Ha'ə, kə kaɗeesəkə ka Hirudusə.

7Ca ɗa ka ki aləkawalə də jiɗə oo'i, taa mi patə bii ki, ka viinə nə ci ka ki.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Məci a ba ka ki, wa kya kədii nə ŋga Yoohana. Wata uncitə miitə a ba ka Hirudusə, “Ŋga'ə ka nyi ha vii ka nyi nə ŋga Yoohana əndə ɗa bapətisəma əndzə'i asəkə kəŋwa.”

9Makə fii ŋwaŋwə ha'ə, kə zhimə tə ci asəkəkii. Amma putə ŋga jiɗəətə ji'i ci da putə ŋga madiigərə ənjitə 'waa'wa ci, kə bii ci, wa ənjə a vii ka ki sətə mwayi ki.

10Wata ca sləkee ka ənjə a dzə ka lyagi nə ŋga Yoohana a furəshina.

11Makə lyagi ənji, wata ənjə a kira asəkə kəŋwa, ənjə a vii ka uncitə miitə, kya luu, kya kərə ka məci.

12Wata lyawarənə ŋga Yoohana a shi, təya ŋgərə waakii, təya dzə ka ŋgəɗəginə. Ma daba'əkii, təya dzə ka banə ka Yeesu tə sətə ɗii.

13Makə fii Yeesu habara agyanə Yoohana, ca ndərəvə saakii aasəkə kumbawalə, kaa ca dzə ka ndzaanə daanəkii ka hatə pooshi ənji davə. Amma, makə fii daɓaala ha'ə, təya bwasee ka vəranatii, təya nə'u tə ci də səɗətii.

14Yeesu a jimagərə asəkə kumbawalə aanə ndəra. Makə nee ci ka daɓaala laŋə, kə nyihə ci təgunuunatii. Wata ca mbəɗəpaa də ənji bwaneatii.

15Ma ətsə kaa uusəra a kula, lyawarənaakii a shi aaɓiikii, əŋki tii, “Kə ɗii kədəwanə; wiinə agi bilinə naamə ganə. Acii ha'ə, bawə ka ənji, wa təya dzə aasəkə vəranyinə ka ɗərə zəmə ka natii na.”

16Wata Yeesu a ba ka tii, “Pooshi bwatya ŋga dzənatii. Unə nə vii ka tii zəma.”

17Təya ba ka ci, “Pooshi zəmə acii inə bahə viinə ka tii. Wata buroodi tufə ba'ə hərəfinə bəra'i nəndə acii inə.”

18Wata ca ba ka tii, “Kiramə ka nyi.”

19Ca ba ka daɓaala, wa təya ndzaanə agyanə kuzəna, ca ŋgərə burooditə tufə da hərəfiitə bəra'i, ca maɗee ka ginəkii aadəgyə, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca ɓaatsəpaa buroodita, ca vii ka lyawarənaakii, təya vii ka daɓaala.

20Ənji patə a zəmə, təya əburə. Ma daba'əkii, lyawarənaakii a tsəəkətə tə ətə mbəɗaanə, ɗəvə pu'u aji bəra'i.

21Ma ənjitə agi zəmətə, kə mbu'i tii bahə dəbu'u tufə, tsaŋə nə makinə da manjeevənə.

22Wata Yeesu a ba ka lyawarənaakii, wa təya ndərəvə aasəkə kumbawala, təya takəŋwa ka ci aa taŋəgi uunəva, kaa ca ba ka daɓaala a palə satii.

23Ma ənji agi palənə satii, ma ci naakii, wata ca ndərə aa giŋwə, ci daanəkii, kaa ca ɗa də'wa. Kə uugi vəɗə ɗanə, ci daanəkii nə əndə davə,

24dzaɗə ahada uunəvə nə kumbawalə əsə. Dzawə ka kumbawaləkii nə dzənə aakəŋwə ma'ə, acii laŋə dərəva nə məɗə agi əgyanə dakəŋwacii, ma'inə a dzə də dəgənə ashi kumbawala.

25Ma ətsə ha wurə wurə kaa ca pukə, wata Yeesu a dzə aaɓii lyawarənaakii də wiinə anə ma'inə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Makə nee lyawarənaakii ka ci ka wiinə anə ma'inə, kə ŋgwaləgi tii ka shaŋə, əŋki tii, “Wiitsə ɓərəhinə!” təya kaala vurənə.

27Amma pii Yeesu a waɓə ka tii, əŋki ci, “Baneemə ka moodəfuunə. Nyi əna, goona ŋgwalə!”

28Wata Piita a ba ka ci, əŋki ci, “Slandana, madə hə ətsə tanyi, bawə ka nyi, kaa nya dzə aaɓiiku anə ma'inə.”

29Yeesu a ba ka ci, “Shiwa!” Wata Piita a jiməgərə asəkə kumbawala, ca wii anə ma'inə, ca dzə aaɓii Yeesu.

30Amma, makə nee ci ka mədə anə ma'inə, ca ŋgwaləgi. Wata ndzaŋə lipənə nə ci aagi ma'inə, ca ka vurənə, “Slandana, luupaa tə nya!”

31Pii wata Yeesu a vii ciinəkii ka ci, ca kəsətə tə ci ka ciinə, ca ba ka ci, “Kə əki gi'inaaku tə nyi. Ma nə hə ka nəhənə, paa nyi ka kavənə tə hə ka wiinə anə ma'inə kwa?”

32Təya ndərəvə aasəkə kumbawala, wata mədə a dədəkə.

33Lyawarənaakii a gərə'waanə asəkə kumbawala, təya paslə tə Yeesu, təya ba, “Tantanyinə, Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə hə.”

34Makə taŋəgi tii uunəva, təya mbu'u aanə hanyinə ŋga Ginazarətə.

35Ma ənji davə, kə puləgi tii oo'i, Yeesu ətsə shi. Wata təya sləkee taa dama patə anə hanyinəkii, ənjə a kyaara ka ci ənji bwanea patə.

36Təya kədii aciikii, taa wata kəjeerənaakii, wa ənji bwanea a təɓətə. Patənə ŋga ənjitə təɓətə, kə mbə'i tii.

Mata 15

1Kə shi harii Farisanyinə da maliminə daga də Urusaliima aaɓii Yeesu, təya ləgwa ka ci, əŋki tii,

2“Ka mi saŋə ci lyawarənaaku a taŋəgi alə'aada ŋga dzədzəshi'inaama? Acii ma təya, paa tii agi yiɓəgi ciinətii taabu'u zəmənətii.”

3Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Ya unə noona, ka mi dee cuuna taŋəgi bariya ŋga Əntaŋfə putə ŋga alə'aada goona?

4Acii kə bii Əntaŋfə oo'i: ‘Duunətə tə i duu da muu. Taa wu waɓi bwaya uushi aashi dii taa məci, wa ənjə a ɓələgi tə ci.’

5Amma, ma unə, agi dzəgunənə nuunə ka ənji oo'i, ma sətə dəɓee əndə a vii ka dii taa məci, madə bii ci ka tii: ‘Ma səna, kə vii nyi ka Əntaŋfə’, tadə paa ci duunətə tə tii ma'ə, pooshi haala.

6Də ha'ə bwasee unə ka waɓənə ŋga Əntaŋfə putə ŋga alə'aada goonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Unə ənjitə ca nə'u tə Əntaŋfə də moodəfə bəra'i, asee, tantanyinə nə anabaakwaanə ŋga Isaaya ətə bii ci anuunə oo'i:

8‘Ma ənjitsa, amatii ci təya haŋətə tə nyi, Amma, ma ədzəmətii, dzadə da nyi ka shaŋə.

9Zaɓə nə paslənatii tə nyi, acii ma alə'aadanyiitə ci təya dzəgunə ka ənja, banə ŋga əndə shiŋkinə, əntaa banaaki.’ ”

10Wata Yeesu a 'waa'watə daɓaala aaɓiikii, ca ba ka tii, “Fatəmə, una paaratəgi:

11Əntaa sətə ca dzəgərə da ma ənda ca ajijinətə tə ci, amma sətə ca shigi da makii ca ajijinətə tə ci.”

12Wata lyawarənaakii a shi aaɓiikii, təya ləgwa ka ci, “Kə shii hə oo'i, ma waɓəətsə bii hə, kə kulii aasəkə Farisanyinə nii?”

13Ca ba ka tii, əŋki ci, “Tadə ŋgutə slikərənə giva patə, madə əntaa Daadə ətə dadagyə ləgii, ka mbudəginə nə ənji.

14Bwaseemə ka tii, goona buurə tə tii, muurəfinə ca kərə tə harakii. Madə muurəfə ca kərə tə muurəfə makə ci, tii kyakya'ə ca kwaalagərə aa gu'u.”

15Amma əŋki Piita ka ci, “Bawə keenə tadə mi ci misaalitsə a moo banə.”

16Ca ba ka tii, “Ma'ə unə yadə paaratəgi də uushi makə ŋga ənjitsə kwa?

17Asee, ma'ə unə mapaaratəgimə. Tadə mi patə dzəgərə da ma ənda, ka dzəgərənə kura'ə aasəkə, ca gimagi.

18Amma, ma sətə ca shigi da ma ənda, a ədzəmə ca shigi. Ci ca ajijinətə ənda.

19Acii a ədzəmə nə əndə ka buurətə bwaya uushi'inə ca kavə tə ci ka ɓələ ənda, ca aləhiinə, ca də badawaanə, ca hərə, ca jirakə, ca waɓə bwaya uushi'inə aashi ənda.

20Wiitsə tsarə ŋga uushi'iitə ca ajijinətə ənda. Amma, ma adənə yadə yiɓəgi ciinə, pooshi ka ajijinətə ənda.”

21Wata Yeesu a madə gatə, ca palə aanə hanyinə ŋga Tiira da ŋga Sidoonə.

22Ma anə hanyinəkii, tə'i əndə'i mitə Kana'ana. Wata kya shi də tuunə, əŋki ki, “'Ya'ə Slandana, jijinə ŋga Dawuda, nəhuu təgunuunaakya! Tə'i uuzənaaki, uncitə minəkii da i ginaaji ashitə. Lya'ə lya'ə nə ki ka shaŋə.”

23Amma, majikəmə Yeesu ka ki tadə rəŋwə də makii. Wata lyawarənaakii a əntsahə aaɓiikii, təya kədii aciikii, əŋki tii, “Bawə ka ki, wa kya dzə satə, acii agi shinə nə ki də nə'unə taamə də wazənə laŋə.”

24Yeesu a jikəvə, əŋki ci, “Ma sləkee ənji ka nyi, wata ka ənji Isərayiila tanə, acii makə maza bagiinə nə tii.”

25Amma miitə a shi, kya gərə'waanə atsaa sədə Yeesu, əŋki ki, “'Ya'ə Slandana, tsakuu tə nyi.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Yeesu a ba, “Pooshi ŋga'ə nə ŋgərətə zəmə ŋga manjeevənə, ənjə a kagi ka ədiinə.”

27Əŋki miitə, “Ha'ə tanyi, 'ya'ə Daadə, amma taa ədiinə əsə, agi adənə nə tii murəmurinə ŋga zəmətə ca kwaalagi acii slanjiinətii.”

28Yeesu a ba ka ki, “Mina, laŋə nə gi'inaaku tə nyi. Ma sətə cii kwa uudə, ka ɗanə nə ənji ka hə.” Wata kə mbə'i uuzənatə ka saa'ita.

29Ma daba'əkii, wata Yeesu a madə davə, ca dzə də palənə ama uunəvə ŋga Galili, ca ndərəgi aanə ɗaŋgəra, ca ndzaa dasə davə.

30Ənji ɓəzəkii a dzə aaɓiikii, təya kərə ənji bwaneanyinə kama kama, maɓiiyi ənja, mahurəməsə ənja, muurəfina i kadəguləmina da hara ənji bwaneanyinə laŋə. Təya banee ka tii akəŋwaciikii. Ca mbədəpaa də tii.

31Makə nee ənji kadəguləmə a waɓə, maɓiiyi ənji əsə, kə ənyi ilənyinatii ka guuŋunə, mahurəməsə ənji əsə, watiinə ka wiinə, muurəfinə əsə, watiinə ka neenə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə. Wata təya ɗuunətə tə Əntaŋfə ŋga ənji Isərayiila.

32Wata Yeesu a 'waa'watə tə lyawarənaakii aaɓiikii, ca ba ka tii, “Agi nəhənə nə nyi təgunuunə ŋga ənjitsa, acii baanə makkə nə tii aɓiiki ənshinə, pooshi tii da sə ŋga kavənə aa matii. Pa nya moo təya palə də madəfənə, acii ga madəfənəkii a mbee ka tii a rəgwa.”

33Wata lyawarənaakii a ba ka ci, “Ya əna, da upaanaamə zəmə bahə zəməvənə ka ənjitsə laŋə ha'ə ganə agi bilina?”

34Yeesu a ləgwa a matii, “Buroodi moonə nəndə acii una?” Təya ba ka ci, “Buroodi mədəfə da uuji hərəfinə.”

35Wata ca ba ka daɓaala, kaa təya ndzaanə patə.

36Ca ŋgərə burooditə mədəfə da hərəfiita, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca ɓaatsəpaa, ca vii ka lyawarənaakii, təya təəkəpaa ka ənja.

37Patənatii, təya zəmə, təya əburə. Lyawarənaakii a tsəəkətə ətə mbədaanə, ɗəvə mədəfə.

38Ma ənjitə agi zəmətə, dəbu'u ənfwadə, tsaŋə nə makinə da manjeevənə.

39Wata ca ba ka daɓaala, kaa təya palə satii. Ma daba'əkii, ca ndərəvə aasəkə kumbawala, ca palə aanə hanyinə ŋga Magadanə.f

Mata 16

1Yoo, kə shi hara Farisanyinə da Sadukinyinə aaɓii Yeesu, kaa təya təkə tə ci. Təya ba ka ci, kaa ca ɗa ka tii sə ŋga hurəshishinə ətə ca ɓaarii oo'i, tə'i ci da baawədə ŋga Əntaŋfə.

2Əŋki Yeesu ka tii, “Ma uusəra a kula, madə dizə nə səkəntaŋfə, agi banə nuunə: ‘Pooshi ha ka tsəfənə doorə.’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Ma tsəɗakə əsə, maɗa tsaaməgyuunə aagi əntaŋfə, una nee dizə təku təku nə ha, agi banə nuunə: ‘Ka ndzəmənə nə vənə ənshinə.’ Maɗa tsaaməgyuunə aagi əntaŋfə, ka mbeenə nuunə ka batənə taa iitə nə ha a ndzaanə. Amma, pooshi unə ka mbee ka paaratəgi də ndzaanə ŋga zamanana.

4Ma ənji ŋga zamanana, bwaya ənja, ənjitə pooshi ka nə'utə bariya ŋga Əntaŋfə nə tii. Agi alənə nə tii kaa ənjə a ɗa ka tii sə ŋga hurəshishinə. Amma, pooshi sə ŋga hurəshishinə ci ənjə a ɗa ka tii, maɗaamə ətə ɗii Əntaŋfə də anabi Yunana.” Makə waɓi ci ha'ə, wata ca palə saakii.

5Ma təya dzə də taŋənə asəkə kumbawala, wata lyawarənaakii a buurətə oo'i, kə zaanə ka tii nə ŋgərəənə buroodi.

6Yeesu a ba ka tii, “Nəhəmə noonə na acii burəŋanə ŋga Farisanyinə da ŋga Sadukinyinə.”

7Makə fii tii ha'ə, təya gwaŋə ka waɓənə ahadatii, əŋki tii, “Ma bii ci ha'ə, ətə pooshi amə ŋgiraanə buroodi.”

8Asee, kə shii Yeesu sətə ci təya ba. Wata əŋki ci ka tii, “Ya una, kə əki gi'inə goonə tə nyi. Ka mi cuuna waɓə agyanə ghatə buroodya?

9Ca'ə əndzə'i, ma'ə unə mapaaratəgimə kuna? Kə zaanə koonə nə burooditə tufə ətə agi ənji dəbu'u tufə kwa? Ɗəvə moonə tsəəkətuunə tə ətə mbəɗaana?

10Aa ya burooditə məɗəfə əsa, ətə agi ənji dəbu'u ənfwaɗa? Ɗəvə moonə tsəəkətuunə tə ətə mbəɗaana?

11Iitə təkuree unə ka paaratəginə oo'i, ma cii kya waɓə koonə ənə, əntaa agyanə buroodi. Nəhəmə noonə na acii burəŋanə ŋga Farisanyinə da ŋga Sadukinyinə.”

12Wata təya paaratəgi oo'i, əntaa banə bii ci ka tii oo'i, wa təya nəhə natii nə acii burəŋaatə ci ənjə a ɗa də buroodi. Amma, wa təya nəhə natii nə acii dzəgunənə ŋga Farisanyinə da ŋga Sadukinyinə.

13Yoo, kə gi Yeesu aanə hanyinə ətə kədəhə da vəranə ŋga Kayisariya Filipi. Makə gi ci, kə ləguyi ci ama lyawarənaakii, əŋki ci, “Ya nyi Uuzənə ŋga ənda, wu saŋə nə nyi ci ənjə a ba?”

14Əŋki tii, “Agi banə nə hara ənji, hə nə Yoohana əndə ɗa bapətisəma. Əŋki hara ənji, hə nə anabi Iliya. Hara ənji əsə, əŋki tii, hə nə Irimiya taa əndə'i anabi ŋga ŋukə.”

15Yeesu a ba ka tii, “Ya unə noona? Wu nə nyi cuuna ba?”

16Simoonə Piita a jikəvə, əŋki ci, “Hə nə Mataɗəkii,f Uuzənə ŋga Əntaŋfə Əndə vii əpinə.”

17Yeesu a ba ka ci, “Əndə barəkaanə nə hə, Simoonə, uuzənə ŋga Yunana. Acii əntaa əndə shiŋkinə ɓaarəgi ətsə ka hə, amma Daadə ətə dadagyə ɓaarəgi ka hə.

18Wanyinə ka banə ka hə əsə: hə nə Piita, makə banə pasla. Anə paslanə nii kya mbukya Ikəliisiyaaki. Taa wa, pooshi na palee ka ŋgeerənə ŋga Ikəliisiyakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Ka viinə nə nyi ka hə lakila ŋga makuvə ŋga ŋwaŋuunə ŋga dagyə. Taa mi patə anətə hə ganə a duuniya, ma'anəkii gatə dagyə. Ha'ə əsə, taa mi patə pərəgi hə ganə a duuniya, mapərəkii gatə dagyə.”

20Wata Yeesu a ɗa ka lyawarənaakii bariya də ŋgeerənə tuu'inə, “Goona ba ka taa wu oo'i, nyi nə Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə.”

21Daga ka saa'ikii 'watəgi Yeesu dzəgunətənə ka lyawarənaakii oo'i, tyasə see a dzə ci aa Urusaliima. Ma dava, ka sanə nə ci ciɓənyinə laŋə acii gayinə da madiigərə limanyinə da maliminə, ənjə a ɓələgi tə ci. Ma ka makkənə ŋga uusəra, ca maɗətə agi maməətə ənja.

22Makə fii Piita ha'ə, wata ca kəsəgi tə ci aataŋgala, ca wazə ka ci, əŋki ci, “Wa Əntaŋfə a dzagi ətsa, Slandana, pooshi ətsə ka ɗanə shaŋə!”

23Amma Yeesu a zə'wugi aaɓii Piita, əŋki ci ka ci, “Dzəgi aɓiiki, Seetanə! Hərəmbəɗə nə hə ka nyi. Acii ma hiimatsaaku, ŋga əndə shiŋkinə, əntaa ŋga Əntaŋfə.”

24Wata Yeesu a ba ka lyawarənaakii, əŋki ci, “Taa wu patə ca moo nə'unə tə nyi, tyasə see a kaaree ci ka naakii nə, ca ŋgərə ənfwə ŋga gwa'avənə tə ci aashikii, ca nə'u də nyi.

25Taɗa wu patə ca ɗa gazhi'waanə ŋga gərətə əpinaakii, ka əteenə nə ci ka əpinəkii. Amma taɗa wu patə ətee ka əpinaakii putə ŋga nə'unə tə nyi, ka upaanə nə ci bwatyakii.

26Mi saŋə nə bwatya ŋga upaa patənə ŋga uushi'inə asəkə duuniya, amma əndə ətee ka əpinaakəya? Pooshi bwatyakii. Maɗa kə zii əpinə ŋga ənda, pooshi uushi cii kəya vii kaa ca ənə ka upaa də əpinəkii.

27Acii kədəhə nə Uuzənə ŋga əndə ka shinə tii da malaa'ikanyinaakii agi məghərəvənə ŋga Dii, ca vii shikwa taa ka wu makə sətə slənyi ənda.

28Tantanyinə cii kya ba koonə, tə'i hara ənji ganə ahadaamə na nee də ginətii, tii ma'ə maməətəmə, ka shinə ŋga Uuzənə ŋga ənda, kaa ca ndzaa ka ŋwaŋwa.”

Mata 17

1Ma daba'ə baanə kuwa, Yeesu a ŋgərə tə Piita da i Yakubu tii da ndzəkəŋuci, waatoo Yoohana, ca kərə tə tii aanə magərə giŋwa, wata tii ha'ə.

2Ma təya nee, wata ca zə'wə akəŋwaciitii, ɓərənə nə kəŋwaciinəkii makə uusəra. Ha'ə nə kəjeerənaakii əsə, ca ɗagi tyaslyaslya makə əmputə kəbənə.

3Wata ma təya nee, watiitsə i Muusa da anabi Iliya, təya waɓəshi da Yeesu.

4Wata Piita a ba ka Yeesu, “Slandana, ŋga'ə ɗii makə ganə niinə. Maa ŋga'ə ka hə, ka ratənə nə nyi koonə tsakabanyinə makkə ganə. Naaku rəŋwə, ŋga Muusa rəŋwə, ŋga Iliya rəŋwə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Ma ci ma'ə agi waɓənə ha'ə, wata məzhiɗəkwatyaminə ətə ca ɓərə a zaɗəgi dagyanətii. Ma təya fa, əndə a waɓə agi məzhiɗəkwatyaminəkii, ca ba, “Waatsə Uuzənaaki, kə uu'i nyi tə ci. Ci ca uuɗagi səkəki. Famə tə ci.”

6Makə fii lyawarənaakii ha'ə, wata ŋgwalənə a ɗa tə tii ka shaŋə, təya kwaalagi aa panə aanə kəŋwaciinətii.

7Wata Yeesu a əntsahə aaɓiitii, ca təɓətə tə tii, ca ba, “Maɗətəmə, goona ŋgwalə.”

8Makə maɗee tii ka ginətii, maneemə tii taa ka wu ma'ə, maɗaamə Yeesu.

9Ma təya dzə də jimanə satii a giŋwa, kə bii Yeesu ka tii, “Goona ba taa ka wu tə sətsə nee unə. See daba'ə maɗənaaki agi maməətə ənja, nyi Uuzənə ŋga ənda.”

10Lyawarənaakii a ləgwa ka ci, əŋki tii, “Aa mi ɗii ci maliminə a ba oo'i, Iliya na takəŋwa shinə ka Aləmasiihu?”

11Yeesu a ba ka tii, “Weewee ha'ə makə ətsa, Iliya na shi zəku'i ka haɗatəgi də patənə ŋga uushi'inə.

12Amma, wanyinə ka banə koonə: kə uugi Iliya shinə. Mashiimə ənji tə ci, təya ciɓə də ci makə sətə kaɗeesəkə ka tii. Ha'ə makə ətsə, kədəhə nə təya ciɓə də Uuzənə ŋga əndə əsə.”

13Wata lyawarənaakii a paaratəgi oo'i, ma Iliyatə cii kəya waɓə agyanəkii, ci nə Yoohana əndə ɗa bapətisəma.

14Ənyanatii aaɓii daɓaala, wata əndə'i əndə a shi, ca gərə'waanə akəŋwacii Yeesu,

15ca ba, “Slandana, nəhuu təgunuunə ŋga uuzənaaki. Tə'i ma'idə'ida ashikii, agi ɗanə tə ci ka shaŋə. Ka əndə'i ha, ca kulagərə aagi gunə, ka əndə'i ha, aagi ma'inə.

16Kə kira nyi tə ci ka lyawarənaaku, amma kə təkuree tii ka mbəɗəpaanə də ci.”

17Əŋki Yeesu, “'Ya'əmə, unə ənji ŋga zamanana, pooshi unə gi'i tə Əntaŋfə, bwaya ənja. Ca'ə guci nii kya ndzaa doona? Ca'ə guci sə'watənəki tuuna? Kiramə ka nyi uuzənəkii ɗii!”

18Makə kira ənji, Yeesu a wazə ka ginaajikii, wata ginaajikii a shigi ashi uuzəəta. Pii wata kə mbə'i uuzəəta.

19Ma daba'əkii lyawarənaakii a əntsahətə aaɓii Yeesu daanətii, təya ləgwa ka ci, “Mi saŋə ɗii təkuree inə ka lyaakagi tə ginaajitsa?”

20Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Putə ŋga gi'uunə ŋga gi'inə goonə tə nyi. Tantanyinə cii kya ba koonə, maci kə mbu'i gi'inə goonə tə nyi taa wata makə hi'u iza,f [21Amma, ma tsarə ŋga ginaajitsa, see də də'wa da suumaya mbeenə ənji ka lyaakaginə.”] kaɗa ka banə nuunə ka giŋuna: ‘Duu aa hatə!’ ka dzənə nə ci əsə. Pooshi uushi ca kaɗee ka ŋgeerənə goonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Guŋənə ŋga lyawarənə ŋga Yeesu patə anə hanyinə ŋga Galili, wata ca ndzaŋə
waɓənə ka tii agyanə naakii na, ca ba, “Kədəhə nə ənji ka viinə tə Uuzənə ŋga əndə
aacii ənja,

23təya ɓələgi tə ci, amma ka maɗeenə nə ənji ka ci agi maməətə ənja ka makkənə ŋga
uusəra.” Makə fii tii ha'ə, wata səkə ŋga lyawarənaakii a ɓəzəgi kuzhiɗə kuzhiɗə.

24Kə gi Yeesu da lyawarənaakii aa Kafarənahumə, wata ənji luu tsəkə ŋga yi ŋga
Əntaŋfə a dzə aaɓii Piita, təya ləgwa, əŋki tii: “Ya saŋə, agi ki'inə nə maləmə goonə
tsəkə ŋga yi ŋga Əntaŋfə nii?”

25Əŋki Piita, “Də ŋga'ə nə ci agi ki'inə.” Makə ənyi Piita aasii, Yeesu a waɓə ka ci
zəku'i, əŋki ci, “Iitə nee hə naaku daa, Simoonə? Wu dəɓee ki'i tsəkə ka meeminə ŋga
duuniyana? Manjeevənatii nii, anii hara ənja?”

26Əŋki Piita, “Hara ənji dəɓee tsəkənə.” Wata Yeesu a ba, “Makə ha'ə dii, madəɓeemə
manjeevənatii a tsəkə.

27Amma, acii gaaŋwa ɓəzee ka səkətii, ma ɗanəku, duu aama uunəva, ha kagərə
maŋgəlaŋa aagi ma'inə. Ma hərəfiitə 'watəgi hə kəsənə, ka lapaanə nə hə kwaɓa a
makii bahə ki'inə də tsəkaaki da naaku, ha kərə ka tii.”

Mata 18

1Ma ka saa'ikii ha'ə, wata lyawarənə ŋga Yeesu a shi aaɓiikii, təya ləgwa amakii, əŋki
tii, “Wu saŋə palee də ɗuunuunə agi ŋwaŋuunə ŋga dagya?”

2Wata Yeesu a 'watə tə əndə'i uundzə uuzənə, ca kəŋee ka ci ahadatii,

3ca ba, “Tantanyinə cii kya ba koonə: maɗa mazhi'weemə unə ka noonə nə makə ŋga
uuji manjeevənə, pooshi unə ka upaa dəmənə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə shaŋə.

4Taa wu həətəpaa naakii nə, ca ndzaanə makə ŋga uuzəəna, ci palee də ɗuunuunə agi
ŋwaŋuunə ŋga dagyə.

5Taa wu liwə uuzənə, maɗa putaaki liwə ci, tə nyi liwə ci ətsa.”

6“Taa wu patə kavə tə taa rəŋwə agi manjeeviitə vii ka nyi gooŋga kaa ca pu'u, gədə
anəvə təŋwə aa uurakii ka ci də ŋga'əənə, ca lipəgərə aagi uunəva, acii sətə na upaa tə
ci.

7Tə'i ŋgəra'wə ashi ənji duuniya, acii tə'i sətə ca kavə ənji ka ɗa 'waslyakəənə. Pooshi
səndə ca təŋapaa tsarə ŋga uushi'iitsə ka ɗanə. Amma kə dii anə əndətə ca kavə əndə
ka ɗa 'waslyakəənə.

8“Maɗa ciinəku taɗa səɗəku ca kavə tə hə ka ɗa 'waslyakəənə, lagi, ha kagi. Gəɗə gi
hə ka upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə yadə ciinə taa səɗa, acii ndzaanə da i ciinə
bəra'i taɗa səɗə bəra'i, amma ənjə a ka tə hə aagi gunə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Maɗa ginəku ca kavə tə hə ka ɗa 'waslyakəənə, hurə'yagi, ha kagi. Gəɗə gi hə ka upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə də ginə rəŋwə, acii ndzaanə da i ginə kyakya'ə bəra'i, amma ənjə a ka tə hə aagi gunə.”

10“Nəhəmə noonə na, acii goona bərapaa rəŋwə agi uuji manjeeviitsa. Wanyinə ka banə koonə: ma malaa'ikanyinatii, taa guci patə nə tii ka ndzaanə akəŋwacii Daadə ətə dagyə.

11Acii ma shi Uuzənə ŋga ənda, ka luupaa tə maza ənja.]

12Iitə nee unə noonə agyanə sənə cii kya moo bana? Yaci tə'i əndə da bagiinaakii gya'ə saŋa, wata rəŋwə agitii a zagya, iitə ɗanəkəya? Əntaa ka bwaseenə nə ci ka ətə əliŋə pu'unə aji əliŋə ka zəmənə, ca palə ka alə tə ətə rəŋwə zagi kwa?

13Maɗa kə nee ci, tantanyinə cii kya ba koonə: ka ɗanə nə ci mooɗasəkə putə ŋga rəŋwə ətə sha zii, palee ka putə ŋga əliŋə pu'unə aji əliŋə ətə mazamə.

14Ha'ə əsə, ma Dəsənuunə ətə dadagyə, əntaa də uuɗənaakii zaginə taa rəŋwə agi uuji manjeeviitsa.”

15“Maɗa kə ɓəzee əndə nə'unə makə hə ka səkəku, ma ɗanəkwa, duu aaɓiikii, ha dzə ka ɓaarii ka ci 'waslyakəənaakii ahadoonə, unə bəra'i. Maɗa kə luuvə ci 'waslyakəənaakii, kə zhi'wavə hə də əndətə aa rəgwa ətsa.

16Amma, maɗa maluumə ci 'waslyakəənaakii, 'waanə tə əndə rəŋwə taa ənji bəra'i atsaku, kaa ənji bəra'i taa makkə a mbee ka vii seeda anə patənə ŋga sətə bii ənji.

17Maɗa kə kaaree ci ka fa waɓənatii, bawə ka Ikəliisiya. Maɗa kə kaaree ci ka fanə tə Ikəliisiya əsə, geegimə ka ci makə əndətə pooshi ahadoonə taa ənji luu tsəka.”

18“Tantanyinə cii kya ba koonə: taa mi patə anətuunə ganə a duuniya, ma'anəkii dagyə ətsa. Ha'ə əsə, taa mi patə pərəgyuunə ganə a duuniya, mapərəkii gatə dagyə ətsa.

19“Wanyinə ka tsakə banə koonə əsə: maɗa kə anətə ənji bəra'i uura agyuunə kaa təya kədii taa mi patə, ka ɗanə nə Daadə ətə dagyə ka tii tə səkii.

20Acii taa da patə liɓə ənji bəra'i taa makkə agi ləməki, davə nə nyi ahadatii.”

21Ma daba'əkii, wata Piita a shi aaɓii Yeesu, ca ləgwa ka ci, əŋki ci: “Slandana, moonə səɗə saŋə ɗanə əndə ka nyi 'waslyakəənə, nya tifyagi ka ca? Səɗə məɗəfə kwa?”

22Yeesu a ba ka ci, “Pooshi. Əntaa wata səɗə məɗəfə bii nyi koonə. Amma, məɗəfə səɗə ha'ə məɗəfə pu'unə.

23Acii ma ŋwaŋuunə ŋga dagyə, mbərə mbərə nə ci da əndə'i ŋwaŋutə mwayi ɓaanatənə taa iitə nə gəna acii maviinaakii.

24Ma ca 'watəgi ɓaananə ha'ə, wata ənjə a kira ka ci mavatə cii kəya nə'u tə ci milyoonyinə ŋga kwaɓa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Amma, ma mavakii, paa ci da taa mi bahə kaa ca ki'i kwaɓatə ci ŋwaŋwə a nə'u tə ci. Wata ŋwaŋwə a ba ka ənjə a ɗərəmagi də ci da minaakii da manjeevənaakii da uushi'inaakii patə, kaa ənjə a shii ki'i də kwaɓakii.

26Makə fii mavatə ha'ə, wata ca kulagi akəŋwacii ŋwaŋwa, ca dza ciinə, ca ba: ‘Tuutəta'ə, əsuu ədzəma, ka ki'iginə nə nyi ka hə gənaaku patə.’

27Wata ŋwaŋwə a nəhə təgunuunaakii, ca tifyagi ka ci, ca kapaa tə ci. Mavatə a palə saakii.

28Amma, makə pyalə ci saakii, wata ca lapaa əndə'i mava makə ci ətə cii kəya nə'u tə ci dəmənə ŋga hwaslə gya'ə tanə. Wata ca tərəɗəgi kəjeerənə a uura mavata, əŋki ci: ‘Ki'iwu ka nyi dəmənaaki!’

29Wata mavatə a kulagi akəŋwaciikii, ca dza ciinə, əŋki ci: ‘Tuutəta'ə, əsuu ədzəma, ka ki'inə nə nyi ka hə dəmənaaku.’

30Amma kə naanagi ci, wata ca kərə tə ci aa furəshina, see maɗa ki'igi ci dəməətə atsakii.

31“Makə nee hara maviinə ka sətə slənyi, kə zhima tə tii asəkətii. Wata təya palə aaɓii ŋwaŋwa, təya bagi ka ci sətə slənyi patə.

32Makə fii ŋwaŋwə ha'ə, wata ca 'wagərə tə mavatə ɗii ha'ə. Ɔwaŋwə a dzaana tə ci, əŋki ci: ‘Ma hə, bwaya mava nə hə. Kə tifyagi nyi ka hə patənə ŋga kwaɓatə nji nya nə'u tə hə putə ŋga kədiinaaku aciiki.

33Pooshi diɓə ha nəhə təgunuunə ŋga guva-slənaaku makə sətə nyihə nyi naaku kwa?’

34Kə ɓəzhi səkə ŋga ŋwaŋwə ka shaŋə. Wata ca sləkee ka ənjə a pa'əgi tə mavatə a furəshina, ənjə a ciɓə də ci, see maɗa ki'igi ci patənə ŋga gənata.”

35Yeesu a uudəpaa waɓənə, əŋki ci, “Ha'ə əsə nə Daadə ətə dadagyə a ɗa ka taa wu patə agyuunə, maa pooshi ci tifyagi ka ndzəkəŋuci 'waslyakəənaakii də ədzəmə rəŋwə.”

Mata 19

1Makə uugi Yeesu baaba uushi'iitsa, wata ca maɗə anə hanyinə ŋga Galili, ca palə aanə hanyinə ŋga Yahudiya ataŋəgi gəərə ŋga Urədunə.

2Daɓaala laŋə nyi'u tə ci, ca mbəɗəpaa də ənji bwanea.

3Hara Farisanyinə a dzə aaɓiikii ka təkənə tə ci də ləgwanə amakii, əŋki tii, “Ya ənə, kə vii bariya gaamə rəgwa ka əndə a lakəgi minaakii putə ŋga taa ŋgutə uushi kwa?”

4Ca ənəgi ka tii, “Pooshi unə jaŋgii asəkə malaaɓa ləkaləkatə kwa? Ma bii ca: ‘Ma ka 'watəginə, ŋgurə da minə ghənyi Əntaŋfə tə ənja.’

5Əntaŋfə a ba: ‘Putakii ha'ə, wa ŋgurə a bwasee ka dii da məci, ca ləɓə tii da minaakii, təya ndzaa shishinə rəŋwə.’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Də ha'ə, ndzaanə tii əndə rəŋwə, əntaa ənji bəra'i ma'ə. Aciikii, ma sətə gəŋutəgi Əntaŋfə, ga əndə a təkee.”

7Farisanyinə a ba ka Yeesu, “Aa, acii mi ɗii bii Muusa, wa əndə a vii ka minə ləkaləkatə ŋga lakəginə tə ki, ca lakəgi tə kya?”

8Yeesu a ba ka tii, “Putə ŋga ndalənə ŋga ədzəmuunə kapaa Muusa koonə rəgwa ŋga lakəgi makinə goonə. Amma, ma ŋga ŋukə, saa'i ŋga 'watəginə ŋga duuniya, əntaa ha'ə.

9Wanyinə ka banə koonə: taa wu patə lakəgi minaakii putə ŋga əndə'i uushi pamə tsaŋə da aləhiinə, ca ŋgərə əndə'i, kə ali ci hiinə ətsa.”

10Lyawarənaakii a jikəvə ka ci, “Maɗa ha'ə ahada i ŋgurə tii da minaakii ətsa, əntaa gəɗə ndzaanə yadə ŋgərəshinə dəŋwa'ə kwa?”

11Amma ca ba ka tii, “Ma dzəgunəətsa, əntaa taa wu ca luu, amma see ənjitə vii Əntaŋfə ka tii.

12Acii tə'i rəgwanyinə kama kama ətə pooshi ənji ka ŋgərəshinə: tə'i hara ənji, putə ŋga poonə tə tii ha'ə, paa tii ka ŋgərəshinə. Hara ənji əsə, ənji saawee ka tii. Hara ənji əsə, paa tii ka ŋgərəshinə putə ŋga ŋwaŋuunə ŋga dagyə. Ma əndətə ca mbee ka luu dzəgunəətsa, wa ca luu.”

13Ma daba'əkii, kə kirə ənji manjeevənə ka Yeesu, kaa ca ɗaanə ciinə aanətii, ca ɗa ka tii də'wa. Amma, ma lyawarənaakii, kə laalii tii ŋguruunə ka ənja.

14Amma Yeesu a ba, “Uneemə ka manjeevənə, kaa təya shi aaɓiiki, goona təŋa tə tii, acii ka tsarə ŋga ənji makə tii də ŋwaŋuunə ŋga dagyə.”

15Ca ɗaanə ciinə aanətii. Ma daba'əkii, ca maɗə davə, ca palə saakii.

16Ma ka əndə'i uusəra, kə shi əndə'i əndə aaɓii Yeesu, ca ləgwa, əŋki ci, “Maləma, ŋgutə ŋunyi slənə saŋə slənəki, kaa nya upaa də əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwa?”

17Əŋki Yeesu ka ci, “Ka mi dee cii kwa ləgwa ka nyi agyanə sətə ŋunyikəya? Rəŋwə dyaŋə nə ŋunyi Ənda. Maɗa ŋga'ə ka hə nə upaa əpiitsa, nə'utə bariya.”

18Əndətə a ləgwa ka ci, “Ŋgutə tsarə ŋga bariya da?” Yeesu a ba ka ci, “Ga ha ɓələ hiinə, ga ha alə hiinə, ga ha hərə hiinə, ga ha vii seeda ŋga jirakənə anə ənda,

19gaɗee ka i duu da muu, uuɗuu tə əndətə aɓiiku makə sətə cii kwa uuɗə naaku na.”

20Əŋki uundzə dagwatə ka ci, “Ma ətsə patə, kə nə'utə nyi. Ŋgutə mbəɗaanə ka nyi, kaa nya nə'uta?”

21Yeesu a ba ka ci, “Maɗa kə mwayi hə ndzaanə makətsəɗəkii, duu ka ɗərəmaginə də uushi'inaaku patə, ha təəkəpaa kwaɓakii ka maaghiinə. Maɗa kə ɗii hə ha'ə, ka ndzaanə nə shigaaku dagyə aɓii Əntaŋfə. Ma daba'əkii, ha shi ka nə'u tə nyi.”

22Makə fii uundzə dagwatə ha'ə, ca palə saakii də maɓətəsəka, acii laŋə dərəva nə gəna aciikii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Wata əŋki Yeesu ka lyawarənaakii, “Tantanyinə cii kya ba koonə, dzawə dərəva nə
dəmənə ŋga əndə gəna aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

24A tsakə nyi banə koonə əsə: gəɗə dəməginə ŋga ŋgyalooba ka rəgwa shinə ŋga
libəra də ŋgufənə, acii dəmənə ŋga əndə gəna aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.”

25Makə fii lyawarənaakii waɓəətsa, kə dzəgəpaa tə tii ka shaŋə, təya ba, “Maɗa ha'ə
əna, aa wu ɗii nə upaa luupaana?”

26Amma Yeesu a tsaamə tə tii, ca ba, “Ma əndə shiŋkinə, pooshi uushi cii kəya mbee
ka ɗatənə ci saakii ka upaa də luupaanə. Amma, ma Əntaŋfə, ka ɗatənə nə ci taa mi
patə.”

27Piita a jikəvə ka ci, əŋki ci, “Yoo, waniinə kə bwasee inə ka uushi'inə patə əna, ina
nə'u tə ha, mi niina upana?”

28Əŋki Yeesu ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə: maɗa kə ndzaa nyi, nyi Uuzənə
ŋga əndə, dasə anə dəgələ ŋga məghərəvənaakii agi kura zamanatə na shi, ma unə ənə
pu'u aji bəra'i ənə nyi'u tə nyi, ka ndzaanə nuunə anə dəgələ ŋwaŋuunə pu'u aji bəra'i,
una ɗa gəŋwanə ka slikərənyinə pu'u aji bəra'i ŋga Isərayiila.

29Taa wu patə bwasee ka yaakii, taɗa ndzəkəŋushi'inəkii, taɗa cikəŋushi'inəkii, taɗa
dii, taɗa məci, taɗa manjeevənaakii, taɗa raakii putə ŋga nə'unə tə nyi, ka upaanə nə ci
gya'ə palee ka ətə bwasee ci aaba'ə, ənjə a vii ka ci əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə əsə.

30Amma laŋə nə matakəŋwanyinə na ndzaanə ka moodəba'ənyinə. Laŋə nə
moodəba'ənyinə əsə na ndzaanə ka matakəŋwanyinə.”

Mata 20

1“Ma ŋwaŋuunə ŋga dagyə, kə ndzaa ci mbərə mbərə da əndə'i slanda ya ətə gimagi
tsəɗakə ka alə ənji sləna, kaa təya dzə ka slənənə ka ci asəkə tsanə ŋga inabaakii.

2Makə upaa ci ənji sləna, kə luuvə ci ki'inə ka tii makə sətə ci ənjə a ki'i ŋga ka
uusəra, waatoo hwaslə rəŋwə. Wata ca kərə tə tii aasəkə tsanə kaa təya slənə.

3Ca ənə ka dzənə aa luuma tibisə əliŋə, ca lapaa tə hara ənji pooshi uushi ci təya ɗa.

4Wata ca ba ka tii əsə: ‘Dəmə ka ɗa ka nyi slənə asəkə tsanə. Ka ki'inə nə nyi koonə
makə sətə diɓə.’

5Wata təya dzə. Makə ənyi ci ka dəməginə uusərə ahadana, ha'ə əsə tibisə makkə, təya
ɗa ha'ə da hara ənji slənə makə əta.

6Ma ətsə kədəhə ka tibisə tufə əsə, makə gi ci aa luuma, ca lapaa hara ənji əsə kəŋə
kəŋə davə. Ca ba ka tii: ‘Mi cuuna kagi uusəra zaɓə kwa?’

7Təya ba ka ci: ‘Acii pooshi əndə ŋgirə tiinə ciina kagi uusəra zaɓə.’ Wata ca ba ka tii
əsə: ‘Dəmə ka slənənə ka nyi asəkə tsanə ŋga inabi.’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8“Makə ɗii kədəwanə, wata slanda tsanə ŋga inabitə a ba ka gawə ŋga ənji slənaakii: ‘'Waa'wawə tə ənji slənətsa, ha ki'i ka tii kwaɓatii. Ka ənjitə uugi ba'ə ka dzənə 'watəginəku ki'inə, ha uudəpaa də ənjitə 'watəgi dzənə.’

9Ma ənjitə gi tibisə tufə, ənjə a vii ka taa wu agitii hwaslə rəŋwə.

10Yoo, makə mbu'i aanə ənjitə 'watəgi dzənə aadəvə aasəkə tsanə, ma nə tii ka nəhənə, ka viinə nə ənji ka tii sətə palee ka ŋga ənjitə uugi ba'a. Asee, tii maa, hwaslə rəŋwə rəŋwə vii ənji ka tii.

11Makə liwə tii kwaɓatii, wata təya ŋgəərə ma agyanə slanda tsaata,

12əŋki tii: ‘Ma ənjinə uugi hə ba'ə ka ŋgərənə, ŋga tibisə rəŋwə tanə slənyi tii. Amma, ha ki'i keenə uushi rəŋwə nii? Inə ənə kagi uusəra pa'ə ka slənənə, əŋki hə tsəfənə ŋga uusəra!’

13Amma slanda tsaata ənəpaagi ka əndə'i əndə agitii, əŋki ci: ‘Guvakya, ma'adəmə nyi tə hə. Əntaa agyanə hwaslə rəŋwə narii aŋwə kwa?

14Ŋgəruu sətə narii aŋwə, ha palə saaku aasii. Ha'ə mwayi nyi viinə ka əndənə shi ŋga muudinə makə naaku.

15Anii pooshi nyi da baawəɗa ŋga ɗa sətə mwayi nyi də kwaɓaakya? Anii sərəhə ca ɗa tə hə putə ŋga ŋga'əənaakya?’ ”

16Yeesu a uudəpaa waɓənə, əŋki ci, “Ha'ə əsə, ma moodəba'a, ka ndzaanə nə ci ka ŋga təkəŋwanə. Ma ŋga təkəŋwanə əsə, ka ndzaanə nə ci ka moodəba'a.”

17Ma Yeesu a dzə aa Urusaliima, ca 'wagi tə lyawarənaakii pu'u aji bəra'i tsaŋə aataŋgala, ca ba ka tii, təya dzə də palənə, əŋki ci,

18“Fatəmə ŋga'ə! Wanaamə ka dzənə aa Urusaliima. Ma dava, ka dzənə nə ənji ka viinə tə Uuzənə ŋga əndə aacii madiigərə limanyinə da maliminə, təya lagi ka ci gəŋwanə ŋga ɓələnə,

19təya vii tə ci aacii ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə. Ma təya, ka ŋusənə nə tii tə ci, təya fəslə tə ci, təya gwa'avə tə ci aashi ənfwa. Ma ka makkənə ŋga uusəra, ənjə a maɗee ka ci agi mamməətə ənja.”

20Ma daba'əkii ha'ə, wata məci manjeevənə ŋga Zabadiya a əntsahə tii da manjeevənatə aaɓii Yeesu, kya gərə'waanə akəŋwaciikii ka kədii uushi.

21Ca ləgwa ka ki, “Mi cii kwa uuɗə kwa?” Kya ba ka ci, “Ɗawə ka nyi rəgwa kaa manjeevənaaki bəra'i a ndzaanə ataŋgalaku agi ŋwaŋuunaaku, əndə'i da ciizəmaku, əndə'i əsə da madzənaku.”

22Yeesu a ba ka tii, “Mashiimuunə sətə cuuna kədii. Kadə nuuna mbee ka sə'watə sa ciɓə makə ətə nii kya sa kwa?” Əŋki tii ka ci, “Awa, ka mbeenə niinə.”

23Yeesu a ba ka tii, “Ka sanə nuunə weewee. Amma, ma ndzaanə ataŋgalaki, əntaa nyi nəndə da baawəɗa ŋga viinə. Ma hatsa, ŋga ənjitə taɗəpaa Daadə tə tii.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Fanə ŋga hara lyawarənaakii pu'u tə waɓəətsa, wata səkətii a ɓəzəgi aashi ndzəkəŋushi'iitə bəra'i.

25Wata Yeesu a 'watə tə tii patə aaɓiikii, ca ba ka tii, “Kə shii unə oo'i, ma ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə, meeminatii ca ɗa ŋwaŋuunə agyanətii. Ma madiigərə ənjatii əsə, agi kanə nə tii ka tii bariya də baawəɗa.

26Amma ma unə, pooshi ka ɗanə ha'ə ahadoonə. Taa wu patə mwayi ndzaanə ka gawə ahadoonə, see a ndzaa ci ka əndə slənə goonə.

27Ha'ə taa wu patə mwayi ndzaanə ka matakəŋwanə ahadoonə, tyasə see a ndzaa ci ka mava goonə.

28Ha'ə nə nyi Uuzənə ŋga əndə əsə. Ma shi nyi, əntaa ka ənjə a slənə ka nyi, amma, kaa nya slənə ka ənja, nya vəgi əpinaaki ka pərapaanə də ənji laŋə.”

29Ma Yeesu da lyawarənaakii a bwasee ka vəranə ŋga Yarikoo, dzənə nə daɓaala laŋə də nə'unə tə tii.

30Tə'i muurəfinə bəra'i dasə dasə ataŋgala rəgwa. Makə fii tii oo'i, Yeesu ətsə ca pitəgi, wata təya maɗee ka uuratii, əŋki tii, “Slandana, jijinə ŋga Dawuda, nəhuu təgunuunə geenə!”

31Daɓaala a wazə ka tii, ənjə a ba ka tii, “Ndzaamə kəɗa'ə!” Amma, ma muurəfiita, wata təya tsakə ŋgəree ka uuratii palee ka əta, əŋki tii, “Slandana, jijinə ŋga Dawuda, nəhuu təgunuunə geenə.”

32Wata Yeesu a kəŋaanə, ca 'wa tə tii, ca ba, “Mi cuuna moo nya ɗa koona?”

33Təya ba ka ci, “Slandana, ŋga'ə keenə, keena nee ka ha.”

34Kə nyihə Yeesu təgunuunatii, ca təɓətə ginətii. Pii wata təya ənə ka neenə ka ha, təya nə'u tə ci dəŋwa'ə.

Mata 21

1Ma ətsə i Yeesu da lyawarənaakii kədəhə ka mbu'unə aasəkə vəranə ŋga Urusaliima, təya mbu'u aa Bayitifaaji ashi giŋwə ŋga Zayitunə, wata ca sləkee ka hara lyawarənaakii bəra'i

2də banə ka tii, “Dəmə aasəkə vəraatsa. Maɗa kə mbu'yuunə, pii ka lapaanə nuunə vamənda gwalə da uuzənatə. Pəryatəmə, una kira ka nyi.

3Maɗa kə ləguyi əndə a moonə taa ka mi cuuna pərə, bamə ka ci: ‘Slandanə mwayi.’ Maɗa kə fii ci ha'ə, ka bwaseenə nə ci koonə pii pii.”

4Ma slənyi ətsa, ka mbu'utəginə də sətə bii anabi oo'i:

5“Bamə ka ənji vəranə ŋga Sihiyoona:f ‘Tsaaməmə! Wiitsə ŋwaŋwə goonə ka shinə aa hoonə! Əndə haŋkala nə ci, aba'ə vamənda nə ci, waatoo aba'ə uundzə vamənda.’ ”

6Wata lyawariitə a maɗə, təya palə, təya ɗatə makə sətə bii Yeesu ka tii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Təya kira vaməndatə ba'ə uundzəkii, təya luukutəvə kəjeerənyinatii aa ba'ətii. Wata Yeesu a ndərəvə.

8Ma daɓaala, kə sasafəpaa tii kəjeerənyinatii a rəgwa, hara ənjə a pusha ba ŋga ənfuginə, təya sasafə a rəgwa.

9Ma daɓaalatə davə, dakəŋwaciikii da daba'əkii patə, kə ŋgəree tii ka uuratii, təya ba, “Dəlanə də jijinə ŋga Dawuda! Tə'i barəkaanə ashi əndətə ca shi də ləmə ŋga Slandana! Dəlaamə də Əntaŋfə!”

10Makə mbu'i Yeesu aa Urusaliima, wata vəranəkii a gwazəgi purətə, ənji patə a ləgwa, “Wu saŋə nə əndətsa?”

11Daɓaala a ba, “Ma əndətsa, ci nə anabi Yeesu ətə shi daga də Nazaratu anə hanyinə ŋga Galili.”

12Mbu'unaakii wata ca dəməgərə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca shaabagi tə patənə ŋga ənji ɗa fiiriinə davə, ca dzaadzapaa ha ŋga pəra kwaɓa da dəgələnyinə ŋga ənji ɗərə də bilyamasariinə,

13ca ba ka ənjita, “Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, ma bii Əntaŋfə, ‘Yi ŋga ɗa də'wa 'wanə ənji yaaki.’ Amma, ma una, agi geeginə nuunə ka yikii ka ha ŋga umbənə ŋga mahiirənə.”

14Wata muurəfinə da mahurəməsə ənjə a shi aaɓii Yeesu aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca mbəɗəpaa də tii.

15Ma madiigərə limanyinə da maliminə, kə zhima tə tii asəkətii, makə nee tii ka sə ŋga hurəshishiitə cii kəya ɗaaɗa, manjeevənə əsə a dzə də ka wanyanə asəkə yi ŋga Əntaŋfə, təya ba, “Dəlanə də jijinə ŋga Dawuda!”

16Wata təya ləgwa ka Yeesu, “Agi fanə nə hə sətsə ci manjeeviitsə a ba see?” Yeesu a ba ka tii, “Awa, agi fanə nə nyi. Pooshi unə sha jaŋgii kunə asəkə malaaɓa ləkaləkata? ətə bii ca, ‘Kə tasəkapaa hə tə manjeevənə da ətə ma'ə ka sa 'wanə, kaa təya dəla də hə.’ ”

17Ma daba'əkii, Yeesu a bwasee ka tii, ca gimagi asəkə vəranəkii, ca palə saakii aa Bayitaniya, ca baanə davə.

18Pukətə hakii tsəɗakə, ma Yeesu a ənya aasəkə vəranə ŋga Urusaliima, kə ɗii maɗəfənə tə ci.

19Wata ca lapaa ənfwə uudəvə ataŋgala rəgwa, ca dzə aatsakii. Amma, malapaamə ci pookii davə, wata ba səgafə. Wata ca naalagi tə ənfuta, əŋki ci, “Pa ha poo ma'ə shaŋə!” Pii wata ənfwə uudəvətə a huurəgi hwa'ə.

20Makə nee lyawarənaakii ha'ə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə. Əŋki tii, “Iitiitə daa huurəgi uudəvətsə pii pii ha'a?”

21Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Tantanyinə cii kya ba koonə: maɗa kə gi'yuunə tə Əntaŋfə yadə hiimanə oo'i, mbu'u taa pooshi ha'ə ka ɗanə, əntaa wata sənə ɗii nyi ka

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uudəvətsə ɗanuunə tanə, amma taa ka giŋunə maa, ka mbeenə nuunə ka banə: ‘Mbuɗuu, ha dzə ka kulagərənə aagi uunəva!’ Ka ɗanə ha'ə əsə.

22Maɗa kə gi'yuunə tə Əntaŋfə, taɗa mi patə kədii unə agi də'wa, ka upaanə nuunə səkii.”

23Makə dzəgərə Yeesu aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca dzəgunə ka ənja, wata madiigərə limanyinə da gayinə a shi aaɓiikii, təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Də ŋgutə baawəɗa saŋə cii kwa ɗaaɗa uushi'iinə ha'a? Wu saŋə vii ka hə baawəɗatsa?”

24Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Nyi maa, ka ləgwanə nə nyi koonə naaki uushi rəŋwə. Maɗa kə bagyuunə ka nyi, nyi maa, ka banə nə nyi koonə taɗa də ŋgutə baawəɗa cii kya ɗaaɗa uushi'iina.

25Ya əna, wu saŋə sləkee ka Yoohana kaa ca ɗa bapətisəma ka ənja? Əntaŋfə nii, anii ənda?” Wata təya ɗa mabizhinə ahadatii, təya ba, “Mi banaamə əna? Maɗa bii amə oo'i, Əntaŋfə sləkee ka Yoohana, ka banə nə ci, aa mi pooshi unə luuvə waɓənaakii ɗiya?

26Amma maɗa kə bii amə oo'i, ənji sləkee ka ci, ŋgwalii amə acii daɓaala, acii ma təya, kə luuvə tii oo'i, anabi nji Yoohana.”

27Wata əŋki tii ka ci, “Mashiimiinə taa wu sləkee ka ci.” Əŋki Yeesu ka tii naakii, “Ha'ə nə nyi əsə, paa nyi ka banə koonə taɗa də ŋgutə baawəɗa cii kya ɗa uushi'iina.”

28“Iitə nee unə noonə agyanə sənə cii kya moo banə koona? Tə'i əndə sha ɗii da i uuji ŋguyirənaakii bəra'i. Ca dzə aaɓii gawəkii, ca ba ka ci: ‘Uuzənaakya, duu ka slənənə asəkə tsanə ŋga inabi ənshinə.’

29Uuzəətə a ba ka ci: ‘Paa nyi ka dzənə.’ Amma, ma daba'ə, ca baanə ka dii, ca dzə ka sləna.

30Dii a dzə aaɓii dara əsə, ca ba ka ci makə sətə bii ci ka gawəkii. Uuzəətə a ba ka dii: ‘Ka dzənə nə nyi ɗii, daadə.’ Amma, madzəmə ci.

31Ya agi manjeeviitsa, wu saŋə slənyi sətə mwayi dəsənətəya?” Təya ba, “Gawəkii.” Wata Yeesu a ba ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə: ənji luu tsəkə da badawiinə ŋga makinə na ta koonə kəŋwanə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

32Acii ma shi Yoohana, kaa ca ɓaarii koonə ŋunyi rəgwa ŋga nə'unə. Amma, maluuvəmuunə waɓənaakii. Amma ənji luu tsəkə da badawiinə ŋga makinə, kə luuvə tii waɓənaakii. Taa makə nee unə ka sətə ɗii ənjitsə maa, makatəmuunə hiima ŋga luu waɓənaakii.”

33Wata Yeesu a tsakə banə ka tii, əŋki ci, “Fatəmə, kaa nya ba koonə əndə'i misaali. Ma sha ɗii, tə'i əndə'i əndə ɗii rə ŋga inaba. Ca tsatə, ca tələgi gu'u ŋga mya'ə də inaba, ca ghənəgi magərə ha ŋga nəhə uushi'inə, ca ŋgərə rəkii, ca vəgi ka mooziinə, kaa təya təkə cifanə ŋga rəkii da i ci. Ma daba'əkii, ca palə oogə.

34Makə mbu'ya saa'i ŋga cifanə ŋga inaba, wata ca sləkee ka ənji slənaakii ka liwa ka ci gyaɗalaakii aciitii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Wata mooziitə a kəəsətə tə lyawariita, təya fəsləgi rəŋwə, təya ɓələgi rəŋwə. Əndə'i əsa, təya kaalatə tə ci də faariinə.

36Slanda rətə a ənə ka sləkee ka hara lyawarənə palee ka ŋga təkəŋwanə də ɓəzəənə. Wata mooziitə a ənə ka ɗanə ka tii ha'ə əsə.

37Ma daba'əkii, ca sləkee ka tii ka uuzənaakii, ca ba, ‘Weewee, ka neenə nə tii ka məghərəvənə ŋga uuzənaaki.’

38Amma, makə nee mooziitə ka uuzənaakii, wata təya ba ahadatii, ‘Waanə mazəmə yi kə mbu'ya. Shoomə, kaama ɓələgi tə ci, ama zəmə ya.’

39Wata təya kəsətə tə ci, təya kagi tə ci aa ba'a tsanə, təya ɓələgi tə ci.

40“Ya ətsa, maɗa kə gi slanda rətsa, mi ɗanəkii də mooziitsa?”

41Ənjə a ba ka Yeesu, “Weewee ɓəələginə ɓəələginəkii tə bwaya aginyiitsa, ca vii rəkii ka hara ənji slənə pamə ətə na vii ka ci gyaɗalə ŋga inabaakii ka cifanəkii.”

42Yeesu a ba ka tii, “Mashiimuunə a jaŋgii asəkə malaaɓa ləkaləkatə kuna? ətə bii ci: ‘Ma faaratə kaaree ənji ghənə kuva makə pooshi nafaakii, ci ənəpaa ka faaratə palee də məghərəvənə. Ma ətsa, slənə ŋga Slandana. Ma amə əsə, sə ŋga hurəshishinə kaamə.’

[43“Taa wu kulii aanə faaratsa, ka əɓinə nə ci. Maɗa kə kulii faarakii aanə əndə əsa, ka ədəginə tə ci makə əmpunə.] Acii ha'ə cii kya ba koonə: ma ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, kadə nə ənjə a ŋgərəgi acii unə, ənjə a vii ka ənjitə ca vii ŋunyi cifanə.”

45Fanə ŋga madiigərə limanyinə da Farisanyinə tə misaalinyiitsə ɗii Yeesu, wata təya paaratəgi oo'i, agyanətii cii kəya waɓə.

46Wata təya alə rəgwa ŋga kəsənə tə ci. Amma təya ŋgwaləgi acii daɓaala, acii ma daɓaala, kə luuvə tii oo'i, anabi nə Yeesu.

Mata 22

1Yeesu a tsakə waɓənə ka tii də misaali, əŋki ci:

2“Ma ŋwaŋuunə ŋga dagyə, kə ndzaa ci mbərə mbərə da ŋwaŋutə ɗii əndzanə ŋga da məhura ŋga uuzənaakii.

3Ca sləkee ka lyawarənaakii ka dzənə ka 'waa'wanə tə ənjitə baabii ci ka tii shinə ka zəmə əndzanəkii. Amma kə naanagi tii ka shinə.

4Ɗwaŋutə a ənə ka sləkeenə ka hara lyawarənə də banə oo'i: ‘Kə uugi əndzanə dzəgənə, kə lii nyi uura ŋga liinə. Taa mi patə, kə uugi tasəkanə. Shoomə əndzə'i ka zəmə əndzanə ŋga da məhura.’

5Amma, ma ənjitə baabii ci ka tii əndzanəkii, makamə tii nətii davə. Wata təya palə satii. Harakii, aasəkə rə pyalə tii, harakii, ka ɗa fiiriinatii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Hara ənjitə baabii ci ka tii əsə, təya kəəsətə tə lyawarənaakii, təya ciɓə də tii, təya ɓəələgi tə tii.

7Kə ɓəzəgi səkə ŋga ŋwaŋutə ka shaŋə. Wata ca sləkee ka soojiinaakii ka ɓəələginə tə maɓələ ənjita, təya ətsagi vəranatii.

8Wata ca 'waa'watə tə harii lyawarənaakii, ca ba ka tii: ‘Kə uugi əndzanə tasəkanə kamə, amma, ma ənjinə baabii nyi ka tii, mambu'umə tii bahə zəmə əndzanəkii.

9Acii ha'ə, dəmə ka mətikətikənə ŋga rəgwanyinə, una ba ka taa wu patə lapaa unə oo'i, wa ca shi ka zəmə əndzanə.’

10Wata lyawariitə a dzə ka baabanə taa ka wu patə lapaa tii, bwaya əndə da ŋunyi əndə patə. Wata pasə, kə nagi yi əndzanə acii ənja.

11“Makə dzəgərə ŋwaŋwə ka tsaamə tə ənjitə 'wii ci, ma ca nee, wiinə əndə'i əndə agitii yadə kəjeerənə ŋga da məhura ashikii.

12Ɲwaŋwə a ləgwa ka ci: ‘Guvakya, dama gima hə aa hanə aasii yadə kəjeerənə ŋga rəya ashikwa?’ Mashiimə əndətə sə ŋga jikəvənə ka ŋwaŋwa.

13Wata ŋwaŋwə a ba ka lyawarənaakii: ‘Anətəmə tə ci ciinəkii da səɗəkii patə, una kagərə tə ci aagi təkunə. Davə tuunə ənji, təya dzə də tsəɓə linyinətii.’ ”

14Yeesu a uudəpaa waɓənaakii, əŋki ci, “Laŋə nə ənjitə 'waa'wii ənji, amma gi'u nə mataɗəkii.”

15Wata Farisanyinə a dzə ka ɗa mətərəkinə agyanə makə sətə nii təya mbee ka kəsənə tə Yeesu agi waɓənaakii.

16Wata təya sləkee ka ci ka hara lyawarənatii da hara ənjitə ŋga kurəgə ŋga Hirudusə. Təya dzə ka banə ka ci, əŋki tii, “Maləma, kə shii inə oo'i, əndə gooŋga nə hə, agi dzəgunətənə nə hə rəgwa ŋga Əntaŋfə də tantanyinə əsə. Paa hə ka taɗəpaa taa ŋgutə tsarə ŋga ənda, acii paa hə ka tsaamənə ka ɗuunuunə ŋga ənda.

17Ya ənə, iitə nə hiimaakwa? Kə kapaa bariya gaamə kaamə rəgwa ŋga vii tsəkə ka ŋwaŋwə Kayisarə nii? Anii poosha?”

18Asee, kə shii Yeesu bwaya hiimatii. Wata əŋki ci, “Una! Də bəra'i asəkuunə cuuna kərə ka Əntaŋfə! Mi saŋə cuuna moo təkənə tə nya?

19Ɓaariimə ka nyi kwaɓa ŋga tsəkəkii.” Təya ŋgiragi ka ci.

20Wata ca ləgwa ka tii, əŋki ci, “Ya ənə, kəŋwaciinə da ləmə ŋga wu ənə anə kwaɓana?”

21Təya ba, “Ma ətsa, kəŋwaciinə ŋga ŋwaŋwə Kayisarə.” Wata Yeesu a ba ka tii, “Yoo, makə ha'ə ɗiya, viimə ka Kayisarə sətə ndzaa ka naakii, una vii ka Əntaŋfə sətə ndzaa ka ŋga Əntaŋfə.”

22Makə fii tii waɓəətsə ŋga Yeesu, wata kə ɗagi ka tii ka sə ŋga hurəshishinə, təya bwasee ka ci, təya palə satii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Agi uusəratə rəŋwə ha'ə, Sadukiinə a əntsahə aaɓii Yeesu. Ma təya, tii nə kurəgətə ca ba, pooshi maməətə ənji ka maɗənə da i əpinə shaŋə. Təya ləgwa ka ci,

24əŋki tii, “Maləma, ma bii Muusa, maɗa kə əŋki əndə pooshi manjeevənaakii, see ndzəkəŋuci nə ŋgərə mooryafinə, kaa ca poo ka ndzəkəŋuci ətə əŋki.

25Yoo, tə'i ndzəkəŋushi'inə məɗəfə sha ɗii ganə. Gawatii a ŋgərə minə, ca əntə yadə manjeevənə, ca bwasee ka minə ka ndzəkəŋuci.

26Ha'ə slənyi də madzəgəbəra'inə da makkənə, ca'ə ka məɗəfənə. Pooshi əndə upaa uuzənə ashi miita.

27Daba'atii patə, kya əntəgi dəŋwa'ə.

28Ya ətsa, ya uusərə ŋga maɗənə ŋga maməətə ənja, makə watiitsə patənatii ŋgirə tə kya, minə ŋga wu saŋə ndzaanəta?”

29Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Kə kulii unə patə, acii pooshi unə paaratəgi də malaaɓa ləkaləkatə, mashiimuunə ŋgeerənə ŋga Əntaŋfə.

30Acii maɗa kə ma'i maməətə ənji, pooshi tii na ŋgərəshi. Amma, makə malaa'ikanyinə dadagyə nə təya ndzaanə.

31Yoo, ma agyanə maɗənə ŋga maməətə ənji əsə, majaŋgamuunə sətə bii Əntaŋfə koonə kuna?

32Ma bii ca, ‘Nyi nə Əntaŋfə ətə ci Ibərahiima da Isiyaaku da Yakubu a paslə tə ci.’ Ma ca, ənjitə da i əpinə a matii ca paslə tə ci, əntaa ənjitə yadə əpinə amatii.”

33Makə fii daɓaala waɓəətsə ha'ə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə nə dzəgunənaakii.

34Makə fii Farisanyinə oo'i, kə pa'əgi Yeesu ma ŋga Sadukinyinə, wata təya shi ka ciinə rəŋwə.

35Əndə'i əndə agitii, maləmə ŋga bariya nə ci. Ca ləgwa uushi ama Yeesu, kaa ca shii kəsənə tə ci agi waɓənaakii, əŋki ci,

36“Maləma, ŋgutə bariya saŋə palee də ɗuunuunə agi bariyanyina?”

37Yeesu a ba ka ci, “ ‘Uuɗuu tə Əntaŋfə Slandanəku də ədzəmə rəŋwə, də patənə ŋga əpinaaku, də patənə ŋga haŋkalaaku.’

38Ətsə nə maɗuunə bariya, palee patə də ɗuunuunə.

39Bəra'inəkii də ɗuunuunə əsə, makə ətsə nə ci: ‘Uuɗuu tə əndətə aɓiiku makə sətə cii kwa uuɗə naaku na.’

40Bariyanyiitsə bəra'i nə kilə ŋga patənə ŋga bariyanyinə da dzəgunənə ŋga anabinyinə.”

41Ma Farisanyinə ma'ə ka ha rəŋwa, wata Yeesu a ləgwa ka tii uushi, əŋki ci,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42“Wu saŋə shii unə nə Aləmasiihu? Uuzənə ŋga wu nə ca?” Əŋki tii: “Uuzənə ŋga Dawuda nə ci.”

43Ca ba ka tii, “Ya əna, maa ha'a, iitə ɗii daa cakə Malaaɓa Ma'yanə tə Dawuda kaa ca 'wa tə ci də Slandanəkəya? Ma bii ca:

44‘Əŋki Əntaŋfə Slandanə ka Slandanəki, ndzaanə gadəvə da ciizəmaki. Ka kavənə nə nyi tə ənji daawaanaaku aatsaa səɗəku.’

45Aa makə kə 'wii Dawuda tə ci də Slandanə ətsa, iitiitə ɗii ndzaanə Aləmasiihu ka jijinaakəya?”

46Wata pooshi əndə mbee ka jikəvənə taa də ma rəŋwə. Ndzaŋənə ka uusərakii, pooshi əndə ənyi ka ləgwa waɓənə amakii ma'ə acii ŋgwalənə.

Mata 23

1Ma daba'əkii, wata Yeesu a waɓə ka daɓaala da i ka lyawarənaakii,

2əŋki ci ka tii, “Ma maliminə da Farisanyinə, tii nə ənji da baawəɗa ŋga dzəgunətə bariya ŋga Muusa ka ənja.

3Acii ha'ə, ma sətə ci təya ba koonə patə, tyasə see a dzəgunuunə, una nə'utə. Amma goona nə'u slənatii. Acii ka waazanə nə tii, amma paa tii ka slənətəginə.

4Agi ŋgərəvənə nə tii ka ənji mazəzəkə tərənə 'wa'ə. Amma, ma tii ka nətii, taa də mashiku ciinətii, paa tii ka təɓətənə.

5Patənə ŋga sətə ci təya ɗa, kaa ənjə a shii neenə. Tsaaməmə ka kəŋwaciinətii da basatii acii məsəpaliinə. Tsaaməmə ka yipənə ŋga kəjeerənyinatii. Ma ətsə patə, agi tsakənə nə tii ɗanə madiigərəkii ka ɓaariinə oo'i, ənji paslənə tə Əntaŋfə nə tii də tantanyinə.

6Ma agi zəmə əndzanə, hatə ci ənjə a ɗuunətə tə tii moonətii ndzaanə davə. Ka hatə da ginə davə moonətii ndzaanə asəkə kuvə də'wanyinə.

7Nəhəpaanə tə tii ŋga'ə a luuma moonətii əsə, ənjə a 'wa tə tii ‘Maləma’.

8Amma, ma una, goona luuvə ənjə a 'wa tuunə də Maləma. Acii rəŋwə dyaŋə nə Maləmə goonə. Unə patə, ndzəkəŋushi'inə ŋga noonə nə nuunə.

9Goona 'wa taa tə wu ganə a duuniya ‘daadə’, acii rəŋwə dyaŋə nə Dəsənuunə, waatoo ətə dagyə.

10Ga ənjə a 'wa tuunə ‘slandana’ əsə, acii rəŋwə dyaŋə nə Slandanuunə, waatoo, ci nə Aləmasiihu.

11Ma əndətə palee də gawuunə ahadoonə, tyasə see a ndzaa ci ka əndə slənənə koonə.

12Taa wu patə haŋətə naakii na, ka bərapaanə nə ənji tə ci. Taa wu patə həətəpaa naakii nə əsə, ka haŋətənə nə ənji tə ci.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13“Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, maliminə da Farisanyinə! Acii ma unə, də bəra'i asəkuunə cuuna kərə ka Əntaŋfə. Kə pa'əgyuunə rəgwa ŋga dzənə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə agyanə ənja, unəkii əsə, pooshi unə ka dəmənə. Ma ənjitə ca moo dəmənə, pooshi unə agi kapaa ka tii rəgwa əsə. [14“Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, maliminə da Farisanyinə! Acii ma unə, də bəra'i asəkuunə cuuna kərə ka Əntaŋfə. Agi luutənə nuunə uushi'inə ŋga mooryafinə, una ɗa ka tii magərə də'wa ka ənjə a shii dəlanə duunə. Acii ha'ə, maɗuunə dzalənə nuuna upaa.]

15Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, maliminə da Farisanyinə! Acii agi gəŋutəginə nuunə də hanyinə da uunəvənyinə patə koona upaa də əndətə ca nə'u tuunə. Amma, maɗa kə upaa unə, una ɗeegi ka ci ka əndə ŋga gunə palee ka noonə na.

16“Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, unə ənji kərə ənja! Muurəfinə nuunə. Agi dzəgunənə nuunə ka ənji oo'i: ‘Maɗa kə ji'i əndə də yi ŋga Əntaŋfə, ma ətsa, pooshi taa mi. Amma, maɗa kə ji'i əndə də əndzənə ŋga yi ŋga Əntaŋfə, ka kəsənə nə jiɗəkii tə ci.’

17Maɗiikə ənja, muurəfinə! Ɲgutə saŋə palee də məghərəvəna? Əndzənə nii, anii yi ŋga Əntaŋfə ətə geegi ka əndzənə malaaɓakəya?

18Agi dzəgunənə nuunə ka ənji oo'i: ‘Maɗa kə ji'i əndə də ha ŋga ɗa sataka, ma ətsa, pooshi taa mi. Amma, maɗa kə ji'i əndə də satakatə kavə ənji aagyanəkii, ka kəsənə nə jiɗəkii tə ci.’

19Una! Muurəfinə nuunə! Ɲgutə saŋə palee də məghərəvəna? Sataka nii, anii hatə ci ənjə a ɗa sataka ətə ca geegi ka satakakii malaaɓakəya?

20Acii ha'ə, taa wu patə ji'i də 'wa ləmə ŋga ha ŋga ɗa sataka, kə ji'i ci də taa mi patə davə ətsa.

21Ha'ə nə yi ŋga Əntaŋfə əsə. Taa wu patə ji'i də ci, kə ji'i əndəkii də ci da də Əntaŋfə ətə asəkəkii.

22Taa wu patə ji'i də 'wa ləmə ŋga dadagyə, kə ji'i ci də dəgələ ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə da də ci ətə dasə asəkəkii.

23“Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, unə maliminə da Farisanyinə! Acii ma unə, də bəra'i asəkuunə cuuna kərə ka Əntaŋfə. Agi viinə nuunə zaka ŋga ŋunyi banyinə kama kama, amma una bwasee ka nə'utə tə tantanyitə dzəgunənə ŋga bariya, waatoo, slənə uushi də rəgwakii, da nəhə təgunuunə ŋga ənja, da gooŋgaanə. Wiitsə səndə dəɓee ɗanuunə, amma ga ca zaanə koonə əsə nə vii zaka.

24Unə ənji kərə ənja, muurəfinə nuunə! Wanuunə ka ɗəməgi kanshaginə agi sə ŋga sanə goonə, acii ga ca gi aasəkuunə. Amma una ndagərə ŋgyalooba.

25“Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, unə maliminə da Farisanyinə! Acii ma unə, də bəra'i asəkuunə cuuna kərə ka Əntaŋfə. Agi ɓəəzəginə nuunə ba'ə ŋga kəra da ŋga kwalaka, amma, ma dasəkətii, pasə acii uushi'inə ŋga əmbanə da suunanyinə.

26Muurəfə ŋga Farisa! Ɓəəzəgi səkə ŋga kəra da kwalakə zəku'i. Maɗa kə ɗii hə ha'ə, ka ndzaanə nə ba'əkii camə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27“Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, unə maliminə da Farisanyinə! Acii ma unə, də bəra'i asəkuunə cuuna kərə ka Əntaŋfə. Makə gu'u əndə nuunə. Ma da makii, dagwakii ŋga'ə. Amma, ma da səkəkii, pasə acii ilənyinə da maɓəslə wunyinə.

28Ha'ə nuunə makə ətsa. Ma daba'ə unə, ŋga'ə nuunə akəŋwacii ənja. Amma, də bəra'i asəkuunə cuuna kərə ka Əntaŋfə, ma'waslyakə ənjə nuunə.”

29“Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, unə maliminə da Farisanyinə! Acii ma unə, də bəra'i asəkuunə cuuna kərə ka Əntaŋfə. Agi ghənətənə nuunə nə ŋga gu'u ŋga anabinyinə ŋga'ə, una haɗatəgi ŋga'ə tə gu'unyinə ŋga ənjitə ndzaa yadə idəpaa uushi ashitii,

30una ba: ‘Maci ma saa'i ŋga i dəsənaamə, da i amə saa'ikii, kaɗa əntaa da i amə ɓiilə anabinyinə.’

31Ha'ə vii unə seeda agyanə noonə nə oo'i, manjeevənə ŋga ənjitə ɓəələgi tə anabinyinə nuunə.

32Makə ha'ə mwayi unə ɗəya, dəmə aakəŋwa də ɗaaɗa sətə nji dəsənuunə a ɗaaɗa!

33Ya unə rəhunyinə, manjeevənə ŋga rəhunyinə, iitə taa mbeenuunə ka mbərəɗənə acii kanə tuunə aagi guna?

34“Acii ha'ə, fatəmə: ka sləkeenə nə nyi koonə ka anabinyinə da macicirə ənja da hara maliminə. Ka ɓəələginə nuunə harakii agitii, una gwa'avə harakii aashi ənfwa, una fəslə harakii asəkə kuvə də'wanyinə goonə, una laakəgi tə tii ka vəra ka vəra.

35Acii ha'ə, agyanuunə nə gəŋwanə ŋga ɓəələ tə ənji gooŋga patə, njaŋanə ka ɓələnə tə əndə gooŋga Habiila, ca'ə ka ɓələnə tə Zakariya uuzənə ŋga Barakiya. Ma ca, ahada maɗuunə kuvə ŋga Əntaŋfə da ha ŋga ɗa sataka ɓələgyuunə tə ci.

36Tantanyinə cii kya ba koonə: ətsə patə, ka kulaanənə nə dzalənəkii ka ənji ŋga zamanana.”

37“'Ya'ə unə ənji Urusaliima, unə ənji Urusaliima, kə ɓəələgyuunə anabinyinə, kə kaalatuunə də faariinə tə ənjitə sləkee Əntaŋfə koonə! Taa guci patə nə nyi agi alə rəgwa ŋga dzatəginə duunə aaɓiiki, makə sətə ci gyaagya a dzatəgi də manjeevənatə aatsatə. Amma kə naanagyuunə furəshi.

38Aciikii, ka ndzaanə nə yi ŋga Əntaŋfə gbəŋə yadə əndə davə.

39Wanyinə ca ba koonə əsə, pooshi unə na nee ka nyi ma'ə shaŋə, ha'ə mbu'yanə uusəratə nuuna ba oo'i: ‘Tə'i barəkaanə ashi əndətə ca shi də ləmə ŋga Slandana!’ ”

Mata 24

1Ma daba'əkii, wata Yeesu a dəməgi asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Ma ca palə, lyawarənaakii a dzə aaɓiikii ka ɓaarii ka ci makə sətə ghənyi ənji maɗuunə yikii.

2Amma Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Kə nee unə ka uushi'iitsə patə nii? Tantanyinə cii kya ba koonə: taa rəŋwə, pooshi faara na mbəɗaanə ganə anə əndə'i, ka waalaginə nə ənji patə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Kə gi Yeesu ka ndzaanə dasə anə giŋwə ŋga Zayitunə, wata lyawarənaakii a shi aaɓiikii, tii daanətii, təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Bawə keenə guci saŋə nə ətsə ha'ə a ɗa. Mi saŋə na slənə ka ɓaariinə oo'i, saa'i ŋga ənyanaaku da uudənə ŋga duuniya uugi mbu'yana?”

4Əŋki Yeesu ka tii, “Nəhəmə acii ga ənjə a gəpi duunə.

5Acii tə'i ənji laŋə na shi, təya ɗəkəvə ləməki ka natii na, taa wu ca ba, ci nə Aləmasiihu, təya ŋuusləgi də hara ənji laŋə a rəgwa.

6Kadə nuuna fa habara ŋga paapanə taa dama patə. Amma goona buurə. Acii ma ətsa, weewee ka ɗanə ha'ə, amma əntaa ci nə muudinə ŋga duuniya.

7Kadə nə əndə'i slikərənə a dzə ka panə da əndə'i. Ɔwaŋuunə a pa da əndə'i ŋwaŋuunə. Kadə nə maɗəfənə a kula, gəgədzənə ŋga hanyinə a ɗaaɗa taa dama patə.

8Ma ətsə patə, makə 'watəginə ŋga ɓərakənə ətsa.

9“Ma ka saa'ikii, kadə nə ənjə a kəəsə tuunə, təya kavə tuunə aacii hara ənji kaa təya ciɓə duunə, ənjə a ɓəələgi tuunə. Əŋji shiŋkinə patə, kadə nə təya ushapaa tuunə putə ŋga nə'unə goonə tə nyi.

10Laŋə nə ənjitə na təkuree ka sə'watənə ka saa'ikii. Kadə nə təya ŋusləgi, təya taŋəgi magəŋuura ŋga hara ənji, təya kaaree ka hara ənji.

11Laŋə nə majirakinə ŋga anabinyinə na shigi, təya ŋuusləgi də hara ənji laŋə.

12Putə ŋga tsakənə ŋga slənə bwaya bwayaanə, tə'i ənji laŋə ətə nə uuɗənə a əpigi a ədzəmətii.

13Amma taa wu patə sə'watə ciɓənyinəkii ca'ə ka muudinə, ka upaanə nə ci luupaanə.

14Ma ŋunyi habara agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə əsə, ka waazanə nə ənji asəkə patənə ŋga duuniya, ka seedanə ka patənə ŋga ənji shiŋkinə. Ma daba'əkii, ka mbu'yanə nə muudinə ŋga duuniya ha'ə.”

15“Ka neenə nuunə ka ma'ajijinə uushi ətə palee. Ci waɓi anabi Daniyalə anəkii. Kadə na kəŋaanə anə malaaɓa ha. (Ma əndətə ca jaŋga, wa ca paaratəgi ŋga'ə.)

16Maɗa kə nee unə ha'ə, ma ənjitə ganə anə hanyinə ŋga Yahudiya, wa təya huyi ka umbənə aanə giŋunyinə.

17Ma əndətə dzakə anə kuvaakii, wa ca jimagərə, ca huyi, ga ca dzə dasii ka ŋgərəənə uushi.

18Ma əndətə də bilə əsə, ga ca ənə aasii ka ŋgira kəjeerənaakii.

19Tə'i ŋgəra'wə agyanə maki ɗasəkiinə da ŋugiginə ka saa'ikii.

20Kədiimə acii Əntaŋfə, acii ga huyinəkii a ɗii agi vyanə taa uusəra əpisəka.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Acii ma ciɓətə na kula ka saa'ikii, ci na palee patə də bwaya bwayaanə, pooshi tsarəkii sha ɗii shaŋə makə tagii Əntaŋfə duuniya ca'ə ka əndzə'i. Pooshi tsarəkii na ɗa shaŋə ma'ə əsə.

22Maci pooshi ətə galee Əntaŋfə ka saa'ikii, kaɗa pooshi əndə shiŋkinə ca mbəɗə. Amma, acii putə ŋga mataɗə ənjaakii, ka galeenə nə ci ka saa'ikii.

23“Maa kə bii əndə koonə: ‘Waanə Aləmasiihu ganə’ taa ‘Waatə Aləmasiihu gatə’, goona luuvə.

24Acii kadə nə aləmasiihunyinə da anabinyinə ŋga jirakənə a shigi, təya ɗaaɗa sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə, kaa təya shii ŋuusləgi də ənja. Maci ka mbeenə nə tii maa, da i mataɗə ənji ŋga Əntaŋfə.

25Buurətəmə ŋga'ə! Acii kə bagi nyi koonə daga saa'ikii ma'ə mambu'yamə.

26Acii ha'ə, maɗa kə bii ənji koonə oo'i: ‘Waatə də bilə!’ goona dzə aa dəvə. Taa maɗa bii ənji koonə oo'i: ‘Waanə a kumu’, goona luuvə.

27Acii ma shinə ŋga Uuzənə ŋga ənda, paŋgəraŋə a babara makə sətə ci vənə a pyapiɗə, ca ɓərəgi səkəntaŋfə taa dama patə, ndzaŋənə da tsaaŋwə ca'ə aa də waka, ha'ə nii kəya shi.

28Ka hatə ɗii mantə uushi patə, davə dzanə kadəguyinə də na.”

29“Ma pii daba'ə ciɓənyiitsa, ka əndəginə nə uusəra, pooshi ləgiɗə ka ɓərənə, tikisanyinə a kwaalya dagyə, ka gaŋgəzənə nə taa mi patə asəkəntaŋfə.

30Ka saa'ikii nə ənjə a nee agintaŋfə ka sətə ca ɓaarii oo'i, Uuzənə ŋga əndə ca shi. Ənji duuniya patə a tuu, təya tsaamə tə Uuzənə ŋga əndə ca jima agyanə kuraɓiinə dadagyə, də baawəɗa da məghərəvənə laŋə,

31ca sləkee ka malaa'ikanyinaakii, təya ədə uutəma ətə ca wazə də ŋgeerənə, təya dzaadzatə də patənə ŋga mataɗə ənjaakii, ndzaŋənə ka əndə'i taŋgala ŋga duuniya ka ca'ə ka əndə'i.”

32“Wa ənfwə uudəvə a ka koonə hiima. Maɗa kə nee unə wiitsə kə 'watəgi ənənə, yoo, kə shii unə ətsə, kədəhə nə mətsətsəfə ka ɗanə.

33Ha'ə əsə, maɗa kə nee unə uushi'iitsə patə a ɗaaɗa, ka shiinə nuunə ətsə, kədəhə nə Uuzənə ŋga ənda, matasəkakii kaa ca shi.

34Tantanyinə cii kya ba koonə: ma ənji ŋga zamanana, pooshi tii ka məətəginə patə, uushi'iitsə ma'ə maɗaaɗamə patə.

35Ka uudəginə nə ha a dagyə da ha a panə, amma, ma waɓənaaki, pooshi ka uudənə shaŋə.”

36“Ma uusəra taa saa'i ŋga ɗanə ŋga uushi'iitsa, pooshi əndə shii. Malaa'ikanyinə ŋga dadagyə maa, pooshi tii shii. Ha'ə nə Uuzənə əsə, paa ci shii, see Dii ci daanəkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Makə sətə sha ɗii tə ənji agi zamana ŋga Nuuhu, ha'ə na ɗa saa'i ŋga ənyanə ŋga Uuzənə ŋga ənda.

38Ma agi zamana ŋga Nuuhu taabu'u shi ma'i tuufaanə, kə nji ənjə a zəmə, ənjə a saasa, kə nji ŋguyirənə da makinə a ŋgəərəshi, ha'ə mbu'ya uusəratə dəməgərə Nuuhu aasəkə kumbawala.

39Pooshi ənji puləgi, ha'ə shi ma'i tuufaanə, ca zamagi də tii patə. Ha'ə na ɗa əsə saa'itə nə Uuzənə ŋga əndə a shi.

40"Ma ka saa'ikii, ka dzənə nə ənji bəra'i aasəkə rə ka slənа. Ka ŋgərəginə nə ənji əndə'i əndə, ənjə a bwasee ka əndə'i əndə.

41Ka dzənə nə makinə bəra'i ka ədənə ka təŋwə rəŋwə. Ka ŋgərəginə nə ənji əndə'i minə, ənjə a bwasee ka əndə'i.

42Acii ha'ə, kantsaamə ginə, makə ɗii ci mashiimuunə taa ŋgutə uusəra nə Slandanuunə a shi.

43Shiimə oo'i, maci ka shiinə nə slanda yi saa'itə ci mahərə a dzə ka ci aasii davəɗə, kaɗa ka ba'əginə nə ci də məgigi, acii ga ca gi ka ci aasii.

44Acii ha'ə, ma unə əsa, see a ndzaa unə matasəkakii ka gəra shinə ŋga Uuzənə ŋga ənda, acii ka shinə nə ci ka uusəratə makamuunə nə ŋga shinaakii."

45"Ma əndə gooŋga ŋga mava, əndə haŋkala, tə ci kapaanə slandanəkii ka nəhə yaakii, kaa ca vii zəmə ka hara ənji slənə ka saa'itə diɓə.

46Maɗa shi slandanəkii ka lapaanə tə ci agi slənə sətə bii ci ka ci, tə'i barəkaanə ashikii.

47Tantanyinə cii kya ba koonə: ma mavata, ka ba'avənə nə slandanəkii patənə ŋga uushi'inaakii aaciikii.

48Amma mbu'u ka banə nə bwaya mava də səkəkii oo'i: 'Pooshi slandanəki ka shinə kədəhə.'

49Wata ca ndzaŋə fəslənə tə hara maviinə makə ci, ca zəmə, ca saasa ənvwə tii da ənji sa ənvwa.

50Amma ka shinə nə slandanəkii uusəratə makamə ci nə ŋga mbu'yanaakii, saa'itə mashiimə ci əsə.

51Ka dzalənə nə slandanəkii tə ci də ŋgwaaŋgwa'ənə, ca vii ka ci shikwa mbərə mbərə da ŋga ənjitə ca kərə ka Əntaŋfə də bəra'i asəkətii. Davə tuunə ənji, təya tsəɓə linyinətii."

Mata 25

1"Ma ka saa'ita, ka ndzaanə nə ŋwaŋuunə ŋga dagyə makə sətə sha ɗii tə uuji kadəmiinə pu'u. Ma təya, kə fə'i tii garəkuwanyinatii, təya dzə aa ha dagwa maɗanə ka gəŋunə də ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Tufə agitii, madiikəkii nə tii. Tufə əsə, macicirəkii nə tii.

3Ma madiikəkiinyiita, kə ŋgərəənə tii garəkuwanyinatii yadə əgəənə hara maara.

4Amma, ma macicirəkiinyiita, kə ŋgərəənə tii maarənyinatii.

5Makə səkəpaa dagwa madanə na, kə zhikuki tii patə, təya kwaalagi aa ŋunyi.

6“Ma ətsə ahada vəda, ənjə a wazha də banə: ‘Waanə dagwa madanə! Shigimə ka luuginə tə ci!’

7Wata uuji kadəmiitə a mada patə ka hadatəgi də garəkuwanyinatii.

8Wata madiikə uuji kadəmiitə tufə a ba ka macicirəkiita: ‘Ndiimə keenə maarə gi'u. Wiinə gunə ka məətəginə asəkə garəkuwanyinə geenə.’

9Amma macicirə uuji kadəmiitə a ba ka tii, əŋki tii: ‘Yaci pooshi na mbu'u kaamə pata? Ma danuunə, dəmə ka iracii noonə aa luuma.’

10Wata kə pyalə madiikə kadəmiitə ka iracii maarəkii. Ma təya palə ha'ə, wata dagwa madanə a mbu'ya. Ma uuji kadəmiitə matasəkakii, kə dəməgərə tii atsaa dagwa madanə ka zəmə əndzanə ŋga rəya. Ənjə a pa'əgi makuva.

11Ma daba'əkii, harakiitə tufə a jiga, təya dza makuva, təya ba: ‘Slandana, Slandana! Wunəgi keenə makuva!’

12Amma dagwa madanə a ba ka tii, əŋki ci: ‘Tantanyinə cii kya ba koonə: mashiimə nyi tuunə.’ ”

13Wata Yeesu a uudəpaa waɓənaakii, əŋki ci, “Nəhəmə, acii mashiimuunə uusəra taa saa'i.”

14“Ma ŋwaŋuunə ŋga dagyə əsə, ka ndzaanə nə ci makə sətə sha dii tə əndə'i əndə da lyawarənaakii makkə. Ma ca madə kaa ca palə oogə, ca 'waa'watə lyawariitaakii, ca ba'avə uushi'inaakii aaciitii.

15Ca təəkəpaa ka tii mbərə mbərə da ŋgeerənatii. Waatoo, ca vii ka əndə'i pamə tufə. Əndə'i əsə, ca vii ka ci pamə bəra'i. Əndə'i əsə, ca vii ka ci pamə rəŋwə. Ma daba'əkii, ca madə, ca palə oogə.

16Ma əndətə ba'avə ənji ka ci pamə tufə, masəkəpaamə ci na. Pii ca dzə ka da də fiiriinə, ca upaa riiba ŋga pamə tufə aagyanə əta.

17Ha'ə dii əndətə ba'avə ənji ka ci pamə bəra'i əsə. Ca upaa riiba ŋga pamə bəra'i aagyanə əta.

18Amma, ma əndətə ba'avə ənji ka ci pamə rəŋwə, ca dzə, ca tələgi gu'u, ca umbee ka kwaɓa ŋga slandanəkii davə.

19“Ma daba'ə baanə laŋə, wata slandanətii a ənya aasii. Ca ləgwa amatii taa mi dii tii ka ci də gənaakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Wata əndətə ba'avə ənji ka ci pamə tufə a shi aakəŋwacii slandanəkii, ca vii ka ci hara pamə tufə, əŋki ci: ‘Slandanəkya, kə vii hə ka nyi pamə tufə, nya dzə ka ɗa fiiriinə də ci. Wiinə riiba tufə ətə upaa nyi aagyanəkii.’

21Əŋki slandanəkii ka ci: ‘Ɲga'ə ɗii, kə kuyirii nyi tə hə. Ɲunyi əndə slənə nə hə, əndə gooŋga. Kə ɗii hə gooŋgaanə agi ɗa fiiriinə də magi'u kwaɓa. Acii ha'ə, ka ba'avənə nə nyi malaŋəkii aaciiku. Shiwa aa hanə aaɓiiki ka ɗa mooɗasəkə da nyi.’

22Ma əndətə ba'avə ənji ka ci pamə bəra'i, kə shi ci, ca ba ka slandanəkii: ‘Slandanəkya, kə vii hə ka nyi pamə bəra'i. Wiinə riiba bəra'i ətə upaa nyi aagyanəkii.’

23Əŋki slandanəkii ka ci: ‘Ɲga'ə ɗii, kə kuyirii nyi tə hə. Ɲunyi əndə slənə nə hə, əndə gooŋga. Kə ɗii hə gooŋgaanə agi ɗa fiiriinə də magi'u kwaɓa. Acii ha'ə, ka ba'avənə nə nyi malaŋəkii aaciiku. Shiwa aa hanə aaɓiiki ka ɗa mooɗasəkə da nyi.’

24Ma əndətə ba'avə ənji ka ci pamə rəŋwə, kə shi ci əsə, əŋki ci ka slandanəkii: ‘Slandanəkya, kə shii nyi, ma ha, maŋgwa'ə ŋgwa'ə əndə nə hə. Ma moonəku, see a upaa hə cifanə ka hatə maləgamə hə davə, ha dzatəgi ka hatə mabu'umə hə davə.

25Acii ha'ə, kə ŋgwaləgi nyi, nya dzə ka umbee ka kwaɓaaku a gu'u. Wiinə kwaɓaaku.’

26Wata slandanəkii a ba ka ci, əŋki ci: ‘Bwaya əndə slənə nə hə, manyaɗa! Kə shii hə oo'i, ka upaanə nə nyi cifanə ka hatə maləgamə nyi davə, nya dzatəgi ka hatə mabu'umə nyi davə.

27Maɗa ha'ə ɗii, paa hə ɗii ŋga'ə. Maci taa ma ɗii hə, ha dzə ka shigaginə ka hatə ci ənjə a zhi'igyə də gəna, kaɗa kə shi nyi ka luunə saaki da i riibakii.’

28Slandanəkii a ba ka hara ənji slənaakii: ‘Luugimə pamətsə rəŋwə aciikii, una vii ka əndətə da pamə pu'u aciikii.

29Acii, ma əndətə da i uushi aciikii, ka ci tsakənə ənji viinə, kaa ca shii ɗanə laŋə aciikii. Amma, ma əndətə ɗii naakii gi'u, taa gi'ukii maa, ka luuginə nə ənji aciikii.

30Ma mazaɓə əndə slənətsa, ŋgərəmə tə ci, una kagərə tə ci aagi təkunə. Davə tuunə ənji, təya tsəɓə linyinətii.’ ”

31“Maɗa kə shi Uuzənə ŋga əndə da malaa'ikanyinaakii patə agi məghərəvənə ŋga ŋwaŋuunaakii, ka ndzaanə nə ci dasə agyanə dəgələ ŋwaŋuunaakii.

32Ənjə a dzatəgi tə patənə ŋga ənji a duuniya aakəŋwaciikii. Ca təkee ka tii kurəgə bəra'i, makə sətə ci magəra a ŋgwaɗəgi bagiinə agi uuhinə.

33Ca kapaa tə ənji gooŋga da ciizəmakii. Ma ənji 'waslyakəənə əsə, ca kapaa tə tii da madzənakii.

34Wata ŋwaŋwə a ba ka ənjitə da ciizəmakii, ‘Shooma, unə ənə ɗaanə Daadə koonə barəkaanə. Shoomə koona luu barəkaanə ŋga ŋwaŋuunə ətə ɗəkəpaa ci koonə daga 'watəginə ŋga duuniya.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Acii kə shi maɗəfənə a ɗii tə nyi, kə ndii unə ka nyi zəma. Kə ɗii meegiirənə tə nyi, una ndii ka nyi ma'inə. Kə ɗii nyi mu'umuunə, una luu tə nyi aa hoonə aasii.

36Kə ɗii purəkinə tə nyi, una ndii ka nyi sə ŋga umbee də purəkinə. Kə gwakə nyi ka bwanea, una dzə ka nəhəpaanə tə nyi. A furəshina nji nyi, una dzə ka nəhəpaanə tə nyi.'

37Wata ənji gooŋga a ləgwa ka ci, 'Slandana, guci shiina nee ka hə ka maɗəfənə, ina vii ka hə zəma? Guci nee inə ka hə ka meegiirənə, ina vii ka hə ma'ina?

38Guci əsə nee inə ka hə mu'umə, ina luu tə hə aa heenə aasiya, taa hə də purəki, ina vii ka hə sə ŋga umbee də purəkina?

39Guci əsə nee inə ka hə gwakə taa a furəshinə, ina dzə ka nəhəpaanə tə ha?'

40Ɔwaŋwə a ba ka tii, 'Tantanyinə cii kya ba koonə: taɗa guci patə ɗii unə ha'ə ka rəŋwə agi ənjitə pooshi da məghərəvənə akəŋwacii ənja, amma ndzəkəŋushi'inəki nə tii, ka nyi ɗii unə ətsa.'

41"Ma daba'əkii, ca ba ka ənjitə da madzənakii əsə: 'Dzəgimə aɓiiki, manaalya ənja, dəmə aagi gunə ətə ɗatə ənji ka Seetanə da malaa'ikanyinaakii.

42Acii kə kəshi maɗəfənə tə nyi, amma pooshi unə ndii ka nyi zəma. Kə kəshi meegiirənə tə nyi, amma pooshi unə ndii ka nyi ma'inə.

43Kə ɗii nyi mu'umuunə, amma kə kaaree unə ka luunə tə nyi aa hoonə aasii. Kə ɗii purəkinə tə nyi, amma kə təkuree unə ka ndii ka nyi sə ŋga umbee də purəkinə. Gwakə nji nyi da a furəshina, amma kə təkuree unə ka dzənə ka nəhəpaanə tə nyi.'

44Amma təya ləgwa ka ci, əŋki tii: 'Slandana, guci saŋə nee inə ka hə də maɗəfənə taa meegiirənə kə kəshi tə hə, taa hə mu'uma, taa hə də purəkya, taa hə gwaka, taa a furəshina, amma kə təkuree inə ka tsakənə tə ha?'

45Wata ŋwaŋwə a ənəgi ka tii, əŋki ci: 'Tantanyinə cii kya ba koonə: ma sətə pooshi unə ɗii ka ənjitə pooshi da məghərəvənə akəŋwacii ənja, ka nyi təkuree unə ka ɗanə ətsa.'

46Ma ənjita, ka kərənə nə ənji tə tii aagi dzalənə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Amma, ma ənji gooŋga, ka kərənə nə ənji tə tii ka əpinə ŋga ha'ə ndəŋwə ndəŋwə."

Mata 26

1Makə uudəpaa Yeesu dzəgunə ka ənji patənə ŋga uushi'iitsa, əŋki ci ka lyawarənaakii:

2"Kə shii unə, ma cifədoorə, uusəra ŋga Pasəka. Ma nyi, Uuzənə ŋga ənda, ka viinə nə ənji tə nyi ka gwa'avə aashi ənfwa."

3Ma ka saa'ikii, kə dzii madiigərə limanyinə da gayinə də nə asii ga gawə ŋga limanyinə patə, waatoo, asii ga Kayafasə.

4Təya anə uura ŋga kəsətənə tə Yeesu yadə shiinə ŋga ənja, ənjə a ɓələgi tə ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Amma təya ba, “Gaama kəsə tə ci agi kumənə, acii ga ənjə a maɗee ka panə.”

6Ma saa'itə Yeesu də Bayitaniya asii ga Simoonə ətə shi uyi kuzənə a kəshi tə ci,

7ma ca adə zəma, wata əndə'i minə a dzə aaɓiikii da i əbwə urədya aciitə. Ma urədita, ŋga mandalə kwaɓa. Wata kya dzə, kya əjivə aanə Yeesu.

8Amma, makə nee lyawarənaakii ha'ə, kə zhimagi tə tii asəkətii, əŋki tii, “Ka mi saawee ki ətsa?

9Maci ɗərəmaginə ɗərəmagi ənji də urəditsa, kaɗa kwaɓa laŋə nji ənjə a upaa anəkii, ənjə a təəkəpaa kwaɓakii ka maaghiinə.”

10Asee, kə shii Yeesu sətə ci təya ba, wata əŋki ci ka tii, “Ka mi cuuna kavə tə miitsə ka buurə uushi'inə kwa? Acii ma sətsə ɗii ki ka nyi, ŋunyikii ka shaŋə.

11Ma maaghiinə, ka hakii nuunə taa guci patə. Amma, ma nyi, paa nyi na ndzaanə aɓii unə.

12Ma əjivə ki urəditsə aashiki ku'u, kə ɗii ki ha'ə ka tasəkatə shishinəki ka ŋgəɗənə.

13Tantanyinə cii kya ba koonə: taɗa da nə ənjə a waaza Ɗunyi Habaranə asəkə duuniya patə, ma sətsə ɗii ki, ka waɓənə nə ənji anəkii ka buurətənə də ki davə.”

14Ma daba'əkii, rəŋwə agi lyawarənə ŋga Yeesu pu'u aji bəra'i, ətə ɗii ləməkii Yahuda Isəkariyoota, a maɗə, ca palə aaɓii madiigərə limanyinə,

15ca ba ka tii, “Maɗa vii nyi koonə tə Yeesu, iitə saŋə viinuunə ka nya?” Wata təya ɓaanagi kwaɓa tibisə makkə pu'unə,f təya vii ka ci.

16Daga saa'ikii 'watəgi Yahuda tsaamə ŋunyi saa'i ŋga viinə tə Yeesu ka tii.

17Ma ka təkəŋwanə ŋga uusəra ŋga kumənə ŋga adə buroodi yadə burəŋanə, kə shi lyawarənə ŋga Yeesu aaɓiikii, əŋki tii, “Da daa moonəku ina dzə ka dzəgə ka hə əndzanə ŋga Pasəka?”

18Əŋki ci ka tii, “Dəmə aasəkə vəranə aa ha zana, una ba ka ci: ‘Ma bii Maləmə tuu, kə uugi saa'yaaki ɗanə kədəhə. Ma nyi da lyawarənaaki, gaku asii niina zəmə əndzanə ŋga Pasəka.’ ”

19Wata lyawarənə ŋga Yeesu a ɗatə makə sətə bii ci ka tii ɗanə, təya dzəgə əndzanə ŋga Pasəka davə.

20Makə ɗii kədəwanə, wata Yeesu da lyawarənaakii pu'u aji bəra'i a ndzaanə ka zəma.

21Ma təya dzə də zəmənə, kə bii ci ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə: kadə nə rəŋwə ahadoonə a vii tə nyi aacii ənja.”

22Makə fii tii ha'ə, kə ɓəzəgi səkətii ka shaŋə. Wata taɗa wu patə ahadatii, ca ləgwa amakii, əŋki tii, “Slandana, nyi kwa?”

23Əŋki ci ka tii, “Əndənə caama adə ka ha rəŋwə na vii tə nyi ka ənja.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Ma nyi Uuzənə ŋga ənda, ka əntənə nə nyi tə əntənə, makə sətə nyaahə ənji agyanəki, amma kə ɗii anə əndətə na vii tə nyi ka ənja. Ma əndəta, maci mapoomə ənji tə ci, biɗə ci ka ci.”

25Wata Yahuda ətə vii tə ci a ləgwa, əŋki ci, “Maləma, nyi kwa?” Wata Yeesu a ba ka ci, “Hə bagi ha'ə.”

26Ma tii agi adə zəma, Yeesu a ŋgərə buroodi, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca ɓaatsəpaa, ca vii ka lyawarənaakii, əŋki ci ka tii, “Ndamə, una zəmə. Ma ətsa, shishinəki.”

27Ca ŋgərə kwalaka da ma'i inaba asəkəkii, ca ənə, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca vii ka tii, ca ba, “Saasaciimə, patənə goonə.

28Ma ətsa, idənaaki. Ci ca mbu'utəgi də aləkawalə ŋga Əntaŋfə. Idənəkii na əjigi ka putə ŋga ənji laŋə ka tifyagi də 'waslyakəənyinə.

29Wanyinə ca ba koonə: ma daba'ə ənə, paa nyi ka ənənə ka sa ma'i inaba ma'ə, see uusəratə nii kya sa kurakii doonə agi ŋwaŋuunə ŋga Daadə.”

30Ma daba'əkii, təya ka wanyanə, təya maɗə, təya palə aashi giŋwə ŋga Zayitunə.

31Əŋki ci ka lyawarənaakii, “Unə patə, kadə nuunə a huyi ənshinə davəɗə, una bwasee ka nyi. Ka ɗanə makə sətə waɓi Əntaŋfə asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i: ‘Ka ɓələginə nə nyi tə magəra, bagiinə a təəkəgi patə əsə.’ ”

32Wata ca tsakə banə, əŋki ci, “Amma, maɗa kə maɗee ənji ka nyi agi maməətə ənja, ka tanə nə nyi koonə kəŋwanə ka dzənə aanə hanyinə ŋga Galili.”

33Piita a jikəvə ka ci, əŋki ci, “Taa kə huyi hara ənji patə aciiku, ma nyi kamə, paa nyi ka bwaseenə ka hə shaŋə.”

34Əŋki Yeesu ka Piita, “Tantanyinə cii kya ba ka hə: ma taabu'u wanə gyaagya ənshinə davəɗə, ka jikənə nə hə makkə ka hiweenə ka shiinə tə nyi.”

35Piita a ba ka ci, “Taa əntənə cii kwa əntə, aŋwə da hə nə əntənə. Paa nyi ka hiweenə ka shiinə tə hə.” Ha'ə makə ətsə əsə bii hara lyawarənaakii patə.

36Ma daba'əkii ha'ə, wata Yeesu a dzə da lyawarənaakii ka əndə'i ha ətə ci ənjə a 'wa Gyatsimani. Mbu'unatii aadəvə, ca ba ka tii, “Ndzaamə gadəvə, kaa nya əntsahə aakəŋwa ka ɗa də'wa.”

37Ca 'waanə tə Piita da manjeevənə ŋga Zabadiya bəra'i. Ma təya dzə, wata ca ndzaŋə buurə uushi'inə ka shaŋə, səkəkii a ɓəzəgi kuzhiɗə kuzhiɗə.

38Əŋki ci ka tii, “Maɓəzəkii nə səkəki makə a əntəgi nyi. Ənəgimə ganə, una ndzaa də məgigi atsaki.”

39Ca əntsahə aakəŋwa gi'u, ca kulapaa aanə səkəkii, ca ɗa də'wa, “Daadə, maɗa ka moonə nə hə, əntsahee ka nyi ka ciɓətsə akəŋwaciiki. Amma, ɗawə sətə kaɗeesəkə ka hə, ga ha ɗa sətə kaɗeesəkə ka nyi.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40Ca ənya aaɓii lyawariitə makkə. Ma shi ci, ka ŋunyinə nə tii patə. Wata əŋki ci ka Piita, “Iitiitə daa təkuree unə ka ndzaanə də məgigi atsaki taa ŋga tibisə rəŋwə dyaŋa?

41Ndzaamə də məgigi, una ɗa də'wa, acii goona bwasee ka rəgwa ŋga Əntaŋfə saa'itə nə Seetanə a təɓə tuunə. Ma asəkə ədzəmuunə, ŋga'ə koonə nə ɗa gazhi'waanə, amma mazaarəkii nə shishinə.”

42Yeesu a ənə ka əntsahənə ŋga bəra'inə əsə ka ɗa də'wa, əŋki ci: “Daada, maɗa pooshi rəgwa ŋga əntsaheenə ka ciɓənə anəki, yoo, sətə mwayi hə patə, wa ca ɗa.”

43Ca ənya aaɓii lyawariita. Ma ənya ci əsə, ka ŋunyinə nə tii, acii kə uugi ŋunyinə ɗanə laŋə agitii.

44Yeesu a bwasee ka tii, ca əntsahə, ca ənə ŋga makkənə ka ɗa də'wa makə əta.

45Ma daba'əkii, ca ənya aaɓii lyawariita, ca ba ka tii, “Ma'ə unə a ŋunyi kuna, una əpi səka? Yoo, wiinə, kə uugi saa'i ɗanə ka ənjə a vii tə Uuzənə ŋga əndə aacii ma'waslyakə ənja.

46Tsaaməmə! Waatsə əndətə ca vəgi tə nyi. Maɗətəmə kaamə dzə.”

47Yeesu ma'ə ma'uudəpaamə waɓənə ha'ə, wata kə mbu'ya Yahuda, waatoo əndətə agi lyawarənaakii pu'u aji bəra'i. Kə shi ci dzuɓə da ənji daba'əkii, da i ŋgila purəŋanyinə da i zaliinə aciitii. Madiigərə limanyinə da gayinə sləkee ka tii.

48Asee, ma Yahuda, ətə vii tə Yeesu aacii ənja, kə bii ci ka tii makə sətə nii kəya ɗatə ka ɓaarii də ci ka tii oo'i, “Ma əndətə nii kya nəhəpaa ŋga'ə, ci nə əndəkii, kəsəmə tə ci.”

49Pii wata ca əntsahətə aaɓii Yeesu, əŋki ci ka ci, “Usa Maləma”, ca nəhəpaa tə ci ŋga'ə.

50Yeesu a jikə ka ci, əŋki ci, “Guvakya, ɗawə sətə kira tə hə.” Wata təya əntsahə, təya kəsə tə ci.

51Wata rəŋwə agi ənji ŋga Yeesu a əlyagi ŋgila purəŋanaakii, ca patsəgi liminə ŋga mava ŋga gawə ŋga limanyinə.

52Wata Yeesu a ba ka ci, “Ənəgərə də ŋgila purəŋanaaku. Taa wu pii də ŋgila purəŋanə, də ci ɓələnə ənji tə ci naakii.

53Mashiimə hə oo'i, ka mbeenə nə nyi ka kədii tsakənə tə nyi acii Daadə, pii pii ca sləkee ka nyi kurəgənyinə ŋga malaa'ikanyinə palee ka pu'u aji bəra'i kwa?

54Amma, maɗa kaa nya kədii tsakənə acii Daadə əna, guci ɗii nə sətə bii malaaɓa ləkaləkatə a ndzaa ka tantanyinə, ətə bii ci, tyasə ka slənənə ha'a?”

55Ma ka saa'ita, kə waɓi Yeesu ka ənjitə shi ka kəsənə tə ci, əŋki ci ka tii, “Mi shuunə ka kəsənə tə nyi ka ŋgila purəŋanə ka ŋgila purəŋanə, ka zala ka zala kwa? Ya saŋə əndə ɗa maabə nə nyi kwa? Uusəra patə nji nya ndzaanə dasə asəkə yi ŋga Əntaŋfə ka dzəgunənə ka ənja, patə da ha'ə, pooshi unə kəshi tə nyi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

56Amma, ma slənyi ətsə patə, kaa malaaɓa ləkaləkatə ŋga anabiinə a ndzaa ka tantanyinə.” Wata lyawarənaakii patə a bwasee ka ci, təya huyipaa satii.

57Ma ənjitə kəshi tə Yeesu, kə kirə tii tə ci aasii aa ha Kayafasə gawə ŋga limanyinə. Davə dzii maliminə da gayinə də na.

58Ma Piita, kə gi ci də nə'unə tə Yeesu ba'ə ba'ə ha'ə mbu'i ci kura'ə aasii aa ha gawə ŋga limanyinə, ca dzə ka ndzaanə dasə da ənji nəhə yi ŋga Əntaŋfə, kaa ca nee ka muudinə ŋga səkii.

59Ma madiigərə limanyinə da patənə ŋga mətərəkinə, kə ali tii waɓənə ŋga jirakənə aashi Yeesu, kaa ənjə a shii ɓələginə tə ci.

60Amma taa ŋgahi ənji laŋə kyaara waɓənyinə ŋga jirakənə aashikii, patə da ha'ə kə təkuree tii ka upaanə taa rəŋwə. Ma ka muudinə, wata ənji bəra'i ahadatii a maɗətə

61əŋki tii, “Ma bii əndətsa, tə'i ci da baawəɗa ŋga uulagi yi ŋga Əntaŋfə, ca ənə ka ghənətənə agi baanə makkə.”

62Wata gawə ŋga limanyinə a maɗətə, əŋki ci ka Yeesu, “Pooshi waɓənaaku ŋga jikəvənə aagyanə waɓəətsə waɓi ənjitsə aashiku kwa?”

63Amma, ma Yeesu, majikəmə ci ka ci. Wata gawə ŋga limanyinə a ba ka ci, “Wiinə kə ləɓətə nyi duunə da Əntaŋfə Əndə vii əpinə: bawə keenə gooŋga, hə nə Aləmasiihu Uuzənə ŋga Əntaŋfə tanyi nii?”

64Yeesu a ba ka ci, “Hə bagi ha'ə. Dagyanəkii ha'ə maa, wanyinə ka banə koonə: ka neenə nuunə ka Uuzənə ŋga əndə dasə da ciizəma Əntaŋfə Əndə baawəɗa, una nee ka ci ca jima agyanə kuraɓiinə dadagyə.”

65Makə fii gawə ŋga limanyinə ha'ə, wata ca tsəərəgi kəjeerənə ashikii, əŋki ci, “Kə geegi ci ka naakii nə kədəhə da Əntaŋfə. Gaama alə hara uushi'inə ma'ə, kə uugi ama fa bwaya sətə waɓi ci.

66Iitə nee unə noona?” Wata əŋki tii, “Weewee, see ɓələginə tə ci.”

67Wata təya tiifə giirənə aagikii, təya dəgə tə ci, hara ənjə a tsa ka ci meeciinə a hwahwaaməkii,

68təya dzə də banə ka ci, “Aləmasiihu, makə ɗii ci anabi nə hə, kuragi keenə taa wu digə tə hə!”

69Ma ka saa'ikii, dasə nə Piita ahada ya. Wata əndə'i kadəmə a dzə, kya kəŋaanə dagyanəkii, əŋki ki ka ci, “Hə maa, rəŋwə nə hə agi ənji ŋga Yeesu əndə Galili.”

70Amma, ma Piita, kə hiwee ci akəŋwaciitii patə, əŋki ci, “Mashiimə nyi sətsə cii kwa ba.”

71Piita a dzəgi a uura maya, əndə'i kadəmə a nee ka ci, wata əŋki ki ka ənjitə davə, “Ma əndətsa, tii da i Yeesu əndə Nazaratu nji tii.”

72Wata ca ənə ka hiweenə, ha'ə maa də jiɗa, əŋki ci, “Mashiimə nyi tə əndəkii.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

73Makə ta'avə gi'u əsə, wata ənjitə kəŋə kəŋə davə a əntsahə, təya ba ka Piita, “Weewee, agitii nə hə tanyi. Waɓənaaku ɓaarəgi keenə ha'ə.”

74Makə fii Piita ha'ə, wata ca gwaŋə ka nyaalya naakii na, ca jiiɗə, əŋki ci, “Tantanyinə, mashiimə nyi tə əndətsa.” Pii wata ga'ə gyaagya a wagi.

75Fanə ŋga Piita ha'ə, wata ca buurətə sətə shi Yeesu a bii ka ci oo'i, ma taabu'u wanə ŋga gyaagya, ka jikənə nə hə makkə ka hiweenə ka shiinə tə nyi. Buurətənaakii ha'ə, wata ca dəməgi, ca dzə də tuunə də kiinə ka shaŋə.

Mata 27

1Ma ətsə tsəɗakə, wata patənə ŋga madiigərə limanyinə da gayinə ŋga Yahudiinə a ɗa mətərəkinə ŋga ɓələginə tə Yeesu.

2Təya anəgi tə ci, təya palə da ci, təya dzə ka viinə tə ci ka Pilaatu ŋgwaməna.

3Makə nee Yahuda əndətə vii tə Yeesu aacii ənji oo'i, ka ɓələginə nə ənji tə Yeesu, wata ca ɗa wakaɗakinə, ca ənəpaagi də kwaɓa tibisətə makkə pu'unə ka madiigərə limanyinə da gayinə,

4əŋki ci ka tii, “Kə ɗii nyi 'waslyakəənə ŋga vii tə əndətə yadə bwaya uushi ashikii.” Wata əŋki tii ka ci, “Mi dee nə neenə dava? Shoonaakwa.”

5Wata Yahuda a wa'agi kwaɓatə asəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca palə saakii, ca dzə ka əgəvə zə'wa a uurakii, ca əntəgi.

6Wata madiigərə limanyinə a ɗəmətə kwaɓata, əŋki tii, “Ma kwaɓana, madəɓəmə ənjə a əjigərə aasəkə mbuurə shiga ŋga yi ŋga Əntaŋfə, makə ɗii ci kwaɓa ŋga əpinə ŋga ənda.”

7Wata təya ɗa mətərəkinə agyanə kwaɓakii, təya ŋgərə, təya ɗərəgi də babara acii maghənə uuda, kaa ənjə a ŋgəəɗə mu'uminə davə.

8Ci 'wii ənji babarakii “babara ŋga idəna”. Ca'ə ənshinə, ha'ə nə ləmə ŋga babarakii.

9Də ha'ə ɗii waɓənə ŋga anabi Irimiya ka tantanyinə ətə bii ci: “Wata ənjə a ŋgərə kwaɓa tibisə makkə pu'unə, waatoo, kwaɓatə luuvə hara ənji Isərayiila ɗərəginə də ci,

10təya ŋgərə kwaɓakii, təya ɗərəgi də babara acii maghənə uuda, makə sətə bii Slandanə ka nyi ɗanə.”

11Makə kirə ənji tə Yeesu aakəŋwacii ŋgwaməna, ŋgwaməna a ləgwa ka ci, əŋki ci, “Hə nə ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə kwa?” Əŋki Yeesu ka ci, “Hə bagi ha'ə.”

12Amma, makə rii madiigərə limanyinə da gayinə tsaa səɗəkii, majikəmə ci taa rəŋwə.

13Wata əŋki Pilaatu ka ci, “Paa hə agi fa uushi'iitsə ci təya baaba agyanəku kwa?”

14Amma majikəmə Yeesu ka ci taa rəŋwə. Wata ca ɗagi ka ŋgwaməna ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Taa agi ŋgutə kumənə ŋga Pasəka patə, kə sənaavə ka ŋgwaməna nə kapaa əndə furəshinə rəŋwə ətə ci ənjə a moo ənjə a kapaa tə ci ka tii.

16Ma ka saa'ikii, tə'i əndə furəshina ətə ɗii ləməkii Yeesu Barabasə. Taa wu patə, kə shii ci tə ci.

17Makə dzii ənji də na, wata əŋki Pilaatu ka tii, “Tə wu cuuna moo nya kapaa koona? Barabasə nii, anii Yeesu ətə ci ənjə a 'wa Aləmasiihu?”

18Acii kə shii ci ndilə ndilə oo'i, ma vii gayinə ŋga Yahudiinə tə Yeesu ka ci, acii putə ŋga sərəha.

19Wata Pilaatu a ndzaanə dasə asəkə dəgələ ŋga la də gəŋwanaakii, minaakii a sləkee ka ci ka waɓənə də banə oo'i, “Ma əndə gooŋgatsa, ga ha ɗa taa mi də ci, acii kə sənii nyi bwaya səniinə agyanəkii ənshinə davəɗə.”

20Wata madiigərə limanyinə da gayinə a gwaŋə ka tsəkutə ənji kaa təya kədii tə ci, kaa ca kyapaa ka tii tə Barabasə, ənjə a ɓələgi tə Yeesu.

21Wata ŋgwaməna a ənə ka ləgwanə ama ənja, əŋki ci, “Tə wu agi ənjinə bəra'i cuuna moo nya kapaa koonə kwa?” Wata əŋki tii, “Kyapaa keenə tə Barabasə!”

22Əŋki Pilaatu ka tii, “Aa mi ɗii cuuna moo nya ɗa də Yeesu ətə ci ənjə a 'wa Aləmasiihu?” Əŋki tii patə, “Wa ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa!”

23Amma əŋki Pilaatu, “Mi nə bwaya uushi ɗii ci kwa?” Wata təya tsakə ŋgəree ka uuratii də ŋgeerənə, əŋki tii, “Wa ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa.”

24Makə nee Pilaatu oo'i, pooshi uushi mbeenəkii ka ɗanə ma'ə, amma see panə ca moo maɗənə, wata ca ŋgərə ma'inə, ca yiɓəgi ciinəkii akəŋwacii ənji patə, əŋki ci, “Pooshi waɓənaaki agi əntənə ŋga əndətsa, shoonə goonə ma'ə.”

25Wata əŋki ənji patə, “Wa hakya ŋga əntənaakii a ndzaanə ooreenə da manjeevənə geenə.”

26Wata Pilaatu a kapaa ka tii tə Barabasə. Ca kavə kaa ənjə a fəslə tə Yeesu, ca vii tə ci əsə kaa ənjə a dzə ka gwa'avənə tə ci aashi ənfwa.

27Ma daba'əkii, wata soojiinə ŋga Pilaatu a ŋgərə tə Yeesu, təya kərəgərə tə ci aasəkə yi ŋga ŋgwaməna. Soojiinə patə, təya dzaanə ka ci də na,

28təya səɗəgi tə ci, təya əgəvə ka ci əndə'i madizə gwada,

29təya ŋgərə dəha, təya fuuɗə makə madiŋəna, təya ŋgavə ka ci aanəkii, təya kavə ka ci zala aa ciizəmakii, təya gərə'waanə ka ha'unə də ci, əŋki tii, “Wa əpinaaku a gərə aakəŋwa, ŋwaŋwə ŋga Yahudiina!”

30Təya tiifə giirənə aagikii, təya luugi zalatə aciikii, təya dəgə də ci anəkii.

31Makə uudəpaa tii ha'unə də ci, təya ŋgərəgi gwadata, təya ŋgavə ka ci naakii kəjeerənə, təya kərə tə ci ka gwa'avənə tə ci aashi ənfwa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Ma təya palə a rəgwa, wata təya lapaa əndə'i əndə Sirina ətə ɗii ləməkii Simoonə. Soojiinə a ŋgərəvə ka ci ənfwə ŋga gwa'avə tə Yeesu aashikii.

33Təya mbu'u ka əndə'i ha ətə ci ənjə a 'wa Gwaləgoota, makə bana “Kəŋwə na.”

34Təya vii ka Yeesu ma'i inaba gwazə da maŋgərəkiki kuzəka, kaa ca sa. Makə təɓətə ci, wata ca kaaree.

35Təya gwa'avə tə ci aashi ənfwa, təya təəkəpaa kəjeerənaakii ahadatii də kwaaranə.

36Wata təya ndzaa davə ka nəhənə tə ci,

37təya tsa'avə manaahə uushi dagyanəkii, waatoo, 'waslyakəətə lii ənji ashikii. Ma sətə nyaahə ənji dagyanəkii, “Ma əndəna, ci nə Yeesu, ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə.”

38Təya gwa'avə əsə ənji maabə bəra'i aashi hara ənfuginə ataŋgalakii, rəŋwə da ciizəmakii, əndə'i da madzənakii.

39Ma ənji piitinə dadavə əsə, təya ha'u də ci, təya dzə də udzə də nətii,

40təya ba, “Hə ətsə bii ka uulaginə nə hə yi ŋga Əntaŋfə, ha ənə ka ghənətənə agi baanə makkə, maɗa Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə hə, luupaa naaku na, ha jimagərə ashi ənfutsa!”

41Ha'ə makə ətsə əsə ha'u madiigərə limanyinə da maliminə da gayinə də ci, əŋki tii:

42“Kə mbee ci ka luupaa hara ənji, amma kə təkuree ci ka luupaa naakii na. Əntaa kə bii ci, ŋwaŋwə ŋga Isərayiila nə ca? Wa ca jimagərə gadəvə ashi ənfutsa, kaama vii ka ci gooŋga!

43Kə kii ci nəkii oo'i, ka luupaanə nə Əntaŋfə tə ci. Əŋki ci əsə, Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci. Taku kaama nee maɗa kə uu'i Əntaŋfə tə ci, ca luupaa tə ci əndzə'i!”

44Ənji maabətə gwa'avə ənji tə tii ataŋgalakii maa, ha'ə dzaanii tii tə ci əsə.

45Ma ətsə uusəra takərə, kə ɗii təkunə anə hanyinəkii patə dəgwamə dəŋə ka tibisə makkə ŋga kədəwanə.

46Ma ətsə bahə tibisə makkə, wata Yeesu a ŋgəree ka uurakii, ca ka vurənə, əŋki ci, “Eeli, Eeli, lyama sabakətani?”, makə bana, “'Ya'ə Əntaŋfwaakya, 'ya'ə Əntaŋfwaakya, ka mi bwasee hə ka nyi kwa?”

47Wata hara ənjitə kəŋə kəŋə davə ca fa tə ci, əŋki tii, “Waatsə əndətsə ka 'wanə tə Iliya.”

48Əndə'i əndə agitii a huyipaa pii pii, ca dzə ka ŋgərə soosa, ca shimwatə agi mahwarəkinə, ca tsa'avə aama magərə kada, ca vii aadəgyə aama Yeesu kaa ca shiɓə.

49Amma hara ənjə a ba, “Taku zəku'i kaama nee maɗa ka shinə nə Iliya ka luupaanə tə ci.”

50Yeesu a ənə ka ŋgəree ka uurakii, ca ka vurənə, wata əpinə a dzəgi amakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

51Tə'i gwada wahə ama hatə palee də laaɓanə asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Əntəginaakii ha'ə, wata pyaahu! gwadatə a təkəgi bəra'i, kəshanə dagyə kura'ə aa dəgərə. Hanyinə a udzə, taalanə nə faariinə.

52Gu'u ənji a wuunəgi əsə, ənji ŋga Əntaŋfə laŋə ətə sha məətəgi, kə ma'i tii da i əpinə.

53Daba'ə makə ma'i Yeesu agi maməətə ənja, təya shiishigi asəkə gu'unyinatii, təya dəməgərə aasəkə malaaɓa vəranə. Ma dava, kə nee laŋənə ŋga ənji ka tii.

54Makə nee gawə ŋga soojiinə da ənjaakii ətə ca nəhə tə Yeesu ka gaŋgəzənə ŋga hanyinə da sətə slənyi, kə ŋgwaləgi tii ka shaŋə, təya ba: “Tantanyinə, ma əndətsa, Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci.”

55Tə'i makinə laŋə davə ca tsaama dzaɗə. Ma təya, atsaa Yeesu shi tii daga anə hanyinə ŋga Galili, təya tsakə tə ci.

56Ahadatii nə Mariyaama Magədalina, da Mariyaama məci i Yakubu da Yusufu. Ahadatii əsə nə məci manjeevənə ŋga Zabadiya.

57Makə ɗii kədəwanə, kə shi əndə'i əndə gəna ətə ɗii ləməkii Yusufu, əndə Aramatiya. Ci maa, lawarə ŋga Yeesu nə ci.

58Kə gi ci aaɓii Pilaatu, ca kədii rəgwa kaa ca dzə ka ŋgiragərə wə ŋga Yeesu. Wata Pilaatu a ba, wa ənjə a vii ka ci.

59Wata Yusufu a dzə, ca jimagərəgi də wə ŋga Yeesu, ca haɗətə asəkə kura marəma,

60ca dzə ka baneenə asəkə kura gu'u ətə tələpaa ənji ka ci ka naakii na ashi pasla, ca dəlavə maɗuunə faara aama gu'ukii, ca palə saakii.

61Ma Mariyaama Magədalina da əndə'i Mariyaama, davə nə tii dasə dasə akəŋwacii gu'ukii.

62Pukyatə hakii, waatoo, uusəra ŋga əpisəka, wata madiigərə limanyinə da Farisanyinə a dzə aa ha Pilaatu ka ciinə rəŋwə,

63təya ba ka ci, “'Ya'ə maɗuunə ənda, kə buurətiinə uushi: ma saa'itə majirakətə ma'ə da i əpinə, kə bii ci oo'i, ma daba'ə baanə makkə, ka ənənə nə ci ka maɗənə agi maməətə ənja.

64Acii ha'ə, bawə ka ənjə a nəhə gu'waakii ŋga'ə, see maɗa dzəgi baatsə makkə, acii ga lyawarənaakii a dzə ka hərətə waakii, təya ba ka ənja, kə ma'i ci agi maməətə ənja. Maa kə ɗii ha'ə, ma jirakəətsa, ka ɗanə laŋə palee ka ŋga ŋukə.”

65Əŋki Pilaatu ka tii, “Fəɗəmə soojiinə, una kərə aa dəvə. Wa təya nəhətə ŋga'ə makə sətə kaɗeesəkə koonə.”

66Wata təya palə, təya dzə ka ɗavə sagida ama gu'ukii, acii ga ənjə a wunəgi, təya kavə ənji nəhə gu'ukii.

Mata 28

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ma daba'ə uusərə ŋga əpisəka, ətsə tsəɗakə də uusəra alatə, kə gi Mariyaama Magədalina da əndə'i Mariyaama ka tsaamə nə ŋga gu'u ŋga Yeesu.

2Pii wata hanyinə a gaŋgəzə ka shaŋə, acii kə jima malaa'ika ŋga Slandanə dadagyə. Ca dalagi faaratə ama gu'uta, ca ndzaanə dasə anəkii.

3Ma jiganaakii, ɓərənə nə ci makə pyapiɗənə ŋga vəna. Makə əmputə kəbənə nə kəjeerənaakii də tyaslyaslyaanə əsə.

4Makə nee ənji nəhə gu'ukii ha'ə, udzənə nə shishinətii acii ŋgwalənə, təya kwaalagi aa panə makə maməətə ənja.

5Wata malaa'ikakii a waɓə ka makiita, əŋki ci, “Goona ŋgwalə. Kə shii nyi, tə Yeesu cuuna alə, ətə gwa'avə ənji aashi ənfwa.

6Paa ci ma'ə ganə, kə ma'i ci agi maməətə ənji makə sətə bii ci. Shoomə, nda neemə ka hatə nji ci pərəɓə davə.

7Ma ɗanuunə, dəmə pii pii, una dzə ka banə ka lyawarənaakii oo'i, kə ma'i ci agi maməətə ənja. Ci na 'watəgi mbu'unə koonə aanə hanyinə ŋga Galili. Davə nuuna nee ka ci. Buurətəmə sətsə bii nyi koonə.”

8Makə fii tii ha'ə, wata təya maɗə pii davə, təya palə də ŋgwalənə ləɓə da mooɗasəkə ka shaŋə, təya huyi ka kərə habarakii ka lyawarənə ŋga Yeesu.

9Pii wata Yeesu a lapaa tə tii, əŋki ci, “Usamə!” Wata makiitə a əntsahətə aaɓiikii, təya gərə'waanə, təya kəsətə səɗəkii ka paslə tə ci.

10Əŋki Yeesu ka tii, “Goona ŋgwalə, dəmə ka banə ka ndzəkəŋushi'inəki kaa təya dzə aanə hanyinə ŋga Galili. Davə nə təya nee ka nyi.”

11Ma makiitə a palə, wata hara ənji agi soojiitə nja nəhə gu'utə a maɗə, təya palə aasəkə vəranə, təya dzə ka banə ka madiigərə limanyinə tə patənə ŋga sətə slənyi.

12Madiigərə limanyinə a dza də nə da gayinə ka ɗa mətərəkinə, təya ŋgərə kwaɓa laŋə, təya vii ka soojiita,

13təya ba ka tii, “Ma banuuna: ‘Lyawarənaakii shi davəɗə, təya shi ka hərəma waakii, inə ka ŋunyinə.’

14Maɗa kə mbu'i habarakii aa limə ŋgwaməna, ka zə'utənə niinə də haŋkalaakii də banə, pooshi sə ŋga idəpaanə ashuunə, ina luupaa tuunə.”

15Wata soojiitə a luu kwaɓata, təya ɗatə makə sətə bii ənji ka tii. Ha'ə huwugi habarakii ahada Yahudiinə ca'ə ka ənshinə.

16Yoo, lyawarənə ŋga Yeesu pu'u aməntaŋə a palə aanə hanyinə ŋga Galili, aanə giŋutə bii Yeesu ka tii dzənə.

17Makə nee tii ka ci, təya paslə tə ci. Amma, ma hara ənji ahadatii, kə shakii tii tə ci, mbu'u əntaa ci ətsa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Yeesu a əntsahə aaɓiitii, əŋki ci ka tii, “Kə vii Əntaŋfə ka nyi patənə ŋga baawəɗa dadagyə da ganə a duuniya.

19Acii ha'ə, dəmə aaɓii patənə ŋga ənji ŋga duuniya, una zhi'wee ka tii ka lyawarənaaki, una ɗa ka tii bapətisəma aagi ləmə ŋga Dəna, da ləmə ŋga Uuzəna, da ləmə ŋga Malaaɓa Ma'yanə,

20una dzəgunə ka tii kaa təya nə'utə patənə ŋga sətə bii nyi koonə. Ma nyi, ka ndzaanə nə nyi doonə taa guci patə, ca'ə ka muudinə ŋga duuniya.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Marəkusə

Marəkusə 1

1Wiinə 'watəginə ŋga Ɲunyi Habara agyanə Yeesu Aləmasiihu, Uuzənə ŋga Əntaŋfə.

2Kə dìi makə sətə bii Əntaŋfə ka Uuzənaakii asəkə ləkaləkatə ŋga anabi Isaaya oo'i: “Wanyinə ka sləkeenə ka masləkee əndaaki kaa ca ta ka hə kəŋwanə, ca hadatəgi ka hə də rəgwa, taabu'u nii kwa dzə.

3Ka kaalanə nə ci agi bilinə, ca ba, Hadatəgimə də rəgwa ka Slandana, Kəŋeemə ka ci ka rəgwa.”

4Ha'ə makə ətsə shigi Yoohana əndə ɗa bapətisəma aagi bilinə. Ca waaza ka ənja, ca ba, “Uneemə ka ɗa 'waslyakəənə, una baanə ka Əntaŋfə, ənjə a yiɓə koonə bapətisəma, kaa Əntaŋfə a tifyagi koonə 'waslyakəənə goonə.”

5Wata ənji asəkə vəranə ŋga Urusaliima, da hara hanyinə ŋga Yahudiya patə a shi ka fa waɓənə ama Yoohana. Təya baabagi 'waslyakəənatii, ca ɗa ka tii bapətisəma asəkə gəərə ŋga Urədunə.

6Ma Yoohana, shiŋkinə ŋga ŋgyalooba nji ka kəjeerənaakii. Ca əgəgi ŋukii də gyara ŋga kuvə'unə. Ayiwa da moozəŋa nji zəmaakii.

7Ca ba ka ənja, “Tə'i əndətə na uugya ba'ə ka shinə, ɗuunuunaakii palee ka naaki. Taa zə'u ŋga ɓiɓinaakii, paa nyi mbu'i bahə gwaŋaanənə, nya pərəgi.

8Də ma'inə ɗii nyi koonə bapətisəma. Amma ma ca, də Malaaɓa Ma'yanə nii kəya ɗa koonə bapətisəma.”

9Ma ka saa'ikii, kə ma'i Yeesu də Nazaratu anə hanyinə ŋga Galili, ca palə aaɓii Yoohana. Yoohana a ɗa ka ci bapətisəma asəkə gəərə ŋga Urədunə.

10Ma ca shigi ha'ə agi ma'inə, wata ca nee ka səkəntaŋfə mawunəkii, Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a jima aanəkii makə kurəkuta.

11Wata uura ŋga əndə a waɓya dadagyə, əŋki ci, “Hə nə Uuzənaaki. Kə uu'i nyi tə hə. Hə ca uuɗagi səkəki.”

12Ma daba'əkii, pii wata Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a kərəgi tə Yeesu aagi bilinə.

13Baanə ənfwadə pu'unə nə ci agi bilinə. Seetanə a təɓə tə ci. Tə'i dabanyinə agi biliita. Amma kə cakə malaa'ikanyinə tə ci.

14Kə kəsəgərə ənji tə Yoohana aa furəshina, wata Yeesu a madə, ca palə aanə hanyinə ŋga Galili. Ca dzə də waaza Ɲunyi Habara ŋga Əntaŋfə.

15Əŋki ci, “Kə uugi saa'i mbu'unə. Kədəhə nə Əntaŋfə ka ɗa ŋwaŋuunaakii. Uneemə ka ɗa 'waslyakəənə, una baanə ka ci, una vii gooŋga ka Ɲunyi Habara.”

16Ma Yeesu a dzə də wiigi'inə ama uunəvə ŋga Galili, wata ca lapaa ndzəkəŋushi'inə bəra'i, təya təəmə; waatoo i Simoonə da Andərawəsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Yeesu a ba ka tii, “Shoomə atsaki, kaa nya dzəgunə koonə makə sətə ci ənjə a ɗa slənə ŋga təəmə ənja.”

18Pii wata təya bwasee ka slaaɗatii, təya palə atsakii.

19Ma ca əntsahee gi'u, wata ca nee ka manjeevənə ŋga Zabadiya, waatoo i Yakubu da Yoohana, tii asəkə kumbawalatii ka haɗa də slaaɗatii.

20Pii wata ca 'wa tə tii, təya bwasee ka dəsənətii da ənji slənə ka tii asəkə kumbawala, təya palə atsakii.

21Ma daba'əkii, təya palə aasəkə vəranə ŋga Kafarənahumə. Makə mbu'ya uusəra ŋga əpisəka, wata Yeesu a dzə aasəkə kuvə də'wa, ca ndzaŋə dzəgunənə ka ənja.

22Makə fii tii dzəgunənaakii, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə, acii də shiinaakii saakii cii kəya dzəgunə ka tii, əntaa makə sətə ci maliminə ŋga bariya a dzəgunə ka tii.

23Pii wata waatsə əndə ginaaji asəkə kuvə də'watii,

24ca ka vurənə, əŋki ci, “Yeesu əndə Nazaratu, mi nə uushi gaamə a pa da hə kwa? Kə shi hə ka zamaginə diinə kwa? Kə shii nyi taa wu nə hə: Malaaɓa əndətə sləkee Əntaŋfə nə hə.”

25Wata Yeesu a la ŋguruunə ka ginaajita, əŋki ci, “Ndzaawə kəɗa'ə! Dzəgi ashi əndətsa!”

26Wata ginaajitə a udzətə tə əndəta, ca kagi vurənə, ca shigi ashikii.

27Kə ɗii ka ənji patə ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə, təya ba ahadatii, “Mi nə uushi ha'ə makə ətsa? Ma ətsa, kura dzəgunənə. Taa ginaajinyinə maa, agi wazənə nə ci ka tii də baawəɗa, təya fa tə ci.”

28Pii wata habaraakii a huwugi taa dama patə anə hanyinə ŋga Galili.

29Makə shigi i Yeesu asəkə kuvə də'wa, wata təya dzəgərə tii da i Yakubu da Yoohana aasii aa ha i Simoonə da Andərawəsə.

30Ma gi ci, gwakə nə sərəhu ŋga Simoonə minəkii, kə tsəfəgi shishinətə iza'u. Wata təya ba ka ci oo'i, gwakə nə ki.

31Makə fii ci ha'ə, ca dzə aaɓitə, ca kəsətə tə ki ka ciinə, ca maɗee ka ki. Wata iza'unə ŋga shishinətə a əpigi. Ka ha'ə, kə ɗii ki ka tii zəma.

32Ma kədəwanə, ətsə kulagərənə ŋga uusəra, wata ənjə a kyaara ka Yeesu ənji bwanea da ənji ginaaji patə.

33Kə jagi ənji vəraatə də nə patə aahatə aa uura mayi.

34Ca mbəɗəpaa də ənjitə kyaara ənji da bwaneanyinə laŋə kama kama ashitii, ca lyaakagi ginaajinyinə laŋə ashitii. Pooshi ci luuvə ginaajinyinə a waɓə, acii kə shii tii taa wu nə ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Ma ətsə tsəɗakə ha ma'ə mapukəmə, wata Yeesu a maɗə, ca palə ka hatə pooshi ənji davə, ca ɗa də'wa.

36Makə ma'i Simoonə da hara ənjita, wata təya palə ka alənə tə ci.

37Makə lapaa tii tə ci, əŋki tii ka ci, “Agi alənə nə ənji patə tə hə.”

38Əŋki ci ka tii, “Ma ɗanaamə, dzaamə ka hara vəranyinə kədə-kədəhə kaa nya waaza davə əsə. Acii ci nə sətə kira tə nyi.”

39Wata ca wiigi'itə hanyinə ŋga Galili patə, ca dzə də waazanə asəkə kuvə də'wanyinatii, ca lyaakagi ginaajinyinə ashi ənja.

40Yoo, wata əndə'i əndə uyikuzənə a shi aaɓii Yeesu, ca gərə'waanə akəŋwaciikii, ca kədii kaa Yeesu a tsakə tə ci, əŋki ci, “Maɗa ka luuvənə nə hə, ka mbeenə nə hə ka mbəɗəpaanə də nyi, kaa nya shii ndzaanə malaaɓakii.”

41Kə nyihə Yeesu təgunuunə ŋga əndəta, wata ca təɗapaa ciinəkii, ca təɓətə tə ci, ca ba ka ci, “Awa, kə luuvə nyi. Mbəɗuu.”

42Pii wata kə dzəgi uyikuzənətə ashikii, kə mbə'i ci.

43Wata Yeesu a ba ka ci, “Duu saaku.” Amma ca ɗa ka ci bariya də ŋgeerənə

44də banə, “Fatə ŋga'ə, kaa nya ba ka hə, ga ha bapaa ka əndə sətsə ɗii shaŋə. Amma ma ɗanəkwa, duu aa ha limanə, ha ɓaarii ka ci naaku na, ca tsaamətə taa iitə nə hə. Ma daaba'əkii, ha ɗa sataka makə sətə bii Muusa, kaa ənji patə a shii oo'i, kə mbə'i hə tanyi.”

45Amma əndətə a dzə saakii də baaba waɓəətsə taa dama patə yadə mbəɗeenə taa gi'u. Putə ŋga ətsə ha'ə, pooshi Yeesu ənyi ka mbee ka dzənə aasəkə əndə'i vəranə ka rəgwa ginə ŋga ənji ma'ə. Amma kə ndzaa ci saakii agi bilinə, ənjə a shi aaɓiikii taa dama patə.

Marəkusə 2

1Ma daba'ə baanə gi'u, kə ənyi Yeesu aasəkə vəranə ŋga Kafarənahumə. Ma fii ənji asii nə ci,

2wata ənji laŋə a dzə aaɓiikii, pooshi ha ŋga zhi'iginə davə asii kura'ə a uura mayi acii laŋənə ŋga ənja. Ca dzə aakəŋwa də waaza waɓənə ŋga Əntaŋfə ka tii.

3Wata hara ənjə a shi da i mahurəməsə ənda, ənji ənfwaɗə kira tə ci.

4Makə təkuree tii ka mbu'unə aaɓii Yeesu acii laŋənə ŋga ənja, wata təya ndərəgi aanə kuvətə ɗii Yeesu davə, təya tələgi ɗaŋə da ci. Makə tələgi tii, təya kagərə tə mahurəməsə əndətə pərəɓə asəkə ədzə baanə.

5Makə nee Yeesu ka gi'inatii tə ci, wata ca ba ka mahurəməsə əndəta: “Uuzənaaki, kə upaa hə tifyaginə ŋga 'waslyakəənaaku.”

6Ma dava, tə'i hara maliminə dasə dasə ka fanə, wata təya laagwa agi hiimatii,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7əŋki tii, “Ka mi banəkii ha'ə kwa? Kə geegi ci ka naakii nə makə Əntaŋfə. Wu saŋə ca mbee ka tifyagi 'waslyakəənə ŋga əndə maɗaamə Əntaŋfə rəŋwə dyaŋa?”

8Kə shii Yeesu hiimatii. Wata əŋki ci, “Ka mi də tsarə ŋga hiimatsə ha'ə a nuunə kwa?

9Ŋgutə palee də ŋgufənə saŋa? Gəɗə banə ka mahurəməsə əndətsə oo'ya, kə upaa hə tifyaginə ŋga 'waslyakəənaaku nii, anii gəɗə banə ka ci, Maɗətə, ŋgəruu ədzə baanaaku, duu saakwa?

10Amma takumə kaa nya ɓaarii koonə oo'i, ma nyi Uuzənə ŋga ənda, tə'i nyi da baawəɗa ŋga tifyagi 'waslyakəənə ŋga ənji ganə a duuniya.” Wata əŋki ci ka mahurəməsə əndəta,

11“Wanyinə ca ba ka hə, maɗətə, ŋgəruu ədzə baanaaku, ha palə saaku aasii.”

12Ma ənjə a nee patə, wata hatsə əndətə a maɗətə, ca ŋgərə ədzə baanaakii, ca palə saakii aasii. Kə ɗii ka tii patə ka sə ŋga hurəshishinə. Wata təya ɗuunətə tə Əntaŋfə, əŋki tii, “Pooshi inə sha nee ka uushi makə ətsa.”

13Ma daba'əkii, kə shigi Yeesu, ca palə aama uunəvə ŋga Galili. Wata daŋkana a dzə ka dzatə də nə aɓiikii, ca dzəgunə ka tii.

14Makə uugi ci dzəgunənə ka tii, ca maɗə, ca palə də wiigi'inə, wata ca lapaa tə əndə luu tsəka ətə ɗii ləməkii Leewi, uuzənə ŋga Haləfa, ci dasə asəkə kuvə ŋga slənaakii. Əŋki Yeesu ka ci, “Shiwa atsaki.” Wata hatsə Leewi a maɗətə, ca nə'u tə ci.

15Wata Yeesu a dzə ka zəmənə aa ha Leewi aasii. Tə'i ənji luu tsəkə laŋə da i hara ma'waslyakə ənji laŋə ətə nyi'u tə Yeesu. Təya zəmə ka ha rəŋwə da i Yeesu da lyawarənaakii.

16Makə nee maliminə ŋga kurəgə ŋga Farisanyinə Yeesu a zəmə da tsarə ŋga ənjitsa, wata təya ləgwa ama lyawarənaakii, əŋki tii, “Mi saŋə ɗii cii kəya zəmə da ənji luu tsəka da i hara ma'waslyakə ənja?”

17Makə fii Yeesu sətə bii tii, əŋki ci ka tii, “Pooshi mandandaŋə ənji ka alə kuzəka, see ənji bwanea. Ma shi nyi aasəkə duuniya, ka 'waa'wanə tə ma'waslyakə ənji aaɓiiki, əntaa kaa nya 'wa tə ənjitə ca slənə uushi də rəgwakii.”

18Ma ka əndə'i uusəra, lyawarənə ŋga Yoohana da i Farisanyinə, təya ɗa suumaya. Hara ənjə a shi aaɓii Yeesu, əŋki tii, “Mi saŋə ɗii ci lyawarənə ŋga Yoohana tii da Farisanyinə a ɗa suumaya, amma ma lyawarənaaku, pooshi tii agi ɗana?”

19Yeesu a ənigi ka tii də waɓənə agyanə naakii nə, əŋki ci, “Yaci tə'i guviinə ŋga dagwa maɗanə ətə bii ci ka tii da məhuraakəya, maɗa kə gi tii ka luu maɗanəkəya, ka ɗanə nə tii suumaya aɓiikii kwa? Pooshi. Maa ka hakii nə tii da i dagwa maɗanə, pooshi tii ka mbeenə ka ɗa suumaya.

20Amma kadə nə uusəra mbu'ya ətə nə ənjə a ŋgərəgi dagwa maɗanə aɓitii, saa'ikii nə təya ɗa suumaya.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21“Pooshi əndə ka mbakə iirə kəjeerənə də kura kəjeerənə. Acii ka tsəəmətənə nə kurakii. Ca tsakə tsagi iirəkii palee ka ətə sha tsii.

22“Pooshi əndə əsə ka ciirə kura ma'i inaba aasəkə iirə mbuurə kuvə'unə. Maɗa kə ɗii ha'ə, ka taginə nə mbuurə kuvə'unəkii acii əbunə ŋga ma'i inaba. Əŋjə a ətee ka ma'i inaba tii da mbuurə kuvə'unə patə. Kura ma'i inaba tii da kura mbuurə nə ndzaanə mbərə mbərə.”

23Ma ka əndə'i uusəra, waatoo uusəra ŋga əpisəka, Yeesu a pitəgi tii da lyawarənaakii da səkərə ŋga aləkamaara. Wata lyawarənaakii a dzə də ɓiiyiinə aləkamaara, təya tsəɓə.

24Makə nee Farisanyinə ha'ə, əŋki tii ka Yeesu, “Ka mi ci lyawarənaaku a ɗa sətə maviimə bariya rəgwa ŋga ɗanə uusəra ŋga əpisəka?”

25Əŋki Yeesu ka tii, “Mashimə una jaŋgii sətə ɗii Dawuda kuna? Ma agi wanyiitə nji Abiyata ka gawə ŋga limanyinə, makə nee Dawuda tə'i uushi dəɓee ca upaa, kə ɗii maɗəfənə tə tii da ənjaakii əsə, wata ca dəməgərə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca ŋgiragi buroditə ɗəkəpaa ənji ka Əntaŋfə. Ma ətsa, kə taŋəgi ci bariya acii əntaa taa wu patə ca adə buroodita, see limanyinə tanə. Amma kə agi Dawuda buroodita. Ca vii ka ənjaakii əsə.”

27Yeesu a tsakə banə ka tii, əŋki ci, “Ma kii Əntaŋfə uusəra ŋga əpisəka, kaa əndə a shii nafaginə. Əntaa tə əndə kii ci kaa uusəra ŋga əpisəka a nafagi də ci.

28Acii ha'a, ma nyi Uuzənə ŋga ənda, taa uusəra ŋga əpisəkə maa, nyi nə Slandanəkii.”

Marəkusə 3

1Ma ka əndə'i uusəra ŋga əpisəka, kə ənyi Yeesu aasəkə kuvə də'wa. Tə'i əndə mantə ciinə davə.

2Ma davə əsa, tə'i hara ənji ca alə sə ŋga idəpaanə ashi Yeesu, kaa təya kərə tə ci aakəŋwacii gəŋwanə. Wata təya kanətsaa ka ci ginə, kaa təya nee mbu'u ka mbəɗəpaanə nə ci də əndətə uusəra ŋga əpisəka.

3Yeesu a ba ka əndə mantə ciita, “Maɗətə, kəŋaanə.”

4Wata əŋki ci ka tii, “Iitə saŋə vii bariya gaamə kaamə rəgwa ŋga ɗana? Ŋga ɗa ŋga'əənə uusəra ŋga əpisəkə saanii, anii ŋga ɗa bwaya bwayaana? Ŋga mbəɗəpaanə də əndə saanii, anii ŋga ɓələginə tə ca?” Amma kə zavə tii kəɗa'ə, pooshi tii shii sə ŋga jikənə ka ci.

5Kə ɓəzhi səkə ŋga Yeesu, acii təkuree tii ka nəhə təgunuunə, ca tsaamə tə tii, əŋki ci ka əndə mantə ciita, “Təɗapaa ciinəku.” Wata ca təɗapaa ciinəkii, ca ənəgərə makə ŋga ŋukə.

6Makə nee Farisanyinə ha'ə, wata pii təya palə aaɓii ənji ŋga Hirudusə, təya dzə ka ɗa mətərəkinə ŋga ɓələginə tə Yeesu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Wata Yeesu a madə̀ tii da lyawarənaakii, təya palə aama uunəvə ŋga Galili. Ənji laŋə nyi'u tə tii. Hara ənji, ənji Galili nə tii, hara ənji əsə, kə shi tii daga anə hanyinə ŋga Yahudiya,

8i asəkə vəranə ŋga Urusaliima, i anə hanyinə ŋga Idumaya, i ataŋəgi gəərə ŋga Urədunə, i asəkə vəranyinə ŋga Tiira da Sidoonə. Əŋjitsə patə, aaɓii Yeesu shi tii, acii kə fii tii habara ŋga uushi'iitə cii kəya dàadà.

9Makə nee Yeesu, wiitsə ənji laŋə ka ɓilatənə tə ci, wata ca ba ka lyawarənaakii kaa təya alya ka ci kumbawala.

10Acii kə fii ənji kə mbədə̀paa ci də ənji laŋə, ci dìi əncahə ənji bwanea laŋə aaɓiikii, kaa təya dəba'ətə tə ci.

11Madà nee ənji ginaaji ka ci, təya kulagi akəŋwaciikii, təya ka vurənə, əŋki tii, “Hə nə Uuzənə ŋga Əntaŋfə.”

12Wata Yeesu a wazə ka tii də ŋgeerənə, əŋki ci, “Goona bagi taa wu nə nyi.”

13Ma daba'əkii, Yeesu a madə̀, ca ndərə aanə giŋwa. Ca 'wa tə ənjitə mwayi ci, kaa təya shi aaɓiikii.

14Ca tadə̀ ənji pu'u aji bəra'i ahadatii, əŋki ci ka tii, “Ma ta'i nyi tuunə, kaama ndzaanə ka hakii, nya sləkee koonə ka dà waaza.

15Nya vii koonə baawədà ŋga mbədə̀paanə də ənji ginaajinyinə.”

16Wiinə ləmə ŋga ənjitə ta'i ci: Simoonə ətə ikə ci ka ci əndə'i ləmə Piita;

17Yakubu da Yoohana, manjeevənə ŋga Zabadiya; kə ikə ci ka tii ləmə “Buwanərəgəsə,” waatoo makə bana, “Əŋjitə pii pii ɓəzənə səkətii, makə dzanə ŋga vəna”,

18i Andərawəsə, i Filibusə, i Barətalamawusə, i Mata, i Tooma, i Yakubu uuzənə ŋga Haləfa, i Tadawusə, i Simoonə əndə moo dimwaanə ka hanyinaakii,

19ba'a Yahuda Isəkariyootə. Ma uudəpaa ba'a, ci vii tə Yeesu aacii ənja.

20Ma daaba'əkii, Yeesu a madə̀, ca palə saakii aasii. Wata daŋkana a nə'uunə tə ci, təya dzatə də nə aɓiikii. Taa zəmə maa, pooshi i Yeesu upaa saa'i ŋga zəmənə, acii laŋə nə ənji ka shaŋə.

21Hara ənjə a dzə də pədə̀nə tə ci, əŋki tii, “Ma əndətsa, pooshi ma'ə haŋkalaakii ka hakii.” Makə fii ndzəkəŋushi'inəkii ha'ə, wata təya dà aniya ŋga dzənə ka kəshaginə tə ci ahada daŋkana.

22Ma malimiitə shi də Urusaliima natii, kə bii tii, “Ma ca, Byaləzabulə ŋgərəgi haŋkalaakii, waatoo ŋwaŋwə ŋga ginaajinyinə, ci ca vii ka ci baawədà ŋga lyaakagi ginaajinyinə.”

23Wata Yeesu a 'wa tə tii aaɓiikii, ca waɓə ka tii də misaali, əŋki ci, “Iitiitə mbeenə Seetanə ka lyaakagi naakii nə saŋa?

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Maɗa kə təkəgi ŋwaŋuunə rəŋwə bəra'i putə ŋga mabizhinə, pooshi ŋwaŋuunəkii ka ta'avənə.

25Maɗa kə təkəgi yi rəŋwə bəra'i putə ŋga mabizhinə, pooshi yikii ka ta'avənə.

26Ha'ə əsə, maɗa kə təki ŋwaŋuunə ŋga Seetanə bəra'i, pooshi ŋwaŋuunəkii ka ta'avənə ca uudəgi.

27“Pooshi əndə ca dzəgərə aasii aa ha mandalə əndə, ca fə'yagi uushi'inaakii patə, maɗaamə ci kə anəgi mandalə əndəkii zəku'i, taabu'u fə'yaginəkii uushi'inə.

28“Tantanyinə cii kya ba koonə, taa ŋgutə tsarə ŋga 'waslyakəənə patə ɗii ənda, taa bərapaanə bərapaa ci tə Əntaŋfə əsə, ka tifyaginə nə Əntaŋfə ka ci 'waslyakəənaakii.

29Amma taa wu patə ca bərapaa tə Malaaɓa Ma'yanə, pooshi Əntaŋfə ka tifyagi ka ci 'waslyakəənaakii, ka ndzaanə nə 'waslyakəənaakii anəkii ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.”

30Ma waɓi Yeesu ha'ə makə ətsa, acii pə'i ənji tə ci oo'i, “Tə'i ginaaji ashikii.”

31Wata i məci Yeesu da ndzəkəŋushi'inəkii a mbu'u aahatə aasii, təya kəŋaanə a uura mayi, təya sləkee ka 'wanə tə ci.

32Laŋə dərəva nə ənji dasə dasə aɓiikii. Wata əŋki tii ka ci, “Watiitsə i muu tii da ndzəkəŋushi'inəku agyə ka 'wanə tə hə.”

33Makə fii ci ha'ə, wata ca jikə ka tii, əŋki ci, “I wu saŋə nə i yaayi da ndzəkəŋushi'inəkya?”

34Ca tsaamə tə ənjitə aɓiikii, əŋki ci, “Watiinə i yaayi da ndzəkəŋushi'inəki.

35Taɗa wu patə ca slənətə sətə ci Əntaŋfə a moo, ci nə ndzəkəŋunəki, da cikəŋunəki da yaayi.”

Marəkusə 4

1Ma daba'əkii, kə ənyi Yeesu ka dzəgunənə ka ənji ama uunəvə ŋga Galili. Ma saa'ikii, kə dzii ənji də nə laŋə aɓiikii. Wata ca ndərəvə aasəkə kumbawalə, ca ndzaanə. Ma daŋkana natii, təya kəŋaanə anə ndəra.

2Kə slənyi ci də misaalinyinə ka dzəgunə ka tii uushi'inə laŋə. Kə waɓi ci ka tii, əŋki ci,

3“Fatəmə kaa nya ba koonə. Tə'i əndə gi aasəkə rə ka giirə slikərənə.

4Ma ca giirə slikərənəkii, tə'i harakii kwaalii ahada rəgwa, əginyinə a shi, təya ɗəmətə.

5Harakii a kwaala ama pasla hatə ɗii hanyinə gi'u anəkii. Slikərənəkii a givagi pii pii acii wata lyavərəvərə nə hanyinə anə faara.

6Makə cifə uusəra, wata magiva slikərənəkii a naa'ugi saakii acii pooshi slərəginəkii tahu tahu bahə sha ma'inə, ca huurəgi saakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Hara slikərənəkii a kwaala aagi dəha. Makə giva slikərənəkii, dəhəkii a pa'əənə ka ci, pooshi rəgwa ŋga gərənə. Də ha'ə ɗii, paa ci əji hi'wa.

8Amma, ma hara slikərənəkii, kə kwaalii tii anə ŋunyi hanyinə, kə gyaavagi tii, təya gərə dagwakii, təya vii ŋunyi cifanə. Harakii makkə pu'unə makkə pu'unə, harakii kuwa pu'unə kuwa pu'unə, harakii əsə, gya'ə gya'ə.”

9Yeesu a uudəpaa, əŋki ci, “Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa.”

10Makə ənəgi Yeesu daanəkii, wata hara ənji tii da lyawarənaakii pu'u aji bəra'i a shi aaɓiikii, təya ləgwa amakii kaa ca paaratəgi ka tii də misaalinyiita.

11Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Ma una, koonə vii Əntaŋfə rəgwa ŋga shii ma'umbee uushi ŋga ŋwaŋuunaakii. Amma ma hara ənja, see maa ɗii ənji ka tii misaalinyinə,

12kaa təya tsaamə də ginə, amma paa tii ka neenə; kaa təya kapaa liminətii ka fanə əsə, amma paa tii ka paaratəginə. Acii maci maɗamətii ha'ə, kaɗa kə zhi'wagi tii aaɓii Əntaŋfə, ca tifyagi ka tii 'waslyakəənatii.”

13Wata ca ləgwa amatii, əŋki ci, “Pooshi unə paaratəgi də misaalitsə kuna? Aa iitiitə daa nuuna paaratəgi də hara misaalinyina?

14Ma əndə giirə slikərəətsa, waɓənə ŋga Əntaŋfə cii kəya giirə.

15Ma slikərəətə kwaalii ahada rəgwa, tii nə ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə. Makə fii tii, wata Seetanə a shi pii pii, ca ɗəməgi waɓəətə giirə ənji a ədzəmətii.

16Ma hara ənji əsə, makə slikərəətə kwaalii ama pasla nə tii. Makə fii tii waɓənə ŋga Əntaŋfə, pii pii luuvə tii də mooɗasəka.

17Amma pooshi waɓənəkii əji slərəginə a ədzəmətii bahə sə'watə uushi'inə ŋga uundzə saa'i. Acii ha'ə, maɗa kə lii ŋgəra'wə da ciɓə tə tii putə ŋga waɓənə ŋga Əntaŋfə, pii wata təya bwasee.

18Ma hara ənji əsə, makə slikərəətə kwaalii aagi dəhə nə tii. Tii nə ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə,

19amma putə ŋga buurə uushi'inə ŋga duuniya, da uuɗə gəna, da hara suuna kama kama, kə saawagi waɓənəkii a ədzəmətii, pooshi nafakii.

20Ma hara ənji əsə, makə slikərəətə kwaalii anə ŋunyi hanyinə nə tii. Təya fa waɓənə ŋga Əntaŋfə, təya luuvə, təya ndzaanə makə slikərəətə ca vii ŋunyi cifanə, harakii makkə pu'unə makkə pu'unə, harakii kuwa pu'unə kuwa pu'unə, harakii əsə, gya'ə gya'ə.”

21Əŋki Yeesu ka tii, “Ya saŋa, ka kiranə nə ənji garəkuwa ka dəsləginə də kəŋwə taa ka kagərənə aatsa ədərə kwa? Əntaa ka madzəgamə ha dzakəpaanə ənja?

22Taa mi patə ɗii ma'umbeekii, kadə na shigi aa babara. Taa mi patə mashiimə ənja, kadə na shigi aa babara əsə.

23Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Əŋki ci ka tii əsə, “Kavəmə nuunə ŋga'ə ka paaratəgi də sətə cuuna fa. Acii taa mi patə cuuna kavə nuunə ka paaratəginə, ha'ə nə Əntaŋfə a tsakə paaratəginə koonə, ca palee ka noonə də laŋənə.

25Acii ma əndətə da i uushi aciikii, ka ci tsakənə ənji viinə. Amma ma əndətə ɗii naakii gi'u, taa gi'ukii maa, ka luuginə nə ənji aciikii.”

26Əŋki Yeesu əsə, “Ma ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, kə ndzaa ci makə əndətə ca dzə, ca giirəgi slikərənə asəkə raakii,

27ca ənya aasii, ca baanə, ca maɗətə deerənə, ca ka uusəra ka gəranə, acii paa ci da baawəɗa ŋga dəvətənə taa gərətə slikərənəkii. Ha'ə givaginə slikərənəkii, ca gərəgi. Mashiimə ci taa iitiitə girə ci.

28Hanyinə tii da slikərənə ɗii slənatii, slikərənə a givagi, ca ɗa ba, ca gərə, ca pukə, ca əji hi'wa.

29Maɗa mbu'ya cifanə, ka dzənə nə slandakii ka əburənə, acii kə uugi nanə.”

30Əŋki Yeesu əsə, “Takwa a dzəgunətə nyi koonə ndzaanə ŋga ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, nya ɗa koonə misaali agyanəkii.

31Ma ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, kə ndzaa ci makə hi'u iza.f Hi'ukii palee də ənshiɗəɗənə agi ənfuginə patə asəkə duuniya.

32Maɗa ləgii ənji, ca dəvə, ca gərə, ca ɗagi ka dandza ka shaŋə, ca kaala ciinə madiigərəkii, əginyinə a shi ka baladzanəkii, təya ɗa kuvə davə.”

33Də hara misaalinyinə laŋə makə ətsə jigunyi Yeesu ka ənji waɓənə ŋga Əntaŋfə. Kə jigunyi ci ka tii bahə makə sətə dəɓee təya paaratəgi.

34Waɓənə ŋga Yeesu patə ka tii, see də misaali. Amma makə ənəgi ci daanəkii da lyawarənaakii, kə paaratəgi ci ka tii ŋga'ə tə misaalinyiitə ɗaaɗii ci.

35Ma uusərakii dakədəwanə, əŋki Yeesu ka lyawarənaakii, “Taŋəgyaamə aataŋəgi uunəva.”

36Wata təya bwasee ka daŋkana davə, təya ndərəvə aaɓiikii aasəkə kumbawala, təya palə. Tə'i hara kumbawalənyinə davə əsə.

37Wata mandalə məɗə a ndzaŋə kyanə anə uunəva də ŋgeerənə, ma'inə a ndzaŋə dəgənə ashi kumbawala, ca na aasəkə kumbawala.

38Amma ma Yeesu, pərəɓə nə ci saakii ka ŋunyinə asəkə gazha-gazhanə ŋga kumbawalə, ca ɗəkəvə nəkii agyanə ha ŋga ka na. Wata lyawarənaakii a maɗee ka ci, əŋki tii, “Maləma, taa kə məəkyaamə, pooshi haalaaku kwa?”

39Wata Yeesu a vəɗəhə, ca la ŋguruunə ka məɗa, ca waɓə ka ma'inə, əŋki ci, “Ndzaawə kəɗa'ə.” Pii wata məɗətə a dədəkə, ma'inə a ndzaa kəɗa'ə əsə.

40Əŋki ci ka lyawarənaakii, “Acii mi ŋgwalyuunə ha'ə kwa? Dəŋə əndzə'i kunə pooshi unə vii ka nyi gooŋga?”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41Wata ŋgwalənə a kəsəgi tə tii ka shaŋə, təya waɓə ahadatii, əŋki tii, “Wu saŋə nə əndəna? Taa məɗə da uunəvə maa, agi fanə nə tii tə ci.”

Marəkusə 5

1Wata i Yeesu a mbu'u aanə hanyinə ŋga Gyarəgasinə ataŋəgi uunəva.

2Jimagərənə ŋga Yeesu asəkə kumbawala, wata waatsə əndə ginaaja shigi ahada gu'u ənja, ca shi aaɓiikii.

3Ma əndətsa, ahada gu'u ənji ndzaanəkii. Pooshi əndə mbee ka gwaləpaanə tə ci ma'ə, taa də mahyakahyaka'a.

4Taa guci anyi ənji tə ci ka ciinəkii da i ka səɗəkii də mahyakahyaka'a, ha'ə nə ci ka ŋgəəsləginə, pooshi əndə mbee ka kəsəpaanə tə ci.

5Vəɗə da uusəra, ahada gu'u ənji da i anə giŋunyinə ndzaanəkii ka kaala vurənə da i ka ŋgəəndzə shishinəkii də faariinə.

6Makə nee əndə ginaajitə ka Yeesu ci ma'a dzaɗə, ca huyipaa, ca gərə'upaa akəŋwaciikii.

7Ca ŋgəree ka uuraakii də ŋgeerənə, əŋki ci, “Yeesu, Uuzənə ŋga Əntaŋfə Əndə məghərəvənə, mi cii kwa alə ashiki kwa? Kə kədii nyi aciiku akəŋwacii Əntaŋfə, unee ka nyi. Ga ha ciɓə də nyi.”

8Ma bii ci ha'ə ka Yeesu, acii bii Yeesu ka ginaajita, “Shigi ashi əndətsa, ginaajina.”

9Wata Yeesu a ləgwa amakii, “Iitə nə ləməkwa?” Əŋki əndə ginaajita “Ma ləməkya, Ɓəzəkii, acii laŋə niinə.”

10Wata ca dza ciinə ka Yeesu, əŋki ci, “Tuutəta'ə, ga ha səbagi tə ginaajinyiinə ashiki anə hanyiina.”

11Ma dava, tə'i gəranə ŋga dagəliinə ca alə zəmatii ashi ɗaŋgəra.

12Wata ginaajinyiitə a kədii acii Yeesu, əŋki tii, “Kapaa tiinə keena dzəgərə aashi dagəliitsa.”

13Kə luuvə Yeesu ka tii. Wata ginaajinyiitə a shigi ashi əndəta, təya palə, təya dzəgərə aashi dagəliita. Ma dagəliita, ka ɗanə nə laŋənatii dəbu'u bəra'i. Wata təya hwayagərə, təya kwaalagərə patə aagi ma'inə, təya zagi dza'ə.

14Wata magəriinə a huyi, təya kərə makii aasəkə vəranə da anə hanyinəkii patə. Wata ənjə a shi ka tsaamə sətə ɗii.

15Makə mbu'i tii aaɓii Yeesu, ma təya nee, waatsə əndətə sha nji da i ginaajinyinə anəkii. Dasə nə ci da i kəjeerənə ashikii. Kə ənya haŋkalaakii. Makə nee ənjitə shi ha'a, wata təya ŋgwaləgi.

16Ma ənjitə nee də ginətii ka sətə ɗii Yeesu, wata təya ba ka ənjitə shi daba'ə tə sətə ɗii tə əndə ginaajita, da i sətə ɗii tə dagəliinə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Wata təya gwaŋə ka kədiinə acii Yeesu kaa ca dzəgi ka tii anə hanyinatii.

18Ma ətsə Yeesu a ndərəvə aasəkə kumbawala, wata əndətə sha nji da i ginaajinyiitə anəkii a kədii aciikii kaa ca dzə atsakii.

19Amma pooshi Yeesu luuvə ka ci. Əŋki ci ka ci, “Ənuu saaku aasii, ha ba ka ənji goonə tə patənə ŋga sətə ɗii Slandanəku ka putaaku, da makə sətə nee ci ka təgunuunaaku.”

20Wata əndətə a palə də baabanə anə hanyinə ŋga Dikapoolif tə sətə ɗii Yeesu ka putaakii. Patənə ŋga ənjitə fii əsə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə.

21Makə ənyi Yeesu ka taŋəginə aataŋəgi asəkə kumbawala, kə shi daŋkana aaɓiikii gatə aama uunəva.

22Tə'i əndə'i əndə ətə ɗii ləməkii Jayirusə. Ma ca, gawə nə ci asəkə kuvə də'wa. Makə nee ci ka Yeesu, wata ca dzə, ca gərə'waanə akəŋwaciikii.

23Ca dza ka ci ciinə, əŋki ci, “Tə'i uuzənaaki, gwakə nə ki, də ma də ma nə ki. Tuutəta'ə, nda duu ka kavə ciinəku agyanətə, kaa kya mbəɗə.”

24Wata Yeesu a maɗətə tii da Jayirusə ka dzənə aa hakii. Ənjə a dzə laŋə atsatii də dzaadzashinə.

25Tə'i əndə'i minə ciɓee bwanea ka ki. Fəzə pu'u aji bəra'i nə ki ka uushi'inə.

26Kə ciɓə ki laŋə acii ənji kuzhikinə. Kə zagi ki də gənatə patə əsə kaa kya mbəɗə, amma pooshi ki mbə'i. See tsakənə nə ɓərəhənə aakəŋwa aakəŋwa.

27Makə fii ki habara ŋga Yeesu, wata kya əntsahətə daba'əkii ahada daŋkana, kya təɓətə kəjeerənaakii.

28Kya dzə də hiimanə tuu'inə, “Maɗa kə təɓətə nyi taa wata kəjeerənaakii, ka mbəɗənə nə nyi.”

29Ureenatə ka kəjeerənaakii, wata uushi'iitə a ifəgi mbya'ə ashitə. Kə fii ki ashitə oo'ya, kə mbə'i ki acii ɓərəhəətə nja ɗa tə ki.

30Pii kə shii Yeesu oo'i, tə'i baawəɗa shigi ashikii, wata ca zə'ugi agi ənja. Əŋki ci, “Wu daa uree ka kəjeerənaakya?”

31Əŋki lyawarənaakii ka ci, “Kə nee hə laŋə dzii ənji də nə anəku. Ka mi cii kwa ləgwa əndətə uree ka ha?”

32Amma wata Yeesu a zə'ugi ka tsaamə əndətə ɗii ha'ə.

33Ma miita, kə shii ki sətə ɗii tə ki. Wata kya shi aaɓii Yeesu də ŋgwalənə. Shishinətə a dzə də udzənə. Kya gərə'waanə akəŋwaciikii. Kya ba ka ci gooŋga ŋga sətə ɗii.

34Əŋki ci ka ki, “Uuzənaakya, kə mbə'i hə putə ŋga gi'inaaku tə nyi. Duu agi jamənə. Ka ndzaanə nə hə jamə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Ma Yeesu ma'ə agi waɓənə, wata hara ənjə a shi asii a ha Jayirusə, əŋki tii ka ci, “Kə uudee uuzəətə ka na. Ka mi cii kwa ənvutə tə maləmə ma'a?”

36Amma pooshi Yeesu kavə nəkii ka sətə bii tii. Wata əŋki ci ka Jayirusə, “Ga ha ŋgwalə, vii gooŋga ka Əntaŋfə kə uugi.”

37Ma təya dzə də palənə, paa ci luuvə kaa hara ənjə a nə'u tə ci maɗaamə i Piita, da Yakubu, da Yoohana ndzəkəŋuci Yakubu.

38Makə mbu'i tii aasii aa ha Jayirusə, ma Yeesu a nee, wiitsə ənji ka kaala vurənə, təya tuu, təya ŋgəərə ma.

39Wata ca dzəgərə aasii, əŋki ci, “Ka mi cuuna wazə ha'ə kwa? Ka mi cuuna tuwa? Ma uuzəətsa, əntaa əntənə əŋki ki, amma ŋunyinə cifə ki.”

40Wata təya ŋusəgi tə ci. Yeesu a səbagi tə tii patə aa uura mayi, ca 'wa tə i dii da məci uuzəətə ba'a ənjitə gi atsakii, təya dəməgərə aaɓii mantə uuzəəta.

41Ca kəsətə tə uuzəətə ka ciinə, əŋki ci ka ki də uuratii, “Talita kumi,” makə banə, “Uncitə mina, maɗətə bii nyi ka hə.”

42Wata hatsə kya maɗətə, kya wiigi'i gatə. Ma uuzəətsa, pu'u aji bəra'i nə fəzatə. Makə ɗii sətsə ha'a, wata kə ɗii ka ənji ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə.

43Yeesu a ɗa ka tii bariya, əŋki ci, “Goona ba habarakii shaŋə ka ənda.” Ca ba ka tii, wa təya vii ka ki zəma.

Marəkusə 6

1Ma daba'əkii, wata Yeesu a maɗə gatə, ca palə aa hakii aa vəra, hatə girə ci davə. Lyawarənaakii a dzə atsakii.

2Makə mbu'ya uusəra ŋga əpisəka, Yeesu a dzə aasəkə kuvə də'wa ka dzəgunənə ka ənja. Makə fii ənji dzəgunənaakii, kə ɗii ka ənji laŋə ka sə ŋga hurəshishinə, əŋki tii, “Da saŋə upaa əndətsə shiinə ha'a? Wu dzəgunətə ka ca? Iitiitə mbee ci ka ɗa sə ŋga hurəshishinə ha'ə kwa?

3Əntaa əndə gwaa'a ənfuginə nə ca? Əntaa Mariyaama nə məca? Əntaa i Yakubu da Yoosi da Yahuda da Simoonə nə ndzəkəŋushi'inəkəya? Əntaa ganə ahadaamə nə cikəŋushi'inəkəya?” Wata təya kaaree ka ci.

4Yeesu a ba ka tii, “Ma anabi, taa ka ŋgutə vəranə gi ci patə, ka upaanə nə ci məghərəvənə. Amma ma gakii də vəra, da ahada duuraakii da ənji yaakii, paa ci ka upaa məghərəvənə.”

5Ci ɗii ma dava, pooshi Yeesu upaa rəgwa ŋga ɗa sə ŋga hurəshishinə laŋə. Wata ənji ɓərəhənə gi'u tanə kaalavə ci ciinə aanətii, ca mbəɗəpaa də tii.

6Kə ɗii ka Yeesu ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə nə ghatə vii gooŋgatii ka ci.

7Wata ca 'waa'watə tə lyawarənaakii pu'u aji bəra'i aaɓiikii kaa ca sləkee ka tii bəra'i bəra'i. Ca vii ka tii baawəɗa ŋga lyaakagi də ginaajinyinə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Ca ɗa ka tii bariya, əŋki ci, “Goona ŋgərə taa mi ka dzəginə, taa zəma, taa mbuura, taa kwaɓa a lipoonə. Ŋgərəmə zala kə uugi.

9Ŋgamə ɓiɓinə, amma goona ŋgərəənə əndə'i kəjeerənə.”

10Əŋki ci əsə, “Maa kə gyuunə aasəkə əndə'i vəranə, ndzaamə ga ənjitə liwu tuunə aahatii aasii, dəŋə ka saa'itə nuunə maɗə gatə.

11Maɗa kə gyuunə ka hatə pooshi ənji liwu tuunə, təya təkuree ka fa waɓənə goonə, gwa'agimə bərəbərə ŋga vəraatsə asəɗuunə, una dzə sə goonə. Ci na ɓaarii ka tii oo'i, maɗamə tii ŋga'ə.”

12Wata lyawarənaakii a maɗə, təya palə, təya dzə də waazanə, əŋki tii: wa ənjə a baanə ka Əntaŋfə.

13Təya dzə də lyaakagi ginaajinyinə laŋə ashi ənja. Təya naahəvə maarə anə ənji ɓərəhənə laŋə, ənjə a upaa mbəɗənə.

14Kə fii ŋwaŋwə Hirudusə habara ŋga Yeesu, makə ɗii ci kə uugi ənji fa ləmə ŋga Yeesu taa dama patə. Uu'i hara ənja, “Ma Yeesu, ci nə Yoohana əndə ɗa bapətisəma. Kə ma'i ci agi maməətə ənja. Ci nee unə upaa ci baawəɗa ŋga ɗaaɗa sə ŋga hurəshishinə ha'ə.”

15Hara ənjə a ba, “Ci nə anabi Iliya.” Uu'i hara ənji əsa, “Anabi nə ci makə anabinyiitə nji ŋga ŋukə.”

16Makə fii ŋwaŋwə Hirudusə ha'a, əŋki ci, “Ma əndətsa, ci nə Yoohana əndə ɗa bapətisəma. Kə shi nya lagi nəkii, amma waatsə kə ənyagi.”

17Ma bii ci ha'ə, acii kə shi ca bii ka ənjə a kəsə tə Yoohana, ənjə a anəgi, ənjə a pa'əgi a furəshina. Ma ɗii ci ha'ə, putə ŋga Hiroodiya, minə ŋga ndzəkəŋuci, waatoo Filibusə. Ma miita, kə ŋgərəma Hirudusə tə ki kaa kya ndzaa ka minaakii.

18Amma kə bii Yoohana ka ci oo'i, “Madəɓeemə ha ŋgərə minə ŋga ndzəkəŋu ci ma'ə ka əpinə shaŋə.”

19Acii ha'ə pooshi Hiroodiya ka moo neenə ka Yoohana. Ŋga'ə də ki nə sətə ca ɓələgi tə ci. Amma pooshi rəgwa.

20Acii ma Hirudusə, kə shii ci əndə gooŋga nə Yoohana, malaaɓakii nə ci. Ci ɗii cii kəya ŋgwalə, paa ci ka moo sətə ca təɓətə tə Yoohana. Taa guci patə cii kəya fa waɓənə ama Yoohana, wata ədzəməkii a ləɗə ka shaŋə. Patə da ha'a, ŋga'ə ka ci nə fa waɓənaakii.

21Amma ma ka əndə'i saa'ya, kə upaa Hiroodiya rəgwa ŋga ɓələnə tə Yoohana. Waatoo makə mbu'ya kumənə ŋga uusəratə pwayi ənji tə Hirudusə, ca ɗa əndzanə ŋga kumənəkii. Ca 'wa tə meemiitə atsakii, da gayi soojiinaakii, da madiigərə ənjitə anə hanyinə ŋga Galili patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Makə ndzaa tii, uuzənə ŋga Hiroodiya uncitə minəkii a dəməgərə, kya udzə. Kə ɗii ŋga'ə ka Hirudusə tii da ənjitə davə patə. Wata əŋki Hirudusə ka ki, “Mi cii kwa uuɗə kaa nya vii ka ha? Ka viinə nə nyi ka hə sətə cii kwa uuɗə patə.”

23Ca jiɗə ka ki, əŋki ci, “Ka viinə nə nyi ka hə taa mi bii hə patə, taa reeta ŋga ŋwaŋuunaaki.”

24Wata uncitə miitə a dzə aaɓii məci. Kya ləgwa amatə, əŋki ki, “Mi kədiinəkya?” Məci a ba ka ki, “Nə ŋga Yoohana əndə ɗa bapətisəma kədiinəku.”

25Pii wata kya ənətə aaɓii ŋwaŋwa, kya ba ka ci, “Ɲga'ə ka nyi ha vii ka nyi nə ŋga Yoohana əndə ɗa bapətisəma əndzə'i asəkə kəŋwa.”

26Makə fii Hirudusə ha'ə, kə zhimə tə ci asəkəkii ka shaŋə. Amma makə ɗii ci kə ji'i ci akəŋwacii ənjitə davə patə, paa ci mwayi əɓipaa jiɗəkii.

27Wata pii ca sləkee ka sooja kaa ca dzə aa furəshina ka lyagi nə ŋga Yoohana, ca kira ka ci. Soojatə a dzə, ca lyagi,

28ca kavə asəkə kəŋwa, ca kira ka uncitə miita. Wata kya luu, kya kərə ka məci.

29Makə fii lyawarənə ŋga Yoohana haalakii, wata təya shi, təya ŋgərə waakii, təya ŋgəɗəgi.

30Ma ənjitə sləkee Yeesu ka tii ka waazanə, kə ənya tii aaɓiikii, təya ba ka ci patənə ŋga sətə ɗii tii da sətə jigunyi tii ka ənja.

31Əŋki ci ka tii, “Dzaamə səgaamə ka ndzaanə amə daanaamə ka hatə pooshi əndə davə, koona əpisəka.” Ma bii ci ka tii ha'ə, acii ma hatə ɗii tii davə, agi shiishinə nə ənji laŋə aaɓiikii, taa rəgwa ŋga adə zəma, paa tii ka upaanə.

32Wata təya palə asəkə kumbawalə ka hatə pooshi əndə davə.

33Ma təya palə, ənji laŋə nee ka tii. Kə shii ənji tə tii əsə. Wata ənjə a ma'ya asəkə vəranyinə patə. Təya huyi də səɗa. Ma taabu'u mbu'i Yeesu tii da lyawarənaakii, tii kə mbu'i ŋukə.

34Yeesu a jimagərə asəkə kumbawala. Makə nee ci ka daɓaala laŋə, kə nyihə ci təgunuunatii, acii makə bagiinə yadə magəra ndzaa tii. Wata ca ndzaŋə dzəgunə ka tii uushi'inə laŋə.

35Ma ətsə kaa uusəra a kula, lyawarənə ŋga Yeesu a əntsahə aaɓiikii, əŋki tii ka ci, “Kə ɗii kədəwanə, wiinə agi bilinə naamə ganə.

36Bawə ka ənjitsa, wa təya dzə ka ɗərə zəmə ka natii nə ga ənjitsə kədəhə taa asəkə vəranə.”

37Amma əŋki Yeesu ka tii, “Unə nə vii ka tii zəma.” Əŋki tii ka ci: “Maɗamə inə kə gi ka ira buroodi ŋga kwaɓa gya'ə bəra'i, pooshi ka mbu'unə ka tii.”

38Yeesu a ləgwa ka tii, əŋki ci, “Moonə nə buroodi acii una? Dəmə ka tsaamətənə.” Makə tsaamətə tii, təya ba ka ci, “Tə'i buroodi tufə da hərəfinə bəra'i.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39Wata Yeesu a ba ka tii, wa daɓaala a ndzaanə tsəɓukə tsəɓukə agyanə kuzəna.

40Wata ənjə a ndzaanə tsəɓukə tsəɓukə. Hara ənji gya'ə gya'ə, hara ənji tufə pu'unə tufə pu'unə.

41Yeesu a ŋgərə burooditə tufə da hərəfiitə bəra'i, ca maɗee ka ginəkii aadəgyə, ca kuyirii tə Əntaŋfə. Ca ɓaatsəpaa buroodita, ca vii ka lyawarənaakii kaa təya təəkəpaa ka ənja. Ca təəkəpaa ka tii hərəfiitə bəra'i əsə.

42Ənji patə a zəmə, təya əburə.

43Ma daba'əkii, lyawarənaakii a tsəəkətə burooditə da hərəfiitə mbəɗaanə, ɗəvə pu'u aji bəra'i.

44Ma ənjitə agi buroodita, dəbu'u tufə nə ŋguyirənə agitii.

45Pii ma daba'əkii, Yeesu a ba ka lyawarənaakii, wa təya ndərəvə aasəkə kumbawala, təya takəŋwa ka ci aa taŋəgi uunəva aasəkə vəranə ŋga Batəsayida, kaa ca ba ka daɓaala a palə satii.

46Ma ənji agi palənə satii, ca ndərə aa giŋwə ka ɗa də'wa.

47Ma ətsə ha pətəpəta, dzaɗə ahada uunəvə nə kumbawalətə ɗii lyawarənaakii asəkəkii əsə. Ma ci naakii, ma'ə ci anə ndəra ci daanəkii.

48Wata ma ca nee, kə uugi gwazə kumbawalə ɗanə dzawə ka lyawarənaakii, acii ka rəgwatə ci təya dzə aa dəvə nə məɗə ka əgyanə də ŋgeerənə. Ma ətsə ha wurə wurə kaa ca pukə, Yeesu a shi aaɓiitii də wiinə anə ma'inə. Makə kaa ca ələgi aɓitii,

49wata kə nee tii ka ci ca wii anə ma'inə. Ma nə tii ka nəhənə, ɓərəhinə ca shi. Makə nee tii ka ci, kə ŋgwali tii ka shaŋə, təya kaala vurənə. Pii pii wata Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Baneemə ka mooɗəfuunə, nyi ənə, goona ŋgwalə.”

51Ca ndərəvə aasəkə kumbawalə aaɓiitii. Wata məɗətə a dədəkə ha'ə. Kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə.

52Ma adəvənaakii ka ənji dəbu'u tufə, pooshi tii paaratəgi acii ndalə nə haŋkalatii.

53Makə taŋəgi tii, təya mbu'u aanə hanyinə ŋga Ginazarətə, təya anəpaa kumbawalə davə ama uunəva.

54Jimagərənatii asəkə kumbawalə ha'ə, wata pii ənji vəraatə a paaratəgi oo'i, Yeesu ətsa.

55Təya gwaŋə ka huyinə ka kyaara maɓərəhə ənjatii taa dama patə anə hanyiita, təya kira tə tii ka ci asəkə ədzə baanatii, taa da patə fii tii nə ci davə.

56Taa dama patə gi ci, taa aasəkə uundzə vəranə, taa aasəkə maɗuunə vəranə, ha'ə nə ənji ka kira ka ci ənji bwanea, təya banee ka tii asəkə luuma, təya kədii aciikii taa wata kəjeerənaakii, wa ənji bwanea a təɓətə. Patənə ŋga ənjitə təɓətə, kə mbə'i tii.

Marəkusə 7

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ma Farisanyinə da hara maliminə ŋga Yahudiinə ətə shi də Urusaliima, kə dzii tii də nə aɓii Yeesu.

2Ma təya nee, watiitsə hara lyawarənə ŋga Yeesu ka adənə yadə yiɓəgi ciinətii makə sətə bii alə'aada ŋga dzədzəshi'inətii.

3Acii ma Farisanyinə da Yahudiinə patə, agi nə'unə nə tii alə'aada ŋga dzədzəshi'inə, pooshi tii ka adə zəmə yadə yiɓəgi ciinətii.

4Taa tii kə shi a luuma maa, pooshi tii ka adənə, see maɗa yiɓəgi tii ciinətii zəku'i. Tə'i əsə hara alə'aadanyinə laŋə ətə lii tii, ci təya nə'u, təya cakuɓə sə ŋga sa də uushi'inə, da uudiinə, da əbu ŋga əndzənə, da ha ŋga baanə makə ətə ɓaarii alə'aadatii.

5Makə nee Farisanyinə da maliminə ha'ə, wata təya ləgwa ama Yeesu, əŋki tii, “Acii mi saŋə pooshi lyawarənaaku ka nə'u alə'aada ŋga dzədzəshi'inaama? Wata adənə nə tii zəmə yadə yiɓəgi ciinə nii?”

6Əŋki Yeesu ka tii, “Asee gooŋga waɓi anabi Isaaya agyanuunə, unə ənə ca nə'u tə Əntaŋfə də mooɗəfə bəra'i. Kə nyaahə ci sətə bii Əntaŋfə oo'i: Ma ənjitsa, amatii ci təya haŋətə tə nyi, amma ma ədzəmətii, dzaɗə da nyi ka shaŋə.

7Zaɓə nə paslənatii tə nyi, acii ma alə'aadanyiitə ci təya dzəgunə ka ənja, banə ŋga əndə shiŋkinə, əntaa banaaki.”

8Yeesu a tsakə banə ka tii, əŋki ci, “Agi uneenə nuunə ka bariya ŋga Əntaŋfə, una nə'u alə'aadanyinə ŋga ənja.

9“Ha'ə ɗii kə upaa unə dabara ŋga kaareenə ka bariya ŋga Əntaŋfə, koona nə'u alə'aadanyinə goonə.

10Kə bii Muusa: Ɗuunətə tə i duu da muu. Taa wu waɓi bwaya uushi aashi dii taa məci, wa ənjə a ɓələgi tə ci.

11Amma ma unə, agi dzəgunənə nuunə ka ənji oo'i, ma sətə dəɓee əndə a vii ka dii taa məci, maɗa bii ci ka tii, ma sənə, ‘Koorəbanə’, makə banə: ŋga Əntaŋfə nə sətsa,

12ma bii əndətə ha'ə, kə luuvuunə kaa ca bwasee ka tsakənə tə dii da məci.

13Də ha'ə bwasee unə ka waɓənə ŋga Əntaŋfə, koona dzəgunə alə'aadanyinə goonə. Tə'i hara uushi'inə laŋə makə ətsə əsə cuuna ɗa.”

14Wata Yeesu a 'waa'watə daɓaala aaɓiikii, ca waɓə ka tii, əŋki ci: “Fatəmə, unə patə, una paaratəgi də sənə cii kya ba koonə.

15Pooshi səndə ca dzəgərə aasəkə əndə da makii bahə ajijinətə tə ci. Amma sətə ca shigi da makii ca ajijinətə tə ci.

16Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa.”]

17Makə dzəgi Yeesu agi ənja, ca dzəgərə aasii. Lyawarənaakii a ləgwa amakii taɗa mi ci misaalitsə a moo banə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Əŋki Yeesu ka tii, “Patə da i unə kunə, pooshi unə paaratəgi oo'i, ma sətə ca dzəgərə da ma ənda, əntaa ci ca ajijinətə tə ca?

19Acii maa kə zhimə əndə uushi, əntaa aa moodəfə nə ci ka dzənə, amma aa səkə nə ci ka dəmənə, ca gimagi.” (Waɓənə ŋga Yeesu ha'ə, ca ɓaarii oo'i, taa ŋgutə zəma, ŋga'ə ka adənə.)

20Uu'i Yeesu əsa, “Ma sətə ca shigi a moodəfə ənda, ci ca ajijinətə tə ci.

21Acii a moodəfə əndə ci bwaya uushi a shigi, ca kavə tə ci ka ɗa bwaya hiima, ca ɗa badawaanə, ca hərə, ca ɓələ ənda,

22ca aləhiinə, ca ɗa bwaya suuna, ca ɗa bwaya bwayaanə, ca gəəpə ənja, ca ɗa ajijinəənə, ca sərəhə, ca pədə ənda, ca ɗa usha'ushaanə, ca ɗa ɗəəkənə.

23Ma uushi'iitsə patə, a moodəfə əndə ca shigi, ca ajijinətə tə ənda.”

24Ma daba'əkii, wata Yeesu a madə, ca dzə aanə hanyinə ŋga Tiira. Ca dzəgərə aasii aaha əndə'i ənda. Pooshi ci ka uudənə ənjə a shii oo'ya, gatə nə ci. Amma patə da ha'ə pooshi umbi.

25Tə'i əndə'i minə, kə kəshi ginaaji tə uuzənatə uncitə minəkii. Makə fii ki habara ŋga Yeesu, pii wata kya shi, kya gərə'waanə akəŋwaciikii.

26Ma kya, əntaa mitə Yahuda nə ki, amma mitə hanyinə ŋga Siroofinikiya. Wata kya kədii tə Yeesu kaa ca lyakagi ka uuzənatə ginaajita.

27Əŋki Yeesu ka ki, “Taku ka manjeevənə a əburə zəku'i. Pooshi ŋga'ə nə ŋgərətə zəmə ŋga manjeevənə, ənjə a kagi ka ədiinə.”

28Əŋki miita, “Ha'ə tanyi, 'ya'ə Daadə, amma taa ədiinə əsə, agi adənə nə tii murəmurinə ŋga zəmətə ca kwaalagi acii manjeevənə.”

29Yeesu a ba ka ki, “Putə ŋga waɓəətsaaku, duu saaku aasii. Kə dzəgi ginaaji ashi uuzənaaku.”

30Wata miitə a ənə satə aasii. Ma kya dzə aasii, pərəɓə nə uuzənatə. Kə dzəgi ginaajitə ashitə.

31Yeesu madə anə hanyinə ŋga Tiira, ca dzə danə hanyinə ŋga Sidoonə, da ŋga Dikapooli, ca mbu'u aama uunəvə ŋga Galili.

32Wata ənjə a kira ka ci kadəguləma, paa ci ka mbee ka nyagi waɓənə ŋga'ə əsə. Təya kədii tə Yeesu kaa ca kavə ciinə aanə kadəguləməta, kaa ca mbədə.

33Yeesu a kəshagi tə ci aataŋgala, ca ŋgavə moojiciinəkii aa limə kadəguləməta, ca tifə giirənə aaciikii, ca uree ka gana ŋga əndəta,

34ca tsaamə aa dəgyə, ca ŋgi'i, əŋki ci də uura Yahudiinə, “Eefata,” makə bana, “Wunəgi.”

35Pii wata liminə ŋga əndətə a wunəgi, ganakii əsə a pityapaa. Ca ndzaŋə nyagi waɓənə ŋga'ə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Yeesu a ɗa bariya ka ənja, ga təya ba ka əndə sətə ɗii. Amma ma ca tsakə ɗa bariya ka tii, ha'ə nə tii ka tsakə baaba waɓənəkii.

37Ma ənjitə fii patə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə, əŋki tii, “Yawaa, ma sətsə ɗii ci patə, ŋga'ə. Taa tə kadəguləminə, ka kavənə nə ci ka fanə, təya waɓə.”

Marəkusə 8

1Ma daba'ə baanə gi'u, kə ənyi daɓaala ka dza də nə aɓii Yeesu. Pooshi sə ŋga zəmə aciitii əsə. Yeesu a 'waa'watə tə lyawarənaakii aaɓiikii, əŋki ci ka tii,

2“Agi nəhənə nə nyi təgunuunə ŋga ənjitsa, acii baanə makkə nə tii ənshinə aɓiiki, pooshi tii da sə ŋga kavənə aa matii.

3Maɗa kə kapaa nyi tə tii, təya dzə satii də maɗəfənə, ka mbeenə nə maɗəfənəkii ka tii a rəgwa, acii dzaɗə shi hara ənji.”

4Əŋki lyawarənaakii, “Iitə saŋə ɗanaamə kaama upaa zəmə ganə agi bilinə bahə zəməvənə ka ənjitsa?”

5Yeesu a ləgwa amatii, “Buroodi moonə nəndə acii una?” Əŋki tii ka ci, “Buroodi məɗəfə.”

6Wata Yeesu a ba ka daɓaala, kaa təya ndzaanə patə, ca ŋgərə burooditə məɗəfə, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca ɓaatsəpaa, ca vii ka lyawarənaakii kaa təya təəkəpaa ka ənja. Wata təya təəkəpaa.

7Tə'i əsə uuji hərəfinə gi'u aciitii. Ca ŋgərə, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca vii ka lyawarənaakii. Təya təəkəpaa ka ənji əsə.

8Ənjitə gatə patə a zəmə, təya əburə. Wata lyawarənaakii a tsəəkətə zəmətə mbəɗaanə, ɗəvə məɗəfə.

9Ma ənjitə zhimə, ka ɗanə nə tii dəbu'u ənfwaɗə. Wata Yeesu a kapaa tə tii kaa təya palə satii.

10Ma tii da lyawarənaakii əsə, pii wata təya ndərəvə aasəkə kumbawala, təya palə aanə hanyinə ŋga Daləmanuta.

11Ma daba'əkii, kə shi Farisanyinə, təya ndzaŋə ɗa ka Yeesu mabizhinə, təya ba ka ci, kaa ca ɗa ka tii sə ŋga hurəshishinə ətə ca ɓaarii oo'i, tə'i ci da baawəɗa ŋga Əntaŋfə. Ma ləguyi tii ha'ə, kaa təya shii təɓənə tə ci.

12Kə ŋgi'i Yeesu də ŋgeerənə, əŋki ci, “Ka mi saŋə ci ənji ŋga zamanana a alə sə ŋga hurəshishinə kaa ənjə a ɗa ka təya? Tantanyinə cii kya ba koonə, pooshi sə ŋga hurəshishinə ci ənjə a ɗa ka tii.”

13Wata Yeesu a unee ka tii. Ca ənə ka ndərəvənə aasəkə kumbawala, kaa ca taŋəgi aataŋəgi uunəva.

14Asee, kə zaanə ka lyawarənə ŋga Yeesu nə ŋgərəənə buroodi. Wata rəŋwə dyaŋə nəndə aciitii asəkə kumbawala.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Yeesu a dzalə tə tii, əŋki ci, “Nəhəmə noonə na acii burəŋanə ŋga Farisanyinə da ŋga Hirudusə.”

16Makə fii tii ha'ə, təya gwaŋə ka waɓənə ahadatii, əŋki tii, “Ma bii ci ha'a, ətə pooshi amə ŋgiraanə buroodi.”

17Ma Yeesu, kə shii ci sətə ci təya ba. Wata əŋki ci ka tii, “Ya una, ka mi cuuna waɓə agyanə ghatə buroodya? Ca'ə əndzə'i, ma'ə unə mapaaratəgimə kuna? Kə ndaləgi haŋkala goonə kwa?

18Pooshi unə ka neenə də ginuunə kuna? Anii pooshi unə ka fanə də liminuuna? Pooshi unə ka buurətənə kwa?

19Saa'itə ŋgirə nyi buroodi tufə, nya ɓaatsəpaa, nya vii ka ənji dəbu'u tufə, ɗəvə moonə tsəəkətuunə tə ətə mbəɗaana?” Əŋki tii ka ci: “Ɗəvə ta'i ta'i pu'u aji bəra'i tsəəkətiinə.”

20Ca ənə ka ləgwanə ka tii, “Makə ɓaatsəpaa nyi buroodi məɗəfə ka ənji dəbu'u ənfwaɗə, ɗəvə moonə tsəəkətuunə tə ətə mbəɗaana?” Əŋki tii ka ci: “Ɗəvə ta'i ta'i məɗəfə.”

21Əŋki ci ka tii, “Amma ca'ə əndzə'i ma'ə unə mapaaratəgimə nii?”

22Wata təya mbu'u aasəkə vəranə ŋga Batəsayida. Ənjə a kira ka Yeesu muurəfa. Ənjə a kədii tə ci kaa ca kavə ciinə aashi muurəfəta, kaa ca upaa mbəɗənə.

23Wata Yeesu a kəsətə tə muurəfətə ka ciinə, təya dzəgi gatə də vəra. Dzəginatii, wata ca tifəvə giirənə aagi muurəfəta, ca kavə ciinə aanəkii. Əŋki ci ka ci, “Agi neenə nə hə ka uushi'inə nii?”

24Əndətə a tsaamə, əŋki ci, “Agi neenə nə nyi ka ənja. Amma makə ənfuginə cii kya nee, təya wiigi'i.”

25Yeesu a ənə ka kavə ciinəkii aagi əndəta. Əndətə a tsaamə ŋga'ə, wata kə mbə'i ci, ca nee ka ha paŋgəraŋə.

26See Yeesu a ɗa bariya ka əndətə oo'ya, “Duu aasii. Ga ha ənə aasəkə vəranə.”

27Wata Yeesu tii da lyawarənaakii a maɗə ka dzənə aasəkə vəranyiitə anə hanyinə ŋga Kayisariya Filipi. Ma təya dzə a rəgwa, ca ləgwa ama lyawarənaakii, əŋki ci, “Wu saŋə nə nyi ci ənjə a ba?”

28Əŋki lyawarənaakii, “Ma nə hara ənji ka bana, hə nə Yoohana əndə ɗa bapətisəma. Əŋki hara ənji, hə nə anabi Iliya. Hara ənjə a ba əsa, əndə'i anabi ŋga ŋukə nə hə.”

29Əŋki Yeesu, “Ya unə noona? Wu nə nyi cuuna ba?” Piita a jikəvə, əŋki ci, “Hə nə Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə.”

30Wata Yeesu a ɗa ka tii bariya oo'i, “Goona ba waɓəətsə agyanəki taa ka wu.”

31Wata Yeesu a ndzaŋə dzəgunənə ka lyawarənaakii, ca waɓə agyanə naakii nə, əŋki ci, “Tyasə ma Uuzənə ŋga ənda, see a sa ci ciɓənyinə laŋə. Kadə nə gayinə da

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

madiigərə limanyinə da maliminə a kaaree ka ci, ənjə a ɓələgi tə ci. Ma ka makkənə ŋga uusəra, ka maɗənə nə ci agi maməətə ənja.”

32Furəŋə bagi Yeesu ka tii ətsa. Makə fii Piita ha'a, wata ca kəsəgi tə ci aataŋgala, ca wazə ka ci.

33Amma Yeesu a zə'ugi, ca tsaamə tə lyawarənaakii. Ca wazə ka Piita, əŋki ci, “Dzəgi aɓiiki, Seetanə! Ma hiimatsaaku, ŋga əndə shiŋkinə, əntaa ŋga Əntaŋfə.”

34Wata Yeesu a 'wa tə daɓaala da lyawarənaakii aaɓiikii. Əŋki ci ka tii, “Taa wu patə ca moo nə'unə tə nyi, tyasə see a kaaree ci ka naakii nə, ca ŋgərə ənfwə ŋga gwa'avənə tə ci aashikii, ca nə'u də nyi.

35Taɗa wu patə ca ɗa gazhi'waanə ŋga gərətə əpinaakii, ka əteenə nə ci ka əpinəkii. Amma taɗa wu patə ətee ka əpinaakii putə ŋga nə'unə tə nyi da putə ŋga Ɗunyi Habara, ci na luupaa əpinaakii.

36Mi saŋə nə bwatya ŋga upaa patənə ŋga uushi'inə asəkə duuniya, amma əndə ətee ka əpinaakəya? Pooshi bwatyakii.

37Maɗa kə zii əpinə ŋga ənda, pooshi uushi cii kəya vii kaa ca ənə ka upaa də əpinəkii.

38Ma agi ma'waslyakə zamanana ənə ci ənjə a kaaree ka Əntaŋfə, ma əndətə ɗii ayinə tə ci ka waɓənə agyanəki da agyanə waɓənaaki, ma nyi Uuzənə ŋga ənda, kadə nə ayinə a ɗa tə nyi ka waɓənə agyanə əndəta uusəratə nii kya shi agi məghərəvənə ŋga Daadə da ŋga malaaɓa malaa'ikanyinə.”

Marəkusə 9

1Əŋki Yeesu ka tii əsa, “Tantanyinə cii kya ba koonə, tə'i hara ənji ganə ahadaamə na nee də ginətii, tii ma'ə maməətəmə, ka ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə da baawəɗaakii.”

2Ma daba'ə baanə kuwa, Yeesu a ŋgərə tə i Piita, da Yakubu da Yoohana, ca kərə tə tii aanə magərə giŋwa, wata tii ha'ə. Ma təya nee, wata ca zə'wə akəŋwaciitii,

3ɓərənə nə kəjeerənaakii tyaslyaslya. Pooshi əndə asəkə duuniya ca mbee ka kuɓəgi kəjeerənə nduuɗa ha'a makə əta.

4Wata ma təya nee, watiitsə i anabi Iliya da Muusa, təya waɓəshi da Yeesu.

5Wata Piita a ba ka Yeesu, əŋki ci, “Maləma, ŋga'ə ɗii makə ganə niinə. Taku keena ratə koonə tsakabanyinə makkə, naaku rəŋwə, ŋga Muusa rəŋwə, ŋga Iliya rəŋwə.”

6Ma waɓi ci ha'ə, acii kə ŋgwaləgi tii ka shaŋə, paa ci shii sə ŋga banə.

7Wata məzhiɗəkwatyaminə a zaɗəgi dagyanətii. Ma təya fa, əndə a waɓya dagi məzhiɗəkwatyaminəkii, ca ba, “Waatsə Uuzənaaki, kə uu'i nyi tə ci. Ci ca uuɗagi səkəki. Famə tə ci.”

8Ma i Piita tsaaməgi, maneemə tii taa ka wu aɓitii ma'ə maɗaamə Yeesu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Ma təya dzə də jimanə satii a giŋwa, Yeesu a ɗa ka tii bariya, əŋki ci, “Goona ba taa ka wu tə sətsə nee unə, see daba'ə maɗənaaki agi mamməətə ənja, nyi Uuzənə ŋga ənda.”

10Kə luuvə tii bariyatə ɗii ci ka tii. Amma ma ahadatii satii, kə laaguyi tii, əŋki tii, “Mi da nə maɗənə agi mamməətə ənja?”

11Təya ba ka Yeesu, “Aa mi ɗii ci maliminə a ba oo'i, Iliya na takəŋwa shinə ka Aləmasiihu?”

12Yeesu a ba ka tii, “Weewee ha'ə makə ətsa, Iliya na shi zəku'i ka haɗətəgi də patənə ŋga uushi'inə. Əntaa tə'i manaahəkii asəkə ləkaləkatə ŋga Əntaŋfə oo'i, ka sanə nə Uuzənə ŋga əndə ciɓənyinə kama kama, ənjə a kaaree ka ci kwa?

13Amma wanyinə ka banə koonə, kə uugi Iliya shinə. Kə ɗii ənji ka ci sətə kaɗeesəkə ka tii patə, makə sətə ɗii manaahəkii agyanəkii asəkə ləkaləkatə ŋga Əntaŋfə.”

14Mbu'unatii aaɓii hara lyawarənə, wata təya lapaa kə ndzaanə daŋkana ka tii də na, maliminə a ɗa ka tii mabizhinə.

15Makə nee ənji patə ka Yeesu, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə. Təya hwaya aaɓiikii, təya nəhəpaa tə ci.

16Yeesu a ləgwa ama lyawarənaakii, əŋki ci, “Anə mi nuunə ka ɗa mabizhina?”

17Wata əndə'i əndə ahada daŋkana a jikəvə, əŋki ci, “Maləma, kə kira nyi ka hə uuzənaaki, acii tə'i ginaaji anəkii. Pooshi ci ka mbee ka waɓənə.

18Taa guci patə, maa kə ma'i ginaaji anəkii, ginaajikii a uurəvə tə ci aa panə. Əbwyanə nə cikufinə amakii. Ca tsəɓə linyinə. Shishinəkii patə a huurəgi shindəŋə. Kə kədii nyi acii lyawarənaaku, kaa təya lyaakagi ginaajikii, amma kə təkuree tii.”

19Fanə ŋga Yeesu ha'ə, əŋki ci ka tii, “'Ya'əmə, unə ənji ŋga zamanana, pooshi unə gi'i tə Əntaŋfə. Ca'ə guci saŋə nii kya ndzaa doona? Ca'ə guci sə'watənəki tuuna? Kiramə ka nyi uuzənəkii ɗii.”

20Wata ənjə a kira uuzəətə ka ci. Makə nee ginaajitə ka Yeesu, wata ca dəgəpaa tə uuzəətə də ŋgeerənə. Uuzəətə a kula. Fuuɗənə nə ci a panə. Əbwyanə nə cikufinə amakii.

21Wata Yeesu a ləgwa ama dii uuzəəta, əŋki ci, “Guci saŋə ndzaŋətə ka ca?” Əŋki dii, “Ndzaŋə ka saa'itə ci ma'ə uundzəkii.

22Laŋə jikə ginaajitsə ka uuɗə ɓələginə tə ci də kaalagərənə tə ci aagi gunə da i aagi ma'inə. Nəhuu təgunuunə geenə. Tsakuu tiinə, maɗa ka mbeenə nə hə.”

23Əŋki Yeesu ka ci, “Maɗa ka mbeenə nə nyi, bii ha? Paa ha shii oo'i, ma əndətə gi'i tə Əntaŋfə, taa mi patə ka mbeenə nə ci ka ɗatənə kwa?”

24Pii wata dii uuzəətə a jikəvə də ŋgeerənə, əŋki ci, “Kə gi'i nyi tə Əntaŋfə. Tsakuu tə nyi kaa nya tsakə gi'inə tə ci.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Makə nee Yeesu, wiitsə ənji ka ja də nə anətii də huyihuyi, ca wazə ka ginaaja, əŋki ci, “Ginaajinə kavə tə uuzəənə ka kadəguləməəna, wanyinə ka wazənə ka hə, shigi ashi uuzəəna. Ga ha ənya aashikii ma'a.”

26Wata ginaajitə a kapaa vurənə də ŋgeerənə, ca dəgə tə uuzəətə də ŋgwaaŋgwa'ənə, ca shigi ashikii. Wata lakə nə uuzəətə makə mantəkii. Ma nə ənji patə ka banə, “Mantəkii nə uuzəətsa.”

27Amma Yeesu a kəsətə tə uuzəətə ka ciinə, ca maɗee ka ci.

28Ma ətə dzəgərə Yeesu aasii, makə nee lyawarənaakii pooshi əndə aɓitii, təya ləgwa amakii, əŋki tii, “Mi saŋə ɗii təkuree inə ka lyaakagi tə ginaajitsa?”

29Yeesu a ba ka tii, “Pooshi taa mi ca lyaakagi tsarə ŋga ginaajitsa, see də də'wa kə uugi.”

30Makə ma'i tii gatə, təya palə danə hanyinə ŋga Galili. Ma Yeesu, paa ci mwayi ənjə a shii taa da nə ci,

31acii agi dzəgunənə nə ci uushi'inə ka lyawarənaakii. Ca dzə də waɓənə ka tii agyanə naakii na, ca ba, “Ka vəginə nə ənji tə Uuzənə ŋga əndə aacii ənja, təya ɓələgi tə ci. Maa kə ɓələgi ənji tə ci, ma ka makkənə ŋga uusəra, ka maɗənə nə ci agi maməətə ənja.”

32Amma, ma lyawarənaakii, paa tii paaratəgi də sətə cii kəya ba ka tii. Kə ŋgwaləgi tii əsə ka ləgwanə ka ci agyanəkii.

33Makə mbu'i tii aa Kafarənahumə, təya dzəgərə aasii. Yeesu a ləgwa ama lyawarənaakii, əŋki ci, “Agyanə mi saŋə njuuna ɗa mabizhinə una shi a rəgwa?”

34Amma pooshi tii jikə ka Yeesu, acii ma təya shi a rəgwa, kə ɗii tii mabizhinə ahadatii oo'i, “Wu saŋə palee də ɗuunuunə ahadaama?”

35Wata Yeesu a ndzaanə, ca 'wa tə tii patə pu'u aji bəra'i, əŋki ci ka tii, “Taa wu patə mwayi ndzaanə ka matakəŋwanə, wa ca ndzaa ka moodəba'a, wa ca ndzaa ka əndə slənənə ka ənji patə əsə.”

36Wata ca ŋgərə uuzənə, ca kəŋee ahadatii. Ca gapətə tə uuzəəta, əŋki ci ka lyawarənaakii,

37“Taa wu liwə uuzənə, maɗa putaaki liwə ci, tə nyi liwə ci ətsa. Ma əndətə liwu tə nyi, əntaa wata tə nyi liwə ci, amma tə Əndətə sləkee ka nyi liwə ci.”

38Wata Yoohana a jikəvə ka Yeesu, əŋki ci, “Maləma, kə nee inə ka əndə ca lyaakagi ginaajinyinə də ləməku. Amma makə nee inə, paa ci ka maguŋuura deenə, kə təŋapaa inə tə ci.”

39Əŋki Yeesu ka ci, “Goona təŋapaa tə ci. Acii ma əndətə ca ɗa sə ŋga hurəshishinə də ləməki, pooshi ci ka waɓənə bwayakii agyanəki kwakwatə.

40Ma əndətə makaareemə kaamə, naamə nə ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41Tantanyinə cii kya ba koonə, ma əndətə ca gyacii koonə ma'inə ka sanə putə ŋga ətə ɗii unə ŋga Aləmasiihu, weewee ka upaanə nə ci shikwaakii.”

42“Taa wu patə kavə tə taa rəŋwə agi manjeeviitə vii ka nyi gooŋga kaa ca pu'u, gəɗə anəvə təŋwə aa uurakii ka ci də ŋga'əənə, ənjə a kagərə tə ci aagi uunəva, acii sətə na upaa tə ci.

43“Maɗa ciinəku ca kavə tə hə ka ɗa 'waslyakəənə, lagi. Gəɗə gi hə ka upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə yadə ciinə acii dzənə da ciinəku bəra'i aagi gunə ətə pooshi ka əntənə.

44Acii ma davə, pooshi kantəhuɗənyiitə ca adə tə ənji ka əntənə, pooshi gunə ka əntənə əsə.]

45Maɗa səɗəku ca kavə tə hə ka ɗa 'waslyakəənə, lagi. Gəɗə gi hə ka upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə yadə səɗə acii ndzaanə da i səɗəku bəra'i, ənjə a ka tə hə aagi gunə.

[46Ma davə, pooshi kantəhuɗənyiitə ca adə tə ənji ka əntənə, pooshi gunə ka əntənə əsə.]

47Maɗa ginəku ca kavə tə hə ka ɗa 'waslyakəənə, hurə'yagi. Gəɗə gi hə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə də ginə rəŋwə acii ndzaanə da i ginəku kyakya'ə bəra'i, amma ənjə a ka tə hə aagi gunə.

48Ma davə, pooshi kantəhuɗənyiitə ca adə tə ənji ka əntənə, pooshi gunə ka əntənə əsə.

49“Də gunə nə Əntaŋfə a haɗatə də taa wu patə, makə ətə ci ənjə a haɗatə zəmə də zhatana.

50Ŋunyikii nə zhatana. Amma maɗa kə ləvəgi zhatanə saakii, pooshi ənji ka mbeenə ka ənətəginə njamə njamə ma'ə. Ndzaamə ka ənji makə zhatanə agi dzəguɗa. Ndzaashimə agi jamənə.”

Marəkusə 10

1Ma daba'əkii, Yeesu a maɗə gatə, ca palə aanə hanyinə ŋga Yahudiya, ca taŋəgi gəərə ŋga Urədunə. Ənjə a ənə ka dza də nə aɓiikii. Ca ənə əsə ka dzəgunə ka tii waɓənə ŋga Əntaŋfə makə ətə sənaavə ci.

2Wata hara Farisanyinə a shi aaɓiikii, təya alə rəgwa ŋga təkənə tə ci də ləgwanə amakii, əŋki tii, “Ya ənə, kə vii bariya gaamə rəgwa ka əndə a lakəgi minaakii kwa?”

3Əŋki Yeesu ka tii, “Mi nə bariya ŋga Muusa ka banə koona?”

4Əŋki tii, “Kə kapaa Muusa rəgwa ka ŋgurə a naahə ləkaləkatə ŋga lakəgi minaakii, ca lakəgi tə ki.”

5Əŋki Yeesu, “Ma nyaahə Muusa bariyatsə ha'a, acii ndalənə ŋga ədzəmuunə.

6Amma saa'itə tagii Əntaŋfə duuniya, ŋgurə da minə ghənyi ci tə ənja.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Ca ba: Putakii ha'ə, wa ŋgurə a bwasee ka dii da məci, ca ləɓə tii da minaakii,

8təya ndzaa shishinə rəŋwə. Də ha'ə ndzaanə tii əndə rəŋwə, əntaa ənji bəra'i ma'ə.

9Aciikii, ma sətə gəŋutəgi Əntaŋfə, ga əndə a təkee."

10Makə ənəgərə tii aasii, wata lyawarənə ŋga Yeesu a ləgwa amakii agyanə waɓəətsa.

11Əŋki Yeesu ka tii, "Taa wu patə lakəgi minaakii, ca ŋgərə əndə'i minə, kə ali ci hiinə ətsa, ca ɗa 'waslyakəənə ka təkəŋwatə minaakii.

12Maɗa minə əsə dzəgi satə atsa ŋgurii, kya dzə ka ŋgərə əndə'i ŋgura, aləhiinə nə ki ka ɗanə."

13Agi kiranə nə ənji manjeevənə ka Yeesu kaa ca ɗaanə ciinə ŋga barəkaanə aanətii. Amma, ma lyawarənaakii, kə laalii tii ŋguruunə ka ənja.

14Makə nee Yeesu ha'a, wata səkəkii a ɓəzəgi. Əŋki ci ka lyawarənaakii, "Uneemə ka manjeevənə kaa təya shi aaɓiiki, goona təŋa tə tii, acii ka tsarə ŋga ənji makə tii də ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

15Tantanyinə cii kya ba koonə, ma əndətə pooshi luuvə ka Əntaŋfə a ndzaanə ka ŋwaŋwaakii makə sətə ci uuzənə a luuvə, pooshi ci ka upaa dəmənə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə shaŋə."

16Wata Yeesu a fəɗə manjeevənə aashikii, ca ŋgərə ciinəkii, ca ɗaanə ka tii barəkaanə.

17Ma ətsə Yeesu a maɗə kaa ca palə saakii, wata əndə'i əndə a shi də huyihuyi, ca gərə'waanə akəŋwaciikii, əŋki ci ka ci, "Maləma, ma hə kamə, ŋunyi əndə nə hə. Mi dəɓee ɗanəki kaa nya upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwa?"

18Əŋki Yeesu ka ci, "Ka mi cii kwa 'wa tə nyi ŋunyi ənda? Pooshi ŋunyi əndə maɗaamə Əntaŋfə ci rəŋwə dyaŋə.

19Kə shii hə bariya ŋga Əntaŋfə, waatoo, Ga ha ɓələ hiinə, ga ha alə hiinə, ga ha hərə hiinə, ga ha vii seeda ŋga jirakənə anə ənda, ga ha gəpətə uushi ŋga ənda, gaɗee ka i duu da muu."

20Əŋki əndəta, "Ma ətsə patə, kə nə'utə nyi daga nyi ma'ə uuzənə."

21Wata Yeesu a tsaamə tə ci, kə kaɗeesəkə əndəkii ka ci, əŋki ci ka ci, "Uushi rəŋwə mbəɗaanə ka hə ŋga ɗanə. Ma ɗanəkwa, duu ka ɗərəmaginə də uushi'inaaku, ha təkəpaa kwaɓakii ka maaghiinə. Maɗa kə ɗii hə ha'ə, ka ndzaanə nə shigaaku dagyə aɓii Əntaŋfə. Ma daba'əkii, ha shi ka nə'u tə nyi."

22Makə fii əndətə ha'ə, wata ca geegi ka ginəkii təku təku, ca palə saakii də maɓətəsəka, acii laŋə dərəva nə gəna aciikii.

23Wata Yeesu a zə'ugi aaɓii lyawarənaakii, əŋki ci ka tii, "Dzawə dərəva nə dəmənə ŋga ənji gəna aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə."

24Kə ɗii ka lyawarənaakii ka sə ŋga hurəshishinə nə waɓənaakii. Yeesu a tsakə banə ka tii, əŋki ci "Manjeevənaakya, dzawə nə dzənə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Gədə dəməginə ŋga ŋgyalooba ka rəgwa shinə ŋga libəra də ŋgufənə, acii dəmənə ŋga əndə gəna aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.”

26Kə dzəgəpaa tə lyawarənaakii ka shaŋə, təya laagwa ahadatii, əŋki tii, “Madə̀ ha'ə əna, aa wu dì nə upaa luupaana?”

27Yeesu a tsaamə tə tii, ca ba, “Ma əndə shiŋkinə, pooshi uushi cii kəya mbee ka dàtənə ci saakii ka upaa də luupaanə. Amma, ma Əntaŋfə, ka dàtənə nə ci taa mi, acii naakii nə baawədà patə.”

28Wata Piita a jikəvə ka ci, əŋki ci, “Yoo, waniinə kə bwasee inə ka uushi'inə patə əna, ina nə'u tə hə.”

29Əŋki Yeesu ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə, taa wu patə bwasee ka yaakii, taa ndzəkəŋushi'inəkii, taa məci, taa dii, taa manjeevənaakii, taa raakii, madà ka putaaki bwasee ci da ka putə ŋga Ɲunyi Habara,

30ka upaanə nə ci yinyinə, i ndzəkəŋushi'inə, i manjeevənə, i mənənyinə, i rənyinə, gya'ə agi saa'ina, palee ka ətə bwasee ci aa ba'ə. Amma, ka ciɓeenə nə ənji ka ci. Ma daba'əkii, ka upaanə nə ci əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə agi zamanatə na shi.

31Amma laŋə nə matakəŋwanyinə na ndzaanə ka moodəba'ənyinə. Laŋə nə moodəba'ənyinə əsə na ndzaanə ka matakəŋwanyinə.”

32Ma daba'əkii, Yeesu a madə̀ tii da lyawarənaakii, kaa təya dzə aa Urusaliima. Ma təya palə a rəgwa, Yeesu a ta kəŋwanə ka tii. Amma, ma tii, pooshi tii ka mabanee ma'yanə. Ma ənjitə ca shi daba'ə əsa, kə ŋgwali tii. Yeesu a ənə ka 'waginə tə lyawarənaakii pu'u aji bəra'i. Ca ndzaŋə banə ka tii agyanə sətə na dà tə ci.

33Əŋki ci, “Fatəmə ŋga'ə! Wanaamə ka dzənə aa Urusaliima. Ma davə, ka dzənə nə ənji ka viinə tə Uuzənə ŋga əndə aacii madiigərə limanyinə da maliminə, təya lagi ka ci gəŋwanə ŋga ɓələnə, təya vii tə ci aacii ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə.

34Ma təya, ka ŋusənə nə tii tə ci, ka tiifənə nə tii giirənə aashikii, təya fəslə, təya ɓələgi tə ci. Ma ka makkənə ŋga uusəra, ka madətənə nə ci agi mamməətə ənja.”

35Wata i Yakubu tii da Yoohana, manjeevənə ŋga Zabadiya, a shi aaɓii Yeesu, əŋki tii ka ci, “Maləma, tə'i uushi ciina uudə kaa ha dà keenə.”

36Əŋki Yeesu, “Mi cuuna uudə nya dà koona?”

37Əŋki tii, “Vii keenə rəgwa ŋga ndzaanə ataŋgalaku agi dùunuunaaku, əndə'i da ciizəmaku, əndə'i əsə da madzənaku.”

38Amma əŋki Yeesu, “Mashiimuunə sətə cuuna kədii. Kadə nuuna mbee ka sə'watə sa ciɓə makə ətə nii kya sa kwa? Ka mbeenə nuunə ka sə'watə bapətisəma makə ətə nə ənjə a dà ka nyi kwa?”

39Əŋki tii ka ci, “Awa, ka mbeenə niinə.” Yeesu a ba ka tii, “Weewee, ma ciɓətə nii kya sa, ka sanə nuunə. Ma bapətisəmatə nə ənjə a dà ka nyi əsə, ka dànə nə ənji koonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40Amma, ma ndzaanə ataŋgalaki, əntaa nyi nəndə da baawəɗa ŋga viinə. Ma hatsa, ŋga ənjitə taɗəpaa Əntaŋfə tə tii.”

41Fanə ŋga hara lyawarənaakii pu'u tə waɓəətsa, wata səkətii a ɓəzəgi aashi i Yakubu tii da Yoohana.

42Wata Yeesu a 'watə tə tii patə aaɓiikii, əŋki ci, “Kə shii unə oo'i, ma ənjitə ŋgirə ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə kaa təya ɗa ŋwaŋuunə agyanətii, tii ca haŋətə natii na. Ma madiigərə ənjatii əsə, agi kanə nə tii ka tii bariya də baawəɗa.

43Amma, ma una, pooshi ka ɗanə ha'ə ahadoonə. Taa wu patə mwayi ndzaanə ka gawə ahadoonə, see a ndzaa ci ka əndə slənə goonə.

44Ha'ə taa wu patə mwayi ndzaanə ka matakəŋwanə ahadoonə, tyasə see a ndzaa ci ka mava ka ənji patə.

45Acii ma shi nyi Uuzənə ŋga ənda, əntaa ka ənjə a slənə ka nyi, amma kaa nya slənə ka ənja, nya vəgi əpinaaki ka pərapaanə də ənji laŋə.”

46Wata i Yeesu da lyawarənaakii a mbu'u aasəkə vəranə ŋga Yarikoo. Makə ma'i tii da hara ənji laŋə, təya palə, wata təya lapaa muurəfə dasə ka kədiinə ataŋgala rəgwa. Ma ləməkii, Barətimawə, uuzənə ŋga Timawə.

47Makə fii ci oo'i, Yeesu əndə Nazaratu ətsə ca pitəgi, wata ca maɗee ka uuraakii ka banə, əŋki ci, “Yeesu, jijinə ŋga Dawuda, nəhuu təgunuunaaki.”

48Ənji laŋə a wazə ka ci, kaa ca ndzaa kəɗa'ə. Amma wata ca tsakə ŋgəree ka uurakii palee ka əta, əŋki ci, “Jijinə ŋga Dawuda, nəhuu təgunuunaaki.”

49Yeesu a kəŋaanə, əŋki ci, “'Wamə tə ci.” Təya 'wa tə muurəfəta, əŋki tii ka ci, “Ɗawə mooɗasəka, maɗətə, agi 'wanə nə ci tə hə.”

50Wata həryatə muurəfətə a maɗətə, ca kagi gwadaakii, ca shi aaɓii Yeesu.

51Əŋki Yeesu ka ci, “Mi cii kwa moo nya ɗa ka ha?” Əŋki muurəfəta, “Maləma, ŋga'ə ka nyi kaa nya ənə ka neenə ka ha.”

52Əŋki Yeesu, “Duu saaku, kə mbə'i hə putə ŋga gi'inaaku tə nyi.” Pii wata ca ənə ka neenə ka ha, ca dzə atsaa Yeesu a rəgwa.

Marəkusə 11

1Ma ətsə tii kədəhə ka mbu'unə aasəkə vəranə ŋga Urusaliima, kə lapaa tii vəranyinə ŋga Bayitifaaji da Bayitaniya, ashi giŋwə ŋga Zayitunə. Wata Yeesu a sləkee ka hara lyawarənaakii bəra'i

2də banə ka tii, “Dəmə aasəkə vəraatsə akəŋwacii unə. Maɗa kə mbu'yuunə, pii ka lapaanə nuunə uundzə vamənda gwalə, pooshi ənji sha ŋgirə aa ba'akii. Pəryatəmə, una kira.

3Maɗa kə ləguyi əndə a moonə taa ka mi cuuna ɗa ha'ə, bamə ka ci: ‘Slandanə mwayi. Ka ənyapaaginə nə ci pii pii’.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Wata təya maɗə, təya palə, təya lapaa uundzə vaməndakii magwaləkii a uura mayi, ataŋgala rəgwa. Ma təya pərə,

5ənjitə kəŋaanə davə a ləgwa amatii, əŋki tii, “Ka mi cuuna pərəgi uundzə vaməndatsa?”

6Təya ba makə sətə bii Yeesu ka tii. Wata ənjitə a unee ka tii, təya pərə,

7təya kira uundzə vaməndatə ka Yeesu, təya luukutəvə kəjeerənyinatii aa ba'a vaməndata. Yeesu a ndərəvə aa ba'akii.

8Makə ŋgirə Yeesu aaba'a vaməndata, ca palə, ənji laŋə a sasafəpaa kəjeerənyinatii a rəgwa. Hara ənjə a pusha ba ŋga ənfuginə də bilə, təya sasafə a rəgwa.

9Ma ənjitə davə, dakəŋwaciikii da daba'əkii patə, kə ŋgəree tii ka uuratii, təya ba, “Dəlanə də Əntaŋfə. Tə'i barəkaanə ashi əndətə shi də ləmə ŋga Slandana.

10Tə'i barəkaanə agi ŋwaŋuunə ŋga dzədzəshi'inaamə Dawuda ətə nii kəya ɗa. Dəlaamə də Əntaŋfə.”

11Mbu'unə ŋga Yeesu aasəkə vəranə ŋga Urusaliima, wata ca dəməgərə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə. Ca tsaamətə uushi'inə patə asəkəkii. Makə ɗii ci kə uugi kədəwanə ɗanə, wata ca maɗə tii da lyawarənaakii pu'u aji bəra'i, təya ənə aa Bayitaniya.

12Pukətə hakii təya ənya də Bayitaniya, wata maɗəfənə a ɗa tə Yeesu.

13Ca nee ka ənfwə uudəvə dzaɗə gi'u, ca palə aatsaa ənfukii ka tsaamətənə mbu'u ka upaanə nə ci pookii. Amma makə mbu'i ci aatsakii, ma ca nee, wata ba səgafə, acii ma saa'ita, əntaa saa'i ŋga poonə ŋga uudəva.

14Wata Yeesu a naalagi tə ənfuta, əŋki ci, “Pooshi hə ka poonə bahə kaa əndə a adə pawaaku ma'ə.” Kə fii lyawarənaakii əsə.

15Mbu'unatii aasəkə vəranə ŋga Urusaliima, Yeesu a dəməgərə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə. Wata ca ndzaŋə shaabagi tə ənji ɗa fiiriinə davə, ca dzaadzapaa ha ŋga pəra kwaɓa da dəgələnyinə ŋga ənji ɗərə də bilyamasariinə.

16Pooshi ci luuvə kaa ənjə a kərə uushi dasəkə yi ŋga Əntaŋfə.

17Ca dzəgunə ka tii, əŋki ci, “Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, ma bii Əntaŋfə, ‘Yi ŋga ɗa də'wa ŋga patənə ŋga slikərənə 'wanə ənji yaaki.’ Amma ma una, kə geegyuunə ka yikii ka ha ŋga umbənə ŋga mahiirənə.”

18Makə fii madiigərə limanyinə da i maliminə ŋga bariya, wata təya alə rəgwa ŋga ɓələnə tə Yeesu. Acii kə ŋgwalee ci ka tii, makə nee tii, kə ɗii ka ənji ka sə ŋga hurəshishinə nə dzəgunənaakii ka tii.

19Ɗanə ŋga kədəwanə, Yeesu tii da lyawarənaakii a dzəgi asəkə vəranə.

20Pukətə hakii deerənə, təya ənya aasəkə vəranə, wata ma təya tsaaməgi, kə huurəgi ənfwə uudəvətə hwa'ə dəŋə ka slərəginəkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ma Piita, kə buurətə ci sətə ɗii. Wata əŋki ci ka Yeesu, “Maləma, tsaaməgi. Ma ənfwə uudəvətə naalagi hə, kə huurəgi hwa'ə.”

22Yeesu a ba ka tii, “Viimə gooŋga ka Əntaŋfə.

23Tantanyinə cii kya ba koonə, ma əndətə gi'i tə Əntaŋfə, ka mbeenə nə ci ka banə ka giŋunə oo'i, Mbuɗuu, ha dzə ka kulagərənə aagi uunəva. Maɗa kii ci nəkii də ədzəmə rəŋwə oo'i, ka ɗanə nə Əntaŋfə ka ci sətə kədii ci, ka ɗanə ka ci.

24Aciikii wanyinə ka banə koonə, taa mi patə kədii unə də də'wa, kamə nuunə oo'i kə upaa unə səkii, ka upaanə nuunə əsə.

25Waatoo, taa guci nuunə ka ɗa də'wa, maɗa tə'i əndə kəsəpaa unə a mooɗəfuunə, tifyagimə tə ci, kaa Dəsənuunə ətə dadagyə a tifyagi koonə 'waslyakəənə goonə.

26Amma maɗa pooshi unə tifyagi tə hara ənja, pooshi Dəsənuunə ətə dadagyə ka tifyagi koonə 'waslyakəənə goonə əsə.”]

27Mbu'unatii aa Urusaliima, ma Yeesu a dzə də wiigi'inə asəkə yi ŋga Əntaŋfə, wata madiigərə limanyinə da maliminə da gayinə a shi aaɓiikii.

28Wata təya gwaŋə ka ləgwanə amakii, əŋki tii, “Də ŋgutə baawəɗa saŋə cii kwa ɗaaɗa uushi'iinə ha'a? Wu saŋə vii ka hə baawəɗatsa?”

29Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Nyi maa, ka ləgwanə nə nyi koonə naaki. Maɗa kə bagyuunə ka nyi, nyi maa, ka banə nə nyi koonə taɗa də ŋgutə baawəɗa cii kya ɗaaɗa uushi'iina.

30Bamə ka nyi, wu saŋə sləkee ka Yoohana kaa ca ɗa bapətisəma ka ənja, Əntaŋfə nii, anii ənda?”

31See təya ndzaŋə ɗaaɗa mabizhinə ahadatii, əŋki tii, “Mi banaamə ənа? Maɗa bii amə oo'i, Əntaŋfə sləkee ka Yoohana, ka banə nə ci, aa mi pooshi unə luuvə waɓənaakii ɗiya?

32Amma pooshi amə ka banə oo'i, əndə sləkee ka ci.” Ma təkuree tii ka banə ha'ə, ŋgwalii tii acii daɓaala, acii ma təya, kə shii tii oo'i, anabi nji Yoohana tanyi.

33Wata əŋki tii ka ci, “Mashiimiinə taa wu sləkee ka ci.” Əŋki Yeesu ka tii naakii, “Ha'ə nə nyi əsə, paa nyi ka banə koonə taɗa də ŋgutə baawəɗa cii kya ɗa uushi'iina.”

Marəkusə 12

1Wata Yeesu a 'watəgi waɓənə ka tii də misaali, əŋki ci, “Tə'i əndə'i əndə sha ɗii rə ŋga inabi. Ca tsatə, ca tələgi gu'u ŋga mya'ə də inabi, ca ghənəgi magərə ha ŋga nəhə uushi'inə, ca ŋgərə rəkii, ca vəgi ka mooziinə, kaa təya təkə cifanə ŋga rəkii da i ci. Ma daba'əkii, ca palə oogə.

2Makə ɗii cifanə ŋga inaba, wata ca sləkee ka əndə slənaakii ka liwa ka ci gyaɗalaakii aciitii.

3Wata təya kəsə tə ci, təya fəəsləpaa tə ci, təya ənəpaa də ci pooshi taa mi aciikii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Slanda rətə a ənə ka sləkee ka əndə'i əndə slənaakii. Təya dəəgəpaa tə ci ka na, ayi ayi dərəva ciɓee tii ka ci.

5Slanda rətə a ənə ka sləkee ka əndə'i əndə əsə. Ma ca, kə ɓələgi tii tə ci. Ha'ə makə ətsə ɗii tii də hara ənji laŋə. Təya fəəsləpaa harakii, təya ɓəələgi harakii.

6Wata moodə uuzənaakii rəŋwə dyaŋə mbəɗaanə. Daba'əkii, ca sləkee ka uuzəətə aaɓiitii. Əŋki dii, 'Weewee ka neenə nə tii ka məghərəvənə ŋga uuzənaaki.'

7Mbu'unə ŋga uuzəəta aaɓiitii, wata əŋki tii ahadatii, 'Waanə mazəmə yi kə mbu'ya. Shoomə, kaama ɓələgi tə ci, kaama zəmə ya.'

8Wata təya kəsətə tə uuzəəta, təya ɓələgi tə ci, təya kagi tə ci aaba'ə tsanə.

9"Ya ətsa, mi nə sətə ɗanə slanda rəta? Ka shinə nə ci, ca ɓəələgi tə mooziita, ca vii rətə ka hara ənja.

10Mashimuunə a jaŋgii sətə nyaahə ənji asəkə malaaɓa ləkaləkatə kuna? Ma bii ci, 'Ma faaratə kaaree ənji ghənə kuva makə pooshi nafaakii, ci ənəpaa ka faaratə palee də məghərəvənə.

11Ma ətsa, slənə ŋga Slandana. Ma amə əsə, sə ŋga hurəshishinə kaamə.' "

12Makə fii gayinə ha'ə, wata təya ɗa gazhi'waanə ŋga kəsətənə tə Yeesu, acii kə shii tii oo'i agyanətii waɓi ci də misaalitsa. Amma kə ŋgwaləgi tii acii daɓaala. Wata təya bwasee ka ci, təya palə satii.

13Ma daba'əkii, wata ənjə a sləkee ka hara Farisanyinə da ənji ŋga Hirudusə kaa təya shii upaa sə ŋga idəpaanə ashi Yeesu agi waɓənaakii, təya kəsə tə ci.

14Təya shi aaɓiikii, əŋki tii, "Maləma, kə shii inə oo'i əndə gooŋga nə hə. Paa hə ka taɗəpaa taa ŋgutə tsarə ŋga ənda, acii paa hə ka tsaamənə ka ɗuunuunə ŋga ənda. Də gooŋga nə hə ka dzəgunətənə ka ənji rəgwa ŋga Əntaŋfə. Ya saŋa, kə kapaa bariya gaamə kaamə rəgwa ŋga vii tsəkə ka ŋwaŋwə Kayisarə nii, anii poosha?

15A ki'yaamə nii, anii a bwasee ama?" Amma kə shii Yeesu jarəwiinatii, wata əŋki ci ka tii, "Mi saŋə cuuna moo təkənə tə nya? Kiramə kwaɓa kaa nya tsaamətə."

16Təya kira ka ci. Wata ca ləgwa ka tii, əŋki ci, "Ya ənə, kəŋwaciinə da ləmə ŋga wu ənə anə kwaɓana?" Təya ba ka ci, "Ma ətsa, kəŋwaciinə ŋga ŋwaŋwə Kayisarə."

17Wata Yeesu a ba ka tii, "Viimə ka Kayisarə sətə ndzaa ka naakii, una vii ka Əntaŋfə sətə ndzaa ka ŋga Əntaŋfə." Fanatii ha'ə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə.

18Ma daba'əkii əsə, Sadukiinə a shi aaɓii Yeesu. Ma təya, tii nə kurəgətə ca ba, pooshi maməətə ənji ka maɗənə da i əpinə shaŋə.

19Əŋki tii ka Yeesu, "Maləma, kə nyaahə Muusa kaamə bariya, ətə bii ci, maɗa kə əntəgi əndə anə minaakii, pooshi ci pwayi ashi miita, see a ŋgərə ndzəkəŋuci tə miita, kaa ca poo manjeevənə ka ndzəkəŋuci ətə əŋki.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Yoo, tə'i hara ndzəkəŋushi'inə mədƒəfə sha ɗii. Gawatii a ŋgərə minə. Ca əntə, pooshi ci pwayi ashitə.

21Əndətə nyi'u tə ci a ŋgərə mooryafiita, ca əntəgi əsə. Pooshi ci upaa uuzənə ashitə. Makə ətsə əsə ɗii ka makkənə.

22Makə ətsə əsə ɗii ka hara ənjitə mbəƒaanə. Ndzəkəŋushi'iitsə patə mədƒəfə məəki, pooshi əndə upaa uuzənə ashi miita. Ma daba'əkii, kya əntəgi əsə.

23Ya ətsa, maa ma'i tii patə uusəra ŋga maƒənə ŋga mamməətə ənja, makə watiitsə tii patə mədƒəfə ŋgirə tə kya, minə ŋga wu saŋə ndzaanəta?"

24Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, "Kə kulii unə patə, acii pooshi unə paaratəgi də malaaɓa ləkaləkatə, mashiimuunə ŋgeerənə ŋga Əntaŋfə.

25Acii maƒa kə ma'i mamməətə ənja, pooshi tii na ŋgəərəshi. Amma makə malaa'ikanyinə dadagyə nə təya ndzaanə.

26Ma agyanə maƒənə ŋga mamməətə ənji əsə, pooshi unə kunə sha jaŋgatə asəkə ləkaləkatə ŋga Muusa ətə waɓi ci agyanə guutə agi ba? Waatoo saa'itə bii Əntaŋfə ka ci: Nyi nə Əntaŋfə ətə ci Ibərahiima da Isiyaaku da Yakubu a paslə tə ci.

27Ma Əntaŋfə, ənjitə da i əpinə amatii ca paslə tə ci, əntaa ənjitə yadə əpinə amatii. Ma ətsa, kə kulii unə ka shaŋə."

28Wata əndə'i maləmə a shi aaɓiitii. Ma ca fa, təya ɗa mabizhinə. Makə fii ci kə jikə Yeesu ka Sadukiinə ŋga'ə, wata ca ləgwa ka Yeesu, əŋki ci, "Ŋgutə bariya saŋə palee də ɗuunuunə agi bariyanyinə pata?"

29Əŋki Yeesu ka tii, "Ma ətə palee də ɗuunuunə, ətə bii: Fatəmə, ənji Isərayiila, ma Əntaŋfə Slandanaamə, ci nə Əntaŋfə rəŋwə dyaŋə.

30Uuɗuu tə Əntaŋfə Slandanəku də ədzəmə rəŋwə, də patənə ŋga əpinaaku, də patənə ŋga haŋkalaaku, də patənə ŋga ŋgeerənaaku.

31Wiinə bəra'inə ŋga bariyatə palee əsə: Uuɗuu tə əndətə aɓiiku makə sətə cii kwa uuƒə naaku na. Pooshi bariyatə ca palee ka ətsə bəra'i ma'ə."

32Əŋki maləmətə ka Yeesu, "Yawa maləma, ma sətsə bii hə, ha'ə tanyi. Waatoo rəŋwə dyaŋə nə Əntaŋfə. Pooshi əndə'i əntaŋfə maƒaamə ci.

33Ŋga'ə nə uuƒənə tə Əntaŋfə də ədzəmə rəŋwə, da də patənə ŋga haŋkala, da də patənə ŋga ŋgeerənə. Ŋga'ə əsə nə uuƒənə tə əndətə aɓiiku makə sətə cii kwa uuƒə naaku na. Gəƒə kəsətənə təŋə təŋə tə bariyanyiitsə bəra'i acii ɗaaƒa patənə ŋga sataka, taa hənəgi uushi'inə ka Əntaŋfə, taa lagi ka ci uura ŋga daba."

34Makə fii Yeesu ŋunyikii waɓi ci, wata əŋki ci ka ci, "Pooshi hə dzaƒə da ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə." Ma daba'əkii, pooshi əndə ənyi ka ləgwa waɓənə ama Yeesu ma'ə, acii ŋgwalənə.

35Ma saa'itə Yeesu a dzəgunə ka ənji asəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca ləgwa amatii, əŋki ci, "Iitə saŋə mbee maliminə ŋga bariya ka banə oo'i, jijinə ŋga Dawuda nə Aləmasiihu?

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Acii taa Dawuda də naakii nə maa, kə kavə Ma'yanə ŋga Əntaŋfə tə ci ka banə oo'i, ‘Əŋki Əntaŋfə Slandanə ka Slandanəki, ndzaanə gadəvə da ciizəmaki. Ka kavənə nə nyi tə ənji daawaanaaku aatsaa səɗəku.’

37Aa makə kə 'wii Dawuda tə Aləmasiihu də Slandanə ətsa, iitiitə ɗii ndzaanə Aləmasiihu ka jijinaakəya?” Də mooɗasəkə fii daɓaala waɓənaakii.

38Ma ca dzə aakəŋwa də dzəgunənə ka tii, wata əŋki ci, “Nəhəmə noonə nə acii maliminə ŋga bariya. Ma təya, də madiigərə kəbənə moonətii wiigi'inə. Ma moonətii, nəəhəpaanə tə tii ŋga'ə a luuma.

39Ka hatə da ginə davə moonətii ndzaanə asəkə kuvə də'wanyinə da agi əndzanə.

40Təya luuwutə yinyinə ŋga mooryafinyinə, təya gərətəgi də də'wa ka dəla də natii nə akəŋwacii ənja. Ma təya, kadə nə təya upaa bwaya gəŋwanə ətə palee patə.”

41Wata Yeesu a ndzaanə kədəhə da hatə ci ənjə a kagərə kwaɓa asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Ca tsaamə ənjə a əji. Ənji gəna laŋə əji kwaɓa laŋə.

42Wata maagha ŋga mooryafinə a shi, kya əjigərə pyanya bəra'i, waatoo kwaɓa rəŋwə.

43Yeesu a 'wa tə lyawarənaakii, əŋki ci ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə, ma sətə əjigərə maagha ŋga mooryafiitsa, kə palee ka ŋga hara ənjitsə patə.

44Acii ma təya, agi ɓəzə gəna ŋgiragi tii, təya vii. Amma ma kya, agi ghanatə patə ŋgərətə ki sətə cii ta alə də zəmə patə, kya əjigərə.”

Marəkusə 13

1Ma ətsə Yeesu a shigi asəkə yi ŋga Əntaŋfə, wata əndə'i əndə ahada lyawarənaakii a ɓaarə ka ci, əŋki ci, “Maləma, tsaamuu dagwaanə ŋga ghənəəna da i faariinəkii.”

2Yeesu a jikəvə, əŋki ci, “Kə nee hə ka madiigərə ghənəətsə patə nii? Taa rəŋwə pooshi faara na mbəɗaanə ganə anə əndə'i, ka waalaginə nə ənji patə.”

3Ma daba'əkii, wata Yeesu a dzə ka ndzaanə dasə anə giŋwə ŋga Zayitunə, a purəŋa yi ŋga Əntaŋfə. I Piita da Yakubu da Yoohana ba'ə Andərawəsə a shi aaɓiikii tii daanətii, əŋki tii:

4“Bawə keenə guci saŋə nə ətsə ha'ə a ɗa. Mi saŋə na slənə ka ɓaariinə oo'i, kə mbu'ya saa'i ŋga ɗaaɗanə ŋga uushi'iitsə pata?”

5Wata əŋki Yeesu ka tii, “Nəhəmə acii ga ənjə a gəpi duunə.

6Acii tə'i ənji laŋə na shi, təya ɗəkəvə ləməki ka natii na, taa wu ca ba, ci nə Aləmasiihu, təya ŋusləgi də hara ənji laŋə a rəgwa.

7Kadə nuuna fa habara ŋga paapanə taa dama patə. Amma goona buurə. Acii ma ətsa, weewee ka ɗanə ha'ə, amma əntaa ci nə muudinə ŋga duuniya.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Kadə nə əndə'i slikərənə a dzə ka panə da əndə'i. Ɲwaŋuunə a pa da əndə'i ŋwaŋuunə. Kadə nə gəgədzənə ŋga hanyinə a ɗaaɗa taa dama patə, maɗəfənə a kula əsə. Ma ətsə patə, makə 'watəginə ŋga ɓərakənə ətsa.

9“Amma, ma una, nəhəmə noonə na. Acii tə'i ənji na kəəsə tuunə, təya kərə aakəŋwacii gəŋwanə, təya fəslə tuunə asəkə kuvə də'wanyinə, təya kərə tuunə aakəŋwacii ŋgwamənanyinə da meeminə putə ŋga nə'unə goonə tə nyi. Ka ɗanə nə ətsə ha'ə, koona shii mbee ka bagi ka tii Ɲunyi Habara.

10Acii tyasə see a waaza ənji Ɲunyi Habara taa dama patə zəku'i, taabu'u mbu'yanə muudinə ŋga duuniya.

11Maɗa kə kirə tii tuunə aakəŋwacii gəŋwanə, goona ənvutə noonə nə ka buurə sə ŋga banə ka tii. Amma bamə ka tii sətə shivə aa moonə unə akəŋwaciitii. Acii ma waɓəətə nuunə ba, əntaa noonə amma ŋga Malaaɓa Ma'yanə.

12“Kadə nə ndzəkəŋunə a ŋgərə tə ndzəkəŋuci, ca vii ka ɓələginə. Dəsənə manjeevənə əsə, ka ɗanə nə tii ha'ə. Ha'ə ɗanə nə manjeevənə əsə, ka viinə nə tii tə mapoo tə tii ka ɓələginə.

13Taa wu patə, kadə nii kəya ushapaa tuunə putə ŋga nə'unə goonə tə nyi. Amma taa wu patə sə'watə ciɓənyinəkii ca'ə ka muudinə, ka upaanə nə ci luupaanə.”

14“Kadə neenə nuunə ka ma'ajijinə uushi ətə palee ca kəŋaanə ka hatə pooshi dəɓee ka ci nə kəŋaanənə davə.” (Ma əndətə ca jaŋga, wa ca paaratəgi ŋga'ə.) “Maɗa kə nee unə ha'ə, ma ənjitə ganə anə hanyinə ŋga Yahudiya, wa təya huyi ka umbənə aanə giŋunyinə.

15Ma əndətə dzakə anə kuvaakii, wa ca jimagərə, ca huyi, ga ca dzə dasii ka ŋgərəənə uushi.

16Ma əndətə də bilə əsə, ga ca ənə aasii ka ŋgira kəjeerənaakii.

17Tə'i ŋgəra'wə agyanə maki ɗasəkiinə da ŋugiginə ka saa'ikii.

18Kədiimə acii Əntaŋfə, acii ga saa'itsə a ɗii deevyanə.

19Acii ma ka saa'ikii, ka sanə nə ənji ciɓənyinə ətə pooshi sha ɗii, njaŋanə ka saa'itə tagii Əntaŋfə duuniya ca'ə ka əndzə'i. Pooshi uushi na ənə ka ɗanə ha'ə ma'ə makə ci əsə.

20Maci pooshi ətə galee Əntaŋfə ka saa'ikii, kaɗa pooshi əndə shiŋkinə ca mbəɗə. Amma acii putə ŋga mataɗə ənjaakii, ka galeenə nə ci ka saa'ikii.

21“Maa kə bii əndə koonə, Tsaaməmə, waanə Aləmasiihu ganə, taa, waatəta gatə, goona luuvə.

22Acii kadə nə aləmasiihunyinə da anabinyinə ŋga jirakənə a shigi, kadə nə təya ɗaaɗa sə ŋga hurəshishinə, kaa təya shii ŋuusləgi də ənja. Maci ka mbeenə nə tii maa, da i mataɗə ənji ŋga Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Kə bagi nyi koonə patənə ŋga uushi'inə daga saa'ikii ma'ə mambu'yanə. Acii ha'ə, nəhəmə noonə na.”

24“Amma ma daba'ə ciɓənyiitsə ha'ə, ka əndəginə nə uusəra, pooshi ləgiɗa ka ɓərənə,

25tikisanyinə a kwaalya dagyə, ka gaŋgəzənə nə taa mi patə asəkəntaŋfə.

26Ma ətsə ɗiya, ka neenə nə ənji ka Uuzənə ŋga əndə ca jima agi kuraɓiinə. Da baawəɗa ka shaŋə da məghərəvənə nə shinaakii.

27Ma daba'ə ətsa, ca sləkee ka malaa'ikanyinə a dzə ka jatə də mataɗə ənjaakii taa dama patə ndzaŋənə ka əndə'i taŋgala ŋga duuniya ka ca'ə ka əndə'i.”

28“Wa ənfwə uudəvə a ka koonə hiima. Maɗa kə nee unə wiitsə kə 'watəgi ənənə, yoo, kə shii unə ətsə, kədəhə nə mətsətsəfə ka ɗanə.

29Ha'ə əsə, maɗa kə nee unə uushi'iitsə a ɗaaɗa, ka shiinə nuunə ətsə, kədəhə nə Uuzənə ŋga ənda, matasəkakii kaa ca shi.

30Tantanyinə cii kya ba koonə, ma ənji ŋga zamanana, pooshi tii ka məətəginə patə, uushi'iitsə ma'ə maɗaaɗamə patə.

31Ka uudəginə nə ha a dagyə da ha a panə, amma ma waɓənaaki, pooshi ka uudənə shaŋə.”

32“Ma uusəra taa saa'i ŋga ɗanə ŋga uushi'iitsa, pooshi əndə shii. Malaa'ikanyinə ŋga dagyə maa, pooshi tii shii. Ha'ə nə Uuzənə əsə, paa ci shii, see Dii ci daanəkii.

33Acii ha'a, nəhəmə noonə na, kantsaamə ginə makə ɗii ci pooshi unə shii taa guci nə saa'ikii ka ɗanə.

34Ma saa'ikii, ka ɗanə makə ŋga əndətə gi oogə, ca ba'avə yaakii aacii ənji slənaakii, taa wu patə ahadatii da naakii sləna. Ca ba ka magəra maya, wa ca kantsaa ginə ŋga'ə.

35Acii ha'ə, ma unə əsə, kantsaamə ginə makə ətsa, makə ɗii ci pooshi unə shii saa'itə nə slanda yi a shi, taa dakədəwanə, taa ahada vəɗa, taa dakəɗəha, taa deerənə. Acii ha'a, ndzaamə də məgigi ka gəranə,

36acii ga ca shi wata haɓəsə, ca lapaa tuunə ka ŋunyinə.

37Ma sətə bii nyi koonə, ci bii nyi əsə ka ənji patə oo'i, kantsaamə ginə, una ndzaanə də məgigi.”

Marəkusə 14

1Ma ətsə mbəɗaanə baanə bəra'i kaa kumənə ŋga Pasəka da kumənə ŋga adə buroodi yadə burəŋanə a mbu'ya, wata madiigərə limanyinə da maliminə ŋga bariya a alə rəgwa ŋga kəsənə tə Yeesu yadə shiinə ŋga ənja, kaa təya ɓələgi tə ci.

2Əŋki tii, “Gaama kəsə tə ci agi kumənə, acii ga ənjə a maɗee ka panə.”

3Ma saa'itə Yeesu də Bayitaniya, kə gi ci aaha Simoonə ətə shi uyi kuzənə a kəshi tə ci. Ma ətsə ca adə zəma, wata əndə'i minə a shigərə da i əbwəf urədya aciitə. Ma

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

urədita, ŋga mandalə kwaɓa acii də ba ŋga ‘narədi’ dii ənji. Kya wunəgi əbukii, kya əjivə urəditə aanə Yeesu.

4Makə nee hara ənjitə davə ha'ə, wata ca zhimagi tə tii asəkətii, əŋki tii ahadatii, “Ka mi saawee ki ka urəditsə zaɓə ha'ə kwa?

5Maci ɗərəmaginə ɗərəmagi ənji də urəditsa, kaɗa ka upaanə nə ənji kwaɓa palee ka hwaslə gya'ə makkə, ənjə a təəkəpaa ka maaghiinə.” Wata ənjitə a wazə ka ki.

6Əŋki Yeesu ka tii, “Bwaseemə ka miitsa. Ka mi cuuna kavə tə ki ka buurə uushi'ina? Acii ma sətsə ɗii ki ka nyi, ŋunyikii ka shaŋə.

7Ma maaghiinə, ka hakii nuunə taa guci patə. Taa guci patə əsə, ka mbeenə nuunə ka ɗa ŋga'aanə ka tii. Amma ma nya, pooshi nyi na ndzaanə aɓii unə.

8Kə ɗii ki sətə mbee ki ka ɗanə. Ma əjivə ki, ka shii taasəkəpaa də shishinəki taabu'u ŋgəɗənə tə nyi.

9Tantanyinə cii kya ba koonə, taɗa da nə ənjə a waaza Ɗunyi Habara asəkə duuniya patə, ma sətsə ɗii ki, ka waɓənə nə ənji anəkii ka buurətənə də ki davə.”

10Ma Yahuda Isəkariyoota, rəŋwə nə ci agi lyawarənə ŋga Yeesu pu'u aji bəra'i, wata ca maɗə, ca palə aaɓii madiigərə limanyinə, kaa ca vəgi tə Yeesu ka tii.

11Makə fii tii ha'ə, wata kə uuɗii səkətii. Təya ɗa aləkawalə kaa təya vii ka ci kwaɓa. Ci əsa, ca 'watəgi tsaamə ŋunyi saa'i ŋga viinə tə Yeesu ka tii.

12Ma ka təkəŋwanə ŋga uusəra ŋga kumənə ŋga adə buroodi yadə burəŋanə, waatoo uusəra ŋga laala uura ŋga uuji bagiinə ka buurətə də Pasəka, wata lyawarənə ŋga Yeesu a ləgwa amakii, əŋki tii, “Da daa moonəku ina dzəgə ka hə əndzanə ŋga Pasəka?”

13Wata ca sləkee ka lyawarənaakii bəra'i, əŋki ci ka tii, “Dəmə aasəkə vəranə, ka gəŋunə nuunə da əndə da uuda ma'inə anəkii. Ma ɗanuuna, nə'umə tə ci.

14Ma yitə gimə ci aadəvə, bamə ka slanda yikii oo'i, ma bii Maləmə tuu, miinə kuvətə nii kəya zəmə əndzanə ŋga Pasəka davə da lyawarənaakii kwa?

15Kadə nii kəya ɓaarii koonə maɗuunə kuvə anə əndə'i, mahaɗakii ŋga'ə, matasəkakii əsə. Davə dzəgənuunə kaamə əndzanə.”

16Wata lyawariitə bəra'i a maɗə, təya palə aasəkə vəranə. Təya lapaa makə sətə bii Yeesu ka tii weewee. Wata təya dzəgə əndzanə ŋga Pasəka davə.

17Makə ɗii kədəwanə, Yeesu a shi tii da lyawarənaakii pu'u aji bəra'i.

18Ma ətsə təya adə zəma, wata əŋki Yeesu ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə, kadə nə rəŋwə ahadoonə a vii tə nyi aacii ənja, waatoo agyuunə ənə caama adə doonə.”

19Lyawarənaakii a ndzaŋə ɗa maɓətə səka. Taa wu ahadatii a ləgwa amakii: Nyi kwa? Nyi kwa?

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Əŋki Yeesu ka tii, “Agyuunə ənə pu'u aji bəra'i nə əndəkii. Agi adənə naamə asəkə kəŋwə rəŋwə da ci.

21Ma nyi Uuzənə ŋga ənda, ka əntənə nə nyi tə əntənə makə sətə nyaahə ənji agyanəki. Amma kə ɗii anə əndətə na vii tə nyi ka ənja. Ma əndəta, maci mapoomə ənji tə ci, biɗə ci ka ci.”

22Ma tii agi adə zəma, Yeesu a ŋgərə buroodi, ca kuyirii tə Əntaŋfə. Ca ɓaatsəpaa, ca vii ka lyawarənaakii. Əŋki ci ka tii, “Ndamə. Ma ətsa, shishinəki.”

23Ca ŋgərə kwalaka da ma'i inabi asəkəkii, ca ənə, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca vii ka tii. Tii patə, təya saasacii.

24Yeesu a ba ka tii, “Ma ətsa, idənaaki. Ci ca mbu'utəgi də aləkawalə ŋga Əntaŋfə. Idənəkii na əjigi ka putə ŋga ənji laŋə.

25Tantanyinə cii kya ba koonə, ma daba'ə ənə, paa nyi ka ənənə ka sa ma'i inabi ma'a, see uusəratə nii kya sa kurakii agi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.”

26Ma daba'əkii, təya ka wanyanə, təya maɗə, təya palə aashi giŋwə ŋga Zayitunə.

27Əŋki Yeesu ka tii, “Unə patə, kadə nuuna huyi, una bwasee ka nyi. Ka ɗanə makə sətə waɓi Əntaŋfə asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i: ‘Ka ɓələginə nə nyi tə magəra, bagiinə a təəkəgi patə əsə’.”

28Wata ca tsakə banə, əŋki ci, “Amma maɗa kə maɗee ənji ka nyi agi maməətə ənja, ka tanə nə nyi koonə kəŋwanə ka dzənə aanə hanyinə ŋga Galili.”

29Əŋki Piita ka Yeesu, “Taa kə huyi hara ənji patə aciiku, ma nyi kamə, paa nyi ka bwaseenə ka hə.”

30Wata əŋki Yeesu ka ci, “Tantanyinə cii kya ba ka hə, ma taabu'u wanə gyaagya ŋga bəra'inə ənshinə davəɗə, ka jikənə nə hə makkə ka hiweenə ka shiinə tə nyi.”

31Amma Piita a ba də ŋgeerənə, əŋki ci, “Taa əntənə cii kwa əntə, aŋwə da hə nə əntənə. Paa nyi ka hiweenə ka shiinə tə hə.” Ha'ə makə ətsə əsə bii hara lyawarənaakii patə.

32Ma daba'əkii ha'ə, təya dzə ka əndə'i ha ətə ci ənjə a 'wa Gyatsimani, wata ca ba ka lyawarənaakii, “Ndzaamə gadəvə, kaa nya dzə ka ɗa də'wa.”

33Ca 'waanə tə i Piita i Yakubu ba'a Yoohana. Ma təya dzə, wata ca ndzaŋə buurə uushi'inə ka shaŋə, səkəkii a ɓəzəgi kuzhiɗə kuzhiɗə.

34Əŋki ci ka tii, “Maɓəzəkii nə səkəki makə a əntəgi nyi. Ənəgimə ganə, goona tsəfə ŋunyinə, ndzaamə də məgigi.”

35Ca əntsahə aakəŋwa gi'u, ca kulapaa aanə səkəkii, ca ɗa də'wa oo'i, maɗa ka ɗanə, ga ca dzə aagi saa'i ŋga ciɓa.

36Əŋki ci, “Daada, taa mi patə ka mbeenə nə hə. Əntsahee ka nyi ka ciɓətsə akəŋwaciiki. Amma ɗawə sətə kaɗeesəkə ka hə, ga ha ɗa sətə kaɗeesəkə ka nyi.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Ca ənya aaɓii lyawariitə makkə. Ma shi ci, ka ŋunyinə nə tii patə. Wata əŋki ci ka Piita, “Simoonə, ka ŋunyinə nə hə kuna? Kə təkuree hə ka ndzaanə də məgigi taa ŋga tibisə rəŋwə dyaŋə nii?

38Ndzaamə də məgigi, una ɗa də'wa, acii goona bwasee ka rəgwa ŋga Əntaŋfə saa'itə nə Seetanə a təɓə tuunə. Ma asəkə ədzəmuunə, ŋga'ə koonə nə ɗa gazhi'waanə, amma mazaarəkii nə shishinə.”

39Yeesu a ənə ka palənə ka ɗa də'wa əsə, ca ənə ka ɗa də'wa makə ətə ɗii ci təkəŋwa.

40Ca ənya aaɓii lyawariita. Ma ənya ci əsə, ka ŋunyinə nə tii, acii kə uugi ŋunyinə ɗanə laŋə agitii ka shaŋə. Pooshi tii shii sə ŋga banə ka ci.

41Makə ənya ci ŋga makkənə, əŋki ci ka tii, “Ma'ə unə a ŋunyi kuna, una əpi səka? Kə uugi ha'ə ɗii. Ma əndzə'i, kə uugi saa'i mbu'yanə. Kə uugi ənji vəginə tə Uuzənə ŋga əndə aacii ma'waslyakə ənja.

42Tsaaməmə! Waatsə əndətə ca vəgi tə nyi. Maɗətəmə kaama dzə.”

43Ma ətsə Yeesu ma'ə agi waɓənə, pii wata kə mbu'ya Yahuda, waatoo əndətə agi lyawarənaakii pu'u aji bəra'i. Kə shi ci dzuɓə da ənji daba'əkii, tii patə da i ŋgila purəŋanyinə da i zaliinə aciitii. Madiigərə limanyinə da maliminə, ba'ə gayinə sləkee ka tii.

44Asee, ma Yahuda ətə vii tə Yeesu aacii ənja, kə bii ci ka tii makə sətə nii kəya ɗatə ka ɓaarii də ci ka tii oo'i: “Ma əndətə nii kya nəhəpaa ŋga'ə, ci nə əndəkii, kəsəmə tə ci, una palə də gəranə tə ci ŋga'ə.”

45Mbu'unaakii, ca dzə paraŋə aaɓii Yeesu, əŋki ci, “Maləma.” Ca nəhəpaa tə ci ŋga'ə.

46Wata təya kəsətə tə ci.

47Wata rəŋwə agi ənji ŋga Yeesu ətə kəŋaanə davə a əlyagi ŋgila purəŋanaakii, ca patsəgi liminə ŋga mava ŋga gawə ŋga limanyinə.

48Əŋki Yeesu ka tii, “Mi shuunə ka kəsənə tə nyi ka ŋgila purəŋanə ka ŋgila purəŋanə, ka zala ka zala kwa? Ya saŋə əndə ɗa maabə nə nyi kwa?

49Uusəra patə, ka hakii naamə doonə, nya dzəgunə ka ənji asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Patə da ha'ə pooshi unə kəshi tə nyi. Amma ma ɗii ənə ha'ə ənə, kaa sətə nyaahə ənji asəkə malaaɓa ləkaləkatə a ndzaa ka tantanyinə.”

50Wata lyawarənaakii patə a bwasee ka ci, təya huyipaa satii.

51Kəsənatii tə ci, təya palə. Tə'i əndə'i uundzə dagwa davə, ca nə'u tə ci. Wata gwadaakii əgəvə ci aashikii. Təya ɗa gazhi'waanə ŋga kəsənə tə ci,

52wata ca səɗəpaa ka tii gwadakii, ca huyipaa saakii də purəki.

53Ma ənjitə kəshi tə Yeesu, kə kirə tii tə ci aasii aa ha gawə ŋga limanyinə. Davə dzii madiigərə limanyinə da gayinə da maliminə də nə patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

54Ma Piita, ba'ə ba'ə gi ci də nə'unə tə i Yeesu kura'ə aasii aa ha gawə ŋga limanyinə. Ca ndzaanə ahada ənji nəhə yi ŋga Əntaŋfə, ca 'utə gunə.

55Ma madiigərə limanyinə da patənə ŋga mətərəkinə, kə ali tii seeda anə Yeesu, kaa ənjə a shii ɓələginə tə ci. Amma pooshi tii upaa.

56Laŋə nə ənjitə laalii jirakənə aashikii, amma pooshi seedanatii ndzaanə mbərə mbərə.

57Wata hara ənjə a maɗətə, təya la jirakənə aashikii,

58əŋki tii, “Kə fii inə ca ba oo'i, ka uulaginə nə ci yi ŋga Əntaŋfə ətə ghənyi ənji. Ma agi baanə makkə, ka ghənətənə nə ci ətə əntaa ghənənə ŋga ənda.”

59Amma patə da ha'a, pooshi seedanatii ndzaa mbərə mbərə.

60Wata gawə ŋga limanyinə a maɗə akəŋwacii ənji patə, ca ləgwa ama Yeesu, əŋki ci, “Pooshi waɓənaaku ŋga jikəvənə aagyanə waɓəətsə waɓi ənjitsə aashiku kwa?”

61Amma, ma Yeesu, majikəmə ci ka ci. Gawə ŋga limanyinə a ənə ka ləgwanə amakii, “Hə nə Aləmasiihu Uuzənə ŋga Əntaŋfə kwa?”

62Yeesu a ba, “Awa nyi. Ka neenə nuunə əsə ka Uuzənə ŋga əndə dasə da ciizəma Əntaŋfə Əndə baawəɗa, una nee ka ci ca jima agyanə kuraɓiinə dadagyə.”

63Fanə ŋga gawə ŋga limanyinə ha'ə, wata ca tsəərəgi kəjeerənə ashikii, ca ba ka tii, “Gaama alə hara uushi'inə ma'ə.

64Kə fii unə, kə geegi ci ka naakii nə kədəhə da Əntaŋfə. Iitə nee unə noona?” Tii patə a lagi gəŋwanə ka Yeesu, əŋki tii, “Weewee, see a əntə ci.”

65Hara ənji agitii a gwaŋə ka tiifə giirənə aashiikii, təya ləkutəgi ginəkii, təya dəgə tə ci, əŋki tii, “Kuragi keenə taa wu digə tə hə.” Ənji nəhə yi ŋga Əntaŋfə a ŋgərə tə ci, təya dəgə tə ci də meeciinə.

66Ma Piita ma'ə dagərə asəkə yi ŋga gawə ŋga limanyinə, wata rəŋwə agi kadəmiitə ca slənə davə asii a shigi.

67Makə nee ki ka Piita ca 'utə gunə, kya tsaamə tə ci, əŋki ki, “Hə maa, rəŋwə nə hə agi ənji ŋga Yeesu əndə Nazaratu.”

68Amma ma Piita, kə hiwee ci, əŋki ci, “Mashiimə nyi sətsə cii kwa ba, paa nyi paaratəgi əsə.” Wata ca palə saakii aa uura mayi. [Wata gyaagya a wa ka saa'ikii.]

69Makə nee kadəmətə əsə ka Piita, kya ənə ka banə ka ənjitə davə oo'i, “Əndənə maa, əndə ŋga Yeesu nə ci.”

70Amma kə hiwee Piita əsə. Ta'avənə gi'u, wata ənjitə a ba ka ci: “Weewee, agitii nə hə tanyi, acii əndə Galili nə hə.”

71Wata Piita a gwaŋə ka nyaalya naakii na, ca jiiɗə, əŋki ci: “Mashiimə nyi tə əndətə cuuna ba.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

72Pii wata ga'ə gyaagya a wa ŋga bəra'inə. Fanə ŋga Piita ha'ə, wata ca buurətə sətə shi Yeesu a bii ka ci oo'i, “Ma taabu'u wanə gyaagya ŋga bəra'inə, ka jikənə nə hə makkə ka hiweenə ka shiinə tə nyi.” Buurətənaakii ha'ə, wata ga'ə ca wagi ka tuunə.

Marəkusə 15

1Pukəpaanə ŋga ha, wata madiigərə limanyinə da gayinə da maliminə da patənə ŋga mətərəkinə a dza də nə ka ɗa mətərəkinə. Təya ŋgərə tə Yeesu, təya anəgi tə ci, təya palə da ci, təya dzə ka viinə tə ci ka Pilaatu.

2Wata Pilaatu a ləgwa ama Yeesu, əŋki ci, “Hə nə ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə kwa?” Əŋki Yeesu ka ci, “Hə bagi ha'ə.”

3Madiigərə limanyinə a gwaŋə ka ra tsaa səɗəkii də baaba bwayi waɓənyinə laŋə ashikii.

4Wata Pilaatu a ənə ka ləgwanə amakii, “Pooshi hə ka jikəvənə kwa? Fawu ɓəzə waɓəətsə ci təya baaba aashiku.”

5Amma ma Yeesu, pooshi ci ənyi ka jikənə ka ci ma'ə. Wata ca ɗagi ka Pilaatu ka sə ŋga hurəshishinə.

6Zhi'wanə ŋga kumənə ŋga Pasəka patə, agi kapaanə nə Pilaatu əndə furəshinə rəŋwə ətə ci ənjə a moo kaa ənjə a kapaa tə ci ka tii.

7Ma ka saa'ita, tə'i purətə haŋkala ŋga əndə asəkə furəshina tii da hara ənja. Ma ləməkii Barabasə. Waatoo, kə shi təya maɗee ka nə ŋga ənji ka panə asəkə vəranə, təya ɓəələgi ənja.

8Wata daɓaala a shi, təya kədii acii Pilaatu kaa ca ɗa ka tii sətə sənaavə ci ka ɗanə.

9Pilaatu a ləgwa amatii, əŋki ci, “Ka uuɗənə nuunə kaa nya kyapaa koonə tə ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə kwa?”

10Patə kə shii Pilaatu oo'i, ma vii madiigərə limanyinə tə Yeesu ka ci, acii putə ŋga sərəha.

11Amma madiigərə limanyinə a tsəkutə ənji ka banə, wa ca kyapaa ka tii tə Barabasə.

12Əŋki Pilaatu ka tii, “Aa mi ɗii cuuna moo nya ɗa də əndənə cuuna 'wa ŋwaŋwə ŋga Yahudiina?”

13Təya jikəvə ka ci də ŋgeerənə, əŋki tii, “Wa ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa.”

14Əŋki Pilaatu, “Mi nə bwaya uushi ɗii ci kwa?” Wata təya tsakə ŋgəree ka uuratii də ŋgeerənə, əŋki tii, “Wa ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa.”

15Makə ɗii ci ŋga'ə ka Pilaatu nə uuɗagi səkə ŋga ənja, wata ca kapaa ka tii tə Barabasə, ca kavə ənji ka fəslənə tə Yeesu, ca vii tə ci əsə kaa ənjə a dzə ka gwa'avənə tə ci aashi ənfwa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Wata soojiinə a ŋgərə tə Yeesu, təya kərəgərə tə ci aasəkə yi ŋga ŋgwaməna, təya 'waanə tə hara soojiinə patə,

17təya ŋgərə madizə gwada, təya əgəvə ka ci aashikii makə ŋga ŋwaŋwa. Təya ŋgərə dəha, təya fuuɗə makə madiŋəna, təya ŋgavə ka ci aanəkii.

18Təya gwaŋə ka nəhəpaanə tə ci, əŋki tii, “Wa əpinaaku a gərə aakəŋwa, ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə!”

19Təya dəgə tə ci anəkii də zala, təya tiifə giirənə aashikii, təya gərə'waanə akəŋwaciikii makə ka haŋətənə tə ci.

20Makə uudəpaa tii ha'unə də ci, təya ŋgərəgi madizə gwadata, təya ŋgavə ka ci naakii kəjeerənə, təya kərə tə ci ka gwa'avənə tə ci aashi ənfwa.

21Ma təya palə a rəgwa, wata təya guŋugərə da əndə'i əndə ɗii ləməkii Simoonə, əndə Sirina, dii i Aləkəsandəra da Rufusə, ca ənya də bilə. Guŋugərənatii, wata soojiinə a ŋgərəvə ka ci ənfwə ŋga gwa'avə tə Yeesu aashikii.

22Təya kərə tə Yeesu ka hatə ci ənjə a 'wa Gwaləgoota, makə bana, “Kəŋwə na.”

23Təya vii ka ci ma'i inabi gwazə da maŋgərəkiki kuzəka. Amma ca kaaree.

24Wata təya gwa'avə tə ci aashi ənfwa. Təya təəkəpaa kəjeerənaakii ahadatii də kwaaranə, kaa təya tagi ətə ci əndə a upaa.

25Ma saa'itə gwa'avə ənji tə Yeesu aashi ənfwa, tibisə əliŋə deerənə.

26Təya naahəvə tə sətə ɗii ɓəli ənji tə ci, waatoo: ‘Ɲwaŋwə ŋga Yahudiinə’, təya tsa'avə danəkii.

27Təya gwa'avə əsə ənji maabə bəra'i aashi hara ənfuginə ataŋgala Yeesu, rəŋwə da ciizəmakii, rəŋwə da madzənakii.

28Ma ətsa, ma sətə nyaahə ənji asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, kə ləɓətəgi ənji də ci da ma'waslyakə ənja, kə ɗii ka tantanyinə.]

29Ma ənji piitinə dadavə əsə, təya ha'u də ci, təya dzə də udzə də nətii, təya ba, “Yawaa, hə ətsə bii ka uulaginə nə hə yi ŋga Əntaŋfə, ha ənə ka ghənətənə agi baanə makkə,

30jimagərə ashi ənfutsa, ha luupaa naaku na.”

31Ha'ə makə ətsə əsə ha'u madiigərə limanyinə da maliminə də ci ahadatii, əŋki tii, “Kə mbee ci ka luupaa hara ənja, amma kə təkuree ci ka luupaa naakii na.

32Əntaa kə bii ci, ci nə Aləmasiihu, ŋwaŋwə ŋga Isərayiila? Wa ca jimagərə gadəvə ashi ənfutsa, kaama nee, ama vii ka ci gooŋga.” Ənjitə gwa'avə ənji ataŋgalakii maa, kə dzaanii tii tə ci əsə.

33Ma ətsə uusəra ahada na, kə ɗii təkunə anə hanyinəkii patə dəgwamə, dəŋə ka tibisə makkə ŋga kədəwanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34Ma ətsə tibisə makkə, wata Yeesu a ŋgəree ka uurakii, ca ka vurənə, əŋki ci, “Eelooyi, Eelooyi, lyama sabakətani?” makə bana, “'Ya'ə Əntaŋfwaakya, 'ya'ə Əntaŋfwaakya, ka mi bwasee hə ka nyi kwa?”

35Wata hara ənjitə kəŋə kəŋə davə ca fa tə ci, əŋki tii, “Waatsə ka 'wanə tə Iliya.”

36Əndə'i əndə agitii a huyipaa, ca ŋgərə soosa, ca shimwatə agi mahwarəkinə, ca tsa'avə aama magərə kada. Wata ca vii aa dəgyə aama Yeesu kaa ca shiɓə, əŋki ci, “Gəraamə, kaama nee maɗa ka shinə nə Iliya ka jimagərənə də ci ashi ənfutsa.”

37Amma də ŋgeerənə kii Yeesu vurənə, ca əntəgi.

38Tə'i gwada wahə ama hatə palee də laaɓanə asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Əntəginaakii ha'ə, wata pyaahu! gwadatə a təkəgi bəra'i, kəshanə dagyə kura'ə aa dəgərə.

39Ma gawə ŋga soojiinə, kəŋə nə ci ka tsaamənə tə Yeesu. Makə nee ci ka əntənaakii, wata əŋki ci, “Tantanyinə, ma əndətsa, uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci.”

40Tə'i hara makinə davə ca tsaama dzaɗə. Ahadatii nə i Mariyaama Magədalina, da Saloomi, ba'a Mariyaama məci i Yakubu uundzəkii tii da Yoosi.

41Tii nja nə'u tə ci, təya tsakə tə ci saa'itə nji ci də Galili. Tə'i hara makinə laŋə ca tsaamə əsə, ətə shi atsakii aa Urusaliima.

42Danə ŋga kədəwanə, makə ɗii ci, ma pukətə hakii, uusəra ŋga əpisəka,

43wata Yusufu əndə Aramatiya a shi. Ma ca, gawə nə ci ahada mətərəkinə. Bislyə nə ci agi gəra saa'itə nə Əntaŋfə a ɗa ŋwaŋuunaakii əsə. Makə shi ci, ca satə uuɗəfa, ca dzə aaɓii Pilaatu, ca kədii rəgwa kaa ca dzə ka ŋgiragərə wə ŋga Yeesu.

44Fanə ŋga Pilaatu ha'ə, kə ɗii ka ci ka sə ŋga hurəshishinə nə fanə oo'i, kə uugi Yeesu əntəginə. Wata ca sləkee ka ənjə a 'wa tə gawə ŋga soojiinə, kaa ca ləgwa amakii maɗa ha'ə tanyi.

45Makə paaratəgi ci ha'ə ama gawə ŋga soojiinə oo'i, kə uugi ci əntəginə, wata ca vii rəgwa ka Yusufu.

46Yusufu a dzə ka ira marəma, ca dzə ka ŋgiragərə wə ŋga Yeesu, ca haɗətə asəkə marəməta, ca dzə ka baneenə ka ci asəkə gu'u ətə tələpaa ənji ashi pasla, ca dəlavə faara aama gu'ukii.

47Ma Mariyaama Magədalina tii da Mariyaama məci Yoosi, kə nee tii ka hatə banee ənji ka Yeesu asəkə gu'ukii.

Marəkusə 16

1Dzəginə ŋga uusəra ŋga əpisəka, wata i Mariyaama Magədalina da Mariyaama məci Yakubu ba'ə Saloomi a dzə ka iracii maaratə ca zənə ŋunyikii, kaa təya dzə ka ɓəzəpaa də wə ŋga Yeesu.

2Ma ətsə pədeerənə tsəɗakə uusəra alatə, təya maɗə, təya palə aama gu'uta. Təya mbu'u uusəra kə lə'ya.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Ma təya dzə a rəgwa, təya dzə də banə ahadatii, “Wu na dalagi kaamə faara ama gu'u kwa?”

4Ma faarakii, maɗuunəkii dərəva. Ma təya tsaamə, wata ma təya nee, kə dzəgi faaratə ama gu'wa.

5Dəməgərənatii aasəkə gu'ukii, wata təya lapaa əndə'i uundzə dagwa dasə da ciizəma da i mambwaɗaɗa kəjeerənə ashikii. Neenatii ka ci, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə.

6Əŋki ci ka tii, “Ga ca ɗa koonə ka sə ŋga hurəshishinə. Kə shii nyi, tə Yeesu əndə Nazaratu cuuna alə ətə gwa'avə ənji aashi ənfwə. Ma ca, kə ma'i ci agi maməətə ənja. Paa ci ma'ə ganə. Wiitsə hatsə shi ənjə a banee ka ci davə.

7Amma ma ɗanuunə, dəmə ka banə ka lyawarənaakii da ka Piita oo'i, waatə ci na 'watəgi mbu'unə koonə aanə hanyinə ŋga Galili. Davə nuunə nee ka ci, makə sətə shi ca bii koonə.”

8Fanatii ha'ə, wata təya gimagi də shiraŋa asəkə gu'ukii. Shishinətii a dzə də udzənə acii ŋgwalənə ka shaŋə. Pooshi tii bii taa ka wu.

9Ma daba'ə maɗənə ŋga Yeesu agi maməətə ənja, ətsə tsəɗakə uusərə alatə, kə jigagi ci də nəkii ka Mariyaama Magədalina, waatoo miitə shi ca lyaakagi ginaajinyinə məɗəfə ashitə.

10Neenatə ka ci, wata kya dzə ka banə ka ənjitə nja nə'u tə ci. Ma saa'ikii, kə lapaa ki tə tii ka ŋgəərə ma, təya dzə də tuunə.

11Amma makə fii tii oo'i, kə nee ki ka ci da i əpinə amakii, paa tii luuvə shaŋə.

12Ma daba'ə ətsə əsə, tə'i hara lyawarənaakii bəra'i, ca palə ka əndə'i uundzə vəranə. Wata ca jigagi ka tii, amma də əndə'i kəŋwaciinə pamə da ətə sənaavə tii ka neenə ka ci.

13Wata təya ənə ka banə ka hara ənjatii, amma pooshi tii luuvə ka tii shaŋə.

14Ma daba'əkii, ca jigagi də nəkii ka lyawarənaakii pu'u aməntaŋə, tii agi zəma. Ca waza ka tii putə ŋga ghatə vii gooŋgatii da ndalənə ŋga mooɗəfətii. Acii pooshi tii luuvə waɓənə ŋga ənjitə 'watəgi neenə ka ci saa'itə ma'i ci.

15Wata ca ba ka tii, əŋki ci, “Dəmə aasəkə duuniya taa dama patə, una waaza Ɗunyi Habara ka patənə ŋga ənji shiŋkinə.

16Ma əndətə na vii gooŋga, ca luu yiɓə bapətisəma, ka upaanə nə ci luupaanə. Amma ma əndətə pooshi vii gooŋga, ka kəsənə nə gəŋwanə tə ci.

17Ma ənjitə na vii gooŋga, ka upaanə nə tii baawəɗa ŋga ɗa sə ŋga hurəshishinə. Waatoo, ka lyaakaginə nə tii ginaajinyinə də ləməki, ka waɓənə nə tii də uuranyinə kama kama.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ka kəsənə nə tii rəhunə, ka saanənə nə tii ŋguma agi uushi, amma patə da ha'ə pooshi ka ɗanə tə tii. Ka kavənə nə tii ciinətii aashi ənji bwanea, təya upaa mbəɗənə əsə.”

19Ma daba'ə waɓənə ŋga Yeesu Slandana ha'ə ka lyawarənaakii, wata ca ndərəgi aadəgyə, ca dzə ka ndzaanə dasə da ciizəma Əntaŋfə.

20Ma lyawarənaakii əsə, təya paalə taa dama patə ka waazanə. Slandanə a dzə də slənənə da tii, ca ɗa sə ŋga hurəshishinə daciitii, ka ɓaariinə ka ənji oo'i, tantanyinə nə waazanatii.]

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Luka

Luka 1

1Wiinə waɓənə cii kya naahə ka hə ɗii Tawəfilasə maɗuunəkii. Ənji laŋə ɗii gazhi'waanə ŋga naahə uushi'iitə ɗaaɗii ahadeenə.

2Kə nyaahə tii makə sətə fii inə a ma ənjitə nee də ginətii təkəŋwanə, ətə ndzaanə ka ənji waaza waɓənə ŋga Əntaŋfə.

3Ma nyi əsə, kə caamə nyi də haŋkala agyanə sətə ɗaaɗii daga ŋukə. Acii ha'ə kə nee nyi, maɗa naahətə nyi ka hə sətə ɗaaɗii kada'ə kada'ə, ka ɗanə ŋga'ə.

4Ma ɗii nyi ha'a, kaa ha shii oo'i, ma sətə jigunyi ənji ka ha, gooŋga tanyi.

5Ma agi zamanatə ɗii Hirudusə ŋwaŋuunə agyanə hanyinə ŋga Yahudiya, tə'i əndə'i limanə ɗii ləməkii Zakariya. Ma ca, agi kurəgə ŋga limanyinə ŋga Abiya ŋga ŋukə nə ci. Ilizabeetə nə ləmə ŋga minaakii. Ma kya, agi slikərənə ŋga Haruna, maɗuunə limanə, shigi ki.

6Ma tii da minaakii, ənji gooŋga nə tii akəŋwacii Əntaŋfə kyakya'ə. Agi nə'utənə nə tii sətə bii Slandanə patə də rəgwakii.

7Amma pooshi tii upaa uuzənə, acii ma minaakii Ilizabeetə, əntaa mitə poo nə ki. Tii kyakya'ə əsə, kə uugi tii sasaranə.

8Ma ka əndə'i uusəra, makə zhi'wa saa'i ŋga slənə ŋga kurəgətə ɗii Zakariya agikii, kə gi Zakariya ka ɗa slənə asəkə yi ŋga Əntaŋfə makə sətə izee limanyinə ka ɗanə.

9Ma sətə ci limanyinə a ɗa, ka kuratənə nə tii ahadatii taa wu nə dzənə ka ɗəzə urədya a kumu ga Əntaŋfə. Ma saa'ikii, tə Zakariya kuryagi tii.

10Ma ca ɗəzə urədya a kumu, ma ənjitə agyə patənatii, təya ɗa də'wa.

11Ma ci ma'ə agi ɗəzə urədya, wata kə jigagi malaa'ika ŋga Əntaŋfə ka ci. Ca kəŋaanə da ciizəma hatə ci limanyinə a ɗəzə urədya.

12Makə nee Zakariya ka ci, wata kə kəsəgi ŋgwalənə tə ci, mashiimə ci sə ŋga ɗanə.

13Wata əŋki malaa'ika ka ci, “Zakariya ga ha ŋgwalə, acii kə fii Əntaŋfə də'waaku. Ma minaaku Ilizabeetə, ka poonə nə ki ka hə uundzə ŋgura, kadə nii kwa ɗəkə ka ci ləmə Yoohana.

14Kadə ɗanə nə hə maŋushinə da mooɗasəka putaakii. Kadə na ndzaanə ka sə ŋga maŋushinə ka ənji patə əsə.

15Acii kadə nii kəya ndzaanə ka gawə əndə akəŋwacii Əntaŋfə. Paa ci na sa ma'i inaba, taa əndə'i sə ŋga sanə ətə ca ka əndə agyanə, paa ci na sa. Kadə ndzaanə nə Malaaɓa Ma'yanə da ci daga asəkə məci əsə.

16Kadə ənyatəginə nə ci də ənji ɓəzəkii agi ənji Isərayiila kaa təya nə'u tə Əntaŋfə Slandana.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Kadə nii kəya upaa ŋgeerənə ŋga Ma'yaatə slənyi ashi anabi Iliya. Kadə nii kəya takəŋwanə ka Slandana, ca hadatəgi də manjeevənə da dəsənətii, ca ənyatəgi aa rəgwa də ənjitə naanagi ka nə'unə tə Əntaŋfə, kaa təya ndzaanə da haŋkala, təya nə'u tə Əntaŋfə. Kadə nii kəya tasəkatə tə ənji kaa təya gəra shinə ŋga Slandana."

18Wata əŋki Zakariya ka malaa'ikata, "Də mi saŋə shiinəki oo'i, gooŋga nə sətsə bii hə ka nya? Acii ma nya, kə uugi nyi iirənə; minaaki əsa, kə paləgi fəzə ŋga pawatə."

19Əŋki malaa'ikatə ka ci, "Nyi nə Jibərila, akəŋwacii Əntaŋfə nə nyi ka ɗa slənə. Ci sləkee ka nyi kaa nya waɓə ka hə, nya ba ka hə ŋunyi habaratsa.

20Amma maluuvəmə hə oo'i, gooŋga nə sənə bii nyi ka hə. Amma shiiwə oo'i, maɗa kə mbu'ya uusərakii, kadə na ɗa ha'ə. Aciikii ka ɗaginə nə hə ka masə gana; pa ha mbee ka waɓənə maɗaamə səndə bii nyi ka hə kə ɗii."

21Ma saa'itə i malaa'ika da Zakariya a waɓə ha'a, gəranə nə ənji tə ci agyə. Ka ha'ə kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə nə təkurənə ŋga Zakariya a kumu ga Əntaŋfə.

22Makə gimagi Zakariya, mambeemə ci ka waɓənə da ənji ma'ə. Davə shii tii oo'i, tə'i uushi ŋga hurəshishinə nee ci a kumu ga Əntaŋfə. Də ciinə waɓi ci ka tii.

23Makə uugi saa'i ŋga slənə ŋga Zakariya asəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca palə saakii aasii.

24Ma daba'ə ətsə ha'ə, wata kə ɗasəkii minaakii Ilizabeetə. Kə ɗii ki ləgiɗə tufə asii ka hakii, manjimə ta dzə ka ha, əŋki ki:

25"Wiinə səndə ɗii Əntaŋfə ka putaaki: kə nee ci ka təgunuunaaki; kə luupaa ci tə nyi, pooshi ma'ə ayinə agiki."

26Makə ɗii Ilizabeetə ləgiɗə kuwa də ɗasəka, wata Əntaŋfə a ənə ka sləkeenə ka malaa'ikatə ɗii ləməkii Jibərila aasəkə vəranə ŋga Nazaratu, anə hanyinə ŋga Galili.

27Ma sləkee Əntaŋfə ka ci, aaɓii əndə'i kadəma ətə ɗii ləmətə Mariyaama. Ma kya, maɗanə ŋga əndə'i əndə nə ki ətə ɗii ləməkii Yusufu. Agi slikərənə ŋga ŋwaŋwə Dawuda shigi ci.

28Shinə ŋga malaa'ika aaɓii Mariyaama, wata əŋki ci ka ki, "Dawə maŋushinə. Acii kə ɗii Əntaŋfə ka hə pwapoonə. Kədəhə nə Slandanə da hə."

29Makə fii Mariyaama waɓənə ŋga malaa'ikatə ha'ə, wata kə kəɗəpaa tə ki. Kya gwaŋə ka buurənə oo'i, uushi mi saŋə bii waɓəətsa?

30Wata əŋki malaa'ikatə ka ki, "Mariyaama, ga ha ŋgwalə. Acii kə ɗii Əntaŋfə ka hə pwapoonə.

31Fatə ŋga'ə: ka ɗasəkanə nə hə, ka poonə nə hə uundzə ŋgura, ha ɗəkə ka ci ləmə Yeesu.

32Ka ndzaanə nə ci ka gawə əndə dərəva. Ka 'wanə nə ənji tə ci Uuzənə ŋga Əntaŋfə, Əndə məghərəvənə ka shaŋə. Ka viinə nə Əntaŋfə ka ci ŋwaŋuunə makə sətə vii ci ka Dawuda dzədzəci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Aciikii ka ɗanə nə ci ŋwaŋuunə agyanə ənji Isərayiila ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Pooshi ŋwaŋuunaakii ka uudənə shaŋə.”

34Əŋki Mariyaama ka malaa'ika, “Iitə ɗanə səkii ha'ə, acii ma nya, ma'ə nyi kadəma.”

35Əŋki malaa'ika ka ki, “Ka shinə nə Malaaɓa Ma'yanə aagyanəku, ka zaɗətənə nə Əntaŋfə Əndə baawəɗa tə hə, ci Əndə məghərəvənə ka shaŋə. Aciikii ma uuzəətə nii kwa pawa, malaaɓakii nə ci; ka 'wanə nə ənji tə ci: Uuzənə ŋga Əntaŋfə.

36Ma Ilizabeetə duurə goonə, taa ŋgahi kə uugi ki iirənə, kə bii ənji masaawa nə ki əsə, amma kuwanə ŋga ləgiɗatə ənə də ɗasəka. Ka poonə nə ki uundzə ŋgura.

37Acii pooshi sətə palee ka ŋgeerənə ŋga Əntaŋfə.”

38Əŋki Mariyaama, “Ma nya, ŋga Əntaŋfə nə nyi da nəki. Wa Əntaŋfə a ɗa ka nyi makə səndə bii hə.” Wata malaa'ikatə a unee ka ki, ca palə saakii.

39Ma daba'əkii, kə ma'i Mariyaama, kya palə pii pii aasəkə əndə'i vəranə agi giŋunyinə, anə hanyinə ŋga Yahudiya.

40Mbu'unatə aa dəvə, kya dəməgərə aasii aa ha Zakariya, kya nəhəpaa tə Ilizabeetə.

41Makə fii Ilizabeetə nəhəpaanə ŋga Mariyaama tə ki, wata guguɗənə nə uuzənə asəkətə. Dəməgərənə nə Malaaɓa Ma'yanə aasəkə ədzəmətə.

42Wata kya ŋgəree ka uuratə, əŋki ki, “Kə ɗii Əntaŋfə ka hə barəkaanə palee ka harii makinə patə. Tə'i barəkaanə ashi uuzəətsə nii kwa poo əsə.”

43Kya tsakə, əŋki ki, “Wu saŋə nə nyi bahə məci Slandanəki a shi aaɓiikya?

44Acii kə nee hə, makə fii nyi nəhəpaanaaku tə nyi, wata guguɗənə nə uuzənə asəkəki, guguɗənə ŋga mooɗasəka.

45Ma ha, tə'i barəkaanə ashiku, acii ma sətə bii Slandanaamə ka hə ka ɗanə, kə luuvə hə.”

46Wata əŋki Mariyaama: “Wanyinə ca dəla də Slandana,

47Kə ɗii nyi maŋushinə də Əntaŋfə Maluwaaki.

48Acii kə tsaaməgi ci aagiki, nyi talaka, mavaakii. Weewee daga ənshinə ka banə nə ənji patə ka jiji ka jiji oo'i, əndə barəkaanə nə nyi.

49Acii kə ɗii Əntaŋfə ka nyi maɗuunə uushi, ci Əndə baawəɗa, Malaaɓa Ənda.

50Agi ɗanə nə ci ŋga'əənə ka jiji ka jiji ka ənjitə ca ŋgwalə tə ci.

51Kə ɗii ci maŋgwaarə sləna, kə taakee ci ka ənjitə ca ɗuunətə natii nə rəŋwə rəŋwə.

52Kə jimagərə ci də meeminə anə dəgələ ŋga ŋwaŋuunatii, ca vigi madzəgamə ha ŋga ndzaanə ka talakiinə.

53Ənji maɗəfəna, kə əburətəgi ci də tii də ŋunyi uushi'inə. Ma ənji gəna, kə laakəənə ci tə tii də maɗəfənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

54Kə shi ci ka tsakənə tə ənji Isərayiila, ənji slənaakii, acii mazaanəmə ka ci nə sətə shi ca bii ka dzədzəshi'inaamə oo'i, ka ɗanə nə ci ŋga'əənə ka Ibərahiima da i ka jijinaakii ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.”

56Kə ɗii Mariyaama bahə ləgiɗə makkə ga Ilizabeetə. Ma daba'əkii, kya maɗə, kya palə satə aasii.

57Makə mbu'i saa'i ŋga poonə ŋga Ilizabeetə, wata kya poo uundzə ŋgura.

58Fanə ŋga guvayinyinə da duurənyinatə oo'i, kə ɗii Əntaŋfə ka ki ŋga'əənaakii, wata təya ɗa mooɗasəkə ka hakii da ki.

59Makə ɗii uuzənə luuma rəŋwə, ənjə a shi ka ryaminiyagi tə ci. Kə mwayi tii ɗəkə ka ci ləmə Zakariya, makə ŋga dii.

60Əŋki məci, “Aa'a, wa ənjə a ɗəkə ka ci ləmə: Yoohana.”

61Əŋki hara ənji ka ki, “Amma pooshi əndə agi duurənyinə goonə ətə ɗii ləməkii ha'ə.”

62Makə nee ənji ha'ə, wata ənjə a ləgwa ka dii də ciinə kaa təya shii taa iitə cii kəya moo ɗəkə ləmə ka uuzənaakii.

63Wata Zakariya a ləgwa sə ŋga naahənə anəkii, ca naahətə, “Yoohana nə ləməkii.” Neenə ŋga ənji ha'ə, kə kəŋee ka tii patə ka shaŋə.

64Ma Zakariya a uudəpaa naahəginə ha'ə, wata ca ənəgərə ka waɓənə makə ŋga ŋukə. Ca ndzaŋə dəlanə də Əntaŋfə.

65Amma, ma ətsə ha'ə, kə ŋgwalee ka guvayiinaakii patə. Ka ha'ə kə dəlagi haalakii asəkə patənə ŋga vəranyiitə agi giŋunyinə agyanə hanyinə ŋga Yahudiya.

66Ma ənjitə fii sətə ɗaadii patə, wata təya ndzaŋə buurənə agyanəkii. Əŋki tii, “Ya uuzəətsa, iitə nii kəya ndzaana?” Ma bii tii ha'ə, acii kə nee tii, ma uuzəətsə kamə, weewee kə ndzaa Əntaŋfə Slandanə da ci.

67Ma Zakariya dii Yoohana, kə dəməgərə Malaaɓa Ma'yanə aasəkə mooɗəfəkii. Wata ca ɗa anabaakwaanə, əŋki ci:

68“Wa ənjə a ɗuunətə tə Slandana, Əntaŋfə ŋga ənji Isərayiila, acii kə shi ci ka tsakənə tə ənjaakii, kə luupaa ci tə tii.

69Kə kəŋee ci kaamə ka Maluu əndə baawəɗa agi slikərənə ŋga Dawuda, lawaraakii.

70Ci nə sətə shi Əntaŋfə a bii da ma malaaɓa anabiinaakii daga ŋukə, oo'i:

71Ka luupaanə nə ci taamə acii ənji mbiinə gaamə i acii ənjitə ca usha taamə patə.

72Ha'ə ɗii Əntaŋfə ŋga'əənaakii ka dzədzəshi'inaamə, kə buurətə ci malaaɓa aləkawalətə anyi ci da tii,

73waatoo jiɗətə ji'i ci ka Ibərahiima dzədzəshi'inaamə oo'i,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

74Kadə nii kəya luupaa taamə acii ənji mbiinə gaamə, kaama mbee ka slənənə ka ci yadə ŋgwalənə,

75ama ndzaanə malaaɓakii, ənji gooŋga akəŋwaciikii, ha'ə muudinə ŋga baanə gaamə patə.

76Ma hə əsə, uuzənaakya, kadə nə ənjə a 'wa tə hə anabi ŋga Əntaŋfə Əndə məghərəvənə ka shaŋə. Acii kadə nii kwa takəŋwanə ka Slandanə kaa ha hadatəgi ka ci də rəgwa.

77Waatoo ka ɓaariinə nə hə ka ənjaakii oo'i, agi luupaanə nə Əntaŋfə tə tii də tifyagi ka tii 'waslyakəənatii.

78Ma Əntaŋfə gaamə, laŋə nə ci ka nəhə təgunuunə gaamə dərəva, agi ɗa kaamə ŋga'əənə nə ci. Ka kavənə nə ci kaa ɓərəətə na luupaa taamə a lə'ya.

79Ma ɓərəətsa, kaa ca ɓərə ka ənjitə agi ŋgəra'wə ca ŋgwalə acii wa; ca kərə taamə ka rəgwa jamənə."

80Ma Yoohana, gərənə nə ci, dzənə nə haŋkalaakii də tsakənə. Ca ndzaanə ahada bilinə, ha'ə mbu'i uusəra ŋga jigaginaakii ka ənji Isərayiila.

Luka 2

1Ma agi zamanatə pwayi ənji tə Yoohana, tə'i maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma ətə ɗii ləməkii Agusətusə. Kə bii ci oo'i, a naahətə ənji ləmə ŋga ənji patə agyanə hanyinaakii.

2Ci nə təkəŋwatə naahənə, ətə ɗii agi ŋwaŋuunə ŋga Kiriniyusə, ŋgwaməna ŋga hanyinə ŋga Siriya.

3Aciikii patənə ŋga ənja, kə ma'i tii, kə pyalə tii aa vəra aa hatii, kaa ənjə a dzə ka naahəvə ləmətii.

4Wata Yusufu a maɗə də Nazaratu anə hanyinə ŋga Galili, ca palə aa Bayitilaama anə hanyinə ŋga Yahudiya, hatə pwayi ənji tə ŋwaŋwə Dawuda. Acii, ma ca, agi slikərənə ŋga Dawuda shigi ci.

5Kə gi tii ka naahə ləmətii da minaakii Mariyaama. Ma saa'ikii, ki də ɗasəka.

6Ma tii ma'ə də Bayitilaama, wata kə mbu'ya uusəra ŋga poonə ŋga Mariyaama. Ma'upaamə tii ha ŋga ndzaanə a kuvə mu'uminə. Aciikii kə gi tii aasəkə kuvətə nji dabanyinə a ndzaanə davə. Wata Mariyaama a poo uundzə ŋgura, təkəŋwatə pawatə. Kya ləkutətə tə ci də kadəmbula, kya banee ka ci asəkə sətə ci dabanyinə a zəmə asəkəkii.

8Ma davə agyanə hanyinəkii, tə'i magəriinə də bilə ca nəhə dabanyinatii davəɗə.

9Wata ma təya nee, wiitsə malaa'ika ŋga Əntaŋfə Slandanə kə jigagi ka tii, ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə a ləkutətə tə tii. Ɓərənə nə ha agyanətii makə doosərə. Wata dzabala a dzagi tə tii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Əŋki malaa'ika ka tii, “Goona ŋgwalə. Acii ma shinaaki, ka ba koonə ŋunyi habara ətə na ɗa maŋushinə ka patənə ŋga ənja.

11Waatoo, ma ənshinə davəɗə, kə pwayi ənji koonə Maluwa, asəkə vəranə ŋga Dawuda; ci nə Aləmasiihu Slandana.

12Wiinə sətə na ɓaarii koonə tə ci: ka lanə nuunə idənə uuzənə maləkutəkii də kadəmbula, pərəɓə asəkə sətə ci dabanyinə a zəmə asəkəkii.”

13Pii wata wiitsə daɓaala ŋga malaa'ikanyinə, təya ləɓəgərə da malaa'ikata, təya dəla də Əntaŋfə, əŋki tii:

14“Ŋga Əntaŋfə nə ɗuunuunə dagyə; ka ənjitə uu'i ci agi duuniya də jamənə.”

15Wata malaa'ikanyiitə a unee ka magəriitə, təya ənə satii aadəgyə, wata əŋki magəriinə ahadatii, “Ma ɗanaama, dzaamə aa Bayitilaama əndzə'i əndzə'i kaama dzə ka neenə də ginaamə ka səndə sləkee Əntaŋfə ka malaa'ikaakii ka banə kaamə.”

16Wata təya maɗə, təya palə aa Bayitilaama pii pii. Mbu'unatii, təya lapaa tə i Mariyaama da Yusufu; wiinə idənə uuzənə əsə pərəɓə asəkə sətə ci dabanyinə a zəmə asəkəkii.

17Makə nee tii ka idənə uuzənə, təya ndzaŋə baaba sətə bii malaa'ikatə ka tii agyanə uuzəətə.

18Kə ɗii ka ənji patə ka sə ŋga hurəshishinə nə sətə ndzaa magəriitə ka baabanə.

19Amma, ma Mariyaama, kə kəsəpaa ki waɓəətsə patə agi haŋkalatə, kya kaala hiimatə agyanəkii.

20Ma daba'əkii, magəriitə a ənə satii. Təya dzə də ɗuunətənə tə Əntaŋfə, təya dəla də ci. Acii ma sətə fii tii da sətə nee tii də ginətii pata, weewee makə sətə bii malaa'ikatə ka tii lapaa tii.

21Makə ɗii luuma rəŋwə, kə mbu'ya uusəra ŋga ryaminiyagi uuzənə. Wata ənjə a ryaminiyagi tə ci, ənjə a ɗəkə ka ci ləmə Yeesu, makə sətə shi malaa'ikatə a bii ka məci, ki ma'ə maɗasəkamə.

22Yoo, kə mbu'i uusəra ŋga ɗa sətə bii bariya ŋga Muusa kaa ŋugiginə a ɗa kaa təya ənə ka ndzaanə malaaɓakii. Wata təya ŋgərə uuzənə, təya kərə tə ci aasəkə vəranə ŋga Urusaliima ka kapaanə tə ci akəŋwacii Əntaŋfə Slandanə kaa ca ndzaanə ka naakii.

23Acii tə'i manaahəkii asəkə bariya ŋga Slandanə, oo'i, “Taa ŋgutə təkəŋwatə pawa, maɗa uundzə ŋgura, wa ənjə a kapaa akəŋwacii Əntaŋfə kaa ca ndzaanə ka naakii.”

24Ma gi tii əsa, i ka vii sə ŋga ɗa də sataka, makə sətə bii bariya ŋga Əntaŋfə, waatoo kurəkutiinə bəra'i taa uuji bilyamasariinə bəra'i.

25Tə'i əndə'i əndə də Urusaliima ɗii ləməkii Simiyoonə. Əndə gooŋga nə ci. Agi ŋgwalənə nə ci tə Əntaŋfə. Ma ca, agi gəra shinə ŋga əndə luupaanə tə ənji Isərayiila nə ci bislya. Kə ndzaa Malaaɓa Ma'yanə da ci əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Kə bii Malaaɓa Ma'yanə ka ci, “Paa ha əntə maɗaamə hə kə nee ka Aləmasiihu, waatoo Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə.”

27Ma ka əndə'i uusəra, kə kirə Malaaɓa Ma'yanə tə Simiyoonə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə. Makə kira i dii Yeesu da məci tə uuzənə aa dəvə əsə ka ɗaaɗa ka ci uushi'iitə baabii Əntaŋfə asəkə ləkaləkatə,

28wata Simiyoonə a nee ka ci, ca ŋgərətə tə ci də bəra'itə cii. Ca kuyirii tə Əntaŋfə, əŋki ci:

29“'Ya'ə Slandana, ma ənə ɗii əna, ma sətə shi ha bii, kə ɗatə hə tanyi. Aciikii agi jamənə nə nyi. Ka mbeenə nə hə ka kapaa ka nyi rəgwa, kaa nya dzə aa vəra.

30Acii kə nee nyi də ginəki saaki ka əndənə sləkee hə kaa ca shi ka luupaa ənja.

31Taa wu patə əsa, ka shiinə nə ci oo'i, agi luupaanə nə hə ənja.

32Ci nə maɓərə hatə na ɓaarii tə hə ka patənə ŋga ənji agi duuniya; ci əsə na ɗuunətə tə ənjaaku Isərayiila.”

33Fanə ŋga i dii da məci tə sətə ndzaa Simiyoonə ka baabanə agyanə uuzənatii, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə dərəva.

34Wata Simiyoonə a kəgya ka tii barəkaanə acii Əntaŋfə. Ma daba'əkii, əŋki ci ka Mariyaama məci Yeesu, “Kə nee hə ka uuzəəna, Əntaŋfə ta'i tə ci. Ɓəzəkii nə ənji Isərayiila a puu'u putaakii, ɓəzəkii nə ənjə a mbəɗə əsə. Ka ndzaanə nə ci ka əndətə na ɓaarii oo'i, ma Əntaŋfə, agi ɗa slənə nə ci. Amma ka kaareenə nə ənji ka ci.

35Də ha'ə makə ətsa, ka kuzhi'yaginə nə ci maŋgəɗə uushə a ədzəmə ɓəzə ənja. Ma hə naaku, Mariyaama, kadə zəmənə nə ədzəməku tə hə, makə də ŋgila jiɓə ənji tə hə.”

36Tə'i əndə'i minə ɗii ləmətə Hanatu. Anabi nə ki. Uuzənə ŋga Fanuyilə agi slikərənə ŋga Asarə nə ki. Ma kya, iirə minə nə ki, kə fəzhi ki tighəsə pu'unə aji ənfwaɗə. Fəzə məɗəfə tanə ɗapaa tii da ŋgurii, ca əntəgi.

37Ma kya, kə iirə ki agi mooryafiinə. Mabwaseemə ki ka ndzaanə asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Agi gərə'unə nə ki ka Əntaŋfə taa guci patə. Waatoo, kya ɗa də'wa, kya ɗa suumaya əsə.

38Ma saa'itə kira ənji tə Yeesu, kə dzəənə ki ɗaŋə, wata ki maa, kya ndzaŋə kuyiriinə tə Əntaŋfə. Kya waɓə haala ŋga uuzəətə ka patənə ŋga ənjitə ca gəra luupaanə ŋga Əntaŋfə tə Urusaliima.

39Makə uudəpaa i Yusufu da Mariyaama ɗaaɗagi sətə bii bariya ŋga Slandanə patə, təya ənə satii aa hatii aa vəra, waatoo aa Nazaratu anə hanyinə ŋga Galili.

40Gərənə nə uuzənə, ca dzə də upaa ŋgeerənə da hiima. Kə ɗaanə Əntaŋfə ka ci barəkaanə əsə.

41Taa ŋgutə fəzə patə, maɗa zhi'wa kumənə ŋga Pasəka, agi dzənə nə i dii Yeesu da məci aa Urusaliima.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42Makə ɗii Yeesu fəzə pu'u aji bəra'i, təya 'waanə tə ci aa Urusaliima ka kumənəkii makə sətə izee ənji ka ɗanə.

43Uudənə ŋga kumənəkii, təya maɗə ka palənə satii aasii. Asee, ma Yeesu, kə ənəgi ci saakii də Urusaliima. Amma, mashiimə i dii da məci.

44Ma nə tii ka nəhənə, ahada hara ənjitə gi tii nə ci. Təya kagi uusəra pa'ə ka wiinə. Makə ɗii ci, maneemə tii ka ci, təya gwaŋə ka aalənə tə ci ahada duura da i ahada ənjitə shii tə tii.

45Makə maneemə tii ka ci, təya ənəgərə cəkwə aa Urusaliima də aalənə tə ci.

46Təya lapaa tə ci ka makkənə ŋga uusəra asəkə yi ŋga Əntaŋfə, ci dasə aɓii maliminə ŋga Yahudiinə. Ca fa sətə nji təya baaba, ca laagwa ka tii uushi'inə.

47Ənjitə nja fa waɓənaakii patə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə, acii də haŋkala nji Yeesu a jiikə ka maliminə.

48Makə nee i dii da məci ka ci aɓii maliminə ha'ə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə ŋgaaŋga'ə. Wata əŋki məci ka ci, “Uuzənaakya, ka mi ɗii hə diinə ha'ə kwa? Kə nee hə, kə sakəlagi haŋkala geenə da duu ɗii ka ha ŋga aalənə tə hə.”

49Wata Yeesu a jikəvə ka tii, əŋki ci, “Ka mi njuuna aalə tə nya? Mashiimuunə oo'i, kə dəɓee nya ndzaanə ga Daadə asii kwa?”

50Amma, mashiimə tii ginə ŋga sətə bii ci ka tii.

51Wata ca maɗə, ca palə atsatii aa Nazaratu. Agi baneenə nə ci ka nəkii akəŋwaciitii uusəra patə. Ma məci, kə kəsəpaa ki uushi'iitsə ɗaaɗii patə agi haŋkalatə.

52Gərənə nə Yeesu, tsakənə nə hiimaakii. Kə kaɗeesəkə ci ka Əntaŋfə da i ka ənji əsə.

Luka 3

1Ma agi pu'u aji tufənə ŋga fəzə ŋga ŋwaŋuunə ŋga Tibeeriyasə, maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma, Puntiyu Pilaatu nə ŋgwaməna agyanə hanyinə ŋga Yahudiya; Hirudusə nə ŋwaŋwə anə hanyinə ŋga Galili. Ma anə hanyinə ŋga Ituriya da anə hanyinə ŋga Tarakunitisə, Filibusə ndzəkəŋuci Hirudusə nə ŋwaŋwa. Ma anə hanyinə ŋga Abilyanə əsə, Lisaniyasə nə ŋwaŋwa.

2Anasə da Kayafasə nə gayinə ŋga limanyinə ka saa'ikii. Agi saa'ikii əsə bagərə Əntaŋfə waɓənaakii ka Yoohana, uuzənə ŋga Zakariya, ci agi bilinə.

3Aciikii kə wiigi'i ci agyanə hanyiitə ama gəərə Urədunə patə, ca dzə də waazanə ka ənja, əŋki ci, “Uneemə ka ɗa 'waslyakəənə, una baanə ka Əntaŋfə, ənjə a yiɓə koonə bapətisəma, kaa Əntaŋfə a tifyagi koonə 'waslyakəənə goonə.”

4Waatoo kə ɗii makə sətə nyaahə anabi Isaaya asəkə malaaɓa ləkaləkatə, ətə bii ci: “Wiitə əndə ca kaala agi bilinə, əŋki ci: Haɗatəgimə də rəgwa ka Slandana, kəŋeemə ka ci ka rəgwa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Ŋgəədətəmə maguɗaŋə ha; ga giŋwə da təpura a ndzaanə. Kəŋeemə ka madaada rəgwanyinə, ŋgəərəgimə faariinə davə.

6Ka neenə nə ənji patə makə sətə luupaa Əntaŋfə ənja.”

7Makə nee Yoohana ka ənjitə shiishi aaɓiikii kaa ca ɗaaɗa ka tii bapətisəma, wata əŋki ci ka tii, “Unə rəhunyinə, goona səkəpaanə ka banə oo'i, ka mbərəɗənə nuunə acii maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə ətə na shi.

8Amma ma ɗanuuna, slənəmə sətə ca ɓaarii oo'i, kə baa unə ka Əntaŋfə. Goona səkəpaanə ka banə əsə oo'i, ka mbərəɗənə nuunə, acii ɗii Ibərahiima ka dzədzəshi'inuunə. Wanyinə ka banə koonə: ma Əntaŋfə, ka mbeenə nə ci ka zhi'weenə ka faariinyiina, təya ndzaa ka jijinyinə ŋga Ibərahiima!

9Ma əsə, tə'i raha acii, ka cisləginə də ənfuginə ka slərəginətii. Taa ŋgutə ənfwə nəndə pooshi ka poonə ŋga'ə, ka cisləginə nə ənja, ənjə a kagərə aagi gunə.”

10Wata daɓaala a ndzaŋə laagwanə a ma Yoohana, əŋki tii, “Mi ɗaniinə ənə?”

11Əŋki ci ka tii, “Ma əndətə ɗii kəjeerənaakii bəra'i, wa ca ŋgərə əndə'i, ca vii ka əndətə pooshi naakii. Ma əndətə da zəmə əsa, wa ca ndii ka əndətə ka maɗəfənə.”

12Ənji luu tsəka a shi aaɓiikii əsə, kaa ca ɗaaɗa ka tii bapətisəma. Təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Ya inə ənə, mi ɗaniinə daa Maləma?”

13Əŋki Yoohana ka tii, “Goona laagwa tsəka acii ənji palee ka sətə bii bariya.”

14Soojiinə a shi. Təya ləgwa a makii əsə, “Ya inə neena, maci ka dəɓəna, mi ɗaniina?” Əŋki ci ka tii, “Ma ɗanuuna, goona guutsətə uushi'inə acii ənji də ŋgeerənə taa də jaarakənə ashitii. Amma luumə shikwa ŋga slənə goonə tanə.”

15Fanə ŋga ənji ha'ə, wata təya ndzaŋə kaala hiima agyanə Yoohana oo'i, ci nə Aləmasiihu.

16Wata əŋki Yoohana ka tii patə, “Ma nya, də ma'inə cii kya ɗa koonə bapətisəma. Amma tə'i əndətə palee ka nyi də ɗuunuunə na shi. Mambu'umə nyi bahə pərəgi zə'u ŋga ɓiɓinaakii. Ma ca, kadə nii kəya ɗa koonə bapətisəma də Malaaɓa Ma'yanə da gunə.

17Tə'i ɗəvə bə'unaakii ŋga bə'ugi də səkəŋwa. Ka fəɗənə nə ci səkəŋwaakii, ca əjigərə aa əjimə. Amma, ma lyaafa, ka dzatəginə nə ci, ca pukəgərə aagi gunə ətə pooshi ka əntənə.”

18Dagi baaba ɓəəzə waɓənə kama kama ha'ə waazii Yoohana Ŋunyi Habara ka ənja.

19Ma ŋwaŋwə Hirudusə, kə ŋgərəma ci tə Hiroodiya minə ŋga ndzəkəŋuci ka ci saakii. Makə wazhi Yoohana ka ci acii ɗanə ha'ə da hara bwaya uushi'iitə ɗaaɗii ci,

20wata ca tsakə ɗa bwaya bwayaanə, ca kagərə tə Yoohana aa furəshina.

21Makə upaa patənə ŋga ənjitə bapətisəma, kə upaa Yeesu da i ci əsə. Ma ci ka ha ŋga ɗa də'wa, wata wunəginə nə səkəntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Malaaɓa Ma'yanə a jima aanəkii; ənjə a nee ka ci makə kurəkuta. Wata uura ŋga əndə a waɓya dadagyə, əŋki ci, “Hə nə Uuzənaaki. Kə uu'i nyi tə hə. Hə ca uuɗagi səkəki.”

23Ma Yeesu, kə 'watəgi ci də slənaakii ci fəzə bahə makkə pu'unə. Patənə ŋga ənja, ma nji təya nəhə, uuzənə ŋga Yusufu nə ci. Yoo, ma Yusufu, uuzənə ŋga Heeli;

24ma Heeli, uuzənə ŋga Matatə; ma Matatə, uuzənə ŋga Leewi; ma Leewi, uuzənə ŋga Meeləki; ma Meeləki, uuzənə ŋga Yanayə; ma Yanayə, uuzənə ŋga Yusufu;

25ma Yusufu, uuzənə ŋga Matatiya; ma Matatiya, uuzənə ŋga Amwasə; ma Amwasə, uuzənə ŋga Nahumə; ma Nahumə, uuzənə ŋga Heesli; ma Heesli, uuzənə ŋga Nagayə;

26ma Nagayə, uuzənə ŋga Maata; ma Maata, uuzənə ŋga Matatiya; ma Matatiya, uuzənə ŋga Səmeenə; ma Səmeenə, uuzənə ŋga Yoosəkə; ma Yoosəkə, uuzənə ŋga Yooda;

27ma Yooda, uuzənə ŋga Yoowanan; ma Yoowanan, uuzənə ŋga Reesa; ma Reesa, uuzənə ŋga Jərubaabila; ma Jərubaabila, uuzənə ŋga Salaatiyalə; ma Salaatiyalə, uuzənə ŋga Neeri;

28ma Neeri, uuzənə ŋga Meeləki; ma Meeləki, uuzənə ŋga Adi; ma Adi, uuzənə ŋga Koosamə; ma Koosamə, uuzənə ŋga Iləmadamə; ma Iləmadamə, uuzənə ŋga Eeri;

29ma Eeri, uuzənə ŋga Yeesu; ma Yeesu, uuzənə ŋga Iliyazara; ma Iliyazara, uuzənə ŋga Yoorimə; ma Yoorimə, uuzənə ŋga Matata; ma Matata, uuzənə ŋga Leewi;

30ma Leewi, uuzənə ŋga Simoonə; ma Simoonə, uuzənə ŋga Yahuda; ma Yahuda, uuzənə ŋga Yusufu; ma Yusufu, uuzənə ŋga Yoonamə; ma Yoonamə, uuzənə ŋga Iliyakimə;

31ma Iliyakimə, uuzənə ŋga Məliya; ma Məliya, uuzənə ŋga Meena; ma Meena, uuzənə ŋga Matata; ma Matata, uuzənə ŋga Natanə; ma Natanə, uuzənə ŋga Dawuda;

32ma Dawuda, uuzənə ŋga Jasii; ma Jasii, uuzənə ŋga Oobyadə; ma Oobyadə, uuzənə ŋga Boowazə; ma Boowazə, uuzənə ŋga Saləmoona; ma Saləmoona, uuzənə ŋga Naasunu;

33ma Naasunu, uuzənə ŋga Aminadaba; ma Aminadaba, uuzənə ŋga Adəminə; ma Adəminə, uuzənə ŋga Arəni; ma Arəni, uuzənə ŋga Hisəruunu; ma Hisəruunu, uuzənə ŋga Fareesə; ma Fareesə, uuzənə ŋga Yahuda;

34ma Yahuda, uuzənə ŋga Yakubu; ma Yakubu, uuzənə ŋga Isiyaaku; ma Isiyaaku, uuzənə ŋga Ibərahiima; ma Ibərahiima, uuzənə ŋga Tara; ma Tara, uuzənə ŋga Nakoorə;

35ma Nakoorə, uuzənə ŋga Saruku; ma Saruku, uuzənə ŋga Ragawə; ma Ragawə, uuzənə ŋga Falikə; ma Falikə, uuzənə ŋga Ibeerə; ma Ibeerə, uuzənə ŋga Sala;

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36ma Sala, uuzənə ŋga Kayinamə; ma Kayinamə, uuzənə ŋga Arəfasada; ma Arəfasada, uuzənə ŋga Seemə; ma Seemə, uuzənə ŋga Nuuhu; ma Nuuhu, uuzənə ŋga Lamikə;

37ma Lamikə, uuzənə ŋga Matusala; ma Matusala, uuzənə ŋga Anuuhu; ma Anuuhu, uuzənə ŋga Iyaridə; ma Iyaridə, uuzənə ŋga Mahalaleelə; ma Mahalaleelə, uuzənə ŋga Kayinamə;

38ma Kayinamə, uuzənə ŋga Inoosə; ma Inoosə, uuzənə ŋga Seetu; ma Seetu, uuzənə ŋga Adamu; ma Adamu əsə, uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci.

Luka 4

1Ənyaginə ŋga Yeesu asəkə gəərə ŋga Urədunə, manakii də Malaaɓa Ma'yanə. Wata Ma'yanəkii a kərəgərə tə ci aahada bilinə.

2Baanə ənfwaɗə pu'unə dii Seetanə ka təɓənə tə ci agi bilinə. Pooshi Yeesu kavə zəmə aa makii agi baatsə ənfwaɗə pu'unə shaŋə. Makə dzəgi baatsə ha'ə, wata kə mbee maɗəfənə ka ci.

3Wata əŋki Seetanə ka ci, “Makə dii ci Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə hə, bawə ka faaratsa, wa ca zə'ugi ka zəma.”

4Wata əŋki Yeesu ka ci, “Tə'i manaahəkii tuu'ina, əntaa də zəmə daanəkii mbəɗənə ənda.”

5Kə kərəgi Seetanə tə Yeesu ka maɗaŋə ha. Ca ɓaarii ka ci hanyinə ŋga duuniya patə makə dəɗə dəha.

6Əŋki ci ka ci əsə, “Ka viinə nə nyi ka hə baawəɗa da wahəkii patə, acii kə vii ənji ka nyi uushi'iitsə patə. Ka mbeenə nə nyi ka viinə ka əndətə mwayi nyi əsə.

7Aciikii ma ha, maɗa ka paslənə nə hə tə nyi, ka viinə nə nyi ka hə uushi'iitsə patə.”

8Yeesu a ba ka ci, “Tə'i manaahəkii tuu'ina, ka Əntaŋfə Slandanəku daanəkii gərə'unəku, tə ci daanəkii paslənəku əsə.”

9Ma daba'əkii əsə, kə kirə Seetanə tə Yeesu aa Urusaliima. Ca kəŋee ka ci ka makiɗakiɗaŋənə ŋga maɗuunə kuvə ŋga Əntaŋfə, əŋki ci ka ci: “Makə dii ci Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə hə tanyi, ləɗəgərə aa panə.

10Acii tə'i manaahəkii tuu'ina, ka banə nə Əntaŋfə ka malaa'ikanyinaakii, kaa təya nəhətə tə hə.

11Da əsə: Təya kətsa'utə tə hə də ciinətii acii ga ha dəgəgi taa səɗəku anə faara.”

12Yeesu a ba ka ci, “Ma bii malaaɓa ləkaləkatə, Ga ha təkə tə Əntaŋfə Slandanəku.”

13Makə uugi Seetanə təəɓəginə tə Yeesu də rəgwa kama kama patə, ca maɗə, ca palə saakii see ka əndə'i uusəra.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ma daba'əkii, Yeesu a ənya aanə hanyinə ŋga Galili. Manakii nə ci də Malaaɓa Ma'yanə. Kə dəlagi haalaakii anə hanyinə ŋga Galili patə.

15Wata ca dzə ka dzəgunənə ka ənji asəkə kuvə də'wanyinə ka vəra ka vəra. Ənji patə a dəla də ci.

16Ma ka əndə'i uusəra, kə mbu'i Yeesu aa Nazaratu, vəraatə girə ci davə. Makə mbu'i uusəra ŋga əpisəka, ca maɗə, ca dzə aasəkə kuvə də'wa makə sətə izee ci ka ɗanə. Ca maɗətə kaa ca jaŋga ləkaləkatə ŋga Əntaŋfə.

17Ənjə a vii ka ci ləkaləkatətə nyaahə anabi Isaaya. Makə wunəgi ci, ca lapaa hatə nyaahə ənji oo'i:

18“Tə'i Ma'yanə ŋga Slandanə ashiki.

1.

2,

5,

8;

2.

4,

17,

18 Acii kə ta'i ci tə nyi, kaa nya ba Ɲunyi Habara ka matəgunyinə. Kə sləkee ci ka nyi kaa nya waazanə ka ənjitə makəəsəkii, təya upaa kapaanə tə tii; nya ba ka muurəfinə əsə, ka wunənə nə ginətii; ənjitə ca sa ciɓə əsə, ka mbəɗənə nə tii.

19Kə sləkee Əntaŋfə Slandanə ka nyi əsə ka ba fəzətə nii kəya ɗa pwapoonaakii ka ənja.”

20Makə uudəpaa ci jaŋganə, ca pa'ətə ləkaləkatəkii, ca ənəpaagi ka əndə nəhə kuvə də'wa, ca ndzaanə. Patənə ŋga ənji gatə a kuvə də'wa, aagikii nə ginətii patə.

21Wata Yeesu a ndzaŋə waɓənə ka tii, əŋki ci, “Ma waɓəətsə jaŋgii nyi, ənshinə ɗii ka tanyi makə sətə fii unə jaŋgii nyi.”

22Patənə ŋga ənja, kə dəlii tii də ci. Makə waɓi ci ka tii dagwakii, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə, əŋki tii, “Əntaa uuzənə ŋga Yusufu ətsa?”

23Wata əŋki Yeesu ka tii, “Kə shii nyi ŋgufə koonə nə banə ka nyi oo'i: Ma hə ənə ca mbəɗəpaa də ənja, mbəɗəpaa də naaku na. Ma uushi'iitə ɗaadii hə də Kafarənahumə fii ina, ɗawə tsarəkii ganə gaku də vəra əsə.”

24Ca tsakə banə ka tii, əŋki ci, “Tantanyinə cii kya ba koonə: pooshi ənji vəranə ŋga anabi ka gaɗeenə ka ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Buurətəmə sətə shi a ɗii agi zamana ŋga anabi Iliya: kə ɗii fəzə makkə da ləgiɗə kuwa mandzəməmə vəna, kə ɗii məza maɗəfənə agyanə hanyinə patə. Ma ka uusərakii, ŋgaaŋga'ə nə mooryafinə anə hanyinə ŋga Isərayiila.

26Amma, patə da ha'ə, pooshi Əntaŋfə sləkee ka Iliya taa aa ha wu agitii. Wata aa ha əndə'i mooryafa də Sarapəta anə hanyinə ŋga Sidoonə tanə sləkee Əntaŋfə ka ci.

27Ma agi zamana ŋga anabi Ilisa əsa, ŋgaaŋga'ə nə ənji uyikuzənə agyanə hanyinə ŋga Isərayiila. Amma, patə da ha'ə, pooshi əndətə mbə'i agitii patə. Amma wata Naamanə, əndə Siriya mbə'i."

28Fanə ŋga ənjitə asəkə kuvə də'wa patə, wata kə ɓəzəgi səkətii.

29Ghərə təya maɗətə patə, təya əlyagi tə ci, təya kiragi tə ci aanə giŋutə ɗii vəranatii ashikii, kaa təya mbee ka vugəgyagərənə tə ci aa panə ka rəgwa ŋga manjirəŋəkii.

30Amma, ma Yeesu, kə dzəgi ci saakii ahadatii, kə gi ci ka ha ŋga dzənaakii.

31Ma daba'əkii, Yeesu a mbu'u aa Kafarənahumə, əndə'i vəranə agyanə hanyinə ŋga Galili. Ma dava, kə jigunyi ci ka ənji uusərə ŋga əpisəka.

32Makə fii tii dzəgunənaakii, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə, acii də shiinaakii saakii cii kəya dzəgunə ka tii.

33Ma gatə asəkə kuvə də'wa, tə'i əndə'i əndə da ginaaji ashikii. Wata ca gwaŋə ka wazənə də ŋgeerənə, əŋki ci,

34"Kwaawu! Yeesu, əndə Nazaratu, mi nə uushi gaamə a pa da hə kwa? Kə shi hə ka zamaginə diinə kwa? Kə shii nyi taa wu nə hə: Malaaɓa Əndətə sləkee Əntaŋfə nə hə."

35Wata Yeesu a la ŋguruunə ka ginaajita, əŋki ci, "Ndzaawə kəɗa'ə! Dzəgi ashi əndətsa." Ginaajitə a sləbəgi tə əndətə ɗadalə akəŋwacii ənji patə, ca shigi saakii, maɗamə ci taa mi də əndətə ma'ə.

36Ənjitə nəhee pata, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə. Təya ba ahadatii, "Mi nə uushi ha'ə makə ətsa? Ma əndəna, agi waɓənə nə ci ka ginaajiinə də ŋgeerənə, da baawəɗa əsə, kaa təya shigi; təya shigi tanyi."

37Də ha'ə waazagi habaraakii taa dama patə anə hanyinəkii.

38Makə shigi Yeesu asəkə kuvə də'wa, wata ca dzə aa ha Simoonə aasii. Ma gi ci, gwakə nə sərəhu ŋga Simoonə minəkii. Kə tsəfəgi shishinətə iza'u ka shaŋə. Wata ənjə a kədii tə ci kaa ca mbəɗəpaa də ki.

39Yeesu a əntsahətə aaɓitə, ca gwaŋaanə dagyanətə, ca la ŋguruunə ka sətə ca zəmə tə ki. Wata bwaneatə a dzəgi. Miitə a maɗətə, kya gwaŋə ka ɗa ka tii zəma.

40Ma ətsə kulagərənə ŋga uusəra, ənjitə ɗii ənjatii magwaakəkii də bwaneanyinə kama kama patə, wata təya kyaara tə tii ka Yeesu. Yeesu a ɗəkəvə ciinəkii agyanətii də rəŋwə rəŋwə. Ca mbəɗəpaa də tii patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41Kə shigi ginaajiinə ashi ənji ŋgaaŋga'ə əsə də wazənə, əŋki tii ka Yeesu, “Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə hə!” Amma Yeesu a la ka tii ŋguruunə, ca təŋagi waɓənə a matii, acii ma təya, kə shii tii oo'i, ci nə Aləmasiihu.

42Pukənə ŋga ha, Yeesu a maɗə, ca palə ka hatə pooshi ənji davə. Daɓaala a ndzaŋə aalənə tə ci. Makə lii tii tə ci, kə mwayi tii səkəpaanə tə ci. Mamoomə tii ca dzəgi aɓitii shaŋə.

43Amma kə waɓi Yeesu ka tii, əŋki ci, “Ma kamə, ŋga'ə ka nyi nə dzənə ka harii vəranyinə, acii tyasə kə dəɓee nya waaza Ɲunyi Habara agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə davə əsə. Acii ka ətsə ha'ə sləkee Əntaŋfə ka nyi.”

44Də ha'ə gi ci də waazanə asəkə kuvə də'wanyinə agyanə hanyinə ŋga Yahudiya.

Luka 5

1Ma ka əndə'i uusəra, kə gi Yeesu, ca kəŋaanə ama uunəvə ŋga Ginazarətə.f Ənjə a shi laŋə aaɓiikii, dzaadzashinə nə tii, acii kə mwayi tii fa waɓənə ŋga Əntaŋfə.

2Ma nee Yeesu, wiitə kumbawalənyinə bəra'i ama ndzaŋa. Kə jaamagərə slanjiinəkii aa panə, təya caakuɓə slaaɗənyinatii.

3Wata Yeesu a ndərə aasəkə əndə'i kumbawalə ŋga əndə'i əndə ahadatii ɗii ləməkii Simoonə. Ca ba ka ci, “Əntsahəgərə də kumbawalənaaku gi'u ahada ma'inə.” Makə əntsahəgərəgi Simoonə də kumbawalətə, wata Yeesu a ndzaanə, ca ndzaŋə dzəgunə waɓənə ŋga Əntaŋfə ka daɓaala.

4Makə uudəpaa Yeesu waɓənə, ca ba ka Simoonə, “Ma ɗanəkwa, ŋgəruu kumbawalə, kəruu ka hatə ɗii ma'inə kurəŋə. Kaalavəmə slaaɗənyinə goonə da ənjaaku, koona upaa hərəfinə.”

5Əŋki Simoonə ka ci, “Daadə, kə ba'agiinə həmə ka təəmənə ta'a, amma taa gazha ŋga hərəfinə maneemiinə! Amma, makə ɗii ci hə bii keenə a ɗeenə ha'ə, takwa, kaa nya kaalagərə slaaɗənyinə.”

6Makə kaalagərə tii slaaɗənyinə, kə upaa tii hərəfinə ŋgaaŋga'ə ha'ə makə a tsaatsagi slaaɗənyinatii.

7Təya 'waa'wa tə hara ənjinyiitə asəkə əndə'i kumbawalə də ciinə, kaa təya shi ka tsakənə tə tii. Shinə nə ənjita, təya naanatə kumbawalənyinatii kyakya'ə də hərəfinə. Wata ɗanə nə kumbawalənyinə makə liipənə aagi ma'inə acii zəzəkəənə ŋga hərəfinə.

8Makə nee Simoonə Piita ha'ə, wata ca kulagi atsaa səɗə Yeesu, ca ba ka ci, “Əntsahəgi saaku Slandanəki, acii ma nya, ma'waslyakə əndə nə nyi.”

9Ma bii Simoonə ha'a, acii kə ŋgwalee ka tii da ənjaakii nə ɓəəzəənə ŋga hərəfiitə upaa tii ha'ə.

10Kə ŋgwalee əsə ka i Yakubu da Yoohana, manjeevənə ŋga Zabadiya, waatoo ənjinyiitə ca slənə ka hakii da Simoonə. Əŋki Yeesu ka Simoonə: “Ga ha ŋgwalə. Əntaa təəmə hərəfinə nə slənaaku ma'ə; amma daga ənshinə, təəmə ənji nə slənaaku.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Wata i Simoonə da ənjitə ci təya slənə da ci a maanyapaagi də kumbawalənyinə aanə ndəra, təya bwasee ka uushi'iitə patə, təya nə'u tə Yeesu.

12Ma ətə Yeesu asəkə əndə'i vəranə, wata əndə uyikuzənə a mbu'ya. Neenaakii ka Yeesu, ca gərə'waanə akəŋwaciikii, ca kədii tə ci, əŋki ci: “Tuutəta'ə Slandanəkya, maɗa ka luuvənə nə hə, ka mbeenə nə hə ka mbəɗəpaanə də nyi kaa nya shii ndzaanə malaaɓakii.”

13Wata Yeesu a təɗapaa ciinəkii, ca təɓətə tə ci, ca ba ka ci, “Awa, kə luuvə nyi. Mbəɗuu.” Pii wata uyikuzənətə a dzəgi ashi əndətə.

14Yeesu a ɗa ka ci bariya, əŋki ci, “Ga ha bapaa ka əndə sətə ɗii shaŋə. Amma, ma ɗanəku, duu aa ha limanə, ha ɓaarii ka ci naaku na, ca tsaamətə taa iitə nə hə. Ma daba'əkii, ha ɗa sataka makə sətə bii Muusa, kaa ənji patə a shii oo'i, kə mbə'i hə tanyi.”

15Amma, patə da ha'ə, agi dzənə nə ləmə ŋga Yeesu də waazanə aakəŋwə aakəŋwa. Wata dzaadzadənə nə daɓaala ka fa sətə ci Yeesu a ba i kaa ca mbəɗəpaa də ənji bwaneatə agitii.

16Amma, ma Yeesu, taa guci patə agi dzənə nə ci ka ɗa də'wa ka hatə pooshi əndə davə.

17Ma ka əndə'i uusəra, Yeesu a dzəgunə waɓənə ŋga Əntaŋfə ka ənja. Tə'i Farisanyinə da i maliminə dasə dasə aɓiikii. Kə shi tii daga asəkə patənə ŋga vəranyinə agyanə hanyinə ŋga Galili da agyanə hanyinə ŋga Yahudiya i də Urusaliima. Ma Yeesu, tə'i baawəɗa ŋga Əntaŋfə ashikii ŋga mbəəɗəpaa də ənji bwanea.

18Tə'i hara ənji kira mahurəməsə əndə pərəɓə asəkə ədza. Kə ali tii rəgwa ŋga dəməgərəginə də ci aasii ka yitə ɗii Yeesu davə, ka baneenə ka ci akəŋwaciikii.

19Amma kə təkuree tii ka upaa rəgwa acii ɓəzəkii nə ənja. Wata təya ndərəgi aanə kuva, təya tələgi nə ŋga kuvəta, təya ŋgərə mahurəməsə əndətə patə da i ədzaakii, təya jimagərəgi də ci dadavə, ɗaŋə dahadahadanə ŋga daŋkana akəŋwacii Yeesu.

20Makə nee Yeesu kə gi'i ənjinyiitə tə ci, əŋki ci ka əndə bwaneatə: “Əndəna, kə upaa hə tifyaginə ŋga 'waslyakəənaaku.”

21Makə fii maliminə da Farisanyinə ha'ə, wata təya ndzaŋə kaala hiima də banə oo'i, “Wu da nə əndənə ca geegi ka naakii nə makə Əntaŋfwa? Wu saŋə ca mbee ka tifyagi 'waslyakəənə ŋga ənda, maɗaamə Əntaŋfə rəŋwə dyaŋa?”

22Asee, ma Yeesu, kə shii ci sətə a ədzəmətii patə. Əŋki ci ka tii: “Ka mi də tsarə ŋga hiimatsə a nuunə ha'ə kwa?

23Ŋgutə palee də ŋgufənə saŋa? Gəɗə banə ka ci oo'ya, kə upaa hə tifyaginə ŋga 'waslyakəənaaku nii, anii gəɗə banə ka ci, Maɗuu, wiiwa?

24Amma takumə kaa nya ɓaarii koonə oo'i, ma nyi Uuzənə ŋga ənda, tə'i nyi da baawəɗa ŋga tifyagi 'waslyakəənə ŋga ənji ganə a duuniya.” Wata əŋki ci ka

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mahurəməsə əndəta, “Wanyinə ca ba ka hə, maɗətə, ŋgəruu ədzaaku, ha palə saaku aasii.”

25Wata hatsə əndətə a maɗətə akəŋwacii ənji patə. Ca ŋgərə ədzaakii, ca palə saakii aasii, ca dzə də dəlanə də Əntaŋfə.

26Ma patənə ŋga ənjitə dava, kə dzəgəpaa tə tii ka shaŋə. Wata təya ɗuunətə tə Əntaŋfə. Kə ŋgwali tii ŋgaaŋga'ə, təya ba, “Kə nee amə ka sə ŋga hurəshishinə ənshinə.”

27Ma daba'əkii, kə shigi Yeesu agyə. Wata ca lapaa tə əndə luu tsəka, ətə ɗii ləməkii Leewi. Dasə a kumu nə ci ka ha ŋga ɗa slənaakii. Əŋki Yeesu ka ci, “Shiwa atsaki.”

28Wata Leewi a maɗətə, ca bwasee ka uushi'iitə gatə patə, ca nə'u tə ci.

29Wata Leewi a dzə ka dzəgə əndzanə ka Yeesu gakii asii. Ɓəəzə ənji luu tsəka da hara ənji saakii əsa, kə liɓə tii da i Yeesu anə zəməta.

30Makə nee Farisanyinə da maliminatii ha'ə, təya ŋguŋgunə. Wata əŋki tii ka lyawarənə ŋga Yeesu, “Mi saŋə ɗii cuuna zəmə, una saasa uushi'inə da ənji luu tsəka, i da ma'waslyakə ənji ka ha rəŋwa?”

31Wata əŋki Yeesu ka tii, “Pooshi mandandaŋə ənji ka alə kuzəka, see ənji bwanea.

32Ma shi nyi aasəkə duuniya, əntaa kaa nya 'wa tə ənjitə ca slənə uushi də rəgwakii, amma ka 'waa'wanə tə ma'waslyakə ənji aaɓiiki, kaa təya unee ka 'waslyakəənatii, təya baanə ka Əntaŋfə.”

33Əŋki tii ka Yeesu, “Ma lyawarənə ŋga Yoohana, kə izee tii ka ɗa suumaya da də'wa. Ha'ə nə lyawarənə ŋga Farisanyinə əsə. Amma, ma lyawarənaaku natii, pooshi tii ka ɗanə ha'ə.”

34Yeesu a ənigi ka tii də waɓənə agyanə naakii nə, əŋki ci, “Yaci tə'i guviinə ŋga dagwa maɗanə ətə bii ci ka tii da məhuraakəya, maɗa kə gi tii ka luu maɗanəkəya, ka kavənə nə ənji tə tii ka ɗa suumaya kwa? Pooshi.

35Amma kadə nə uusəra a mbu'ya ətə nə ənjə a ŋgərəgi dagwa maɗanə aɓitii; saa'ikii nə təya ɗa suumaya.”

36Yeesu a ɗa ka tii əndə'i misaali, əŋki ci, “Pooshi əndə ca tsəərə kura kəjeerənə ka mbakənə də iirəkii. Maɗa kə ɗii ha'ə, ka saawaginə nə kura kəjeeriita. Pooshi kurakii ka ndzaŋənə da iirəkii əsə shaŋə.

37“Pooshi əndə ca ciirə kura ma'i inabi aasəkə iirə mbuurə kuvə'unə. Maɗa kə ɗii ha'ə, ka taginə nə mbuurə kuvə'unəkii acii əbunə ŋga ma'i inabi. Wata ma'i inabi a əjagi saakii, mbuurə kuvə'unə a saawagi əsə.

38Ma dəɓee, aasəkə kura mbuurə kuvə'unə ciirənə ənji kura ma'i inabi.

39Maɗa kə sii əndə ma'i inabi ətə uugi ta'avənə, paa ci ka moo sa kurakii ətə ma'ə ka əbunə. Ma banəkəya, ətə uugi ta'avənə palee də ŋga'əənə ka ətə ma'ə ka əbunə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Luka 6

1Ma ka əndə'i uusəra, waatoo uusəra ŋga əpisəka, paləginə nə Yeesu da lyawarənaakii dasəkə ra, waatoo rə ŋga aləkamaara. Ma ca dza, dzənə nə tii də əɓiiyə mana aləkamaara, təya takəɗə, təya tsəɓə.

2Ma dava, tə'i hara Farisanyinə. Makə nee tii ha'ə, təya ba ka tii: "Ka mi cuuna ɗa sətə maviimə bariya rəgwa ŋga ɗanə uusəra ŋga əpisəka?"

3Wata əŋki Yeesu ka tii, "Pooshi unə jaŋgii sətə ɗii Dawuda tii da ənjaakii saa'itə maɗəfənə a ɗa tə tii kuna?

4Kə dəməgərə ci aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca ŋgiragi burooditə ɗəkəpaa ənji ka Əntaŋfə, təya adə da ənjaakii, taa ŋgahi ma buroodita, pooshi bariya vii rəgwa ŋga adənə ka taa wu, maɗaamə ka limanyinə daanətii."

5Yeesu a tsakə banə ka tii, əŋki ci, "Ma nyi Uuzənə ŋga ənda, Slanda uusəra ŋga əpisəkə nə nyi."

6Makə mbu'ya əndə'i uusəra ŋga əpisəka, kə dəməgərə Yeesu aasəkə kuvə də'wa. Wata ca ndzaŋə dzəgunə waɓənə ŋga Əntaŋfə ka ənja. Ma dava, tə'i əndə ɗii ciizəmanəkii mantəkii.

7Davə nə maliminə da Farisanyinə əsə. Təya alə sə ŋga idəpaanə ashi Yeesu, kaa təya kərə tə ci aakəŋwacii gəŋwanə. Wata təya kanətsaa ka ci ginə, kaa təya nee mbu'u ka mbəɗəpaanə nə ci də əndətə uusəra ŋga əpisəka.

8Asee, kə shii Yeesu sətə agi haŋkalatii patə. Wata əŋki ci ka əndə mantə ciita, "Maɗətə, kəŋaanə." Maɗənə nə əndəta, ca kəŋaanə.

9Əŋki Yeesu ka maliminə da Farisanyinə, "Wiinə səndə cii kya moo ləgwanə koonə: iitə saŋə vii bariya gaamə kaamə rəgwa ŋga ɗana? Ɲga ɗa ŋga'əənə uusəra ŋga əpisəkə saanii, anii ŋga ɗa bwaya bwayaana? Ɲga mbəɗəpaanə də əndə saanii, anii ŋga zamaginə də ca?"

10Wata Yeesu a tsaaməgi aagitii patə, əŋki ci ka əndə mantə ciita, "Təɗapaa ciinəku." Ca təɗapaa ciinəkii. Wata kə ənəgərə ciinə ŋga əndətə makə ŋga ŋukə.

11Makə ɗii ha'ə, wata səkətii a ɓəəzəgi ka shaŋə. Təya ndzaŋə waɓənə agyanə makə sətə mbeenətii ka ɗanə də Yeesu.

12Ma ka əndə'i uusəra, kə ma'i Yeesu, kə ŋgirə ci aanə giŋwə ka ɗa də'wa. Ca ba'agi həmə ka ɗa də'wa.

13Makə puki ha, ca 'waa'watə lyawarənaakii aaɓiikii. Ca tagi harakii ahadatii pu'u aji bəra'i. Kə 'wii ci tə tii də masləkee ənja.

14Ma nə təya: Simoonə, ətə ikə ci ka ci əndə'i ləmə Piita, Andərawəsə ndzəkəŋuci Simoonə, Yakubu, Yoohana, Filibusə, Barətalamawusə,

15Mata, Tooma, Yakubu uuzənə ŋga Haləfa, Simoonə əndə moo dimwaanə ka hanyinaakii,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Yahuda uuzənə ŋga Yakubu ba'ə Yahuda Isəkariyootə. Ma uudəpaa ba'a, ci vii tə Yeesu aacii bwaya ənja.

17Ma daba'əkii, Yeesu a jimagərə da lyawarənaakii anə giŋuta, ca kəŋaanə a babara ka hatə ɗii lyawarənaakii ɓəzəkii. Ma davə əsa, tə'i daŋkana. Kə shi tii daga də Urusaliima da i asəkə hara vəranyinə anə hanyinə ŋga Yahudiya patə, da hara vəranyinə ama maɗuunə uunəva, waatoo vəranə ŋga Tiira da ŋga Sidoonə.

18Ma shi ənjitsə ha'a, ka fa sətə ci Yeesu a dzəgunə da ka upaa jamənə ŋga shishinətii. Kə mbəɗəpaa Yeesu də tii patə da i ənji ginaaji.

19Makə ɗii ci agi shiginə nə baawəɗa dashikii ka mbəɗəpaaginə də tii patə, patənə ŋga ənja, kə aali tii rəgwa ŋga dəba'ətənə tə ci.

20Wata Yeesu a tsaaməgi aagi lyawarənaakii, əŋki ci: “Tə'i barəkaanə ashuunə tyalakinə, acii ma unə, koonə də ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

21Tə'i barəkaanə ashuunə, unə ənə ka maɗəfənə ənshinə, acii kadə nuuna əburə gyaɗə. Tə'i barəkaanə ashuunə, unə ənə da kiinə a gyuunə ənshinə, acii kadə nuuna ɗa maŋushinə.

22Tə'i barəkaanə ashuunə maɗa əɓuyi ənji koonə, ənjə a laakə tuunə, ənjə a dzaana tuunə, ənjə a əɓipaa tuunə putə ŋga nə'unə goonə tə Uuzənə ŋga ənda.

23Ɗamə maŋushinə maɗa kə upaa uushi tuunə ha'ə makə ətsa, kamə kyalaliinə ŋga mooɗasəka, acii tə'i maɗuunə shikwa goonə kiɗə dagyə; acii ha'ə makə ətsə nji dzədzəshi'inə ŋga ənjitsə a əɓwa ka anabiinə ŋga ŋukə.

24“Amma, agi ŋgəra'wə nuunə, unə ənji gəna, acii kə agyuunə ŋwaŋuunə goonə kə uugi.

25Agi ŋgəra'wə nuunə, unə ənə maburəkii gyaɗə ənshinə, acii kadə nə maɗəfənə a kutsa tuunə. Agi ŋgəra'wə nuunə, unə ənə ka maŋushinə ənshinə, acii kadə nuuna ndzaanə makə ənji ŋga wa, ka ndzaanə nuunə da kiinə a gyuunə.

26Agi ŋgəra'wə nuunə, maɗa kə kuyirii ənji patə tuunə, acii ha'ə makə ətsə nji dzədzəshi'inə ŋga ənjitsə a kuyirii tə anabiitə nja jaarakə.”

27“Ma unə ənə ca fa tə nyi, wanyinə ka ba koonə, uuɗəmə tə ənjitə ca ka koonə daawaanə, una ɗa ŋga'əənə ka ənji ushanə tuunə.

28Kədiimə barəkaanə acii Əntaŋfə ka ənjitə ca mburəzə tuunə; una ɗa də'wa ka putə ŋga ənjitə ca ciɓee koonə.

29Maɗa kə tsagi əndə ka hə meeciinə ka hwahwaaməku, zhi'wee ka ci ka əndə'i hwahwaamə əsə. Maɗa kə gutsətə əndə baləwaaku, unee ka ci kaa ca ŋgərə kəjeerənaaku əsə.

30Taa wu kədii uushi aciiku, vii ka ci səkii. Maɗa kə gutsətə əndə uushaaku, ga ha ənə ka ləgwa ka ci səkii ma'ə.

31Danəkii ha'ə əsə, ɗamə ka ənji ndilə ndilə makə sətə mwayi unə ənjə a ɗa koonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32“Maɗa wata tə ənjitə ca uuɗə tuunə uuɗənuunə, paa unə ka upaa ŋunyi shikwa. Taa ma'waslyakə ənji maa, agi ɗanə nə tii ha'ə makə ətsa.

33Maɗa wata ka ənjitə ca ɗa koonə ŋga'əənə ɗanuunə ŋga'əənə, paa unə ka upaa ŋunyi shikwa. Taa ma'waslyakə ənji maa, agi ɗanə nə tii ha'ə makə ətsa.

34Maɗa ma nuunə ka vii dəmənə, wata ka ənjitə shii unə oo'i, kadə ənəvəginə nə tii koonə əsə, paa unə ka upaa ŋunyi shikwa. Taa ma'waslyakə ənji maa, agi ɗanə nə tii dəmənə ka ma'waslyakə ənji makə tii, kaa təya ənəvəgi ka tii makə ətəkii.

35Aciikii bii nyi koonə, uuɗəmə tə ənji daawaanə goonə. Ɗamə ka tii ŋga'əənə. Maɗa kə vii unə dəmənə ka ənja, goona ka nuunə davə ma'ə. Maɗa kə ɗii unə ha'ə, ka upaanə nuunə maɗuunə shikwa. Ka ndzaanə nuunə ka manjeevənə ŋga Əntaŋfə Əndə məghərəvənə ka shaŋə. Acii ma ca, ŋga'ə nə ci ka ənjitə pooshi ka ɗa yawa da ka ma'waslyakə ənja.

36Nəhəmə təgunuunə ŋga ənji makə sətə ci Dəsənuunə a nəhə təgunuunə goonə.”

37“Goona lagi gəŋwanə agyanə hara ənja. Ma Əntaŋfə əsa, paa ci na lagi gəŋwanə agyanuunə. Goona vii ka ənji ma'inə. Ma Əntaŋfə əsa, paa ci na vii koonə ma'inə. Tifyagimə tə ənjitə ca ɗa koonə bwaya bwayaanə. Ma Əntaŋfə əsa, ka tifyaginə nə ci tuunə.

38Ndiimə uushi ka hara ənja. Ka ndiinə nə Əntaŋfə koonə noonə əsə. Də ŋunyi kəŋwə nə Əntaŋfə a gəla koonə aasəkə mbuurənyinə goonə. Ma kəŋukəya, ka natənə nə ci, ca gaŋgəzətə, ca zhizhivətə ŋga'ə, ca haaja aa panə. Acii də kəŋutə gəliigyuunə ka ənji nə Əntaŋfə a gəlagi koonə noonə əsə.”

39Yeesu a ɗa ka tii misaali əsə, əŋki ci, “Pooshi muurəfə ka mbee ka ɓaarii rəgwa ka əndə'i muurəfə makə ci. Maa kə ɗii ha'ə, ka kwaalagərənə nə tii aasəkə gu'wə kyakya'ə.

40Pooshi lawarə ka paleenə ka maləmaakii də məghərəvənə. Amma taa ŋgutə əndə uugi dzəgunə uushi'inə, ka ndzaanə nə ci makə ŋga maləmaakii.

41“Ka mi saŋə cii kwa tsaamə uundzə kada agi ndzəkəŋu, ha bwasee ka rintə agiku naakwa?

42Iitə saŋə mbeenəku ka banə ka ndzəkəŋu oo'i, ‘Taku, kaa nya ŋgərəgi ka hə kada agiku’, yoo, paa hə ka nee ka rintə agiku naakwa? Hə əndə kərənə ka Əntaŋfə də bəra'i! Ma ɗanəkwa, ŋgərəgi rintətsə agiku zəku'i. Ma daba'əkii, ka neenə nə hə tahu tahu bahə ha ŋgiragi uundzə kada agi ndzəkəŋu.”

43“Pooshi poo ŋga mandikə ndikə ənfwə ka ndzaanə ŋgərəkiki. Pooshi poo ŋga maŋgərəkiki ənfwə ka ndzaanə ndikə ndikə əsə.

44Acii taa ŋgutə ənfwə patə, ka pookii shiinə ənja. Pooshi ənji ka slirəɓa pawə ŋga uudəvə a ənfwə dəhə uuɗa. Pooshi ənji ka slirəɓa pawə ŋga papawə a ənfwə məkaalənə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45Ma ŋunyi ənda, ŋunyikii ndzaanə slənaakii, acii ŋunyikii nə ədzəməkii. Ma bwaya əndə əsə, bwayakii ndzaanə slənaakii, acii bwayakii nə ədzəməkii. Acii sətə a ədzəmə əndə cii kəya nyagi.”

46“Ka mi saŋə nuunə ka 'wanə tə nyi Slandanə, Slandana, amma paa unə agi ɗa sətə cii kya ba koona?

47Takumə, a ɓaarii nyi koonə ndzaanə ŋga əndətə ca shi aaɓiiki, ca fa waɓənaaki, ca nə'utə əsə.

48Kə ndzaa ci makə əndətə ghənyi yaakii. Kə tələgi ci gu'wə kurəŋə, ca mbukə baŋgwə anə pasla. Kə ŋgyaara gəərə, kə shi ma'inə, kə naanə ka yikii. Amma, makə ɗii ci dəŋə dəŋə nə yita, maguguɗəmə.

49Amma, ma əndətə ca fa waɓənaaki, paa ci nə'utə, kə ndzaa ci makə əndətə ghənyi yaakii, wata ca ndzaŋə kanə agyanə hanyinə yadə tələgi gu'wə ka mbukənə. Makə ŋgyaara gəərə, ma'inə a naanə ka yikii. Wata ghəɓə kə uulagi yaakii, kə rarə'igi dza'ə.”

Luka 7

1Makə uudəpaa Yeesu baabagi waɓəətsə patə ka ənja, ca maɗə, ca palə aasəkə vəranə ŋga Kafarənahumə.

2Ma dava, tə'i əndə'i gawə ŋga soojiinə ŋga ha də Rooma. Tə'i mavaakii uu'i ci dərəva. Gwakə də ma də ma nə ci.

3Makə fii gawə ŋga soojiinə slənə ŋga Yeesu, wata ca sləkee ka hara gayinə ŋga Yahudiinə aaɓiikii ka banə ka ci, a shi ci ka mbəɗəpaanə ka ci də mavataakii.

4Maɗənə nə tii, palənə nə tii aaɓii Yeesu. Makə mbu'i tii, təya puutə tə ci, əŋki tii ka ci, “Tuutəta'ə! Kə mbu'i əndətsə bahə ha tsakə tə ci.

5Acii kə uu'i ci tə slikərənə gaamə ŋgaaŋga'ə. Ci ghənyi keenə kuvə də'wa əsə.”

6Wata Yeesu a maɗə, ca dzə da tii. Ma ətsə Yeesu kədəhə ka mbu'unə, wata gawə ŋga soojiitə a sləkee ka guviinəkii aaɓiikii kaa təya shi ka banə ka ci oo'i, “Slandana, ga ha zaarəgi naaku na, acii mambu'umə nyi bahə dzənaaku aa haki aasii.

7Ci ɗii paa nyi gi nyi saaki aaɓiiku. Amma bagi waɓənə rəŋwə, kə shii nyi, ka mbəɗənə nə mavaaki.

8Ma bii nyi ha'a, acii nyi maa, tə'i gayinə akəŋwaciiki, tə'i soojiitə cii kya ɗa ka tii gawuunə əsə. Ka mbeenə nə nyi ka banə ka əndə'i əndə: ‘Duu aa hatə!’ wata ca palə. Nya ba ka əndə'i əndə əsə: ‘Shiwa!’ ca shi. Nya ba ka mavaaki: ‘Slənuu sətsə ha'ə!’ ca slənətə ha'ə.”

9Makə fii Yeesu waɓəətsa, kə ɗii ka ci ka sə ŋga hurəshishinə nə haala ŋga gawə ŋga soojiita. Ca zhi'wagi aaɓii daɓaalatə aɓiikii, əŋki ci ka tii, “Wanyinə ca ba koonə: taa ahada ənji Isərayiila maa, paa nyi sha lapaa əndətə gi'i tə nyi makə ŋga əndətsa.”

10Makə ənya ənjitə sləkee gawə ŋga soojiitə aasii, ma lapaa təya, kə mbə'i mavata.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Pii ma daba'əkii, Yeesu a madə, ca dzə aasəkə vəraatə dii ləməkii Nayinə. Kə gi lyawarənaakii da ɓəzə daɓaala atsakii əsə.

12Mbu'unaakii kədəhə da mayi ŋga vəranə, wata təya guŋugərə da ənji təya kərə wə aa gu'wə. Ma əndətə əŋki, ci nə uuzənəkii rəŋwə acii məci. Ma məci əsa, kə əntəgi ŋgurii. Ənji vəraatə laŋə dzatə də nə aɓii miita.

13Makə nee Yeesu Slandanə ka ki, ca nəhə təgunuunatə. Əŋki ci ka ki, “Ga ha tuu.”

14Wata ca əntsahətə, ca təɓətə kararaata. Ənji kərə wutə a kəŋaanə. Əŋki Yeesu ka wuta, “Dagwana, wanyinə ka banə ka hə: madətə!”

15Wata bərəkutə wutə a madətə, ca ndzaanə dasə, ca ndzaŋə waɓənə. Wata əŋki Yeesu ka məci, “Wiinə uuzənaaku.”

16Makə dii ha'ə, wata ŋgwalənə a kəsəgi tə ənjitə patə ka shaŋə. Təya duunətə tə Əntaŋfə, təya ba, “Kə shigi maduunə anabi agyaamə. Kə shi Əntaŋfə ka tsakə tə ənjaakii.”

17Ma waɓəətsə bii ənji agyanə Yeesu, kə dəlagi agyanə hanyinə ŋga Yahudiya patə, dəŋə aagyanə hanyinə ətə dii tii naahə riɓə.

18Kə dzəgunəgi lyawarənə ŋga Yoohana ka ci uushi'iitsə daadii patə. Wata ca 'wa ənji bəra'i ahadatii,

19ca sləkee ka tii aaɓii Yeesu Slandanə ka ləgwanə ka ci oo'i, “Hə nə əndətə na shi nii, anii a gəreenə əndə'i əndə pama?”

20Makə mbu'i lyawariitə bəra'i aaɓii Yeesu, təya ba ka ci, “Yoohana əndə da bapətisəma sləkee keenə aaɓiiku ka ləgwanə ka hə: Hə nə əndətə na shi nii, anii a gəreenə əndə'i əndə pama?”

21Ma saa'ikii ha'a, kə mbədəpaa Yeesu də ənji bwanea ɓəzəkii. Kə luupaa ci ənji acii ginaaji. Kə wunəgi ci ginə ŋga muurəfinə laŋə əsə.

22Wata ca jikəvə ka lyawariitə sləkee Yoohana aaɓiikii, əŋki ci, “Ənəmə, una dzə ka banə ka Yoohana sənə cuuna nee da sənə cuuna fa. Waatoo, agi wuunənə nə ginə ŋga muurəfinə, agi wiinə nə mahurəməsə ənja; ənji uyikuzəna əsə, agi mbədənə nə tii. Agi wuunənə nə liminə ŋga kadəguləminə, agi madeenə nə ənji ka mamməətə ənja, agi waazanə nə ənji Ɗunyi Habara ka maaghiinə əsə.

23Tə'i barəkaanə ashi əndətə pooshi na unee ka nə'unə tə nyi.”

24Makə pyalə lyawarənə ŋga Yoohana satii, wata Yeesu a ndzaŋə waɓənə ka daɓaala agyanə Yoohana, əŋki ci, “Ya saa'itə gyuunə aaɓii Yoohana aagi bilina, mi saŋə mwayi unə neena? Kuzənə ətə ca ba'agi agi mədə kwa?

25Aa mi gyuunə ka caamanə da? Ka caama əndətə ŋgii dagwa kəjeerənə kwa? Ma ənji waha ətə ca kaala ŋunyi kəjeerənə ha'a, asii ga meeminə nə tii.

26Bamə ka nyi, mi gyuunə ka caamanə kwa? Anabi gyuunə ka caamanə kwa? Ha'ə tanyi, sətə palee ka anabi gyuunə ka caamanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Acii ci nə əndətə waɓi malaaɓa ləkaləkatə agyanəkii. Ma bii Əntaŋfə: ‘Wanyinə ka sləkeenə ka masləkee əndaaki, kaa ca ta ka hə kəŋwanə, ca haɗatəgi ka hə də rəgwa taabu'u nii kwa dzə.’ ”

28Yeesu a tsakə banə, əŋki ci, “Wanyinə ca ba koonə: Ma Yoohana, pooshi ənji sha pwayi əndə ganə a duuniya ətə palee ka ci. Amma ma əndətə palee də uundzuundzuunə agi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, kə palee ci ka Yoohana.”

29Makə fii daɓaala da ənji luu tsəkə tə waɓəətsə waɓi Yeesu, kə dəlii tii də Əntaŋfə makə ɗii ci kə liwə tii yiɓə bapətisəma acii Yoohana.

30Amma ma Farisanyinə da maliminə, kə kaaree tii ka luu hiima ŋga Əntaŋfə. Ci ɗii pooshi tii liwə yiɓə bapətisəma acii Yoohana.

31Əŋki Yeesu əsə, “Də mi saŋə mbərə mbərətəginəki də ənji ŋga zamanana? Tə wu saŋə pusha təya?

32Kə ndzaa tii makə manjeevənə təya ɓuurə asəkə luuma, təya 'waa'wa hara manjeevənə makə tii, təya ba, ‘Kə əgiinə koonə uuɗaləma, pooshi unə ujə. Kə kii inə koonə wanyanə ŋga wa, amma, matuumuunə.’

33Ma bii nyi ha'a, acii makə shi Yoohana əndə ɗa bapətisəma, kə ɗii ci suumaya, paa ci sii ma'i inaba. Makə nee unə ha'ə, əŋkyuunə, ‘Əndə gu'wə nə ci’.

34Amma makə shi nyi naaki, nyi Uuzənə ŋga ənda, agi adənə nə nyi zəma, nya sa ma'i inaba. Yoo, əŋkyuunə əsə, ‘Tsaaməmə tə əndətsa, bwaŋkara nə ci, masa ma'i inabi, guva ŋga ənji luu tsəka da hara ma'waslyakə ənji nə ci!’

35Patə da ha'ə, ma ənjitə liwə hiima ŋga Əntaŋfə, agi ɓaariinə nə tii tantanyinəkii.”

36Tə'i əndə'i əndə Farisa 'wii tə Yeesu aa hakii aasii ka zəma. Yeesu a dzə aa ha əndəta, ca ndzaanə ka zəma.

37Asee, tə'i ma'waslyakə minə davə də vəra. Makə fii ki oo'i, ga Farisatə asii nə Yeesu ka zəma, kya ŋgərə əbwəf urədya,

38kya kira, kya gwaŋaanə atsa səɗə Yeesu daba'akii, kya tuu. Wata əjanə nə kiinatə aaba'a səɗə Yeesu. Kya ŋgərə, kya taaɗəgi də shiŋkinə ŋga nətə, kya paatə səɗəkii, kya buləvə urədya aa dəvə.

39Ma Farisatə 'wii tə Yeesu aa hakii aasii, makə nee ci ha'ə, əŋki ci də səkəkii, “Maci anabi nə əndətsə tanyi, kaɗa kə shii ci taa wu nə miitsə ca dəba'ə tə ci; taa mi nə ki əsə, ka shiinə nə ci; waatoo, ma'waslyakə əndə nə ki.”

40Wata Yeesu a ba ka Farisata, “Simoonə, tə'i nyi da sə ŋga banə ka hə.” Əŋki Simoonə ka ci, “Waɓuu ɗii, Maləma.”

41Əŋki Yeesu ka ci, “Tə'i əndə nyi'u tə ənji bəra'i dəmənə. Ca nə'u tə əndənə hwaslə gya'ə tufə. Ca nə'u tə əndə'i əndənə əsə hwaslə tufə pu'unə.

42Makə pooshi taa wu mbee ka ki'i dəməətə agitii, wata əndətə a bwasee ka tii ka dəməəta. Ya ətsa, ŋgutə agi ənjitsə bəra'i palee də uuɗənə tə ca?”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

43Əŋki Simoonə, “Ma nee nyi naaki, əndətə ɗii dəmənə ŋgaaŋga'ə atsakii palee də uuɗənə tə ci.” Əŋki Yeesu ka ci, “Gooŋgaaku.”

44Wata ca zə'ugi aaɓii miita, əŋki ci ka Simoonə, “Kə nee hə ka miitsətsə nii? Kə gimagərə nyi aa haku aasii, amma pooshi hə bii oo'i, wa ənjə a əgəcii ma'inə ka nyi, ənjə a yiɓəgi ka nyi də səɗəki. Amma, ma miitsa, kə yiɓəgi ki ka nyi səɗəki də kiinatə, kya taaɗəgi də shiŋkinə ŋga nətə.

45Ma ha, paa hə nəhəpaa tə nyi ŋga'ə. Amma, ma kya, makə gimagərə nyi aa haku aasii, paa ki bwasee ka paatə səɗəki.

46Ma ha, pooshi hə əji ka nyi maarə aanəki. Amma, ma kya, kə əji ki ka nyi urədya aaba'a səɗəki.

47Aciikii ka banə nə nyi ka hə əsə: ma maɗuunə uuɗəətsə ŋgiragi miitsa, kə ɓaarii oo'i, kə upaa ki tifyaginə ŋga 'waslyakəətə ɗaaɗii ki patə. Amma, ma əndətə tifyagi Əntaŋfə ka ci 'waslyakəənaakii gi'u, gi'u nə uuɗənaakii əsə.”

48Wata əŋki Yeesu ka miita, “Kə upaa hə tifyaginə ŋga 'waslyakəənaaku.”

49Ma ənjitə cii kəya zəmə da tii, kə bii tii də səkətii, “Wu da nə əndənə ca tifyagi 'waslyakəənə əsa?”

50Amma əŋki Yeesu ka miita, “Kə upaa hə luupaanə putə ŋga gi'inaaku tə nyi. Duu agi jamənə.”

Luka 8

1Ma daba'əkii, Yeesu a maɗə, ca dzə ka vəra ka vəra, ca dzə də waaza Ɲunyi Habara agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə. Kə nyi'u lyawarənaakii pu'u aji bəra'i tə ci.

2Kə nyi'u hara makinə tə ci əsə ətə mbəɗəpaagi ci də tii acii ginaaji da bwanea. Waatoo, Mariyaama Magədalina ətə lyakagi Yeesu ginaajiinə məɗəfə ashitə,

3Yawana, minə ŋga Kuza. Ma ŋgurii, ci nə kadala ŋga yi ŋga ŋwaŋwə Hirudusə. Suzana da hara makinə ɓəzəkii. Ma tii pata, kə cakə tii tə i Yeesu də gənatii.

4Ma saa'ikii, kə ma'ya ənji asəkə vəranyinə patə, təya shi aaɓii Yeesu. Makə dzii daɓaala də na, wata Yeesu a ndzaŋə waɓənə ka tii də ɗa misaali, əŋki ci:

5“Tə'i əndə gi aasəkə rə ka giirə slikərənə. Ma ca giirə, hara slikərənə a kwaala ahada rəgwa, ənjə a wiigi'i anəkii. Əginyinə əsa, təya shi, təya ɗəmətə.

6Hariinəkii əsə a kwaala ama pasla, ca givagi, ca huurəgi, makə pooshi marəɓə hanyinə.

7Harii slikərənə əsə, təya kwaala aagi dəha. Gərənə nə tii kyakya'ə da dəha. Dəhəkii a pa'aanə ka səkəŋwa.

8Ma harakii, kə kwaalii tii anə ŋunyi hanyinə. Təya dəvə, təya gərə, təya əji hi'wa. Taa ŋgutə patə, kə vii ci ŋunyi cifanə gya'a gya'a.” Makə uudəpaa Yeesu waɓəətsa, wata ca wazəgi də ŋgeerənə, əŋki ci, “Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Ma daba'əkii lyawarənə ŋga Yeesu a ləgwa ka ci, əŋki tii, “Mi mwayi misaalitsə ɓaariina?”

10Əŋki Yeesu ka tii, “Ma unə kamə, koonə vii Əntaŋfə rəgwa ŋga shii ma'umbee uushi'inə ŋga ŋwaŋuunaakii. Amma, ma hara ənja, see də misaali fanətii; kaa təya tsaamə, amma paa tii ka neenə; kaa təya kapaa liminətii, amma paa tii ka paaratəginə.”

11“Wiinə səndə mwayi misaalitsə ɓaariinə: ma slikərəətsa, kə ndzaa ci makə waɓənə ŋga Əntaŋfə.

12Ma slikərəətə kwaalii ahada rəgwa, tii nə ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə. Wata Seetanə a shi, ca ɗəməgi waɓəətə a ədzəmətii, acii ga təya vii gooŋga ka Əntaŋfə kaa təya upaa luupaanə.

13Ma slikərəətə kwaalii ama pasla əsə, tii nə ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə, təya luu də mooɗasəka. Amma pooshi waɓənəkii əji slərəginə a ədzəmətii. Ci ɗii paa tii ka ta'avənə agi nə'unə. Maɗa kə upaa ŋgəra'wə tə tii, təya bwasee.

14Ma slikərəətə kwaalii aagi dəha, tii nə ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə. Amma ma agi ndzaanatii, ka kavənə nə tii natii nə ka buurə uushi'inə kama kama, təya suuna gəna, təya alə sətə ca kaɗeesəkə ka tii. Pooshi ŋunyi uushi ci təya mbee ka ɗatənə.

15Ma slikərəətə kwaalii anə ŋunyi hanyinə, tii nə ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə, təya kəsəpaa təŋə təŋə də ədzəmə rəŋwə, təya ndzaanə də sə'watənə, təya ɗa ŋunyi uushi ətə ca nafa.”

16“Pooshi əndə ca kavə gunə aasəkə garəkuwa ka umbətənə də ɗəva taa ka kapaanə atsa ədərə əsə. Amma ka kapaanə nə ənji garəkuwa ka madzəgamə ha, ka ənjitə ca dəəmə aa kumu a nee ka ha camə.

17Taa mi patə ɗii ma'umbeekii kadə na shigi aa babara. Ma sətə pooshi ənji shii, kadə nə ənjə a shii, kadə na shigi aa babara əsə.

18“Damə haŋkala agyanə fanə goonə! Acii ma əndətə da kuɗəpəshinə ŋga paaratə də sətə cii kəya fa, ka ci tsakənə ənji paaratəginə. Amma ma əndətə pooshi kavə nəkii davə, taa ətə gi'u agi hiimaakii maa, ka luuginə nə ənji.”

19Ma daba'əkii, kə shi i məci Yeesu da ndzəkəŋushi'inəkii kaa təya nee ka ci. Amma kə təkuree tii ka mbu'unə aaɓiikii, pooshi rəgwa acii daɓaala.

20Wata ənjə a ba ka Yeesu, “Watiitsə i muu tii da ndzəkəŋushi'inəku agyə, kə mwayi tii neenə ka hə.”

21Amma wata əŋki Yeesu ka tii, “Ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə, təya slənətə sətə bii ci, tii nə yaayi da ndzəkəŋushi'inəki.”

22Ma ka əndə'i uusəra, kə ndərəvə Yeesu da lyawarənaakii aasəkə kumbawalə. Əŋki ci ka tii, “Taŋəgyaamə aa taŋəgi uunəva.” Təya maɗə, təya palə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Ma təya dzə də taŋənə də kumbawalə, Yeesu a tsəfə ŋunyinaakii. Wata mandalə mədə a ndzaŋə kyanə anə uunəva. Ma təya nee, nanə nə ma'inə aasəkə kumbawala kaa təya za.

24Wata təya əntsahətə aaɓii Yeesu, təya madɗee ka ci, əŋki tii ka ci: “Daada, Daada, wanaamə ka zanə.” Yeesu a vədɗəhə, ca la ŋguruunə ka mədə da ka ma'iitə ca mbudə aadəgyə aadəgyə. Wata shakətə təya ənəgi, təya dədəkə kyakya'ə.

25Əŋki Yeesu ka lyawarənaakii, “Pooshi ma'ə vii gooŋga goonə kuna?” Amma, ma təya, kə ŋgwaləgi tii. Kə dii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə əsə. Təya laagwashi ahadatii, “Wu saŋə nə əndəna? Taa mədə da ma'inə maa, agi waɓənə nə ci ka tii, təya fa tə ci.”

26Makə taŋəgi Yeesu da lyawarənaakii aa taŋəgi uunəvə ŋga Galili, waatoo aanə hanyinə ŋga ənji Gyarəgasinə,

27jimagərənaakii asəkə kumbawala, wata təya guŋəgərə da əndə'i əndə vəranəkii da ginaajiinə ashikii. Kə uugi baanə laŋə makə tikə ci da kəjeerənə əsə. Paa ci ka ndzaanə asii. Amma ahada gu'u ənji nə ndzaanaakii.

28Neenaakii ka Yeesu, wata ca ka vurənə, ca shi, ca kulagi akəŋwaciikii, ca ŋgəree ka uurakii, əŋki ci, “Yeesu Uuzənə ŋga Əntaŋfə Əndə məghərəvənə, mi cii kwa alə ashiki kwa? Tuutəta'ə! Ga ha ciɓə də nyi.”

29Ma bii ci ha'a, acii kə bii Yeesu ka ginaajitə kaa ca dzəgi. Ma ginaajikəya, kə nji kəya kəəsə tə əndəkii ŋgaaŋga'ə. Acii ha'ə, mapa'əkii nji əndətə a ndzaanə da i mahyakahyaka'ə aciikii da asədəkii. Amma, patə da ha'ə ca dzə də ɓwaatəginə. Ginaajikii a kagi tə ci aagi bilinə.

30Wata Yeesu a ləgwa ka ci, əŋki ci, “Iitə nə ləməkwa?” Əŋki ci, “Ma ləməkya, Ɓəzəkii.” Ma bii ci ha'a, acii ɓəzəkii nə ginaajinyiitə dzii də nə ashikii.

31Wata ginaajinyiitə a dza ciinə ka Yeesu, acii ga ca bii ka tii dzənə aasəkə makurəŋə gu'u ŋga zanə.

32Ma dava, tə'i gəranə ŋga dagəliinə ca alə zəmatii ashi dəŋgəra. Wata ginaajinyiitə a kədii acii Yeesu kaa ca vii ka tii rəgwa ŋga dzəgərənə aashi dagəliita. Wata Yeesu a vii ka tii rəgwakii.

33Təya shigi ashi əndəta, təya dzə, təya dzəgərə aashi dagəliita. Wata dagəliitə a hwayagərə, təya kwaalagərə aagi uunəva, təya zagi davə patə.

34Makə nee magəriinə ŋga dagəliitə ka sətə dii, təya huyipaa, təya kərə makii aasəkə vəranə da aanə hanyinəkii patə.

35Makə fii ənjita, wata təya shigi ka tsaamə sətə dii. Təya mbu'yagərə aaɓii Yeesu, təya lapaa əndətə dzəgi ginaajinyiitə ashikii dasə a panə aɓiikii. Da i kəjeerənə ashikii nə ci, kə ənya haŋkalaakii. Wata təya ŋgwaləgi.

36Ma ənjitə nee də ginətii makə sətə mbə'i əndə ginaajita, kə jigunyi tii ka ənjitə shi daba'a.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Wata ənjinyiitə anə hanyinə ŋga Gyarəgasinə patə a ba ka Yeesu, wa ca dzəgi ka tii anə hanyinatii, acii kə ŋgwali tii ka shaŋə. Wata Yeesu a ndərə kumbawalə ka palənə saakii.

38Wata əndətə dzəgi ginaajitə ashikii a kədii acii Yeesu kaa ca dzə atsakii. Amma pooshi Yeesu luuvə ka ci, əŋki ci ka ca,

39“Ənuu saaku aasii. Duu dzəgunəgi ka ənji sətə ɗii Əntaŋfə ka putaaku.” Palənə nə əndəta, ca dzə də baaba ka ənji patə asəkə vəranə sətə ɗii Yeesu ka putaakii.

40Ənyanə ŋga Yeesu, kə liwə ənji tə ci ŋgaaŋga'ə, acii agi gəranə tə ci nji tii patə.

41Tə'i əndə'i əndə ətə ɗii ləməkii Jayirusə. Ma ca, gawə nə ci asəkə kuvə də'wa davə də vəra. Kə shi ci aaɓii Yeesu, ca gərə'waanə atsaa səɗəkii, ca dza ka ci ciinə kaa ca dzə aa hakii aasii.

42Acii tə'i uuzənaakii rəŋwə, uncitə minəkii. Kə ɗii fəzatə taa pu'u aji bəra'i. Pooshi labaɗatə, də ma də ma ha'ə nə ki. Ma Yeesu a dzə aa ha əndəta, kə tsəkuyi ənji ŋgaaŋga'ə anəkii. Pooshi rəgwa ŋga zə'uginaakii acii ənja.

43Tə'i əndə'i minə agi ənjita, ciɓee bwanea ka ki fəzə pu'u aji bəra'i. Uushi'inə nja ɗa tə ki. Kə zamagi ki də gənatə patə ka ənji kuzhikinə, amma pooshi əndə mbee ka mbəɗəpaanə də ki.

44Wata kya əntsahətə aaɓii Yeesu da ba'akii, kya təɓətə kəjeerənaakii. Pii wata kə dzəgi bwaneatə ashitə.

45Əŋki Yeesu, “Wu daa uree ka nya?” Əŋki patənə ŋga ənji ka ci, əntaa tii. Əŋki Piita ka ci, “Daadə, laŋə nə ənji aɓiiku, pooshi ha ŋga zə'uginə.”

46Əŋki Yeesu, “Amma tə'i əndə uree ka nyi, acii kə fii nyi tə'i baawəɗa shigi ashiki.”

47Makə nee miitə kə puki ba'atə, wata kya shi. Shishinətə a dzə də udzənə acii ŋgwalənə. Kya gərə'waanə akəŋwacii Yeesu, kya ndzaŋə dzəgunənə ka ci akəŋwacii ənji patə taa ka mi uree ki ka ci, i makə sətə upaa ki mbəɗənə pii əsə.

48Wata əŋki Yeesu ka ki, “Uuzənaakya, kə mbə'i hə putə ŋga gi'inaaku tə nyi. Duu agi jamənə.”

49Daga Yeesu ma'ə ma'uudəpaamə waɓənə ha'ə, kə mbu'ya əndə yi ŋga Jayirusə. Əŋki əndətə ka Jayirusə, “Kə uudee uuzəətə ka na. Ga ha ənvutə tə maləmə ma'ə.”

50Amma, makə fii Yeesu ha'ə, wata əŋki ci ka Jayirusə, “Ga ha ŋgwalə. Vii gooŋga ka Əntaŋfə, ka mbəɗənə nə uuzənaaku.”

51Makə mbu'i Yeesu aa ha Jayirusə, makapaamə ci rəgwa taa ka wu ka dəməgərənə atsakii maɗaamə ka i Piita, da Yoohana, da Yakubu da ka i dii uuzəətə da məci.

52Ənji patə davə asii, ka tuunə, təya ŋgəərə ma. Wata əŋki Yeesu ka ənji, “Goona tuu. Ma uuzəətsa, əntaa əntənə əŋki ki, amma ŋunyinə cifə ki.”

53Wata təya ŋusəgi tə ci acii kə shii tii, kə əŋki uuzəətə tanyi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

54Amma wata Yeesu a kəsətə tə uuzəətə ka ciinə, ca ba ka ki də ŋgeerənə, “Əndzəgəna, maɗətə!”

55Wata kə ənyatə əpinə ama uuzəəta. Kya maɗətə pii. Wata əŋki Yeesu, wa ənjə a vii ka ki zəma.

56Ma sətsa, kə ɗii ka sə ŋga hurəshishinə ka i dii da məci uuzəətə ka shaŋə. Amma Yeesu a ba ka tii, ga təya bapaa sətə ɗii taa ka wu.

Luka 9

1Yoo, kə dzatəgi Yeesu də lyawarənaakii pu'u aji bəra'i, ca vii ka tii baawəɗa da rəgwa ŋga lyaakaginə də ginaajiinə patə, təya mbəɗəpaa də ənji bwanea.

2Wata ca sləkee ka tii, kaa təya dzə də waazanə agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, təya mbəɗəpaa də ənja.

3Ma ətsə kaa təya palə, əŋki ci ka tii, “Goona ŋgərə taa mi ka dzəginə, taa zala, taa mbuura, taa zəma, taa kwaɓa əsə. Taa wu agyuunə, ga ca dzə da kəjeerənyinə bəra'i.

4Maa kə gyuunə aasəkə əndə'i vəranə, ndzaamə ga ənjitə liwə tuunə ahatii asii, dəŋə ka saa'itə nuunə maɗə gatə.

5Ma vəraatə maluumə ənji tuunə dava, shigimə sə goonə davə. Gwa'agimə bərəbərə ŋga vəraatsə asəɗuunə, unə dzə sə goonə. Ci na ɓaarii ka tii oo'i, maɗamə tii ŋga'ə.”

6Wata maɗənə nə tii, təya palə, təya dəəmə aasəkə vəranyinə kama kama, təya waaza Ɲunyi Habara, təya mbəɗəpaa də ənji bwanea taa da patə.

7Makə fii Hirudusə, ŋwaŋwə anə hanyinə ŋga Galili, sətə ɗaaɗii patə, wata kə gwazəgi haŋkalaakii. Acii agi banə nə hara ənji, “Kə ma'i Yoohana agi maməətə ənja.”

8Hara ənjə a ba, “Anabi Iliya jigagi.” Ma hara ənji əsa, təya ba, “Əndə'i əndə agi anabiinə ŋga ŋukə maɗətə agi maməətə ənja.”

9Amma kə bii Hirudusə, “Ya makə kə shi nya lagi nə ŋga Yoohana, wu da nə əndətsə cii kya fa, ənjə a mbuɗə maɗa uushi'inaakii ha'a?” Wata Hirudusə a ndzaŋə aalənə tə Yeesu kaa ca nee ka ci.

10Ma ənjitə sləkee Yeesu ka tii ka waazanə, kə ənya tii aaɓiikii, təya ba ka ci sətə ɗaaɗii tii patə. Wata Yeesu a 'wagi tə tii daanətii, təya əntsahəgi dzaɗə da ənja, aadəɓii vəranə ŋga Batəsayida.

11Asee, kə fii daɓaala. Wata təya ndzaŋə nə'unə tə ci aa dəvə. Yeesu a luu tə tii. Ca waɓə ka tii agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə. Ma ənjitə ca moo mbəɗəpaanə də tii əsə, kə mbəɗəpaa ci də tii.

12Ma ətsə uusəra kədəhə ka kulanə, wata lyawarənaakii pu'u aji bəra'i a əntsahətə aaɓii Yeesu, təya ba ka ci, “Bawə ka ənjitsə, wa təya palə aasəkə vəranyinə da i aasəkə makədəhə kədəhə giwanyiitsə a makwakwa, kaa təya upaa zəmə da ha ŋga baanə davə. Acii ma gana, agi bilinə naamə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Amma əŋki Yeesu ka tii, “Unə nə vii ka tii zəma.” Əŋki tii ka ca: “Pooshi zəmə acii inə bahə viinə ka tii. Wata buroodi tufə da hərəfinə bəra'i nəndə acii inə. Madaamə inə kə gi ka ira zəmə, pooshi ka mbu'unə ka patənatii.”

14Ma bii tii ha'ə, acii ŋguyirənə daanətii maa, ka ɗanə nə tii bahə dəbu'u tufə. Wata əŋki Yeesu ka lyawarənaakii, “Kaalamə kurəgənyinə. Ndzaneemə ka ənja. Taa ka ŋgutə kurəga, wa ənji bahə tufə pu'unə a ndzaanə.”

15Wata təya ndzanee ka ənjitə patə.

16Yeesu a ŋgərə burooditə tufə da hərəfiitə bəra'i, ca madee ka ginəkii aadəgyə, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca ɓaatsəpaa, ca vii ka lyawarənaakii kaa təya təəkəpaa ka daɓaala.

17Ənji patə a zəmə, təya əburə. Ma daba'əkii, lyawarənaakii a tsəəkətə tə ətə mbəɗaanə, ɗəvə pu'u aji bəra'i.

18Ma ka əndə'i uusəra, Yeesu a ɗa də'wa daanəkii. Aɓiikii nə lyawarənaakii əsə. Yeesu a ləgwa ka tii, əŋki ci, “Wu saŋə nə nyi ci ənjə a ba?”

19Əŋki tii ka ci, “Ma nə hara ənji ka bana, hə nə Yoohana əndə ɗa bapətisəma. Ma hara ənji əsə, agi banə nə tii, anabi Iliya nə hə. Hara ənji əsə, agi banə nə tii, əndə'i əndə agi anabiinə ŋga ŋukə madətə agi maməətə ənja.”

20Əŋki Yeesu, “Ya unə noona, wu nə nyi cuuna ba?” Piita a jikəvə, əŋki ci, “Hə nə Mataɗəkii dacii Əntaŋfə.”

21Wata Yeesu a ɗa ka tii bariya, əŋki ci, “Goona bapaa sətsə taa ka wu shaŋə.”

22Ma daba'əkii ca waɓə agyanə naakii nə, əŋki ci ka tii, “Tyasə ma Uuzənə ŋga ənda, see a sa ci ciɓənyinə laŋə. Kadə nə gayinə da madiigərə limanyinə da maliminə a kaaree ka ci, ənjə a ɓələgi tə ci. Ma ka makkənə ŋga uusəra, ka madənə nə ci agi maməətə ənja.”

23Wata əŋki Yeesu ka ənji patə, “Taa wu patə ca moo nə'unə tə nyi, tyasə see a kaaree ci ka naakii nə, ca ŋgərə ənfwə ŋga gwa'avənə tə ci aashikii, ca nə'u də nyi uusəra patə.

24Taɗa wu patə ca ɗa gazhi'waanə ŋga gərətə əpinaakii, ka əteenə nə ci ka əpinəkii. Amma, taa wu patə ətee ka əpinaakii putə ŋga nə'unə tə nyi, ci na luupaa əpinaakii.

25Mi saŋə nə bwatya ŋga upaa patənə ŋga uushi'inə asəkə duuniya, amma əndə ətee ka əpinaakəya? Pooshi bwatyakii.

26Acii maɗa kə ɗii ayinə tə əndə ka waɓənə agyanəki da agyanə waɓənaaki, ma nyi Uuzənə ŋga ənda, kadə nə ayinə a ɗa tə nyi ka waɓənə agyanə əndəta uusəratə nii kya shi da i məghərəvənə geenə da Daadə da ŋga malaaɓa malaa'ikanyinə.

27Tantanyinə cii kya ba koonə: tə'i hara ənji ahadaamə na nee də ginətii, tii ma'ə maməətəmə, ka ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.”

28Makə bii Yeesu waɓəətsə ha'ə, ma daba'a baanə taa tighəsə, kə ŋgirə ci tə i Piita, da Yoohana da Yakubu, təya ndərə aanə giŋwə kaa ca ɗa də'wa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Ma ca ɗa də'wa, wata kə zə'ugi kəŋwaciinəkii, kə uuɗagi kəjeerənaakii talə talə, agi ɓərənə əsə.

30Ndza'a gi'u ha'ə, wata watiitsə ənji bəra'i, təya waɓəshi da Yeesu. Waatoo i Muusa da Iliya.

31Kə jigagi tii da məghərəvənə. Təya waɓə agyanə aniya ŋga mbu'utəgi də slənaakii, waatoo əntənaakii də Urusaliima.

32Asee, kə kwaalagi i Piita da ənjitə aɓiikii ca'ə ca'ə ka ŋunyinə. Makə vəɗəhətə tii, wata təya nee ka məghərəvənə ŋga Yeesu da ənjitə bəra'i aɓiikii.

33Makə nji ənjitə bəra'i a ɗa rəgwa ŋga təkəginə da Yeesu, əŋki Piita ka ci, “Daada, ŋga'ə ɗii makə ganə niinə. Taku keena ratə koonə tsakabanyinə makkə: naaku rəŋwə, ŋga Muusa rəŋwə, ŋga Iliya rəŋwə.” Asee, mashiimə Piita ginə ŋga sətsə bii ci ka Yeesu.

34Ci ma'ə ka banə ha'a, wata kə shi məzhiɗəkwatyaminə, kə zaɗəgi tə tii. Kə ŋgwaləgi lyawarənaakii, makə zaɗəgi məzhiɗəkwatyamiitə tə tii.

35Wata əndə a waɓya dagi məzhiɗəkwatyaminə, əŋki ci, “Waatsə mataɗə Uuzənaaki. Famə tə ci.”

36Uudənə ŋga waɓəətsə ha'ə, wata maneemə lyawarənaakii ka əndə'i əndə ma'ə maɗaamə tə Yeesu daanəkii. Ma ka tsaakəya, pooshi lyawarənaakii bapaa sətə nee tii taa ka wu.

37Pukətə hakii, makə jimagərə Yeesu da lyawarənaakii a giŋwə, ɓəzə ənjə a shi ka guuŋunə da ci a rəgwa.

38Wata əndə a shigi agi daɓaala, ca maɗee ka uuraakii, əŋki ci: “Maləma, tuutəta'ə! Tsaamuu uuzənaaki, ci nə cikii, marəŋwa.

39Agi kəəsənə nə ginaaji tə ci. Gi'u ta'avənəkii ca ka vurənə, agi ghərəvənə nə ginaajikii tə ci də ŋgwaaŋgwa'ənə, wata əbwyanə nə cikufinə a makii. Ma dzəginə nə ginaajikii kamə, də dzawuunə.

40Kə dzii nyi ciinə ka lyawarənaaku kaa təya lyaakagi ginaajikii, amma kə təkuree tii.”

41Wata Yeesu a ba, “'Ya'əmə, unə ənji ŋga zamanana, pooshi unə gi'i tə Əntaŋfə, bwaya ənja. Ca'ə guci nii kya ndzaa doona? Ca'ə guci sə'watənəki tuuna? Kirawə ka nyi uuzənaakukii ɗii!”

42Ma uuzəətə a shi, wata ginaajitə a sləbəgi tə ci aa panə, ca dəgə tə ci də ŋgwaaŋgwa'ənə. Wata Yeesu a la ŋguruunə ka ginaajita. Ca mbəɗəpaa də uuzəəta, ca ənəpaagi də ci ka dii.

43Ma ənjitə davə patə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə nə ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə.

44“Kapaamə liminuunə ŋga'ə koona fa sənə cii kya ba koonə: ka vəginə nə ənji tə Uuzənə ŋga əndə aacii ənja.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45Amma, ma lyawarənaakii, pooshi tii paaratəgi də waɓəətsa. Kə ndzaanə ka tii ma'umbeekii, acii ga təya fii. Kə ŋgwaləgi tii əsə ka ləgwanə ka ci agyanəkii.

46Kə hwaɗəgi mabizhinə ahada lyawarənə ŋga Yeesu, təya laagwashi ahadatii kaa təya shii taa wu palee də gawuunə ahadatii.

47Amma, ma Yeesu, makə shii ci hiima ŋga nətii ha'ə, wata ca ŋgərə uuzənə, ca kəŋee ka ci aɓiikii,

48əŋki ci ka tii, “Taa wu liwə uuzənə, maɗa putaaki liwə ci, tə nyi liwə ci ətsa. Ma əndətə liwə tə nyi, tə Əndətə sləkee ka nyi liwə ci ətsa. Acii taa wu palee də daraanə ahadoonə patə, ci nə əndə ətə palee də gawuunə.”

49Wata Yoohana a jikəvə ka Yeesu, əŋki ci, “Daada, kə nee inə ka əndə ca lyaakagi ginaajinyinə də ləməku. Amma makə nee inə, paa ci ka maguŋuura deenə, kə təŋapaa inə tə ci.”

50Wata əŋki Yeesu ka ci, “Goona təŋapaa tə ci. Acii ma əndətə makaareemə koonə, noonə nə ci.”

51Makə uugi uusəra ŋga ndərənə ŋga Yeesu aadəgyə mbishanə, kə ɗatə ci aniya saakii ŋga dzənə aa Urusaliima.

52Wata ca sləkee ka ənji zəku'i. Təya palə, təya dzəgərə aasəkə əndə'i vəranə anə hanyinə ŋga Samariya ka haɗa ka ci də ha ŋga ndzaanə davə.

53Amma, maluuvəmə ənji vəranəkii ka ci, acii kə shii tii oo'i, aa Urusaliima cii kəya moo dzənə.

54Makə fii lyawarənaakii ha'ə, wata əŋki i Yakubu da Yoohana ka ci, “Slandana, kə mwayi hə keena ba, wa gunə a jima kaa ca zamagi də tii kwa?”

55Amma wata Yeesu a zə'ugi aadəɓii tii, ca wazə ka tii.

56Ma daba'əkii, təya palə ka əndə'i vəranə.

57Ma təya dzə a rəgwa, wata əndə'i əndə a ba ka Yeesu, əŋki ci, “Taa aama gi hə patə, ka nə'unə nə nyi tə hə.”

58Yeesu a ba ka ci, “Ma gwahyanə, tə'i gu'unyinatii. Ha'ə nə əginyinə əsə, tə'i kuvənyinatii. Amma, ma nyi, Uuzənə ŋga ənda, pooshi haaki bahə ŋga kapaa taŋgalaki davə.”

59Əŋki Yeesu ka əndə'i əndə əsə, “Nə'uu tə nyi.” Amma əŋki əndəta, “Slandana, taku kaa nya dzə ka ŋgəɗəgi tə daadə zəku'i.”

60Yeesu a ba ka ci, “Wa maməətə ənjə a ŋgəəɗə maməətə ənjatii. Amma, ma ha, duu ka waazanə ka ənji agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.”

61Əŋki əndə'i əndə ka Yeesu əsə, “Slandana, ka nə'unə nə nyi tə hə, amma kapaa ka nyi rəgwa zəku'i kaa nya dzə ka banə ka ənji geenə, a ta'avə tii.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

62Əŋki Yeesu ka ci naakii, “Taa ŋgutə əndə ca uuza, ca dzə də tsaamənə aaba'əkii, pooshi uushi cii kəya ɓələpaa. Makə ətsə ha'ə nə əndə slənənə ka ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə əsə, maɗa kə caamə ci aaba'a, pooshi uushi cii kəya ɗapaa.”

Luka 10

1Ma daba'əkii, kə ta'i Yeesu Slandanə hara ənji məɗəfə pu'unə aji bəra'i. Kə sləkee ci ka tii ənji bəra'i bəra'i zəku'i aasəkə vəranyinə patə i ka patənə ŋga hatə cii kəya ba dzənə də naakii na.

2Ma ətsə kaa təya palə, əŋki ci ka tii, “Laŋə nə slənə cifanə, amma gi'u nə ənji slənəkii. Acii ha'ə, ɗamə də'wa ka Slanda ra, kaa ca tsakə sləkeenə ka ənji sləna, təya shi ka slənə cifanə.

3Paləmə! Ma nə nyi ka sləkeenə koonə, makə sətə ci uuji bagiinə a dzəgərə aagi furətsoofanyinə.

4Goona ŋgərəənə kwaɓa, taa mbuura. Goona ŋgərəənə əndə'i ɓiɓinə əsə. Ma una dzə, goona səkəpaanə ka nəəhəshinə a rəgwa.

5Yitə dəməgəruunə aa dəvə patə, bamə zəku'i: ‘Wa Əntaŋfə a kira ndzaanə jamə aa hanə aasii.’

6Maɗa tə'i əndə bahə upaa ndzaanə jamə gatə asii, ka upaanə nə ci də nəhəpaanə goonə tə ci. Maɗa pooshi, wa jamənə goonə a ənə koonə sə goonə.

7Maɗa kə liwə tii tuunə, ndzaamə gatə asii. Adəmə, samə sətə nə ənjə a vii koonə davə. Acii ma əndə sləna, kə dəɓee ənjə a ki'i ka ci zaarənaakii. Goona dəəmə ka yi ka ya.

8Vəraatə dəməgəruunə aa dəvə patə, maɗa kə liwə ənji tuunə davə, adəmə sətə nə ənjə a vii koonə.

9Mbəəɗəpaamə də ənji bwanea. Bamə ka ənji oo'i: ‘Kədəhə nə Əntaŋfə ka ɗa ŋwaŋuunaakii ahadoonə.’

10Amma, vəraatə dəməgəruunə aa dəvə patə, maɗa maluumə ənji tuunə davə, shigimə davə. Dəmə ka hatə ci ənjə a ndzaanə dzuɓə, una ba ka ənja:

11‘Taa bərəbərə ŋga vəranə goonə ənə ndərəvə aa səɗiinə, waniinə ca gwa'aanə koonə sə goonə. Amma shiitəmə oo'i, kədəhə nə Əntaŋfə ka ɗa ŋwaŋuunaakii ahadoonə.’ ”

12Yeesu a tsakə banə ka tii, əŋki ci, “Wanyinə ca ba koonə: ma uusəra ŋga ɗa gəŋwana, kadə nə gəŋwanə ŋga ənji vəranəkii a palee ka ŋga ənji Sadooma də iza'unə.”

13“Kə ɗii anuunə, ənji Koorazinə! Kə ɗii anuunə, ənji Batəsayida! Acii maci ma sə ŋga hurəshishiitə ɗaadii asəkə vəranyiitsə goonə, də Tiira da də Sidoonə ɗii, kaɗa kə ŋgaaŋgii tii dəgəjinyinə, təya ndzaanə agi əntəɗaka ka ɓaariinə oo'i, kə baa tii ka Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ci ɗii, ma uusəra ŋga ɗa gəŋwana, kadə paleenə nə gəŋwanə goonə ka ŋga ənji Tiira da ŋga ənji Sidoonə də iza'unə.

15Ya unə, ənji Kafarənahumə, ma nuunə ka banə saŋa, kadə ndərənə nuunə aadəgyə kwa? Pooshi unə ka ndərənə. Aagi gutə suŋwə kagərə nə ənji tuunə!”

16Əŋki Yeesu ka lyawarənaakii əsə, “Ma əndətə fii tuuna, tə nyi fii ci. Ma əndətə kaaree koonə əsa, ka nyi kaaree ci. Ma əndətə kaaree ka nya, ka Əntaŋfə ətə sləkee ka nyi kaaree ci.”

17Ma daba'ə palənə ŋga ənjitə məɗəfə pu'unə aji bəra'i ka ha ŋga ɗa waaza, kə ənya tii də mooɗasəkə ka shaŋə, əŋki tii ka Yeesu, “Slandaniina, taa ginaajinyinə maa, maɗa kə waɓiinə ka tii də ləməku, kə fii tii tiinə.”

18Wata əŋki ci ka tii, “Kə nee nyi ka Seetanə ca kulya dadagyə makə pyapiɗənə ŋga vəna.

19Wiitsa, kə vii nyi koonə baawəɗa ŋga wiigi'inə agyanə rəhunə da məgaŋgaŋa i baawəɗa agyanə dabaranyinə ŋga Seetanə patə. Pooshi uushi bwayakii na upaa tuunə.

20Amma goona ɗa mooɗasəkə acii makə fii ginaajinyinə tuunə. Gəɗə kə ɗii unə mooɗasəkə acii makə ɗii ləmuunə manaahəkii dagyə.”

21Ma ka saa'ikii ha'ə, kə uuɗagi səkə ŋga Yeesu aashi Malaaɓa Ma'yanə ka shaŋə. Wata əŋki ci, “'Ya'ə Daada, Slandanə ŋga dadagya da ŋga duuniya, kə kuyirii nyi tə hə, acii ma sətə hiwee hə acii ənjitə shii uushi'inə da ənji hiima, kə ɓaarəgi hə ka ənji saakii. Ha'ə ɗii, Daadə, acii ha'ə makə ətsə kaɗeesəkə ka hə.”

22Wata əŋki ci ka ənja, “Patənə ŋga uushi'inə, aaciiki ba'avə Daadə. Pooshi ənji shii taa wu nə nyi maɗaamə Daadə. Pooshi ənji shii taa wu nə Daadə əsə maɗaamə nyi da ənjitə ta'i nyi kaa nya ɓaariigi ka tii tə ci.”

23Ma daba'əkii, Yeesu a zə'ugi aadəɓii lyawarənaakii, əŋki ci ka tii daanətii, “Tə'i barəkaanə ashuunə acii agi neenə nuunə ka sətə ca ɗaaɗa.

24Acii wanyinə ca ba koonə: laŋə nə anabiinə da meeminə mwayi ka shaŋə kaa təya nee ka sənə cuuna nee, amma maneemə tii. Kə mwayi tii fanə tə sənə cuuna fa, amma mafamə tii əsə.”

25Wata əndə'i maləmə a maɗətə, ca gwaŋə ka laagwa uushi'inə ama Yeesu kaa ca shii kəsənə tə ci agi waɓənaakii, əŋki ci ka ci, “Ya ənə Maləma, mi dəɓee ɗanəki kaa nya upaa əpinə ətə pooshi ka uudəna?”

26Əŋki Yeesu ka ci, “Mi saŋə bii bariya ŋga Əntaŋfwa? Mi cii kəya moo bana?”

27Wata əndətə a ba ka Yeesu, “Uuɗuu tə Əntaŋfə Slandanəku də ədzəmə rəŋwə, də patənə ŋga əpinaaku, də patənə ŋga ŋgeerənaaku, də patənə ŋga haŋkalaaku. Uuɗuu tə əndətə aɓiiku əsə makə sətə cii kwa uuɗə naaku na.”

28Wata əŋki Yeesu ka ci, “Awa! gooŋgaaku. Maa agi ɗanə nə hə ha'ə, ka upaanə nə hə əpinə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Amma, ma maləməta, kə mwayi ci ɓaariinə oo'i, əndə gooŋga nə ci. Wata ca ləgwa ka Yeesu, əŋki ci, “I wu saŋə nə ənjitə aɓiikya?”

30Əŋki Yeesu ka ci, “Fatə, tə'i əndə'i əndə sha ma'i də Urusaliima kaa ca dzə aa Yarikoo. Ma ca dzə, wata kə kulavə ci aasəkə maaba. Təya ŋgwaafəgi kəjeerənyinə ashikii, təya fəsləgi tə ci, dara əpinə mbiɗee tii a makii. Wata təya palə satii.

31Asee, tə'i əndə'i limanə ca dzənaakii. Makə lapaa ci tə əndətə gujaɓə, wata ca wusləgi aadə taŋgala rəgwa, ca pitəgi saakii.

32Ha'ə əsə wata əndə'i əndə agi slikərənə ŋga Leewi a shinaakii. Makə lapaa ci tə əndətə əsə, wata ca wusləgi aa taŋgala rəgwa, ca pitəgi saakii.

33Amma tə'i əndə'i əndə Samariya ca dzə naakii oogə da gatə da rəgwa. Wata ca lapaa tə ci. Makə nee ci ka əndətə gujaɓə, kə nyihə ci təgunuunaakii.

34Ca əntsahətə aaɓiikii. Ca ŋgərə maarə da ma'i inabi, ca həəjivə ka ci ka uyiginə, ca fuuɗətə ka ci uyigiita. Ca ndərəvə də ci aa ba'a vaməndaakii, ca kərəgi tə ci aa kuvə mu'uminə, ca haɗatəgi də ci davə.

35Pukətə hakii, ca ŋgiragi hwaslə bəra'i, ca vii ka slanda kuvəta, ca ba ka ci: ‘A nəhətə hə ka nyi əndəna. Maɗa kə ziigi hə də uushi palee ka əna, maa kə ənya nyi, ka shinə nə nyi ka ki'inə ka hə saaku.’ ”

36Wata əŋki Yeesu ka maləməta, “Ya ha, ya agi ənjinyiitsə makka, wu nə əndə ŋga əndətə kulii ənji maabətə aagyanəkəya?”

37Wata əŋki maləmətə ka Yeesu, “Əndətə ɗii ka ci ŋga'əənə.” Əŋki Yeesu ka ci, “Yoo, kə fii hə. Duu də ɗanə ha'ə makə ətsa.”

38Ma Yeesu da lyawarənaakii a dzə, wata təya mbu'u aasəkə əndə'i vəranə. Ma dava, tə'i əndə'i minə ətə ɗii ləmətə Marəta. Kə liwə ki tə ci aa hatə aasii.

39Tə'i cikəŋuci əsə ətə ɗii ləmətə Mariyaama. Ma kya, kə gi ki, kya ndzaanə dasə a panə atsaa səɗə Yeesu Slandana, ka fa sətə cii kəya dzəgunə ka ənja.

40Ma Marəta natə əsa, wata kə ŋgərəgi slənə ŋga makinə haŋkalatə də ŋgwaaŋgwa'ənə. Wata kya shi aaɓii Yeesu, əŋki ki ka ci, “Ya ənə Slandana, ŋga'ə ka hə makə bwasee cikəŋunəki ka nyi, nyi daanəki, ka paka'anə da slənə nii? Bawə ka ki, wa kya shi ka tsakənə tə nyi ɗii.”

41Wata əŋki Yeesu Slandanə ka ki, “Hə Marəta, kə ənvutə hə naaku nə də uushi'inə laŋə.

42Amma uushi rəŋwə saakii nəndə madəɓəkii. Mariyaama tagi ŋunyi uushə ətə pooshi ənji ka mbeenə ka gutsəginə aciitə shaŋə.”

Luka 11

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ma ka əndə'i uusəra, Yeesu a ɗa də'wa ka əndə'i ha. Makə uudəpaa ci, wata əndə'i əndə agi lyawarənaakii a ləgwa ka ci, “Slandaniina, dzəgunətə keenə ɗa də'wa makə sətə jigunyi Yoohana ka lyawarənaakii.”

2Wata əŋki Yeesu ka tii, “Ma una ɗa də'wa, ma banuuna: ‘'Ya'ə Dəsəniina, ɗawə ka taa wu patə a dəla də ləməku. Ɗawə ŋwaŋuunaaku taa da patə.

3Duu də ndii keenə zəmə ŋga adənə uusəra patə.

4Tifyagi keenə 'waslyakəənə geenə, makə sətə ciina tyaafagi ka ənji patə ətə ca ɗaaɗa keenə 'waslyakəənə. Ga ha kapaa tiinə ka rəgwa pu'unə.’ ”

5Ca tsakə banə ka tii, əŋki ci, “Yaci tə'i əndə'i əndə agyuunə da guvakii. Kə ma'i ci, kə gi ci aa hakii ahada vəɗa, ca ba ka ci: ‘Guvakya, ndii ka nyi zəma.

6Acii tə'i əndə'i guvaki wuslyagərə aa haki əndzə'i. Oogə nə ci ka dzənə. Pooshi taa mi aciiki ŋga viinə ka ci əsə.’

7Yaci kə jika guvakii ətə ka ci da kumu, əŋki ci, ‘Hərəpaa tə nyi kəɗa'ə! Kə uugi nyi pa'əgi makuva, kə uugiinə baanə da manjeevənaaki. Paa nyi ka mbeenə ka maɗətənə kaa nya vii ka hə zəma.’

8Iitə na ɗa? Wiinə səndə cii kya ba koonə: Ma əndəta, paa ci maɗətə ka vii ka guvakii sətə kədii ci aciikii putə ŋga guvanatii, amma putə ŋga yiirə ŋunyinə agikii ma'i ci ka viinə ka ci sətə dəɓee ka ci patə.

9“Ma nya, wanyinə ca ba koonə əsə: ma ɗanuuna, kədiimə, ka viinə nə ənji koonə sətə kədii unə. Aləmə, ka upaanə nuunə sətə alyuunə. Dzamə makuva, ka wunəginə nə ənji koonə makuva.

10Acii taa wu patə kədii, ka viinə nə Əntaŋfə ka ci. Taa wu patə ali əsə, ka upaanə nə ci səkii. Ka wunəginə nə ənji ka əndətə dzii makuvə əsə.

11Ɗgutə dənə saŋə ahadoonə ca ŋgərə rəhunə, ca vii ka uuzənaakii maɗa ləguyi ci hərəfina?

12Anii ka ŋgərənə nə ci məgaŋgaŋə, ca vii ka ci maɗa ləguyi ci alina? Pooshi.

13Taa unə məŋgərəkikinyinə maa, kə shii unə vii ŋunyi uushi'inə ka manjeevənə goonə; sakwa Dəsənuunə ətə dagyə ɗii, ka sləkeenə nə ci ka Malaaɓa Ma'yanə ka ənjitə ca kədii aciikii əsə!”

14Ma ka əndə'i uusəra, kə lyaakagi Yeesu ginaaja ashi ənda. Ma ginaajikəya, agi kəsəginə nə ci gana a ma əndəkii, pa ca mbee ka waɓənə. Makə dzəgi ginaajita, wata masəganatə a ndzaŋə waɓənə. Ənjitə nji dava, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə.

15Amma əŋki hara ənja, “Də baawəɗa ŋga Byaləzabulə, ŋwaŋwə ŋga ginaajinyinə, nə ci ka lyaakagi ginaajinyinə.”

16Ma hara ənji əsa, kə mwayi tii fa bwaya waɓənə a ma Yeesu. Təya ba ka ci, a ɗa ci ka tii sə ŋga hurəshishinə kaa təya shii oo'i, də baawəɗa ŋga Əntaŋfə nə ci ka lyaakagi ginaajinyinə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Amma, ma Yeesu, kə shii ci hiimatii. Wata əŋki ci ka tii, “Taa ŋgutə ŋwaŋuunə
təkəgi bəra'i putə ŋga mabizhinə, ka əntənə nə ŋwaŋuunəkii. Yikii əsa, ka ɗaginə ka
uufinə.

18Wanuunə ka banə oo'i, də baawəɗa ŋga Byaləzabulə nə nyi ka lyaakagi
ginaajinyinə. Waatoo, agi panə nə Seetanə da naakii nə kwa? Aa iitə mbeenə
ŋwaŋuunaakii ka kəŋaanənə ɗiya?

19Yoo, maɗa də baawəɗa ŋga Byaləzabulə cii kya lyaakagi ginaajinyinə, aa wu ɗii vii
ka lyawarənə goonə natii baawəɗa ŋga ɗanə ha'a? Slənatii na ɓaarii oo'i, ma sətə
cuuna hiima, pooshi tahu tahu.

20Amma makə ɗii ci, də baawəɗa ŋga Əntaŋfə cii kya lyaakagi ginaajinyinə, yoo, ci
ɓaarii oo'i, kə njaŋə Əntaŋfə ɗa ŋwaŋuunə ahadoonə.

21“Ma mandalə ənda, maɗa ma'aanəkii nə ci ka nəhə yaakii, pooshi uushi ca uree ka
uushi'inaakii.

22Amma, maɗa kə shi əndətə palee ka ci də ŋgeerənə ka ənslənə tə ci, ka hwaməpaanə
nə ci tə ci, ca gutsətə patənə ŋga uushi'inə ŋga pagiitə cii kəya hwafəgi, ca təkəpaa ka
ənjaakii.

23“Taɗa wu nə əndə pooshi liwə tə nyi, əndə daawaanaaki nə ci ətsa. Taɗa wu nə əndə
pooshi agi tsakənə tə nyi agi tsəəkənə əsə, əndə kuzhiɗəginə nə ci.”

24“Maɗa kə dzəgi ginaaji ashi ənda, ka dzənə nə ci kura'ə aagi bilinə ka hatə pooshi
ma'inə davə ka alə ha ŋga əpisəka. Maɗa malapaamə ci ha, ka banə nə ci ka naakii na,
‘A ənə nyi saaki ka hatə shigi nyi davə.’

25Wata ca ənə aa dəvə, ca dəməgərə, ca lapaa hakii maslaabakii, mahaɗakii ŋga'ə.

26Makə nee ci ha'ə, wata ca palə ka 'waa'wa hara ginaajinyinə məɗəfə ətə palee ka ci
də məzaanə. Təya shi, təya dəməgərə aashi əndəta, təya ndzaanə. Ma ndzaanə ŋga
əndəta, ka ɗanə təgugunə palee ka ŋga ŋukə.”

27Baginə ŋga Yeesu ha'ə, wata əndə'i minə gatə agi daɓaala a waɓə da ci, kya ba ka ci,
“Tə'i barəkaanə ashi miitə pwayi tə hə, ətə sii hə 'wanə a matə.”

28Wata əŋki Yeesu ka ki, “Amma, ənjitə ca fa waɓənə ŋga Əntaŋfə, təya nə'utə, palee
də barəkaanə.”

29Ma ətsə daɓaala a tsakə ɗanə laŋə aɓii Yeesu, wata ca ndzaŋə banə ka tii, əŋki ci,
“Ma ənji ŋga zamanana, bwaya ənja. Agi alənə nə tii kaa ənjə a ɗa ka tii sə ŋga
hurəshishinə. Amma pooshi sə ŋga hurəshishinə ci ənjə a ɗa ka tii, maɗaamə ətə ɗii
Əntaŋfə də anabi Yunana.

30Waatoo, makə sətə ndzaa Yunana ka sə ŋga hurəshishinə ka ənji vəranə ŋga Niniva,
ha'ə nə Uuzənə ŋga əndə a ndzaanə ka sə ŋga hurəshishinə ka ənji ŋga zamananə əsə.

31Ma uusəra ŋga ɗa gəŋwana, kadə nə miitə ɗii ŋwaŋuunə agyanə hanyinə ŋga Saba a
maɗə, kya vii ma'inə ka ənji ŋga zamanana, acii kə ma'ya ki dzaɗə daga anə

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hanyinatə, kya shi aaɓii ŋwaŋwə Sulayimaanu, kaa kya fa macicirə dzəgunənaakii. Yoo, tə'i sətə palee ka Sulayimaanu ganə; amma pooshi unə agi fa waɓənaakii.

32Ma uusəra ŋga ɗa gəŋwana, kadə nə ənji Niniva a maɗə, təya vii ma'inə ka ənji ŋga zamanana, acii makə fii tii waazanə ŋga Yunana, kə baa tii ka Əntaŋfə. Yoo, tə'i sətə palee ka Yunana ganə, amma pooshi unə baanə ka ci.”

33“Pooshi əndə ca təzəvə gunə aasəkə garəkuwa ka kapaanə ka ma'umbee ha taa ca umbətə də kəŋwə əsə. Amma ka madzakə ha dzakəpaanəkii, kaa ənjitə ca dəmə aa kumu a nee ka ha camə.

34“Ma ginəku, makə garəkuwa nə ci ka shishinə. Maɗa jamə nə ginəku, agi maɓərəha nə hə ətsa. Amma, maɗa pooshi ginəku ndaŋə ndaŋə, agi təkunə nə hə ətsa.

35Aciikii ɗiya, aa ha nəhə acii ga ɓərənaaku a ndzaanə ka təkunə.

36Maɗa ma ɓərəətə ashiku, pooshi təkunə taa gi'u agikii, ka ɓərənə ka shaŋə makə sətə ci garəkuwa a ɓərə.”

37Uudəpaanə ŋga Yeesu waɓənə ha'a, wata əndə'i əndə Farisa a 'wa tə ci aa hakii aasii ka zəma. Fanə ŋga Yeesu ha'a, wata ca palə, təya ndzaŋə adə zəma.

38Neenə ŋga əndə Farisatə ha'ə, kə kəŋee ka ci acii pooshi Yeesu yiɓəgi ciinəkii zəku'i makə sətə bii alə'aada ŋga Yahudiinə.

39Wata əŋki Yeesu Slandanə ka ci, “Ma unə ɗiya, unə Farisanyinə, agi ɓəəzəginə nuunə ba'a ŋga kwalaka da ŋga doosa. Amma, ma dasəkə ədzəmuunə, ŋga'ə koonə nə əmbanə, məŋgərəkikinyinə nuunə əsə.

40Pooshi nuunə ta'a! Ya Əntaŋfə ətə ɗapaa rəgwa ba'a, maɗapaamə ci rəgwa səkə əsə kwa?

41Gəɗə ma ɗanuunə ɗiya, viimə ka maaghiinə sətə asəkə kwalakinə goonə, da asəkə doosənyinə goonə. Ma ətsə ɗiya, taa mi goonə patə ka ndzaanə camə.

42“Amma, tə'i ŋgəra'wə ashuunə, unə Farisanyinə, acii agi viinə nuunə zaka ŋga ŋunyi banyinə kama kama. Amma, paa unə ka slənə uushi də rəgwakii, paa unə ka uuɗənə tə Əntaŋfə əsə. Wiitsə səndə dəɓee ɗanuunə, amma, ga ca zaanə koonə əsə nə vii zaka.

43“Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, unə Farisanyinə, acii ma una, ka hatə da ginə davə moonuunə ndzaanə asəkə kuvə də'wa. Ma moonuunə əsa, a nəhəpaa ənji tuunə ŋga'ə a luuma.

44Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, acii makə gu'u ənji ətə pooshi ənji nee nuunə, ənjə a wiigi anəkii yadə shiinə.”

45Wata əndə'i əndə agi maliminə ŋga bariya a maɗətə, ca ba ka Yeesu, əŋki ci, “Maləma, ma ha waɓə ha'ə ɗiya, agi dzaananə nə hə tiinə da i inə əsə.”

46Wata əŋki Yeesu, “Tə'i ŋgəra'wə ashuunə əsə, unə maliminə, acii agi ŋgərəvənə nuunə ka ənji mazəzəkə kərənə 'wa'ə. Taa də mashiku ciinuunə pooshi unə ka tsakənə tə tii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

47“Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, acii agi ghənətənə nuunə nə ŋga gu'u ŋga anabinyinə ŋga'ə. Yoo, dzədzəshi'inuunə ɓəələgi tə tii.

48Ma ətsə ɗiya, kə ɓaarii oo'i, kə kaɗeesəkə koonə nə slənə ŋga dzədzəshi'inuunə; acii ma təya, kə ɓəələgi tii anabinyinə; ma unə əsa, agi haɗaginə nuunə də nə ŋga gu'watii.

49Putakii ha'ə ɓaarii Əntaŋfə shiinaakii, ətə bii ci oo'i: ‘Kadə nii kya kaala ka tii anabinyinə da masləkee ənja. Kadə nə təya ɓəələgi hara ənji agitii, təya ciɓee ka hara ənji əsə.’

50Acii ha'ə, patənə ŋga anabinyiitə ɓəələgi ənji njaŋanə ka taganə ŋga duuniya ca'ə ka əndzə'i, anə ənji ŋga zamananə nə gəŋwanəkii.

51Waatoo njaŋanə ka ɓələnə tə Habiila, ca mbu'ya ka ŋga Zakariya. Ma ca, ahada maɗuunə kuvə ŋga Əntaŋfə da ha ŋga ɗa sataka ɓələgi ənji tə ci. Weewee wanyinə ca ba koonə: aanə ənji ŋga zamananə nə gəŋwanə ŋga ɓəələhiitsə a kulaanə.

52“Tə'i ŋgəra'wə ashuunə, unə maliminə, acii kə pa'əgyuunə rəgwa ŋga shiinə də Əntaŋfə agyanə ənja. Unəkii əsa, mapitəgimuunə davə. Ma ənjitə ca moo pitəginə davə əsa, agi təŋaginə nuunə tə tii.”

53Ma ətsə Yeesu a palə saakii, wata maliminə da Farisanyinə a ənəgi ka ci də mabu ədzəma, acii kə ɓəzəgi səkətii aashikii ka shaŋə. Təya ndzaŋə laagwa ka ci waɓənə laŋə,

54kaa təya shii kəsənə tə ci agi waɓənaakii.

Luka 12

1Tə'i əndə'i saa'i, kə dzii ənji də nə laŋə dərəva. Ha'ə maa wiinə nə ənjə a ba'a səɗə ŋga ənja. Wata Yeesu a waɓə da lyawarənaakii zəku'i, əŋki ci ka tii, “Nəhəmə noonə na acii goona ɗagi ka ənjitə ca kərə ka Əntaŋfə də bəra'i asəkətii makə ŋga Farisanyinə. Acii kə ndzaa tii makə burəŋanə ətə ca əbutə mahwaɗə əmpunə patə.

2Taa mi patə nəndə ma'umbeekii, kadə na shigi agyə. Taa mi patə nəndə mashiimə ənji əsə, kadə nə ənjə a shii.

3Acii ma sətə cuuna waɓə ka təku təkunə, ka fanə nə ənji ka macama ha. Ma sətə cuuna bavə ka əndə a liminəkii də matatahinə əsə, unə ka mapa'ə makuva, kadə wazəginə nə ənji a babara.”

4“Wanyinə ca ba koonə, unə guviinəki: goona ŋgwalə acii ənja. Acii wata tə ba shishinə mbeenə nə tii ka ɓələginə, amma, ma daba'əkii, pooshi uushi ci təya mbee ka ɗanə ma'ə palee ka ətsa.

5Wanyinə ca ba koonə əndətə dəɓee una ŋgwalə: ŋgwaləmə tə Əntaŋfə. Acii ma ca, makə ŋgərəgi ci əpinə a ma ənda, ka mbeenə nə ci ka kagərənə tə ci aagi gutə suŋwa. Awa, wanyinə ca ba koonə: tə cikii dəɓee una ŋgwalə.

6“Əntaa tufə ci ənjə a vii əginyinə ka kwaɓa bəra'i kwa? Amma patə da ha'ə, pooshi taa rəŋwə ahadatii ətə ca zaanə ka Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Taa shiŋkinə ŋga nuunə maa, maɓaanakii patə acii Əntaŋfə. Makə ha'ə ɗiya, goona ŋgwalə: kə palee unə ka əginyinə patə də məghərəvənə.”

8“Wanyinə ca ba koonə əsə, maɗa kə bagi əndə paŋgəraŋə akəŋwacii ənji oo'i naaki nə ci, nyi maa, Uuzənə ŋga ənda, ka banə nə nyi paŋgəraŋə akəŋwacii malaa'ikanyinə oo'i naaki nə ci uusəratə nə Əntaŋfə a ɗa gəŋwanə.

9Amma, ma əndətə kaaree ka nyi akəŋwacii ənja, nyi maa, Uuzənə ŋga Ənda, ka kaareenə nə nyi ka ci akəŋwacii malaa'ikanyinə uusəratə nə Əntaŋfə a ɗa gəŋwanə.

10“Taa wu bii bwaya uushi aashiki, nyi Uuzənə ŋga ənda, ka tifyaginə nə Əntaŋfə tə ci. Amma, ma əndətə bərapaa tə Malaaɓa Ma'yanə, pooshi Əntaŋfə ka tifyaginə tə ci.

11“Maɗa kə kirə ənji tuunə aakəŋwacii gəŋwanə aasəkə kuvə də'wa, taa aakəŋwacii harii gayinə, goona ənvutə noonə nə ka buurə sətə nuuna jikəvə ka tii ka luupaa də noonə na.

12Acii Malaaɓa Ma'yanə na dzəgunətə koonə sətə nuuna ba ka saa'ikii.”

13Wata əndə'i əndə agi daɓaala a jikəvə aagi waɓənə ŋga Yeesu, əŋki ci, “Maləma, bawə ka nyi ka gawaaki, wa ca təkəpaa keenə sə ŋga zəmə də yitə bwasee dəsəniinə keenə.”

14Wata əŋki Yeesu ka ci, “Wu saŋə kapaa tə nyi ka ɗa koonə gəŋwanə, taa ka təkəpaa koonə sə ŋga zəmə də ya?”

15Wata əŋki Yeesu ka patənə ŋga ənja, “Ɗamə haŋkala, goona ndzaanə ka ənji moo gəna. Acii ma gəna, əntaa ci nəndə ka kəsəpaa əpinə a ma ənda, taa iitə nə ɓəəzənə ŋga gənakii.”

16Ca ɗa ka tii əndə'i misaali, əŋki ci, “Tə'i əndə'i əndə gəna da ha ŋga uuzanaakii sha ɗii. Kə upaa ci sə ŋga ma davə ŋgaaŋga'ə.

17Ca ndzaanə, ca hiima, əŋki ci ka naakii na: ‘Iitə saŋə ɗanəkya? Acii pooshi nyi da ha ŋga əji sə ŋga matsa.’

18Ca jikəvə ka naakii na, əŋki ci: ‘Awa, wiinə səndə ɗanəki: a waalagi nyi dəɓunyinaaki kaa nya ghənə madiigərəkii palee ka i ətsa, nya fəɗəgərə sə ŋga maaki aa dəvə da hara uushi'inaaki.

19Ma daba'əkii, nya ba: Kay! Tə'i sə ŋga ma aciiki laŋə! Ka mbu'unə ka nyi ka adənə agi fəzənyinə laŋə. Acii ha'ə, ka əpinə nə nyi səkə ŋga ənə, ka zəmənə nə nyi, nya sa, nya ɗa maŋushinə.’

20Amma wata əŋki Əntaŋfə ka ci, ‘Mabana! Ka vəɗənə ca shi nə nyi ka ŋgərəgi əpinə a maku. Wu saŋə na fəɗə uushi'inaaku ətsə dzatəgi ha?’ ”

21Yeesu a uudəpaa də banə, əŋki ci, “Ha'ə nə ndzaanə ŋga əndətə ca dzaadza də uushi'inə wata ka naakii na, amma paa ci əndə uushi'inə akəŋwacii Əntaŋfə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Yoo, əŋki Yeesu ka lyawarənaakii, “Aciikii cii kya ba koonə: goona buurə sətə cuuna kavə aa moonə koona gərə də əpinə; taa sətə cuuna umbee də purəkinə goonə əsə, goona buurə.

23Acii əpinə palee ka zəmə də məghərəvənə, shishinə palee ka kəjeerənə də məghərəvənə əsə.

24Tsaaməmə əginyinə: pooshi ratii, paa tii ka slənə cifanə, pooshi kuvə shigatii, pooshi dəɓwatii əsə; amma agi adəvənə nə Əntaŋfə ka tii. Laŋə dərəva palee unə ka əginyinə də məghərəvənə!

25Wu saŋə agyuunə ca mbee ka tsakəvə gərənə ŋga əpinaakii taa gi'u putə ŋga buurə uushi'inaakəya?

26Ya makə pooshi unə ka mbeenə ka ɗatə tsarə ŋga uuji uushi'inə makə ətsa, ka mi ɗii cuuna ənvutə noonə nə də buurə hara uushi'ina?

27Tsaaməmə makə sətə ci gudəzənyinə a gərə də bilə: pooshi tii ka slənənə, pooshi tii ka ɗatə kəjeerənə ka shishinətii əsə. Amma wanyinə ca ba koonə: taa ŋwaŋwə Sulayimaanu da patənə ŋga məghərəvənaakii maa, makamə ci dagwa kəjeerənə makə gudəzənyinə də bilə.

28Kə kavə Əntaŋfə kəjeerənə ka kuzhinyinə ənə ənshinə una nee, ma doorə, ənjə a ətsagi. Sakwa unə ɗii, paa ci agi vii koonə kəjeerənə kwa? Una! gi'u nə gi'inə goonə tə Əntaŋfə!

29Goona ənvutə noonə nə də aalə sə ŋga adənə da sə ŋga saasanə shaŋə.

30Acii ma uushi'iitsə pata, ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə ca ka haŋkalatii davə. Ma Dəsənuunə, kə shii ci oo'i, ŋga'ə koonə.

31Acii ha'ə, ma ɗanuuna, kavəmə nuunə tanə ka ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə. Ma hara uushi'iitsə ma'ə, ka tsakəənənə nə ci koonə.

32Goona ŋgwalə, unə ənə ənjaaki, acii kə kaɗeesəkə ka Əntaŋfə Dəsənuunə nə vii koonə ŋwaŋuunə.”

33“Dərəmagimə də uushi'inə goonə, təkəpaamə kwaɓakii ka maaghiinə. Təsləmə mbuurə ətə pooshi ka iirənə shaŋə ka əji kwaɓa davə. Dzatəgimə də uushi'inə goonə asii dagyə ka hatə pooshi ka zanə shaŋə. Ma dava, pooshi mahərə ka neenə, pooshi məbərə ka adəginə əsə.

34Acii ma hatə ɗii gəna goonə, davə ndzaanə nuunə sliŋə.”

35“Ma ɗanuunə ɗiya, aanəmə ka ɗa sləna. Wa garəkuwa goonə a ndzaanə da i gunə asəkəkii.

36Ndzaamə unə makə ənji slənə ətə ca gəra tə slanda yatii, ci kə pyalə ka rəya. Makə ənya ci, dzii ci maya, təya wunəgi ka ci mayi pii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Ma ənji slənətsa, tə'i barəkaanə ashitii, acii kə lapaa slanda yatii tə tii də məgigi. Tantanyinə cii kya ba koonə: ka aanənə nə ci, kaa ca ndzaanee ka tii, ca təkə ka tii zəma.

38Maɗa kə ənya ci təkənə ŋga vəɗə taa palee ka ha'ə, maɗa kə lii ci tə tii ka nəhənə, tə'i barəkaanə ashitii!

39Shiimə oo'i, maci ka shiinə nə slanda yi saa'itə ci mahərə a dzə ka ci aasii, paa ci ka kapaa ka ci rəgwa.

40Ma unə əsa, see a ndzaa unə matasəkakii ka gəra shinə ŋga Uuzənə ŋga ənda, acii ka shinə nə ci ka uusəratə makamuunə nə ŋga shinaakii.”

41Wata əŋki Piita, “Slandana, ya bii hə misaalitsə saŋa, wata keenə daaniinə nii, anii da i ka hara ənji pata?”

42Yeesu a jikə ka ci, əŋki ci, “Ma əndə gooŋga ŋga əndə slənа, əndə haŋkala, tə ci kapaanə slandanəkii ka nəhə yaakii, kaa ca vii zəmə ka hara ənji slənə ka saa'itə diɓə.

43Maɗa shi slandanəkii ka lapaanə tə ci agi slənə sətə bii ci ka ci, tə'i barəkaanə ashikii.

44Tantanyinə cii kya ba koonə, ma əndətsa, ka ba'avənə nə slandanəkii patənə ŋga uushi'inaakii aaciikii.

45Amma mbu'u ka banə nə əndə slənətə də səkəkii oo'i, ‘Pooshi slandanəki ka shinə kədəhə’. Wata ca ndzaŋə fəslənə tə hara ənji slənа, ŋguyirənə da makinə patə, ca adə ŋgaaŋga'ə, ca saasa, ca gaaɓa.

46Yoo, ka shinə nə slandanəkii uusəratə makamə ci nə ŋga mbu'yanaakii, saa'itə mashiimə ci əsə. Ka dzalənə nə slandanəkii tə ci də ŋgwaaŋgwa'ənə, ca vii ka ci shikwa mbərə mbərə da ŋga ənjitə pooshi gi'i tə Əntaŋfə.

47“Ma əndə slənə ətə shii sətə kaɗeesəkə ka slandanəkii, amma matasəkamə ci, maslənəmə ci səkii əsə, ka fəslənə nə ənji tə ci də ŋgwaaŋgwa'ənə.

48Amma, ma əndə slənə ətə mashiimə sətə kaɗeesəkə ka slandanəkii, ca slənə məza uushi'inə ətə bahə ənjə a dəgə tə ci ka putakii, gi'u fəsləciinə ənji tə ci. Taa ka wu vii Əntaŋfə ŋgaaŋga'ə, ŋgaaŋga'ə ləgwanəkii a makii. Taa ka wu ba'avə ci ŋgaaŋga'ə, palee ka ətə ləgwanəkii əsə.”

49“Ma shinaaki, ka kaanə gunə aanə duuniya. Ma mwayi nyi, kaɗa kə uugi gunəkii kanə.

50Tə'i əndə'i bapətisəma cii kya ənə ka upaanə. Ka manvu ma'yanə nə nyi, see maɗa pitəgi saa'ikii.

51Ma nuunə ka banə noonə saŋa, jamənə kira nyi aasəkə duuniya kwa? Pooshi! Əntaa jamənə kira nyi. Amma wanyinə ca ba koonə: ma shi nya, ka taakeenə ka ənja.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

52Daga ənshinə, kə ndzaa təəkəshinə ahada ənji asii. Waatoo, maɗa tə'i ənji tufə asii, ma ənjinə makka, paa tii ka ndzaanə ka maguŋuura da ənjinə bəra'i; ənjinə bəra'i əsə, paa tii ka ndzaanə ka maguŋuura da ənjinə makkə.

53Pooshi dənə da uuzənaakii ka ndzaanə ka maguŋuura. Ha'ə nə mənə əsə, paa ki ka ndzaanə ka maguŋuura da uuzənatə. Pooshi sərəhwə ka ndzaanə ka maguŋuura da maɗanatə əsə.”

54Wata əŋki Yeesu ka daɓaala əsə, “Maɗa kə nee unə kuraɓiinə a ma'ya da dagərə, agi banə nuunə oo'i, ka ɗanə nə vəna. Ka ɗanə nə vənəkii əsə.

55Maɗa kə fii unə məɗə a əgya da hwarəma, agi banə nuunə, ka tsəfənə nə ha ənshinə. Ka tsəfənə ha'əkii əsə.

56Una! Də bəra'i asəkuunə cuuna kərə ka Əntaŋfə! Agi mbeenə nuunə ka təkeenə ka səndə ca ɗaaɗa anə hanyinə da i dagyə. Aa! iitə saŋə ɗii təkuree unə ka paaratəginə də ndzaanə ŋga zamanana?

57“Mi saŋə ɗii pooshi unə ka mbeenə ka təkeenə ka sətə dəɓee una ɗa?

58Ma una dzə ka gəŋwanə, unə da əndə mbiinaaku, aluu rəgwa ŋga haɗatəginə da ci, unə ma'ə ka dzənə a rəgwa; acii ga ca kirə tə hə aasəkə gəŋwanə, mala gəŋwanə a ŋgərə tə hə, ca vii aacii soojiinə. Soojiinə, təya kərə tə hə ka pa'əginə a furəshina.

59Wanyinə ca ba ka hə: davə ndzaanəku, paa hə ka gimaginə, see maɗa ki'igi hə patənə ŋga kwaɓatə lii ənji ka hə.”

Luka 13

1Ma ka saa'ikii ha'ə, tə'i hara ənji jigunyi ka Yeesu sətə upaa tə hara ənji Galili. Waatoo, kə kavə Pilaatu ka ənjə a ɓəələgi tə tii saa'itə təya ɗa sataka.

2Fanə ŋga Yeesu ha'ə, wata əŋki ci ka tii, “Ma nuunə ka nəhənə noonə, 'waslyakəənə ŋga ənjitsə palee ka ŋga hara ənji Galili bahə ciɓə tii ha'ə kwa?

3Wanyinə ca ba koonə: pooshi, əntaa ha'ə. Amma, maɗa pooshi unə baanə ka Əntaŋfə, ka zaginə nuunə unə patə makə natii.

4Ya ənjitə pu'u aji tighəsə uulaanə maɗuunə kuvə ka tii də Siiloomə, ma nuunə ka nəhənə noonə, 'waslyakəənatii palee ka ŋga hara ənji Urusaliima patə kwa?

5Wanyinə ca ba koonə: pooshi, əntaa ha'ə. Amma, maɗa pooshi unə baanə ka Əntaŋfə, ka zaginə nuunə unə patə makə natii.”

6Wata Yeesu a ɗa ka tii misaali, əŋki ci, “Tə'i uudəvə sha ɗii asəkə tsanə ŋga ənda. Ma ka əndə'i uusəra, kə gi əndətə ka slirəɓa pookii, amma malapaamə ci.

7Wata əŋki ci ka əndə nəhə tsaata: ‘Kə nee ha, makkənə ŋga fəzə ənə nə nyi ka shinə ka slirəɓə poo ŋga uudəvəna, amma paa nyi ka dzənə də lapaanə. Ma ɗanəkwa, burəgi! Agi saaweenə nə ci ka nyi ka ha zaɓə.’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Amma əŋki əndə nəhə tsaatə ka ca: ‘Slandana, əntaa ha'ə. Ma wana, unee zəku'i. Ka ənseenə nə nyi ka hanyinə atsakii, kaa nya ɗavə kuɓa.

9Mbu'u ka poonə inusərə. Maɗa pooshi pwayi, aŋwa burəgi.’ ”

10Ma ka əndə'i uusəra, kə jigunyi Yeesu ka ənji asəkə kuvə də'wa. Waatoo, uusəra ŋga əpisəka.

11Ma dava, tə'i minə da ginaaji ashitə. Kə uugi ki ɗa fəzə pu'u aji tighəsə da i ginaajikii. Aciikii paa ki nja mbee ka maɗətənə, kya kəŋaanə da'i. Wata də məgwaŋə njii ta wii.

12Makə nee Yeesu ka ki, wata ca 'wa tə ki. Əŋki ci ka ki, “Yaaya, kə mbə'i hə acii bwaneaaku.”

13Ca ɗəkəvə ciinəkii agyanətə. Wata kya maɗətə pii ha'ə, kya kəŋaanə da'i, kya ndzaŋə dəlanə də Əntaŋfə.

14Neenə ŋga gawə ŋga kuvə də'watə ha'ə, wata səkəkii a ɓəzəgi makə ɗii ci uusəra ŋga əpisəkə mbəɗəpaa Yeesu də miita. Wata gawətə a ba ka ənjitə davə, “Tə'i uusəranyinə kuwa ka ɗa sləna. Aciikii ha'ə, agi uusəranyiitsə dəɓee shinuunə ka ənjə a mbəɗəpaa duunə, əntaa uusəra ŋga əpisəka.”

15Wata əŋki Yeesu Slandanə ka ci, “Una! Də bəra'i asəkuunə cuuna kərə ka Əntaŋfə! Taa uusəra ŋga əpisəka, agi pərəpaanə nuunə liinə goonə taa vaməndiinə goonə, una kərə tə tii ka sa ma'inə. Əntaa ha'ə kwa?

16Aa! Ya miinə shigi agi slikərənə ŋga Ibərahiima əsa, ənə gwaləgi Seetanə tə ki fəzə pu'u aji tighəsa, madəɓeemə ənjə a pərəpaa tə ki uusəra ŋga əpisəkə kwa?”

17Makə bii Yeesu ha'ə, wata ayinə a kəsəgi tə ənji mbiinaakii patə. Amma, ma hara ənji pata, kə ɗii ka tii ka mooɗasəkə nə maŋgəmə uushi'iitə ɗaadii ci.

18Əŋki Yeesu ka ənja, “Takwa a dzəgunətə nyi koonə ndzaanə ŋga ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, nya ba koonə sətə pushashi tii.

19Ma ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, kə pushashi tii da hi'u iza,f əndə a ŋgərə, ca ləgapaa asəkə tsanaakii. Makə givə ci, ca gərə, ca ɗagi ka danza. Wata shinə nə əginyinə, təya ɗaaɗa kuvatii davə.”

20Yeesu a tsakə banə, əŋki ci, “Ma ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, takwa a dzəgunətə nyi koonə ndzaanaakii.

21Kə ndzaa ci makə burəŋanə, minə a gwazətəgi də kəŋwə əjima makkə ŋga əmpunə. Wata əmpunəkii patə a asləgi divə.”

22Ma Yeesu a dzə də palənə aa Urusaliima, kə gi ci dasəkə vəranyinə da giwanyinə kama kama, ca dzə də dzəgunənə ka ənja.

23Wata əndə'i əndə a ləgwa ka ci, əŋki ci, “Slandana, ya saŋa, ənji gi'u na upaa mbəɗənə nii?” Wata əŋki Yeesu ka ənjitə davə:

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24“Damə gazhi'waanə ŋga dəməgərənə ka matya'u makuvə. Acii wanyinə ca ba koonə: ɓəzə ənji ca alə rəgwa ŋga dəməgərənə, amma paa tii na mbee ka dəməgərənə aa dəvə.

25“Madə kə madətə slanda yi, kə pa'əgi ci makuvə, unə noonə əsə, agyə nuunə, ka ndzaŋənə nuunə dza makuvə agyanəkii, una ba ka ci: ‘Slandaniina, wunəgi keenə makuva.’ Ka jikəvənə nə ci koonə də banə: ‘Ma unə, mashiimə nyi taa ənji mi nuunə.’

26Ma unə əsa, ka ənənə nuunə ka banə ka ci: ‘Kə zhimaamə, kə sii amə ka ha rəŋwə da hə. Asəkə vəranə geenə əsə jigunyi hə ka ənja.’

27Ma ci əsa, ka banə nə ci koonə, ‘Kə bii nyi koonə, mashiimə nyi taa ənji mi nuunə. Dzəgimə aɓiiki, unə patə ənji dəadə bwaya uushi'inə!’

28Kadə nuuna tuu, una tsəɓə linyinə, unə kə nee ka dzədzəshi'inuunə Ibərahiima, Isiyaaku, Yakubu da anabiinə patə agi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə. Amma, ma unə, kə səbagi ənji tuunə aagyə.

29Kadə nə ənjə a ma'ya taa dama patə agi duuniya ka shinə ka zəmə əndzanə agi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

30Ma ka uusərakii, tə'i hara ənji agi moodəba'ənyinə na ndzaanə ka kəŋwanə. Tə'i agi ənjitə ka kəŋwanə əsə na ndzaanə ka moodəba'ənyinə.”

31Ma ka saa'ikii ha'ə əsə, kə əncahatə harii Farisanyinə aaɓii Yeesu, wata təya ba ka ci, “Dzəgi saaku ganə, duu ka əndə'i ha, acii ŋga'ə ka Hirudusə nə ɓələginə tə hə.”

32Əŋki Yeesu ka tii, “Dəmə, bamə ka əda mitiɓətiɓənəkii oo'i, agi lyaakagi ginaajiinə nə nyi, agi mbədəpaanə nə nyi də maɓərəhə ənji ənshinə da doorə; ma cifədoora, ka uudəpaanə nə nyi slənaaki.

33Amma tyasə see a dzə nyi də dzənaaki aakəŋwa ənshinə, doorə da cifədoorə. Acii madəɓeemə anabi a əntə ka əndə'i ha madəamə də Urusaliima.”

34“'Ya'ə unə ənji Urusaliima, unə ənji Urusaliima, kə ɓəələgyuunə anabiinə, kə kaalatuunə də faariinə tə ənjitə sləkee Əntaŋfə koonə! Taa guci patə nə nyi agi alə rəgwa ŋga dzatəginə duunə aaɓiiki, makə sətə ci gyaagya a dzatəgi də manjeevənatə aatsatə. Amma kə naanagyuunə furəshi.

35Aciikii ka ndzaanə nə yi ŋga Əntaŋfə gbəŋə yadə əndə davə. Wanyinə ca ba koonə əsə, pooshi unə na nee ka nyi ma'ə shaŋə, ha'ə mbu'yanə uusəratə nuuna ba oo'i: ‘Tə'i barəkaanə ashi əndətə shi də ləmə ŋga Slandana!’ ”

Luka 14

1Tə'i əndə'i uusəra ŋga əpisəka gi Yeesu ka zəma aa ha əndə'i gawa agi kurəgə ŋga Farisanyinə. Asee, ma ənjitə dava, kə kantsaa tii ginə ka Yeesu.

2Ma dava, tə'i əndə'i əndə gatə akəŋwaciikii dii shishinəkii ma'asləkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Wata əŋki Yeesu ka maliminə da Farisanyinə, “Kə kapaa bariya gaamə kaamə rəgwa ŋga mbəɗəpaaginə də əndə uusəra ŋga əpisəkə saanii, anii poosha?”

4Amma kə busəgi tii. Wata Yeesu a ŋgərə tə maɓərəhə əndəta, ca mbəɗəpaa də ci; ca ba ka ci, “Paluu saaku.”

5Wata əŋki Yeesu ka tii əsə, “Yaci tə'i əndə agyuunə, kə kulagərə uuzənaakii taa laakii aasəkə gu'u ma'inə uusəra ŋga əpisəkə saŋa, paa ci ka dzənə ka ŋgiraginə pii kwa?”

6Mambeemə tii ka jikənə ka ci agyanə ətsa.

7Wata ma nee Yeesu, taaɗə ŋunyi ha ŋga ndzaanə nə ənjinə 'waa'wii ənji ka zəma. Aciikii ɗii Yeesu ka tii misaali də banə:

8“Maɗa kə bii ənji ka hə rəya, maɗa gi hə, ga ha dzə ka aalətə ŋunyi ha ŋga ndzaanə davə. Acii paa hə shii, mbu'u tə'i əndətə palee ka hə də məghərəvənə ətə bii ənji ka ci rəyəta.

9Əndətə bii koonə rəyə kyakya'ə əsə a ba ka hə: ‘Maɗəgi gaduu, vii ha ŋga ndzaanə ka əndətsa!’ Maɗa kə ɗii ha'ə, ka ɗanə nə ayinə tə hə ŋga dzənə ka ndzaanə ka ha ŋga ndzaanə ŋga moodəba'ənyinə.

10Amma, maɗa kə bii ənji ka hə rəya, maɗa kə gi hə, ndzaanə ka ha ŋga ndzaanə ŋga moodəba'ənyinə. Acii maɗa kə shi əndətə bii ka hə rəya, ka banə nə ci ka hə: ‘Guvakya, shiwa, ŋgiravə aahanə.’ Ma ətsə ɗiya, ka ndzaanə nə hə da məghərəvənaaku akəŋwacii ənjitə cuuna zəmə da tii patə.

11Acii taa wu patə haŋətə naakii na, ka bərapaanə nə ənji tə ci. Taa wu patə həətəpaa naakii nə əsə, ka haŋətənə nə ənji tə ci.”

12Wata əŋki Yeesu ka əndətə 'wii tə ci ka zəməta, “Maɗa kə ɗii hə zəmə ka ənja, ga ha 'waa'wa tə guviinəku, taa tə ndzəkəŋushi'inəku, taa tə duurənyinaaku, taa tə ənji gəna ətə ka guvayiinə da hə. Acii maɗa kə ɗii hə ha'ə, ka mbeenə nə tii ka 'wanə tə hə natii əsə, də ha'ə ka ənəvəginə nə tii ka hə də sətə vii hə ka tii.

13Amma, maɗa kə ɗii hə əndzanə ka ənja, tə matəgunyinə da mahurəməsə ənji da midirinə da muurəfinə 'wanəku.

14Maɗa kə ɗii hə ha'ə, ka upaanə nə hə barəkaanə, acii paa tii ka mbeenə ka ənəvəginə ka hə də sətə vii hə ka tii. Əntaŋfə də naakii nə na ənəvəgi ka hə uusərə maɗətənə ŋga ənji gooŋga agi mamməətə ənja.”

15Makə fii əndə'i əndə agi ənjitə ca zəmə da Yeesu waɓəətsa, wata əŋki ci ka ci, “Tə'i barəkaanə ashi əndətə na zəmə əndzanə agi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə ɗii!”

16Wata Yeesu a ɗa ka tii misaali, əŋki ci, “Tə'i əndə'i əndə jigə əndzanə. Kə bii ci ka ɓəzə ənji shinə ka zəmə əndzanəkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Makə uugi zəmə ɗanə, wata ca ka tə lawaraakii ka 'waa'wyanə tə ənjitə bii ci ka tii shinə ka zəmə əndzanəkii. Lawarətə a dzə, əŋki ci: ‘Shoomə, acii ma ənə ɗii ci, kə uugi əndzanə dzəgənə!’

18Amma, ma tii pata, kə ali tii sə ŋga əsə də ma. Əŋki əndə'i əndə ka lawarəta: ‘Ma nya, ci ənə ha'ə iri nyi ha ŋga uuzanə. Kə dəɓee əsə nya dzə ka caamatənə. Kə kədii nyi aciiku, pooshi nyi ka mbu'unə.’

19Əŋki əndə'i əsə, ‘Ma nya, kə iri nyi lii uuzanə pu'u. Ka təəɓətənə tə tii nə nyi ka dzənə. Kə kədii nyi aciiku, pooshi nyi ka mbu'unə.’

20Əŋki əndə'i əsə: ‘Ma nya, ci ənə ha'ə ŋgirə nyi minə. Aciikii paa nyi ka mbeenə ka dzənə.’

21“Makə ənya lawarətə aasii, wata ca dzəgunəgi uushi'iitə patə ka slandanəkii. Makə fii slandanəkii ha'ə, wata maɓətə səkə a ŋgərəgi tə ci, əŋki ci ka lawaraakii, ‘Duu pii pii aasəkə vəranə, ha wiigi'itə rəgwanyinə patə ka aalə ənja. Matəgunyinə da mahurəməsə ənji da muurəfinə da midirinə patə, ha ba ka tii, təya shi.’

22Makə ɗii lawarətə ha'ə, ca ənya, əŋki ci ka slandanəkii: ‘Slandanəkya, kə ɗatə nyi sətə bii hə, amma kə mbəɗaanə ha ŋga ndzaanə.’

23Wata əŋki slandanəkii ka lawarətə: ‘Duu aa ba'a vəranə, nə'uu rəgwa bilinə, ha pwaakya ənji kaa təya shi aa haki aasii, kaa yaaki a tsəkwa.

24Wanyinə ca ba koonə, ma agi ənjitə 'watəgi nyi ba ka tii shinə ka zəma, taa əndə rəŋwə pooshi na upaa rəgwa ŋga zəmə əndzanə gaki asii.’ ”

25Ma ka əndə'i uusəra, kə gi Yeesu də wiigi'inə. Nə'unə nə daɓaala tə ci. Wata ca zə'ugi aadəɓitii, əŋki ci ka tii,

26“Taa wu patə ca shi aaɓiiki, wa ca uuɗə tə nyi palee ka dii, palee ka məci, palee ka minaakii, palee ka manjeevənaakii, palee ka ndzəkəŋushi'inəkii uuji ŋguyirənə da makinəkii patə. Wa ca uuɗə tə nyi əsə palee ka əpinaakii. Maɗa pooshi ha'ə, paa ci ka mbeenə ka ndzaanə ka lawaraaki.

27Taa wu nə əndətə maŋgərəmə ənfwaakii ŋga gwa'avənə tə ci aashikii, ca nə'u də nyi, paa ci ka mbeenə ka ndzaanə ka lawaraaki.

28“Maɗa tə'i əndə'i əndə agyuunə mwayi ghənə maɗuunə kuva, ka ndzaanə nə ci zəku'i, ca ɗa lisaafə ŋga sətə nii kəya zagi, kaa ca nəhee maɗa kə mbu'i kwaɓaakii bahə uudəpaa də slənətsa.

29Maɗa paa ci ɗii ha'ə, maɗa kə mbukəpaa ci, mbu'u taa paa ci na mbee ka uudəpaa ghənə kuvəkii. Maa kə ɗii ha'ə makə ətsa, taa wu nee ka ci patə, ka ŋusənə nə ci tə ci,

30ca ba: ‘Ya əndəna, kə gwaŋə ci ka ghənə kuva, amma kə təkuree ci ka uudəpaa slənəkii!’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31“Ha'ə əsə maɗa tə'i ŋwaŋwə da ənji dəbu'u pu'u, ca dzə ka panə da əndə'i ŋwaŋwa, ka ənəginə nə ci zəku'i, ca kaala hiima, kaa ca fatə ashikii maɗa ka mbeenə nə ci ka hwaməpaanə tə əndə mbiinaakii ətə da ənji dəbu'u pupusərə.

32Maɗa, ma ca kaala hiima, paa ci na mbee, ka sləkeenə nə ci ka ənjaakii aaɓii əndə'i ŋwaŋutə, tii ma'ə dzaɗə dzaɗə. Waatoo, kaa ca alə haɗatəginə ahadatii.

33Ha'ə ɗii əsə, taa wu agyuunə, maɗa paa ci bwasee ka uushi'inaakii patə, paa ci ka mbeenə ka ndzaanə ka lawaraaki.”

34“Kə shii unə oo'i, ŋunyi uushi nə zhatana. Amma, maɗa kə ləvəgi zhatanə saakii, pooshi ənji ka mbeenə ka ənətəginə njamə njamə ma'ə.

35Pooshi zhatanəkii ka nafanə ka dzəgə də ha, pooshi kuɓa davə əsə. Wata vugədəginə vugədəginə ənji. Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa.”

Luka 15

1Yoo, kə əncahə ənji luu tsəka da ma'waslyakə ənji patə aaɓii Yeesu ka fa sətə cii kəya ba.

2Asee agi dzənə nə Farisanyinə da maliminə də ŋguŋgunənə, təya ba, “Əndətsə uura, ka mi saŋə cii kəya luu ma'waslyakə ənji, ca adə ka ha rəŋwə da təya?”

3Wata Yeesu a ɗa ka tii misaali, əŋki ci,

4“Yaci tə'i əndə agyuunə da bagiinaakii gya'ə, wata rəŋwə agitii a zagi, iitə ɗanəkəya? Ka bwaseenə nə ci ka harakii ətə əliŋə pu'unə aji əliŋə ka zəmənə, ca dzə ka aalə tə ətə rəŋwə see maa nee ci.

5Maɗa kə lapaa ci bagata, ka ɗanə nə ci mooɗasəka, ka ŋgiravənə nə ci aatsa uurakii, ca pyalyagi aasii.

6Maɗa kə mbu'ya ci aasii, ka 'waa'watənə nə ci tə guviinəkii da guvayiinaakii, ka banə nə ci ka tii oo'i: ‘Ɗaamə ka nyi mooɗasəka, acii ma bagaaki ətə shi a zagi, kə nee nyi!’

7Wanyinə ca ba koonə: ha'ə əsə nə Əntaŋfə da malaa'ikanyinə dadagyə. Maɗa kə baa ma'waslyakə əndə rəŋwə ka Əntaŋfə, ka ɗanə nə tii mooɗasəkə putaakii, palee ka putə ŋga ənji əliŋə pu'unə aji əliŋə ətə ca 'wa natii nə də ənji gooŋga; waatoo, ma nə tii ka bana, pooshi uushi ci təya baa ka Əntaŋfə ka putakii.”

8“Yaci tə'i minə da kwaɓatə hwaslə pu'wa, kə ŋgirə hwaslə rəŋwə agikii, kə zagi, iitə ɗanəta? Paa ki ka kavə gunə aasəkə garəkuwa, kya taasəgi kuva, kya aalə də samə, kaa kya nəhee kwa?

9Maɗa kə lapaa ki kwaɓakii, ka 'waa'watənə nə ki guviinətə da guvayiinatə, ka banə nə ki ka tii oo'i: ‘Ɗaamə ka nyi mooɗasəka, acii ma kwaɓaaki ətə sha zagi, kə nee nyi!’

10Wanyinə ca ba koonə: ha'ə makə ətsə əsə nə malaa'ikanyinə ŋga Əntaŋfə. Maɗa kə baa ma'waslyakə əndə rəŋwə ka Əntaŋfə, ka ɗanə nə tii mooɗasəkə ka shaŋə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Əŋki Yeesu əsə, “Tə'i əndə'i əndə sha ɗii da uuji ŋguyirənaakii bəra'i.

12Əŋki daranə ka dii: ‘Daada, vii ka nyi gyaɗalaaki agi sə ŋga zəmə də yaaku.’ Wata dəsənətii a ŋgərə uushi'inaakii, ca təkee bəra'i, ca ŋgərə rəŋwə, ca vii ka darata.

13“Ma baanə moona, daratə a tsəəkətə uushi'inaakii patə, ca ɗərəmagi, ca paləənəgi da i kwaɓakii ka madzaɗə hanyinə. Ma dava, kə ndzaa ci ka ɗa uura saawanə, kə zagi kwaɓata.

14Ma ətsə uudəpaa ci zamagi də kwaɓatə patə ha'ə, wata kə kulii məza maɗəfənə gatə də vəra. Wata kə ənəpaa ci ka ghəəlinə.

15Ca maɗə, ca dzə, ca gi'i əndə'i əndə davə gatə də vəra ka alə sləna. Əndətə a ba ka ci dzənə aa bilə ka gəra dagəliinə.

16Kə mwayi ci zəmə ŋga dagəliinə kaa ca əburə gyaɗə, amma taa zəməkii pooshi ənji nja vii ka ci.

17“Wata ca gwaŋə ka buurənə agyanə mandzaa tə ci. Əŋki ci ka naakii na: ‘Yoo, ŋgaaŋga'ə nə zəmə ga daadə asii ta'a! Ənji sləna ŋga daadə patə, agi zəmənə nə tii, ha'ə ca mbəɗaanə aciitii. Amma wanyinə ka əntənə ganə acii maɗəfənə.

18A ənə nyi saaki aa ha daadə, kaa nya dzə ka banə ka ci, Daada, kə ɗii nyi 'waslyakəənə ka Əntaŋfə da i ka hə patə.

19Mambu'umə nyi bahə ha 'wa tə nyi də uuzənaaku ma'ə. Ma ɗanəkwa, əsuu tə nyi makə sətə cii kwa əsə tə ənji sləna aku.’

20Makə uudəpaa ci ɗatə hiimatsə ha'ə, wata ca maɗə, ca ŋgərə rəgwa aa ha dii. “Ma ətə ci ma'ə dzaɗə da yi gi'u, kə nee dii ka ci. Dii a nəhə tə ci təgugunə. Ca huyipaa ka guŋyanə da ci a rəgwa. Ca luu tə ci, ca fuuɗəgi tə ci pya'ə pya'ə a ədzəməkii.

21Əŋki uuzəətə ka dii: ‘Daada, kə ɗii nyi 'waslyakəənə ka Əntaŋfə da i ka hə patə. Mambu'umə nyi bahə ha 'wa tə nyi də uuzənaaku ma'ə.’

22Amma əŋki dii ka lyawarənaakii: ‘Huyipaamə aasii, ŋgiramə kəjeerənə ətə palee də dagwaanə, una kavə ka ci aashikii. Ŋgiramə sə ŋga ciinə, una ŋgavə ka ci. Ŋgiramə ɓiɓinə əsə, una ŋgaaŋgavə ka ci.

23Əshamə masəɓərə la, lagimə uurakii kaa ənjə a dzəgə əndzanə, ama zəmə, ama ɗa mooɗasəka.

24Acii kə nee nyi, ma uuzənaaki ətsa, makə kə shi ca əŋki, amma waanə ənshinə. Kə shi ca zii, amma wanyinə kə nee ka ci.’ Wata təya gwaŋə ka ɗa mooɗasəka.

25“Ma saa'ikii, də bilə ama uuzanə nə gawə uuzənə ŋga əndəta. Ma ca shi aasii, makə mbu'ya ci kədəhə da ya, ma ca fa, dzaadzanə nə ənji uushi'inə, udzənə nə ənja.

26Wata ca 'watə əndə'i lawara, kaa ca ləgwa a makii taa mi ci ənjə a ɗa ha'ə.

27Əŋki lawarətə ka ci: ‘Ndzəkəŋu ənya, kə ɓilə duu masəɓərə la, acii kə nee ci, jamə ənya uuzənaakii.’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Wata gawə uuzəətə a ɓəzəgi səka. Ca naanagi ka dəmənə aasii. Shiginə nə dii, ca puutə tə ci kaa ca dəməgərə aasii.

29Amma əŋki gawə uuzəətə ka dii: ‘Tsaamuu, kə fəzhi nyi ŋgaaŋga'ə ka slənənə ka hə, mashimə nya naanii ka ɗa ka hə sətə mwayi hə. Amma, ma ka nya, mashimə ha vii taa uundzə əhwə kaa nya ɗa keenə də əndzanə da guviinəki.

30Amma, tsaamuu, makə shi uuzənaaku ətə zamagi də gənaaku ka tii da badawiinə ŋga makinə, la gbavə ɓilə hə ka ci.’

31Wata əŋki dii ka ci: ‘Uuzənaakya, taa guci patə aɓiiki nə hə. Uushi'inaaki patə əsə, naaku nə ci.

32Kə dəɓee ama dzəgə əndzanə, ama ɗa moodasəka. Acii ma ndzəkəŋu ətsa, kə nee nyi, makə kə shi ca əŋki, amma waanə ənshinə. Kə shi ca zii, amma wanyinə kə nee ka ci.’ ”

Luka 16

1Əŋki Yeesu ka lyawarənaakii əsə, “Tə'i əndə'i əndə gəna sha ɗii da lawaraakii. Kə ba'avə ci uushi'inaakii ka lawarəta. Ma ka əndə'i uusəra, shinə nə ənji ka banə ka ci oo'i: ‘Agi saaweenə nə lawaraaku ka gənaaku.’

2Wata 'wanə nə slandanəkii tə lawarətə, əŋki ci ka ci: ‘Mi tuu cii kya fa ənjə a ba ashikwa? Ɗatə ka nyi lisaafə ŋga slənaaku ɗii, acii ma ha, paa hə ka ndzaanə ka lawaraaki ma'ə.’

3Wata lawarətə a kaala hiima: ‘Ya makə waanə slandanəki ka ŋgərəgi slənə aciiki ənə, iitə ɗanəkya? Wiina, uuzanə, paa nya mbee. Kədiinə əsə, ka ɗanə nə ayinə tə nyi.

4Yawaa, kə shii nyi səndə nii kya ɗa, kaa ənjə a luu tə nyi aa hatii aasii maɗa kə ŋgərəgi slandanəki slənə aciiki.’

5“Wata ca 'waa'watə tə ənjitə ci slandanəkii a nə'u tə tii dəmənə də rəŋwə rəŋwə. Əŋki ci ka əndətə 'watəgi mbu'yanə: ‘Iitə ci slandanəki a nə'u tə hə dəmənə?’

6Əŋki əndəta: ‘Garəwa ŋga maarə gya'a cii kəya nə'u tə nyi.’ Əŋki lawarətə ka ci: ‘Wiinə ləkaləkatə ŋga dəməətə atsaku. Ndzaanə, naahətə garəwa tufə pu'unə tsakə tsakə.’

7Ma daba'əkii əsa, əŋki ci ka əndə'i əndəta: ‘Ya hə əsa, iitə cii kəya nə'u tə hə dəmənə?’ Əŋki əndəta: ‘Buhə ŋga aləkamaara gya'a tufə cii kəya nə'u tə nyi.’ Əŋki lawarətə ka ci: ‘Wiinə ləkaləkatə ŋga dəməətə atsaku. Naahətə buhə gya'a ənfwadə.’

8“Kə kuyirii slandanəkii tə lawarətə pooshi nja slənə də rəgwakii, makə kə slənyi ci də səkura. Ha'ə nə ənjitə ŋgərəgi slənə uushi'inə ŋga duuniya tə tii. Ma təya, agi səkurənə nə tii agi ɗa uushi'inatii. Amma ma ənjitə agi ɓərənə, pooshi tii ka kavə hiimatii aakəŋwa də səkurə ha'ə.

9“Ma nyi əsa, wanyinə ca ba koonə: ŋgərəmə gəna goonə, zamagimə koona upaa də guviinə. Maa kə ɗii ha'ə, maɗa kə uudəgi gəna, ka luunə nə ənji tuunə asii ga Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Taa wu ɓaarii gooŋgaanə agi uundzə slə̈na, ka mbeenə nə ə̈nji ka ba'avə madiigərə slə̈nə̈nyinə aaciikii. Taa wu pooshi ɓaarii gooŋgaanə agi uundzə slə̈na, taa madiigərə slə̈nə̈nyinə ba'avə ə̈nji aaciikii əsə, paa ci ka mbeenə ka ɗa gooŋgaanə agikii.

11Yaci ha'ə makə ə̈tsə əsə, maɗa maslə̈nə̈gimuunə də gooŋgaanə də gə̈nanə upaa unə agi duuniya, iitə mbeenə ə̈nji ka ba'avə koonə tə tantanyitə uushi'inə ɗiya?

12Yaci maslə̈nə̈gimuunə də gooŋgaanə də sə̈tə ə̈ntaa noonə əsə, wu na mbee ka vii koonə noonə sə̈goonə ɗiya?

13“Pooshi mava ə̈tə ca mbee ka slə̈nə̈tə̈nə ka slanjiinə bə̈ra'i. Ka kaareenə nə ci ka ə̈ndə'i ə̈ndə, ca uuɗə tə ə̈ndə'i ə̈nda. Ka gaɗeenə nə ci ka ə̈ndə'i ə̈ndə, ca ushapaa tə ə̈ndə'i ə̈nda. Pooshi rə̈gwa ŋga paslə̈nə tə Ə̈ntaŋfə, unə kə kavə nuunə ka alə gə̈na.”

14Fanə ŋga Farisanyinə ha'ə, makə ɗii ci ŋga'ə ka tii nə gə̈na, wata tə̈ya ŋusə̈gi tə Yeesu.

15Ə̈ŋki Yeesu ka tii, “Ma unə ɗə̈ya, kə ndzaa unə ka ə̈njitə ca ɗeegi ka natii nə makə ə̈nji gooŋga akə̈ŋwacii ə̈nja. Amma kə shii Ə̈ntaŋfə sə̈tə a ə̈dzə̈muunə. Ajijinə ka Ə̈ntaŋfə nə sə̈tə ci ə̈njə a nee makə maɗuunə uushi.

16“Ma bariya ŋga Muusa da waɓə̈nə ŋga anabiinə, kə slə̈nyi də̈ŋə ka saa'itə shigi Yoohana ə̈ndə ɗa bapə̈tisə̈ma. Agi zamanaakii 'watə̈gi ə̈nji waaza Ɲunyi Habara agyanə ŋwaŋuunə ŋga Ə̈ntaŋfə. Taa wu patə əsə, kə ciŋə ci də ŋgeerə̈nə kaa ca upaa də̈mə̈nə aagi ŋwaŋuunə̈kii.

17Gə̈ɗə uudə̈nə ŋga duuniya də ŋgufə̈nə acii pirihuginə ŋga uushi gi'u agi bariya.

18“Maɗa kə lakə̈gi ə̈ndə minaakii, ca ŋgə̈rə ə̈ndə'i, kə ɗii ci aləhiinə ə̈tsa. Maɗa kə ŋgirə ə̈ndə tə miitə lakə̈gi ŋgurii əsə, aləhiinə nə ci ka ɗanə.”

19“Tə'i ə̈ndə'i ə̈ndə gə̈na sha ɗii. Kə kaalii ci makuɗə kuɗə kə̈jeerə̈nyinə ə̈tə ɗii ɗə̈rə̈kii ndalə. Taa guci patə agi wahə nji ci.

20Tə'i maagha əsə ɗii lə̈mə̈kii Lazarusə. A ma kuvə ga ə̈ndə gə̈natə njii kə̈ya ndzaanə. Shishinə̈kii patə, uyiginə.

21Kə mwayi ci ɗə̈ə̈mə murə̈murinə ŋga ɗafə̈ə̈tə ca kwaala aanə ha ŋga adə̈nə ŋga ə̈ndə gə̈nata, kaa ca adə. Ə̈ɗiinə maa, tə̈ya dzə də na'ə uyigiitə ashikii.

22“Makə ə̈ŋki maaghata, wata malaa'ikanyinə a ŋgə̈rə̈tə tə ci, tə̈ya kə̈rə̈gi tə ci aadə̈gyə aaɓii Ibərahiima, asii ga Ə̈ntaŋfə. Ə̈ntə̈nə ŋga ə̈ndə gə̈natə naakii, wata ə̈njə a ŋgə̈ɗə̈gi tə ci.

23Aagi gutə suŋwə gi ci, ca sa ciɓə ka shaŋə. Ma maɗeenə̈kii ka ginə̈kə̈ya, ma nee ca, waatə Ibərahiima, a purə̈ŋakii nə Lazarusə.

24Wata ca ŋgə̈ree ka uurakii, ə̈ŋki ci: ‘Daadə Ibərahiima, nə̈huu tə̈gugunaaki. Bawə ka Lazarusə, wa ca cimwacii ma'inə a ma gislə kaa ca shi ka ɗavə̈nə ka nyi a ganaki, kaa nya upaa shiwunə. Acii agi ciɓə̈nə nə nyi ganə agi guuna.’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Amma əŋki Ibərahiima ka ci: ‘Uuzənaakya, a buurətə hə oo'i, kə shi ha upaa shiwunə hə ma'ə agi duuniya. Ma Lazarusə əsa, agi ŋgəra'wə nji ci. Amma, ma ənə ɗii ca, ma ganə, ka maka ma'yanə nə ci. Ma hə əsə, agi ciɓənə nə hə.

26Danəkii ha'ə maa, tə'i maɗuunə ŋgurənyinə ahadaamə. Aciikii, taa ənjitə ca moo maɗənə daganə ka dzənə aa hoonə, paa tii ka mbeenə. Pooshi ənji ka mbeenə əsə ka ma'yanə ka hatsə ɗii hə davə ka shinə aadə heenə.’

27Wata əŋki əndə gənatə ka Ibərahiima: ‘Tuutəta'ə, Daadə, makə ha'ə ɗii əna, sləkee ka Lazarusə aa ha daadə aasii.

28Tə'i ndzəkəŋushi'inəki tufə. Wa ca dzə ka waɓənə ka tii, acii ga təya shi aa hanə natii əsə, ka ha ŋga ciɓəna.’

29Əŋki Ibərahiima ka ci: ‘Ma ndzəkəŋushi'inəku, agi fanə nə tii bariya ŋga Muusa da waɓənə ŋga anabiinə. Wa təya nə'utə sətə bii tii.’

30Əŋki əndə gənatə əsə: ‘Daadə Ibərahiima, pooshi ɗii; amma, maɗa əndətə sha əŋki gi ka waɓənə ka tii, ka baanə nə tii ka Əntaŋfə.’

31Amma əŋki Ibərahiima: ‘Maɗa pooshi tii nə'utə bariya ŋga Muusa da waɓənə ŋga anabiinə, taa əndətə maɗətə agi mamməətə ənji gi ka waɓənə ka tii, paa tii ka baanə ka Əntaŋfə.’ ”

Luka 17

1Əŋki Yeesu ka lyawarənaakii, “Taa guci patə, tə'i uushi'inə ətə ca dəəməgərə də ənji aagi ɗaaɗa 'waslyakəənə. Amma agi ŋgəra'wə nə əndətə ca kavə əndə ka pu'unə.

2Maɗa kə kavə ci tə əndə rəŋwə agi ənjinə ushapaa duuniya tə tii ka ɗa 'waslyakəənə, ma sətə na upaa tə ci, gəɗə anəvə təŋwə aa uurakii ka ci də ŋga'əənə, ənjə a kagərə tə ci aagi uunəva, acii sətə na upaa tə ci.

3Nəhəmə noonə na! “Maɗa kə ɗii əndə nə'unə makə hə 'waslyakəənə, waɓuu ka ci. Maɗa kə baa ci, tifyagi ka ci.

4Taa kə kyawəri ci ka ɗanə də hə bwayakii məɗəfə agi uusəra, maɗa ca dzə də shinə ka banə ka hə oo'i: ‘Kə baa nyi ka hə’, ga ha kəsəpaa tə ci a ədzəməku.”

5Fanə ŋga masləkee ənji ha'ə, əŋki tii ka Slandana, “Tsakuu keenə ŋgeerənə ŋga gi'inə tə hə.”

6Əŋki ci ka tii, “Maci kə mbu'i gi'inə goonə tə nyi taa wata makə hi'u iza,f kaɗa ka mbeenə nuunə ka banə ka ɓaratsa: ‘Mbuɗuu, duu ŋguɓəpaa naaku nə agi uunəva’, ca luuvə koonə əsə.”

7“Yaci tə'i əndə agyuunə gi lawaraakii aa bilə ka uuzanə taa ka gəranə, ya maɗa nee ci ka ci, ca shi də bilə, ka banə nə ci ka ci oo'i: ‘Palyəgi tsakə tsakə, ndzaŋuu adənə’ nii?

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Poosha. Amma ka banə nə ci ka ci: ‘Tasəkapaa ka nyi adənə zəku'i, zə'wee ka kəjeerənaaku, kaa ha ɗa ka nyi slənə saa'itə cii kya adə, nya sa. Ma daba'əkii, ka mbeenə nə hə ka adənə naaku, ha sa.’

9Kə kuyirii ci tə lawaraakii puta slənətə ci ka ci sətə bii ci ətsə nii?

10Ha'ə nuunə noonə əsə. Maɗa kə ɗatuunə patənə ŋga sətə bii Əntaŋfə koonə, shiimə oo'i, wata lyawarənə nuunə. Ma sətə ɗii una, sətə dəɓee una ɗa.”

11Ma Yeesu a dzə də palənə aa Urusaliima, anə riɓinə ŋga hanyinə ŋga Samariya da hanyinə ŋga Galili pitəgi ci.

12Ma ətsə kaa ca mbu'u aasəkə əndə'i vəranə ha'ə, wata ənji uyikuzənə pu'u a shi ka guŋunə da ci. Təya kəŋaanə dzaɗə gi'u da ci,

13təya ŋgəree ka uuratii, əŋki tii, “Yeesu, Dəsəniinə, nəhuu təgunuunə geenə!”

14Neenə ŋga Yeesu ka tii, əŋki ci, “Ma ɗanuuna, dəmə ka ɓaarii noonə nə ka limanyinə.” Ma tii ka ha ŋga dzənə, wata ma nee tii, kə mbə'i tii.

15Neenatii kə mbə'i tii, wata əndə rəŋwə agitii a ənyatə aaba'a, ca dzə də dəlanə də Əntaŋfə də ŋgeerənə.

16Ca kulagi atsaa səɗə Yeesu, ca kuyirii tə ci. Asee, ma əndəta, əndə Samariya nə ci.

17Wata Yeesu a ləgwa, əŋki ci, “Əntaa ənjitə pu'u patə mbə'ya? Aa maatiinə hara ənjinə əliŋə ɗiya?

18Iitə ɗii da pooshi əndə shi ka dəlanə də Əntaŋfə maɗaamə mu'umətsa?”

19Wata əŋki Yeesu ka ci, “Maɗətə, duu saaku aasii. Kə mbə'i hə putə ŋga gi'inaaku tə nyi.”

20Kə ləguyi harii Farisanyinə a ma Yeesu taa guci nə Əntaŋfə a ɗa ŋwaŋuunaakii agyanə ənja. Əŋki Yeesu ka tii, “Ma ɗa ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, pooshi ndzaanə makə sətə ci ənjə a nəhee də ginə.

21Pooshi ənji ka mbeenə ka banə oo'i: ‘Tsaamuu, wiinə ganə’, taa: ‘Wiitə gatə ha'ə.’ Acii ma nə ɗii ca, kə uugi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə ndzaanə ahadoonə.”

22Wata əŋki ci ka lyawarənaakii, “Kadə nə saa'i a ɗa. Maɗa kə ɗii saa'ikii, kadə nuuna moo neenə ka Uuzənə ŋga ənda, taa wata uusəra rəŋwə. Amma paa unə ka neenə ka ci.

23Ka banə nə ənji koonə: ‘Ganə nə ci’, taa: ‘Gatə ha'ə nə ci.’ Ma ɗanuuna, goona dzə, goona nə'u tə tii shaŋə.

24Acii makə sətə ci pyapiɗənə ŋga vənə a ɓərəgi səkəntaŋfə taa dama patə, ha'ə nə Uuzənə ŋga əndə a ndzaanə ka uusəraakii paŋgəraŋə a babara.

25Amma see a ciɓə ci ka shaŋə dərəva zəku'i, ənji ŋga zamananə a kaaree ka ci əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26“Makə sətə sha ɗii tə ənji agi zamana ŋga Nuuhu, ha'ə na ɗa uusəratə nə Uuzənə ŋga əndə a shi.

27Ma agi zamana ŋga Nuuhu, kə nji ənjə a zəmə, ənjə a saasa, kə nji ŋguyirənə da makinə a ŋgəərəshi, ha'ə mbu'ya uusəratə dəməgərə Nuuhu aasəkə kumbawala. Wata shinə nə ma'i tuufaanə, ca naanə ka duuniya, ca zamagi də ənjitə patə.

28Kadə na ɗa əsə makə agi zamana ŋga Luudu. Ma agi zamana ŋga Luudu, kə nji ənjə a zəmə, ənjə a saasa, kə nji ənjə a ɗa fiiriinə, kə nji ənjə a laaga uushi'inə, kə nji ənjə a ghəənə yinyinə.

29Amma, ma uusəratə shigi Luudu də Sadooma, kə bujikaanə gunə dadagyə da baruuda aagyanə ənjitə ənəgi davə də Sadooma. Wata dza'ə kə zagi ənji davə.

30Ha'ə makə ətsə əsə na ɗa uusəratə nə Uuzənə ŋga əndə a jiga.

31“Ma uusərakəya, ma əndətə anə kuvaakii da uushi'inaakii a kumu, wa ca jimagərə, ca huyi, ga ca dəmə aa kumu ka fəɗəənə uushi'inaakii. Ma əndətə də bilə əsə, wa ca huyi, ga ca ənə aasii.

32Buurətəmə haala ŋga minə ŋga Luudu!

33Taa wu patə ca ɗa gazhi'waanə ŋga luupaa əpinaakii, ka əteenə nə ci ka əpinəkii. Amma taa wu patə ətee ka əpinaakii, ci na luupaa əpinaakii.

34Wanyinə ca ba koonə: ma ka uusərakii davəɗə, ka baanə nə ənji bəra'i ka ədzə rəŋwə, ka ŋgərəginə nə ənji əndə'i əndə, ənjə a bwasee ka əndə'i əndə.

35Ka dzənə nə makinə bəra'i ka ədənə ka təŋwə rəŋwə; ka ŋgərəginə nə ənji əndə'i minə, ənjə a bwasee ka əndə'i.

[36Ka dzənə nə ŋguyirənə bəra'i aasəkə rə ka uuzanə; ka ŋgərəginə nə ənji əndə'i əndə, ənjə a bwasee ka əndə'i əndə.”]

37Wata əŋki lyawarənaakii ka Yeesu, “Da da, Slandana, nə ətsə ha'ə a ɗa?” Əŋki Yeesu ka tii, “Ka hatə ɗii mantə uushi patə, davə dzanə kadəguyinə də na.”

Luka 18

1Wata Yeesu a ɗa ka lyawarənaakii misaali ka ɓaariiginə ka tii oo'i, kə dəɓee təya ɗa də'wa taa guci patə, ga təya zaarə shaŋə.

2Əŋki ci, “Tə'i mala gəŋwanə sha ɗii asəkə əndə'i vəranə. Paa ci ka ŋgwalənə tə Əntaŋfə, agi ushapaanə nə ci ənja.

3Tə'i mitə mooryafinə davə gatə də vəra əsə. Agi dzənə nə ki də shinə aa hakii ka banə ka ci: ‘Jikəvə keenə ahadeenə da əndə mbiinaaki.’

4Amma dzənə nə mala gəŋwaatə də naanaginə, kə ta'avə ci dərəva ka ɗanə ka ki ha'ə. Ma daba'əkii əŋki ci də səkəkii: ‘Taa ŋgahi paa nyi ka ŋgwalənə tə Əntaŋfə shaŋə, agi ushapaanə nə nyi ənji əsə,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5patə da ha'ə, makə kə uugi nyi zaarənə acii haalatə, ka ɗanə nə nyi ka ki gəŋwaatsa. Maɗa maɗamə nyi ka ki gəŋwaatsa, kadə nə ta ənvutə tə nyi.' "

6Slandanə a tsakə banə, əŋki ci, "Famə ɗii sətə bii bwaya mala gəŋwaatsa.

7Ya Əntaŋfwa, paa ci ka tsakənə tə matadə ənjaakii kwa? Acii ma təya, agi tuunə nə tii ka ci vədə da uusəra kaa ca tsakə tə tii. Kə shii nyi, pii tsakənəkii tə tii.

8Wanyinə ca ba koonə: ka viinə nə ci ma'inə ka ənji mbiinatii. Patə da ha'ə, maɗa kə shi Uuzənə ŋga ənda, ka lapaanə nə ci ənjitə gi'i tə Əntaŋfə ma'ə nii?"

9Agi nəheenə nə hara ənji ka natii nə makə ənji gooŋga, təya bərapaa tə patənə ŋga ənja. Ka tsaratii ɗii Yeesu misaalina, əŋki ci:

10"Tə'i ənji bəra'i gi aasəkə yi ŋga Əntaŋfə ka ɗa də'wa. Farisa nə əndə'i ənda, əndə luu tsəka nə əndə'i ənda.

11Ma Farisata, kə gi ci, ca kəŋaanə, ca ɗa də'wa dasəkə ədzəməkii, əŋki ci: 'Əntaŋfə, kə kuyirii nyi tə hə, acii ma nya, paa nyi ndzaanə makə ŋga hara ənji, waatoo mahiirənə, məza ənja, ənji ɗa aləhiinə. Kə kuyirii nyi tə hə əsə makə ɗii ci, ma nya, paa nyi ndzaanə makə əndə luu tsəkətsa.

12Agi ɗa suumaya nə nyi bəra'i agi luuma; agi viinə nə nyi zaka ŋga sətə cii kya upaa patə əsə.'

13Amma ma əndə luu tsəkətə naakii, makə gi ci, daba'ə hara ənji kəŋaanə ci, acii kə ŋgwaləgi ci ka maɗee taa ka ginəkii aadəgyə. Wata ciinəkii pukəvə ci dəkə agyanəkii, əŋki ci, ''Ya'ə Əntaŋfə, nəhuu təgugunaaki, nyi ənə ma'waslyakə ənda.'

14"Wanyinə ca ba koonə: ma gi əndətə aasiya, Əntaŋfə kə tifyagi tə ci. Amma, ma Farisata, pooshi Əntaŋfə tifyagi tə ci. Acii taa wu patə haŋətə naakii na, ka bərapaanə nə ənji tə ci. Amma taa wu patə həətəpaa naakii na, ka haŋətənə nə ənji tə ci."

15Yoo, kə kyaara ənji ka Yeesu i idənə manjeevənə kaa ca ɗaanə ciinə ŋga barəkaanə aanətii. Neenə ŋga lyawarənaakii ha'ə, wata təya ndzaŋə laala ŋguruunə ka ənjita.

16Amma Yeesu a 'watə tə ənjita, əŋki ci, "Uneemə ka manjeevənə kaa təya shi aaɓiiki, goona təŋa tə tii, acii ka tsarə ŋga ənji makə tii də ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

17Tantanyinə cii kya ba koonə: ma əndətə pooshi luuvə ka Əntaŋfə a ndzaanə ka ŋwaŋwaakii makə sətə ci uuzənə a luuvə, pooshi ci ka upaa dəmənə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə shaŋə."

18Yoo, kə shi əndə'i gawa aaɓii Yeesu, əŋki ci ka ci, "Maləma, ma hə kamə, ŋunyi əndə nə hə. Mi saŋə ɗanəki kaa nya upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwa?"

19Wata əŋki Yeesu ka ci, "Ka mi cii kwa 'wa tə nyi ŋunyi ənda? Pooshi ŋunyi ənda, maɗaamə Əntaŋfə ci rəŋwə dyaŋə.

20Kə shii hə bariya ŋga Əntaŋfə, waatoo: 'Ga ha alə hiinə, ga ha ɓələ hiinə, ga ha hərə hiinə, ga ha vii seeda ŋga jirakənə anə ənda, gaɗee ka i duu da muu.' "

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Əŋki gawə əndəta, “Ma ətsə patə, kə nə'utə nyi daga nyi ma'ə uuzənə.”

22Makə fii Yeesu ha'ə, əŋki ci ka ci, “Awa, kə fii nyi, amma tə'i uushi rəŋwə mbəɗaanə ka hə ŋga ɗanə. Ma ɗanəkwa, uushi'iitə aciiku patə, duu, fəɗuu, ha ɗərəmagi, ha təkəpaa kwaɓakii ka maaghiinə. Maɗa kə ɗii hə ha'ə, ka ndzaanə nə shigaaku dagyə aɓii Əntaŋfə. Ma daba'əkii, ha shi ka nə'u tə nyi.”

23Makə fii əndətə waɓəətsə ha'ə, wata kə dzəgəpaa tə ci ashikii; acii laŋə dərəva nə gəna aciikii.

24Makə nee Yeesu kə dzəgəpaa waɓəətsə tə əndətə ha'ə, wata əŋki ci: “Una! Dzawə dərəva nə dəmənə ŋga ənji gəna aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

25Gəɗə dəməginə ŋga ŋgyalooba ka rəgwa shinə ŋga libəra də ŋgufənə acii dəmənə ŋga əndə gəna aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.”

26Fanə ŋga ənji ha'a, wata əŋki tii, “Maɗa ha'ə əna, wu ɗii nə upaa luupaana?”

27Əŋki ci, “Ma sətə təkuree ənji ka ɗatənə, ka mbeenə nə Əntaŋfə ka ɗatənə.”

28Əŋki Piita, “Waniinə, kə bwasee inə ka yinyinə geenə keena nə'u tə hə.”

29Wata əŋki Yeesu ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə: taa wu patə bwasee ka yaakii, taa minaakii, taa ndzəkəŋushi'inəkii, taa duurənyinaakii, taa manjeevənaakii əsə kaa ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə a shii dzənə aakəŋwa,

30ma ca, ka upaanə nə ci sətə palee ka ətə bwasee ci aaba'ə agi zamanana. Ha'ə əsə agi zamanatə na shi, kadə nii kəya upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.”

31Wata Yeesu a 'wagi lyawarənaakii pu'u aji bəra'i tsaŋə aataŋgala. Əŋki ci ka tii, “Fatəmə ŋga'ə! Wanaamə ka dzənə aa Urusaliima. Patənə ŋga uushi'iitə nyaahə anabiinə agyanə Uuzənə ŋga ənda, davə nə ənjə a mbu'utəgi.

32Waatoo, ka viinə nə ənji tə ci aacii ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə. Ma təya, ka ŋusənə nə tii tə ci, təya dzaana tə ci. Ka tiifənə nə tii giirənə aashikii,

33təya fəslə, təya ɓələgi tə ci. Ma ka makkənə ŋga uusəra, ka maɗətənə nə ci agi mamməətə ənja.”

34Amma, ma lyawarənaakii, pooshi tii paaratəgi də waɓənaakii. Ma'umbeekii nə waɓənəkii ka tii. Mashiimə tii taa agyanə mi nji Yeesu a waɓə.

35Ma ətə Yeesu kədəhə ka mbu'unə aa Yarikoo, tə'i muurəfə dasə ha'ə ataŋgala rəgwa ka kədiinə.

36Makə fii ci ənjə a pitə də waazənə, ca ləgwa ka ənjitə aɓiikii taa mi ci ənjə a waazə ha'ə.

37Wata əŋki ənji ka ci, “Yeesu, əndə Nazaratu ca pitə.”

38Wata ŋgəreenə nə muurəfətə ka uurakii, əŋki ci, “Yeesu, jijinə ŋga Dawuda, nəhuu təgunuunaaki!”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39Ənjitə nja takəŋwa a wazə ka ci kaa ca ndzaa kəɗa'ə. Amma wata ca tsakə ŋgəree ka uurakii palee ka əta, əŋki ci, “Jijinə ŋga Dawuda, nəhuu təgunuunaaki!”

40Wata Yeesu a kəŋaanə, ca ba ka ənja, “Əncahatəgimə ka nyi də ci.” Makə əncaha muurəfətə, əŋki Yeesu ka ci:

41“Mi cii kwa moo nya ɗa ka ha?” Əŋki ci, “Slandanəkya, ŋga'ə ka nyi kaa nya ənə ka neenə ka ha.”

42Əŋki Yeesu ka ci, “Wa ginəku a wunəgi kaa ha ənə ka neenə! Kə mbə'i hə putə ŋga gi'inaaku tə nyi.”

43Pii wata ca nee ka ha. Nə'unə nə ci tə Yeesu, ca dzə də dəlanə də Əntaŋfə. Makə nee patənə ŋga ənjitə ha'ə, wata təya ndzaŋə dəlanə də Əntaŋfə natii.

Luka 19

1Mbu'unə ŋga Yeesu aasəkə vəranə ŋga Yarikoo, ca dzə dasəkə vəranəkii.

2Ma davə də vəra, tə'i əndə'i əndə ɗii ləməkii Zakayusə. Gawə nə ci agi ənji luu tsəka. Əndə gəna əsə.

3Ma saa'ikii, kə ali ci rəgwa ŋga neenə taa wu nə Yeesu. Amma, makə ɗii ci gusə nə ci, kə təkuree ci ka neenə ka ci acii daɓaala.

4Makə ɗii ha'ə, wata ca huyipaa aakəŋwa, ca ndərəgi aa ənfwə ɓara kaa ca nee ka ci, acii dadavə nii kəya pitəgi.

5Makə mbu'i Yeesu ka hatə ɗii Zakayusə davə, wata ca maɗee ka ginəkii aadəgyə, əŋki ci ka ci, “Zakayusə, tsəgwayi, jimagərə. Acii, ma ənshina, gaku asii dəɓee ndzaanəki.”

6Jimagərənə nə Zakayusə pii pii, ca luu tə Yeesu də mooɗasəka.

7Makə nee ənji ha'ə, wata ŋguŋgunənə nə tii, təya ba, “Aa ha ma'waslyakə əndə gi ci.”

8Maɗətənə nə Zakayusə, əŋki ci ka Yeesu, “Slandana, a təkee nyi ka uushi'inaaki tatsə mbərə mbərə, nya vii reetakii ka maaghiinə. Ma ənjitə gəpi nyi də tii, ka jikəənənə nə nyi ka tii ənfwaɗə agyanə sətə gəpətə nyi aciitii.”

9Əŋki Yeesu, “Ma ənjinə ganə asii, ənshinə upaa tii luupaanə. Acii taa Zakayusə əsə, agi slikərənə ŋga Ibərahiima shigi ci.

10Acii ma shi nya, nyi Uuzənə ŋga ənda, ka aalənə tə maza ənja, nya luupaa tə tii.”

11Makə nji ənjə a fa waɓənə a ma Yeesu ha'ə, kə gi ci aakəŋwa də ɗa ka tii misaali. Acii kədəhə nə ci da vəranə ŋga Urusaliima, ma nə ənji ka nəhənə, kədəhə nə Əntaŋfə ka ɗa ŋwaŋuunaakii.

12Wata əŋki ci ka tii, “Tə'i maɗuunə ənshara. Kə pyalə ci ka madzaɗə hanyinə ka liwa ŋwaŋuunə, ma daba'əkii ca ənya.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ma taabu'u gi ci, ci kə 'watə ənji pu'u agi daguyinaakii. Kə ŋgirə ci pamə pu'u, ca təkəpaa ka tii mbərə mbərə. Əŋki ci ka tii: ‘Zhi'igimə see maɗa ənya nyi.’

14Amma pooshi ənji ŋga nə ŋga hanyinaakii ka uuɗənə tə ci. Kə sləkee tii ka ənji daba'əkii kaa təya dzə ka banə ka ənjitə ca ɗəkə ŋwaŋwə oo'i: ‘Ma əndətsa, paa inə ka moonə ca ɗa keenə ŋwaŋuunə.’

15“Yoo, makə upaa ci ŋwaŋuunə, wata ca ənya. Ca sləkee ka ənjə a 'waa'watə ka ci daguyinaakii ətə vii ci ka tii kwaɓata. Waatoo, kaa ca nee taa iitə nji əndə a zhi'igi naakii də sətə vii ci ka ci.

16Təkəŋwatə dagwa a shi. Əŋki ci: ‘Slandana, ma pamə ətə rəŋwə vii hə ka nyi, kə tii, kə ɗii ka pamə pu'u.’

17Əŋki ci ka ci: ‘Yawa, ŋga'ə, ŋunyi əndə slənə nə hə. Kə slənyi hə də uuji uushi'inə də rəgwakii. Aciikii, ɗawə ŋwaŋuunə agyanə vəranyinə pu'u.’

18Shinə nə bəra'inə. Əŋki ci: ‘Slandana, ma pamə ətə rəŋwə vii hə ka nyi, kə tii, kə ɗii ka pamə tufə.’

19Əŋki ŋwaŋwə ka əndəta: ‘Ma hə əsa, ɗawə ŋwaŋuunə agyanə vəranyinə tufə.’

20“Shinə nə əndə'i dagwa. Əŋki ci: ‘Slandana, wiinə pamaaku rəŋwə. Kə anətə nyi asəkə kəjeerənə, kə ŋgagi nyi.

21Acii kə ŋgwali nyi aciiku. Kə shii nyi, ma hə, əndə tamwə nə hə. Kə ndzaa hə makə əndətə ca ŋgərə sətə maɗəkəpaamə ci. Kə ndzaa hə əsə makə əndətə ca slənə cifanə ŋga sətə maləgamə ci.’

22Əŋki ŋwaŋwə ka ci: ‘Ma ha, bwaya lawarə nə hə. Waɓəətsə a maku nə gəŋwanaaku. Kə shii hə oo'i, əndə tamwə nə nyi, agi ŋgərənə nə nyi sətə maɗəkəpaamə nyi, agi slənənə nə nyi cifanə ŋga sətə maləgamə nyi.

23Aa ya maɗa ha'a, mi unee hə ka ɗəkəpaa pamaaki ka hatə ci ənjə a zhi'igya? Maci ha'ə ɗii hə, kə nji nya ŋgərə pamaaki da i ma'inəkii agyanəkii, nyi kə ənya.’

24“Wata əŋki ci ka ənjitə aɓiikii: ‘Luugimə pamətsə rəŋwə aciikii, una vii ka əndətə da pamə pu'u aciikii.’

25Əŋki tii ka ci: ‘Slandana, əntaa kə uugi ci upaa pamə pu'wa?’

26Əŋki ci: ‘Wanyinə ca ba koonə: ma əndətə da i uushi aciikii, ka ci tsakənə ənji viinə. Amma, ma əndətə ɗii naakii gi'u, taa gi'ukii maa, ka luuginə nə ənji aciikii.

27Ma məza ənjaaki əsə, waatoo ənjitə mamoomə nya ɗa ka tii ŋwaŋuunə, kaashatəmə tə tii, una kira tə tii aa hanə, una ɓəələgi tə tii ganə akəŋwaciiki.’ ”

28Makə uugi Yeesu waɓəginə ha'ə, wata ca ŋgərə rəgwa, ca takəŋwa ka ənji aa Urusaliima.

29Makə mbu'i Yeesu kədəhə da vəranyinə ŋga Bayitifaaji da Bayitaniya ashi giŋwə ŋga Zayitunə, wata ca sləkee ka hara lyawarənaakii bəra'i

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30də banə ka tii, “Dəmə aasəkə vəraatsə aakəŋwa. Maɗa kə mbu'yuunə aa dəvə, ka lapaanə nuunə uundzə vamənda gwalə. Ma uundzə vaməndakii, pooshi əndə sha ŋgirə aa ba'akii shaŋə. Pəryatəmə, una kira.

31Maɗa kə ləguyi əndə a moonə taa ka mi cuuna pərə, bamə ka ci: ‘Slandanə mwayi.’ ”

32Wata lyawariitə sləkee Yeesu a maɗə, təya palə, təya lapaa weewee makə sətə bii ci ka tii.

33Ma təya pərə vaməndata, əŋki slanjiinəkii ka tii, “Ka mi cuuna pərə uundzə vaməndatsa?”

34Əŋki tii, “Slandanə mwayi.”

35Wata təya kira uundzə vaməndatə ka Yeesu, təya luukutəvə kəjeerənyinatii a ba'a uundzə vaməndata, təya ndərəvə də Yeesu aa ba'akii.

36Ma ca dzə də palənə, sasafəpaa nə ənji kəjeerənyinə a rəgwa ka gaɗeeginə ka ci.

37Mbu'unə ŋga Yeesu kədəhə da vəranə ŋga Urusaliima, ma ətsə ca jimə ashi giŋwə ŋga Zayitunə, wata daɓaala ənji nə'unə tə ci a ndzaŋə ɗa mooɗasəka, təya ŋgəree ka uuratii ka dəlanə də Əntaŋfə putə ŋga ɓəzə uushi'inə ŋga hurəshishiitə nee tii Yeesu a ɗaaɗa.

38Əŋki tii, “Tə'i barəkaanə ashi ŋwaŋutə shi də ləmə ŋga Slandana! Acii Əntaŋfə nə jamənə dagyə, naakii nə ɗuunuunə əsə, ci Əndə məghərəvənə ka shaŋə.”

39Tə'i hara Farisanyinə gatə agi daɓaala. Əŋki tii ka Yeesu: “Maləma, bawə ka lyawarənaaku, wa təya ndzaa kəɗa'ə.”

40Əŋki Yeesu, “Wanyinə ca ba koonə: maɗa kə ndzaa tii kəɗa'ə, ka ndzaŋənə nə faariinə natii.”

41Makə əncahatə Yeesu kədəhə da vəranə, nee ci ka vəranəkii, ca gwaŋə ka tuunə agyanə ənji vəranəkii.

42Əŋki ci, “Maci uushə a batə koonə sətə ca kira koonə ndzaanə jamə ənshinə ku! Amma, ma ətsa, kə umbəgi anuunə, paa unə ka mbeenə ka neenə əsə.

43Tə'i uusəra na shi, waatoo saa'itə nə ənji mbiinə goonə a tsagərə tuunə aasəkə, təya kərə'utə tuunə, təya pa'əgi rəgwa agyanuunə taa dama patə.

44Ka zamaginə nə tii duunə, təya waalagi kuvənyinə asəkə vəranə goonə patə. Taa rəŋwə pooshi faara na mbəɗaanə anə əndə'i. Ma nə ətsə a ɗa ha'ə, acii mashiimuunə taa guci shi Əntaŋfə ka tsakənə tuunə.”

45Mbu'unatii aasəkə vəranə, kə dəməgərə Yeesu aasəkə yi ŋga Əntaŋfə. Wata ca ndzaŋə shaabagi tə ənji ɗa fiiriinə davə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

46Əŋki ci ka tii, “Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, ma bii Əntaŋfə: ‘Ka ndzaanə nə yaaki ka yi ŋga ɗa də'wa.’ Amma, ma una, kə geegyuunə ka yikii ka ha ŋga umbənə ŋga mahiirənə!”

47Ma Yeesu, uusəra patə jigunyi ci ka ənji asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Kə ali madiigərə limanyinə da maliminə rəgwa ŋga ɓələginə tə ci. Ha'ə nə matakəŋwanyinə əsə.

48Amma kə təkuree tii ka rəgwakii, acii patənə ŋga ənja, kə kavə tii nətii ka fa sətə cii kəya dzəgunə ka tii.

Luka 20

1Ma ka əndə'i uusəra, Yeesu a dzəgunə ka ənji asəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca waaza Ɗunyi Habara. Kə shi madiigərə limanyinə da maliminə da gayinə aaɓiikii.

2Əŋki tii ka ci, “Bawə keenə də ŋgutə baawəɗa saŋə cii kwa ɗaaɗa uushi'iinə ha'a? Wu saŋə vii ka hə baawəɗatsa?”

3Əŋki Yeesu ka tii, “Nyi maa, ka ləgwanə nə nyi a moonə naaki, bamə ka nyi ɗii:

4Wu saŋə sləkee ka Yoohana kaa ca ɗa bapətisəma ka ənja, Əntaŋfə nii, anii ənda?”

5Wata təya gwaŋə ka ɗa waɓənə ahadatii, əŋki tii, “Mi banaamə ənə? Maɗa bii amə oo'i, Əntaŋfə sləkee ka Yoohana, ka banə nə ci, aa mi pooshi unə luuvə waɓənaakii ɗiya?

6Amma maɗa kə bii amə oo'i, ənji sləkee ka ci, ka kaalatənə nə daɓaala taamə, acii ma nə tii ka nəhənə, ma Yoohana, anabi nji ci.”

7Wata əŋki tii, “Mashiimiinə taa wu sləkee ka ci.”

8Əŋki Yeesu ka tii naakii, “Ha'ə nə nyi əsə, paa nyi ka banə koonə taɗa də ŋgutə baawəɗa cii kya ɗa uushi'iina.”

9Wata Yeesu a gwaŋə ka waɓənə ka ənji də ɗa misaalina, əŋki ci, “Tə'i əndə'i əndə sha ɗii rə ŋga inabi. Ca ŋgərə rəkii, ca vəgi ka mooziinə kaa təya təkə cifanə ŋga rəkii da i ci. Ma daba'əkii, ca palə oogə. Kə ta'avə ci davə.

10Makə ɗii cifanə ŋga inaba, wata ca sləkee ka əndə slənaakii ka liwa ka ci gyaɗalaakii aciitii. Wata təya kəsə tə ci, təya fəəsləpaa, təya ənəpaa də ci pooshi taa mi aciikii.

11Slanda rətə a ənə ka sləkee ka əndə'i əndə slənaakii. Ma ci əsa, kə fəəsləgi mooziitə tə ci, ayi ayi dərəva ciɓee tii ka ci, təya ənəpaa də ci pooshi taa mi aciikii.

12Slanda rətə a ənə ka sləkeenə ka əndə'i əndə ka makkənə əsə. Ma ci əsa, kə ɗavə tii ka ci uya, təya lyakaanə tə ci.

13Əŋki slanda rətə ka naakii nə: ‘Iitə saŋə ɗanəki də ənjitsa? Takwa a sləkee nyi ka uuzənaaki ətə uu'i nyi. Mbu'u ka gaɗeenə nə tii ka ci.’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Amma, makə nee mooziitə ka uuzəətə, wata əŋki tii ahadatii: ‘Waanə mazəmə yi kə mbu'ya. Ɓələgyaamə tə ci kaama zəmə ya.’

15Wata təya kəsətə tə ci, təya kagi tə ci aa ba'a tsanə, təya ɓələgi tə ci. “Ya ətsa, mi nə sətə ɗanə slanda rətə də təya?

16Ka shinə nə ci, ca ɓəələgi tə tii, ca vəgi rətə ka hara mooziinə.” Makə fii ənji waɓəətsə ha'ə, əŋki tii, “Aa'a, wa Əntaŋfə a dzagya!”

17Wata Yeesu a tsaamətə tə tii, əŋki ci, “Aa maɗa ha'ə ənə, ka mi ɗii nyaahə ənji aasəkə malaaɓa ləkaləkata, tuu'inə, ‘Ma faaratə kaaree ənji ghənə kuva makə pooshi nafaakii, ci ənəpaa ka faaratə palee də məghərəvənə.’

18Taa wu patə kulii aanə faaratsa, ka əɓinə nə ci. Maɗa kə kulii faarakii aanə əndə əsa, ka ədəginə tə ci makə əmpunə.”

19Kə ali maliminə da madiigərə limanyinə rəgwa ŋga kəsənə tə Yeesu ka tsaakii, acii kə shii tii oo'i, agyanətii waɓi ci də misaalitsa. Amma kə ŋgwali tii acii ənja.

20Wata təya ndzaŋə nəhənə tə Yeesu. Təya sləkee ka maɗəkənyinə aaɓiikii ətə ca ɗeegi ka natii nə makə ənji gooŋga. Ma ɗii tii ha'a, kaa təya mbee ka pwaakya waɓənə ətə madzəmə ama Yeesu; waatoo, ka kavənə tə ci aasəkə cii ŋgwaməna.

21Əŋki maɗəkənyiitə ka Yeesu, “Maləma, kə shii inə oo'i, ma sənə cii kwa waɓə da sənə cii kwa dzəgunə patə, kə ndzaanə də rəgwakii; paa hə ka tsaaməna ka ɗuunuunə ŋga ənda. Də gooŋga nə hə ka dzəgunətənə ka ənji rəgwa ŋga Əntaŋfə.

22Ya saŋa, kə kapaa bariya gaamə kaamə rəgwa ŋga vii tsəkə ka ŋwaŋwə Kayisarə nii, anii poosha?”

23Asee, kə shii Yeesu jarəwiinatii. Əŋki ci ka tii:

24“Kiramə kwaɓa kaa nya tsaamətə.” Makə caamə ci, ca ləgwa ka tii, əŋki ci, “Ya ənə, kəŋwaciinə da ləmə ŋga wu ənə anə kwaɓana?” Təya ba, “Ma ətsa, kəŋwaciinə ŋga ŋwaŋwə Kayisarə.”

25Wata Yeesu a ba ka tii, “Makə ha'ə ɗiya, viimə ka Kayisarə sətə ndzaa ka naakii, una vii ka Əntaŋfə sətə ndzaa ka ŋga Əntaŋfə.”

26Kə təkuree tii ka upaa sə ŋga kəsənə tə ci də ma'inə agi səndə waɓi ci akəŋwacii patənə ŋga ənja. Kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə nə jikəvənaakii, wata təya ənəgi kəɗa'ə.

27Kə shi hara Sadukiinə aaɓii Yeesu. Ma təya, tii nə kurəgətə ca ba, pooshi maməətə ənji ka maɗənə da i əpinə shaŋə.

28Əŋki tii ka Yeesu, “Maləma, kə nyaahə Muusa kaamə bariya ətə bii ci, maɗa kə əntəgi əndə anə minaakii, pooshi tii pwayi manjeevənə, see a ŋgərə ndzəkəŋuci tə miita, kaa ca poo manjeevənə ka ndzəkəŋuci ətə əŋki.

29Ma sha ɗii, tə'i ndzəkəŋushi'inə məɗəfə. Kə ŋgirə gawatii minə. Kə əntəgi ci. Pooshi uuzənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Bəra'inə a ŋgərə mooryafiita. Ca əntəgi. Pooshi uuzənə.

31Makə ətsə əsə ɗii ka makkənə. Ha'ə ɗii ka tii patə məɗəfə: kə məətəgi tii. Pooshi əndə upaa uuzənə ashitə.

32Ma daba'əkii, kya əntəgi əsə.

33Ya ətsa, maa ma'i tii patə uusəra ŋga maɗənə ŋga maməətə ənja, makə watiitsə tii patə məɗəfə ŋgirə tə kya, minə ŋga wu saŋə ndzaanəta?”

34Əŋki Yeesu ka tii, “Agi duuniya ci ənjə a ŋgərəshi.

35Amma, ma ənjitə mbu'i bahə upaa rəgwa ŋga maɗənə da i əpinə, da ŋga ndzaanə agi zamanatə na shi, paa tii na ŋgəərəshi.

36Acii paa tii ka məətənə ma'ə. Makə malaa'ikanyinə nə təya ndzaanə. Manjeevənə ŋga Əntaŋfə nə tii; acii kə maɗee ci ka tii da i əpinə.

37Ma agyanə maɗənə ŋga maməətə ənji əsa, taa Muusa maa, ma saa'itə waɓi ci agyanə guutə agi ba, kə ɓaarii ci oo'i, ka maɗənə nə tii. Ma saa'ikii, kə 'wii ci tə Əntaŋfə Slandanə də Əntaŋfə ətə ci Ibərahiima da Isiyaaku da Yakubu a paslə.

38Ma Əntaŋfə, ənjitə da i əpinə amatii ca paslə tə ci, əntaa ənjitə yadə əpinə amatii. Acii ma ndzaa ənji patə da i əpinə amatii, ka ci saakii.”

39Wata əŋki hara maliminə, “Ma ɗii Maləma, ŋga'ə waɓi hə.”

40Ma daba'əkii, pooshi əndə ənyi ka ləgwa waɓənə ama Yeesu ma'ə, acii ŋgwalənə.

41Əŋki Yeesu ka tii, “Iitə saŋə mbee ənji ka banə oo'i, jijinə ŋga Dawuda nə Aləmasiihu?

42Acii taa Dawuda də naakii nə maa, kə bii ci asəkə ləkaləkatə ŋga Jabuura oo'i: ‘Əŋki Əntaŋfə Slandanə ka Slandanəki, ndzaanə gadəvə da ciizəmaki.

43Ka kavənə nə nyi ənji daawaanaaku aatsaa səɗəku.’

44Wiinə ɗii, kə 'wii Dawuda tə Aləmasiihu də Slandana. Aa iitə ɗii ndzaa ci ka jijinaakəya?”

45Əŋki Yeesu ka lyawarənaakii akəŋwacii patənə ŋga ənja,

46“Nəhəmə noonə nə acii maliminə ŋga bariya. Ma təya, də madiigərə kəbənə moonətii wiigi'inə. Ma moonətii, nəəhəpaanə tə tii ŋga'ə a luuma. Ka hatə da ginə davə moonətii ndzaanə asəkə kuvə də'wanyinə da agi əndzanə.

47Təya luuwutə yinyinə ŋga mooryafinyinə, təya gərətəgi də də'wa ka dəla də natii nə akəŋwacii ənja. Ma təya, kadə nə təya upaa bwaya gəŋwanə ətə palee patə.”

Luka 21

1Maɗeenə nə Yeesu ka ginəkii, ca tsaamə ənji gəna a həəji kwaɓa asəkə yi ŋga Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Wata maagha ŋga mooryafinə a shi natə. Ma Yeesu a nee, kə əjivə ki pyanya bəra'i.

3Wata əŋki ci, “Tantanyinə cii kya ba koonə: ma sətə əjigərə maagha ŋga mooryafiitsa, kə palee ka ŋga hara ənjitsə patə.

4Acii ma təya, agi ɓəzə gəna ŋgiragi tii, təya vii. Amma, ma kya, agi ghanatə patə, kə ŋgərətə ki patənə ŋga sətə cii ta alə də zəmə, kya əjigərə.”

5Kə waɓi lyawarənaakii agyanə dagwaanə ŋga yi ŋga Əntaŋfə, acii kə ɗii ənji yikii də faariitə da məghərəvənə davə da i hara uushi'inə ətə vii ənji ka Əntaŋfə. Əŋki Yeesu:

6“Kə nee unə ka uushi'iitsa: kadə nə uusəra a mbu'ya. Maɗa kə mbu'ya uusərakii, taa rəŋwə pooshi faara na mbəɗaanə anə əndə'i, ka waalaginə nə ənji patə.”

7Əŋki ənjitə nji davə, “Maləma, guci saŋə nə ətsə ha'ə a ɗa? Mi saŋə na slənə ka ɓaariinə oo'i, kədəhə nə uushi'iitsə ka ɗaaɗana?”

8Əŋki Yeesu ka tii, “Nəhəmə acii ga ənjə a gəpi duunə. Acii tə'i ənji laŋə na shi, təya ɗəkəvə ləməki ka natii na, taa wu ca ba, ci nə Aləmasiihu. Ka banə nə tii əsə, kə uugi uusəra mbəshanə. Ma ɗanuunə, goona nə'u tsaa səɗətii.

9Maɗa kə fii unə habara ŋga paapanə da purətə haŋkalaanə, goona ŋgwalə shaŋə. Kə dəɓee ətsə ha'ə a ɗa zəku'i. Amma, əntaa uudənə ŋga duuniya nəndə ka ɗanə pii ha'ə makə ətsa.”

10Yeesu a tsakə banə ka tii, əŋki ci, “Kadə nə əndə'i slikərənə a dzə ka panə da əndə'i. Ɗwaŋuunə a pa da əndə'i ŋwaŋuunə.

11Kadə nə bwaya gəgədzənə ŋga hanyinə a ɗaaɗa. Kadə nə maɗəfənə da muuva a ɗaaɗa taa dama patə. Kadə nə sə ŋga ŋgwalənə a ɗaaɗa da madiigərə sagidanyinə agintaŋfə.

12“Amma daga uushi'iitsə ha'ə ma'ə maɗamə, tə'i ənji na kəəsə tuunə, təya ciɓee koonə, təya kərə tuunə aakəŋwacii gayinə ŋga kuvə də'wa ka ɗa koonə gəŋwanə, təya kaalagərə tuunə aa furəshina. Ka kəərənə nə ənji tuunə aakəŋwacii meeminə da ŋgwamənanyinə putə ŋga nə'unə goonə tə nyi.

13Ma nə uushi'iitsə patə a ɗaaɗa ha'ə, ka wunəgi koonə də rəgwa ŋga bagi ka tii Ɗunyi Habaraaki.

14Aciikii, ma ɗanuuna, kavəmə aagi hiima goonə, goona ndzaanə ka buurənə agyanə makə sətə nuunə a jikəvə koona mbəɗə.

15Acii nyi na vii koonə jarəwiinə ŋga waɓənə da hiima. Pooshi əndə taa rəŋwə agi ənji mbiinə goonə na mbee ka ɗa koonə mabizhinə taa ka uurənə tuunə agi waɓənə.

16Taa məsənuunə da dəsənuunə da ndzəkəŋushi'inuunə da duurənyinə goonə da guviinuunə maa, ka dyarə'unə nə tii tuunə. Ma hara ənji agyuunə, ka ɓələginə nə ənji tə tii.

17Taa wu patə əsə, kadə nii kəya ushapaa tuunə putə ŋga nə'unə goonə tə nyi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Amma taa shiŋkinə goonə rəŋwə, pooshi na za.

19Acii ha'ə kəŋaanəmə ndihə ndihə koona luupaa də noonə na.”

20“Maɗa kə nee unə kə kərə'utə soojiinə tə vəranə ŋga Urusaliima, ma ətsə kamə, kədəhə nə vəranəkii ka ɗaginə ka uufinə.

21Ma ka uusərakəya, wa ənjitə anə hanyinə ŋga Yahudiya a huyi ka umbənə aanə giŋunyinə. Ma ənjitə asəkə vəranə, wa təya əntsahəgi. Ma ənjitə aba'ə vəranə, ga təya ənya aasəkə vəranə.

22Acii ka ndzaanə nə uusərakii ka uusəratə nə Əntaŋfə a ki'itə ka ənja. Ətsə ha'ə na mbu'utəgi də patənə ŋga uushi'iitə asəkə malaaɓa ləkaləkatə.

23Tə'i ŋgəra'wə agyanə maki ɗasəkiinə da ŋugiginə ka saa'ikii. Acii kadə nə bwaya ciɓə a ɗa anə hanyinə, acii tə'i maɓətə səkə ŋga Əntaŋfə agyanə ənja.

24Ka ɓəələginə nə ənji tə hara ənji də ŋgila purəŋanə. Hara ənji, ənjə a kəsə tə tii, ənjə a kərə tə tii ka mavaanə aanə hara hanyinə. Ka udzəginə nə ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə tə vəranə ŋga Urusaliima see maɗa dzəgi zamanatii.”

25“Kadə nə sə ŋga hurəshishinə a ɗaaɗa agi uusəra, agi ləgiɗə da agi tikisanyinə. Kadə nə ənjə a ndzaanə ka maji ma'yanə agi duuniya. Paa tii na shii sə ŋga ɗanə acii dzaadzanə ŋga uunəvə da maɗənə ŋga ma'inə aadəgyə aadəgyə.

26Kadə nə ma'yanə ŋga ənjə a ləɗə acii ŋgwalənə putə ŋga sətə na kulaanə ka tii agi duuniya. Acii taa mi patə asəkəntaŋfə ka gaŋgəzənə.

27Ma ətsə ɗiya, ka neenə nə ənji ka Uuzənə ŋga əndə ca jima agi kuraɓiinə. Da baawəɗa da məghərəvənə laŋə nə shinaakii.

28Maɗa kə nee unə uushi'iitsə a 'watəgi ɗaaɗanə, kəŋaanəmə ndihə ndihə, kavəmə nuunə davə acii kədəhə nuunə ka upaa luupaanə.”

29Yeesu a ɗa ka tii misaali, əŋki ci, “Katəmə hiima goonə agyanə ənfwə uudəvə da hara ənfuginə patə.

30Maɗa kə nee unə wiitə ka 'watəgi ənənə, kə shii unə ətsə, kədəhə nə mətsətsəfə ka ɗanə.

31Ha'ə əsə, maɗa kə nee unə uushi'iitsə a ɗaaɗa, ka shiinə nuunə ətsə oo'i, kədəhə nə Əntaŋfə ka ɗa ŋwaŋuunə.

32Tantanyinə cii kya ba koonə: ma ənji ŋga zamanana, pooshi tii ka məətəginə patə, uushi'iitsə ma'ə maɗaaɗamə patə.

33Ka uudəginə nə ha a dagyə da ha a panə. Amma, ma waɓənaaki, pooshi ka uudənə shaŋə.”

34“Nəhəmə noonə na! Goona kavə noonə nə ka zəəmə əndzanə da saasa ənvwə dərəva. Goona kavə noonə nə agi buurə uushi'inə ŋga duuniya, acii ga uusərə ŋga shinə ŋga Uuzənə ŋga əndə a lapaa tuunə pəmə,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35makə sətə ci zaaŋwanə a umbəənə ka luwa. Acii ma uusərakəya, pəmə nii kəya lapaa tə patənə ŋga ənji agi duuniya.

36Ndzaamə də məgigi, ɗamə də'wa taa hayi patə, koona shii upaa ŋgeerənə ŋga mbərəɗənə acii uushi'iitsə na ɗaaɗa patə, una mbee ka kəŋaanənə akəŋwacii Uuzənə ŋga əndə yadə ŋgwalənə.”

37Uusərə patə nji Yeesu a dzəgunə doosərə ka ənji asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Ma kədəwanə, ca dzə ka baanə ashi giŋutə ci ənjə a 'wa giŋwə ŋga Zayitunə.

38Pukənə ŋga ha patə ha'ə nə ənji patə ka waaryanə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə ka fa sətə cii kəya baaba.

Luka 22

1Yoo, kə mbisha kumənə ŋga adə buroodi yadə burəŋanə, waatoo kumənə ətə ci ənjə a 'wa Pasəka.

2Makə ɗii ci, ma madiigərə limanyinə da maliminə ŋga bariya, ŋgwalii tii acii ənja, kə aali tii rəgwanyinə ŋga ɓələginə tə Yeesu.

3Wata kə ŋgirə Seetanə aashi Yahuda ətə ci ənjə a 'wa Isəkariyootə. Ma ca, rəŋwə nə ci agi lyawarənə ŋga Yeesu pu'u aji bəra'i.

4Maɗənə nə ci, ca dzə aaɓii madiigərə limanyinə i da meeminə ŋga soojiitə ca nəhə yi ŋga Əntaŋfə, ca waɓə da tii agyanə makə sətə mbeenəkii ka viinə tə Yeesu ka tii.

5Fanatii ha'ə, kə ɗii tii mooɗasəka, təya ɗa aləkawalə ŋga vii ka ci kwaɓa.

6Wata kə luuvə ci, ca 'watəgi tsaamə ŋunyi saa'i ŋga viinə tə Yeesu ka tii yadə shiinə ŋga ənja.

7Mbu'yanə ŋga kumənə ŋga adə buroodi yadə burəŋanə agikii, waatoo uusəratə nə ənji ka laala uura ŋga uuji bagiinə ka buurətə də Pasəka,

8wata Yeesu a sləkee ka i Piita da Yoohana, əŋki ci ka tii, “Dəmə ka dzəgə kaamə əndzanə ŋga Pasəka.”

9Əŋki tii ka ci, “Da daa moonəku ina dzəga?”

10Əŋki ci ka tii, “Maɗa kə dəməgəruunə aasəkə vəranə, ka guŋunə nuunə da əndə da uuda ma'inə anəkii. Ma ɗanuuna, nə'umə tə ci aasəkə yitə cii kəya dəmə aadəvə,

11una ba ka slanda yikii əsə: ‘Ma bii Maləmə tuu: miinə kuvətə nii kəya zəmə əndzanə ŋga Pasəka davə da lyawarənaakii kwa?’

12Kadə nii kəya ɓaarii koonə maɗuunə kuvə anə əndə'i, mahaɗakii ŋga'ə. Davə dzəgənuunə kaamə əndzanə.”

13Palənə nə tii, təya lapaa makə sətə bii Yeesu ka tii weewee. Wata təya dzəgə əndzanə ŋga Pasəka davə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Makə mbu'i saa'i ŋga zəmə əndzanə, Yeesu da masləkee ənjaakii a ndzaanə ka zəma.

15Əŋki ci ka tii, “Də tantanyinə nə nyi ka moonə zəmə əndzanə ŋga Pasəkanə doonə, taabu'u ciɓənəki.

16Wanyinə ca ba koonə: paa nyi ka zəmə əndzanə ŋga Pasəka ma'ə shaŋə, maɗaamə uusəra ŋga ɗa tantanyitə əndzanə ŋga Pasəka agi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə kə mbu'ya.”

17Wata Yeesu a luu kwalakə da ma'i inabi asəkəkii. Ca kuyirii tə Əntaŋfə. Ma daba'əkii, əŋki ci, “Ndamə kwalakəna, taa wu patə agyuunə, wa ca sa.

18Wanyinə ca ba koonə: ma daba'ə əna, paa nyi ka ənənə ka sa ma'i inabi ma'ə, see saa'itə nə Əntaŋfə a ɗa ŋwaŋuunaakii paŋgəraŋə.”

19Ma daba'əkii, ca ŋgərə buroodi, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca ɓaatsəpaa, ca vii ka masləkee ənjaakii, əŋki ci, “Ma əna, shishinəki [cii kya vii ka putə goonə. Dəmə aakəŋwa də ɗanə ha'ə makə əna ka buurətəginə də nyi.”

20Ha'ə əsə vii ci ka tii kwalaka da ma'i inabi asəkəkii daba'ə zəma. Əŋki ci, “Ma ətsa, ci nə kura aləkawalətə ci Əntaŋfə a ɗa də idənaaki. Ka putə goonə nə idənəkii a əjigi.]

21“Amma, wiinə əndə viinə tə nyi ka ənji ka zəmənə da nyi.

22Ma nyi Uuzənə ŋga ənda, ka əntənə nə nyi tə əntənə, makə sətə uugi kəŋənə agyanəki, amma kə ɗii anə əndətə na vii tə nyi ka ənja!”

23Wata gwaŋənə nə lyawarənaakii ka laagwashinə ahadatii taa wu agitii ca mbee ka ɗanə ha'ə.

24Kə ma'i mabizhinə ahada masləkee ənji banə tuu'inə: wu saŋə nə gawə ahadatəya?

25Fanə ŋga Yeesu ha'ə, wata əŋki ci ka tii, “Ma meeminə ŋga hara slikərənə, agi haŋətənə nə tii natii nə akəŋwacii ənjatii. Ha'ə nə gayinə əsə, agi moonə nə tii ənjə a 'wa tə tii ənji ɗa ŋga'əənə.

26Amma ma unə, pooshi ka ɗanə ha'ə ahadoonə. Ma əndətə palee də gawuunə ahadoonə, wa ca ndzaanə makə dara. Ha'ə nə matakəŋwanə goonə əsə, wa ca ŋgərə slənə ŋga əndə slənə.

27Ya saŋə, wu palee də gawuuna, əndənə ca zəmə ku, anii əndənə ca slənə ka ca? Əntaa əndənə ca zəmə kwa? Ma nyi ɗiya, ma nə nyi ahadoonə, makə əndə slənə.

28“Ma una, kə ndzaa unə da nyi taa guci patə agi ciɓənyinaaki.

29Makə sətə vii Daadə ka nyi gawuunə, ma nyi əsə, wanyinə ka viinə koonə.

30Ka zəmənə naamə, ka sanə naamə agi ŋwaŋuunaaki, una ndzaanə anə dəgələ ŋga ŋwaŋuunə, una ɗa gəŋwanə ka makuvə ŋga ənji Isərayiila pu'u aji bəra'i.”

31Əŋki Yeesu, “Simoonə, Simoonə, aa ha nəhə. Kə upaa Seetanə rəgwa ŋga kəca'ənə tuunə patə makə səkəŋwa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Amma, ma nya, kə ɗii nyi də'wa ka putaaku, acii ga ha bwasee ka gi'inə tə nyi. Maɗa kə ənyatə hə aaɓiiki, tsakuu ŋgeerənə ka ndzəkəŋushi'inəku.”

33Əŋki Piita ka ci, “Slandanəkya, kə tasəkii nyi dzənə taa aa furəshinə da hə, taa kaa ənjə a ɓələgi taaŋwə əsə.”

34Əŋki Yeesu ka ci, “Piita, wanyinə ca ba ka hə: ma taabu'u wanə gyaagya ənshinə, ka jikənə nə hə makkə ka hiweenə ka shiinə tə nyi.”

35Əŋki Yeesu ka lyawarənaakii əsə, “Ya makə sləkee nyi koonə yadə kwaɓa taa mbuurə taa əndə'i ɓiɓina, tə'i uushi ətee unə kwa?” Əŋki tii ka ci, “Pooshi taa mi ətee inə.”

36Wata əŋki Yeesu ka tii, “Amma, ma ənə ɗii ca, əntaa ha'ə. Maɗa tə'i kwaɓa ŋga ənda, wa ca ŋgərəənə. Ha'ə əsə, maɗa tə'i mbuurə ŋga ənda, wa ca ŋgərəənə. Maɗa pooshi ŋgila purəŋanə ŋga ənda, wa ca ɗərəmagi də kəjeerənaakii kaa ca ɗərəciigi.

37Acii wanyinə ca ba koonə: ma bii malaaɓa ləkaləkatə, ‘Kə ɗii ənji də ci makə sətə ci ənjə a ɗa də məza ənja.’ Ma ətsa, agyanəki na ɗa ha'ə. Waatoo, ma sətə uugi kəŋənə agyanəkya, wiinə ka ɗanə.”

38Wata əŋki lyawarənaakii ka ci, “Slandana, wiinə ŋgila purəŋanə ganə bəra'i.” Əŋki ci ka tii, “Bwaseemə ha'ə.”

39Ma daba'əkii, kə gimagi Yeesu, ca palə aashi giŋwə ŋga Zayitunə makə sətə izee ci ka ɗanə. Kə nyi'u lyawarənaakii tə ci aa dəvə.

40Makə mbu'i tii aa dəvə, əŋki ci ka tii, “Damə də'wa acii goona bwasee ka rəgwa ŋga Əntaŋfə saa'itə nə Seetanə a təɓə tuunə.”

41Wata ca əntsahə ba'ə gi'u, ca gərə'waanə, ca ndzaŋə ɗa də'wa,

42əŋki ci: “Daadə, maɗa ka moonə nə hə, əntsahee ka nyi ka ciɓətsə akəŋwaciikii. Amma, ɗawə sətə kaɗeesəkə ka hə, ga ha ɗa sətə kaɗeesəkə ka nyi.”

43Wata malaa'ika a jima dadagyə, ca shi ka tsakə ka ci ŋgeerənə.

44Kə əjigi ma'yanə ŋga Yeesu, wata ca ənə ka ɗa gazhi'waanə ŋga ɗa də'wa palee ka əta. Lyaavanə nə hacifaakii aa panə makə idəna.]

45Makə uudəpaa ci ɗa də'wa, ca maɗə, ca palə aaɓii lyawarənaakii. Ma dzənəkəya, ka ŋunyinə nə tii, acii kə dzəgəpaa ŋgəra'wə tə tii.

46Əŋki ci ka tii, “Iitə ɗii səkii cuuna tsəfə ŋunyina? Maɗətəmə, ɗamə də'wa, acii goona bwasee ka rəgwa ŋga Əntaŋfə saa'itə nə Seetanə a təɓə tuunə.”

47Daga Yeesu ma'ə ma'uudəpaamə waɓənə, wata kə jigagi ənji dzuɓə. Yahuda, ətə agi lyawarənə ŋga Yeesu pu'u aji bəra'i, nəndə ka takəŋwanə ka tii. Ca əntsahətə aaɓii Yeesu ka nəhəpaanə tə ci ŋga'ə.

48Əŋki Yeesu ka ci, “Yahuda, dagi nəhəpaanə viinəku tə nyi Uuzənə ŋga əndə ka ənji nii?”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

49Makə nee ənjitə aɓii Yeesu ka sətə ca moo ɗanə, əŋki tii ka ci: “Slandaniina, a buuriinə tə tii də ŋgila purəŋanə kwa?”

50Wata əndə'i əndə agitii a burəgi liminə ŋga mava ŋga gawə ŋga limanyinə də ŋgila purəŋanə. Ɓutə nə liminə da ciizəma.

51Amma əŋki Yeesu, “Bwaseemə. Goona ɗa ha'ə!” Wata ca ŋgərə liminə ŋga əndətə, ca nyiɓutə.

52Ma daba'əkii, Yeesu a waɓə ka ənjitə shi ka kəsənə tə ci, waatoo ka madiigərə limanyinə da meeminə ŋga soojiitə ca nəhə yi ŋga Əntaŋfə, da ka masariinə; əŋki ci, “Mi shuunə ka kəsənə tə nyi ka ŋgila purəŋanə ka ŋgila purəŋanə, ka zala ka zala kwa? Ya saŋə əndə ɗa maabə nə nyi kwa?

53Uusəra patə njaama ndzaanə ka hakii asəkə yi ŋga Əntaŋfə, patə da ha'ə pooshi unə kəshi tə nyi. Amma, ma ənə ɗii ca, kə mbu'ya uusəra goonə da baawəɗa ŋga ŋwaŋuutə agi təkunə.”

54Ma daba'əkii, kə kəsətə tii tə Yeesu, təya kərə tə ci aasii aa ha gawə ŋga limanyinə. Piita əsa, ba'ə ba'ə nə ci ka nə'unə tə tii.

55Kə hənəpaa ənji gunə a maɓaraci. Mbu'unatii, təya ndzaanə ka 'utənə. Shinə ŋga Piita əsə, ca ndzaa dasə aɓitii.

56Ma davə asii, tə'i kadəmə ca slənə kwaɓa. Makə nee ki ka Piita ama gunə, kya tsaamətə tə ci, əŋki ki, “Əndənə maa, rəŋwə nə ci agi ənji ŋga Yeesu.”

57Amma, ma Piita, kə hiwee ci, əŋki ci, “Mina, mashiimə nyi tə əndətsa.”

58Ma ta'avə gi'u, kə nee əndə'i əndə ka ci. Əŋki ci, “Hə maa, əndə ŋga Yeesu nə hə!” Əŋki Piita ka əndəta, “Əntaa əndaakii nə nyi.”

59Ma ta'avə gi'u əsa, əndə'i əndə a kəŋaanə agyanə waɓənə ŋga əndəta, ca ba, “Gooŋga tanyi, ma əndətsa, əndə ŋga Yeesu nə ci, acii əndə Galili nə ci.”

60Wata əŋki Piita ka əndətə əsə, “Paa nyi shii sətsə cii kwa ba.” Daga ci ma'ə ma'uudəpaamə banə ha'ə, wata ga'ə kə wii gyaagya.

61Zə'uginə nə Yeesu Slandanə aadəɓii Piita, ca tsaamə tə ci. Wata Piita a buurətə sətə shi Slandanə a bii ka ci oo'i, “Ma taabu'u wanə gyaagya ənshinə, ka jikənə nə hə makkə ka hiweenə ka shiinə tə nyi.”

62Buurətənaakii ha'ə, ca dzə də tuunə də kiinə ka shaŋə.

63Ma saa'ikii, ənjitə nja nəhə tə Yeesu a ha'u də ci, təya dəgə tə ci,

64təya vutəgi ginəkii, təya tsa ka ci meeciinə, əŋki tii ka ci: “Makə ɗii ci anabi nə hə, kuragi keenə taa wu digə tə hə!”

65Kə baabii tii hara uushi'inə ŋgaaŋga'ə ŋga dzaananə də ci.

66Pukənə ŋga ha, wata gayinə ŋga Yahudiinə da madiigərə limanyinə da maliminə a dza də nə ka ɗa mətərəkinə. Əŋki tii, wa ənjə a kira ka tii tə Yeesu aa kuvə gəŋwanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

67Mbu'unaakii wata təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Bawə keenə maɗa hə nə Aləmasiihu.” Əŋki Yeesu ka tii, “Taa kə bii nyi koonə, paa unə ka luuvənə.

68Maɗa kə ləguyi nyi uushi a moonə əsə, paa unə ka jikəvənə.

69Amma, ma aakəŋwa gi'u, ka ndzaanə nə nyi, nyi Uuzənə ŋga ənda, a ciizəmə Əntaŋfə Əndə baawəɗa.”

70Wata əŋki tii patə, “Hə nə Uuzənə ŋga Əntaŋfə ənə nii?” Əŋki ci ka tii, “Unəkii maa, ha'ə bii unə.”

71Wata əŋki tii ahadatii, “Tə'i uushi dəɓee ama ləgwa ama əndə ma'ə kwa? Aməkii maa, kə fii amə səndə bii ci də makii.”

Luka 23

1Wata gayiitə patə a maɗətə, təya kərə tə Yeesu aakəŋwacii Pilaatu.

2Mbu'unatii, wata təya gwaŋə ka baaba uushi'inə ashikii. Əŋki tii: “Kə lapaa inə əndənə ka ɗa rəgwa ŋga ŋusləginə də slikərənə geenə, inə Yahudiinə. Agi banə nə ci, ga ənjə a vii tsəkə ma'ə ka maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma. Agi banə nə ci əsə, ci nə Aləmasiihu, waatoo ŋwaŋwa.”

3Əŋki Pilaatu ka Yeesu, “Hə nə ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə kwa?” Əŋki Yeesu ka ci, “Hə bagi ha'ə.”

4Əŋki Pilaatu ka madiigərə limanyinə da daɓaala, “Ma nee nyi naakya, pooshi bwaya uushi ashi əndəna.”

5Amma kə cakə ənjitə ɗa macavaɗaanə də baaba uushi'inə ashi Yeesu, “Agi ɗeeginə nə ci ka ənji ka purətə haŋkaliinə də dzəgunənaakii. Anə hanyinə ŋga Galili 'watəgi ci ɗanə ha'ə, ca shi aanə hanyinə ŋga Yahudiya. Waanə kə mbu'ya aa hanə əsə.”

6Makə fii Pilaatu ha'ə, ca ləgwa, “Ya əndətsa, əndə Galili nə ci kwa?”

7Makə fii ci oo'i, əndə Galili nə Yeesu, waatoo hanyinə ŋga ŋwaŋwə Hirudusə, wata ca ba, wa ənjə a kərə tə ci aakəŋwacii ŋwaŋwə Hirudusə. Ma uusərakii, də Urusaliima nə Hirudusə.

8Makə nee ci ka Yeesu, kə ɗii ci mooɗasəkə laŋə. Kə mwayi ci neenə ka ci daga ŋukə, acii kə fii ci habaraakii, kə mwayi ci neenə ka ɗa sə ŋga hurəshishinaakii.

9Wata ca gwaŋə ka laagwa uushi'inə ɓəzəkii a makii. Amma pooshi uushi jikə Yeesu ka ci.

10Davə nə madiigərə limanyinə da maliminə, də bwaya ŋguruunə nə tii ka wulanə tə Yeesu.

11Kə ha'u i Hirudusə da soojiinaakii də ci, kə bərapaa tii tə ci. Təya kavə ka ci ŋunyi kəbənə aashikii. Ma daba'əkii, Hirudusə a ba ka ənjə a ənəpaagi də Yeesu ka Pilaatu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Uusərakii njaŋə i Hirudusə da Pilaatu guvaanə, acii ma ŋga ŋukə tə'i daawaanə ahadatii.

13Wata ŋgwaməna Pilaatu a dzatəgi də madiigərə limanyinə da matakəŋwanyinə da hara Yahudiinə.

14Əŋki ci ka tii, “Wiina, kə kiroonə ka nyi əndəna. Kə bii unə: agi gwazeenə nə ci ka ənja. Wiinə ɗii, akəŋwacii unə ndzaa nyi ka ətsətə haalaakii. Amma ma nyi, ma agi wulanə goonə tə ci, pooshi uushi idəpaa nyi ashikii.

15Ha'ə nə Hirudusə əsə. Makə kə nee amə, kə ənyapaagi ci də ci kaamə, ci ɓaarii pooshi uushi idəpaa ci ashikii. Acii ha'ə, ma nee nyi, pooshi bwaya uushi ɗii ci bahə ɓələnə tə ci.

16Ma ɗiya, wa ənjə a fəsləcii tə ci. Ma daba'əkii, ənjə a kapaa tə ci.”

[17Yoo, taa agi ŋgutə kumənə ŋga Pasəka patə, kə ndzaa tyasə see a kapaa Pilaatu əndə furəshinə rəŋwə ka ənja.]

18Wata ənji patə a gwaŋə ka waazənə, əŋki tii, “Kyapaa keenə tə Barabasə, ənjə a ɓələgi əndətsa!”

19Ma Barabasə, kə gimə ci furəshinə putə ŋga maɗee ka nə ŋga ənji asəkə vəranə da ɓələ ənda.

20Makə kə mwayi Pilaatu kapaanə tə Yeesu, wata ca ənə ka waɓənə da ənja.

21Amma, ma təya, kə wazəənə tii, əŋki tii, “Wa ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa! Wa ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa!”

22Amma əŋki Pilaatu ka tii ka makkənə, “Mi nə bwaya uushi ɗii ci kwa? Pooshi uushi idəpaa nyi ashi əndətsə bahə ɓələnə tə ci. Wa ənjə a fəsləcii tə ci, ənjə a kapaa tə ca.”

23Amma, ma təya, kə wazəənə tii də ŋgeerənə, təya dzə də banə, wa ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa. Də ha'ə hwaməpaa tii tə Pilaatu.

24Wata Pilaatu a lagi ka ci gəŋwanə makə sətə mwayi tii.

25Ca kapaa ka tii tə əndətə mwayi tii, waatoo tə əndətə gimə furəshinə putə ŋga maɗee ka nə ŋga ənji asəkə vəranə da ɓələ ənda. Ca ŋgərə tə Yeesu, ca vii ka tii kaa təya ɗa də ci də sətə mwayi tii.

26Ma ənjə a kərə tə Yeesu ka ɓələginə, kə lapaa tii əndə'i əndə ɗii ləməkii Simoonə. Ma ca, əndə Sirina nə ci. Kə lapaa tii tə ci, ci ka ha ŋga shinə də bilə. Təya kəsə tə ci, təya ŋgərəvə ka ci ənfwə ŋga gwa'avənə tə Yeesu aashikii, ca nə'u də tii.

27Daɓaala a dzə də nə'unə tə Yeesu. Tə'i makinə əsə nja kaala vurənə, təya tuutuu atsakii.

28Zə'uginə nə Yeesu aadəɓitii, əŋki ci ka tii, “Ma unə, maki Urusaliima, uneemə ka tuunə atsaki. Amma, ma nə uushi ɗanuunə, tuumə agyanə noonə na, da agyanə manjeevənə goonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Acii tə'i uusəra na mbu'ya, ətə nə ənjə a ba, tə'i barəkaanə agyanə masaawiinə ətə mapoomə, ətə masamə 'wanə ka manjeevənə.

30Uusərakii nə ənjə a ndzaŋə banə ka giŋunyinə: ‘Waalyaanəmə keenə!’ Ka banə nə ənji ka daŋgərənyinə əsə: ‘Ɲgəədəgimə tiinə!’

31Ya maɗa kə ɗii ənji də kantə'wa ənfwə ha'a, iitə na uudəənə ka mahuurəkəya?”

32Tə'i hara ənji bəra'i; ma təya, ənji maabə nə tii. Kə kirə ənji tə tii ka dzənə ka ɓəələginə tə tii ka ciinə rəŋwə da Yeesu.

33Mbu'unatii ka hatə ci ənjə a gwa'avə ənji aashi ənfwa, waatoo hatə ci ənjə a 'wa “Kəŋwə na”, wata soojiinə a gwa'avə tə Yeesu aashi ənfwa. Təya gwa'avə tə ənji maabətə bəra'i əsə, rəŋwə da ciizəmə Yeesu, rəŋwə da madzənakii.

34Wata əŋki Yeesu, “Daada, tifyagi tə tii, acii mashiimə tii sətsə ci təya ɗa.” Kə təkəpaa soojiinə kəjeerənaakii ahadatii də kwaaranə.

35Ənji patə, kə kəŋaanə tii ka tsaamə sətə ca ɗaaɗa. Ma gayinə ŋga Yahudiinə, kə ha'u tii də Yeesu, əŋki tii, “Kə mbee ci ka luupaa tə hara ənja. Maɗa ci nə Aləmasiihu əndətə ta'i Əntaŋfə, wa ca luupaa naakii na!”

36Soojiinə maa, kə ha'u tii də ci. Təya əntsahətə aaɓiikii kaa təya vii ka ci mahwarəkinə.

37Əŋki tii, “Maɗa ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə nə hə tanyi, luupaa naaku na!”

38Tə'i manaahəkii əsə ashi ənfutə gwa'avə ənji tə Yeesu aashikii oo'i, “Ma əndəna, ci nə ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə.”

39Wata əndə'i əndə agi ənjitə gwa'avə ənji tə tii a dzaana tə Yeesu. Əŋki ci, “Əntaa kə bii hə oo'i, hə nə Aləmasiihu? Aa luupaa naaku nə, ha luupaa tiina!”

40Amma, makə fii əndə'i əndətə ha'ə, kə lii ci ka ci ŋguruunə, əŋki ci, “Ya ha, əntaa gəŋwanə rəŋwə lagi ənji kaama? Paa hə ka ŋgwalənə acii Əntaŋfə kwa?

41Ma kaaŋwə, madəɓəkii nə gəŋwaana, acii ma sətə ɗii aŋwə, anəkii lii ənji kaaŋwə gəŋwanə. Amma, ma əndətsa, pooshi taa mi ɗii ci ətə madzəmə.”

42Wata əŋki ci ka Yeesu, “Yeesu, aa ha buurətə tə nyi uusəratə nii kwa ɗa ŋwaŋuunaaku.”

43Əŋki Yeesu ka ci, “Tantanyinə cii kya ba ka hə: ənshinə ndzaanaaŋwə agi Aləjana.f “

44Ma ətsə uusəra ahada na, wata kə bwasee uusəra ka ɓərənə. Kə ɗii təkunə anə hanyinəkii patə dəgwamə, ha'ə ɗii tibisə makkə ŋga kədəwanə. Tə'i gwada wahə ama hatə palee də laaɓanə asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Wata pyaahu! gwadatə a təkəgi bəra'i.

46Kanə nə Yeesu vurənə də ŋgeerənə, əŋki ci, “'Ya'ə Daada, aasəkə ciiku nə nyi ka ba'avə ma'yanaaki.” Baginaakii ha'ə, wata ca əntəgi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

47Neenə ŋga ŋwaŋwə ŋga soojiitə nji davə ka sətə ɗaaɗii patə, wata ca dəla də Əntaŋfə, əŋki ci, “Asee gooŋga tanyi, ma əndəna, pooshi sə ŋga idəpaanə ashikii.”

48Patənə ŋga daɓaala ətə shi ka tsaamə sətə ca ɗa, makə nee tii, kə ənyi tii satii də dəəgə ədzəmətii acii təgunuunə.

49Patənə ŋga guviinə ŋga Yeesu da makiitə nyi'wa tə ci daga anə hanyinə ŋga Galili, kə kəŋaanə tii dzaɗə gi'u ka tsaamə sətə ca ɗa.

50Tə'i əndə'i əndə ɗii ləməkii Yusufu, əndə Arimatiya anə hanyinə ŋga Yahudiita. Ma ca, ŋunyi əndə nə ci, əndə gooŋga əsə. Rəŋwə nə ci agi mətərəkinə ŋga Yahudiinə.

51Amma, madzəmə ka ci nə sətə ɗii hara gayinə, waatoo aniyatii da slənətsatii. Acii ma ci, bislyə nə ci agi gəra saa'itə nə Əntaŋfə a ɗa ŋwaŋuunaakii.

52Wata ca maɗə, ca palə aa ha ŋgwaməna Pilaatu kaa ca kədii rəgwa kaa ca dzə ka ŋgiragərə wə ŋga Yeesu.

53Makə luuvə Pilaatu ka ci, wata ca dzə ka jimagərə də wə ŋga Yeesu ashi ənfwa. Ca haɗətə tə ci də marəma, ca banee ka ci asəkə kura gu'u ətə tələpaa ənji ashi pasla.

54Ma ɗii ətsə patə, uusəra ŋga ndzaŋə uusərə ŋga əpisəka.

55Ma makiitə nyi'wa tə Yeesu daga anə hanyinə ŋga Galili, kə gi tii atsaa Yusufu. Kə tsaaməgərə tii aasəkə gu'wə, təya nee taa iitə banee ci ka Yeesu.

56Ma daba'əkii, təya ənəgərə aasəkə vəranə. Təya da maarə ətə ɗii zənəkii ŋga'ə da urədya ka ɓəzəpaanə də wə ŋga Yeesu. Ma uusəra asavee, kə əpi tii səkə makə sətə bii bariya.

Luka 24

1Ma tsəɗakə uusəra alatə, kə ma'i makiita, təya ŋgərəənə maarətə dii tii, təya dzə aa ma gu'u.

2Ma gi təya, kə dalagi ənji faaratə pya'ə ənji də ma ŋga gu'ukii.

3Ma təya dəməgərə, wata malapaamə tii wə ŋga Yeesu Slandana.

4Kə pa'əənə ka tii ma, pooshi tii shii sə ŋga banə. Ma təya nee, kə jigagi ŋguyirənə bəra'i da i kəjeerənə ca ɓərə ashitii.

5Wata ŋgwalənə a kəsəgi tə tii, təya gwaŋee ka nətii aa panə aa panə. Əŋki ŋguyiriitə ka tii, “Mi cuuna aalə Əndə vii əpinə agi mamməətə ənji kwa?

6Ma ca, kə ma'i ci, paa ci ma'ə ganə. Buurətəmə sətə bii ci koonə, ci ma'ə anə hanyinə ŋga Galili.

7Kə bii ci koonə, ma ca, Uuzənə ŋga ənda, tyasə ka viinə nə ənji tə ci ka ma'waslyakə ənja; ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa, ca əntə, ca maɗətə agi mamməətə ənji ka makkənə ŋga uusəra.”

8Wata pii makiitə a buurətə waɓəətə ŋga Yeesu,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9təya madə̀ gatə a ma gu'u, təya dzə ka dzəgunəgi ətsə patə ka lyawarənə ŋga Yeesu pu'u amənta̧ŋə da i ka hara ənjitə nja nə'u tə ci.

10Ma makiitsə dì̀i ha'ə, tii nə Mariyaama Magədalina, Yawana, da Mariyaama məci Yakubu da hara makinə. Tii bii sətsə ha'ə ka masləkee ənja.

11Amma, ma masləkee ənja, kə ŋgirə tii waɓənə ŋga makiitsə ka uushi zaɓə, pooshi tii luuvə.

12Patə da ha'ə, ma Piita, kə ma'i ci, ca huyipaa aanə gu'wa. Ca gwa̧ŋaanə ka riŋgədə̀nə. Ma ca nee, wata kəjeerənə mbədə̀anə. Kə dì̀i ka ci ka sə ŋga hurəshishinə. Ca palə saakii.

13Uusərakii ha'ə, lyawarənə ŋga Yeesu bəra'i a dzə aasəkə əndə'i vəranə dì̀i ləməkii Imawusə. Kiloomeeta pu'u amənta̧ŋə nəndə ahada vəranəkii da vəranə ŋga Urusaliima.

14Təya dzə də waɓə haala ŋga sətə də̀adì̀i patə.

15Asee, ma saa'itə təya waɓə ha'ə, kə lapaa Yeesu də naakii nə tə tii. Nə'ushinə nə tii da ci.

16Agi neenə nə tii ka ci, amma pooshi tii puləgi oo'i, ci.

17Əŋki Yeesu ka tii, “Mi cuuna dzə də waɓənə ahadoonə, una dzə də wiina?” Wata təya kə̧ŋaanə. Kə dzəgəpaa maɓətəsəkə tə tii.

18Tə'i əndə'i əndə agitii ətə dì̀i ləməkii Kəliyapasə. Əŋki ci ka Yeesu, “Patənə ŋga ənji də Urusaliima, kə shii tii sətə də̀adì̀i davə kwakwatə. Yoo, wata hə daanəku nə mu'umə ətə mashiimə nii?”

19Əŋki Yeesu ka tii, “Ɲgutə uusha?” Əŋki tii ka ci, “Ya sətə dì̀i tə Yeesu əndə Nazaratu. Ma ca, anabi nji ci, əndə baawədə̀ ka rəgwa slə̀na da rəgwa waɓənə akə̧ŋwacii Əntaŋfə da akə̧ŋwacii ənji patə.

20Kə vii madiigərə limanyinə da matakə̧ŋwanyinə geenə tə ci ka ənja, kaa təya də̀ gə̧ŋwanə ŋga ɓələnə tə ci. Təya gwa'avə tə ci aashi ənfwa.

21Ma ina, kə kii inə niinə oo'i, ci nə əndətə nja dzə ka luupaanə tə ənji Isərayiila. Amma wiinə dì̀i, makkənə ŋga uusəra ənshinə makə də̀adì̀i uushi'iitsa.

22Ha'ə maa, tə'i hara makinə ahadeenə kədə̀paa tiinə. Acii ma ənshinə pədeerənə tsədə̀aka, kə wuuri tii aanə gu'u.

23Ma dzənətii, malapaamə tii wə ŋga Yeesu davə. Wata təya shi ka banə keenə oo'i, kə shigi malaa'ikanyinə ka tii; təya ba ka tii oo'i, da i əpinə nə ci.

24Tə'i hara ənji əsə ahadeenə gi aanə gu'u, təya lapaa ha'ə tanyi makə sətə bii makiita. Amma paa tii nee ka ci.”

25Wata əŋki Yeesu ka tii, “Una, pooshi nuunə! Malyaɓatanyinə nuunə ka rəgwa ŋga luuvə sətə waɓi anabiinə patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Madəɓeemə Aləmasiihu a ciɓə makə ətsə, kaa Əntaŋfə a vii ka ci ɗuunuunə kwa?”

27Wata ca ndzaŋə dzəgunətə ka tii sətə bii malaaɓa ləkaləkatə agyanə naakii na. Waatoo, ndzaŋənə asəkə ləkaləkatənyinə ŋga Muusa, ca uudəpaa də ŋga anabiinə patə.

28Makə mbu'i tii kədəhə da vəraatə ci lyawariitə bəra'i a dzə aa dəvə, ɗanə nə Yeesu makə pitəginə aakəŋwa.

29Amma təya kəsəpaa tə ci, əŋki tii, “Baa amə ganə, acii kə uugi kədəwanə ɗanə, wiinə vəɗə ka ɗanə.” Wata Yeesu a dəməgərə atsatii.

30Təya ndzaanə ka zəma. Ca ŋgərə buroodi, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca ɓaatsəpaa, ca vii ka tii.

31Wata kə dzəgi sətə səməɗəgi ginətii, təya puləgi də ci. Amma kə rarə'igi ci akəŋwaciitii.

32Əŋki tii ahadatii, “Ya makə njii kəya waɓə kaaŋwə a rəgwa, ca dzəgunətə kaaŋwə agyanə sətə bii malaaɓa ləkaləkatə, əntaa kə njaaŋwa fa shiiwə asəkə ədzəmaaŋwə kwa?”

33Wata təya maɗətə ka tsaakii ha'ə, təya ənəgərə aa Urusaliima. Mbu'unatii, təya lapaa tə lyawarənə ŋga Yeesu pu'u aməntaŋə da hara ənjitə aɓitii.

34Neenatii ka lyawariitə bəra'i, wata əŋki tii ka tii, “Gooŋga tanyi! Kə ma'i Yeesu Slandanə agi maməətə ənja. Kə shigi ci ka Simoonə.”

35Fanatii ha'ə, wata təya ndzaŋə dzəgunə ka tii sətə ɗaaɗii a rəgwa, i makə sətə puləgi tii də Yeesu, ci ka ha ŋga ɓaatsəpaa buroodi.

36Tii ma'ə ka waɓənə ha'ə, ma nee tii, kəŋə nə Yeesu də naakii nə ahadatii. Əŋki ci ka tii, “Wa jamənə a ndzaanə ahadoonə!”

37Kə ŋgwali tii, kə li'i ma'yanatii. Acii ma nə tii ka nəhənə, ɓərəhinə shigərə aagitii.

38Wata əŋki Yeesu ka tii, “Mi li'i ma'yanə goona? Ka mi də hiimatsə ha'ə a nuuna?

39Tsaamətəmə ciinəki da səɗəki. Də ha'ə shiinuunə oo'i, nyi ənə weewee. Ma ɗanuuna, ndaaɓətəmə tə nyi, tsaamətəmə tə nyi koona shii. Ma ɓərəhinə kamə, pooshi luwə ashikii, pooshi ilə əsə makə səndə cuuna nee ashiki.”

40Ma ca dzə də waɓənə ha'ə, ca ɓaarii ka tii ciinəkii da səɗəkii.

41Kə ɗii lyawarənə mooɗasəkə laŋə. Kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə. Ha'ə maa, ma'ə tii mambeemə ka luuvənə. Əŋki Yeesu ka tii, “Tə'i unə da zəmə kwa?”

42Wata təya ŋgərə masəərə hərəfinə, təya vii ka ci.

43Ca ŋgərə hərəfiitə, ca adə, ginətii a nee.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44Ma daba'əkii, əŋki Yeesu ka tii, “Wiinə sətə njii kya baaba koonə, nyi ma'ə ahadoonə: kə dəɓee sətə nyaahə ənji agyanəki patə a ɗa, waatoo, sətə asəkə bariya ŋga Muusa, da asəkə ləkaləkatənyinə ŋga anabiinə da asəkə Jabuura əsə.”

45Wata Yeesu a wunəgi nətii kaa təya mbee ka paaratə sətə asəkə ləkaləkatəkii.

46Əŋki ci ka tii, “Wiinə sətə nyaahə ənji agyanəki: tyasə see a ciɓə Aləmasiihu, ca əntə. Ma ka makkənə ŋga uusəra, ca maɗətə agi maməətə ənja.

47Ma daba'əkii, ənjə a waaza ka ənji agyanə baanə ka Əntaŋfə da upaa tifyaginə ŋga 'waslyakəənə. Ma waazaatsa, də Urusaliima ca ndzaŋə, ca mbu'u ka patənə ŋga ənji agi duuniya.

48Unə nə seedawiinə ŋga uushi'iitsa.

49Ma sətə bii Daadə viinə koonə, ka sləkeenə nə nyi koonə. Amma ndzaamə ganə asəkə vəranə zəku'i see maɗa jima baawəɗa koonə dadagyə.”

50Ma daba'əkii, wata ca fəɗə tə lyawarənaakii, təya palə aaba'ə vəranə kədəhə da vəranə ŋga Bayitaniya. Mbu'unatii, wata ca maɗee ka ciinəkii kaa ca ɗaanə ka tii barəkaanə.

51Ma ca dzə də ɗa ka tii barəkaanə, wata kə təkəgi ci da tii ha'ə, ca ndərəgi aadəgyə.

52Ma təya, kə gərə'waanə tii ka ɗuunətənə tə ci. Ma daba'əkii, wata təya maɗə, təya ənəgərə aa Urusaliima də maŋushinə.

53Uusərə patə nji təya dəla də Əntaŋfə asəkə yaakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yoohana

Yoohana 1

1'Watəginə duuniya ma'ə matagamə, tə'i waɓənə. Ma waɓənəkii, tii da Əntaŋfə nji ka hakii. Əntaŋfə nə ci.

2Ndzaŋənə ka 'watəginə nə waɓənəkii da Əntaŋfə.

3Daciikii tagii Əntaŋfə patənə ŋga uushi'inə, taa rəŋwə pooshi uushi tagii Əntaŋfə yadə ciinəkii agikii.

4Waɓənəkii ca vii əpinə. Ma əpinəkii, ci ca kira ɓərənə ka ənji shiŋkinə.

5Ma ɓərənəkii əsə, agi təkunə nə ci ka ɓərənə, pooshi təkunə da baawəɗa ŋga ɓələgi ɓərənəkii.

6Tə'i əndə'i əndə sləkee Əntaŋfə ka ci kaa ca slənə ka ci, ətə ɗii ləməkii Yoohana.

7Ci shi ka seedaginə ka ənji agyanə ɓərənəkii kaa patənə ŋga ənjə a fa habarakii, təya luuvə.

8Əntaa ci də nəkii nə ɓərənəkii, amma ma shi ci, kaa ca shi ka ɓaarənə ka ənji agyanə ɓərənəkii.

9Ma ɓərənəkii, ci nə tantanyitə ɓərənə. Kə shi ci aa duuniya, kaa ca shii ɓərənə ka patənə ŋga ənji shiŋkinə.

10Asəkə duuniya nji waɓənəkii. Daciikii əsə tagii Əntaŋfə duuniya, amma patə da ha'ə, pooshi duuniya shii tə ci.

11Aagi ənjaakii shi ci, amma ma təya, pooshi tii liwə tə ci.

12Ma ənjitə liwə tə ci, təya vii gooŋga ka ləməkii, kə vii ci ka tii baawəɗa ŋga ndzaanə ka manjeevənə ŋga Əntaŋfə.

13Ma təya, Əntaŋfə ci saakii vii ka tii əpinə, əntaa dagi shishinə ŋga əndə shiŋkinə saakii, taa dagi aniya ŋga əndə shiŋkinə əsə.

14Ma waɓənəkii, kə ndzaa ci ka əndə shiŋkinə, ca ndzaanə ahadaamə. Kə nee inə ka ɗuunuunaakii, waatoo, ətə vii Dii ka Uuzənaakii rəŋwə dyaŋə. Tə'i ci da pwapoonə da gooŋga ka shaŋə.

15Ma Yoohana, kə waɓi ci agyanəkii, ca ŋgəree ka uurakii, əŋki ci: “Waatsə əndətə njii kya ba: ma əndətə na uugya ba'ə ka shinə, kə palee ci ka nyi, acii daga ka 'watəginə nə ci.”

16Anəkii anəkii nə waɓənəkii ka ɗa kaamə pwapoonə. Agi malaŋə ŋga'əənaakii ənə cii kəya ɗa kaamə.

17Ma vii Əntaŋfə bariya, dacii Muusa. Amma ma pwapoonə da gooŋgaanə, dacii Yeesu Aləmasiihu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ma Əntaŋfə, pooshi əndə sha nee ka ci shaŋə. Uuzənaakii rəŋwə dyaŋə ci ka nəkii, Əntaŋfə nə ci. Ka hakii nə tii da Dii, ci ɓaarəgi kaamə furəŋənə tə ndzaanə ŋga Əntaŋfə.

19Ma ka əndə'i uusəra, wata Yahudiinə də Urusaliima a sləkee ka limanyinə da hara ənji agi slikərənə ŋga Leewi aaɓii Yoohana kaa təya ləgwa ka ci wu saŋə nə ca. Wiinə seedatə vii ci ka tii,

20pooshi ci naanagi ka ənəpaagi ka tii də ləgwanatii, kə waɓi ci ka tii paŋgəraŋə paŋgəraŋə, əŋki ci, “Ma nyi, əntaa Aləmasiihu nə nyi.”

21Əŋki tii ka ci, “Aa wu ɗii nə ha? Hə nə Iliya kwa?” Əŋki ci: “Pooshi.” “Aa, hə nə anabitə bii ənji na shi kwa?” Əŋki ci, “Pooshi.”

22Əŋki tii ka ci, “Aa, bawə keenə taa wu nə ha, acii ŋga'ə keenə nə ənəpaa də waɓənəkii ka ənjitə sləkee keenə. Wu nə hə kwa?”

23Yoohana a ənəpaagi ka tii də waɓənə asəkə ləkaləkatə ŋga anabi Isaaya, əŋki ci, “Nyi nə əndətə kaalii agi bilinə oo'i, Kəŋeemə ka rəgwa ŋga Slandana, haɗatəgimə.”

24Ma ənjitsa, Farisanyinə sləkee ka tii.

25Təya ba ka Yoohana, “Maɗa əntaa Aləmasiihu taa Iliya taa anabi nə hə saŋa, ka mi cii kwa ɗa ka ənji bapətisəma?”

26Əŋki Yoohana ka tii, “Də ma'inə cii kya ɗa bapətisəma, amma ahadoonə kəŋə nə əndətə mashiimuunə.

27Ma ca, ci na uugya ba'ə ka shinə. Taa zə'u ŋga ɓiɓinaakii mambu'umə nyi bahə pərəginə.”

28Ma ətsə patə, də Bayitaniya slənyi, ataŋəgi gəərə ŋga Urədunə, hatə nji Yoohana a yiiɓə bapətisəma ka ənja.

29Ma ka pukyatə hakii, kə nee Yoohana ka Yeesu ca shi aaɓiikii. Makə nee ci ka ci, əŋki ci, “Waatsə Uundzə Baga ŋga Əntaŋfə. Ci nə əndə ŋgərəgi 'waslyakəənə ŋga duuniya.

30Waatsə əndətsə njii kya waɓə koonə agyanəkii, ətə njii kya ba, ma əndətə na uugya ba'ə ka shinə, kə palee ci ka nyi, acii daga ka 'watəginə nə ci.

31Ma nyi, paa nyi sha shii tə ci, amma ma shinaaki, nya ɗa ka ənji bapətisəma də ma'inə, kaa nya shii ɓaariinə tə ci ka ənji Isərayiila.”

32Wiinə seedatə vii Yoohana, kə bii ci, “Kə nee nyi ka Malaaɓa Ma'yanə ca jima dadagyə makə kurəkuta, ca kəŋaanə anəkii.

33Ma nyi, paa nyi sha shii tə ci, amma ma Əndətə sləkee ka nyi kaa nya ɗa bapətisəma də ma'inə, ci bii ka nyi oo'i, ma əndətə nii kwa nee Malaaɓa Ma'yanə a jima, ca kəŋaanə anəkii, ci na ɗa bapətisəma də Malaaɓa Ma'yanə.

34Kə nee nyi də ginəki. Wanyinə ka baginə paŋgəraŋə, ci nə Uuzənə ŋga Əntaŋfə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Pukyatə hakii əsə, kəŋə kəŋə nə Yoohana tii da lyawarənaakii bəra'i.

36Makə nee ci ka Yeesu ca dzə a rəgwa, əŋki ci, “Waatsə Uundzə Baga ŋga Əntaŋfə.”

37Wata kə fii lyawarənaakii ətə bəra'i ca ba ha'ə, wata təya palə atsaa Yeesu.

38Yeesu a zə'ugi. Ma ca nee wata təya nə'u tə ci, ca ləgwa ka tii, “Mi cuuna ala?” Əŋki tii ka ci, “Rabbi, (makə bana maləma) da saŋə nə ha?”

39Əŋki ci ka tii, “Shoomə ka neenə.” Wata təya palə, təya dzə ka neenə ka hatə ɗii ci davə. Ma saa'ikii, tibisə ənfwaɗə ŋga kədəwanə. Wata təya uudəpaa ka uusərakii da ci.

40Ma ənjitə bəra'i fii waɓənə ŋga Yoohana, təya nə'unətsa tə Yeesu, Andərawəsə nə ləmə ŋga əndə'i əndə agitii, waatoo, ndzəkəŋuci Simoonə Piita.

41Pii wata ca dzə ka alətənə tə ndzəkəŋuci, waatoo, tə Simoonə, ca ba ka ci, “Kə lapaa inə tə Aləmasiihu” (makə bana, Mataɗəkii).

42Wata ca kərə tə Simoonə aaɓii Yeesu. Yeesu a tsaamə tə ci, əŋki ci, “Simoonə nə ləməku, uuzənə ŋga Yoohana. Ma aakəŋwa, Keefasə ndzaanə ləməku.” Ma ləmə Keefasə, uushi rəŋwə da 'wanə Piita, waatoo, pasla.

43Ma pukyatə hakii, kə ma'i Yeesu kaa ca palə aanə hanyinə ŋga Galili. Wata ca dzə, ca lapaa tə Filibusə, ca ba ka ci, “Nyi'wawə tə nyi.”

44Ma Filibusə, əndə Batəsayida nə ci. Waatoo manjeevə vəranə rəŋwə nə tii da i Andərawəsə da Piita.

45Wata Filibusə a lapaa tə Nataniyalə, əŋki ci ka ci, “Ma əndətə nyaahə Muusa agyanəkii asəkə ləkaləkatə ŋga bariya, i anabiinə maa, kə nyaahə tii agyanəkii, kə lapaa inə tə ci, waatoo Yeesu uuzənə ŋga Yusufu əndə Nazaratu.”

46Əŋki Nataniyalə ka ci, “Bahə tə'i uushi ŋunyikii ca shigi asəkə vəranə ŋga Nazaratu nii?” Əŋki Filibusə, “Shiwa nda nee ka ci.”

47Makə nee Yeesu ka Nataniyalə ca shi aaɓiikii, kə waɓi ci agyanəkii, əŋki ci, “Waatsə tantanyitə uuzətə Isərayiila, tə'i gooŋgaanə ashikii.”

48Nataniyalə a ləgwa ka Yeesu, əŋki ci, “Dama saŋə shii hə tə nya?” Əŋki Yeesu ka ci, “Taabu'u 'wii Filibusə tə hə, kə nee nyi ka hə atsa ənfwə uudəva.”

49Əŋki Nataniyalə, “Maləma, hə nə Uuzənə ŋga Əntaŋfə tanyi, ŋwaŋwa ŋga ənji Isərayiila.”

50Əŋki Yeesu, “Kə vii hə gooŋga acii bii nyi kə nee nyi ka hə atsa ənfwə uudəva tanə nii? Ka neenə nə hə ka hara madiigərə uushi'inə palee ka ətsa.”

51Wata ca tsakə banə ka ci, əŋki ci, “Tantanyinə cii kya ba koonə, ka neenə nuunə ka dadagyə mawunəkii; malaa'ikanyinə ŋga Əntaŋfə a ndərə, təya jima aagyanəki, nyi Uuzənə ŋga ənda.”

Yoohana 2

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ma ka makkənə ŋga uusəra, kə ɗii ənji əndzanə ŋga da məhura asəkə vəranə ŋga Kana anə hanyinə ŋga Galili. Kə gi məci Yeesu ka əndzanəkii.

2Ma Yeesu da lyawarənaakii əsə, kə bii ənji ka tii zəmə əndzanəkii.

3Ma ətsə ənji agi zəmə əndzanəkii, kə uudəgi ma'i inaba. Wata məci Yeesu a shi aaɓiikii, kya ba ka ci, “Kə uudəgi ma'i inaba agyanə slanjii əndzanə.”

4Əŋki Yeesu ka ki, “Yaayi, əntaa waɓənaaku ətsa. Ma'ə saa'yaaki mambu'umə.”

5Məci Yeesu a ba ka ənji slənа, “Ɗamə sətə nii kəya ba koonə patə.”

6Ma dava, tə'i gəranyinə kuwa. Taa ŋgutə rəŋwə agitii, agi luunə nə ci uuda ma'inə bahə pu'u. Ma gəriitsa, ka kuɓəginə makə sətə ɗii alə'aada ŋga Yahudiinə ka paslə də Əntaŋfə.

7Wata əŋki Yeesu ka ənji slənа, “Naanatəmə gəriitsə də ma'inə.” Təya naanatə pyaslya'ə aa matii.

8Wata əŋki ci ka tii, “Əgəciimə ma'iitsə asəkə gəriitsə, una kərə ka kadala.” Wata təya əgə ma'inəkii, təya kərə ka ci.

9Ca təɓətə. Asee kə zə'ugi ma'inəkii ka ma'i inabi. Amma mashiimə ci taɗa dama shi ma'i inabikii. Ma ənji slənətə əgya ma'inəkii, kə shii tii. Wata kadala a 'wa tə dagwa maɗanə,

10əŋki ci ka ci, “Taa wu patə, ŋunyi ma'i inaba viinəkii ka ənji zəku'i. Maɗa kə sii ənji, kə əburi ənji, ənjə a kira mahwarəkinə ha'ə. Amma ma hə naaku, maɗamə hə ha'ə. Mahwarəkinə vii hə zəku'i, ha vii ŋunyikii daaba'ə.”

11Ətsə nə 'watəginə ŋga slənə sə ŋga hurəshishiitə ɗii Yeesu. Ma sə ŋga hurəshishiitsa, də Kana anə hanyinə ŋga Galili ɗii ci. Də ha'ə ɓaarii ci ɗuunuunaakii, wata lyawarənaakii a vii ka ci gooŋga.

12Ma daaba'ə ətsa, wata i Yeesu da məci da i ndzəkəŋushi'inəkii da lyawarənaakii a maɗə, təya palə aa Kafarənahumə, təya banee gi'u davə.

13Makə uugi kumənə ŋga Yahudiinə ətə ci ənjə a 'wa Pasəka mbəshanə, wata Yeesu a maɗə, ca palə aa Urusaliima,

14ca dzə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə. Makə gi ci, kə lapaa ci ənji ɗərə də liinə i bagiinə i bilyamasariinə, da ənji pəra kwaɓa dasə anə ha ŋga ndzaanatii.

15Wata ca ŋgərə zə'wa, ca dzəɓatə ka uu'yanə, ca shaabagi tə tii patə asəkə yi ŋga Əntaŋfə, bagiinə da liinə patə, ca dzaadzapaa ha ŋga pəra kwaɓa, ca waa'agi kwaɓanyinatii,

16ca ba ka ənjitə ca ɗərə də bilyamasariinə, “Fəɗəgimə uushi'iitsə patə! Goona zhi'wee ka yi ŋga Daadə ka luuma!”

17Makə nee lyawarənaakii ha'ə, wata təya buurətə oo'i, ma bii malaaɓa ləkaləkatə, “'Ya'ə Əntaŋfə, hənənə makə gunə a ədzəməki nə uuɗəətə cii kya uuɗə tə yaaku.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ma daba'əkii ha'ə, wata gayinə ŋga Yahudiinə a shi, təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Ŋgutə sə ŋga hurəshishinə cii kwa ɗa ka ɓaarəginə keenə oo'i, Əntaŋfə vii ka hə baawəɗa ŋga ɗanə ha'a?”

19Əŋki Yeesu ka tii, “Maɗa uulagyuunə yinə ŋga Əntaŋfə, agi baanə makkə nə nyi ka ənənə ka ghənətənə.”

20Əŋki tii ka ci, “Agi baanə makkə ənənuku ka ghənətənə nii? Fəzə ənfwaɗə pu'unə aji kuwa ɗii ənji ka ghənə yinə ŋga Əntaŋfə dee.”

21Amma, ma Yeesu, ma yitə cii kəya waɓə agyanəkii, ci nə shishinəkii.

22Makə maɗee Əntaŋfə ka ci agi mamməətə ənja, wata lyawarənaakii a buurətə oo'i, kə shi ca bii ha'ə. Davə ŋgirə tii sətə bii malaaɓa ləkaləkatə da sətə bii Yeesu ka gooŋga.

23Ma saa'itə Yeesu də Urusaliima agi kumənə ŋga Pasəka, laŋə nə ənjitə vii ka ci gooŋga, acii kə nee tii ka sə ŋga hurəshishiitə cii kəya ɗaaɗa.

24Amma pooshi Yeesu kii nəkii agyanətii, acii kə shii ci tə ənji patə.

25Pooshi nafa ŋga banə ŋga əndə ka ci agyanə ənji, acii ci də naakii nə, kə shii ci patənə ŋga sətə a mooɗəfətii.

Yoohana 3

1Tə'i əndə'i əndə ɗii ləməkii Nikoodaməsə. Ma ca, əndə'i gawə ŋga Yahudiinə nə ci, agi kurəgə ŋga Farisanyinə.

2Ma ka əndə'i vəɗa, kə gi ci aaɓii Yeesu, əŋki ci ka ci, “Maləma, kə shii inə, ma hə, maləmə nə hə. Əntaŋfə sləkee ka hə əsə. Acii pooshi əndə ca ɗatə tsarə sə ŋga hurəshishiitsə cii kwa ɗaaɗa, maɗaamə ləɓə nə əndəkii da Əntaŋfə.”

3Yeesu a jikə ka ci, əŋki ci. “Tantanyinə cii kya ba ka hə: Pooshi əndə ca nee ka ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə maɗaamə ənji kə ənyi ka poonə tə ci.”

4Əŋki Nikoodaməsə, “Iitə da ənə nə ənji ka poo iirə ənda? Aasəkə məci ənəgərənəkii, kya ənə ka poonə tə ci nii?”

5Əŋki Yeesu, “Tantanyinə cii kya ba ka hə, maɗaamə əndə kə upaa poonə dagi ma'inə da Malaaɓa Ma'yanə, pooshi ci ka dəmənə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

6Ma əndətə pwayi əndə shiŋkinə tə ci, ŋga əndə shiŋkinə nə ci. Ma əndətə ənyi ənji ka poonə tə ci dagi Malaaɓa Ma'yanə əsə, ŋga Malaaɓa Ma'yanə nə ci.

7Ga ca ɗa ka hə ka sə ŋga hurəshishinə makə fii hə bii nyi ka hə, tyasə see maɗa ənyi ənji ka poonə tuunə.

8Ma məɗa, ka əgənə nə ci taa dama patə mwayi ci. Ka fanə nə hə ca həwə, amma paa hə shii taa dama njaŋə ci, taa da cii kəya dzə ka kəŋənə əsə, mashiimə hə. Ha'ə əsə nə taa wu patə ətə pwayi ənji tə ci dagi Malaaɓa Ma'yanə.”

9Əŋki Nikoodaməsə ka ci, “Iitə daa ɗanəkii ha'ə?”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Yeesu a ba ka ci, “Maɗuunə maləmə nə hə də Isərayiila. Yoo, mashiimə hə ətsə nii?

11Tantanyinə cii kya ba ka hə: sətə shii inə ciina waɓə koonə agyanəkii. Sətə nee inə, ciina seeda agyanəkii əsə. Amma ma seeda geenə, pooshi unə ka moo luuvənə.

12Makə waɓi nyi koonə agyanə uushi'inə ŋga duuniya, pooshi unə ŋgirə ka gooŋga, iitə ɗii ŋgərə nuunə ka gooŋga, maɗa kə waɓi nyi koonə agyanə sətə dəɓəshi tii da Əntaŋfwa?

13Acii pooshi əndə sha ŋgirə aadəgyə, maɗaamə əndətə jima dadavə, waatoo, Uuzənə ŋga ənda.

14“Makə sətə ŋgirə Muusa tibisə, ca ŋgaɓətə uushi pusha tə rəhunə, ca maɗee aadəgyə agi bilinə, tyasə ha'ə nə ənjə a maɗee ka Uuzənə ŋga əndə aadəgyə,

15kaa taa wu patə ətə vii ka ci gooŋga a upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.”

16Acii kə uu'i Əntaŋfə tə duuniya ka shaŋə, ca vii Uuzənaakii rəŋwə dyaŋə. Ma ɗii ci ha'ə, kaa patənə ŋga ənjitə vii ka ci gooŋga a upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, paa tii ka zanə.

17Pooshi Əntaŋfə sləkee ka Uuzənaakii aasəkə duuniya kaa ca la gəŋwanə ka duuniya, amma kaa duuniya a upaa luupaanə daciikii.

18Taa wu patə vii ka ci gooŋga, ka mbəɗənə nə ci acii gəŋwanə. Amma taa wu patə naanagi ka vii ka ci gooŋga, kə uugi gəŋwanə kəsənə tə ci, acii paa ci vii gooŋga ka Uuzənə ŋga Əntaŋfə rəŋwə dyaŋə.

19Wiinə makə sətə ci gəŋwanə a slənə: kə shi ɓərənə aasəkə duuniya, amma kə kaɗeesəkə təkunə ka ənji palee ka ɓərənə, acii bwayakii nə slənatii.

20Taa wu patə ca ɗa bwaya sləna, kə ɓiipaa səkə ka ci nə ɓərənə, paa ci ka shinə aagi ɓərənə əsə, acii paa ci ka moonə bwaya slənaakii a shigi a babara.

21Amma taa wu ca ɗa slənə ŋga gooŋga, ka shinə nə ci aagi ɓərənə, kaa ɓərənə a shii ɓaarəginə oo'i, agi fanə nə ci tə Əntaŋfə.

22Ma daba'əkii, Yeesu tii da lyawarənaakii a maɗə, təya palə aanə hanyinə ŋga Yahudiya, təya ndzaanə davə gi'u, təya ɗa bapətisəma ka ənja.

23Ma Yoohana naakii, də Ayinoonə nə ci ka ɗa bapətisəma ka ənja. Acii ma dava, tə'i ma'inə laŋə. Pooshi dzaɗə da Salimə nə hakii. Agi maɗənə nə ənji, ənjə a la tə ci davə, ca ɗa ka tii bapətisəma.

24Ma saa'ikii, ənji ma'ə mapa'amə tə Yoohana a furəshina.

25Ma ka əndə'i uusəra, kə ma'i mabizhinə ahada hara lyawarənə ŋga Yoohana da əndə'i əndə Yahuda. Ma mabizhinatii, agyanə ɗa bapətisəma.

26Wata təya maɗə, təya dzə aaɓii Yoohana, əŋki tii ka ci, “Maləma, kə buurətə hə tə əndətə nji aɓiiku a taŋəgi gəərə ŋga Urədunə nii? Waatoo əndətə seedii hə agyanəkəya? Waatsə agi ɗa bapətisəma; taa wu patə agi dzənə aaɓiikii!”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Əŋki Yoohana, “Pooshi əndə ca upaa taa mi, madaamə Əntaŋfə vii ka ci səkii.

28Unə də noonə nə nə ənji seedaaki, makə sətə bii nyi, əntaa Aləmasiihu nə nyi, amma kə sləkee ənji ka nyi zəku'i, taabu'u shinəkii.

29Ma dagwa madanə, naakii nə madanə, amma ma guva, kəŋə nə ci aɓii dagwa madanə. Madə fii ci uura ŋga dagwa madanə, ka dənə nə ci moodasəka laŋə. Də ha'ə mbu'i moodasəkaaki ka shaŋə.

30Tyasə see a tsakə ci də məghərəvənə, naaki a ənya aaba'ə.”

31Ma əndətə jima dadagyə, kə palee ci taa ka mi patə. Ma əndətə ghənyi ənji də hanyinə, ŋga hanyinə nə ci, agyanə uushi'inə ŋga hanyinə waɓənəkii əsə. Amma ma əndətə jima dadagyə, kə palee ci taa ka mi patə.

32Sətə nee ci, da sətə fii ci, cii kəya seeda. Amma pooshi əndə luuvə seedaakii.

33Taa wu luuvə seedaakii, də ətsə ha'ə ɓaarii ci oo'i, əndə gooŋga nə Əntaŋfə.

34Ma əndətə sləkee Əntaŋfə, waɓənə ŋga Əntaŋfə cii kəya waɓə, acii kə vii Əntaŋfə ka ci Ma'yanaakii laŋə ka shaŋə.

35Ma Əntaŋfə Dənə, kə uu'i ci Uuzənaakii, ca ba'avə patənə ŋga uushi'inə aaciikii.

36Taa wu vii gooŋga ka Uuzənəkii, tə'i ci da əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Taa wu təkuree ka fanə tə Uuzənəkii, paa ci ka upaa əpinə, amma agi maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə ndzaanəkii.

Yoohana 4

1Yoo, kə fii Farisanyinə oo'i, ma ənjitə ca nə'u tə Yeesu, ca də ka tii bapətisəma, kə palee ka ətə ŋga Yoohana.

2Ma Yeesu, ma ci saakii də ciinəkii, paa ci dii ka ənji bapətisəma, amma lyawarənaakii dəadii ka tii.

3Makə mbu'i aalimə Yeesu nə sətə ci ənjə a baaba ha'ə, ca madə anə hanyinə ŋga Yahudiya, ca ənə saakii aanə hanyinə ŋga Galili.

4Ma taabu'u mbu'unəkii aanə hanyinə ŋga Galili, see a dzə ci danə hanyinə ŋga Samariya.

5Makə mbu'i ci aanə hanyinə ŋga Samariya, ca dzə aasəkə vəranə ŋga Sikarə. Ma vəranəkii, pooshi dzadə da babaratə shi Yakubu a vii ka uuzənaakii Yusufu.

6Tə'i gu'u ma'inə ŋga Yakubu davə. Makə zhaarə Yeesu acii wiinə, ca ndzaanə ama gu'u ma'inəkii. Ma mbu'i ci aa dəvə, uusəra takərə.

7Wata mitə Samariya a shi ka əgə ma'inə. Əŋki Yeesu ka ki, “Ndii ka nyi ma'inə kaa nya sa.”

8Ma saa'ikii, kə pyalə lyawarənaakii aasəkə vəranə ka ira zəma.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Əŋki miitə ka ci, “Əndə Yahuda nə hə, nyi boo mitə Samariya nə nyi. Iitə daa kədiinəku ma'inə aciikya?” Ma bii ki ha'ə, acii ma Yahudiinə, pooshi tii ka adə zəmə ka ha rəŋwə da ənji Samariya.

10Wata Yeesu a ba ka ki, “Maɗa kə shii hə viinə ŋga Əntaŋfə, ha shii taa wu nə əndənə ca kədii ma'inə aciiku, kaɗa hə kədii ma'iitə ca vii əpinə aciikii, ca vii ka hə.”

11Əŋki miita, “Maləma, pooshi sə ŋga əlya də ma'inə aciiku. Wiinə əsə kurəŋə dərəva nə gu'u ma'iina. Da saŋə shii hə hatə cii kwa upaa ma'iitə ca vii əpina?

12Dzədzəshi'iniinə Yakubu vii keenə gu'u ma'iina. Ci saakii da manjeevənaakii da gəna əpinaakii patə, ganə njii təya sa ma'inə. Kə palee hə ka ci kwa?”

13Yeesu a ba ka ki, “Taa wu sii ma'iitsa, ka ənənə nə meegiirənə ka ɗanə tə ci.

14Amma taa wu sii ma'iitə nii kya vii ka ci, pooshi meegiirənə ka ɗanə tə ci ma'ə shaŋə. Ma ma'iitə nii kya vii ka ci, ka ndzaanə nə ci ashikii ka ginə ŋga ma'inə, ca vii ka ci əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.”

15Əŋki miita ka ci, “Maləma, vii ka nyi ma'iitsa! acii ga meegiirənə a ɗii tə nyi ma'ə, nya mbəɗə acii shinə ka əgə ma'inə aahanə.”

16Əŋki Yeesu ka ki, “Duu ka 'wanə tə ŋgurəku, una shi da ci.”

17Əŋki ki ka Yeesu, “Pooshi ŋgurəki.” Əŋki Yeesu ka ki, “Tə'i gooŋga ashiku makə bii hə pooshi ŋgurəku.

18Tufə ɗii hə ŋguyirənə. Ma ŋgurətsə ɗii hə atsakii ŋga əna, əntaa ŋgurəku ŋga tantanyinə. Kə bii hə gooŋga.”

19Əŋki miita, “Maləma, asee anabi nə hə.

20Ma dzədzəshi'iniinə ənji Samariya, agyanə giŋuutsə njii təya paslə tə Əntaŋfə. Amma ma unə Yahudiinə, ma cuuna ba, tyasə see də Urusaliima paslə nə ənji tə ci.”

21Yeesu a ba ka ki, “Mina, luuvə ka nyi, tə'i saa'i na shi ətə pooshi ənji na ndərə aanə giŋuutsa, taa dzənə aa Urusaliima ka paslənə tə Daadə.

22Ma unə ənji Samariya, pooshi unə shii tə əndətə cuuna paslə tə ci. Amma ma inə Yahudiinə, kə shii inə tə əndətə ciina paslə, acii dacii Yahudiinə ci luupaanə a shi ka ənja.

23Amma tə'i saa'i na shi, kə uugi saa'ikii mbu'yanə maa. Ma saa'ikii, ma ənji paslənə tə Daadə də gooŋga, ka paslənə nə tii tə ci də ŋgeerənə ŋga Ma'yanaakii, təya paslə tə ci də gooŋga makə sətə kaɗeesəkə ka ci. Tsarə ŋga ənjitsə ci Daadə a moo təya paslə tə ci.

24Ma Əntaŋfə, Ma'yanə nə ci. See də ŋgeerənə ŋga Ma'yanaakii paslənə ənji tə ci, təya paslə tə ci də gooŋga.”

25Əŋki miitə ka ci, “Kə shii nyi ka shinə nə Mataɗəkii ətə ci ənja a 'wa Aləmasiihu. Maɗa kə shi ci, kadə nii kəya ɓaarii keenə patənə ŋga uushi'inə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Yeesu a ba ka ki, “Wanyinə ca waɓə da hə.”

27Ma ca uudəpaa waɓənə ha'ə, wata lyawarənaakii a ənya. Makə lapaa tii tə ci ka waɓənə da miita, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə. Amma pooshi əndə agitii ləguyi ka mitə taɗa mi cii ta uuɗə, taa ləgwanə ka Yeesu, taɗa ka mi cii kəya waɓə da ki.

28Wata miitə a bwasee ka uuda ma'inatə ama gu'u ma'iita, kya palə aasəkə vəranə, kya dzə ka banə ka ənji, əŋki ki,

29“Shoomə, nda neemə ka əndə baabagi ka nyi patənə ŋga sətə shi nya ɗaadii. Matuu ci nə Aləmasiihu nii?”

30Makə fii ənji ha'ə, wata təya maɗə, təya palə ka lanə tə Yeesu.

31Ka saa'ikii ha'ə, wata lyawarənaakii a ba ka ci, əŋki tii, “Maləma, wiinə zəmə, zəmuu.”

32Amma ca ba ka tii, “Ma nya, tə'i zəmaaki ŋga zəmənə ətə pooshi unə shii tsarəkii.”

33Wata lyawarənaakii a waɓə ahadatii, əŋki tii, “Tə'i əndə kira ka ci zəmə kwa?”

34Əŋki Yeesu ka tii, “Ma zəmaaki, ci nə ɗa sətə ci Əndətə sləkee ka nyi a moo nya ɗa, nya mbu'utəgi də slənaakii.

35Pooshi unə agi banə, mbəɗaanə ləgiɗə ənfwaɗə kaa ənjə a slənə cifanə kwa? Amma wanyinə ka banə koonə, tsaaməmə ŋga'ə asəkə rə, kə uugi cifanə ɗanə.

36Ma əndə slənə cifanə, kə uugi ci nee ka bwatya ŋga slənaakii. Agi kiranə nə ci ənji kaa təya upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Acii ha'ə, ma əndətə sha ləgii da əndətə ca slənə cifanə, ka ɗanə nə tii maŋushinə kyakya'ə.

37Gooŋga nə sətə ci ənjə a ba, ‘tsaŋə nə əndə ləganə, tsaŋə nə əndə slənə cifanə.’

38Ma nya, kə sləkee nyi koonə, koona slənə cifanə asəkə rətə pooshi unə sha slənyi davə; hara ənji slənyi davə. Ma unə, agi upaa nuunə bwatya ŋga slənatii.”

39Ma asəkə vəraata, ənji Samariya laŋə vii gooŋga ka ci putə ŋga waɓənə ŋga miita ətə bii kya, “Kə baabagi ci ka nyi patənə ŋga uushi'iitə shi nya ɗaadii.”

40Makə shi tii aaɓii Yeesu, təya kədii tə ci kaa ca banee da tii. Wata təya banee bəra'i.

41Laŋə əsə nə hara ənji vii gooŋga putə ŋga waɓənaakii.

42Əŋki tii ka miita, “Əntaa putə ŋga waɓənaaku ciina vii gooŋga ma'ə. Acii inə də neenə na, kə fii inə amakii, kə shii inə əsə, ci weewee nə Maluu ŋga duuniya.”

43Ma daba'ə baneenaakii bəra'i davə, ca maɗə, ca palə aanə hanyinə ŋga Galili.

44Acii ci saakii kə bii ci, pooshi ənji ka ɗuunətənə tə anabi gakii də vəra.

45Makə mbu'i ci aanə hanyinə ŋga Galili, kə liwə ənji Galili tə ci, acii kə shi təya nee ka slənaakii də Urusaliima agi kumənə ŋga Pasəka. Acii tii maa, kə gi tii ka kumənəkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

46Wata ca ənə aa Kana anə hanyinə ŋga Galili, hatə shi ca zhi'wee ka ma'inə ka ma'i inaba. Ma ka saa'ikii, tə'i əndə'i maɗuunə əndə ŋga ŋgwaməna, ətə ɗii uuzənaakii gwakə də Kafarənahumə.

47Makə fii ci oo'i, kə shi Yeesu daga anə hanyinə ŋga Yahudiya aanə hanyinə ŋga Galili, wata ca dzə aaɓiikii ka kədiinə tə ci kaa ca dzə ka mbəɗəpaa ka ci də uuzənaakii, acii ama wu nə uuzənəkii.

48Əŋki Yeesu ka ci, “See maɗa nee unə ka sə ŋga hurəshishinə zəku'i, taabu'u vii nuunə gooŋga ɗii əna.”

49Əŋki gawətə ka ci, “Maɗuuna, shiwa taabu'u əntənə uuzənaaki.”

50Yeesu a ba ka ci, əŋki ci, “Duu saaku. Kə mbə'i uuzənaaku.” Kə luuvə əndətə oo'i, gooŋga nə sətə bii Yeesu ka ci, wata ca palə saakii.

51Ma ci ma'ə ka dzənə a rəgwa, wata kə lapaa maviinaakii tə ci, əŋki tii ka ci, “Kə mbə'i uuzənaaku.”

52Ca ləgwa ka tii, taɗa ŋgutə saa'i 'watəgi ci upaa mbəɗənə. Əŋki tii ka ci, ŋga mbəɗə gwaŋaanə ŋga uusəra əpigi tsəfənə ŋga shishinəkii.

53Wata dii uuzəətə a buurətə oo'i, weewee agi saa'ikii bii Yeesu ka ci, “Kə mbə'i uuzənaaku.” Wata tii da yaakii patə, kə vii tii gooŋga ka Yeesu.

54Ətsə nə bəra'inə ŋga slənə sə ŋga hurəshishiitə ɗii Yeesu anə hanyinə ŋga Galili ənyanaakii danə hanyinə ŋga Yahudiya.

Yoohana 5

1Ma daba'ə ətsa, tə'i kumənə ŋga Yahudiinə də Urusaliima. Wata Yeesu a maɗə, ca palə aadəvə.

2Ma davə asəkə vərana, tə'i ma'inə kədəhə da uura mayi ŋga vəranə ətə ci ənjə a 'wa uura mayi ŋga bagiinə. Ma ma'iitsa, Beetasəda ci ənjə a 'wa də uura Ibəraaniya. Tə'i ədzəwanyinə tufə davə.

3Ma atsakii, tə'i maɓərəhə ənji laŋə pərəɓə pərəɓə, muurəfinə da mahurəməsə ənja, da maɓiiyi ənja. [Waatoo, ka gəra gwazənə ŋga ma'inəkii nə tii.

4Acii anəkii anəkii nə malaa'ika ŋga Slandanə ka dzəgərənə aagi ma'inəkii ca gwazee. Maɗa kə gwazee ci, ma maɓərəhə əndətə 'watəgi dzəgərənə aagi ma'inəkii, ka mbəɗənə nə ci acii taa ŋgutə tsarə ŋga bwanea ca ɗa tə ci.]

5Tə'i əndə'i əndə davə, fəzə makkə pu'unə aji tighəsə nə ci gwakə ka bwanea.

6Wata Yeesu a lapaa tə ci davə pərəɓə, kə shii Yeesu laŋənə ŋga fəzətə ɗii ci makə gwakə ci ka bwanea. Wata ca ləgwa ka ci, “Ɲga'ə ka hə kaa ha mbəɗə kwa?”

7Əŋki əndə bwaneatə ka ci, “Daada, maɗa kə gwazee ənji ka ma'inə, pooshi əndə ŋgərəgərənə tə nyi aagikii. Ma nya ɗa gazhi'waanə ŋga dzəgərənə aagikii, wata əndə'i əndə a takəŋwagərə ka nyi.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Yeesu a ba ka ci, “Madətə, ŋgəruu ədzaaku, ha wii.”

9Pii wata əndətə a mbədəgi; ca fuudətə ədzaakii, ca 'watəgi wiinə. Asee ma uusərakii, uusəra ŋga əpisəka.

10Wata əŋki Yahudiinə ka əndətə, “Uusəra ŋga əpisəkə ənshinə, pooshi bariya kapaa ka hə rəgwa ŋga wiinə da i ədzaaku.”

11Əŋki əndətə ka tii, “Əndətə mbədəpaa də nyi bii ka nyi, fuudətə ədzaaku, ha wii.”

12Əŋki tii ka ci, “Wu saŋə nə əndətə bii ka hə, fuudətə ədzaaku, ha wiya?”

13Amma ma əndətə mbədəpaagi Yeesu tə ci, pooshi ci shii tə Yeesu, acii kə itəgi Yeesu saakii, makə dii ci laŋə dərəva nə ənji davə.

14Ma daba'ə ha'ə, wata Yeesu a lapaa tə əndətə asəkə yi ŋga Əntaŋfə, əŋki ci ka ci, “Fatə ŋga'ə, wiitsə kə mbə'i hə. Ga ha slənə 'waslyakəənə ma'ə, acii ga sətə palee ka ətsə a dii tə hə.”

15Wata əndətə a palə, ca dzə ka banə ka Yahudiinə oo'i, Yeesu mbədəpaa də ci.

16Makə fii tii ha'ə, wata təya ndzaŋə da rəgwa ŋga ciɓənə də Yeesu. Acii agi uusəra ŋga əpisəkə mbədəpaa ci də əndəta.

17Amma Yeesu a ba ka tii, “Ma Daadə, ca'ə əndzə'i nə ci agi slənа. Nyi maa, agi slənə nə nyi.”

18Ma waɓəətsa, ci uudee ka madee ka haŋkala ŋga Yahudiinə, təya alə rəgwa ŋga ɓələginə tə ci. Acii əntaa wata uusəra ŋga əpisəkə taŋəgi ci tanə. Amma kə deegi ci ka naakii nə mbərə mbərə da Əntaŋfə, acii kə bii ci Dii nə Əntaŋfə.

19Wata Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Tantanyinə cii kya ba koonə, pooshi Uuzənə ŋga Əntaŋfə ka da uushi agi hiimaakii tanə, see sətə nee ci Dii a slənə, ci slənənəkii naakii.

20Acii ma Dənə, kə uu'i ci tə Uuzənaakii, ca ɓaarii ka ci patənə ŋga sətə cii kəya slənə ci saakii. Slənətə palee ka ətsə maa nii kəya ɓaarii ka ci, ka danə koonə ka sə ŋga hurəshishinə əsə.

21Makə sətə ci Dənə a madee ka mamməətə ənji, ca vii ka tii əpinə, ha'ə viinə Uuzənaakii əpinə ka ənjitə cii kəya moo təya upaa əsə.

22Pooshi Dii ka la gəŋwanə taa ka wu ci saakii. Amma kə vii ci ka Uuzənaakii baawəda ka shaŋə ŋga da gəŋwanə.

23Ma dii ci ha'ə, kaa taa wu patə a duunətə tə Uuzənaakii makə sətə ci təya duunətə tə ci. Taa wu patə təkuree ka duunətə tə Uuzənaakii, pooshi ci duunətə tə Dii ətə sləkee ka ci ətsa.

24“Tantanyinə cii kya ba koonə, taa wu patə fii waɓənaaki, ca vii gooŋga ka Əndətə sləkee ka nyi, ka upaanə nə ci əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Pooshi ənji na la ka ci gəŋwanə, amma kə pitəgi ci dagi wa, ca shi ka upaa əpinə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Tantanyinə cii kya ba koonə, tə'i əndə'i saa'i na shi, kə uugi mbu'yanə maa, waatoo saa'itə nə mamməətə ənjə a fa waɓənə ŋga Uuzənə ŋga Əntaŋfə. Ma ənjitə fii, təya luuvə, ka upaanə nə tii əpinə.

26Makə sətə ɗii Daadə, ci nə rəgwa ŋga əpinə, ha'ə kavə ci tə Uuzənaakii kaa ca ndzaanə ka rəgwa ŋga əpinə əsə.

27Ca vii ka ci baawəɗa ŋga la gəŋwanə əsə, acii Uuzənə ŋga ənda nə ci.

28Ga ca ndzaa koonə ka sə ŋga hurəshishinə. Acii agi shinə nə saa'i ətə nə patənə ŋga mamməətə ənjə a fa uurakii,

29təya maɗə asəkə gu'unyinatii. Ma ənjitə slənyi ŋga'ə, ka shiginə nə tii, təya upaa əpinə. Ma ənjitə slənyi bwayakii əsə, ka shiginə nə tii, ənjə a vii ka tii ma'inə."

30"Ma nyi, pooshi nyi da baawəɗa ŋga ɗa taa mi nyi saaki. Makə sətə bii Əntaŋfə ka nyi, ha'ə cii kya la gəŋwanə. Də gooŋga nə la gəŋwanaaki, acii əntaa sətə kaɗeesəkə ka nyi cii kya ɗa, amma sətə ci Əndətə sləkee ka nyi a moo.

31"Maci nyi ca waɓə agyanə naaki na, kaɗa pooshi unə ka ŋgərənə ka gooŋga.

32Tə'i əndə'i əndə ca waɓə ka madəɓa maki. Kə shii nyi əsə, ma waɓəətə cii kəya waɓə agyanəki, tantanyinə.

33Unə də nuunə maa, kə sləkee unə ka ənji aaɓiikii, waatoo aaɓii Yoohana. Kə bagi ci koonə gooŋga agyanəki.

34"Ma nyi, mandzaamə tyasə see a waɓə əndə shiŋkinə ka madəɓa maki. Ma waɓi nyi agyanə Yoohana, koona shii upaa luupaanə.

35Ma Yoohana, makə garəkuwa nji ci, ca hənə, ca dzə də ɓərənə. Kə kaɗeesəkə koonə nə ɓərənaakii ŋga uundzə saa'i.

36Amma tə'i əndə'i seedaaki ətə palee ka seedanə ŋga Yoohana agyanəki. Sənə cii kya slənə nə seedaaki, waatoo slənənə vii Daadə ka nyi kaa nya mbu'utəgi, ci ca waɓə agyanəki, ca ɓaarii oo'i, Daadə sləkee ka nyi.

37Ma Daadə ətə sləkee ka nyi əsə, agi seedanə nə ci agyanəki ci saakii. Amma pooshi unə sha nee ka ci taa fa uurakii shaŋə.

38Pooshi unə agi ɗəkəpaa waɓənaakii a ədzəmuunə, acii pooshi unə vii gooŋga ka əndətə sləkee ci.

39Taa guci patə nuunə agi jaŋga malaaɓa ləkaləkatə, acii kə luuvuunə oo'i, ka upaanə nuunə əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə agikii. Ma malaaɓa ləkaləkatətsa, agyanəki cii kəya waɓə.

40Patə da ha'ə, wiinə kə naanagyuunə ka shinə aaɓiiki, koona shii upaa əpinəkii.

41"Ma nyi, əntaa ɗuunətənə ŋga əndə shiŋkinə tə nyi cii kya alə.

42Kə shii nyi taa ŋgutə tsarə ŋga ənji nuunə, pooshi uuɗənə tə Əntaŋfə a ədzəmuunə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

43Ma nya, də baawəɗa ŋga Daadə shi nyi, amma pooshi unə liwə tə nyi. Amma wiinə əsə, maɗa shi əndə'i əndə də baawəɗaakii saakii, ka luunə nuunə tə ci.

44Ma unə, agi dəlaginə nuunə də noonə nə ahadoonə səgoonə. Amma ma dəlaginə ŋga Əntaŋfə duunə, pooshi unə agi ɗa gazhi'waanə ŋga alənə. Makə ha'ə ɗii əna, iitə ɗii mbee nuunə ka vii ka nyi gooŋga?

45"Goona ŋgərə oo'i, nyi na kərə gəŋwanə goonə aakəŋwacii Daadə. Ma ətsa, Muusa ətə kii unə noonə nə agyanəkii na kərə gəŋwanə goonə.

46Acii maci də tantanyinə vii unə gooŋga ka Muusa, kaɗa kə vii unə ka nyi gooŋga, acii agyanəki nyaahə ci.

47Makə ɗii ci pooshi unə luuvə sətə nyaahə ca, iitə ɗii mbee nuunə ka luuvə sənə cii kya ba?"

Yoohana 6

1Ma daba'əkii, Yeesu a maɗə, ca palə aa taŋəgi uunəvə ŋga Galili, waatoo uunəvə ŋga Tibeeriya makə sətə ci ənjə a 'wa uunəvəkii.

2Daɓaala a dzə də nə'unə tə ci, acii kə nee tii ka sə ŋga hurəshishiitə cii kəya ɗaaɗa, waatoo mbəəɗəpaa də ənji bwanea.

3Makə mbu'i Yeesu aadəvə, ca ndərəgi aanə ɗaŋgəra, ca ndzaanə dasə davə tii da lyawarənaakii.

4Ma saa'ikii, kə uugi uusəra ŋga Pasəka mbəshanə, waatoo kumənə ŋga Yahudiinə.

5Makə caamə Yeesu, ma ca nee, daɓaala a shi aaɓiikii, ca ləgwa ama Filibusə, "Da dzənaamə ka upaa zəmətə ca zəməma ka patənə ŋga ənjitsa?"

6Ma bii ci ətsə ha'ə, kaa ca shii təɓətənə tə Filibusə. Acii ma Yeesu, kə shii ci sətə nii kəya ɗa.

7Əŋki Filibusə ka ci, "Ma sətə ca əhətə tə ənjitsə patə taa gi'u gi'u, ka ɗanə nə kwaɓa ŋga zəməkii palee ka hwaslə gya'ə bəra'i."

8Əndə'i əndə agi lyawarənaakii, waatoo Andərawəsə ndzəkəŋuci Simoonə Piita, a jikəvə ka ci, əŋki ci:

9"Tə'i uuzənə ganə, tə'i buroodif tufə ba'ə hərəfinə bəra'i aciikii. Amma kə shii nyi, pooshi ka mbu'unə ka ənjitsə patə."

10Yoo ma dava, tə'i kuzhinyinə laŋə. Əŋki Yeesu ka lyawarənaakii: "Bamə ka ənji, wa təya ndzaanə." Wata ənjitə a ndzaanə patə. Kə mbu'i bahə dəbu'u tufə nə ŋguyirənə ahadatii.

11Wata Yeesu a ŋgərə burooditə, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca ɓaatsəpaa, ənjə a təəkəpaa ka ənjitə dasə dasə gatə. Ha'ə ɗii ci də hərəfinə əsə. Wata təya adə makə sətə mwayi tii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Makə agi tii, əburi tii, əŋki ci ka lyawarənaakii, “Tsəkətəmə ətsə mbaaɗaanə patə, acii gaama saawee ka zəma.”

13Wata təya tsəkətə patə, təya naanagi ɗəvə pu'u aji bəra'i də ətə mbəɗaanə ama burooditə tufə ətə agi ənja.

14Makə nee ənjitə davə ka sə ŋga hurəshishiitə ɗii Yeesu, əŋki tii: “Ma əndətsa, ci nə anabitə bii ənji na shi aasəkə duuniya.”

15Amma ma Yeesu, kə shii ci oo'i, ŋga'ə ka tii nə shinə ka kəsənə tə ci, kaa təya shii ɗəkəvənə tə ci tyasə ka ŋwaŋwa. Wata ca maɗə, ca tsakə ndərənə saakii aanə ɗaŋgəra ci daanəkii.

16Makə ɗii kədəwanə, lyawarənaakii a maɗə, təya əntsahəgərə aama uunəva,

17təya ndərəvə aasəkə kumbawala, təya taŋə aadə Kafarənahumə. Kə uugi ha ɗanə təku təkə, amma ma'ə Yeesu mashimə aaɓiitii.

18Ma saa'ikii, mandalə məɗə a kya, ca gwazee ka ma'inə purətə.

19Tii kə uugi dzənə bahə kiloomeeta tufə taa kuwa, wata təya nee ka Yeesu ca wii anə ma'inə, ca dzə aaɓiitii, təya ŋgwaləgi ka shaŋə.

20Əŋki ci ka tii, “Goona ŋgwalə, nyi əna.”

21Makə fii tii ha'ə, kə liwə tii tə ci də mooɗasəkə aasəkə kumbawala. Pii wata kumbawalə a mbu'u aama ndzaŋa ŋga hatə njii təya dzə aadəvə.

22Ma ka pukyatə hakii, ma ənjitə ataŋəgi uunəva, kə paaratəgi tii oo'i, rəŋwə nji kumbawalə davə, kə shii tii, ma saa'itə pyalə lyawarənaakii satii, pooshi Yeesu ŋgirə da i ci aasəkə kumbawaləkii, tii daanətii pyalətii.

23Wata hara kumbawalənyinə a shi aahatə də Tibeeriya, waatoo hatə shi Slandanə a kuyirii tə Əntaŋfə agyanə zəma, kaa ənjə a adə.

24Ma nee daɓaala pooshi Yeesu davə taa lyawarənaakii əsə, pooshi tii davə, təya ndərə kumbawalənyiita, təya palə aa Kafarənahumə ka alənə tə ci.

25Makə lapaa ənji tə Yeesu a taŋəgi uunəva, əŋki tii ka ci, “Maləma, guci daa shi hə aahana?”

26Əŋki Yeesu ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə, ma cuuna alə tə nyi, acii agyuunə buroodi, una əburə, əntaa paaratəginə paaratəgyuunə də ɗa sə ŋga hurəshishinaaki.

27Goona slənə ka upaa də zəmətə ca saawagi, amma slənəmə ka upaa də zəmətə ca mbu'u ca'ə ka əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ətsə nə zəmətə nə nyi Uuzənə ŋga ənda a vii koonə, acii ma nya, Əntaŋfə Daadə ɓaarəgi paŋgəraŋə oo'i Uuzənaakii nə nyi.”

28Təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Mi ɗaniinə, keena shii slənə sətə ci Əntaŋfə a moo ina slənə?”

29Yeesu a ba ka tii, “Ma sətə mwayi Əntaŋfə una ɗa, viimə gooŋga ka əndətə sləkee ci.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Əŋki tii, “Ŋgutə sə ŋga hurəshishinə ɗanəku, keena nee, ina vii ka hə gooŋga? Tə'i kwa?

31Ma dzədzəshi'iniinə, kə agi tii mana agi bilinə, makə sətə bii malaɓa ləkaləkatə: Dadagyə vya ci ka tii zəmə kaa təya adə.”

32Yeesu a ba ka tii, əŋki ci, “Tantanyinə cii kya ba koonə, əntaa Muusa vya koonə zəmə dadagyə. Daadə vya koonə tə tantanyitə zəmə dadagyə.

33Acii ma zəmətə vii Əntaŋfə ka ənja, ci nə əndətə jima dagyə, ca vii əpinə ka duuniya.”

34Wata təya kədii aciikii, əŋki tii, “Maɗuuna, vii keenə zəmətsə taa guci patə.”

35Əŋki Yeesu ka tii, “Nyi nə zəmətə ca vii əpinə ka ənja. Ma əndətə shi aaɓiiki, pooshi maɗəfənə ka ɗanə tə ci shaŋə. Ma əndətə vii ka nyi gooŋga, pooshi meegiirənə ka ɗanə tə ci shaŋə.

36Yoo, kə bii nyi koonə, kə nee unə ka nyi, amma pooshi unə vii ka nyi gooŋga.

37Taa wu patə ətə vii Daadə ka nyi, ka shinə nə ci aaɓiiki. Ma əndətə shi əsə, paa nyi ka kaareenə ka ci shaŋə.

38Acii, ma shinaaki dadagyə, əntaa ka slənə sətə mwayi maki, amma ka slənə sətə mwayi ma ŋga Əndətə sləkee ka nyi.

39Ma sətə ci Əndətə sləkee ka nyi a moo, wa nya kəsətə təŋə təŋə ka ciinə tə ənjitə vii ci ka nyi, acii ga taa wu agitii a ŋusləgi a rəgwa, ka maɗee nə nyi ka tii da i əpinə uusəra ŋga muudinə.

40Ma sətə ci Daadə a moo, patənə ŋga ənjitə nee ka nyi Uuzənaakii, təya vii ka nyi gooŋga, ka upaanə nə tii əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ka maɗeenə nə nyi ka tii da i əpinə uusəra ŋga muudinə.”

41Makə fii gayinə ŋga Yahudiinə bii ci oo'i, ci nə zəmətə jima dadagyə, wata təya 'watəgi ŋgəərə ma.

42Əŋki tii, “Əntaa Yeesu uuzənə ŋga Yusufu ətsa, anii əntaa ca? Kə shii amə tə dii da məci. Aa iitə ɗii banəkii əndzə'i oo'i, dadagyə jima ca?”

43Əŋki Yeesu ka tii, “Bwaseemə ka ŋgəərə ma ahadoonə.

44Ma nyi, Daadə sləkee ka nyi. Pooshi əndə ca shi aaɓiiki maɗaamə ci kə kavə tə ci kaa ca shi. Ma nyi, ka maɗeenə nə nyi ka ci da i əpinə uusəra ŋga muudinə.

45Kə nyaahə anabinyinə oo'i: ‘Taa wu patə, ka dzəgunətənə nə Əntaŋfə ka ci.’ Ci ɗii cii kya ba koonə, taa wu patə fii sətə jigunyi Daadə ka ci, ca luuvə, ci shi aaɓiiki ətsa.

46Ma sətə cii kya moo banə, pooshi əndə sha nee ka Daadə. See əndətə shi daciikii tanə nee ka ci.

47Tantanyinə cii kya ba koonə, ma əndətə vii gooŋga ka nyi, tə'i ci da əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

48Nyi nə zəmətə ca vii əpinə.

49Ma dzədzəshi'inuunə ətə agi mana agi bilinə, kə məətəgi tii.

50Amma, ma zəmətə jima dadagyə, tsaŋə nə ci. Taa wu patə agi, paa ci ka əntənə.

51Nyi nə zəmətə ca vii əpinə ətə jima dadagyə. Taɗa wu patə agi zəməna, ka ndzaanə nə ci da i əpinə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ma zəmətsa, luu ŋga shishinəki ətə nii kya vii kaa duuniya a upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.”

52Ma sətə bii Yeesu, kə zhima tə gayinə ŋga Yahudiinə asəkətii ka shaŋə, wata təya ndzaŋə maɗee ka mabizhinə ahadatii, əŋki tii, “Iitiitə daa viinə əndətsə kaamə luu ŋga shishinəkii, kaama tsəɓa?”

53Yeesu a ba ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə, maɗa pooshi unə ciɓə luu ŋga shishinə ŋga Uuzənə ŋga ənda, una sa idənaakii, pooshi unə ka ndzaanə da i əpinə.

54Taɗa wu ciɓə luu ŋga shishinəki, ca sa idənaaki, tə'i ci da əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ka maɗeenə nə nyi ka ci da i əpinə uusəra ŋga muudinə.

55Acii ma luu ŋga shishinəki, tantanyitə zəma nə ci. Tantanyitə sə ŋga sanə nə idənaaki əsə.

56Taɗa wu ciɓə luu ŋga shishinəki, ca sa idənaaki, ləɓə nə ci da nyi, ha'ə nə nyi əsə, ləɓə nə nyi da ci.

57Acii Daadə sləkee ka nyi. Ma ca, Əndə vii əpinə nə ci. Daciikii ɗii nyi da i əpinə amaki əsə. Ha'ə əsə, ma əndətə ciɓə luu ŋga shishinəki, ka upaanə nə ci əpinə daciiki.

58Ətsə ɗii nə zəmətə jima dadagyə. Əntaa makə zəmətə shi dzədzəshi'inuunə a agi. Acii ma təya, kə məətəgi tii. Ma əndətə agi zəməna, ka ndzaanə nə ci da i əpinə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.”

59Ma waɓəətsə bii Yeesu, ci agi dzəgunənə ka ənji asəkə kuvə də'wa də Kafarənahumə bii ci ha'ə.

60Makə fii ənji nə'unə tə Yeesu sətə baabii ci, laŋə agitii bii, “Ma dzəgunəətsa, ndalə ka shaŋə, ndalə ka liminə ŋga ənda.”

61Taa ŋgahi pooshi ənji bagi ka Yeesu aamakii, amma kə shii ci oo'i agi ŋgəərə ma nə tii agyanə ətsa. Wata əŋki ci ka tii, “Iitə daa, kə ɓiipaa koonə səkə nə ətsə kwa?

62Iitə ɗii ba nuunə maɗa nee unə Uuzənə ŋga əndə a ndərə aadəgyə ka hatə shi ca nji dava?

63Ma'yanə ŋga Əntaŋfə ca vii əpinə, pooshi nafalə ŋga baawəɗa ŋga əndə shiŋkinə taa gi'u. Dagi waɓəətsə waɓi nyi koonə ci ənjə a upaa əpiinə da Malaaɓa Ma'yanə.

64Amma tə'i hara ənji ahadoonə ətə pooshi vii ka nyi gooŋga.” Ma bii ci ha'ə, acii daga ka 'watəginə shii ci tə ənjitə pooshi na luuvə waɓənaakii. Kə shii ci əndətə na vii tə ci ka kəsənə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

65Ca tsakə banə, əŋki ci, “Putə ŋga ətsə ha'ə bii nyi koonə oo'i, pooshi əndə ca shi aaɓiiki, maɗaamə Daadə kə kavə tə ci, kaa ca shi.”

66Putə ŋga ətsə ha'ə, laŋə agi ənji nə'unə tə Yeesu bwasee ka nə'unə tə ci, təya palə satii.

67Wata ca ləgwa ama lyawarənaakii, əŋki ci, “Ya unə əsa, ŋga'ə koonə nə palənə səgoonə kwa?”

68Simoonə Piita a ba ka ci, “Slandana, aaɓii wu dzəniina? Amaku nə waɓənə ətə ca vii əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

69Ma inə, kə vii inə ka hə gooŋga, kə shii inə əsə oo'i, hə nə malaaɓa Əndətə shi dacii Əntaŋfə.”

70Əŋki Yeesu ka tii, “Nyi ta'i tuunə unə pu'u aji bəra'i, amma ma əndə rəŋwə ahadoonə, Seetanə nə ci.”

71Agyanə Yahuda uuzənə ŋga Simoonə Isəkariyootə cii kəya waɓə ha'ə. Acii ma Yahuda, taa ŋgahi rəŋwə nə ci agi lyawarənə pu'u aji bəra'i, patə da ha'ə, ma uudəpaa ba'a, ci vii tə Yeesu ka kəsənə.

Yoohana 7

1Ma daaba'ə ətsa, kə wiigi'i Yeesu anə hanyinə ŋga Galili, paa ci mwayi wiigi'inə anə hanyinə ŋga Yahudiya, acii ma Yahudiitə davə, kə aali tii rəgwa ŋga ɓələginə tə ci.

2Ma saa'ikii, kə uugi kumənatii mbəshanə, waatoo kumənə ŋga kuvə bəlinə.

3Wata əŋki ndzəkəŋushi'inə ŋga Yeesu ka ci, “Maɗuu, dzuu aanə hanyinə ŋga Yahudiya, kaa ənji nə'unə tə hə ətə davə a nee ka uushi'iitə cii kwa ɗaaɗa.

4Maɗa ŋga'ə ka ənda, kaa ənjə a shii tə ci ŋga'ə, paa ci ka umbee ka sətə cii kəya ɗaaɗa. Makə agi ɗaaɗanə nə hə uushi'iitsa, wa patənə ŋga duuniya a shii tə hə!”

5Ma bii ndzəkəŋushi'inəkii ka ci ha'ə, acii pooshi tii vii ka ci gooŋga.

6Wata əŋki Yeesu ka tii, “Ma saa'yaaki, ma'ə mambu'yamə. Ma unə, taa ŋgutə saa'i patə matahukii koonə.

7Acii pooshi ənji duuniya ka bərapaanə tuunə. Amma ma nyi, kə ɓiipaa nyi ka tii səka, acii agi dzənə nə nyi də seedanə agyanətii oo'i, bwayakii nə slənatii.

8Ma unə, dzəmə ka kuməətsa. Ma nyi, paa nyi ka dzənə acii ma'ə matahu saa'ikii mashimə ka nyi.”

9Makə bagi ci ka tii ha'ə, ca banee də Galili zəku'i.

10Makə pyalə ndzəkəŋushi'inə ŋga Yeesu ka kumənəkii, ca maɗə, ca palə naakii ha'ə. Də itə itə gi ci, paa ci gi paŋgəraŋə paŋgəraŋə.

11Gayinə ŋga Yahudiinə a nəəhə tə ci ka ha ŋga kumənəkii, təya ləgwa, “Maanə əndətə kwa?”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Kə ɗaadɨi ənji matatahinə laŋə agyanəkii ahada daɓaala. Hara ənjə a ba, “Maŋga'ə əndə nə ci.” Əŋki hara ənji, “Pooshi, agi ŋusləginə nə ci də hara ənji a rəgwa.”

13Amma pooshi əndə ca ŋgəree ka uurakii ka waɓənə agyanəkii, acii kə ŋgwali tii acii gayinatii.

14Ma ətsə ənji agi hadahadanə ŋga kumənəkii, wata Yeesu a maɗə, ca dzəgərə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca dzəgunə ka ənja.

15Kə ɗii ka gayinə ŋga Yahudiinə ka sə ŋga hurəshishinə nə dzəgunənaakii, əŋki tii, “Iitə daa mbee əndənə ka uushi'inə ha'ə yoo, paa ci gi kurəŋə agi jigunyana?”

16Wata əŋki Yeesu ka tii, “Ma sənə cii kya dzəgunə ka ənja, əntaa dzəgunənaaki saaki, amma dacii Əndətə sləkee ka nyi ca shi.

17Taa wu patə ca moo slənə sətə ci Əntaŋfə a moo, ka taarapaaginə nə ci ahada sənə cii kya dzəgunə ka ənja, ka shiinə nə ci taa dacii Əntaŋfə ca sha, taa ŋga naaki nə cii kya waɓə.

18Ma əndətə ca waɓə ŋga naakii na, alə ɗuunuunə cii kəya alə ka naakii na. Amma ma əndətə ca moo ɗuunuunə ka əndətə sləkee ka ca, ci nə əndə gooŋga, pooshi sə ŋga idəpaanə ashikii.

19“Ma Muusa, ci vii koonə bariya, amma pooshi unə nə'utə bariyakii. Ci ɗii cuuna alə rəgwa ŋga ɓələginə tə nyi.”

20Əŋki daŋkana ka ci, “Ma hə ɗiya, tə'i uushi ca ndəərə aanəku!

21Wu saŋə ca alə rəgwa ŋga ɓələginə tə ha?” Yeesu a ba ka tii, “Kə ɗii nyi əndə'i sə ŋga hurəshishinə uusəra ŋga əpisəka, kə ɗagi koonə patə ka sə ŋga hurəshishinə.

22Kə bii Muusa koonə, ryaminagi manjeevənə goonə. Taa agi uusəra ŋga əpisəka maa, agi ɗanə nuunə ha'ə. Shiimə əsə, əntaa Muusa 'watəgi ɗanə ha'ə, amma dzədzəshi'inuunə.

23Yoo, maɗa kə ryaminii ənji uuzənə agi uusəra ŋga əpisəka acii ga ənjə a taŋəgi bariya ŋga Muusa, ka mi ɗii cuuna ɓəzə səkə aashiki acii mbəɗəpaa nyi də əndə uusəra ŋga əpisəka?

24Bwaseemə ka lagi gəŋwanə də sətə cuuna nee də ginuunə. Amma lamə gəŋwanə də rəgwakii.”

25Wata əŋki hara ənji Urusaliima, “Əntaa tə əndətsə ci gayinə a moo ɓələginə nii?

26Tsaaməmə, waatsə ka waɓənə ahada ənji patə, amma pooshi uushi cii təya jikə ka ci. Mbu'u ma nə tii ka nəhənə, ci nə Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə.

27Amma ma əndətsa, kə shii amə hatə shi ci davə. Ma Mataɗəkii, pooshi əndə na shii taa da nii kəya shi.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Ma Yeesu a dzə də dzəgunənə ka ənji asəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca ŋgəree ka uurakii ka ləgwanə, əŋki ci, “Kə shii unə tə nyi kwa? da shi nya? Əntaa də ŋga naaki nə shi nyi, Əndə sləkee ka nyi. Ma ca, əndə gooŋga nə ci, pooshi unə shii tə ci.

29Amma ma nyi, kə shii nyi tə ci, acii daciikii shi nyi. Ci sləkee ka nyi əsə.”

30Wata təya ɗa gazhi'waanə ŋga kəsənə tə ci, amma pooshi əndə kavə ciinə aashikii, acii ma'ə saa'yaakii mambu'yamə.

31Amma laŋə agi daɓaala vii ka ci gooŋga, əŋki tii, “Maɗa kə shi Mataɗəkii, kadə nii kəya ɗaaɗa sə ŋga hurəshishinə palee ka ətsə ŋga əndətsə nii?”

32Kə fii Farisanyinə daɓaala a ɗaaɗa matatahinə agyanə Yeesu, wata təya maɗə, tii da matakəŋwanyinə ŋga limanyinə, təya sləkee ka soojiinə ka kəsənə tə ci.

33Wata əŋki Yeesu, “Ma'ə nyi ka ta'aveenə doonə gi'u. Ma daba'əkii, ka palənə nə nyi aaɓii Əndətə sləkee ka nyi.

34Ka alənə nuunə tə nyi, amma pooshi unə ka neenə ka nyi, pooshi unə na mbu'u ka hatə nii kya ndzaanə.”

35Wata əŋki gayinə ŋga Yahudiinə ahadatii satii, “Aama daa cii kəya dzə bahə pooshi amə na nee ka ca? Aasəkə vəranyinə ŋga Gərikə hatə ɗii ənji gaamə cii kəya dzə kwa? kaa ca dzə ka dzəgunənə ka ənji Gərika?

36Acii kə bii ci, ka alənə naamə tə ci, pooshi amə na nee ka ci, pooshi amə ka mbu'unə ka hatə nii kəya ndzaanə. Mi cii kəya moo banə saŋa?”

37Ma ka muudinə ŋga uusəra ŋga kumənəta, waatoo maɗuunə uusəra ŋga kumənəkii, kə maɗətə Yeesu ahada daŋkana, ca ŋgəree ka uurakii, əŋki ci, “Taa wu patə ci meegiirənə a ɗa tə ci, wa ca shi aaɓiiki, ca shi ka sa ma'inə.

38Makə sətə bii malaaɓa ləkaləkatə, ma əndətə vii ka nyi gooŋga, ka shiginə nə gəərə ŋga ma'iitə ca vii əpinə a ədzəməkii.”

39Ma waɓi Yeesu ətsa, agyanə Ma'yanə ŋga Əntaŋfə waɓi ci. Ci nə ənji nə'unə a upaa. Ma ka saa'ita, ma'ə tii ma'upaamə zəku'i, acii ma'ə Yeesu ma'upaamə ɗuunuunə dagyə.

40Makə fii hara ənji ahada daŋkana ca ba ha'ə, əŋki tii, “Ma əndətsa, tanyi ci nə anabi ətə bii ənji na shi.”

41Hara ənji əsə, əŋki tii, “Mataɗəkii nə ci!” Amma ma hara ənji, kə bii tii, “Pooshi Aləmasiihu ka shinə da Galili!

42Ma bii malaaɓa ləkaləkatə, jijinə ŋga ŋwaŋwa Dawuda na ndzaa ka Mataɗəkii. Də Bayitilaama nə ənjə a poo tə ci əsə, waatoo vəraatə nji Dawuda davə.”

43Acii ha'ə tə'i təəkəshinə ahada daŋkana putaakii.

44Ɲga'ə ka hara ənji kaa təya kəsə tə ci, amma pooshi əndə kavə ciinə aashikii.

45Wata kə ənyi soojiinə satii. Makə mbu'i tii, ləguyi limanyinə da Farisanyinə ka tii, əŋki tii, “Mi pooshi unə kira tə ci kwa?”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

46Əŋki soojiinə ka tii, “Pooshi əndə sha waɓə makə ŋga əndətsa!”

47Wata əŋki Farisanyinə ka tii, “Kə ŋusləgi ci duunə noonə əsə kwa?

48Kə shuuna fii rəŋwə agi gayinə taa rəŋwə agi Farisanyinə a vii ka ci gooŋga nii?

49Ma daŋkanata, ma vii tii gooŋga, acii pooshi tii shii bariya ŋga Muusa. Acii ha'ə tə'i naalanə agyanətii.”

50Yoo, ahadatii nə Nikoodaməsə, waatoo əndətə sha gi aaɓii Yeesu. Wata əŋki ci ka tii,

51“Maɗa nə'utə sətə bii bariya gaamə, pooshi amə ka lagi gəŋwanə ka əndə, amə ma'ə mafatəmə ŋga'ə tə sətə ɗii ci.”

52Əŋki tii ka ci, “Əndə Galili nə hə əsə kwa? Buurətə ŋga'ə tə sətə bii malaaɓa ləkaləkatə. Davə shiinəku, ma də Galili, pooshi anabi ka shiginə.”

[53Wata ənjə a təəkəgi satii aasii.

Yoohana 8

1Yeesu a ndərə saakii aanə giŋwə ŋga Zayitunə.

2Ma pukyatə hakii tsəɗakə, kə ənyi Yeesu aasəkə yi ŋga Əntaŋfə. Ca dzə ka ndzaanə dasə ka dzəgunənə ka ənja. Patənə ŋga ənjə a dzə aaɓiikii.

3Wata maliminə ŋga bariya da Farisanyinə a kira ka ci əndə'i minə ətə kəshi ənji tə ki ka aləhiinə, təya kəŋee ka ki akəŋwaciitii patə.

4Əŋki tii ka Yeesu, “Maləma, ma miina, kə kəshi ənji tə ki, kya aləhiinə.

5Ma agi bariya, kə bii Muusa, ma tsarə ŋga miitsa, see ɓələginə tə ki də kaalanə də faariinə. Ya ənə, ya ha, iitə bii hə naaku agyanəkəya?”

6Ma bii tii ha'ə, kaa təya shii təɓənə tə ci, təya shii upaa sə ŋga kəsənə də ci. Amma Yeesu a gwaŋaanə, ca naahətə uushi də ciinəkii a panə.

7Təya dzə aakəŋwa də laagwa ka ci uushi'inə, wata ca maɗətə, əŋki ci ka tii, “Ma əndətə pooshi sha slənyi 'waslyakəənə, wa ca 'watəgi kaalanə tə ki.”

8Wata ca ənə ka gwaŋaanənə ka naahənə a panə.

9Makə fii tii ha'ə, təya palə satii patə də rəŋwə rəŋwə. Iirə ənji 'watəgi palənə satii. Kə bwasee tii ka Yeesu ci daanəkii tii da miita.

10Wata ca maɗətə, ca ba ka ki, “Mina, maatiinə da? Pooshi əndə mbəɗaanə bahə vii ka hə ma'inə kwa?”

11Əŋki ki, “Pooshi əndə ɗii Slandana.” Əŋki Yeesu ka ki, “Nyi maa, paa nyi ka vii ka hə ma'inə. Duu saaku, amma ga ha slənə 'waslyakəənə ma'ə.”]

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Yeesu a ənə ka waɓənə ka ənji, əŋki ci, “Nyi nə ɓərənə ka duuniya. Ma əndətə ca nə'u tə nyi, paa ci ka wiinə agi təkunə, amma ka upaanə nə ci ɓərənə ətə ca vii əpinə ka ənja.”

13Wata əŋki Farisanyinə ka ci, “Hə saaku ca seeda agyanə naaku na. Pooshi gooŋga agi waɓənaaku.”

14Əŋki Yeesu ka tii, “Taa nyi saaki ca seeda agyanə naaki na, amma gooŋga nə waɓənaaki, acii kə shii nyi hatə shi nyi davə, kə shii nyi hatə nii kya dzə aadəvə əsə. Ma una, pooshi unə shii hatə shi nyi davə, pooshi unə shii hatə nii kya dzə əsə.

15Agi lanə nuunə gəŋwanə makə sətə kaɗeesəkə koonə, amma ma nyi, pooshi əndətə cii kya la ka ci.

16Taa ka lanə nə nyi maa, gooŋga nə la gəŋwanaaki, acii əntaa nyi daanəki ca la gəŋwanə, amma inə da Daadə. Ci sləkee ka nyi.

17Ma agi bariya goonə, tə'i manaahəkii oo'i, maɗa kə shigi seedawanyinə bəra'i, maɗa uushi rəŋwə nə waɓənatii, ma sətə bii tii, gooŋga.

18Ma nyi, agi seedanə nə nyi agyanə naaki na. Ha'ə nə Daadə ətə sləkee ka nyi əsə, agi seedanə nə ci agyanəki.”

19Əŋki tii ka ci, “Maanə Dəwa?” Əŋki Yeesu ka tii, “Pooshi unə shii tə nyi taa tə Daadə. Maci kə shii unə tə nyi, kaɗa ka shiinə nuunə tə Daadə əsə.”

20Ma waɓəətsə baabii Yeesu, ca dzəgunə ka ənji asəkə yi ŋga Əntaŋfə baabii ci ha'ə. Waatoo a kumu ka hatə ci ənjə a ɗa viinə. Amma pooshi ənji kəshi tə ci, acii ma'ə saa'yaakii mambu'yamə.

21Yeesu a ənə ka waɓənə ka tii, əŋki ci, “Ka palənə nə nyi saaki, ka alənə nuunə tə nyi, amma agi 'waslyakəənə goonə nuuna məətə. Pooshi unə ka dzənə ka hatə nii kya dzə aadəvə.”

22Wata əŋki gayinə ŋga Yahudiinə, “Kə bii ci, pooshi amə ka dzənə ka hatə nii kəya dzə aadəvə. Ya saŋə banə cii kəya moo banə oo'i, ka ɓələginə nə ci naakii nə nii?”

23Əŋki Yeesu ka tii, “Ma unə, ŋga duuniyanə nuunə, amma ma nyi, dadagyə shi nyi. Agi duuniyanə shigi unə, amma ma nyi, əntaa agi duuniyanə shigi nyi.

24Ci fii unə bii nyi koonə ka məətənə nuunə agi 'waslyakəənə goonə. Maɗa pooshi unə vii gooŋga oo'i nyi nə əndə daga ŋukə, weewee ka məətənə nuunə agi 'waslyakəənə goonə.”

25Wata əŋki tii ka ci, “Wu daa nə ha?” Yeesu a ba ka tii, “Nyi nə əndətə njii kya ba koonə daga ka 'watəginə.

26Tə'i uushi'inə laŋə ətə idəpaa nyi ashuunə, ətə bahə nya lagi koonə gəŋwanə agyanəkii. Amma, ma Əndətə sləkee ka nyi, əndə gooŋga nə ci. Ma nya, see sətə fii nyi da makii banəki ka duuniya.”

27Pooshi tii paaratəgi oo'i agyanə Dii nə Yeesu ka waɓənə ka tii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Wata əŋki ci ka tii, “Maɗa kə maɗee unə ka Uuzənə ŋga ənda, ka shiinə nuunə oo'i, nyi nə əndə daga ŋukə. Davə shiinuunə oo'i, pooshi uushi cii kya ɗa də baawəɗaaki, amma see sətə bii Daadə banəki ka ənja.

29Ləɓə niinə da Əndətə sləkee ka nyi əsə, pooshi ci bwasee ka nyi daanəki, acii ma nya, taa guci patə ha'ə nə nyi ka slənə sətə ca kaɗeesəkə ka ci.”

30Makə fii ənji uushi'iitə baabii Yeesu, laŋə nə ənjitə vii ka ci gooŋga.

31Wata əŋki Yeesu ka ənjitə vii ka ci gooŋga, “Maɗa kə nə'utə unə dzəgunənaaki, ka ndzaanə nuunə ka lyawarənaaki ŋga tantanyinə.

32Ka shiinə nuunə gooŋga. Gooŋgakii əsə na kavə tuunə ka ndzaanə ka dimuyinə.”

33Əŋki tii ka ci, “Ma inə, jijinyinə ŋga Ibərahiima niinə, pooshi inə sha ɗii mavaanə ka əndə shaŋə. Mi saŋə ɗii cii kwa moo banə oo'i, ka upaanə niinə ndzaanə ka dimuyina?”

34Əŋki Yeesu ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə, taa wu patə slənyi 'waslyakəənə, mava ŋga 'waslyakəənə nə ci ətsa.

35Ma mava, paa ci ndzaanə ka ŋga ənji yikii ha'ə uudənə əpinaakii. Amma ma uuzənə, kə ndzaa ci ŋga yikii ha'ə uudənə əpinaakii.

36Maɗa kə kavə Uuzənə ŋga Əntaŋfə tuunə ka ndzaanə ka dimuyinə, ka ndzaanə nuunə ka dimuyinə tanyi.

37Kə shii nyi jijinyinə ŋga Ibərahiima nuunə. Amma wanuunə ka moo ɓələginə tə nyi, acii pooshi unə ka luuvə dzəgunənaaki.

38Ma nyi, agyanə sətə ɓaarii Daadə ka nyi cii kya waɓə. Amma ma unə, sətə bii dəsənuunə koonə cuuna slənə.”

39Əŋki tii ka ci, “Ibərahiima nə dəsəniinə.” Əŋki Yeesu ka tii, “Maci manjeevənə ŋga Ibərahiima nuunə tanyi, kaɗa sətə njii kəya slənə cuuna slənə.

40Ma nyi, gooŋgatə fii nyi acii Əntaŋfə cii kya ba koonə. Amma wanuunə ka moo ɓələginə tə nyi. Pooshi Ibərahiima sha ɗii ha'ə makə ətsa!

41Ma unə, sətə ci dəsənuunə a slənə cuuna slənə.” Wata əŋki tii ka ci, “Ma ina, Əntaŋfə ci saakii nə Dəsəniinə rəŋwə dyaŋə. Əntaa mazaguyinə niinə.”

42Əŋki Yeesu ka tii, “Maci Əntaŋfə nə Dəsənuunə tanyi, kaɗa ka uuɗənə nuunə tə nyi, acii daciikii shi nyi, wanyinə ganə əsə. Pooshi nyi shi də baawəɗaaki saaki, amma ci sləkee ka nyi.

43Mi pooshi unə agi paaratəginə də sənə cii kya ba koonə kwa? Ma ɗii ha'ə, acii pooshi unə agi sə'watənə una fatə waɓənaaki.

44Ma unə, manjeevənə ŋga dəsənuunə nuunə, waatoo Seetanə. Nə'u sətə ci dəsənuunə a moo kaɗeesəkə koonə əsə. Maɓəələhiinə nə ci daga ka 'watəginə, paa ci sha slənyi

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gooŋgaanə, acii pooshi gooŋga ashikii. Ndilə ndilə tə sətə ashikii nə patənə ŋga jirakənaakii, acii majirakə nə ci, mapoo tə patənə ŋga jirakənə.

45Amma ma nyi, gooŋga cii kya ba, ci ɗii pooshi unə vii ka nyi gooŋga.

46Wu saŋə agyuunə ca ɓaarii oo'i, kə ɗii nyi 'waslyakəəna? Makə gooŋga waɓi nyi koonə, mi ɗii pooshi unə agi vii ka nyi gooŋga?

47Ma əndə ŋga Əntaŋfə, waɓənə ŋga Əntaŋfə cii kəya luuvə. Ma unə, əntaa ənji ŋga Əntaŋfə nuunə, ci ɗii pooshi unə agi luuvənə əsə."

48Wata gayinə ŋga Yahudiinə a jikə ka Yeesu, əŋki tii, "Makə bii inə, ma hə, əndə Samariya nə hə, əndə ginaaja, əntaa gooŋga bii inə kwa?"

49Əŋki Yeesu ka tii, "Ma nyi, pooshi ginaaji ashiki. Agi ɗuunətənə nə nyi tə Daadə, amma ma unə, pooshi unə agi ɗuunətənə tə nyi.

50Ma nyi, pooshi nyi agi alə ɗuunətənə goonə tə nyi, amma tə'i əndə ca alə ka nyi. Aashiki aashiki cii kəya la gəŋwanə əsə.

51Tantanyinə cii kya ba koonə, ma əndətə nə'utə dzəgunənaaki, paa ci ka əntənə shaŋə."

52Əŋki tii ka ci, "Ma ənə ɗii ənə, kə shii inə tanyi, tə'i ginaaji ashiku. Kə əntəgi Ibərahiima, kə məətəgi anabiinə əsə, amma wahənə ka banə, taa wu patə nə'utə dzəgunənaaku, paa ci ka əntənə shaŋə.

53Ma dəsəniinə Ibərahiima, kə əntəgi ci. Ma nə hə ka banə, kə palee hə ka Ibərahiima kwa? Kə məətəgi anabiinə əsə. Wu saŋə nə hə naakwa?"

54Əŋki Yeesu ka tii, "Maci ɗuunətənə cii kya ɗuunətə naaki na, kaɗa ka ndzaanə ka uushi zaɓə. Ma əndətə ca ɗuunətə tə nyi, ci nə Daadə, əndətə bii unə ci nə Əntaŋfə goonə.

55Pooshi unə shii tə ci, amma ma nyi, kə shii nyi tə ci. Maci ma bii nyi mashiimə nyi tə ci, kaɗa majirakə nə nyi makə noonə. Amma kə shii nyi tə ci, agi nə'utənə nə nyi waɓənaakii əsə.

56Ma dəsənuunə Ibərahiima, kə ɗii ci mooɗasəkə oo'i, ka neenə nə ci ka shinaaki. Kə nee ci boo, kə ɗii ci mooɗasəkə əsə."

57Wata əŋki tii ka ci, "Wiitsə paa hə mbu'i taa fəzə tufə pu'unə! Iitiitə saŋə mbee hə ka neenə ka Ibərahiima?"

58Yeesu a ba ka tii, "Tantanyinə cii kya ba koonə, tə'i nyi taabu'u pwayi ənji tə Ibərahiima."

59Makə fii tii ha'ə, wata təya ɗəmə faariinə kaa təya kaala tə ci, amma wata Yeesu a rarə'igi ahada ənja, ca dəməgi saakii asəkə yi ŋga Əntaŋfə.

Yoohana 9

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ma Yeesu a dzə də wiigi'inə, wata ca lapaa muurəfa. Ma ca, daga poonə tə ci nə ci
moorəfəkii.

2Wata lyawarənaakii a ləgwa ka ci, əŋki tii, “Maləma, ya əndətsə pwayi ənji tə ci
moorəfəkəya, wu saŋə ɗii 'waslyakəəna? Ci saŋə nii, anii ənjitə pwayi tə ca?”

3Yeesu a ba ka tii, “Ma uurəfənaakii, əntaa putə ŋga 'waslyakəənaakii taa ŋga ənjitə
pwayi tə ci. Ma ɗii ci moorəfəkii, kaa ənjə a shii neenə ka ŋgeerənə ŋga Əntaŋfə ca
slənə ashikii.

4Ma amə, makə ɗii ci doosərə, tyasə see a ɗaamə slənə ŋga Əndətə sləkee ka nyi.
Maɗa kə shi vəɗa, pooshi əndə ca slənə.

5Ma nyi ma'ə a duuniya, ɓərənə ka duuniya nə nyi.”

6Makə bagi Yeesu ha'ə, wata ca gwaŋaanə, ca tifəvə giirənə aa panə, ca hwaɗətə də
hanyinə, ca ŋgərə, ca lərəɓəvə aagi muurəfəta,

7ca ba ka muurəfəta, “Duu aama ma'inə ŋga Siiloomə, ha yiɓəgi ginəku davə.” (Ma
Siiloomə, makə bana, ‘Sləkeenə’). Wata əndətə a palə, ca dzə ka yiɓəgi ginəkii, ca
ənya saakii, ca dzə də nee ka ha.

8Ma guvayinaakii da patənə ŋga ənjitə sha nee ka ci ca kədii, kə laaguyi tii ahadatii,
əŋki tii, “Əntaa əndətsə izee ka ndzaanə ka kədiinə ətsə nii?”

9Əŋki hara ənji, “Ci ətsa.” Amma əŋki hara ənji, “Pooshi, əntaa ci ətsa, pushashinə
pushashi tii.” Wata əŋki əndəkii ci saakii, “Nyi əna.”

10Wata təya ləgwa amakii, əŋki tii, “Iitə ɗii daa cii kwa nee ka ha əndzə'ya?”

11Əŋki ci ka tii, “Əndətə ɗii ləməkii Yeesu hwaɗətə hanyinə; ca lərəɓəvə aagiki, əŋki
ci ka nyi, wa nya dzə ka yiɓəgi ginəki agi ma'inə ŋga Siiloomə. Wata nya palə, pii
makə yiɓəgi nyi, wata nya nee ka ha.”

12Təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Maana?” Ca ba ka tii, “Mashiimə nyi.”

13Wata təya ŋgərə tə əndətə nji moorəfəkii, təya kərə tə ci aaɓii Farisanyinə.

14Ma uusəratə hwaɗətə Yeesu hanyinə, ca wunəgi də ginə ŋga muurəfəta, uusəra ŋga
əpisəka.

15Wata Farisanyinə a ənə ka ləgwanə ka əndətə taa iitə ɗii upaa ci nee ka ha. Ca ba ka
tii, “Hanyinə hwaɗətə ci, ca lərəɓəvə aagiki, nya yiɓəgi ginəki, wanyinə ka neenə ka
ha əndzə'i əna.”

16Wata əŋki hara Farisanyinə, “Ma əndətsa, əntaa dacii Əntaŋfə shi ci, acii paa ci agi
nə'utə bariya ŋga uusəra ŋga əpisəka.” Amma əŋki hara ənji natii, “Iitiitə daa mbeenə
ma'waslyakə əndə ka slənə tsarə ŋga hurəshishiitsa?” Kə ɗii təəkənə ŋga ma ahadatii.

17Wata təya ənə ka ləgwanə ka əndətə nji moorəfəkii, əŋki tii, “Makə kə bii hə, kə
wunəgi ci ka hə ginəku, wu nə ci banəkwa?” Ca ba ka tii, “Ma ca, anabi nə ci.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Amma pooshi Yahudiinə luuvə oo'i, moorəfəkii shi ca nji, see də makə 'wii tii tə ənjitə pwayi tə ci.

19Təya ləgwa ka tii, əŋki tii, “Ya əndətsa, uuzənə goonə nii? Ma bii unə, moorəfəkii pwayi unə tə ci. Iitə ɗii cii kəya nee ka ha?”

20Wata təya ba ka tii, “Kə shii inə uuzənə geenə ətsa, moorəfəkii pwayi inə tə ci əsə.

21Amma taa iitə ɗii cii kəya nee ka ha ŋga ənəna, pooshi inə shii. Pooshi inə shii əndətə wunəgi ka ci ginəkii əsə. Ləgwamə amakii. Amə matanə nə ca, ka mbeenə nə ci ka batənə koona ci saakii.”

22Ma waɓi tii ha'ə, ŋgwalii tii acii gayinə ŋga Yahudiinə, acii ma Yahudiinə, kə bii tii oo'i, taa wu patə bii, Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə nə Yeesu, ka laakəginə nə ənji tə ci asəkə kuvə də'wa.

23Ci ɗii bii tii, matanə nə ci, ləgwamə amakii.

24Wata Farisanyinə a ənə ka 'wanə ka bəra'inə tə əndətə nji moorəfəkii, təya ba ka ci, əŋki tii, “Waɓuu keenə ahadoonə da Əntaŋfə tə sətə ɗii. Ma inə, kə shii inə, ma əndətsa, ma'waslyakə əndə nə ci.”

25Ca ba ka tii, “Taɗa ma'waslyakə əndə nə ci, paa nyi shii. Uushi rəŋwə shii nyi, ma ŋga ŋukə, moorəfəkii nji nyi, amma wanyinə ka neenə ka ha ŋga ənə.”

26Wata təya ləgwa ka ci, əŋki tii, “Iitə saŋə ɗii ca? Iitə ɗii ci wunəgi ci ka hə ginəkwa?”

27Əŋki ci ka tii, “Kə bagi nyi koonə kə dzəgi, amma kə təkuree unə ka luuvənə. Ka mi ɗii cuuna ənə ka ləgwana? Mbu'u ŋga'ə koonə noonə nə ndzaanə ka lyawarənaakii kwa?”

28Wata təya wazə agyanəkii, əŋki tii ka ci, “Hə nə lawarə ŋga əndətsa, amma ma inə, lyawarənə ŋga Muusa niinə.

29Ma Muusa, kə shii inə kə waɓi Əntaŋfə ka ci, amma ma əndətsa, taa hatə shi ci davə mashiimiinə!”

30Əŋki əndəta, “Una! kə ɗii sənə ka sə ŋga hurəshishinə! Iitə ɗii daa mashiimuunə hatə shi ci dava? Yoo, waanə kə wunəgi ginəkya?

31Kə shii amə oo'i, ma Əntaŋfə, paa ci ka fanə tə ma'waslyakə ənda, see tə ənjitə ca fa tə ci, təya slənə sətə cii kəya moo.

32Makə tagii Əntaŋfə duuniya dəŋə ka əndzə'i, pooshi əndə sha fii kə wunəgi ənji ginə ŋga muurəfa.

33Maci ma əndətsa, əntaa dacii Əntaŋfə shi ca, kaɗa pooshi uushi cii kəya mbee ka ɗanə.”

34Əŋki tii ka ci, “Agi 'waslyakəənə pwayi ənji tə hə, agikii girə hə əsə, amma wahənə ka moo dzəgunənə keenə nii?” Wata təya laakəgi tə ci asəkə kuvə də'wa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Makə fii Yeesu, kə lyaakagi ənji tə əndətə asəkə kuvə də'wa, ca alətə tə əndəta, ca ləgwa ka ci, əŋki ci, “Kə vii hə gooŋga ka Uuzənə ŋga əndə kwa?”

36Əŋki əndəta, “Wu nə ci daa, Daada? Bawə ka nyi, kaa nya shii vii ka ci gooŋga.”

37Yeesu a ba ka ci, “Kə nee hə ka ci. Ci ca waɓə da hə əndzə'i.”

38Əŋki əndətə ka Yeesu, “'Ya'ə Slandana, kə vii nyi ka hə gooŋga.” Wata ca gərə'waanə akəŋwacii Yeesu.

39Əŋki Yeesu, “Ma shi nyi aasəkə duuniyana, ka ɗa gəŋwanə, kaa muurəfinə a mbee ka neenə, ma ənjitə da ginə əsə, təya uurəfəgi.”

40Tə'i hara Farisanyinə aɓiikii fii ca ba ha'ə. Wata əŋki tii ka ci, “Kə ndzaa ci muurəfinə niinə ətsə kwa?”

41Yeesu a ba ka tii, “Maci muurəfinə nuunə, kaɗa pooshi 'waslyakəənə ashuunə. Amma makə agi banə nuunə oo'i, ka neenə nuunə ka ha, tə'i 'waslyakəənə ashuunə.”

Yoohana 10

1Əŋki Yeesu ka tii, “Tantanyinə cii kya ba koonə, taa wu patə gimə aasəkə kuvə bagiinə,f maɗa əntaa da makuvə gimə ci, mahərə nə ci, taa əndə ɗa maabə nə ci ətsa.

2Ma əndətə gimə da makuvə, ci nə magəra ŋga bagiinə.

3Ma ca, ka wunəginə nə əndə nəhə makuvə ka ci makuva, ka fanə nə bagiinaakii uurakii, ca 'wa tə tii ka ləmə ka ləma, ca gimagi də tii agyə.

4Maa kə gimagi ci də tii patə, ka tanə nə ci ka tii kəŋwanə, təya dzə də nə'unə tə ci, acii kə shii tii uurakii.

5Ma əndə'i əndə pamə, pooshi tii ka nə'unə. Huyinə huyinətii aciikii, acii pooshi tii shii uura ŋga hara ənja.”

6Kə bii Yeesu ka tii ətsə misaali, amma ma təya, pooshi tii paaratəgi də sətə cii kəya moo banə.

7Wata Yeesu a ənə ka banə ka tii, əŋki ci, “Tantanyinə cii kya ba koonə, ma nyi, makə makuvə ŋga bagiinə nə nyi.

8Patənə ŋga ənjitə shi taabu'u shinaaki, mahiirənə taa ənji ɗa maabə nə tii, pooshi bagiinə fii tə tii.

9Makə makuvə nə nyi. Taa wu patə shi daɓiiki, ka upaanə nə ci luupaanə. Ka gimagərənə nə ci, ca ənə ka dəməginə makə sətə kaɗeesəkə ka ci, ka upaanə nə ci zəmə əsə.

10Ma shinə ŋga mahəra, kaa ca shii hərənə, ca ɓələgi slanda uushi, ca saawee ka səkii. Ma shi nyi, kaa ənjə a shii upaa əpinə. Waatoo, patənə ŋga əpiitə dəɓee təya upaa ka shaŋə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11“Ma nyi, ŋunyi magəra nə nyi. Ma ŋunyi magəra, matasəkakii nə ci ka əntəginə ka
putə ŋga bagiinə.

12Ma magəra zala, əntaa naakii nə bagiinə. Maɗa kə nee ci ka furətsoofa ca shi aagi
bagiinə, ka bwaseenə nə ci ka tii, ca huyi saakii. Wata furətsoofa a kəəsə bagiinə, ca
taakee ka tii.

13Ma huyipaa magəratə saakii, acii əntaa naakii nə bagiinə. Pa ca ka nəkii ka tii shaŋə.

14Nyi nə ŋunyi magəra. Makə sətə shii Daadə tə nyi, nya shii tə ci, ha'ə əsə shii nyi tə
bagiinaaki, təya shii tə nyi. Matasəkakii nə nyi ka əntənə ka putatii.

16Tə'i hara bagiinaaki ətə pooshi asəkə kuva. Ma təya, tyasə see a aalyatə nyi tə tii
aasəkə kuva əsə. Ka fatənə nə tii uuraki, təya ndzaa ahada harakii, magəra rəŋwə a
gəra tə tii.

17“Putə ŋga ətsə ha'ə uu'i Daadə tə nyi, acii matasəkakii nə nyi ka vigi əpinaaki, aa
nya shii ənənə ka luunə saaki.

18Pooshi əndə ŋgərəgi əpinaaki, nyi saaki mwayi viginə. Tə'i nyi da baawəɗa ŋga
viginə, tə'i nyi da baawəɗa ŋga ənənə ka ŋgərətənə əsə. Ətsə nə sətə kavə Daadə tə nyi
ka ɗanə!”

19Putə ŋga waɓəətsə əsə, kə shigi təəkəshinə ahada Yahudiinə.

20Laŋə ahadatii bii, “Əndə ginaaji nə əndətsa, maba nə ci. Ka mi cuuna fa sətsə cii
kəya ba koona?”

21Amma kə bii hara ənji, “Ma əndətə da i ginaaji ashikii, paa ci ka waɓənə makə ətsa.
Iitiitə saŋə mbeenə ginaaji ka wunəgi ginə ŋga muurəfa?”

22Ma ətsə də məgəviinə, kə mbu'ya kumənə ŋga buurətənə də uusəratə ənyi ənji ka
haɗatəginə də yi ŋga Əntaŋfə də Urusaliima əsə.

23Yeesu a wiigi'i atsaa malaɓa ŋga Sulayimaanu asəkə yi ŋga Əntaŋfə.

24Wata ənjə a dzatə də nə aɓiikii, təya ləgwa amakii, əŋki tii, “Ca'ə guci ndzaaniinə ka
gəranə a maku, kaa ha ba keenə taa wu nə hə kwa? Bagi keenə paŋgəraŋə, hə nə
Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə nii?”

25Yeesu a ba ka tii, “Kə bagi nyi koonə daga ŋukə, amma pooshi unə luuvə. Ma
uushi'iinə cii kya slənə də baawəɗa ŋga Daadə, ci ca waɓə ka madəɓa maki.

26Amma ma unə, pooshi unə vii ka nyi gooŋga, acii əntaa bagiinaaki nuunə.

27Ma bagiinaaki, agi fanə nə tii uuraki, kə shii nyi tə tii, təya nə'u tə nyi əsə.

28Ka viinə nə nyi ka tii əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, paa tii ka zanə shaŋə, pooshi
əndə luutənə tə tii aciiki.

29Ma Daadə ətə vii tə tii ka nyi, kə palee ci ka patənə ŋga uushi'inə. Pooshi əndə
luutənə tə tii acii Daadə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Ma inə da Daadə, uushi rəŋwə niinə.”

31Makə fii ənji waɓi Yeesu ha'ə, wata təya fəɗə faariinə kaa təya kaala tə ci.

32Əŋki ci ka tii, “Ɲunyi uushi'inə laŋə slənyii akəŋwacii unə. Ma uushi'iitsa, Daadə vii ka nyi baawəɗa ŋga ɗanə. Putə ŋga ŋgutə rəŋwə agi uushi'iitsə ɗii cuuna moo kaalanə tə nya?”

33Əŋki tii ka ci, “Əntaa putə ŋga ŋunyi slənənyinaaku ciina moo kaalanə tə hə, amma putə ŋga bərapaanaaku tə Əntaŋfə. Əndə shiŋkinə nə hə tanə, amma wahənə ka moo geeginə ka naaku nə makə Əntaŋfə!”

34Əŋki Yeesu ka tii, “Tə'i manaahəkii asəkə ləkaləkatə ŋga bariya goonə oo'i, ma bii Əntaŋfə, ma unə, əntaŋfənyinə nuunə.

35Yoo, kə shii amə oo'i, ma sətə bii malaaɓa ləkaləkatə, gooŋga ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Makə kə bii Əntaŋfə ka ənjitə luuvə waɓənaakii oo'i əntaŋfənyinə nə təya,

36iitə ɗii ba nuunə, agi waɓənə nə nyi bwayakii aashi Əntaŋfə, makə bii nyi oo'i Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə nya? Acii ma nyi, Daadə ta'i tə nyi, ca sləkee ka nyi aasəkə duuniya.

37Maɗa pooshi nyi agi slənə uushi'iitə mwayi Daadə nya slənə, goona vii ka nyi gooŋga.

38Amma makə agi slənə nə nyi uushi'iitsa, taa ŋgahi pooshi unə vii ka nyi gooŋga, kə dəɓee una vii gooŋga ka slənənyinaaki, koona shii mbee ka paaratəginə oo'i, ashiki nə Daadə, nyi əsə, ashikii nə nyi.”

39Makə fii tii waɓi ci ha'ə, wata təya ənə ka ɗa gazhi'waanə ŋga kəsənə tə ci, amma wata ca itəgi saakii ahada ənja.

40Ca ənə ka taŋəginə aataŋəgi gəərə ŋga Urədunə, hatə nji Yoohana a ɗa bapətisəma ka ənja. Ca ndzaa davə.

41Ənji laŋə gi aaɓiikii. Əŋki tii ahadatii, “Ma Yoohana, pooshi ci ɗii sə ŋga hurəshishinə, amma patənə ŋga sətə baabii ci agyanə əndətsa, gooŋga.”

42Ənji laŋə əsə vii ka ci gooŋga gatə.

Yoohana 11

1Tə'i əndə'i əndə ɗii ləməkii Lazarusə, gwakə ka bwanea nə ci. Ma ca, əndə vəranə ŋga Bayitaniya nə ci. Davə də vəra nə ci tii da cikəŋushi'inəkii, waatoo Mariyaama tii da Marəta.

2Ma Mariyaama, ki sha əjivə urədya ŋga malaŋə kwaɓa aaba'ə səɗə Yeesu, kya taaɗəgi də shiŋkinə ŋga nətə. Ndzəkəŋuci nə əndə gwakə, waatoo, Lazarusə.

3Wata cikəŋushi'iitə bəra'i a sləkee ka waɓənə ka Yeesu də banə oo'i, “Slandana, gwakə nə kaɗashinaaku.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Makə fii Yeesu ha'ə, wata əŋki ci, “Ma muudinə ŋga gwakənə ŋga Lazarusə, əntaa əntənə nii kəya əntə. Ma gwakəətsa, ka vii də ɗuunuunə ka Əntaŋfə. Də ha'ə əsə nə Uuzənə ŋga Əntaŋfə a upaa ɗuunuunə.”

5Kə uu'i Yeesu tə i Marəta tii da cikəŋuci ba'ə Lazarusə.

6Patə da ha'ə, makə fii ci habara ŋga gwakənaakii, kə baa ci bəra'i zəku'i.

7Ma daba'əkii wata əŋki ci ka lyawarənaakii, “Ənaamə aa Yahudiya.”

8Əŋki lyawarənaakii ka ci, “Maləma, ma'ə mata'avəmə makə mwayi ənjitə davə kaalanə tə hə də faariinə. Yoo, wahənə ka moo ənənə aadəvə nii?”

9Əŋki Yeesu ka tii, “Tə'i tibisənyinə pu'u aji bəra'i agi ka uusəra. Taa wu patə ca wii doosərə, paa ci ka kulanə, acii agi ɓərənə nə uusəra ka ci a rəgwa.

10Amma maɗa kə wii ci davəɗə, ka kulanə nə ci acii pooshi ɓərənə aciikii.”

11Makə bagi Yeesu ətsa, ca tsakə waɓənə, əŋki ci, “Ma guvaamə Lazarusə, kə kulii ci aa ŋunyi. Amma ka dzənə nə nyi ka maɗeenə ka ci.”

12Əŋki lyawarənaakii ka ci, “Slandana, maɗa ka ŋunyinə nə ci, ka mbəɗənə nə ci.”

13Ma Yeesu, ma mwayi ci banə ka tii, kə əŋki Lazarusə, amma ma nə tii ka nəhənə, ŋunyinə saakii cifə ci.

14Wata Yeesu a bagi ka tii paŋgəraŋə, əŋki ci, “Ma Lazarusə, kə əŋki ci.

15Amma kə ɗii nyi mooɗasəkə ka putə goonə makə pooshi nyi aɓiikii, koona shii vii gooŋga ka nyi. Dzaamə aahakii.”

16Tooma ətə ci ənjə a 'wa tə ci “Huyirənə” a ba ka hara lyawarənə makə ci, “Palaamə da i maləma kaama shii əntənə da i ci!”

17Mbu'unə ŋga Yeesu aadəvə, ma gi ci ka lanə, kə uugi Lazarusə baanə ənfwaɗə makə ŋgəɗəgi ənji tə ci.

18Ma vəranə ŋga Bayitaniya, kə mbu'i bahə kiloomeeta makkə ahadatii da Urusaliima.

19Laŋə əsə nə Yahudiinə ətə shi ka nəhəpaanə tə i Marəta tii da Mariyaama putə ŋga əntənə ŋga ndzəkəŋushi'inətii.

20Makə fii Marəta oo'i, agi shinə nə Yeesu, kə dəməgi ki agyə ka guŋyanə da ci a rəgwa. Amma ma Mariyaama, kə ənəgi ki asii.

21Gəŋunatə da ci, wata əŋki ki ka ci, “Slandana, maci ganə nji hə ɗii, kaɗa pooshi ndzəkəŋunəki əŋki!

22Amma kə shii nyi, taa əndzə'i ka ɗanə nə Əntaŋfə ka hə taa mi patə kədii hə aciikii.”

23Əŋki Yeesu ka ki, “Ka maɗənə nə ndzəkəŋu da i əpinə.”

24Əŋki ki ka ci, “Kə shii nyi, ka maɗənə nə ci da i əpinə uusəra ŋga muudinə ŋga duuniya.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Əŋki Yeesu ka ki, “Nyi nə əndə maɗeenə ka ənjə a gu'u, nyi nə əndə vii ka tii əpinə əsə. Taa wu patə vii ka nyi gooŋga, ka upaanə nə ci əpinə taa kə əŋki ci.

26Taa wu əsə nə əndə da i əpinə, ca vii ka nyi gooŋga, paa ci ka əntənə shaŋə. Kə vii hə gooŋga oo'i, ka ɗanə ha'ə kwa?”

27Əŋki ki ka ci, “Awa Slandana. Kə vii nyi gooŋga oo'i, hə nə Mataɗəkii, Uuzənə ŋga Əntaŋfə ətə bii Əntaŋfə kadə na shi aa duuniya.”

28Makə uugi Marəta baginə ha'ə, wata kya ənəgərə aasii, kya dzə ka 'waginə tə Mariyaama cikəŋuci aa taŋgala, əŋki ki ka ki, “Kə shi Maləma, agi ləgwanə nə ci tə hə.”

29Makə fii Mariyaama ha'ə, wata kya maɗə, kya palə də kwasənə ka dzənə ka lanə tə ci.

30Ma ka saa'ita, ma'ə Yeesu mambu'umə aasəkə vəranəkii, ma'ə ci ka hatə lii Marəta tə ci.

31Ənjitə gi ka nəhəpaanə tə Mariyaama asii, makə nee tii maɗətə ki, kya palə də kwasənə, wata təya nə'u tə ki. Ma nə tii ka nəhənə, taa aanə gu'u nə ki ka palənə ka tuunə davə.

32Wata Mariyaama a mbu'u ka hatə ɗii Yeesu davə. Makə nee ki ka ci, wata kya kulagi atsaa səɗəkii, əŋki ki, “Slandana, maci ganə nji hə, kaɗa pooshi ndzəkəŋunəki əŋki.”

33Makə nee Yeesu ka Mariyaama kya tuu, ca nee makə sətə ci hara ənjitə aɓitə a tuu əsə, kə kulii aasəkəkii ka shaŋə.

34Ca ləgwa ka tii, əŋki ci, “Da saŋə ŋgəɗəgyuunə tə ca?” Əŋki tii ka ci, “Shiwa nda nee Slandana.”

35Kə kiwə Yeesu əsə.

36Wata əŋki ənji, “Neemə makə sətə uu'i ci tə ci.”

37Amma ma hara ənji, kə bii tii, “Kə mbee ci ka wunəgi ginə ŋga muurəfinə. Aa mi ɗii paa ci təŋagi tə Lazarusə ka əntəna?”

38Fanaakii ha'ə, kə ənyi ka kulagərənə aasəkəkii əsə, wata ca palə aanə gu'ukii. Ma gu'ukəya, ɓurəha da i faara amakii.

39Əŋki Yeesu ka tii, “Ɲgərəgimə faaratsə amakii.” Əŋki Marəta cikəŋuci mantə əndətsa, “Slandana, kadə na zənə, acii kə uugi ci baanə ənfwaɗə ənə makə ŋgəɗəgi ənji!”

40Əŋki Yeesu ka ki, “Paa nyi bii ka hə oo'i, maɗa vii hə gooŋga, ka neenə nə hə ka ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə kwa?”

41Wata təya ŋgərəgi faarakii. Yeesu a tsaamə aadəgyə, əŋki ci, “Daada, kə kuyirii nyi tə hə acii agi fanə nə hə tə nyi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42Ma nyi, kə shii nyi, agi fanə nə hə tə nyi taa guci patə. Amma ma cii kya ba əna, ka putə ŋga ənjinə ganə, kaa təya shii vii gooŋga oo'i, hə sləkee ka nyi.”

43Makə uugi ci baginə ha'ə, wata ca maɗee ka uurakii ka 'wanə, əŋki ci, “Lazarusə gimagi!”

44Wata ca gimagi. Mafuuɗəkii nə ciinəkii da səɗəkii patə da i dara wa agikii. Əŋki Yeesu ka tii, “Pərəgimə tə ci, kaa ca mbee ka wiinə.”

45Ma ənjitə shi ka nəhəpaanə tə Mariyaama, kə nee tii ka sətə ɗii Yeesu, laŋə ahadatii vii ka ci gooŋga əsə.

46Amma ma hara ənji, kə ənyi tii aaɓii Farisanyinə, təya dzə ka ba ka tii sətə ɗii Yeesu.

47Wata Farisanyinə da madiigərə limanyinə a ɗa mətərəkinə, əŋki tii, “Iitə ɗanaama? Tsaaməmə ka sə ŋga hurəshishiitsə ci əndətsə a ɗaaɗa!

48Maɗa kə bwasee amə ka ci ca ɗaaɗa ha'ə, ka viinə nə patənə ŋga ənji ka ci gooŋga. Maɗa kə fii gayinə ŋga ənji Rooma əsə, ka shinə nə tii, təya waalagi yi ŋga Əntaŋfə gaamə, təya saawee ka hanyinə gaamə!”

49Tə'i əndə'i əndə agitii ɗii ləməkii Kayafasə, ci nə gawə ŋga limanyinə agi ətə fəza. Əŋki ci ka tii, “Ya saŋə mabiinə nuunə kwa?

50Pooshi unə paaratəgi oo'i, gəɗə əntənə ŋga əndə rəŋwə putə ŋga ənji patə, acii zamaginə də patənə ŋga hanyinə kwa?”

51Weewee ma sətə cii kəya ba, əntaa ŋga ənfunəkii, amma makə ɗii ci ka gawə ŋga limanyinə agi ətə fəza, anabaakwaanə cii kəya ɗa oo'i, ka əntənə nə Yeesu ka putə ŋga Yahudiinə.

52Əntaa wata ŋga Yahudiinə tanə, amma ka putə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə taa da patə, kaa təya ndzaanə ka ədzəmə rəŋwə.

53Uusərakii 'watəgi gayinə ŋga Yahudiinə alə rəgwa ŋga ɓələnə tə Yeesu.

54Acii ha'ə, ma Yeesu, paa ci ənyi ka wiinə paŋgəraŋə ma'ə anə hanyinə ŋga Yahudiya, amma ca maɗə, ca palə saakii ka əndə'i ha kədəhə da bilinə, waatoo əndə'i vəranə ətə ci ənjə a 'wa Ifərami. Davə ndzaa tii da lyawarənaakii.

55Mbəshanə ŋga kumənə ŋga Pasəka, kə ma'i ənji laŋə anə hanyinatii, təya palə aa Urusaliima ka laaɓagi natii na, taabu'u mbu'yanə kumənəkii.

56Təya dzə də alənə tə Yeesu. Ma təya dza də nə asəkə yi ŋga Əntaŋfə əsə, kə laaguyi tii ahadatii, əŋki tii, “Iitə nee unə noona? Weewee paa ci ka shinə ka kuməəna, anii ka shinə nə ca?”

57Ma ləguyi tii ha'ə, acii kə baabagi madiigərə limanyinə da Farisanyinə oo'i, taa wu patə shii hatə ɗii Yeesu davə, wa ca shi ka banə, kaa ənjə a shii dzənə ka kəsənə tə ci.

Yoohana 12

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ma ətsə mbəɗaanə baanə kuwa kaa ənjə a ɗa kumənə ŋga Pasəka, kə gi Yeesu aa Bayitaniya, vəranə ŋga Lazarusə əndətə shi ca maɗee ka ci agi maməətə ənja.

2Makə mbu'i ci aadəvə, kə jigə ənji ka ci zəmə ŋga kədəwanə. Ma Marəta, kə cakə ki tə tii agi təkə zəməkii. Ma Lazarusə, rəŋwə nə ci agi ənjitə ndzaanə ka ha rəŋwə da Yeesu.

3Wata Mariyaama a ŋgərə əbwə urədya. Ma urəditsa, ŋga malaŋə kwaɓa acii də ba ŋga "narədi" dii ənji. Kya əjivə aaba'ə səɗə Yeesu, kya taaɗəgi də shiŋkinə ŋga nətə. Wata mədədəranə ŋga urədyakii a nagi yikii də zənənə.

4Tə'i əndə'i lawarə ŋga Yeesu, waatoo Yahuda Isəkariyoota ətə ma uudəpaa ba'a, ci vii tə Yeesu ka kəsənə. Kə bii ci,

5"Maci ɗərəmaginə ci ənjə a ɗərəmagi də urəditsa, kaɗa ka ɗanə nə kwaɓakii hwaslə gya'ə makkə, ənjə a təkəpaa ka maaghiinə."

6Ma bii ci ətsə ha'ə, əntaa hakilanə cii kəya hakila tə maaghiinə, amma acii ɗii ci ka mahəra, makə ɗii ci, ci ca nəhə mbuurə kwaɓatii, ka tanə nə ci, ca tsakə də naakii na.

7Amma əŋki Yeesu, "Bwasee ka ki. Wa kya kapaa sətə aciitə ka uusəra ŋga ŋgəɗənə tə nyi.

8Ma maaghiinə, taa guci patə nə tii aɓii unə, amma ma nyi, pooshi amə ka ndzaanə doonə taa guci."

9Makə fii daŋkana oo'i, də Bayitaniya nə Yeesu, wata təya dzə aadəvə. Əntaa wata ka alənə tə Yeesu, amma i ka neenə ka Lazarusə ətə maɗee Yeesu agi maməətə ənja.

10Wata madiigərə limanyinə a ɗa rəgwa ŋga ɓələginə tə Lazarusə əsə.

11Acii da tsa uurakii shigi kaareenə ŋga hara Yahudiinə laŋə ka tii, təya vii gooŋga ka Yeesu.

12Pukyatə hakii, ma daŋkanatə shi ka kumənə ŋga Pasəka, kə fii tii oo'i, ka shinə nə Yeesu aa Urusaliima.

13Wata təya fəɗə banyinə ŋga dibənuuja, təya palə aaba'ə vəranə ka guŋyanə də ci. Təya ka vurənə, təya ba, "Dəlanə də Əntaŋfə! Wa Əntaŋfə a ɗa barəkaanə ka əndətə shi agi ləmə ŋga Slandana. Wa Əntaŋfə a ɗa barəkaanə ka ŋwaŋwə ŋga Isərayiila!"

14Ma Yeesu, kə lapaa ci vamənda, ca ndərəvə aaba'əkii, makə sətə bii malaaɓa ləkaləkatə oo'i,

15"Vəranə ŋga Sihiyoona ga ha ŋgwalə! Waatsə ŋwaŋwaaku ka shinə aba'ə uundzə vamənda."

16Ma lyawarənaakii, pooshi tii paaratəgi də ətsə daga ka saa'ikii, amma makə maɗee Əntaŋfə ka ci agi maməətə ənja, ca vii ka ci ɗuunuunə, kə buurətə tii oo'i, kə waɓi malaaɓa ləkaləkatə ətsa agyanəkii, ha'ə əsə ɗii tii ka ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ma ənjitə nji da i Yeesu saa'itə 'wii ci tə Lazarusə asəkə gu'u, ca maɗee ka ci agi
maməətə ənja, kə baabii tii ka ənji sətə slənyi.

18Ci ɗii gi daŋkana ka gəŋunə də ci, acii kə fii tii oo'i, ci sha ɗii sə ŋga hurəshishiitsa.

19Wata Farisanyinə a ba ahadatii, əŋki tii, “Kə nee unə ɗii, pooshi amə agi jaalanə
shaŋə! Tsaaməmə duuniya patə ca nə'u tə ci!”

20Ma ahada ənjitə gi ka paslənə tə Əntaŋfə agi kuməəta, tə'i hara ənji Gərikə.

21Wata təya shi aaɓii Filibusə, əndə Batəsayida anə hanyinə ŋga Galili, əŋki tii ka ci,
“Maləma, ŋga'ə keenə nə neenə ka Yeesu.”

22Filibusə a maɗə, ca dzə ka banə ka Andərawəsə, təya maɗə, təya dzə ka banə ka
Yeesu.

23Əŋki Yeesu ka tii, “Kə uugi saa'i mbu'yanə kaa Uuzənə ŋga əndə a upaa ɗuunətənə.

24Tantanyinə cii kya ba koonə, maɗa ləgagərə ənji slikərənə aagi hanyi, ka ɓəsləginə
nə ci. Ma daaba'əkii, ca givagi, ca vii hi'u laŋə.

25Ma əndətə uu'i əpinaakii, ka əteenə nə ci ka əpinaakii. Ma əndətə kaaree ka
əpinaakii əsə ganə a duuniya, ka kapaanə nə ci əpinəkii ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

26Taa wu patə ca moo paslənə tə nyi, tyasə see a nə'u ci tə nyi. Ma əndətə ca paslə tə
nyi, taa da ndzaa nyi patə, ka ndzaanə nə ci davə. Taa wu patə ca paslə tə nyi, ka
ɗuunətənə nə Daadə tə ci.”

27“Ma nyi, agi mabuurənə nə nyi, mashiimə nyi sə ŋga banə. Maɗa bii nyi, Daada,
kasa'əgi ka nyi saa'itsa, pooshi ka ɗanə, acii ka putakii shi nyi, kaa nya shii sa ciɓa.

28Daada, ɓaarii ɗuunuunə ŋga ləməku ka ənja!” Wata əndə'i uura ŋga əndə a waɓya
dadagyə, əŋki ci, “Kə uugi nyi ɓaarii ɗuunuunə ŋga ləməki. Ka ənənə nə nyi ka
ɓaariinə əsə.”

29Ma daŋkanatə davə, kə fii tii uura ŋga ənda, wata əŋki hara ənji ahadatii, “Dzanə
ŋga vənə ɗii ha'ə.” Əŋki hara ənji natii, “Malaa'ika waɓi da ci!”

30Amma əŋki Yeesu ka tii, “Əntaa ka putaaki də uura ŋga əndətsə fii unə, amma ka
putə goonə, kaa ca shii tsakənə tuunə.

31Kə uugi saa'i mbu'yanə ka ɗa gəŋwanə ka duuniyana. Ka ləwutənə nə ənji
ŋwaŋuunə acii ŋwaŋwə ŋga duuniya.

32Ma nyi, maɗa kə maɗee ənji ka nyi aadəgyə, ka tə'yatənə nə nyi patənə ŋga ənji
aaɓiiki.”

33Kə bii ci ha'ə kaa ca ɓaarii tsarə ŋga əntəətə nii kəya əntə.

34Əŋki daŋkana, “Ma bariya geenə, kə bii ci keenə, ma Aləmasiihu, ka ndzaanə nə ci
da i əpinə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Iitə ɗii banəku oo'i, tyasə ka maɗeenə nə ənji ka
Uuzənə ŋga əndə aadəgya? Wu saŋə nə Uuzənə ŋga ənda?”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Wata əŋki Yeesu ka tii, “Ka ta'aveenə nə ɓərənə ahadoonə gi'u. Dəmə aakəŋwa də wiigi'inə goonə agi ɓərənəkii, acii ga təkunə a lapaa tuunə a rəgwa. Acii ma əndətə ca wii agi təkunə, paa ci ka shii hatə cii kəya dzə aadəvə.

36Makə wiitsə ɓərənəkii ahadoonə, viimə ka ci gooŋga koona shii ndzaanə ka ənji ŋga ɓərənə.” Makə bagi Yeesu waɓəətsa, wata ca madə, ca dzə ka umbəginə saakii aciitii.

37Taa ŋgahi ka ginətii ɗaadi Yeesu patənə ŋga sə ŋga hurəshishinaakii, amma paa tii vii ka ci gooŋga.

38Ma təkuree tii ka vii gooŋga, kaa sətə shi anabi Isaaya bii a ndzaa ka gooŋga, ətə bii cii, “Slandana, wu saŋə vii gooŋga ka waɓəətə bii ina? Tə'i əndə nee ka ŋgeerənaaku kwa?”

39Acii ha'ə kə təkuree tii ka vii gooŋga, acii kə bii Isaaya əsə, əŋki ci,

40“Kə uurəfəgi Əntaŋfə tə tii, acii ga təya nee ka uushi'inə. Ca pa'əgi hiimatii acii ga təya paaratəgi də uushi'inə əsə. Əŋki Əntaŋfə, ma ɗii nyi ha'ə, acii ga təya zhi'wagi aaɓiiki, nya mbəɗəpaa də tii.”

41Ma bii Isaaya ətsa, acii kə nee ci ka ɗuunuunə ŋga Yeesu, ca waɓə agyanəkii əsə.

42Taa ŋgahi ha'ə, laŋə agi gayinə ŋga Yahudiinə vii gooŋga ka Yeesu, amma putə ŋga ŋgwalənə acii Farisanyinə, pooshi tii nja waɓəgi paŋgəraŋə agyanə Yeesu, acii ga ənjə a lyaakagi tə tii asəkə kuvə də'wa.

43Ma təya, gəɗə dəlanə ŋga ənji shiŋkinə kaɗeesəkə ka tii acii dəlanə ŋga Əntaŋfə.

44Kə maɗee Yeesu ka uurakii ka banə, əŋki ci, “Taa wu patə vii ka nyi gooŋga, əntaa wata ka nyi vii ci gooŋga, amma da i ka Əndətə sləkee ka nyi.

45Taa wu patə nee ka nyi, kə nee ci ka Əndətə sləkee ka nyi ətsa.

46Ma nya, makə ɓərənə shi nyi aa duuniya, acii ga taa wu patə ətə vii ka nyi gooŋga, a ndzaanə agi təkunə.

47Maɗa kə fii əndə waɓənaaki, amma paa ci nə'utə waɓənəkii, paa nyi ka ɗa ka ci gəŋwanə də nəki. Ka luupaa ənji shi nyi aa duuniya, əntaa ka ɗa gəŋwanə ka tii.

48Ma əndətə kaaree ka nyi, ca təkuree ka fa waɓənaaki, tə'i əndətə na ɗa ka ci gəŋwanə. Waɓəənə waɓi nyi na ndzaa ka mala gəŋwanaakii uusəra ŋga muudinə!

49Ma ətsa, gooŋga. Acii əntaa də baawəɗaaki cii kya waɓə, amma Daadə ətə sləkee ka nyi bii ka nyi sətə banəki tyasə.

50Kə shii nyi əsə, ma waɓənaakii, ci ca vii əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə ka ənja. Ma sənə bii nyi əsə, ci nə sətə bii Daadə ka nyi kaa nya ba.”

Yoohana 13

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ma ətsə mbəɗaanə baanə rəŋwə ka kumənə ŋga Pasəka, kə shii Yeesu oo'i, kədəhə nə ci ka bwasee ka duuniya, kaa ca ənə aaɓii Dii. Taa guci patə nə ci agi uuɗənə tə ənjitə a duuniya ətə ndzaa ka naakii, kə uu'i ci tə tii ca'ə ka muudinə.

2Ma ətsə kədəwanə, tii agi zəmənə, kə uugi Seetanə kavənə aa ədzəmə Yahuda Isəkariyoota uuzənə ŋga Simoonə tə viinə tə ci aacii ənja.

3Kə shii Yeesu oo'i, aaciikii ba'avə Əntaŋfə patənə ŋga uushi'inə, kə shii ci oo'i, dacii Əntaŋfə shi ci, aaɓiikii cii kəya ənə əsə.

4Wata ca maɗətə ka ha ŋga ndzaanə, ca səɗəgi əndə'i kəjeerənə ashikii, ca ŋgərə gyara, ca ənəpaa də ŋukii.

5Ca ŋgərə ma'inə, ca əjivə aasəkə kələra, ca ndzaŋə yiiɓə səɗə ŋga lyawarənaakii, ca dzə də taaɗəginə də gyaratə a ŋukii.

6Ca mbu'ya aaɓii Simoonə Piita. Əŋki Piita ka ci, “Slandana, hə nə yiɓə ka nyi səɗə nii?”

7Əŋki Yeesu ka ci, “Pooshi hə paaratəgi də sənə cii kya ɗa əndzə'i, amma kadə nii kwa paaratəgi aakəŋwa.”

8Əŋki Piita, “Paa hə ka yiɓə səɗəki shaŋə!” Əŋki Yeesu ka ci, “Maɗa paa nyi yiɓə ka hə səɗəku, paa hə ka ndzaanə ka lawaraaki ma'ə.”

9Əŋki Simoonə Piita ka ci, “Slandana, maɗa ha'ə ɗiya, əntaa wata səɗəki tanə yiɓəginəku, amma yiɓəgi patə da i ciinəki da nəki!”

10Əŋki Yeesu, “Taa wu yiɓəgi shishinəkii, malaaɓakii nə ci ətsa, pooshi nafa ŋga ənənə ka yiɓənə, maɗaamə səɗəkii. Ma unə, patənə goonə malaaɓakii nuunə, maɗaamə əndə rəŋwə.”

11Ma bii Yeesu ha'ə, acii kə shii ci tə əndətə na vii tə ci aacii ənja. Ci ɗii bii ci, “Patənə goonə malaaɓakii nuunə, maɗaamə əndə rəŋwə.”

12Ma daaba'ə, makə uugi ci yiiɓəgi səɗətii, ca ənə ka ŋgavə kəjeerənaakii, ca ənə ka ndzaanə dasə ka ha ŋga ndzaanaakii, ca ləgwa amatii, əŋki ci, “Kə paaratəgyuunə də sətə ɗii nyi əndzə'i kwa?

13Agi 'wanə nuunə tə nyi Maləma da Slandana. Ɗga'ə əsə makə 'wii unə tə nyi ha'ə, acii ci nə nyi.

14Ma nyi Slandanuunə da Maləmə goonə əsə, kə yiiɓəgi nyi koonə səɗuunə. Ma unə əsə, yiiɓəshimə səɗə ahadoonə.

15Kə ɓaarii nyi koonə ɗanə ha'ə, koona shii ɗanə makə ətsə ɗii nyi koonə.

16Tantanyinə cii kya ba koonə, pooshi mava ka paleenə ka Slandanəkii. Ha'ə əsə, pooshi masləkee əndə ka paleenə ka əndətə sləkee ka ci.

17Makə kə shii unə gooŋgatsa, maɗa kə gyuunə aakəŋwa də ɗanə ha'ə makə ətsa, tə'i barəkaanə ashuunə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18“Əntaa agyanuunə patə cii kya waɓə. Kə shii nyi ənjitə ta'i nyi. Ka ɗanə ka gooŋga nə sətə bii malaaɓa ləkaləkatə oo'i, ‘Ma əndənə ciina zəmə ka kəŋwə rəŋwə, kə zə'uunə ci ka nyi.’

19Ma bii nyi koonə ətsa daga ci ma'ə maslənəmə, koona shii vii gooŋga, oo'i nyi nə əndə daga ŋukə, saa'itə nə səkii a slənə.

20Tantanyinə cii kya ba koonə, taa wu patə liwə taa tə wu ətə sləkee nyi, tə nyi liwə ci ətsa. Taa wu patə liwə tə nyi əsə, tə Əndətə sləkee ka nyi liwə ci ətsa.”

21Makə bagi Yeesu ha'ə, kə gimə ci agi mabuurəna, wata ca bagi paŋgəraŋə, əŋki ci, “Tantanyinə cii kya ba koonə, tə'i əndə ahadoonə ətə na vii tə nyi aacii ənja.”

22Lyawarənaakii a tsaaməshi ahadatii. Kə gwazəgi haŋkalatii ka shaŋə, acii pooshi tii shii taa agyanə wu ahadatii cii kəya waɓə.

23Əndə'i əndə agi lyawarənaakii ətə palee ci də uuɗənə, ataŋgalakii nə ci dasə.

24Wata Simoonə Piita a mərikətə ka ci, əŋki ci, “Ləgwatə amakii taa agyanə wu cii kəya waɓə.”

25Wata ca əntsahətə aaɓii Yeesu, əŋki ci ka ci, “Wu daa Slandana?”

26Əŋki Yeesu, “Ka cimwatənə nə nyi buroodi agi dzəguɗa, nya vii ka ci, ci nə əndəkii.” Wata ca əntəcii buroodi, ca ɗaanə dzəguɗa, ca vii ka Yahuda uuzənə ŋga Simoonə Isəkariyoota.

27Pii makə liwə ci buroodikii, wata Seetanə a dəməgərə aa ədzəməkii. Əŋki Yeesu ka ci, “Duu ka ɗa sətə cii kwa ɗa pii pii!”

28Asee, ma waɓənə ŋga Yeesu, pooshi əndə paaratəgi agitii.

29Makə ɗii ci Yahuda nə əndə kəsə kwaɓa, ma nyihə hara lyawarənə, makə ma bii Yeesu ka ci, wa ca dzə ka ira uushi'iitə diɓə ka ɗa də kumənə, taa vii uushi ka maaghiinə.

30Makə liwə Yahuda buroodita, wata ca maɗə, ca dəməgi dəŋwa'ə. Davəɗə nə ha saa'ikii.

31Ma daaba'ə, makə pyalə Yahuda, əŋki Yeesu, “Ma əndzə'i ɗiya, kə uugi ɗuunuunə ŋga Uuzənə ŋga əndə shiginə aa babara, kə uugi ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə shiginə aa babara daciikii əsə.

32Makə kə shigi ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə paŋgəraŋə aa babara daciikii, ka ɓaariinə nə Əntaŋfə ɗuunuunə ŋga Uuzənaakii ashikii saakii. Pii pii ɗanəkii ha'ə əsə.

33Manjeevənaakya, ma aakəŋwa gi'u, pooshi nyi na ndzaanə ahadoonə ma'ə. Takumə kaa nya ba koonə sətə bii nyi ka gayinə ŋga Yahudiinə: ka alənə nuunə tə nyi, amma pooshi unə ka dzənə ka hatə cii kya dzə aadəvə.

34Acii ha'ə wanyinə ka vii koonə kura bariya, waatoo, uuɗəshimə. Makə sətə uu'i nyi tuunə, tyasə see a uuɗəshuunə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Maɗa kə uuɗəshuunə, ka shiinə nə patənə ŋga ənji oo'i, lyawarənaaki nuunə.”

36Wata, Simoonə Piita a ləgwa ka Yeesu, əŋki ci, “Slandana, aama daa cii kwa dza?” Əŋki Yeesu ka ci, “Ma hatə cii kya dzə aadəvə, paa hə ka nə'unə tə nyi əndzə'i. Amma ma aakəŋwa, ka nə'unə nə hə tə nyi.”

37Əŋki Piita ka ci, “Slandana, acii mi pa nya nə'u tə ha? Matasəkakii nə nyi kaa nya əntə ka putaaku!”

38Əŋki Yeesu, “Matasəkakii nə hə tanyi kaa ha əntə ka putaaki kwa? Tantanyinə cii kya ba ka hə, ma taabu'u wanə gyaagya, ka jikənə nə hə makkə ka hiweenə ka shiinə tə nyi.”

Yoohana 14

1Əŋki Yeesu ka tii, “Goona buurə taa mi. Viimə gooŋga ka Əntaŋfə, una gi'i tə nyi əsə.

2Ma asii ga Daadə, tə'i kuvənyinə laŋə. Wanyinə ka dzənə ka haɗa koonə də ha əsə. Maci pooshi ha koonə, kaɗa pooshi nyi bii koonə ha'ə.

3Maa kə gi nyi, kə haɗatəgi nyi koonə də ha, ka ənyanə nə nyi, nya shi ka fəɗənə tuunə aaɓiiki, koona shii ndzaanə ka hatə ɗii nyi davə.

4Kə shii unə rəgwa ŋga hatə cii kya dzə aadəvə.”

5Əŋki Tooma ka ci, “Slandana, mashiimiinə hatə cii kwa dzə aadəvə, iitə ɗii shiiniinə rəgwa ŋga dzəginə aadəva?”

6Əŋki Yeesu ka ci “Nyi nə rəgwa, ashiki nə gooŋgaanə, nyi nə əndə vii əpinə əsə. Pooshi əndə ca dzə aaɓii Daadə maɗaamə daciiki.

7Makə ɗii ci kə shii unə tə nyi, ka shiinə nuunə tə Daadə əsə. Daga əndzə'i ka dzənə aakəŋwa kə shii unə tə ci, kə nee unə ka ci əsə.”

8Əŋki Filibusə ka ci, “Slandana, ma sətə ciina moo, ɓaarii keenə tə Duu.”

9Yeesu a ba ka ci, əŋki ci, “Filibusə, kə ta'avə nyi ka shaŋə ahadoonə, amma ca'ə əndzə'i pooshi hə shii tə nyi nii? Taa wu patə nee ka nyi, kə nee ci ka Daadə ətsa. Iitə ɗii banəku oo'i, a ɓaarii nyi koonə tə Daada?

10Filibusə, paa hə vii gooŋga oo'i, ashi Daadə nə nyi, ha'ə nə Daadə əsə, ashiki nə ci kwa?” Wata əŋki ci ka lyawarənaakii patə, “Ma waɓəənə ca shigi da maki koonə, əntaa ŋga naaki na. Amma Daadə ca ɗa slənaakii ashiki.

11Ma bii nyi, ashi Daadə nə nyi, ha'ə nə ci əsə, ashiki nə ci, viimə gooŋga ka waɓənəkii. Maɗa pooshi unə ka vii gooŋga ka waɓənaaki, viimə gooŋga putə ŋga uushi'iitə cii kya slənə.

12“Tantanyinə cii kya ba koonə, taa wu patə vii ka nyi gooŋga, ka slənənə nə ci slənətə cii kya slənə əsə palee ka ənə cii kya slənə, acii aaɓii Daadə cii kya dzə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Taa mi patə kədii unə də ləməki, ka ɗanə nə nyi koonə səkii, kaa Daadə a shii upaa ɗuunətənə dashiki Uuzənaakii.

14Maɗa kədii unə taa mi patə də ləməki, ka ɗanə nə nyi koonə.”

15“Maɗa kə uu'i unə tə nyi, ka nə'utənə nuunə bariyaaki.

16Ma nyi, ka kədiinə nə nyi acii Daadə, kaa ca vii koonə əndə'i əndə tsakənə tuunə. Ka ndzaanə nə ci ahadoonə ca'ə ka muudinə.

17Ma'yanə nə ci. Ci ɓaarəgi paŋgəraŋə tə gooŋgaanə agyanə Əntaŋfə. Ma ci, pooshi duuniya liwə tə ci, acii pooshi tii nee ka ci, pooshi tii shii tə ci əsə. Amma ma unə, kə shii unə tə ci, acii ka hakii nuunə, ashuunə nii kəya ndzaanə əsə.

18“Maa kə pyalə nyi, paa nyi ka bwaseenə koonə unə daanuunə, ka ənyanə nə nyi aaɓii unə.

19Ma aakəŋwa gi'u, pooshi duuniya na nee ka nyi ma'ə. Amma ma unə, ka neenə nuunə ka nyi. Makə ɗii ci da i əpinə nə nyi, kaa ndzaanə nuunə da i əpinə noonə əsə.

20Maa kə mbu'ya uusərata, ka shiinə nuunə oo'i, ashi Daadə nə nyi, unə əsə ashiki nuunə, makə sətə ɗii nyi ashuunə.

21Taa wu patə liwə bariyanyinaaki, ca nə'utə tə tii, ci nə əndətə uu'i tə nyi. Ma əndətə uu'i tə nyi, ka uuɗənə nə Daadə tə ci. Ma nyi naaki əsə, ka uuɗənə nə nyi tə ci, nya ɓaarəgi ka ci naaki na.”

22Əŋki Yahuda (əntaa ŋga Isəkariyoota), “Slandana, iitiitə daa ɗanəkii ɓaarəginəku naaku nə keenə tanə, amma əntaa ka duuniya?”

23Əŋki Yeesu, “Taa wu patə uu'i tə nyi, ka nə'utənə nə ci dzəgunənaaki. Ka uuɗənə nə Daadə tə ci. Ma nyi inə da Daadə, ka shinə niinə, ina shi ka ndzaanə ashikii.

24Ma əndətə pooshi ka nə'u dzəgunənaaki, paa ci ka uuɗənə tə nyi ətsa. Ma dzəgunəənə fii unə da maki, əntaa ŋga ənfə nəki, amma dacii Daadə ətə sləkee ka nyi shigi dzəgunənəkii.

25“Wanyinə ka ba koonə ənə daga nyi ma'ə ahadoonə.

26Ma əndə tsakənə tuunə, waatoo Malaaɓa Ma'yanə ətə nə Daadə a sləkee koonə də ləməki, ci na dzəgunə koonə patənə ŋga uushi'inə, ca buurətə koonə patənə ŋga uushi'iitə bii nyi koonə.

27“Ndzaanə agi jamənə cii kya bwasee koonə. Əntaa tsarə ŋga jaməətə ci duuniya a vii, amma naaki saaki. Goona buurə taa mi, goona ŋgwalə əsə.

28Kə fii unə nya ba, ka palənə nə nyi, amma ka ənyanə nə nyi aaɓii unə. Maɗa kə uu'i unə tə nyi, ka ɗanə nuunə mooɗasəkə ŋga dzənaaki aaɓii Daadə, acii kə palee ci ka nyi.

29Kə bii nyi koonə ətsə əndzə'i daga ci ma'ə maslənəmə, koona shii vii gooŋga saa'itə nə səkii a slənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Paa nyi na waɓə laŋə doonə ma'ə, acii agi shinə nə ŋwaŋwə ŋga duuniyana. Əntaa ŋgeerənə paleegi ci ka nyi,

31amma ma na ɗa ha'ə, kaa duuniya a shii oo'i, kə uu'i nyi tə Daadə. Ci ɗii cii kya slənə patənə ŋga uushi'inə makə sətə bii ci ka nyi. Kwadzaamə kaama bwasee ka hana.”

Yoohana 15

1“Nyi nə tantanyitə ənfwə inabi, Daadə əsə nə əndə haɗa də ənfukii.

2Agi pwaatəginə nə ci ciinə ŋga ənfwə ətə pooshi ka poonə ŋga'ə. Ma ətə ca poo ŋga'ə, ca haɗatəgi, kaa ca shii ndzaanə camə, ca poo laŋə.

3Ma unə, camə nuunə də dzəgunəətə jigunyii koonə.

4Ndzaamə ləɓə da nyi, nya ndzaa ləɓə doonə naaki. Pooshi baladzanə ŋga ənfwə ka poonə ci saakii maɗaamə ci ma'ə ashi diikii. Ha'ə əsə, pooshi unə ka poonə, maɗa pooshi unə ləɓə da nyi.

5“Nyi nə ənfwa, unə nə baladzanə ŋga ənfwa. Ma əndətə ləɓə da nyi, ashikii nə nyi əsə, ci ca poo laŋə, acii maɗa pooshi nyi, pooshi uushi cuuna mbee ka ɗatənə.

6Ma əndətə pooshi ləɓə da nyi, ka kaginə nə ənji tə ci makə baladzanə ŋga ənfwa, ca huurəgi, ənjə a dzatəgi də baladzanəkii, ənjə a kaanə gunə, ca ətsagi.

7Maɗa kə ndzaa unə ləɓə da nyi, kə ndzaa waɓənaaki ləɓə doonə əsə, ka kədiinə nuunə patənə ŋga uushi'inə ətə cuuna moo, ka upaanə nuunə əsə.

8Maɗa kə ndzaa unə makə ənfutə ca poo laŋə, ka kiranə nuunə ɗuunuunə ka Daadə. Ci na ɓaarii oo'i, ənji nə'unə tə nyi nuunə.

9Kə uu'i nyi tuunə makə sətə uu'i Daadə tə nyi. Ndzaamə agi uuɗənaaki.

10Maɗa kə nə'utuunə sətə bii nyi koonə, ka ndzaanə nuunə agi uuɗənaaki, makə sətə nə'utə nyi ndilə ndilə tə sətə bii Daadə ka nyi, nya ndzaanə agi uuɗənaakii əsə.

11“Ma bii nyi koonə ətsa, kaa mooɗasəkaaki a ndzaanə ahadoonə, mooɗasəkə goonə a mbu'u əsə.

12Ma bariyaaki, uuɗəshimə, makə sətə uu'i nyi tuunə.

13Ma maɗuunə uuɗənə ətə ci əndə a uuɗə tə guviinəkii, vigi əpinaakii ka putatii.

14Ma unə, maɗa kə nə'utuunə sətə bii nyi koonə, guviinəki nuunə.

15Paa nyi ka 'wanə tuunə ənji slənaaki ma'ə. Acii ma əndə slənа, paa ci ka shii sətə ci Slandanəkii a ɗa. Guviinəki 'wanəki tuunə, acii kə bii nyi koonə patənə ŋga sətə fii nyi ama Daadə.

16Əntaa unə ta'i tə nyi, amma nyi ta'i tuunə, nyi kavə tuunə koona dzə ka əji pawə laŋə, waatoo pawətə pooshi ka uudənə shaŋə. Maɗa kə ɗii unə ha'ə, ka viinə nə Daadə koonə taa mi kədii unə aciikii də ləməki.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ci ɗii cii kya ba koonə, uuɗəshimə.”

18“Maɗa kə ushapaa duuniya tuunə, buurətəmə oo'i, tə nyi 'watəgi tii ushapaanə.

19Maci ŋga duuniya nuunə, kaɗa ka uuɗənə nə duuniya tuunə. Amma kə ta'i nyi tuunə tsaŋə agi duuniya, əntaa natii nuunə. Ci ɗii ushapaa tii tuunə.

20Buurətəmə sətə bii nyi koonə tuu'inə, pooshi mava ca palee ka Slandanəkii. Ci ɗii, maɗa kə ciɓee tii ka nyi, ka ciɓeenə nə tii koonə noonə əsə. Maɗa kə nə'utə tii dzəgunənaaki, ka nə'utənə nə tii noonə əsə.

21Amma ka ɗanə nə tii koonə patənə ŋga uushi'iitsa acii ɗii unə ka naaki, acii pooshi tii shii tə Əndətə sləkee ka nyi.

22Maci pooshi nyi shi, nya waɓə ka tii, kaɗa pooshi 'waslyakəənatii kəshi tə tii. Amma makə sətsə ɗii ci ətsa, pooshi rəgwa mbərəɗənətii acii 'waslyakəənatii.

23Taa wu patə ushapaa tə nyi, tə Daadə ushii ci ətsa.

24Maci pooshi nyi ɗaaɗii uushi'inə ahadatii ətə pooshi əndə sha ɗii tsarəkii makə ətsa, kaɗa pooshi 'waslyakəənatii kəshi tə tii. Amma kə nee tii ka uushi'iitsə ɗii nyi, patə da ha'ə kə kaaree tii keenə inə da Daadə.

25Ma ɗii ətsə patə, kaa sətə nyaahə ənji asəkə bariyatii a ndzaa ka tantanyinə ətə bii ci: ‘Əntaa uushi ɗii nyi ka tii kaaree tii ka nyi.’

26“Kadə nə Matsakə tuunə a shi dacii Daadə, waatoo Malaaɓa Ma'yanə. Ci na ɓaarəgi paŋgəraŋə tə gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə. Dacii Daadə nii kya sləkee koonə ka ci, ca waɓə agyanəki əsə.

27Ma unə, ka waɓənə nuunə agyanəki, acii daga saa'itə 'watəgi nyi dzəgunənə ka ənji naamə doonə.

Yoohana 16

1“Ma bii nyi koonə ətsə patə, acii goona ənyi aaba'ə agi nə'unə tə nyi.

2Kadə nə ənjə a laakəgi tuunə asəkə kuvə də'wanyinə. Tə'i saa'i na shi əsə, taa wu ca ɓələ tuunə, ka ŋgərənə nə ci makə paslənə nə ci ka paslənə ka Əntaŋfə də ɗanə ha'ə.

3Ma nə ənjə a ɗa koonə ətsə patə, acii pooshi tii shii tə Daadə taa tə nyi.

4Amma ma bii nyi koonə ətsa, koona shii buurətənə oo'i, kə shi nya bii koonə ha'ə saa'itə nə səkii a ɗa.” “Ma ɗii pooshi nyi bii koonə uushi'iitsə daga ŋukə, acii ka hakii naamə.

5Amma makə wanyinə ka palənə aaɓii Əndətə sləkee ka nyi, ci ɗii cii kya bagi koonə əndzə'i. Taa ŋgahi kə bii nyi koonə ka palənə nə nyi, amma pooshi əndə ahadoonə ləguyi ka nyi taa aama cii kya dzə.

6Wata una ɓəzəgi səkə puta bii nyi ha'ə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Tantanyinə cii kya ba koonə, gəɗə palənaaki koonə, acii maɗa pooshi nyi pyalə, pooshi Matsakə tuunə na shi koonə. Amma maa kə pyalə nyi, ka sləkeenə nə nyi koonə ka ci.

8Maa kə shi ci əsə, ka ɓaarəginə nə ci ka duuniya taa mi nə 'waslyakəənə, da taa mi nə slənə sətə dagwakii. Ca ɓaarii əsə oo'i, kadə nə Əntaŋfə a ɗa ka tii gəŋwanə.

9Ka ɓaariinə nə ci ka tii oo'i, kə slənyi tii 'waslyakəənə makə ɗii ci pooshi tii vii ka nyi gooŋga.

10Ka ɓaariinə nə ci ka tii əsə oo'i, dagwakii nə slənaaki, makə ɗii ci aaɓii Daadə cii kya palə, pooshi unə ka neenə ka nyi ma'ə.

11Ka ɓaariinə nə ci ka tii əsə oo'i, kadə nə Əntaŋfə a ɗa ka tii gəŋwanə, acii ma ŋwaŋwa ŋga duuniyana, kə uugi ci upaa naakii.

12“Laŋə nə uushi'inə amaki ŋga banə koonə, amma ma əndzə'i, ka ɗaginə laŋə ka nuunə ka əsətənə.

13Yoo, maa kə shi Ma'yanə ətə na ɓaarəgi gooŋgaanə agyanə Əntaŋfə, ka dzəgunətənə nə ci koonə rəgwa ŋga gooŋgaanə patə. Əntaa də baawəɗaakii saakii nii kəya waɓə, amma sətə fii ci nii kəya ba. Ka banə nə ci koonə uushi'iitə na shi.

14Kadə nii kəya ɗuunətə tə nyi, acii uushi'iitə waɓi nyi nii kəya ŋgərə, ca ba koonə.

15Patənə ŋga sətə marii Daadə, naaki. Ci ɗii fii unə bii nyi, ma Ma'yanəkii, ka ŋgərənə nə ci sətə vii nyi ka ci, ca ba koonə.”

16“Ma aakəŋwa gi'u, pooshi unə na nee ka nyi. Ma ta'avənə gi'u daaba'əkii əsə, ka neenə nuunə ka nyi.”

17Wata hara lyawarənaakii a ləgwa ahadatii, “Mi cii kəya moo banə kwa? Kə bii ci kaamə, ma aakəŋwa gi'u, pooshi amə na nee ka ci; ma ta'avənə gi'u daaba'əkii əsə, ka ənənə naamə ka neenə ka ci. Ca ba əsə, acii ɗii ci aaɓii Dii cii kəya dzə.

18Mi saŋə ci ‘aakəŋwa gi'u’ a moo bana? Pooshi amə shii sətə cii kəya waɓə agyanəkii.”

19Kə shii Yeesu oo'i, ŋga'ə ka tii nə ləgwanə ka ci, wata əŋki ci ka tii, “Ma aakəŋwa gi'u, pooshi unə na nee ka nyi. Ma daaba'əkii gi'u əsə, ka neenə nuunə ka nyi. Ci nə sətə cuuna laagwa ahadoonə agyanəkii kwa?

20Tantanyinə cii kya ba koonə, ma unə, ka tuunə nuunə, una ŋgəərə ma, amma ma duuniya, ka ɗanə nə tii mooɗasəka. Ka ɓəzənə nə səkuunə, amma ka zə'unə nə maɓətəsəkə goonə ka mooɗasəka.

21Maa kə uugi saa'i ŋga minə ɗanə kaa kya pawə, ka ɓəzənə nə səkətə acii kə mbu'ya saa'itə ŋga sa bwanea. Amma maa kə pwayi ki uuzənəkii, wata bwaneakii a zaanə ka ki, acii ka mooɗasəkə nə ki ŋga pawə uuzənə aasəkə duuniya.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Ha'ə ɗii nuunə. Ma əndzə'i, ka maɓətəsəkə nuunə, amma ka ənyanə nə nyi aaɓii unə, ka ɗanə nuunə mooɗasəkə ka shaŋə, waatoo tsarə ŋga mooɗasəkə ətə pooshi əndə gutsəginə acii unə.

23“Maa kə mbu'ya uusərata, pooshi uushi cuuna kədii aciiki. Tantanyinə cii kya ba koonə, Daadə na vii koonə taa mi patə kədii unə aciikii də ləməki.

24Ca'ə mbu'ya ka ənshinə, pooshi unə kədii taa mi də ləməki. Ma ɗanuunə, kədiimə, ka upaanə nuunə, kaa mooɗasəkə goonə a shii ndzaanə sarai yadə uushi agikii.”

25“Kə ɗii nyi koonə waɓənə agi waɓənə ka ba koonə də uushi'iitsa. Amma tə'i saa'i na shi ətə pooshi nyi na ɗa koonə waɓənə agi waɓənə ma'ə. Paŋgəraŋə paŋgəraŋə nii kya waɓə koonə agyanə Daadə.

26Maa kə mbu'ya uusərata, ka kədiinə nuunə aciikii də ləməki. Mabamə nyi koonə əsə, nyi na kədii aciikii ka putə goonə.

27Acii Daadə də naakii nə maa, kə uu'i ci tuunə. Ma uu'i ci tuunə, acii unə maa, kə uu'i unə tə nyi, una vii gooŋga oo'i, daciikii shi nyi.

28Weewee dacii Daadə shi nyi aasəkə duuniya. Ma əndzə'i əsə, aaɓii Daadə cii kya ənə, nya bwasee ka duuniyana.”

29Wata əŋki lyawarənaakii ka ci, “Wahətsə ka waɓənə paŋgəraŋə paŋgəraŋə ha'ə ɗii, yadə waɓənə agi waɓənə agikii.

30Kə shii inə ha'ə ɗii oo'i, kə shii hə patənə ŋga uushi'inə, kə shii hə sətə a ədzəmiinə taabu'u ləguyi inə amaku. Ətsə ha'ə kavə tiinə ka vii gooŋga oo'i, dacii Əntaŋfə shi hə.”

31Əŋki Yeesu ka tii, “Bahə kə vii unə gooŋga nii?

32Acii tə'i saa'i na shi, kə uugi saa'ikii mbu'yanə maa ətə nuuna təəkəgi patə, taa wu patə ca palə saakii, una bwasee ka nyi, nyi daanəki. Amma əntaa nyi daanəki tanyi, acii ma Daadə, aɓiiki nə ci.

33Ma bii nyi koonə ətsa, koona shii ndzaanə agi jamənə agi ləɓəənə liɓuunə da nyi. Ka ciɓeenə nə duuniya koonə. Amma kəsəmə ədzəma, acii kə jaalii nyi agyanə duuniya.”

Yoohana 17

1Makə uudəpaa Yeesu waɓə uushi'iitsa, wata ca tsaamə aadəgyə, əŋki ci, “Daadə, kə uugi saa'i mbu'yanə. Ɓaarii ɗuunuunaaki ka ənja, kaa nya ɓaarii ka tii naaku əsə.

2Acii kə vii hə ka nyi baawəɗa agyanə patənə ŋga əndə shiŋkinə, kaa nya shii vii əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə ka ənjitə vii hə ka nyi patə.

3Ma əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, ci nə shiinə tə hə Əntaŋfə rəŋwə dyaŋə Əndə gooŋga da shiinə tə nyi Yeesu Aləmasiihu ətə sləkee hə.

4Ma nya, kə ɓaarii nyi ɗuunuunaaku asəkə duuniya. Kə uudəpaa nyi slənətə vii hə ka nyi kaa nya ɗa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Daada, ma əndzə'i, ɗuunətə tə nyi gatə ka hatə ɗii hə davə, makə sətə ɗuunətə hə tə nyi saa'itə duuniya ma'ə matagamə.

6“Kə bii nyi tə hə ka ənjitə taɗəgi hə tə tii tsaŋə agi duuniya, ha vii ka nyi. Naaku nə tii, ha vii ka nyi tə tii əsə. Kə nə'utə tii waɓənaaku.

7Ma əndzə'i, kə shii tii oo'i, patənə ŋga sətə vii hə ka nyi, daciiku ca shi.

8Kə bii nyi ka tii waɓəətə vii hə ka nyi, kə liwə tii əsə, kə shii tii tantanyinə oo'i, daciiku shi nyi, təya vii gooŋga oo'i, hə sləkee ka nyi.

9“Wanyinə ka ɗa də'wa ka putatii. Əntaa putə ŋga duuniya patə cii kya ɗa də'wa, amma ka putə ŋga ənjinə vii hə ka nyi, acii naaku nə tii.

10Patənə ŋga ənjaaki naaku. Patənə ŋga ənjaaku əsə, naaki nə tii. Dashitii əsə ci ənjə a nee ka ɗuunuunaaki.

11Wanyitsə ka dzənə aaɓiiku. Paa nyi ma'ə a duuniya. Amma ma təya, a duuniya nə tii. Malaaɓa Daada! kaka'atə tə tii də baawəɗa ŋga ləməku ətə vii hə ka nyi, kaa təya ndzaanə ka ma rəŋwə.

12Ma saa'itə nyi ahadatii, kə kaka'atə nyi tə tii də baawəɗa ŋga ləməku ətə vii hə ka nyi, agi nəhənə nə nyi tə tii. Taa rəŋwə pooshi əndə sha zii agitii, maɗaamə əndətə rəŋwə, waatoo, əndə ŋga gunə. Ma ɗii ha'ə, kaa sətə bii malaaɓa ləkaləkatə a ndzaa ka tantanyinə.

13“Ma əndzə'i, wanyinə ka dzənə aaɓiiku. Ma bii nyi uushi'iitsə asəkə duuniya əsə, kaa təya shii ndzaanə də mooɗasəkaaki, ca ndzaanə sarai a ədzəmətii.

14Kə bii nyi ka tii waɓənaaku. Kə ushapaa duuniya tə tii, acii ɗii tii əntaa ŋga duuniya, makə sətə ɗii nyi əntaa ŋga duuniya əsə.

15Ma cii kya kədii aciiku, əntaa kaa ha fəɗəgi tə tii ganə a duuniya, amma kaa ha kaka'agi tə tii acii ma'waslyakə əndətsa.

16Makə sənə ɗii nyi əntaa ŋga duuniya, ha'ə nə tii əsə, əntaa ŋga duuniya nə tii.

17Zhi'ee ka tii, təya ndzaa camə ka hə saaku, təya shii gooŋgaanə ŋga waɓənaaku.

18Wanyinə ka sləkeenə ka tii aasəkə duuniya, makə sətə sləkee hə ka nyi aasəkə duuniya naaku əsə.

19Wanyinə ka vii naaki nə ka hə ka putatii. Tii maa, kaa təya shii mbee ka vii natii nə ka hə əsə də gooŋgaanə.

20“Əntaa wata ka putatii cii kya ɗa də'wa, amma da i ka putə ŋga ənjitə na vii ka nyi gooŋga putə ŋga fa Ɲunyi Habara amatii.

21Agi ɗanə nə nyi də'wa kaa təya shii ndzaanə ka ma rəŋwə patə. Daadə! wa təya ləɓə daaŋwə, makə sənə ɗii aŋwə. Wa təya ndzaanə ka ma rəŋwə, kaa duuniya a shii oo'i, hə sləkee ka nyi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Ma ɗuunuutə vii hə ka nyi, ci vii nyi ka tii, kaa təya shii ndzaanə ka ma rəŋwə makə sənə ɗii aŋwə rəŋwə.

23Waatoo nya ndzaanə ashitii, hə əsə ha ndzaanə ashiki, təya ndzaanə rəŋwə ka shaŋə, kaa duuniya a shii oo'i, hə sləkee ka nyi. Ma hə əsə, kə uu'i hə tə tii makə sənə uu'i hə tə nyi.

24“Daada! ma ənjinə vii hə ka nyi, ŋga'ə ka nyi kaa təya ndzaanə ka hatə nii kya ndzaanə, kaa təya shii neenə ka ɗuunuunaaki ətə vii hə ka nyi. Ma vii hə ka nyi, acii kə uu'i hə tə nyi daga duuniya ma'ə matagamə.

25Daadə Əndə gooŋga, pooshi duuniya shii tə hə, amma ma nya, kə shii nyi tə hə. Ma ənjinə əsə, kə shii tii oo'i, hə sləkee ka nyi.

26Kə bii nyi tə hə ka tii, ka dzənə nə nyi aakəŋwa də banə ka tii ha'ə əsə, kaa uuɗəətə cii kwa uuɗə tə nyi a ndzaanə ashitii, nyi maa, kaa nya shii ndzaanə ashitii.”

Yoohana 18

1Makə uudəpaa Yeesu də'watsa, təya maɗə tii da lyawarənaakii, təya taŋəgi təhwanə ŋga Kidəroonə. Ma dava, tə'i səkətsanə. Wata Yeesu tii da lyawarənaakii a dəməgərə aasəkə tsanəkii.

2Ma Yahuda, əndə viinə tə Yeesu ka ənja, kə shii ci hakii, acii kə izee Yeesu tii da lyawarənaakii ka dzənə aadəvə.

3Wata Yahuda a palə aadəvə aasəkə tsanə tii da soojiinə ŋga Rooma da ənji nəhə yi ŋga Əntaŋfə. Ma təya, madiigərə limanyinə da Farisanyinə sləkee ka tii. Təya fəɗəənə uushi'inə ŋga paginatii da i tikisanyinə aciitii.

4Ma Yeesu, kə shii ci sətə na slənə də ci patə, wata ca əntsahətə aakəŋwa, əŋki ci, “Tə wu daa cuuna ala?”

5Əŋki tii, “Tə Yeesu əndə Nazaratu ciina alə.” Əŋki ci ka tii, “Aa wanyina.” Ma Yahuda əndə viinə tə ci aacii ənja, davə nə ci kəŋə aɓitii.

6Makə bii Yeesu ka tii, “Aa wanyina”, wata təya ənəgi aaba'ə, təya kwaalagi aa panə acii ŋgwalənə.

7Yeesu a ənə ka ləgwanə ka tii, “Tə wu cuuna alə kwa?” Əŋki tii ka ci, “Tə Yeesu əndə Nazaratu.”

8Əŋki Yeesu ka tii, “Kə bii nyi koonə, wanyina. Maɗa tə nyi cuuna alə, wa hara ənjina a palə satii.”

9Ma bii ci ha'ə, kaa sətə waɓi ci a ndzaanə ka tantanyinə, ətə bii ci, “Daada, taa rəŋwə pooshi ətə ətee nyi agi ənjitə vii hə ka nyi.”

10Ma Piita, da i ŋgila purəŋanaakii nə ci. Wata ca də'yagi, ca patsəgi limə ciizəmanə ŋga mava ŋga gawa ŋga limanyinə. Maləcisə nə ləmə ŋga mavakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Wata əŋki Yeesu ka Piita, “Ənəgərə də ŋgila purəŋanaaku! Ma nə hə ka nəhənə, pooshi nyi ka sagi ciɓəənə vii Daadə ka nyi kwa?”

12Wata soojiinə ŋga Rooma da gawatii da i ənji nəhə yi ŋga Əntaŋfə, təya kəsə tə Yeesu, təya anəgi tə ci.

13Aakəŋwacii Anasə 'watəgi tii kərənə tə ci. Ma Anasə, iirə gawə ŋga limanyinə nə ci. Ci nə sərəhu ŋga Kayafasə, gawə ŋga limanyinə agi ətə fəza.

14Ma Kayafasə, ci sha bii ka gayinə ŋga Yahudiinə oo'i, gədɗə əntənə ŋga əndə rəŋwə putə ŋga ənji patə.

15Kəsənatii tə Yeesu, wata Piita tii da əndə'i lawara a nə'u tə ci. Ma lawarətsa, kə shii gawə ŋga limanyinə tə ci ka shaŋə, wata ənjə a bwasee ka ci, ca dəməgərə atsaa Yeesu aasii aahaakii.

16Ma Piita, a uura mayi ənəgi ci. Wata lawarətə shii gawə ŋga limanyinə tə ci a ənya aaba'ə, ca ba ka əndə'i kadəma ətə ca nəhə uura maya, wa kya gimagərə də Piita aasəkə yi.

17Əŋki kadəmətə ka Piita, “Əntaa rəŋwə nə hə agi lyawarənə ŋga əndətsə nii?” Əŋki Piita, “Aa'a, pooshi, əntaa nyi.”

18Ma ka saa'ikii, tə'i əra. Acii ha'ə kə hənətə maviinə da ənji nəhə yi ŋga Əntaŋfə gunə kaa təya 'utə. Wata Piita a əntsahə aaɓiitii ka 'utətə shishinəkii.

19Ma Anasə gawə ŋga limanyinə, kə laaguyi ci ka Yeesu uushi'inə agyanə lyawarənaakii da dzəgunənaakii.

20Əŋki Yeesu ka ci, “Paŋgəraŋə njii kya dzəgunə ka ənja. Patənə ŋga dzəgunənaaki əsə, asəkə kuvə də'wanyinə da asəkə yi ŋga Əntaŋfə njii kya dzəgunə. Ənjə a dzatə də nə patə ka fanə, paa nyi sha waɓi taa mi ma'umbeekii.

21Ka mi ɗii cii kwa ləgwa amakya? Ləgwatə ama ənjitə nja fa tə nyi. Ma təya, kə shii tii sətə bii nyi.”

22Makə waɓi Yeesu ha'ə, wata əndə'i əndə nəhə yi ŋga Əntaŋfə a tsa ka ci meeciinə, əŋki ci ka ci, “Makə ətsə waɓənəku ka gawə ku?”

23Əŋki Yeesu ka ci, “Maɗa tə'i uushi bii nyi bwayakii, bawə ka taa wu ganə tə səkii. Amma maɗa gooŋga nə sətə bii nyi, ka mi digə hə tə nya?”

24Wata Anasə a sləkee ka kərənə tə ci ma'anəkii aakəŋwacii Kayafasə gawə ŋga limanyinə.

25Ma Piita, ma'ə gatə kəŋə ca 'utə guna, wata əŋki hara ənji ka ci, “Əntaa rəŋwə nə hə agi lyawarənə ŋga əndətsə nii?” Amma kə hiwee ci, əŋki ci, “Pooshi, əntaa nyi.”

26Tə'i əndə'i mava ŋga gawə ŋga limanyinə davə, waatoo duurə ŋga ətə patsəgi Piita liminəkii, kə jikəvə ci, əŋki ci, “Pooshi nyi nee ka hə aɓiikii asəkə tsanə nii?”

27Wata Piita a tsakə hiweenə, əŋki ci, “Pooshi.” Pii wata ga'ə gyaagya a wagi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Pukənə ŋga ha tsəɗakə, ənjə a ŋgərə tə Yeesu asii ga Kayafasə, ənjə a kərə tə ci aaha ŋgwaməna. Ma gayinə ŋga Yahudiinə, pooshi tii gimə da i tii aasii aaha ŋgwaməna, acii ŋga'ə ka tii nə ndzaanə malaaɓakii, kaa təya shii mbee ka adə zəmə ŋga kumənə ŋga Pasəka.

29Wata ŋgwaməna ətə ɗii ləməkii Pilaatu a dəməgi, ca dzə ka ləgwanə amatii, əŋki ci, “Ɲgutə 'waslyakəənə ɗii əndənə koonə kwa?”

30Ma nə uushi jikəvə tii, “Maci pooshi ci ɗii 'waslyakəənə, kaɗa pooshi inə kira tə ci aakəŋwaciiku.”

31Əŋki Pilaatu ka tii, “Aa ŋgərəmə tə ci, una dzə ka ɗa ka ci gəŋwanə makə sətə bii bariya goona.” Əŋki tii ka ci, “Ma inə, pooshi ənji vii keenə rəgwa ŋga ɓələgi ənda.”

32Ma slənyi ətsə patə, kaa sətə bii Yeesu a ndzaa ka tantanyinə ətə bii ci, ka maɗeenə nə ənji ka ci aadəgyə.

33Pilaatu a ənəgərə aasii, ca 'wa tə Yeesu, əŋki ci ka ci, “Hə nə ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə kwa?”

34Əŋki Yeesu ka ci, “Hə saaku buurətə waɓəətsə nii, anii əndə'i əndə bii ka hə agyanəkya?”

35Əŋki Pilaatu ka ci, “Ma nə hə ka nəhənə, əndə Yahuda nə nyi kwa? Amə ənjaaku tii da madiigərə limanyinə vii tə hə ka nya. Mi slənyi hə saŋa?”

36Əŋki Yeesu ka ci, “Ma ŋwaŋuunaaki, əntaa ŋga duuniyana. Maci ma ɗii ŋga duuniyanə nə ŋwaŋuunaaki, kaɗa ma ənji nə'unə tə nyi, ka panə nə tii putə ŋga viinə tə nyi ka gayinə ŋga Yahudiinə. Pooshi, əntaa ŋga hanə nə ŋwaŋuunaaki.”

37Wata Pilaatu a ləgwa ka ci, “Aa ŋwaŋwə nə hə ənə kwa?” Əŋki Yeesu, “Hə bii oo'i ŋwaŋwə nə nyi. Ma pwayi ənji tə nyi, shi nyi aa duuniya, kaa nya shi ka waɓənə agyanə rəgwa ŋga gooŋgaanə. Taa wu patə ndzaanə ka əndə gooŋga, agi fanə nə ci tə nyi.”

38Əŋki Pilaatu ka ci, “Mi nə rəgwa ŋga gooŋga əsə ɗii?”

39Amma makə sətə ɗii alə'aada goonə, taa guci agi kapaanə nə nyi koonə əndə furəshina agi kumənə ŋga Pasəka. Ɲga'ə koonə nya kapaa koonə tə ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə kwa?”

40Wata təya maɗee ka uuratii ka banə, əŋki tii, “Poosha, kapaa keenə tə Barabasə.” Ma Barabasə, əndə maabə nə ci.

Yoohana 19

1Wata Pilaatu a ba ka ənjə a fəslə tə Yeesu də uu'yanə.

2Soojiinə a ŋgərə dəha, təya fuuɗətə ka Yeesu makə madiŋəna, təya ŋgavə ka ci aanəkii. Təya ŋgərə madizə kəjeerənə, təya ŋgavə ka ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Təya əntsahətə aaɓiikii, əŋki tii ka ci, “Wa əpinaaku a gərə aakəŋwa, ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə.” Təya tsəərə ka ci meeciinə.

4Pilaatu a ənə ka gimaginə agyə, əŋki ci ka daɓaala, “Ka ŋgiraginə nə nyi koonə tə ci aahanə kaa nya ɓaarii una nee oo'i, pooshi uushi lii nyi ashikii bwayakii bahə ɓələnə tə ci.”

5Wata Yeesu a gimagi agyə da i madiŋənə ŋga dəha da i madizə kəjeeriitə ashikii. Əŋki Pilaatu ka tii, “Tsaaməmə! Waanə əndəna!”

6Makə nee madiigərə limanyinə da ənji nəhə yi ŋga Əntaŋfə ka ci, wata təya ba də ŋgeerənə, əŋki tii, “Wa ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa! Wa ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa!” Əŋki Pilaatu ka tii, “Aa ŋgərəmə tə ci, una dzə ka gwa'avəna. Ma nyi nə nyi, pooshi nyi nee ka bwaya uushi ashikii bahə ɓələnə tə ci.”

7Daɓaala a ənə ka banə ka ci, əŋki tii, “Tə'i bariya geenə ətə bii tyasə see a ɓələ ənji tə ci, acii kə bii ci oo'i Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci.”

8Makə fii Pilaatu ha'ə, kə cakə ŋgwalənə kəsənə tə ci.

9Wata ca ənəgərə aasəkə yaakii, ca dzə ka ləgwanə ama Yeesu, əŋki ci, “Da saŋə shi ha?” Amma pooshi Yeesu jikə ka ci.

10Wata əŋki Pilaatu ka ci, “Pa ha waɓə aciiki kwa? Paa hə shi oo'i, tə'i nyi da baawəɗa ŋga kapaanə tə hə taa gwa'avənə tə hə aashi ənfwə koo?”

11Əŋki Yeesu ka ci, “Ətə ɗii ci Əntaŋfə vii ka hə, ci ɗii nə hə da baawəɗa anəki tanə. Acii ha'ə, ma əndətə vii tə nyi ka hə, tə'i ci da 'waslyakəənə laŋə ashikii, palee ka naaku.”

12Makə fii Pilaatu ətsə ha'ə, kə ɗii ci gazhi'waanə ŋga kapaanə tə Yeesu. Amma əŋki daɓaala də ŋgeerənə, “Maɗa kə kapaa hə tə ci, kə ndzaa ci ətsə, əntaa guva ŋga maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma nə hə. Acii taa wu bii ŋwaŋwə nə ci, əndə daawaanə ŋga maɗuunə ŋwaŋwə nə ci ətsa!”

13Makə fii Pilaatu waɓəətsa, wata ca ŋgiragi tə Yeesu agyə, ca ndzaanə asəkə dəgələ ŋga la gəŋwanə. Ma hakii, mapəra'ə faariinə ətə ci ənjə a 'wa də uura Ibəraaniya “Gabata.”

14Ma saa'itə ci təya ɗa ha'ə, uusəra takərə, ka pukyatə ha ŋga uusəra ŋga Pasəka. Əŋki Pilaatu ka daɓaala, “Wiitsə ŋwaŋwə goonə!”

15Təya ba də ŋgeerənə, əŋki tii, “Wa ənjə a ɓələgi tə ci, wa ənjə a ɓələgi tə ci. Wa ənjə a gwa'avə tə ci aashi ənfwa.” Pilaatu a ləgwa amatii, əŋki ci, “Ɗga'ə koonə kaa nya gwa'avə ŋwaŋwə goonə aashi ənfwə kwa?” Əŋki madiigərə limanyinə, “Maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma tanə nə ŋwaŋwə geenə!”

16Wata Pilaatu a vii tə Yeesu ka tii kaa təya gwa'avə tə ci aashi ənfwa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Təya ŋgərəvə ka ci ənfwə ŋga gwa'avənə tə ci aashikii, təya palə, təya mbu'u ka hatə ci ənjə a 'wa “ha ŋga kəŋwə na.” Ma də uura Ibəraaniya, Gwaləgootə ci ənjə a 'wa hakii.

18Makə mbu'i tii aadəvə, təya gwa'avə tə ci aashi ənfwa, təya gwa'avə da i hara ənji bəra'i əsə, rəŋwə da ciizəmakii, rəŋwə da madzənakii.

19Pilaatu a naahətə waɓənə, ca vii ka ənjə a tsa'avə dagyanəkii ashi ənfwa. Ma sətə nyaahə ca, “Yeesu əndə Nazaratu ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə.”

20Ənji laŋə a jaŋga, acii ma hatə gwa'avə ənji tə ci aashi ənfwa, pooshi dzaɗə da vəranə. Də uuranyinə kama kama makkə nyaahə ci, waatoo uura Ibəraaniya, uura Latinə, da uura Gərikə.

21Wata əŋki madiigərə limanyinə ka Pilaatu, “Ga ha naahə ‘Ɗwaŋwə ŋga Yahudiinə.’ Amma naahuu, ‘Ma əndəna, ma bii ci, ci nə ŋwaŋwə ŋga Yahudiinə.’ ”

22Əŋki Pilaatu ka tii, “Ma sətə nyaahə nyi, ha'ə ndzaanəkii manaahəkii!”

23Makə gwa'avə soojiinə tə Yeesu, kə ŋgirə tii kəjeerənaakii, təya təəkəpaa ahadatii ənfwaɗə. Amma tə'i əndə'i kəjeerənə. Ma kəjeerənəkii, pooshi ha ŋga gəŋuginə ashikii.

24Wata əŋki soojiinə ahadatii, “Gaama tsapaa əna. Kurataamə, kaama nee ka əndətə ca ŋgərə ahadaamə.” Ma slənyi ətsə patə, kaa sətə bii malaɓa ləkaləkatə a ndzaanə ka tantanyinə, ətə bii ci, “Kə təəkəpaa tii kəjeerənaaki ahadatii, təya kuratə agyanə əndə'i.” Ha'ə ɗii soojiitə əsə.

25Ma atsaa Yeesu ci tsa'a ashi ənfwa, davə nə i məci da cikəŋuci məci da Mariyaama minə ŋga Kəloopa da Mariyaama Magədalina.

26Kə nee Yeesu ka məci tii da əndə nə'unə ətə palee ci də uuɗənə, tii kəŋə kəŋə davə. Əŋki Yeesu ka məci, “Yaayi, uuzənaaku nə ci.”

27Wata əŋki Yeesu ka əndə nə'uuta, “Muu nə ki.” Daga ka saa'ita əndə nə'uutə a ŋgərə tə ki kaa kya ndzaanə gakii asii.

28Makə shii Yeesu oo'i, ma ətsə ndzaa ci ətsa, kə uugi slənaakii patə, pooshi uushi mbəɗaanə, wata əŋki ci, “Meegiiriiki.” Ma bii ci ha'ə, kaa sətə bii malaaɓa ləkaləkatə a ndzaanə ka tantanyinə.

29Tə'i əbwə davə pasə da i mahwarəkinə asəkəkii. Ənjə a ŋgərə soosa, təya shimutə agikii, təya kavə aama magərə muha, təya ka ka ci aamakii.

30Wata Yeesu a shiɓə, əŋki ci, “Kə uugi ha'ə.” Ca gwaŋee ka nəkii, ca əntəgi.

31Wata gayinə ŋga Yahudiinə a dzə ka ləgwanə ama Pilaatu kaa ənjə a dzə ka ɓiiyipaa səɗə ŋga ənjitə gwa'avə ənji, təya ŋgyaaragərə tə tii ashi ənfwa. Ma ləguyi tii ha'ə, acii ma pukətə ha ŋga uusərakii, uusəra ŋga əpisəka, paa tii ka moonə kaa mamməətə ənjitə a ndzaanə ashi ənfwa uusəra ŋga əpisəka. Malaaɓakii dərəva əsə nə uusəra ŋga əpisəkəkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Wata soojiinə a dzə ka ɓiiyigi səɗənyinə ŋga ənjitə ataŋgala Yeesu.

33Amma makə mbu'ya tii aaɓii Yeesu, ma nee tii, kə uugi ci əntənə, wata təya bwasee ka ɓiiyigi səɗəkii.

34Amma wata əndə'i sooja a dzəɓəgərə uudəmaakii aashi Yeesu, wata pii idənə da ma'inə a əjagi ashikii.

35Ma əndətə nja tsaamə sətsə a slənə ha'ə, ci bii ətsa, koona shii mbee ka luuvənə noonə əsə. Ma sətsə bii ci, gooŋga. Kə shii ci oo'i, gooŋga cii kəya waɓə.

36Ma ɗii ətsə patə, kaa sətə bii malaaɓa ləkaləkatə a ndzaa ka tantanyinə, ətə bii ci, “Taa ilaakii rəŋwə pooshi ka əɓinə.”

37Tə'i əndə'i ha əsə asəkə malaaɓa ləkaləkatə ətə bii, “Ka tsaamənə nə ənji tə əndətə jiɓə ənji.”

38Ma daaba'ə ətsa, kə shi Yusufu əndə vəranə ŋga Arimatiya, ca dzə aaɓii Pilaatu, ca kədii rəgwa kaa ca dzə ka ŋgiragərə wə ŋga Yeesu. Wata Pilaatu a vii ka ci rəgwa. Fanaakii ha'ə, wata ca palə ka ŋgiragərənə. Ma ca, əndə nə'unə tə Yeesu nə ci, amma əntaa paŋgəraŋə. Ɗgwaliikii acii gayinə ŋga Yahudiinə.

39Tə'i əndə'i əndə əsə ɗii ləməkii Nikoodaməsə, ətə sha gi aaɓii Yeesu davəɗə. Tii gi tii da Yusufu, ca ŋgərəənə kuzhikinə ŋga ɓəzənə aashi wa, ətə ci ənjə a 'wa ‘miira’ da ‘alulə’ magwazəkii.

40Wata ənjitsə bəra'i a ŋgərə wə ŋga Yeesu, təya haɗətə də marəma da i kuzəkəta, makə sətə ɗii alə'aada ŋga Yahudiinə ŋga ŋgəəɗə ənja.

41Tə'i əndə'i rə kədəhə da hatə ɓəli ənji tə Yeesu. Ma davə, tə'i kura gu'u ənda ətə pooshi ənji sha ŋgə'i əndə davə.

42Makə ɗii ci, ma pukətə hakii uusəra ŋga əpisəka, kədəhə nə gu'ukii əsə, təya kagərə wə ŋga Yeesu aadəvə.

Yoohana 20

1Ma tsəɗakə uusəra alatə, ha ma'ə mapukəmə, kə ma'i Mariyaama Magədalina, kya palə aanə gu'u. Ma gi ki, furəŋə nə gu'ukii, kə ŋgərəgi ənji faaratə nji amakii.

2Wata kya palə də huyinə aaɓii i Simoonə Piita da əndə'i əndə nə'unə ətə palee Yeesu də uuɗənə, kya ba ka tii, əŋki ki, “Kə ŋgiragi ənji tə Slandanə a gu'u. Amma mashiimiinə hatə kapaa ənji tə ci.”

3Wata Piita da əndə'i əndə nə'uutə a palə aama gu'ukii.

4Tii patə bəra'i, təya palə də huyinə, amma kə huyipaa əndə nə'uutə agyanə Piita, ci 'watə mbu'unə aama gu'ukii.

5Ca gwaŋaanə, ca nee ka marəmə davə, amma paa ci gimə aadəvə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Simoonə Piita a shi daba'əkii paraŋə da dəməgərənə aasəkə gu'ukii. Ca lapaa marəmə davə dzəŋgwafə,

7da i dara wa, amma pooshi ka hakii da marəməta, kə ɗaŋgəraŋgi ci paŋgəraŋə saakii.

8Wata əndə nə'uutə ətə 'watəgi mbu'unə a dəməgərə aadəvə aa gu'u naakii, ca nee, ca vii gooŋga.

9Ma təya, dəŋə ka saa'ikii, paa tii paaratəgi də sətə bii malaaɓa ləkaləkatə, oo'i tyasə ka maɗənə nə ci agi mamməətə ənja.

10Wata ənji nə'uutə a ənə satii aasii.

11Amma ma Mariyaama, kə ənəgi ki davə ama gu'u ka tuunə. Ma kya agi tuunə, kya gwaŋaanə, kya tsaamə aadəvə aa gu'u.

12Wata kya nee ka malaa'ikanyinə bəra'i da i kəjeerə uuɗa ashitii. Dasə dasə nə tii ka hatə nji Yeesu pərəɓə, əndə'i rəŋwə ka hatə nji nəkii, əndə'i rəŋwə əsə, ka hatə nji səɗəkii.

13Təya ləgwa amatə, əŋki tii, “Mina, mi saŋə cii kwa təwa?” Əŋki ki ka tii, “Kə ŋgərəma ənji tə Slandanəki, pooshi nyi shii hatə kapaa ənji tə ci!”

14Wata kya zə'ugi, kya nee ka Yeesu kəŋə, amma pooshi ki shii oo'i, Yeesu ətsa.

15Əŋki ci ka ki, “Mina, mi saŋə cii kwa təwa? Wu saŋə nə əndətə cii kwa ala?” Ma nə ki ka nəhənə, əndə slənə asəkə rə ca waɓə da ki, əŋki ki ka ci, “Maɗuuna, maɗa hə ŋgərəgi tə ci, bawə ka nyi hatə kapaa hə tə ci, kaa nya dzə ka ŋgərəginə!”

16Əŋki Yeesu ka ki, “Mariyaama.” Wata kya zə'ugi, kya muu də uura Ibəraaniya, əŋki ki, “Rabbi!” makə banə, Maləma.

17Əŋki Yeesu ka ki, “Ga ha kəsə tə nyi, acii ma'ə nyi manəmə zəku'i aaɓii Daadə. Amma duu aaɓii ndzəkəŋushi'inəki, ha ba ka tii oo'i, ka ənənə nə nyi aaɓii Daadə, waatoo, Dəsənuunə, Əntaŋfwaaki, waatoo, Əntaŋfə goonə.”

18Wata Mariyaama a dzə ka banə ka ənji nə'unə oo'i, kə nee ki ka Slandana, kya batə ka tii sətə bii ci ka ki.

19Ma uusəra alatəkii ha'ə əsə kədəwanə, kə dzii lyawarənə də na, təya pa'əənə makuvə aanətii, ŋgwalii tii acii gayinə ŋga Yahudiinə. Wata Yeesu a dəməgərə, ca kəŋaanə ahadatii, əŋki ci ka tii, “Wa jamənə a ndzaanə ahadoonə.”

20Makə bagi ci ka tii ha'ə, wata ca ɓaarii ka tii səkəciinəkii da taŋgalakii. Wata kə ɗii lyawarənə mooɗasəkə ka shaŋə ŋga neenə ka Slandana.

21Yeesu a ənə ka banə ka tii, əŋki ci, “Wa jamənə a ndzaanə ahadoonə. Makə sətə sləkee Daadə ka nyi, ha'ə cii kya sləkee koonə əsə.”

22Makə bagi ci ha'ə, wata ca ədəvə ka tii əpinaakii, əŋki ci ka tii, “Luumə Malaaɓa Ma'yanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Maɗa kə tifyagyuunə ka ənji 'waslyakəənatii, kə tifyagi Əntaŋfə ka tii. Maɗa pooshi unə tifyagi ka tii, pooshi ənji ka tifyaginə ka tii əsə.”

24Ma rəŋwə agi lyawarənə ŋga Yeesu pu'u aji bəra'i, waatoo Tooma ətə ci ənjə a 'wa ‘Huyirənə,’ paa ci davə saa'itə shigərə Yeesu.

25Wata hara lyawarənə a ba ka ci, əŋki tii, “Kə nee inə ka Slandana.” Amma əŋki Tooma ka tii, “Maɗaamə nyi kə nee ka baavənyinə ŋga kuusa asəkə ciikii, nya təɓətə də ciinəkii patə da i taŋgalakii, pooshi nyi ka luuvənə shaŋə.”

26Ma daaba'ə luuma rəŋwə, kə ənyi lyawarənə ŋga Yeesu ka dza də na, təya pa'əənə makuvə aanətii. Ma saa'ikii, davə nə Tooma. Mapa'əkii nə makuva, amma wata Yeesu a dzə, ca kəŋaanə ahadatii, əŋki ci ka tii, “Wa jamənə a ndzaanə ahadoonə.”

27Əŋki ci ka Tooma, “Kavə ciinəku aahanə, ha tsaamətə ciinəki, ha ŋgərə ciinəku, ha kavə aataŋgalaki. Bwasee ka ghatə vii gooŋgaaku ka nyi, ha vii gooŋga.”

28Tooma a ba ka ci, “Slandanəki da Əntaŋfwaakya!”

29Əŋki Yeesu ka ci, “Kə vii hə gooŋga ha'ə, makə nee hə ka nyi kwa? Tə'i barəkaanə ashi ənjitə vii gooŋga, tii ma'ə maneemə ka nyi.”

30Tə'i hara sə ŋga hurəshishinyinə laŋə ətə ɗaaɗii Yeesu, lyawarənaakii a tsaamə, amma pooshi ənji nyaahə aasəkə ləkaləkatəna.

31Amma ma ənə naahəcii ənji, koona shii vii gooŋga oo'i, Yeesu nə Mataɗəkii, ci nə Uuzənə ŋga Əntaŋfə. Dagi gi'inə goonə tə ci nuuna upaa əpinə.

Yoohana 21

1Ma daaba'ə ətsa, kə ənyi Yeesu ka jigaginə ka lyawarənaakii. Ma ətsa, ama uunəvə ŋga Tibeeriya.f Wiinə makə sətə slənyi.

2Ma davə, tə'i Simoonə Piita, ba'ə Tooma ətə ci ənjə a wa ‘Huyirənə’, ba'ə Nataniyalə əndə Kana ŋga hanyinə ŋga Galili, ba'ə manjeevənə ŋga Zabadiya da hara lyawarənə bəra'i davə nə tii patə.

3Əŋki Simoonə Piita ka hara ənji, “A palə nyi ka təəmənə.” Əŋki tii ka ci, “Amə patə ca palə.” Wata təya maɗə, təya palə aasəkə kumbawala. Amma ha'ə ba'agi tii həmə, pooshi tii kəshi hərəfinə.

4Ma ətsə uusəra a lə'ya, wata Yeesu a kəŋaanə anə ndəra, amma pooshi tii shii oo'i Yeesu ətsa.

5Wata əŋki ci ka tii, “Uuji daguyiina, pooshi unə kəshi uushi kwa?” Əŋki tii ka ci, “Pooshi taa mi.”

6Əŋki ci ka tii, “Kagərəmə slaaɗə goonə aadə ciizəma kumbawala, ka kəsənə nuunə hərəfinə.” Wata təya ka slaaɗatii. Makə kii tii, kə təkuree tii ka əlyaginə agi ma'inə acii kə kəshi tii hərəfinə laŋə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Wata lawarətə palee Yeesu də uuɗənə a ba ka Piita, əŋki ci, “Slandanə ətsa!” Makə fii Piita oo'i Slandanə ətsa, wata ca əgətə kəjeerənaakii, acii masəɗəkii nji ci, ca ləɗəgərə aagi ma'inə.

8Ma hara lyawarənə, kə shi tii aama ndzaŋa də kumbawala, təya əlya slaaɗatii pasə da i hərəfinə asəkəkii. Pooshi tii dzaɗə dzaɗə da ndəra, wata təɗanə gya'ə tanə.

9Makə mbu'i tii aanə ndəra, wata təya nee ka iləgunə da i hərəfinə agikii da i buroodi.

10Əŋki Yeesu ka tii, “Kiramə hərəfiitsə kəshuunə.”

11Simoonə Piita a ndərə aasəkə kumbawala, ca kəsətə slaaɗa pasə da i madiigərə hərəfinə asəkəkii, kaa ca tə'yagi aanə ndəra. Ma asəkəkii, tə'i hərəfinə gya'ə da tufə pu'unə aji makkə. Taa ŋgahi laŋə nə hərəfinə asəkə slaaɗəkii, amma pooshi tsii.

12Əŋki Yeesu ka tii, “Shoomə ka zəmənə.” Pooshi əndə ahada lyawarənə satə uuɗəfə ka ləgwanə ama Yeesu “Wu nə ha?” acii kə shii tii oo'i, Slandanə ətsa.

13Wata Yeesu a dzə, ca ŋgərə buroodi, ca vii ka tii, ca ŋgərə hərəfinə, ca vii əsə.

14Ətsə nə makkənə ŋga jigaginə ŋga Yeesu ka lyawarənaakii daaba'ə maɗənaakii agi maməətə ənja.

15Ma daaba'ə makə zhimə tii, əŋki Yeesu ka Simoonə Piita, “Simoonə uuzənə ŋga Yoohana, kə uu'i hə tə nyi palee ka hara ənjinə kwa?” Əŋki Piita, “Awa Slandana, kə shii hə, kə uu'i nyi tə hə.” Əŋki Yeesu ka ci, “Nəhuu uuji bagiinaaki.”

16Yeesu a ənə ka ləgwanə ka ci ŋga bəra'inə, əŋki ci, “Simoonə uuzənə ŋga Yoohana, kə uu'i hə tə nyi kwa?” Əŋki Piita, “Awa Slandana, kə shii hə, kə uu'i nyi tə hə.” Əŋki Yeesu ka ci, “Gəratə ka nyi bagiinaaki.”

17Yeesu a ləgwa ka ci ŋga makkənə, əŋki ci, “Simoonə uuzənə ŋga Yoohana, kə uu'i hə tə nyi kwa?” Kə ɓəzhi səkə ŋga Piita acii kə ləguyi Yeesu amakii ŋga makkənə oo'i, kə uu'i hə tə nyi kwa? Wata əŋki ci ka ci, “Slandana, kə shii hə uushi patə, kə shii hə kə uu'i nyi tə hə.” Əŋki Yeesu ka ci “Nəhuu bagiinaaki.

18Tantanyinə cii kya ba ka hə, ma saa'itə hə ma'ə uundzə dagwa, kə izee hə ka tasəkanə ka palənə ka hatə cii kwa moo patə. Amma maa kə iirə hə, ka kapaanə nə hə ciinəku, əndə'i əndə a tasəka tə hə, ca kərə tə hə ka hatə pooshi maku ka moonə.”

19Ma agi waɓəətsa, agi ɓaariinə nə Yeesu makə sətə nə Piita a əntə ka ɓaarii də ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə. Wata əŋki Yeesu ka ci, “Nə'uu tə nyi.”

20Wata Piita zə'ugi, ca nee ka lawara ətə palee Yeesu də uuɗənə, ətə sha ləguyi ama Yeesu də banə, ‘Slandana, wu saŋə na vii tə hə ka ənja?’ Waatoo saa'itə ndzaa ci ataŋgalakii, təya zəmə əndzanə ŋga Slandana.

21Makə nee Piita ka ci, kə ləguyi ci ka Yeesu, əŋki ci, “Slandana, ya əndənə naakəya?”

22Əŋki Yeesu ka ci, “Ma ca, maɗa kə mwayi nyi kaa ca ndzaanə da i əpinə amakii ca'ə ka saa'itə nii kya ənya, ka mi cii kwa buura? Ma hə, nə'uu tə nyi.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Wata waɓənəkii a təəkəgi ahada ənji nə'unə tə Yeesu oo'i, ma lawarəta, paa ci ka əntənə. Amma pooshi Yeesu bii oo'i, paa ci ka əntənə. Ma bii ca, “Maɗa kə mwayi nyi kaa ca ndzaanə da i əpinə amakii ca'ə ka saa'itə nii kya ənya, ka mi cii kwa buura?”

24Ci nə lawarətə waɓi agyanə uushi'iina, ci nyaahə əsə. Kə shii inə oo'i, ma sətə bii ci, gooŋga.

25Yoo, tə'i hara uushi'inə laŋə ətə ɗaaɗii Yeesu. Maci kə naahəpaa ənji də rəŋwə rəŋwə patə, kə shii nyi, pooshi duuniya ka ŋgərətə laŋənə ŋga ləkaləkatənyinəkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Slənə

Slənə 1

1'Ya'ə Tawəfilasə, ma asəkə ləkaləkataaki ŋga təkəŋwanə, kə nyaahə nyi sətə ɗaadi Yeesu patə da sətə jigunyi ci, daga saa'itə 'watəgi ci slənə

2ha'ə mbu'ya ka saa'itə ŋgirə Əntaŋfə tə ci aadəgyə. Ma taabu'u ŋgirə Əntaŋfə tə ci aadəgyə, kə ɗii ci waɓənə ka ənjitə shi ca ta'i dagi baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə, kaa təya ndzaa ka masləkee ənjaakii.

3Kə ɓaarii ci ka tii naakii nə da i əpinə amakii ŋga baanə ənfwaɗə pu'unə. Kə ɗaadii ci uushi'inə laŋə ətə ca ɓaarii oo'i, da i əpinə nə ci. Ca waɓə ka tii agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə. Ma ətsə patə, kə slənyi daba'ə əntənaakii da maɗənaakii agi maməətə ənja.

4Ma ka əndə'i uusəra, ci ahadatii, kə bii ci ka tii, “Goona dzəgi asəkə vəranə ŋga Urusaliima zəku'i, gəramə sətə bii nyi viinə koonə, waatoo, sətə bii Daadə oo'i, ka viinə nə ci koonə.

5Acii də ma'inə ɗii Yoohana bapətisəma ka ənja. Amma, ma aakəŋwa gi'u, bapətisəma də Malaaɓa Ma'yanə nuuna upaa.”

6Makə liɓə Yeesu da masləkee ənja, kə ləguyi tii ka ci, əŋki tii: “Slandana, əndzə'i nə hə ka ənəpaaginə ka ənji Isərayiila də ŋwaŋuunatii kwa?”

7Əŋki Yeesu ka tii, “Kə kəŋee Daadə ka saa'ikii da zamanakii agi baawəɗaakii. Ma una, pooshi unə ka shiinə taa guci ɗaaɗanə uushi'iitsa.

8Amma shiimə oo'i, ka viinə nə Əntaŋfə koonə Malaaɓa Ma'yanə. Də ci nuuna upaa baawəɗa, koona ndzaanə ka ənji waaza waɓənaaki asəkə vəranə ŋga Urusaliima da i hara hanyinə ŋga Yahudiya da i Samariya, dəŋə ka hatə ənyagi hanyinə.”

9Uudəpaanə ŋga Yeesu tə waɓəətsa, təya tsaamə tə ci, Əntaŋfə a ŋgərətə tə ci aadəgyə, kuraɓiinə a rarə'igi də ci anə ginətii.

10Ma təya tsaamə aadəgyə, ca dzə də ndərənə. Ma nee tii, wata wiitsə ənji bəra'i aɓitii da i mabwaɗaɗa kəjeerənə ashitii.

11Təya ba ka masləkee ənji, “Unə ənji Galili, mi ɗii unə kəŋə kəŋə ka tsaamənə aadəgyə kwa? Yeesu ətsə ŋgərətə Əntaŋfə tə ci aadəgyə aɓii unə, ha'ə nii kəya ənya makə sətsə nee unə pyalə ci aadəgyə.”

12Ma daba'əkii, wata masləkee ənjə a jimagərə anə giŋwə ŋga Zayitunə, təya ənya aa Urusaliima; ka ɗanə nə dzaɗənəkii bahə kiloomeeta rəŋwə.

13Makə mbu'i tii, təya ndərəgi aanə maɗuunə kuvə anə əndə'i ətə izee tii ka ndzaanə davə. Ma ənjitə dzii də nə dava, tii nə i Piita da Yoohana da Yakubu ba'a Andərawəsə, i Filibusə da Tooma, Barətalamawusə da Mata, əndə'i Yakubu uuzənə ŋga Haləfa, Simoonə əndə moo dimwaanə ŋga hanyinaakii, ba'a Yahuda, uuzənə ŋga Yakubu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Mariyaama məci Yeesu i ndzəkəŋushi'inə ŋga Yeesu da i hara makinə patə, davə nə tii, təya ləɓə də nə də moodəfə rəŋwə agi kədiinə acii Əntaŋfə taa ŋgutə saa'i.

15Ma agi saa'ita, kə dzii ənji nə'unə də na, kə mbu'i laŋənatii bahə gya'ə da pupusərə. Piita a madətə ahadatii, ca waɓə ka tii, əŋki ci:

16“Ndzəkəŋushi'inəkya, kə waɓi Malaaɓa Ma'yanə da ma Dawuda agyanə Yahuda ətə ɓaarii tə Yeesu ka ənja. Ma waɓənaakii, kə ndzaa tyasə, see a ɗa ki ka gooŋga, waatoo sətsə ɗii tə Yahuda.

17Acii ma Yahuda, kə ndzaa ci ka əndə gaamə, Yeesu ta'i tə ci kaama slənə ka ha rəŋwə ka Əntaŋfə.

18Amma ma ci, kə ɗərəgi ci ra də kwaɓatə upaa ci agi bwaya slənaakii. Ma daba'əkii, ca kulagi aa pa, səkəkii a tsəərəgi, aginaakii a əjagi patə.

19Ənji Urusaliima patə, kə fii tii haalaakii. Ci ɗii kavə tii ləmə ka rəkii də uuratii Akalədama, makə bana, ‘Rə ŋga idəna’.

20Tə'i manaahəkii asəkə ləkaləkatə ŋga Jabuura: ‘Ka ndzaanə nə yaakii uufinə zaɓə, ga əndə a ndzaanə davə.’ Kə nyaahə ənji əsə:

21‘See a ŋgərə əndə'i əndə slənaakii.’ Makə ha'ə ɗii əna, ma ənjinə nja dzəədzə deenə oogə da i Yeesu Slandanaamə taa guci patə,

22'watəginə ka yiɓə bapətisəma ŋga Yoohana ka Yeesu, ha'ə ka saa'itə ŋgirə Əntaŋfə tə ci aadəgyə, ma əndə rəŋwə agi ənjitsa, tyasə, ka ndzaanə nə ci ləɓə deenə, ina baaba madənə ŋga Yeesu agi maməətə ənja.”

23Makə fii ənji ha'ə, təya tadə ənji bəra'i, waatoo Yusufu ətə ci ənjə a 'wa tə ci Barəsaba taa Yusətusə, tii da Matiyasə.

24Wata təya kədii, əŋki tii, “'Ya'ə Slandana, kə shii hə sətə a ədzəmə ənji patə, ɓaarii keenə ahada ənjinə bəra'i taa tə wu ta'i hə,

25kaa ca ŋgərə slənə ŋga əndə sləkeenə ənə kagi Yahuda, makə kə pyalə ci saakii makə sətə dəɓee ka ci.”

26Ma daba'əkii, təya kapaa haalakii akəŋwacii Əntaŋfə kaa ca ɓaarii ka tii taa tə wu ta'i ci. Wata ca ɓaarii ka tii tə Matiyasə. Kə ndzaa Matiyasə ka pu'u aji bəra'inə ŋga masləkee ənja.

Slənə 2

1Makə mbu'ya uusərə ŋga kumənə ŋga Peentakoosa, kə dzatə ənji nə'unə də nə patə ka ha rəŋwə.

2Pii təya fa lyaamanə ŋga uushi dadagyə makə laamənə ŋga mandalə mədə. Wata laamənəkii a nagi kuvətə dzatə tii də nə davə.

3Wata təya nee ka uushi a jiga makə gana ŋga gunə. Ca taala, ca təəkəgi agyanə taa wu patə davə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Malaaɓa Ma'yanə a naanatə ədzəmətii patə, təya ndzaŋə waɓənə də uuranyinə kama kama makə sətə vii Malaaɓa Ma'yanə ka tii waaɓənə.

5Ma gatə də Urusaliima, tə'i Yahudiinə ətə ca ŋgwalə tə Əntaŋfə shiishi agyanə hanyinə ŋga duuniya patə.

6Makə fii ənji wazənə, kə dzii ənji də nə laŋə. Haŋkalatii a gwazəgi, acii kə fii tii təya waɓə də uura ŋga taa ŋgutə əndə ahadatii.

7Kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə, təya ba, “Əntaa ənji Galili nə ənjitsə ca waɓə pata?

8Ya ənа, iitə ɗii mbee tii ka waɓənə də uura ŋga taa ŋgutə əndə ahadaama?

9Wiinə kə shaamə agyanə hanyinə ŋga Parətiya, Madiya, Ilamiya, Misaputamiya, Yahudiya, Kapadasiya, Puntu, Asiya,

10Firigiya, Paməfiliya, Misəra, i da purəŋa Libiya ətə ŋga Sirina, i Yahudiinə da ənjitə dəməgərə agi diina ŋga Yahudiinə, kə shi tii daga də Rooma;

11wiinə kə shi hara ənji gaamə daga də Karita da Arabiya: wanaamə patə ka fanə təya ba agi uuranyinə gaamə tə maŋgwaarə slənətə slənyi Əntaŋfə.”

12Makə gwazəgi haŋkalatii patə, təya ləgwa ahadatii tuu'ina, “Mi saŋə cii kəya moo ɓaariinə kaama?”

13Amma, ma hara ənja, təya gwaŋə ka ŋusənə, əŋki tii, “Kə sii ənjinə ənvwa.”

14Wata Piita a maɗətə da masləkee ənjitə pu'u amən taŋə. Ca maɗee ka uurakii, ca waɓə ka tii, əŋki ci, “Unə ənji Urusaliima da hara Yahudiinə makə nyi, fatəmə ŋga'ə, kaa nya ba koonə:

15ma ənjina, masamə tii ənvwə makə sətsə cuuna hiima, acii ma'ə uusəra magiramə zəku'i.

16Amma, fatəmə kaa nya ba koonə sətə bii anabi Yawalə:

17‘Ma bii Əntaŋfə, ma agi muudinə ŋga zamana, ka shinə nə Malaaɓa Ma'yanə aagyanə ənji patə, manjeevənə goonə ŋguyirənə da makinə, ka ɗanə nə tii anabaakwaanə; ma daguyinə goonə, ka ɓaariinə nə Əntaŋfə ka tii gooŋgaanaakii, masariinə goonə əsə, ka səniinə nə tii.

18Gooŋga boo, ma maviinaaki ŋguyirənə da makinə, ka kyanə nə nyi Malaaɓa Ma'yanaaki aanətii ka saa'ikii, ka ndzaanə nə tii ka anabiinə.

19Ka ɗanə nə nyi sə ŋga hurəshishinə daga dagyə da agyanə hanyinə əsə; ka jiganə nə idənə da gunə da makiirənə mandəkii.

20Ka zhi'iginə nə uusəra ka təkunə. Ka zhi'iginə nə ləgiɗə dizə makə idəna. Ma ətsə patə, ka ɗanə taabu'u nə maɗuunə uusərə ŋga Slandanaamə a mbu'ya.

21Taa wu kədii luupaanə acii Slandana, ka mbəɗənə nə ci.’ ”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Piita a dzə aakəŋwa də banə, əŋki ci, “Unə ənji Isərayiila, fatəmə waɓənaaki ŋga'ə. Ma Yeesu əndə Nazaratu, kə ɓaarii Əntaŋfə oo'i, ci sləkee ka ci, ci nee unə slənyi Əntaŋfə sə ŋga hurəshishinə də baawəɗa laŋə daciikii ahadoonə.

23Aacii unə kavə Əntaŋfə tə ci makə sətə ɗii ci aniya ŋga ɗanə. Kə kavuunə tə ci aacii bwaya ənji, təya gwa'avə tə ci aashi ənfwə, ca əntəgi.

24Amma kə ŋgiragi Əntaŋfə tə ci agi zəmənə ŋga wa, ca maɗee ka ci agi maməətə ənja, acii pooshi wə da baawəɗa agyanəkii bahə ca gigisləpaa tə ci.

25Acii kə waɓi Dawuda agyanəkii, oo'i: ‘Wanyinə ka neenə ka Slandanə akəŋwaciiki taa guci patə, agi tsakənə nə ci tə nyi acii ga nya gugu'i.

26Ci nə ədzəməki ka ɗa mooɗasəka əsə, agi waɓənə nə nyi ŋga mooɗasəka. Taa ŋgahi ka əntənə nə nyi, agi kanə nə nyi na,

27acii kə shii nyi: 'ya'ə Əntaŋfwaakya, paa hə ka vugədəgi əpinaaki aagi ənjagu'u, paa hə ka bwasee ka shishinə ŋga əndə slənaaku kaa ca ɓəsləgi.

28Kə ɓaarii hə ka nyi rəgwanyinə ŋga upaa də əpinə. Ka ɗanə nə nyi mooɗasəkə laŋə, acii agi ndzaanə nə hə da nyi.’ ”

29Piita a dzə aakəŋwa də banə, əŋki ci, “'Ya'ə ndzəkəŋushi'inəkya, takumə kaa nya bagi koonə furəŋə. Ma dzədzəshi'inaamə Dawuda, kə əŋki ci, kə ŋgəɗəgi ənji tə ci, kədəhə daamə nə nə ŋga gu'waakii ka ha'ə dəŋə ənshinə.

30Amma, ma ci ma'ə da i əpinə, anabi nji ci, kə shii ci kə ji'i Əntaŋfə ka ci oo'i, kadə nə əndə rəŋwə agi jijinaakii a ŋgərə dəgələ ŋwaŋuunaakii.

31Agyanə maɗənə ŋga Aləmasiihu agi maməətə ənja waɓi Dawuda ha'ə. Aciikii bii ci, pooshi Əntaŋfə ka bwaseenə ka ci a gu'u. Taa shishinəkii əsə, pooshi ka ɓəslənə.

32Ma Yeesutsa, kə maɗee Əntaŋfə ka ci agi maməətə ənja. Inə ənə ganə patə, seedawanyinə niinə.

33Kə ɗuunətə Əntaŋfə tə ci, ca ndzanee ka ci da ciizəmakii. Əntaŋfə Dii a vii ka ci Malaaɓa Ma'yanə, makə sətə shi ca bii daga ŋukə. Yeesu a pukyagərə keenə əsə, ci ətsə cuuna nee, una fa əsə.

34Acii əntaa Dawuda ŋgirə aadəgyə, amma ci maa, kə bii ci oo'i, ‘Əŋki Əntaŋfə Slandanə ka Slandanəki, ndzaanə gadəvə da ciizəmaki.

35Ka kavənə nə nyi tə ənji daawaanaaku aatsaa səɗəku.’

36Acii ha'ə, wa ənji Isərayiila patə a shii tantanyinə, ma Yeesu ətə gwa'avuunə tə ci aashi ənfwa, tə ci kavə Əntaŋfə ka ndzaanə ka Slandanə da Aləmasiihu.”

37Makə fii ənji ha'ə, kə taɓətə mooɗəfətii, təya ləgwa a ma Piita da a ma hara masləkee ənji, əŋki tii, “Ndzəkəŋushi'ina, iitə ɗaniina?”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Əŋki Piita ka tii, “Baamə ka Əntaŋfə, bwaseemə ka 'waslyakəənə goonə, taa wu ahadoonə, ca luu yiɓə bapətisəma agi ləmə ŋga Yeesu Aləmasiihu, kaa Əntaŋfə a tifyagi koonə 'waslyakəənə goonə, ca vii koonə Malaaɓa Ma'yanaakii.

39Acii koonə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ŋga vii Malaaɓa Ma'yanə da ka manjeevənə goonə da patənə ŋga ənjitə dzaɗə, taa moonə 'wii ci patə aaɓiikii.”

40Kə waɓi Piita ka tii laŋə, ca ka ka tii hiima, əŋki ci, “Təkeemə ka noonə na da bwaya ənji ŋga zamanana koona luupaa də noonə na, acii bwaya ŋgəra'utə nə təya sa.”

41Laŋənatii, kə liwə tii waɓənaakii, ənjə a yiɓə ka tii bapətisəma. Kə mbu'i bahə dəbu'u makkə nə ənjitə vii gooŋga uusərəkii.

42Kə ɗii tii gazhi'waanə ŋga fa sətə nji masləkee ənjə a dzəgunə ka tii, təya ndzaanə də ədzəmə rəŋwə, təya zəmə ka hakii, təya ɗa də'wa ka Əntaŋfə əsə.

43Kə ɗii Əntaŋfə sə ŋga hurəshishinə ŋgaaŋga'ə dacii masləkee ənja, ka ha'ə kə əsəgi ŋgwalənə tə ənji patə.

44Ənji nə'unə patə, kə ndzaa tii rəŋwə, təya viishi patənə ŋga sətə ətee əndə'i əndə ahadatii,

45təya ɗərəmagi də uushi'inatii, təya vii kwaɓakii ka taa wu ətə ətee ahadatii.

46Pukyanə ŋga ha patə, agi dzatənə nə tii də nə asəkə yi ŋga Əntaŋfə də mooɗəfə rəŋwə, təya zəəməshi asəkə yinyinatii də mooɗasəkə da mabanee ma'yanə.

47Təya dəla də Əntaŋfə, təya upaa dəlanə əsə acii ənji patə. Ma Slandana, uusərə patə nə ci ka tsakəvənə aashitii tə ənjitə upaa luupaanə.

Slənə 3

1Ma ka əndə'i uusəra, i Piita da Yoohana a dzə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə ətsə tibisə makkə ŋga kədəwanə, waatoo saa'i ŋga ɗa də'wa.

2Tə'i əndə'i əndə gatə a uura mayi ŋga Əntaŋfə. Ma uura mayitsa, ‘Dagwakii’ ci ənjə a 'wa. Mahurəməsəkii daga poonə tə ci nə əndəkii. Pukyanə ŋga uusəra patə nə ənjaakii ka kiranə tə ci aa dəvə, təya kapaa tə ci, kaa ca kədii sataka acii ənji dzənə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə.

3Makə nee ci ka i Piita da Yoohana təya dəmə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca kədii sataka aciitii.

4Wata i Piita da Yoohana a tsaamə tə ci, əŋki Piita ka ci, “Tsaamuu tiinə.”

5Ca tsaamə tə tii də ŋga'ə. Ma nə ci ka nəhənə, ka upaanə nə ci uushi aciitii.

6Wata Piita a ba ka ci, “Paa nyi da kwaɓa shaŋə, amma, ma səndə upaa nyi, ka viinə nə nyi ka hə. Də baawəɗa ŋga Yeesu Aləmasiihu, əndə Nazaratu, maɗətə, wiiwu.”

7Wata Piita a kəsətə ciinəkii da ciizəma, ca maɗee ka ci. Pii kə upaa səɗəkii da idəkii ŋgeerənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Həryatə əndətə a maɗətə, ca kəŋaanə, ca 'watəgi wiinə. Wata ca dəməgərə atsatii. Ca wii, ca dzə də ləəɗənə, ca dzə də dəlanə də Əntaŋfə.

9Patənə ŋga ənjitə nji davə, kə nee tii ka ci, ca wii, ca dəla də Əntaŋfə.

10Kə shii tii oo'i, mahurəməsə əndətə izee ka kədii sataka a uura mayi ‘Dagwakii’. Acii ha'ə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə nə sətə ɗii tə ci.

11Makə mabwaseemə əndətə ka i Piita da Yoohana, tii atsaa malaɓatə ci ənjə a 'wa malaɓa ŋga Sulayimaanu, ənji patə a kwasə pii pii aaɓiitii, acii kə kəŋee ka tii ka shaŋə nə sətə ɗii.

12Makə nee Piita ka tii, ca ba, “Unə ənji Isərayiila, acii mi saŋə nuunə ka neenə ka hurəshishinə ŋga əndətsa? Acii mi cuuna tsaamə tiina? Ma nuunə ka nəhənə, agi baawəɗa geenə taa camənə geenə cii kəya wii kwa?

13Əntaa ha'ə. Ma Əntaŋfə ŋga i Ibərahiima da Isiyaaku da Yakubu da hara dzədzəshi'inaamə patə, ci vii ɗuunuunə ka Yeesu lawaraakii. Ma una, kə vii unə tə ci aacii gayinə. Makə mwayi Pilaatu kapaanə tə ci, kə kaaree unə.

14Də ha'ə kaaree unə ka Malaaɓa Əndəta, əndə gooŋga, una kədii ka ənjə a kagi koonə tə maɓələ ənja.

15Də ɗanə ha'ə kavuunə tə Əndə vii əpinə ka ɓələginə. Amma kə maɗee Əntaŋfə ka ci agi maməətə ənja. Ma inə əsə, seedawanyinə niinə ŋga maɗənaakii.

16Ma əndənə cuuna nee, kə shii unə tə ci. Də baawəɗa ŋga Yeesu upaa ci ŋgeerənə, acii kə vii inə gooŋga ka ci. Ha'ə nə ci əsə, putə ŋga vii gooŋga geenə ka Yeesu upaa ci jamənə ŋga shishinəkii akəŋwacii unə patə.

17“Ma ənə ha'ə ɗii ndzəkəŋushi'ina, kə shii nyi oo'i, ma unə da i gayinə goonə, dagi ghatə shiinə goonə ɗii unə ha'ə də Yeesu.

18Amma də ha'ə ɗii ka gooŋga nə sətə bii Əntaŋfə da ma anabiinaakii oo'i, ka ciɓənə nə Mataɗəkəyaakii.

19“Acii ha'ə baamə ka Əntaŋfə, zhi'wagimə aaɓiikii, kaa ca tifyagi koonə 'waslyakəənə goonə.

20Maɗa kə ɗii unə ha'ə, ka viinə nə Slandanə koonə shiwunə aasəkə mooɗəfuunə, ka kyanə nə ci koonə də Mataɗəkəyaakii Yeesu. Ci ta'i koonə tə ci.

21Ma Yeesu, kə ɗii tyasə, see a ndzaa ci dagyə zəku'i, taabu'u nə Əntaŋfə a ɗaaɗa uushi'iitə baabii ci da ma malaaɓa anabiinaakii daga ŋukə.

22Muusa maa, kə bii ci oo'i, ‘Ka taɗənə nə Əntaŋfə koonə anabi makə naaki agi ndzəkəŋushi'inuunə. See a foonə sətə nii kəya ba koonə patə.

23Taa wu patə na kaaree ka fanə tə anabita, paa tii ka ndzaanə agi ənji ŋga Əntaŋfə, ka zamaginə nə ənji də tii.’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Ha'ə əsə waɓi hara anabinyinə patə, 'watəginə ka Samuyila da hara anabinyinə ətə shi daba'əkii. Kə waɓi tii agyanə uushi'inə ətə ca ɗaaɗa əndzə'i.

25Ndzəkəŋushi'ina, koonə waɓi Əntaŋfə da ma anabinyiita. Ha'ə əsə koonə da dzədzəshi'inuunə ɗii ci aləkawala, waatoo ətə bii ci ka Ibərahiima, ‘Ka ɗaanənə nə nyi barəkaanaaki aagyanə slikərənyinə ŋga duuniya patə, putə ŋga jijinyinaaku.’

26Ha'ə kə taɗəgi Əntaŋfə lawaraakii, ca sləkee ka ci aahadoonə zəku'i koona upaa barəkaanə daciikii, una bwasee ka bwaya bwayaanə goonə.”

Slənə 4

1Ma i Piita da Yoohana a waɓə ka ənja, wata limanyinə da ŋwaŋwə ŋga soojiinə ətə ca nəhə yi ŋga Əntaŋfə, da Sadukiinə a shi aaɓiitii

2də maɓəzə səka. Ma ɓəzee ka səkətii, acii kə jigunyi i Piita da Yoohana ka ənja, kə bii tii ka ənji oo'i, kə ma'i Yeesu agi maməətə ənja, aciikii ma maməətə ənji patə, kadə nə təya maɗətə da i əpinə.

3Wata təya kəsə tə i Piita, təya pa'əgi tə tii aasəkə kuvə furəshina see pukənə ŋga ha, acii kə uugi uusərə dzənə ka ɗa gəŋwanə.

4Amma, ma agi ənjitə fii waɓənə ŋga masləkee ənja, ɓəzəkii nə ənjitə vii gooŋga. Kə mbu'i laŋənatii bahə dəbu'u tufə.

5Pukənə ŋga ha, wata gayinə da masariinə da maliminə a ləɓə də Urusaliima patə.

6Təya dza də nə da gawə ŋga limanyinə ətə ɗii ləməkii Anasə tii da i Kayafasə i Yoohana i Aləkəsandəra, da i hara slikərənə patə ŋga maɗuunə limanə.

7Təya sləkee ka ənji kaa təya kira tə i Piita da Yoohana, təya kəŋee ka tii akəŋwaciitii, təya ləgwa ka tii, əŋki tii, “Da saŋə upaa unə baawəɗatsa? Wu vii koonə rəgwa ŋga mbəɗəpaanə də mahurəməsə əndətsa?”

8Wata kə cakə Malaaɓa Ma'yanə natənə ədzəmə ŋga Piita. Ca ba ka tii, əŋki ci, “Unə gayinə da masariinə,

9maɗa putə ŋga ŋga'aanə ɗii inə ka mahurəməsə əndətsə ɗii inə mawulakii akəŋwacii unə ənshinə, una ləgwa keenə taa iitə mbə'i ci,

10yoo, see a shii unə da i ənji Isərayiila patə oo'i, də ləmə ŋga Yeesu Aləmasiihu əndə Nazaratu nə əndətsə kəŋə akəŋwacii unə ndaŋə ndaŋə. Ma unə, kə gwa'avuunə tə Yeesu aashi ənfwa, amma kə maɗee Əntaŋfə ka ci.

11Kə waɓi malaaɓa ləkaləkatə agyanəkii oo'i, ‘Ci nə faaratə kaaree unə, ənji ghənəna, amma ci ənəpaa ka faaratə palee də məghərəvənə.’

12Daciikii rəŋwə dyaŋə upaanə ənji mbəɗənə, acii pooshi əndə'i əndə agi duuniya shaŋə ətə vii Əntaŋfə ka ci baawəɗa bahə kaama upaa mbəɗənə daciikii.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Kə nee mətərəkinə ŋga Yahudiinə oo'i, ma i Piita da Yoohana, masoodəfənyinə nə tii. Ma nee tii əsa, tyalakanyinə nə tii, əntaa majaŋga ənji əsə, kə dii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə. Wata təya puləgi oo'i, tii da Yeesu nja ndzaanə.

14Amma, makə nee tii ka əndətə mbədəpaagi i Piita da Yoohana kəŋə aɓitii ndaŋə ndaŋə, kə ətee tii ka rəgwa ŋga da mabizhinə.

15Aciikii təya səbagi tə i Piita da Yoohana agyə, təya da mətərəkinə.

16Əŋki tii, “Iitə danaamə də ənjitsa? Acii gooŋga, ma ahada ənji Urusaliima patə, pooshi əndə mashiimə kə dii tii sə ŋga hurəshishiinə ka shaŋə. Pooshi amə ka mbee ka da mabizhinə əsə.

17Amma, acii ga waɓənəkii a tsakə waazanə ka hara ənja, see a baamə ka tii oo'i, ga təya ənə ka waɓənə ka taa wu də ləmə ŋga Yeesu ma'ə.”

18Wata təya ənə ka 'watənə tə masləkee ənja. Makə dəməgərə tii, təya ba ka tii, əŋki tii, “Goona ənə ka waɓənə taa dzəgunənə ka ənji də ləmə ŋga Yeesu ma'ə daga ənshinə!”

19Amma əŋki Piita da Yoohana ka tii, “Unə də noonə na, lagimə waɓəətsa, mada ŋga'ə akəŋwacii Əntaŋfə keena fa noonə, ina bwasee ka fa naakii.

20Acii ma inə kamə, pooshi inə ka mbee ka ndzaanə zərakə yadə ba ka ənji sətə nee inə da sətə fii inə.”

21Wata mətərəkinə a tsakə ka tii bariya də banə, ga təya ənə ka danə ha'ə ma'ə. Təya kapaa tə tii, pooshi tii upaa rəgwa ŋga ciɓeenə ka tii, acii talakiinə patə, agi duunətənə nə tii tə Əntaŋfə putə ŋga sətə slənyi tii.

22Ma əndətə mbədəpaagi tii də sə ŋga hurəshishinə, kə palee ci ka fəzə ənfwadə pu'unə.

23Makə kapaa ənji tə i Piita da Yoohana, təya ənə satii aahada hara ənji nə'unatii. Təya ba ka tii sətə bii madiigərə limanyinə da masariinə ka tii.

24Makə fii ənji nə'unə ha'ə, təya kədii acii Əntaŋfə də ədzəmə rəŋwə, əŋki tii, “'Ya'ə Slandana, hə tagii ha dadagyə da ha a panə da uunəvə da sətə asəkətii patə.

25Kə waɓi hə da ma dəsəniinə Dawuda lawaraaku. Kə waɓi ci də baawəda ŋga Malaaɓa Ma'yanə, ca ba: ‘Acii mi ci hara slikərənə a ɓəzə səka? Acii mi saŋə ci ənjə a hiima uushi'iitə zaɓa?

26Kə aanyi meeminə ŋga duuniya. Gayinə əsə, kə guŋutə tii də nə kaa təya pa da Əntaŋfə Slandanə da Matadəkəyaakii.’

27Ha'ə makə ətsə dii Hirudusə da Puntiyu Pilaatu, kə ləɓə tii də nə ka hakii asəkə vəraanə da hara slikərənə da ənji Isərayiila agyanə malaaɓa lawaraaku Yeesu matadəkəyaaku.

28Ma sətə dii tii patə, kə dii tii makə sətə mwayi hə agi baawədaaku daga ŋukə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Ma əndzə'i, 'ya'ə Slandana, fatə bwaya uushi'iitsə ci təya baaba agyaniinə. Vii ka lyawarənaaku ŋgeerənə ŋga waaza waɓənaaku yadə ŋgwalənə taa gi'u.

30Tsakuu tiinə, ɓaarii baawəɗaaku, ina mbəɗəpaa də ənji bwanea, ina ɗa uushi'inə ŋga hurəshishinə agi ləmə ŋga malaaɓa lawaraaku Yeesu.”

31Makə uudəpaa tii ɗa də'wa, hatə ɗii tii davə patə, gaŋgəzənə. Wata kə cakə Malaaɓa Ma'yanə naanatənə tə tii patə. Təya ndzaŋə waaza waɓənə ŋga Əntaŋfə yadə ŋgwalənə.

32Ənjitə vii gooŋga patə, kə ndzaa tii də mooɗəfə rəŋwə, haŋkalatii rəŋwə əsə. Pooshi əndə banə oo'i, ma sətə ɗii ka naakii, kə ndzaa ka naakii daanəkii. Amma, maləɓəkii nə tii patə anə uushi'inatii.

33Də baawəɗa laŋə baabii masləkee ənji tə maɗənə ŋga Yeesu Slandana agi maməətə ənji makə sətə nee tii. Kə ɗii Əntaŋfə barəkaanə aagyanətii patə ka shaŋə shaŋə.

34Pooshi maagha agitii əsə. Acii patənə ŋga ənjitə da ratii taa yatii, kə ɗərəmagi tii, təya kira kwaɓakii,

35təya kapaa akəŋwacii masləkee ənja, masləkee ənjə a təkə ka taa ŋgutə əndətə ətee ahada ənji nə'unə.

36Ha'ə tə'i əndə'i əndətə ɗii ləməkii Yusufu agi slikərənə ŋga Leewi. Masləkee ənjə a ɗəkə ka ci ləmə Barənaba, makə bana, ‘Mavii ŋgeerənə ka ənja’. Poonə tə ci, anə hanyinə ŋga Kipərusə.

37Tə'i raakii, ca ɗərəmagi, ca kira kwaɓakii, ca kapaa akəŋwacii masləkee ənja.

Slənə 5

1Amma tə'i əndə'i əndə ɗii ləməkii Ananiya tii da minaakii Safiira. Ca ɗərəmagi də əndə'i ratii.

2Də shiinə ŋga minaakii ca umbee ka hara kwaɓakii, ca kərə harakii, ca kapaa akəŋwacii masləkee ənja, ca ɗatə makə patə vii ci.

3Wata əŋki Piita ka ci, “Ya hə Ananiya, mi saŋə kapaa hə rəgwa ka Seetanə a dəməgərə aa mooɗəfəkwa? Wiinə kə jirakə hə ka Malaaɓa Ma'yanə, ha umbee ka hara kwaɓa ŋga rə goonə.

4Daga hə ma'ə maɗərəmagimə, naaku nə rəkii. Makə ɗərəmagi hə əsə, əntaa naaku nə kwaɓakii kwa? Iitiitə 'watəgi hə kaala hiima ŋga ɗa bwaya slənətsa? Əntaa ka ənji jirakə hə, amma ka Əntaŋfə.”

5Makə fii Ananiya waɓəətsa, wata ca kulagi, ca əntəgi. Ədzəmə ŋga ənji fanə patə, kə lagi.

6Wata daguyinə a shi, təya haɗətə tə ci, təya ŋgiragi tə ci agyə, təya ŋgəɗəgi.

7Ma daba'ə bahə tibisə makkə, minaakii a shi, ki mashiimə sətə ɗii tə ŋgurii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Əŋki Piita ka ki, “Bawə ka nyi, ha'ə makə ətsə nə kwaɓa ŋga rətə goonə ɗərəmagyuunə kwa?” Kya ba, “Awa, ha'ə ɗərəmagiinə.”

9Wata əŋki Piita ka ki, “Mi saŋə guŋunuunə də ma ka təɓə Ma'yanə ŋga Slandana? Fawə ənyanə ŋga daguyiitə ŋgə'i tə ŋgurəku. Watiitsə kə mbu'ya a makuvə. Ka ŋgərəginə nə tii tə hə agyə naaku əsə.”

10Wata kya kulagi atsaa səɗəkii, gudərəslə kya əntəgi. Daguyiitə a gimagərə, təya lapaa tə ki mantəkii. Wata təya ŋgərəgi tə ki agyə, təya dzə ka ŋgəɗəginə tə ki ataŋgala ŋgurii.

11Wata ədzəmə ŋga ənji nə'unə patə a lagi da ənjitə fii sətə ɗaaɗii patə.

12Ma masləkee ənja, kə slənyi tii sə ŋga hurəshishinə laŋə ahada ənja. Patənə ŋga ənjitə vii gooŋga əsə, agi dzatənə nə tii də nə də ədzəmə rəŋwə atsaa malaɓatə ci ənjə a 'wa Malaɓa ŋga Sulayimaanu.

13Ma hara ənjitə pooshi vii gooŋga, kə ŋgwali tii ka guŋutə də nə da tii, amma agi dəlanə nə tii də tii.

14Ma ənjitə vii gooŋga ka Slandana, ŋguyirənə da makinə, tsakənə da tsakənə nə laŋənatii, təya ləɓə də nə da hara ənji nə'unə.

15Putə ŋga ətsə ha'ə, kə kyaara ənji ənji bwanea aa rəgwa da i ədəratii da ədzatii, təya banee ka tii; acii maa kə mbu'ya Piita, taa iitiitə mbu'u ka paləginə nə məndzaaŋgu'inaakii agyanə hara ənji bwaneatii.

16Kə shiishi hara ənji ɓəzəkii əsə daga ka giwanyiitə guŋutə də Urusaliima patə, təya kira ənji bwaneatii da ənji ginaajinyinə. Patə, kə mbə'i tii əsə.

17Ma gawə ŋga limanyinə da patənə ŋga ənjitə ci təya ndzaanə, waatoo kurəgə ŋga Sadukiinə, kə shirəhə tii ka masləkee ənji ka shaŋə.

18Təya kəsə tə tii, təya kərə tə tii aa furəshina, təya pa'əgi tə tii.

19Amma, ma davəɗə, wata malaa'ika ŋga Əntaŋfə a shi, ca wunəgi makuvənyinə ŋga furəshina, ca əjagi tə masləkee ənji, ca ba ka tii:

20“Dzəmə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, una waɓə ka ənji agyanə kura əpinə.”

21Makə fii masləkee ənji ha'ə, təya palə tsəɗakə, təya dəməgərə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, təya dzəgunə ka ənja. Pukənə ŋga ha, gawə ŋga limanyinə a shigi da ənjaakii, ca fə'ya mətərəkinaakii da matakəŋwanyinə ŋga Isərayiila patə. Təya sləkee ka soojiinə aa furəshina ka fə'yanə tə masləkee ənja.

22Mbu'unə nə soojiinə aa furəshina, malamə tii tə masləkee ənja. Wata təya ənya ka banə ka mətərəkinə,

23əŋki tii, “Kə lapaa inə makuvənyinə mapa'əkii dəŋə dəŋə, ənji nəhənə əsə, patə nə tii davə. Amma, ma wunəginiinə makuva, pooshi inə lii tə tii davə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Makə fii ŋwaŋwə ŋga soojiinə da madiigərə limanyinə, kə dzəgəpaa tə tii ka shaŋə nə sətə ɗii tə masləkee ənja. Mashiimə tii taa mi na uudə ba'a.

25Wata əndə'i əndə a shi aaɓiitii, ca ba ka tii, əŋki ci, “Ma ənjitə pa'əgyuunə ŋga mbəɗə asəkə furəshina, watiitə asəkə yi ŋga Əntaŋfə ka dzəgunənə ka ənja.”

26Wata ŋwaŋwə ŋga soojiinə da ənjaakii a palə ka 'wanə tə tii, amma əntaa də ŋgeerənə, acii kə ŋgwali soojiinə ga ənjə a kaalatə tə tii də faariinə.

27Makə kira tii tə masləkee ənja, təya kəŋee ka tii akəŋwacii mətərəkinə. Gawə ŋga limanyinə a ba ka tii,

28“Kə shiina bii koonə də ŋgeerənə, goona dzəgunə də ləmə ŋga əndətsə ma'ə, amma wiinə kə guŋutəgyuunə də Urusaliima də dzəgunəətsə goonə. Ha'ə maa, ŋga'ə koonə nə ləɓeenə keenə da idənaakii.”

29Wata əŋki Piita da hara masləkee ənji ka tii, “Tyasə ka Əntaŋfə gərə'uniinə palee ka ənda.

30Ma unə, unə ɓələgi tə Yeesu də gwa'avənə tə ci aashi ənfwa. Amma kə maɗee Əntaŋfə ŋga dzədzəshi'inaamə ka ci agi maməətə ənja.

31Ka ci vii Əntaŋfə məghərəvənə əsə, ca ndzanee ka ci da ciizəmakii, kaa ca ndzaa ka gawə da maluwa, ca ɓaarii ka ənji Isərayiila rəgwa ŋga baanə ka ci, təya upaa tifyaginə ŋga 'waslyakəənatii.

32Ma inə, seedawanyinə niinə ŋga uushi'iitsa, ha'ə maa nə Malaaɓa Ma'yanə ətə vii Əntaŋfə ka ənjitə ca muu aaya ka ci.”

33Makə fii mətərəkinə ha'ə, səkətii a ɓəzəgi. Ha'ə kə mwayi tii ɓələnə tə tii.

34Amma tə'i əndə'i əndə Farisa ahadatii ətə ɗii ləməkii Gamaliyalə. Ma ca, mashii bariya nə ci. Gawə nə ci əsə akəŋwacii ənji patə. Ca maɗətə, ca ba ka soojiinə wa təya fəɗəgi tə masləkee ənji agyə zəku'i.

35Makə dəməgi tii, ca waɓə ka mətərəkinə, əŋki ci, “'Ya'ə ndzəkəŋushi'inə, ənji Isərayiila, hiimatəmə ŋga'ə sətə cuuna moo ɗanə də ənjitsa.

36Ma wanyiinə dzəgi aa ba'a, kə shigi Tawəda da ba'akii bahə gya'ə ənfwaɗə ətə ca nə'u tə ci. Kə zhi'wee ci ka naakii nə ka uushi. Amma kə ɓələgi ənji tə ci. Ənji nə'unə tə ci patə əsə, kə yiigəɗəgi tii. Sətə mwayi tii ɗanə patə, kə ndzaanə ka uushi ŋga zaɓə.

37Ma daba'əkii, saa'i ŋga ɓaana ənja, kə shigi Yahuda əndə Galili. Kə 'wii ci ənji ka nə'unə tə ci, amma kə ɓələgi ənji tə ci əsə. Ənjaakii patə əsə, kə yiigəɗəgi tii.

38Acii ha'ə, shigimə agi waɓənə ŋga ənjitsə ca nə'u tə Yeesu, una bwasee ka tii. Acii maɗa əndə ca ba ka tii ɗa tsarə slənətsa, kadə na dzəgi.

39Amma, maɗa Əntaŋfə ca ba ka tii ɗa tsarə slənətsa, pooshi unə ka mbee ka uulaginə tə tii. Nəhəmə acii goona ɗii panə da Əntaŋfə.” Wata mətərəkinə a luu waɓənə ŋga Gamaliyalə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40Təya 'wagərə tə masləkee ənja, təya ba ka soojiinə, wa təya fəslə tə tii, təya ba ka tii, “Goona ənə ka waɓənə ka ənji də ləmə ŋga əndətsə ma'ə!” Ma daba'əkii, wata təya kapaa tə tii.

41Masləkee ənjə a gimagi satii ahada mətərəkinə, təya palə də mooɗasəkə ka shaŋə, acii kə mbu'utə Əntaŋfə də tii kaa təya sa ŋgəra'wə da ciɓa ka putə ŋga ləmə ŋga Yeesu.

42Pukyanə ŋga uusərə patə, taa asəkə yi ŋga Əntaŋfə, taa asəkə yinyinə, mabwaseemə tii ka dzəgunənə da waazanə ka ənji oo'i, Yeesu nə Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə.

Slənə 6

1Ma ka saa'ita, makə ci laŋənə ŋga ənji nə'unə tə Yeesu a dzə də tsakənə, kə ŋgiirə hara Yahudiinə ənji nə'unə ma, waatoo Yahudiitə ca waɓə uura Gərikə, oo'i, kə bwasee Yahudiinə ənji nə'unə ətə ca waɓə uura Yahuda ka mooryafinə ətə ca waɓə uura Gərikə, pooshi tii agi upaa sətə ci ənjə a təkə taa ŋgutə uusəra.

2Wata masləkee ənji pu'u aji bəra'i a dzatə də ənji nə'unə patə, təya ba ka tii, “Madəɓeemə ina bwasee ka waaza waɓənə ŋga Əntaŋfə, ina dzəgərə aagi təkə zəma.

3Acii ha'ə, ndzəkəŋushi'inə, tagimə ənji məɗəfə ahadoonə ətə ci ənjə a dəla də tii, ətə da Malaaɓa Ma'yanə a mooɗəfətii da hiima əsə. Tə tii kavənə ənji aanə slənətsa.

4Ma inə neenə, ina ɗa gazhi'waanə ŋga ɗa də'wa da waaza waɓənə ŋga Əntaŋfə.”

5Ma sətə bii masləkee ənja, kə kaɗeesəkə ka ənji nə'unə patə. Wata təya taɗə tə Sətəfanu, acii ma ca, əndə vii gooŋga nə ci ka shaŋə, manakii də Malaaɓa Ma'yanə əsə. Təya taɗə əsə tə Filibusə da Pərəkwara da Nikanoorə da Timoonə da Parəmina da Nikoolawusə əndə Antakiya, əndətə shi a dəməgərə aagi diina ŋga Yahudiinə.

6Təya kira tə tii aakəŋwacii masləkee ənji. Masləkee ənjə a ɗaanə ka tii də'wa, təya kavə ciinətii aanətii.

7Yoo, kə gi waɓənə ŋga Əntaŋfə aakəŋwa aakəŋwa. Agi tsakənə nə laŋənə ŋga ənji nə'unə də Urusaliima, ɓəzəkii agi limanyinə əsə vii gooŋga ka Yeesu.

8Ma Sətəfanu, kə ɗii Əntaŋfə ka ci pwapoonə, ca vii ka ci baawəɗa laŋə, kaa ca ɗa sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə ahada ənja.

9Amma tə'i hara Yahudiinə ətə izee ka dza də nə asəkə kuvə də'wa ətə ci ənjə a 'wa “Kuvə ŋga Dimwanyinə”. Kə shi tii daga də Sirina da i Aləkəsandəriya. Tə'i harii Yahudiinə əsə ətə shi daga də Silikiya da Asiya. Kə ɗii tii mabizhinə da Sətəfanu.

10Amma kə təkuree tii ka uurənə tə ci, acii kə waɓi ci də hiimatə vii Malaaɓa Ma'yanə ka ci.

11Wata təya ŋgaaŋgagi ənji də kwaɓa, ənjitə a ba oo'i, “Kə fii inə ca dzaana tə Muusa, ca bərapaa tə Əntaŋfə əsə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Də ha'ə maɗee tii ka ədzəmə ŋga matakəŋwanyinə da maliminə da hara ənji patə. Təya əbuunə aanə Sətəfanu, təya kəsə tə ci, təya kərə aakəŋwacii mətərəkinə.

13Wata təya kira ənji vii seedanə ŋga jirakənə, ənjitə a ba, “Ma əndətsa, paa ci ka təkənə da waɓə bwaya uushi'inə aashi malaaɓa yi ŋga Əntaŋfə da i bariya ŋga Muusa.

14Acii kə fii inə kə bii ci oo'i, ma Yeesu əndə Nazaratuta, ka uulaginə nə ci maɗuunə kuvətsə ŋga Əntaŋfə. Ca zhi'wee ka alə'aadanyiitə vii Muusa kaamə.”

15Tsaamənə nə mətərəkinə tə Sətəfanu. Ma təya nee patə, ma kəŋwaciinəkii, makə ŋga malaa'ika.

Slənə 7

1Gawə ŋga limanyinə a ləgwa ka Sətəfanu, əŋki ci, “Gooŋga bii tii nii?”

2Əŋki Sətəfanu, “Ndzəkəŋushi'inəki da dəsənəkya, fatəmə kaa nya ba koonə. Ma Əntaŋfə Əndə məghərəvənə, kə shigi ci ka dzədzəshi'inaamə Ibərahiima daga ci ma'ə anə hanyinə ŋga Misaputamiya, ci ma'ə madzəmə aa Haranə zəku'i.

3Əntaŋfə a ba ka ci: ‘Maɗəgi anə hanyinaaku, ha bwasee ka duuraaku, ha dzə aagyanə hanyiitə nii kya ɓaarii ka hə.’

4Wata ca bwasee ka hanyinə ŋga Kalədiya, ca dzə ka ndzaanə də Haranə. Makə əŋki dii, Əntaŋfə a ŋgiratə tə ci, ca kira tə ci aanə hanyiinə ɗii unə anəkii əndzə'i.

5Ma saa'yakii, pooshi Əntaŋfə vii ka Ibərahiima taa ha ŋga kapaa səɗəkii anə hanyinəkii kaa ca ndzaa ka naakii. Amma, taa ŋgahi pooshi uuzənə ŋga Ibərahiima saa'ita, patə da ha'ə kə bii Əntaŋfə ka ci: ka viinə nə ci ka ci hanyinəkii tii da slikərənaakii ŋga ba'akii.

6Əntaŋfə a tsakə banə ka ci: ‘Kadə nə manjeevənaaku a ndzaanə anə məshipətə hanyinə, təya ndzaa ka maviinə, ənjə a ciɓə də tii ŋga fəzə gya'ə ənfwaɗə.’

7Əŋki ci əsə: ‘Kadə nii kya la gəŋwanə agyanə ənjitə nə manjeevənaaku a slənə ka tii. Daba'ə ha'ə, təya ma'yagi anə hanyinəkii, təya shi ka paslənə tə nyi ganə.’

8Wata Əntaŋfə a ɗa aləkawalə də ryaminyanə ahadatii da Ibərahiima. Kə pwayi Ibərahiima tə Isiyaaku. Ca ryaminya tə ci ka tighəsənə ŋga uusəra. Isiyaaku a poo tə Yakubu, ca ryaminya tə ci. Ha'ə ɗii Yakubu əsə ka dzədzəshi'inaamə pu'u aji bəra'i.

9“Amma, ma dzədzəshi'inaamə, kə shirəhə tii ka əndə'i ndzəkəŋushi'inətii, waatoo Yusufu, təya ɗərəmagi də ci aanə hanyinə ŋga Misəra. Amma kə ndzaa Əntaŋfə kədəhə da ci,

10ca ŋgiragi tə ci agi ŋgəra'waakii patə. Kə vii ci ka ci pwapoonə da hiima akəŋwacii Fəriauna, ŋwaŋwə ŋga Misəra. Fəriauna a kavə tə ci ka gawə agyanə taa mi patə anə hanyinə ŋga Misəra da asii gakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Ma saa'ikii, kə ɗii məza maɗəfənə anə hanyinə ŋga Misəra da Kana'ana patə. Kə ciɓee maɗəfənəkii ka ənji ka shaŋə. Ha'ə kə təkuree dzədzəshi'inaamə ka sə ŋga adənə.

12Amma, makə fii Yakubu tə'i sə ŋga adənə anə hanyinə ŋga Misəra, ca sləkee ka manjeevənaakii aadəvə, dzənə ŋga təkəŋwanə.

13Makə ənyi tii aa Misəra ŋga bəra'inə, ma saa'ikii, kə ɓaarii Yusufu naakii nə ka ndzəkəŋushi'inəkii. Də ha'ə əsə shii Fəriauna tə ndzəkəŋushi'inə ŋga Yusufu.

14Wata Yusufu a sləkee ka 'wanə tə dii, waatoo Yakubu da i yaakii patə, ənji məɗəfə pu'unə aji tufə nə tii.

15Yakubu a maɗə, ca palə aa Misəra. Davə əntəgi ci da hara dzədzəshi'inaamə.

16Makə məətəgi tii, ənjə a kira tə tii aa Sikamə. Davə ŋgəɗəgi ənji tə tii a gu'əndə ŋga Ibərahiima ətə shi ca ɗərəgi acii manjeevənə ŋga Hamoorə də Sikamə.

17“Makə uugi saa'i ɗanə kədəhə, waatoo saa'itə shi Əntaŋfə a bii ka Ibərahiima oo'i, ka ɗanə nə ci ka ci sətə bii ci, kə cakə ənji gaamə ɗanə laŋə də Misəra.

18Ha'ə kə ŋgirə əndə'i kura ŋwaŋwə aa dəgəla. Ma kura ŋwaŋutsa, paa ci sha fii habara ŋga Yusufu.

19Kə fyaraanə ci ka dzədzəshi'inaamə, kə ciɓə ci də tii ka shaŋə. Ha'ə kə bii ci ka tii, tyasə a vugədəgi tii manjeevənatii acii ga təya girə əpinə.

20Saa'ikii pwayi ənji tə Muusa. Ma Muusa, kə ndzaa ci ka dagwa uuzənə akəŋwacii Əntaŋfə. Kə girə ənji tə ci ŋga ləgiɗə makkə asii ga dii.

21Makə nee tii, pooshi bahə kapaanə tə ci asii ma'ə, təya ŋgərə tə ci, təya kapaanə a babara. Wata uuzənə ŋga Fəriauna minəkii a ŋgərə tə ci, kya gərətə makə uuzənatə ŋga səkətə.

22Kə dzəgunətə ənji tə ci də shiinə ŋga Misəra patə. Ha'ə kə ndzaa ci ka ŋgurə waɓənə da slənə patə.

23“Makə mbu'i Muusa fəzə ənfwaɗə pu'unə, kə shi a ədzəməkii nə dzənə ka tsaamətənə tə ndzəkəŋushi'inəkii ənji Isərayiila.

24Makə gi ci, wata ca lapaa tə əndə'i əndə Misəra ka ciɓənə də əndə Isərayiila, wata ca kəsətə tə əndə Misərata, ca dəgəgi tə ci rəŋənə. Də ha'ə ki'i Muusa ka əndə Isərayiilatə naakii.

25Kə hiimii Muusa ka shiinə nə ənji Isərayiila oo'i, daciikii nə Əntaŋfə a luupaa tə tii. Amma, maneemə tii anəkii taa gi'u.

26Pukətə hakii əsə, ca lapaa tə ənji Isərayiila bəra'i ka panə. Ca alə haɗatənə də tii, ca ba ka tii oo'i: ‘Ya una, ndzəkəŋushi'inə nuunə. Mi saŋə cuuna pa?’

27Ma əndətə ali haliminə ŋga ndzəkəŋuci, kə dzagi ci tə Muusa ataŋgala, ca ba: ‘Wu saŋə kapaa tə hə ka gawə da mala gəŋwanə ahadeena?

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Ŋga'ə ka hə nə ɓələ tə nyi makə ətə ɓələgi hə tə əndə Misəratə ŋga mbəɗə kwa?’

29Makə fii Muusa ha'ə, ca huyipaa saakii aanə hanyinə ŋga Madiyanə, ca ndzaa davə. Davə pwayi ci manjeevənə uuji ŋguyirənə bəra'i.

30“Ma daba'ə fəzə ənfwaɗə pu'unə, kə jigagi malaa'ika ka Muusa agi bilinə, ci ataŋgala giŋwə ŋga Siina. Kə jigagi ci də gana ŋga gunə dagi ba.

31Makə nee Muusa, kə ɗii ka ci ka sə ŋga hurəshishinə, ca əntsahə aaɓii guutə ca ətsa kaa ca tsaamətə ŋga'ə. Wata ma ca fa, uura ŋga Slandanə a waɓə də ci,

32uu'i ci: ‘Nyi nə Əntaŋfə ətə ci dzədzəshi'inəku a paslə tə ci, waatoo Əntaŋfə ŋga Ibərahiima, da ŋga Isiyaaku, da ŋga Yakubu.’ Makə fii Muusa ha'ə, wata shishinəkii a udzə. Ca ŋgwaləgi dəŋwa'ə ka tsaamənə.

33Wata Əntaŋfə a ba ka ci: ‘Dəəɗəgi ɓiɓinaaku, acii ma hatsə kəŋaanə hə davə, malaaɓa ha.

34Neenə nee nyi ka ciɓənə ŋga ənjaaki də Misəra. Kə fii nyi ŋgi'inatii, kə jimagərə nyi kaa nya luupaa tə tii. Shiwa kaa nya sləkee ka hə aa Misəra.’

35“Ma Muusa, kə kaaree ənji Isərayiila ka ci, təya ba ka ci: ‘Wu saŋə kavə tə hə ka gawə da mala gəŋwanə ahadeena?’ Amma tə ci sləkee Əntaŋfə kaa ca ndzaa ka gawə da maluwatii əsə dagi tsakənə ŋga malaa'ikatə jigagi ka ci dagi ba.

36Ci əsə fə'yagi tə tii də Misəra, ca ta ka tii kəŋwanə, ca ɗa uushi'inə ŋga hurəshishinə də Misəra, da a gəərə ətə ɗii ləməkii Madizə Gəəra. Kə ɗii ci ha'ə agi bilinə ŋga fəzə ənfwaɗə pu'unə əsə.

37Ci nə Muusatə bii ka ənji Isərayiila oo'i: ‘Ka taginə nə Əntaŋfə koonə anabi makə naaki agi ndzəkəŋushi'inuunə.’

38Ci nə əndə agi ənjitə dzatə də nə agi bilinə, waatoo dzədzəshi'inaamə ənji Isərayiila. Kə ndzaa ci da malaa'ikatə waɓi ka ci agyanə giŋwə ŋga Siina. Ci əsə liwa waɓənə ŋga əpinə acii Əntaŋfə ka kiranə kaamə.

39“Amma kə naanagi dzədzəshi'inaamə ka fanə tə Muusa. Təya kaaree ka ci. Mooɗəfətii a ənə ka ənənə aa Misəra əsə.

40Əŋki tii ka Haruna: ‘Ɗawə kaamə uuləmə kaa ca ta kaamə kəŋwanə. Acii ma Muusanə ŋgiragi taamə də Misəra, mashiimaamə sətə ɗii tə ci.’

41Təya ɗatə uuləmə ka saa'ita, ətə ca pusha tə uundzə la. Təya paslə tə ci də laala uura ŋga uushi'inə, təya ɗa mooɗasəkə ŋga sətə ɗatə tii də ciinətii.

42Amma kə zhi'igi Əntaŋfə ka tii də ba'a, ca bwasee ka tii kaa təya paslə tikisanyinə. Wiinə sətə naahətə anabiinə agyanətii: ‘Unə ənji Isərayiila, ka nyi laalii unə uura ŋga uushi'inə, una dzakəgi ka nyi sataka agi fəzə ənfwaɗə pu'unə agi bilinə kwa? Poosha.

43Kə ŋgiruunə kuvə sləmə goonə Malookə da uuləmə goonə ətə pusha tikisa, waatoo Ramfa. Ma təya, uuləmənyiitə ɗaaɗii unə koona paslə tə tii. Acii ha'ə, ka paləgərənə nə nyi duunə aa taŋəgi Babila.’ ”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44Sətəfanu a tsakə banə, əŋki ci, “Ma dzədzəshi'inaamə, kə kəsəpaa tii kuvə kuvə'unə saa'itə tii agi bilinə. Ci ca ɓaarii oo'i, kədəhə nə Əntaŋfə da tii. Kə ɗatə tii kuvə kuvə'unəkii əsə makə sətə bii Əntaŋfə ka Muusa, makə sətə nee ci əsə.

45Ha'ə makə liwə dzədzəshi'inaamə kuvəkii, kə ŋgəəriinə tii ha'ə ka saa'i ŋga Jasəwa. Makə lakəənə Əntaŋfə slanjii hanyinə akəŋwaciitii, hanyinəkii a ndzaa ka natii, kə kəsəpaa tii kuvə kuvə'uuta, ha'ə mbu'ya ka zamana ŋga Dawuda əsə.

46Ma Dawuda, kə upaa ci pwapoonə ŋga Əntaŋfə, ca kədii barəkaanə kaa ca ghənə maɗuunə kuvə ka Əntaŋfə ətə pasli Yakubu tə ci.

47Amma Sulayimaanu ghənyi kuvəkii.

48Patə da ha'ə, ma maɗuunə Əntaŋfə, paa ci ka ndzaanə asəkə kuvənyiitə ghənyi ənji ka ci. Makə sətə bii anabi Isaaya oo'i:

49‘Ma bii Əntaŋfə, ma ha dagyə, ci nə dəgələ ŋwaŋuunaaki; ma hanyinə, ci nə ha ŋga ɗəkə səɗəki. Kuvə mi ghənənuunə ka nya? Ɲgutə ha nə ha ŋga əpisəkaakya?

50Əntaa də ciinəki ɗaaɗii nyi uushi'iitsə patə kwa?’ ”

51Sətəfanu a dzə aakəŋwa də banə ka tii, əŋki ci, “Ma una, mandaləkii nə mooɗəfuunə, pooshi unə ka fa waɓənə taa gi'u. Kə kaaree unə ka fa tə Malaaɓa Ma'yanə taa guci patə. Kə ŋgiruunə dərəpə ŋga dzədzəshi'inuunə.

52Tə'i taa rəŋwə agi anabiinə ətə pooshi dzədzəshi'inuunə ciɓee kwa? Kə ɓələgi tii ənjitə sləkee Əntaŋfə ka tii ka baaba shinə ŋga Əndə Gooŋga. Ma Əndə Gooŋgatsa, kə kaaree unə ka ci əsə, una ɓələgi tə ci.

53Unə liwə bariya dacii malaa'ika. Amma, manə'utəmuunə bariyaakii əsə.”

54Makə fii mətərəkinə ŋga Yahudiinə tə waɓəətə ɗaaɗii Sətəfanu ka tii, kə ɓəzəgi səkətii ka shaŋə. Əbwyanə tə tii asəkətii nə maɓətəsəkəkii.

55Amma, ma Sətəfanu, manakii nə ci də Malaaɓa Ma'yanə. Ca tsaamə aadəgyə. Wata ca nee ka məghərəvənə ŋga Əntaŋfə, ca nee ka Yeesu kəŋə da ciizəma Əntaŋfə əsə.

56Ca ba, “Kə nee nyi ka səkəntaŋfə mawunəkii, nya nee ka Uuzənə ŋga əndə kəŋə da ciizəma Əntaŋfə.”

57Makə uugi mbeenə ka tii nə sə'wa maɓətəsəkəkii, wata təya kaala vurənə, təya njiikəgi liminətii, təya dzaanə ka ci də nə patə,

58təya ələgi tə ci aa ba'a vəranə kaa təya kaala tə ci də faariinə. Seedawanyiinə əsə, təya səəɗəgi kəjeerənatii, təya pukəpaa aɓii əndə'i uundzə dagwa ətə ɗii ləməkii Sawulə.

59Ma təya kaala tə Sətəfanu də faariinə, ca dzə də ɗa də'wa, “'Ya'ə Slandanəki Yeesu, luuwə ma'yanaaki.”

60Wata ca gərə'waanə, ca ŋgəree ka uurakii ka waɓənə, əŋki ci: “'Ya'ə Slandana, tifyagi ka tii 'waslyakəətsatii.” Makə uugi ci baginə ha'ə, wata ca əntəgi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Slənə 8

1Ma Sawulə, kə luuvə ci ɓələnə tə Sətəfanu.

2Kə ŋgirə hara ənji nə'unə tə wə ŋga Sətəfanu, təya ŋgədəgi, təya tuu waakii ka shaŋə.

3Ma Sawulə, kə ciɓə ci də ənji nə'unə tə Yeesu ka shaŋə. Ha'ə kə giimə ci ka yi ka yi ka kəəsənə tə tii, ŋguyirənə da makinə patə, ca əjigərə tə tii aa furəshina.

4Ma ənji nə'uutə yiigədəgi, kə kirə tii waɓənə ŋga Əntaŋfə taa aama patə gi tii.

5Filibusə əsə, kə pyalə ci aasəkə madʊunə vəranə ŋga Samariya, ca ba ka ənjitə davə waɓənə agyanə Yeesu Matadəkii ŋga Əntaŋfə.

6Makə fii daɓaala tə sətə ci Filibusə a ba ka tii, təya nee ka sə ŋga hurəshishiitə cii kəya dʌadʌ əsə, təya kavə hiimatii ka sətə cii kəya ba ka tii patə də ədzəmə rəŋwə.

7Acii kə gimagi ginaajinyinə ashi ənji ɓəzəkii də kaala vurənə. Kə mbə'i mahurəməsə ənji da mədərənyinə laŋə əsə.

8Kə dʌii ənji maŋushinə ka shaŋə də Samariya.

9Ma asəkə vəraatsə əsə, tə'i əndə'i əndə ətə dʌii ləməkii Simoonə. Kə dʌii ci uushi'inə ŋga hiila laŋə. Ha'ə kə dzəgəpaa tə ənji Samariya patə ka shaŋə. Ha'ə kə zhi'wee ci ka naakii nə ka madʊunə uushi.

10Aciikii patənə ŋga ənja, gayinə da talakiinə, kə luuvə tii sətə dʌadʌii ci, təya ba, “Wiitsə baawədʌ ŋga Əntaŋfə ka shaŋə ətə ci ənjə a ba.”

11Təya nə'u tə ci, acii kə ta'avə ci ka dʌ ka tii sə ŋga hiila.

12Amma, makə fii tii waazanə ŋga Filibusə agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə da ŋunyi waɓənə ŋga Yeesu, ŋguyirənə da makinə patə, kə luuvə tii, təya luu yiɓə bapətisəma.

13Ha'ə nə Simoonə əsə, kə luuvə ci, ca luu yiɓə bapətisəma, ca nə'u tə Filibusə. Makə nee ci ka madiigərə sə ŋga hurəshishiitə ci Filibusə a dʌ, kə dzəgəpaa tə ci ka shaŋə.

14Makə fii masləkee ənji də Urusaliima oo'i, kə liwə ənji Samariya waɓənə ŋga Əntaŋfə, təya sləkee ka i Piita da Yoohana aahadatii.

15Makə mbu'i tii aa dəvə, kə dʌii tii ka ənji də'wa kaa təya upaa Malaaɓa Ma'yanə.

16Acii kə liwə tii yiɓə bapətisəma agi ləmə ŋga Yeesu Slandana, amma ma'ə tii ma'upaamə Malaaɓa Ma'yanə.

17Ma i Piita da Yoohana a dʌ ka tii də'wa, təya kavə ciinətii aanətii, wata təya upaa Malaaɓa Ma'yanə.

18Makə nee Simoonə kə upaa ənji Malaaɓa Ma'yanə acii putə ŋga kavə ciinə ŋga masləkee ənji aanətii, wata ca dʌ rəgwa ŋga vii kwaɓa ka masləkee ənja.

19Əŋki ci ka tii, “Ndiimə ka nyi baawədʌtsa, kaa nya shii kavə ciinəki aanə ənda, ca upaa Malaaɓa Ma'yanə əsə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Amma Piita a ba ka ci, “Wa Əntaŋfə a zamagi də hə da kwaɓaaku. Ma nə hə ka nəhəna, ka upaanə nə hə viinə ŋga Əntaŋfə də kwaɓa kwa?

21Əntaa slənaaku ətsa, acii pooshi ədzəməku camə akəŋwacii Əntaŋfə.

22Acii ha'ə, baawə ka Əntaŋfə putə ŋga bwaya uushi'iitə hiimii hə, ha kədii aciikii; mbu'u ka tifyaginə nə ci ka hə sətə hiimii hə asəkə moodəfəku.

23Acii kə nee nyi, məŋgərəkikinə nə hə. Kə ŋgərəma 'waslyakəənə tə hə.”

24Wata əŋki Simoonə ka i Piita da Yoohana, “Kədiimə ka nyi acii Slandanə acii ga taa rəŋwə agi uushi'iitsə bii unə a ɗii tə nyi.”

25Makə uugi i Piita da Yoohana seedanatii da waaza waɓənə ŋga Slandana, təya ənə aa Urusaliima də waaza ŋunyi habara ŋga Yeesu asəkə giwanyinə da vəranyinə ŋga Samariya laŋə.

26Ma daba'əkii, wata malaa'ika ŋga Slandanə a ba ka Filibusə: “Maɗətə, duu aadə hwarəma, ka rəgwatə ca ma'ya də Urusaliima ka dzənə aa Gaza, waatoo rəgwa bilinə.”

27Filibusə a maɗə, ca palə. Ma ca dzə də dzənə, wata ca guŋəgərə da əndə'i əndə Iitoopiya ca ənə saakii asəkə moota təhwaakii, ci kə uudəpaa paslənaakii tə Əntaŋfə də Urusaliima. Ca dzə də jaŋga ləkaləkatə ŋga anabi Isaaya. Ma əndətsa, gawə nə ci agi ŋwaŋuunə ŋga Kandaka, waatoo ki nə ŋwaŋwə ŋga Iitoopiya ka ətə saa'i. Əndətə əsə nə əndə kəsə kwaɓatə.

29Wata Malaaɓa Ma'yanə a ba ka Filibusə, “Əntsahuu aatsa moota təhutsa.”

30Wata ca huyipaa aaɓiikii. Ma ca fa, waanə ka jaŋga ləkaləkatə ŋga anabi Isaaya. Filibusə a ləgwa ka ci, əŋki ci, “Agi paaratəginə nə hə də sətsə cii kwa jaŋga nii?”

31Əndətə a ba ka Filibusə, “Iitə mbeenəki ka paaratəgina? See maa upaa nyi əndə tsakənə tə nyi.” Wata ca 'wa tə Filibusə kaa ca ndərə aaɓiikii kaa təya ndzaa ka hakii.

32Wiinə sətə nji əndə Iitoopiyatə a jaŋga asəkə malaaɓa ləkaləkatəkii: “Ma ca, taa makii mawunəmə ci. Kə ndzaa ci makə baga ənjə a kərə ka la uurakii, makə sətə ci uundzə baga a ndzaa kəɗa'ə taa ənjə a laala shiŋkinaakii.

33Kə ɗavə ənji ka ci ayinə, ha'ə kə ənslə'watəgi ənji ka ci də gooŋgaanaakii. Pooshi ənji ka mbee ka ba habara ŋga slikərənaakii, acii kə lagi ənji əpinaakii daga saa'i ŋga əntənaakii ma'ə mambu'umə.”

34Wata əndə Iitoopiyatə a ba ka Filibusə, “Ya ənə, agyanə wu saŋə nə anabi ka waɓəna? Agyanəkii saakii nii, anii anə əndə'i ənda?”

35Wata Filibusə a waaza ka ci Ɲunyi Habara ŋga Yeesu, 'watəginə ka sətə jaŋgii əndətə asəkə ləkaləkatə ŋga anabi Isaaya.

36Ma təya dzə də dzənə a rəgwa, təya lapaa gəərə. Wata əŋki əndə Iitoopiyatə ka Filibusə, “Wiitsə ma'inə. Tə'i uushi ca təŋapaa tə nyi ka ɗa ka nyi bapətisəma nii?”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37Filibusə a ba ka ci, “Maɗa kə vii hə gooŋga ka Yeesu Aləmasiihu də ədzəmə rəŋwə, ka ɗanə nə ənji ka hə.” Əŋki ci, “Kə vii nyi gooŋga oo'i, Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə Yeesu Aləmasiihu.”]

38Wata ca ba ka ənjə a kəŋee ka moota təhwaakii. Təya jimagərə, təya dzəgərə aagi ma'inə. Filibusə a yiɓə ka ci bapətisəma.

39Makə gimagi tii agi ma'inə, wata Ma'yanə ŋga Slandanə a vagi tə Filibusə. Pooshi əndə Iitoopiyatə ənyi ka neenə ka ci ma'ə. Amma ca nə'u rəgwaakii də mooɗasəkə laŋə.

40Ma Filibusə əsə, də Azata ənyi ənji ka neenə ka ci. Ca dzə aa Kayisariya. Ma a rəgwa, kə gi ci də waaza Ɗunyi Habara ŋga Yeesu ka vəra ka vəra.

Slənə 9

1Ma Sawulə, kə gi ci aakəŋwa də ciɓənə də ənji nə'unə tə Slandana, ha'ə ca ba ka ɓəələginə nə ci tə tii. Kə ma'i ci, ca palə aa ha gawə ŋga limanyinə,

2ca kədii kaa ca naahətə ka ci ləkaləkatə kaa ca kərə ka gayinə ŋga kuvə də'wanyinə ŋga Damasəkusə, oo'i, maɗa kə lapaa ci ənji nə'u rəgwa ŋga Slandana, ka kaashatənə nə ci tə tii patə, ŋguyirənə da makinə, ca kira aa Urusaliima ma'aanəkii.

3Makə upaa ci ləkaləkatəkii, ca palə. Ma ci ma'ə a rəgwa, kədəhə kaa ca mbu'u aa Damasəkusə, wata ma nee ci, ɓərənə makə pyapiɗənə ŋga vənə a jigagi ka ci dadagyə, ca ɓərəgi hatə ɗii ci davə patə.

4Wata kucafə ca kulagi aa panə. Ma ca fa, uura ŋga əndə a ba ka ci: “Sawulə, Sawulə, mi saŋə cii kwa ciɓə də nyi ha'a?”

5Ca ləgwa, “'Ya'ə Slandana, hə wu saŋa?” Əŋki ci ka ci, “Nyi nə Yeesu ətə cii kwa ciɓə də ci.

6Amma, ma ɗanəkwa, maɗətə, dzəgərə aasəkə vəranə. Davə nə ənjə a ba ka hə sətə nii kwa ɗa.”

7Ma guvii-wiinyinə ŋga Sawulə, kə kəŋee ka tii, ca pa'əənə ka tii ma əsə, acii kə fii tii uura ŋga ənda, amma maneemə tii ka əndəkii.

8Sawulə a maɗətə, ca kəŋaanə, ca wunəpaa ginəkii, amma paa ci ka mbee ka nee ka taa mi. Ənjitə a kəsə tə ci ka ciinəkii, təya kərə tə ci aa Damasəkusə.

9Baanə makkə, paa ci ka mbee ka neenə. Pooshi zəmə a makii, masamə ci taa mi əsə.

10Tə'i əndə nə'unə də Damasəkusə ətə ɗii ləməkii Ananiya. Kə jigagi Slandanə ka ci, əŋki ci, “Ananiya!” Ca muu, “'Ya'ə Slandana, wanyina.”

11Əŋki Slandanə ka ci, “Maɗətə, duu ka rəgwatə ci ənjə a 'wa ‘Makəŋə rəgwa’, ha ləgwatə asii ga Yahuda tə əndə vəranə ŋga Tarəsi ətə ɗii ləməkii Sawulə. Acii agi ɗa də'wa nə ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Kə ɓaarii nyi ka ci əndə'i əndə ɗii ləməkii Ananiya ca dəməgərə aaɓiikii, ca banee ka ciinəkii aanəkii kaa ca ənə ka nee ka ha makə ŋga ŋukə.”

13Amma Ananiya a ba, “'Ya'ə Slandana, kə fii nyi a ma ənji laŋə oo'i, ma əndətsa, kə ciɓee ci ka ənji nə'unə tə hə ka shaŋə də Urusaliima.

14Wiinə, ma shi ci aa hanə əsə, də baawəɗa ŋga gayinə ŋga limanyinə kaa ca anə taa tə wu patə ca ɗa də'wa də ləməku ganə.”

15Amma əŋki Slandanə ka Ananiya, “Duu, acii mataɗə əndə slənaaki nə ci kaa ca baaba ləməki ka hara slikərənə da meeminə da ənji Isərayiila patə.

16Nyi na ɓaarii ka ci əsə makə sətə nii kəya ciɓə putə ŋga ləməki.”

17Wata Ananiya a palə, ca dəməgərə aa hatə aasii, ca banee ka ciinəkii aanə Sawulə, ca ba, “Ndzəkəŋunəki Sawulə, Slandanə sləkee ka nyi, waatoo Yeesu ətə jigagi ka hə a rəgwa ha shi aa hanə. Ma sləkee ci ka nyi, kaa ha mbee ka neenə də ginəku makə ŋga ŋukə, ha upaa natənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə tə hə əsə.”

18Wata kurya'ə uushi makə maslyafənə ŋga mbuzə a kulyagərə anə ginəkii, ca ənə ka neenə makə ŋga ŋukə, ca maɗətə, ca luu yiɓə bapətisəma.

19Ma daba'əkii, ca adə zəma, ca ənə ka upaa ŋgeerənə. Kə ta'avə Sawulə gi'u də Damasəkusə tii da ənji nə'unə.

20Pii kə pyalə ci aasəkə kuvə də'wanyinə kama kama, ca waaza ka ənji agyanə Yeesu, ca ba, ma Yeesu, Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci.

21Ma ənjitə nja fa tə ci, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə, təya ba, “Əntaa əndətsə ciɓə də ənji ɗa də'wa də ləmətsə də Urusaliima? Ma shi ci aa hanə əsə, kaa ca kəəsə tə tii, ca kərə aakəŋwacii gayinə ŋga limanyinə ma'aanəkii.”

22Amma, ma waazanə ŋga Sawulə, kə cakə ɗa ŋgeerənə aakəŋwa aakəŋwa, ca ɓaarii ka Yahudiinə də Damasəkusə oo'i, ma Yeesu, Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə nə ci. Makə fii tii ha'ə, wata hiimatii a gwazəgi patə.

23Ma daba'ə baanə ɓəzəkii, kə anyi Yahudiinə uura ka ɓələginə tə Sawulə.

24Amma kə fii Sawulə sətə mwayi tii ɗanə də ci. Vəɗə da uusərə patə nə tii ka nəhə uura mayi ŋga vəranə kaa təya ɓələgi tə ci.

25Asee, ma ka əndə'i vəɗa, kə ŋgirə lyawarənə ŋga Sawulə tə ci, təya kavə tə ci aasəkə ɗəva, təya kyagərə tə ci da nə mahwala ŋga vəranə.

26Makə ənyi Sawulə aa Urusaliima, kə ali ci ləɓənə da ənji nə'unə davə. Amma kə ŋgwaləgi tii patə aciikii, acii maluuvəmə tii oo'i, əndə nə'unə nə ci.

27Amma, wata Barənaba a kəsətə tə ci ka ciinə, ca kərə tə ci aaɓii masləkee ənji, ca bagi ka tii makə sətə nee Sawulə ka Slandanə a rəgwa ətə waɓi ka ci, makə sətə waazii ci də ləmə ŋga Yeesu də Damasəkusə yadə ŋgwalənə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Wata təya ndzaashi, təya wiigi'i ka hakii da Sawulə də Urusaliima. Ca waaza də ləmə ŋga Slandanə yadə ŋgwalənə.

29Ca dzə də waɓənə də ɗaaɗa mabizhinə da Yahudiinə ətə ca waɓə uura Gərikə əsə. Amma, ma tii natii, rəgwa ŋga ɓələginə tə ci nə tii ka alənə.

30Makə fii ənji nə'unə ha'ə, təya kərəgi tə ci aa Kayisariya, əŋki tii ka ci, wa ca ənə saakii aa Tarəsi.

31Ma Ikəliisiyanyinə anə hanyinə ŋga Yahudiya da Galili i Samariya əsə, kə upaa tii ndzaanə jamə, pooshi ŋgəra'wə ma'ə. Kə cakə tii ɗa ŋgeerənə aakəŋwə aakəŋwa, təya dzə də ŋgwalənə tə Slandanə əsə agi taa mi ci təya ɗa patə. Də ha'ə cakə ənji nə'unə ɗanə laŋə dagi tsakənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə tə tii.

32Ma Piita, agi wiigi'inə nə ci ahada ənji nə'unə taa dama patə. Kə gi ci ka tsaamətənə tə ənji nə'unə də Lida əsə.

33Ma davə, kə lapaa ci əndə'i mahurəməsə əndə ətə ɗii ləməkii Ayiniya. Paa ci ka mbee ka maɗətənə. Fəzə tighəsə nə ci pərəɓə asəkə ədzə baanə.

34Əŋki Piita ka ci, “Ayiniya, kə mbəɗəpaa Yeesu Aləmasiihu də hə. Maɗətə, ha fuuɗətə ha ŋga baanaaku.” Wata həryatə ca maɗətə.

35Ənji Lida da ənjitə anə hanyinə ŋga Saroonə patə, kə nee tii ka Ayiniya, ca wii. Wata təya zhi'wagi ka nə'unə tə Slandana.

36Tə'i əndə'i vəranə ətə ɗii ləməkii Yoopa. Ma dava, tə'i əndə'i minə ɗii ləmətə Tabita. Ma də uura Gərikə əsə, Dookasə, makə bana kanyaɗa. Əndə nə'unə nə ki. Pukyanə ŋga ha patə nə ki ka slənə ŋunyi sləna, kya tsakə tə mətəgunyinə əsə.

37Ma saa'ikii, kə gwakə ki ka bwanea, kya əntəgi. Ənjə a yiɓəgi tə ki, təya banee ka ki asəkə kuvə anə əndə'i.

38Makə ma Lida, pooshi dzaɗə da Yoopa, kə fii ənji nə'uutə davə oo'i, də Lida nə Piita. Wata təya sləkee ka ənji bəra'i aaɓiikii, təya kədii tə ci, əŋki tii, “Tsəgwayi pii pii, shiwə aahadeenə.”

39Makə fii Piita ha'ə, wata ca maɗə, ca palə da tii. Mbu'unaakii, ənjə a kərə tə ci aasəkə kuvə anə əndə'i. Mooryafinyinə a guŋutə də ci patə, təya dzə də tuunə, təya ɓaarii ka ci kəbənə i kəjeeriitə nji Dookasə a təslə, ki ma'ə da i əpinə.

40Wata Piita a ba ka tii, wa təya dəməgi patə agyə. Ca gərə'waanə, ca ɗa də'wa, wata ca zhi'igi aaɓii wa, ca ba, “Tabita, maɗətə.” Kya wunəpaa ginətə. Makə nee ki ka Piita, kya maɗətə dasə.

41Piita a və ka ki ciinəkii, kya kəsətə, ca maɗee ka ki. Ma daba'əkii, ca 'wa tə mooryafinyinə da hara ənji nə'unə, ca ɓaarii tə ki ka tii da i əpinə.

42Kə huwugi habara ŋga sətə ɗii Piita asəkə vəranə ŋga Yoopa patə. Ənji laŋə vii gooŋga ka Slandanə əsə.

43Kə baa Piita də Yoopa laŋə asii ga matakəɗə kuvə'unə ətə ɗii ləməkii Simoonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Slənə 10

1Tə'i əndə'i əndə də Kayisariya ətə ɗii ləməkii Koorəniliya. Matakəŋwanə nə ci agi kurəgə ŋga soojiinə ətə ci ənjə a 'wa Italiyanyinə.

2Ma ci da yaakii patə, ənji ŋgwalənə tə Əntaŋfə nə tii. Agi gərə'unə nə tii ka Əntaŋfə. Ca vii sataka laŋə ka ənji əsə, ca ɗa də'wa taa guci patə.

3Ma ka əndə'i uusəra, ətsə bahə tibisə makkə ŋga kədəwanə, kə shitə malaa'ika ŋga Əntaŋfə aaɓiikii makə səniinə, Koorəniliya a nee ka ci ginə da ginə. Ca ba ka ci, “Koorəniliya!”

4Wata Koorəniliya a fə'yagi ginəkii ka tsaamənə tə ci də ŋgwalənə, ca muu, “'Ya'ə Slandana, mi kwa?” Əŋki malaa'ika ka ci, “Kə fii Əntaŋfə kədiinaaku. Kə ɗii satakaaku ŋga'ə ka ci əsə, mazaanəmə hə ka ci.

5Ma ɗanəku, sləkee ka ənji aa Yoopa, təya alyatə ka hə tə əndə'i əndə ɗii ləməkii Simoonə ətə ci ənjə a 'wa tə ci Piita.

6Mu'umə nə ci asii ga matakəɗə kuvə'unə ətə ɗii ləməkii Simoonə əsə. Ama uunəvə nə yaakii.”

7Makə pyalə malaa'ikatə saakii, wata Koorəniliya a 'watə lyawarənaakii bəra'i da rəŋwə agi soojiinə ŋga səkə ciinəkii ətə ca gərə'u ka Əntaŋfə əsə.

8Ca ba ka tii sətə bii malaa'ika ka ci patə. Wata ca sləkee ka tii aa Yoopa.

9Ma ka doorəkii, tii kədəhə ka mbu'unə aa Yoopa, kə ndərəgi Piita aagyanə malərəɓə kuvə ka ɗa də'wa ətsə uusərə ahadana.

10Ma ka saa'ikii, kə zhimə maɗəfənə tə ci, kə mwayi ci sə ŋga adənə. Ma ənji ma'ə ka ɗa ka ci zəma, kə ɓaarii Əntaŋfə ka ci sə ŋga hurəshishinə.

11Ca nee ka səkəntaŋfə mawunəkii. Uushi makə maɗuunə gwada a jima aa panə da taŋgalakii ənfwaɗə masəkii.

12Ma asəkəkii, tə'i taa ŋgutə tsarə ŋga daba da səɗə ənfwaɗə, i ətə ca wii anə mbuurəsəkətii da i ətə ca ləɗə a səkəntaŋfə.

13Ma ca fa, uura ŋga əndə a waɓə ka ci, əŋki ci, “Piita, maɗətə, əsuu, ha lagi uurakii, ha tsəɓə.”

14Əŋki Piita, “Aa'a, 'ya'ə Slandana, mashimə nya agi sətə təŋapaa bariya ka adənə taa ma'ajijinə uushi.”

15Wata ma ca fa, əndəkii a ənə ka waɓənə ka ci ŋga bəra'inə, əŋki ci, “Ma sətə ɗatəgi Əntaŋfə camə, ga ha tsaamə tə ci ajijinə.”

16Makə jikətə ka ci səɗə makkə, ma daba'əkii, pii sətə a ndərəgi aa dəgyə shakətə.

17Ma Piita agi hiima sətə mwayi Əntaŋfə banə ka ci də uushi'iitə nee ci, wata watiitsə ənjitə sləkee Koorəniliya ka tii kəŋə kəŋə a mayi, tii kə uugi ləgwa yi ŋga Simoonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Təya 'wa ənji, təya ləgwa mbu'u davə asii nə Simoonə ətə ci ənjə a 'wa Piita.

19Ma Piita ma'ə agi hiima sətə mwayi Əntaŋfə banə ka ci də uushi'iitsə ɓaarii ci ka ci, wata Malaaɓa Ma'yanə a ba ka ci, “Fatə, wiitsə ənji makkə ca alə tə hə.

20Maɗətə, jiməgərə, ha dzə da tii. Ga ha buurə taa mi, acii nyi sləkee ka tii.”

21Wata Piita a maɗətə, ca jiməgərə, ca dzə ka waɓənə da tii, ca ba, “Nyi nə əndətə cuuna alə. Iitə nə shinə goona?”

22Təya ba ka ci, “Koorəniliya matakəŋwanə ŋga soojiinə sləkee keenə. Ma ca, əndə gooŋga nə ci, agi gərə'unə nə ci ka Əntaŋfə taa guci patə. Da ayinaakii nə ci əsə anə hanyinə ŋga Yahudiinə patə. Kə bii malaa'ika ŋga Əntaŋfə ka ci, kaa ca 'wa tə hə aa hakii aasii kaa ca fa sətə cii kwa ba ka ci.”

23Wata Piita a 'wagərə tə tii, təya baanə davə. Pukənə ŋga ha ca maɗə, ca palə da ənjitə makkə. Kə kəree hara ənji nə'unə ŋga Yoopa ka ci əsə.

24Təya mbu'u aa Kayisariya ka bəra'inə ŋga uusəra. Ma Koorəniliya, a gəra tə tii, kə 'waa'watə ci tə ndzəkəŋushi'inəkii da guviinəkii.

25Ma ətsə ka Piita a dəməgərə, wata waatsə Koorəniliya. Wata ca gərə'waanə atsaa səɗəkii, ca paslə tə ci.

26Amma Piita a kəsətə ciinəkii, ca maɗee ka ci, əŋki ci ka ci, “Maɗətə kəŋə. Acii nyi maa, əndə nə nyi makə hə.”

27Ma Piita a dzə də waɓənə tii da Koorəniliya, ca dəməgərə aa kumu, ca lapaa ənji laŋə ətə dzii də nə davə,

28ca ba ka tii, “Unə də noonə na, kə shii unə oo'i, kə təŋapaa diina ŋga Yahudiinə tə ndzaanə ka hakii taa dzənə aasii aa ha əndə'i slikərənə pamə. Amma, ma nyi, kə ɓaarii Əntaŋfə ka nyi oo'i, ga ənjə a nee ka ajijinəənə ŋga taa wu patə.

29Acii ha'ə, makə alya ənji tə nyi, kə shi nyi, maɗamə nyi mabizhinə əsə. Yoo, ma ənə ɗiya, ŋga'ə ka nyi nə fa sətə 'wii unə tə nyi ka ci.”

30Əŋki Koorəniliya ka ci, “Kə ɗii baanə ənfwaɗə ənа, kənə ha'ə ətə acii aŋwə, saa'itə nya ɗa də'wa ŋga tibisə makkə ŋga kədəwanə gaki asii, kə shigi əndə ka nyi da kəjeerənə ashikii ətə ca pyapiɗə agi ənda.

31Əŋki ci ka nyi: ‘'Ya'ə Koorəniliya, kə fii Əntaŋfə kədiinaaku, kə ɗii satakaaku ŋga'ə ka ci. Mazaanəmə hə ka ci əsə.

32Acii ha'ə sləkee ka ənji aa Yoopa, təya alyatə ka hə tə Simoonə ətə ci ənjə a 'wa tə ci Piita. Mu'umə nə ci asii ga Simoonə matakəɗə kuvə'unə ətə ɗii yaakii ama uunəva.’

33Pii nya sləkee ka ənji ka hə. Hə əsə kə ɗii hə ŋga'əənə makə shi hə. Yoo, manə ɗiya, waniinə patə akəŋwacii Əntaŋfə keena fa sətə bii Slandanə ka hə patə, kaa ha ba keenə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34Wata Piita a jikəvə, əŋki ci, “Tantanyinə ənə ha'ə shii nyi oo'i, uushi rəŋwə nə ənji akəŋwacii Əntaŋfə.

35Maɗa kə slənyi əndə ŋunyi sləna, ca ŋgwalə acii Əntaŋfə, ka uuɗənə nə Əntaŋfə tə əndəkii, taa ŋgutə slikərənə nə ci patə.

36Kə shii unə waɓəətsə sləkee Əntaŋfə ka ənji Isərayiila, waatoo waaza Ɲunyi Habara ŋga jamənə dacii Yeesu Aləmasiihu. Ci nə Slandanə ŋga taa wu patə.

37Kə shii unə habara ŋga sətə ɗii anə hanyinə ŋga Yahudiya patə, 'watəginə daga də Galili daba'a bapətisəma ətə waazii Yoohana.

38Waatoo, makə sətə vii Əntaŋfə ka Yeesu əndə Nazaratu Malaaɓa Ma'yanə da baawəɗa, makə sətə nji kəya wiigi'i, ca dzə də ɗaaɗa ŋunyi sləna, ca mbəɗəpaa də ənjitə ciɓee Seetanə ka tii patə, acii kədəhə nə Əntaŋfə da ci.

39“Ma inə əsə, seedawanyinə ŋga sətə ɗii ci patə də Urusaliima da anə hara hanyinə ŋga Yahudiya. Tə ci əsə ɓələgi ənji də gwa'avənə tə ci aashi ənfwa.

40Amma Əntaŋfə a maɗee ka ci ka makkənə ŋga uusəra, ca kavə tə ci ka ɓaarii naakii nə da i əpinə.

41Əntaa ka ənji patə ɓaarii ci naakii na, amma keenə ətə ta'i Əntaŋfə keena ndzaa ka seedawanyinaakii, acii kə zhimiinə ka hakii da i ci daba'a maɗənaakii agi maməətə ənja.

42Kə bii ci keenə, keena waaza ka ənji Ɲunyi Habara, ina vii seeda oo'i, ci nə əndətə kavə Əntaŋfə tə ci ka la gəŋwanə anə ənji əpinə da maməətə ənja.

43Tə ci seedii patənə ŋga anabiinə oo'i, patənə ŋga ənjitə vii ka ci gooŋga, ka upaanə nə tii tifyaginə ŋga 'waslyakəənatii dagi ləməkii.”

44Ma Piita ma'ə agi waɓənə, ənjə a fa, wata Malaaɓa Ma'yanə a shi aasəkə mooɗəfətii patə.

45Ma ənji nə'unə ŋga Yahudiinə ətə shi tii da i Piita, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə nə shinə ŋga Malaaɓa Ma'yanə aasəkə mooɗəfə ŋga ənjitə əntaa Yahudiinə.

46Acii kə fii tii təya waɓə məshipətə uuranyinə, təya dəla də Əntaŋfə. Wata əŋki Piita,

47“Makə ɗii ci kə upaa ənjitsə Malaaɓa Ma'yanə makə ətə upaa inə neenə əsə, pooshi əndə ca təŋapaa ɗa ka tii bapətisəma.”

48Wata ca ba ka ənjə a yiɓə ka tii bapətisəma də ləmə ŋga Yeesu Aləmasiihu. Ma daba'əkii, təya kədii tə ci kaa ca banee gi'u ahadatii.

Slənə 11

1Kə fii masləkee ənji da hara ənji nə'unə ətə anə hanyinə ŋga Yahudiya oo'i, ənjitə əntaa Yahudiinə maa, kə liwə tii waɓənə ŋga Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2Makə gi Piita aa Urusaliima, kə jalə ənji nə'unə ŋga Yahudiinə tə ci,

3təya ba, “Ya makə əndə Yahuda nə ha, mi saŋə gi hə ka ɗanə aasii aa ha ənjitə maryaminiyama? Ha'ə maa, kə fii inə, kə agi hə zəmə da təya?”

4Wata Piita a ndzaŋə ba ka tii sətə ɗii də rəŋwə rəŋwə, əŋki ci,

5“Ma nyi asəkə vəranə ŋga Yoopa, nya ɗa də'wa, kə ɓaarii Əntaŋfə ka nyi sə ŋga hurəshishinə. Uushi makə maɗuunə gwada a jima dadagyə da taŋgalakii ənfwaɗə masəkii. Ha'ə ca mbu'ya aaɓiiki.

6Makə tsaamətə nyi ŋga'ə, kə nee nyi ka dabanyinə ətə ca wii anə səɗə ənfwaɗə, i luu bilinə da i ətə ca wii anə mbuurəsəkətii da i ətə ca ləɗə a səkəntaŋfə kama kama patə asəkəkii.

7Wata ma nya fa, əndə'i uura ŋga əndə a waɓə da nyi, ca ba: ‘Piita, maɗətə, əsuu, ha lagi uurakii, ha tsəɓə.’

8Amma nya ba: ‘Aa'a, 'ya'ə Slandana, acii pooshi ma'ajijinə uushi sha dzəgərə aasəkə maki taa sətə təŋapaa bariya ka adənə.’

9Ma nya fa, ca ənə ka waɓənə ka nyi ŋga bəra'inə dadagyə, əŋki ci: ‘Ma sətə ɗatəgi Əntaŋfə camə, ga ha nəhə tə ci ma'ajijinəkii.’

10Ca jikətə ka nyi ŋga makkənə, wata sətə a ənə ka ndərəginə aa dəgyə shakətə.

11Ma'ə nyi mata'avəmə dəŋwa'ə, wata watiitsə ənji makkə kəŋə kəŋə a mayi ka hatə ɗii inə davə. Kə sləkee ənji ka tii aaɓiiki daga də Kayisariya.

12Wata Malaaɓa Ma'yanə a ba ka nyi, wa nya dzə da tii, ga nya buurə taa mi. Inə da ənji nə'uunə kuwa gi əsə. Ha'ə ina dəməgərə aasii aa ha əndəkii.

13Wata ca ba keenə makə sətə nee ci ka malaa'ika kəŋə asii gakii, malaa'ika a ba ka ci: ‘Sləkee ka ənji aa Yoopa, təya alyatə ka hə tə Simoonə ətə ci ənjə a 'wa Piita.

14Kadə nii kəya ba ka hə waɓəətə nii kwa upaa luupaanə da yaaku patə.’

15Mbu'unaaki, ma nya 'watəgi də waɓənə ha'ə, wata Malaaɓa Ma'yanə a shi aasəkə mooɗəfətii makə sətə shi aa mooɗəfaamə ŋga təkəŋwanə əsə.

16Wata nya buurətə waɓənə ŋga Slandanə ətə bii ci: ‘Kə yiɓə Yoohana ka ənji bapətisəma də ma'inə, amma, ma unə, ka upaanə nuunə bapətisəma də Malaaɓa Ma'yanə.’

17Makə kə vii Əntaŋfə ka tii makə sətə vii ci kaamə saa'itə vii amə gooŋga ka Slandanə Yeesu Aləmasiihu, nyi wu saŋə təŋapaanəki aniya ŋga Əntaŋfwa?”

18Makə fii tii ha'ə, kə ətee tii ka sə ŋga banə, təya dəla də Əntaŋfə, təya ba, “Asee, patə da i ka ənjitə əntaa Yahudiinə vii Əntaŋfə rəgwa ŋga baanə ka ci kaa təya upaa əpinə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Ma ənjitə yiigədəgi putə ŋga ciɓəətə ciɓə tii daba'a ɓələginə tə Sətəfanu, kə pyalə tii kura'ə aanə hanyinə ŋga Finikiya da i Kipərusə i aasəkə vəranə ŋga Antakiya. Mawaazamə tii taa ka wu maɗaamə ka Yahudiinə.

20Amma, tə'i hara ənji Kipərusə da ŋga Sirina, mbu'unatii aa Antakiya, təya waɓə ka hara slikərənə əsə, təya waaza Ɗunyi Habara ŋga Slandanə Yeesu.

21Kə ndzaa Slandanə kədəhə da tii. Ha'ə kə vii ənji laŋə gooŋga ka ci, təya nə'u tə ci.

22Makə mbu'i habarakii aa limə ənji nə'unə ŋga Urusaliima, təya sləkee ka Barənaba aa Antakiya.

23Makə mbu'i ci aa dəvə, kə ɗii ci maŋushinə acii kə nee ci ka ŋga'aanə ŋga Əntaŋfə ətə ɗii ci ka tii. Wata əŋki ci ka tii, “See a ndzaa unə ka ənji gooŋga də ədzəmə rəŋwə akəŋwacii Slandana.”

24Acii ma ca, maŋga'ə əndə nə ci, da Malaaɓa Ma'yanə da vii gooŋga nə ci əsə. Əŋji ɓəzəkii ka shaŋə vii gooŋga ka Slandana.

25Wata Barənaba a palə aa Tarəsi ka alyanə tə Sawulə.

26Makə lapaa ci tə ci, ca kira tə ci aa Antakiya. Təya fəzəgi davə ka dzaadza də nə da ənji nə'unə. Təya dzəgunə ka ənji ɓəzəkii. Də Antakiya əsə 'watəgi ənji 'wanə tə ənji nə'unə ‘Əŋji nə'unə tə Aləmasiihu’.f

27Agi ətə saa'i ma'i hara anabinyinə də Urusaliima ka shinə aa Antakiya.

28Mbu'unatii aadəvə, wata rəŋwə agitii ətə ɗii ləməkii Agabusə a maɗətə, ca ba də baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə, əŋki ci, kadə nə məza maɗəfənə a kulyaanə ka duuniya patə. Ha'ə makə ətsə əsə kə kulii maɗəfənəkii agi zamana ŋga ŋwaŋuunə ŋga Kalawudiyu.

29Wata ənji nə'unə a anə uura ŋga vii sətə mbee ŋgeerənə ŋga taa wu patə, kaa ənjə a kərə ka ənji nə'uutə də Yahudiya.f

30Kə ɗatə tii ha'ə əsə, təya sləkee ka kərənə ka gayinə ŋga Ikəliisiya dacii i Barənaba da Sawulə.

Slənə 12

1Ma ka saa'ita, kə 'watəgi ŋwaŋwə Hirudusə ciɓənə də hara ənji nə'unə.

2Ha'ə kə bii ci ka ənjə a ɓələgi tə Yakubu ndzəkəŋuci Yoohana də ŋgila purəŋanə.

3Makə nee ci kə kaɗeesəkə ka Yahudiinə nə ɓələginə tə Yakubu, ca ba, wa ənjə a kəsətə tə Piita əsə. Ma gi ka ɗanə, agi kumənə ŋga adə buroodi yadə burəŋanə kəshi ənji tə ci.

4Makə kəshi ənji tə ci, təya kərə tə ci aa furəshina. Hirudusə a kavə tə ci aacii soojiinə ənfwaɗə ənfwaɗə kurəgə ənfwaɗə, kaa təya nəhə tə ci, aadə ənjə a kərə tə ci aakəŋwacii daŋkana daba'a kumənəkii, waatoo kumənə ŋga Pasəka.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Ma saa'itə Piita a furəshina, ma ənji nə'unə natii, wata ka ɗa də'wa nə tii ka putaakii də gazhi'waanə.

6Ma ka vəɗə ŋga uusəratə mwayi Hirudusə ŋgiraginə tə Piita ka la ka ci gəŋwanə, Piita a tsəfə ŋunyinə ahada soojiinə bəra'i, ci ma'anəkii də mahyakahyaka'ə bəra'i. Ənji nəhə furəshina əsə, a makuvə nə tii.

7Ma davəɗəkii, kə jigagi malaa'ika ŋga Slandana. Ɓərənə a ɓərəgi kuvəkii patə. Wata ca dəgee ka Piita ka taŋgalakii, ca maɗee ka ci, əŋki ci, "Maɗətə pii pii!" Wata mahyakahyaka'ətə a kwalyagərə acii Piita.

8Wata malaa'ikatə a ba ka Piita, "Ɲgaaŋgavə uushi'inaaku, ha ŋgavə ɓiɓinaaku." Piita a ɗatə ha'ə. Əŋki malaa'ika ka ci, "Əgətə gwadaaku, ha nyi'wa tə nyi."

9Piita a nə'u tə ci agyə. Mashiimə ci taa, ma sətə ci malaa'ika a ɗa, tantanyinə. Ma nə ci ka nəhənə, taa səniinə sənii ci.

10Makə paaləgi tii tə ənji nəhə kuvə ŋga təkəŋwanə da ŋga bəra'inə, təya mbu'u aa uura mayi ŋga tibisə ətə ŋga dəməginə aasəkə vəranə. Wata uura mayikii a wunəgi ka tii ci saakii. Təya gimagi, təya nə'u əndə'i rəgwa. Wata pii malaa'ikatə a bwasee ka ci.

11Makə ənya nə ŋga Piita aashikii, əŋki ci, "Manə ɗiya, kə shii nyi ndilə ndilə oo'i, kə sləkee Slandanə ka malaa'ikaakii ka luupaanə tə nyi acii Hirudusə da bwaya uushi'iitə ci Yahudiinə a moo ɗanə də nyi."

12Shiinaakii ha'ə, wata ca palə aasii aa ha Mariyaama məci Yoohana ətə ɗii əndə'i ləməkii Marəkusə. Kə dzii ənji nə'unə də nə laŋə davə, təya ɗa də'wa.

13Mbu'unaakii ca dəgətə uura maya. Tə'i əndə'i kadəmə ətə ɗii ləmətə Rooda. Makə fii ki, wata kya shi ka faginə taa wu.

14Makə paaratəgi ki oo'i, uura ŋga Piita ətsa, mawunəgimə ki uura mayikii acii mooɗasəka. Wata kya ənəgərə aasii də huyi huyi, kya ba: "Waatsə Piita kəŋə a uura mayi!"

15Təya ba ka ki, "Maba nə hə saŋə kwa?" Amma kya tsakə banə oo'i, ci ətsa. Əŋki tii, "Malaa'ikaakii ətsa."

16Amma, mabwaseemə Piita ka dəgə uura mayikii. Wata təya wunəgi, təya nee ka ci. Kə kəŋee ka tii.

17Wata Piita a maɗee ka tii ka ciinəkii, kaa təya ndzaa kəɗa'ə, ca dzəgunətə ka tii makə sətə ŋgiragi Slandanə tə ci asəkə furəshina. Makə uudəpaa ci, əŋki ci ka tii, "A una ba ka Yakubu da hara ənji nə'unə." Daba'ə ha'ə, ca maɗə, ca palə ka əndə'i ha.

18Pukənə ŋga ha, kə ma'i maɗuunə mabizhinə ahada soojiinə putə ŋga sətə slənyi tə Piita.

19Makə ali ənji tə ci ka Hirudusə, maneemə tii ka ci. Hirudusə a ləgwa a ma soojiinə, pooshi. Wata ca ba ka ənjə a ɓəələgi tə soojiita. Ma daba'əkii, ca maɗə anə hanyinə ŋga Yahudiya, ca palə aa Kayisariya, ca ta'avee davə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Ma ŋwaŋwə Hirudusə, ka maɓətəsəkə nə ci aashi ənji Tiira da ənji Sidoonə. Aciikii təya jagi də na, təya shi aaɓiikii ka sədə rəŋwə, təya waɓə da Balasəta, waatoo gawə ŋga yi ŋga ŋwaŋwa. Makə uugi tii anəgi waɓənə da ci, təya alə ndzaanə jamə da Hirudusə, acii də zəmə ŋga nə ŋga hanyinaakii nə tii.

21Ma ka uusəratə lii Hirudusə, ca ka kəjeerə ŋwaŋuunaakii, ca ndzaanə asəkə dəgələ ŋwaŋuunaakii, ca waɓə ka tii.

22Ənjə a wazə, təya ba, “Ma ətsa, waɓənə ŋga Əntaŋfə, əntaa ŋga ənda.”

23Pii wata malaa'ika ŋga Slandanə a dəgəgi tə ci, acii kə luuma ci ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə. Zoozəniinə a tsəɓə tə ci. Ha'ə əntəgi ci.

24Amma, ma waɓənə ŋga Əntaŋfə, kə gi aakəŋwə aakəŋwa.

25Makə uudəpaa i Barənaba da Sawulə sləkeetə sləkee ənji ka tii aa Urusaliima, təya palə satii, təya ŋgərəənə tə Yoohana ətə ci ənjə a 'wa Marəkusə.

Slənə 13

1Ma asəkə Ikəliisiya ŋga Antakiya, tə'i hara anabiinə da ənji dzəgunənə, waatoo i Barənaba da Simiyoonə ətə ci ənjə a 'wa əndə dəŋwa da i Lukiyusə əndə Sirina da Manahina ətə girəshi tii da ŋwaŋwə Hirudusə. Ahadatii nə Sawulə əsə.

2Ma ka əndə'i uusəra, təya gərə'u ka Slandanə da ɗa suumaya. Əŋki Malaaɓa Ma'yanə ka tii, “Fə'yagimə ka nyi tə i Barənaba tii da Sawulə kaa təya slənə slənətə 'wii nyi tə tii.”

3Daba'ə suumaya da ɗa də'wa, təya kavə ciinətii aanətii, təya kapaa tə tii.

4Makə sləkee Malaaɓa Ma'yanə ka i Barənaba da Sawulə, təya palə aa Səluukiya, təya dzə ka dəmə kumbawalə davə ŋga dzəginə aanə hanyinə ŋga Kipərusə ətə ahada ma'inə.

5Mbu'unatii aanə hanyinəkii aasəkə vəranə ŋga Salamisa, təya ndzaŋə baaba waɓənə ŋga Əntaŋfə asəkə kuvə də'wanyinə ŋga Yahudiinə. Kə gi Yoohana ka tsakənə tə tii əsə.

6Makə wiigi'itə tii hanyinə ŋga Kipərusə patə kura'ə aa Pafusa, təya lapaa əndə'i əndə hiila ətə ɗii ləməkii Barə-Yeesu. Majirakə ŋga anabi ŋga Yahudiinə nə ci.

7Guva ŋga ŋgwaməna Sirəgiya Bulusə nə ci əsə. Ma ŋgwaməna, əndə shiinə nə ci. Ca 'wa tə i Barənaba da Sawulə, ca alə fa waɓənə ŋga Əntaŋfə amatii.

8Amma, ma əndə hiilatsa, ətə ɗii ləməkii Ilimasə də uura Gərikə, kə ɗii ci ka tii mabizhinə, ha'ə kə mwayi ci zhi'wee ka ədzəmə ŋga ŋgwaməna acii ga ca nyi'u gooŋga.

9Amma, ma Sawulə, ətə ci ənjə a 'wa tə ci Bulusə əsə, da i Malaaɓa Ma'yanə nə ci, ca tsaamə tə əndə hiilatsa,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10əŋki ci, “Ma hə, əndə ŋga Seetanə nə hə, səsəŋwə ŋga gooŋga. See sətə ɗii bwayakii nəndə a ədzəməku. Pukyanə ŋga uusərə patə, ha'ə nə hə ka zhi'wee ka gooŋga ŋga Əntaŋfə ka jirakənə.

11Acii ha'ə ka dzalənə nə Slandanə tə hə, ha uurəfəgi, pa ha nee ka uusərə ma'ə kwakwatə.” Pii wata təkunə cii kəya nee ma'ə, ca raramə, ənjə a kəsə tə ci ka ciinə, acii paa ci ka nee ka ha ma'ə.

12Makə nee ŋgwaməna ka sətə slənyi, kə vii ci gooŋga ka Slandana, acii kə ɗii ka ci ka sə ŋga hurəshishinə nə dzəgunənə agyanəkii.

13Ma daba'əkii, wata Bulusə da ənji nə'ushinaakii a dəmə kumbawalə də Pafusa, təya palə aa Pirəga anə hanyinə ŋga Paməfiliya. Ma Yoohana, kə bwasee ci ka tii davə, ca ənə aa Urusaliima.

14Amma, ma təya, təya paləgi tə Pirəga, təya palə aa Antakiya ətə anə hanyinə ŋga Pisidiya. Də asavee əsə, təya dəməgərə aasəkə kuvə də'wa, təya ndzaanə da ənja,

15ənjə a jaŋga bariya ŋga Muusa da ləkaləkatə ŋga anabiinə. Wata gayinə ŋga kuva a sləkee ka banə ka tii oo'i, “Ndzəkəŋushi'ina, usamə da shinə. Mbu'u tə'i waɓənə ətə ca tsakə tə ənji a moonə.”

16Bulusə a maɗətə, ca maɗee ka ciinəkii ka ənja, ca ba, “Unə ənji Isərayiila da hara ənji gərə'unə ka Əntaŋfə, fatəmə!

17Ma Əntaŋfə ənə caama nə'u, amə ənji Isərayiila, ci ta'i tə dzədzəshi'inaamə, ca siitə tə tii saa'i tii anə hanyinə ŋga Misəra. Də maɗuunə baawəɗə əsə ŋgiragi ci tə tii də Misəra.

18Kə sə'wii ci tə tii ha'ə fəzə ənfwaɗə pu'unə agi bilinə əsə.

19Ca zamagi də slikərənə məɗəfə anə hanyinə ŋga Kana'ana, ca vii ka tii hanyinəkii ŋga zəmə ya.

20Ma ətsə patə, agi fəzə gya'ə ənfwaɗə da tufə pu'unə. Daba'a ha'ə ca ɗəkəvə ka tii gayinə ahadatii ha'ə mbu'ya ka zamana ŋga anabi Samuyila.

21Agi zamanaakii kədii tii kaa ənjə a ɗəkə ka tii ŋwaŋwa. Wata Əntaŋfə a ɗəkəvə ka tii tə Sawulə uuzənə ŋga Kisə, agi duurə ŋga Beejaminə. Ca ɗa ka tii ŋwaŋuunə ŋga fəzə ənfwaɗə pu'unə.

22Makə ŋgərəgi Əntaŋfə tə Sawulə, ca ɗəkəvə ka tii tə Dawuda ka ŋwaŋuunə. Wiinə sətə waɓi Əntaŋfə anəkii, əŋki ci: ‘Kə upaa nyi tə Dawuda uuzənə ŋga Jasii, Ci nə əndətə cii kya uuɗə, Ci əsə na slənətə ka nyi sətə cii kya uuɗə patə.’

23“Agi slikərənə ŋga əndətsə kira Əntaŋfə ka ənji Isərayiila Maluwa, waatoo Yeesu makə sətə ɗii ci aləkawalə ŋga ɗanə.

24Daga Yeesu ma'ə mashimə, kə waazii Yoohana ka ənji Isərayiila patə kaa təya zhi'wagi, təya bwasee ka 'waslyakəənatii, təya luu yiɓə bapətisəma.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Ma Yoohana kədəhə ka uudəpaa slənaakii, kə ləguyi ci ama ənja: ‘Makə wu saŋə cuuna nəhə tə nya? Əntaa nyi nə əndətə cuuna gəra. Ma əndətə cuuna gəra, ma'ə ci ka shinə. Mambu'umə nyi bahə nya dəədəgi ka ci ɓiɓinaakii.’

26“Ndzəkəŋushi'inə, jijinyinə ŋga Ibərahiima da hara ənji gərə'unə ka Əntaŋfə ahadoonə, kaamə sləkee Əntaŋfə Ɲunyi Habara ŋga luupaanə.

27Wiinə, ma ənjitə də Urusaliima da gayinatii, pooshi tii kavə nətii ka shiinə tə Yeesu. Ha'ə əsə mafatəmə tii waɓənə ŋga anabinyinə ətə ci ənjə a jaŋga ka tii taa ŋgutə uusərə ŋga əpisəkə patə. Amma, makə lagi tii ka Yeesu gəŋwanə, kə dii ka gooŋga nə waɓənə ŋga anabinyinə.

28Taa ŋgahi ma'upaamə tii tə ci da 'waslyakəənə bahə ɓələnə tə ci, amma kə kədii tii acii Pilaatu ka ɓələginə tə ci.

29Makə uudəpaa tii danə ka ci makə sətə shi ənjə a nyaahə agyanəkii patə, ənjə a jimagərə də ci ashi ənfwa, təya ŋgədəgi tə ci.

30Amma kə madee Əntaŋfə ka ci agi maməətə ənja.

31Kə baa ci ɓəzəkii ka ɓaarii naakii nə ka ənjitə shi tii da ci daga də Galili aa Urusaliima. Ma əndzə'i, tii nə seedawanyinaakii ka ənji Isərayiila.

32“Ma inə əsa, kə kireenə koonə ŋunyi waɓənə ətə dii Əntaŋfə aləkawaləkii ka dzədzəshi'inaamə.

33Kə mbu'utə ci kaamə jijinatii də aləkawaləkii əsə. Kə mbu'utəgi ci də madeenə ka Yeesu makə sətə nyaahə ənji asəkə Jabuura ŋga bəra'inə oo'i, ‘Ma hə, uuzənaaki nə hə, daga ənshinə kə ndzaa nyi ka Duu.’

34Kə waɓi Əntaŋfə agyanə madeenə ka ci agi maməətə ənji oo'i, paa ci ka ənənə ka əntənə ma'ə, ca ɓəslə. Wiinə sətə bii ci: ‘Ka viinə nə nyi koonə ndilə ndilə tə malaaɓa barəkaanə makə ətə vii nyi ka Dawuda.’

35Aciikii tə'i manaahəkii əsə asəkə əndə'i Jabuura oo'i, ‘Paa hə ka bwasee ka shishinə ŋga əndə slənaaku kaa ca ɓəsləgi.’ ”

36Bulusə a dzə aakəŋwa də banə, əŋki ci, “Ma Dawuda, kə slənyi ci agi zamanaakii makə sətə mwayi Əntaŋfə. Ma daba'əkii, ca əntəgi, ənjə a kagərə tə ci agyanə dzədzəshi'inəkii, ca ɓəsləgi.

37Amma, ma əndətə madee Əntaŋfə ka ci agi maməətə ənja, maɓəsləmə ci.

38“Acii ha'ə, ndzəkəŋushi'inə, see a shii unə oo'i, dacii Yeesu ciina waaza koonə agyanə tifyaginə ŋga 'waslyakəənə. Acii ma bariya ŋga Muusa, paa ci da ŋgeerənə ŋga luupaanə tuunə acii 'waslyakəənə.

39Amma taa wu patə vii ka Yeesu gooŋga, daciikii upaanəkii luupaanə.

40Ma dii ənа, nəhəmə noonə nə acii ga sətə bii anabinyinə a kulyaanə koonə ətə bii tii:

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41‘Tsaaməmə, unənə ca ushapaa sətə bii Əntaŋfə, haŋkala goonə a gwazəgi, una zagi. Acii kadə nii kya slənə əndə'i slənə agi zamana goonə ətə pooshi unə na luuvə taa kə bii ənji koonə.’ ”

42Ma i Bulusə da Barənaba a gimagi asəkə kuvə də'wa, ənjə a kədii tə tii kaa təya ənə ka batə ka tii waɓəətsə ka əndə'i uusərə ŋga əpisəkətə ca shi.

43Makə təəkəgi ənji a kuvə də'wa, ənji laŋə nyi'u tə tii, Yahudiinə da ənjitə gimə aagi diinə ŋga Yahudiinə patə. I Bulusə da Barənaba a waɓə ka tii kaa təya ndzaa də ŋgeerənə agi ŋga'əətə ɗii Əntaŋfə ka tii.

44Zhi'wanə ŋga uusərə ŋga əpisəkə ɗii dzawə, wata ənjə a ənslyagi pəɓə asəkə vəranə aasəkə kuvə də'wa ka fa waɓənə ŋga Əntaŋfə.

45Makə nee hara Yahudiinə kə dzii ənji də nə laŋə, kə shirəhə tii ka i Bulusə, təya ɗa ka ci mabizhinə, təya dzə da dzaananə tə ci.

46Amma, ma i Bulusə da Barənaba, kə waɓi tii ka tii yadə ŋgwalənə, təya ba, “Kə ndzaa tyasə, a takəŋwa ənji ba koonə waɓənə ŋga Əntaŋfə taabu'u ka hara slikərənə. Amma, makə kə kaaree unə, una ɓaarii oo'i, madəɓeemə koonə nə upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, yoo, a zhi'ugiinə səgeenə aaɓii hara slikərənə.

47Acii ha'ə bii Slandanə keenə, əŋki ci, ‘Kə kapaa nyi tə hə kaa ha ndzaa ka ɓərənə ŋga hara slikərənə, ha ndzaa ka rəgwa ŋga mbəɗənə ha'ə mbu'unəkii ka muudinə ŋga duuniya patə əsə.’ ”

48Makə fii ənjitə əntaa Yahudiinə ha'ə, kə ɗii tii mooɗasəka, təya ɗuunətə tə Slandanə putə ŋga waɓənəkii. Ma ənjitə ta'i Əntaŋfə tə tii ka upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, kə vii tii gooŋga.

49Kə təəkəgi waɓənə ŋga Slandanə taa dama patə anə hanyinəkii əsə.

50Amma Yahudiinə a tsəvutə tə matakəŋwanyinə ŋga vəranə da hara makinə ətə da məghərəvənə; ma makiita, ənji gərə'unə ka Əntaŋfə nə tii əsə. Təya maɗee ka waɓənə agyanə i Bulusə da Barənaba. Təya lakəənə tə tii anə hanyinatii.

51Ma təya dzə də palənə satii, təya gwa'agi bərəbərə ŋga ɓiɓinatii agyanətii ka ɓaariinə ka tii oo'i, pooshi tii agi haalatii ma'ə. Wata təya palə aa Ikuniya.

52Ma ənji nə'unə ŋga Antakiya, kə ɗii tii mooɗasəkə ka shaŋə. Kə ndzaa tii da i Malaaɓa Ma'yanə asəkə ədzəmətii əsə.

Slənə 14

1Ma də Ikuniya əsə, kə gimə i Bulusə da Barənaba aasəkə kuvə də'wa ŋga Yahudiinə, təya waaza ka ənji də gazhi'waanə. Ha'ə ɓəzəkii nə ənjitə vii gooŋga ka Slandana, Yahudiinə da hara slikərənə patə.

2Amma, ma Yahudiitə kaaree ka vii gooŋga ka Slandana, kə maɗee tii ka ədzəmə ŋga hara slikərənə kaa təya bərapaa tə ənji nə'unə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Kə ta'avə i Bulusə da Barənaba də Ikuniya ka waazanə ka ənji agyanə Slandanə yadə ŋgwalənə taa gi'u. Təya waaza agyanə pwapoonaakii. Slandanə a vii ka tii baawəɗa ŋga ɗa sə ŋga hurəshishinə kama kama ka ɓaariinə oo'i, ma sətə ci təya ba, gooŋga.

4Amma kə təkəgi ənji kurəgə bəra'i asəkə vəranə. Hara ənji, a ba'a Yahudiinə nə tii. Hara ənji əsə, a ba'a masləkee ənja.

5Kə mwayi hara slikərənə da Yahudiinə da gayinatii ciɓeenə ka masləkee ənji də kaalanə tə tii də faariinə,

6asee, kə gi aa limətii nə sətə mwayi ənji ɗanə də tii. Wata təya huyi satii aanə hanyinə ŋga Likaniya, waatoo aa Lisətira da Dyarəba da hara vəraatə guŋutə də hanyinəkii.

7Təya waaza Ɲunyi Habara ŋga Slandanə davə.

8Tə'i əndə'i əndə də Lisətira, pooshi səɗəkii ndalə bahə wiigi'inə. Makə pwayi ənji tə ci, hurəndzəmə nə ci. Mashimə ca wii shaŋə.

9Ma ka əndə'i uusəra, ca fa waazanə ŋga Bulusə. Bulusə a tsaamə tə ci. Ma nee ci, ma əndətsa, kə vii ci gooŋga, kə dəɓee ca upaa mbəɗəpaanə.

10Bulusə a maɗee ka uurakii, əŋki ci, “Maɗətə kəŋə anə səɗəku.” Wata hatsə əndətə a maɗətə, ca wii.

11Makə nee daŋkana ka sətə ɗii Bulusə, təya maɗee ka uuratii, təya ba də uura ŋga ənji Likaniya, “Kə jimagərə əntaŋfənyinə aaɓii amə makə ənja.”

12Təya ɗəkə ləmə ka Barənaba “Jawusə”. Ma Bulusə əsə, təya ɗəkə ka ci “Heerəməsə” puta ɗii ci ka ŋwaŋwə waɓənə.

13Ma dava, tə'i kuvə uuləma ətə ci təya 'wa Jawusə, a uura mayi ŋga vəranə. Wata limanə ŋga uuləməkii a ŋgərə bubuŋənyinə, ca zaɗətə də gudəza, ca kira aa uura mayi ŋga vəranə kaa təya ɗa sataka da ənja ka i Barənaba da Bulusə.

14Amma, makə fii i Bulusə ha'ə, təya tsaatsagi kəjeerənə ashitii ka ɓaariinə oo'i, kə ɓəzhi səkətii ka shaŋə. Təya huyi aagi ənja, təya dzə də maɗee ka uuratii, əŋki tii,

15“Una! ka mi cuuna ɗa ha'ə kwa? Ma inə kamə, ənji niinə makə noonə. Kə kireenə koonə Ɲunyi Habara koona bwasee ka mazaɓə uushi'iitsa, una nə'u tə Əntaŋfə Əndə vii əpinə. Ci tagii ha dadagyə da ha apanə da uunəva da sətə asəkətii patə.

16Ma ŋga ŋukə, kə bwasee ci ka slikərənyinə patə kaa təya paaslə uushi'inatii.

17Patə da ha'ə, mabwaseemə ci ka naakii nə yadə seeda, agi ɗanə nə ci koonə ŋga'əənə, ca ndzəmə koonə vəna, ca vii koonə ŋunyi cifanə, ca əburətə tuunə də zəma, ca vii koonə mooɗasəkə əsə.”

18Taa ŋgahi kə waɓi tii ka tii waɓəətsə patə, ŋgahə təŋapaa tii tə tii ka ɗa ka tii sataka.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Asee, tə'i hara Yahudiinə shi aa dəvə daga də Antakiya da Ikuniya. Təya shi ka tsəvutənə tə daŋkana. Təya kaala tə Bulusə də faariinə, təya ələgi tə ci aa ba'a vəranə. Ma nə tii ka nəhənə, kə əntəgi ci.

20Amma ənji nə'unə a shi, təya dzatə də nə aaɓiikii, ca madə̌tə, ca ənəgərə aasəkə vəranə. Pukənə ŋga ha, təya madə̌ tii da Barənaba, təya palə aa Dyarəba.

21Makə waazii tii Ɗunyi Habara asəkə vəranəkii, kə upaa tii ənji nə'unə laŋə. Ma daba'əkii, təya ənə aa Lisətira da Ikuniya da Antakiya ətə anə hanyinə ŋga Pisidiya.

22Ma asəkə vəranyiitsa, kə vii tii ŋgeerənə ka ənji nə'unə, təya ba ka tii, wa təya kəŋə anə vii gooŋgatii. Təya tsakə banə ka tii oo'i, see dagi ciɓə laŋə upaanaamə dəmənə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

23Daba'ə ha'ə, təya taadə̌cii ka tii matakəŋwanyinə asəkə taa ŋgutə Ikəliisiya, təya ďa də'wa da suumaya, təya kavə tə tii aacii Slandanə ətə vii tii ka ci gooŋga.

24I Barənaba da Bulusə a pitəgi asəkə hanyinə ŋga Pisidiya, təya mbu'u aanə hanyinə ŋga Paməfiliya,

25təya waaza waɓənə ŋga Əntaŋfə ka ənji də Pirəga. Ma daba'əkii, təya madə̌, təya palə aa Ataaliya.

26Təya dəmə kumbawalə davə, təya palə aa Antakiya, waatoo vəraatə shi ənjə a kavə tə tii aacii Əntaŋfə kaa ca ďa ka tii pwapoonə agi slənа, waatoo ətsə uudəpaa tii.

27Makə mbu'i tii aa dəvə, təya dzaadzatə də ənji nə'unə, təya ba ka tii habara ŋga sətə ďii Əntaŋfə daciitii da makə sətə wunəgi ci ka hara slikərənə rəgwa ŋga vii gooŋga.

28Təya ta'avee tii da ənji nə'unə davə.

Slənə 15

1Tə'i hara ənji shi daga də Yahudiya aa Antakiya, təya dzəgunə ka ənji nə'unə, təya ba, “Madə̌ maryaminyamuunə makə ŋga alə'aada ŋga Muusa, pooshi unə ka upaa luupaanə.”

2Kə ďii i Bulusə da Barənaba mabizhinə da ənjitsa. Waɓənəkii a gwazəgi ka shaŋə. Makə uurəgi haalakii aanətii, ənjə a sləkee ka i Bulusə da Barənaba da hara ənji nə'unə aa Urusaliima, kaa təya dzə aaɓii masləkee ənja da matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya agyanə waɓəətsa.

3Makə sləkee ənji nə'unə ka tii, təya madə̌, təya paləgi dasəkə hanyinə ŋga Finikiya da ŋga Samariya, təya dzə də baaba habara ŋga zhi'inə ŋga hara slikərənə ka ənji nə'unə. Fanə ŋga ənji nə'unə ha'ə, agi ďanə nə tii moodə̌asəka.

4Makə mbu'i tii aa Urusaliima, kə liwə ənji Ikəliisiya da masləkee ənji da matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya tə tii də moodə̌asəka. I Bulusə a baaba ka tii sətə slənyi Əntaŋfə daciitii patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Amma hara ənji nə'unə kurəgə ŋga Farisanyinə a maɗətə, təya ba, “Ma ənjitsa, tyasə, see a ryaminya tii, ənjə a ba ka tii təya nə'u bariya ŋga Muusa.”

6Wata masləkee ənji da matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya a dza də nə ka tsaamənə agyanə waɓəətsa.

7Makə ta'avə tii ka ɗaaɗa waɓənə ahadatii, Piita a maɗətə, əŋki ci: “Ndzəkəŋushi'ina, makə sətə shii unə, daga ŋukə ta'i Əntaŋfə tə nyi ahadoonə kaa hara slikərənə a fa Ɲunyi Habara da maki, təya luuvə.

8Kə shii Əntaŋfə ədzəmə ŋga taa wu patə, ca seeda tə tii də vii ka tii Malaaɓa Ma'yanə makə sətə vii ci kaamə əsə.

9Matəkeemə ci ahadaamə da tii. Putə ŋga vii gooŋgatii kuɓəgi ci ədzəmətii makə naamə.

10Makə ha'ə ɗii ənа, ka mi saŋə cuuna alə haliminə ŋga Əntaŋfə də kaanə ka ənji nə'unə tə bariya ŋga Muusa? Taa amə da dzədzəshi'inaamə maa, kə təkuree amə ka nə'utə bariyaakii.

11Amma kə vii amə gooŋga oo'i, putə ŋga pwapoonə ŋga Slandanə Yeesu upaa amə luupaanə makə sətə upaa tii natii əsə.”

12Daɓaala a ndzaa kəɗa'ə, təya ənə ka fanə a ma i Barənaba da Bulusə, təya ba ka tii sə ŋga hurəshishiitə ɗii Əntaŋfə ka hara slikərənə daciitii.

13Makə uudəpaa tii waɓənə, Yakubu a maɗətə, ca jikəvə, əŋki ci: “Fatəmə, ndzəkəŋushi'inə.

14Əndzə'i ənа bii Simoonə kaamə makə sətə 'watəgi Əntaŋfə nəhənə tə hara slikərənə kaa ca taɗəgi hara ənji agitii, təya ndzaa ka ənjaakii.

15Kə ɗii waɓəətsə mbərə mbərə da ŋga anabiinə makə sətə ɗii manaahəkii oo'i,

16‘Əŋki Slandana: Ma aakəŋwa, ka shinə nə nyi ka haɗatəginə də yi ŋga Dawuda ətə saawagi. Ka ŋgərənə nə nyi sətə sasaawagi, nya ənə ka haaɗatəginə, nya kəŋee,

17kaa hara ənjə a alə tə nyi Slandanətii, waatoo patənə ŋga hara slikərəətə 'wii nyi kaa təya ndzaa ka naaki.

18Ha'ə bii Slandanə ətə bagi uushi'iitsə daga ŋukə.’ ”

19Yakubu a tsakə banə, əŋki ci, “Ma nee nyi naaki, ma hara slikərənə ənə ca zhi'wa aaɓii Əntaŋfə, gaama irəla tə tii.

20Amma, naahaamə ka tii ləkaləkatə də banə, ga təya adə zəmətə ɗii ənji ka uuləminə taa sləmənyinə, acii ma ətsa, ajijinə. Ga təya aləhiinə, ga təya tsəɓə luutə malamə ənji uurakii, ga təya adə idəna.

21Acii ma bariya ŋga Muusa, daga ŋukə, taa ka ŋgutə vəranə patə, tə'i ənji waaza agyanəkii, ənjə a jaŋga asəkə kuvə də'wanyinə taa ŋgutə uusərə ŋga əpisəka.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22Fanə ŋga masləkee ənji da matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya ləɓə da ənji Ikəliisiya patə tə waɓəətsa, wata təya anə uura ŋga tadə ənji ahadatii, kaa təya sləkee ka tii aa Antakiya, tii da i Bulusə da Barənaba. Wata təya tadə tə Yahuda ətə ci ənjə a 'wa Barəsaba, tii da Silasə. Matakəŋwanyinə nə tii ahada ənji nə'unə əsə.

23Wata təya sləkee ka tii də ləkaləkatəkii. Wiinə sətə nyaahə tii asəkə ləkaləkatəkii: “Wiinə ləkaləkatə ca dzə ka hara slikərənə ənji nə'unə də Antakiya da Siriya da Silikiya. Ma ləkaləkatəna, dacii inə ndzəkəŋushi'inuunə masləkee ənji da matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya də Urusaliima. Kə nəhəpaa inə tuunə patə.

24“Kə fii inə oo'i, kə gi hara ənji ahadeenə, təya dzə ka madee ka haŋkala goonə də waɓənə, təya kədəpaa tuunə. Ma ətsa, əntaa inə bii ka tii dənə ha'ə.

25Ma caamiinə, makə kə gi waɓənə geenə ka rəgwa rəŋwə, kə dəɓee ina tadə ənji ahadeenə, ina sləkee ka tii koonə, təya dzə da i moodəkii gaamə Barənaba da Bulusə.

26Ma təya, kə vigi tii əpinatii ka putə ŋga slənə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

27Ci nee unə ka i Yahuda da Silasə ahadoonə, tii na ba koonə də matii sətə nyaahiinə.

28Kə kadeesəkə ka Malaaɓa Ma'yanə da inə patə oo'i, geena tsakəənə koonə kərənə pamə palee ka uushi'iitə ndzaa tyasə, waatoo,

29goona adə sətə dii ənji ka uuləminə taa sləmənyinə, goona adə idəna, goona tsəɓə luutə malamə ənji uurakii, goona aləhiinə. Madə kə təŋapaa unə noonə nə ka dəadə tsarə uushi'iitsa, ka ndzaanə nuunə jamə. Ta'avəmə jamə.”

30Makə kapaa ənji tə i Bulusə, təya palə aa Antakiya, təya dzatə də ənji nə'unə, təya vii ka tii ləkaləkatəta.

31Makə jaŋgatə tii, kə dii tii maŋushinə ka shaŋə acii kə vii waɓəətsə ka tii ŋgeerənə.

32Ma i Yahuda da Silasə, anabiinə nə tii, kə waɓi tii ŋgaaŋga'ə ka ənji nə'unə, təya tsakə ka tii ŋgeerənə.

33Makə banee tii davə gi'u, ənji nə'unə a kəree ka tii də jamənə. Yahuda da Silasə a ənə aaɓii ənjitə sləkee ka tii.

[34Amma, ma nee Silasə, kə dəɓee ca ənəgi davə.]

35Ma i Bulusə da Barənaba, kə ənəgi tii də Antakiya, təya dzəgunə ka ənja, təya dzə də waaza waɓənə ŋga Slandana, tii da hara ənji nə'unə laŋə əsə.

36Makə ta'avə tii davə, Bulusə a ba ka Barənaba, “Ɵnaaŋwə ka caamatə ənji nə'uutə shi aŋwa waazii ka tii waɓənə ŋga Slandanə taa ka ŋgutə vəranə, kaaŋwa tsaamətə taa iitə nə tii agi nə'unə.”

37Ma Barənaba əsə, kə mwayi ci 'waanənə tə Yoohana ətə ci ənjə a 'wa Marəkusə.

38Amma kə caamə Bulusə, madəɓeemə Yoohana a dzə da tii, acii kə shi ca bwasee ka tii də Paməfiliya, ma'uudəpaamə ci slənəkii da tii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39Wata təya ɗaanə mabizhinə, təya təkəgi. Barənaba a ŋgərə tə Marəkusə, təya dəmə kumbawalə, təya palə aanə hanyinə ŋga Kipərusə.

40Amma, ma Bulusə, kə ŋgirə ci tə Silasə. Makə ɗii ənji ka tii də'wa, təya kavə tə tii aacii Slandana kaa ca ɗa ka tii pwapoonə agi wiigi'inatii, wata təya palə.

41Kə wiigi'itə i Bulusə hanyinə ŋga Siriya da ŋga Silikiya, təya dzə də baabanə ka ənji nə'unə kaa təya tsakə ndzaanə də ŋgeerənə agi vii gooŋgatii.

Slənə 16

1I Bulusə a mbu'u aa Dyarəba da Lisətira. Təya lapaa əndə'i əndə nə'unə davə ətə ɗii ləməkii Timooti, uuzənə ŋga əndə'i mitə Yahuda. Ma miita, əndə nə'unə nə ki əsə. Ma dii, əndə Gərikə nə ci.

2Ma Timooti, agi dəlaginə nə ənji nə'unə ŋga Lisətira da Ikuniya də ci.

3Kə uu'i Bulusə kaa təya wiigi'i tii da Timooti, wata ca ŋgərə tə ci, ca ryaminyagi tə ci, acii kə shii Yahudiitə davə patə oo'i, ma dii, əndə Gərikə nə ci.

4Ma daba'əkii, təya ndzaŋə wiigi'inə ka vəra ka vəra, təya dzə də baabanə ka ənji nə'unə tə bariyatə kapaa masləkee ənji da matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya də Urusaliima kaa təya nə'utə.

5Də ha'ə kiŋə ənji nə'unə ndihə ndihə agi vii gooŋgatii. Taa ŋgutə uusərə patə nə laŋənatii ka tsakənə əsə.

6Ma daba'əkii, kə mwayi tii dzənə ka waaza waɓənə ŋga Slandanə aanə hanyinə ŋga Asiya, amma kə təŋapaa Malaaɓa Ma'yanə tə tii. Wata təya paləgi aanə hanyinə ŋga Firigiya da ŋga Galatiya.

7Makə mbu'i tii aagyanə riɓinə ŋga hanyinə ŋga Misiya, təya alə dəməgərənə aanə hanyinə ŋga Bitiniya. Amma maluuvəmə Ma'yanə ŋga Yeesu ka tii.

8Wata təya pitəgi tə Misiya, təya jimagərə aa Tərawasə.

9Ma uusərakii davəɗə, kə sənii Bulusə davə oo'i, kə nee ci ka əndə Makiduuniya kəŋə, ca kədii tə Bulusə, ca ba, “Tyaŋagi aanə hanyinə ŋga Makiduuniya, kaa ha shi ka tsakənə tiinə.”

10Daba'ə səniinaakii, pii ina tasəka dzənə aanə hanyinə ŋga Makiduuniya. Acii kə shii inə oo'i, Əntaŋfə 'wii tiinə ka waaza ka tii Ɲunyi Habara.

11Wata ina dəmə kumbawalə də Tərawasə, ina kəŋee da i aa Samutərasə. Pukənə ŋga ha ina palə aa Niyapuli.

12Ina maɗə davə, ina palə aa Filipi, vəraatə palee də ɗuunuunə agyanə əndə'i purəŋanə ŋga hanyinə ŋga Makiduuniya, vəranə ŋga ənji Rooma əsə. Ina banee gi'u asəkə vəraatsa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ma uusərə ŋga əpisəka, kə dəməgiinə aa uura mayi ŋga vəranə, ina dzə aama gəəra. Mbu'u ka lapaanə niinə ha ŋga ɗa də'wa ŋga Yahudiinə davə. Wata ina lapaa. Davə ndzaa inə, ina waɓə ka makiitə dzii də nə davə.

14Tə'i əndə'i minə ətə ɗii ləmətə Lidiya ca fa tiinə. Ma kya, mitə Tiyatira nə ki. Ɗərə də madizə kəjeerənyinə ŋga mandalə kwaɓa nə slənatə. Əndə ŋgwalənə tə Əntaŋfə nə ki əsə. Kə wunəgi Slandanə ədzəmətə. Ha'ə kya kavə haŋkalatə ka sətə ci Bulusə a ba.

15Kə liwə ki yiɓə bapətisəma da ənji yatə patə, kya kədii tiinə, əŋki ki, "Makə kə shii unə ndilə ndilə oo'i, kə vii nyi gooŋga ka Slandana, yoo, see a dzuunə ka nee ka yaaki." Kya tsakə kədiinə tiinə, keena palə.

16Ma ka əndə'i uusəra, ina dzə ka ha ŋga ɗa də'wa, ina lapaa əndə'i uundzə rəmənə, mava. Əndə ginaaji nə ki, agi kuranə nə ki uushi'inə kama kama putə ŋga ginaajiitə ashitə. Agi dzanə nə ki də kwaɓa laŋə ka slanjiinətə əsə də kwaaranə.

17Wata nə'unə tiinə da i Bulusə nə ki, kya dzə də ka vurənə, kya ba, "Ma ənjitsa, ənji ŋga maɗuunə Əntaŋfə nə tii. Rəgwa ŋga luupaanə nə tii ka banə koonə."

18Ha'ə kə ta'avə ki baanə laŋə ka ɗanə makə ətsa. Ca zhimagi tə Bulusə asəkəkii ka shaŋə. Ca zhi'wagi, ca ba ka ginaajiitə ashitə, "Wanyinə ca ba ka hə də ləmə ŋga Yeesu Aləmasiihu: bwasee ka ki!" Wata pii ginaajiitə a bwasee ka ki ka saa'ita.

19Makə nee slanjiinətə oo'i, kə njiikəgi rəgwa ŋga upaanatii, təya kəəsətə tə i Bulusə da Silasə, təya kərə tə tii aasəkə luuma aakəŋwacii ənji la gəŋwanə.

20Makə kirə tii tə tii aakəŋwaciitii, kə bii tii, əŋki tii, "Ma ənjina, agi gwazənə nə tii haŋkala ŋga vəraana, wiinə boo, Yahudiinə nə tii.

21Agi dzəgunənə nə tii alə'aadatə madəɓeemə kaamə, kaama slənəgi, amə ənji Rooma."

22Daŋkana a guŋuunə ka tii patə, mala gəŋwanyinə a səəɗəgi kəjeerənə ashitii, təya ba ka ənjə a fəəslə tə tii də kurəpa.

23Makə fəsləgi ənji tə tii purə'i purə'i, təya fəɗə tə tii, təya əjigərə tə tii aa furəshina, təya ba ka əndə nəhə furəshina kaa ca pa'əgi tə tii ŋga'ə.

24Fanə ŋga əndə nəhə furəshina naakii, wata ca ŋgərə tə tii, ca əjigərə ancakuvə ŋga furəshina, ca aanəgi səɗətii ashi madiigərə rintənyinə.

25Ma ahada vəɗa, Bulusə da Silasə a ɗa də'wa, təya ka wanyanə ka Əntaŋfə. Ənji furəshina a dzə də fanə tə tii.

26Mata'avəmə dəŋwa'ə, hanyinə a gəgədzə patə. Ha'ə mwavəɗə ŋga kuvə furəshina a udzəgi. Pii wata makuvənyinə a wunəgi patə. Mahyakahyaka'ə ŋga taa wu agi ənji furəshina əsə, kə piitəgi.

27Makə və'ihə əndə nəhə furəshina, ma ca nee, mawuunəkii nə makuvənyinə patə. Wata ca də'yagi ŋgila purəŋanaakii kaa ca ɓələgi naakii na. Ma nə ci ka nəhənə, kə huyipaa ənji furəshina satii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Amma Bulusə a maɗee ka uurakii, ca ba ka ci, “Ga ha ɓələgi naaku na, ganə niinə patə!”

29Əndətə a ba ka ənjə a kira ka ci gunə, wata ca huyi aaɓii i Bulusə da Silasə, ca gərə'waanə akəŋwaciitii. Shishinəkii a dzə də udzənə acii ŋgwalənə.

30Ca fə'yagi tə tii agyə, ca ba, “Ya ənə, iitə ɗanəki kaa nya upaa luupaana?”

31I Bulusə da Silasə a ba ka ci, “Vii gooŋga ka Yeesu Slandana: ka upaanə nə hə luupaanə da yaaku patə.”

32Wata təya waɓə ka ci da ənji yaakii patə agyanə Slandana.

33Pii agi vəɗəkii ha'ə ca ŋgərə tə tii, ca cakuɓəgi ka tii uyiginatii. Saa'ikii yiɓə ənji ka ci bapətisəma da yaakii patə əsə.

34Ca kərə tə tii aa hakii aasii, ca ŋgiragi ka tii zəma, ca ɗa mooɗasəkə da yaakii patə putə ŋga vii gooŋgatii.

35Makə puki ha, mala gəŋwanyinə a sləkee ka soojiinə ka banə oo'i: “Wa ənjitə a palə satii.”

36Əndə nəhə furəshina a dzə ka banə ka i Bulusə, əŋki ci, “Kə sləkee mala gəŋwanyinə ka banə koonə, a paluunə səgoonə. Acii ha'ə, gimagimə, una dzə səgoonə agi jamənə.”

37Amma əŋki Bulusə, “Akəŋwacii ənji fəəsli tii tiinə, wiinə malamə ənji keenə gəŋwanə, təya əjigərə tiinə aa furəshina. Wiinə əsə uushi rəŋwə niinə da ənji Rooma. Yoo, təya kapaa tiinə də ma'umbeekii nii? Pooshi ka ɗanə! Wa təya shi də natii na, təya shi ka kapaanə tiinə.”

38Soojiinə a ənəpaa də waɓənəkii ka mala gəŋwanyinə. Makə fii tii oo'i, uushi rəŋwə da ənji Rooma nə i Bulusə da Silasə, kə ŋgwaləgi tii.

39Wata təya shi ka kədii tifyaginə aciitii, təya kapaa tə tii, təya ba ka tii, wa təya bwasee ka vəranəkii.

40I Bulusə da Silasə a gimagi asəkə furəshina, təya palə aasii aa ha Lidiya, təya lapaa ənji nə'unə davə, təya waɓə ka tii kaa təya ndzaa ndihə ndihə də ŋgeerənə agi nə'unə tə Slandana. Ma daba'əkii, təya palə satii.

Slənə 17

1Kə gi tii dasəkə vəranyinə ŋga Amfipuli da Apulooniya, təya mbu'u aa Teesaloonika, hatə ɗii kuvə də'wa ŋga Yahudiinə davə.

2Bulusə a dzə aa dəvə aa kumu, makə sətə sənaavə ci ka ɗanə taa da patə. Luuma makkə nə ci ka waɓənə da ənja, ca dzə də jaŋganə asəkə malaaɓa ləkaləkatə.

3Ca waɓə ka tii, ca ɓaarii ka tii tantanyinə ŋga sətə bii malaaɓa ləkaləkatə oo'i, ma Aləmasiihu, see a sa ci ŋgəra'wa, ca əntə, ca maɗətə agi mamməətə ənja. Ca ba əsə, “Yeesu ənə cii kya ba koonə, ci nə Aləmasiihu.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Hara ənjə a luuvə, təya nə'ushi da i Bulusə da Silasə. Ha'ə əsə laŋə agi ənji Gərikə ətə ca gərə'u ka Əntaŋfə. Matakəŋwanyinə ŋga makinə laŋə ləɓətəgi də nə da tii əsə.

5Amma kə shirəhə Yahudiinə ka tii. Təya dzatə də badawiinə ŋga vəranə, təya jagi də ənji də kaala bwaya vurənə, təya dzə ka əɓigi yi ŋga Yasoonə, təya alə tə i Bulusə da Silasə davə kaa təya ŋgiragi tə tii ka ənja.

6Amma paa tii lapaa tə tii. Wata təya kəsəənə tə Yasoonə da hara ənji nə'unə, təya kərə tə tii aakəŋwacii gayinə ŋga vəranə, təya maɗee ka uuratii, təya ba, "Əŋjitə gwazətə nə ŋga ənji taa dama patə, watiinə kə shi aa hanə əsə.

7Yasoonə a luu tə tii gakii asii. Wiinə patənatii kə kaanə tii sədə ka bariya ŋga maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma, təya ba: tə'i əndə'i ŋwaŋwə ətə ɗii ləməkii Yeesu."

8Makə fii gayinə da ənji ŋga vəranə tə waɓəətsa, haŋkalatii a maɗəgi patə.

9See də makə ki'i Yasoonə da hara ənji kwaɓa taabu'u kapaa gayinə tə tii.

10Pii ndzəkəŋushi'inə a kəree ka i Bulusə da Silasə aa Biriya davədə. Makə mbu'i tii aa dəvə, təya dzə aa kuvə də'wa ŋga Yahudiinə.

11Ma Yahudiitə davə kamə, kə palee tii ka ətə də Teesaloonika də hiima, kə banee tii ka haŋkalatii ka fa waɓənə ŋga Slandana. Kə ɗii tii gazhi'waanə ŋga tsaamətənə asəkə malaaɓa ləkaləkatə uusərə patə, kaa təya shii taa gooŋga nə sətə fii tii.

12Acii ha'ə laŋə agitii vii gooŋga. Laŋə əsə agi matakəŋwanyinə ŋga makinə ŋga Gərikə da ŋguyirənə vii gooŋga.

13Amma, makə fii Yahudiinə ŋga Teesaloonika oo'i, agi baabanə nə Bulusə waɓənə ŋga Əntaŋfə də Biriya əsə, təya dzə ka tsəvutənə tə daŋkana davə.

14Pii wata ndzəkəŋushi'inə a kəree ka Bulusə aama uunəva. Amma Silasə da Timooti a ənəgi davə.

15Ma ənjitə kəree ka Bulusə, kə gi tii da i ci kura'ə aa Ateena. Ma təya ənya satii aasii, Bulusə a sləkee ka tii kaa təya dzə ka banə ka i Silasə da Timooti oo'i, wa təya shi ka lanə tə ci pii pii.

16Ma Bulusə a gəra tə Silasə da Timooti də Ateena, kə zhima tə ci asəkəkii makə nee ci, taa aa dəma patə tsaaməgi ci, see uuləminə neenəkii asəkə vəranəkii.

17Ci ɗii gi ci aakəŋwa də waɓənə ka ənji uusəra patə. Taa dama gi ci patə asəkə vəranəkii, taa a luuma lii ci ənja ca waɓə ka tii, taa asəkə kuvə də'wa ca waɓə ka Yahudiinə da ənji gərə'unə ka Əntaŋfə.

18Hara ənji dzəgunənə agi kurəgə ŋga Abikuriyanyinə da Sitookanyinə, kə lii tii tə Bulusə. Hara ənji ahadatii a ba, "Mi saŋə nə əndə waazaanə ka gəgəmənə ha'a? Mi mwayi ci bana?" Hara ənjə a ba, "Mbu'u ma nə ci ka waazanə, agyanə sə ŋga paslənə ŋga məshipətə ənji pamə." Ma waɓi tii ha'ə, acii ma Bulusə, agyanə Yeesu da agyanə maɗənə agi mamməətə ənji cii kəya waɓə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Wata təya ŋgərə tə ci, təya kərə tə ci aakəŋwacii mətərəkinə aanə ɗaŋgəra ətə ci ənjə a 'wa Ariyapaga, təya ba, “Ɲga'ə keenə nə fa sətə bii kura waazaatsə ɗii hə,

20acii kə kira hə keenə sətə mashimə liminiinə a fii. See a ba hə keenə sətə cii kəya ba.”

21Ma bii tii ha'ə, acii ma ənji Ateena da mu'umiitə davə patə, pooshi əndə'i uushi nji təya ɗa, see baaba kura uushi'inə taa fa kura waɓənə.

22Wata Bulusə a maɗətə ahada mətərəkinə ŋga Ariyapaga, əŋki ci, “Unə ənji Ateena, kə nee nyi taa ka ŋgutə rəgwa patə, ənji diina nuunə.

23Acii ma nya dzə də wiinə asəkə vəranə goonə, kə lapaa nyi uushi'iitə cuuna paslə ka tii. Ha'ə nya lapaa ha ŋga ɗa sataka ətə nyaahə ənji ashikii: ka Əntaŋfə ətə mashiimə ənji. Yoo, ma ətə cuuna paslə mashiimuunə ɗiya, tə ci cii kya ba koonə.

24Əntaŋfə ətə tagii duuniya patə da uushi'iitə asəkəkii patə, ci nə Slandanə ŋga ha dadagyə da ha a panə. Paa ci ka ndzaanə asəkə kuvə gəratə ghənyi ənji də ciinə.

25Ha'ə əsə paa ci ka alə tsakənə tə ci, makə ɗii ci pooshi uushi cii kəya moo acii ənda, acii ci vii əpinə ka ənji da taa mi patə.

26Də əndə rəŋwə 'watəgi ci taga slikərənyinə ŋga ənji patə kaa təya ndzaa taa dama patə asəkə duuniya, ca kəŋee ka saa'i da i riɓinə ŋga ndzaanatii əsə.

27Ma ɗii ci ha'ə, kaa təya alə tə Əntaŋfə, təya ɗa gazhi'waanə ŋga raramənə, mbu'u ka lapaanə nə tii tə ci, taa ŋgahi paa ci dzaɗə da taa rəŋwə agyaamə.

28Daciikii caama mbəɗə, ama guguɗə, ama ndzaanə. Kə ɗii makə sətə bii hara ənji kaala wanyanə goonə oo'i: gooŋga, slikərənaakii naamə.

29Yoo, makə ɗii ci, slikərənə ŋga Əntaŋfə naamə, madəɓeemə ama hiima oo'i, kə pusha Əntaŋfə da matsahu ɓurə tibisa, taa viiza taa faara ətə tsahutə əndə də ciinəkii agi hiimaakii.

30Ma ŋga ŋukə, pooshi Əntaŋfə nja ka nə ka ghatə shiinə ŋga ənda. Amma ma ŋga əna, agi banə nə ci ka patənə ŋga ənji taa dama patə, wa təya baanə ka ci.

31Acii kə kəŋee ci ka uusərə ŋga ɗa gəŋwanə ka duuniya patə. Də gooŋga nii kəya ɗa dacii əndətə ta'i ci. Kə ɓaarii ci tantanyinəkii ka ənji patə də maɗeenə ka ci agi mamməətə ənja.”

32Makə fii ənji waɓənə ŋga Bulusə agyanə maɗənə agi mamməətə ənja, hara ənjə a ŋusə tə ci, hara ənji əsə a ba, “Ka ənyanə niinə ka fa waɓəətsə a maku.”

33Wata Bulusə a maɗəgi saakii ahadatii.

34Amma hara ənjə a dzə aaɓiikii, təya vii gooŋga ka Slandana. Ahadatii nə Diyanisiya, əndə ŋga Ariyapaga, da i əndə'i minə ətə ɗii ləmətə Damarisə, da hara ənja.

Slənə 18

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Daba'ə ha'ə, Bulusə a madə də Ateena, ca palə aa Koorintiya.

2Makə mbu'i ci, kə guŋəgərə tii da əndə'i əndə Yahuda ətə dii ləməkii Akila. Əndə Puntu nə ci. Mata'avəmə ci makə shi ci aa dəvə aa vəra tii da minaakii Pərisəkila. Kə ma'ya tii də Rooma anə hanyinə ŋga Italiya acii kə bii ŋwaŋwə Kalawudiyu oo'i, Yahudiinə patə, wa təya madəgi asəkə vəranəkii. Ci dii gi tii aa Koorintiya. Bulusə a dzə ka nəhəpaanə tə tii.

3Makə lapaa ci oo'i slənatii rəŋwə, waatoo, təslə kuvə kuvə'unə, wata ca ənəgi aɓitii.

4Ca dzə də baaba waɓənə ŋga Əntaŋfə asəkə kuvə də'wa taa ŋgutə uusərə ŋga əpisəkə patə, ca dzə də zhi'wanə də Yahudiinə da Gərikanyinə kaa təya nə'u ŋunyi rəgwa.

5Makə mbu'ya i Silasə da Timooti daga anə hanyinə ŋga Makiduuniya, Bulusə a bwasee ka slənətə njii kəya da, ca dzə aakəŋwa də waazanə, ca ɓaarii furəŋə ka Yahudiinə oo'i, Yeesu nə Matadəkii ŋga Əntaŋfə.

6Makə dii tii ka ci mabizhinə, təya dzə də dzaananə tə ci, ca gəgərəgi bərəbərə ŋga kəjeerənaakii ka ɓaariinə ka tii oo'i, kə shigi ci agi haalatii; əŋki ci, “Ma nyi kamə, pooshi kərənə goonə agyanəki ma'ə. Amma agyanuunə səgoonə. Daga ənshinə aa ha hara slikərənə dzənəki.”

7Də ha'ə bwasee ci ka tii, ca palə saakii aasii aa ha əndə'i əndə ətə dii ləməkii Titusə Yasətu. Əndə paslənə tə Əntaŋfə nə ci, ətə dii yaakii ataŋgala kuvə də'wa.

8Ma gawə ŋga kuvə də'wa ətə dii ləməkii Kərisəpusə, kə vii ci gooŋga da yaakii patə ka Slandana. Ha'ə əsə tə'i hara ənji Koorintiya laŋə, makə fii tii waazanə ŋga Bulusə, kə vii tii gooŋga. Ha'ə təya luu yiɓə bapətisəma.

9Ma ka əndə'i vəda, kə waɓi Əntaŋfə ka Bulusə dagi səniinə, əŋki ci ka ci, “Ga ha ŋgwalə, waazawə ka ənja, ga ha ndzaa kəda'ə.

10Acii kədəhə da hə nə nyi. Aciikii ha'ə, pooshi əndə ca uree ka hə. Laŋə nə ənjaaki asəkə vəraana.”

11Wata Bulusə a ndzaa davə, ha'ə fəzə rəŋwə da ləgidə kuwa. Ca dzə də dzəgunə ka ənji waɓənə ŋga Əntaŋfə.

12Amma, makə dii Galiya ŋgwaməna agyanə hanyinə ŋga Akaya, Yahudiinə a ləɓə də na, təya kəsətə tə Bulusə, təya kərə tə ci aakəŋwacii gəŋwanə,

13əŋki tii, “Ma əndəna, agi isəkwanə nə ci tə ənji ka paslənə tə Əntaŋfə ka rəgwatə təŋapaa bariya.”

14Ma ətsə kədəhə kaa Bulusə a wunəpaa makii kaa ca waɓə, wata Galiya a ləwugi rəgwa, ca ba ka tii, “Unə Yahudiinə, maci əndə'i bwaya uushi pamə dii ci, kə njii kya fa tuunə.

15Amma, makə mabizhinə agyanə waɓənə saakii da ləmənyinə da bariya goonə, unə səgoonə nə tsaamətənə. Ma nyi kamə, paa nyi ka la gəŋwanə ŋga tsarə uushi'iitsa.”

16Wata ca lyakagi tə tii asəkə kuvə gəŋwanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Wata tii patə, təya kəsətə tə Sasətinasə, gawə ŋga kuvə də'wa, təya fəslə tə ci akəŋwacii gəŋwanə. Amma, taa gi'u, makulamə aasəkə Galiya.

18Makə cakə Bulusə baneenə laŋə da ənji Koorintiya, ca ba ka tii a maɗə ci ha'ə. Ca dzə, ca isəgi nəkii asəkə vəranə ŋga Kəŋkəraya ka ɓaariinə oo'i, kə mbu'utəgi ci də aləkawalətə shi ca ɗii. Ma daba'əkii, ca dəmə kumbawalə da i Pərisəkila da Akila, təya palə aagyanə hanyinə ŋga Siriya.

19Təya kəŋaanə də Afisa zəku'i. Ca dzə aasəkə kuvə də'wa, ca waɓə da Yahudiinə davə,

20təya kədii tə ci kaa ca tsakə ta'aveenə da tii. Amma kə naanagi ci.

21Makə bii ci ka tii maɗənaakii, ca ba ka tii, “Ka ənyanə nə nyi aaɓii unə, maa kə luuvə Əntaŋfə.” Wata ca bwasee ka i Pərisəkila da Akila də Afisa, ca dəmə kumbawala, ca palə.

22Makə mbu'i ci aa Kayisariya, ca dzə aa Urusaliima ka nəhəpaanə tə ənji nə'unə, ca uudəgərə aa Antakiya.

23Makə banee ci gi'u davə, wata ca maɗə, ca wiigi'itə hanyinə ŋga Galatiya da Firigiya, ca dzə də vii ŋgeerənə ka ənji nə'unə patə.

24Tə'i əndə'i əndə Yahuda ətə ɗii ləməkii Apoolasə. Kə shi ci aa Afisa. Ma ca, əndə Aləkəsandəriya nə ci. Kə mbee ci ka waɓənə. Kə shii ci malaaɓa ləkaləkatə ka shaŋə əsə.

25Kə dzəgunətə ənji ka ci rəgwa ŋga Slandanə ŋga'ə. Taa ŋgahi see yiɓə bapətisəma ŋga Yoohana shii ci, amma kə ɗii ci gazhi'waanə ŋga dzəgunətənə ka ənji gəŋə gəŋə agyanə Yeesu.

26Makə mbu'i ci, ca waaza asəkə kuvə də'wa yadə ŋgwalənə. Makə fii i Pərisəkila da Akila tə ci, təya ŋgərə tə ci, təya tsakə dzəgunətə ka ci rəgwa ŋga Slandanə ŋga'ə.

27Apoolasə əsə, kə mwayi ci dzənə aagyanə hanyinə ŋga Akaya. Makə mwayi ci ɗanə ha'ə, ənji nə'uutə də Afisa a tsakə tə ci də naahənə ka ənji nə'uutə də Akaya, kaa təya luu tə ci də mooɗasəka. Makə mbu'i ci aa dəvə, kə cakə ci tə ənjitə ɗii Slandanə ka tii pwapoonə ŋga vii gooŋga,

28acii kə uuri ci tə Yahudiinə akəŋwacii ənji də waɓənə, ca ɓaarii tantanyinəkii dasəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, Yeesu nə Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə.

Slənə 19

1Ma saa'itə Apoolasə də Koorintiya, kə gi Bulusə aa Afisa da giŋwə. Makə mbu'i ci, ca lapaa hara ənji nə'unə davə.

2Əŋki ci ka tii, “Makə vii unə gooŋga, kə upaa unə Malaaɓa Ma'yanə kwa?” Əŋki tii ka ci, “Pooshi. Mashimə ina fii taa tə'i Malaaɓa Ma'yanə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Bulusə a ləgwa ka tii, əŋki ci, “Aa, tsarə ŋgutə bapətisəma daa yiɓə ənji koona?” Əŋki tii, “Tsarə ətə ŋga Yoohana.”

4Ca ba ka tii, “Ma yiɓə bapətisəma ŋga Yoohana, ka ənjitə baanə ka Əntaŋfə putə ŋga 'waslyakəənatii. Amma kə bii Yoohana ka ənji Isərayiila, see a vii tii gooŋga ka əndətə na uugya ba'ə ka shinə, waatoo Yeesu.”

5Makə fii tii ha'ə, təya luu yiɓə bapətisəma də ləmə ŋga Yeesu Slandana.

6Bulusə a kavə ciinəkii aanətii, Malaaɓa Ma'yanə a jima aagyanətii, təya waɓə də məshipətə uuranyinə, təya baaba sətə bii Əntaŋfə ka tii.

7Kə mbu'i tii bahə pu'u aji bəra'i nə ənjikii.

8Ləgiɗə makkə ɗii Bulusə ka dzənə aasəkə kuvə də'wa, ca waɓə yadə ŋgwalənə ka ənja, ca zhi'wa də haŋkalatii ka haala ŋga ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

9Amma kə təkuree hara ənji ka vii gooŋga acii ndalənə ŋga ədzəma, təya waɓə bwayakii aashi rəgwa ŋga Slandanə akəŋwacii daɓaala. Makə nee ci ha'ə, ca bwasee ka tii, ca fə'yagi tə ənji nə'unə, ca waɓə ka tii taa ŋgutə uusəra patə asəkə kuvə jaŋganə ŋga əndətə ɗii ləməkii Tirana.

10Fəzə bəra'i nə tii ka ɗanə ha'ə. Ənji hanyinə ŋga Asiya patə, Yahudiinə da hara slikərənə, kə fii tii waɓənə ŋga Slandana.

11Kə slənyi Əntaŋfə sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə dacii Bulusə.

12Ha'ə ənjə a ŋgərə kəjeerənə da aləbuta ka taɓətə də shishinəkii, ənjə a kərə ka ənji bwanea, təya mbəɗə. Ginaajiinə əsə, təya shigi ashitii.

13Tə'i hara Yahudiinə ətə ca wiigi'i ka vəra ka vəra, kə ɗii tii gazhi'waanə ŋga əsətə ləmə ŋga Yeesu kaa təya mbəɗəpaa də ənjitə da i ginaaji ashitii, təya ba ka ginaaji, “Agi banə nə nyi ka hə də ləmə ŋga Yeesu ətə ci Bulusə a waaza, bwasee ka əndətsa!”

14Tə'i manjeevənə ŋguyirənəkii məɗəfə ŋga maɗuunə limanə ŋga Yahudiinə ətə ɗii ləməkii Sikəwa; da i tii ca ɗaaɗa ha'ə.

15Ma ka əndə'i uusəra, ginaaji a ba ka tii, “Kə shii nyi tə Yeesu, kə shii nyi tə Bulusə əsə. I wu saŋə nuunə noona?”

16Wata əndə ginaajitə a kulaanə ka tii palee ka ŋgeeriitii patə, ca ɗaaɗavə ka tii uyiginə, ca tsaatsagi kəjeerənə ashitii. Təya gimagi asii gakii, təya huyi.

17Patənə ŋga ənji də Afisa, kə fii tii sətə slənyi, Yahudiinə da hara slikərənə. Ha'ə kə lagi ədzəmətii, ənjə a ɗuunətə ləmə ŋga Slandanə Yeesu.

18Laŋə agi ənjitə vii gooŋga əsə shi ka baanə ka Əntaŋfə akəŋwacii ənji patə, təya baabagi bwaya uushi'iitə nji təya ɗaaɗa.

19Ənji laŋə əsə agi ənji ɗaaɗa sə ŋga hiila kira ləkaləkatənyinatii, təya ətsagi akəŋwacii ənji patə, təya ɓaanatə kwaɓakii, waatoo, hwaslə dəbu'u tufə pu'unə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Ha'ə cakə waɓənə ŋga Slandanə gərənə aakəŋwə aakəŋwa də ŋgeerənə dagi baawəɗaakii.

21Ma daba'ə ha'ə, wata Bulusə a ɗa aniya ŋga dzənə aanə hanyinə ŋga Makiduuniya da ŋga Akaya, ca mbu'ugərə aa Urusaliima. Ca ba, “Maɗa kə mbu'i nyi, tyasə ka dzənə nə nyi aa Rooma.”

22Wata ca sləkee ka ənji tsakənə tə ci bəra'i aa Makiduuniya, waatoo Timooti da Irasəta. Ma ci naakii, kə cakə ci baneenə gi'u davə anə hanyinə ŋga Asiya.

23Ma ka saa'ikii, kə ma'i maɗuunə haala də Afisa putə ŋga rəgwa ŋga Slandana.

24Ma dava, tə'i əndə'i əndə ətə ɗii ləməkii Dimitəriya. Ma ca, əndə ɓələnə nə ci, agi ɓələnə nə ci pusha tə kuvə uuləmə ətə ɗii ləməkii Arətimi. Ma slənətsa, agi upaanə nə tii kwaɓa laŋə da ənji slənaakii.

25Ma ka əndə'i uusəra, wata ca dzatə də ənji slənaakii da hara ənjitə ca slənə tsarə slənəkii, əŋki ci ka tii, “Kə shii unə, agi slənənə gaamə caama upaa kwaɓa laŋə.

26Kə nee unə, una fa də liminuunə əsə oo'i, kə zə'wee Bulusətə ka nə ŋga ənji laŋə də banə oo'i: ma əntaŋfənə ətə ci ənjə a ghənə də ciinə, əntaa sə ŋga paslənə nə ci. Əntaa wata ganə də Afisa tanə əsə, amma agyanə hanyinə ŋga Asiya patə cii kəya waɓə ha'ə.

27Maa kə nyi'u ənji ha'ə makə ətsa, ka saaweenə nə ənji ka slənə gaamə. Əntaa wata ətsə tanə əsə, amma ka ndzaanə nə kuvə ŋga maɗuunə Arətimi ka uushi zaɓə. Ki ka nətə maa, ka əteenə nə ki ka məghərəvənatə. Taa ŋgahi agi paslənə nə ənji tə ki anə hanyinə ŋga Asiya da patənə ŋga duuniya, patə da ha'ə ka bwaseenə nə ənji ka ki.”

28Makə fii tii ha'ə, kə zhima tə tii a səkətii ka shaŋə, təya ka vurənə, təya ba, “Ma Arətimi ŋga ənji Afisa, maɗuunəkii nə ki ka shaŋə.”

29Wata vəranə a gwazəgi, təya kəsə tə i Gayusə da Arisətarəkusə. Ənji Makiduuniya nə tii, guvii-wiinyinə ŋga Bulusə nə tii əsə. Təya kərə tə tii də kwasənə aasəkə babara ŋga ɓuurənə.

30Ma Bulusə, kə mwayi ci dzənə aakəŋwacii daŋkana, amma ənji nə'unə a təŋapaa tə ci.

31Ha'ə əsə, hara madiigərənə ŋga hanyinə ŋga Asiya, waatoo guviinə ŋga Bulusə, a sləkee ka kədiinə aciikii, ga ca dzə aasəkə babara ŋga ɓuurənə.

32Ma saa'ikii, daŋkana patə, makəɗəkii nə tii ka shaŋə. Taa wu patə, wazəna. Hara ənjə a ba əndə'i uushi pamə, hara ənji əsə, pamə nə natii. Laŋənatii, mashiimə tii sətə dzatə tii də nə ka putakii.

33Tə'i əndə'i əndə davə, ɗii ləməkii Aləkəsandəra. Hara ənjə a ba ka ci sətə ɗii. Wata Yahudiinə a kavə tə ci aakəŋwacii ənja. Ca maɗee ka ciinəkii kaa ca ba ka daɓaala dalila ŋga haalatsa.

34Amma, makə fii tii, əndə Yahuda nə ci, təya maɗee ka uuratii patə, ha'ə ŋga tibisə bəra'i, təya ba, “Ma Arətimi ŋga ənji Afisa, maɗuunəkii nə ki ka shaŋə!”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35Ma ka muudinə, kə dədəkəpaa əndə naahənə ŋga vəranə tə daŋkana, əŋki ci, “Unə
ənji Afisa, wu saŋə nə əndə mashiimə oo'i, vəranə ŋga Afisa ca hadʃagi də kuvə ŋga
Arətimi madʃuunəkii da malaaɓa faaratə kulyagərə dadagya?

36Makə pooshi rəgwa ŋga ushapaa uushi'iitsa, see a ndzaa unə kədʃa'ə, goona kwasə.

37Acii kə kiroonə ənjinə aa hanə. Wiinə mahərəmə tii asəkə malaaɓa kuvə ŋga
Arətimi, taa waɓə bwaya uushi'inə aashitə.

38Madʃa ma Dimitəriya da ənji slənəshinaakii, tə'i tii da kərə gəŋwanə ŋga əndə'i ənda,
furəŋə nə kuvə gəŋwanə, watiitsə ənji la gəŋwanə əsə. Wa təya kərə gəŋwanatii.

39Amma, maa əndə'i uushi pamə cuuna alə, ka hadʃatəginə nə ənji aakəŋwa agi
mətərəkinə.

40Acii maŋgwaləkii niinə ka luu gəŋwanə ŋga wazəənə ŋga ənshinə, makə pooshi amə
ka mbeenə ka dzəgunətə dalila ŋga wazənəkii.”

41Makə uugi ci baginə ha'ə, ca ba ka daŋkana, wa təya təəkəgi.

Slənə 20

1Makə dədikə haalata, wata Bulusə a dzatə də ənji nə'unə, ca vii ka tii ŋgeerənə də
waɓənə. Daba'ə ha'ə, ca ba ka tii, a madʃə ci kaa ca dzə aanə hanyinə ŋga
Makiduuniya.

2Makə mbu'i ci aa dəvə, ca wiigi'itə hanyinəkii, ca dzə də vii ka ənji nə'unə ŋgeerənə
də waɓənə laŋə, ca mbu'u aanə hanyinə ŋga Akaya.

3Ca ndzaa davə ləgidʃə makkə. Amma, ma ətsə kaa ca dəmə kumbawalə kaa ca dzə
aanə hanyinə ŋga Siriya, kə fii ci oo'i, kə mwayi Yahudiinə ɓələnə tə ci. Wata ca dʃa
aniya ŋga ənəgərənə saakii da Makiduuniya.

4I Soopatira, əndə Biriya, uuzənə ŋga Pirusa a kəree ka ci, da Arisətarəkusə da
Səkundusa, ənji Teesaloonika, da Gayusə, əndə Dyarəba, da Timooti da ənji Asiya,
waatoo Tikikusə da Tərafima.

5Tii 'watəgi palənə keenə aa Tərawasə, təya gəree keenə davə.

6Ma inə neenə, daba'a kumənə ŋga adə buroodi yadə burəŋanə ma'iinə, ina madʃə də
Filipi, ina dzə ka dəmə kumbawala, ina lapaa tə tii də Tərawasə anə baanə tufə, ina
dʃapaa luuma rəŋwə davə.

7Ma uusəra asavee kədəwanə, kə dzatiinə də nə ka zəmə əndzanə ŋga Slandana, kə
waɓi Bulusə ka ənji nə'unə kura'ə ahada vədʃa, acii kə mwayi ci madʃənə pukyatə hakii.

8Ma kuvətə dzatiinə də nə davə, kuvə anə əndə'i nə ci. Tə'i garəkuwanyinə laŋə davə a
kumu.

9Tə'i əndə'i uundzə dagwa ca zəkutə. Ma ləməkii, Iwutika. Anə mapacakinə ŋga
baŋgwa ndzaa ci naakii. Bulusə a dzə aakəŋwa də magəərə waɓənaakii. Makə mbee

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ŋunyinə ka dagwata, ca kulagərə aa panə daga agyanə makkənə ŋga kuvətə anə əndə'i. Mantəkii shi ənji ka ŋgərənə tə ci.

10Amma Bulusə a jiməgərə aa panə, ca gwaŋgaanə tupə anəkii, əŋki ci, “Goona tuu, da i əpinə nə ci.”

11Makə ənyi Bulusə ka ndərəginə aadəgyə, ca ɓaatsəpaa buroodi, təya adə. Ca ta'avə ka waɓənə da tii, ha'ə puki ha. Wata ca madə, ca palə.

12Təya dzə satii da uundzə dagwatə vyarəŋə. Kə dii tii moodasəkə ka shaŋə.

13Ma inə, kə pyaliinə aasəkə kumbawalə, ina palə aa Asoosə, keena dzə ka ŋgərəənənə tə Bulusə davə, acii kə bii ci oo'i, də sədə dzənəkii aa dəvə.

14Makə lii ci tiinə də Asoosə, ina ŋgərə tə ci aasəkə kumbawalə, ina dzə aa Mitilyanə.

15Ina madə davə də kumbawalə, ina ələgi pukənə ŋga ha ataŋgala hanyinə ŋga Kiyoosə ətə ahada ma'inə. Ma ka bəra'inə ŋga uusərə əsə, ina mbu'u aa Samusa, ina palə uurə, ina mbu'u ka makkənə ŋga uusərə ha'ə aa Milita.

16Gəŋə kəŋee Bulusə aa Milita yadə dzənə da Afisa acii ga ca ta'avə anə hanyinə ŋga Asiya. Ma dii ci ha'ə, kwasiikii acii ŋga'ə ka ci nə mbu'unə aa Urusaliima taabu'u mbu'yanə kumənə ŋga Peentakoosa, maa jamə.

17Daga də Milita sləkee Bulusə aa Afisa ka ənjə a 'waa'watə ka ci matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya.

18Makə shi tii aaɓiikii, əŋki ci ka tii, “Unə də noonə na, kə shii unə makə sətə ndzaa nyi ahadoonə, 'watəginə ka saa'yatə shi nyi aagyanə hanyinə ŋga Asiya ha'ə mbu'ya ka ənshinə.

19Agi slənənə nə nyi ka Slandana. Paa nyi sha duunətə naaki na. Kə slənyii ka ci da kiinə agiki da bwaneatə sii nyi kama kama acii Yahudiinə.

20Kə shii unə, agi waazaaki patə, pooshi nyi umbee koonə ka sətə ca tsakə tuunə taa rəŋwə. Amma kə jigunyii koonə akəŋwacii ənji i ka yi ka ya.

21Kə bii nyi ka Yahudiinə da hara slikərənə patə kaa təya baa ka Əntaŋfə, təya vii gooŋga ka Slandanə Yeesu.

22“Ma əndzə'i, wanyinə ka dzənə aa Urusaliima. Malaaɓa Ma'yanə ca ba ka nyi dzənə. Mashiimə nyi sətə na da tə nyi davə.

23Uushi rəŋwə shii nyi ci Malaaɓa Ma'yanə a ba ka nyi taa ka ŋgutə vəranə gi nyi patə; waatoo agi banə nə ci ka nyi oo'i, agi gəranə nə mahyakahyaka'ə da ŋgəra'wə tə nyi.

24Amma, maŋgərəmə nyi əpinaaki ka uushi. Tada kə əŋki nyi, tada mantəmə nyi patə, mbərə mbərə ka nyi, tə maa kə uudəpaa nyi slənənə liwə nyi acii Slandanə Yeesu, nya baaba Ɲunyi Habara ŋga pwapoonə ŋga Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25“Wiinə kə shii nyi, ma unə ənə wiigi'i nyi ahadoonə, nya waaza koonə agyanə
ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, pooshi unə na nee ka nyi ma'ə patənə goonə.

26Acii ha'ə cii kya ba koonə ənshinə, pooshi kərənə ŋga patənə goonə agyanəki ma'ə.

27Maneemə nyi ka ŋgwa'əŋgwa'ənə ŋga ba koonə patənə ŋga hiima ŋga Əntaŋfə.

28Nəhəmə noonə nə da gwamətə kavə Malaaɓa Ma'yanə tuunə ka magəriinəkii, una
ndzaa ka magəriinə ŋga Ikəliisiya ŋga Slandanə ətə upaa ci də idənaakii.

29Acii kə shii nyi, ma daba'a palənaaki, kadə nə bwaya furətsoofanyinə a dəməgərə
aahadoonə, paa tii na bwasee ka gwaməkii.

30Taa ahadoonə əsa, kadə na shigi ətə na ɗa gazhi'waanə ŋga zə'wee ka haŋkala ŋga
ənji nə'unə kaa təya nə'u tə tii.

31Acii ha'ə, ndzaamə matasəkakii, una buurətə oo'i, fəzə makkə ɗii nyi da kiinə agiki
ka waɓənə ka taa wu ahadoonə vəɗə da uusəra.

32“Ma ənə ɗiya, kə ba'avə nyi tuunə aacii Slandanə da waɓənə ŋga pwapoonaakii, kaa
ca ndzaa kədəhə doonə. Waɓəətsə nəndə da baawəɗa ŋga vii koonə ŋgeerənə, ca vii
koonə barəkaatə nə ənjaakii a upaa patə.

33Unə də noonə nə, kə shii unə oo'i, pooshi nyi mwayi kwaɓa ŋga taa wu, taa
kəjeerənə ŋga ənda. Ciinəkinə slənyi ka nyi sətə cii kya ki'i də haajaaki da ŋga ənjinə
ndzaashiinə.

35Kə ɓaarii nyi koonə taa ka ŋgutə rəgwa patə oo'i, də tsarə slənətsə ha'ə tsakənuunə tə
ənji matə ŋgeerənə, una dzə də buurətə waɓənə ŋga Slandanə Yeesu ətə bii ci: ‘Gəɗə
viinə də barəkaanə acii luunə.’ ”

36Makə uugi Bulusə waɓənə ha'ə, ca gərə'waanə, ca ɗa də'wa da tii patə.

37Təya jabətashi, təya ba, “Wa Əntaŋfə a kərə tə hə jamə.” Tii patə, təya tuu.

38Ma sətə palee də ɓəzee ka səkətii, ətə fii tii bii ci, paa tii ka ənənə ka neenə ka ci
ma'ə. Wata təya kəree ka ci aasəkə kumbawala.

Slənə 21

1Makə jabətii inə, ina təkəgi, ina dəmə kumbawala, ina kəŋee gəŋə, ina mbu'u aa
Koosə. Pukətə hakii, ina maɗə də Koosə, ina mbu'u aa Roodəsa. Ina maɗə də Roodəsa
əsə, ina mbu'u aa Patara.

2Davə lapaa inə kumbawalə ŋga dzəginə aanə hanyinə ŋga Finikiya, ina dəmə, ina
palə.

3Makə mbu'iinə kədəhə da hanyinə ŋga Kipərusə ətə ahada ma'inə, ina bwasee aa
madzəna, ina palə aanə hanyinə ŋga Siriya, ina jimagərə də Tiira, acii davə nə
kumbawalə ka jimapaa də uushi'inə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ina alətə hatə ɗii ənji nə'unə davə, ina baanə məɗəfə gatii. Təya ba ka Bulusə də baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə, ga ca dzə aa Urusaliima.

5Amma, makə mbu'ya saa'i ŋga maɗənə geenə, ina maɗə, ina palə. Təya kəree keenə tii da makinatii da manjeevənatii patə. Makə mbu'iinə aa ba'a vəranə aama uunəva, ina gərə'waanə anə mandzənə, ina ɗà də'wa,

6ina jabətashi. Wata ina dəmə kumbawala. Tii əsə, təya ənə satii aasii.

7Makə uugiinə wayanə daga də Tiira, ina mbu'u aa Putəlimayisa, ina nəhəpaa ənji nə'unə, ina baa rəŋwə da tii.

8Pukətə hakii, ina maɗə, ina palə aa Kayisariya. Makə mbu'iinə, ina dəməgərə aasii aa ha Filibusə, əndə waazanə. Rəŋwə nə ci agi ənji məɗəfə ətə shi ənjə a ta'i də Urusaliima. Ina jima gakii asii.

9Ma əndətsa, tə'i ci da uuji rəminə ənfwaɗə, ətə ma'ə maŋgərəmə ŋguyirənə. Agi ɗanə nə tii anabaakwaanə.

10Makə banee inə davə gi'u, əndə'i anabi ətə ɗii ləməkii Agabusə a shi daga də Yahudiya.

11Ca shi aaɓii inə, ca ŋgərətə gyara ŋga ŋwə ŋga Bulusə, ca aanəgi də səɗəkii da ciinəkii saakii də gyarata, ca ba, “Wiinə sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a ba: ‘Ha'ə nə Yahudiinə də Urusaliima a anə tə slanda gyarana, təya vii tə ci acii ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə.’ ”

12Makə fii inə ha'ə da ənjitə davə patə, ina kədii acii Bulusə, ga ca dzə aa Urusaliima.

13Amma wata Bulusə a jikəvə, əŋki ci, “Mi saŋə cuuna ŋgwalee ka nya, una tuwa? Acii ma nya, matasəkakii nə nyi, əntaa wata ka pa'ənə tə nyi tanə, amma ka əntənə də Urusaliima putə ŋga ləmə ŋga Slandanə Yeesu.”

14Makə təkuree inə ka təŋapaa tə ci, ina ndzaa kəɗa'ə, ina bwasee ka ci, ina ba, “Wa Slandanə a slənə sətə mwayi ci.”

15Daba'ə baanə gi'u, ina tasəka, ina maɗə, ina palə aa Urusaliima.

16Hara ənji nə'unə də Kayisariya a palə deenə, təya kərə tiinə aasii aa ha əndə'i əndə nə'unə ŋga ŋukə, əndə Kipərusə ətə ɗii ləməkii Manasanə. Gakii asii jimeenə.

17Mbu'unə geenə aa Urusaliima, kə liwə ənji nə'unə tiinə də mooɗasəka.

18Pukətə hakii, kə giinə da i Bulusə aa ha Yakubu. Davə nə matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya patə əsə.

19Bulusə a nəhəpaa tə tii. Daba'əkii ha'ə, ca 'watəgi banə ka tii də rəŋwə rəŋwə tə sətə ɗii Əntaŋfə ahada hara slikərənə putə ŋga slənaakii.

20Makə fii tii sətə bii Bulusə, təya ɗuunətə tə Əntaŋfə, təya ba ka Bulusə, “Kə nee hə ɗii ndzəkəŋunə, dəbu'unyinə ŋga ənji agi Yahudiinə vii gooŋga ka Yeesu. Tii patə əsə, ənji nə'utə bariya nə tii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Kə bii ənji ka tii agyanəku oo'i, kə jigunyi hə ka Yahudiitə ahada hara slikərənə, wa təya bwasee ka bariya ŋga Muusa, ga təya ryaminya manjeevənatii taa nə'u alə'aadanyinatii.

22Iitə nə ɗanəna? Acii ndilə ndilə ka shiinə nə tii oo'i, kə shi hə.

23Acii ha'ə, ma ɗanəku, ɗawə sətə ciina ba ka hə. Tə'i inə da ənji ənfwaɗə ətə ɗii aləkawalə akəŋwacii Əntaŋfə.

24Duu da ənjitsa, ha laaɓagi naaku nə da tii akəŋwacii Əntaŋfə, ha ki'i ka tii haajatii. Ma daba'əkii, təya isəgi nətii. Də ha'ə shiinə ənji patə oo'i, taa ŋgutə uushi bii ənji ka tii agyanəku, pooshi gooŋga agikii. Də ha'ə shiinətii agi nə'utə bariya nə hə.

25Ma hara slikərəətə vii gooŋga kamə, kə nyaahiinə ka tii ləkaləkatə oo'i, ga təya adə zəmətə ɗii ənji ka uuləma, ga təya adə idəna, ga təya tsəɓə luutə malamə ənji uurakii, ga təya aləhiinə."

26Wata Bulusə a ŋgərə tə ənjitə ənfwaɗə. Pukətə hakii, ca laaɓagi naakii nə da tii, ca dzə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə kaa ca ba ka limanə uusərə ŋga uudəpaa laaɓanatii, waatoo uusərə ŋga vii satakatii patə.

27Makə uugi uusərakii ɗanə kədəhə, waatoo məɗəfənə ŋga uusəra, Yahudiinə ŋga hanyinə ŋga Asiya a nee ka Bulusə asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Wata təya tsəvutə tə daŋkana patə, təya kəsətə tə ci.

28Təya ka vurənə, təya ba, "Ənji Isərayiila, shoomə ka tsakənə tiina! Waanə əndənə ca wiigi'i taa dama patə ka dzəgunənə ka ənji kaa təya bərapaa tə ənji gaamə da bariya ŋga Muusa da yi ŋga Əntaŋfə. Ha'ə maa, waanə kə kira ci hara slikərənə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca ajijinətə malaaɓa hana."

29Ma bii tii ha'ə, acii kə nee tii ka Tərafima, əndə Afisa tii da Bulusə asəkə vəranə. Ma nə tii ka nəhənə, kə kirə Bulusə tə ci aasəkə yi ŋga Əntaŋfə.

30Wata vəranəkii a gwazəgi patə, ənjə a dzaanə də nə ka Bulusə, təya kəsətə tə ci, təya əlyagi tə ci asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Pii ənjə a pa'əgi makuvənyinə.

31Təya moo ɓələginə tə ci. Asee, kə mbu'i haalakii aa ha matakəŋwanə ŋga soojiinə ŋga Rooma ətə də Urusaliima oo'i, magwazəkii nə vəranə ŋga Urusaliima patə.

32Makə fii ci ha'ə, pii ca fəɗə soojiinə da gayinatii, təya huyi aaɓii daŋkana. Makə nee ənji ka matakəŋwanə ŋga soojiinə da soojiinə, təya bwasee ka fəslənə tə Bulusə.

33Wata matakəŋwanə ŋga soojiinə a shi, ca kəsə tə Bulusə, ca ba ka soojiinə a anəgi tə ci də mahyakahyaka'ə bəra'i, ca ləgwa ka daŋkana, taa wu nə Bulusə da sətə ɓəzee ci.

34Hara ənji agi daŋkana, təya ba əndə'i uushi pamə. Hara ənji əsə, pamə nə sətə ci təya ba. Makə ma'upaamə matakəŋwanə ŋga soojiinə ŋunyi dalila acii wazənatii, ca ba ka soojiinə a kərə tə Bulusə aasii aa hatii.

35Makə mbu'i Bulusə ka məgərəfinə ŋga ndərəginə aa hatii aasii, see də makə kirə soojiinə tə ci acii nyaaɗanə ŋga daŋkana.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36Daŋkana patə a dzə də nə'unə tə tii, təya dzə də banə, “Wa ənjə a ɓələgi tə ci!”

37Ma kədəhə ka ənjə a dəməgərə də Bulusə aasii aa ha soojiinə, ca ba ka matakəŋwanə ŋga soojiinə, “Ka upaanə nə nyi waɓənə da hə gi'u kwa?” Matakəŋwanə ŋga soojiinə a ba ka ci, “Ka mbeenə nə hə ka uura Gərikə kuna?

38Asee, əntaa hə kunə nə əndə Misəratə jarəlagi kwakwatə kaa ca maɗee ka haŋkala ŋga ənja? Ha'ə ca kərə maɓələ ənji dəbu'u ənfwaɗə aagi bilina?”

39Əŋki Bulusə ka ci, “Əndə Yahuda nə nyi, poonə də Tarəsi anə hanyinə ŋga Silikiya, uuzətə mashii vəraatsə nə nyi. Kə kədii nyi aciiku, kapaa ka nyi rəgwa kaa nya waɓə ka ənja.”

40Makə kapaa ci ka ci rəgwa, Bulusə a kəŋaanə ka dzakənə, ca maɗee ka ciinəkii kaa ənjə a ndzaa kəɗa'ə. Makə ndzaa tii shikə shikə, ca waɓə ka tii də uura Ibəraaniya, əŋki ci:

Slənə 22

1“Ndzəkəŋushi'inə da dəsənəki, fatəmə kaa nya pərəgi naaki na akəŋwacii unə.”

2Makə fii tii waɓi ci ka tii də uuratii, waatoo də uura Ibəraaniya, təya tsakə ndzaanə kəɗa'ə. Ca tsakə banə ka tii, əŋki ci:

3“Ma nyi, əndə Yahuda nə nyi, poonə də Tarəsi anə hanyinə ŋga Silikiya, amma asəkə vəraanə girə nyi. Gamaliyalə dzəgunətə tə nyi ndilə ndilə makə sətə bii bariya ŋga dzədzəshi'inaamə, nya nə'u tə Əntaŋfə də ŋgeerənə, makə ənə cuuna nə'u ənshinə.

4Kə ciɓee nyi ka ənji nə'u rəgwa ŋga Yeesu, nya ɓəələ tə tii. Nya aanəgi hara ənja, ŋguyirənə da makinə, nya kagərə tə tii aa furəshina.

5Ka mbeenə nə gawə ŋga limanyinə da mətərəkinə ŋga gayinə ka seedanə, acii kə liwə nyi ləkaləkatə aciitii kaa nya kərə ka ndzəkəŋushi'inaamə Yahudiinə aa Damasəkusə, waatoo ləkaləkatə ŋga dzənə ka kaashanə də ənji nə'uutə davə. Nya maɗə, nya palə ka kaashanə tə tii kaa nya kira aa Urusaliima ma'aanəkii, ənjə a shi ka ciɓeenə ka tii.”

6“Ma nya dzə də palənə ətsə kədəhə kaa nya mbu'u aa Damasəkusə, uusərə ahadana, wata pii ɓərənə a papi'ya dadagyə, ca guŋutə də nyi dəgəji'u.

7Wata nya kulagi aa panə, nya fa əndə'i uura, ca ba ka nyi: ‘Sawulə, Sawulə, mi saŋə cii kwa ciɓə də nyi ha'a?’

8Nyi əsə, nya muu, əŋki nyi ka ci: ‘'Ya'ə Slandana, hə wu saŋa?’ Əŋki ci ka nyi: ‘Nyi nə Yeesu əndə Nazaratu ətə cii kwa ciɓə də ci.’

9Yoo, ma ənjitə aɓiiki, kə nee tii ka ɓərənə, amma mafamə tii uura ŋga əndətə waɓi da nyi.

10Nya ləgwa: ‘'Ya'ə Slandana, mi saŋə ɗanəkya?’ Slandanə a ba ka nyi: ‘Maɗuu, dzəgərə aasəkə vəranə ŋga Damasəkusə. Davə nə ənjə a ba ka hə sətə mwayi Əntaŋfə kaa ha ɗa patə.’

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Makə təkuree nyi ka neenə acii ɓərəəta, ka ciinə kəshi ənjitə giinə da tii tə nyi, dəŋə aa Damasəkusə.

12“Ma dava, tə'i əndə'i əndə ətə ɗii ləməkii Ananiya, əndə gərə'unə ka Əntaŋfə makə sətə bii bariya. Agi dəlanə nə Yahudiinə ŋga vəranəkii patə də ci.

13Kə shi ci, ca kəŋaanə aɓiiki, əŋki ci: ‘Ndzəkəŋunə Sawulə, waahanə ka ənənə ka neenə.’ Agi saa'yakii ŋunyi ginəki, nya nee ka ci.

14Əŋki ci ka nyi: ‘Kə ta'i Əntaŋfə ŋga dzədzəshi'inaamə tə hə kaa ha shii moonaakii, ha nee ka Əndə Gooŋga a rəgwa, ha fa waɓənə damakii,

15kaa ha ndzaa ka seedawaakii ka ənji patə agyanə sətə nee hə da sətə fii hə.’

16Əŋki ci ka nyi: ‘Ya əna, mi cii kwa gəra? Ma ɗanəkwa, maɗətə kaa ənjə a yiɓə ka hə bapətisəma, ha ɗa də'wa ka Slandana kaa ha upaa tifyaginə ŋga 'waslyakəənaaku.’ ”

17“Ma daba'əkii, kə ənyii aa Urusaliima, nya ɗa də'wa asəkə yi ŋga Əntaŋfə, kə ɗii ka nyi makə səniinə,

18nya nee ka Yeesu, ca ba ka nyi: ‘Maɗətə pii pii, ha shigi asəkə vəranə ŋga Urusaliima. Acii paa tii na luuvə seedanaaku tə nyi ka tii.’

19Əŋki nyi: ‘Slandana, tii də natii nə maa, kə shii tii oo'i, taa ka ŋgutə kuvə də'wa kə kəəshi nyi i fəslənə tə ənjitə vii gooŋga ka hə.

20Ma saa'yatə ɓələgi ənji tə seedawaaku Sətəfanu, nyi davə kəŋə əsə. Kə luuvə nyi, nya nəhə kəjeerənyinə ŋga ənjitə ɓələgi tə ci.’

21Amma əŋki Slandanə ka nyi: ‘Maɗuu, duu, kaa nya sləkee ka hə dzaɗə aa ha hara slikərənə.’ ”

22Ma daŋkana a fa tə Bulusə, ha'ə mbu'ya ka waɓəətsə waɓi ci agyanə hara slikərənə, wata təya kaala vurənə, təya ba, “Wa ənjə a ɓələgi tə ci, wa ənjə a ŋgərəgi tsarə ŋga əndətsə asəkə duuniya. Madəɓeemə ca ndzaanə da i əpinə!”

23Ma təya dzə də ka vurənə, təya dzə də gəgərə kəjeerənatii, təya mbuɗə bərəbərə aadəgyə.

24Matakəŋwanə ŋga soojiinə a ba ka soojiinə a kərə tə Bulusə aasii aa hatii, ca ba, “Wa ənjə a fəslə tə ci”, kaa ənjə a shii taa putə ŋga mi ci təya kaala vurənə agyanəkii.

25Makə anəgi ənji tə Bulusə də zə'wa, ca ba ka soojatə kəŋə davə: “Kə dəɓee ha fəslə əndətə da dimwaanə ŋga Rooma ha'ə yadə la gəŋwanə kwa?”

26Makə fii soojatə ha'ə, ca dzə ka banə ka matakəŋwanatii oo'i, “Mi cii kwa ɗa ha'a? Acii ma əndətsa, əndə Rooma nə ci.”

27Wata matakəŋwanə ŋga soojiinə a shi ka ləgwanə ka Bulusə, əŋki ci: “Bawə ka nyi, əndə Rooma nə hə nii?” Əŋki Bulusə, “Awa, əndə Rooma nə nyi.”

28Matakəŋwanə ŋga soojiitə a ba ka ci, “Də kwaɓa laŋə upaa nyi ndzaanə ka əndə Rooma.” Əŋki Bulusə ka ci, “Ma nyi, də poonə tə nyi upaa nyi naaki.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Wata ənjitə kavə ənji ka fəslənə tə Bulusə a bwasee ka ci pii. Matakəŋwanə ŋga soojiinə a ŋgwaləgi əsə makə paaratəgi ci oo'i, ma Bulusə, əndə Rooma nə ci. Waanə kə anəgi ci tə ci boo.

30Pukənə ŋga ha əsə, makə mwayi matakəŋwanə ŋga soojiinə shii gooŋga ŋga sətə wulii Yahudiinə tə Bulusə, wata ca pərəpaa tə ci, ca ba ka ənji a 'wa tə madiigərənə ŋga limanyinə da patənə ŋga mətərəkinə ŋga Yahudiinə, kaa təya dza də na. Ca kira tə Bulusə, ca kəŋee ka ci akəŋwaciitii.

Slənə 23

1Wata Bulusə a maɗee ka ginəkii ka tsaamənə tə mətərəkinə, əŋki ci: “Ndzəkəŋushi'ina, kə gərə'u nyi ka Əntaŋfə də ədzəmə rəŋwə 'watəginə daga ŋukə ha'ə mbu'ya ka ənshinə.”

2Wata gawə ŋga limanyinə, waatoo Ananiya a ba ka ənjitə kədəhə aɓii Bulusə kaa təya dəgə tə ci də meeciinə a makii.

3Əŋki Bulusə ka ci, “Əntaŋfə na dəgə tə hə ha'ə naaku əsə, hə bwaya əndəna. Asee, dasə nə hə ka la ka nyi gəŋwanə makə sətə bii bariya əna, amma wahənə ka taŋəgi bariyakii də banə ka ənjə a dəgə tə nyi.”

4Wata ənjitə kədəhə aɓiikii a ba ka ci, “Gawə limanə ŋga Əntaŋfə dzaanii hə see?”

5Əŋki Bulusə ka tii, “Mashiimə nyi ɗii, ndzəkəŋushi'inə, taa gawə ŋga limanə nə ci. Acii kə bii waɓənə ŋga Əntaŋfə oo'i, ga ha waɓə bwaya uushi agyanə gawə goonə.”

6Makə ɗii ci kə shii Bulusə oo'i, ma əndə'i kurəga, Sadukiinə nə tii, əndə'i əsə, Farisanyinə nə tii, wata ca maɗee ka uurakii akəŋwacii mətərəkinə, əŋki ci, “Ndzəkəŋushi'inəkya, ma nyi, Farisa nə nyi, uuzənə ŋga əndə Farisa əsə. Acii putə ŋga kanətə kii nyi də gooŋga oo'i, ka maɗənə nə maməətə ənji da i əpinə, ci ɗii nyi kəŋə akəŋwacii gəŋwanə.”

7Uudə baginaakii ha'ə, wata mabizhinə a maɗəgi ahada Farisanyinə da Sadukiinə, ha'ə dzadənəkii a təkəgi bəra'i.

8Taa sha ɗii, tə'i mabizhinə ahadatii, acii kə bii Sadukiinə, pooshi maɗənə ŋga maməətə ənja, pooshi malaa'ika taa ma'yanə. Əŋki Farisanyinə natii, tə'i uushi'iitsə patə.

9Wata bwaya mabizhinə a maɗəgi ahadatii. Hara maliminə ŋga kurəgə ŋga Farisanyinə a maɗətə kəŋə, əŋki tii, “Maneemiinə ka bwaya uushi ashi əndətsa. Yaci ma'yanə taa malaa'ika waɓi ka ca?”

10Makə gwazəgi haalakii, kə ŋgwali matakəŋwanə ŋga soojiinə naakii acii ga təya pwaatəgi tə Bulusə. Ca ba ka soojiinaakii, wa təya dzə ka ŋgiraginə tə ci də ŋgeerənə ahadatii, təya kərə tə ci aasii aa hatii.

11Vəɗəkii, Slandanə a kəŋaanə aɓii Bulusə, əŋki ci ka ci, “Ga ha ŋgwalə. Makə sətə seedii hə tə nyi ganə də Urusaliima, tyasə ha'ə nii kwa seeda tə nyi də Rooma əsə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Pukənə ŋga ha, Yahudiinə a anə uura, təya jiɗə oo'i, paa təya adə zəma, paa təya sa taa mi, see maa kə ɓələgi tii tə Bulusə.

13Kə pitəgi tii tə ənfwaɗə pu'unə nə ənjitə anyi uuratsa.

14Wata təya dzə aaɓii madiigərənə ŋga limanyinə da gayiinə, əŋki tii, “Kə ji'iinə bwaya jiɗa, ina anətə uureenə oo'i, pa ina adə zəma da sa taa mi, see maa ɓələgiinə tə Bulusə.

15Acii ha'ə, ma unə da mətərəkinə, sləkeemə ka ənji ka kədiinə acii matakəŋwanə ŋga soojiinə kaa ənjə a kira tə Bulusə koonə, makə koona tsakə ləgwanə amakii tə sətə ɗii ŋga'ə. Ma inə əsə, matasəkakii niinə keena ɓələgi tə ci taabu'u mbu'yanaakii aaɓii unə.”

16Asee, kə fii uuzənə ŋga cikəŋuci Bulusə sətə anyi tii, ca dzə, ca dəməgərə aasii aa ha soojiinə, ca bagi ka Bulusə.

17Bulusə a 'wa tə əndə'i sooja, əŋki ci ka ci, “Kəruu tə uundzə dagwatsə aaɓii matakəŋwanə ŋga soojiinə. Tə'i uushi cii kəya ba ka ci.”

18Soojatə a ŋgərə tə ci, ca kərə aaɓii matakəŋwanatii, əŋki ci: “Bulusə ətə mapa'əkii 'wii tə nyi, ca ba ka nyi, kaa nya kira tə uundzə dagwanə aaɓiiku. Mbu'u tə'i uushi cii kəya ba ka hə.”

19Matakəŋwanə ŋga soojiinə a kəsə tə ci ka ciinə, təya dzəgi aataŋgala, ca ləgwa ka ci, “Mi dee cii kwa moo banə ka nya?”

20Əŋki ci ka ci, “Kə anəgi Yahudiinə uura kaa təya sləkee aaɓiiku kaa ha kərə ka mətərəkinə tə Bulusə doorə, makə kaa təya tsakə ləgwanə tə sətə ɗii ŋga'ə.

21Amma ga ha luuvə ka tii, acii kə palee tii ka ənfwaɗə pu'unə ətə anyi uura, təya jiɗə oo'i, pa təya zəmə, pa təya sa taa mi əsə, see maa ɓələgi tii tə ci. Matasəkakii nə tii ka gəra kərənaaku tə ci.”

22Wata matakəŋwanə ŋga soojiinə a ba ka uundzə dagwata, “Ga ha ba taa ka wu oo'i, kə bii hə ka nyi waɓəətsa.” Ca ba ka ci, wa ca palə saakii.

23Wata matakəŋwanə ŋga soojiinə a 'wa gayi soojiinə bəra'i, əŋki ci ka tii, “Dəmə ka tasəka soojiinə gya'ə bəra'i, da ənji təhinə məɗəfə pu'unə da ənji uudəminə gya'ə bəra'i, kaa təya dzə aa Kayisariya də tibisə əliŋə ənshinə davəɗə.”

24Ca ba ka tii əsə, wa təya tasəka ka Bulusə naakii sə ŋga dzəginə, təya kərəgi tə ci də ŋga'ə ka Filikusə ŋgwaməna.

25Ca naahə ləkaləkatə ka ŋgwaməna, əŋki ci:

26“Wiinə ləkaləkatə ca dzə ka Filikusə gawə ŋgwaməna, daciiki Kəlawudiyasə Lisiya. Kə nəhəpaa nyi tə hə.

27Daba'ə nəhəpaanə, ma əndətsə sləkee nyi ka hə, kə kəsətə Yahudiinə tə ci. Gi'u ha'ə mbəɗaanə kaa təya ɓələgi tə ci. Makə fii nyi, tə'i dimwaanə ŋga Rooma ashikii, wata ina dzə da soojiinaaki ka luupaanə tə ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Makə mwayi nyi fa 'waslyakəətə slənyi ci, nya kərə tə ci aasəkə mətərəkinatii.

29Ma lapaa nyi, atsa bariyatii kəshi tii tə ci. Malapaamə nyi taa mi ashikii bahə ɓələnə tə ci, taa bahə kanə tə ci aa furəshina.

30Amma makə bagi ənji ka nyi oo'i, kə anyi Yahudiinə uura ŋga ɓələginə tə ci, ci nee hə kərəgi nyi tə ci aaɓiiku pii pii, nya ba ka ənjinə wulii tə ci əsə, wa təya dzə ka wulanə tə ci akəŋwaciiku.”

31Wata soojiitə a ŋgərə tə Bulusə, makə sətə bii ənji ka tii, təya kərəgi tə ci aa Antipatəra davəɗə.

32Pukətə hakii soojiinə a ənə satii aasii, ənji təhinə a palə tii da Bulusə.

33Makə mbu'i tii aa Kayisariya, təya vii ləkaləkatətə ka ŋgwaməna, təya vii tə Bulusə ka ci əsə.

34Makə jaŋgatə ci ləkaləkatəta, ca ləgwa ka Bulusə, taa əndə hanyinə ŋga mi nə ci. Makə fii ci, əndə Silikiya nə ci,

35əŋki ci, “Maɗa kə shi ənji wulaaku, kadə nii kya fa waɓənaaku patə.” Wata ca ba ka ənjə a pa'əgi tə Bulusə asəkə yi ŋwaŋuutə ghənyi Hirudusə.

Slənə 24

1Daba'ə baanə tufə, wata gawə ŋga limanyinə, waatoo Ananiya a maɗə da hara gayinə da əndə'i əndə ətə ɗii ləməkii Tarətula. Ma Tarətula, kə shii ci bariya ŋga ənji Rooma ŋga'ə. Təya dzə aa Kayisariya ka wulanə tə Bulusə akəŋwacii ŋgwaməna.

2Makə 'wagərə ənji tə Bulusə, Tarətula a 'watəgi waɓənə də wulanə tə ci, əŋki ci, “'Ya'ə Filikusə gawa, putə ŋga barəkaanə ŋga ŋwaŋuunaaku ndzaa inə jamə. Kə ɗii inə ka hə yawa putə ŋga gazhi'waanə ɗii hə ka haɗatəgi keenə də hanyinə geenə.

3Ətsə patə, kə liwiinə də kuyiriinə ka shaŋə.

4Amma, acii ga nya siipaa də waɓənə akəŋwaciiku, kə kədii inə baawəɗaaku kaa ha fatə magusə haalanə geenə.

5Ma lapaa inə əndəna, bwayakii nə ci ka shaŋə. Agi maɗeenə nə ci ka panə ahada Yahudiinə asəkə duuniya patə. Rəŋwə nə ci agi matakəŋwanyinə ŋga kurəgə ŋga ənji Nazaratu əsə.

6Ha'ə kə mwayi ci ajijinətə yi ŋga Əntaŋfə. Amma ina kəsətə tə ci. [Ma mwayi inə, keena lagi ka ci gəŋwanə makə sətə bii bariya geenə.

7Amma Lisiya matakəŋwanə ŋga soojiinə a shi ka gutsəginə tə ci acii inə də ŋgeerənə.

8Ca ba ka ənji wulaakii, wa təya shi aakəŋwaciiku.] Maɗa kə ləgwatə hə ka ci, ka shiinə nə hə dalilatə wulii inə tə ci gooŋga.”

9Makə uugi Tarətula waɓənə, wata Yahudiinə patə a jikəvə, əŋki tii, “Ma sətə bii ci, patə ha'ə tanyi.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Wata ŋgwaməna a vii rəgwa ka Bulusə kaa ca waɓə, Bulusə a jikəvə, əŋki ci, “Makə kə shii nyi oo'i, mala gəŋwanə nə hə ŋga hanyiinə fəzənyinə laŋə, də mabanee ma'yanə nə nyi ka pərəgi naaki nə akəŋwaciiku.

11Maɗa kə ləgwatə hə ŋga'ə, mapaləmə tə baanə pu'u aji bəra'i, makə gi nyi aa Urusaliima ka paslənə tə Əntaŋfə.

12Paa tii sha lapaa tə nyi ka ɗa mabizhinə taa da wu, taa maɗee ka haala ŋga dzatə də ənji asəkə yi ŋga Əntaŋfə, taa asəkə kuvə də'wanyinə taa asəkə vəranə əsə.

13Pooshi tii ka mbeenə ka ɓaarii ka hə tantanyinəkii də wulaatsə wulii tii tə nyi.

14Amma wanyinə ka banə ka hə: makə sətə bii rəgwa ətə ci təya 'wa rəgwa ŋga jirakənə, ha'ə nə nyi agi paslənə tə Əntaŋfə ŋga dzədzəshi'iniinə, nya luuvə sətə bii bariya da sətə nyaahə anabiinə.

15Agi kanə nə nyi nə də gooŋga, makə sətsə ci təya ka natii oo'i, ka maɗənə nə maməətə ənji da i əpinə, ŋunyi ənji da bwaya ənji patə.

16Putakii cii kya ciŋə ka ndzaanə də malaaɓa ədzəmə taa guci patə akəŋwacii Əntaŋfə da akəŋwacii ənja.

17“Yoo, daba'a fəzənyinə laŋə, kə gi nyi aa Urusaliima ka kərə ka ənji hanyinaaki uushi'inə da ka ɗa sataka ka Əntaŋfə.

18Ma nyi agi ɗanə ha'ə, wata təya lapaa tə nyi, ci ətsə ha'ə uudəpaa nyi ɗa sataka ŋga laaɓagi naaki nə asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Pooshi ənji aɓiiki, pooshi wazənə əsə. Amma tə'i hara Yahudiinə ətə shi daga agyanə hanyinə ŋga Asiya.

19Maɗa tə'i tii da waɓənə agyanəki, tii dəɓee shinə aakəŋwaciiku ka kira wulaaki.

20Maɗa pooshi ha'ə əsə, wa ənjinə də natii nə a ba 'waslyakəətə lapaa tii ashiki, saa'itə nyi akəŋwacii mətərəkinə,

21maɗaamə waɓəətə rəŋwə ətə ŋgəree nyi ka uuraki ka banə akəŋwaciitii oo'i, ‘putə ŋga maɗənə ŋga maməətə ənji ci ənjə a la ka nyi gəŋwanə akəŋwacii unə ənshinə.’ ”

22Amma, makə kə shii Filikusə haala ŋga rəgwa ŋga Slandanə ŋga'ə, kə bii ci, “Maɗa kə mbu'ya matakəŋwanə ŋga soojiinə, waatoo Lisiya, ka laginə nə nyi gəŋwanə goonə.” Ma daba'əkii, ca ba ka tii, wa təya təəkəgi, see ka əndə'i uusəra.

23Ca ba ka sooja, kaa ca pa'əgi tə Bulusə, amma ga ca irəla tə ci; wa ca bwasee kaa guviinəkii a nəhə tə ci.

24Daba'ə baanə gi'u, Filikusə a shi tii da minaakii Dərusila. Mitə Yahuda nə ki. Ca sləkee ka ŋgiranə tə Bulusə kaa ca fa amakii tə waɓənə ŋga vii gooŋga ka Yeesu Aləmasiihu.

25Wata Bulusə a waɓə ka tii agyanə ndzaanə ka əndə gooŋga, ca ba ka tii makə sətə ətsətənə əndə naakii na, da makə sətə nə gəŋwanə a ɗa uusəra uudənə ŋga duuniya. Makə fii Filikusə ha'ə, wata ca ŋgwaləgi, əŋki ci, “Ma əndzə'i ɗiya, ənuu saaku. Maɗa upaa nyi saa'i, ka ənənə nə nyi ka 'wanə tə hə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Acii ma nə ci ka nəhənə, ka viinə nə Bulusə ka ci kwaɓa. Ci ɗii cii kəya 'waa'wa tə ci atsakii atsakii kaa təya waɓə.

27Amma daba'ə fəzə bəra'i, əndə'i əndə a ŋgərə dəgələ ŋga Filikusə. Ma ləməkii, Purəkiyusə Fisətusə. Ma saa'itə Filikusə a bwasee ka ŋwaŋuunə, makapaamə ci tə Bulusə, acii kə mwayi ci uuɗagi səkə ŋga Yahudiinə.

Slənə 25

1Makə mbu'i Fisətusə aagyanə hanyinaakii, daba'a baanə makkə, ca maɗə daga də Kayisariya, ca palə aa Urusaliima.

2Wata madiigərə limanyinə da gayinə ŋga Yahudiinə a dzə ka wulanə tə Bulusə, təya tsəfə tə Fisətusə

3kaa ca tsakə tə tii kaa ənjə a ənə də Bulusə aa Urusaliima. Acii kə ɗii tii aniya ŋga ɓələginə tə ci daga a rəgwa.

4Amma Fisətusə a jikəvə ka tii, əŋki ci, “Mapa'əkii nə Bulusə də Kayisariya. Nyi maa, ka ənənə nə nyi aa dəvə kədəhə.

5Wa ina dzə da gayinə ahadoonə, təya wula tə ci davə, maɗa tə'i sətə ɗii ci.”

6Mapaleemə ka baanə tighəsə taa baanə pu'u ɗii Fisətusə də Urusaliima, ca ənə aa Kayisariya. Pukənə ŋga ha, ca dzə ka ndzaanə asəkə dəgələ ŋga la gəŋwanə, ca sləkee ka ənjə a kira tə Bulusə.

7Makə mbu'i Bulusə, Yahudiitə shi daga də Urusaliima a guŋutə də ci. Taa ŋgahi pooshi tii mbee ka ɓaarii tantanyinəkii, amma kə kira tii mandalə wulanyinatii ɓəzəkii aagyanəkii.

8Wata Bulusə a waɓə kaa ca pərəgi naakii na, əŋki ci, “Makaanəmə nyi səɗə ka bariya ŋga Yahudiinə; ma'ajijinətəmə nyi yi ŋga Ɔntaŋfə, taa ɗa 'waslyakəənə ka maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma, taa gi'u.”

9Makə mwayi Fisətusə pa'ətə ba'a ka Yahudiinə, ca ləgwa ka Bulusə, əŋki ci, “Kə luuvə hə, ənjə a ənə də hə aa Urusaliima, ənjə a dzə ka la ka hə gəŋwanə agyanə uushi'iitsə akəŋwaciiki davə kwa?”

10Amma əŋki Bulusə, “Kəŋə nə nyi asəkə kuvə gəŋwanə ŋga ənji Rooma, hatə dəɓee ənjə a la ka nyi gəŋwanə. Maɗamə nyi ka Yahudiinə 'waslyakəənə. Hə də naaku nə maa, kə shii hə ndilə ndilə.

11Maɗa ma'waslyakə əndə nə nyi, ha'ə kə slənyii sətə mbu'i bahə ɓələnə tə nyi, paa nyi ka huyinə acii ɓələnə tə nyi. Amma, maɗa pooshi nyi slənyi taa rəŋwə agi uushi'iitsə bii tii aashiki, pooshi əndə da baawəɗa ŋga viinə tə nyi ka tii. Kə mwayi nyi kaa maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma a dzə ka lagi ka nyi gəŋwanə.”

12Fanə ŋga Fisətusə ha'ə, wata ca ɗa mətərəkinə da ənji mətərəkinaakii. Makə uugi tii, ca ba ka Bulusə, “Makə kə mwayi hə kaa maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma a dzə ka lagi ka hə gəŋwanə, ka ci kərənə ənji tə hə əsə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Makə banee gi'u, wata ŋwaŋwə Agaripa da cikəŋuci ətə ɗii ləmətə Barənika a shi aa Kayisariya ka ba ‘usa da shinə’ ka Fisətusə.

14Kə baa tii laŋə davə, wata Fisətusə a 'wapaa waɓənə ŋga Bulusə ka ŋwaŋwə, əŋki ci, “Tə'i əndə'i əndə bwasee Filikusə a furəshina.

15Ma nyi də Urusaliima, madiigərə limanyinə da gayinə ŋga Yahudiinə a kira ka nyi wulaakii, təya kədii tə nyi kaa nya lagi ka ci gəŋwanə, nya vii ka ci ma'inə.

16Amma nya ba ka tii, pooshi agi alə'aada ŋga ənji Rooma nə lagi ka əndə gəŋwanə yadə ndzaanə ŋga ənjitə wulii da əndətə wulii ənji tə ci akəŋwacii gəŋwanə, kaa əndətə wulii ənjə a mbee ka vii hujaakii.

17Acii ha'ə, makə shi tii aa hanə patə, masəkəpaamə nyi na. Pukənə ŋga ha, nya ndzaanə asəkə dəgəlaaki ŋga la gəŋwanə, nya sləkee ka ənjə a kira ka nyi tə əndəkii.

18Makə maɗətə ənjitə wulii tə ci ka waɓənə, makiramə tii bwaya wula aagyanəkii, makə sətə hiimii nyi,

19see mabizhinə agyanə diinatii da agyanə əndə'i əndə ɗii ləməkii Yeesu ətə əntəgi, amma Bulusə a ba, da i əpinə nə ci.

20Makə təkuree nyi ka tsaamətə haalakii ŋga'ə, wata nya ləgwa ka Bulusə, maɗa kə luuvə ci, ənjə a ənə də ci aa Urusaliima, ənjə a dzə ka lagi ka ci gəŋwanə davə.

21Amma kə kədii Bulusə aciiki, kaa maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma a dzə ka lagi ka ci gəŋwanaakii. Ci ɗii kəsəpaa nyi tə ci taabu'u nii kya sləkee ka kərənə tə ci ka maɗuunə ŋwaŋwa.”

22Əŋki Agaripa ka Fisətusə, “Ŋga'ə ka nyi nə fatənə tə əndətsə də liminəki.” Əŋki Fisətusə ka ci, “Ka fanə nə hə doorə.”

23Pukətə hakii, Agaripa da cikəŋuci a shi də məghərəvənə ŋga ŋwaŋuunə, təya dəməgərə aasəkə kuvə gəŋwanə da gayinə ŋga soojiinə da madiigərənə ŋga vəranə patə əsə. Fisətusə a ba ka ənjə a kira tə Bulusə.

24Makə kira ənji tə ci, wata Fisətusə a ba, “Ŋwaŋwə Agaripa da ənjinə ganə patə, waanə əndəna. Kə kira Yahudiinə ŋga Urusaliima da ənə ŋga vəraanə patə wulaakii, təya ŋgəree ka uuratii ka banə ka nyi, madəɓeemə ənjə a bwasee ka ci da i əpinə.

25Amma, ma'upaamə nyi 'waslyakəənə ashikii bahə ɓələnə tə ci. Makə ci də naakii nə bii, wa ənjə a kərə tə ci aakəŋwacii maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma, kə ɗii nyi aniya ŋga sləkeenə ka ənjə a kərə tə ci ka ci.

26Amma, mashiimə nyi sətə naahənəki ka slandanəki agyanə haalakii. Aciikii kira nyi tə ci aakəŋwacii unə patə, ma palee maa, aakəŋwaciiku, ŋwaŋwə Agaripa. Maɗa kə fataamə waɓənəkii, mbu'u ka upaanə nə nyi sə ŋga naahənə.

27Acii maluuvəmə haŋkalaaki sləkee ka əndə furəshina ka gəŋwanə yadə laaɓaginə taa aba'a mi wulii ənji tə ci.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Slənə 26

1Wata Agaripa a ba ka Bulusə, “Kə kapaa ənji ka hə rəgwa ŋga waɓənə.” Bulusə a maɗee ka ciinəkii ka ənja, ca 'watəgi pərəgi naakii nə, əŋki ci:

2“'Ya'ə ŋwaŋwə Agaripa, kə kaɗeesəkə ka nyi ka shaŋə nə pərəgi naaki nə akəŋwaciiku ənshinə agyanə uushi'iinə laalavə Yahudiinə aashiki.

3Acii kə shii hə patə tə alə'aada ŋga Yahudiinə da waɓənyinatii. Aciikii kə kədii nyi aciiku kaa ha fatə waɓənaaki də sə'watənə.

4“Kə shii Yahudiinə patə tə ndzaanaaki daga nyi ma'ə uuzənə, 'watəginə ahada ənjaaki da də Urusaliima əsə.

5Kə shii tii daga ŋukə, maa ka luuvənə nə tii, təya seeda oo'i, ndilə ndilə rəŋwə nji nyi agi ənji ma'iza'u kurəgə ŋga diinə gaamə, waatoo Farisa.

6Ma əndzə'i, wanyinə kəŋə akəŋwacii gəŋwanə putə ŋga gəra aləkawalətə ɗii Əntaŋfə ka dzədzəshi'inaamə.

7Makuvə gaamə pu'u aji bəra'i patə əsə, kə kii tii nə ka gəra mbu'utənə ŋga Əntaŋfə də aləkawaləta. Aciikii ci təya gərə'u ka Əntaŋfə vəɗə da uusərə patə. 'Ya'ə ŋwaŋwa, putə ŋga kanətsə wulii Yahudiinə tə nyi.

8Mi saŋə ɗii pooshi unə luuvə oo'i, ka maɗeenə nə Əntaŋfə ka mamməətə ənji da i əpina?

9“Nyi ka nəki maa, ma ŋga ŋukə, kə nee nyi makə kə ndzaa ka nyi tyasə nə ɗaaɗa uushi'inə laŋə ka saawee də ləmə ŋga Yeesu əndə Nazaratu.

10Kə ɗii nyi ha'ə də Urusaliima. Nya pa'əgi ənji nə'unə laŋə a furəshina də baawəɗa ŋga madiigərə limanyinə. Ha'ə saa'itə ci ənjə a ɓələgi tə tii əsə, kə luuvə nyi.

11Kə ciɓee nyi ka tii asəkə kuvə də'wanyinə patə. Kə irəlii nyi tə tii ka bwasee ka vii gooŋgatii. Kə ɗii nyi maɓətəsəkə ka shaŋə. Ha'ə kə taŋii nyi ka hara hanyinə, nya dzə ka ciɓənə də tii.”

12“Ka putakii ha'ə gi nyi aa Damasəkusə, də baawəɗa ŋga madiigərə limanyinə da i sləkeenatii.

13Ma uusərə ahadanə ɗii ŋwaŋwa, ina dzə a rəgwa. Wata ɓərənə a papi'ya dadagyə, ətə palee ka uusəra də ɓərənə. Ca shi, ca ɓərəgi hatə ɗii nyi davə patə da ənjitə ciina dzə a rəgwa.

14Ina kwaalagi patə aa panə. Wata, ma nya fa, əndə'i uura a waɓə da nyi də uura Ibəraaniya, əŋki ci: ‘Sawulə, Sawulə, mi saŋə cii kwa ciɓə də nyi ha'a? Zaɓə nə ləəɗənaaku akəŋwaciiki, naaku nə cii kwa ciɓəgi ha'ə.’

15Əŋki nyi: ‘'Ya'ə Slandana, hə wu saŋa?’ Slandanə a ba ka nyi: ‘Nyi nə Yeesu ətə cii kwa ciɓəgi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Amma, maɗətə kəŋə. Kə shigi nyi ka hə acii kə ta'i nyi tə hə kaa ha ndzaa ka əndə slənaaki, ha seeda makə sətə nee hə ka nyi ənshinə, da makə sətə nii kya ɓaarii ka hə aakəŋwa.

17Ka luupaanə nə nyi tə hə acii Yahudiinə da hara slikərənə ətə cii kya sləkee ka hə aaɓiitii.

18Ma cii kya sləkee ka hə aaɓiitii, kaa ha wunəgi ka tii ginətii, kaa təya shigi agi təkunə, təya shi ka ɓərənə, təya mbəɗə acii baawəɗa ŋga Seetanə, təya shi aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, kaa təya upaa tifyaginə ŋga 'waslyakəənatii, təya dəməgərə ka ha ŋga ndzaanatii ahada mataɗə ənjaaki, acii kə vii tii ka nyi gooŋga.'

19"'Ya'ə ŋwaŋwə Agaripa, mabwaseemə nyi ka nə'u sətə ɓaarii Əntaŋfə ka nyi dadagyə.

20Ka ənji Damasəkusə 'watəgi nyi waazanə. Ma daba'əkii, nya ɗa də Urusaliima da patənə ŋga sətə guŋutə də hanyinə ŋga Yahudiya da ŋga hara slikərənə. Nya ba ka tii: wa təya baanə ka Əntaŋfə, təya zhi'wagi aaɓiikii, təya slənə slənətə ca ɓaarii baanatii ka ci.

21Aciikii kəshi Yahudiinə tə nyi asəkə yi ŋga Əntaŋfə, təya moo ɓələginə tə nyi.

22Amma dəŋə ənshinə agi tsakənə nə Əntaŋfə tə nyi. Aciikii wanyinə kəŋə ganə ka waɓə gooŋga ka ənji patə, gayinə da talakiinə patə. Pooshi uushi cii kya ba maɗaamə sətə bii anabiinə da Muusa na slənə,

23waatoo kadə nə Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə a sa ŋgəra'wa, ci əsə na 'watəgi maɗənə agi mamməətə ənja. Də ha'ə nii kəya ɓaarii ka Yahudiinə da hara slikərənə tə rəgwa ŋga ɓərəətə na luupaa tə tii."

24Ma Bulusə a dzə aakəŋwa də pərəgi naakii na makə ətsa, wata Fisətusə a ŋgəree ka uurakii də ŋgeerənə, əŋki ci, "Bulusə, maba nə hə! Maɗuunə shiinaaku ca zə'wee ka hə ka maba!"

25Amma əŋki Bulusə ka Fisətusə, "'Ya'ə slandana, əntaa maba nə nyi, da haŋkala nə nyi, gooŋga cii kya waɓə.

26Acii kə shii ŋwaŋwə uushi'iitsə patə. Ci ɗii cii kya waɓə yadə ŋgwalənə akəŋwaciikii. Kə shii nyi, pooshi uushi zaanə ka ci, acii əntaa ka ma'umbu ha ɗii uushi'iitsa.

27'Ya'ə ŋwaŋwə Agaripa, kə luuvə hə sətə bii anabiinə kwa? Kə shii nyi, kə luuvə hə."

28Wata əŋki Agaripa ka Bulusə, "Waatoo, ma nə hə ka nəhənə, ka zə'weenə nə hə ka nyi ka əndə nə'unə pii pii ha'ə koo?"

29Əŋki Bulusə, "Taa pii pii, taa əntaa pii pii, agi kədiinə nə nyi acii Əntaŋfə, əntaa ka hə daanəku əsə, amma ka patənə ŋga ənjinə ca fa tə nyi ənshinə, kaa təya ndzaa makə naaki, maɗaamə mahyakahyaka'ənə nəndə paa nyi ka moonə koonə."

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Wata ŋwaŋwə a madətə. Ɲgwaməna əsə da Barənika da ənjitə nji dasə dasə da tii patə a madətə natii.

31Makə dəməgi tii, təya ba ahadatii, “Ma əndətsa, paa ci agi ɗà uushi'iitə ca mbu'u bahə ɓələnə tə ci taa pa'əginə tə ci asəkə furəshina əsə.”

32Wata Agaripa a ba ka Fisətusə, “Maci pooshi əndətsə kədii dzənə kaa madʋunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma a dzə ka lagi ka ci gəŋwanə, kaɗà kə njaaŋwa kapaa tə ci.”

Slənə 27

1Makə ɗii ka tantanyinə oo'i, ka dzənə niinə aanə hanyinə ŋga Italiya, təya ba'acii tə Bulusə da hara ənji furəshina aacii gawə ŋga soojiinə ətə ɗii ləməkii Yuliyusə. Ma Yuliyusə, asəkə kurəgə ŋga ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma nə ci.

2Wata ina dəmə kumbawalətə shi daga də Adaramitiya, ətə ca dzə ka vəranyinə kama kama ama ndzaŋa ŋga hanyinə ŋga Asiya. Ina 'watəgi palənə, inə da i əndə hanyinə ŋga Makiduuniya asəkə vəranə ŋga Teesaloonika. Arisətarəkusə nə ləmə ŋga əndəkii.

3Pukətə hakii, ina mbu'u aa Sidoonə. Makə ci Yuliyusə a kaka'ə tə Bulusə, kə kapaa ci tə ci kaa ca dzə aa ha guviinəkii, təya vii ka ci sətə cii kəya moo.

4Ma daba'əkii, ina madə davə, ina zaawa daba'a hanyinə ŋga Kipərusə ətə ahada ma'inə, acii ma dadava, pooshi ŋgeerənə ŋga mədà.

5Ina taŋəgi uunəvə ətə ɗii hanyinə ŋga Silikiya da Paməfiliya amakii, ina mbu'u aa Mira anə hanyinə ŋga Lisiya.

6Davə upaa gawə ŋga soojiinə əndə'i kumbawalə ətə shi daga də Aləkəsandəriya, ətə ca dzə aagyanə hanyinə ŋga Italiya. Ina dəmə kumbawaləkii,

7ina palə. Kə ba'agiinə aarə'u aarə'u ka dzənə samə sama. Ɲgahə mbu'iinə aa Kinidusə. Makə təŋapaa mədə tiinə ka dzənə gəŋə aakəŋwa, ina zaawa daba'a hanyinə ŋga Karita, ina ələgi aɓii vəranə ŋga Saləmoonə, waatoo gazha-gazhanə ŋga hanyinəkii.

8Ɲgahə dzəgiinə atsa ndzaŋa atsa ndzaŋa, ha'ə mbu'iinə ka əndə'i ha ətə ci ənjə a 'wa “Ɲunyi ha ŋga jipanə”, kədəhə da vəranə ŋga Lasaya.

9Makə kə səkəpaa inə nə a rəgwa, kə dzəgi kumənə ŋga tifyagi ŋga 'waslyakəənə. Waatoo, kə dzəgi saa'i ŋga wiinə yadə ŋgwalənə. Acii ha'ə, kə uugi wiinəkii ɗanə dzawə. Makə nee Bulusə ha'ə,

10wata əŋki ci, “Ɲguyirəna, ma dzəənə gaamə oogə, ka ɗanə dzawə. Tə'i asara laŋə əsə, əntaa wata ŋga uushi'inə taa kumbawalə tanə, amma da i əpinə gaamə.”

11Amma ma gawə ŋga soojiita, maluuvəmə ci waɓənə ŋga Bulusə, see ŋga əndə gwazə kumbawalə da ŋga slandakii.

12Makə, ma ha ŋga jipaata, pooshi tahu tahu bahə kya vyanə ŋga kumbawalə davə, aciikii laŋənə ŋga ənja, kə mwayi tii palənə kaa təya mbu'u aa Finika, waatoo əndə'i

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ha ŋga jipanə anə hanyiitə ŋga Karita. Ma hatsa, ka tsaamənə aadə waka. Madə̂ kə mbu'i tii aadəvə, ka kyanə nə tii vyanə davə.

13Wata mədə̂ a 'watəgi diganə da hwarəma gi'u gi'u, ma nə tii ka nəhənə, kə upaa tii sətə ci təya moo. Aciikii təya daa'yagi madiigərə tibisə ətə kəŋee ka kumbawalə, təya dzə atsa ndzaŋa atsa ndzaŋa ŋga hanyinə ŋga Karita.

14Amma, ma ta'avə gi'u, wata mandalə mədə̂ a diga daciizəma tsaŋwə dagyanə təpurəkii.

15Makə digə mədə̂kii kumbawala, ina təkuree ka kəsəpaanə. Wata ina bwasee ka ci, ca palə deenə asəkəkii.

16Ina dzə dashi əndə'i uundzə hanyinə ətə ahada ma'inə ətə dî̂i ləməkii Kawuda. Tə'i daama nə mədə̂ dadavə. Ɲgahə kəsəpaa inə uundzə kumbawala, ina əlyatə.

17Makə ŋgirə ənji uundzə kumbawala, ənjə a dzakəvə aasəkə madûunəkii. Ma daba'əkii, ənjə a də̂ dabara ŋga aanəvə zə'unyinə ŋga'ə ashi madûunə kumbawalə kaa ca shii ndzaanə də ŋgeerənə. Kə ŋgwaləgi tii acii zavənə ŋga kumbawalə agi mandzənə ataŋgala hanyinə ŋga Libiya. Aciikii təya jimagərə də kəjeerənə ətə ca kərə tə kumbawaləkii, acii ga mbədə̂kii a dəlii tə tii də ŋgeerənə, təya kapaa kumbawaləkii kaa mədə̂ a dala tə ci deenə.

18Makə ci mədə̂tə a əgə də ŋgeerənə, pukətə hakii təya 'watəgi kyaalagərə uushi'iitə ŋgirə kumbawaləkii aagi ma'inə.

19Ka makkənə ŋga uusəra əsə, təya kyagərə uushi'inə ŋga kumbawaləkii də ciinətii.

20Kə ba'agiinə laŋə, pooshi inə nee ka uusəra taa tikisa, wata dəgənə tiinə nə mandalə mədə̂ ŋga mədaŋkayata. Makamiinə nə ŋga mbədə̂nə ma'ə.

21Makə ta'avə tii yadə adə zəma, wata Bulusə a madə̂tə ahadatii, əŋki ci, “Ɲguyirəna, maci kə luuvuunə waɓənaaki, kadə̂ mama'yamaamə anə hanyinə ŋga Karita kaama lə'yagərə aagi asaranə ha'ə.

22Makə ha'ə dî̂i əna, wanyinə ka ba koonə: goona buurə uushi'inə. Acii pooshi əndə ca ətee ka əpinaakii taa rəŋwə ahadoonə, see asara ŋga kumbawala.

23Ma Əntaŋfə ətə dî̂i nyi ka naakii, ətə cii kya paslə tə ci əsə, kə sləkee ci ka malaa'ikaakii aaɓiiki ŋga mbədə̂ davədə̂.

24Əŋki ci ka nyi: ‘Bulusə, ga ha ŋgwalə, tyasə ka kəŋaanə nə hə akəŋwacii madûunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma. Wiitsə kə luuvə Əntaŋfə ka hə, ka luupaanə nə ci patənə ŋga guvii-wiinyinaaku, ka mbədə̂nə nə tii.’

25Acii ha'ə, ŋguyirənə, goona buurə uushi'inə! Acii kə vii nyi gooŋga ka Əntaŋfə, ka də̂nə nə ci ndilə ndilə makə sətə bii ci ka nyi.

26Amma ka kərənə nə mədə̂ taamə aagyanə əndə'i hanyinə ətə ahada ma'inə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27Ma ka vəɗə ŋga pu'u aji ənfwaɗənə, ina dzə də dzənə agyanə uunəvə ŋga Madityaraniya,f ətsə ahada vəɗa. Ma fatə ənji gwazə kumbawalə ashitii, kədəhə nə tii ka mbu'unə aanə əndə'i hanyinə.

28Wata təya təkətə kurəŋənə ŋga ma'inə. Ma təya fa, ma'ə miita makkə pu'unə aji məɗəfə. Ina dzə aakəŋwa gi'u, təya ənə ka təkənə. Ma təya fa, wata miita pupusərə aji tighəsə mbəɗaanə.

29Kə ŋgwaləgi tii acii geena ndərəənə aagyanə faariinə. Wata təya jimagərə də tibisənyinə ŋga tiŋgərə də kumbawalə ənfwaɗə daba'əkii. Təya ka nə də ŋgeerənə oo'i, ka pukənə nə ha.

30Ɲga'ə ka ənji gwazə kumbawalə nə jiməgərənə satii. Wata təya ɗa makə jiməgərə də hara tibisə ŋga tiŋgərəginə akəŋwacii kumbawala. Asee, uundzə kumbawalə jiməgərəgi tii.

31Makə nee Bulusə ha'ə, ca ba ka gawə ŋga soojiinə da soojiinə, “Maɗa mandzaamə ənjitsə asəkə kumbawala, pooshi unə ka mbəɗənə.”

32Wata soojiinə a lagi zə'u ŋga uundzə kumbawala, ca palə.

33Ma ətsə ha kədəhə ka pukənə, Bulusə a ba ka tii patə kaa təya zəmə. Əŋki ci, “Baanə pu'u aji ənfwaɗə ənshinə cuuna gəra yadə zəmənə.

34Acii ha'ə agi kədiinə nə nyi acii unə koona zəmə ka ndaŋə ndaŋənə goonə, makə ɗii ci taa mavurahinə, pooshi na upaa tuunə.”

35Makə bagi ci ha'ə, ca ŋgərə buroodi, ca ɗa yawa ka Əntaŋfə akəŋwaciitii patə, ca ɓaatsəpaa, ca ŋgərə, ca adə.

36Wata patənatii, təya ənya də ma'yanə, tii maa, təya adə zəma.

37Gya'ə bəra'i da məɗəfə pu'unə aji kuwa niinə asəkə kumbawaləkii.

38Makə agi tii, əburə tii, təya əjigərə aləkamaara aagi ma'inə kaa təya galee ka zəzəkəənə ŋga kumbawaləkii.

39Pukənə ŋga ha, mashiimə ənji gwazə kumbawalə hatə ɗii inə davə, amma təya nee ka hatə ɗii məɗə daama davə, da i mandzənə əsə, təya ɗa hiima ŋga mbu'unə aa dəvə, maa jamə.

40Wata təya laalagi zə'u ŋga tiŋgərə də tibisənyinə, təya kaalagərə tibisəkii aagi uunəva, təya pərəpaa zə'u ŋga aanə də ənfwə ŋga gwazəginə, təya maɗee ka kəjeerənə aadəgyə kumbawalə kaa məɗə a kərə tə ci aanə hanyinə.

41Amma, makə mbu'iinə ka hatə ɗii məguŋwiinə ŋga ma'inə, wata kəŋwaciinə ŋga kumbawalə a ikugərə aagi mandzənə, pooshi kumbawalə ənyi ka guguɗənə ma'ə. Ba'akii a 'watəgi ɓiyinə acii məjuvinə ŋga ma'inə.

42Kə mwayi soojiinə ɓəələginə tə ənji furəshina, acii mbu'u ka dəgəginə nə hara ənji lalavwa, təya huyipaa satii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

43Amma, makə ŋga'ə ka gawə ŋga soojiinə nə luupaanə tə Bulusə, kə təŋapaa ci tə tii ka ɗa aniyatii. Ca ba: taa wu mbee ka lalavwa, wa ca lalavugi aa taŋəgi zəku'i.

44Ma mbəɗaanənəkii, də parəlawa tyaŋə tii. Hara ənji əsə, də maɓii ənfuyiginə ŋga kumbawalə tyaŋə tii. Də ha'ə taaŋəgiinə patə aa taŋəgi jamə.

Slənə 28

1Daba'ə mbərəɗənə geenə ŋgahə bii ənji keenə oo'i, anə hanyinə ŋga Maləta niinə ətə ahada ma'inə.

2Kə liwə ənjitə anə hanyinəkii tiinə də mooɗasəka, təya hənətə keenə gunə, acii agi ndzəmənə nə vənə saa'ikii, tə'i əra əsə.

3Wata Bulusə a kwaasha uushiginə, ca pukəgərə aagi gunə. Iza'unə ŋga gunəkii a lyakagi rəhunə, rəhunəkii a iidəgi tə ci, ca ənəgi təɓuŋə aciikii.

4Makə nee ənji hanyinəkii ma'ə rəhuutə təɓuŋə aciikii, əŋki tii ahadatii, “Ma əndətsa, maɓəələhiinə nə ci. Taa ŋgahi kə mbərə'i ci agi uunəva, dəŋə əndzə'i ma'ə hakya ka nə'unə tə ci. Ka əntənə nə ci.”

5Amma, wata Bulusə a məcigərə rəhuutə aagi gunə, pooshi ɗii tə ci.

6Təya gəra aslənə ŋga hakii, taa ca kulagi aa pa, ca əntəgi. Amma, makə gərii tii, maneemə tii ka sətə ɗii tə Bulusə, təya ənə ka zhi'eenə, əŋki tii, “Ma əndətsa, sə ŋga paslənə nə ci.”

7Ma gatə kədəhə, tə'i əndə'i babara ətə ɗii ləmə ŋga slandakii Pubəliyusə, waatoo ci nə gawə ŋga hanyiita. Kə liwə ci tiinə də mooɗasəka. Ha'ə baanə makkə niinə gakii.

8Asee, ma dii Pubəliyusə, pərəɓə nə ci ka ɓərəhənə. Shishinəkii da tanə ca ɗa tə ci. Wata Bulusə a dzə aaɓiikii, ca ɗa ka ci də'wa, ca banee ka ciinəkii agyanəkii, ca mbəɗəpaa də ci.

9Makə ɗii ha'ə, ənji bwanea ŋga hanyinəkii patə, təya shiishi aaɓii Bulusə, ca mbəɗəpaa də tii əsə.

10Təya vii keenə uushi'inə laŋə. Ma ətsə keena maɗə də kumbawalə əsə, təya dzatəgi keenə də sətə ciina moo patə.

11Kə ɗii inə ləgiɗə makkə davə taabu'u ma'iinə, ina palə də kumbawala. Ma kumbawaləkii, tə'i foota ŋga huyirənə ndzəkəŋushi'inə ashikii. Də Aləkəsandəriya shi kumbawaləkii, anə hanyinə ŋga Maləta əsə kya ci vyanə.

12Ina mbu'u aasəkə vəranə ŋga Sirakusə, ina baanə makkə davə.

13Ina maɗə də kumbawalə davə, ina zə'utə, ina mbu'u aa Rigiya. Pukətə hakii, məɗə a diga da hwarəma, ca dala kumbawalə, ina mbu'u aa Putiyali ka bəra'inə ŋga uusəra.

14Ma dava, kə lapaa inə ənji nə'unə, təya kədii tiinə keena banee məɗəfə da tii. Də ha'ə makə ətsa mbu'iinə kədəhə da Rooma.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Makə fii ənji nə'unə davə habara geenə, wata təya shi ka lanə tiinə aa luuma Apiya. Hara ənji əsə, təya dzə ka hatə ci ənjə a 'wa “Ha ŋga jipanə ŋga makkə”, kaa təya guŋə deenə. Makə nee Bulusə ka tii, ca kuyirii tə Əntaŋfə, ədzəməkii əsə, kə cakə ɗa ŋgeerənə.

16Makə mbu'iinə aa Rooma, ənjə a vii rəgwa ka Bulusə kaa ca dzə ka ndzaanə saakii da sooja ətə ca nəhə tə ci.

17Ma daba'ə baanə geenə makkə davə, Bulusə a 'waa'wa tə gayinə ŋga Yahudiinə də Rooma. Makə liɓə tii, əŋki ci ka tii, “Ndzəkəŋushi'ina, taa ŋgahi maɗamə nyi taa mi ka ənji gaamə, mabwaseemə nyi ka alə'aada ŋga dzədzəshi'inaamə əsə, amma kə kəshi Yahudiinə ŋga Urusaliima tə nyi, təya vii tə nyi aacii ənji Rooma.

18Makə tsaamətə ənji Rooma waɓənaaki, təya moo kapaanə tə nyi, acii maɗamə nyi 'waslyakəənə bahə ɓələnə tə nyi.

19Amma, makə maluuvəmə Yahudiinə kapaanə tə nyi, ci bii nyi, tyasə see a kira ənji gəŋwanaaki aakəŋwacii maɗuunə ŋwaŋwə ŋga ha də Rooma, kaa ca lagi ka nyi gəŋwanə. Kə ɗii nyi ha'ə, taa ŋgahi mamoomə nyi wulanə tə ənjaaki.

20Aciikii 'wii nyi tuunə kaa nya waɓə doonə. Ma ɗii nyi ma'anəkii ənshinə də mahyakahyaka'ənə, putə ŋga kanətə kii ənji Isərayiila patə oo'i, ka shinə nə Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə.”

21Wata əŋki tii ka ci, “Ma'upaamiinə ləkaləkatə danə hanyinə ŋga Yahudiya agyanəku. Pooshi əsə agi ndzəkəŋushi'inə sha kira habaraaku taa ba bwaya waɓənə agyanəku.

22Amma kə mwayi inə ina fa da maku taa mi nə hiimaaku; acii kə shii inə, agi bərapaa nə ənji kurəgətsə ɗii hə agikii taa dama patə.”

23Wata təya la ka ci uusəra kaa ca ənə ka waɓənə ka tii. Makə mbu'ya uusərakii, təya ənə ka dzatə də nə laŋə aaɓiikii əsə. Bulusə a waɓə ka tii agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, ndzaŋənə tsəɗakə ha'ə mbu'i kədəwanə. Ca ɗa gazhi'waanə ŋga zhi'wa də ədzəmətii də dzəgunə ka tii habara ŋga Yeesu, makə sətə ɗii manaahəkii asəkə bariya ŋga Muusa da asəkə ləkaləkatənyinə ŋga anabiinə.

24Ma hara ənji ahadatii, kə luuvə tii waɓənəkii, hara ənji əsə, maluuvəmə tii.

25Təya təəkəgi də mabizhinə. Amma daga tii ma'ə matəəkəgimə zəku'i, kə pa'apaa Bulusə waɓənaakii, əŋki ci, “Asee, gooŋga waɓi Malaaɓa Ma'yanə ka dzədzəshi'inuunə da ma anabi Isaaya

26ətə bii ca: ‘Duu aaɓii ənjitsa, ha ba ka tii: Ka fanə nuunə anəkii anəkii, amma pooshi unə ka paaratəginə shaŋə. Ka tsaamənə nuunə anəkii anəkii, amma pooshi unə ka neenə shaŋə.

27Acii ma ədzəmə ŋga ənjitsa, mapa'əkii, liminətii əsə, manjiikəkii, təya dzaa'agi ginətii. Maci maɗamə tii ha'ə, kaɗa kə nee tii də ginətii, təya fatə də liminətii, təya paaratəgi də ədzəmətii, təya zhi'wagi aaɓiiki əsə, nya mbəɗəpaa də tii.’ ”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Bulusə a tsakə banə ka tii, əŋki ci, “Makə ha'ə ɗii əna, shiimə oo'i, ma əndzə'i, ka hara slikərənə sləkee Əntaŋfə ka waɓənə ŋga luupaanaakii. Ma tii, ka fanə nə tii!”

29Makə uugi ci bagi waɓəətsa, Yahudiinə a maɗə, təya palə, təya dzə də ɗa mabizhinə ahadatii.]

30Fəzə bəra'i ndzaa Bulusə davə, ca dzə də ki'i kwaɓa ŋga yitə ɗii ci asəkəkii. Kə liwə ci patənə ŋga ənjitə shi aaɓiikii.

31Ca dzə də waazanə agyanə ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə yadə ŋgwalənə da dzəgunənə ka ənji agyanə Slandanə Yeesu Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə, matəŋapaamə ənji tə ci əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rooma

Rooma 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki Bulusə. Ma nya, əndə slənə ŋga Yeesu Aləmasiihu nə nyi, matadə masləkee ənda. Kə 'wii Əntaŋfə tə nyi, kaa nya waaza Ɲunyi Habaraakii ka ənja.

2Ma Ɲunyi Habaratsa, daga ŋukə waɓi Əntaŋfə agyanəkii da ma anabiinaakii, təya naahəgərə aasəkə malaaɓa ləkaləkatə.

3Agyanə Uuzənaakii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu nə Ɲunyi Habarakii. Ma ka rəgwa ŋga əndə shiŋkinə, aagi slikərənə ŋga Dawuda pwayi ənji tə ci.

4Amma ma ka ndzaanaakii malaaɓakii, kə ɓaarii Əntaŋfə də madʼuunə baawədʼaakii oo'i, Uuzənaakii nə ci də madʼeenə ka ci agi maməətə ənja.

5Daciikii upaa inə pwapoonə ŋga ndzaanə ka masləkee ənji ka putaakii, kaa patənə ŋga ənji shiŋkinə a shii shinə aatsaa sədʼəkii, təya nə'u sətə cii kəya moo patə.

6Ma ətsa, patə da i unə ənji Rooma agikii, unə ətsə 'wii Əntaŋfə tuunə koona ndzaanə ka ənji ŋga Yeesu Aləmasiihu.

7Agi nəhəpaanə nə nyi tuunə patə, unə ətsə də Rooma. Ma unə, kə uu'i Əntaŋfə tuunə, kə 'wii ci tuunə koona ndzaa ka ənjaakii. Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a dʼa koonə pwapoonə, təya vii koonə ndzaanə jamə.

8Takumə kaa nya 'watəgi də kuyiriinə tə Əntaŋfə zəku'i də ləmə ŋga Yeesu Aləmasiihu ka putə goonə, acii taa dama patə asəkə duuniya, kə fii ənji habara ŋga vii gooŋga goonə.

9Taa guci patə agi buurətənə nə nyi tuunə agi də'waaki. Ma ətsa, Əntaŋfə nə seedaaki. Acii tə ci cii kya paslə də ədzəmə rəŋwə ka rəgwa ŋga waaza Ɲunyi Habara agyanə Uuzənaakii.

10Taa guci patə nyi agi dʼa də'wa, agi kədiinə nə nyi acii Əntaŋfə, madʼa kə luuvə ci, kaa ca vii ka nyi rəgwa ha'ə ŋga dzənə ka caamatənə tuunə ŋga əna.

11Acii ŋga'ə ka nyi ka shaŋə nə neenə koonə, koona shii upaa barəkaanə ŋga Ma'yanə ŋga Əntaŋfə, koona shii upaa də ŋgeerənə ŋga moodʼəfuunə əsə.

12Ma cii kya moo banə, waatoo, kaama tsaakəshi agi vii gooŋga gaamə, nya tsakə tuunə, una tsakə tə nyi noonə əsə.

13Ndzəkəŋushi'inəkya, ŋga'ə ka nyi una shii oo'i, ka pu'u ka pu'u nə nyi ka dʼa aniya ŋga dzənə aahoonə, amma ma'ə nyi ma'upaamə rəgwa ŋga dzənə zəku'i. Ɲga'ə ka nyi kaa slənaaki a shii ndzaanə ka magadʼə uushi ahadoonə, una shii dzənə aakəŋwa, makə sətə slənyii ahada hara slikərənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Acii tə'i dəmənə atsaki ŋga waaza Ɲunyi Habara ka ənji patə. Taa ka ənjitə uunyi nətii, taa ka ənjitə ma'ə nətii ma'uunəmə, taa ka majaŋga ənja da ənjitə pooshi jaŋgii patə, tyasə see a waaza nyi ka tii Ɲunyi Habara.

15Acii putakii ha'ə ɗii nyi da kuɗəpəshinə ŋga waaza Ɲunyi Habara koonə, unə ətsə də Rooma.

16Pooshi ayinə ka ɗanə tə nyi ŋga waaza Ɲunyi Habara shaŋə, acii ŋgeerənə ŋga Əntaŋfə nə ci, ŋga luupaa də ənjitə vii gooŋga patə. Ma ŋga təkəŋwanə, ka luupaa də Yahudiinə. Ma daaba'əkii əsə, hara slikərənə.

17Acii Ɲunyi Habara ca ɓaarii makə sətə ci Əntaŋfə a ŋgərə ənji ka ənji gooŋga. Ma ɗii ci ha'ə, dagi vii gooŋgatii daga ka 'watəginə, ca'ə ka muudinə. Tə'i manaahəkii ha'ə asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Ma əndətə ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga putə ŋga vii gooŋgaakii, ci na ndzaanə da i əpinə ətə pooshi ka uudənə.”

18Kə ɓaaryagərə Əntaŋfə maɓətəsəkaakii aagyanə ma'waslyakə ənji da bwaya ənji patə. Ma təya, bwaya ndzaanatii ca tsəŋagi ənji ka shii gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə.

19Ma maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə, acii ma sətə ci ənjə a mbee ka neenə ashikii, ci saakii ɓaarəgi ka tii paŋgəraŋə akəŋwaciitii.

20Taa ŋgahi pooshi ənji ka neenə ka Əntaŋfə də ginə, patə da ha'ə, daga saa'itə tagii Əntaŋfə duuniya, agi ɓaariinə nə ci paŋgəraŋə ka ənji oo'i, pooshi baawəɗaakii ka uudənə, waatoo Əntaŋfə ŋga tantanyinə nə ci. Də neenə ka uushi'iitə tagii ci, ci ənjə a nee ka baawəɗaakii. Acii ha'ə, pooshi tii da ma ŋga waɓənə akəŋwaciikii.

21Kə shii tii tə Əntaŋfə, amma pooshi tii agi haŋətənə tə ci makə sətə diɓə, pooshi tii agi kuyiriinə tə ci əsə. Hiimatii patə, uushi zaɓə. Mapa'əkii nə haŋkalatii əsə.

22Agi dəlaginə nə tii oo'i, kə shii tii uushi'inə, amma pooshi uushi shii tii, mabiinə nə tii.

23Təya bwasee ka paslənə tə Əntaŋfə ətə pooshi ka əntənə shaŋə, təya dzəgərə ka paslə uushi'inə kama kama. Ma uushi'iitsa, harakii makə əndə shiŋkinə ɗatə ənji, harakii makə əgina, taa makə daba, taa makə sətə ca ələ anə səka.

24Putə ŋga ɗanatii ha'ə kapaa Əntaŋfə tə tii kaa təya slənə sətə kaɗeesəkə ka mooɗəfətii, təya slənə sə ŋga ayinə ahadatii.

25Kə ŋgirə tii jirakənə, təya bwasee ka gooŋga ŋga Əntaŋfə, təya dzəgərə ka paslə sətə tagii ci, təya fa tə tii bwasə ka Əndətə tagii uushi'iitsa. Ma ca, kə dəɓee ənjə a dəla də ci ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

26Putə ŋga ətsə ha'ə kapaa Əntaŋfə tə tii kaa təya dzəgərə ka slənə sə ŋga ayinə. Makinə a dzəgərə ka baanə də makinə makə tii, bwasə ka ŋguyirənə makə sətə dəɓee.

27Ha'ə əsə kə bwasee ŋguyirənə ka baanə də makinə, təya dzəgərə ka baanə də ŋguyirənə makə tii. Agi ɗanə nə ŋguyirənə sə ŋga ayinə ahadatii satii. Də ha'ə nə tii ka tə'ya gəŋwanə ŋga Əntaŋfə aanətii mbərə mbərə da slənatii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Pooshi tii nee ka Əntaŋfə makə uushi. Acii ha'ə kə kapaa ci tə tii kaa təya hiima bwaya uushi'inatii, təya ɗa.

29Taa ŋgutə tsarə ŋga bwaya bwayaanə patə, tə'i ashitii. Təya moo uushi ŋga əndə'i ənda, təya ɗa əbwanə ahadatii, təya sərəhəshi, təya ɓəələhiinə, təya mbəəzə, təya ɗa jarəwiinə, təya hiima ɗa ŋgərəkikinə uusəra patə ka ənja, təya jaarakə aashi ənja,

30təya saawee ka ləmə ŋga ənja, təya bərapaa tə Əntaŋfə, təya dzaanashi natii na, təya haŋətə natii na, təya mbuɗətə natii na. Taa guci patə, agi hiima rəgwa ŋga slənə kura 'waslyakəənə nə tii. Paa tii ka fanə tə mapoo tə tii.

31Bwayakii nə rəgwatii, paa tii ka mbu'utəgi də aləkawalatii, paa tii ka ɗa ŋga'aanə, paa tii ka nəhə təgunuunə ŋga ənji əsə.

32Kə shii tii weewee oo'i, ma bii bariya ŋga Əntaŋfə, ma ənjitə ca ɗa tsarə ŋga ndzaatsa, kə dəɓee wə ka tii. Patə da ha'ə, agi dzəginə nə tii aakəŋwa. Əntaa wata ətsə ha'ə ci təya ɗa tanə, amma agi dəlanə nə tii də hara ənjitə ca ɗa tsarə slənətsa.

Rooma 2

1Hə ənda, taa wu nə hə, paa hə da rəgwa ŋga lagi gəŋwanə oo'i ma'waslyakə əndə nə zana. Acii maa kə ɗii hə ha'ə, amma boo, ma hə, agi slənənə nə hə səkii, agyanə naaku nə cii kwa lagi gəŋwanə.

2Kə shii amə, ma la gəŋwanə ŋga Əntaŋfə agyanə ənji ɗa tsarə slənətsa, də rəgwakii cii kəya la.

3Ya hə ənda, makə agi slənənə nə hə tsarə uushi'iitsə lagi hə gəŋwanə ŋga hara ənji anəkəya, ma nə hə ka nəhənə ka mbərəɗənə nə hə acii gəŋwanə ŋga Əntaŋfə kwa?

4Anii bərapaanə cii kwa bərapaa maɗuunə pwapoonə ŋga Əntaŋfə da sə'wanaakii da kəsə ədzəmaakəya? Weewee ŋga'ə nə Əntaŋfə! Shiiwə oo'i, ma nə ci ka ɗa ka hə ŋga'aanə ha'ə, kaa ha shii baanə ka ci.

5Amma makə kə ndaləgi hə ədzəməku, ha təkuree ka baanə ka ci, agi tsakənə nə hə dza də maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə aagyanəku uusəratə nii kəya la gəŋwanə ka ənja. Ma gəŋwanəkii, də rəgwakii cii kəya la.

6Acii ma Əntaŋfə, ka viinə nə ci shikwa ka taa wu patə mbərə mbərə da slənaakii.

7Ma hara ənji, agi dzənə nə tii aakəŋwa də ɗa ŋga'aanə, kaa təya shii upaa də ɗuunətənə ŋga Əntaŋfə tə tii, ca vii ka tii məghərəvənə da əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ka tii nə Əntaŋfə a vii əpinəkii.

8Hara ənji, ka natii nə ci təya uuɗə, təya purakəgi, təya bwasee ka nə'u gooŋga, təya dzəgərə ka nə'u bwaya bwayaanə. Aagyanətii nə Əntaŋfə a əpi maɓətəsəkaakii.

9Ŋgəra'wə da ciɓə na kulaanə ka patənə ŋga ənjitə ca ɗa bwaya ndzaanə. Aagyanə Yahudiinə nii kəya kula ŋga təkəŋwanə. Ma daaba'əkii, aagyanə hara slikərənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Amma ɗuunuunə da məghərəvənə da ndzaanə jamə nə Əntaŋfə a vii ka patənə ŋga
ənjitə ca slənə ŋga'aanə. Təkəŋwanə ka Yahudiinə. Ma daaba'əkii, ca vii ka hara
slikərənə.

11Acii ma Əntaŋfə, paa ci ka ɗa kama kamaanə ahada ənja.

12Ma hara slikərənə, paa tii shii bariya ŋga Muusa. Acii ha'ə, maa ɗii tii 'waslyakəənə,
əntaa də bariyaakii nə Əntaŋfə a la ka tii gəŋwanə, amma 'waslyakəənatii satii na
zamagi də tii. Ma Yahudiinə, kə shii tii bariya. Də bariyakii əsə nə Əntaŋfə a la ka tii
gəŋwanə.

13Acii əntaa də fa bariya ci ənjə a ndzaanə də gooŋgaanə akəŋwacii Əntaŋfə, amma də
slənə sətə ci bariya a ba.

14Ma hara slikərənə, taa ŋgahi paa tii shii bariya, amma maɗa kə slənyi tii də hiima
ŋga nətii makə sətə bii bariya, kə ndzaa tii makə bariya ŋga natii na.

15Slənatii ca ɓaarii oo'i, ma sətə bii bariya ɗanə, tə'i manaahəkii a ədzəmətii. Agi
ɓaarənə nə haŋkalatii əsə oo'i, ma ətsa, gooŋga. Ma bii nyi ətsə ha'ə, acii ma ka əndə'i
saa'i, maɗa kə ɗii tii məzaanə, ka banə nə ədzəmətii ka tii oo'i, bwayakii ɗii tii. Ka
əndə'i saa'i əsə, maɗa kə ɗii tii ŋga'aanə, ca ba ka tii ŋga'ə ɗii tii.

16Ha'ə makə ətsə na ɗa uusəratə nə Əntaŋfə a ɗa gəŋwanə ka ənji dacii Yeesu
Aləmasiihu, ca dzalə tə tii putə ŋga ma'umbee hiimatii. Ha'ə bii Ɲunyi Habaranə cii
kya waaza ka ənja.

17Unə noonə Yahudiinə, agi banə nuunə, Yahudiinə nuunə, una kəŋaanə ndihə ndihə
agyanə bariya, una dəɓa oo'i, ənji ŋga Əntaŋfə nuunə.

18Kə shii unə sətə ci Əntaŋfə a moo una ɗa, acii kə ɓaarii bariya koonə sətə dəɓee una
slənə.

19Agi ŋgərənə nuunə noonə nə oo'i, unə ca ɓaarə rəgwa ka muurəfinə, unə əsə nə
ɓərənə ka ənjitə agi təkunə.

20Agi dzalə ənjitə mashiimə uushi'inə nuunə. Agi dzəgunənə nuunə ka ənjitə ma'ə
mazəŋamə. Agi neenə nuunə ka noonə nə makə kə shii unə gooŋgaanə putə ŋga ətə
shii unə bariya.

21Agi dzəgunənə nuunə ka hara ənji. Mi saŋə paa unə ka dzəgunənə ka noonə na? Agi
banə nuunə, ga ənjə a hərə, amma wanuunə ka hərənə.

22Agi banə nuunə, ga ənjə a aləhiinə, amma wanuunə ka aləhiinə. Agi banə nuunə, ga
ənjə a paslə uuləminə, amma wanuunə ka ŋgərə uushi a kuvə uuləma.

23Agi dəlaginə nuunə də upaa bariya ŋga Əntaŋfə, amma agi ɗavənə nuunə ayinə ka
Əntaŋfə də taŋəgi bariyaakii.

24Tə'i manaahəkii ha'ə asəkə ləkaləkatə oo'i, “Puta goonə Yahudiinə ci hara slikərənə
a waɓə bwaya uushi aashi ləmə ŋga Əntaŋfə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Maɗa kə nə'utə hə bariya, ka nafanə nə ryaminanaaku. Amma maɗa kə taŋəgi hə bariya, mbərə mbərə nuunə da əndətə pooshi ryaminii.

26Yaci kə nə'utə əndə faara yadə ryaminanə bariya saŋa, pooshi Əntaŋfə ka neenə ka ci makə maryaminakii kwa?

27Ma əndətə pooshi ryaminii, maɗa kə nə'utə ci bariya, ka ɗavənə nə ci ayinə ka hə maryamina ənda. Acii ma ha, da i manaahə bariya aciiku nə hə, amma ha taŋəgi.

28Əntaa wata nə'unə a ba ma nə Yahudaanə. Əntaa ryaminanə də ciinə tanə əsə nə ryaminanə ŋga gooŋga.

29Amma ma tantanyitə Yahuda, əndətə ɗii Yahudaanaakii a ədzəməkii, waatoo a ədzəməkii nə ryaminanaakii. Ma ətsa, ci nə slənə ŋga Ma'yanə ŋga Əntaŋfə, əntaa ŋga bariya. Ma əndətsa, Əntaŋfə ca dəla də ci, əntaa əndə shiŋkinə.

Rooma 3

1Makə ha'ə ɗii əna, pooshi uushi paleegi Yahudiinə ka hara slikərənə də ci kwa? Anii pooshi uushi ci ryaminanə a tsakə ka ənda?

2Awa, tə'i laŋə, tə'i uushi cii kəya tsakə ka rəgwa kama kama. Ŋga təkəŋwanə, ka Yahudiinə ba'avə Əntaŋfə waɓənaakii.

3Yaci kə naanagi hara ənji ahadatii ka luuvə waɓənəkəya? Ma nuunə ka nəhənə ka əntəginə nə gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə putakii kwa?

4Pooshi ka ɗanə shaŋə! Taa ŋgahi majirakə nə ənda, amma əndə gooŋga nə Əntaŋfə, makə sətə ɗii manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, "'Ya'ə Əntaŋfə, ma ha waɓə, ka neenə nə ənji ka gooŋgaanaaku, ka jaalanə nə hə agyanə ənjitə ca waɓə tə hə."

5Yaci ma 'waslyakəənə gaamə, agi ŋgiraginə nə ci gooŋga ŋga Əntaŋfə saŋa, iitə banaama? Ka banə naamə kə ɗii Əntaŋfə bwaya bwayaanə maɗa dzyalə ci taamə kwa? (Makə sətə ci ənjə a ləgwa ləguyi nyi.)

6Aa'a, pooshi amə ka banə ha'ə! Maci əntaa əndə gooŋga nə Əntaŋfwa, kaɗa iitiitə mbeenəkii ka la gəŋwanə ka ənji duuniya?

7Yaci ma jirakənaaki, agi ŋgiragi gooŋga ŋga Əntaŋfə nə ci da tsakə ka ci məghərəvənə saŋa, də iitiitə saŋə gwaŋə nə ənji ka la ka nyi gəŋwanə oo'i, ma'waslyakə əndə nə nya?

8Maɗa ha'ə ɗii əna, əntaa a dzaamə aakəŋwa də slənə məzaanə kaa gooŋga a shii cakana? Tə'i hara ənji maa ca alə haliminaaki də banə oo'i, kə waɓi nyi ha'ə makə ətsa. Ma gəŋwaatə nə ənjə a la ka ənjitsa, mbərə mbərə da 'waslyakəənatii.

9Ya saŋə Yahudiina, kə palee amə ka hara slikərənə kwa? Pooshi shaŋə. Kə bagi nyi kə dzəgi oo'i, ma Yahudiinə da hara slikərənə, 'waslyakəənə ca ɗa ŋwaŋuunə agyanətii patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Pooshi əndə taa rəŋwə ətə da gooŋgaanə.

11Pooshi əndə paaratəginə, taa alənə tə Əntaŋfə.

12Patə kə ŋuusləgi tii agi nə'unə tə Əntaŋfə, kə saawagi tii patə. Pooshi əndə slənə gooŋgaanə, pooshi taa rəŋwə.

13Kə ɗagi matii makə mawunə gu'u ənda. Bwaya jirakənə a dzə də shiginə a matii. Makə ŋgumətə ama rəhunə nə waɓənatii.

14Dzaana hiinə nəndə amatii.

15Pooshi ka ta'avənə aciitii nə ɓələ ənda.

16Taa dama gi tii patə, see zanə da təguunə fanə ənji davə.

17Pooshi tii shii rəgwa jamənə.

18Pooshi ŋgwalənə tə Əntaŋfə a moodəfətii əsə.”

19Yoo, kə shii amə, ma sətə waɓi bariya patə, ka ənjitə atsaa sədə bariya waɓi ci. Ma ətsə patə, acii ga taa wu a upaa ha ŋga ɗa mabizhinə, kaa patənə ŋga ənji duuniya a shii oo'i, tə'i gəŋwanə ŋga Əntaŋfə ashitii.

20Acii pooshi Əntaŋfə ka ŋgərə əndə ka əndə gooŋga putə ŋga nə'u sətə bii bariya. Ma bariya, ɓaarənə cii kəya ɓaarə tanə ka əndə oo'i, kə ɗii ci 'waslyakəənə.

21Ma ŋga ənə ha'ə, kə ɓaarəgi rəgwatə ci Əntaŋfə a ŋgərə ənji ka ənji gooŋga. Ma rəgwatsə əsə, kama kama nə tii da bariya. Seedanə ci anabiinə da bariya a seeda tə rəgwatsa.

22Dagi vii gooŋga ŋga ənji ka Yeesu Aləmasiihu ci Əntaŋfə a ŋgərə tə tii ka ənji gooŋga. Ka patənə ŋga ənjitə ca vii gooŋga ka Aləmasiihu ci Əntaŋfə a ɗa ha'ə, pooshi kama kamaanə ŋga ənja.

23Acii ənji patə ɗii 'waslyakəənə, dzadə dzadə nə tii da məghərəvənə ŋga Əntaŋfə.

24Amma kə ɗii Əntaŋfə pwapoonaakii, ca ŋgərə tə tii ka ənji gooŋga də zaɓə. Ma ətsa, dacii Yeesu Aləmasiihu əndə pərapaanə taamə.

25Kə vii Əntaŋfə tə ci ka əntənə kaa ca tifyagi ka ənji 'waslyakəənatii də idənaakii putə ŋga vii gooŋgatii ka ci. Ma ɗii Əntaŋfə ətsa, kaa ca shii ɓaarii gooŋgaanaakii. Ma ŋga ŋukə, kə nji Əntaŋfə a ɗa makə paa ci nja nee ka 'waslyakəətə nji ənjə a ɗaadə.

26Amma ma ŋga ənə, kə kavə ci hiimaakii ka tsaamə 'waslyakəənə ŋga ənja kaa ca ɓaarii gooŋgaanaakii. Ka rəgwatsə ha'ə ɓaarii ci oo'i, tə'i gooŋgaanə ashikii saakii, ca ŋgərə tə ənjitə vii gooŋga ka Yeesu ka ənji gooŋga əsə.

27Ya makə ɗii ha'ə ənə, aa putə ŋga mi ɗii haŋətənə əndə naakii na? Pooshi uushi cii kəya haŋətə naakii nə putakii. Acii əntaa putə ŋga slənaakii ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga, amma putə ŋga vii gooŋgaakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Kə shii amə pooshi Əntaŋfə ka ŋgərə əndə ka əndə gooŋga putə ŋga nə'u sətə bii bariya, see də vii gooŋgaanə tanə.

29Anii ma Əntaŋfwa, ŋga Yahudiinə nə ci tana? Əntaa Əntaŋfə ŋga hara slikərənə nə ci əsə kwa? Weewee ha'ə makə ətsa, Əntaŋfə ŋga ənji patə nə ci.

30Rəŋwə nə Əntaŋfə. Putə ŋga vii gooŋga ŋga Yahudiinə ŋgərənə Əntaŋfə tə tii ka ənji gooŋga. Ha'ə nə hara slikərənə əsə. Dagi vii gooŋgatii ŋgərənə Əntaŋfə tə tii ka ənji gooŋga.

31Kə ɓaarii ətsə oo'i, kə ɗəkəpaa amə bariya aataŋgala də vii gooŋga gaamə kwa? Aa'a poosha, də ɗanə ha'ə caama ɓaarii oo'i, tə'i nafalə ŋga bariya.

Rooma 4

1Ya saŋa, ya dzədzəshi'inaamə Ibərahiima, mi nee ca?

2Acii maci kə upaa ci ndzaanə ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə putə ŋga slənaakii, kaɗa tə'i ci da sə ŋga dəlaginə. Amma əntaa ha'ə, pooshi ci da sə ŋga dəlaginə akəŋwacii Əntaŋfə.

3Tə'i manaahəkii oo'i, “Kə vii Ibərahiima gooŋga ka Əntaŋfə. Putə ŋga vii gooŋgaakii əsə ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga.”

4Ma əndə slənа, ka viinə nə ənji ka ci zaarənaakii. Pooshi ənji ka banə, ŋga zaɓə vii ənji ka ci, amma putə ŋga slənaakii.

5Ma əndətə paa ci ka kavə nəkii ka slənaakii, amma tə Əntaŋfə tanə cii kəya gi'i, tə ci ŋgərənə Əntaŋfə ka əndə gooŋga. Acii kə shii ci, agi ŋgərənə nə Əntaŋfə tə ma'waslyakə ənji kaa təya ndzaanə ka ənji gooŋga.

6Ha'ə makə ətsə bii Dawuda əsə saa'itə waɓi ci agyanə mooɗasəkə ŋga əndətə ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga tsaŋə da slənaakii.

7Waatoo kə bii ci, “Əndə barəkaanə nə əndətə tifyagi Əntaŋfə ka ci məzaanaakii, waatoo, əndətə tifyagi Əntaŋfə ka ci 'waslyakəənaakii.

8Əndə barəkaanə nə əndətə pooshi Slandanə ka tsəkə 'waslyakəənaakii shaŋə!”

9Ya mooɗasəkətsə waɓi Dawuda anəkəya, wata ka ənjitə ryaminii tanə kwa? Pooshi. Patə da i ka ənjitə pooshi ryaminii nə mooɗasəkəkii. Acii kə bii inə, tə'i manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, “Kə vii Ibərahiima gooŋga ka Əntaŋfə. Putə ŋga vii gooŋgaakii əsə ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga.”

10Guci saŋə slənyi ha'a? Ya saŋə taabu'u ryaminii Ibərahiima nii, anii daaba'ə ryaminanaakəya? Ci ma'ə maryaminamə slənyi ha'ə.

11Ma ryaminaatə upaa ci, sagida nə ci. Ci ɓaarii oo'i, putə ŋga vii gooŋga ŋga Ibərahiima ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga. Ma ətsa, daga ci ma'ə maryaminamə. Acii ha'ə, ci nə dii patənə ŋga ənji vii gooŋga ka Əntaŋfə, taa ŋgahi paa tii ryaminii, təya ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwaciikii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ci əsə nə dii ənjitə ryaminii. Əntaa wata putə ŋga ryaminanatii tanə, amma putə ŋga gi'inatii tə Əntaŋfə makə sətə gi'i dəsənaamə Ibərahiima ci ma'ə maryaminamə.

13Kə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ka Ibərahiima da jijinyinaakii oo'i, ka ndzaanə nə duuniya patə natii. Ma aləkawalətsa, əntaa putə ŋga nə'u bariya ŋga Ibərahiima, amma acii kə vii ci gooŋga, Əntaŋfə a ŋgərə tə ci ka əndə gooŋga.

14Acii ma sətə ɗii Əntaŋfə aləkawaləkii ŋga viinə, maci ka viinə nə ci ka ənji nə'u bariya, kə ndzaa ci ətsə pooshi nafa ŋga vii gooŋga ŋga ənda. Ha'ə əsə, uushi zaɓə nə aləkawalə ŋga Əntaŋfə.

15Acii ma bariya, maɗa taŋəgi ənji, maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə cii kəya kira. Amma ma hatə pooshi bariya, pooshi ənji agi taŋəgi bariya davə.

16Ma waɓəətsə patə, dagi vii gooŋga ci ənjə a upaa sətə ɗəkəpaa Əntaŋfə ka ənja. Makə ha'ə ɗii əna, putə ŋga pwapoonaakii nii kəya vii ka ənji də zaɓə. Acii ha'ə weewee ka viinə nə ci ka jijinyinə ŋga Ibərahiima patə. Əntaa wata ka ənjitə ca nə'u sətə bii bariya tanə, amma patə da ənjitə vii gooŋga makə sətə vii Ibərahiima gooŋga. Acii Ibərahiima nə dəsənaamə patə.

17Kə ɗii makə sətə ɗii manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, “Kə kavə nyi tə hə kaa ha ndzaa ka dii slikərənyinə laŋə.” Acii ha'ə, kə ndzaa Ibərahiima ka dəsənaamə akəŋwacii Əntaŋfə. Ka ci vii Ibərahiima gooŋga, waatoo ka Əntaŋfə mamaɗee ka mamməətə ənja kaa təya ndzaanə da i əpinə. Ma ca, ka waɓənə nə ci ka sətə pooshi, wata səkii a ɗa tanyi əsə.

18Ma Ibərahiima, kə vii ci gooŋga, kə kii ci nə ŋga upaa sətə nee ənji paa ci ka upaanə. Waatoo, kə kii ci nə ŋga ndzaanə ka dii slikərənə laŋə, makə sətə bii Əntaŋfə ka ci oo'i, “Makə ətsə ha'ə nə laŋənə ŋga slikərənaaku a ndzaanə.”

19Ma saa'ita, ci kə uugi ɗanə kədəhə ka fəzə gya'ə, amma pooshi vii gooŋgaakii ənya aaba'ə. Maɗa buurətə ci iirənaakii, kə shii ci kə pitəgi saa'yaakii ŋga pawə kə uugi. Minaakii Saraatu əsə, kə uugi ənji shiinə əntaa mitə pawə nə ki.

20Patə da ha'ə, kə shii ci ka upaanə nə ci sətə bii Əntaŋfə viinə ka ci, paa ci ɗii mabizhinə, amma kə cakə vii gooŋgaakii ka ci ŋgeerənə, ca dəla də Əntaŋfə əsə.

21Kə shii ci tantanyinə oo'i, tə'i Əntaŋfə da baawəɗa ŋga mbu'utəgi də patənə ŋga aləkawalaakii.

22Də putə ŋga vii gooŋga ŋga Ibərahiima ha'ə “ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga.”

23Ma waɓəətsə “kə ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga”, əntaa wata ka putə ŋga Ibərahiima daanəkii nyaahə ənji.

24Amma da i ka putə gaamə, acii da i taamə ŋgirə ci ka ənji gooŋga putə ŋga vii gooŋga gaamə ka ci, waatoo, ci ətə maɗee ka Slandanaamə Yeesu agi mamməətə ənja.

25Kə vii Əntaŋfə tə ci kaa ca əntə putə ŋga 'waslyakəənə gaamə. Ca maɗee ka ci agi mamməətə ənja kaama shii ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwaciikii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rooma 5

1Yoo, makə ɗii ci kə ŋgirə Əntaŋfə taamə ka ənji gooŋga putə ŋga vii gooŋga gaamə, tə'i jamənə ahadaamə da Əntaŋfə dacii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

2Ci kərəgərə taamə ka upaa pwapoonə ŋga Əntaŋfə putə ŋga vii gooŋga gaamə. Agyanə pwapoonəkii kəŋaamə ndihə əsə. Agi ɗa maŋushinə naamə acii kə kii amə naama ŋga dzənə ka ndzaanə agi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

3Ha'ə əsə, agi ɗanə naamə maŋushinə agi sa ciɓə gaamə, acii kə shii amə, ma sa ciɓa, ka kiranə nə ci sə'watənə.

4Maɗa kə sə'wii ənda, ka kiranə nə ci kəŋənə ndihə ndihə. Kəŋənə ndihə ndihə əsə, ka kiranə nə ci ka nə ŋga upaa dagwa uushi.

5Ma ka nətsa, pooshi ka ənəvə da ayinə aagyaamə, acii kə nagərə Əntaŋfə uuɗənaakii aa ədzəmaamə dacii Malaaɓa Ma'yanə, waatoo, viinə ŋga Əntaŋfə kaamə.

6Tanyi ma Aləmasiihu, ka putə gaamə əŋki ci ka saa'itə ɗəkəpaa Əntaŋfə. Ma'waslyakə ənji njaamə ka saa'ikii. Pooshi ŋgeerii amə.

7Dzawə shaŋə kaa əndə a əntə taa ka putə ŋga əndə gooŋga. Mbu'u ka luuvənə nə əndə'i əndə əntənə ka putə ŋga əndə slənə ŋga'aanə.

8Amma ma Əntaŋfə, kə ɓaarii ci kaamə makə sətə uu'i ci taamə: waatoo saa'itə amə ma'ə agi slənə 'waslyakəənə əŋki Aləmasiihu ka putə gaamə.

9Makə ɗii ci kə ŋgirə Əntaŋfə taamə ka ənji gooŋga putə ŋga idənaakii, asee weewee ka upaanə naamə luupaanə acii maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə daciikii.

10Ma njaamə, ənji daawaanə ŋga Əntaŋfə, amma kə zhi'wee ci kaamə ka guviinəkii dagi əntənə ŋga Uuzənaakii. Makə ɗii ci guviinə ŋga Əntaŋfə naamə ŋga əna, asee weewee ka upaanə naamə luupaanə də əpinə ŋga Uuzənaakii.

11Əntaa wata ətsə ha'ə, amma agi ɗa maŋushinə naamə də ləɓənə gaamə da Əntaŋfə dacii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu. Ci zhi'wee kaamə, kaama ndzaa ka guviinə ŋga Əntaŋfə.

12Ma 'waslyakəənə, dashi əndə rəŋwə shi ci aasəkə duuniya. 'Waslyakəənaakii əsə kira wa, ca təəkəgi ka patənə ŋga slikərənyinə, acii patənə ŋga ənji ɗii 'waslyakəənə.

13Ma bii nyi ha'ə, acii ma saa'itə Əntaŋfə ma'ə maviimə bariya, tə'i 'waslyakəənə asəkə duuniya. Ma saa'itə pooshi bariya, paa ci nja ka nə ka 'waslyakəənə.

14Patə da ha'ə, ma ndzaŋənə ka saa'i ŋga Adamu ka shinə ka saa'i ŋga Muusa, kə ɗii wə ŋwaŋuunə agyanə ənja. Ma wa, kə ɗii ci ŋwaŋuunə taa agyanə ənjitə pooshi 'waslyakəənatii mbu'i makə ŋga Adamu, waatoo ətə naanagi ci ka nə'u sətə bii Əntaŋfə ka ci. Ma Adamu, kə ndzaa ci ka misaali ŋga əndətə na shi.

15Amma ma ənjitsə bəra'i, kama kama nə slənatii. Acii ənji laŋə məəki putə ŋga 'waslyakəənə ŋga əndə rəŋwə, waatoo Adamu. Amma ma pwapoonə ŋga Əntaŋfə, ənji laŋə upaa luupaanə dacii əndə rəŋwə, waatoo Aləmasiihu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Ma pwapoonə ŋga Əntaŋfə, tsaŋə nə ci da shikwa ŋga 'waslyakəənə ŋga əndətsə rəŋwə. Acii 'waslyakəətə ŋga əndə rəŋwə kira gəŋwanə ŋga zanə ka ənja. Amma taa ŋgahi laŋə nə 'waslyakəənə ŋga ənja, pwapoonə ŋga Əntaŋfə kira ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwaciikii.

17Makə kə shii amə, putə ŋga 'waslyakəənə ŋga əndə rəŋwə shi wa, ca ɗa ŋwaŋuunə asəkə duuniya, shii amə əsə oo'i, ka paleenə nə slənə ŋga əndə'i ənda, waatoo Yeesu Aləmasiihu. Acii patənə ŋga ənjitə liwə malaŋə pwapoonə ŋga Əntaŋfə, ca vii ka tii rəgwa ŋga ndzaanə ka ənji gooŋga, ka upaanə nə tii əpinə, təya ɗa ŋwaŋuunə dacii Aləmasiihu.

18Acii ha'ə, makə sətə ci 'waslyakəənə ŋga əndə rəŋwə a zamagi də ənji patə, ha'ə əsə nə gooŋgaanə ŋga əndə rəŋwə a kira luupaanə ka ənji patə, ca vii ka tii əpinə.

19Makə ɗii ci, ənji laŋə ɗii 'waslyakəənə putə ŋga ghatə fanə ŋga əndə rəŋwə, ha'ə əsə ənji laŋə na ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə putə ŋga fanə ŋga əndə rəŋwə.

20Ma ŋgiragi Əntaŋfə bariya, ka siipaa də ɗa məzaanə. Amma ma 'waslyakəənə a tsakə, ha'ə nə pwapoonə ŋga Əntaŋfə ka tsakənə naakii palee.

21Makə sətə ɗii 'waslyakəənə da ŋgeerənə ŋga kira wə ka ənja, ha'ə nə pwapoonə ŋga Əntaŋfə əsə: tə'i ci da ŋgeerənə ŋga kira gooŋgaanə kaamə, ca kərə taamə ka upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə dacii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

Rooma 6

1Ya makə ɗii ha'ə ənа, iitə banaama? A dzaamə aakəŋwa agi ɗa 'waslyakəənə, kaa pwapoonə ŋga Əntaŋfə a shii cakanə nii?

2Aa'a, poosha! Ma ka rəgwa 'waslyakəənə, maməətəkii naamə patə, iitə ɗii ndzaanaamə agi 'waslyakəənə əsa?

3Kə shii unə tantanyi, kə ɗii ənji kaamə bapətisəma agi ləɓənə gaamə da Yeesu Aləmasiihu. Də ha'ə ləɓyaamə da ci agi əntənaakii ətsa.

4Də ɗa kaamə bapətisəma məəkyaamə, ənjə a ŋgəɗəgi taamə da ci, ama maɗə kaama shii ndzaanə da kura əpinə amaamə, makə sətə ma'i Aləmasiihu agi maməətə ənja, də maɗuunə baawəɗa ŋga Dii.

5Acii makə kə ləɓyaamə da ci agi əntənaakii, ha'ə əsə ka ləɓənə naamə da ci agi maɗeenə kaamə makə sətə maɗee Əntaŋfə ka ci.

6Kə shii amə oo'i, ma iirə ndzaanə gaamə, kə ɓələgi ənji tə ci da Aləmasiihu ashi ənfwa, kaa shishitə 'waslyakəənə gaamə a shii rarə'iginə davə, kaama mbəɗə acii ndzaanə ka maviinə ŋga 'waslyakəənə.

7Acii maɗa kə əŋki ənda, kə mbə'i ci acii ŋgeerənə ŋga 'waslyakəənə.

8Maɗa kə əŋkyaamə da Aləmasiihu, kə vii amə gooŋga oo'i, ka ndzaanə naamə da əpinə amaamə da ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Acii kə shii amə oo'i, ma Aləmasiihu, kə maɗee Əntaŋfə ka ci agi maməətə ənja, paa ci ma'ə ka əntənə shaŋə. Pooshi wə ma'ə da ŋgeerənə agyanəkii.

10Ma əntəətə əŋki ci, gahu rəŋwə ka ənja, putə ŋga 'waslyakəənatii. Ma ndzaatsə cii kəya ndzaanə əsə, ndzaanə da əpinə ka ɗuunətənə də Əntaŋfə cii kəya ndzaanə.

11Ha'ə nuunə əsə. Ɲgərəmə noonə nə makə kə məəkyuunə ka rəgwa 'waslyakəənə goonə. Ma ndzaatsə cuuna ndzaanə əsə, ndzaatə ca ɗuunətə tə Əntaŋfə cuuna ndzaanə agi ləɓənə goonə da Yeesu Aləmasiihu.

12Acii ha'ə, ma shishinuunə ətsə na ɓəsləgi, goona kapaa rəgwa kaa 'waslyakəənə a ɗa ŋwaŋuunə agyanəkii ma'ə, acii goona fii ka ci sətə cii kəya moo.

13Goona kapaa rəgwa kaa shishinuunə a ndzaa ka ha ŋga slənə məza uushi. Amma viimə nuunə ka Əntaŋfə. Makə ənjitə maɗətə agi maməətə ənja, una vii shishinuunə patə ka ci ka slənəginə də gooŋgaanə.

14Acii pooshi 'waslyakəənə na ɗa ŋwaŋuunə agyanuunə ma'ə. Pooshi unə asəkə cii bariya əsə, amma agi pwapoonə ŋga Əntaŋfə nuunə.

15Ya makə ɗii agi pwapoonə ŋga Əntaŋfə naamə ənа, pooshi amə asəkə cii bariya əsa, ka slənənə naamə 'waslyakəənə ma'ə kwa? Poosha!

16Kə shii unə, ma sətə vii unə ka ci nuunə, una fa tə ca, kə ndzaa unə ka mava ŋga səkii kwa? Kə ndzaa ci ka slandanuunə. Maɗa ka ɗa 'waslyakəənə vii unə nuunə, əntənə nə muudinəkii. Maɗa ka Əntaŋfə vii unə nuunə əsə, ndzaanə ka ənji gooŋga nə muudinəkii.

17Ma ŋga ŋukə, agi mavaanə ŋga 'waslyakəənə njuunə. Amma kuyirii amə tə Əntaŋfə, acii kə shigi unə, una dzəgərə aagi gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə, una nə'utə sətə jigunyi ənji koonə də ədzəmə rəŋwə.

18Ma ŋga ənа, kə pərapaa Əntaŋfə tuunə acii 'waslyakəənə, una ənəpaa ka maviinə agi slənə gooŋga.

19Ma ɗii nyi misaali də mavaanə, koona shii paaratəginə pii pii, acii unə maa, ənji shiŋkinə nuunə, pooshi unə ka kəsətə uushi tsakə-tsakə aa nuunə. Ma nji ŋga ŋukə, kə kapaa unə nuunə ka ɗa məzaanə da bwaya bwayaanə anəkii anəkii. Ha'ə əsə ɗanuunə ŋga ənа, kapaamə nuunə ka slənə gooŋgaanə, ka ɗa sətə malaaɓakii.

20Ma saa'itə unə ma'ə maviinə ŋga 'waslyakəənə, pooshi dəmənə ŋga slənə gooŋgaanə ashuunə.

21Ya ənа, mi upaa unə agi uushi'iitə njuuna slənə ŋga ŋuka? Acii ma ŋga ənа, sə ŋga ayinə nə səkii koonə. Ma muudinə ŋga uushi'iitsa, əntəna.

22Amma ma əndzə'i, kə shigi unə agi mavaanə ŋga 'waslyakəənə. Maviinə ŋga Əntaŋfə nuunə ma'ə. Ma səndə upaa unə agikii, ndzaanə malaaɓakii makə sətə kaɗeesəkə ka ci. Ma muudinəkii əsə, əpinə ŋga ha'ə ndəŋwə ndəŋwə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Acii ma shikwa ŋga 'waslyakəənə, əntəna. Amma ma sətə ci Əntaŋfə a vii də zaɓə, əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə dagi ləɓənə gaamə da Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

Rooma 7

1Ndzəkəŋushi'ina, ma sənə cii kya ba, kə shii unə, acii unə patə kə shii unə bariya. Ma bariya, əndə da i əpinə amakii cii kəya ɗa ŋwaŋuunə anəkii.

2Ma minə, maɗa ma'ə ŋgurii ka əpinə, tə'i bariya ŋga ŋgərəshinə anətə. Amma maɗa kə əŋki ŋgurii, kə ndzaa ci ətsə pooshi ma'ə bariya ŋga ŋgərəshinə anətə.

3Acii ha'ə, maɗa kə ŋgirə ki əndə'i ŋgurə, ŋgurii ma'ə ka əpinə, ka 'wanə nə ənji tə ki ma'alə ŋguyirənə. Amma maɗa kə əŋki ŋgurii, pooshi bariya ŋga ŋgərəshinə ma'ə anətə. Maɗa ŋgirə ki əndə'i ŋgurə əsə, paa ki ali ŋguyirənə.

4Ha'ə nuunə ɗii ndzəkəŋushi'inəki. Makə liɓuunə da Aləmasiihu agi əntənaakii, ma ka rəgwa ŋga bariya, kə ndzaa unə makə mamməətəkii. Acii ha'ə, pooshi unə atsaa səɗə bariya ma'ə, amma atsaa əndə'i əndə nuunə, waatoo Aləmasiihu. Ma ca, kə maɗee Əntaŋfə ka ci agi mamməətə ənja. Ətsə patə, kaama shii nafanə agi slənə ka Əntaŋfə.

5Ma saa'itə amə ma'ə ka nə'unə makə sətə kaɗeesəkə ka shishinaamə, kə ŋgərəma bwaya mwamwa'inə haŋkala gaamə. Ətsə patə, bariya maɗee ka mwamwa'inə gaamə, ama dəməgərə ka slənə sətə ɗii muudinəkii ka wa.

6Ma ŋga əna, pooshi ma'ə bariya anaamə, kə məətəgyaamə səgaamə acii sətə sha anəgi taamə makə a furəshina. Pooshi amə ka paslənə tə Əntaŋfə ka rəgwatə ŋga ŋukə ma'ə, ətə manaahəkii asəkə bariya. Ma ŋga əna, ka kura rəgwa caama paslə tə ci, waatoo ənə ci Ma'yanaakii a ɓaarə kaamə.

7Iitə ba naamə əna? Ya bariya saŋa, 'waslyakəənə nə ci kwa? Pooshi! Amma bariya sha kavə tə nyi ka shiinə taa mi nə 'waslyakəənə. Maci pooshi bariya bii, “Ga ha moo uushi ŋga ənda”, kaɗa pooshi nyi shii taa mi nə moo uushi ŋga ənda.

8Də fa bariya ha'ə upaa 'waslyakəənə rəgwa ŋga dəmənə aashiki, ca maɗee ka moo uushi'inə kama kama ashiki. Maci pooshi bariya, kaɗa mantəkii nə 'waslyakəənə.

9Nyi ka nəki maa, ma nyi ma'ə mashiimə bariya, da əpinə amaki nji nyi. Amma makə shii nyi bariya, wata 'waslyakəənə a ŋgiragi ka nyi nəkii ha'ə,

10nya əntəgi. Ma shi bariya, ka ɓaarə rəgwa ŋga əpinə shi ci. Amma ma ka nyi, wə kira ci ka nyi.

11Waatoo, makə shii nyi bariya, davə upaa 'waslyakəənə rəgwa, ca tsəku tə nyi, ca ɓələgi tə nyi.

12Makə ha'ə ɗii əna, ma bariya, kə ndzaa ci malaaɓakii. Sətə bii ci əsə, malaaɓakii, ŋga'ə, dagwakii əsə.

13Maɗa ha'ə saŋa, kə zhi'i dagwa uushi ka sə ŋga ɓələginə də nyi kwa? Aa'a, pooshi! 'Waslyakəənə ɗii ha'ə, ca shi dashi dagwa uushi, ca shi ka ɓələginə tə nyi. Də ha'ə shii

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nyi bwaya bwayaanə ŋga 'waslyakəənə. Də putə ŋga bariya shigi 'waslyakəənə paŋgəraŋə aa babara oo'i, bwayakii nə ci shaŋə.

14Kə shii amə, ma bariya, dacii Əntaŋfə shi ci. Amma ma nyi, əndə shiŋkinə tanə nə nyi, mava ŋga 'waslyakəənə.

15Paa nyi ka paaratəgi də sətə cii kya ɗa, acii paa nyi ka ɗa sətə cii kya moo nya ɗa, amma sətə pooshi maki ka moo ɗanə cii kya ɗa.

16Makə ɗii ci əntaa də moonaaki nə məzaanə cii kya ɗa, ci ca ɓaarii oo'i, ŋga'ə ka nyi nə bariya.

17Makə ha'ə ɗii ətsa, ma cii kya ɗa məzaanə, əntaa nyi saaki ca slənə, amma 'waslyakəətə ashiki ca ɗa.

18Acii kə shii nyi oo'i, pooshi ŋga'aanə ashiki, waatoo agi ndzaanaaki ka əndə shiŋkinə. Taa ŋga'ə ka nyi nə slənə sətə dagwakii, amma paa nyi ka mbeenə.

19Paa nyi ka slənə ŋga'əətə cii kya moo nya slənə, amma see slənə sətə pooshi maki ka moonə cii kya slənə.

20Maɗa kə slənyii sətə pooshi maki ka moonə, ci ca ɓaarii oo'i, əntaa nyi saaki ca slənə səkii, amma 'waslyakəətə ashiki ca slənə.

21Acii ha'ə, kə nee nyi, ma agi ndzaanaaki, ma nya moo slənə ŋga'aanə, wata məzaanə ca takəŋwa ka shiginə.

22Ma asəkə mooɗəfəki, ka maŋushinə nə nyi putə ŋga bariya ŋga Əntaŋfə.

23Amma ma nya nee, wiitsə əndə'i uushi pamə ashiki. Agi panə nə tii da bariyatə nee nyi ci nə malaaɓakii akəŋwaciiki. Ma səkii, kə zhi'wee ci ka nyi ka mava ŋga 'waslyakəətə ashiki.

24Ma nyi kamə, ka maɓətəsəkə nə nyi! Mi saŋə na luupaa tə nyi acii shishiinə ca kərə tə nyi ka əntəna?

25Yawa ŋga Əntaŋfə, ci luupaa tə nyi dacii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu. Ma nyi da haŋkalaaki, nə'u bariya ŋga Əntaŋfə cii kya moo. Amma ma shishinəki əna, tə 'waslyakəənə cii kəya moo paslənə naakii.

Rooma 8

1Makə ha'ə ɗii əna, ma ənjitə liɓə da Yeesu Aləmasiihu, pooshi gəŋwanə ŋga Əntaŋfə ka kəsənə tə tii shaŋə.

2Acii ŋgeerənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə, ca kira kaamə əpinə dagi ləɓənə gaamə da Yeesu Aləmasiihu, ci luupaa taamə acii ŋgeerənə ŋga 'waslyakəənə da wa.

3Ma sətə təkuree bariya ka ɗa slənə ashi əndə shiŋkinə, acii putə ŋga ghatə ŋgeerənə ŋga nə'utə sətə bii ci. Ma Əntaŋfə nə ci, kə slənyi ci. Waatoo kə sləkee ci ka Uuzənaakii aagi duuniya də shishinə makə ŋga ma'waslyakə ənja, ca əntəgi ka madəɓa matii. Də ha'ə zamagi ci də 'waslyakəənə ashi əndə shiŋkinə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ma ɗii Əntaŋfə ətsə ha'ə, kaama shii nə'utənə hwatə makə sətə bii bariya, amə ənə ca nə'u makə sətə ci Ma'yanaakii a dzəgunə kaamə, əntaa makə sətə ci maamə a moo.

5Kə shii amə, ma ənjitə ca ɗaaɗa sətə ci matii a moo, sətə ci matii a moo ca ŋgərəgi haŋkalatii. Amma ma ənjitə ca ɗaaɗa sətə mwayi Malaaɓa Ma'yanə, sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a moo nə ŋgərəgi haŋkalatii əsə.

6Ma əndətə kavə nəkii ka nə'u sətə cii kəya moo, wə nə muudinaakii. Ma əndətə ca nə'u sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a moo əsə, ndzaanə da əpinə da ndzaanə jamə nə muudinaakii.

7Maɗa sətə ci ma ŋga əndə a moo ŋgərəgi haŋkalaakii, əndə daawaanə ŋga Əntaŋfə nə ci ətsa, acii paa ci agi nə'u bariya ŋga Əntaŋfə. Weewee pooshi.

8Ma ənjitsə ca ndzaanə makə sətə kaɗeesəkə ka shishinətii, paa tii ka kaɗeesəkənə ka Əntaŋfə shaŋə.

9Amma ma unə, pooshi unə agi ndzaanə makə sətə kaɗeesəkə ka shishinuunə. Makə ɗii ci weewee tə'i Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a ədzəmuunə, makə sətə kaɗeesəkə ka Ma'yanaakii nuunə ka ndzaanə. Taa wu patə nə əndə pooshi Ma'yanə ŋga Aləmasiihu a ədzəməkii, əntaa ŋga Aləmasiihu nə ci ətsa.

10Amma maɗa a ədzəmuunə nə Aləmasiihu, taa ŋgahi ka əntənə nuunə putə ŋga 'waslyakəənə, patə da ha'ə, ka viinə nə Malaaɓa Ma'yanə koonə əpinə acii kə ŋgirə Əntaŋfə tuunə ka ənji gooŋga.

11Ma Əntaŋfə, ci maɗee ka Yeesu Aləmasiihu agi mamməətə ənja. Maɗa tə'i Ma'yanaakii a ədzəmuunə, ci weewee na maɗee koonə agi mamməətə ənji əsə. Dacii Ma'yaatsə a ədzəmuunə nii kəya ɗa ha'ə.

12Acii ha'ə ndzəkəŋushi'inə, pooshi ma'ə dəmənə atsaa amə ŋga slənə sətə ci shishinaamə a moo. Amma tə'i dəmənə atsaa amə ŋga slənə sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a moo.

13Maɗa kə ndzaa unə makə sətə ci shishinuunə a moo, ka məətənə nuunə. Amma maɗa ma ndzaanə goonə, də baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə, una ŋgərəgi ciinuunə agi slənə 'waslyakəənə, ka ndzaanə nuunə da i əpinə.

14Acii ma ənjitə ci Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a ɓaarə ka tii rəgwa, manjeevənə ŋga Əntaŋfə nə tii.

15Ma Ma'yaatsə vii Əntaŋfə koonə, paa ci kavə tuunə ka ndzaanə ka maviinə bahə kavənə tuunə koona ŋgwalə. Amma kə geegi Ma'yanəkii koonə ka manjeevənə ŋga Əntaŋfə. Də baawəɗa ŋga Ma'yanəkii əsə caama tuu ka Əntaŋfə, “Daada! Daada!”

16Ma'yanə ŋga Əntaŋfə ca ləɓə da naamə ka ɓaarəginə oo'i, manjeevənə ŋga Əntaŋfə naamə tanyi.

17Makə ɗii ci manjeevənaakii naamə, ka upaanə naamə barəkaatə ɗəkəpaa ci ka ənjaakii, ka upaanə naamə amə da i Aləmasiihu. Acii maɗa kə liɓaamə da i Aləmasiihu agi sa ciɓaakii, ka ləɓənə naamə da i ci agi məghərəvənaakii əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Kə nee nyi, ma ciɓənə caamə ciɓə ŋga əna, pooshi mbu'i bahə kavə naamə davə palee ka məghərəvəətə nə Əntaŋfə a ŋgiragi, ca vii kaamə.

19Ma bii nyi ha'ə, acii patənə ŋga uushi'iitə ghənyi Əntaŋfə, agi gəranə nə tii də patənə ŋga haŋkalatii, kaa Əntaŋfə a ɓaarəgi manjeevənaakii.

20Acii kə kulii sətə ghənyi ci patə, təya ndzaa ka uushi zaɓə. Ma ɗii ha'ə, əntaa də moonatii. Amma ci lagi oo'i, ha'ə ɗanəkii. Patə da ha'ə, ma'ə tii agi gəranə

21oo'i, uushi'iitə ghənyi Əntaŋfə patə, ka upaanə nə tii dimwaanə, pooshi tii ka ɓəslənə ma'ə, təya ləɓə da manjeevənaakii agi dimwaanə, waatoo agi məghərəvənaakii.

22Kə shii amə oo'i, ma uushi'iitə ghənyi Əntaŋfə patə, agi ŋgi'inə nə tii dəŋə əndzə'i, agi zəmənə tə tii makə zəmənə ŋga ɓərakənə.

23Əntaa wata uushi'iitsə tanə ca ŋgi'i, amma patə da i amə agi ŋgi'inə naamə. Acii ma amə, kə upaa amə Ma'yanə ŋga Əntaŋfə makə sə ŋga təɓətəginə zəku'i, amə ka gəranə tə Əntaŋfə, kaa ca uudəpaa geeginə kaamə ka manjeevənaakii, ca pərapaa taamə.

24Acii agi luupaanə taamə 'watəgyaamə ka na. Amma maci kə uugyaamə upaa sətə kii amə nə davə, pooshi amə ka ka nə davə ma'ə. Wu saŋə ca ka nə ka sətə uugi ci upana?

25Amma makə kə kii amə naamə ka sətə pooshi amə upaa zəku'i, ka gəranə naamə səkii də sə'wanə.

26Agi tsakənə nə Malaaɓa Ma'yanə taamə əsə, acii matəkii nə ŋgeerii amə. Pooshi amə shii kədiinə acii Əntaŋfə makə sətə diɓə. Ma'yanə ci saakii ca kədii ka madəɓa maamə də ŋgi'inə ətə pooshi əndə mbee ka batənə.

27Ma Əntaŋfə, agi neenə nə ci ka sətə a ədzəmə ənja, kə shii ci hiima ŋga Ma'yanaakii acii makə sətə kaɗeesəkə ka ci, ci Ma'yanaakii a kədii aciikii ka madəɓama ŋga ənjaakii.

28Kə shii amə oo'i, ma ənjitə ca uuɗə tə Əntaŋfə, patənə ŋga sətə ca slənə də tii, ka tsakənə də tii, acii kə shii Əntaŋfə. Kə ɗii ətsə ha'ə ka ənjitə 'wii ci, kaa ca mbu'utəgi də sətə mwayi ci ka tii.

29Acii ma ənjitə uugi Əntaŋfə taɗənə tə tii, daga ŋukə ɗii ci aniya ŋga ɗəkəpaanə tə tii, kaa təya ndzaa makə sətə ɗii Uuzənaakii; kaa Uuzənəkii a ndzaanə ka ŋga təkəŋwanə ahada ɓəzə ndzəkəŋushi'inə əsə.

30Makə ɗii ci aniya ha'ə, ca 'wa tə tii kaa təya ndzaanə ka ənjaakii. Ma ənjitə 'wii ci tə tii ha'ə, kə ŋgirə ci tə tii ka ənji gooŋga, ca vii ka tii məghərəvənə əsə.

31Ya makə ɗii ha'ə əna, iitə banaama? Ya makə ɗii ci aba'ə amə nə Əntaŋfə saŋa, wu nə mbee ka panə daama?

32Paa ci ɗəkəpaa Uuzənaakii aɓiikii maa, kə vii ci tə ci kaamə patə. Makə kə vii ci kaamə Uuzənaakəya, mi nə səkii paa ci ka viinə kaamə ɗii?

33Wu saŋə mbu'i bahə wula ənji ŋga Əntaŋfwa? Əntaŋfə ci saakii ɓaarəgi oo'i pooshi ma'inə aahatii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34Wu saŋə nə əndə vii ka tii ma'ina? Yeesu Aləmasiihu nə əndətə əŋki, ca madə agi
maməətə ənja. Waatə əsə dasə da ciizəma Əntaŋfə. Ci ca kədii kaamə acii Əntaŋfə.

35Makə dii ha'ə əna, wu nə əndəkii ca təkee kaamə da uudənə ŋga Aləmasiihu?
bwanea kwa, ciɓə kwa, anii ŋgəra'wa? Madəfənə kwa, ghanə kwa, asara kwa, anii wa?

36Kə dii makə sətə dii manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə, oo'i, “Putaaku niinə agi
asara ŋga wa uusəra patə. Kə geegi ənji keenə makə bagatə ci ənjə a dzə ka la
uurakii.”

37Patə da ha'ə, agi patənə ŋga uushi'iitsa, tə'i amə da jaalanə daciikii ətə uu'i taamə!

38Acii kə shii nyi weewee, pooshi uushi ca təkee kaamə da uudənaakii, taa əntəna, taa
əpina, taa malaa'ika, taa uushi'iitə dadagyə ca da ŋwaŋuunə; taa əndzə'i nə səkii, taa
aakəŋwa;

39taa duuniya dadagyə, taa ŋga dadagərə, pooshi uushi agi uushi'iitə ghənyi Əntaŋfə
patə ca təkee kaamə da uudənə ŋga Əntaŋfə dacii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

Rooma 9

1Ma waɓəənə cii kya moo banə koonə, tantanyinə, acii ma nyi, ŋga Aləmasiihu nə nyi,
paa nyi ka jirakənə. Ma ədzəməki ənə ci Malaaɓa Ma'yanə a slənəgi, ci bii ka nyi oo'i,
əntaa jirakənə cii kya jirakə.

2Laŋə ka shaŋə nə tuunaaki anə ənjaaki. Pooshi zəmənəkii ka uudənə a ədzəməki

3putə ŋga slikərənaaki. Maci ka tsakənə tə ənjaaki, kada ka luuvənə nə nyi naalanə
ŋga Əntaŋfə tə nyi, nya təkəgi da Aləmasiihu.

4Tii nə matadə ənji ŋga Əntaŋfə, ka tii geegi ci ka manjeevənaakii, təya ndzaanə agi
məghərəvənaakii da i ci. Kə dii ci aləkawalə da tii, ca vii ka tii bariya, ca ɓaarii ka tii
rəgwatə ci təya paslə tə ci. Ka tii dii ci aləkawalə ŋga vii ka tii uushi'inə.

5Ma dzədzəshi'inətii əsə, madəlakii nə tii. Ma ka rəgwa ŋga əndə shiŋkinə əsə, agi
slikərənatii shigi Aləmasiihu. Wa ənjə a dəla də ci, Əntaŋfə Əndə da ŋwaŋuunə
agyanə taa wu patə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

6Ma sətə bii nya, əntaa banə bii nyi oo'i, pooshi Əntaŋfə mbu'utəgi də aləkawalaakii.
Kə mbu'utəgi ci. Amma əntaa patənə ŋga ənji Isərayiila nə matadə ənji ŋga Əntaŋfə.

7Əntaa patənə ŋga jijinyinə ŋga Ibərahiima əsə nə manjeevənaakii akəŋwacii Əntaŋfə.
Kə bii Əntaŋfə ka Ibərahiima, “Jijinyinə ŋga Isiyaaku na ndzaanə ka naaku.”

8Ətsə ca ɓaarii oo'i, tə'i hara manjeeviitə pwayi Ibərahiima. Ma təya, əntaa
manjeevənaakii nə tii akəŋwacii Əntaŋfə. Amma, ma manjeeviitə pwayi ənji putə ŋga
aləkawala ŋga Əntaŋfə, tii nə tantanyitə jijinyinə.

9Acii wiinə makə sətə dii Əntaŋfə aləkawalaakii, kə bii ci, “Ka saa'itə dəkəpaa nyi, ka
ənyanə nə nyi, ka poonə nə Saraatu uundzə ŋgura.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ha'ə əsə nə manjeevənə ŋga Rabeeka bəra'i. Ma təya, ka dənə rəŋwə nə tii, waatoo, dzədzəshi'inaamə Isiyaaku.

11Ma saa'itə manjeeviitə ma'ə asəkətə, taa ŋgahi ma'ə ki mapoomə tə tii, ma'ə tii maɗamə uushi bwayakii taa ŋunyikii əsə, patə da ha'ə kə bii Əntaŋfə ka ki, əŋki ci, “Gawə na paslə ka dara.” Ma bii Əntaŋfə ka ki ha'ə, kaa ca ɓaarii oo'i, ci ca taɗə əndə makə sətə kaɗeesəkə ka ci. Ma cii kəya 'wa ənda, əntaa putə ŋga slənə ŋga ənda, amma ha'ə kaɗeesəkə ka ci.

13Makə sətə ɗii manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, “Kə uu'i nyi tə Yakubu, nya kaaree ka Isəwa.”

14Iitə nee amə ətsa? Pooshi gooŋgaanə ashi Əntaŋfə kwa? Tə'i gooŋgaanə ashikii.

15Acii kə shi ca bii ka Muusa, əŋki ci, “Ka nəhənə nə nyi təgunuunə ŋga taa wu patə kaɗeesəkə ka nyi. Nya tsakə taa tə wu patə kaɗeesəkə ka nyi əsə.”

16Acii ha'ə, ma taɗənə ŋga Əntaŋfə tə ənda, əntaa putə ŋga moonə ŋga əndəkii, əntaa putə ŋga slənaakii əsə, amma putə ŋga nəhə təgunuunə ŋga Əntaŋfə.

17Tə'i manaahəkii asəkə ləkaləkatə nə sətə shi Əntaŋfə a bii ka Fəriauna, “Ma ta'i nyi tə hə kaa ha ndzaanə ka ŋwaŋwa, kaa nya slənə də hə, nya ɓaarii baawəɗaaki agyanəku, kaa ənjə a dəla də nyi taa dama patə asəkə duuniya.”

18Acii ha'ə, paŋgəraŋə oo'i, agi nəhənə nə Əntaŋfə təgunuunə ŋga taa wu patə kaɗeesəkə ka ci. Maɗa kaɗeesəkə ka ci əsə, ca ndaləgi mooɗəfə ŋga əndə'i ənda.

19Kə shii nyi ka ləgwanə nə əndə'i əndə ahadoonə oo'i, “Maɗa Əntaŋfə ca kavə ənji ka ɗa taa mi pata, ka mi ɗii cii kəya ka nə ka 'waslyakəənə ŋga ənja?”

20Guvakya! hə wu saŋə bahə ɗa mabizhinə ka Əntaŋfwa? Ma uuda, paa ci ka ləgwanə ama əndətə ghənyi tə ci oo'i, “Ka mi ghənyi hə tə nyi makə ənə ha'a?”

21Ma əndə ghənə uuda, ci nə əndə da baawəɗa ŋga ghənə taa mi patə mwayi ci. Maɗa mwayi ci, ka ghənətənə nə ci uudiinə bəra'i də maŋgaɓə ndzaɓa rəŋwə; əndə'i ŋga slənəginə taa guci patə, əndə'i əsə, see tə'i saa'ikii slənəginə nə ənja.

22Ha'ə nə Əntaŋfə əsə ɗii. Kə mwayi ci ɓaarii maɓətəsəkaakii, kaa ənjə a shii baawəɗaakii. Amma patə da ha'ə, agi sə'wanə nə ci tə ənjitə ca ɓəzee ka səkəkii. Tə tii nii kəya zamagi.

23Kə mwayi ci əsə ɓaarəgi tə ɗuunuunaakii ka ənja, waatoo ka ənjitə cii kəya nəhə təgunuunatii, ca ɗəkəpaa tə tii kaa təya ndzaanə agi ɗuunuunaakii.

24Amə nə ənjitə ta'i ci taamə. Əntaa agi Yahudiinə tanə ta'i ci, amma da i agi ənjitə əntaa Yahudiinə əsə.

25Makə sətə bii ci asəkə ləkaləkatə ŋga Hoosaya oo'i, “Ma ənjitə pooshi sha ndzaa ka ənjaaki, ka 'wanə nə nyi tə tii ənjaaki. Ma hanyiitə paa nyi nja uuɗə tə tii əsə, ka 'wanə nə nyi tə tii mooɗəkəyaaki.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Ka hatsə ha'ə əsə, nə hatə shi ca bii ka tii əntaa ənjaaki nuunə, davə əsə nə ənjə a ba ka tii manjeevənə ŋga Əntaŋfə Əndə vii əpinə nə tii.”

27Kə waɓi Isaaya əsə agyanə ənji Isərayiila, əŋki ci, “Taa ŋgahi makə mandzənə ama gəərə nə laŋənə ŋga ənji Isərayiila, amma gi'u ahadatii nə ənjitə na upaa luupaanə.

28Pooshi Slandanə na səkəpaa na, pii pii nii kəya lagi gəŋwanə ka ənja.”

29Ka ɗanə makə sətə nyaahə Isaaya əsə, əŋki ci, “Maci pooshi Slandanə Əndə baawəɗa bwasee kaamə ka hara slikərənə gaamə, kaɗa kə zagi amə dza'ə makə ŋga Sadooma da Gwamoora.”

30Mi saŋə ci ətsə a moo ɓaarəna? Ma cii kəya ɓaarə, ma ənjitə əntaa Yahudiinə, pooshi tii sha ali rəgwa ŋga ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə. Patə da ha'ə, ənji gooŋga nə tii akəŋwacii Əntaŋfə ŋga əna, acii kə vii tii gooŋga ka Yeesu.

31Ma Yahudiinə, agi alə bariyatə ca kavə tə tii ka ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə nə tii, amma paa tii upaa.

32Mi saŋə ɗii paa tii upana? Ma ɗii ha'ə, acii də slənə ŋga ŋgeeriitii ɗii tii gazhi'waanə ŋga ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə, əntaa də vii gooŋga ka Yeesu. Agi pu'unə nə tii ashi faara pu'unə, təya kulagi.

33Tə'i ha'ə manaahəkii makə ətsə asəkə ləkaləkatə ŋga Əntaŋfə oo'i, “Tsaamuu wanyinə ka kapaa əndə'i faara asəkə Sihiyoona. Ma faarakii, ka ndzaanə nə ci ka faara pu'unə ŋga ənja, ci na kulapaa də ənja. Amma ma əndətə vii ka ci gooŋga, paa nyi na ɗavə ka ci ayinə shaŋə.”

Rooma 10

1Ndzəkəŋushi'inəkya, ŋga'ə ka nyi ka shaŋə kaa ənjaaki Yahudiinə a upaa luupaanə. Agi ɗanə nə nyi də'wa, kaa təya upaa.

2Kə nee nyi, kə kavə tii nə ka nə'unə tə Əntaŋfə ka shaŋə, amma ma'ə tii agi təkunə.

3Paa tii paaratəgi də rəgwatə ci Əntaŋfə a ŋgərə tə ənji ka ənji gooŋga. Acii ha'ə pooshi tii luuvə kaa təya vii natii nə ka Əntaŋfə, kaa təya ndzaa ka ənji gooŋga akəŋwaciikii. Amma agi alənə nə tii natii rəgwa ŋga ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwaciikii.

4Ma ətsa, pooshi ka ɗanə, acii ma sətə ci bariya a moo banə, Aləmasiihu shi ka mbu'utəginə. Ma shi ci, kaa taa wu patə vii ka ci gooŋga a ndzaanə ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə.

5Wiinə sətə nyaahə Muusa agyanə ndzaanə ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə də nə'u bariya, kə bii ci, “Ma əndətə ca nə'utə bariya, ci na mbəɗə.”

6Amma ma agyanə ndzaanə ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə dagi vii gooŋga, kə nyaahə ənji oo'i, “Ga ha ba ka naaku na, wu saŋə nə ndərənə aadəgya?” Waatoo ka kiranə tə Aləmasiihu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7“Ga ha ba əsə, wu saŋə nə jimənə aagi ənjə a gu'a?” Waatoo ka ŋgiranə tə Aləmasiihu.

8Acii kə bii ləkaləkatə, “Kədəhə aɓii unə nə waɓənə ŋga Əntaŋfə. Agi waɓənə nuunə agyanəkii, una ŋgərəvə aa moodəfuunə.” Ci nə habaranə ciina waaza koonə agyanə vii gooŋgaanə.

9Madə kə bagyuunə putsəkə də moonə oo'i Yeesu nə Slandanaamə, una vii gooŋga də moodəfə rəŋwə oo'i, weewee kə madee Əntaŋfə ka ci agi mamməətə ənja, ka upaanə nuunə luupaanə.

10Acii də moodəfə rəŋwə vii amə gooŋga. Də ha'ə ndzaa amə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə. Də maamə bagyaamə putsəkə. Də ha'ə upaa amə luupaanə əsə.

11Kə bii ləkaləkatə ŋga Əntaŋfə oo'i, “Ma əndətə vii ka ci gooŋga, paa nyi na dəvə ka ci ayinə shaŋə.”

12Ma waɓəətsa, taa ka wu patə. Acii pooshi kama kamaanə ahada Yahudiinə da ənjitə əntaa Yahudiinə. Rəŋwə dyaŋə nə Slandanə ŋga patənə ŋga ənja. Ci ca də barəkaanə ka patənə ŋga ənjitə ca kədii luupaanə aciikii.

13Kə dii makə sətə bii ləkaləkatə oo'i, “Taa wu patə kədii luupaanə acii Slandana, ka upaanə nə ci.”

14Amma, iitə saŋə mbeenə tii ka kədii luupaanə aciikii madə pooshi tii vii ka ci gooŋga? Iitə mbeenə tii ka vii ka ci gooŋga madə pooshi tii fii habarakəya? Iitə mbeenə tii ka fanə madə pooshi ənji waazii ka tii habarakəya?

15Iitə mbu'unə waazəkii ka tii, madə pooshi ənji sləkee ka ənji waazanə ka təya? Kə dii makə sətə bii ləkaləkatə oo'i, “Dagwakii ka shaŋə nə shinə ŋga ənji waaza Ɗunyi Habara.”

16Amma gi'u ahadatii liwə Ɗunyi Habara. Isaaya ci saakii, kə bii ci, “Slandana, wu saŋə luuvə waazə geena?”

17Acii ma vii gooŋgaanə, dagi fa Ɗunyi Habara ca shigi. Ma fa Ɗunyi Habara əsə, dagi waazanə tə Aləmasiihu ca shigi.

18Amma kə ləguyi nyi, əŋki nyi: ya, tantanyinə pooshi tii fii Ɗunyi Habara nii? Weewee kə fii tii. Makə sətə bii ləkaləkatə oo'i, “Kə fii ənji uura ŋga ənji waazanə asəkə duuniya patə. Taa dama patə kə mbu'i waazanatii asəkə duuniya.”

19Nya ənə ka ləgwanə: pooshi ənji Isərayiila paaratəgi kwa? Weewee kə paaratəgi tii, amma paa tii luuvə. Ma ŋga təkəŋwanə, kə bii Muusa, əŋki ci, “Ma bii Əntaŋfə, ka kavənə nə nyi tuunə koona sərəhə tə ənjitə mambu'umə bahə hanyinə. Nya kavə tuunə ka ɓəzə səkə aashi ənjitə pooshi shii taa mi.”

20Ma Isaaya nə ci, paŋgəraŋə bagi ci, kə bii ci, “Ma bii Əntaŋfə, ma ənjitə pooshi agi alənə tə nyi, tii lapaa tə nyi. Kə shigi nyi ka ənjitə pooshi agi laagwanə tə nyi.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Amma ma agyanə ənji Isərayiila, kə bii ci, “Uusəra patə nə nyi agi vii ciinəki ka purətə haŋkaliinə da ənji panə tə nyi.”

Rooma 11

1Takumə kaa nya ləgwa, ya saŋa, kə kaaree Əntaŋfə ka ənjaakii Isərayiila kwa? Poosha, nyi ka naaki nə maa, əndə Isərayiila nə nyi, jijinə ŋga Ibərahiima agi slikərənə ŋga Beejaminə nə nyi əsə.

2Pooshi Əntaŋfə kaaree ka ənjaakii taa gi'u, acii ci ta'i tə tii daga ŋukə. Kə shii unə sətə bii ləkaləkatə hatə kirə Iliya tuunaakii agyanə ənji Isərayiila,

3ətə bii ci, “'Ya'ə Slandana, kə ɓəələgi tii anabiinaaku, təya waalagi ha ŋga ɗa ka hə sataka. Nyi rəŋwə dyaŋə mbəɗaanə. Watiinə ka aalə rəgwa ŋga ɓələginə tə nyi.”

4Wiinə sətə jikəvə Əntaŋfə ka ci, əŋki ci, “Kə ɗəkəpaa nyi ka naaki nə ənji dəbu'u məɗəfə pu'unə. Pooshi tii sha pasli tə Ba'ələ.”

5Ha'ə əsə ɗii ka ənə saa'i, tə'i ənji gi'u ətə ta'i Əntaŋfə ahada ənji Isərayiila putə ŋga pwapoonaakii ka tii.

6Ma taɗənaakii tə tii, putə ŋga pwapoonaakii ka tii, əntaa putə ŋga slənatii. Acii maci putə ŋga slənətə ci ənjə a ɗa ta'i ci tə tii, kə ndzaa ci ətsə əntaa tantanyinə nə pwapoonaakii.

7Ma kamə, ma ənji Isərayiila, paa tii upaa sətə ci təya alə. See mataɗə ənjitə gi'u tanə upaa səkii. Ma hara ənji, kə kaaree tii ka fa 'wanə ŋga Əntaŋfə.

8Kə ɗii makə sətə ɗii manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, “Kə kavə Əntaŋfə tə tii kaa təya təkuree ka paaratə də uushi. Ca'ə ənshinə pooshi uushi ci təya nee taa fanə.”

9Kə bii Dawuda əsə, “Wa ca ɗa ənjə a kəsə tə tii agi kumənatii! Wa təya kula. Wa ənjə a dzatə tə tii!

10Wa ca ɗa ənjə a pa'əgi ginətii, acii ga təya neegi də uushi. Wa ca ɗa təya sa ciɓə uusəra patə.”

11Ha'ə əsə, wiinə əndə'i uushi cii kya ləgwa: Ya saŋə ya ənji Isərayiila, makə pu'i tii, kulii tii, paa tii ka maɗənə ma'ə kwa? Ka maɗənə nə tii. Amma putə ŋga 'waslyakəənatii upaa ənjitə əntaa Yahudiinə luupaanə, kaa Yahudiinə a shii sərəhənə ka tii.

12Aciikii ha'ə, ma 'waslyakəənə ŋga Yahudiinə, barəkaanə laŋə kira ci aa duuniya. Də ghatə paaratəginatii upaa ənjitə əntaa Yahudiinə ka barəkaanə laŋə. Makə ɗii ci, kə kira 'waslyakəənatii barəkaanə laŋə ətsa, maɗa kə ənya tii aakəŋwacii Əntaŋfə, ka ndzaanə nə barəkaanəkii laŋə dərəva.

13Takumə kaa nya waɓə koonə ɗii ənjitə əntaa Yahudiinə. Ma nyi, ma sləkee Əntaŋfə ka nyi, kaa nya ndzaanə ka masləkee əndə ahada ənjitə əntaa Yahudiinə. Ma slənətsa, ka dəlaginə nə nyi,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14kaa ca shii kavənə tə Yahudiinə kaa təya sərəhə tuunə, mbu'u ka upaanə nə hara ənji luupaanə.

15Maɗa ma kaareenə ŋga Əntaŋfə ka tii, də ci ndzaa ənji duuniya patə ka guviinə ŋga Əntaŋfə, iitə ɗanəkii maɗa kə luuvə Əntaŋfə tə təya? Ka ndzaanə nə ci makə ənjitə məəki, təya ənə ka maɗənə da i əpinə amatii.

16Maɗa kə vii ənji ka Əntaŋfə təkəŋwanə ŋga buroodi gi'u, kə ndzaa ci ətsə, naakii patə nə buroodikii. Maɗa ma slərəginə ŋga ənfwa, ŋga Əntaŋfə, naakii əsə nə ciinə ŋga ənfukii.

17Tə'i ənfwə zayitunə ŋga yaa. Kə ɓiiyigi hara ciinəkii, ənjə a ŋgərə ciinə ŋga zayitunə ŋga bilinə, ənjə a gəŋutəgi da ətə ŋga yaa. Ma unə ənjitə əntaa Yahudiinə, makə zayitunə ŋga bilinə nuunə. Wanuunə agi upaa ŋgeerənə ŋga ndzaanə ŋga Yahudiinə.

18Acii ha'ə, goona bərapaa tə tantanyitə ənfwa. Ma unə, ciinə ŋga ənfwə nuunə. Əntaa unə kəsəpaa slərəginə, amma slərəginə kəshi tuunə. Acii ha'ə, goona haŋətə noonə na.

19Mbu'u ka banə nə hə, “Awa, ma pwaatəgi ciinə ŋga ənfwa, kaa ənjə a shii gəŋutəginə də nyi.”

20Gooŋga, putə ŋga ghatə vii gooŋgatii ka Yeesu pwaatəgi ənji tə tii. Ma una, putə ŋga vii gooŋga goonə gəŋutəgi ənji duunə aashi ənfukii. Acii ha'ə, goona haŋətə noonə na, amma ŋgwaləmə.

21Acii ma Əntaŋfə, paa ci nyihə təgunuunə ŋga tantanyitə ənfwa, waatoo Yahudiinə, makə kə kaaree tii ka ci. Ha'ə nuunə əsə. Maɗa kaaree unə ka ci, paa ci ka nəhə təgunuunə goonə.

22Kə nee amə, ma Əntaŋfə, ŋga'ə nə ci, iza'u nə ci əsə. Iza'u nə ci ka ənjitə kulii. Ma koonə, maɗa kə gi unə aakəŋwa də ndzaanə agi ŋga'əənaakii, maŋga'a əndə nə ci. Amma maɗa pooshi, ka pwaatəginə nə ənji tuunə.

23Ma Yahudiinə əsə, maɗa kə bwasee tii ka ghatə vii gooŋgatii, ka ənəgərənə nə Əntaŋfə də tii ka hatii ŋga ŋukə. Acii ka mbeenə nə ci ka ɗanə ha'ə makə ətsa.

24Ma unə ənjitə əntaa Yahudiinə, ənfwə ŋga bilinə nuunə. Ka mbeenə nə ci ka ŋgərənə tuunə, ca gəŋutəgi da ənfwə ŋga yaa. Sakwa Yahudiinə ɗii? Ka mbeenə nə ci ka ŋgərə tə tii, waatoo tantanyitə ənfwə yaa, ca ənə ka gəŋutəginə.

25Ndzəkəŋushi'inəkya, ŋga'ə ka nyi koona paaratəgi də uushi rəŋwə, waatoo, sətə nji ma'umbeekii, acii goona səkəpaanə ka banə oo'i, kə shii unə patənə ŋga uushi'inə. Ma ndaləna ŋga mooɗəfə ŋga ənji Isərayiila, əntaa ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, amma kadə na uudə, waatoo saa'itə nə mambu'u laŋənə ŋga ənjitə əntaa Yahudiinə a shi patə aatsaa səɗə Əntaŋfə.

26Makə ətsə ha'ə nə patənə ŋga ənji Isərayiila a upaa luupaanə, makə sətə bii ləkaləkatə oo'i, “Ka shinə nə Maluu də Sihiyoona, ca ŋgərəgi patənə ŋga ŋgərəkikinə ahada jijinyinə ŋga Yakubu.

27Saa'ikii nii kya ŋgərəgi ka tii 'waslyakəənatii, ci nə aləkawalətə nii kya ɗa da tii.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28Ma Yahudiinə, ənji daawaanə ŋga Əntaŋfə nə tii ka rəgwa ŋga Ɲunyi Habara, kaa una shii upaa luupaanə. Amma kə ndzaa tii ka moodəkəyaakii putə ŋga tadənaakii tə tii da dzədzəshi'inətii.

29Acii ma Əntaŋfə, paa ci ka zə'u də hiima agyanə əndətə ta'i ci da əndətə dii ci ka ci barəkaanə.

30Ma unə ənjitə əntaa Yahudiinə, kə dii unə purətə haŋkalaanə ka Əntaŋfə ŋukə. Amma kə nyihə Əntaŋfə təgunuunə goonə putə ŋga ghatə fanə tə ci ŋga Yahudiinə.

31Ha'ə əsə ci Yahudiinə a da purətə haŋkalaanə ka Əntaŋfə ŋga əna. Amma ka nəhənə nə Əntaŋfə təgunuunatii, putə ŋga təgunuunaakii ətə cii kəya nəhə agyanuunə.

32Acii kə pa'əgi Əntaŋfə tə ənji patə makə ənji furəshina putə ŋga ghatə fanatii tə ci kaa ca shii nəhə təgunuunatii.

33Ma Əntaŋfə, mawahə nə ci ka shaŋə, kə shii ci uushi'inə patə, pooshi əndə mbee ka bagi hiimaakii. Pooshi əndə paaratəgi də rəgwaakii əsə.

34“Wu saŋə shii hiima ŋga Slandana? Wu saŋə mbu'i bahə ka ka ci hiima?

35Wu sha vii ka ci dəmənа?”

36Acii uushi'inə patə ci tagii. Daciikii ndzaa uushi'inə patə, ka ci saakii. Naakii nə duunuunə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə! Aamiina.

Rooma 12

1Ndzəkəŋushi'inəkya, putə ŋga nəhə təgunuunə gaamə ŋga Əntaŋfə cii kya waɓə koonə. Ci dii cii kya kədii tuunə koona vii noonə nə ka Əntaŋfə, koona ndzaanə ka satakatə da i əpinə. Viimə noonə nə patə ka ci, makə sətə kadeesəkə ka ci. Ətsə nə matahu rəgwa ŋga paslənə ka ci.

2Goona da makə sətə ci ənji duuniya a da. Amma, wa Əntaŋfə a zə'wee ka hiima goonə kurakii, koona shii sətə cii kəya moo. Waatoo, koona shii ŋunyi uushi, sətə ca kadeesəkə ka ci, da koona shii gooŋgaanə.

3Ma cii kya ba əna, putə ŋga pwapoonə ŋga Əntaŋfə ka nyi. Agi banə nə nyi ka taa wu ahadoonə, ga ca ŋgərə naakii na palee ka sətə diɓə. Amma, wa ca həətəpaa naakii nə makə sətə diɓə. Taa wu patə, wa ca da slənə də vii gooŋgaakii makə sətə vii Əntaŋfə ka ci kaa ca slənəgi.

4Kə shii amə, rəŋwə nə shishinə ŋga ənda, amma tə'i purəŋanyinə kama kama ətə gəŋutəgi də ci, taa ŋgutə purəŋanə patə da slənaakii.

5Ha'ə əsə, taa ŋgahi laŋə naamə, shishinə rəŋwə naamə agi ləɓənə gaamə da Aləmasiihu. Magəŋukii naamə patə ka ha rəŋwə, makə sətə dii purəŋanyinə kama kama ashi shishinə rəŋwə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Kə ɗii Əntaŋfə kaamə pwapoonə ŋga ɗa slənənyinə kama kama. Acii ha'ə, maɗa waaza Ɲunyi Habara nə pwapootə ɗii Əntaŋfə kaamə, tyasə see a waazaamə makə sətə ɗii vii gooŋga gaamə.

7Maɗa pwapoonə ŋga tsakə ənja, tyasə see a tsakaamə tə tii. Maɗa ka dzəgunənə ka ənji əsə, tyasə see a dzəgunaamə ka ənja.

8Maɗa ka tsakə ŋgeerənə ka hara ənja, tyasə see a ɗaamə ha'ə. Maɗa pwapoonə ŋga ndzaanə ŋga ciinə fitə əsə, vii amə də ədzəmə rəŋwə. Maɗa pwapoonə ŋga ndzaanə ka matakəŋwanə əsə, slənaamə də gazhi'waanə. Maɗa pwapoonə ŋga ɗa ŋga'aanə ka hara ənji əsə, ɗaamə də mooɗasəka.

9Wa uuɗənə goonə a ndzaanə ŋga tantanyinə. Goona slənə bwaya bwayaanə shaŋə. Kəsətəmə gooŋgaanə təŋə təŋə.

10Makə ɗii ci ndzəkəŋushi'inə nuunə putə ŋga Aləmasiihu, uuɗəməshinə ahadoonə, ɗamə gazhi'waanə ŋga ɗuunətəshinə ahadoonə.

11Ɗamə slənə də gazhi'waanə, goona ənyaɗə. Ɗamə slənə ka Slandanə də ədzəmə rəŋwə.

12Ma kanətsə kii unə ka Əntaŋfə, wa ca kavə tuunə ka ndzaanə də mooɗasəka. Ndzaamə də sə'watənə agi sa ciɓənyinə goonə, una ɗa də'wa uusəra patə.

13Təkəpaamə uushi'inə da ndzəkəŋushi'inə ənji nə'unə ətə pooshi uushi aciitii, una luu mu'uminə aahoonə aasii.

14Ma ənjitə ca ciɓee koonə, kədiimə acii Əntaŋfə, kaa ca ɗa ka tii barəkaanə; goona kədii ka tii saawanə.

15Ɗamə mooɗasəkə da ənjitə ca ɗa mooɗasəka. Tuumə ka hakii da ənjitə ca tuu əsə.

16Ndzaamə ka ma rəŋwə. Goona haŋətə noonə na. Amma, ma ɗanuuna, həətəpaamə noonə nə ka ɗa taa ŋgutə tsarə ŋga slənə ka ənja. Goona ŋgərə noonə nə makə kə shii unə uushi palee ka tii.

17Maɗa kə ɗii əndə koonə bwaya bwayaanə, goona ənəpaagi ka ci də bwayakii. Amma ɗamə gazhi'waanə ŋga ɗa sətə ci ənjə a nee oo'i, ŋga'ə ɗii unə.

18Ɗamə gazhi'waanə ŋga ndzaanə agi jamənə da patənə ŋga ənja.

19Kaɗashinyinaakya, maɗa kə ɗii ənji koonə bwaya bwayaanə, goona ki'i noonə. Amma, ma ɗanuuna, bwaseemə ka ci, aadə maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə a kula aanə əndəkii. Makə sətə ɗii manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, “Nyi na ki'i, bii Slandana.”

20Tə'i manaahəkii asəkə ləkaləkatə əsə oo'i, “Ndii zəmə ka əndə daawaanaaku. Maɗa ɗii meegiirənə tə ci, ndii ka ci ma'inə. Acii də ɗanə ha'ə makə ətsə ɗavənəku ka ci ayinə, ca ətsa tə ci makə gunə.”

21Goona kapaa rəgwa kaa bwaya bwayaanə a jaala agyanuunə, amma jaalamə anəkii də ɗa ŋga'aanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rooma 13

1Taa wu patə, wa ca nə'u, ca fa tə gayinə ŋga hanyinə. Acii pooshi əndə ca ɗa ŋwaŋuunə maɗa pooshi Əntaŋfə vii ka ci. Ma ənjitə ca ɗa ŋwaŋuunə, Əntaŋfə ta'i tə tii.

2Acii ha'ə, taa wu patə kaaree ka gayinə, kə kaaree ci ka sətə ɗii Əntaŋfə ətsa. Ma əndətə ca ɗa ha'ə, gəŋwanə ŋga Əntaŋfə cii kəya əlya aagyanəkii.

3Acii ma gayinə, pooshi ənji slənə ŋga'aanə ka ŋgwalənə aciitii. Ənji ɗa bwaya bwayaanə nə ŋgwalənə. Maɗa ŋga'ə koonə koona ndzaanə yadə ŋgwalənə acii gawa, see a ɗoonə gooŋgaanə, kaa ca dəlagi duunə.

4Acii ma tsarə ŋga əndətsa, əndə slənə ka Əntaŋfə nə ci, ka shii tsakənə duunə. Amma maɗa kə ɗii unə bwaya bwayaanə, ka ŋgwalənə nuunə aciikii. Acii ma baawəɗatə vii Əntaŋfə ka ci, əntaa ŋga zaɓə, amma kaa ca slənəgi ka ci ka dzalə ənjitə ca ɗa bwaya bwayaanə.

5Acii ha'ə, ŋga'ə maɗa fii ənji gayinə. Əntaa wata acii ɓəzee ka səkə ŋga Əntaŋfə, amma putə ŋga shiitə shii hə oo'i, dagwa uushi cii kwa ɗa.

6Ci ɗii əsə cuuna ki'i tsəka. Acii ma ənji luu tsəka, maɗa kə ɗii tii slənəkii də rəgwakii, slənə ŋga Əntaŋfə ci təya ɗa.

7Acii ha'ə, ki'imə ka tii sətə dəɓee una ki'i ka tii. Taa ŋgutə tsarə ŋga tsəkə patə dəɓee una ki'i, ki'imə. Ha'ə əsə, famə tə ənjitə dəɓee una fa tə tii, haŋətəmə tə ənjitə dəɓee una haŋətə tə tii əsə.

8Goona luuvə kaa dəmənə a ndzaanə ashuunə. Uuɗəshimə aakəŋwa aakəŋwa, acii ci nə dəmənəətə ashuunə. Taa wu patə uu'i tə ənja, kə nə'utə ci bariya ətsa.

9Ma bariya, kə bii ci kaamə, “Goona aləhiinə. Goona ɓələhiinə. Goona hərə. Goona sərəhə.” Patənə ŋga bariyanyiitsa da hara bariyanyinə, wiinə hatə njaŋə tii, waatoo, “Uuɗuu tə əndətə aɓiiku makə sətə cii kwa uuɗə naaku na.”

10Ma əndətə da uuɗənə a ədzəməkii, paa ci ka ɗa daawaanə ka əndətə aɓiikii. Acii ha'ə, ma uuɗənə, ci mbu'utəgi də bariya patə.

11Dəmə aakəŋwa də ɗanə ha'ə, makə kə shii unə, kə uugi saa'i ŋga vəɗəhənə goonə ka ŋunyinə mbu'yanə, waatoo saa'i ŋga uudəpaa upaa luupaanə gaamə. Ma saa'itsa, kə uugi mbəshanə, əntaa makə ənə dzəgi aaba'ə saa'itə 'watəgi amə vii gooŋga.

12Kədəhə nə ha ka pukənə, pooshi vəɗə ma'ə. Bwasee amə ka ɗa slənə ŋga təkunə. Ɲgəraamə uushi'inə ŋga paginə kaama ɗa panə agi camənə.

13Makə ɗii ci ənji ŋga camənə naamə, wii amə agi camənə, makə sətə dəɓee ama wii. Gaama ka naamə ka ɗa ajijinəənə da saasa ənvwa. Bwasee amə ka aləhiinə da badawaanə, ama bwasee ka paapanə da sərəha.

14Ɲgərəmə tə Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu kaa ca ndzaanə ashuunə, una bwasee ka ɗa sətə ca kaɗeesəkə ka shishinuunə. Goona nə'u hiima ŋga shishinuunə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rooma 14

[1]Ma əndə nə'unə ətə matəkii agi vii gooŋgaakii, luumə tə ci aahadoonə. Amma goona ɗa ka ci mabizhinə agyanə hiimaakii.

[2]Ma vii gooŋga ŋga əndə'i ənda, kə kapaa ci ka ci rəgwa ŋga zəmə taa mi patə. Amma ma əndətə matəkii agi vii gooŋga, banyinə tanə cii kəya zəmə.

[3]Ma əndətə ca zəmə taa mi patə, ga ca bərapaa tə əndətə pooshi ka zəmənə. Ha'ə əsə, ma əndətə ca zəmə banyinə tanə, ga ca lagi gəŋwanə agyanə əndətə ca zəmə uushi'inə patə. Ma bii nyi ha'ə, acii kə ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga.

[4]Hə wu saŋə bahə lagi gəŋwanə agyanə əndə slənə ŋga əndə'i ənda? Acii see Slandanəkii nə lagi ka ci gəŋwanə, taa tə'i ma'inə aahakii, taa pooshi. Ka ndzaanə nə ci yadə ma'inə boo, acii ka mbeenə nə Slandanə ka kavənə tə ci ka ndzaanə yadə ma'inə.

[5]Ma əndə'i ənda, ka banə nə ci, ma əndə'i uusəra, kə palee ka harakii. Əndə'i əndə naakii, ka banə nə ci, uusəranyinə patə uushi rəŋwə nə tii. Taa wu patə, wa ca shii sətə cii kəya hiima, ca ɗatə ha'ə.

[6]Taa wu patə ca ŋgərə əndə'i uusəra makə maɗuunə uusəra, agi ɗanə nə ci ha'ə kaa ca shii haŋətənə də Slandana. Taa wu patə ca adə zəmə əsə, ŋga'ə ka ci, kaa ca haŋətə tə Slandana makə ɗii ci agi kuyiriinə nə ci tə Əntaŋfə putə ŋga zəməkii. Taa wu patə ca kaaree ka zəmətə əsə, ŋga'ə ka ci kaa ca haŋətə tə Slandana. Agi kuyiriinə nə ci tə Əntaŋfə əsə.

[7]Pooshi əndə ahadaamə ca ndzaanə wata ka naakii nə tanə. Pooshi əndə ca əntə ka naakii nə əsə.

[8]Maɗa kə ndzaa amə da i əpinə, ka Slandanə ndzaa amə. Maɗa kə əŋkyaamə əsə, ka Slandanə əŋkyaamə. Taa da i əpinə naamə, taa kə məəkyaamə, patə ŋga Slandanə naamə.

[9]Acii ma Aləmasiihu, kə əŋki ci, ca maɗətə agi mamməətə ənja, kaa ca shii ndzaanə ka Slandanə ŋga ənjitə da i əpinə da mamməətə ənji patə.

[10]Ya ha, ka mi cii kwa lagi gəŋwanə agyanə ndzəkəŋwa? Ya ha əsa, ka mi cii kwa bərapaa tə ndzəkəŋwa? Amə patə na kəŋaanə akəŋwacii Əntaŋfə, ca ɗa kaamə gəŋwanə.

[11]Acii tə'i manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, “Nyi Əntaŋfə ca ba koonə, patənə ŋga ənji na gərə'waanə akəŋwaciiki, patənə ŋga ənji na bagi paŋgəraŋə oo'i, nyi nə Əntaŋfə.”

[12]Acii ha'ə shii amə oo'i, taa wu patə ahadaamə, kadə nii kəya baabagi slənaakii akəŋwacii Əntaŋfə.

[13]Makə ha'ə ɗii ənə, gaama laalagishi gəŋwanə ahadaamə ma'ə. Ma ɗanuunə, ɗatəmə hiima acii goona ɗii sətə ca kavə tə ndzəkəŋushi'inuunə kaa ca ŋusləgi a rəgwa Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ma nyi, əndə ŋga Slandanaamə Yeesu nə nyi. Kə shii nyi weewee pooshi tsarə ŋga zəmə ətə ajijinə akəŋwacii Əntaŋfə. Amma maɗa kə ŋgirə əndə'i əndə zəmə makə ajijinə, yoo, wa ca bwasee ka adə zəməkii.

15Acii maɗa kə gwazəgi hiima ŋga ndzəkəŋu acii putə ŋga zəmətə cii kwa zəmə, paa hə agi uuɗənə tə ci ma'ə ətsa. Ga ha luuvə kaa ha adə zəmətə ca kavə tə ndzəkəŋu ka zanə, acii ka putaakii əŋki Aləmasiihu.

16Taa ŋga'ə ka hə nə səkii, ga ha ɗa, acii ga ənjə a waɓi bwaya uushi putə ŋga səkii.

17Acii ma ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, əntaa waɓənə ŋga zəma taa saasa uushi'inə. Amma see gooŋgaanə da ndzaanə agi jamənə da mooɗasəka ətə ci Malaaɓa Ma'yanə a vii ka ənja.

18Taa wu patə ca paslə tə Aləmasiihu ha'ə makə ətsa, ka luuvənə nə Əntaŋfə tə ci, ənji shiŋkinə a dəlagi də ci əsə.

19Acii ha'ə, see a kaamə nə ka ɗa sətə ca kira ndzaanə jamə, ama ɗa sətə ca tsakə ŋgeerənə ka ənja.

20Putə ŋga zəmə ga ha saawee ka slənətə ɗii Əntaŋfə. Zəmənyinə patə, ka zəmənə nə ənja, amma maɗa kə agi hə zəmətə ca kavə tə əndə'i əndə ka ŋusləginə a rəgwa Əntaŋfə, bwayakii ɗii hə.

21Acii ha'ə, bwasee ka adə taa ŋgutə tsarə ŋga zəma, taa sa ənvwa, ha bwasee ka ɗa taa ŋgutə uushi ətə ca kavə tə ndzəkəŋu ka ŋusləginə a rəgwa Əntaŋfə. Maɗa kə ɗii hə ha'ə, ka ɗanə ŋga'ə.

22Taa mi patə shii hə agyanə adə zəməkii, ahadoonə saaku da Əntaŋfə. Ma əndətə shii oo'i, ma sətə cii kəya ɗa, də rəgwakii cii kəya ɗa, ca ɗa yadə shakanə, əndə mooɗasəkə nə ci.

23Amma maɗa agi shakanə nə ci tə sətə cii kəya adə, maɗa kə agi ci, ka kəsənə nə gəŋwanə tə ci, acii paa ci kəŋaanə agyanə sətə shii ci. Taa mi patə ɗii ənda, maɗa əntaa agyanə vii gooŋgaakii, 'waslyakəənə ətsa.

Rooma 15

1Ma amə ənə uugi zəŋanə agi vii gooŋga gaamə, tsakaamə tə matə ŋgeerənyinə, gaama ɗa wata sətə ca kaɗeesəkə kaamə.

2Taa wu patə ahadaamə, wa ca tsakə tə əndətə aɓiikii kaa ca shii gərənə, ca zəŋa agi vii gooŋgaakii.

3Acii Aləmasiihu ka naakii nə maa, paa ci ɗii sətə ca kaɗeesəkə ka ci. Amma kə ɗii ka ci makə sətə ɗii manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, “Kə ɗii tii ka hə jarəwiinə, amma aagyanəki kulya jarəwiinəkii.”

4Patənə ŋga naahənə asəkə ləkaləkatə, kaamə nyaahə ənji ka shii dzəgunənə kaamə, kaama ka nə ka aləkawalətə ɗii Əntaŋfə ka ənjaakii. Ma ka nətsa, dagi sə'watənə ca shigi, da dagi kəŋənə ndihə ndihə makə sətə ci ləkaləkatə a dzəgunə kaamə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Ma Əntaŋfə, Əndə vii ndzaanə də sə'watənə nə ci. Ci ca tsakə kaamə ŋgeerənə a ədzəmaamə. Wa ca vii koonə ndzaashinə jamə ahadoonə dagi nə'u dərəpə ŋga Yeesu Aləmasiihu,

6koona shii dəlanə də Əntaŋfə Dii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu ka ciinə rəŋwə, də ma rəŋwə.

7Acii ha'ə, kə dəɓee una ləəwəshinə ahadoonə makə sətə liwə Aləmasiihu tuunə. Madə kə dii unə ha'ə, ka dəlanə nə ənji də Əntaŋfə.

8Acii kə bii nyi koonə, ma Aləmasiihu, kə ənəpaa ci ka əndə slənə ka putə ŋga ənji Isərayiila, kaa ca shii ɓaariinə oo'i, əndə gooŋga nə Əntaŋfə. Ətsə ha'ə mbu'utəgi də aləkawalə ŋga Əntaŋfə ka dzədzəshi'inə.

9Ma dii ci ha'ə əsə, kaa ənjitə əntaa Yahudiinə a shii dəlaginə də Əntaŋfə putə ŋga nəhə təgunuunatii. Makə sətə dii manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, "Ka dəlaginə nə nyi də hə ahada ənjitə əntaa Yahudiinə, ka kanə nə nyi wanyanə də ləməku."

10Kə bii ci əsə, "Unə ənjitə əntaa Yahudiina, dəmə moodəsəkə da matadə ənji ŋga Əntaŋfə."

11Tə'i əsə ətə bii, "Ənjitə əntaa Yahudiina pata, dəlamə də Slandana. Ənji pata, dəlamə də ci."

12Ha'ə əsə kə bii Isaaya, əŋki ci, "Tə'i slikərənə ŋga Jasii na shi, ci na də ŋwaŋuunə agyanə ənjitə əntaa Yahudiinə. Ka ci nə təya ka nə əsə."

13Ma Əntaŋfə əndə kavənə taamə kaama ka nə ka ci, wa ca natə duunə də moodəsəka da ndzaanə jamə dagi vii gooŋga goonə ka ci, kaa ka nə goonə a tsakə gərənə aakəŋwa də ŋgeerənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə.

14Ndzəkəŋushi'inəkya, kə shii nyi saaki oo'i, ŋga'ə nuunə taa ka ŋgutə rəgwa, kə shii unə patənə ŋga uushi'inə, agi mbeenə nuunə ka dzəgunətəshinə ahadoonə.

15Amma tə'i hara waɓənə ətə nyaahə nyi koonə də ŋgeerənə. Ma dii nyi ha'ə, acii ga waɓəətsə a zaanə koonə. Pwapoonə ŋga Əntaŋfə kavə tə nyi ka naahənə ha'ə makə ətsa.

16Ci ta'i tə nyi, kaa nya waaza Ɲunyi Habara ŋga Yeesu Aləmasiihu ka ənjitə əntaa Yahudiinə. Nya slənə makə limanə, nya waaza Ɲunyi Habara ŋga Əntaŋfə, kaa ənjitə əntaa Yahudiinə a ndzaanə makə satakatə ca kadeesəkə ka Əntaŋfə; acii kə laaɓagi Malaaɓa Ma'yanə tə tii.

17Acii ha'ə ka haŋətənə nə nyi slənaaki ka Əntaŋfə agi ləɓənaaki da Yeesu Aləmasiihu.

18Pooshi uushi cii kya haŋətə naaki nə agyanəkii, madaamə agyanə sətə slənyi Aləmasiihu daciiki. Waatoo, kə kira ci tə ənjitə əntaa Yahudiinə ka nə'unə tə Əntaŋfə dagi waɓənaaki da slənaaki.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Kə ɗii ci ha'ə də sə ŋga hurəshishinə kama kama da də ŋgeerənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə. Ci ɗii wiigi'i nyi daga də Urusaliima kura'ə aa Ilirikumə ka waaza patənə ŋga Ɲunyi Habara agyanə Aləmasiihu.

20Kə ɗii nyi gazhi'waanə ŋga waaza Ɲunyi Habara ka hatə pooshi ənji sha fii ləməkii, acii ga nya ghənyi kuvə agyanə mbukənə ŋga əndə'i ənda.

21Kə ɗii makə sətə ɗii manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, “Ma ənjitə pooshi sha fii ləməkii, ka neenə nə tii ka ci də ginə. Ma ənjitə pooshi sha fii waɓənə agyanəkii əsə, ka paaratəginə nə tii də ci.”

22Ci ɗii, taa ŋgahi kə ɗii nyi aniya ŋga dzənə aahoonə ɓəzəkii, ama pooshi nyi upaa rəgwa ŋga dzənə zəku'i.

23Amma ma ŋga əna, makə ɗii ci kə uugi nyi slənaaki ganə anə hanyiina, makə ɗii ci əsə fəzənyinə laŋə nə nyi ka moo dzənə ka neenə koonə,

24agi aniya nə nyi ŋga ɗanə ha'ə. Ma nya dzə aanə hanyinə ŋga Səpeena, ŋga'ə ka nyi nə ŋusləgərənə dagoonə, nya nee koonə. Maɗa ta'avee nyi doonə, ka ɗanə nə nyi mooɗasəka, una tsakə tə nyi ka dzənə aakəŋwa.

25Ma əndzə'i ɗiya, aa Urusaliima nə nyi ka dzənə, ka tsakənə tə ənji ŋga Əntaŋfə ətə davə.

26Acii tə'i kwaɓa cikə ənji nə'unə ŋga hanyinə ŋga Makiduuniya da ŋga Akaya ka tsakənə də maaghiinə ətə ahada ənji ŋga Əntaŋfə də Urusaliima. Kwaɓakii cii kya kərə ka tii.

27Ma slənətsa, tii satii ɗii aniya ŋga ɗanə ha'ə. Amma ma tanyi, kə dəɓee təya ɗa ha'ə makə ətsa. Acii putə ŋga Yahudiinə upaa ənjitə əntaa Yahudiinə barəkaanə ŋga Əntaŋfə a ədzəmətii. Acii ha'ə, kə dəɓee ənjitə əntaa Yahudiinə a tsakə tə Yahudiinə də uushi'iitə upaa tii patə.

28Maɗa kə mbu'i nyi aa dəvə, nya vii ka tii kwaɓanə cikə ənji ka tii, ka maɗənə nə nyi, nya palə aanə hanyinə ŋga Səpeena dagoonə.

29Maɗa kə gi nyi aahoonə, kə shii nyi ka mbu'unə nə nyi da barəkaanə ŋga Aləmasiihu laŋə.

30Ndzəkəŋushi'inəkya, agi kədiinə nə nyi acii unə də ləmə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu da putə ŋga uuɗəətə ci Malaaɓa Ma'yanə a vii ka ənja, koona tsakə tə nyi agi ɗa də'wa də ŋgeerənə ka putaaki,

31kaa Əntaŋfə a kaka'agi tə nyi acii ənjitə pooshi agi nə'unə də Yahudiya. Ɗamə də'wa əsə, kaa ənji nə'unə də Urusaliima a luu gazhi'waanaaki ka tii də bəra'itə cii.

32Maɗa kə ɗii ha'ə, maɗa kə luuvə Əntaŋfə, ka dzənə nə nyi ka əpisəkə aahadoonə də mooɗasəka.

33Wa Əntaŋfə Əndə vii ndzaanə jamə a ndzaa doonə patə. Aamiina.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Rooma 16

1Ŋga'ə ka nyi una shii tə cikəŋushi'inaamə Fibi. Ma kya, agi tsakənə nə ki tə ənji nə'unə asəkə Ikəliisiya ŋga Kəŋkəraya.

2Madə kə mbu'i ki aa hoonə, luumə tə ki agi ləmə ŋga Slandanaamə, makə sətə dəɓee ənji ŋga Əntaŋfə a ɗa. Viimə ka ki sətə dəɓee kya upaa acii unə. Acii ma kya, kə cakə ki ənji laŋə patə da i nyi.

3Agi nəhəpaanə nə nyi tə i Pərisəkila da Akila. Ma təya, guvii-slənaaki agi slənə ŋga Yeesu Aləmasiihu nə tii.

4Kə vigi tii əpinatii ka putaaki. Kə kuyirii nyi tə tii ka shaŋə. Əntaa wata nyi daanəki kuyirii tə tii, amma patə da i Ikəliisiyanyinə ŋga ənjitə əntaa Yahudiinə.

5Agi nəhəpaanə nə nyi əsə tə ənji nə'uutə ca dza də nə gatii asii. Agi nəhəpaanə nə nyi tə kadəshinaaki Ipiyaneeta. Ci nə təkəŋwanə ŋga əndətə 'watəgi vii gooŋga ka Aləmasiihu anə hanyinə ŋga Asiya patə.

6Agi nəhəpaanə nə nyi tə Mariyaama. Ma kya, kə slənyi ki də gazhi'waanə ka putə goonə.

7Agi nəhəpaanə nə nyi əsə tə i Andəroonika da Jooniya. Yahudiinə nə tii makə naaki, asəkə furəshina rəŋwə njiinə da tii. Kə shii masləkee ənji tə tii patə. Tii əsə 'watəgi ka nyi ndzaanə ka ənji nə'unə.

8Agi nəhəpaanə nə nyi tə Ampiliyaatu kadəshinaaki agi gəshinə da Slandana.

9Agi nəhəpaanə nə nyi əsə tə Urəbaanusə guva-slənə gaamə agi slənə ka Aləmasiihu da tə guvaki Sətakayasə.

10Agi nəhəpaanə nə nyi əsə tə Apeeləsə, waatoo əndətə ndzaa gooŋgaanaakii ka tanyi. Agi nəhəpaanə nə nyi əsə tə ənji yi ŋga Arisətoobulusə.

11Agi nəhəpaanə nə nyi tə Heeroodiyanə; Yahuda nə ci makə naaki. Agi nəhəpaanə nə nyi tə ənji nə'unə agi ənji yi ŋga Narəsiisa.

12Agi nəhəpaanə nə nyi tə i Tərifeena da Tərifoosa. Agi slənə nə tii ka Slandana. Agi nəhəpaanə nə nyi tə guvaki Peerəsisə. Ma kya, kə slənyi ki ka Slandanə ka shaŋə.

13Agi nəhəpaanə nə nyi tə Rufusə matadə əndə slənə ka Slandana da tə məci. Ma kya, kə hadii ki də nyi makə uuzənatə ŋga səkətə.

14Agi nəhəpaanə nə nyi tə i Asayinəkərita da Fəleegənə da Heerəməsə da Patərooba da Heerəma da patənə ŋga hara ənji nə'unə ətə dii tii ka hakii.

15Agi nəhəpaanə nə nyi tə Filəloogusə da Juliya da tə i Neeriya da cikəŋuci da tə Oolimpa da patənə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə ətə dii tii ka hakii.

16Nəəhəpaaməshinə də uudəna. Agi nəhəpaanə nə patənə ŋga Ikəliisiyanyinə ŋga Aləmasiihu tuunə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ndzəkəŋushi'inəkya, agi kədiinə nə nyi acii unə, koona kavə ginə ka ənjitə ca kira təəkəshinə aahada ənja, təya gwazee ka vii gooŋga ŋga ənja. Ma təya, agi ɗanə nə tii daawaanə da dzəgunəətə shuuna liwə. Ma ɗanuunə, ndzaamə səgoonə tsaŋə ahadatii.

18Ma tsarə ŋga ənjitsə ca ɗa ha'ə, əntaa tə Aləmasiihu Slandanaamə ci təya paslə, amma tə shishinətii satii. Agi ɗanə nə tii dagwa waɓənə kaa təya shii gəpənə də ənjitə pooshi paaratəgi də waɓənə ŋga Əntaŋfə.

19Ma unə, pooshi əndətə pooshi fii makə sətə cuuna nə'utə Ɲunyi Habara. Aciikii cii kya ɗa maŋushinə duunə. Ɲga'ə ka nyi koona ndzaanə macicirəkii agyanə dagwa uushi. Ma agi bwaya uushi əsə, goona ka waɓənə aagikii.

20Ma Əntaŋfə Əndə vii ndzaanə jamə, kədəhə nə ci ka ləgəɗəginə tə Seetanə atsaa səɗuunə. Wa Slandanaamə Yeesu a ɗa koonə pwapoonə.

21Agi nəhəpaanə nə Timooti guva-slənaaki tuunə. Ha'ə nə Loosiya da Jasoonə da Soosipata əsə. Ma təya, Yahudiinə nə tii makə naaki.

22Nyi Təəsiya nyaahə ləkaləkatəna. Agi nəhəpaanə nə nyi tuunə naaki agi ləmə ŋga Slandana.

23Ma əndənə ɗii nyi gakii asii, waatoo Gayusə, agi nəhəpaanə nə ci tuunə. Gakii asii əsə nə Ikəliisiya ka dza də na. Agi nəhəpaanə nə i Irasəta, əndə kəsə pəritya ŋga vəranə, da ndzəkəŋushi'inaamə Kwaratusə tuunə əsə.

[24Wa Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə patə. Aamiina.]

25Ɗuunətaamə tə Əntaŋfə! Ci nə əndə da baawəɗa ŋga kavənə tuunə ka kəŋənə ndihə ndihə agi vii gooŋga goonə, makə sətə bii Ɲunyi Habaranə cii kya waaza agyanə Yeesu Aləmasiihu; waatoo, makə sətə bii waɓəətə sha nji ma'umbeekii fəzənyinə aarə'u aarə'u.

26Yoo, kə shigi waɓənəkii paŋgəraŋə aa babara əndzə'i dagi naahənə ŋga anabiinə makə sətə mwayi Əntaŋfə Əndə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə; kaa patənə ŋga duuniya a nee, təya vii gooŋga ka ci, təya nə'utə tə ci.

27Ma Əntaŋfə, ci rəŋwə dyaŋə, ci daanəkii nə mashii uushi'inə patə. Naakii nə ɗuunuunə dacii Yeesu Aləmasiihu ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə! Aamiina.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Koorintiya

1 Koorintiya 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki Bulusə. Kə 'wii Əntaŋfə tə nyi, makə sətə mwayi ci, kaa nya ndzaanə ka masləkee əndə ŋga Yeesu Aləmasiihu. Inə da ndzəkəŋushi'inaamə Sasətinasə

2ca nəhəpaa tuunə Ikəliisiya ŋga Əntaŋfə də Koorintiya. Ma unə, malaaɓa ənji akəŋwacii Əntaŋfə nuunə, ləɓə da Yeesu Aləmasiihu nuunə. Kə ta'i Əntaŋfə tuunə, koona ndzaanə ka ənjaakii, makə sətə ta'i ci tə patənə ŋga ənjitə ca ɗa də'wa də ləmə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu taa dama patə. Ma təya, ŋga Slandanə rəŋwə naamə da tii.

3Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə, təya vii koonə ndzaanə jamə.

4Taa guci patə agi kuyiriinə nə nyi tə Əntaŋfwaaki ka puta goonə, putə ŋga ɗa pwapoonaakii koonə dashi Yeesu Aləmasiihu.

5Acii dagi ləɓənə goonə da Aləmasiihu ndzaa unə mawahənyinə agi waɓənə goonə da agi shiinə goonə.

6Ma waɓəətə shuuna fii agyanə Aləmasiihu, kə əji waɓənəkii slərəginə a ədzəmuunə.

7Acii ha'ə, ma agi uushi'iitə ci Əntaŋfə a vii ka ənja, pooshi ətə ətee unə taa rəŋwə, makə ɗii ci agi gəranə nuunə ənyanə ŋga Yeesu Aləmasiihu.

8Ci kavə tuunə ka kəŋaanənə ndihə ndihə ca'ə ka muudinə, koona shii ndzaanə yadə idəpaa uushi ashuunə saa'itə nə Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ənya.

9Ma Əntaŋfə, əndə gooŋga nə ci, ci 'wii tuunə koona ləɓə da Uuzənaakii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

10Yoo, ndzəkəŋushi'inəkya, agi kədiinə nə nyi acii unə də ləmə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu koona ndzaanə ka ma rəŋwə, acii ga təəkəshinə a shigərə aahadoonə; wa sətə a ədzəmuunə a ndzaanə uushi rəŋwə, una waɓə ka ma rəŋwə.

11Ndzəkəŋushi'inəkya, ma bii nyi ətsə ha'ə, acii kə shi hara ənji yi ŋga Kaləwi ka baginə ka nyi paŋgəraŋə oo'i, tə'i mabizhinə ahadoonə.

12Waatoo, taa wu ahadoonə, agi banə nə ci, tə Bulusə cii kəya nə'u, əndə'i əndə əŋki ci, tə Apoolasə cii kəya nə'u. Əŋki əndə'i əndə, tə Keefasə cii kəya nə'u. Ma əndə'i əndə əsə, əŋki ci, tə Aləmasiihu cii kəya nə'u.

13Ya saŋə matəkəkii nə Aləmasiihu kwa? anii tə Bulusə saŋə gwa'avə ənji ka putə goona? Ya saa'itə ɗii ənji koonə bapətisəma saŋa, agi ləmə ŋga Bulusə kwa?

14Kə kuyirii nyi tə Əntaŋfə, makə pooshi nyi ɗii koonə bapətisəma, maɗaamə ka i Kərisəpusə tii da Gayusə.

15Acii ha'ə, pooshi əndə banə ahadoonə oo'i, də ləməki ɗii ənji koonə bapətisəma.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Awa, kə buurətə nyi hara ənji. Kə ɗii nyi bapətisəma ka ənji yi ŋga Sətəfanu əsə. Ma daaba'ə ənjitsa, shoonə maɗa kə ɗii nyi bapətisəma ka əndə'i əndə ahadoonə ma'ə.

17Ma bii nyi ətsə ha'ə, acii əntaa ka ɗaaɗa bapətisəma sləkee Aləmasiihu ka nyi. Ma sləkee ci ka nyi, ka waaza Ɲunyi Habara. Pooshi nyi ɗii koonə dagwa ma, taa ɓaarii koonə shiinə ŋga əndə shiŋkinə. Maci ha'ə ɗii nyi, ma waɓənaaki agyanə əntənə ŋga Aləmasiihu ashi ənfwa, kaɗa pooshi ŋgeerənə davə.

18Ma habara agyanə əntənə ŋga Aləmasiihu ashi ənfwa, ma ka ənjitə zii, maɗiikə uushi nə habarakii ka tii. Amma ma amə ənə upaa luupaanə, ŋgeerənə ŋga Əntaŋfə nə habarakii kaamə.

19Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Ka saaweenə nə nyi ka hiima ŋga əndə hiima. Ka əndzəginə nə nyi shiinə ŋga ənjitə mbee ka uushi'inə.”

20Makə ha'ə ɗii ənа, iitə ɗanə ənji hiima? iitə ɗanə malimina? iitə ɗanə ənji ɗaaɗa mabizhinə ŋga zamanana? Kə ɓaarii Əntaŋfə paŋgəraŋə oo'i, maɗiikə uushi nə shiinə ŋga əndə shiŋkinə akəŋwaciikii.

21Acii ma Əntaŋfə, əndə hiima nə ci. Paa ci bwasee ka ənji shiŋkinə a shii tə ci dagi shiinatii satii. Amma ma habaranə ciina waaza, ətə cii təya ba maɗiikə uushi, dadavə kaɗeesəkə ka ci luupaanəkii tə ənjitə vii ka ci gooŋga.

22Ma Yahudiinə, kə mwayi tii neenə ka sə ŋga hurəshishinə zəku'i taabu'u viinə tii gooŋga. Ma hara slikərənə əsə, kə mwayi tii upaa shiinə zəku'i.

23Amma ma inə, ma habaranə ciina baaba, agyanə Aləmasiihu ətə shi təya gwa'avə aashi ənfwə ciina waɓə. Kə ɓiipaa səkə ka Yahudiinə nə habarakii. Ma hara slikərənə əsə, maɗiikə uushi ci təya nee ka habarakii.

24Amma ma ənjitə 'wii Əntaŋfə tə tii, Yahudiinə da hara slikərənə patə, Aləmasiihu nə habarakii. Ci ɓaarii baawəɗa ŋga Əntaŋfə da shiinə ŋga Əntaŋfə.

25Acii ma slənə ŋga Əntaŋfə ənə ci ənjə a nee makə maɗiikə uushi, kə palee ka hiima ŋga əndə shiŋkinə. Ma raara'anə ŋga Əntaŋfə əsə, tə'i ci da ŋgeerənə palee ka ŋgeerənə ŋga əndə shiŋkinə.

26Ndzəkəŋushi'inəkya, buurətəmə makə sətə njuunə saa'itə 'wii Əntaŋfə tuunə. Ma ənjitə ci ənji shiŋkinə a nee ka tii mafyarakii, pooshi tii laŋə ahadoonə. Ha'ə nə madiigərə ənji, ənji məghərəvənə əsə, pooshi tii laŋə ahadoonə.

27Amma tə uushi'iitə ci ənji duuniya a nee maɗiikəkii ta'i Əntaŋfə. Ma ɗii ci ha'ə, kaa ca ɗavə də ayinə ka mafyara ənja. Kə ta'i ci sətə maraara'əkii əsə, kaa ca ɗavə də ayinə ka ənji ŋgeerənə.

28Ha'ə əsə kə ta'i ci tə sətə geegi ənji duuniya mbəfə, təya bərapaa, ca ndzaanə mazaɓə uushi akəŋwaciitii, kaa ca shii zamagi də sətə ci təya nee makə matahu uushi.

29Acii ha'ə, pooshi əndə da rəgwa ŋga ɗuunətə naakii nə akəŋwacii Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Əntaŋfə kavə tuunə koona ndzaanə ləɓə da Yeesu Aləmasiihu. Ci kavə tə Aləmasiihu əsə, kaa ca dzəgunətə kaamə shiinə. Yeesu Aləmasiihu ɗeegi kaamə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə. Daciikii ndzaa amə ka ənji ŋga Əntaŋfə, ci pərapaa taamə əsə.

31Makə sətə ɗii manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Ma əndətə ca moo dəlaginə, wa ca dəlagi də Slandana tanə.”

1 Koorintiya 2

1Ndzəkəŋushi'inəkya, ma saa'itə shi nya gi ka waɓənə koonə agyanə ma'umbee uushi ŋga Əntaŋfə, pooshi nyi ɓaarii koonə mbee ka waɓənə, pooshi nyi ɓaarii oo'i, kə shii nyi uushi'inə əsə.

2Acii ma saa'itə nyi ahadoonə, pooshi uushi kavə nyi aakəŋwaciiki maɗaamə Yeesu Aləmasiihu. Ma palee maa, əntənaakii ashi ənfwa.

3Ma saa'itə nyi ahadoonə, raara'ə nji nyi. Kə digə ədzəməki acii ŋgwalənə.

4Ma agi dzəgunənaaki da waɓənaaki koonə, pooshi nyi ɓaarii koonə mbee ka waɓənə taa ɓaarə koonə shiinə ŋga əndə shiŋkinə. Amma Ma'yanə ŋga Əntaŋfə da ŋgeerənaakii ɓaarəgi koonə oo'i, gooŋga tanyi nə uushi'iitsə fii unə amaki.

5Acii ha'ə, əntaa shiinə ŋga əndə shiŋkinə kavə tuunə ka vii gooŋga, amma ŋgeerənə ŋga Əntaŋfə kavə tuunə.

6Yoo, patə da ha'ə, shiinə ciina baaba ka ənjitə haɗatəgi Ma'yanə ŋga Əntaŋfə də mooɗəfətii. Amma ma shiinəkii, əntaa ŋga duuniyana, əntaa ŋga meeminə ŋga duuniyana əsə. Acii ma təya, ka uudəginə nə ŋgeerənatii pii pii.

7Ma shiinə ənə ciina waɓə agyanəkii, ma'umbee shiinə ŋga Əntaŋfə nə ci. Kə shi ca umbee acii əndə shiŋkinə. Daga ci ma'ə matagamə duuniya, kə ɗii ci aniya ŋga ɓaarii kaamə shiitsa, kaama shii mbee ka ndzaanə agi ɗuunuunaakii.

8Ma shiitsa, pooshi meeminə ŋga duuniyanə paaratəgi. Maci kə paaratəgi tii, kaɗa pooshi tii gwa'avə tə Slandana aashi ənfwa. Ma ca, əndə məghərəvənə nə ci.

9Ma ətsa, kə ɗii ha'ə makə sətə shi ənjə a nyaahə aasəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Uushi'iitə ma'ə əndə shiŋkinə maneemə, taa fanə, da sətə pooshi əndə sha kii hiima agyanəkii, ci nə tantanyitə sətə ɗəkəpaa Əntaŋfə ka ənjitə uu'i tə ci.”

10Kaamə ɓaarəgi Əntaŋfə ma'umbee səkii dacii Ma'yanaakii. Acii ma Ma'yanə ŋga Əntaŋfə, agi neenə nə ci ka patənə ŋga uushi'iinə furəŋə. Hiima ŋga Əntaŋfə maa, agi neenə nə ci.

11Pooshi əndə ca shii hiima ŋga əndə, maɗaamə ma'yanə ŋga əndəkii ci daanəkii. Ha'ə əsə ɗii nə Əntaŋfə, pooshi əndə ca shii hiimaakii, maɗaamə Ma'yanaakii saakii.

12Ma Ma'yaanə a ədzəmaamə, əntaa ŋga duuniya, amma Əntaŋfə sləkee kaamə ka Ma'yanəkii, kaama shii paaratəgi də patənə ŋga uushi'iitə vii ci kaamə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ma uushi'iitsə ciina baaba ka ənja, əntaa shiinə ŋga ənji shiŋkinə, amma Malaaɓa Ma'yanə vii keenə shiinəkii, ina baaba ka ənja, waatoo, ka ənjitə da Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a ədzəmətii.

14Ma əndətə yadə Ma'yanəkii a ədzəməkii, pooshi ci ka upaa uushi'iitə ci Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a vii. Paa ci ka paaratəgi də uushi'iitsa, madiikə uushi nə ci akəŋwaciikii, acii see Ma'yanə ŋga Əntaŋfə tanə nə kavə əndə ka paaratəgi də uushi'iitsa.

15Ma əndətə da Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a ədzəməkii, ci nəndə paaratəginə də uushi'iitsə patə. Amma pooshi ənji duuniya ka paaratəgi də sətə cii kəya ɗa.

16Makə sətə bii malaaɓa ləkaləkatə, oo'i, “Wu saŋə shii hiima ŋga Slandanə bahə ka ka ci hiima?” Amma ma amə, tə'i amə da Ma'yanə ŋga Aləmasiihu.

1 Koorintiya 3

1Ndzəkəŋushi'inəkya, ma nyi ka naaki na, paa nyi waɓi koonə makə sətə ci ənjə a waɓə ka ənjitə da Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a ədzəmətii. Amma kə waɓi nyi koonə makə sətə ci ənjə a waɓə ka ənji ŋga duuniya. Acii ma'ə unə makə mbərəzhinyinə agi nə'unə tə Aləmasiihu.

2'Wanə vii nyi koonə, əntaa ɗafəna, acii ma'ə unə mambu'umə bahə adə ɗafəna. Taa ŋga ənə maa, ma'ə unə mambu'umə bahə adənə.

3Acii ca'ə əndzə'i pooshi kama kamaanə ŋga ndzaanə goonə da ŋga ənji duuniya. Ma unə, ma'ə sərəha ahadoonə, ma'ə mbəəzənə ahadoonə əsə. Ətsə ɓaarii paŋgəraŋə oo'i, ənji ŋga duuniyanə nuunə, pooshi kama kamaanə ŋga ndzaanə goonə da hara ənji saakii.

4Ya saŋə madə bii əndə oo'i, tə Bulusə cii kəya nə'wa, əndə'i əndə əsə əŋki ci, tə Apoolasə cii kəya nə'wa, əntaa mbərə mbərə nə ndzaanə goonə da ənji duuniya ətsə kwa?

5Wu saŋə nə Apoolasə? Wu saŋə nə Bulusa? Ma inə, ənji slənə ŋga Əntaŋfə niinə tanə. Dagi slənəkii vii unə gooŋga. Inə patə agi slənə niinə ahadoonə makə sətə bii Əntaŋfə keenə ɗanə.

6Ma nyi, slikərənə ləgii nyi. Apoolasə əgi ma'inə aatsakii. Amma Əntaŋfə gərətə.

7Ma əndə ləganə da əndə əgə ma'inə aatsakii, əntaa magadə uushi nə tii. Əntaŋfə nə magadə uushi, acii ci ɗəvətə, ci gərətə əsə.

8Pooshi kama kamaanə ahada əndətə ləgii da əndətə əgi ma'inə. Taa wu patə, ka luunə nə ci shikwakii.

9Acii ma inə, guvii-slənənyinə ŋga Əntaŋfə niinə. Ma unə əsə, rə ŋga Əntaŋfə nuunə. Makə maghənə ha ŋga Əntaŋfə nuunə əsə.

10Ma Əntaŋfə, də pwapoonaakii vii ci ka nyi baawəɗa ŋga ɗa də sləna. Kə ndzaa nyi makə ŋga əndətə mbee ka ghənə kuva. Kə mbukəpaa nyi kuvə ŋga'ə. Əndə'i əndə a shi

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ka kanə aagyanəkii. Taa wu patə, wa ca ŋgərətə haŋkalaakii ŋga'ə, kaa ca ka aagyanə kuvətsa.

11Kə uugi mbukə kuvə ndzaanə, waatoo, Yeesu Aləmasiihu. Pooshi mbukə əndə'i ma'ə.

12See kanə aanəkii. Ma hara ənja, ka kanə nə tii də əndzənə, taa də hara tibisa, taa də faariinə ətə da məghərəvənə. Hara ənji əsə, ka kanə nə tii də ənfuginə, taa də ndzaɗa, taa də uuŋkinə.

13Kadə nə slənə ŋga taa wu a ɓaarəgi naakii na, uusəratə nə Əntaŋfə a ɗa gəŋwanə. Uusərakii nə gunə a təɓətə slənəkii, ca ɓaarəgi paŋgəraŋə tə slənə ŋga taa wu patə.

14Maɗa ma kaatə kii əndə aagyanə mambukya kuva, tə'i ŋgeerənə davə, ka upaanə nə əndəkii shikwa.

15Amma maɗa kə ətsagi slənə ŋga əndə agi gunə, ka əteenə nə ci ka shikwakii. Ma ci də naakii na, ka mbərəɗənə nə ci makə əndətə mbərə'ya ŋgahə agi gunə.

16Ya saŋə kə shii unə oo'i yi ŋga Əntaŋfə nuunə nii? Ya saŋə kə shii unə oo'i, də naakii nə Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a ədzəmuunə nii?

17Taa wu patə saawee ka yi ŋga Əntaŋfə, ka saaweenə nə Əntaŋfə ka ci naakii əsə. Acii ma yi ŋga Əntaŋfə, malaaɓakii. Unə də noonə nə boo, nə yaakii.

18Ga taa wu agyuunə a ha'u də naakii na. Maɗa tə'i əndə ahadoonə ca hiima oo'i, tə'i ci da shiinə agi duuniyana, wa ca bwasee ka hiimatsa, ca həətəpaa naakii na, ca ndzaa ka əndətə pooshi shii taa mi, kaa ca shii ndzaanə ka əndətə shii uushi tanyi.

19Acii ma sətə ci ənji duuniyanə a nee makə shiinə, ɗiikənə nə ci akəŋwacii Əntaŋfə. Makə sətə ɗii manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Də fyaranə ŋga mafyara ənji kəsənə Əntaŋfə tə tii.”

20Tə'i manaahəkii əsə ətə bii, “Kə shii Slandanə oo'i, ma hiima ŋga mafyara ənja, uushi zaɓə.”

21Ci ɗii cii kya ba koonə, ga taa wu a haŋətə naakii nə putə ŋga slənə ŋga əndə shiŋkinə. Acii noonə nə uushi'inə patə.

22Taa Bulusə, taa Apoolasə, taa Keefasə, taa duuniya, taa əpinə, taa əntənə, taa əndzə'ya, taa aakəŋwa, patə noonə.

23Ma unə əsa, ŋga Aləmasiihu nuunə. Aləmasiihu naakii əsə, ŋga Əntaŋfə nə ci.

1 Koorintiya 4

1Ŋga'ə ka nyi ka ənjə a shii oo'i, ma inə, ənji slənə ka Aləmasiihu niinə. Aacii inə ba'avə Əntaŋfə ma'umbee uushi'iinaakii, keena baaba ka ənja.

2Ma tsarə ŋga əndə slənətsa, kə dəɓee ca slənə slənaakii də gooŋgaanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Taa mi patə hiimii unə agyanəki, hara ənji ka ɓəzənə nə tii səkə də nyi, hara ənji əsə ka dəlanə nə tii də nyi, amma ma nyi, paa nyi ka neenə makə uushi. Nyi ka naaki nə maa, paa nyi ka lagi gəŋwanə ŋga naaki nə taa kə slənyi nyi ŋga'ə taa pooshi.

4Taa ŋgahi paa nyi shii hatə kulii nyi davə, patə da ha'ə əntaa nyi nə lagi gəŋwanə ŋga naaki nə oo'i, pooshi uushi ashiki. Əntaŋfə na lagi ka nyi gəŋwanə.

5Acii ha'ə, pooshi diɓə una lagi gəŋwanə agyanə ənji daga saa'ikii ma'ə mambu'yamə, waatoo daga Slandanə ma'ə mashimə. Ma ca, ci na ŋgiragi tə uushi'iitə ma'umbeekii agi təkunə ka ɓərənə. Ca ɓaarəgi paŋgəraŋə tə hiimatə a ədzəmə ənda. Ma uusərakii, ka dəlanə nə Əntaŋfə də taa wu patə makə sətə dəɓee ka ci.

6Ndzəkəŋushi'inəkya, ma waɓi nyi uushi'iitsə patə agyaniinə da Apoolasə, kaa ca shii tsakənə tuunə, una nə'u dərəpə geenə, acii goona piitəgi sətə nyaahə ənji asəkə malaaɓa ləkaləkatə, goona haŋətə noonə na putə ŋga əndə rəŋwə, una bərapaa əndə'i ənda.

7Ya ha, wu saŋə ɗuunətə tə ha? Ya saŋə əntaa Əntaŋfə vii ka hə patənə ŋga uushi'inə aciiku kwa? Maɗa viina, ka mi ɗii cii kwa haŋətə naaku nə, ha ɗatə makə də ŋgeeriiku upaa ha?

8Ya saŋə kə uugi unə upaa patənə ŋga sətə dəɓee una upaa kwa? Kə uugi unə ɗaginə ka mawahənyinə kwa? Taa ŋgahi əntaa meeminə nuunə saŋa, kə ɗii unə ŋwaŋuunə kwa? Kə mwayi nyi una ɗa ŋwaŋuunə, kaama shi zəmə ŋwaŋuunə patə.

9Ma cii kya nee naaki, kə geegi Əntaŋfə keenə mbəfə, inə masləkee ənja. Ma inə, makə ŋga ənjitə lagi ənji ka tii gəŋwanə ŋga ɓələnə tə tii niinə, inə kəŋaanə akəŋwacii patənə ŋga duuniya. Malaa'ikanyinə da patənə ŋga ənji shiŋkinə a tsaamə tiinə, ina əntə.

10Ma inə, makə maɗiikə ənji niinə putə ŋga Aləmasiihu. Ya saŋə mafyarakii nuunə agi ləɓənə goonə da Aləmasiihu kwa? Pooshi ŋgeerənə ashiinə. Ya unə noona, tə'i ŋgeerənə ashuunə kwa? Kə bərapaa ənji tiinə. Ya unə noona, kə ɗuunətə ənji tuunə kwa?

11Dəŋə ənshinə agi maɗəfənə da meegiirənə niinə, dəgəjinə patə nə kəjeerənə geenə, agi fəəslənə nə ənji tiinə, pooshi yi geenə əsə.

12Də ciiniinə ciina slənə makə a əntəgiinə. Maɗa kə dzaanii ənji tiinə, agi ɗanə niinə ka tii barəkaanə. Maɗa ciɓee ənji keenə, agi sə'watənə niinə.

13Maɗa waɓi əndə bwaya uushi aashiinə, də ŋunyi waɓənə jikə niinə ka ci. Kə ənəpaa inə ka gərədzəkə ŋga duuniya. Ca'ə əndzə'i ma'ajijinəkii niinə akəŋwacii duuniya.

14Ma nyaahə nyi koonə ətsa, əntaa ka ɗavə də ayinə koonə, amma kaa nya shii paaratəginə koonə, makə moodə manjeevənaaki.

15Taa kə upaa unə ənji dzəgunətə koonə waɓənə ŋga Aləmasiihu saɓakə, rəŋwə nə dəsənuunə. Nyi ndzaanə ka dəsənuunə agi ləɓənə gaamə da Yeesu Aləmasiihu saa'itə kirə nyi koonə Ɗunyi Habara.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Aciikii wanyinə ka kədiinə acii unə koona nə'u dərəpaaki.

17Putakii ha'ə, wanyinə ka sləkeenə koonə ka Timooti. Ma ca, kaɗashinaaki nə ci, uuzənaaki əndə gooŋga putə ŋga Slandana. Ci na dzə ka buurətə koonə ndzaanaaki agi ləɓəənə ləɓiinə da Aləmasiihu. Ca ɓaarii koonə sənə cii kya dzəgunə ka ənji taa asəkə ŋgutə Ikəliisiya taa da patə.

18Ma hara ənji ahadoonə, kə haŋətə tii natii na. Ma nə tii ka nəhənə, paa nyi ka ənənə ka tsaamətənə tuunə ma'ə.

19Amma maɗa kə luuvə Slandana, ka dzənə nə nyi aahoonə kədəhə. Maɗa kə gi nyi, ka neenə nə nyi ka baawəɗatə marii ənjitsə ca haŋətə natii na, əntaa wata waɓənatii.

20Acii ma ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, paa ci ka ɓaarə naakii nə də waɓənə, amma də baawəɗa ɓaarənəkii naakii na.

21Gəɗə ŋgutə saŋə koona? A dzə nyi da i uu'yanə nii, anii a banee nyi ka ədzəməki, nya dzə ka ɓaariinə koonə makə sətə uu'i nyi tuuna?

1 Koorintiya 5

1Kə fii nyi, tə'i hara ənji ca alə hiinə ahadoonə. Ma tsarə ŋga aləhiitsə maa, taa ahada ənji faara, pooshi tsarəkii ka ɗanə. Ma bii nyi ətsə ha'ə, acii kə fii nyi, tə'i əndə ca baa də minə ŋga dii.

2Makə ha'ə ətsa, ka mi cuuna haŋətə noonə nə ɗii? Ma dəɓee, maɓətəsəkə ɗa nuunə. Ma əndətsə slənyi sətsə ahadoonə, kə dəɓee ənjə a laakəgi tə ci ahadoonə.

3Taa ŋgahi pooshi nyi gatə ahadoonə, patə da ha'ə, davə ahadoonə nə mooɗəfəki. Acii ha'ə, agi ləmə ŋga Slandanaamə Yeesu kə lagi nyi gəŋwanə agyanə əndətsə ɗii tsarə slənətsa. Ma ɗanuunə, dzatəmə də nə. Ma'yanaaki maa, ka ndzaanə nə ci ahadoonə. Ɲgərəmə əndətsə də baawəɗa ŋga Slandanaamə Yeesu,

5una kavə tə ci aacii Seetanə kaa shishinəkii a zagi dza'ə. Ma əpinaakii əsə, ca shii upaa luupaanə uusəra ŋga ənyanə ŋga Slandanaamə Yeesu.

6Pooshi dəɓee una haŋətə noonə nə makə sətsə cuuna ɗa. Kə shii unə waɓənə ətə ci ənjə a ba, “Burəŋanə gi'u ca aslətə mahwaɗə əmpunə.”

7Fəɗəgimə lee tə iirə burəŋaatsa ahadoona, waatoo 'waslyakəənə goonə, koona shii ndzaanə makə mahwaɗə əmpunə yadə burəŋanə agikəya. Weewee ma unə, malaaɓakii nuunə, acii kə əŋki Aləmasiihu ka puta gaamə. Ma ca, makə bagatə ŋgirə ənji ka ɗa də sataka ka Əntaŋfə agi kumənə ŋga Pasəka nə ci.

8Acii ha'ə, gaama ɗa kumənə gaamə də buroditə ɗii ənji də iirə burəŋanə ŋga 'waslyakəənə da bwaya bwayaanə. Amma ɗaamə kumənə gaamə agi laaɓanə da gooŋgaanə, makə sətə ɗii buroodi ətə yadə burəŋanə agikii malaaɓakii.

9Ma asəkə ləkaləkataaki ŋga təkəŋwanə, kə nyaahə nyi koonə oo'i, goona ndzaanə da ənjitə ca aləhiinə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ma waɓi nyi koonə ha'ə, əntaa agyanə əɲjitə mashiimə tə Əntaŋfə waɓi nyi, acii ma təya, tə'i əɲji aləhiinə ahadatii, tə'i əɲji moo uushi ŋga hara əɲji, tə'i mahiirənə, tə'i əɲji paslə uuləminə əsə. Makə ɗii ci ganə asəkə duuniya nə tii, pooshi rəgwa ŋga təkee ka noonə nə da tii.

11Amma ma waɓi nyi koonə ha'ə, agyanə əndətə ca ba oo'i, əndə nə'unə nə ci, asee agi aləhiinə nə ci, taa moo uushi ŋga əndə'i ənda, taa paslə uuləminə, taa jaarakənə aashi əndə'i ənda, taa əndətə ŋgirə sa ənvwə tə ci, taa hərənə. Ma tsarə ŋga əndə nə'uutsa, goona adə asəkə kəŋwə rəŋwə da ci shaŋə.

12Ma əɲjitə əntaa əɲji nə'unə nə tii, pooshi nyi da baawəɗa ŋga lagi gəŋwanə agyanətii. Agyanə əɲji nə'unə makə noonə lagi nuunə gəŋwanə.

13Makə sətə ɗii manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Lakəgimə məzə ənda ahadoonə.” Ma əɲjitə əntaa əɲji nə'unə nə tii, Əntaŋfə ci saakii na la ka tii gəŋwanə.

1 Koorintiya 6

1Maɗa tə'i əndə nə'unə da wula ŋga əndə'i əndə nə'unə makə ci, iitə saŋə bwaseenəkii ka əɲji ŋga Əntaŋfə, ca kərə wulakii aakəŋwacii əɲjitə pooshi shii tə Əntaŋfwa?

2Ya saŋə pooshi unə shii oo'i, əɲji ŋga Əntaŋfə na la gəŋwanə ka əɲji duuniya kwa? Maɗa unə na la gəŋwanə ka əɲji duuniya, aa pooshi unə mbu'i bahə lagi gəŋwanə ŋga uuji uushi'iinə kwa?

3Mashiimuunə saŋə oo'i, amə na la gəŋwanə ka malaa'ikanyinə kwa? Sakwa uushi'inə ŋga duuniya ɗii?

4Makə ha'ə na ɗa saŋa, maɗa shigi mabizhinə ahadoonə, ka mi cuuna dzə ka kərə wulakii aakəŋwacii əɲjitə pooshi agi nə'una?

5Agi ɗanə nuunə ayinə ka noonə na. Iitiitə daa pooshi mashii əndə taa rəŋwə ahadoonə bahə haɗatəgi də mabizhinə ahadoonə əɲji nə'una?

6Wata maɗanə nə əndə nə'unə, ca dzə ka kərə wula ŋga əndə nə'unə makə ci aakəŋwacii gəŋwanə, əɲjitə mashiimə tə Əntaŋfə ca dzə ka la ka ci gəŋwanəkii.

7Makə kə kiiruunəshinə aakəŋwacii gəŋwanə, kə kulii unə ətsa. Ma dəɓee, maɗa kə ɓəzee əndə ka səkuunə, sə'watəmə. Maɗa kə ali əndə rəgwa ŋga əgənə tuunə, bwaseemə ka ci. Gəɗə ci acii kərə əndə aakəŋwacii gəŋwanə.

8Amma ma unə, pooshi unə agi ɗanə ha'ə. Acii unə də noonə nə maa, agi ɓaazee nuunə ka səkuunə ahadoonə səgoonə, una həərəshi əsə. Ahadoonə ndzəkəŋushi'inə əɲji nə'unə maa, agi ɗanə nə tsarə ŋga ətsa!

9Ya saŋə pooshi unə shii oo'i, pooshi bwaya əɲji ka upaa dəmənə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə kwa? Goona ha'u də noonə nə zaɓə. Ma əɲji ɗa bwaya ndzaanə, taa əɲji paslə uuləminə, taa ma'aləhiinyinə, taa əɲjitə ca baa da ŋguyirənə makə tii,

10taa mahiirənə, taa əɲji moo uushi ŋga əndə'i ənda, taa əɲjitə ci ənvwə a ɗa tə tii anətii, taa əɲji dzaana hara əɲji, taa əɲji luutə uushi ŋga hara əɲji, patənə ŋga əɲjitə ca

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ɗa tsarə ŋga slənətsa, pooshi tii ka upaa rəgwa ŋga dəmənə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə shaŋə.

11Ma ŋga ŋukə, ha'ə makə ətsə nji hara ənji goonə. Amma kə tifyagi Əntaŋfə koonə 'waslyakəənə goonə, ca laaɓagi tuunə dagi ləɓənə goonə da Slandanə Yeesu Aləmasiihu, dagi baawəɗa ŋga Ma'yanə ŋga Əntaŋfə gaamə əsə.

12Ka banə nə hara ənji ahadoonə oo'i, tə'i tii da rəgwa ŋga ɗa taa ŋgutə uushi. Ha'ə makə ətsa, amma əntaa uushi'inə patə ca tsakə ənda. Ma nyi, ka banə nə nyi, tə'i nyi da rəgwa ŋga slənə taa mi patə. Amma paa nyi ka bwaseenə kaa taa mi a kavə tə nyi aakəŋwa.

13Hara ənji, ka banə nə tii, ma kapaa Əntaŋfə zəma, ka səka. Ka zəmə ɗii Əntaŋfə səkə əsə. Ha'ə makə ətsa. Amma ka zamaginə nə Əntaŋfə də səkə tii da zəmə patə. Ma shishinə, pooshi Əntaŋfə ɗii kaamə tə ci ka aləhiinə. Amma, ma ɗii ci kaamə shishinə, kaama slənə ka Slandanə də ci, Slandanə a tsakə tə shishinaamə əsə.

14Makə sətə maɗee Əntaŋfə ka Slandana agi maməətə ənja, ha'ə nii kəya maɗee kaamə də baawəɗaakii əsə.

15Kə shii unə, ma shishinuunə, purəŋanə ŋga shishinə ŋga Aləmasiihu nə ci. Ya ənə, kə dəɓee əndə a ŋgərə purəŋanə ŋga shishinə ŋga Aləmasiihu, ca gəŋutəgi da ŋga badawa ŋga minə nii? Pooshi ka ɗanə shaŋə!

16Ya saŋə pooshi unə shii oo'i, ma əndətə ŋgirə shishinəkii, ca gəŋutəgi da ŋga badawa ŋga mina, kə ndzaa tii shishinə rəŋwə kwa? Acii tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Tii bəra'i, ka ndzaanə nə tii shishinə rəŋwə.”

17Amma ma əndətə gəŋutə də naakii nə da Slandana, kə ndzaa ci malaaɓakii də Ma'yanaakii.

18Makə ɗii ha'ə, bwaseemə ka aləhiinə. Patənə ŋga hara 'waslyakəənə, pooshi ka uree ka shishinə ŋga ənda. Amma ma aləhiinə, ka patənə ŋga shishinə cii kəya ɗa 'waslyakəənə.

19Ya saŋə pooshi unə shii oo'i, yi ŋga Malaaɓa Ma'yanə nə shishinuunə kwa? Ma Malaaɓa Ma'yaatsə ashuunə, Əntaŋfə vii koonə. Əntaa noonə səgoonə nə shishinuunə, amma ŋga Əntaŋfə.

20Də uushi dzabaŋə pərii ci tuunə. Acii ha'ə, wa shishinuunə a ndzaanə malaaɓakii, koona shii vii də ɗuunuunə ka Əntaŋfə.

1 Koorintiya 7

1Yoo, wiinə jikəvənaaki agyanə waɓəənə nyaahoonə. Maɗa kə bii əndə, paa ci ka ŋgərə minə shaŋə, ci palee də ŋga'əənə.

2Amma acii goona dzəgərə aagi aləhiinə, wa ŋgurə a ŋgərə minə. Minə əsa, wa kya ŋgərə ŋgura.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Ga ŋgurə a ənslə'wa də shishinəkii ka minaakii. Ha'ə nə minə əsə, ga kya ənslə'wa də shishinətə ka ŋgurii.

4Acii ŋgurə nə slanda shishinə ŋga minə. Ha'ə nə shishinə ŋga ŋgurə əsə, minə nə slandakii.

5Goona taaŋashi də shishinuunə, madaamə unə kə luuvə ahadoonə ŋga saa'i gi'u agyanəkii, koona shii kavə nuunə ka ɗa də'wa. Ma daaba'əkii, una ənə ka guŋunə goonə makə ŋga ŋukə əsə koona mbee ka kaka'atə noonə na. Də ha'ə gatsəgi nuunə tə təɓənə ŋga Seetanə tuunə.

6Ma agi waɓəətsə bii nyi koonə, pooshi nyi bii tyasə see a ɗoonə ha'ə, amma banə tanə cii kya ba koonə.

7Ma mwayi nya, a ndzaa unə patə makə naaki. Amma taa wu patə tə'i ci da naakii viinə ətə vii Əntaŋfə ka ci pamə. Acii əndə'i ənda, ka mbeenə nə ci ka ndzaanə daanəkii, amma ma əndə'i əndə, paa ci ka mbeenə.

8Wiinə sənə cii kya ba ka ənjitə pooshi ŋgirə minə taa ŋgərə ŋgura, da ka mooryafinə. Madə kə ndzaa tii yadə ŋgərəshinə makə naaki, ci palee.

9Amma madə pooshi tii ka mbee ka kaka'agi natii na, wa təya ŋgərəshi. Gədə ci acii hənənə ŋga suuna ŋga shishinə a ədzəmətii.

10Wiinə sənə cii kya ba ka ənjitə ŋgirəshi. Əntaa banaaki, amma bariya ŋga Slandana. Ma minə, ga kya təkə da ŋgurii.

11Amma madə kə tikə tii, ga kya ŋgərə əndə'i ŋgura. Mbu'u ka ənənə nə tii ka naranə da ŋgurii. Ha'ə əsə, ga ŋgura a lakəgi minaakii.

12Wiinə sənə cii kya ba ka hara ənji nyi saaki də maki, əntaa Slandana. Madə ma minə ŋga əndə nə'unə, madə əntaa əndə nə'unə nə ki, amma kə luuvə ki ndzaanə gakii, ga ca lakəgi tə ki.

13Ha'ə nə minə əsə, madə ma ŋgurii, əntaa əndə nə'unə nə ci, amma kə luuvə ci ndzaanə da ki, ga kya alə rəgwa ŋga təkənatii.

14Ma bii nyi ha'ə, acii taa ŋgahi pooshi ŋgurii agi nə'unə, patə da ha'ə kə luuvə Əntaŋfə tə ci putə ŋga minaakii. Ha'ə nə minə əsə. Taa ŋgahi paa ki agi nə'unə, patə da ha'ə kə luuvə Əntaŋfə tə ki putə ŋga ŋgurii. Maci pooshi ha'ə, kadə pooshi manjeevənatii ka ndzaanə ka ənji ŋga Əntaŋfə. Amma putə ŋga ətsə ha'ə, kə ŋgirə Əntaŋfə tə tii ka manjeevənaakii.

15Amma madə kə mwayi minə taa ŋgura ətə pooshi agi nə'unə təkənə da əndə nə'unə, wa təya təkə. Madə kə ɗii ha'ə, pooshi əndə nə'uutsə taŋəgi bariya. Amma ka ndzaanə jamə 'wii Əntaŋfə taamə.

16Unə makinə ənji nə'unə, buurətəmə ŋga'ə. Mbu'u taa dacii unə nə ŋguyirənə goonə a upaa luupaanə. Unə ŋguyirənə ənji nə'unə əsə, buurətəmə ŋga'ə. Mbu'u taa dacii unə nə makinə goonə a upaa luupaanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ma sətə palee, wa əndə a slənə makə sətə vii Əntaŋfə ka ci baawəɗa ŋga slənənə. Wa ca ndzaanə saakii makə sətə nji ci saa'itə 'wii Əntaŋfə tə ci. Ha'ə cii kya dzəgunə ka ənji taa asəkə ŋgutə Ikəliisiya.

18Maɗa tə'i əndə ryaminii daga Əntaŋfə ma'ə ma'wamə tə ci, maɗa kə 'wii Əntaŋfə tə ci, ga ca alə əndzəgi baavə ŋga ryaminanə ashikii. Maɗa tə'i əndə əsə ətə 'wii Əntaŋfə paa ci ryaminii, wa ca ndzaanə saakii ha'ə, ga ca ryamina.

19Acii pooshi kama kamaanə ahada maryamina ənda da əndətə pooshi ryaminii akəŋwacii Əntaŋfə. Amma nə'u bariya ŋga Əntaŋfə nə uushi.

20Taa wu patə, wa ca ndzaanə makə ətə nji ci saa'itə 'wii Əntaŋfə tə ci.

21Maɗa mava nə əndə saa'itə 'wii Əntaŋfə tə ci, ga ca buurə agyanəkii. Amma maɗa kə upaa ci rəgwa ŋga ndzaanə ka dimwa, wa ca ɗa ha'ə.

22Ma bii nyi ətsa, acii ma mavatə 'wii Əntaŋfə tə ci, kə ndzaa ci ka dimwa putə ŋga ləɓənaakii da Slandana. Ha'ə nə dimwatə 'wii Əntaŋfə tə ci əsə, kə ndzaa ci ka mava ŋga Slandana.

23Də uushi dzabaŋə pərii Əntaŋfə tuunə. Goona ənyagərə də noonə nə ka maviinə ŋga ənja.

24Acii ha'ə, ndzəkəŋushi'inəkya, taa wu patə, wa ca ndzaanə akəŋwacii Əntaŋfə makə sətə 'wii Əntaŋfə tə ci.

25Ma agyanə ənjitə ma'ə matəkətəmə ŋgərəshinə əsə, wiinə sənə cii kya ba. Pooshi uushi bii Slandanə ka nyi agyanəkii, amma ka banə nə nyi koonə naaki hiima, makə ɗii ci, pwapoonə ŋga Slandanə kavə tə nyi ka ndzaanə ka əndə gooŋga.

26Ma hiimaaki, maɗa ndzaa əndə daanəkii yadə ŋgərəshinə, ci palee. Ma bii nyi ətsə ha'ə, acii tə'i ciɓənyinə laŋə ci ənjə a sa ŋga əna.

27Ma əndətə ŋgirə minə, ga ca kaaree ka miita. Ma əndətə pooshi sha təɓətə ŋgərə minə, ga ca ŋgərə.

28Amma taa ŋgahi kə bii nyi ha'ə, maɗa kə ŋgirə əndə minə, paa ci ɗii 'waslyakəənə. Maɗa ŋgirə kadəmə ŋgura əsə, paa ki ɗii 'waslyakəənə. Amma shiimə oo'i, tə'i uushi'inə laŋə ca la tə ənjitə ŋgirəshi. Ci bii nyi naaki gəɗə ndzaanə yadə ŋgərəshinə, acii ga tsarə ŋga uushi'iitə a lii tə ənda.

29Ndzəkəŋushi'inəkya, wiinə sənə cii kya moo banə koonə. Ma saa'itsa, kə uugi mbəshanə kədəhə. Acii ha'ə, ma ənjitə da makinə, wa təya ndzaanə makə pooshi makinə atsatii.

30Ma ənji tuunə, wa təya ɗa makə əntaa ka maɓətə səkə nə tii. Ma ənji ŋusənə, wa təya ɗa makə əntaa ka maŋushinə nə tii. Ma ənji ɗərə də uushi'inə əsə, wa təya ndzaanə makə pooshi sətə irə tii shi aaciitii.

31Ma ənji ɗa slənə ganə a duuniya, wa təya ndzaanə makə pooshi sə ŋga ɗanatii ganə a duuniya. Acii ma duuniyana, pooshi ma'ə laŋə kaa ca uudə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32Ŋga'ə ka nyi koona ndzaanə yadə buurə uushi'inə. Ma əndətə pooshi sha ŋgirə minə, aagi slənə ka Slandanə kavə ci naakii na. Gazhi'waanaakii patə kaa ca uuɗagi səkə ŋga Slandana.

33Amma ma əndətə ŋgirə minə, aagi slənənə ka duuniya kavə ci naakii na, kaa ca shii uuɗagi səkə ŋga minaakii.

34Acii ha'ə kə tikə hiimaakii bəra'i. Ma miitə pooshi ŋgirə ŋgura taa kadəma, kə kavə ki natə nə aagi slənə ka Slandana, kaa kya shii ndzaanə malaaɓakii camə akəŋwacii Slandana. Amma ma miitə ŋgirə ŋgura, kə kavə ki natə nə aagi slənənə ka duuniya, kaa kya shii uuɗagi də səkə ŋga ŋgurii.

35Ma bii nyi koonə ətsa, ŋga'ə ka nyi nə tsakənə tuunə, əntaa təŋanə cii kya təŋa tuunə. Acii ŋga'ə ka nyi koona slənə sətə diɓə ka rəgwakii, una vəgi noonə nə ka slənənə ka Slandanə də ədzəmə rəŋwə.

36Maɗa tə'i əndə ghə'i maɗanə, amma təya nara da maɗanaakii oo'i, paa tii ka ŋgərəshinə ma'ə, ka ɗanə ŋga'ə. Amma maɗa kə tsaamətə ŋgurii oo'i, paa ci na kaka'atə naakii na, wa ca ŋgərə tə ki makə sətə mwayi ci, paa ci ɗii 'waslyakəənə.

37Amma maa əndə ci saakii ɗii aniyaakii ŋga banə oo'i, paa ci ka ŋgərənə tə ki ma'ə, maɗa kə kaka'atə ci shishinəkii əsə, ŋga'ə nə sətə ɗii ci, wa təya ndzaanə daanətii yadə ŋgərəshinə.

38Makə ha'ə ənа, ma əndətə ŋgirə minə, kə ɗii ci ŋga'ə. Amma əndətə pooshi ŋgirə minə shaŋə palee.

39Ma miitə ma'ə ŋgurii ka əpinə, pooshi ki da rəgwa ŋga ŋgərə əndə'i. Amma maɗa kə əntəgi ŋgurii, tə'i ki da rəgwa ŋga ŋgərə ŋgurətə kaɗeesəkə ka ki, maɗa əndə nə'unə nə ci.

40Ma agi hiimaaki naaki, maɗa kə ndzaa ki satə yadə ŋgərə ŋgurə ma'ə, gəɗə ci na palee ka ki də ŋga'əənə. Ma nəhənəki, ma hiimatsə ɗii nyi, dagi Ma'yanə ŋga Əntaŋfə shigi.

1 Koorintiya 8

1Ma agyanə luutə ci ənjə a la uuraakii ka uuləminə, wiinə sənə cii kya jikəvə koonə. Kə shii amə, ma patənə gaamə, tə'i amə da shiinə. Amma ma shiitsa, ci ca kavə əndə ka haŋətə naakii na. Amma ma sətə ca tsakə ənja, uuɗəna.

2Taa wu patə ŋgirə naakii nə makə kə shii ci uushi'inə, ca'ə əndzə'i ma'ə ci mashiimə sətə dəɓee ca shii.

3Amma ma əndətə uu'i tə Əntaŋfə, kə ndzaa ci ka uuzənə ŋga Əntaŋfə ətsa.

4Ma agyanə luutə lii ənji uuraakii ka uuləminə, kə shii amə, ma uuləminə, pooshi əpinə amatii. Kə shii amə əsə, rəŋwə dyaŋə nə Əntaŋfə.

5Tə'i uushi'inə laŋə agintaŋfə taa anə hanyinə ətə ci ənjə a paslə tə tii. Taa ŋgahi tə'i tii laŋə,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6patə da ha'ə, ma kaamə, rəŋwə dyaŋə nə Əntaŋfə. Dəsənaamə nə ci. Ci tagii patənə ŋga uushi'inə, naakii naamə. Rəŋwə dyaŋə nə Slandanə əsə, waatoo Yeesu Aləmasiihu. Daciikii tagii patənə ŋga uushi'inə. Daciikii əsə ndzaa amə da əpinə amaamə.

7Amma əntaa patənə ŋga ənji shii ha'ə. Ca'ə əndzə'i tə'i hara ənji sənaavə ka tii nə haala ŋga uuləminə. Agi adənə nə tii luutə ci təya nee ka uuləminə lii ənji. Ma təya, ma'ə vii gooŋgatii maɗamə ŋgeerənə. Ma ci təya nee, makə kə ajijinətə zəməkii tə tii.

8Ma amə, kə shii amə oo'i, pooshi uushi ci zəmə a tsakə kaamə akəŋwacii Əntaŋfə shaŋə. Taɗa kə zhimaamə, pooshi uushi cii kəya tsakə kaamə. Ha'ə əsə, taɗa kə bwasee amə ka adə zəməkii, pooshi uushi cii kəya galee ashaamə.

9Ma unə ətsə shii oo'i, kə vii Əntaŋfə kaamə rəgwa ŋga adə taa ŋgutə zəma, see a ɗoonə haŋkala, acii goona ndzaa ka faara pu'unə ŋga ənjitə ma'ə vii gooŋgatii maɗamə ŋgeerənə.

10Acii ma tsarə ŋga əndətsa, maɗa kə nee ci ka hə əndətə shii uushi'inə dasə asəkə kuvə uuləma, ha adə luu ŋga uuləma, ka kavənə nə hə tə ci ka adə tsarə luukii əsə.

11Ma tsarə ŋga əndətsə ma'ə vii gooŋgaakii maɗamə ŋgeerənə, ka zanə nə ci putə ŋga shiinaaku. Ma əndətsa, ndzəkəŋu nə ci, da i ka putaakii əŋki Aləmasiihu, amma wahətsə kə kavə tə ci ka kulanə.

12Də maɗee ka ma'yanə ŋga ndzəkəŋushi'inə ətə ma'ə maɗamə ŋgeerənə agi vii gooŋgatii, cuuna ɗa 'waslyakəənə. Ma ətsa, ka Aləmasiihu cuuna ɗa.

13Acii ha'ə, maɗa luu ca kavə tə ndzəkəŋunəki kaa ca kula, paa nyi ka adə luukii ma'ə shaŋə, acii ga nya kavə tə ci ka kulanə.

1 Koorintiya 9

1Ma nyi, dimwa nə nyi, masləkee əndə ŋga Aləmasiihu nə nyi. Kə nee nyi ka Yeesu Slandanaamə də ginəki. Unə əsə nə bwatyatə upaa nyi agi slənaaki ka Slandana. Anii əntaa ha'ə?

2Taa pooshi hara ənji luuvə oo'i, masləkee əndə nə nyi, amma ma unə, kə shii unə oo'i, masləkee əndə nə nyi. Acii unə nə sətə ɓaarii oo'i, masləkee əndə nə nyi tanyi putə ŋga ləɓənə goonə da Slandanaamə.

3Wiinə sənə jikəvənəki ka ənji waɓə tə nyi.

4Ya saŋə pooshi dəɓə ənjə a vii keenə zəmə da sə ŋga sanə putə ŋga slənə geenə kwa?

5Ya saŋə pooshi nyi da rəgwa ŋga ŋgərə minə, nya palə ka wiigi'inə da i ki kwa? ina ɗa makə sətə ci i Piitaf da hara masləkee ənji da ndzəkəŋushi'inə ŋga Slandanaamə a ɗa kwa?

6Anii see inə da Barənaba saŋə nə slənənə də ciiniinə, keena shii upaa də zəmə aameena?

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Wu saŋə nə soojatə pooshi ənji agi vii ka ci shikwaakəya? Wu saŋə nə moozatə pooshi ka adə poo ŋga ənfwə gakii asəkə ra? Wu əsə nə magəratə pooshi ka sa 'wanə ŋga dabiinaakəya?

8Ma uushi'iitsə cii kya ba, əntaa də hiima ŋga əndə shiŋkinə cii kya ba. Tə'i manaahəkii maa, asəkə ləkaləkatə ŋga Muusa,

9ətə bii ca, “Goona anəgi ma ŋga la ca slənə koonə asəkə rə.” Ya əna, agyanə liinə nə Əntaŋfə ka waɓənə kwa?

10Ma ətsə patə, agyaniinə cii kəya waɓə. Puta geenə nyaahə ci ətsə ha'ə. Acii ma əndə buɗənə da əndə slənə cifanə, kə diɓə təya ka nə ŋga upaa uushi davə asəkə rə.

11Makə kə ləgaviinə koonə slikərənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə aa ədzəmuunə, əntaa madəɓəkii unə kə ki'i keenə də vii keenə sətə ciina kavə aameenə kwa?

12Makə ɗii ci kə luuvuunə vii ka hara ənji sətə dəɓee, weewee keenə dəɓee una 'watəgi vii uushi'iitsa. Taa ŋgahi ha'ə makə ətsə dəɓee una ɗa keenə, amma pooshi inə kədii koona tsakə tiinə ha'ə. Kə sə'watiinə patənə ŋga mabuurəna kaa Ɲunyi Habara agyanə Aləmasiihu a shii dzənə aakəŋwa aakəŋwa.

13Amma ga ca zaanə koonə oo'i, ma ənjitə ca slənə asəkə yi ŋga Əntaŋfə, agi sətə ci ənjə a kərə aadəvə aasii ci təya upaa zəmatii. Ha'ə əsə nə ənjitə ca slənə agyanə ha ŋga ɗa sataka. Agi sətə ɗii ənji də sataka ci təya ŋgərəgi natii zəma.

14Ha'ə əsə ɗii bii Slandanaamə, əŋki ci, ma əndətə ca ɗa slənə ŋga Ɲunyi Habara, dagikii upaanəkii zəmaakii.

15Taa ŋgahi ha'ə makə ətsa, pooshi nyi kədii acii taa wu. Ma cii kya naahə koonə ha'ə, əntaa koona vii ka nyi sətə diɓə. Gəɗə əntənə əŋki nyi acii ɗanə ha'ə makə ətsa, acii paa nyi ka uuɗənə kaa sətə cii kya dəlagi a ndzaanə ka uushi zaɓə.

16Pooshi waaza Ɲunyi Habara ka kavənə tə nyi kaa nya dəlagi, acii ma ətsa, kə ndzaa ka nyi tyasə see maa waazii nyi. Kə kulii agyanəki maɗa paa nyi waazii Ɲunyi Habara!

17Maci ma cii kya ɗa slənətsə də moonə ŋga mooɗəfəki saakii, kaɗa ka upaanə nə nyi ki'ikii. Amma slənə ŋga tyasə cii kya ɗa, acii Əntaŋfə ba'avə slənəkii aaciiki.

18Ɲgutə shikwa cii kya upana? Ma shikwaaki, waaza Ɲunyi Habara ka ənji ŋga zaɓə yadə ki'ikii. Pooshi nyi agi ləgwa sətə diɓə ənjə a vii ka nyi acii ənja.

19Ma nyi, dimwa nə nyi, əntaa mava. Patə da ha'ə, kə kavə nyi naaki nə kaa nya ndzaa ka mava, kaa nya shii upaa də ənji laŋə.

20Ma nyi ahada Yahudiinə, kə ɗii nyi makə sətə ci təya ɗa, kaa nya shii əlyatənə də tii. Ma nyi ahada ənjitə ɗii bariya anətii əsə, kə ndzaa nyi ahadatii makə da i bariya anəki nə nyi makə natii, taa ŋgahi pooshi. Amma ma ndzaa nyi ha'ə ahadatii, kaa nya shii əlyaginə də tii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ha'ə əsə, nyi ahada ənjitə pooshi shii bariya, kə ndzaa nyi ahadatii makə pooshi nyi shii bariya, kaa nya shii əlyaginə də tii. Pooshi ətsə ɓaarii makə pooshi nyi agi nə'u bariya ŋga Əntaŋfə. Acii agi nə'u bariya ŋga Aləmasiihu nə nyi.

22Weewee geegi nyi ka vii gooŋgaaki makə ma'ə maɗamə ŋgeerənə ahada ənjitə ma'ə vii gooŋgatii maɗamə ŋgeerənə, kaa nya shii əlyaginə də tii. Taa ŋgutə tsarə ŋga ndzaanə patə gi nyi ka la ənja, kə ndzaa nyi makə natii, kaa nya shii luupaa də hara ənji agitii taa də iitə patə.

23Uushi'iitsə cii kya ɗa patə, putə ŋga Ɲunyi Habara cii kya ɗa ha'ə, kaa nya shii upaa də shikwatə nə ənjə a upaa agikii da i nyi.

24Kə shii unə, ma agi laamə ŋga huyinə, ənji laŋə ca laamə, amma əndə rəŋwə tanə nə upaa shikwa. Acii ha'ə ɗamə gazhi'waanə ŋga huyinə, koona shii upaa də shikwa.

25Taa wu patə bii ka ɗanə nə ci laamə ŋga huyinə, ka haɗaginə nə ci də shishinəkii ŋga'ə, kaa shishinəkii a ndzaanə ndalə. Ma cii kəya ɗa ha'ə, kaa ca shii upaa də shikwa. Ma tsarə ŋga shikwatsə cii kəya alə, ka saawaginə. Amma ma ənə caama alə, pooshi ka saawanə shaŋə ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

26Ma nyi, gəŋə cii kya huyi ca'ə ka muudinə. Ha'ə əsə ma nyi, əntaa əndətə ca ɗa mavutə zaɓə agi məɗə nə nyi.

27Kə luuvə nyi sa taa ŋgutə tsarə ŋga ciɓa, kaa shishinəki a ndzaanə matasəkakii taa ka ŋgutə rəgwa. Ma nyi ənə ca waaza Ɲunyi Habara ka hara ənja, ma cii kya ɗa ha'ə, acii ga nya kulii a rəgwa.

1 Koorintiya 10

1Ndzəkəŋushi'inəkya, ŋga'ə ka nyi una shii sətə slənyi də dzədzəshi'inaamə saa'itə təya palə agi bilinə. Kuraɓiinə nja kaka'ə tə tii patə. Patənatii taŋəgi maɗuunə gəəra, pooshi taa mi uree ka tii.

2Patənatii upaa bapətisəma ŋga kuraɓiinə da ŋga uunəva kaa təya ndzaa ka ənji nə'unə tə Muusa.

3Patənatii əsə, kə agi tii zəmətə shi dadagyə.

4Patənatii əsə, kə sii tii ma'iitə shi dadagyə. Acii kə sii tii ma'iitə əja ashi faaratə vii Əntaŋfə ka tii. Ma faaratsə nja dzə atsatii, ci nə Aləmasiihu.

5Patə da ha'ə laŋənatii pooshi slənatii kaɗeesəkə ka Əntaŋfə. Putakii ha'ə laŋənatii, kə məətəgi tii agi bilinə.

6Ma ətsə patə, waɓənə cii kəya waɓə kaamə, acii ga bwaya uushi'inə a kaɗeesəkə kaamə makə natii.

7Goona ndzaa ka ənji paslə uuləminə makə ŋga hara ənjatii. Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Kə ndzaa ənji ka zəma, təya saasa ənvwa, təya maɗə ka uudzənə ka uuləminə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Goona aləhiinə makə ŋga hara ənjatii. Agi uusəra rəŋwə ənji dəbu'u pupusərə aji makkə zamagi Əntaŋfə də tii.

9Gaama təɓə tə Slandanaamə makə sətə ɗii hara ənjatii. Wata rəhunə a zamagi də tii dza'ə.

10Gaama ŋgəərə ma makə sətə ɗii hara ənjatii. Wata malaa'ikatə ca ɓəələ ənji a zamagi də tii.

11Ma uushi'iitsə slənyi də tii patə, waɓənə cii kəya waɓə ka ənja. Ma naahəpaa ənji əsə, ka waɓəginə kaamə, acii amə nə ənji ŋga muudinə ŋga saa'i.

12Acii ha'ə, taa wu patə nyihə makə ndihə nə ci, wa ca nəhə naakii na, acii ga ca kulii.

13Patənə ŋga təɓəətə ca la tuunə, mbərə mbərə nə ci da ətə ca la taa tə ŋgutə ənda. Amma ma Əntaŋfə, əndə gooŋga nə ci, paa ci ka luuvənə kaa təɓənə ətə palee ka ŋgeerii unə a la tuunə. Maɗa kə lii təɓənə tuunə, ka viinə nə ci koonə ŋgeerənə koona kəŋaanə ndihə, koona shii upaa rəgwa ŋga sə'watənə.

14Acii ha'ə kaɗashinyinaakya, bwaseemə ka paaslə uuləminə.

15Ma unə, ənji paaratə də uushi'inə nuunə, ka mbeenə nuunə ka laginə unə də noonə nə oo'i, ma sənə cii kya ba, gooŋga tanyi.

16Ma kwalakətə caama slənəgi saa'itə ama zəmə əndzanə ŋga Slandana, agi kuyiriinə naamə tə Əntaŋfə putakii. Ma amə sagi də kwalakəkii əsə, ləɓənə caama ləɓə agi idənə ŋga Aləmasiihu. Ha'ə əsə nə buroditə caama ɓaatsə, ama adə. Ləɓənə caama ləɓə agi shishinə ŋga Aləmasiihu.

17Makə ɗii ci masləhə rəŋwə nə buroodi, taa ŋgahi laŋə naamə, amma rəŋwə naamə, acii masləhətə rəŋwə ha'ə caama adə əsə.

18Buurətəmə alə'aada ŋga Yahudiinə əsə. Ma ənjitə ca adə luutə ci ənjə a ɗa də satakatə ka Əntaŋfə, agi ndzaanə nə tii ləɓə da Əntaŋfə.

19Mi cii kya moo banə ənə? Uuləmə nə əndə'i uushi nii, anii zəmətə ci ənjə a vii ka ca? Pooshi.

20Ma sətə cii kya moo banə, ma sətə ci ənji faara a ɗa satakakii, ka ginaajinyinə ci təya ɗa, əntaa ka Əntaŋfə. Ma nyi, paa nyi ka moonə una ndzaanə ka hakii da ginaajinyinə.

21Ya saŋə iitə mbee nuunə ka zəmə əndzanə ŋga Slandana, una ənəgərə ka zəmə ŋga ginaajinyinə əsa? Pooshi unə ka ndzaanə ka hakii da ginaajinyinə əsə.

22Ya saŋə ŋga'ə koonə nə kavənə tə Slandanə kaa ca sərəhə kwa? Anii ma naamə ka nəhənə, kə palee amə ka ci də ŋgeerəna?

23Ka banə nə hara ənji ahadoonə oo'i, tə'i amə da rəgwa ŋga ɗa taa ŋgutə uushi. Ha'ə makə ətsa. Amma əntaa uushi'inə patə ca tsakə ənda. Tə'i amə da rəgwa ŋga slənə patənə ŋga uushi, amma əntaa patənə ŋga uushi ca kərə ənji aakəŋwa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Ga taa wu a slənə wata sətə ca tsakə tə ci, ci daanəkii, amma, wa ca slənə sətə ca tsakə tə hara ənja.

25Tə'i unə da rəgwa ŋga ɗərə taa ŋgutə tsarə ŋga ləwə a luuma, una tsəɓə. Goona kavə ma'yanə goonə ka buurənə taa dama shi ləwəkii.

26Acii tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə, ətə bii ci, “Hanyinə da patənə ŋga sətə asəkətə, ŋga Slandanə patə.”

27Maɗa kə 'wii əndətə əntaa əndə nə'unə nə ci tə hə ka zəma, maɗa kə kaɗeesəkə ka hə nə dzənə, duu, zəmuu patənə ŋga sətə vii ci ka hə. Ga ha kavə ma'yanəku ka buurənə taa dama shi zəməkii.

28Amma maɗa kə bii əndə'i əndə ka hə oo'i, ma ləwətsa, ka uuləmə lii ənji, ga ha adə ma'ə. Ma bii nyi ətsa, putaakii kaa ma'yanaakii a baanə.

29Kaa ma'yanə ŋga əndətsə a baanə bwasee hə ka zəmətə, əntaa putə ŋga naaku. Ka ləgwanə nə hə, “Ka mi saŋə bwaseenəki ka adə uushi putə ŋga əndətə ca hiima oo'i, bwaya uushi cii kya ɗa?

30Maɗa kə kuyirii nyi tə Əntaŋfə putə ŋga zəmətə, ka mi saŋə banə əndə ka nyi oo'i, bwayakii ɗii nyi putə ŋga adə zəməkəya?”

31Yoo, taa mi patə ɗii unə, taa zəma, taa sa uushi, ɗamə patə ka ɗuunətənə də Slandana.

32Hakilamə acii goona ɓəzee ka səkə ŋga Yahudiinə, taa ŋga hara slikərənə, taa ŋga ənji ŋga Əntaŋfə.

33Ma səndə ɗanuunə tanə, ɗamə makə sətə cii kya ɗa. Acii ma nyi, kə ɗii nyi gazhi'waanə ŋga uuɗagi səkə ŋga patənə ŋga ənji agi taa mi cii kya ɗa patə. Sətə ca tsakə tə ənji patə cii kya ɗa kaa təya shii upaa luupaanə, əntaa ka putaaki cii kya ɗa.

1 Koorintiya 11

1Nə'umə dərəpaaki makə ənə cii kya nə'u ŋga Aləmasiihu.

2Agi dəlaginə nə nyi duunə ka shaŋə, acii agi buurətənə nuunə waɓənaaki koonə, una nə'utə alə'aada ŋga ənji nə'unə ətə dzəgunyii koonə.

3Amma ŋga'ə ka nyi una paaratəgi oo'i, taa ŋgutə ŋgurə patə, Aləmasiihu nəndə agyanəkii. Taa ŋgutə minə patə əsə, ŋgurə nəndə agyanətə. Ha'ə nə Aləmasiihu əsə, Əntaŋfə nəndə agyanəkii.

4Acii ha'ə, taa ŋgurə ca ɗa də'wa taa ɗa anabaakwaanə da i dara anəkii, kə bərapaa ci tə Aləmasiihu ətsa.

5Amma ma minə, wa kya ləkutəgi nətə saa'itə kya ɗa də'wa taa ɗa anabaakwaanə. Maɗa paa ki ɗii ha'ə, ci nə kə bərapaa ki tə ŋgurii ətsa. Mbərə mbərə nə ki da miitə isəgi nətə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Maɗa pooshi minə ka ləkutəgi nəta, wa kya isəgi nətə. Amma makə ɗii ci ayi ayi ka minə nə isəgi nətə, wa kya ləkutəgi nətə.

7Ma ŋgura, pooshi diɓə ca ɗavə uushi aanəkii ca ɗa də'wa, makə ɗii ci, məndzaaŋgu'inə ŋga ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə nə ci. Amma ma minə, məndzaaŋgu'inə ŋga ɗuunuunə ŋga ŋgurə nə ki.

8Acii ma ŋgura, əntaa dashi minə tagii Əntaŋfə tə ci, amma tə minə tagii Əntaŋfə dashi ŋgura.

9Ka putə ŋga ŋgurə əsə tagii ci tə ki, əntaa ka putatə tagii ci ŋgura.

10Makə ha'ə ɗii ətsa, kə dəɓee minə a ləkutəgi nətə, ka ɓaariinə oo'i, atsaa sədə ŋgurə nə ki, acii ga kya ɓəzee ka səkə ŋga malaa'ikanyinə.

11Taa ŋgahi bii nyi koonə ətsa, patə da ha'ə, ma amə ənə ləɓə da Slandana, maɗa pooshi ŋgura, pooshi minə. Maɗa pooshi minə əsə, pooshi ŋgura.

12Kə shii amə, dashi ŋgurə tagii Əntaŋfə minə. Ki ca poo ŋguyirənə əsə. Amma slənə ŋga Əntaŋfə nə patənə ŋga uushi'inə.

13Unə də noonə nə nə banə, kə dəɓee minə a ɗa də'wa ka Əntaŋfə yadə ləkutə nətə kwa?

14Patənə ŋga ənji taa da patə, kə shii tii oo'i, maɗa kə kapaa ŋgurə shiŋkinaakii magərəkii, sə ŋga ayinə ka ci.

15Amma ma ka minə, sə ŋga rəmaaginatə nə magərə shiŋkinə. Ma vii Əntaŋfə ka ki shiŋkinə, kaa ca ndzaanə ka sə ŋga ləkutəgi də nətə.

16Taa wu patə ɗii mabizhinə agyanə sətsa, wa ca shii oo'i, patənə geenə da Ikəliisiyanyinə ŋga Əntaŋfə patə, ha'ə makə ətsə ciina nə'u.

17Yoo, wiinə waɓənə agyanə zəmə əndzanə ŋga Slandana. Ma agi waɓənə cii kya ba koonə, pooshi nyi ka dəlanə duunə. Acii ma dza də nə goonə ka ɗa də'wa ka Əntaŋfə, pooshi agi kira dzənə aakəŋwa, amma ənyanə aa ba'ə cii kəya kira.

18Ma ŋga təkəŋwanə, kə fii nyi oo'i, maɗa dzii unə də nə ka ɗa də'wa, tə'i təəkəshinə ahadoonə. Kə shii nyi weewee ma ətsa, tə'i gooŋga gi'u agikii.

19Ka ndzaanə nə təəkəshinə ahadoonə, kaa ənjə a shii nee ka ənjitə ca nə'u ŋunyi rəgwa paŋgəraŋə.

20Maɗa dzii unə də nə ka zəmə əndzanə ŋga Slandana, əntaa əndzanə ŋga Slandanə cuuna zəmə.

21Ma bii nyi ətsa ha'ə, acii ma saa'itə una zəmə, taa ŋgutə əndə agi dzənə nə ci aakəŋwa agi adə zəmaakii. Ma hara ənji, ka maɗəfənə nə tii. Hara ənji əsə, mawiikakii nə tii.

22Una! ka mi də ɗanə ha'ə kwa? Pooshi yinyinə goonə bahə zəmənə, una saasa davə kwa? Anii gəɗə bərapaa Ikəliisiya ŋga Əntaŋfə da tə ənjitə pooshi uushatəya? Mi

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mbeenəki ka banə koonə agyanə ətsa? Dəlanə dəlanəki duunə kwa? Paa nyi ka dəlanə duunə.

23Acii ma dzəgunəənə cii kya dzəgunə koonə, Slandanə Yeesu kavə aaciiki. Waatoo, ka vəɗətə vii ənji tə ci ka ɓələginə, ca ŋgərə burooda,

24ca kuyirii tə Əntaŋfə, ca ɓaatsəpaa, əŋki ci, “Shishinəki cii kya vii ka putə goonə. Dəmə aakəŋwa də ɗanə ha'ə makə ənа ka buurətəginə də nyi.”

25Makə uugi tii zəma, ca ŋgərə ma'i inabi əsə, əŋki ci, “Ma ma'i inabina, ci nə kura aləkawalətə ci Əntaŋfə a ɗa də idənaaki. Taa guci cuuna sa patə, samə ha'ə ka buurətəginə də nyi.”

26Ma bii Slandanə ha'ə, acii taa guci patə agyuunə tsarə burooditsa, una sa tsarə ma'i inabatsa ha'ə makə ətsa, agi ɓaariinə nuunə paŋgəraŋə oo'i, kə əŋki Slandanaamə ka putə gaamə, ca'ə ka saa'itə nii kəya ənya.

27Acii ha'ə taa wu patə zhimə əndzanə ŋga Slandanə də məzaanə, agi bərapaanə nə ci shishinəkii da idənaakii ətsa.

28Taa wu patə ɗii aniya ŋga zəmə əndzanə ŋga Slandana, wa ca tsaamətə ndzaanaakii ŋga'ə zəku'i taabu'u zəmənəkii.

29Ma əndətə pooshi buurətə shishinə ŋga Slandana, maɗa zhimə ci əndzaatsa, maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə cii kəya əlya aagyanəkii.

30Ci ɗii ənji laŋə ahadoonə pooshi tii ndaŋə ndaŋə, mazaarəkii əsə. Harakii, kə məətəgi tii.

31Maɗa kə tsaamətaamə naamə nə ŋga'ə zəku'i taabu'u zəmənaamə, pooshi amə ka əlya maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə aagyanaamə.

32Amma ma Slandana, agi dzalənə nə ci taamə acii ga gəŋwanə a kəshi taamə makə ŋga ənji duuniya.

33Acii ha'ə ndzəkəŋushi'inəkya, maɗa kə gyuunə ka zəmə əndzanə ŋga Slandana, gaaratəməshinə.

34Maɗa tə'i maɗəfənə atsa ənda, wa ca zəmə asii zəku'i, acii goona kulagərə aagi gəŋwanə ŋga Əntaŋfə, una zəmə əndzanə ŋga Slandana. Ma hara waɓənyinə, maɗa kə shi nyi, kadə nii kya haɗatəgi koonə.

1 Koorintiya 12

1Ndzəkəŋushi'ina, ma agyanə baawəɗa ŋga slənətə ci Malaaɓa Ma'yanə a vii ka ənja, ŋga'ə ka nyi una shii gooŋgaanəkii.

2Kə shii unə, ma saa'itə unə ma'ə maviimə gooŋga ka Slandana, kə nji ənjə a ŋusləgi duunə ka rəgwanyinə kama kama, koona paslə uuləminə. Ma təya, uushi zaɓə nə tii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Acii ha'ə, ŋga'ə ka nyi una shii oo'i, pooshi əndə ətə da Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a ədzəməkii sha bii “Manaalakii nə Yeesu.” See Malaaɓa Ma'yanə əsə nə kavənə tə əndə ka banə oo'i, “Slandanə nə Yeesu.”

4Ma sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a vii ka ənja, tə'i kama kama, amma Ma'yanə rəŋwa ca vii ka tii.

5Tə'i slənənyinə kama kama əsə, amma ka Slandanətə rəŋwə ha'ə ci ənjə a slənə.

6Tə'i rəgwanyinə ŋga sləna kama kama, amma Əntaŋfə rəŋwə ca vii ka əndə baawəɗa ŋga ɗa taa ŋgutə tsarə ŋga sləna.

7Taa wu patə agi ɓaariinə nə ci naakii viitə vii Malaaɓa Ma'yanə ka ci, ka shii tsakənə də taa wu.

8Ma hara ənji, kə vii ci ka tii hiima ŋga waɓə sətə dəɓee ka ənja. Ca vii ka hara ənji baawəɗa ŋga shii uushi'inə, təya ba ka ənja. Ma ətsa, dagi baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə rəŋwa ha'ə.

9Ca vii ka əndə'i əndə əsə, baawəɗa ŋga gi'inə tə Əntaŋfə də ŋgeerənə. Ma ka əndə'i əndə əsə, ca vii baawəɗa ŋga mbəɗəpaa də ənda. Ma ətsə patə, dagi baawəɗa ŋga Ma'yaatə rəŋwə ha'ə.

10Ca vii ka hara ənji baawəɗa ŋga slənə sə ŋga hurəshishinə. Hara ənji, ca vii ka tii baawəɗa ŋga ɗa anabaakwaanə. Ca vii ka hara ənji baawəɗa ŋga taarapaaginə ahada uura ŋga Ma'yanə ŋga Əntaŋfə da ŋga ginaajinyinə. Hara ənji, ca vii ka tii baawəɗa ŋga waɓənə də məshipətə uuranyinə kama kama. Hara ənji əsə, ca vii ka tii baawəɗa ŋga baabagi waɓənəkii aagi uuratə ci ənjə a fa.

11Amma ətsə patə, Ma'yanə rəŋwə ha'ə ca vii baawəɗa ŋga ɗaaɗa uushi'iitsə makə sətə kaɗeesəkə ka ci. Taa wu patə da naakii viinə pamə.

12Ma shishinə ŋga ənda, tə'i purəŋanyinə laŋə ashikii. Əndə rəŋwə da purəŋanyinə kama kama ca slənə, amma ka shishiitə rəŋwə ha'ə. Ha'ə nə Aləmasiihu naakii əsə.

13Unə maa, ha'ə nuunə patə makə ətsa. Taa Yahudiinə taa hara slikərənə, taa maviinə, taa dimuyinə, amə patə, kə upaa amə bapətisəma də Malaaɓa Ma'yanə rəŋwə, kaama ndzaanə shishinə rəŋwə. Ma'yanə rəŋwə sii amə patə.

14Acii ma shishinə, əntaa wata purəŋanə rəŋwə ghənyi, amma purəŋanyinə laŋə.

15Mbu'u ka banə nə səɗə, “Makə ɗii ci əntaa ciinə nə nyi, acii ha'ə əntaa agi purəŋanyinə ŋga shishinə nə nyi.” Taa ŋgahi kə bii ci ha'ə, amma pooshi banaakii ha'ə ka ŋgərəginə tə ci ka ndzaanə ashi shishinə.

16Mbu'u ka banə nə liminə naakii əsə, “Makə ɗii ci əntaa ginə nə nyi, acii ha'ə əntaa agi purəŋanyinə ŋga shishinə nə nyi.” Taa ŋgahi kə bii ci ha'ə, pooshi banaakii ha'ə ka ŋgərəginə tə ci ka ndzaanə ashi shishinə.

17Maci ginə nə shishinə patə, kaɗa də iitə caama fa? Maci liminə nə shishinə patə, kaɗa də iitə caama zənəta?

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Makə sətsə ɗii shishinə, kə ɗaaɗavə Əntaŋfə patənə ŋga purəŋanyinə makə sətə kaɗeesəkə ka ci.

19Maci purəŋanə rəŋwə tanə, kaɗa pooshi shishinə.

20Makə sətə ɗii ci, tə'i purəŋanə kama kama, amma shishinə rəŋwə.

21Acii ha'ə, pooshi ginə ka banə ka ciinə, “Pooshi nafaaku ka nyi.” Ha'ə nə nə əsə, paa ci ka banə ka səɗə, “Pooshi nafaaku ka nyi.”

22Ma purəŋaatə caama nee yadə ŋgeerənə ashaamə, pooshi uushi caama mbee ka ɗatənə yadə ci.

23Ha'ə nə hatə caamə nee makə pooshi bwatyakii əsə, ci nə ətə caama haɗagi ŋga'ə. Ha'ə əsə nə purəŋanyiitə caama nee makə pooshi daguyinəkii. Ka tii caama kavə naamə.

24Ma purəŋanyiitə daguyinəkii ka ginə, kə bwasee amə ka tii makə sətə ɗii tii. Ma nyiɓuvə Əntaŋfə purəŋanyiitsə patə ka shishinə, kaama shii nee ka bwatya ŋga purəŋanyiitə caama nee makə pooshi bwatyatii.

25Makə ha'ə ɗii əna, pooshi kama kamaanə agi shishinə. Taa ŋgutə purəŋanə patə, wa ca upaa haɗaginə mbərə mbərə da harakii.

26Maɗa agi sa ciɓə nə əndə'i purəŋanə ŋga shishinə, patə da harakii ca sa ciɓəkii da i tii. Maɗa kə upaa əndə'i purəŋanə dəlanə, patə da harakii ca ɗa maŋushinə.

27Unə patə, shishinə ŋga Aləmasiihu nuunə. Taa wu patə ahadoonə, purəŋanə ŋga Aləmasiihu nə ci.

28Ma ahada ənji nə'unə, ma ŋga təkəŋwanə, kə ɗəkəpaa Əntaŋfə masləkee ənja. Ɗga bəra'inə ca ɗəkə anabiinə; ŋga makkənə ca ɗəkə maliminə. Ma daba'ə, ca ɗəkə ənji slənə sə ŋga hurəshishinə, ca ɗəkə ənji mbəɗəpaa də ənja, ca ɗəkə ənji tsakə ənja, ca ɗəkə matakəŋwanyinə, ca ɗəkə ənji waɓənə də məshipətə uuranyinə kama kama.

29Ma ənjitsa, əntaa masləkee ənji nə tii patə, əntaa anabiinə nə tii patə, taa maliminə. Əntaa taa wu nə əndə da baawəɗa ŋga ɗa sə ŋga hurəshishinə.

30Əntaa taa wu nə əndə da baawəɗa ŋga mbəɗəpaa də bwaneanyinə, taa da baawəɗa ŋga waɓənə da məshipətə uuranyinə kama kama, taa baabagi sətə ci təya ba.

31Ma unə, kavəmə mooɗəfuunə ka upaa viinyiitə palee də məghərəvənə. Ma palee patə, ɗatəmə makə sənə nii kya ɓaarii koonə.

1 Koorintiya 13

1Taa tə'i nyi da baawəɗa ŋga waɓənə taa də ŋgutə uura ŋga ənji patə da ŋga malaa'ikanyinə, maɗa pooshi nyi da uuɗə ənja, wazənə zaɓə nə waɓənaaki makə tibisətə ca wazə 'yarəlaŋə.

2Taa tə'i nyi da baawəɗa ŋga ɗa anabaakwaanə da ŋga paaratəgi də ma'umbee uushi'inə, taa tə'i nyi da baawəɗa ŋga shii uushi'inə patə, taa tə'i nyi da vii gooŋga ətə

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ŋga kavənə tə giŋunyinə ka mbuɗənə, təya palə ka əndə'i ha, maɗa pooshi nyi da uuɗə ənja, uushi zaɓə nə nyi.

3Taa kə təəkəgi nyi uushi'inaaki patə ka ənja, nya vii shishinəki, ənjə a ətsagi, amma maɗa pooshi nyi da uuɗə ənja, pooshi nyi ka ŋgərə bwatyakii.

4Ma uuɗənə, ci ca kavə əndə ka sə'watə uushi, ci ca kavə əndə ka ɗa ŋga'əənə ka ənja, ca kavə əndə ka ndzaanə yadə sərəha, paa ci ka ɗuunətə naakii na.

5Ma əndətə da uuɗə ənja, paa ci ka ɗa sə ŋga ayinə. Paa ci ka uuɗə naakii na. Pooshi səkəkii ka ɓəzənə pii pii. Paa ci ka kəsəpaa bwaya bwayaanə a ədzəməkii.

6Ma əndətə da uuɗə ənja, paa ci ka ɗa mooɗasəkə agyanə bwaya uushi. See dagwa uushi ɗanəkii maŋushinə.

7Ma əndətə da uuɗə ənja, pooshi 'waslyakəənə ŋga ənji ka shiginə a makii pii pii. Taa guci patə tə Əntaŋfə cii kəya gi'i. Taa guci patə əsə agi kanə nə ci nə ŋga dagwa uushi. Taa mi patə, agi sə'watənə nə ci.

8Ma uuɗənə, pooshi ka uudənə. Amma ma anabaakwaanə, ka uudəginə. Ka laginə nə waɓənə də məshipətə uuranyinə. Ha'ə nə shiinə əsə, ka uudəginə.

9Ma shiinə gaamə da anabaakwaanə gaamə, ma'ə ci mambu'umə bahə uushi.

10Amma ma saa'itə nə Əntaŋfə a mbu'utəgi də patənə ŋga uushi'inə, saa'ikii nə uushi'iitə ma'ə mambu'umə bahə uushi a uudəgi.

11Ma saa'itə nyi ma'ə uuzənə, uura manjeevənə njii kya waɓə, ŋga uura manjeevənə nji hiimaaki, uura manjeevənə nji slənaaki əsə. Amma makə uugi nyi ɗanə ka ənda, kə bwasee nyi ka uura manjeevənə patə.

12Ma ŋga əna, ma uushi'iinə caama tsaamə, agi tsaamənə naamə makə sətə ci əndə a tsaamə ma'yanə ŋga uushi agi ma'inə,f paa ci ka neenə ɓəraŋə ŋga'ə. Amma ma aakəŋwa, kadə naama nee ginə da ginə. Ma ŋga əna, tə'i uushi'inə ma'ə nyi mashiimə. Amma ma aakəŋwa, kadə nii kya shii patə, makə sətə shii Əntaŋfə tə nyi furəŋə.

13Ma vii gooŋgaanə, da ka na, da uuɗənə, tə'i tii makkə. Amma ma palee patə, uuɗəna.

1 Koorintiya 14

1Ma ɗanuuna, ɗamə gazhi'waanə ŋga uuɗə ənja. Kamə nuunə əsə ka upaa sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a vii ka ənja. Ma palee maa, una upaa baawəɗa ŋga ɗa anabaakwaanə.

2Acii ma əndə waɓənə də məshipətə uuranyinə kama kama, əntaa ka ənji shiŋkinə cii kəya waɓə, amma ka Əntaŋfə. Acii pooshi əndə ca paaratəgi də sətə cii kəya ba. Ma'umbee uushi'inə cii kəya waɓə də baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə.

3Amma ma əndə ɗa anabaakwaanə, ka ənji shiŋkinə cii kəya waɓə. Waɓənəkii a tsakə tə tii, ca vii ka tii kwatsə kwatsənə ŋga mooɗəfa, ca banee ka ma'yanətii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ma əndə waɓənə də məshipətə uuranyinə kama kama, tə naakii nə cii kəya tsakə tanə. Amma ma əndə ɗa anabaakwaanə, tə patənə ŋga ənji nə'unə cii kəya tsakə.

5Ŋga'ə ka nyi unə patə, una waɓə də məshipətə uuranyinə kama kama. Amma ma palee nyi də uuɗənə koonə, a ɗoonə anabaakwaanə. Ma əndətə ca ɗa anabaakwaanə, kə palee ci ka əndətə ca waɓə də məshipətə uuranyinə kama kama, acii ma waɓəətə cii kəya ba də məshipətə uura, see maɗa ənyapaagi ənji aagi uuratə cii ənja Ikəliisiya a fa, taabu'u tsakənə waɓənəkii tə tii.

6Ndzəkəŋushi'inəkya, maɗa maa gi nyi aahoonə, nya waɓə koonə də məshipətə uura, tə'i nafaaki koonə kwa? Taa gi'u pooshi nafaaki koonə. See maɗa ɓaarii nyi koonə kura uushi ətə ɓaarii Əntaŋfə ka nyi, nya kavə tuunə ka shii uushi'inə ŋga Əntaŋfə, nya ɗa koonə anabaakwaanə, nya dzəgunə koonə waɓənə ŋga Əntaŋfə.

7Kataamə hiima ka lyambyaɗa taa kəzhimbəra. Ma təya, uushi'inə ŋga wanyanə, pooshi əpinə amatii. Maɗa pooshi wanyanatii shigi ŋga'ə, ka fanə nə ənji sətə ci təya ba kwa?

8Yaci ma əndə ədə uutəma, maɗa paa ci ədətə ŋga'ə, dama fanə ənji bahə iinənə ka pana?

9Ha'ə nuunə əsə ɗii. Maɗa ma waɓənə goonə də məshipətə uura, pooshi əndə paaratəginə də sətə cuuna ba, ka ndzaanə nə waɓənə goonə zaɓə aagi məɗa.

10Tə'i uuranyinə kama kama laŋə asəkə duuniya, patənatii tə'i nafatii.

11Amma maɗa paa nyi shii uuratə waɓəgi ənji, ma əndətə waɓəgi də uurata, mu'umə nə ci akəŋwaciiki. Ha'ə nə nyi əsə, mu'umə nə nyi akəŋwaciikii.

12Makə ɗii ci ŋga'ə koonə nə upaa viinə ətə ci Malaaɓa Ma'yanə a vii, see a ɗoonə gazhi'waanə ŋga alə viitə ca tsakə dzənə ŋga Ikəliisiya aakəŋwa.

13Acii ha'ə, ma əndətə upaa viinə ŋga waɓənə də məshipətə uura, wa ca ɗa də'wa, kaa ca upaa baawəɗa ŋga ənəpaaginə ka ənji aagi uuratə cii təya fa.

14Acii ma nya ɗa də'wa də məshipətə uura, agi paaratəginə nə ədzəməki. Amma ma nyi ka nəki, paa nyi ka paaratəginə də sətə cii kya ba.

15Iitə ɗanəki ɗii? Ka ɗanə nə nyi də'wa də məshipətə uura, nya ɗa də'wa əsə də uuratə cii kya paaratəgi. Ka kanə nə nyi wanyanə də məshipətə uura, nya ka də uuratə cii kya paaratəgi əsə.

16Maɗa ma cii kwa kuyirii tə Əntaŋfə də məshipətə uura tanə, də iitə mbeenə əndə saakii ka luunə ‘Aamiina’ putə ŋga kuyiriinaaku tə Əntaŋfwa? Wiinə paa ci fii sətə cii kwa ba!

17Taa dagwakii ŋga'ə nə də'waaku, ma əndətə pooshi ka paaratəginə, pooshi ka tsakənə tə ci.

18Kə kuyirii nyi tə Əntaŋfə, acii agi waɓənə nə nyi də məshipətə uura, palee ka taa wu ahadoonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Amma ma agi dza də nə ŋga Ikəliisiya, gəɗə kə waɓi nyi də maki tufə tanə, ka dzəgunənə ka ənji də uuratə ci ənjə a fa, acii waɓəpaanə saɓakə də məshipətə uura.

20Ndzəkəŋushi'inəkya, goona ndzaanə makə manjeevənə agi hiima goonə. Ma agi ɗa bwaya bwayaanə, ndzaamə makə mbərəzhinyinə. Amma ma agi hiima, ndzaamə ka matanənyinə.

21Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə ətə bii ci, “Əŋki Slandana, ka waɓənə nə nyi ka ənjaaki da ma məshipətə ənja. Də məshipətə uura waɓənəki ka tii. Patə da ha'ə pooshi ənjaaki ka fanə tə nyi.”

22Acii ha'ə, ma waɓənə də məshipətə uura, ka ɓaarəginə də slənə ŋga Əntaŋfə ka ənjitə pooshi da vii gooŋga, əntaa ka ənjitə da vii gooŋga. Ma anabaakwaanə, ka ənjitə da vii gooŋga ci ənjə a ɗa, əntaa ka ənjitə yadə vii gooŋga.

23Yaci saŋə kə dzii patənə ŋga ənji nə'unə ka hakii, wata taa wu patə ca waɓə də məshipətə uuranyina, maɗa kə dzəgərə əndətə yadə vii gooŋga taa əndə saakii ha'ə aahadoona, paa ci ka banə mabiinə nuunə kwa?

24Amma maɗa anabaakwaanə cuuna ɗa, maɗa dzəgərə əndətə da ghatə vii gooŋga, taa əndə saakii ha'ə, maɗa kə fii ci, ka shiinə nə ci oo'i, tə'i 'waslyakəənə ashikii.

25Ma ma'umbee uushi'iitə njii kəya hiima a ədzəməkii, ka shiginə aa babara, ka gərə'waanənə nə ci, ca paslə tə Əntaŋfə, ca bagi paŋgəraŋə oo'i, “Weewee ganə nə Əntaŋfə ahadoonə!”

26Ndzəkəŋushi'inəkya, wiinə sənə cii kya moo banə koonə. Maɗa kə dzii unə də nə ka ɗa də'wa, əndə'i əndə tə'i ci da wanyanə, əndə'i əndə tə'i ci da dzəgunənə əsə, əndə'i əndə tə'i ci da ma'umbee waɓənə ŋga Əntaŋfə, əndə'i əndə tə'i ci da waɓənə də məshipətə uura, ha'ə əsə, tə'i əndə'i əndə ca bagi sətə cii kəya waɓə. Taa mi patə cuuna ɗa, wa ca tsakə tə ənja.

27Maɗa tə'i hara ənji ca moo waɓənə də məshipətə uura, ga təya pitəgi agyanə ənji bəra'i taa makkə. Wa təya waɓə də rəŋwə rəŋwə əsə, əndə rəŋwə a ənəpaagi aagi uuratə ci ənjə a fa patə əsə.

28Amma maɗa pooshi əndə ənəpaaginə aagi uuratə ci ənjə a fa, wa təya ndzaanə kəɗa'ə ahada ənja, təya waɓə ka natii nə da ka Əntaŋfə.

29Ma agyanə anabaakwaanə, wa anabinyinə bəra'i taa makkə a ɗa. Hara ənji əsə, wa təya tsaamə agyanə sətə ci təya ba.

30Amma maɗa kə vii Əntaŋfə ka əndə'i əndə waɓənə kaa ca ba ka ənja, ma əndətə 'watəgi waɓənə, wa ca ndzaanə kəɗa'ə.

31Acii patənə goonə ka ɗanə nuunə anabaakwaanə də rəŋwə rəŋwə, kaa patənə goonə a shii upaa dzəgunənə, una shii upaa kwatsə kwatsənə ŋga mooɗəfa.

32Ma ənjitə da baawəɗa ŋga ɗa anabaakwaanə, ka mbeenə nə tii ka kəŋee ka anabaakwaanatii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33Acii ma Əntaŋfə, paa ci ka moonə ama gwazee ka uushi. Amma kə mwayi ci ama ɗa uushi də rəgwakii, makə sətə ɗii taa da patə ahada ənji nə'unə.

34Ma makinə, wa təya ndzaanə kəɗa'ə. Acii pooshi tii da rəgwa ŋga waɓənə. Wa təya həətəpaa nətii makə sətə bii bariya.

35Maɗa tə'i uushi ci təya moo shiinə, wa təya ləgwatə ama ŋguyirənatii asii gatii. Acii ayi ayi ka minə nə waɓənə ahada ənji ŋga Əntaŋfə.

36Ma nuunə ka nəhənə saŋə, dacii unə shigi waɓənə ŋga Əntaŋfə kwa? anii koonə tanə saŋə sha?

37Maɗa tə'i əndə ahadoonə ca hiima oo'i anabi nə ci, taa tə'i ci da viinə ŋga Malaaɓa Ma'yanə, wa ca paaratəgi oo'i, ma sənə cii kya naahə koonə, waɓənə ŋga Slandana.

38Taa wu ɗii mabizhinə oo'i əntaa ha'ə, ga ənjə a luuvə ka ci.

39Acii ha'ə ndzəkəŋushi'inəkya, kavəmə nuunə aagi ɗa anabaakwaanə. Goona dzavə waɓənə aama əndətə ca moo waɓənə də məshipətə uura əsə.

40Taa mi patə ɗamə də rəgwakii makə sətə dəɓee.

1 Koorintiya 15

1Ndzəkəŋushi'inəkya, takumə kaa nya ənə ka batənə koonə agyanə Ɲunyi Habaratə shi nya waazii koonə. Habarakii shi una vii gooŋga anəkii, ci əsə kəŋaanuunə ndihə ndihə agikii.

2Dagi Ɲunyi Habarakii əsə luupaa Əntaŋfə tuunə, waatoo Ɲunyi Habaratə waazii nyi koonə. Maɗa kə kəsətuunə Ɲunyi Habarakii təŋə təŋə, ka upaa nuunə luupaanə. Amma maɗa pooshi unə kəsətə də gooŋga, kə ndzaa vii gooŋga goonə zaɓə.

3Ma nyi, kə waazii nyi koonə Ɲunyi Habaratsə ba'avə Slandana aaciiki. Tə'i ci da məghərəvənə ka shaŋə, palee ka taa ŋgutə uushi. Ma Ɲunyi Habaratsa, ci nə: kə əŋki Aləmasiihu putə ŋga 'waslyakəənə gaamə makə sətə shi ənjə a nyaahə aasəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, ha'ə na ɗa.

4Ənjə a ŋgəɗəgi tə ci, Əntaŋfə a maɗee ka ci agi mamməətə ənja, makə sətə shi ənjə a nyaahə asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, ha'ə na ɗa.

5Ma daaba'əkii, kə jigagi ci də naakii nə ka Piita, ca jigagi ka masləkee ənji pu'u aji bəra'i əsə.

6Ca jigagi ka saa'i rəŋwə əsə ka ənji nə'unə tə ci, palee ka gya'ə tufə nə laŋənatii. Taa ŋgahi kə məəki hara ənji ahadatii, amma dəŋə əndzə'i ɓəzəkii nə ənjitə ma'ə da əpinə.

7Ca jigagi də naakii nə əsə ka Yakubu. Ma daaba'əkii, ca jigagi ka masləkee ənji patə.

8Ma ŋga muudinə kə jigagi ci ka nyi. Taa ŋgahi ma naakya, paa nyi mbu'i bahə ca jigagi ka nyi, acii kə əki nyi ka shaŋə,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9nyi nə moodəba'ə ŋga masləkee ənji patə. Pooshi dəɓee maa ənjə a 'wa tə nyi masləkee ənda, acii kə ciɓee nyi ka Ikəliisiya ŋga Əntaŋfə.

10Amma dagi pwapoonə ŋga Əntaŋfə ka nyi kavə ci tə nyi ka ndzaanə makə sənə ɗii nyi əndzə'i. Pooshi pwapoonaakii ka nyi ndzaanə ka uushi zaɓə. Kə ɗii nyi slənə də patənə ŋga ŋgeeriiki palee ka tii patə. Ma ətsə patə, əntaa nyi saaki ɗii slənətsa, amma putə ŋga pwapoonə ŋga Əntaŋfə ka nyi ɗii slənətsə ha'ə.

11Makə ɗii ci ha'ə ɗii əna, taa nyi waazii Ɲunyi Habaratsa, taa hara masləkee ənji waazii, ha'ə makə ətsa waazii inə patə, ha'ə makə ətsə əsə vii unə gooŋga.

12Ya əna, makə ma waazanə geenə koonə, kə maɗee Əntaŋfə ka Aləmasiihu agi maməətə ənja, iitiitə saŋə banə hara ənji goonə oo'i, pooshi mantə əndə ka maɗənə da i əpinə shaŋa?

13Maci tantanyinə ha'ə, kaɗa kə ndzaa ci ətsə pooshi Əntaŋfə maɗee ka Aləmasiihu.

14Maci pooshi Əntaŋfə maɗee ka Aləmasiihu, kaɗa kə ndzaa ci ətsə, uushi zaɓə nə waazanə geenə, kaɗa kə ndzaa vii gooŋga goonə ka uushi zaɓə əsə.

15Maci pooshi Əntaŋfə maɗee ka Aləmasiihu agi maməətə ənja, kaɗa kə ndzaa ci ətsə jirakənə ciina jirakə aashi Əntaŋfə. Acii kə bii inə ka ənji oo'i, kə maɗee Əntaŋfə ka Aləmasiihu agi maməətə ənja. Maci tantanyinə oo'i, pooshi maməətə ənji ka maɗənə shaŋə, əntaa kaɗa paa ci maɗee ka ci ətsə kwa?

16Acii maci pooshi Əntaŋfə maɗee ka mantə ənda, Aləmasiihu maa, kaɗa pooshi Əntaŋfə maɗee ka ci ətsa.

17Maci pooshi Əntaŋfə maɗee ka Aləmasiihu, kaɗa kə ndzaa ci ətsə uushi zaɓə nə vii gooŋga goonə, kaɗa ca'ə əndzə'i ma'ə unə ma'upaamə luupaanə ŋga 'waslyakəənə goonə əsə.

18Kə ndzaa ci ətsə əsə, ma ənjitə vii gooŋga ka Aləmasiihu məəki, kaɗa pooshi tii ka upaa luupaanə.

19Maci ma nənə caama ka aashi Aləmasiihu, wata ka putə ŋga əpiinə amaamə tanə, kaɗa təgunuunə gaamə palee ka ŋga patənə ŋga ənji duuniya.

20Amma tantanyinə weewee kə maɗee Əntaŋfə ka Aləmasiihu agi maməətə ənja. Ci nə təkəŋwanə ŋga əndətə maɗee Əntaŋfə ka ci agi ənjitə məəki patə. Maɗeenə ka ci ɓaarii oo'i, weewee ka maɗeenə nə ci ka ənjitə məəki əsə.

21Dacii əndə rəŋwə shi wə aahanə aa duuniya. Ha'ə əsə dacii əndə rəŋwə shi maɗənə agi maməətə ənja.

22Putə ŋga shiginə ŋga ənji dashi Adamu ci patənə ŋga ənjə a məətə. Ha'ə əsə, putə ŋga ləɓənə ŋga ənji da Aləmasiihu, ka maɗənə nə tii agi maməətə ənja.

23Amma ka gərashi ka gərashi. Aləmasiihu nə ŋga təkəŋwanə. Ma uusəra ŋga ənyanaakii əsə, ənjitə vii ka ci gooŋga a maɗə ha'ə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Uusəra ŋga muudinə a mbu'ya ha'ə. Ma uusəratsa, ci nə saa'itə nə Aləmasiihu a jaala agyanə patənə ŋga uushi'iitə ca ɗa ŋwaŋuunə taa dama patə, taa iitə nə baawəɗatii patə. Ma daaba'əkii, ca ŋgərə ŋwaŋuunə, ca vii ka Əntaŋfə Dii.

25Acii ma Aləmasiihu, ci ca ɗa ŋwaŋuunə ŋga əna, see maa mbu'ya saa'itə nii kəya jaala agyanə patənə ŋga ənji daawaanaakii, ca kavə tə tii aatsaa səɗəkii.

26Ma əndə daawaanə ŋga muudinə, ci nə wa. Tə ci nii kəya uudə ba'ə ka zamaginə.

27Tə'i manaahəkii ha'ə asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Kə kavə ci patənə ŋga uushi'inə aatsaa səɗəkii.” Makə nyaahə ənji oo'i, patənə ŋga uushi'inə ka ndzaanə nə tii atsaa səɗəkii, ma ətsa, paŋgəraŋə pooshi Əntaŋfə kavə naakii nə aatsaa səɗə Aləmasiihu. Ci kavə tə patənə ŋga uushi'inə ka ndzaanə atsaa səɗəkii.

28Ma kavə Əntaŋfə patənə ŋga uushi'inə aatsaa səɗə Aləmasiihu, kaa ca ɗa ŋwaŋuunə anətii. Ma Aləmasiihu naakii əsə, ka kavənə nə ci naakii nə aatsaa səɗə Əntaŋfə. Acii Əntaŋfə kavə taa mi patə ka ndzaanə aatsaa səɗəkii. Ma ətsə patə, kaa ca ɗa ŋwaŋuunə patə agyanə taa wu patə.

29Ya saŋa, ya ənjitə ci ənjə a ɗa ka tii bapətisəma ka putə ŋga maməətə ənjatii, maɗa pooshi maɗənə ŋga maməətə ənji shaŋa, ka mi ci ənjə a ɗa ka tii bapətisəma?

30Ya inə əsa, ka mi ɗii inə kədəhə da wə taa guci pata?

31Ndzəkəŋushi'inəkya, ma nyi, ama wə nə nyi uusəra patə. Ma bii nyi koonə ha'ə, acii agi ɗa maŋushinə nə nyi oo'i, asəkə cii Yeesu Aləmasiihu naamə, ci nə Slandanaamə. Ma ətsə patə, tantanyinə.

32Maɗa banə ŋga əndə shiŋkinə, kə pii nyi da dabanyinə ŋga bilinə ganə də Afisa. Maɗa pooshi Əntaŋfə maɗee ka maməətə ənja, mi ɗii nə bwatyatə nii kya upaa dava? Əntaa gəɗə a zəmiinə, ina sa, makə ɗii ci doorə ciina əntə kwa?

33Goona luuvə ka ənjə a ŋusləgi duunə asəkə ŋunyi rəgwa. Ma ndzaanə da bwaya ənja, ka nə'unə nuunə dərəpatii.

34Ənyavəmə aagi haŋkala goonə! Goona ɗa 'waslyakəənə ma'ə shaŋə! Pooshi hara ənji ahadoonə shii tə Əntaŋfə. Ma bii nyi ətsa, ka shii ɗavə koonə ayinə.

35Tə'i hara ənji na ləgwa, “Də iitə saŋə nə maməətə ənjə a maɗə da i əpina? Tsarə ŋga ŋgutə shishinə saŋə nə təya ndzaanə da ca?”

36Ya hə əndə ghatə hiima! Ma slikəriitə cii kwa ləga, see maa ɓəsləgi zəku'i taabu'u givanəkii.

37Ma slikəriitə cii kwa ləga, hi'u saakii, əntaa ənfwa ghəmə cii kwa ŋguɓə, ka ndzaanə taa səkəŋwa taa tsarə ŋga ŋgutə slikərənə patə.

38Əntaŋfə kavə tə slikəriitə ka dəvənə makə sətə kaɗeesəkə ka ci, ca ənəgi ka əndə'i uushi pamə, əntaa slikərənə ma'ə. Taa ŋgutə tsarə ŋga slikərənə patə ka ndzaanə ka ənfwaakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39Patənə ŋga uushi'iitə da əpinə amatii, kama kama nə ləwə ŋga shishinətii. Tsaŋə nə ŋga əndə shiŋkinə, tsaŋə nə ŋga daba, tsaŋə nə ŋga əginyinə, tsaŋə nə ŋga hərəfinə əsə.

40Ma uushi'iitə asəkəntaŋfə, tə'i shishinətii. Uushi'iitə ganə anə hanyinə əsə, tə'i shishinətii. Ma shishinə ŋga uushi'iitə asəkəntaŋfə da ənə ganə anə hanyinə əsə, kama kama nə məghərəvənatii.

41Tsaŋə nə məghərəvənə ŋga uusəra, tsaŋə nə ŋga ləgiɗa, tsaŋə nə ŋga tikisanyinə. Taa ahada tikisanyinə maa, tə'i məghərəvənə kama kama.

42Ha'ə ɗii na ɗa də maməətə ənja saa'i ŋga maɗənatii. Ma shishiitə ŋgəɗəgi ənji, ka ɓəslənə. Ma shishiitə ma'i əsə, pooshi ka ɓəslənə ma'ə.

43Maɗa kə ŋgəɗəgi ənji wa, bwaya dagwakii, ndzaanəkii yadə ŋgeerənə davə. Maɗa kə maɗee ənji əsə, dagwakii ndzaanəkii, da ŋgeerənə əsə.

44Maɗa kə ŋgəɗəgi ənji wa, shishinə saakii ha'ə ci ənjə a ŋgəɗəgi. Maɗa kə ma'i ci əsə, ka ndzaanə nə ci ka malaaɓa shishinə. Weewee tə'i shishinə saakii ha'ə. Shiimə oo'i, tə'i malaaɓa shishinə əsə.

45Acii tə'i manaahəkii ha'ə asəkə malaaɓa ləkaləkatə ətə bii ci, “Ma əndə ŋga təkəŋwanə, waatoo Adamu, əndə da əpinə amakii nji ci.” Amma ma Adamu ŋga muudinə, Ma'yanə nə ci, Əndə vii əpinə.

46Ma shishinə saakii, ci ca 'watəgi shiginə. Ma daba'əkii, malaaɓa shishinə a shigi.

47Ma Adamu ŋga təkəŋwanə, də hanyinə ghənyi Əntaŋfə tə ci, hanyinə nə ci. Amma ma Adamu ŋga bəra'inə, dadagyə shi ci.

48Ma ənji ŋga duuniyana, makə ŋga əndətə ghənyi Əntaŋfə tə ci də hanyinə nə tii. Ha'ə nə ənji ŋga dadagyə əsə, makə ŋga əndətə shi dadagyə nə tii.

49Makə sənə pushaamə tə əndətə ghənyi Əntaŋfə tə ci də hanyinə, ha'ə naama ŋgərə pushashinə ŋga əndətə shi dadagyə.

50Ndzəkəŋushi'inəkya, wiinə sənə cii kya moo banə koonə. Ma shishinə saakii, pooshi ci ka ndzaanə agi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə. Ma sətə ca ɓəslə, pooshi ci ka ŋgərə shishinə ŋga sətə pooshi ka ɓəslənə.

51Fatəmə kaa nya ba koonə ma'umbee waɓənə. Ma amə, əntaa patənə gaamə na məətə. Amma patənə gaamə na zə'ugi.

52Darə rəŋwə, makə mərikənə ŋga ginə naama zə'ugi. Waatoo saa'i ŋga muudinə, saa'itə nə ənjə a fa uura ŋga uutəma. Maa kə əgi ənji uutəmakii, ka maɗənə nə maməətə ənja. Pooshi əntənə ma'ə. Ma amə əsə, ama zə'ugi darə patə.

53Acii ma shishinaamə ənə ca ɓəsləgi, ka zə'uginə ka ətə pooshi ka əntənə, pooshi ka ɓəslənə əsə.

54Maa kə slənyi ətsə ha'ə, waatoo kə zə'ugi sətə ca əntə, ca ɓəsləgi, ka sətə pooshi ka əntənə ma'ə. Də ha'ə ɗanə sətə nyaahə ənji asəkə malaaɓa ləkaləkatə ka tantanyinə ətə bii ci, “Kə zamagi Əntaŋfə də wa, kə ɗii jaalanə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

55“'Ya'ə wa, miinə jaalanaaku kwa? 'Ya'ə wa, miinə ŋgeerənaaku kwa?”

56Putə ŋga 'waslyakəənə upaa wə rəgwa ŋga ɓələginə taamə. Putə ŋga bariya əsə upaa 'waslyakəənə ŋgeerənə agyanaamə.

57Amma kuyirii amə tə Əntaŋfə! Ci ca vii kaamə jaalanə dacii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

58Acii ha'ə kaɗashinyinaaki ndzəkəŋushi'inəkya, kəŋəmə ndihə ndihə, goona guguɗə, ndzaamə taa guci patə agi slənə goonə ka Slandana, makə kə shii unə pooshi slənə goonə ka putə ŋga Slandanə ka ndzaanə ka uushi zaɓə.

1 Koorintiya 16

1Yoo, ma agyanə tsəkə uushi'inə ka tsakənə də ənji ŋga Əntaŋfə, makə sətə bii nyi ka Ikəliisiyanyinə anə hanyinə ŋga Galatiya, ɗamə ha'ə makə ətsa.

2Taa ŋgutə təkəŋwanə ŋga uusəra agi luuma patə, taa wu ahadoonə, wa ca ɗəkəpaa kwaɓa makə sətə dəɓee ca vii. Maɗa kə ɗii unə ha'ə, maa kə shi nyi, pooshi uushi nuuna tsəkə ma'ə.

3Maa kə shi nyi, ka naahənə nə nyi ləkaləkatə, nya vii ka ənjitə ta'i unə, nya sləkee ka tii də kwaɓatə tsəkətuunə, təya kərə aa Urusaliima.

4Maɗa kə nee nyi, kə dəɓee nya dzə əsə, ka dzənə niinə da tii.

5Ka dzənə nə nyi aahoonə da Makiduuniya. Acii aadəvə ɗii nyi aniya ŋga dzənə zəku'i.

6Maa kə mbu'i nyi aahoonə, ka ta'avənə nə nyi doonə gi'u. Mbu'u nya kyagi vyanə goonə maa, taabu'u nii kya maɗə ka dzənə ka hatə nii kya dzə, una tsakə tə nyi ka dzənə a rəgwa.

7Ma cii kya moo, əntaa wata dzənə, nya nəhəpaa tuunə, nya pitəgi tanə. Amma agi kanə nə nyi nə ŋga dzənə ka ta'avənə doonə, maɗa kə luuvə Slandana.

8Amma ka ənəginə nə nyi ganə də Afisa zəku'i ca'ə ka saa'i ŋga kumənə ŋga Peentakoosa.

9Acii kə wunəgi Əntaŋfə ka nyi rəgwa ŋga ɗa slənə ganə, da bwatyakii əsə nə slənəkii. Tə'i ənji daawaanə laŋə əsə.

10Maɗa kə mbu'i Timooti, ɗamə gazhi'waanə ŋga luunə tə ci də bəra'itə cii ka banee də ma'yanəkii. Acii ma ca, slənə ŋga Slandanə cii kəya ɗa makə naaki.

11Ga taa wu ahadoonə a bərapaa tə ci. Tsakəmə tə ci, kaa ca dzə aakəŋwa agi wiinaakii agi jamənə, ca ənya aaɓiiki. Acii agi gəranə nə nyi tə tii da hara ndzəkəŋushi'inə.

12Ma ndzəkəŋushi'inaamə Apoolasə, kə kədii nyi tə ci kaa ca dzə ka tsaamətənə tuunə, tii da hara ndzəkəŋushi'inə. Amma ma'ə Əntaŋfə maviimə ka ci rəgwa. Ma uusəratə nii kəya upaa rəgwa, kadə nii kəya dzə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Nəhəmə noonə na, kəŋəmə ndihə ndihə agi nə'unə, ɗamə gazhi'waanə, ndzaamə də ŋgeerənə.

14Wa patənə ŋga slənə goonə a ndzaanə agi uuɗəshinə.

15Ndzəkəŋushi'inəkya, kə shii unə, ma Sətəfanu da yaakii patə, tii nə təkəŋwanə ŋga ənjitə 'watəgi vii gooŋga ka Aləmasiihu agyanə hanyinə ŋga Akaya patə. Kə vii tii natii nə əsə ka ɗa slənə ka tsakənə də ənji ŋga Əntaŋfə.

16Agi kədiinə nə nyi acii unə, koona fa tə tsarə ŋga ənjitsa. Famə tə patənə ŋga ənjitə ca slənə da tii ka ciinə rəŋwə əsə.

17Agi mooɗasəkə ŋga i Sətəfanu da Footənatusə da Akayikəsə nə nyi, acii kə mbu'ya tii aahanə ka madəɓama goonə.

18Kə shi tii ka uuɗagi səkəki makə sətə uuɗagi tii noonə. Ma tsarə ŋga ənjitsa, sə ŋga dəlaginə nə tii.

19Kə nəhəpaa Ikəliisiyanyinə ŋga hanyinə ŋga Asiya tuunə patə. Ha'ə nə i Akila da Pərisəkila da patənə ŋga ənji nə'unə ətə ca dza də nə gatii asii əsə. Agi nəhəpaanə nə tii tuunə patə agi ləmə ŋga Slandana.

20Kə nəhəpaa patənə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə ənə ganə tuunə patə. Nəhəpaaməshinə də ədzəmə rəŋwə agi ləmə ŋga Əntaŋfə.

21Nyi Bulusə də ciinəki ca naahə koonə nəhəpaana, kə nəhəpaa nyi tuunə patə.

22Taa wu nə əndə pooshi ka uuɗənə tə Slandana, tə'i naalanə ashikii. Wa Slandanaamə a shi.f

23Wa Slandanaamə Yeesu a ɗa koonə pwapoonə.

24Agi uuɗənə nə nyi tuunə patə putə ŋga ləɓənə gaamə da Yeesu Aləmasiihu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Koorintiya

2 Koorintiya 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə koonə daciiki Bulusə, masləkee əndə ŋga Yeesu Aləmasiihu makə sətə mwayi Əntaŋfə. Inə da ndzəkəŋushi'inaamə Timooti ca nəhəpaa tuunə Ikəliisiya ŋga Əntaŋfə də Koorintiya da patənə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə anə hanyinə ŋga Akaya.

2Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə, təya vii koonə ndzaanə jamə.

3Dəlaamə də Əntaŋfə Dii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu. Dənə ətə ca nəhə təgunuunə gaamə nə ci, daciikii ci patənə ŋga tsakənə a shi.

4Agi tsakənə nə ci taamə agi patənə ŋga mabuurənə gaamə, kaama shii mbee ka tsakənə tə hara ənji gaamə, ama banee ka ma'yanətii də tsarə ŋga tsakəətə cakə Əntaŋfə taamə.

5Makə sətə ɗii amə ləɓə da Aləmasiihu agi saasa ciɓənyinaakii, ha'ə əsə naamə ləɓə da ci dərəva agi tsakənə ŋga Əntaŋfə taamə daciikii.

6Maɗa kə ciɓiinə, keena shii tsakənə tuunə da luupaanə tuunə. Maɗa kə upaa inə tsakənə tiinə əsə, keena shii tsakənə tuunə, una upaa ŋgeerənə ŋga kəŋənə ndihə ndihə, una sə'watə tsarə ŋga ciɓənə ciina sə'wa.

7Kə shii inə pooshi uushi ca guguɗee koonə. Acii kə shii inə, makə sətə ɗii amə ləɓə agi sa ciɓənyinə geenə, ha'ə əsə ləɓə naamə agi tsakəənə ciina upaa.

8Ndzəkəŋushi'ina, ŋga'ə keenə una shii tsarə ŋga ciɓətə sii inə anə hanyinə ŋga Asiya. Ma ciɓəkii, kə palee ka ŋgeerii inə. Ha'ə maa, kə ŋgərəgiinə hiima ŋga ndzaanə da əpinə ameenə.

9Ma fatiinə ashiinə, makə kə lagi ənji gəŋwanə ŋga ɓəələnə tiinə. Amma ma slənyi ətsə patə, acii geena gi'i neenə na, amma keena shii gi'inə tə Əntaŋfə tanə, Əndə maɗee ka mamməətə ənja.

10Kə luupaa ci tiinə acii bwaya tsarə ŋga əntəətsa, ka tsakənə nə ci tiinə əsə. Tə ci gi'iinə, kaa ca ənə ka luupaanə tiinə.

11Ma unə əsə, tsakəmə tiinə də də'wa. Maɗa ənji laŋə ɗii də'wa ka putə geenə, maa ɗii Əntaŋfə keenə barəkaanə, ənji laŋə na kuyirii tə ci putə ŋga barəkaanəkii.

12Cakərə'inə geenə patə, ma ndzaanə geenə ganə a duuniya, ma palee maa, ndzaanə geenə ahadoonə, ndzaanə geenə də malaaɓa mooɗəfa da gooŋgaanə əsə. Ma ndzaa inə ha'ə, əntaa də shiinə tsarə ətə ŋga əndə shiŋkinə, amma dagi pwapoonə ŋga Əntaŋfə.

13Ma sənə ciina naahə koonə, sətə cuuna mbee ka jaŋgatənə, una paaratəgi. Kə paaratəgi unə gi'u, amma, ma nəhənəkya, ma aakəŋwa gi'u, ka paaratəginə nuunə ŋga'ə, koona shii oo'i, ka ɗanə nuunə maŋushinə putə geenə uusəra ŋga shinə ŋga Yeesu Slandana. Ha'ə niinə əsə, ka ɗanə niinə maŋushinə putə goonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Ma ətsa, kə ɗii nyi aniya ŋga dzənə dagoonə, kaa nya jikətə koonə ɗa maŋushinə geenə.

16Waatoo, kə mwayi nyi ŋusləgərənə dagoonə, nya dzə aa Makiduuniya, nya ənya dagoonə əsə, koona shii tsakənə tə nyi ka dzəginə aa Yahudiya.

17Ya agi zə'unə ŋga aniyaakya, kə təkuree nyi ka kəŋee ka naaki nə ka ɗa uushi rəŋwə kwa? anii ɗa uushi'inə makə ənji duuniya saŋə cii kya ɗa? Ka banə nə nyi “Awa” a ba ma kwa? Pooshi.

18Makə sətə weewee əndə gooŋga nə Əntaŋfə, ma waɓənə geenə koonə, əntaa a ba ma.

19Acii ma Yeesu Aləmasiihu Uuzənə ŋga Əntaŋfə ətsə waazii inə da Silasə da Timooti koonə agyanəkii, əntaa a ba ma nə awaakii, amma taa guci patə tantanyinə ca shiigi amakii.

20Acii ci nə “Awa” ŋga patənə ŋga aləkawalənyinə ŋga Əntaŋfə. Ci ɗii caama luu “Aamiina” dacii Yeesu Aləmasiihu ka ɗuunətənə də Əntaŋfə.

21Əntaŋfə kaɓətə taamə ka hakii dashi Aləmasiihu, ca taɗə taamə,

22ca ɗaanə sagidaakii aagyanaamə, ca vii kaamə Ma'yanaakii a ədzəmaamə ka ɓaarəginə oo'i, tə'i hara uushi'inə ɗəkəpaa ci kaamə.

23Ma bwasee nyi ka dzənə aa Koorintiya, acii ga nya dzə ka tsakəvə koonə buurə uushi'inə. Əntaŋfə nə seedawaaki, ci shii sətə a ədzəməki.

24Əntaa baawəɗa geenə ciina moo ɓaarənə koonə agyanə vii gooŋga goonə. Pooshi. Kə shii inə, ndihə ndihə nuunə agi vii gooŋga goonə. Ma caama slənə doonə, koona uuɗa də səka.

2 Koorintiya 2

1Ma bwasee nyi ka aniya ŋga dzənə aahoonə, acii ga nya ənyi ka dzənə ka ɓəzee ka səkuunə.

2Maɗa kə ɓəzee nyi ka səkuunə, pooshi əndə uuɗagi səkəki maɗaamə unə.

3Ənjitə dəɓee uuɗagi səkəki nuunə. Ma nyaahə nyi koonə ləkaləkatəta, acii goona ɓəzee ka səkəki, maa kə gi nyi aahoonə. Kə shii nyi weewee, maɗa ka mooɗasəkə nə nyi, ka mooɗasəkə nuunə noonə əsə.

4Ma nyaahə nyi koonə ləkaləkatəta, də maɓətəsəka, kə ma'i haŋkalaaki. Ha'ə maa, da kiinə agiki. Ma mwayi nyi, əntaa ka ɓəzee ka səkuunə, amma ma ɗii nyi ha'ə, kaa nya ɓaarii koonə makə sətə uu'i nyi tuunə ŋgaaŋga'ə.

5Taa wu patə ɓəzee ka səkə ŋga əndə'i ənda, əntaa wata naaki daanəki ɓəzee ci, amma da i noonə patə ɓəzee ci. Əntaa mbuɗeenə cii kya mbuɗee, amma tə'i hara ənji ahadoonə ɓəzee ci ka səkətii.

6Ma əndətsa, ma dzaləətsə jalə ənji tə ci, kə mbu'i ha'ə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Acii ha'ə, ənəmə ka tifyaginə tə ci, una banee ka ma'yanəkii, acii ga maɓətəsəkə a gaɗəgi tə ci.

8Agi kədiinə nə nyi acii unə, koona ɓaarii ka ci oo'i, kə uu'yuunə tə ci tanyi.

9Ma nyaahə nyi koonə ləkaləkatəta, kaa nya shii təɓətənə tuunə, kaa nya paaratəgi maɗa agi fanə nuunə waɓənaaki ŋga dzalənə tə ci.

10Ma əndzə'i, maɗa kə tifyagyuunə əndəkii putə ŋga sətə ɗii ci koonə, nyi maa, ka tifyaginə nə nyi tə ci. Taa mi patə dəɓee nya tifyagi, ka putə goonə tifyagi nyi akəŋwacii Aləmasiihu.

11Ma ɗii cii kya ɗa ha'ə, acii ga Seetanə a upaa rəgwa ŋga saaweenə kaamə. Kə shii amə sətə cii kəya moo ɗanə.

12Yoo, ma saa'itə mbu'i nyi aa Tərawasə ka waaza Ɲunyi Habara ŋga Aləmasiihu, kə nee nyi kə wunəgi Slandanə rəgwa ŋga ɗa slənə laŋə davə.

13Amma pooshi ma'yanəki baanə, acii paa nyi lii tə ndzəkəŋunəki Titusə davə. Wata nya ba ka ənji davə ‘Ta'avəmə’, nya maɗə, nya palə aa Makiduuniya.

14Amma wa ənjə a kuyirii tə Əntaŋfə! Ci ca kərə tiinə ka jaalanə taa guci patə putə ŋga ləɓənə geenə da Aləmasiihu. Dacii inə əsə cii kəya kukutə dagwa mədədəranə, waatoo waaza Ɲunyi Habara ŋga shiinə tə Aləmasiihu taa dama patə.

15Weewee ma inə, makə urədya niinə ətə ci Aləmasiihu a ɗəzə ka Əntaŋfə. Mədədəranəkii a təəkəgi ahada ənjitə ca upaa əpinə da ənjitə ka rəgwa ŋga zanə patə.

16Ma urədyatsa, ma ka ənjitə zii, maɗa zhinyi ka tii, əntənə əntənətii. Ma ka ənjitə upaa luupaanə əsə, ci nə urədyatə ca vii əpinə. Ya əna, wu ɗii nə əndə mbu'i bahə ɗa maɗuunə slənətsa?

17Amma ma inə, əntaa makə ŋga hara ənji niinə. Acii ma təya, agi gwazeenə nə tii ka waɓənə ŋga Əntaŋfə də jirakənə. Də gooŋgaanə ciina waɓə akəŋwacii Əntaŋfə. Ci ta'i tiinə, keena ndzaanə ka ənji slənənə ka Aləmasiihu.

2 Koorintiya 3

1Ma ɗəya, goona nyihə makə mbuɗənə ciina mbuɗə neenə na. Pooshi. Ma inə, pooshi nafa ŋga ɓaarii koonə ləkaləkatə ŋga slənə geenə koona shii tiinə. Pooshi nafa ŋga naahənə goonə tə habara ŋga slənə geenə ka hara ənji, makə sətə ci ənjə a ɗa ka hara ənji əsə.

2Unə də noonə nə nə ləkaləkatə ŋga slənə geenə, manaahəkii a ədzəmuunə kaa ənji patə a shii, təya jaŋgatə.

3Paŋgəraŋə oo'i, Aləmasiihu ci saakii nyaahə ləkaləkatəkii, ca sləkee dacii inə. Əntaa naahənə ŋga ciinə ŋga ənda, amma də Ma'yanə ŋga Əntaŋfə Əndə vii əpinə. Əntaa ashi matsahə faara əsə, amma asəkə mooɗəfa ŋga əndə shiŋkinə nə ci manaahəkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ma ciina waɓə uushi'iitsə ha'ə, acii mashiikii niinə akəŋwacii Əntaŋfə dacii Aləmasiihu.

5Əntaa mbu'unə mbu'iinə ka neenə na bahə banə oo'i, inə ca ɗaaɗa uushi'inə, pooshi. Dacii Əntaŋfə nə mbeenə geenə.

6Ci kavə tiinə keena ndzaanə mambu'ukii bahə ɗa slənə ŋga kura aləkawala. Ma kura aləkawalətsa, əntaa də manaahə bariya ɗii ənji, amma də Ma'yanə ŋga Əntaŋfə. Acii ma bariya, wə cii kəya kira ka ənja. Amma, ma Ma'yanə ŋga Əntaŋfə, əpinə cii kəya vii ka ənja.

7Yoo, ma bariya ŋga ŋukə, manaahəkii ashi matsahu faariinə shi, kə ɓaarii Əntaŋfə məghərəvənaakii də bariyatsa, laŋə dərəva haŋətə ənji Isərayiila tə bariyatsa. Ha'ə maa, kə təkuree tii ka tsaamənə tə Muusa acii ɓərənə ŋga kəŋwaciinəkii, wiitsə boo, sətə ca uudəgi nə ɓərənəkii. Kə shii amə, ma bariyatsa, əntənə nə muudinəkii. Patə da ha'ə, tə'i məghərəvənə davə.

8Makə kə shii amə ha'ə, sakwa slənə ŋga Ma'yanə ŋga Əntaŋfə ɗii, pooshi palee də məghərəvənə kwa?

9Acii maɗa ka kira məghərəvənə nə slənə sətə ca kira əntənə ka ənja, slənə sətə ca kira luupaanə palee də məghərəvənə.

10Weewee ma ətsə ha'ə, kə sha nji da i məghərəvənə. Amma ma ŋga əna, pooshi ma'ə shaŋə, acii kə shi məghərəvənə ŋga əndə'i ka paleenə ka ci.

11Acii maɗa ma sətə ca uudəgi, tə'i ci da məghərəvənə, sətə pooshi ka uudənə palee də məghərəvənə ka shaŋə.

12Makə kə shii inə tə'i ha'ə makə ətsa, ka waɓənə niinə yadə ŋgwalənə.

13Əntaa makə ŋga Muusa niinə. Acii ma ca, kə kavə ci gwada aakəŋwaciikii, acii ga ənji Isərayiila a nee ka muudinə ŋga məghərəvəətə ca uudəgi.

14Amma kə təkuree tii ka paaratəginə. Ca'ə ənshinə, maɗa kə jaŋgii tii iirə aləkawaləta, kə ndzaa ci makə gwada akəŋwaciitii. See maɗa ndzaa əndə ləɓə da Aləmasiihu dzəginə gwadakii, əndə a paaratəgi ha'ə.

15Taa ənshinə, maɗa jaŋgii tii bariya ŋga Muusa, wata gwadakii a pa'agi hiimatii.

16Amma maɗa kə zə'ugi əndə aaɓii Slandana, kə dzəgi gwadakii ətsa.

17Ma Slandana, Ma'yanə nə ci. Ma hatə ɗii Ma'yanə ŋga Slandana, tə'i dimwaanə davə.

18Ma amə patə, pooshi gwada akəŋwacii amə, agi ɓaarə ɗuunuunə ŋga Slandanə naamə. Ci ca zə'wee kaamə, kaama pusha tə ci, ama tsakə dzənə aakəŋwa də upaa ɗuunuunə. Ma ətsə patə, slənə ŋga Ma'yanə ŋga Slandana.

2 Koorintiya 4

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Acii ha'ə, makə kə shii inə putə ŋga ŋga'aanə ŋga Əntaŋfə keenə ba'avə ci slənətsə aacii inə keena slənə, pooshi shishiniinə ka əntənə.

2Ma inə, kə naanagiinə ka slənə sə ŋga ayinə. Pooshi inə ka ɗa jarəwiinə, pooshi inə ka gwazee ka waɓənə ŋga Əntaŋfə əsə. Amma paŋgəraŋə ciina waɓə gooŋgaanə akəŋwacii Əntaŋfə. Ŋga'ə keenə kaa taa wu a shii oo'i, ənji gooŋga niinə.

3Ma Ŋunyi Habaranə ciina waaza, maɗa ma'umbee uushi nə ci, ka ənjitə uugi zanə nə ci ma'umbeekii tanə.

4Ma təya, kə təkuree tii ka vii gooŋga, acii kə əndəgi Seetanə hiimanyinatii. Ci ɗii təkuree tii ka nee ka ɓərənə ŋga Ŋunyi Habara. Ma habarakii, agyanə ɗuunuunə ŋga Aləmasiihu. Ci nə pushashinə ŋga Əntaŋfə.

5Acii ma inə, əntaa neenə nə ciina waaza, amma tə Yeesu Aləmasiihu ciina waaza, oo'i ci nə Slandana; inə neenə əsə, ənji slənə goonə niinə putə ŋga Yeesu.

6Əntaŋfə bii, “Wa ɓərənə a ɓərəgi agi təkunə.” Ci əsə kavə ɓərənaakii kaa ca ɓərə a mooɗəfaamə, ca ɓərə aagi ənji, ama shii neenə ka ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə ca ɓərə akəŋwacii Aləmasiihu.

7Ma inə, taa ŋgahi makə uuda niinə pooshi ka ta'avənə ka ənsləginə, patə da ha'ə tə'i inə da wahətsə ashiinə. Ma ətsə patə, ka ɓaariinə oo'i, ma maɗuunə ŋgeerənə ashiinə, ŋga Əntaŋfə, əntaa neenə.

8Kə ciɓee ənji keenə taa ka ŋgutə rəgwa. Patə da ha'ə, paa tii təŋapaa tiinə. Kə ha'utə ənji diinə. Patə da ha'ə, pooshi inə bwasee ka kanə geenə ŋga upaa luupaanə.

9Kə iikə ənji keenə daawaanə laŋə. Patə da ha'ə, pooshi Əntaŋfə kagi tiinə. Kə laaɗapaa ənji tiinə aa panə, amma patə da ha'ə, pooshi əpinə dzəgi ameenə.

10Taa guci patə, ha'ə nə ənji ka ɗa gazhi'waanə ŋga ɓələnə tiinə makə sətə ɓəli tii tə Yeesu. Ma ɗii inə ma'ə da i əpinə a meenə, kaa ənjə a shii oo'i, tə'i əpinə ŋga Yeesu ashiinə.

11Agi ndzaanə geenə patə, taa guci ha'ə niinə ka nee ka wə aagiinə ka putə ŋga Yeesu. Ma ɗii ha'ə, kaa ənjə a shii neenə oo'i, ma shishinə geenə ənə na ɓəsləgi, tə'i əpinə ŋga Yeesu davə.

12Ci ca ɓaarii oo'i, ma wa, ashiinə cii kəya slənə, amma ma əpinə əsə, ashuunə cii kəya ɗa sləna.

13Tə'i manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, “Ma waɓi nyi, acii kə vii nyi gooŋga ka Əntaŋfə.” Ha'ə niinə əsə, kə vii inə gooŋga ka ci, ci ɗii waɓiinə.

14Kə shii inə, ma Əntaŋfə, kə maɗee ci ka Yeesu Slandanə agi mamməətə ənja. Ha'ə əsə nii kəya maɗee keenə, ca fəɗə taamə doonə, ca kərə aakəŋwacii Yeesu.

15Patənə ŋga ətsa, ka putə goonə. Ma Əntaŋfə, agi dzənə nə ci aakəŋwa də ɗaaɗa pwapoonaakii ka ənja. Də ha'ə əsə dzənə ənji aakəŋwa də kuyiriinə tə ci ka ɗuunətənə də ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Acii ha'ə, ma inə, pooshi inə ŋgərəgi hiima. Taa ŋgahi ma shishiniinə, agi dzənə də saawanə, patə da ha'ə, ma ma'yaniinə, agi tsakə ɗa ŋgeerənə uusəra patə.

17Ma ciɓəənə ciina ciɓə, pooshi laŋə, pooshi ka ta'avənə əsə. Ciɓəkii na kavə tiinə ka upaa dagwa uushi ətə na ndzaanə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, waatoo, ndzaanə ka hakii da Əntaŋfə agi ɗuunuunaakii. Ma ətsa, ci palee patə.

18Acii ma ina, pooshi inə ka kavə hiima geenə ka uushi'iitə ci ənjə a nee də ginə. Amma ka uushi'iitə pooshi ənji ka neenə də ginə kii inə hiima geenə. Ma uushi'iitə ci ənjə a nee də ginə, pooshi ka ta'avənə. Amma ma uushi'iitə pooshi ənji ka neenə də ginə, tii ca ta'avə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

2 Koorintiya 5

1Kə shii amə, maɗa kə uulagi shishiinə gaamə ganə a duuniya, kə ɗəkəpaa Əntaŋfə kaamə əndə'i gatə dagya, waatoo ətə ɗatə ci cisaakii, ci na ndzaanə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

2Ma amə da i shishiinə gaamə, agi ɗanə nə kuɗəpəshinə taamə ŋga upaa əndə'i shishinə, waatoo ətə ca shi dadagyə, kaama ŋgavə.

3Acii maɗa kə ŋgii amə, pooshi amə ka ndzaanə yadə shishinə ma'ə.

4Ma amə ma'ə da i shishiinə gaamə, agi ɗanə nə kuɗəpəshinə taamə. Əntaa uuɗənə nə əndə pooshi amə ka uuɗə shishiinə gaamə ŋga duuniya, amma uuɗənə caama uuɗə tə ətə ŋga dadagyə, kaama upaa, ama ŋgavə, sətə da i əpinə a jaala agyanə sətə ca ɓəsləgi.

5Əntaŋfə ci saakii haɗatəgi daamə kaama zə'u ha'ə makə ətsa. Ci vii kaamə Ma'yanaakii əsə, kaama shii paŋgəraŋə oo'i, tə'i hara uushi'inə ɗəkəpaa ci kaamə kiɗə.

6Acii ha'ə, taa guci patə naamə ka mabanee ma'yanə. Kə shii amə, ma amə ma'ə da i shishiinə gaamə, matəkəkii naamə da Slandana.

7Acii ma ndzaanə caama ndzaanə, əntaa ŋga neenə ka ci də ginə, amma ŋga vii gooŋga ka ci.

8Ka mabanee ma'yanə naamə. Gəɗə bwasee ka shishiinə gaamə kaama dzə ka ndzaanə da Slandana.

9Acii ha'ə, taa agi ndzaanə gaamə ganə, taa agi ətə na shi aakəŋwa, ma sətə kavaamə aakəŋwa, uuɗagi səkəkii.

10Acii tyasə see a kəŋaamə patə akəŋwacii Aləmasiihu, kaa ca ɗa kaamə gəŋwanə, kaa taa wu a shii upaa sətə dəɓee ka ci mbərə mbərə da sətə cii kəya slənə, taa bwayakii, taa ŋunyikii saa'itə ci a duuniya.

11Makə ɗii ci agi ŋgwalənə niinə acii Slandana, putakii ha'ə ciina ɗa gazhi'waanə ŋga ɓaariinə ka ənja agyanəkii. Kə shii Əntaŋfə tiinə paŋgəraŋə. Ma nə nyi ka nəhənə əsə, kə shii unə tə nyi asəkə mooɗəfuunə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ma bii nyi ətsə ha'ə, əntaa haŋətənə ciina haŋətə niinə, amma rəgwa ciina ɓaarii koonə, koona cakərə'i akəŋwacii ənjitə ca dzaana tiinə, koona shii mbee ka ənəpaaginə ka tii. Acii ma təya, agi cakərə'inə nə tii putə ŋga dagwaanə ŋga shiginə ŋga ənda, təya bwasee ka tsaamə sətə a ədzəməkii.

13Maɗa ɗiikənə ciina ɗiikə, ka Əntaŋfə ciina ɗiikə. Maɗa ka rəgwakii ciina ɗa ha'ə əsə, yoo, ka putə goonə ciina ɗa ha'ə.

14Uuɗənə ŋga Aləmasiihu ca ɗa ŋwaŋuunə agyaniinə, acii kə paaratəgiinə oo'i, ci əŋki ka putə ŋga ənji patə. Acii ha'ə, ləɓə nə ənji patə agi əntənaakii.

15Ma əŋki Aləmasiihu ka putə ŋga patənə ŋga ənja, acii ga ənjə a ndzaanə shitə ha'ə makə sətə kaɗeesəkə ka tii. Amma kaa təya ndzaanə ka ŋga Aləmasiihu, acii ka putatii əŋki ci, Əntaŋfə a maɗee ka ci agi maməətə ənja.

16Ndzaŋənə ka saa'ina, pooshi inə ka tsaamənə taa tə wu putə ŋga shiginaakii. Taa ŋgahi kə shi nya caamə tə Aləmasiihu ha'ə, amma pooshi nyi agi tsaamənə tə ci ha'ə ma'ə.

17Taa wu patə liɓə da Aləmasiihu, kura taganə nə ci ətsa. Kə dzəgi iirəkii, kurakii nə ci ətsa.

18Ətsə patə, ɗanə ŋga Əntaŋfə. Ci zhi'wee kaamə, kaama ndzaanə ka guviinəkii dacii Aləmasiihu, ca vii kaamə slənə ŋga baabanə ka hara ənja, kaa təya ndzaanə ka guviinəkii əsə.

19Ma waɓənə geenə, ci nə: agi zhi'weenə nə Əntaŋfə ka patənə ŋga ənji shiŋkinə ka guviinəkii dacii Aləmasiihu. Paa ci ka kəsəpaa 'waslyakəənatii a ədzəməkii. Ca ba'avə waɓənaakii acii inə, keena waaza ka ənja, kaa təya ndzaanə ka guviinəkii.

20Acii ha'ə, madəɓama ŋga Aləmasiihu niinə. Əntaŋfə ca ɗa waɓənaakii dacii inə. Agi kədiinə niinə acii unə ka madəɓama ŋga Aləmasiihu, zə'umə, koona ndzaanə ka guviinə ŋga Əntaŋfə.

21Ma Aləmasiihu, paa ci shii 'waslyakəənə, amma kə kavə Əntaŋfə tə ci kaa ca ləɓə daamə agi 'waslyakəənə gaamə. Ma ɗii ci ha'ə, kaama shii ndzaanə agi gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə dagi ləɓənə gaamə da Aləmasiihu.

2 Koorintiya 6

1Ma agi slənə geenə ka hakii da Əntaŋfə, agi kədiinə niinə acii unə ənə ɗii Əntaŋfə koonə pwapoonə, goona saawee ka pwapoonəkii.

2Wiinə sətə bii Əntaŋfə: “Maɗa kə mbu'ya saa'yaaki ŋga fanə tuunə, agi fanə nə nyi tuunə. Maɗa kə mbu'ya uusəra ŋga luupaanə tuunə, agi tsakənə nə nyi tuunə.” Fatəmə! Ənə nə saa'i ŋga luu viinə ŋga Əntaŋfə; ənshinə nə uusəra ŋga luupaanə!

3Pooshi inə ka uuɗənə kaa taa wu a idəpaa uushi agi slənə geenə. Acii ha'ə, pooshi inə ka ɗavə sətə ca kavə əndə ka pu'unə agi ndzaanaakii akəŋwacii Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Amma taa mi patə ciina ɗa, agi ɓaarii niinə oo'i, ənji slənə ŋga Əntaŋfə niinə, də sə'watə ciɓənyinə, da də sə'watə madzawə uushi'inə kama kama.

5Kə fəsli ənji tiinə, ənjə a pa'əgi tiinə, ənjə a ɗaaɗa keenə mabizhinə, kə slənyiinə palee ka ŋgeerii inə, ina baanə yadə ŋunyinə agiinə, yadə zəmə ameenə əsə.

6Dagi laaɓanə ŋga mooɗəfiinə, da shiinə geenə, da sə'watənə geenə, da ŋga'əənə geenə ɓaarii inə neenə nə oo'i, ənji slənə ŋga Əntaŋfə niinə. Ma ətsə patə, dagi Malaaɓa Ma'yanə da uuɗənə geenə ŋga gooŋga.

7Kə ɓaarii inə ha'ə dagi waɓənə geenə agyanə gooŋgaanə da dagi ŋgeerənə ŋga Əntaŋfə. Ndzaanə geenə ka ənji gooŋga nə sə ŋga paginə geenə. Də ci luupaa niinə neenə nə əsə.

8Kə ɗuunətə ənji tiinə, ənjə a bərapaa tiinə əsə. Kə dzaanii ənji tiinə, ənjə a dəla diinə əsə. Kə ŋgirə ənji tiinə ka majirakinə, patə da ha'ə ənji gooŋga niinə.

9Kə ɗii ənji makə pooshi tii shii tiinə, patə da ha'ə kə shii ənji tiinə də ŋga'ə. Kə ɗii makə mamməətəkii niinə, amma waniinə ma'ə da i əpinə ameenə. Kə jalə ənji tiinə, amma pooshi ənji ɓəələgi tiinə.

10Kə diɓə səkiinə a ɓəzə, amma taa guci patə agi mooɗasəkə niinə. Maaghiinə niinə, amma agi ɗatənə niinə tə ənji laŋə ka ənji waha. Pooshi uushi acii inə, amma neenə nə patənə ŋga uushi'inə.

11Ənji Koorintiya, paŋgəraŋə waɓiinə koonə, pooshi inə umbee koonə ka taa mi a mooɗəfiinə.

12Də ədzəmə rəŋwə ŋgiriinə tuunə. Amma ma unə, kə umbee unə keenə ka sətə a mooɗəfuunə.

13Wanyinə ka kədiinə acii unə makə manjeevənaaki. Tuutəta'ə, ɓaariimə keenə uuɗənə goonə noonə əsə.

14Goona ndzaashi da ənji ghatə vii gooŋga ka Yeesu. Ma ətsa, pooshi ka ɗanə. Iitiitə saŋə ndzaashinə gooŋgaanə da məzaana? Iitiitə əsə ndzaashinə ɓərənə da təkuna?

15Mi saŋə nə haala ŋga Aləmasiihu da Seetana? Mi saŋə nə sətə liɓə də əndə nə'unə da əndə ghatə vii gooŋga?

16Ŋgutə ŋga'əənə saŋə nəndə ahada yi ŋga Əntaŋfə da kuvə uuləma? Acii ma amə, yi ŋga Əntaŋfə Əndə vii əpinə naamə! Makə sətə bii Əntaŋfə ci saakii, “Ka ndzaanə nə nyi ka yi rəŋwə da ənjaaki, ka ndzaanə nə nyi ahadatii əsə, nyi nə Əntaŋfwatii. Tii əsə, ka ndzaanə nə tii ka ənjaaki.”

17Acii ha'ə kə bii Slandanə ka tii, “Shigimə ahadatii, goona ndzaanə ka hakii, goona təɓətə sətə əntaa malaaɓakii kaa nya luu tuunə.

18Ma nya, ka ndzaanə nə nyi ka Dəsənuunə, una ndzaanə ka manjeevənaaki. Nyi Slandanə Əndə baawəɗa waɓi ha'ə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Koorintiya 7

[1]Kaɗashinyinaaki, makə ɗii ci kə ɗii Əntaŋfə kaamə aləkawalənyiitsə ha'ə, bwasee amə ka slənə uushi'iitə ca geegi ka shishinaamə da əpinə gaamə ma'ajijinəkii, ama ndzaanə malaaɓakii. Vigyaamə naamə nə ka Əntaŋfə patə, ama ŋgwalə tə ci.

[2]Baariimə keenə uuɗənə goonə. Pooshi inə ɗii bwaya uushi ka taa wu, pooshi inə saawee ka vii gooŋga ŋga taa wu, pooshi inə gəpətə də uushi ŋga taa wu əsə.

[3]Ma bii nyi ətsə ha'ə, əntaa wazənə cii kya wazə koonə. Acii kə shi nya bii oo'i, asəkə mooɗəfiinə nuunə. Ka hakii naamə taa agi əntənə taa agi ndzaanə da əpinə amaamə.

[4]Kə shii nyi tuunə furəŋə. Sə ŋga dəlaginaaki nuunə. Agi sa ciɓənə caama sa patə, mabaneekii nə ma'yanəki. Ka maŋushinə nə nyi uusəra patə.

[5]Taa saa'itə mbu'iinə aa Makiduuniya maa, pooshi inə upaa əpisəka. Taa dama zə'ugiinə patə, ha'ə nə ənji agi ciɓeenə keenə, taa daama patə mabizhinə. Ma asəkə ədzəmiinə əsə, ŋgwalənə.

[6]Amma ma Əntaŋfə Əndə banee ka ma'yanə ŋga əndətə ləɗəgi ma'yanəkii, kə banee ci ka ma'yaniinə də shinə ŋga Titusə.

[7]Əntaa wata shinaakii tanə banee ka ma'yaniinə, amma da i waɓəənə shi amakii keenə, waatoo makə sətə cakuunə vii ka ci ŋgeerənə aa mooɗəfəkii. Kə bii ci keenə makə sətə ɗii kuɗəpəshinə tuunə ŋga neenə ka nyi, da makə sətə kiwuunə anəki, da makə sətə ɗii unə aniya ŋga luunə də nyi əsə. Ma əndzə'i kamə, agi tsakə ɗa maŋushinə nə nyi.

[8]Ma ləkaləkatətə nyaahə nyi koonə, kə ɓəzee nyi ka səkuunə də ci. Amma ma nyi, pooshi nyi ɗii wakaɗakinə ŋga naahənə koonə ha'ə. Makə fii nyi, kə ɓəzhi səkuunə, kə mwayi nyi ɗa wakaɗakinə. Amma ma ɓəzəsəkə goonə, ŋga uundzə saa'i.

[9]Ma əndzə'i, paa nyi ma'ə ka ɗa wakaɗakinə ŋga naahə ləkaləkatəta, ka mooɗasəkə nə nyi. Əntaa mooɗasəkə ŋga ɓəzee ka səkuunə cii kya ɗa, amma putə ŋga baanə goonə ka Əntaŋfə, acii kə kavə ɓəzənə ŋga səkuunə tuunə koona baanə ka ci. Ma ɓəzənə ŋga səkuunə, də shiinə ŋga Əntaŋfə. Acii ha'ə, pooshi inə ɗavə koonə ana.

[10]Acii ma maɓətəsəkə də shiinə ŋga Əntaŋfə, ci ca kavə əndə kaa ca haɗatəgi də naakii na, ca kira luupaanə. Pooshi əndə əsə ca ɗa wakaɗakinə ŋga tsarə maɓətəsəkətsa. Amma ma maɓətəsəkə ŋga əndə shiŋkinə saakii, ci ca kira əntənə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

[11]Neemə ka sətsə ɗii Əntaŋfə də maɓətəsəkətsə goonə! Kə kavə ci tuunə ka ɗa kuɗəpəshinə ŋga baginə; kə ɓəzhi səkuunə putə ŋga sətə slənyi; una ŋgwaləgi acii sətə na slənə aakəŋwa; kə ɗavə maɓətəsəkəkii koonə kuɗəpəshinə ŋga neenə ka nyi; kə ɗavə ci koonə kuɗəpəshinə ŋga luunə də nyi əsə, una dzalə əndətə ɗii bwaya bwayaanə. Agi ətsə patə, kə ɓaarii unə oo'i, pooshi moonə agi sətsə slənyi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ma saa'itə nyaahə nyi koonə ləkaləkatəta, əntaa agyanə əndətə ɗii bwaya bwayaanə taa əndətə ɗii ənji ka ci bwaya bwayaanə nyaahə nyi. Amma kaa nya shii ɓaariinə koonə akəŋwacii Əntaŋfə oo'i, agi nəhənə nuunə tiinə.

13Acii ha'ə kə baa ma'yaniinə. Tsaŋə da baanə ŋga ma'yaniinə əsə, ca'ə əndzə'i kə cakiinə ɗa maŋushinə putə ŋga mooɗasəkə ŋga Titusə, acii kə banee unə ka ma'yanəkii, unə patə.

14Kə dəliigi nyi duunə ka ci. Ma unə əsə, pooshi unə ɗavə ka nyi ayinə. Uusəra patə gooŋga njiina waɓə koonə. Ha'ə əsə, ma dəlaatə njiina dəlagi duunə ka Titusə, gooŋga.

15Acii ha'ə, ma uuɗənaakii tuunə, kə cakə ɗa ŋgeerənə. Acii agi buurətənə nə ci makə sətə ɗii unə aniya ŋga luunə tə ci aahoonə, una banee ka haŋkala goonə ka fa sətə cii kəya ba koonə.

16Ka maŋushinə nə nyi ka shaŋə acii agyuunə nə hiimaaki patə.

2 Koorintiya 8

1Ndzəkəŋushi'inəkya, ŋga'ə ka nyi una shii makə sətə ɗii Əntaŋfə pwapoonaakii asəkə Ikəliisiyanyinə ŋga Makiduuniya.

2Taa ŋgahi kə lii ciɓənyinə tə tii kama kama, maaghiinə nə tii əsə, patə da ha'ə, ka mooɗasəkə nə tii uusəra patə. Ci kavə tə tii ka ndzaanə ŋga ciinətii fitə ka viinə.

3Ma ətsa, ka seedanə nə nyi oo'i, kə vii tii də patənə ŋga ŋgeeriitii. Ha'ə maa, kə palee ka sətə dəɓee təya vii. Də moonatii satii vii tii makə sətə kaɗeesəkə ka tii.

4Tii satii kədii acii inə kaa təya upaa rəgwa ŋga tsakənə tə ənji ŋga Əntaŋfə də Yahudiya.

5Ma ətsa, kə palee ka sətə shiina kii niinə davə! Ŋga təkəŋwanə, kə vii tii natii nə ka Slandana, təya vii keenə nətii əsə də moonə ŋga Əntaŋfə.

6Ci ɗii kədii inə tə Titusə, kaa ca dzə aakəŋwa də slənətsə njaŋə ci ahadoonə, ca tsakə tuunə koona mbu'utəgi də maɗuunə slənətsə akəŋwacii unə noonə əsə.

7Agi patənə ŋga slənə ka Əntaŋfə aakəŋwa nuunə ka hara ənji nə'unə. Agi vii gooŋga goonə, agi waɓənə goonə, agi shii gooŋgaanə goonə, agi ɗa kuɗəpəshinə goonə ŋga tsakə ənja, da agi uuɗənə goonə tiinə, ətsə patə aakəŋwa nuunə. Acii ha'ə, ŋga'ə keenə maɗa gyuunə aakəŋwa ha'ə makə ətsa agi maɗuunə slənətsə akəŋwacii unə əsə.

8Əntaa banə cii kya ba koonə makə bariya. Amma ɓaariinə cii kya moo ɓaariinə koonə makə sətə ci kuɗəpəshinə a ɗa tə hara ənji kaa təya tsakə ənja. Ŋga'ə ka nyi nya shii taa tantanyinə nə uuɗənə goonə.

9Kə shii unə pwapoonə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu. Taa ŋgahi əndə wahə nə ci, patə da ha'ə kə geegi ci ka nəkii ka maagha. Ma ɗii ci ha'ə, ka putə goonə, koona shii ndzaanə ka ənji waha dagi geegi ka nəkii ka maagha.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ma agi waɓəətsa, wiinə waɓənaaki: ka ɗanə ŋga'ə maɗa kə uudəpaa unə əndzə'i tə sətə njaŋuunə dəŋku. Acii unə nə təkəŋwanə ŋga ənjitə ɗii aniya, una ɗatə slənəkii əsə.

11Acii ha'ə, uudəpaamə slənəkii də tsarə ŋga aniyatsə njaŋuunə də patənə ŋga ŋgeerii unə, viimə də sətə upaa unə.

12Acii maɗa tə'i əndə da aniya ŋga viinə, ca vii sətə upaa ci də patənə ŋga ŋgeeriikii, ka kaɗeesəkənə ka Əntaŋfə nə viinaakii. Pooshi Əntaŋfə mwayi əndə a vii sətə paa ci da ci.

13Əntaa banə cii kya ba oo'i, wa viinə a galee anə hara ənji, unə əsə, ənjə a kaanə koonə 'yapə unə daanuunə. Pooshi. Amma ma ŋga ənа, makə ɗii ci tə'i laŋə acii unə, ŋga'ə maɗa kə cakuunə tə ənjitə pooshi uushi aciitii. Maɗa zhi'wa saa'itə pooshi uushi acii unə, una moo tsakənə tuunə, maɗa tə'i laŋə aciitii, ka tsakənə nə tii tuunə natii. Də ha'ə tsakəshinuunə mbərə mbərə.

15Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Ma əndətə dzatəgi laŋə, pooshi gaɗəgi ka shaŋə. Ma əndətə dzatəgi gi'u əsə, pooshi əki ka shaŋə.”

16Kuyirii amə tə Əntaŋfə, acii ci kavə tə Titusə kaa ca tsakə tuunə də ədzəmə rəŋwə makə sətə kavə ci tiinə əsə.

17Acii əntaa wata də ətə bii inə ka ci cii kəya slənəgi, amma agi ɗanə nə kuɗəpəshinə tə ci ŋga tsakənə tuunə. Agi moonaakii cii kəya dzə aahoonə.

18Waniitsə ka sləkeenə ka əndə'i ndzəkəŋushi'inaamə atsakii. Ma ca, agi dəlaginə nə ənji də ci asəkə Ikəliisiyanyinə patə putə ŋga mbee ka waaza Ɗunyi Habara ka ənja.

19Tsaŋə da ətsa, kə ta'i Ikəliisiyanyinə tə ci kaa ca dzəədzə deenə agi maɗuunə slənənə akəŋwacii inə. Ma slənəna, kaa ənji ɗuunətə də Slandanə ciina ɗa, ina ɓaarii oo'i, kə mwayi inə tsakənə tə ənjitə pooshi uushi aciitii.

20Ma viinə ənə vii ənji aacii inə də patənə ŋga ŋgeerənə, pooshi inə ka uuɗənə ənjə a idəpaa uushi ashiinə agikii.

21Ma nə hiima geenə, kə mwayi inə ɗa uushi də rəgwakii akəŋwacii ənja, əntaa wata akəŋwacii Slandana.

22Acii ha'ə, waniitsə ka sləkeenə ka əndə'i ndzəkəŋushi'inaamə atsatii. Ma ca, kə təɓiinə tə ci laŋə, ina paaratəgi oo'i, tə'i kuɗəpəshinə ŋga tsakə ənji a mooɗəfəkii taa guci patə. Ma ci əsə, mashiikii nuunə aciikii. Acii ha'ə, kə cakə kuɗəpəshinə ɗanə tə ci ŋga tsakənə tuunə.

23Ma Titusə, rəŋwə niinə da ci, guva-slənaaki əsə agi slənənə koonə. Ma hara ndzəkəŋushi'inaamə ətsə gi tii da ci, ka madəɓama ŋga Ikəliisiyanyinə gi tii, agi kira ɗuunuunə ka Aləmasiihu nə tii.

24Ɓaariimə ka tii uuɗənə goonə kaa Ikəliisiyanyinə a fa habara goonə, təya shii oo'i, ma dəlaanə ciina dəla duunə, ha'ə tanyi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Koorintiya 9

1Ma agyanə viinə ka tsakənə də ənji ŋga Əntaŋfə də Yahudiya, pooshi nafa ŋga tsakə naahənə koonə agyanəkii ma'ə.

2Acii kə shii nyi tə'i kuɗəpəshinə ŋga tsakənə tə ənji a mooɗəfuunə. Putakii dəlii nyi duunə əsə ka ənji Makiduuniya. Əŋki nyi ka tii, “Ma ənji nə'unə anə hanyinə ŋga Akaya, matasəkakii nə tii daga dəŋku kaa təya tsakə tə ənja.” Kə maɗee kuɗəpəshinə goonə ka natii, acii laŋə nə tii ka moo viinə.

3Acii ha'ə, wanyinə ka sləkeenə ka ndzəkəŋushi'inaamə aahoonə, acii ga dəlaginə geenə duunə agi haalatsə a ndzaanə ka uushi zaɓə; amma koona ndzaanə matasəkakii makə sətə bii nyi ka tii.

4Maɗa kə mbu'iinə da hara ənji nə'unə də Makiduuniya aahoonə, təya dzə ka lapaanə pooshi viinə goonə matasəkakii, ka ɗanə nə ayinə tə nyi, acii kə bii nyi ka tii, kə shii nyi tuunə furəŋə! Unə maa, ka ɗanə nə ayinə tuunə ka shaŋə.

5Ci ɗii nyi hiima ŋga banə ka ndzəkəŋushi'iitsa, kaa təya takəŋwa ka nyi zəku'i, taabu'u nii kya dzə, una tasəka aakəŋwa makə sətə bii unə, ca ndzaanə matsəkəkii saa'itə nii kya mbu'u. Ci əsə na ɓaarii oo'i, də moonə goonə cuuna vii, əntaa tyasə.

6Buurətəmə oo'i, ma əndətə ləgii slikərənə laŋə, ka upaanə nə ci cifanə laŋə. Ma əndətə ləgii gi'u əsə, gi'u upaanəkii cifanə.

7Taa wu patə, kə dəɓee ca vii makə sətə kaɗeesəkə ka ci, əntaa də maɓətəsəka taa kavənə tə ci tyasə ka viinə. Acii əndətə ca vii də mooɗasəkə ca kaɗeesəkə ka Əntaŋfə.

8Tə'i Əntaŋfə da baawəɗa ŋga viinə koonə palee ka ətə cuuna moo, kaa sətə dəɓee una upaa a ndzaanə acii unə taa guci patə. Ka upaanə nuunə laŋə koona ɗa də taa ŋgutə tsarə ŋga ŋunyi sləna.

9Ma ŋunyi ənda, kə ndzaa ci makə sətə ɗii manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə ətə bii ci, “Kə vii ci də mooɗəfə rəŋwə ka maaghiinə. Ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə nə ŋga'əənaakii.”

10Ma Əntaŋfə, ci ca vii slikərənə ka əndə ka ləganə, ca vii ka ci zəmə ka adənə. Acii ha'ə, ka viinə nə ci koonə uushi'inə, ca siitəgi koonə. Ma viinə goonə də patənə ŋga ŋgeerənə, tə'i bwatyakii.

11Taa guci patə, ka ɗatənə nə ci tuunə ka ənji waha, koona shii viinə də mooɗəfə rəŋwə uusəra patə, kaa ənji laŋə a kuyirii tə Əntaŋfə putə ŋga viinə goonə ənə ci təya upaa acii inə.

12Acii ma viitsə vii unə, əntaa wata ka ki'i haaja ŋga ənji nə'unə tanə, amma agi kavənə nə ci tə ənji laŋə ka kuyiriinə tə Əntaŋfə.

13Acii ma slənətsə goonə, ci ca ɓaarii vii gooŋga goonə. Ka dəlanə nə ənji də Əntaŋfə əsə, acii kə ɓaarii unə oo'i, kə luuvuunə Ŋunyi Habara agyanə Aləmasiihu. Ka dəlanə nə tii də ci əsə putə ŋga viitə vii unə də mooɗəfə rəŋwə ka tii da ka hara ənja.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ka ɗanə nə tii kuɗəpəshinə ŋga neenə koonə, təya ɗa də'wa ka putə goonə, putə ŋga
malaŋə pwapoonə ətə ci Əntaŋfə a ɗa koonə.

15Kuyirii amə tə Əntaŋfə putə ŋga viinaakii kaamə, waatoo viitə pooshi ənji ka mbee
ka waɓənə putsəkə də ma.

2 Koorintiya 10

1Nyi Bulusə nyi saaki ca kədii acii unə. Agi banə nə ənji, maɗa nyi ahadoonə nya
banee ka nəki, ma nyi pooshi ahadoonə əsə, iza'u nə nyi anuunə. Putə ŋga banee ka nə
ŋga Aləmasiihu da ŋga'əənaakii,

2agi kədiinə nə nyi acii unə, goona kavə tə nyi kaa nya ndzaanə iza'u, nyi kə gi
aahadoonə. Acii kə shii nyi weewee, ma ənjitə ca hiima oo'i, slənə ŋga duuniya ciina
ɗa, ka lanə nə nyi ka tii ŋguruunə.

3Gooŋga a duuniya niinə. Amma, ma paatə ciina pa, əntaa makə ŋga duuniya ciina pa.

4Ma uushi'inə ŋga paginə geenə əsə, əntaa makə ŋga duuniya. Ma neenə, ətə ci
Əntaŋfə a vii. Də ci ciina jaala agyanə ənji daawaanə, ama jaala agyanə ənji ɗaaɗa
mabizhinə

5da agyanə ənjitə ca zhi'wee ka haŋkala ŋga ənja acii ga təya shii tə Əntaŋfə; ama
zhi'wee ka hiima ŋga ənji kaa təya fa tə Aləmasiihu.

6Maɗa kə mbu'utəgyuunə də fanə goonə tə Əntaŋfə, ma əndətə pooshi ka fanə,
matasəkakii niinə ka dzalənə tə ci.

7Tsaamətəmə ŋga'ə agyanə sətsə ca ɗa ahadoonə. Tə'i hara ənji ca ba oo'i, ŋga
Aləmasiihu nə tii. Wa təya tsakə buurətənə ŋga'ə. Makə sətə ŋgirə tii natii nə oo'i, ŋga
Aləmasiihu nə tii, inə maa, ha'ə niinə.

8Taa kə dəliigi nyi də baawəɗanə vii Slandanə keenə, pooshi ayinə ka ɗanə tə nyi
shaŋə. Ma baawəɗatsa, baawəɗa ŋga ghənənə duunə aakəŋwa, əntaa ŋga ənyanə
duunə aaba'ə.

9Ga ənjə a nee ka ətsə makə ŋgwaleenə cii kya ŋgwalee koonə də ləkaləkatənyinaaki.

10Ka banə nə hara ənji oo'i, ‘Ma ləkaləkatə ŋga Bulusə, iza'u. Amma ma shi ci də
naaki na, mantəkii nə shishinəkii, paa ci mbee ka waɓənə əsə.’

11Ma tsarə ŋga ənjitsa, wa təya paaratəgi oo'i, ma sətə ciina waɓə asəkə ləkaləkatə, ka
ɗanə niinə inə gatə ahadoonə.

12Ma təya, agi haŋətənə nə tii natii na. Kə dəɓee ina mbərə mbərətə də neenə nə da tii
kwa? Agi ŋgərənə nə tii ɗuunuunatii, təya nee makə tii palee patə. Ma ətsa, mabaanə.
Pooshi tii shii taa mi.

13Ma ina, pooshi dəla də neenə na ka pitəginə aa bilə. Amma ka ɗanə niinə ca'ə ka
hatə ɗəkəpaa Əntaŋfə keenə, ca mbu'u ca'ə ka slənətsə ciina ɗa ahadoonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Makə ɗii ci asəkə hatsə ɗəkəpaa Əntaŋfə keenə nuuna, makə giinə aahoonə ka kira koonə Ŋunyi Habara agyanə Aləmasiihu, pooshi inə pitəgi hatsə ɗəkəpaa Əntaŋfə keenə.

15Pooshi inə ka dəlagi də neenə nə putə ŋga slənətə ci hara ənjə a ɗa, pooshi inə ka pitəgi hatə ɗəkəpaa Əntaŋfə keenə. Amma ma sətə ciina moo, wa vii gooŋga goonə a gərə aakəŋwa aakəŋwa, kaa hatə ɗəkəpaa Əntaŋfə keenə a tsakə bwaŋənə,

16ina mbee ka dzənə ka hara hanyinə aakəŋwa ka waaza Ŋunyi Habara, acii geena dəliigi də neenə nə putə ŋga slənə ŋga hara ənji ka hatə ɗəkəpaa Əntaŋfə ka tii.

17Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Ma əndətə ca moo dəlaginə, wa ca dəlagi də Slandana tanə.”

18Ma əndətə ca dəlagi də naakii na, pooshi Əntaŋfə ka luuvənə tə ci, see tə əndətə ci Slandanə a dəlagi də ci.

2 Koorintiya 11

1Ma nə nyi ka nəhənə, ka sə'wanə nuunə tə nyi, nya ɗiikə gi'u. Tuutəta'ə, sə'wamə tə nyi ha'ə.

2Agi sərəhənə nə nyi agyanuunə putə ŋga Əntaŋfə, acii kə vii nyi tuunə ka Aləmasiihu makə sətə ci ənjə a vii malaaɓa maɗanə ka ŋgurii rəŋwə dyaŋə.

3Ŋgwaliiki acii ga sətə slənyi də Hawa a slənyi duunə noonə. Ma Hawa, kə gəpətə rəhunə də ki də cicirənaakii. Ha'ə nuunə əsə. Ŋgwaliiki acii ga hiima goonə a ŋusləgi asəkə matahu rəgwa, una təkuree ka vii gooŋga ka Aləmasiihu.

4Acii kə fii nyi kə kapaa unə rəgwa ka əndə'i əndə ca waaza koonə əndə'i uushi agyanə Yeesu bwasə ka ətə waazii inə koonə, kə liwuunə əndə'i Ma'yanə tsaŋə bwasə ka ətə shuunə liwu, kə liwuunə əndə'i habara tsaŋə bwasə ka Ŋunyi Habaratə liwuunə.

5Ma cii kya nəhə kamə, pooshi nyi əki ka ənjitsə cuuna nəhə makə matahu masləkee ənji nə tii.

6Taa paa nyi mbee ka waɓənə, amma tə'i shiinə anəki makə sətə sənaavə nyi ka ɓaariinə koonə taa ŋgutə saa'i patə, taa agi ŋgutə uushi patə əsə.

7Ya saŋa, kə ɗii nyi 'waslyakəənə makə həətəpaa nyi naaki nə kaa nya shii ɗuunətə duunə kwa? Acii kə waazii nyi koonə Ŋunyi Habara ŋga Əntaŋfə ŋga zaɓə yadə luu taa mi acii unə.

8Kə liwə nyi kwaɓa acii hara Ikəliisiyanyinə, nya slənə ahadoonə. Ma ətsə kamə, ka banə nə nyi makə kə gəpətə nyi də uushi aciitii kaa nya shii tsakənə duunə.

9Ma saa'itə nyi ahadoonə, kə mwayi nyi tsakənə tə nyi də kwaɓa, amma paa nyi fitinii tuunə koona vii ka nyi. Kə shi hara ndzəkəŋushi'inə gaamə də Makiduuniya, kə vii tii ka nyi patənə ŋga sətə cii kya moo. Paa nyi fitinii tuunə shaŋə. Paa nyi ka ɗanə ha'ə boo ŋga ənə taa aakəŋwa, koona shii tsakənə tə nyi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Wiitsə sətsə cii kya dəla də naaki na. Də gooŋgaanə ŋga Aləmasiihu nə nyi ka banə koonə, ma nyi, pooshi əndə təŋapaanə tə nyi ka dəla də naaki nə ha'ə anə hanyinə ŋga Akaya patə.

11Aa acii mi ɗii? Acii paa nyi agi uuɗənə tuunə kwa? Kə shii Əntaŋfə, kə uu'i nyi tuunə.

12Makə sətsə paa nyi fitinii tuunə, ka dzənə nə nyi aakəŋwa də ɗanə ha'ə, kaa nya shii təŋagi rəgwa ka majirakinə ŋga masləkee ənji ŋga dəlaginə, təya ba oo'i, mbərə mbərə nə slənatii da neenə.

13Ma tsarə ŋga masləkee ənjitsa, əntaa masləkee ənji ŋga tantanyinə nə tii. Agi jirakənə nə tii də slənatii, təya geegi ka natii nə makə masləkee ənji ŋga Aləmasiihu ŋga tanyi.

14Əntaa sə ŋga hurəshishinə ətsa, acii Seetanə maa, kə geegi ci ka naakii nə makə malaa'ikatə ca ɓərə.

15Acii ha'ə, maɗa geegi ənji slənaakii ka natii nə makə ənji slənə gooŋgaanə, əntaa mu'umə uushi. Ma ka muudinə, kadə nə təya upaa dzalənə ətə dəɓee təya upaa.

16Kaa nya ənə ka banə, ga taa wu a nəhə makə ɗiikənə cii kya ɗiikə. Amma makə kə nyihuunə ha'ə, luumə tə nyi makə sətə cuuna luu hara maɗiikə ənja. Nyi maa, kaa nya shii dəlaginə gi'u naaki.

17Weewee ma sənə cii kya ba əndzə'i, əntaa hiima ŋga Slandana. Ma agi dəlaanə cii kya dəla də naaki na, makə ŋga maɗiikə əndə cii kya waɓə.

18Makə ɗii ci ənji laŋə ca dəlagi də uushi'inə ŋga duuniya, nyi maa, ka ɗanə nə nyi ha'ə.

19Kə bii unə, kə shii unə uushi'inə. Amma iitə saŋə mbee unə ka sə'watə tə maɗiikə ənja?

20Waatoo, maɗa kə geegi tii koonə makə maviinə, taa gəpətənə duunə, taa bərapaanə tuunə, taa tsagi koonə meeciinə, agi sə'watənə nuunə tə tii.

21Ma nyi, əntaa təkureenə təkuree nyi ka ɗanə koonə ha'ə. Amma taa mi patə dəliigi taa wu, nyi maa, ka dəlaginə nə nyi də səkii. Makə ŋga maɗiikə əndə cii kya waɓə.

22Taa ma bii tii ənji Ibəraaniya nə tii, nyi maa, ci nə nyi. Ənji Isərayiila kwa? Nyi maa, ci nə nyi. Slikərənə ŋga Ibərahiima kwa? Nyi maa, ci nə nyi.

23Taa ma bii tii ənji slənə ka Aləmasiihu nə tii əsə, amma nyi nə matahu əndə slənə palee ka tii. Makə ŋga maɗiikə əndə cii kya waɓə. Kə slənyii də gazhi'waanə palee ka tii; ɓəzəkii pya'ə ənji tə nyi a furəshina palee ka tii; ɓəzəkii fəsli ənji tə nyi əsə palee ka tii; ama wə nə nyi uusəra patə.

24Tufə jikə Yahudiinə ka fəslənə tə nyi də uu'yanə makkə pu'unə aji əliŋə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Makkə jikə gayinə ŋga ha də Rooma ka fəslənə tə nyi. Kə kaalii ənji tə nyi də faariinə rəŋwə sədə. Makkə jikə kumbawalə ka cipəgərənə da nyi aagi ma'inə. Kə shi nya kii uusəra, nya ba'anətsaa agi ma'inə.

26Agi wiigi'inə nə nyi laŋə. Pooshi bwaya uushi ətə paa nyi nee. Tə'i taŋə gəəra, tə'i mahiirənə a rəgwa, tə'i ŋgwalənə acii ənjaaki Yahudiinə, tə'i ŋgwalənə əsə acii hara slikərənə, tə'i ŋgwalənə asəkə vəranyinə, tə'i ŋgwalənə agi bilinə, tə'i agi uunəva, tə'i əsə acii majirakinə ŋga ənji nə'unə.

27Kə slənyii də gazhi'waanə ka shaŋə. Ɓəzəkii nə nyi ka ba'aginə njihərəmə yadə ŋunyinə agiki. Kə dìi madəfənə da meegiirənə tə nyi. Laŋə nə nyi ka ndzaanə yadə zəma, taa kuvə ŋga baanə davə, taa kəjeerənə.

28Bwasə ka harakii maa, uusəra patə nə nyi ka buurə patənə ŋga Ikəliisiyanyinə.

29Madə kə əpigi vii gooŋga ŋga ənda, agi zhimanə tə nyi asəkəki. Maa kə kavə ənji tə əndə'i əndə ka də 'waslyakəənə, ka ɓəzənə nə səkəki.

30Madə ka dəlanə nə nyi də naaki na, see də sətə ca ɓaarə makə sətə əntəgi shishinəki dəlaginəki.

31Ma Əntaŋfə Dii Yeesu Slandanaamə, wa ənjə a dəla də ləməkii ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Kə shii ci oo'i, əntaa jirakənə cii kya jirakə.

32Ma saa'itə nyi də Damasəkusə, tə'i əndə'i ŋgwaməna atsaa sədə ŋwaŋwa Arətasə, kə kavə ci kaa ənjə a nəhə uura mayi ŋga vəranə, kaa ənjə a shii kəsənə tə nyi.

33Amma kə kagərə ənji tə nyi aasəkə dəvə, ənjə a kyagərə tə nyi da mapacakinə ŋga mahwala ŋga vəranə, nya mbərədə aciikii.

2 Koorintiya 12

1Tyasə ka dəlaginə nə nyi də naaki na. Taa ŋgahi pooshi uushi ci dəlaginəkii a tsakəvə, patə da ha'ə, ka waɓənə nə nyi agyanə uushi'iitə ɓaarii Slandanə ka nyi.

2Kə shii nyi, tə'i əndə'i əndə nə'unə shi Slandanə a ŋgərətə tə ci aadəgyə aaɓiikii. Kə uugi dənə fəzə pu'u aji ənfwadə əna. Ma əndətsa, nyi ka nəki. Taa tantanyinə kə slənyi ha'ə, taa səniinə, ma ətsa, paa nyi shii. Əntaŋfə shii ci daanəkii.

3Ma nyi, kə shii nyi, kə ŋgirə ənji tə nyi aagi Aləjana. Taa tantanyinə, taa səniinə, Əntaŋfə shii ci daanəkii.

4Ma davə, kə fii nyi uushi'inə əsə ətə pooshi ənji ka mbee ka batənə, pooshi əndə shiŋkinə mbu'i bahə batənə.

5Acii ha'ə, ma ka rəgwatsa, ka dəlaginə nə nyi də naaki na. Amma ma ka rəgwa ŋga əndə shiŋkinə, pooshi uushi cii kya dəlagi madəamə də uushi'iitə ca ɓaarii ətənaaki dadavə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

[6]Madɗa kə mwayi nyi dəlagi də naaki na, paa nyi ka ndzaanə ka madɗiikə ənda, acii gooŋga nii kya waɓə. Amma kə bwasee nyi ka haalakii ha'ə, acii ga əndə'i əndə a ŋgirə tə nyi palee ka makə sətə cii kəya tsaamə tə nyi taa fa waɓənaaki.

[7]Ha'ə əsə, kə ɗavə ənji ka nyi əndə'i bwaya uushi ətə ndzaanə makə dəhə ashiki, acii ga nya haŋətə naaki nə putə ŋga uushi'iitə ci Əntaŋfə a ɓaarii ka nyi. Ma ətsa, masləkee əndə ŋga Seetanə, kaa ca ciɓee ka nyi. Ma ɗii ətsə patə, acii ga nya haŋətə naaki na.

[8]Makkə jikə nyi ka kədiinə tə Slandanə kaa ca ŋgərəgi ka nyi.

[9]Amma ma jikənaakii ka nyi, uu'i ci, “Pwapoonaaki nə sətə dəɓee ha upaa, acii madɗa matəkii nə ənda, parəkə ndzaanə ŋgeerənaaki ashikii.” Ci nee unə, ma ŋga əna, də moodɗasəkə nə nyi ka dəlaginə də naaki nə putə ŋga ətənaaki, kaa ŋgeerənə ŋga Aləmasiihu a shii ndzaanə ashiki.

[10]Ka moodɗasəkə nə nyi də ətənaaki. Madɗa dzaanii ənji tə nyi əsə, ka moodɗasəkə nə nyi. Ha'ə əsə, nyi agi sa ŋgəra'wa da ciɓa, da agi asaranyinə, ətsə patə ka putə ŋga Aləmasiihu cii kya ɗa ha'ə. Makə ɗii ci matəkii nə nyi, da ŋgeerənə nə nyi.

[11]Ma nyi, kə iikə nyi putə ŋga dəlaanaaki də nəki. Amma unə kavə tə nyi ka ɗanə ha'ə. Ma dəɓee, unə nə dəlanə də nyi, acii pooshi hatə palee matahu masləkee ənjitsə goonə ka nyi makə sətə cuuna hiima.

[12]Kə ndzaa nyi ahadoonə də sə'watənə ka shaŋə, kə ɗii nyi madiigərə slənənyinə da sə ŋga hurəshishinə laŋə əsə. Ci ca ɓaarə oo'i, masləkee əndə ŋga tantanyinə nə nyi.

[13]Ma nya, paa nyi ɗii kama kamaanə ahadoonə da hara Ikəliisiyanyinə, amma see uushi rəŋwə; waatoo, paa nyi ali tsakənə goonə tə nyi. Acii ha'ə, madɗa bwayakii ɗii nyi koonə, tuutəta'ə tifyagimə tə nyi!

[14]Wanyinə ka tasəkanə ka dzənə aahoonə ŋga makkənə. Pooshi nyi na alə tsakənə goonə tə nyi əsə. Acii moodəfuunə cii kya moo, əntaa uushi goonə. Acii dənə nə ɗəkəpaa uushi'inə ka manjeevənaakii, əntaa manjeevənə dəɓee ɗəkəpaanə ka dəsənətii.

[15]Ka ɗanə nə nyi moodɗasəkə ŋga ɓələgi sətə aciiki patə, nya vigi patə da naaki na, ka putə ŋga tsakənə duunə. Ya əna, ka galeenə nuunə ka uuɗənə tə nyi acii uu'i nyi tuunə laŋə kwa?

[16]Mbu'u ka luuvənə nuunə oo'i, paa nyi ndzaanə ka tərənə anuunə. Amma ka banə nə əndə'i ənda, kə ɗii nyi koonə jarəwiinə, nya jirakə koonə ka shii satə də nuunə.

[17]Ya saŋə kə gəpi nyi duunə ka rəgwa ŋga rəŋwə agi ənjitsə sləkee nyi koonə kwa?

[18]Kə kədii nyi tə Titusə kaa ca dzə aahoonə; nya sləkee ka əndə'i ndzəkəŋunə əndə nə'unə atsakii. Kə gəpi Titusə duunə kwa? Anii pooshi slənə geenə gi mbərə mbəra? Kə shii nyi mbərə mbərə nə hiima geenə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Goona nyihə makə ɓaarəgi gooŋga geenə ciina ɓaarə aakəŋwacii unə. Pooshi. Akəŋwacii Əntaŋfə ciina waɓə; ənji slənə ka Aləmasiihu niinə. Kaɗashinyinə geenə, ma ətsə ciina ɗa patə, ka tsakənə duunə koona dzə aakəŋwa.

20Ŋgwaliiki acii ga nya gi ka lanə tuunə əntaa makə sətə dəɓee nya la tuunə. Maɗa kə lii nyi tuunə əntaa makə sətə dəɓee, ka ɗanə nə nyi koonə sətə pooshi dəɓee nya ɗa koonə. Ŋgwaliiki acii ga nya lapaa mabizhinə ahadoonə da sərəha, da ɓəəzənə ŋga səka, da uuɗənə ka na, da tsəɓəhiinə, da dyaarə'unə, da haŋətə na, da mamaaɗənə ŋga haŋkala.

21Ŋgwaliiki əsə, maɗa kə gi nyi aahoonə, acii goona ɗavə ka nyi ayinə akəŋwacii Əntaŋfə, nya ŋgəərə ma putə ŋga ənjitə sha ɗii 'waslyakəənə. Acii ma təya, kə təkuree tii ka bwaseenə ka ajijiniinatii da aləhiinatii kaa təya baanə ka Əntaŋfə.

2 Koorintiya 13

1Maɗa kə gi nyi aahoonə, ətsə nə makkənə ŋga səɗəki. Maɗa kə gi nyi, taa ŋgutə waɓənə patə ma'i ahadoonə, ŋga'ə ka nyi kaa ənji bəra'i taa palee ka bəra'i a ɓaarii tantanyinə ŋga waɓənəkii.

2Wanyitsə ka waɓənə ka ənjitə sha ɗii 'waslyakəənə da patənə ŋga hara ənja, wanyitsə ka waɓənə koonə nyi pooshi ahadoonə, makə sətə shi nya waɓi koonə saa'itə gi nyi aahoonə ŋga bəra'inə. Ma waɓənaaki, acii ga taa wu a kiwə də nyi, maa kə ənyii aahoonə.

3Makə ɗii ci kə mwayi unə shiinə oo'i, agi waɓənə nə Aləmasiihu da maki, shiimə oo'i, ma ca, əntaa matəkii nə ci ka dzalənə tuunə, amma tə'i ci da ŋgeerənə ahadoonə.

4Ma saa'itə gwa'avə ənji tə Aləmasiihu aashi ənfwa, matəkii nji ci. Amma ma əndzə'i, tə'i ci da əpinə amakii də baawəɗa ŋga Əntaŋfə. Ma inə əsə, matəkii niinə agi ləɓənə geenə da ci. Amma ma agi ndzaanə gaamə doonə, də baawəɗa ŋga Əntaŋfə ciina slənə putə ŋga ləɓənə geenə da Aləmasiihu.

5Tsaamətəmə noonə na, koona nee maɗa ma'ə unə da i əpinə agi vii gooŋga goonə. Təɓətəmə noonə na. Pooshi unə shii oo'i, ləɓə nə Yeesu Aləmasiihu doonə kwa? Ma ətsə kamə, ha'ə, maɗa pooshi unə ka mbu'utəgi də təɓəətsə shaŋə.

6Kə shii inə, ka paaratəginə nuunə oo'i, ma inə, kə mbu'utəgiinə.

7Agi kədiinə niinə acii Əntaŋfə, acii goona ɗii bwaya uushi. Ma ciina ɗa ha'ə, əntaa kaa ənjə a shii dəla də slənə geenə ahadoonə, amma koona ɗa sətə ndzaanə də rəgwakii, taa ŋgahi ka neenə nuunə makə matəkii niinə.

8Paa inə ka ɗa sətə ca bərapaa gooŋgaanə, amma sətə ca kira gooŋgaanə ɗaniinə.

9Ma ina, taa matəkii niinə, maɗa da ŋgeerənə nuunə, ka mooɗasəkə niinə. Ma sətə ciina kədii koonə, a dzuunə aakəŋwa agi nə'unə.

10Ma cii kya naahə koonə waɓəəna saa'inə nyi pooshi ahadoonə, koona shii baanə ka Əntaŋfə, acii ga nya gi ka ndzaanə iza'u anuunə də ɓaarə koonə baawəɗatə vii

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Slandanə ka nyi. Ma ətsa, baawəɗa ŋga ghənənə duunə aakəŋwa, əntaa baawəɗa ŋga ənyanə duunə aaba'ə.

11Ma əndzə'i dìi kaɗashinyinaakya, a ta'avuunə jamə. Ɗamə gazhi'waanə ŋga ndzaanə mayarədakii, nə'utəmə waɓənaaki, luuvəməshinə, una ndzaa agi jamənə. Ma Əntaŋfə Əndə uuɗənə taamə, ca vii kaamə ndzaanə jamə, ka ndzaanə nə ci doonə.

12Nəəhəpaaməshinə də ədzəmə rəŋwə agi ləmə ŋga Əntaŋfə.

13Agi nəhəpaanə nə ənji ŋga Əntaŋfə tuunə patə.

14Ma pwapoonə ŋga Slandanə Yeesu Aləmasiihu, da uuɗənə ŋga Əntaŋfə, da gəshinə ŋga Malaaɓa Ma'yanə, wa təya ndzaanə doonə patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Galatiya

Galatiya 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki Bulusə, masləkee ənda. Əntaa ənji shiŋkinə ta'i tə nyi ka ndzaanə ka masləkee ənda, əntaa də ŋgeerənə ŋga əndə əsə, amma də ŋgeerənə ŋga Yeesu Aləmasiihu da ŋga Əntaŋfə Dəsənaamə ətə maɗee ka ci agi maməətə ənji nə nyi ka masləkee ənda.

2Ma inə da patənə ŋga ənji nə'unə ganə, agi nəhəpaanə niinə tuunə, unə ənji nə'unə anə hanyinə ŋga Galatiya patə.

3Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə, təya vii koonə ndzaanə jamə.

4Ma Yeesu Aləmasiihu, kə vigi ci naakii nə putə ŋga 'waslyakəənə gaamə, kaa ca shii luupaanə taamə agi məza zamanana. Kə slənyi ci ha'ə makə sətə mwayi Əntaŋfə Dəsənaamə.

5Wa ənjə a ɗuunətə tə Əntaŋfə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

6Kə ɗii ka nyi ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə, makə nee nyi pii ha'ə wanuutsə kə kaaree ka Əntaŋfə Əndətə 'wii tuunə dagi pwapoonə ŋga Aləmasiihu, una gwaŋə ka nə'u əndə'i ŋunyi habara.

7Amma, ma gooŋgakii, pooshi əndə'i ŋunyi habara. Ma bii nyi koonə ha'ə, acii tə'i hara ənji ca gwazə tuunə, kə mwayi tii saawee ka Ɲunyi Habara ŋga Aləmasiihu.

8Amma, ma əndətə waazii koonə əndə'i ŋunyi habara pamə, bwasə ka ətə waazii inə koonə, wa Əntaŋfə a naalagi tə ci, taa inə, taa malaa'ika ətə jima dadagyə, wa Əntaŋfə a naalagi tə ci.

9Makə sətə shiina bii koonə daga ŋukə, wanyinə ca ənə ka batənə koonə əsə: ma əndətə waazii koonə ŋunyi habara pamə, bwasə ka ətə shiina waazii koonə, wa Əntaŋfə a naalagi tə əndəkii.

10Ma bii unə noonə, ma cii kya waɓə ha'ə, kaa ca kaɗeesəkə ka ənji kwa? Aa'a, pooshi. Kaa ca kaɗeesəkə ka Əntaŋfə cii kya waɓə. Anii ma bii unə, ma cii kya waɓə ha'ə, kaa ənji shiŋkinə a shii dəlanə də nya? Aa'a, acii maci kaa ca kaɗeesəkə ka ənji cii kya waɓə ha'ə, kaɗa mandzaamə nyi ka əndə slənə ŋga Aləmasiihu.

11Ndzəkəŋushi'inəkya, fatəmə kaa nya ba koonə: ma Ɲunyi Habaratə waazii nyi koonə, əntaa da ma əndə shiŋkinə shigi.

12Ma'upaamə nyi dacii əndə shiŋkinə, pooshi əndə jigunyi ka nyi əsə. Amma Yeesu Aləmasiihu də naakii nə ŋgiragi ka nyi.

13Kə fii unə habara ŋga ndzaanaaki ŋukə, saa'yatə nyi ma'ə ka nə'u diina ŋga Yahudiinə. Kə shii unə makə sətə njii kya ciɓee ka Ikəliisiya ŋga Əntaŋfə də məza ciɓa. Kə ciŋə nyi ka shaŋə kaa nya saawee.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Kə shii unə makə sətə kavə nyi nəki ka nə'u diina ŋga Yahudiinə ka shaŋə, palee ka ɓəzə baniinəki. Kə ciŋə nyi də patənə ŋga ŋgeeriiki agi nə'u alə'aada ŋga dzədzəshi'inaamə.

15Amma, ma Əntaŋfə da pwapoonaakii, kə tagi ci tə nyi daga ənji ma'ə mapoomə tə nyi. Kə 'wii ci tə nyi kaa nya slənə ka ci.

16Makə mwayi ci ɓaarii ka nyi Uuzənaakii, kaa nya shii waaza Ɗunyi Habara agyanəkii ka hara slikərənə, paa nyi gi ka ləgwanə ama ənda,

17paa nyi gi aa Urusaliima ka caama hara masləkee ənji ətə takəŋuyi ka nyi agi slənəkii əsə. Amma see nya maɗə pii pii, nya paləgərə aanə hanyinə ŋga Arabiya. Ma daba'əkii, nya maɗə, nya ənəgərə aasəkə vəranə ŋga Damasəkusə.

18See daba'ə fəzə makkə gi nyi aa Urusaliima. Ma gi nyi aadəvə əsə, kaa nya nee ka Piita.f Ina ɗa baanə pu'u aji tufə da ci.

19Agi baatsaaki ha'ə boo, maneemə nyi ka hara masləkee ənji, maɗaamə ka Yakubu ndzəkəŋuci Slandana.

20Ma waɓəətə nyaahə nyi koonə, gooŋga tsəkə tsəkə, pooshi jirakənə agikii taa fiɗyasə. Akəŋwacii Əntaŋfə cii kya ba koonə.

21Makə ma'i nyi də Urusaliima, kə pyalə nyi aanə hanyinə ŋga Siriya da ŋga Silikiya.

22Ma ka saa'ita, patənə ŋga Ikəliisiyanyinə anə hanyinə ŋga Yahudiya, mashimə təya nee ka nyi ginə da ginə.

23Amma, wata fanə njii təya dzə də fa habaraaki tuu'ina, “Ma əndətə nja ciɓee kaamə ŋukə, kə zhi'i ci əndzə'i, agi waazanə nə ci ka ənji, kaa təya vii gooŋga ka Aləmasiihu ətə njii kəya moo saaweenə.”

24Makə fii tii habaraaki ha'ə, wata təya dəla də Əntaŋfə putə ŋga zhi'unaaki.

Galatiya 2

1Ma daba'ə fəzə pu'u aji ənfwaɗə, kə ənyii aa Urusaliima, inə da Barənaba. Nya 'waanə tə Titusə.

2Ma gi nyi aa Urusaliima, acii Əntaŋfə də naakii nə ɓaarii ka nyi, kaa nya dzə aadəvə, keena dzə ka ɗa mətərəkinə, wata inə da gayinə tanə. Nya dzəgunətə ka tii makə sətə cii kya waaza Ɗunyi Habara ka hara slikərənə. Ma ɗii nyi ha'ə, keena shii ləɓənə ka ma rəŋwə agi waazanə geenə, acii ga slənaaki patə a ndzaa ka uushi zaɓə.

3Ma Titusə ətə giinə da i ci, əntaa slikərənə ŋga Yahudiinə nə ci. Amma, patə da ha'ə, pooshi ənji bii ka ci tyasə see a ryamina ci.

4Taa ŋgahi kə mwayi hara ənji kaa ca ryamina, amma pooshi ɗii ha'ə. Ma ənjitsa, kə ɗatə tii makə ənji nə'unə nə tii makə naamə, təya 'yaakyagərə aahadeenə ka ɗəkənə tiinə, kaa təya shii tsaamə dimwaatə upaa amə agi ləɓənə gaamə da Aləmasiihu. Ma

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

təya, kə mwayi tii ənəgərənə daamə aagi mavaanə, kaama nə'u bariya ŋga Yahudiinə makə ŋga ŋukə.

5Amma, maluuvəmə inə waɓənatii taa gi'u, acii ga gooŋgaanə ŋga waɓənə ŋga Əntaŋfə a zagi a nuunə.

6Ma ənjitə ndzaanə ka gayinə, maneemə nyi ka gawuunatii makə maɗuunə uushi dərəvaava. Acii mbərə mbərə nə ənji patə akəŋwacii Əntaŋfə. Ma gayiitsə əsə, makə jigunyii ka tii waɓənə ŋga Əntaŋfə ətə cii kya waaza ka ənja, pooshi əndə'i kura uushi tsakəvə tii.

7Kə paaratəgi tii oo'i, kə vii Əntaŋfə ka nyi slənə ŋga waaza Ɲunyi Habara ka hara slikərənə, makə sətə vii ci ka Piita slənə ŋga waaza Ɲunyi Habara ka Yahudiinə.

8Acii Əntaŋfə 'wii tə Piita kaa ca ndzaa ka masləkee əndə ka Yahudiinə, Əntaŋfəkii rəŋwə ha'ə 'wii tə nyi kaa nya ndzaa ka masləkee əndə ka hara slikərənə əsə.

9I Yakubu da Piita da Yoohana nə ənjitə kəŋee Ikəliisiya kaa təya ndzaanə ka gayinə. Ma təya, kə shii tii oo'i, Əntaŋfə tagi tə nyi kaa nya slənə ka ci. Makə waɓəgəriinə ka ma rəŋwə ha'ə, wata təya kəəsəshi ciiniinə deenə da Barənaba, ina waɓəgərə ka ma rəŋwə tuu'ina: ma inə da Barənaba, ahada hara slikərənə dzəniinə ka waazanə. Ma tii natii, ahada Yahudiinə dzənətii ka waazanə.

10See ma nə uushi rəŋwə bii tii keenə, waatoo, weena dzə də buurətə maaghiitə ahadatii. Ma ətsa, tə'i hiimaaki davə daga ŋukə əsə.

11Ma daba'əkii, makə shi Piita aa Antakiya, wata nya maɗə, nya waɓə ka ci akəŋwacii patənə ŋga ənja acii kə ɗii ci məzaanə.

12Waatoo ma ŋga ŋukə, kə njii kəya zəmə ka kəŋwə rəŋwə da hara slikərənə ənji nə'unə. Amma, makə mbu'ya ənjitə sləkee Yakubu, waatoo ənjitə ca haŋətə ryaminanə, wata ca ŋgwaləgi, paa ci ənyi ka zəmənə ka kəŋwə rəŋwə da tii ma'ə.

13Ka ha'ə, kə dəməgərə hara ənji nə'unə ŋga Yahudiinə ka ɗa ghatə gooŋgaanə makə naakii. Patə da Barənaba, kə dəməgərə ci aagi jarəwiinəkii da i ci əsə.

14Makə nee nyi, manə'umə tii rəgwa gooŋga makə sətə bii Ɲunyi Habara, wata əŋki nyi ka Piita akəŋwaciitii patə, “Əndə Yahuda nə hə, amma, makə mbu'ya hə aa hanə, maslənəmə hə makə ŋga Yahudiinə. Amma makə ŋga hara slikərənə ndzaa hə. Ya makə ɗii ha'ə ənə, də iitiitə banəku ka hara slikərənə, see a ɗa tii sətə ci Yahudiinə a ɗa tyasa?”

15Ma inə, Yahudiinə niinə. Əntaa ma'waslyakə ənji niinə makə sətə ci ənjə a 'wa tə hara slikərənə.

16Amma kə shii inə pooshi əndə ca mbee ka ndzaanə ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə də slənətə sətə bii bariya, amma see də vii gooŋga ka Yeesu Aləmasiihu. Taa inə maa, ka Yeesu Aləmasiihu vii inə gooŋga, keena shii ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə. Dagi vii gooŋga geenə ka Aləmasiihu ndzaa inə ka ənji gooŋga

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

akəŋwaciikii, əntaa də slənətə sətə bii bariya. Acii pooshi əndə ca ndzaanə ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə də slənətə sətə bii bariya.

17Taa inə Yahudiinə, də vii gooŋga ka Aləmasiihu ciina upaa ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə. Də ci ɓaarii inə neenə nə tuu'ina: uushi rəŋwə niinə da hara slikərəətə ci ənjə a 'wa tə tii ma'waslyakə ənja. Madɗa ha'ə əna, Aləmasiihu ca kərə tiinə ka dɗa 'waslyakəənə nii? Aa'a, pooshi.

18Madɗa kə ənəgərə nyi ka slənə ndilə ndilə tə sətə bii bariya ŋga Yahudiinə, ci nə kə taŋəgi nyi sətə bii Əntaŋfə ətsa.

19Acii ma nya, mantəkii nə nyi akəŋwacii bariyatsa, ci ɓələgi tə nyi. Ma dɗii ha'ə patə, kaa nya ndzaanə da əpinə akəŋwacii Əntaŋfə. Kə ɓələgi ənji tiinə da Aləmasiihu ashi ənfwa.

20Taa ŋgahi wanyinə da əpinə amaki, patə da ha'ə əntaa nyi ca əpi, amma Aləmasiihu. Ma əpiinə amaki əndzə'i, də vii gooŋga ka Uuzənə ŋga Əntaŋfə ətə uudəgi tə nyi, ca vəgi əpinaakii ka putaaki.

21Pa nya kagi pwapoonə ŋga Əntaŋfə shaŋə. Acii maci də nə'u bariya ci əndə ndzaanə ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə, kadɗa uushi zaɓə nə əntənə ŋga Aləmasiihu.

Galatiya 3

1Unə ənji Galatiya, pooshi ma'ə haŋkala goonə ka hakii. Ya əndə kə dzəgunətə ənji koonə ŋga'ə makə sətə əŋki Yeesu ashi ənfwa, wu saŋə zagi də haŋkala goona ha'ə kwa?

2Amma tə'i uushi rəŋwə mwayi nyi nya fa amoonə. Acii kə upaa unə Ma'yanə ŋga Əntaŋfə. Ya upaa unə saŋa, də slənətə sətə bii bariya saanii? Anii də fa Ɗunyi Habara, una luuva?

3Mi dɗiikətə tuunə ha'ə kwa? Kə 'watəgyuunə də baawədɗa ŋga Ma'yanə ŋga Əntaŋfə; amma koona uudəpaa də ŋgeerii unə nii?

4A zagi ɓəzə ciɓəətə ciɓuunə kama kama zaɓə nii? Ma hiimaaki naaki, pooshi ka zanə zaɓə.

5Agi viinə nə Əntaŋfə koonə Ma'yanaakii, agi slənənə nə ci uushi'iitə ca dɗa hurəshishinə ka ənji ahadoonə əsə. Ya cii kəya dɗa ha'ə saŋa, acii putə ŋga slənə sətə bii bariya saanii? Anii acii putə ŋga vii gooŋga goonə ka ca?

6Ɗatəmə haŋkala goonə aanə sətə bii malaaɓa ləkaləkatə agyanə Ibərahiima tuu'ina, “Kə vii ci gooŋga ka Əntaŋfə. Putə ŋga vii gooŋgaakii əsə ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga.”

7Makə ha'ə dɗii əna, a shii unə tuu'inə, ma ənjitə vii gooŋga, tii nə tantanyiitə slikərənə ŋga Ibərahiima.

8Kə bagi malaaɓa ləkaləkatə daga ŋukə oo'i, dagi vii gooŋgatii nə hara slikərənə a ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə. Kə bagi malaaɓa ləkaləkatə Ɗunyi

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Habaratsə ka Ibərahiima daga ŋukə oo'i, “Kadə nə Əntaŋfə a ɗa barəkaanə ka patənə ŋga slikərənə asəkə duuniya daciiku.”

9Makə vii Ibərahiima gooŋga, kə ɗaanə Əntaŋfə ka ci barəkaanə. Ha'ə nə patənə ŋga ənji əsə: maɗa kə vii tii gooŋga ka Əntaŋfə, ka tii ɗaanənəkii barəkaanə makə sətə ɗii ci ka Ibərahiima.

10Amma, ma patənə ŋga ənjitə ca ɗa hiima tuu'inə, də nə'utə sətə bii bariya mbeenə nə tii ka ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə, kəsənə kəshi gəŋwanə ŋga Əntaŋfə tə tii. Acii kə bagi malaaɓa ləkaləkatə tuu'ina, “Taa wu nə əndəkii patə, maɗa manə'utəmə ci sətə bii bariya patə, kə kəshi gəŋwanə ŋga Əntaŋfə tə ci ətsa.”

11Ma ənə ɗəya, shii amə paŋgəraŋə oo'i, pooshi əndə ca mbee ka ndzaanə ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə də nə'utə sətə bii bariya. Acii kə bagi malaaɓa ləkaləkatə tuu'ina, “Ma əndətə ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga putə ŋga vii gooŋgaakii, ci na ndzaanə da i əpinə ətə pooshi ka uudənə.”

12Ma bariya, paa ci kəŋaanə agyanə banə, wa əndə a vii gooŋga ka Əntaŋfə. Amma kə bii ci makə sətə ɗii manaahəkii asəkə ləkaləkatə tuu'ina, “Ma əndətə nə'utə patənə ŋga sətə manaahəkii asəkə bariya, ci na ndzaanə da i əpinə də putakii.”

13Acii ha'ə, ma amə, kə kəshi bariya taamə. Amma kə pərapaa Yeesu Aləmasiihu taamə. Waatoo, ca ŋgərəvə aanəkii tə naalatə njaama upaa. Makə sətə ɗii manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə tuu'ina, “Taa wu tsa'agi ənji aashi ənfwə, tə'i naalanə anəkii.”

14Ma ɗii Yeesu Aləmasiihu ha'ə patə, kaa barəkaatə bii Əntaŋfə viinə ka Ibərahiima a mbu'ya ka hara slikərənə əsə dacii Yeesu Aləmasiihu, waatoo kaama upaa Ma'yaatə bii Əntaŋfə viinə kaamə, dagi vii gooŋga gaamə ka ci.

15Ndzəkəŋushi'inəkya, takumə kaa nya ɓaarə koonə əndə'i waɓənə. Maɗa kə anyi ənji bəra'i waɓənatii, kə kəŋaanə tii anəkii də gooŋga, pooshi əndə'i əndə ka mbee ka pərəginə, pooshi əndə'i əndə ka mbee ka tsakəvə uushi aagikii əsə.

16Ha'ə nə aləkawalə ŋga Əntaŋfə əsə. Ma aləkawalə ŋga Əntaŋfə, ka Ibərahiima da slikərənaakii ɗii ci. Əntaa ka slikərənə ɓəzəkii ɗii ci, amma ka slikərənə rəŋwə. Yeesu Aləmasiihu nə slikərənəkii.

17Wiinə sətə mwayi nyi banə: kə ɗii Əntaŋfə ka Ibərahiima aləkawala. Daba'ə fəzə gya'ə ənfwaɗə da makkə pu'unə vii Əntaŋfə bariya ka Yahudiinə. Acii ha'ə, pooshi bariyaakii shi ka pərəgi aləkawalə ŋga Əntaŋfə ka Ibərahiima, paa ci shi ka waalagi uushi'iitə bii Əntaŋfə ɗaaɗanə əsə.

18Acii maci ma barəkaanə ŋga Əntaŋfə, putə ŋga nə'utə sətə bii bariya, kə ndzaa ci ətsə əntaa putə ŋga aləkawalətə ɗii ci. Amma, ma ɗii Əntaŋfə ka Ibərahiima barəkaanə, putə ŋga aləkawalətə ɗii ci ka ci.

19Ya makə ha'ə saŋa, ka mi saŋə vii Əntaŋfə bariya ka ənja? Ma vii Əntaŋfə kaamə bariya, ka shii ŋgiragi də 'waslyakəənə paŋgəraŋə aa babara. Kə ndzaa ci da ŋgeerənə dəŋə ka saa'itə shi slikərənə ŋga Ibərahiima ətə ɗii Əntaŋfə aləkawaləkii ka ci. Makə

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mbu'ya ci, pooshi bariya da ŋgeerənə ma'ə. Kə vii Əntaŋfə bariya ka əndə rəŋwə dacii malaa'ikanyinə, kaa ca ba ka ənja. Əndə rəgwa nə əndəkii.

20Maɗa kə fii unə tə'i əndə rəgwa, kə shii unə ətsa, ahada ənji bəra'i nə ci. Amma, ma saa'itə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ka Ibərahiima, pooshi əndə rəgwa ahadatii, ci rəŋwə dyaŋə waɓi ka ci.

21Ma bii unə noonə, pooshi bariya gəŋu da sətə bii Əntaŋfə ɗanə kwa? Aa'a, əntaa ha'ə. Acii maci tə'i bariyatə ca vii əpinə, kaɗa ka ndzaanə nə ənji ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə də nə'utə bariyaakii.

22Amma, ma bii malaaɓa ləkaləkatə, agi ɗa ŋwaŋuunaakii nə 'waslyakəənə agyanə patənə ŋga duuniya. Makə ha'ə ɗii ətsa, ma sətə bii Əntaŋfə viinə ka ənjitə vii gooŋga ka Yeesu Aləmasiihu, ka tii nii kəya vii.

23Ma saa'yatə rəgwa ma'ə mawunəmə kaa ənjə a vii gooŋga ka Yeesu Aləmasiihu, magwaləkii njiinə acii bariya makə ənji furəshina. Amma makə shi Yeesu, kə wunəgi Əntaŋfə keenə rəgwa ŋga vii gooŋga ka ci.

24Ma ka saa'yakii, kə ndzaa bariya makə əndə dzalənə tiinə taabu'u mbu'ya Aləmasiihu. Ma ɗii ha'ə, keena shii ndzaanə ka ənji gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə də vii gooŋga.

25Makə wunyi rəgwa ŋga vii gooŋga ka ci, pooshi bariya da ŋgeerənə agyaniinə ma'ə.

26Unə patə, manjeevənə ŋga Əntaŋfə nuunə dagi vii gooŋga goonə. Ləɓə nuunə da Yeesu Aləmasiihu.

27Acii patənə goonə ətsə ɗii ənji koonə bapətisəma ŋga nə'unə tə Yeesu Aləmasiihu, kə ŋgiruunə haŋkalaakii.

28Ma akəŋwacii Əntaŋfə, pooshi kama kamaanə ahada Yahudiinə da hara slikərənə, pooshi kama kamaanə ahada maviinə da dimuyinə, pooshi kama kamaanə ahada ŋguyirənə da makinə. Patənə goonə, uushi rəŋwə nuunə agi ləɓənə goonə da Yeesu Aləmasiihu.

29Makə ɗii ci ŋga Aləmasiihu nuunə, kə ndzaa unə ka slikərənə ŋga Ibərahiima ətsa. Kadə upaanuunə sətə bii Əntaŋfə viinə ka ci da slikərənaakii əsə.

Galatiya 4

1Takumə kaa nya tsakə banə koonə: maɗa ma uuzənə ga dii asii, taa ŋgahi naakii nə uushi'inə ŋga dii patə, amma paa ci ka slənə sətə mwayi ci, makə mava ndzaanəkii.

2Ənji nə nəhənə tə ci, təya ɗəkəpaa ka ci uushi'inə kama kama, ka ha'ə mbu'yanə uusəratə kapaa dii ka ci rəgwa ŋga ɗa naakii ya.

3Amə əsə, ha'ə naamə. Ma saa'yatə amə ma'ə makə uuji manjeevənə, kə ndzaa amə ka maviinə ŋga patənə ŋga sətə ci əndə shiŋkinə a paslə ganə agi duuniya.

4Amma, makə mbu'ya uusəratə kəŋee Əntaŋfə, kə sləkee ci ka Uuzənaakii aagi duuniya. Minə əndə shiŋkinə pwayi tə ci. Ca nə'utə bariya ŋga Yahudiinə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Ma ɗii ci ha'ə patə, kaa ca shii pərapaa ənjitə gwaləgi bariya tə tii, kaama ndzaanə ka manjeevənə ŋga Əntaŋfə.

6Kə sləkee Əntaŋfə ka Ma'yanə ŋga Uuzənaakii aasəkə moodəfaamə ka ɓaariinə oo'i, unə maa, manjeevənaakii nuunə. Ma'yanəkii kavə taamə ka 'waa'wanə tə Əntaŋfə, ama ba ‘Daadə, Daadaakya’.

7Acii ha'ə, pooshi əndə ma'ə mava ahadoonə. Amma manjeevənə ŋga Əntaŋfə nuunə. Makə ɗii unə ka manjeevənaakii, kadə upaanə nuunə patənə ŋga sətə bii ci viinə ka manjeevənaakii əsə.

8Ma saa'yatə unə ma'ə mashiimə tə Əntaŋfə, kə ndzaa unə makə maviinə ŋga əntaŋfənyinə kama kama.

9Amma, ma əndzə'i, kə shii unə tə Əntaŋfə. Ma nee nyi, gədə banə, Əntaŋfə shii tuunə. Də iitiitə saŋə cuuna moo ənəgərənə ka nə'u mazaɓə uushi ətə pooshi ŋgeeriikəya? Ka mi saŋə cuuna moo ənəgərənə ka ndzaanə ka maviinatəya?

10Iitiitə saŋə kavuunə nuunə ka ɗa kumənyinə ŋga Yahudiina? Taa kumənə ŋga zhi'wanə ŋga əndə'i uusəra, taa ŋga ləgiɗa, taa ŋga fəza, agi ɗanə nuunə.

11Una! Agi buurənə nə nyi tuunə. Ya saŋə, kaa slənaaki aahadoonə a ndzaanə ka uushi zaɓə nii?

12Ndzəkəŋushi'inəkya, kə shii unə ndzaanaaki ahadoonə. Taa ŋgahi əndə Yahuda nə nyi, amma pooshi nyi ŋgirə naaki nə makə əndə Yahuda. Acii ha'ə tuutəta'ə, ɗamə ha'ə makə naaki. Pooshi unə sha ɓəzee ka səkəki taa fiɗyasə.

13Kə shii unə, ma saa'itə 'watəgi nyi waaza koonə Ɗunyi Habara, də gwakənaaki ka bwanea ahadoonə upaa nyi rəgwa ŋga waazanə.

14Kə ciɓuunə ka putaaki saa'yakii. Maci kaareenə taa kaginə, kaɗa ka saa'yakii njuuna dzə ka kaginə tə nyi. Amma kə liwuunə tə nyi də mooɗasəkə makə malaa'ika ŋga Əntaŋfə nə nyi, makə Yeesu Aləmasiihu də naakii na.

15Aadəma paləgərə mooɗasəkətə goonə kwa? Acii kə shii nyi weewee, ma saa'yakii, maci kə mbee unə ka ŋgyaaragi hi'u ginuunə ka viinə ka nyi, kaɗa kə vii unə.

16Dama saŋə ɗii nyi ka əndə daawaanə goonə makə cii kya ba koonə gooŋga?

17Ma ənjitə ŋgərəgi haŋkala goonə aashitii, əntaa ŋunyi uushi mwayi tii koonə. Amma, ma mwayi tii, təkeenə kaamə, koona nə'u tə tii.

18Maɗa ka ŋunyi rəgwa, ŋga'ə nə ŋgərəgi haŋkala ŋga əndə ha'ə makə ətsa. Ma nyi, ka ɗanə nə nyi koonə ha'ə taa guci patə, əntaa wata nyi ahadoonə.

19Uuji ənjaakya! Agi sa bwanea nə nyi asəkə mooɗəfəki ka puta goonə, makə mitə ɗasəka ki agi ɓərakənə. Agi sanə nə nyi bwaneakii asəkə mooɗəfəki ka ha'ə ka saa'yatə nuuna ŋgərə haŋkala ŋga Yeesu Aləmasiihu.

20Amma, ma mwayi nyi, kaɗa ahadoonə nə nyi əndzə'i, acii maci ahadoonə nə nyi, kaɗa kə njii nya waɓə koonə furəŋə furəŋə. Acii agi buurənə nə nyi tuunə ka shaŋə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ya unə ətə ca moo kaa bariya a ɗa ŋwaŋuunaakii agyanuunə saŋa, pooshi unə fii sətə bii bariya kwa?

22Ma bii ca, ma Ibərahiima, tə'i manjeevənaakii bəra'i. Əndə'ya, mava pwayi ka ci. Əndə'i əsə, dimwa pwayi ka ci.

23Ma uuzəətə pwayi mava ka ci, makə ənə caama poo manjeevənə saakii pwayi ki ka ci. Amma, ma uuzəətə pwayi dimwa ka ci, də putə ŋga aləkawalətə ɗii Əntaŋfə pwayi ki ka ci.

24Ma ətsə patə, kə ndzaa ci makə misaali kaamə. Waatoo, ma makiitsə bəra'i, kə ndzaa tii makə aləkawalətə bəra'i ətə ɗii Əntaŋfə daga ŋukə. Ma əndə'i rəŋwə agi makiitsə bəra'i, waatoo Hajara, kə ndzaa ki makə aləkawalətə ɗii Əntaŋfə anə giŋutə ɗii ləməkii Siina. Maviinə nə manjeeviitə pwayi ki patə.

25Kə ndzaa ki makə giŋwə Siina ətə anə hanyinə ŋga Arabiya. Kə ndzaa ki makə Urusaliima ŋga zamananə əsə. Acii ma patənə ŋga ənjitə də Urusaliima, maviinə ŋga bariya nə tii.

26Amma, ma Urusaliima ətə dagyə, kə ndzaa ki makə mitə dimwa, ki nə məsənaamə.

27Acii tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə tuu'ina: “Ma hə, miitsə ma'upaamə pawa, ɗawə mooɗasəka. Ma'ə hə mafamə zəmənə ŋga pawa, amma ɗawə kyalaliinə ŋga mooɗasəka, acii kadə nə manjeevənaaku a palee ka ŋga ŋuzhiwə.”

28Ndzəkəŋushi'inəki, ma unə, manjeevənə ŋga Əntaŋfə nuunə tanyi. Acii daga ŋukə ɗii Əntaŋfə aləkawalaakii ha'ə makə ətsa, makə sətə shi ca ɗii agyanə poonə tə Isiyaaku.

29Ma ka saa'ita, ma uuzəətə pwayi ənji makə manjeevənə saakii, kə ciɓee ci ka uuzəətə pwayi ənji də ŋgeerənə ŋga Ma'yanə ŋga Əntaŋfə. Ci nə tsarəkii ənə ca slənə ahadaamə əndzə'i əsə.

30Amma iitə bii ləkaləkatə ŋga Əntaŋfwa? Ma bii ca, “Lakəgi mitə mava da uuzənatə kyakya'ə. Acii pooshi uuzənə ŋga mava na zəmə yi ŋga dii, see uuzənə ŋga dimwa daanəkii na zəmə.”

31Ndzəkəŋushi'ina, makə ha'ə ɗii ənə, manjeevənə ŋga mitə dimwa naamə, əntaa manjeevənə ŋga mava.

Galatiya 5

1Kə pərapaa Yeesu Aləmasiihu taamə acii bariya, kaama ndzaa ka dimuyinə saŋə saŋa. Aciikii ma ɗanuunə, kəŋaanəmə ndihə, goona kapaa noonə nə ka ɗa mavaanə ma'ə.

2Fatəmə ŋga'ə. Nyi Bulusə ca ba koonə: maɗa kə kapaa unə noonə nə ka dzənə aa babara ka ryaminanə, kə ndzaa ci ətsə pooshi sətə ci Yeesu Aləmasiihu a nafa koonə taa gi'u.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Takumə kaa nya ənə ka banə koonə əsə: ma əndətə ca kapaa naakii nə ka dzənə aa babara, wa ca nə'utə patənə ŋga bariya dəŋwa'ə.

4Ma unə ənjinə ca ba, də nə'utə bariya ndzaanə əndə malaaɓakii akəŋwacii Əntaŋfə, kə lagyuunə noonə nə ashi Yeesu Aləmasiihu. Dzaɗə dzaɗə nuunə da pwapoonə ŋga Əntaŋfə əsə.

5Amma, ma ina, kə kapaa inə hiima geenə tuu'ina: də vii gooŋga ka Yeesu Aləmasiihu ndzaanə əndə malaaɓakii akəŋwacii Əntaŋfə. Tə ci niinə ka gəranə də ŋgeeriitə vii Malaaɓa Ma'yanə keenə.

6Maɗa ləɓə nə əndə da Yeesu Aləmasiihu, taa maryaminakii nə ci, taa paa ci ryaminii patə, pooshi kama kamaanə akəŋwacii Əntaŋfə. Vii ka ci gooŋga nə magaɗə uushi, kaama mbee ka uuɗə tə hara ənji.

7Ma ŋga ŋuka, ŋga'ə njuuna slənə. Wu saŋə ənyi ka təŋaginə tuunə agi nə'u rəgwa gooŋga?

8Ma hiimatsa, əntaa Əntaŋfə ətə 'wii tuunə ɗii koonə.

9Kə shii unə, agi banə nə ənji, də uundzə burəŋanə fiɗyasə əbunə ma'usə ənvwə pasə a gəra.

10Makə ɗii ci ləɓə naamə da Slandanaamə, kə shii nyi, ka dzəgərənə nə hiima gaamə ka rəgwa rəŋwə. Amma, ma əndətə ca gwazə tuunə, kadə kəsənə nə gəŋwanə ŋga Əntaŋfə tə ci, taa ci nə wu patə.

11Ndzəkəŋushi'inəkya, maci haala ŋga dzənə aa babara nə nyi ka waazanə, kaɗa pooshi ənji ka ciɓeenə ka nyi. Maci ha'ə nə nyi ka dzənə də waazanə, ma waazanaaki agyanə əntənə ŋga Yeesu Aləmasiihu ashi ənfwa, kaɗa pooshi ka ɓəzee ka səkə ŋga ənja.

12Ma ənjitə ca gwazə tuunə ha'ə, ma moonaaki, wa təya dzə aakəŋwa də tasə natii nə dəŋwa'ə.

13Ma unə ndzəkəŋushi'inəkya, ma 'wii Əntaŋfə tuunə, koona ndzaa ka dimuyinə. Amma uushi rəŋwə cii kya ba koonə: goona ba noonə, makə ɗii unə ka dimuyinə, a slənuunə taa mi patə mwayi shishinuunə. Pooshi. Ma ɗanuuna, uuɗəshimə, una tsakəshi ahadoonə.

14Acii anə waɓənə rəŋwə liɓə patənə ŋga bariya ŋga Əntaŋfə, waatoo, “Uuɗuu tə əndətə aɓiiku makə sətə cii kwa uuɗə naaku na.”

15Amma, maɗa agi iidəshinə nuunə makə uushi'inə ŋga bilinə, nəhəmə noonə na acii goona zama də noonə na.

16Ma sənə banəki koonə, kapaamə rəgwa kaa Malaaɓa Ma'yanə a ta koonə kəŋwanə, acii goona slənyi sətə mwayi shishinuunə.

17Acii kə shii unə, pooshi Malaaɓa Ma'yanə ka luuvə sətə mwayi shishinə ŋga əndə slənənə. Shishinə ŋga əndə əsə, paa ci ka luuvə sətə mwayi Malaaɓa Ma'yanə slənənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ma tii ətsə kyakya'ə, agi mabizhinə nə tii. Ci ɗii pooshi unə ka mbee ka slənə sətə mwayi unə.

18Amma, maɗa Malaaɓa Ma'yanə ca ta koonə kəŋwanə, pooshi bariya da ŋgeerənə anuunə ma'ə.

19Ma shishinə ŋga ənda, paŋgəraŋə a babara nə sətə cii kəya slənə. Waatoo, aləhiinə, ajijinəənə, badawaanə,

20paaslə uuləminə, mətooyaanə, ɗəkə daawaanə ka ənda, təya ɗaaɗa mabizhinə, sərəha, ɓəzə səka, uuɗənə ka na, təəkəshinə da maɗee ka mbəzə ahada ənja,

21ətsə hara ənja, kavə nə ka saasa ənvwa, da bwaŋkaraanə. Agi ɗaaɗanə nə ənji hara bwaya uushi'inə makə ətsə əsə. Kə shi nya bii koonə ŋukə, amma takumə kaa nya ənə ka batənə koonə əsə: waatoo, ma ənjitə ca slənə tsarə uushi'iitsa, paa tii na dzə aagi ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə shaŋə.

22Amma, ma slənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə naakii, wiinə pawaakii: uuɗəshinə, ɗa mooɗasəka, ndzaashinə agi jamənə, kəsə ədzəma, nəhə təgunuunə ŋga ənda, ɗa ŋga'əənə ka ənja, slənə uushi də rəgwakii,

23banee ka na, ətsətə na. Ma tii ətsa, tii nə uushi'iitə vii bariya rəgwa ŋga ɗanə.

24Ma ənjitə ləɓə da Yeesu Aləmasiihu, kə wa'agi tii suunanyinə ŋga shishinətii.

25Makə ɗii ci Malaaɓa Ma'yanə ca vii kaamə əpinə, wa ca ta kaamə kəŋwanə.

26Gaama ɗuunətə naamə na, gadaama alə haliminə ŋga ənja, gadaama ɗaaɗa sərəhə ahadaamə əsə.

Galatiya 6

1Ndzəkəŋushi'inəkya, maɗa kə lii unə əndə agi ɗa 'waslyakəənə, ma unə ənə ci Ma'yanə ŋga Əntaŋfə a ta koonə kəŋwanə, ənyagərəmə də ci kaa ca nə'u rəgwa gooŋga. Amma waɓəmə da ci də mooɗa ədzəma. Ma əndətə ca ənyagərə də ci əsə, wa ca nəhə naakii na, acii ga ca kulagərə aagi ndilə ndilə tə 'waslyakəənəkii da i ci.

2Ŋgəərəshimə tərənə goonə, acii maɗa agi ŋgəərəshi tərənə goonə nuunə, ci nə kə slənyuunə makə sətə waɓi Yeesu Aləmasiihu.

3Ma əndətə mambu'umə bahə ɓaananə tə ci agi ənja, maɗa kə bii ci, “Pooshi maɗuunə əndə makə nya”, kə ha'u ci də naakii na.

4Ma sətə dəɓee, taa wu patə, wa ca tsaamə ndzaanaakii saakii. Maɗa kə nee ci ka slənaakii ŋga'ə, wa ca ɗa mooɗasəkə ka putakii. Amma ga ca ɗa mooɗasəkə acii palee naakii slənə ka ŋga hara ənji də ŋga'əənə.

5Acii kadə nə taa wu patə a ba slənaakii.

6Ma əndətə ci ənjə a dzəgunə ka ci waɓənə ŋga Əntaŋfə, wa ca təkee ka ŋunyi sətə aciikii patə da əndətə ca dzəgunə ka ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Goona ha'u də noonə na: kə shii unə weewee, pooshi ənji ka ha'unə də Əntaŋfə. Acii ma sətə ləgii ənda, ci upaanəkii.

8Waatoo, ma əndətə slənyi sətə kaɗeesəkə ka shishinə, wu nə shikwaakii. Amma, ma əndətə slənyi sətə kaɗeesəkə ka Ma'yanə ŋga Əntaŋfə, əpinə ətə pooshi ka uudənə nə shikwaakii.

9Acii ha'ə, gaama zaarə agi ɗa ŋga'əənə ka ənja, acii kə shii amə, maɗa kə mbu'ya uusərakii, maɗa mazaarəmə amə, kadə naama upaa shikwa.

10Makə ha'ə ɗii əna, taa guci patə upaa amə rəgwa ŋga ɗa ŋga'əənə, ɗaamə ŋga'əənə ka patənə ŋga ənja. Ma palee maa, ka ənjitə ca nə'u tə Yeesu Aləmasiihu makə amə.

11Ma əndzə'i, tsaamətəmə madiigərə naahəənə cii kya naahə koonə də ciinəki.

12Ma ənjitsə ca ba koonə, see a dzuunə aa babara, kə mwayi tii kaa ənji patə a ɗa maŋushinə da tii. Acii kə shii tii, maci əntənə ŋga Yeesu Aləmasiihu ashi ənfwa tanə nə tii ka waazanə, kaɗa kə ciɓee ənji ka tii.

13Ma bii nyi ha'ə, acii taa tii ətsə gi aa babara maa, paa tii nə'utə sətə bii bariya ŋga Yahudiinə patə. Ma ci təya ba koonə tyasə see a dzuunə aa babara, kaa təya shii upaa haŋətənə putə ŋga luuvuunə goonə tə sətə bii tii koonə.

14Amma, ma nya, see uushi rəŋwə ca kavə tə nyi, kaa nya upaa haŋətənə, waatoo ənfutə əŋki Yeesu Aləmasiihu Slandanaamə ashikii. Acii də əntənaakii ashi ənfwə ɗii uushi'inə ŋga duuniya akəŋwaciiki makə maməətə uushi'inə. Nyi əsə, kə ndzaa nyi makə yadə əpinə amaki akəŋwacii uushi'inə ŋga duuniya.

15Taa kə gi əndə aa babara da madzəmə ci maa, pooshi uushi ɗanəkii. Amma, ma səndə ca tsakə ənda, see ndzaanə ka kura taganə, ci nə magaɗə uushi.

16Ma ənjitə kavə waɓəətsə aagi hiimatii, ənji ŋga Əntaŋfə nə tii tanyi. Wa Əntaŋfə a vii ka tii ndzaanə jamə, ca ɗa ka tii ŋga'əənə.

17Daga ənshinə ka dəŋə aakəŋwa, ga əndə a ənə ka fa maki ma'ə shaŋə. Acii tə'i baavənyinə ashiki ca ɓaarii oo'i, mava ŋga Yeesu nə nyi.

18Ndzəkəŋushi'inəkya, wa Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə patə. Aamiina.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Afisa

Afisa 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki Bulusə. Masləkee əndə ŋga Yeesu Aləmasiihu nə nyi makə sətə mwayi Əntaŋfə. Agi nəhəpaanə nə nyi tuunə ənji ŋga Əntaŋfə də Afisa, ənji gooŋga putə ŋga ləɓənə goonə da Yeesu Aləmasiihu.

2Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə, təya vii koonə ndzaanə jamə.

3Dəlaamə də Əntaŋfə Dii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu! Acii kə pukyagərə ci kaamə barəkaanə ka shaŋə aasəkə moodəfaamə agi ləɓənə gaamə da Aləmasiihu.

4Daga Əntaŋfə ma'ə matagamə duuniya maa, ta'i ci taamə kaama ndzaanə ka naakii dagi ləɓənə gaamə da Aləmasiihu. Ma ta'i ci taamə, kaama shii ndzaanə malaaɓakii akəŋwaciikii yadə idəpaa uushi ashaamə.

5Putə ŋga uuɗənaakii taamə, kə kavə ci taamə kaama ndzaanə ka manjeevənaakii dacii Yeesu Aləmasiihu, makə sətə ɗii ci aniya ŋga ɗanə.

6Dəlaamə də ci putə ŋga maɗuunə pwapootsaakii, waatoo putə ŋga viitə vii ci kaamə ŋga zaɓə dacii moodə Uuzənaakii!

7Də idənə ŋga Uuzənaakii upaa amə pərapaanə. Waatoo, kə upaa amə tifyaginə ŋga 'waslyakəənə gaamə. Maɗuunəkii ka shaŋə nə pwapoonə ŋga Əntaŋfə!

8Laŋə ɗii ci kaamə də patənə ŋga shiinaakii da mbeenaakii.

9Də shiinaakii ɗii Əntaŋfə sətə ɗii ci aniya ŋga ɗanə, kə ɓaarii ci kaamə ma'umbee aniyaakii, waatoo ətə ɗii ci aniya ŋga mbu'utəginə dacii Aləmasiihu.

10Ka mbu'utəginə nə ci də aniyaakii maɗa mbu'ya saa'ikii, kaa ca shii dzatəgi də patənə ŋga uushi'inə ka hakii patə, uushi'iitə dadagyə da ənə ganə a duuniya patə, Aləmasiihu a ndzaanə ka gawa.

11Agi slənənə nə patənə ŋga uushi'inə makə sətə mwayi Əntaŋfə. Ci ta'i taamə, kaama ndzaanə ka ənjaakii agi ləɓənə gaamə da Aləmasiihu. Ma ətsə patə, putə ŋga moonaakii, makə sətə ɗii ci aniya daga ka 'watəginə.

12Ma inə ənə ndzaanə ka təkəŋwanə ŋga ka nə ka Aləmasiihu ɗiya, a dəleenə də ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə.

13Ma unə əsə, makə fii unə tə tantanyitə habara, waatoo, Ɗunyi Habara ənə kira koonə luupaanə, kə vii unə gooŋga ka Aləmasiihu. Wata Əntaŋfə a ɗavə sagidaakii aashuunə də vii koonə Malaaɓa Ma'yanə ətə ɗii ci aləkawalə ŋga viinə.

14Putə ŋga upaanə gaamə tə Ma'yanə ŋga Əntaŋfə, ci ca ɓaarii kaamə paŋgəraŋə oo'i, ka upaanə naamə sətə ɗii ci aləkawalə ŋga viinə ka ənjaakii. Ətsə ɓaarii kaamə əsə oo'i, ka viinə nə Əntaŋfə dimwaanə ka ənjaakii. Dəlaamə də ɗuunuunaakii!

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Putə ŋga ətsə ha'ə ɗiya, agi kuyiriinə nə nyi tə Əntaŋfə, acii kə fii nyi habara ŋga vii gooŋga goonə ka Slandanə Yeesu, da makə sətə cuuna uuɗə tə patənə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə.

16Paa nyi bədii agi kuyiriinə tə Əntaŋfə putə goonə, nya buurətə tuunə agi də'waaki,

17nya kədii acii Əntaŋfə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu, waatoo, maɗuunə Dəsənaamə dagyə, kaa ca vii koonə Ma'yanaakii ətə ca kavə tuunə ka ndzaanə macicirəkii, ca ɓaarəgi koonə gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə, koona shii tə ci.

18Agi kədiinə nə nyi kaa nuunə a shii ŋunənə, una nee ka ɓərənaakii, koona shii taa mi nə kanətə 'wii ci tuunə ka ci. Ɲga'ə ka nyi əsə koona shii taa mi nə maɗuunə barəkaanaakii ətə ɗii ci aləkawalə ŋga viinə ka ənjaakii;

19una shii taa iitə nə laŋənə ŋga ŋgeerənaakii ashaamə ənə vii gooŋga. Ma ŋgeerənaakii ənə ca slənə ashaamə, mbərə mbərə nə ci da ŋgeeriitə

20slənyigi ci saa'itə maɗee ci ka Aləmasiihu agi maməətə ənja, ca ndzanee ka ci dagyə da ciizəmakii.

21Ma dagyə, Aləmasiihu ca ɗa ŋwaŋuunə agyanə patənə ŋga uushi'iitə agintaŋfə da i əpinə amatii, taa iitə nə baawəɗatii patə. Kə palee məghərəvənə ŋga ləməkii ka taa ŋgutə ləmə ganə a duuniya, da duuniyatə na shi aakəŋwa patə.

22Patənə ŋga uushi'inə, kə kavə Əntaŋfə kaa təya ndzaanə atsaa səɗə Aləmasiihu, ca ndzaanə ka Slandanə ŋga patənə ŋga uushi'inə. Tə ci kavə Əntaŋfə ka ndzaanə ka nə ŋga Ikəliisiya.

23Ma Ikəliisiya, shishinə ŋga Aləmasiihu nə ci. Kə ndzaa ci manakii pasə də ndilə ndilətə ndzaanaakii. Ma Aləmasiihu, ci ca mbu'utəgi də patənə ŋga uushi'inə.

Afisa 2

1Ma ŋga ŋukə, maməətəkii njuunə asəkə ədzəmuunə putə ŋga ghatə fanə goonə tə Əntaŋfə da 'waslyakəənə goonə.

2Ma ka saa'ikii, kə nyi'uunə bwaya rəgwa ŋga duuniya, una nə'u ŋwaŋwə ŋga ginaajinyinə asəkəntaŋfə, ci ca tsəku ənjitə pooshi ka fanə tə Əntaŋfə.

3Patənə gaamə, ha'ə makə ətsə njaamə ahadatii, ama ndzaanə makə sətə kaɗeesəkə kaamə, ama slənə sətə kaɗeesəkə ka shishinaamə, makə sətə mwayi amə. Amə maa, ka gəgərənə naamə maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə makə ŋga hara ənji duuniya.

4Amma laŋə nə Əntaŋfə agi nəhə təgunuunə ŋga ənja. Laŋə ka dərəva əsə uu'i ci taamə.

5Ma saa'itə njaamə maməətəkii asəkə ədzəmaamə putə ŋga ghatə fanə gaamə, kə vii ci kaamə kura əpinə ləɓə da Aləmasiihu. Shiimə oo'i, də pwapoonə ŋga Əntaŋfə upaa unə luupaanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Dagi ləɓənə gaamə da Yeesu Aləmasiihu maɗee ci kaamə da i ci, ca dzanee kaama da i ci dagyə.

7Ma ɗii ci ha'ə, kaa ca ɓaarii ɗuunuunə ŋga pwapoonaakii ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ma ətsa, dagi uuɗəənə uu'i ci taamə dacii Yeesu Aləmasiihu.

8Acii də pwapoonə ŋga Əntaŋfə upaa unə luupaanə dagi vii gooŋga goonə. Ma ətsa, viinə ŋga Əntaŋfə,

9əntaa putə ŋga gazhi'waanə goonə shaŋə. Ma ɗii ci ha'ə, acii ga taa wu a lyaaməgi.

10Əntaŋfə tagii taamə makə sənə ɗii amə, ama upaa kura taganə agi ləɓənə gaamə da Aləmasiihu, kaama ɗa dagwa sləna. Ma dagwa slənəkii, kə uugi ci tasəkapaanə kaamə, kaama slənə.

11Buurətəmə oo'i, ma unə, əntaa Yahudiinə nuunə, ənjitə yadə ryaminyanə nuunə. Maryamina ənji nə Yahudiinə. Ci ɗii ŋgirə tii tuunə ka uushi zaɓə. Wiitsə boo, ma ryaminyaatsa, ŋga shishinə tanə, də ciinə ci ənjə a ɗa.

12Ma ŋga ŋukə, pooshi unə shii tə Aləmasiihu. Pooshi unə nji ahada mataɗə ənji ŋga Əntaŋfə. Pooshi unə ahada ənjitə ɗii Əntaŋfə ka tii aləkawala. Kə ndzaa unə ganə a duuniya, pooshi sətə kii unə nuunə davə, pooshi unə shii tə Əntaŋfə əsə.

13Amma ma ŋga əna, ləɓə nuunə da Yeesu Aləmasiihu. Dzaɗə da Əntaŋfə njuunə, amma kə əncahatəgi ci duunə kədəhə putə ŋga idənə ŋga Aləmasiihu.

14Acii Aləmasiihu ci saakii kira kaamə ndzaanə jamə də kavənə tə Yahudiinə da hara slikərənə kaa təya ndzaanə uushi rəŋwə. Də shishinəkii uulagi ci dzəga ŋga daawaatə nji ahadatii.

15Kə uulagi ci bariya da alə'aadanyinə ŋga Yahudiinə kaa ca shii kaɓətə kura ənja ahada Yahudiinə da hara slikərənyinə, təya ndzaa uushi rəŋwə agi ləɓənatii da ci. Də ha'ə kira ci ka tii ndzaanə jamə.

16Də əntənaakii ashi ənfwa ŋgərəgi ci daawaanə ahadatii. Də əntənaakii ha'ə əsə gəŋutəgi ci də slikərənyinə patə, təya ndzaanə shishinə rəŋwə, ca ənyatəgi də tii aaɓii Əntaŋfə.

17Ma shi ci, ka waaza Ɲunyi Habara ŋga ndzaanə jamə ahada ənji da Əntaŋfə. Waatoo kə shi ci ka putə goonə, unə hara slikərənə ətsə nji dzaɗə dzaɗə da Əntaŋfə. Kə shi ci əsə ka Yahudiinə ətə ɗii kədəhə kədəhə da ci.

18Amə patə, Yahudiinə da hara slikərənə, dacii Aləmasiihu upaa amə Malaaɓa Ma'yanə. Də ci upaa amə mbu'unə aaɓii Dəsənaamə.

19Acii ha'ə, ma unə hara slikərənə, əntaa məshipətə ənji taa mu'uminə nuunə ma'ə. Ma ŋga əna, slanjii hanyinə nuunə da ənji ŋga Əntaŋfə. Toonə nuunə agi ənji yaakii.

20Kə ndzaa unə makə baŋgwatə kii ənji aanə faara. Ma faarakii, tii nə masləkee ənji da anabiinə. Aləmasiihu nə maɗuunə faaratə ca vii ŋgeerənə ka baŋgwakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ci kəsətə baŋgwa patə ka hakii, baŋgwakii a gərə, ca ndzaanə ka malaaɓa ya ətə ɗii
ənji ka Slandana.

22Agi ləɓənə goonə da ci ghənyi Əntaŋfə tuunə ka hakii patə da hara ənji ka ha rəŋwə.
Ma hatsa, asəkəkii nə Ma'yanə ŋga Əntaŋfə.

Afisa 3

1Putə ŋga ətsə ha'ə, agi ɗanə nə nyi də'wa ka Əntaŋfə. Ma nyi Bulusə, əndə furəshina
ŋga Yeesu Aləmasiihu nə nyi ka puta goonə hara slikərənə.

2Weewee kə fii unə oo'i, kə ɗii Əntaŋfə pwapoonaakii ŋga vii ka nyi slənəna, kaa nya
slənə ka putə goonə.

3Kə ŋgiragi Əntaŋfə ma'umbee aniyaakii, ca ɓaarəgi ka nyi. Kə naahəcii nyi gi'u
agyanə ətsa.

4Maɗa ka jaŋgatənə nuunə sətə nyaahə nyi, ka shiinə nuunə oo'i kə paaratəgi nyi də
ma'umbee uushi agyanə Aləmasiihu.

5Ma ŋga ŋukə, pooshi ənji sha bii ka əndə shiŋkinə ma'umbee sətsa. Amma ma ŋga
əna, kə ŋgiragi Əntaŋfə ka malaaɓa masləkee ənjaakii da anabiinə də Ma'yanaakii.

6Ma ma'umbee səkii, ci nə: kə upaa hara slikərənə da Yahudiinə patə tə barəkaatə
ɗəkəpaa Əntaŋfə ka ənjaakii. Kə ndzaa tii rəŋwə. Patə da i tii, agi upaanə nə tii sətə ɗii
Əntaŋfə aləkawalə ŋga viinə dacii Yeesu Aləmasiihu dagi fa Ɲunyi Habara.

7Ma Ɲunyi Habara, kə kavə Əntaŋfə tə nyi ka ndzaanə ka əndə slənəkii. Ətsə patə,
pwapoonaakii ɗii ci ka nyi dagi slənə ŋga ŋgeerənaakii.

8Taa ŋgahi nyi palee də ətənə ahada ənji ŋga Əntaŋfə, patə da ha'ə ka nyi ɗii Əntaŋfə
pwapoonə ŋga kərə Ɲunyi Habara agyanə laŋənə ŋga məghərəvənə ŋga Aləmasiihu ka
hara slikərənə.

9Də pwapoonaakii əsə sləkee ci ka nyi, kaa nya kavə patənə ŋga ənji kaa təya nee
makə sətə cii kəya mbu'utəgi də aniyaakii. Ma Əntaŋfə əndə taga patənə ŋga uushi'inə,
kə ɗəkəpaa ci ma'umbee aniyaakii fəzənyinə aarə'u aarə'u.

10Ma ɗii ətsə patə, kaa madiigərə malaa'ikanyinə da uushi'iitə dadagyə a shii dacii
Ikəliisiya oo'i, laŋə ka dərəva nə hiima ŋga Əntaŋfə.

11Də ha'ə mbu'utəgi Əntaŋfə də aniyaakii dacii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu, makə
sətə shi ca ɗii aniya ŋga ɗanə.

12Dagi vii gooŋga gaamə ka Aləmasiihu da ləɓənə gaamə da ci ɗii amə da baawəɗa
ŋga dzənə aaɓii Əntaŋfə yadə ŋgwalənə.

13Acii ha'ə, agi kədiinə nə nyi tuunə, tuutəta'ə, ga ma'yanuunə a ŋgwalə acii nee unə
nya sa ciɓə ha'ə makə ənə ka putə goonə. Ma ciɓəətsə patə, ka shii kərə duunə
aakəŋwa.

14Putə ŋga ətsə ha'ə cii kya gərə'waanə akəŋwacii Daadə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Ci ca ɗəkə ləmə ka taa ŋgutə slikərənə dadagyə da a duuniya.

16Agi kədiinə nə nyi aciikii kaa ca ɗa slənə də maɗuunə baawəɗaakii, ca vii koonə ŋgeerənə a ədzəmuunə ka shaŋə dacii Ma'yanaakii.

17Agi kədiinə nə nyi əsə, kaa Aləmasiihu a upaa ha ŋga ndzaanə a ədzəmuunə dagi vii gooŋga goonə. Ha'ə əsə, agi kədiinə nə nyi aciikii kaa taa mi patə cuuna ɗa, ca ndzaanə agi uuɗənə.

18Maɗa kə ɗii ha'ə, ma unə da patənə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə, ka upaanə nuunə ŋgeerənə ŋga paaratəginə oo'i, ma uuɗənə ŋga Aləmasiihu, bwaŋə dərəva, magərəkii dərəva, kurəŋə dərəva əsə.

19Ma uuɗəənə ci Aləmasiihu a uuɗə taamə, pooshi ənji ka uudəgi shiinə patə agyanəkii. Amma ŋga'ə ka nyi koona shii, una shii ndzaanə manakii pasə də ndilə-ndilətə ndzaanə ŋga Əntaŋfə.

20Ma Əndənə ca slənə ashaamə də ŋgeerənaakii, tə'i ci da baawəɗa ŋga ɗa kaamə uushi palee ka sətə caama kədii taa sətə caama hiima. Ɗuunətaamə tə ci.

21Wa Ikəliisiya a ɗuunətə tə ci agi ləɓənatii da Yeesu Aləmasiihu taa guci patə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

Afisa 4

1Acii ha'ə ɗii əna, nyi əndə furəshina putə ŋga slənaaki ka Slandana, agi kədiinə nə nyi tuunə koona dzə aakəŋwa də ndzaanə makə sətə 'wii Əntaŋfə tuunə koona ndzaanə.

2Taa guci patə, həətəpaamə nuunə, goona ɗa purətə haŋkalaanə, ndzaamə də sə'watənə, ɓaarəmə uuɗənə goonə də tsaakəshinə ahadoonə.

3Ɗamə gazhi'waanə ŋga kəsəpaa gəshinə goonə makə sətə vii Malaaɓa Ma'yanə ka ənjaakii, una ndzaanə agi jamənə.

4Tə'i shishinə rəŋwə da Malaaɓa Ma'yanə rəŋwə, makə sətə ɗii tə'i uushi rəŋwə caama ka nə ŋga upaanə, waatoo, ətə 'wii Əntaŋfə taamə kaama upaa.

5Rəŋwə nə Slandana, rəŋwə nə vii gooŋga gaamə da bapətisəma əsə.

6Rəŋwə nə Əntaŋfə, ci nə Dənə ŋga patənə ŋga ənji shiŋkinə, ci əsə nə Slandanə ŋga uushi'inə patə, ci ca slənə ashi patənə ŋga ənja, tə'i ci ashitii əsə.

7Amma taa wu ahadaamə, kə upaa ci viinə həɗə həɗə makə sətə vii Aləmasiihu ka ci, kaa ca slənəgi.

8Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Makə jaalii ci agyanə ənji daawaanaakii, kə ŋgirə ci aadəgyə da tii, ca ɗa viinə ka ənji shiŋkinə.”

9Ya əna, ya “kə ŋgirə ci aadəgya,” mi saŋə cii kəya ɓaara? Ci ca ɓaarə, kə jimagərə ci aahanə aa panə zəku'i.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ma əndətə jima aa panə, ci nə əndətə ŋgirə aadəgyə, ca pitəgi səkəntaŋfə kaa ca mbu'u taa dama patə.

11Ci nə əndətə ɗii viinə ŋga slənə kama kama ka ənji shiŋkinə. Ca vii ka hara ənji slənə ŋga ndzaanə ka masləkee ənja. Hara ənji, ca vii ka tii slənə ŋga ndzaanə ka anabiinə, hara ənji təya ndzaanə ka ənji waaza Ɗunyi Habara, hara ənji pastiinə da maliminə.

12Ma ɗii ci ətsə patə, kaa ca shii tasəkapaa ənji ŋga Əntaŋfə, kaa təya slənə ka ci, ka shii ghənənə də shishinə ŋga Aləmasiihu, waatoo Ikəliisiya.

13Ətsə patə, kaama shii ndzaanə rəŋwə agi vii gooŋga gaamə da shiinə gaamə tə Uuzənə ŋga Əntaŋfə, ama ndzaanə ka mazəŋa ənja, ama ndzaanə ghəratə makə ŋga Aləmasiihu.

14Ma ɗii ətsə patə, acii gaama ɗii uura manjeevənə, ama dzəgərə ka fa waɓənə ŋga bwaya ənja, təya gəpətə taamə də jarəwiitə ci təya latə, təya kavə taamə ka əgənə makə məɗa taa dama patə.

15Ma dəɓee, uuɗəshaamə, amə waɓə gooŋgaanə, kaama shii gərənə agi ləɓənə gaamə da Aləmasiihu taa ka ŋgutə rəgwa patə, makə ɗii ci, ma Aləmasiihu, nə ŋga Ikəliisiya nə ci.

16Daciikii ɗii shishinə patə maguŋukii ka hakii də tsakənə ŋga taa ŋgutə məguŋunə. Acii maɗa kə slənyi taa ŋgutə baladzanə ŋga shishinə makə sətə dəɓee ca slənə, ka gərənə nə shishinə ŋga'ə, ca dzə də ghənə naakii nə dagi uuɗənə.

17Wanyinə ka banə koonə agi ləmə ŋga Slandana, goona dzə aakəŋwa də ndzaanə makə ŋga hara ənja. Acii tə'i hara ənji ətə pooshi ndzaanatii kaɗeesəkə ka Əntaŋfə, hiimatii patə, pooshi ka nafanə.

18Agi təkunə nə haŋkalatii patə. Ma əpiitə ci Əntaŋfə a vii, paa tii ka upaanə, acii kə ndaləgi tii də mooɗəfətii, purətə-haŋkaliinə nə tii əsə.

19Pooshi ayinə ma'ə agitii. Kə dzəgərə tii aagi bwaya ndzaanə də ɗaaɗa taa ŋgutə tsarə ŋga ajijinəənə yadə əpi səka.

20Ma ətsa, pooshi gi mbərə mbərə da sətə jigunyuunə ashi Aləmasiihu.

21Kə shii nyi kə jigunyi ənji koonə agyanəkii. Makə ɗii ci ənji nə'unə tə ci nuunə, kə jigunyi ənji koonə gooŋgaatə ashi Yeesu.

22Kə bii ənji koonə, bwaseemə ka iirə ndzaanə goonə. Goona slənə makə ŋga ŋukə. Acii ma iirə ndzaanə goonə, ci ca kavə tuunə ka suuna uushi'inə ŋga jirakənə, ca saawee koonə.

23Ma ədzəmuunə da haŋkala goonə, tyasə see a ndzaa ci kurakii.

24Ŋgərəmə kura ndzaanə, koona ndzaa ka ənji gooŋga, malaaɓakii, waatoo kura taganə ŋga Əntaŋfə, koona pusha tə ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Acii ha'ə, pooshi ma'ə jaarakənə. Taa wu patə, wa ca waɓə gooŋgaanə. Acii amə patə, ənji rəŋwə naamə ka hakii agi shishinə ŋga Aləmasiihu.

26Maɗa kə ɓəzhi səkuunə, goona luuvə kaa maɓətəsəkə goonə a kavə tuunə ka ɗa 'waslyakəənə. Ga uusəra a kula agyanə maɓətəsəkə goonə.

27Goona kapaa rəgwa ka Seetanə.

28Ma mahəra, wa ca bwasee ka hərənə, ca slənə naakii saakii də rəgwakii kaa ca shii upaa də naakii saakii, ca mbee ka tsakənə də maaghiinə.

29Goona ɗa məza waɓənə. Amma ma ɗanuuna, ɗamə waɓəətə ca tsakə ənja, ca ghənə tə tii makə sətə diɓə, kaa sətə cuuna ba a ndzaanə dagwakii ka ənjitə ca fa tuunə.

30Goona ɓəzee ka səkə ŋga Malaaɓa Ma'yanə; acii ci nə sagida ŋga Əntaŋfə ashuunə, ci na ɓaarii oo'i ŋga Əntaŋfə nuunə ka uusəra ŋga muudinə.

31Bwaseemə ka patənə ŋga bwaya bwayaanə, da əndənə ŋga mooɗəfa, da ɓəzə səka. Goona waazə taa dzaanashinə ahadoonə taa sərəha.

32Amma ma ɗanuuna, ɗamə ŋga'əənə ahadoonə, una ndzaanə də nəhə təgunuunə, una tyaafyagishi makə sətə tifyagi Əntaŋfə tuunə noonə dacii Aləmasiihu.

Afisa 5

1Makə ɗii ci mooɗə manjeevənə ŋga Əntaŋfə nuunə, tyasə see a ndzaa unə makə naakii.

2Ndzaamə agi uuɗənə makə sətə uu'i Aləmasiihu taamə, vigi ci nəkii ka Əntaŋfə ka putə gaamə. Kə ndzaa ci makə sataka da ŋunyi mədədəranə. Satakakii əsə uuɗagi səkə ŋga Əntaŋfə.

3Makə ɗii ci ənji ŋga Əntaŋfə nuunə, pooshi diɓə aaləhiinə taa ŋgutə tsarə ŋga ajijinəənə taa sərəhə uushi ŋga əndə a shigi ahadoonə.

4Goona waɓə sə ŋga ayinə. Pooshi diɓə məza waɓənə taa ɗa ɓuurənə də aləhiinə a shigi da moonə. Ma dəɓee, kuyiriimə tə Əntaŋfə.

5Shiimə oo'i, ma ma'aləhiinə, taa ənji ɗa ajijinəənə, taa ənji sərəhə uushi ŋga ənja, pooshi tii ka upaa ha ŋga ndzaanə agi ŋwaŋuunə ŋga Aləmasiihu da ŋga Əntaŋfə. Acii ma sətə ci əndə a sərəhə agyanəkii, kə ndzaa səkii ka uuləmaakii ətsa.

6Ga taa wu a kavə tuunə ka luuvə jirakənə. Putə ŋga uushi'iitsə ha'ə nə maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfwa a kulya aagyanə ənjitə pooshi ka fanə tə ci.

7Acii ha'ə, ga taa mi a ləɓə duunə da tsarə ŋga ənjitsa.

8Ma ŋga ŋukə, agi təkunə shuuna nji. Amma ma ŋga əna, makə kə ndzaa unə ka ənji ŋga Slandana, agi camənə nuunə. Acii ha'ə, tyasə see a ndzaa unə ka ənji ŋga camənə.

9Acii camənə ca poo taa ŋgutə tsarə ŋga dagwa uushi. Ci ca poo ɗa uushi də rəgwakii, da gooŋgaanə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ɗamə gazhi'waanə ŋga shii sətə ca uuɗagi səkə ŋga Əntaŋfə.

11Ga taa mi a kavə tuunə ka ɗa sətə pooshi ka tsakənə tə ənja, waatoo, uushi'inə ŋga təkunə. Amma ma ɗanuuna, ŋgiragimə səkii paŋgəraŋə ka camənə.

12Ayi-ayi maa ka shaŋə nə dazə uushi'iitsə ci təya ɗaaɗa ma'umbeekii.

13Maɗa kə ŋgiragi ənji patənə ŋga uushi'iitsə ka camənə, ka neenə nə ənji ka uushi'inəkii paŋgəraŋə.

14Acii ɓərənə ca ɓaarəgi taa mi patə paŋgəraŋə. Ci ɗii bii ənji oo'i, “Matsəfə ŋunyinə, vəɗəhu, maɗətə ka ha ŋga wa, kaa Aləmasiihu a ɓərə aashiku.”

15Acii ha'ə, ŋgərətəmə haŋkala. Goona ndzaanə makə maɗiikə ənja, amma ndzaamə ka mafyarə ənja.

16Taa ŋgutə saa'i patə, slənəgimə ka ŋunyi rəgwa, acii ma zamanana, bwayakii.

17Goona ndzaanə makə ŋga ənjitə yadə faryanə, amma ɗamə gazhi'waanə ŋga paaratəgi də sətə ci Slandanə a moo una ɗa.

18Goona kagi nuunə ka sa ənvwə. Ma ətsa, ka bərapaanə nə ci tuunə. Amma ma ɗanuuna, wa Malaaɓa Ma'yanə a ndzaanə pasə a ədzəmuunə.

19Waɓəshimə ahadoonə də kaala wanyanə kama kama ka dəlanə də Slandana. Kamə wanyanə ka Slandana də dəlanə də ci a ədzəmuunə.

20Kuyiriimə tə Əntaŋfə Dəsənaamə putə ŋga patənə ŋga uushi'inə. Kuyiriimə tə ci taa guci patə agi ləmə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

21Faməshimə ahadoonə putə ŋga ɗuunətənə goonə tə Slandana.

22Ma unə makina, baneemə ka nuunə akəŋwacii ŋguyirənə goonə makə sətə cuuna banee ka nuunə akəŋwacii Slandana.

23Acii ma ŋgura, ci nə əndə da baawəɗa agyanə minaakii, makə sətə ndzaa Aləmasiihu da baawəɗa agyanə Ikəliisiya. Aləmasiihu ci saakii nə Maluu ŋga Ikəliisiya, waatoo shishinəkii.

24Acii ha'ə, tyasə see a fa makinə tə ŋguyirənatii makə sətə ci Ikəliisiya a fa tə Aləmasiihu.

25Unə ŋguyirənə əsa, uuɗəmə tə makinə goonə makə sətə uu'i Aləmasiihu tə Ikəliisiya, vigi ci əpinaakii ka putakii,

26ca kuɓəgi də ma'inə da də waɓənaakii, ca laaɓagi ka Əntaŋfə.

27Ma ɗii ci ha'ə, kaa ca ŋgərə Ikəliisiya da məghərəvənatə patə makə maɗanə camə yadə sə ŋga idəpaanə ashitə, yadə baavə ashitə, pooshi bwaya uushi ashitə əsə.

28Ha'ə nə ŋguyirənə əsə. Wa təya uuɗə makinatii makə sətə ci təya uuɗə shishinətii. Ma ŋgurətə ca uuɗə minaakii, naakii nə uu'i ci ətsa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Pooshi əndə sha kaaree ka shishinəkii, amma ka viinə nə ci ka shishinəkii zəma, ca hadʃagi, makə sətə ci Aləmasiihu a dʃa ka Ikəliisiya.

30Acii ma amə, toonə naamə ahada ənji ŋga shishinəkii.

31Tə'i manaahəkii asəkə ləkaləkatə oo'i, “Putakii ha'ə, wa ŋgurə a bwasee ka dii da məci, ca ləɓə tii da minaakii, təya ndzaa shishinə rəŋwə.”

32Ma paaratəgi nyi, agi waɓəətsa tə'i waɓənə asəkə waɓənə davə. Waatoo, ma paaratəgi nyi, agyanə Aləmasiihu da Ikəliisiya cii kəya waɓə.

33Amma unə maa, da i koonə də waɓəətsa! Taa ŋgutə ŋgurə patə, tyasə see a uudʃə ci tə minaakii makə naakii na. Taa ŋgutə minə patə əsə, tyasə see a fa ki tə ŋgurii.

Afisa 6

1Unə manjeevəna, makə dʃii ci ənji nə'unə tə Slandanə nuunə, famə tə mapoo tuunə. Ci nə matahu uushi ŋga dʃanə.

2Wiinə bariya ŋga təkəŋwanə ətə da i aləkawalə agyanəkii, waatoo “Fawə tə duu da muu.

3Madʃa kə fii hə tə tii, ka dʃanə nə ndzaanaaku ŋga'ə, ha gərə əpinə asəkə duuniya.”

4Unə dəsənətii əsə, goona ɓaazee ka səkə ŋga manjeevənə goonə ŋga zaɓə. Amma ma dʃanuuna, gərətəmə tə tii agi nə'unə, una dzalətə tə tii də dzəgunənə.

5Unə maviina, həətəpaamə nuunə ka slanjii nuunə, una fa tə tii ka shaŋə. Ɗamə ha'ə də rəŋwə a moodʃəfuunə. Ma ətsa, ka Aləmasiihu cuuna dʃa.

6Goona dʃa ha'ə wata ka rəgwa ginətii, kaa təya shii dəlaginə duunə. Amma ma dʃanuunə, dʃamə tə sətə ci Əntaŋfə a moo də rəŋwə a moodʃəfuunə, makə dʃii ci maviinə ŋga Aləmasiihu nuunə.

7Ɗamə slənə goonə də moodʃasəka makə dʃii ci ka Slandanə cuuna slənə. Əntaa wata ka əndə shiŋkinə.

8Buurətəmə oo'i, ka viinə nə Slandanə shikwa taa ka wu, maviinə da dimuyinə patə putə ŋga dagwa slənatii.

9Unə slanjiinə ŋga maviina, kərəmə tə maviinə də rəgwakii. Goona dza ka tii ŋgwalənə shaŋə. Buurətəmə oo'i, unə da maviinə goonə patə, ŋga Slandanə rəŋwə nuunə. Dagyə nə ci. Ci na dʃa gəŋwanə taa ka wu patə yadə dʃa kama kamaanə.

10Yoo, wiinə səndə cii kya uudəpaagi koonə: wanyinə ka banə koonə, kəŋəmə ndihə ndihə agi ləɓənə goonə da Slandana, una kəŋə dagi madʃuunə ŋgeerənaakii.

11Tasəkamə də sə ŋga paginə ŋga Əntaŋfə patə, koona shii mbee ka kəŋənə ndihə, una dzagi jarəwiinə ŋga Seetanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Acii ma panə gaamə, əntaa da ənji shiŋkinə caama pa, amma da bwaya uushi'iitə agintaŋfə da i əpinə amatii da ginaajinyinə da əntaŋfənyinə caama pa agi mandə zamanana.

13Acii ha'ə, ŋgərəmə sə ŋga pagiitsə vii Əntaŋfə koonə patə, koona ŋgavə, koona shii mbee ka sə'watə panə ŋga ənji daawaanə uusəra ŋga panə. Ma ətsa, ka uudənə nə panə, unə ma'ə kəŋə ndihə ndihə yadə ŋgwalənə.

14Acii ha'ə, ndzaamə matasəkakii agi gooŋgaanə goonə makə sətə cuuna əgəgi ŋuunə. Ndzaamə ka ənji gooŋga əsə, makə sətə cuuna ŋgərəvə kəjeerə tibisa a ədzəmuunə;

15una ndzaanə matasəkakii makə sətə cuuna ŋgavə ɓiɓinə aasəɗuunə ka kərə Ɗunyi Habara ŋga ndzaanə jamə.

16Taa guci patə, ŋgərəmə vii gooŋga goonə makə sətə cuuna ŋgərə kərəma aacii unə. Acii də ci mbee nuunə ka kəlagi patənə ŋga avənyinə ŋga Seetanə.

17Luumə luupaanə, una ŋgavə, makə sətə cuuna ŋgavə dara kəŋu ila aa nuunə. Ɗgərəmə waɓənə ŋga Əntaŋfə, una slənəgi. Acii ci nə ŋgila purəŋanə ətə ci Malaaɓa Ma'yanə a vii koonə.

18Ɗamə ətsə patə agi də'wa, una kədii tsakənə tuunə acii Əntaŋfə. Ɗamə də'wa taa guci patə, makə sətə vii Malaaɓa Ma'yanə koonə baawəɗə ŋga ɗanə. Ndzaamə də məgigi ndihə, goona guguɗə, ɗamə də'wa taa guci patə putə ŋga patənə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə.

19Ɗamə də'wa ka putaaki əsə, kaa Əntaŋfə a shii vii ka nyi waɓənə ŋga banə ka ənja, kaa nya shii waɓənə yadə ŋgwalənə, nya bagi ka ənji sətə ma'ə tii mashiimə agi Ɗunyi Habara.

20Ma nyi, taa ŋgahi a furəshina nə nyi, madəɓama ŋga Yeesu nə nyi putə ŋga Ɗunyi Habaraakii. Ɗamə də'wa ka putaaki, kaa nya shii mbee ka waɓənə yadə ŋgwalənə agyanəkii makə sətə dəɓee nya ɗa.

21Ma Tikikusə, mooɗə ndzəkəŋunə nə ci, əndə slənə də gooŋga ka Slandana əsə, ka banə nə ci koonə habaraaki, una shii makə sətə ci slənaaki a dzə aakəŋwa.

22Ci ɗii cii kya sləkee koonə ka ci, kaa ca dzə ka banə koonə habara geenə patə, ca shii tsakə koonə ŋgeerənə.

23Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a vii ndzaanə jamə ka patənə ŋga ndzəkəŋushi'inə ənji nə'unə, təya kavə tuunə ka uuɗəshinə, təya tsakə koonə vii gooŋgaanə.

24Wa Əntaŋfə a ɗa pwapoonə ka patənə ŋga ənjitə ca uuɗə tə Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu də uuɗəətə pooshi ka əntənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filipi

Filipi 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə dacii inə Bulusə da Timooti ənji slənə ŋga Yeesu Aləmasiihu. Agi nəhəpaanə niinə tuunə ənji ŋga Əntaŋfə asəkə vəranə ŋga Filipi, patə da matakəŋwanyinə goonə, da ənji tsakənə tuunə asəkə Ikəliisiya. Ma una, ləɓə nuunə da Yeesu Aləmasiihu.

2Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə, təya vii koonə ndzaanə jamə.

3Agi kuyiriinə nə nyi tə Əntaŋfwaaki taa guci patə cii kya buurətə tuunə.

4Taa guci patə cii kya ɗa də'wa ka putə goonə patə əsə, agi ɗanə nə nyi də mooɗasəka,

5acii daga ka 'watəginə ka ca'ə ka əndzə'i nuunə agi tsakənə tə nyi, nya waaza Ɲunyi Habara.

6Əntaŋfə 'watəgi də ŋunyi slənətsə a ədzəmuunə. Kə shii nyi ndilə ndilə, ka dzənə nə ci aakəŋwa də ɗa slənəkii see maɗa uugi, waatoo, saa'itə nə Yeesu Aləmasiihu a ənya.

7Ɲga'ə nya buurətə tuunə patə makə ətsa, acii mazaanəmuunə ka nyi. Amə patə, kə nee amə ka ŋga'aanə ŋga Əntaŋfə, nyi a furəshina, da saa'itə waɓi nyi agyanə Ɲunyi Habara akəŋwacii gəŋwanə, nya ɓaarii gooŋgaanəkii.

8Kə shii Əntaŋfə oo'i, tantanyinə kə uu'i nyi tuunə patə dərəva, makə sətə uu'i Yeesu Aləmasiihu taamə.

9Ma kədiinaaki acii Əntaŋfə, wa uuɗənə goonə a gərə aakəŋwə aakəŋwa, una shii gooŋgaanə, una taarapaagi də sətə diɓə agi taa mi patə.

10Maɗa kə ɗii ha'ə, ka mbeenə nuunə ka tagi sətə palee də ŋga'əənə, koona mbee ka ndzaanə makətsəkii, yadə idəpaa uushi ashuunə uusəratə nə Aləmasiihu a ənya,

11una slənə də rəgwakii agi patənə ŋga ndzaanə goonə. Yeesu Aləmasiihu ca vii baawəɗa ŋga ɗa tsarə slənətsa kaa ənjə a haŋətə da ɗuunətənə də Əntaŋfə.

12Ndzəkəŋushi'ina, ŋga'ə ka nyi una shii oo'i, ma sənə kulii anəki, kə cakə tə dzənə ŋga waaza Ɲunyi Habara aakəŋwa.

13Acii ha'ə, ma soojiinə ətə ca nəhə yi ŋwaŋuunə da patənə ŋga hara ənji ganə, kə shii tii oo'i, ma ɗii nyi magwaləkii a furəshina, putə ŋga nə'unə tə Aləmasiihu.

14Ha'ə maa, ma ndzaanaaki a furəshina, kə cakə ɗa ŋgeerənə ka laŋənə ŋga ənji nə'unə agi vii gooŋgatii, təya tsakə dzənə aakəŋwa də waaza Ɲunyi Habara yadə ŋgwalənə.

15Tantanyinə, tə'i hara ənji agitii ca waaza də sərəhənə ka nyi da ka maɗee də mabizhinə. Amma tə'i hara ənji ca waaza də ədzəmə rəŋwə, kaa təya mbu'utəgi də Ɲunyi Habara ŋga Aləmasiihu taa ka wu patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Ma ci təya ɗa ha'ə, agi uuɗənə. Acii kə shii tii oo'i, kə kavə Əntaŋfə aaciiki tə slənə ŋga ɓaarii gooŋgaanə ŋga Ɲunyi Habara.

17Ma ənjitsə ca waaza də sərəhənə ka nyi əsə, əntaa də ədzəmə rəŋwə ci təya waaza Ɲunyi Habara ŋga Aləmasiihu, amma putə ŋga uuɗə natii na. Ma nə tii ka hiimanə, ka tsakəvənə nə tii ka nyi ciɓəənə cii kya ciɓə a furəshina.

18Pooshi haala! Acii taa də bwaya hiima, taa də ŋunyi hiima ci ənjə a waaza patə, agi fanə nə ənji waɓənə agyanə Aləmasiihu. Acii ha'ə, ka mooɗasəkə nə nyi, ka tsakənə nə nyi ɗa mooɗasəkə əsə,

19acii kə shii nyi, ma muudinəkii patə, ka kapaanə nə ənji tə nyi putə ŋga də'wa goonə da putə ŋga tsakənə ŋga Ma'yanə ŋga Yeesu Aləmasiihu.

20Agi kanə nə nyi nəki də patənə ŋga ədzəməki, paa nyi ka ɗa sətə ca ɗavə ka nyi ayinə. Amma taa guci patə, ma palee maa, agi saa'ina, ka waazanə nə nyi yadə ŋgwalənə, ənjə a shii ɗuunuunə ŋga Aləmasiihu. Ma shiinə ənji ɗuunuunə ŋga Aləmasiihu, dagi ndzaanaaki patə, taa nyi ma'ə da i əpinə, taa dagi əntənaaki.

21Ma nya, Aləmasiihu nə əpinaaki. Sakwa nyi kə əŋki ɗii, kə ndzaa ci ka nyi ka riiba.

22Amma, maa kə ndzaa nyi da i əpinə a maki, ka ɗanə nə nyi slənə ətə palee də nafanə. Acii ha'ə, mashiimə nyi taɗa ŋgutə taginəki ahada əntənə da ndzaanə da i əpinə a maki.

23Kə təkəgi hiimaaki bəra'i: ŋga'ə ka nyi nə dzənə ka ndzaanə da Aləmasiihu ka hakii. Acii dzənə ka ndzaanə da ci palee də kaɗeesəkənə ka nyi ka shaŋə.

24Amma gəɗə ndzaanaaki da i əpinə a maki ka putə goonə.

25Kə shii nyi ha'ə makə ətsa. Ha'ə əsə, kə shii nyi, ka ndzaanə nə nyi da i əpinə a maki, nya ndzaanə ahadoonə patə, kaa nya tsakə koonə ŋgeerənə ŋga dzənə aakəŋwa, una ndzaa da mooɗasəkə agi vii gooŋga goonə.

26Maɗa kə ɗii ha'ə, ka upaanə nuunə rəgwa ŋga haŋətənə tə Aləmasiihu putaaki ka shaŋə saa'itə nii kya ənə aahadoonə.

27Ma maɗuunə uushi palee, nə'utəmə makə sətə bii Ɲunyi Habara ŋga Aləmasiihu. Maa ɗii unə ha'ə, maɗa kə shi nyi aahadoonə, taa mashimə nyi əsə, ka fanə nə nyi makə sətə kəŋaanuunə ndihə ndihə də ədzəmə rəŋwə da hiima rəŋwə, una ɗa gazhi'waanə agi Ɲunyi Habara kaa ənjə a vii gooŋga.

28Goona ŋgwalə acii ənji daawaanə goonə taa gi'u. Ci na ɓaarii ka tii oo'i, ka zamaginə nə Əntaŋfə də tii, amma ca luupaa tuunə. Ma ətsə patə, dacii Əntaŋfə ca shigi.

29Acii ma una, əntaa wata vii gooŋga ka Aləmasiihu tanə vii Əntaŋfə koonə rəgwakii, amma koona sa ciɓə ka putaakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30Yoo, wanaamə kə ləɓəgərə agi sa ciɓa, ama ciŋə agikii. Ma ciɓəətsa, mbərə mbərə da ətə shuuna nee ka nyi agikii. Ndilə ndilə əsə ci nə ənə ɗii nyi agikii əndzə'i, makə sətə fii unə.

Filipi 2

1Kə shii unə, ləɓə nuunə da Aləmasiihu; weewee tə'i unə da ŋgeerənə a ədzəmuunə putakii. Weewee agi baneenə nə uuɗənaakii ka ədzəmuunə. Ləɓə nuunə da Malaaɓa Ma'yanə əsə, agi ɗanə nuunə ŋga'aanə, una nəhəshi təgunuunə.

2Acii ha'ə, agi kədiinə nə nyi acii unə, koona ndzaanə ka ma rəŋwə, una uuɗəshi, hiima goonə da aniya goonə a ndzaanə rəŋwə əsə. Maa kə ɗii unə ha'ə, ka tsakənə nuunə uuɗagi səkəki ka shaŋə.

3Taa mi cuuna slənə patə, goona ɗa putə ŋga uuɗə noonə nə taa haŋətə noonə na. Amma baneemə ka noonə na, una ŋgərə ənji patə makə kə palee tii koonə.

4Taa wu patə, wa ca ɗa sətə ca nafa taa tə wu patə. Ga ca ndzaa ka ɗa see sətə ca nafa tə naakii na.

5Nə'umə dərəpə ŋga Yeesu Aləmasiihu agi ndzaashinə goonə.

6Ma ca, taa ŋgahi uushi rəŋwə nə tii da Əntaŋfə, patə da ha'ə maŋgərəmə ci baawəɗaakii kaa təya ndzaa mbərə mbərə da ci.

7Amma kə bwasee ci ka ətsə ha'ə, ca ndzaa mbərə mbərə da mava, əndə shiŋkinə shigi ci, ndilə ndilə əndə shiŋkinə nji ci ahada ənja.

8Kə fii ci tə Əntaŋfə, ca banee ka nəkii. Ha'ə kə əŋki ci. Əntənəkii maa, gwa'avənə tə ci aashi ənfwa.

9Putakii ha'ə, kə kapaa Əntaŋfə tə ci dzakə agyanə uushi'inə patə, ca vii ka ci məghərəvənə palee ka taa ŋgutə tsarə ŋga məghərəvənə.

10Də ha'ə, taa mi patə dadagyə, da anə hanyinə, da ka hatə ɗii maməətə ənja, ka gərə'waanə nə tii, təya ɗuunətə tə ci,

11təya ba furəŋə əsə oo'i, Slandanə nə Yeesu Aləmasiihu, ka ɗuunətənə də Əntaŋfə Dəsənaamə.

12Kaɗashinyinaakya, ma saa'itə nyi ahadoonə, kə njuunə a fa waɓənaaki. Ma əndzə'i, pooshi nyi ahadoonə. Amma dəmə aakəŋwa də tsakə fanə. Dəmə aakəŋwa də slənə, una ŋgwalə acii Əntaŋfə də ədzəmə rəŋwə, koona upaa taa mi patə agi luupaanə goonə.

13Dəmə aakəŋwa də ɗanə ha'ə, makə ɗii ci, Əntaŋfə ci saakii ca slənə a ədzəmuunə, kaa ca kavə tuunə ka moo slənə uushi'inə ətə kaɗeesəkə ka ci, ca vii koonə ŋgeerənə ŋga slənəginə də uushi'inəkii əsə.

14Taa mi patə cuuna ɗa, goona ɗa də ŋguŋgunənə taa də mabizhinə,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15koona shii ndzaanə yadə idəpaa uushi ashuunə, una ndzaa makətsəkii, una ndzaa ka ŋunyi manjeevənə ŋga Əntaŋfə yadə 'waslyakəənə ashitii. Ahada ənji duuniya nuunə; bwaya ənja, maŋgərəkiki ənji nə tii. Ahadatii nuunə ka ɓərənə makə tikisanyinə agintaŋfə,

16una kəsəpaa təŋə təŋə tə waɓəətə ca vii əpinə. Madə̀ kə dìi unə ha'ə, ka upaanə nə nyi rəgwa ŋga də̀ moodə̀asəkə ka shaŋə uusəratə nə Aləmasiihu a ənya, acii mandzaamə gazhi'waanaaki da slənaaki ka uushi zaɓə ahadoonə.

17Ma vii gooŋga goonə, ka ndzaanə nə ci makə sataka ətə cuuna də̀ ka Əntaŋfə. Mbu'u idənaaki nə ənjə a ŋgərə, ənjə a tsakəvə aagi satakakii. Madə̀ kə dìi ha'ə, ka tsakənə nə nyi tuunə patə agi də̀ moodə̀asəka.

18Ha'ə nuunə əsə, kə dəɓee una tsakə tə nyi agi də̀ moodə̀asəka.

19Yoo, madə̀ kə luuvə Slandanə Yeesu, agi kanə nə nyi nəki ŋga sləkeenə koonə ka Timooti kədəhə, kaa ca kira ka nyi habara goonə, nya ndzaa ka mabanee ma'yanə.

20Pooshi əndə ganə makə ci, acii see ci daanəkii aashiki ca buurə tuunə ka shaŋə.

21Hara ənji patə, see slənə uushi'iitə ca kadə̀eesəkə ka tii kavə tii nətii aagikii, makavəmə tii nətii ka slənənə ka Yeesu Aləmasiihu.

22Ma Timooti, kə shii unə də noonə nə tə ŋunyi ndzaanaakii, kə waazii inə Ɗunyi Habara da ci, kə slənyi ci da nyi agi slənəkii makə sətə ci uuzənə a slənə tii da dii.

23Acii ha'ə, madə̀ kə fii nyi sətə na uudəpaa anəki, tə ci cii kya ka nə ŋga sləkeenə ka ci aahoonə pii.

24Amma kə gi'i nyi tə Slandana, kə shii nyi ndilə ndilə oo'i, nyi ka nəki maa, ka ənənə nə nyi aa hoonə kədəhə.

25Ma ndzəkəŋushi'inaamə Apafəroodita, kə slənyi ci da nyi, ina ciŋə də gazhi'waanə ka putə ŋga Ɗunyi Habara. Kə ndzaa ci ka əndə sləkeenə goonə agi tsakənə tə nyi ka saa'itə mwayi nyi tsakənə tə nyi. Kə nee nyi kə dəɓee nya sləkee ka ci aahoonə.

26Acii ŋga'ə ka ci ka shaŋə kaa ca nee koonə patə. Makə fii ci, kə mbu'i gwakənaakii aa limuunə, kə ma'i haŋkalaakii ka shaŋə.

27Weewee kə gwaki ci tanyi, fidə̀yasə mbədə̀aanə kaa ca əntə. Amma kə nyihə Əntaŋfə təgunuunaakii. Əntaa wata naakii, amma da i naaki nyihə Əntaŋfə təgunuunə, acii gadə maɓətəsəkə a gadə̀əgi tə nyi.

28Acii putakii, kə mwayi nyi ka shaŋə tə sləkeenə ka ci, koona ənə ka neenə ka ci, una də̀ moodə̀asəka, maɓətəsəkaaki əsə a galee.

29Acii ha'ə, luumə tə ci də moodə̀asəkə ka shaŋə putə ŋga Slandana, una gadə̀ee ka tsarə ŋga ənjitsa.

30Acii fidə̀yasə mbədə̀aanə kaa ca əntə putə ŋga slənənə ka Aləmasiihu. Maneemə ci ka əpinaakii makə uushi. Ma dìi ci ha'ə, kaa ca shii uudəpaa də tsakənə goonə tə nyi ka madəɓamoonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filipi 3

1Ndzəkəŋushi'inəkya, wiinə səndə ciina uudəpaagi koonə: ma ɗanuuna, ɗamə mooɗasəkə agi ləɓənə goonə da Slandana. Pooshi dzawə ka nyi nə ənənə ka dzəkwatə naahə koonə uushi'iitsa. Maa kə ɗii nyi ha'ə, ka ndzaanə nə haŋkala goonə ka hakii.

2Nəhəmə noonə nə acii məŋgərəkikinyinə, ədiitsa, ənjitsə kəŋaanə wata agyanə dzəgunənə ŋga ryaminyanə, waatoo, laala kuvə'unə ŋga shishinə.

3Amə nəndə da tantanyiitə ryaminyanə. Acii makavəmaamə naamə ka tsarə ŋga ryaminaatsatii. Amma paslənə gaamə tə Əntaŋfə dagi tsakənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə, da ɗa mooɗasəkə agi ləɓənə gaamə da Yeesu Aləmasiihu, ci nə ryaminyanə ŋga gooŋga.

4Maci ma slənətənə tə sətə ci ginə a nee, ka luupaanə nə ci ənda, ma nyi, tə'i nyi da uushi'iitsə kəŋaanə tii agyanəkii, palee ka taa wu patə.

5Kə ryaminii ənji tə nyi ka tighəsənə ŋga uusəra ŋga poonə tə nyi. Əndə Isərayiila nə nyi, agi slikərənə ŋga Beejaminə, hurənə ŋga əndə Ibəraaniya. Maɗa nə'utə bariya ŋga Yahudiinə əsə, əndə Farisa nji nyi.

6Ma ŋga ŋukə, kə ɗii nyi gazhi'waanə ŋga nə'utə bariyatii, ha'ə kə dzəgərə nyi ka ciɓeenə ka Ikəliisiyanyinə. Ma ka saa'ikii, kə nə'utə nyi bariya ŋga'ə, ma'idəpaamə ənji uushi ashiki.

7Amma patənə ŋga uushi'iitsə nji kya nee makə ka upaanə nə nyi bwatyakii, ma əndzə'i, mazaɓə uushi nə tii akəŋwaciiki putə ŋga Yeesu Aləmasiihu.

8Əntaa wata uushi'iitsə ndzaanə ka uushi zaɓə akəŋwaciiki, amma patənə ŋga uushi'inə, putə ŋga shiinə tə Yeesu Aləmasiihu Slandanəki. Ma shiinə tə ci, ci palee ka patənə ŋga uushi'inə. Ka putaakii bwasee nyi ka patənə ŋga uushi'inə, makə giwuuginə nə nyi ka neenə patə kaa nya shii upaa də Aləmasiihu a ədzəməki,

9nya ndzaa maləɓəkii da ci. Kə ŋgirə Əntaŋfə tə nyi ka əndə gooŋga, acii kə vii nyi gooŋga ka Aləmasiihu. Ma ŋgirə ci tə nyi ka əndə gooŋga, əntaa putə ŋga slənaaki makə sətə bii bariya. Ma gooŋgaanaaki, dacii Əntaŋfə shigi putə ŋga vii gooŋgaaki ka ci.

10Pooshi sətə mwayi nyi, maɗaamə shiinə tə Aləmasiihu, nya shii baawəɗaakii ətə ma'igi ci agi mamməətə ənja. Kə mwayi nyi nya ləɓə da ci, nya sa ciɓə makə sətə sii ci naakii, nya luuvə əntənə makə sətə luuvə ci əntənə,

11kaa nya shii maɗənə agi mamməətə ənja, taa də iitə patə.

12Paa nyi bii kə uugi nyi upaa shikwa taa pooshi sə ŋga idəpaanə ashiki ma'ə. Amma, agi ɗanə nə nyi gazhi'waanə ŋga upaa shikwa, makə ka ci 'wii Yeesu Aləmasiihu tə nyi kaa nya ndzaanə ka naakii.

13Ndzəkəŋushi'inəkya, ma nya, paa nyi kii nəki oo'i, kə uugi nyi upaa shikwakii. Amma uushi rəŋwə cii kya ɗa: agi bwaseenə nə nyi ka sətə nja ɗa a ba'a patə, nya ɗa gazhi'waanə ŋga mbu'unə ka sətə aakəŋwa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Agi ciŋənə nə nyi əntsahənə aakəŋwa kaa nya mbu'u ka muudinə ka upaa də shikwa, waatoo, əpinə ŋga ha dagyə. Acii ka upaa də əpinəkii 'wii Əntaŋfə tə nyi dacii Yeesu Aləmasiihu.

15Ma amə ənə uugi vii gooŋga gaamə zəŋanə, kə dəɓee ama ndzaanə də tsarə ŋga hiimatsa. Maɗa tə'i hara ənji agyuunə ɗii hiimatii pamə, ka ɓaariinə nə Əntaŋfə ka tii, təya shii.

16Ma ɗanaamə tanə, dzaamə aakəŋwa də nə'u rəgwanə mbu'yaamə ka ənshinə agikii.

17Ndzəkəŋushi'ina, unə patə, nə'umə dərəpaaki. Dzəgunəmə tə ənjitə ca slənə makə sətə cuuna nee ina slənə əsə.

18Acii tə'i hara ənji laŋə ndzaa ka ənji daawaanə ŋga sətə ci əntənə ŋga Aləmasiihu ashi ənfwə a moo ɓaariinə. Kə waɓi nyi koonə agyanə ətsə ɓəzəkii, amma wanyinə ka ənənə ka dzəkwatənə koonə, ha'ə maa, da kiinə agiki.

19Ma ənjitsa, zamaginə nə ənjə a zamagi də tii. Acii uushi'iitə kaɗeesəkə ka shishinətii nə əntaŋfənyinatii. Ma sətə ca kira ka tii ayinə, tə ci neenə tii da məghərəvənə. See buurə uushi'inə ŋga duuniya tanə nəndə a ədzəmətii.

20Ma amə, ənji ŋga dagyə naamə, waatoo ənji ŋga ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə. Jigaginə ŋga Maluu gaamə dadagyə ciina gəra, waatoo, Slandanə Yeesu Aləmasiihu.

21Ma ca, ka zhi'weenə nə ci ka matəgugunə shishiinə gaamə, ca ndzaa da məghərəvənə makə naakii. Ka ɗanə nə ci ha'ə də maɗuunə baawəɗaakii. Də baawəɗakii cii kəya ɗa ŋwaŋuunə taa agyanə mi patə.

Filipi 4

1Ndzəkəŋushi'inəkya, kə uu'i nyi tuunə, ŋga'ə ka nyi nə ənənə ka neenə koonə ka shaŋə. Sə ŋga mooɗasəkaaki nuunə, sə ŋga dəlaginaaki nuunə əsə. Yoo, kaɗashinyinaaki, makə kə shii unə oo'i, ka ənyanə nə Aləmasiihu, kəŋaanəmə ndihə ndihə agi ləɓənə goonə da Slandana.

2Agi kədiinə nə nyi acii Afoodya da Sintiki, tuutəta'ə, ga mabizhinə a ndzaanə ahadatii ma'ə, wa təya ndzaanə ka ma rəŋwə, makə ɗii ci ləɓə nə tii da Slandana.

3Ma hə əsə ɗii, ŋunyi guva-slənaakya, agi kədiinə nə nyi aciiku kaa ha tsakə tə makiitsa, acii kə ɗii inə gazhi'waanə da tii agi waaza Ɲunyi Habara. Kə slənyi tii da Kalimasə da patənə ŋga hara guvii-slənaaki. Manaahəkii nə ləmə ŋga ənjitsə asəkə ləkaləkatə ŋga Əntaŋfə, waatoo, ləkaləkatətə na ɓaarii tə ənjitə upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

4Yoo, taa guci patə, ɗamə mooɗasəkə agi ləɓənə goonə da Slandana. A dzəkwatə nyi banə koonə əsə: ɗamə mooɗasəka.

5Wa haala goonə a ndzaanə ŋunyikii akəŋwacii taa wu patə. Kədəhə nə Slandanə ka shinə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Goona buurə taa mi. Amma, taa agi mi patə, ɓaariimə ka Əntaŋfə sətə cuuna moo agi də'wa, una kədii aciikii də kuyiriinə tə ci.

7Maɗa kə ɗii unə ha'ə, ka viinə nə Əntaŋfə koonə ndzaanə jamə ətə palee ka shiinə ŋga əndə shiŋkinə patə. Jamənəkii na nəhə ədzəmuunə da hiima goonə, una ndzaa ka mabanee ma'yanə agi ləɓənə goonə da Yeesu Aləmasiihu.

8Ndzəkəŋushi'ina, wiinə səndə ciina uudəpaagi koonə: ma ɗanuuna, kavəmə ŋunyi uushi'inə ŋga gooŋga aagi hiima goonə, ətə bahə ɗuunətənə, uushi'iitə ndzaa də rəgwakii, ətə malaaɓakii. Kavəmə əsə aagi hiima goonə tə sətə ca kaɗeesəkə ka ənja, ətə ŋga dəlaginə. Taa ŋgutə uushi, maɗa kə nee unə ŋunyikii, bahə dəlaginə, kavəmə aagi hiima goonə.

9Slənətəmə sətə jigunyii koonə, una slənətə sətə luuvuunə da sətə fii unə a maki da sətə nee unə agi ndzaanaaki. Maɗa kə ɗii unə ha'ə, ma Əntaŋfə Əndə vii ndzaanə jamə, ka ndzaanə nə ci doonə.

10Ma agi ndzaanaaki ləɓə da Slandana, kə ɗii nyi mooɗasəkə ka shaŋə. Acii agi magərə saa'i, kə ənyuunə ka buurətənə tə nyi. Paa nyi bii oo'i, kə bwasee unə ka buurətənə tə nyi, amma rəgwa nəndə ma'upaamuunə ŋga ɗanə ha'ə.

11Əntaa putə ŋga əteenaaki ka uushi bii nyi ha'ə, makə kə jigunyii ndzaanə də mabanee ma'yanə də sətə upaa nyi.

12Kə shii nyi makə sətə ndzaanəki agi ghanə, kə shii nyi əsə makə sətə ndzaanəki maɗa tə'i uushi'inə aciiki laŋə. Madzəgunəkii nə nyi anəkii taa da patə, taa ka ŋgutə saa'i əsə. Ka mabanee ma'yanə nə nyi, taa nyi maburəkii, taa nyi də maɗəfənə, taa tə'i uushi'inə laŋə aciiki, taa nyi agi ghanə.

13Tə'i nyi da ŋgeerənə ŋga sə'watə taa mi patə putə ŋga Aləmasiihu. Ci ca vii ka nyi ŋgeerənəkii.

14Patə da ha'ə, makə cakuunə tə nyi agi ciɓaaki, kə ɗii unə ŋga'ə.

15Unə ənji Filipi, unə də noonə nə, kə shii unə, ma saa'itə 'watəgi ənji waaza Ɗunyi Habara, saa'itə maɗəgi nyi anə hanyinə ŋga Makiduuniya, taa rəŋwə, pooshi əndə'i Ikəliisiya ləɓə ciinə da nyi agi viishinə maɗaamə unə.

16Taa saa'itə nyi də Teesaloonika maa, əntaa wata rəŋwə sləkee unə ka nyi ka sə ŋga tsakənə də nyi.

17Amma əntaa viinə goonə cii kya moo. Aa'a, bwatya cii kya alə koonə ka tsakəvənə aagyanə ŋunyi slənə goonə.

18Kə liwə nyi patənə ŋga sətə dəɓee; ha'ə maa, kə paləgi. Makə kə kira Apafəroodita ka nyi patənə ŋga uushi'iinə sləkee unə ka nyi, pooshi uushi cii kya moo ma'ə. Ma uushi'iinə sləkee unə ka nyi, ŋunyi uushi akəŋwacii Əntaŋfə, makə sataka ətə cii kəya luu, ca kaɗeesəkə ka ci.

19Ma Əntaŋfwaaki, pooshi uushi ətə cii kəya ətee agi ɗuunuunaakii, ka viinə nə ci koonə patənə ŋga sətə dəɓee una upaa dacii Yeesu Aləmasiihu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

[20]Wa ənjə a ɗuunətə tə Əntaŋfə Dəsənaamə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

[21]Yoo, nəhəpaamə tə ənji ŋga Əntaŋfə patə də rəŋwə rəŋwə agi ləmə ŋga Yeesu Aləmasiihu. Ma ənji nə'unə ənə ɗii inə ganə ka hakii, kə nəhəpaa tii tuunə patə.

[22]Kə nəhəpaa patənə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə tuunə, ma palee maa, ənjinə ca slənə asəkə yi ŋwaŋuunə.

[23]Wa Slandanə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə a ədzəmuunə. [Aamiina].

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kwalasiya

Kwalasiya 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki Bulusə, masləkee əndə ŋga Yeesu Aləmasiihu makə sətə mwayi Əntaŋfə. Inə da ndzəkəŋushi'inaamə Timooti

2ca nəhəpaa tuunə patə ənji ŋga Əntaŋfə də Kwalasiya. Ma una, ndzəkəŋushi'iniinə nuunə ənji gooŋga. Ləɓə da Aləmasiihu nuunə. Wa Əntaŋfə Dəsənaamə a ɗa koonə pwapoonə, ca vii koonə ndzaanə jamə.

3Ma inə agi ɗa də'wa ka putə goonə, agi kuyiriinə niinə tə Əntaŋfə Dii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu taa guci patə.

4Agi kuyiriinə niinə tə ci, acii kə fii inə makə sətə vii unə gooŋga ka Yeesu Aləmasiihu. Kə fii inə əsə makə sətə cuuna uuɗə ənji ŋga Əntaŋfə patə.

5Ma cuuna ɗa ha'ə, acii agi kanə nuunə nə ka sətə ɗəkəpaa Əntaŋfə koonə gatə dagyə. Dagi fa Ɲunyi Habara, waatoo, waɓənə ŋga tantanyinə, paariigyuunə də sətə ɗəkəpaa Əntaŋfə koonə.

6Agi siyinə nə waɓənə ŋga Ɲunyi Habara asəkə duuniya patə. Agi kiranə nə ci ŋunyi ndzaanə a ədzəmə ənji patə, makə sətə cii kəya kira ŋunyi ndzaanə aahadoonə noonə əsə, ndzaŋənə ka saa'itə 'watəgyuunə luu waɓənəkii. Davə paaratəgyuunə paŋgəraŋə makə sətə ɗii Əntaŋfə koonə barəkaanə.

7Kə jigunyuunə pwapoonə ŋga Əntaŋfə acii kaɗashinə geenə Əpafərasə. Ma ca, əndətə ciina slənə ka hakii nə ci; də ədzəmə rəŋwə cii kəya slənə ka Aləmasiihu ahadoonə ka madəɓama geenə.

8Ci bii keenə makə sətə kavə Ma'yanə ŋga Əntaŋfə uuɗənə a ədzəmuunə.

9Ci ɗii daga ka saa'itə fii inə habara goonə ha'ə, mazaarəmiinə ka ɗa də'wa ka Əntaŋfə ka putə goonə, ina ɗa də'wa kaa ca shiitə koonə patənə ŋga sətə mwayi ci, waatoo, wa ca tsakə koonə Ma'yanaakii koona upaa haŋkala da shii uushi'inə ŋga'ə.

10Maɗa kə ɗii ha'ə, ka mbeenə nuunə ka ndzaanə makə sətə mwayi Slandanaamə, una ɗa sətə kaɗeesəkə ka ci taa guci patə. Ka ɗanə nə ndzaanə goonə ŋga'ə də dagwa slənə kama kama, ka tsakənə nuunə dzənə aakəŋwa əsə agi shiinə tə Əntaŋfə.

11Ma ca, pooshi uushi ətə cii kəya ətee agi məghərəvənaakii. Aciikii agi kədiinə niinə aciikii əsə, kaa ca vii koonə ŋgeerənaakii ka shaŋə, una shii ndzaanə ndihə ndihə, una mbee ka sə'watə taa mi patə.

12Kuyiriimə tə Dəsənaamə də mooɗasəka, acii kə mbu'utəgi ci duunə bahə upaa ŋunyi uushi'iitə ɗəkəpaa ci ka ənjaakii agi camənə.

13Ci luupaa taamə acii baawəɗa ŋga təkunə, ca əjipaa taamə jamə agi ŋwaŋuunə ŋga Uuzənaakii kaɗashinaakii.

14Uuzənaakii tifyagi kaamə 'waslyakəənə gaamə, daciikii ndzaa amə ka dimuyinə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Ma Əntaŋfə, pooshi əndə sha nee ka ci. Amma ma Aləmasiihu ənə nee ənji də ginə, ndilə ndilə makə sətə ɗii Əntaŋfə nə ci. Ci nə ŋga təkəŋwanə palee ka patənə ŋga sətə ghənyi Əntaŋfə.

16Taa mi patə, daciikii ghənyi Əntaŋfə, sətə agintaŋfə da sətə anə hanyinə, uushi'iitə ci ginə a nee da ətə pooshi ginə ka neenə patə, da uushi'iitə gatə dagyə da i əpinə a matii patə, taa iitə nə baawəɗatii patə. Daciikii ghənyi Əntaŋfə uushi'inə patə, ka ci ghənyi ci əsə.

17Aləmasiihu nə təkəŋwanə ŋga taa mi patə, ci nə kilatii əsə.

18Ci nə nə ŋga shishinəkii, waatoo, Ikəliisiya. Ci 'watəgi də Ikəliisiya, tə ci 'watəgi Əntaŋfə maɗeenə agi mamməətə ənja kaa ca ndzaanə ka gawə ŋga uushi'inə patə.

19Acii kə kaɗeesəkə ka Əntaŋfə kaa Uuzənaakii a ŋgərə tə patənə ŋga ndilə ndilə tə ndzaanaakii.

20Kə kaɗeesəkə ka Əntaŋfə əsə kaa təya nara daciikii taa tii da mi patə. Kə kira ci jamənə dagi əjigi idənə ŋga Uuzənaakii ashi ənfwa. Də ɗanə ha'ə ɗeegi ci taa ka mi patə a duuniya da dadagyə, təya ndzaanə da ci ka ma rəŋwə yadə mabizhinə.

21Ma ŋga ŋukə, ma una, ənji daawaanə ŋga Əntaŋfə njuunə. Dzaɗə dzaɗə njuunə da ci acii 'waslyakəətə njuuna ɗaaɗa da ətə njuuna hiima.

22Amma, ma ŋga ənəna, kə haɗatə Əntaŋfə duunə dagi əntənə ŋga Uuzənaakii, koona ndzaa ka ma rəŋwə ləɓə da ci, una shii ndzaanə ka ənjaakii, una ndzaanə malaaɓakii, yadə idəpaa uushi ashuunə, saa'itə nuunə a dzə aakəŋwaciikii.

23Maɗa kaa ca ɗa ha'ə, see a dzuunə aakəŋwa də vii ədzəmə ka Yeesu, una kəŋaanə ndihə ndihə, goona guguɗə. Gadə taa mi a ŋgərəgi haŋkala goonə shaŋə, ga hiima goonə a dzəgi anə sətə fii unə asəkə Ɲunyi Habara. Ma nyi Bulusə, slənaaki nə waaza Ɲunyi Habaratsa. Waatoo Ɲunyi Habarakii waazii ənji ka taa wu patə asəkə duuniya.

24Yoo, ma ŋga ənəna, ka mooɗasəkə nə nyi putə ŋga ciɓəənə cii kya ciɓə ka putə goonə. Acii dagi ciɓəənə cii kya ciɓə cii kya uudəpaa ciɓətə ɗəkəpaa Aləmasiihu ka putə ŋga shishinəkii, waatoo, Ikəliisiya.

25Əntaŋfə ta'i tə nyi kaa nya ndzaa ka əndə slənənə ka Ikəliisiya. Ci kavə tə nyi ka ɗa slənətsə ka putə goonə, waatoo, slənə ŋga waazagi waɓənaakii patə.

26Ma ŋga ŋukə, ma'umbeekii nji waɓənə ŋga Əntaŋfə ka ənja. Amma, ma ŋga ənəna, kə ŋgiragi ci paŋgəraŋə ka ənjaakii.

27Ma təya, kə ɗii Əntaŋfə aniya ŋga ŋgiragi ka tii ɗuunuunə da məghərəvənə ŋga sətə nji ma'umbeekii. Ma ətsa, ci nə: unə ətsə əntaa Yahudiinə maa, a ədzəmuunə nə Aləmasiihu. Waatoo, weewee ka ndzaanə nuunə ka hakii da Əntaŋfə agi ɗuunuunaakii.

28Aciikii tə Aləmasiihu ciina waaza ka ənji patə, ina dzalə tə tii, ina dzəgunə ka tii də haŋkala, keena kərə tə taa wu patə aakəŋwacii Əntaŋfə, taa wu ahadatii, təya ndzaanə mazəŋakii agi ləɓənatii da Aləmasiihu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29Ka putakii cii kya ciŋə agi slənəkii də maɗuunə ŋgeeriitə vii Aləmasiihu ka nyi. Ci ca slənə ashiki kaa nya uudəpaa slənəkii.

Kwalasiya 2

1Kə mwayi nyi una shii makə sətə cii kya ciŋə ka putə goonə da ənji Lawədikiya da hara ənjitə pooshi sha nee ka nyi də ginətii.

2Ma cii kya ɗa ha'ə, koona kəŋaanə ndihə ndihə də ŋgeerənə asəkə ədzəmuunə, una uuɗəshi, una shii ndzaanə ləɓə ka hakii, una shii ŋga'ə tə waɓəətə nji ma'umbeekii, koona paaratəgi ŋga'ə tə sətə ɓaarii Əntaŋfə kaamə, waatoo, Aləmasiihu.

3Daciikii tanə upaa nə ənji shii uushi da ŋunyi hiima patə.

4Ma bii nyi ətsa, acii gadə taa wu a ha'utə duunə də makuɗə kuɗə waɓənə ŋga jarəwiinə.

5Taa ŋgahi ɗii amə dzaɗə dzaɗə, amma ləɓə ka hakii nə ma'yanə gaamə. Makə fii nyi vii unə ədzəmə ka Aləmasiihu, kəŋaanuunə ndihə ndihə, kə ɗii ka nyi mooɗasəka.

6Makə kə liwuunə tə Yeesu Aləmasiihu, ndzaa ci ka Slandanuunə, dəmə aakəŋwa də ndzaanə ləɓə da ci ha'ə.

7Ndzaamə asəkə ciikii makə sətə ci ənfwə a əji slərəginə aagi hanyi. Tsakəmə gərənə aakəŋwə aakəŋwa, dəmə aakəŋwa də vii gooŋga ka ci makə sətə jigunyuunə, kuyiriimə tə Əntaŋfə taa guci patə.

8Nəhəmə noonə na acii ga taa wu a ha'utə duunə də makurəŋə shiinaakii ŋga zaɓə. Ma tsarə ŋga shiitsa, dagi alə'aada ŋga ənji shiŋkinə shigi da ŋga bariyatii, əntaa dagi dzəgunənə ŋga Aləmasiihu.

9Ma bii nyi ətsa, acii ma Aləmasiihu, ashikii caama nee ka patənə ŋga ndilə ndilə tə ndzaanə ŋga Əntaŋfə.

10Ma una, kə upaa unə tə patənə ŋga tantanyitə əpinə ŋga Əntaŋfə dagi ləɓənə goonə da Aləmasiihu. Ci ca ɗa ŋwaŋuunə agyanə patənə ŋga uushi'iitə da i əpinə a matii, taa iitə nə baawəɗatii patə.

11Dagi ləɓənə goonə da ci əsə upaa unə tantanyitə ryaminanə. Waatoo, əntaa tsarə ŋga ryaminaatə ci ənji shiŋkinə a ɗa, amma, ma tsarə ŋga ryaminaatsa, ŋgərəgi haŋkala ŋga ɗa 'waslyakəənə. Ci nə ryaminanə ŋga Aləmasiihu.

12Ma saa'itə ɗii ənji koonə bapətisəma, kə ndzaa ci makə kə ŋgəɗəgi ənji tuunə ləɓə da Aləmasiihu, ənjə a maɗee koonə ləɓə da ci əsə, acii kə gi'yuunə ŋgeerənə ŋga Əntaŋfə ətə maɗee ka Aləmasiihu agi mamməətə ənja.

13Ma ŋga ŋukə, makə mamməətə ənji nji Əntaŋfə a nee koonə putə ŋga slənə 'waslyakəənə goonə da putə ŋga ghatə shiinə goonə tə ci. Amma, ma ŋga ənəna, kə maɗee ci koonə ləɓə da Aləmasiihu, ca tifyagi kaamə 'waslyakəənə gaamə patə,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14ca tsəərəgi ləkaləkatə ŋga ɓəzə dəməətə nja nə'u taamə putə ŋga ghatə nə'u bariya, ca tsəərəgi də gwa'avənə aashi ənfwa.

15Də əntənə ŋga Aləmasiihu ashi ənfwa kanəvə ci ka ŋgeerənə ŋga patənə ŋga uushi'iitə da baawəɗa. Ca kwaasləgi mapa agyanətii patə, ca ɗavə ka tii ayinə akəŋwacii patənə ŋga ənja.

16Acii ha'ə, ga taa wu a yaaree ka ɗəəkə koonə bariya agyanə zəma taa sə ŋga sanə, taa ɗaaɗa kumənə, taa kumənə ŋga kəŋənə ŋga kura ləgiɗa taa agyanə ifə uusərə ŋga əpisəka.

17Ma uushi'iitsə patə, ma ŋga ŋukə, kə ndzaa tii ka məndzaaŋgu'inə ŋga sətə na ɗa. Amma, ma tantanyinəkii, Aləmasiihu.

18Goona kapaa rəgwa kaa taa wu a saawee koonə də banə oo'i, əndə'i uushi nə ci, acii puta cii kəya siini, ca həətəpaa naakii nə ŋga da'wa, ca paslə tə malaa'ikanyinə əsə. Ma tsarə ŋga əndətsa, aslətə naakii nə cii kəya aslətə zaɓə. Hiima ŋga əndə shiŋkinə nə hiimaakii.

19Kə kagi tii tə Aləmasiihu ətə ɗii ka nə ŋga shishinə, waatoo, Ikəliisiya. Makə sətə ɗii shishinə ŋga ənda magəŋukii də bərəda ka gwaɗa ka gwaɗa, ha'ə ndzaa Ikəliisiya patə magəŋukii ka hakii də baawəɗa ŋga Aləmasiihu, təya upaa zəma, təya gərə makə sətə mwayi Əntaŋfə.

20Yoo, kə shii unə, ma unə da Aləmasiihu, kə məətəgyuunə. Makə ɗii ha'ə, kə ndzaa ci, pooshi bariya ŋga ənji duuniya da ŋgeerənə anuunə ma'ə. Ya makə ɗii ha'ə ənə, ka mi saŋə cuuna ənə ka ɗanə makə ŋga ənji duuniya? Ka mi saŋə cuuna nə'u waɓəətsə ci ənjə a waaɓa? Agi banə nə ənji:

21“Ga ha kəsə sətsə aaciiku, ga ha təɓətə sətsa, ga ha uree ka ətsə əsə”.

22Ma tsarə ŋga bariyanyiitsə patə, agyanə uushi'iitə ca saawagi pii pii ci təya waɓə. Pooshi bwatyatii ma'ə. Əndə shiŋkinə ci saakii laalatə bariyanyinəkii da dzəgunənəkii.

23Ma tsaratii, ma neenə ənda, makə dagi shiinə ca shigi, acii agi kavənə nə tii əndə ka paslənə, ca banee ka naakii na, ca ciɓə də shishinəkii. Amma, ma tantanyinəkii, ma bariyanyiitsə patə, pooshi bwatyakii, acii pooshi tii da baawəɗa ŋga təŋapaa sətə mwayi shishinə ɗanə shaŋə.

Kwalasiya 3

1Kə shii unə, ma unə da Aləmasiihu, kə maɗee Əntaŋfə koonə agi maməətə ənja. Makə kə shii unə ha'ə, kavəmə hiima goonə agyanə sətə dagyə ka hatə ɗii Aləmasiihu dasə asəkə dəgələ ŋwaŋuunaakii, da ciizəma Əntaŋfə.

2Ɗavəmə hiima goonə agyanə sətə davə. Goona ka hiima ka sənə agi duuniya.

3Acii kə məətəgyuunə, ma'umbeekii nə əpinə goonə asəkə cii Aləmasiihu ga Əntaŋfə.

4Aləmasiihu nə tantanyinə ŋga əpinə goonə. Ka jiganə nuunə da ci, una ndzaanə agi ɗuunuunaakii saa'itə nii kəya jiga.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Makə ha'ə ənə ɗiya, see a bwasee unə ka iirə ndzaanə goonə agi duuniya. Waatoo, goona aləhiinə, goona ɗa ajijinəənə, goona ɗa badawaanə, goona ndzaa ka moo slənə bwaya uushi'inə, goona nee ka uushi'inə mətə mətə, acii ka ndzaanə nə səkii makə uuləminə goonə.

6Putə ŋga tsarə ŋga slənətsə ha'ə nə maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə a shi aanə ənjitə naanagi ka fanə tə ci.

7Unə də noonə nə maa, ma saa'itə unə ma'ə agi slənə 'waslyakəənə, kə njuuna ɗa tsarə uushi'iitsa.

8Amma, ma ŋga ənəna, bwaseemə ka patənə ŋga uushi'iina. Waatoo, goona maɗee ka mabizhinə, goona ɓəzə səka, goona ɗa ŋgərəkikinə, goona dzaanahiinə, goona waɓə sə ŋga ayinə. Ma ətsa, ga ca shigi da moonə shaŋə.

9Goona jaarakəshi ma'ə əsə. Acii kə bwasee unə ka iirə ndzaanə goonə ŋga ŋukə da bwaya slənə goonə,

10una upaa kura haŋkala. Ma ətsa, Əntaŋfə vii koonə. Agi dzənə nə ci də haɗaginə taa guci patə kaa ca pusha da naakii haŋkala, koona tsakə shiinə tə ci də ŋga'ə.

11Ci ɗii, pooshi kama kamaanə ŋga Yahudiinə da hara slikərənə. Pooshi kama kamaanə ŋga maryamina ənja da ənjitə pooshi ryaminii. Pooshi banə, waanə məshipətə ənda. Pooshi banə waanə əndətə pooshi shii uushi'inə. Pooshi banə waanə mava taa dimwa. Tii patə, uushi rəŋwə nə tii akəŋwacii Əntaŋfə. Amma Aləmasiihu nə magaɗə uushi. Ci nəndə a ədzəmə ənjitə ləɓə da ci patə.

12Ma unə, ənji ŋga Əntaŋfə nuunə. Kə uu'i ci tuunə, kə ta'i ci tuunə. Makə ha'ə, nəhəmə təgunuunə ŋga ənja, una ɗa ŋga'əənə, una həətəpaa noonə na akəŋwacii ənja, una kəsə ənji də mooɗasəka, una sə'watə taa mi patə,

13una ndzaa də səkə pu'u. Maɗa kə ma'i mabizhinə ahada hara ənji agyuunə, wa təya tyaafyagishi. Tyaafyagishimə makə sətə tyaafyagi Slandanaamə tuunə.

14Ma palee pata, uuɗəshimə, acii uuɗənə nə anətənə tuunə ka ma rəŋwə.

15Ma jaməətə ci Aləmasiihu a vii, wa ca nəhə patənə ŋga uushi'iitə cuuna moo slənənə. Acii ka ndzaanə agi jamənə ha'ə 'wii Əntaŋfə tuunə, una ndzaanə makə əndə rəŋwə. Ndzaamə ka ənji kuyiriinə tə ci əsə.

16Kəsətəmə waɓənə ŋga Aləmasiihu a ədzəmuunə təŋə təŋə. Dzəgunəshimə, una dzaləshi ahadoonə də haŋkala. Ɗuunətəmə tə Əntaŋfə də ka wanyanə kama kama, una ɗuunətə tə ci də wanyaatə ci Ma'yanaakii a vii koonə. Dəlamə də ci də mooɗəfuunə patə, una kuyirii tə ci.

17Ma slənə goonə da waɓənə goonə patə, ɗamə də ləmə ŋga Slandanaamə Yeesu, una kuyirii tə Əntaŋfə Dəsənaamə də ləməkii əsə.

18Ma unə makinə, baneemə ka nuunə akəŋwacii ŋguyirənə goonə, makə sətə dəɓee una ɗa agi ləɓənə goonə da Slandanaamə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Unə ŋguyirənə əsə, uuɗəmə makinə goonə, goona kəsə tə tii də bwaya aginə.

20Unə manjeevənə, fatəmə sətə ci ənjitə pwayi tuunə a ba koonə patə, una ɗatə, acii ci kaɗeesəkə ka Slandanaamə.

21Unə dii manjeevənə əsə, goona dzalə manjeevənə goonə də ɓəzee ka səkətii zaɓə zaɓə, acii gadə ədzəmətii a lagi.

22Unə maviinə, fatəmə sətə ci slanjii nuunə ənji shiŋkinə a ba koonə patə, una ɗatə. Goona slənətə ŋga'ə wata ka rəgwa ginətii koona shii kaɗeesəkənə ka tii. Amma slənəmə ka tii də ədzəmə rəŋwə, makə ɗii unə ka ənji gərə'unə ka Slandanaamə.

23Taa ŋgutə slənə cuuna slənə patə, slənəmə də ədzəmə rəŋwə, makə ka Slandanaamə cuuna slənə, əntaa wata ka putə ŋga ənja.

24Kə shii unə, Slandanaamə na vii koonə shikwa goonə, waatoo, sətə ɗəkəpaa ci ka ənjaakii. Acii Aləmasiihu nə tantanyitə Slandanuunə cuuna slənə ka ci.

25Patənə ŋga ma'waslyakə ənja, ka ki'itənə nə Əntaŋfə ka tii 'waslyakəənatii. Acii ma ca, ka lanə nə ci gəŋwanə də rəgwakii, paa ci ka tsaamənə ka məghərəvənə ŋga ənda.

Kwalasiya 4

1Unə slanjii maviinə, kəsəmə maviinə goonə də ŋunyi aginə, una haɗa də tii makə sətə dəɓee. Kə shii unə, tə'i Slandanuunə noonə əsə dagyə.

2Dəmə aakəŋwa də kədiinə acii Əntaŋfə. Ciŋəmə, goona zaarə. Kuyiriimə tə ci əsə.

3Ma una ɗa də'wa, kədiimə ka putə geenə əsə, ka Əntaŋfə a wunəgi keenə rəgwa, keena waaza waɓənaakii ka ənja, ina dzəgunə ka tii waɓənə ətə nji ma'umbeekii, waatoo, waɓənə agyanə Aləmasiihu. Acii ka putakii nə nyi a furəshinə əndzə'i.

4Ɗamə də'wa, kaa nya shii waɓənə furəŋə furəŋə agyanəkii ka ənji makə sətə dəɓee.

5Hakilamə ndzaanə goonə ahada ənjitə ma'ə maluumə tə Yeesu. Taa ŋgutə saa'i patə, ɗamə ha'ə.

6Wa waɓənə goonə a ndzaanə ŋga'ə, wa ca ndzaanə ghəghə'i, ca tsakə ənja. Shiimə sə ŋga jikənə taa ka wu patə də rəgwakii.

7Ma agyanə habaraaki, kadə nə Tikikusə a ba koonə patə. Ma ca, ndzəkəŋushi'inaamə nə ci, mooɗəkii. Agi slənənə nə ci də ədzəmə rəŋwə. Ənji slənə ka Slandanə niinə da ci.

8Ci ɗii cii kya sləkee ka ci aaɓii unə, koona shii makə sətə ɗii inə ganə, ca tsakə koonə ŋgeerənə a ədzəmuunə.

9Tii da Unisimasə na dzə. Ma ca, kaɗashinə geenə, ndzəkəŋushi'inaamə nə ci, mahoola ənda, əndə vəranə goonə. Ka banə nə tii koonə sətə ca ɗaaɗa ganə patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ma Arisətarəkusə ənə ɗii inə ganə a furəshina da ci, kə nəhəpaa ci tuunə. Kə nəhəpaa Marəkusə tuunə əsə, ətə ɗii tii ka dzədzənə rəŋwə da Barənaba. Maɗa kə mbu'i Marəkusə aa hoonə, luumə mu'umuunaakii makə sətə shi nya bii koonə.

11Kə nəhəpaa Yeesu ətə ci ənjə a 'wa Yusətusə tuunə əsə. Ma ahada ənji slənənə ciina slənə da tii putə ŋga ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, wata tii makkə tanə nə Yahudiinə. Kə cakə tii tə nyi ŋgaaŋga'ə.

12Kə nəhəpaa Əpafərasə, əndə vəranə goonə, tuunə əsə. Ci maa, əndə slənə ŋga Yeesu Aləmasiihu nə ci, mabədamə ci ka ɗa də'wa ka putə goonə də ədzəmə rəŋwə. Agi ciŋənə nə ci də ɗa də'wa taa guci patə koona kəŋaanə ndihə ndihə, una shii slənə sətə mwayi Əntaŋfə patə, una slənətəgi əsə.

13Kə nee nyi də ginəki makə sətə cii kəya zaarə ka slənənə koonə da ka ənji Lawədikiya, da ənji Yarapwalisə əsə.

14Kə nəhəpaa kaɗashinə gaamə əndə kuzəka Luka tii da Dimasə tuunə.

15Nəhəpaamə keenə tə ndzəkəŋushi'inə də Lawədikiya. Nəhəpaamə keenə tə Niməfa da ənji Ikəliisiya ətə ca dza də nə gatə asii.

16Maɗa kə uudəpaa unə jaŋgatə ləkaləkatənə ahadoonə, viimə ka Ikəliisiya ŋga Lawədikiya, təya jaŋgatə ahadatii əsə. Tə'i ləkaləkatətə nyaahə nyi ka tii əsə, kadə nə təya sləkee koonə. Maɗa kə liwuunə, jaŋgatəmə ahadoonə.

17Ma banuunə ka Arəkipusə, wa ca ciŋə a ma slənətə vii Slandanaamə ka ci, kaa ca uudəpanə.

18Nyi Bulusə də ciinəki ca naahə muudinə ŋga waɓəəna. Kə nəhəpaa nyi tuunə. Ga ca zaanə koonə tuu'ina, a furəshina nə nyi. Wa Əntaŋfə a ɗa koonə pwapoonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Tesaloonika

1 Tesaloonika 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə koonə, Ikəliisiya ŋga Teesaloonika, dacii inə Bulusə da Silasə da Timooti. Agi nəhəpaanə niinə tuunə, ənji ŋga Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanə Yeesu Aləmasiihu. Wa Əntaŋfə a ɗa koonə pwapoonə, ca vii koonə ndzaanə jamə.

2Taa guci patə agi kuyiriinə niinə tə Əntaŋfə ka putə goonə patə, ina buurətə tuunə agi də'wa taa guci patə əsə.

3Agi buurətənə niinə tuunə makə sətə cuuna dzə aakəŋwa də slənə putə ŋga vii gooŋga goonə ka Yeesu Aləmasiihu Slandanaamə, da makə sətə cuuna ciŋə putə ŋga uuɗənə tə ci. Agi buurətənə niinə əsə makə sətə kəŋaanuunə ka gəranə tə ci, ina kavə tuunə aakəŋwacii Əntaŋfə Dəsənaamə.

4Ndzəkəŋushi'ina, kə shii inə, kə uu'i Əntaŋfə tuunə, kə ta'i ci tuunə koona ndzaa ka ənjaakii əsə.

5Acii, ma saa'itə jigunyiinə koonə Ɲunyi Habara, mandzaamə ci wata də ba ma tanə, amma də ŋgeerənə da tsakənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə. Də ci kəŋaanə inə ka waɓənə də gooŋgaanə. Kə shii unə ndzaanə geenə saa'itə inə ahadoonə. Ma ndzaa inə ha'ə, ka puta goonə.

6Unə əsa, kə nyi'u unə dərəpə geenə da ŋga Slandana. Taa ŋgahi kə upaa ciɓə tuunə ka shaŋə, kə liwuunə waɓənəkii də mooɗasəka ŋga Malaaɓa Ma'yanə.

7Ha'ə ndzaa unə ka sə ŋga dzəgunənə ka ənji nə'unə patə anə hanyinə ŋga Makiduuniya da Akaya.

8Dagoonə ma'ya waɓənə agyanə Slandana. Əntaa wata agyanə hanyinə ŋga Makiduuniya da Akaya tanə, amma kə shii ənji vii gooŋga goonə ka Əntaŋfə taa dama patə. Acii ha'ə, pooshi nafa ŋga ɗa waɓənə ka ənji agyanəkii ma'ə.

9Acii agi dazənə nə tii də matii makə sətə liwuunə mu'umuunə geenə saa'itə giinə aa hoonə. Təya dazə də matii əsə makə sətə bwasee unə ka uuləminə, una zhi'wagi aaɓii Əntaŋfə Əndə vii əpinə, Əndə gooŋga, una gərə'u ka ci.

10Agi dazənə nə tii makə sətə cuuna gəra ənyanə ŋga Uuzənaakii dadagyə, waatoo, Yeesu. Ma ca, kə maɗee Əntaŋfə ka ci agi mamməətə ənja, ca luupaa taamə acii maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə ətə na shi aakəŋwa.

1 Tesaloonika 2

1Ndzəkəŋushi'ina, kə shii unə də noonə nə oo'i, ma dzənə geenə aa hoonə, mandzaamə ka zaarənə zaɓə.

2Kə shii unə, kə ciɓee ənji keenə də Filipi, təya dzaanapaa tiinə taabu'u mbu'iinə aa hoonə. Amma, taa ŋgahi kə mwayi ənji təŋapaanə tiinə ka shaŋə, patə da ha'ə dagi tsakənə ŋga Əntaŋfə gaamə kə waazii inə koonə Ɲunyi Habaraakii yadə ŋgwalənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Ma waazanə geenə, əntaa jirakənə taa bwaya hiima. Madamiinə jarəwiinə agyanə
ənji əsə.

4Amma kə yarədii Əntaŋfə tiinə, ca ba'avə waaza Ɲunyi Habara aacii inə; ha'ə
waɓiinə makə sətə ba'avə ci aacii inə əsə. Ma'aləmiinə kaɗeesəkənə geenə ka ənja,
amma kaɗeesəkənə geenə ka Əntaŋfə. Acii ci shii ədzəmiinə.

5Kə shii unə, mawaɓəmiinə koonə mandikə ndikə waɓənə, mawaazamiinə koonə
Ɲunyi Habara əsə keena shii upaa də uushi acii unə. Əntaŋfə nə seedanə tiinə.

6Ma'aləmiinə dəlanə ŋga ənji diinə, taa acii unə, taa acii hara ənji pamə.

7Makə ɗii ci masləkee ənji ŋga Aləmasiihu niinə, kaɗa kə ɓaarii inə koonə gawuunə
geenə. Amma maɗamiinə ha'ə. Kə ndzaa inə da haŋkala ahadoonə, makə sətə ci mənə
a ndzaanə ahada manjeevənatə.

8Kə uu'iinə tuunə laŋə. Matasəkakii niinə, əntaa wata ka waaza koonə Ɲunyi Habara
ŋga Əntaŋfə tanə, amma ka vəgi əpinə geenə ka putə goonə. Laŋə uu'iinə tuunə
dərəva.

9Ndzəkəŋushi'ina, agi buurətənə nuunə ciɓə geenə agi mandalə slənа. Ma saa'itə
waazii inə koonə Ɲunyi Habara, kə slənyiinə vəɗə da uusəra keena upaa də zəma aa
meenə, acii geena ndzaa ka tərənə agyanə taa wu ahadoonə.

10Kə nee unə də ginuunə. Əntaŋfə nə seedanə tiinə əsə oo'i, ha'ə njiinə ahadoonə, unə
ənji nə'unə: makətsə ənji njiinə, ənji slənə uushi də rəgwakii njiinə. Mashimə ənjə a
idəpaa bwaya uushi ashiinə.

11Acii kə shii unə, kə slənyiinə koonə də rəŋwə rəŋwə patə, makə sətə ci dənə a slənə
ka manjeevənaakii.

12Waatoo, kə ndzaa inə ka vii koonə ŋgeerənə, ina banee ka ədzəmuunə, ina dzəkwatə
koonə əsə koona slənə sətə kaɗeesəkə ka Əntaŋfə. Ci 'wii tuunə koona ndzaanə agi
ŋwaŋuunaakii, una shii ɗuunuunaakii.

13Agi kuyiriinə niinə tə Əntaŋfə aanəkii aanəkii. Acii, ma saa'itə waazii inə koonə
waɓənaakii, maluumuunə makə waɓənə ŋga əndə saakii, amma, makə sətə ci ənjə a
luu waɓənə ŋga Əntaŋfə liwuunə; ndilə ndilə waɓənaakii liwuunə. Waɓənəkii ca slənə
asəkə ədzəmuunə əsə, unə ənji nə'unə.

14Ndzəkəŋushi'ina, ma sətə kulii agyanə Ikəliisiyanyinə ŋga Əntaŋfə anə hanyinə ŋga
Yahudiya, waatoo agyanə ənji nə'unə tə Yeesu Aləmasiihu, tsarəkii kulii agyanuunə
əsə. Acii kə sii unə ŋgəra'wə acii ənji goonə makə sətə sii tii ŋgəra'wə acii slikərənatii
Yahudiinə əsə.

15Tii ɓələgi tə Yeesu Slandana da anabiinə, təya lyakagi tiinə, təya ɓiipaa səkə ka
Əntaŋfə, kə ndzaa tii ka ənji mbəzə ŋga ənji patə.

16Agi ciŋənə nə tii ka təŋaginə tiinə acii geena waazii waɓənə ŋga Əntaŋfə ka hara
slikərənə kaa təya upaa luupaanə. Də ha'ə uudəgi tii ashi slənə 'waslyakəənatii. Amma
tə'i mandalə gəŋwanə ŋga Əntaŋfə anətii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ndzəkəŋushi'ina, kə təkəgyaamə ŋga magusə saa'i. Maneemaamə ka naamə na. Amma ka hakii naamə asəkə ədzəmaamə. Kə kəshi maɗəfənə tiinə laŋə ŋga neenə koonə. Aciikii ndzaa inə ka alə rəgwa ŋga ənənə ka caamatənə tuunə.

18Kə mwayi inə ənənə aa hoonə. Nyi Bulusə, kə ali nyi rəgwakii ka pu'u ka pu'u, amma kə təŋagi Seetanə tiinə.

19Ma tanya, unə ndzaa ka sə ŋga vii keenə ŋgeerənə da mooɗasəka, unə ndzaa ka sə ŋga yiɗə geenə saa'itə nə Yeesu Slandanə a ənya.

20Ha'ə tanyi, unə nə məghərəvənə geenə, unə nə mooɗasəkə geenə əsə.

1 Tesaloonika 3

1Acii ha'ə, makə mambeemiinə ka sə'watənə ma'ə, wata ina anətə waɓənə geenə ka ma rəŋwə, ina ndzaa inə daaniinə də Ateena.

2Ina sləkee koonə ka ndzəkəŋushi'inaamə Timooti. Ma ca, əndə slənə ŋga Əntaŋfə nə ci, agi slənənə nə ci deenə agi waaza Ɗunyi Habara ŋga Aləmasiihu. Ma sləkee inə ka ci, kaa ca dzə ka tsakə koonə ŋgeerənə, ca tsakə kəŋee koonə ka rəgwa agi vii gooŋga goonə,

3acii ga taa rəŋwə agyuunə a ənyi aa ba'a putə ŋga ŋgəra'utsə cuuna sa. Kə shii unə də noonə nə oo'i, taa wu patə ca slənə ka Əntaŋfə, ka sanə nə ci ŋgəra'wa.

4Ndilə ndilə ma amə ma'ə ka hakii, kə njiinə a ba koonə oo'i, kadə naama sa ŋgəra'wa. Kə nee unə, kə ɗii ha'ə weewee tanyi.

5Yoo, makə mambeemə nyi ka sə'watənə, ci nee unə sləkee nyi ka Timooti aaɓii unə, kaa ca caamatə taa iitə cuuna dzə aakəŋwa də vii gooŋga goonə. Mabaamə ma'yanəki. Ma nə nyi ka nəhənə, mbu'u kə upaa Seetanə kulapaanə duunə; slənə geenə əsə, ca ndzaa ka uushi zaɓə ahadoonə.

6Amma kə ənya Timooti əndzə'i, kə kira ci keenə ŋunyi habara agyanə vii gooŋga goonə da uuɗəshinə goonə. Kə bii ci keenə makə sətə cuuna buurətə tiinə taa guci patə, kə kəshi maɗəfənə ŋga nee ka giniinə tuunə makə sətə kəshi tiinə əsə.

7Acii ha'ə, ndzəkəŋushi'ina, taa dagi ciɓə da ŋgəra'ukii ha'ə, kə upaa inə ŋgeerənə putə ŋga vii gooŋga goonə.

8Manə ha'ə ɗiya, makə kə shii inə kə kəŋaanuunə ndihə ndihə ləɓə da Slandana, kə baa ma'yaniinə ha'ə.

9Yoo, ka mbeenə niinə ka kuyiriinə tə Əntaŋfə gaamə koonə ka shaŋə. Agi kuyiriinə niinə tə ci ŋga mooɗasəkənə ɗii inə puta goonə.

10Vəɗə da uusəra niinə ka ɗa də'wa, pooshi əpisəka, kaa Əntaŋfə a ənə ka wunəgi keenə rəgwa ŋga neenə koonə ginə da ginə, keena dzəgunə koonə sətə mbəɗaanə agi vii gooŋga goonə, una shii ŋga'ə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Wa Əntaŋfə Dəsənaamə də naakii nə da Slandanaamə Yeesu a wunəgi keenə rəgwa, keena dzə aaɓii unə.

12Wa Slandanə a tsakə koonə uuɗəshinə da uuɗə hara ənji aakəŋwə aakəŋwa. Wa uuɗənəkii a ndzaanə makə tsarə uuɗəətə uu'iinə tuunə.

13Də ha'ə nə uuɗənəkii a tsakə vii koonə ŋgeerənə a ədzəmuunə, acii goona ndzaa ka sə ŋga idəpaanə, amma koona ndzaa malaaɓakii akəŋwacii Əntaŋfə Dəsənaamə saa'itə nə Yeesu Slandanə a shi da malaaɓa ənjaakii patə.

1 Tesaloonika 4

1Wiinə səndə ciina uudəpaagi koonə ɗii, ndzəkəŋushi'inə: kə jigunyiinə koonə makə sətə ci ənji nə'unə a ndzaanə, təya kaɗeesəkə ka Əntaŋfə. Agi nə'utənə nuunə ha'ə əsə. Yoo, agi kədiinə niinə acii unə də dza ciinə də ləmə ŋga Yeesu Slandana, koona tsakə dzəginə aakəŋwa aakəŋwa.

2Ma sətə jigunyiinə koonə də baawəɗa ŋga Yeesu Slandanə, kə shii unə patə.

3Ma mwayi Əntaŋfə, a ndzaa unə malaaɓakii, goona aləhiinə.

4Taa wu patə agyuunə, wa ca gwaləgi shishinəkii, ca ndzaa malaaɓakii, da ayinaakii əsə,

5ga ca kəsə minaakii də gi suuna makə ŋga ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə.

6Ga əndə a ɓəzee ka səkə ŋga ndzəkəŋuci agi haalatsə bii inə koonə patə. Kə dzəkwatiinə koonə banə oo'i, kadə nə gəŋwanə ŋga Əntaŋfə a kula aanə ənji slənə tsarə uushi'iitsa.

7Acii ma'wamə Əntaŋfə taamə kaama ndzaanə ma'ajijinəkii, amma kaama ndzaanə malaaɓakii akəŋwaciikii.

8Taa wu kaaree ka dzəgunəətsa, əntaa waɓənə ŋga əndə kaaree ci, amma ŋga Əntaŋfə. Ci ca vii koonə Malaaɓa Ma'yanaakii.

9Ma agyanə uuɗə ndzəkəŋushi'inə, pooshi diɓə ina ənə ka naahənə koonə agyanəkii, acii unə də noonə na, kə dzəgunəgi Əntaŋfə koonə makə sətə cuuna uuɗəshi.

10Tanyi, agi uuɗənə nuunə ndzəkəŋushi'inə anə hanyinə ŋga Makiduuniya patə. Dəŋə əndzə'i waniinə agi banə koonə, tsakəmə dzəginə aakəŋwə aakəŋwa də uuɗənəkii.

11Ɗamə gazhi'waanə ŋga ndzaanə ŋga'ə ahadoonə, goona səkəpaanə ka kaala moonə aagi uushi'inə ŋga ənja, amma slənəmə noonə sləna koona upaa zəma aa moonə, makə sətə bii inə koonə.

12Maɗa kə nə'utuunə ha'ə, ka ɗanə nə ndzaanə goonə ŋga'ə ka ənjitə ca tsaamə tuunə, pooshi una ka ndzaanə ka tərənə anə taa wu patə əsə.

13Ndzəkəŋushi'ina, kə mwayi inə una shii sətə slənyi tə ənjitə məətəgi, acii goona ndzaa ka maɓətəsəka, makə ŋga ənjitə makamə nə ka upaa əpinə daba'a əntənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Kə vii amə gooŋga oo'i, kə əŋki Yeesu, kə ma'i ci agi maməətə ənji əsə. Aciikii kə shii amə weewee, ma ənji vii gooŋga ka Yeesu ətə məətəgi, ka madɗeenə nə Əntaŋfə ka tii, ca fədɗə tə tii, təya ndzaa ka hakii da Yeesu.

15Ma ka waɓənə ŋga Slandana, waniinə ca ba koonə: ma saa'itə ənyanəkii, maa amə ma'ə ka əpinə, paa amə na takəŋwa ka madɗənə ka maməətə ənja.

16Ma uusərakii, kadə kapaanə nə Əntaŋfə rəgwa, wata gawə ŋga malaa'ikanyinə a wazə, ənjə a fa muunə ŋga uutəma ŋga Əntaŋfə. Wata Slandanə ci saakii a jiga dadagyə. Ma ənjitə vii ka ci gooŋga ətə məətəgi, tii na takəŋwa ka madɗənə.

17Ma daba'əkii, ma amə ənə ca əpi ma'ə, Əntaŋfə a fədɗətə taamə da tii dagi kuraɓiinə, ama guŋə da Slandanə asəkəntaŋfə. Ha'ə ndzaanaamə da Slandanə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

18Makə dɩi ha'ə, ŋgərəmə waɓəətsa, waɓəgimə ahadoonə kaa ca vii koonə ŋgeerənə, una ndzaa də mabanee ma'yanə.

1 Tesaloonika 5

1Ndzəkəŋushi'ina, ma agyanə saa'i da uusəra ŋga mbu'yanə ŋga uushi'iitsa, pooshi nafa ŋga ənənə ka naahənə koonə agyanəkii ma'ə.

2Acii unə də noonə nə, kə shii unə, haɓəsə nə uusəra ŋga Slandanə a shi, makə sətə ci mahərə a shi davədə.

3Ma saa'ita, ənjə a ba, “Jamə nə vəranə taa dama patə, pooshi uushi ca uree kaamə”. Saa'ikii nə zanə a kulyaanə ka tii həma'ə makə sətə ci ɓərakənə a shi ka mitə ɗasəka. Pooshi ha ŋga huyinə.

4Ma unə, ndzəkəŋushi'inə, əntaa təku təkunə nuunə agi haalakii, kaa uusərakii a shi ka lapaanə tuunə haɓəsə makə mahəra.

5Unə patə, ənji ŋga ɓərənə da uusəra nuunə. Əntaa ənji ŋga vədə da təkunə naamə.

6Acii ha'ə, gaama tsəfə ŋunyinə makə ŋga hara ənja. Amma ndzaamə ryahu ryahu də məgigi, ama ndzaa ka matsə ənja.

7Acii, ma ənjitə ca tsəfə ŋunyinə, davədə ci təya tsəfə. Ma ənjitə ci ənvwə a ka tə tii anətii əsə, davədə ca ka tə tii.

8Amma, makə ənji ŋga ɓərənə naamə, ndzaa amə matsəkii. A dzaamə aakəŋwa də vii gooŋga da uuɗəshinə. Maa kə dɩi amə ha'ə, ka ndzaanə nə ci makə sətə ci əndə a ŋgavə kəjeerə tibisa ka dzəginə ka panə, acii ga ava a upaa tə ci. Kaamə nə ka luupaanə ŋga Əntaŋfə taamə. Maa kə dɩi amə ha'ə əsə, ka ndzaanə nə ci makə sətə ci əndə a ŋgavə dara ila.

9Ma'wamə Əntaŋfə taamə ka ɓəzə kaamə səka, ca zamagi daamə, amma kə 'wii ci taamə kaama upaa luupaanə dacii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ma ca, kə əŋki ci ka putə gaamə, kaama shii ndzaanə da ci. Taa amə ma'ə da i əpinə, taa amə kə məətəgi, maa kə shi ci, ka ndzaanə naamə da ci.

11Acii ha'ə, dzəmə də viishi ŋgeerənə ahadoonə də waɓəətsa, una dzə də tsakəshinə makə sətə cuuna slənə əndzə'i.

12Ndzəkəŋushi'ina, agi kədiinə niinə acii unə koona vii ɗuunuunə ka ənjitə ca slənə ahadoonə, waatoo matakəŋwanyinə goonə, acii kə kapaa Slandanə tə tii ka takəŋwanə koonə da dzəgunə koonə waɓənaakii.

13Gaɗeemə ka tii, una uuɗə tə tii laŋə putə ŋga slənatii ahadoonə. Ndzaamə ŋga'ə ahadoonə əsə.

14Ndzəkəŋushi'ina, agi banə niinə koonə əsə: waɓəmə ka manya'inə, wa təya slənə. Baneemə ka ma'yanə ŋga ənji mabuurə na, una tsakə tə matə ŋgeerənə, una sə'watə ndzaanə da ənji patə.

15Damə haŋkala acii maɗa ɗii əndə ka əndə bwaya bwayaanə, ga ca ənəpaagi ka ci də bwaya bwayaanə. Amma, wa ca ndzaa ka slənə goonə taa guci patə nə ɗa ŋga'aanə ahadoonə da ka ənji patə.

16Ndzaamə ka mooɗasəkə taa guci patə.

17Dzəmə aakəŋwa də ɗa də'wa ka Əntaŋfə yadə əpisəka.

18Taa agi mi patə, kuyiriimə tə ci. Acii tsarəkii nə ci ka moonə acii unə, unə ənə liɓə da Yeesu Aləmasiihu.

19Goona təŋagi slənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə.

20Goona bərapaa waɓənə ŋga ənjitə ci Əntaŋfə a waɓə da matii.

21Təkətəmə taa ŋgutə uushi patə, una kəsətə ŋunyikii təŋə təŋə.

22Taa tsarə ŋga ŋgutə bwaya bwayaanə patə, una bwasee əsə.

23Ma Əntaŋfə Əndə vii ndzaanə jamə, wa ca laaɓagi tuunə camə, ci saakii. Wa ca kapaa əpinə goonə da shishinuunə jamə, una ndzaa yadə idəpaa uushi ashuunə ca'ə uusəratə nə Slandanə Yeesu Aləmasiihu a ənya.

24Ma Əntaŋfə ətə 'wii tuunə, ka slənənə nə ci ha'ə makə ətsa, acii əndə nə'utə aləkawalə nə ci.

25Kədiimə acii Əntaŋfə ka putə geenə ɗii ndzəkəŋushi'inə.

26Nəhəpaamə pu'u pu'u tə patənə ŋga ənji nə'unə.

27Kə ləɓətə nyi duunə da Slandana koona jaŋgatə ləkaləkatənə ka patənə ŋga ənji nə'unə.

28Wa Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonaakii, ca ndzaanə doonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Tesaloonika

2 Tesaloonika 1

[1]Wiinə ləkaləkatə ca dzə koonə, Ikəliisiya ŋga Teesaloonika, dacii inə Bulusə da Silasə da Timooti. Agi nəhəpaanə niinə tuunə, ənji ŋga Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanə Yeesu Aləmasiihu.

[2]Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə, təya vii koonə ndzaanə jamə.

[3]Ndzəkəŋushi'ina, taa guci patə agi kuyiriinə niinə tə Əntaŋfə ka putə goonə. Ma dəɓeekii ina ɗa ha'ə, acii agi gərənə nə vii gooŋga goonə aakəŋwə aakəŋwa. Agi tsakə gərənə nə uuɗəshinə ahadoonə patə əsə.

[4]Aciikii, inə də neenə na, agi dəlanə niinə duunə ahada Ikəliisiyanyinə ŋga Əntaŋfə. Agi banə niinə ka tii makə sətə kəŋaanuunə agi vii gooŋga goonə dagi ciɓa da ŋgəra'wə patə ətə ɗii unə agikii.

[5]Ci nə səndə ca ɓaarii tuu'ina, də rəgwa nə Əntaŋfə a ɗa gəŋwanə ka ənja. Ka mbu'utəginə nə ci duunə koona ndzaanə agi ŋwaŋuunaakii, acii ka putakii cuuna sa ciɓa.

[6]Ka slənənə nə Əntaŋfə sətə dəɓee, waatoo ka ciɓeenə nə ci ka ənjitə ca ciɓee koonə.

[7]Ma unə ənə ca ciɓə, ka viinə nə ci koonə əpisəka deenə əsə. Ha'ə na ɗa saa'itə nə Slandanə Yeesu a jiga dadagyə tii da madiigərə malaa'ikanyinaakii ahada gana ŋga gunə.

[8]Ma cii kəya sha, ka ciɓee ka ənjitə kaaree ka Əntaŋfə da ənjitə naanagi ka luu Ɗunyi Habara ŋga Slandanaamə Yeesu.

[9]Kadə nə təya sa ciɓa, Əntaŋfə a zamagi də tii ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə; Slandanə a lakəgi tə tii dzaɗə, paa tii na nee ka məghərəvənaakii da baawəɗaakii.

[10]Ma ətsə patə, ka slənənə saa'itə nii kəya ənya. Maa kə mbu'ya maɗuunə uusəraakii, ka ɗuunətənə nə ənjaakii tə ci. Patənə ŋga ənjitə vii ka ci gooŋga əsə, təya dəla də ci. Da i unə na ɗa ha'ə saa'ikii, acii kə liwuunə waɓəətə bii inə koonə.

[11]Aciikii ciina ɗa də'wa ka putə goonə taa guci patə. Ina kədii acii Əntaŋfə kaa ca mbu'utəgi duunə, una ndzaa bahə makə sətə 'wii ci tuunə koona ndzaanə. Agi kədiinə niinə əsə kaa ca tsakə tuunə agi slənə ŋga'əətə cuuna moo ɗanə patə, ca tsakə tuunə əsə koona dzə aakəŋwa də slənətə cuuna ɗa acii kə vii unə gooŋga ka ci. Wa ca tsakə tuunə ha'ə də baawəɗaakii.

[12]Də ha'ə viinə ənji məghərəvənə ka ləmə ŋga Slandanaamə Yeesu putə goonə. Ma unə əsə, ka viinə nə ci koonə məghərəvənə. Ma ətsə patə ka ɗanə ha'ə, də pwapoonə ŋga Əntaŋfə gaamə da Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

2 Tesaloonika 2

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ndzəkəŋushi'ina, agi gəranə nuunə shinə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu da dzatə də nə gaamə akəŋwaciikii. Amma agi kədiinə niinə acii unə,

2maa kə fii unə kə bii ənji oo'i, kə mbu'ya uusəra ŋga ənyanə ŋga Slandana, ga haŋkala goonə a gwazəgi pii pii. Goona ŋgwalə, goona luuvə əsə, taa kə fii unə, kə ɗii ənji anabaakwaanə, taa waazanə, taa kə nyaahə ənji asəkə ləkaləkatə də banə oo'i, da meenə shigi, goona luuvə shaŋə.

3Taa də iitiitə patə, goona kapaa rəgwa ka ənjə a isəkwa tuunə. Acii ma taabu'u mbu'yanə uusərakii, ka bwaseenə nə ənji laŋə ka nə'unə tə Əntaŋfə, ŋwaŋwə 'waslyakəənə a shigi. Ma ca, əndə ŋga gunə nə ci.

4Ka bərapaanə nə ci sə ŋga paslənə patə, ca ɗuunətə naakii nə palee ka uushi'inə patə. Ha'ə ca dzə aasəkə yi ŋga Əntaŋfə, ca ndzaa davə, ca ba oo'i, ci nə Əntaŋfə ndilə ndilə.

5Uushi'iitsə patə, kə bii nyi koonə saa'itə nyi ma'ə ahadoonə. Anii kə zaanə koonə saŋa?

6Ma əndzə'i, tə'i uushi pa'əgi ka uushi'iitsə rəgwa. Kə shii unə səkii əsə. Amma, maa kə mbu'i saa'ikii, ka shiginə nə ŋwaŋwə 'waslyakəənə paŋgəraŋə.

7Taa əndzə'i, laŋə ci ənjə a slənə bwaya bwayaanə ka Əntaŋfə. Ma amə, kə shii amə makə sətə ci ənjə a slənə bwaya bwayaatsa, acii kə ɓaarii Əntaŋfə kaamə. Amma, ma sətə na slənə, ma'ə zəku'i. See maɗa ŋgiragi Əntaŋfə sətə pa'əgi ka tii rəgwa.

8Maa kə ŋgərəgi ci, wata ŋwaŋwə 'waslyakəətsə a shigi paŋgəraŋə. Amma, maa kə ənya Slandanə Yeesu, ka ɓələginə nə ci tə ci də məɗə ŋga bamakii, ca həhəɗəgi tə ci də baawəɗa ŋga məghərəvənaakii.

9Taabu'u ɓələginə Yeesu tə ci, kadə nə ŋwaŋwə 'waslyakəənə a shi də baawəɗa ŋga Seetanə. Ca slənə sə ŋga hurəshishinə ŋga jirakənə kama kama.

10Ma ənjitə uugi ŋgərə rəgwa ŋga zanə, ka isəkwanə nə ci tə tii də taa ŋgutə tsarə ŋga məza jarəwiinaakii. Ma ənjitsa, ka zanə nə tii, acii kə kaaree tii ka uuɗə gooŋga kaa təya upaa luupaanə.

11Acii ha'ə, kadə nə Əntaŋfə a kavə tə tii, kaa haŋkalatii a zə'ugi, təya nə'u jirakənə.

12Ma nii kəya ɗa ha'ə, kaa gəŋwanaakii a kula aanə patənə ŋga ənjitə kaaree ka nə'u gooŋga, təya ɗa mooɗasəka də slənə 'waslyakəənatii.

13Ndzəkəŋushi'ina, kaɗashinyinə ŋga Slandana, taa guci patə agi kuyiriinə niinə tə Əntaŋfə putə goonə. Ma dəɓeekii ina ɗa ha'ə, acii kə ta'i Əntaŋfə tuunə daga ci ma'ə matagamə duuniya. Ma ta'i ci tuunə, kaa ca luupaa tuunə. Ci laaɓagi tuunə də baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə koona nə'utə gooŋgaanə.

14Ka ətsə ha'ə 'wii Əntaŋfə tuunə dagi waaza Ɲunyi Habara geenə koonə. Ma 'wii ci tuunə, koona shii upaa ndzaanə agi məghərəvənə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Acii ha'ə, ndzəkəŋushi'inə, kəŋaanəmə ndihə ndihə, una kəsətə təŋə təŋə tə
gooŋgatsə jigunyiinə koonə də bameenə da də ləkaləkatə geenə, una kəsətə təŋə təŋə.

16Ma Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu də naakii nə da Əntaŋfə Dəsənaamə, kə uu'i ci
taamə, agi tsakənə nə ci taamə də pwapoonaakii taa guci patə, ca kavə taamə ka gəra
ŋunyi sətə na shi.

17Wa ca banee ka ədzəmuunə, ca vii koonə ŋgeerənə ŋga slənə ŋga'əənə da ba ŋunyi
waɓənə taa guci patə.

2 Tesaloonika 3

1Wiinə səndə ciina uudəpaagi koonə ɗii, ndzəkəŋushi'ina: ma ɗanuuna, ɗamə də'wa ka
putə geenə kaa waɓənə ŋga Slandanə a shii dzənə aakəŋwa pii pii, kaa ənjə a ɗuunətə
waɓənəkii, makə sətə cuuna ɗuunətə əsə.

2Ɗamə keenə də'wa əsə kaa Əntaŋfə a luupaa tiinə acii bwaya ənja. Ɗamə ha'ə, acii
əntaa patənə ŋga ənji nəndə da vii gooŋga.

3Amma, ma Slandana, əndə nə'utə aləkawalə nə ci. Ka tsakənə nə ci koonə ŋgeerənə a
ədzəmuunə, ca nəhə tuunə acii Seetanə.

4Kə yarədii inə tuunə putə ŋga Slandana. Waatoo, agi nə'utənə nuunə makə sətə bii
inə koonə. Dəŋə aakəŋwa əsə, ka nə'utənə nuunə ha'ə.

5Wa Slandanə Yeesu Aləmasiihu a ɓaarii koonə rəgwa, una shii makə sətə uu'i
Əntaŋfə tuunə, una sə'watə makə sətə sə'watə Aləmasiihu.

6Ndzəkəŋushi'ina, waniinə ka banə koonə də ləmə ŋga Slandanə Yeesu Aləmasiihu:
maɗa tə'i manya'inə ŋga ndzəkəŋushi'inə ahadoonə, goona ndzaa da tii. Ma təya, paa
tii ka nə'utə səndə jigunyiinə koonə.

7Unə də noonə na, kə shii unə taa iitə nə'utənuunə dərəpə geenə. Acii ma saa'itə njiinə
ahadoonə, əntaa manya'inə njiinə.

8Makapaamiinə neenə nə ka əndə a adəvə keenə yadə ki'inə ka ci saakii. Amma kə
slənyiinə iza iza'u vəɗə da uusəra, acii geena ndzaa ka tərənə agyanə taa wu ahadoonə.

9Ma ɗii inə ha'ə, əntaa mbu'unə nəndə mambu'umiinə bahə ləgwa zəmə acii unə,
amma ma ɗii inə ha'ə, keena ndzaa koonə ka sə ŋga dzəgunənə, una nə'u dərəpə
geenə.

10Ma saa'itə inə ahadoonə, kə njiinə a ba koonə oo'i, ma əndətə kaaree ka slənа, ga
ənjə a vii ka ci zəma.

11Ma bii inə koonə ha'ə, acii kə fii inə oo'i, tə'i hara ənji ahadoonə, manya'inə nə tii.
Pooshi uushi ci təya slənə, maɗaamə ndzaanə zərakə da kaala matii aagi slənə ŋga
hara ənji.

12Yoo, ma tsarə ŋga ənjitsa, waniinə ka banə ka tii də ŋgeerənə, də ləmə ŋga Slandanə
Yeesu Aləmasiihu: wa təya slənə də rəgwa, təya zəməvə ka natii na.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ndzəkəŋushi'ina, ma una, ga ca wunəənə koonə nə ɗa ŋunyi sləna.

14Maɗa kə naanagi əndə ka nə'utə waɓəənə nyaahiinə koonə asəkə ləkaləkatəna, kantsaamə ka ci ginə, goona ndzaa da ci, kaa ayinə a shii kəsənə tə ci.

15Amma goona nee ka ci makə əndə daawaanə goonə. Ma ɗanuuna, waɓəmə ka ci makə sətə cuuna waɓə ka ndzəkəŋushi'inuunə.

16Ma Slandana, ci ca vii ndzaanə jamə. Wa ca vii koonə ndzaanə jamə ci saakii taa guci patə, taa ka ŋgutə rəgwa patə. Wa ca ndzaa doonə patə.

17Nyi Bulusə də ciinəki ca uudəpaa naahə ləkaləkatənə də nəhəpaanə tuunə. Ha'ə asəkə taa ŋgutə ləkaləkataaki əsə. Naahənə ŋga ciinəki ətsa.

18Wa Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə patə pwapoonaakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Timooti

1 Timooti 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki Bulusə. Ma nya, masləkee əndə ŋga Yeesu Aləmasiihu nə nyi, makə sətə bii Əntaŋfə Maluu gaamə da Yeesu Aləmasiihu. Ma ca, ka ci caama ka na.

2Agi nəhəpaanə nə nyi tə hə Timooti. Kə ndzaa hə ka ŋunyi uuzənaaki ka rəgwa ŋga vii gooŋga gaamə. Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Yeesu Aləmasiihu Slandanaamə a ɗa ka hə pwapoonə, təya ɗa ka hə ŋga'əənə, təya vii ka hə ndzaanə jamə.

3Timooti, ŋga'ə ka nyi ha ndzaanə də Afisa makə sətə shi nya bii ka hə saa'itə nya dzə aanə hanyinə ŋga Makiduuniya. Ma mwayi nyi kaa ha ɗa ha'ə, acii tə'i hara ənji də Afisa ətə ca dzəgunə ka ənji sətə madzəmə. Bawə ka tii kaa təya bwasee ka ɗanə ha'ə.

4Ga təya ndzaa ka buurə waɓənə ŋga ŋukə ətə pooshi gooŋga agikii, ga təya ndzaa ka ŋgaasha uushi'inə ŋga ŋukə. Ma ətsa, pooshi ka uudənə. Acii tsarəkii ca kira mabizhinə. Pooshi haala ŋga sətə ci Əntaŋfə a moo ɗanə kaamə da uushi'iitsa. Dagi vii gooŋga gaamə shiinaamə sətə ci Əntaŋfə a moo ɗanə kaamə.

5Ma caaŋwa ba ha'ə, kaa ənjə a uuɗəshi. Ma uuɗəshina, asəkə malaaɓa ədzəmə ca shigi, ətə yadə 'waslyakəənə davə, da agi ŋunyi ndzaanə ca shigi da agi vii gooŋga ŋga tantanyinə.

6Amma, ma hara ənji, kə bwasee tii ka uushi'iitsa, təya dzəgərə ka waaɓə mazaɓə uushi'inə ətə pooshi ka tsakənə tə tii.

7Ŋga'ə ka tii nə ndzaanə ka ənji dzəgunə bariya ŋga Əntaŋfə ka ənja. Amma pooshi tii shii ŋga'ə sətə ci təya ba. Saŋə maa, pooshi tii shii sətə ci təya waɓə agyanəkii.

8Kə shii amə, ŋga'ə nə bariya ŋga Əntaŋfə, maɗa kə shii ənji rəgwatə ci ənjə a slənəgi.

9Ŋga'ə maa kə buurətə ənji oo'i, ma bariya, əntaa ka ŋunyi ənji ɗii Əntaŋfə, amma ka ənjitə ca taŋəgi da ənjitə pooshi ka fa ənda da ka ənjitə pooshi ka fa tə Əntaŋfə da ka ma'waslyakə ənja. Kə ɗii Əntaŋfə bariya əsə ka ənjitə pooshi ka gaɗeenə ka ci da ka ənjitə ɓəələgi dəsənətii taa məsənətii da ka hara maɓələ ənja.

10Kə ɗii ci bariya əsə ka ma'aləhiinyinə da ŋguyirənə ətə ca baa da ŋguyirənə makə tii da ka ənjitə ca kəəsə ənji ka ɗərəginə da ka majirakinə da ka ənjitə ca dzə ka ɗa seeda ŋga jirakənə, taa ənjitə ca ɗa taa ŋgutə uushi ətə madzəmə mbərə mbərə da ŋunyi dzəgunənə.

11Ma ŋunyi dzəgunənə, agi Ŋunyi Habara ci ənjə a upaa. Aaciiki ba'avə Əntaŋfə Ŋunyi Habarakii kaa nya baaba ka ənja. Ma Ŋunyi Habarakii, agyanə Əntaŋfə Əndə məghərəvənə. Naakii nə barəkaanə.

12Agi kuyiriinə nə nyi tə Yeesu Aləmasiihu Slandanaamə. Ci vii ka nyi ŋgeerənə ŋga slənəna. Agi kuyiriinə nə nyi tə ci ŋga neenaakii ka nyi mahoolakii, ca kavə tə nyi kaa nya slənə ka ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Taa ŋgahi ma ŋga ŋukə, kə ciɓə nyi də ci, nya waɓə bwaya uushi'inə aashikii, nya dzaana tə ci əsə; amma kə nyihə ci təgunuunaaki, acii paa nyi shii sətə njii kya slənə, paa nyi da vii gooŋga saa'ikii əsə.

14Wata Slandanə a əjiinə ka nyi pwapoonaakii laŋə, ca ɓaarii ka nyi rəgwa ŋga vii gooŋga ka ci da uuɗənə tə ənja. Makə ɗii ci, ləɓə naamə da Yeesu Aləmasiihu ŋga ənа, naamə patə nə vii gooŋgakii da uuɗənəkii.

15Ma sənə cii kya moo banə, tantanyinə. Kə dəɓee ənjə a luuvə də ədzəmə rəŋwə oo'i, ma shi Yeesu Aləmasiihu aasəkə duuniya, kaa ca luupaa ma'waslyakə ənja, nyi palee ka tii patə də slənə 'waslyakəənə maa.

16Amma kə nyihə Əntaŋfə təgunuunaaki makə nji nyi ka ma'waslyakə əndə ka shaŋə. Də ɗanə ha'ə mbee Yeesu Aləmasiihu ka ɓaarii ka ənji patənə ŋga sə'watənaakii tə nyi də luupaanə tə nyi. Ha'ə kə ndzaa nyi ka sə ŋga dzəgunənə ka taa wu patə na vii gooŋga ka Aləmasiihu, ca upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

17Wa ənjə a ɗuunətə tə Əntaŋfə, ənjə a dəla də ci. Ci nə ŋwaŋwə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Paa ci ka əntənə, pooshi ənji agi neenə ka ci əsə. Ci daanəkii nə Əntaŋfə. Aamiina.

18Uuzənaaki Timooti, wanyinə ka kavə waɓəətsə aaciiku, makə sətə waɓi anabiinə agyanəku ŋukə. Kəsəpaa waɓəətsə asəkə ədzəməku kaa ha mbee ka slənə ŋunyi slənа,

19ha dzə aakəŋwa agi nə'unə tə Əntaŋfə da ŋunyi ndzaanə. Ma hara ənji, kə kaaree tii ka ŋunyi ndzaanə, ha'ə saawee tii ka vii gooŋgatii.

20Ma Himiniya da Aləkəsandəra, agikii nə tii. Kə vii nyi tə tii ka Seetanə kaa təya shii dzalənə, təya bwasee ka dzaananə tə Əntaŋfə.

1 Timooti 2

1Ma ŋga təkəŋwanə, agi banə nə nyi kaa ənjə a ɗa də'wa, ənjə a kədii acii Əntaŋfə, ənjə a kuyirii tə Əntaŋfə putə ŋga patənə ŋga ənja.

2Wa ənjə a ɗa də'wa putə ŋga meeminə da madiigərə ənji patə, kaama ndzaanə jamə də mabanee ma'yanə, ama mbee ka gaɗee ka Əntaŋfə, ama ndzaa makətsəkii əsə.

3Ma ətsə patə, ŋga'ə, ka uuɗagi səkə ŋga Əntaŋfə Maluu gaamə əsə.

4Kə mwayi ci taa wu patə, ca upaa luupaanə, ca shii gooŋga.

5Acii rəŋwə nə Əntaŋfə, rəŋwə əsə nə əndə rəgwa ahada Əntaŋfə da ənja, waatoo Yeesu Aləmasiihu. Əndə shiŋkinə nə ci əsə.

6Kə vigi ci naakii nə ka luupaanə də ənji shiŋkinə patə. Ci ɓaarii ka saa'ikii oo'i, ŋga'ə ka Əntaŋfə kaa taa wu patə a upaa luupaanə.

7Ka ətsə ha'ə kavə Əntaŋfə tə nyi ka ndzaanə ka əndə waazanə ka ənji da ndzaanə ka masləkee ənda. Kə kavə ci tə nyi ka dzəgunə gooŋga ka hara slikərənə kaa təya luuvə. Tantanyinə cii kya waɓə, əntaa jirakənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Acii ha'ə, ŋga'ə ka nyi kaa ŋguyirənə taa da patə a ɗa də'wa. Wa təya ɗa də'wa də malaaɓa ədzəma. Ga təya ɗa də'wa də maɓəzə səka, ga təya ɗa də mabizhinə əsə.

9Ma makinə əsə, wa təya ndzaa da ayinə da hiima ŋga ka kəjeerənə ətə diɓə. Ga təya ɗaaɗa hara uushi'inə agi shiŋkinatii ətə ca ŋgərəgi hiima ŋga ənda, ga təya ŋga pookalima taa sə ŋga uura taa sə ŋga ciinə ətə da məghərəvənə davə, ga təya ŋga mandalə kəjeerənə əsə.

10Amma, wa təya ɗa ŋunyi slənа. Ci nə ŋunyi uushi. Ci dəɓee ka makiitə ca ba agi nə'unə nə tii tə Əntaŋfə.

11Wa minə a ndzaa kəɗa'ə saa'itə ənjə a dzəgunə, kya banee ka haŋkalatə.

12Maluuvəmə nyi minə a dzəgunə ka ŋguyirənə, taa kya ndzaa da baawəɗa agyanətii. Amma, wa kya ndzaa kəɗa'ə.

13Acii tə Adamu 'watəgi Əntaŋfə taganə, taabu'u Hawa.

14Əntaa tə Adamu əsə gəpətə Seetanə, amma tə minə gəpətə ci, kya taŋəgi bariya.

15Patə da ha'ə, wa kya poo manjeevənə, ka upaanə nə ki luupaanə, maa kə gi ki aakəŋwa agi nə'unə da uuɗə ənja, kya ndzaa malaaɓakii akəŋwacii Əntaŋfə, kya ndzaa da ayinə.

1 Timooti 3

1Ma sənə cii kya moo banə, tantanyinə: maɗa ŋga'ə ka əndə nə ndzaanə ka matakəŋwanə asəkə Ikəliisiya, ŋunyi slənə cii kəya uuɗə.

2Ma matakəŋwanə, wa ca ndzaa ka əndətə pooshi ənji ka idəpaa uushi ashikii. Da minə rəŋwə dyaŋə ndzaanəkii əsə. Wa ca ndzaa ka əndə hiima, ca ətsətə naakii na, ca ndzaa də haŋkala, ca ndzaa ka əndə luu mu'uminə gakii asii. Wa ca ndzaa ka əndə mbee ka dzəgunətənə ka ənji ŋga'ə.

3Ga matakəŋwanə a kagi naakii nə ka sa ənvwa, ga ca ndzaa ka əndətə ci ədzəməkii a əbu pii pii əsə. Amma, wa ca ndzaa ka makəɗa'ə ənda, əndətə ca moo ndzaanə jamə. Ga ca ndzaa ka əndə suuna kwaɓa.

4Wa ca ndzaa ka əndətə ca mbee ka kərətə yaakii ŋga'ə, manjeevənaakii a ɗawuta ka ci, təya fa tə ci ka shaŋə.

5Ma bii nyi ətsə ha'ə, maɗa pooshi əndə mbee ka kərətə yaakii ŋga'ə, iitiitə saŋə mbeenəkii ka kərətə Ikəliisiya ŋga Əntaŋfwa?

6Ha'ə əsə, ma əndətə mata'avəmə agi vii gooŋgaakii, ga ca ndzaanə ka matakəŋwanə, acii ga ca ɗuunətə naakii na, Əntaŋfə a lagi ka ci gəŋwanə, ca vii ka ci ma'inə makə sətə vii ci ka Seetanə.

7Ha'ə əsə, wa ca ndzaanə ka əndətə ci duuniya patə a gaɗee ka ci, acii ga ənjə a ɗavə ka ci ayinə, ca dzəgərə aasəkə zaaŋwanə ŋga Seetanə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Ma ənji tsakənə tə ənji ŋga Ikəliisiya əsa, wa təya ndzaa matsəkii, ga waɓənatii a ndzaa bəra'i, ga təya kapaa natii nə ka sa ənvwa, ga təya kapaa natii nə ka suuna gəna əsə.

9Ma waɓənə ətə ɓaariigi Əntaŋfə kaamə, wa təya kəsəpaa də malaaɓa ədzəma.

10Tii maa, see maa kə təkətə ənji tə tii zəku'i. Maɗa pooshi ənji idəpaa uushi ashitii, wa təya ndzaŋə sləna.

11Ma makinatiif əsə, wa təya ndzaa matsəkii, ga təya pəɗəhiinə, wa təya ndzaanə ka ənji hiima, təya ndzaanə ka ənji gooŋga taa agi mi patə.

12Ma əndə tsakənə tə ənji ŋga Ikəliisiya, da minə rəŋwə dyaŋə ndzaanəkii, ca mbee ka kərətə manjeevənaakii da hara ənji yaakii ŋga'ə.

13Ma ənji tsakənə tə ənji ŋga Ikəliisiya, maɗa ŋunyikii ci təya slənə, ka upaanə nə tii gaɗeenə ŋga ənji ka tii. Ka mbeenə nə tii ka waɓənə yadə ŋgwalənə agyanə vii gooŋgatii ka Yeesu Aləmasiihu.

14Yoo, kə ɗii nyi aniya ŋga dzənə aaɓiiku kədəhə. Amma, wanyinə ka naahə ka hə ləkaləkatəna.

15Mbu'u tə'i uushi na səkəpaa tə nyi. Ma ləkaləkatəna, ci na ɓaarii ka hə makə sətə ci ənji ŋga Əntaŋfə a ndzaanə. Ma ənjikii, tii nə Ikəliisiya ŋga Əntaŋfə Əndə vii əpinə. Ikəliisiyakii əsə ca kihə gooŋgaanə.

16Ma sətə vii amə gooŋga anəkii, waatoo sətə nji ma'umbeekii, maɗuunəkii dərəva. Pooshi əndə ɗa mabizhinə agyanəkii, waatoo, Əndə shiŋkinə pwayi ənji tə ci, Kə ɓaariigi Malaaɓa Ma'yanə tə ci oo'i, əndə gooŋga nə ci. Kə nee malaa'ikanyinə ka ci; Kə waazii ənji agyanəkii ka hara slikərənə; Kə vii ənji ka ci gooŋga asəkə duuniya patə; Kə ŋgərətə Əntaŋfə tə ci aadəgyə, ca ɗuunətə tə ci.

1 Timooti 4

1Yoo, kə bii Malaaɓa Ma'yanə furəŋə oo'i, ma ka əndə'i saa'i, kadə nə hara ənjə a bwasee ka nə'u gooŋgaanə, təya dzəgərə ka nə'u jirakənə ŋga ginaajinyinə, təya nə'u dzəgunənə ŋga Seetanə.

2Ma dzəgunəətsa, kə təəkəpaa majirakinə, ənjitə pooshi ka taarapaanə ahada gooŋgaanə da jirakənə acii mantəkii nə ədzəmətii.

3Ma tsarə ŋga ənjitsa, agi dzəgunənə nə tii oo'i, ma ŋgərəshinə da aadə hara zəmənyinə, bwayakii. Amma Əntaŋfə tagapaa zəmənyiitsa kaa ənjə a adə. Ma ənji nə'unə, waatoo ənjitə shii gooŋga, wa təya adə zəməkii də kuyiriinə.

4Patənə ŋga uushi'inə ətə tagii Əntaŋfə, ŋga'ə. Pooshi uushi ŋga kaareenə. Amma, wa ənjə a luu patənə ŋga uushi'inəkii də kuyiriinə tə ci.

5Ma uushi'iitsa, ŋga'ə, acii ha'ə bii Əntaŋfə, agi kuyiriinə nə ənji tə ci putakii əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Madɑ agi dzəgunətənə nə hə ka ənji nə'unə tə uushi'iitsa, ka ndzaanə nə hə ka ŋunyi əndə slənə ŋga Yeesu Aləmasiihu, ha dzə aakəŋwa də fa waɓənə ŋga Əntaŋfə da nə'utə ŋunyi dzəgunənə, kaa ha upaa də ŋgeerənə.

7Ma waɓəətə ŋga ŋukə ətə madzəmə da waɓənə ŋga Əntaŋfə, ga ha ndzaa ka buurənə, acii uura manjeevənə nə ətsə patə. Duu aakəŋwa də dzəgunə ndzaanə ka əndə ŋga Əntaŋfə.

8Ma taadɑtə shishinə, tə'i ci da bwatya. Amma, ma dzəgunə ndzaanə ka əndə ŋga Əntaŋfə, ci palee də bwatya taa ka ŋgutə rəgwa patə, acii ka tsakənə nə ci tə əpinə gaamə ka saa'ina da aakəŋwa patə.

9Ma sətsə bii nyi, tantanyinə. Kə dəɓee ənjə a luuvə də ədzəmə rəŋwə.

10Ka ətsə ha'ə caama slənə də gazhi'waanə, acii agi kanə naamə nə ka Əntaŋfə Əndə vii əpinə. Ci nə Maluu ŋga ənji patə; ma palee maa, ŋga ənji nə'unə.

11Bawə ka ənji nə'unə tə waɓəətsa, ha dzəgunətə ka tii.

12Ga ha luuvə kaa ənjə a ushapaa tə hə, makə dɨi hə uundzə dagwa. Amma ndzaanə ka sə ŋga dzəgunənə ka ənji nə'unə ka rəgwa ŋga waɓənaaku, da ndzaanaaku, da uudɑnaaku tə ənja, da vii gooŋgaaku, da ndzaanaaku yadə idəpaa uushi ashiku.

13Ma taabu'u nii kya sha, duu aakəŋwa də jaŋga malaaɓa ləkaləkatə ka ənja, ha waaza ka tii, ha dzəgunə ka tii.

14Ma baawədɑ ətə vii Əntaŋfə ka hə saa'itə waɓi anabiinə agyanəku, saa'itə kavə matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya ciinə aanəku, slənəgiwə də ci.

15Duu aakəŋwa də dɑnə ha'ə makə ətsa, ga ha zaarə, kaa ənji patə a nee ka dzənaaku aakəŋwa.

16Hadɑtə də naaku na da dzəgunənaaku. Duu aakəŋwa də dɑ uushi'iitsa. Acii maa kə dɨi hə ha'ə, ka luupaanə nə hə naaku nə da ənjitə ca fa tə hə.

1 Timooti 5

1Ga ha wazə ka masara, amma waɓuu ka ci makə ka duu. Ma uuji daguyinə əsa, wa təya ndzaa makə ndzəkəŋushi'inəku.

2Ma masara minə, wa kya ndzaanə makə mapoo tə hə. Ma makinə ətə ma'ə ma'iirəmə əsə, wa təya ndzaa makə cikəŋushi'inəku; ədzəməku a ndzaa malaaɓakii akəŋwaciitii, acii ga təya ŋgərəgi haŋkalaaku.

3Ma mooryafinyinə ətə pooshi əndə tsakənə tə tii, gadɛe ka tii.

4Amma, madɑ tə'i manjeevənə taa jijinyinə ŋga mooryafinə, wa təya dzəgunə makə sətə ci təya dɑ diinatii zəku'i, waatoo, təya dɑ ka mapoo tə tii taa dzədzəshi'inətii ŋga'əənə, makə sətə shi təya dɨi ka tii, acii tsarəkii ca uudɑgi səkə ŋga Əntaŋfə.

5Ma mooryafinə ətə ki daanətə pooshi əndə tsakənə tə ki, tə Əntaŋfə gi'i ki, kya dzə aakəŋwa də dɑ də'wa, kya kədii aciikii vədɑ da uusəra.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Amma, ma mooryafinə ətə kagi nətə ka uuɗə uushi'inə ŋga duuniya, taa ŋgahi ma'ə ki da i əpinə, patə da ha'ə mantəkii nə ki.

7Ma ɗanəkwa, bawə ka tii waɓəətsə bii nyi ka hə, acii ga ənjə a idəpaa uushi ashitii.

8Ma əndətə pooshi ka haɗa də duuraakii, ma palee maa, ənji yaakii, kə kaaree ci ka nə'u tə Əntaŋfə, bwayakii nə ci, palee ka əndətə yadə vii gooŋga.

9Ga ha naahə ləmə ŋga mooryafinə aagi harakii pii pii. Ma taabu'u naahənəku, see maa nee hə kə mbu'i fəzatə kuwa pu'unə, mashimə ki a ŋgirə ŋgurə palee ka rəŋwə əsə,

10ənjə a kuyirii tə ki putə ŋga ɗa ŋunyi slənatə, waatoo, kə gərətə ki manjeevənatə ŋga'ə, kya luu mu'uminə aa hatə aasii, kya yiɓəgi səɗə ŋga ənji nə'unə makə sətə ci maviinə a ɗa, kya tsakə ənji agi bwanea, kya kavə nətə ka ɗa ŋunyi sləna. Maɗa ha'ə makə ətsə nə slənata, naahuu ləmətə.

11Amma ma mooryafinyinə ətə ma'ə ma'iirəmə, ga ha naahə ləmətii, acii maɗa kə təkuree tii ka sə'watə ndzaanə yadə ŋgura, ka ŋgərənə nə tii. Də ha'ə bwaseenə tii ka nə'unə tə Aləmasiihu.

12Də ha'ə əsə laginə Əntaŋfə gəŋwanə anətii, ca vii ka tii ma'inə, acii kə taŋəgi tii aləkawalətə ɗii tii ka ci.

13Ma təya, ka dzəgərənə nə tii aagi ndzaanə zərakə, wata wiigi'inə ka yi ka yi. Əntaa wata ndzaanə zərakə tanə, amma təya kaala waɓənə aagi ŋga hara ənji, təya luugi waɓənə ətə əntaa natii, təya ba sətə madəɓəmə.

14Acii ha'ə, ma moonəkya, ma mooryafinə ətə ma'ə ma'iirəmə, wa təya ŋgərə ŋguyirənə, təya poo manjeevənə, təya haɗa də yatii. Maɗa ɗii tii ha'ə, pooshi ənji daawaanə gaamə ka upaa rəgwa ŋga waɓə bwaya uushi'inə aashaamə.

15Ma bii nyi ha'ə, acii hara mooryafinə maa, kə uugi tii zə'uginə ka nə'unə tə Seetanə.

16Ma minə əndə nə'unə ətə da mooryafinyinə agi duurənyinatə, wa kya tsakə tə tii ka galee ka slənə agyanə Ikəliisiya, kaa Ikəliisiya a mbee ka tsakənə tə hara mooryafinyinə ətə pooshi ənji tsakənə tə tii.

17Ma matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya ətə ca slənə ŋga'ə, gaɗeemə ka tii ka shaŋə, una ki'itə ka tii ŋga'ə. Ma palee maa, ənjitə ca waaza da dzəgunə ka ənji də gazhi'waanə.

18Acii kə bii malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Goona təŋapaa la ka zəmənə saa'itə ci agi slənənə koonə.” Kə bii ci əsə, “Ma əndə sləna, kə dəɓee ənjə a vii ka ci shikwaakii.”

19Maɗa kə wulii ənji matakəŋwanə ŋga Ikəliisiya, ga ha luuvə, maɗaamə tii kə kira seedawanyinə bəra'i taa makkə.

20Taa wu patə gi ma'inə aa hakii, dzaluu tə ci akəŋwacii ənji patə, kaa hara ənjə a shii ŋgwaleenə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Agi banə nə nyi ka hə akəŋwacii Əntaŋfə, da Yeesu Aləmasiihu, da matadə malaa'ikanyinə, kaa ha nə'utə uushi'iitsə bii nyi ka hə patə. Ga ha ɓaarii kama kamaanə ka ənji shaŋə taa agi mi patə.

22Ga ha kwasə ka kavə ciinə agyanə əndə'i əndə kaa ca ndzaa ka əndə slənə asəkə Ikəliisiya. Ga ha dzəgərə aagi 'waslyakəənə ətə ci hara ənjə a dà. Ga ənjə a idəpaa uushi ashiku.

23Makə dii ci, pooshi jamənə ŋga səkəku taa guci patə, ga ha sa wata ma'inə, amma duu də sacii ma'i inaba gi'u ka kuzəka.

24Ma 'waslyakəənə ŋga hara ənji, paŋgəraŋə a babara taabu'u mbu'unəkii aakəŋwacii gəŋwanə. Ma ŋga hara ənji əsə, daba'a na shigi.

25Ha'ə əsə, paŋgəraŋə a babara nə dà ŋunyi slənə ŋga hara ənji; taa pooshi paŋgəraŋə a babara əsə, pooshi na za.

1 Timooti 6

1Ma maviinə patə, wa təya gadee ka slanjiinətii, təya fa tə tii, acii ga ənjə a waɓə bwaya uushi aashi Əntaŋfə da dzəgunənə gaamə.

2Madà ənji nə'unə nə slanjiinə ŋga maviinə, ga təya bərapaa tə slanjiinətii, acii makə dii tii ndzəkəŋushi'inə putə ŋga Aləmasiihu. Amma, wa təya tsakə paslənə ka tii, makə dii ci, ma ənjitə ci təya slənə ka tii, ənji vii gooŋga nə tii, moodəkii ŋga Əntaŋfə əsə. Dzəgunətə uushi'iitsə ka ənja, ha ba ka tii kaa təya nə'utə.

3Tə'i hara ənji ca dzəgunə ka ənji hara uushi'inə pamə, maluuvəmə tii tə tantanyitə waɓənə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu, maluuvəmə tii əsə tə dzəgunənə agyanə makə sətə caama ndzaa malaaɓakii akəŋwacii Əntaŋfə.

4Ma ənjitsa, kə duunətə tii natii na, mashiimə tii taa mi əsə, madaamə suuna ŋga dà mabizhinə da mbəzənə agyanə mazaɓə waɓənə. Ci ca kira sərəha, da mbəəzənə, da dzaanashinə, da hiima bwaya uushi aagyanə ənda,

5da dàadà mabizhinə. Ma ənjitsa, pooshi haŋkalatii ka hakii, pooshi ma'ə gooŋga ashitii əsə. Ma nə tii ka nəhəna, gəna ci ənjə a upaa ka rəgwa ŋga diina.

6Yoo, ma nə'unə tə Əntaŋfə, tə'i bwatya agikii palee ka gəna, maa ka mabanee ma'yanə nə əndə də sətə cii kəya upaa.

7Acii pooshi uushi shi acii amə aa hanə aa duuniya. Pooshi uushi na dzə acii amə maa kə məəkyaamə.

8Maa tə'i amə da zəma, tə'i amə da kəjeerənə əsə, kə mbu'i kaamə.

9Amma, ma ənjitə ca moo dà gəna, kə luuvə tii isəkwanə ŋga Seetanə tə tii, təya kulagərə aasəkə zaaŋwanə ŋga mabaanə da bwaya suunanyinə. Ci ca kavə tə tii ka zaginə dza'ə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Acii ma suuna kwaɓa, ci ca kira bwaya uushi'inə kama kama. Puta ŋga suuna kwaɓa bwasee hara ənji ka vii gooŋgatii, təya əlya ka natii nə maɓətəsəkənyinə kama kama.

11Ma hə ɗii əndə ŋga Əntaŋfə, bwasee ka patənə ŋga uushi'iitsa, ha ɗa gazhi'waanə ŋga slənə gooŋgaanə, ha ɗa gazhi'waanə ŋga ndzaanə ka əndə ŋga Əntaŋfə, ha vii ka ci gooŋga, ha uuɗə ənja, ha sə'watə taa mi patə, ha ndzaa ka əndə haŋkala əsə.

12Ɗawə gazhi'waanə ŋga slənə ŋunyi uushi'inə, acii kə vii hə gooŋga. Ma əpiitsə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə upaa hə, kəsəpaa təŋə təŋə. Ka ətsə ha'ə 'wii Əntaŋfə tə hə saa'itə vii hə seeda agyanə vii gooŋgaaku akəŋwacii seedawanyinə laŋə.

13Wanyinə ka waɓənə ka hə akəŋwacii Əntaŋfə ətə ca vii əpinə ka taa mi patə, da akəŋwacii Yeesu Aləmasiihu. Ma Yeesu, kə vii ci ŋunyi seeda agyanə gooŋgaanə akəŋwacii Puntiyu Pilaatu.

14Wanyinə ka banə ka hə ha'ə, kaa ha nə'utə sətə bii waɓənə ŋga Əntaŋfə; ga ha tapaa taa rəŋwə, nə'utə patə ka rəgwatə pooshi ənji ka upaa sə ŋga idəpaanə ashiku, ca'ə ka saa'itə nə Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ənya.

15Ma jiganaakii, Əntaŋfə na jigagi də ci ka saa'itə kapaa ci. Acii ma Əntaŋfə, ci daanəkii ca ɗa ŋwaŋuunə, əndə mooɗasəkə nə ci. Ɲwaŋwə agyanə meeminə, Slandanə agyanə slanjiinə nə ci əsə.

16Ci daanəkii nə əndə pooshi ka əntənə. Ma ha ŋga ndzaanaakii, agi ɓərənə ətə pooshi əndə ka mbu'unə aaɓiikii. Pooshi əndə sha nee ka ci, pooshi əndə ka neenə ka ci əsə. Wa ənjə a ɗuunətə tə ci, ca ɗa ŋwaŋuunə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Wa ca ɗa ha'ə.

17Yoo, ma ənji gəna ŋga zamanana, bawə ka tii ga təya hwafə də gəna, ga təya ka nətii ka gəna əsə, acii makə məɗə nə gəna. Amma, wa təya ka nətii ka Əntaŋfə. Ci ca vii kaamə taa mi patə, kaama fatə mayamayaanəkii, acii fitə nə ciinəkii kaamə.

18Bawə ka tii, wa təya ɗa ŋga'əənə, təya ɗa ŋunyi slənə laŋə. Wa ciinətii a ndzaa fitə, təya vii ka hara ənji.

19Də ha'ə tsəkənə tii ka natii na ŋunyi ndzaanə ka sətə na shi aakəŋwa, kaa təya shii upaa də tantanyitə əpinə.

20'Ya'ə Timooti, kəsəpaa Ɲunyi Habaratsə təŋə təŋə ətsə ba'avə Əntaŋfə aaciiku. Ga ha ndzaa da ənjitə ca ɗaaɗa mazaɓə waɓənə da ɗa mabizhinə ŋga diina. Tsarə ŋga waɓəətsə ci ənjə a ba: shiinə. Amma, jirakənə.

21Hara ənji əsə, ətə ca ba tə'i tii da shiinə, kə bwasee tii ka vii gooŋga. Wa Əntaŋfə a ɗa koonə pwapoonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Timooti

2 Timooti 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki Bulusə. Ma nya, masləkee əndə ŋga Yeesu Aləmasiihu nə nyi, makə sətə mwayi Əntaŋfə. Kə sləkee ci ka nyi kaa nya waaza ka ənji agyanə əpinə ətə bii Əntaŋfə, ka viinə nə ci dacii Yeesu Aləmasiihu.

2Agi nəhəpaanə nə nyi tə hə Timooti. Ma ha, moodə uuzənaaki nə hə. Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ɗa ka hə pwapoonə, təya ɗa ka hə ŋga'əənə, təya vii ka hə ndzaanə jamə.

3Agi kuyiriinə nə nyi tə Əntaŋfə taa guci patə cii kya buurətə tə hə agi ɗa də'wa; vədə da uusəra cii kya ɗa ha'ə, pooshi bədanə. Tə ci cii kya paslə də ŋunyi ndzaanə, makə sətə nji dzədzəshi'inəki a paslə tə ci.

4Ma nya buurətə tuunaaku putə ŋga təkənə gaaŋwə, ŋga'ə ka nyi nya ənə ka neenə ka hə ka shaŋə, kaa nya shii ɗa moodəsəka.

5Agi buurətənə nə nyi vii gooŋgaaku ŋga tantanyinə, tsarə ətə ŋga kuku Looyisə da ŋga muu Afiniki. Kə shii nyi əsə, ma'ə hə da vii gooŋgakii.

6Acii ha'ə, wanyinə ka buurətənə ka hə oo'i, tsakuu dzənə aakəŋwa də ɗa slənə də baawədatə kavə Əntaŋfə aaciiku, waatoo, baawədə ətə vii ci ka hə saa'itə kavə nyi ciinə aanəku kaa ha ɗa slənə ŋga Yeesu Aləmasiihu.

7Ma Əntaŋfə, maviimə ci kaamə ədzəmə ŋga ŋgwalənə. Amma kə vii ci kaamə ədzəmə ŋga ndzaanə da ŋgeerənə da ŋga uuɗəshinə da ŋga ətsətə na.

8Acii ha'ə, maa ha waɓə agyanə Slandanaamə, ga ayinə a ɗa tə hə. Əndə furəshina nə nyi ka putaakii, amma ga ha ayi acii shiinə ŋga ənji oo'i, guva-slənaaku nə nyi. Amma sə'watə sa ciɓa makə naaki putə ŋga Ɲunyi Habara, makə sətə vii Əntaŋfə ka hə ŋgeerənə ŋga sə'watənə.

9Ci luupaa taamə, ca 'watə taamə kaama ndzaanə ka ənjaakii. Ma ɗii ci ha'ə, əntaa putə ŋga ŋunyi slənə gaamə, amma ha'ə mwayi ci ɗa ŋga'əənaakii. Waatoo, daga ŋukə ɗii ci aniya ŋga ɗanə ha'ə, kaa ca luupaa taamə dacii Yeesu Aləmasiihu.

10Ma əndzə'i, makə shi Maluu gaamə Yeesu Aləmasiihu, kə ɓaarii Əntaŋfə furəŋə oo'i, kə ɗii ci kaamə ŋga'əənaakii. Kə əɓipaa Yeesu ŋgeerənə ŋga wa, ca ɓaarii oo'i, maa kə liwaamə Ɲunyi Habara, ka upaanə naamə əpinə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

11Nyi ka nəki maa, kə ta'i Əntaŋfə tə nyi kaa nya ndzaa ka masləkee ənda da əndə waaza ka ənji Ɲunyi Habarakii, nya dzəgunətə ka tii.

12Putakii əsə cii kya sa ciɓəna. Amma pooshi ayiiki, acii kə shii nyi Əndətə vii nyi ka ci gooŋga. Kə shii nyi ndilə ndilə əsə oo'i, ma Ɲunyi Habaratə ba'avə ci aaciiki, ka haɗatəginə nə ci dəŋə ka uusəratə nii kəya ənya.

13Kəsətə təŋə təŋə tə ŋunyi waɓəətsə jigunyii ka hə, ha dzəgunətə ka hara ənji, ha ndzaa da vii gooŋga, ha uuɗə tə Əntaŋfə da ənja makə sətə bii Yeesu Aləmasiihu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ga ha kapaa taa tə wu kaa ca zə'wee ka Ɲunyi Habaratsə ba'avə Əntaŋfə aaciiku. Amma kəsətə təŋə təŋə də baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə ənə asəkə ədzəmaamə.

15Kə shii hə oo'i, patənə ŋga ənji nə'unə anə hanyinə ŋga Asiya, kə bwasee tii ka nyi, nyi daanəki. Ahadatii nə i Figilusə da Harəmagana əsə.

16Amma, wa Slandanə a ɗa ka ənji yi ŋga Wanasifara barəkaanə, acii ma ca, laŋə nə ci agi əgə ka nyi ma'i rara'ə aasəkə ədzəməki. Paa ci ayi əsə ŋga anəənə anyi ənji tə nyi.

17Makə shi Wanasifara aa hanə aa Rooma, kə ali ci tə nyi ka shaŋə, kə nee ci ka nyi.

18Wa Slandanə a ɗa ka ci barəkaanə uusəratə nii kəya ənya ka ɗa gəŋwanə ka ənja. Kə shii hə furəŋə makə sətə njii kəya ɗa ka nyi ŋga'aanə də Afisa.

2 Timooti 2

1'Ya'ə uuzənaaki, ma hə, ndzaa da ŋgeerənə agi pwapoonə ŋga Yeesu Aləmasiihu.

2Ma sətə fii hə amaki akəŋwacii seedawanyinə laŋə, bawə ka ənjitə da gooŋga ashitii, waatoo, ka ənjitə na mbee ka dzəgunətənə ka hara ənji əsə.

3Sə'watə sa ciɓa putə ŋga Yeesu Aləmasiihu, makə sətə ci ŋunyi sooja a sə'watə ciɓa.

4Ndzaanə makə sooja: ma əndətə ŋgirə ənji tə ci ka soojaanə, ka ɗanə nə ci gazhi'waanə ŋga uuɗagi səkə ŋga gawa ka ha ŋga panə. Acii ha'ə, paa ci ka ka nəkii ka slənə uushi'inə ətə əntaa ŋga soojiinə.

5Buurətə əsə agyanə əndə ɓuurə huyihuyinə taa ləəɗə uushi'inə. Acii ma əndə ɗa tsarə ɓuurəətsa, paa ci ka upaa shikwa, maɗaamə ci kə nə'utə rəgwanyinə ŋga ɓuurənəkii.

6Ndzaanə əsə makə mooza ətə ca ɗa gazhi'waanə ŋga uuzanə, acii ci nə 'watə upaa zəmə ŋga ra.

7Kavə nəku ka sətə cii kya ba ka hə. Acii maa ɗii hə ha'ə, ka kavənə nə Əntaŋfə tə hə ka shii patənə ŋga uushi'iitə dəɓee ha shii.

8Buurətə tə Yeesu Aləmasiihu agi slikərənə ŋga Dawuda. Kə maɗee Əntaŋfə ka ci agi mamməətə ənja. Ha'ə cii kya ba, nya waaza Ɲunyi Habara.

9Putə ŋga waaza Ɲunyi Habarakii cii kya sa ciɓə ha'ə, wanyinə ma'anəkii a furəshina makə ma'waslyakə ənda. Amma pooshi waɓənə ŋga Əntaŋfə ma'anəkii, agi dzənə nə ənji aakəŋwa də waazanə.

10Ka ətsə ha'ə cii kya sə'watə taa mi patə putə ŋga mataɗə ənji ŋga Əntaŋfə, kaa təya upaa luupaanə dacii Yeesu Aləmasiihu, tii maa, təya ndzaanə agi ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

11Ma sənə cii kya moo banə, tantanyinə, waatoo, “Maa kə əŋkyaamə da i ca, ka upaanə naamə əpinə da i ci əsə.

12Maa kə gyaamə aakəŋwa də sə'watə ciɓa, ka ɗanə naamə ŋwaŋuunə da i ci əsə. Maa kə bii amə mashiimaamə tə ci, ci maa, ka banə nə ci mashiimə ci taamə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Maa pooshi amə da gooŋga, ma ci kamə, ka mbu'utəginə nə ci də gooŋgaanaakii, acii paa ci ka bwasee ka waɓənaakii gərəfə a rəgwa yadə mbu'utəginə.”

14Ma uushi'iitsə baabii nyi ka hə, duu də buurətənə ka ənja. Bawə ka tii akəŋwacii Əntaŋfə, ga təya ndzaa ka ɗaaɗa mabizhinə agyanə waɓənyinə, acii ma tsarətsa, pooshi bwatyakii, maɗaamə ləɗəgi də nə ŋga ənji ətə ca fa.

15Ma ha, ɗawə gazhi'waanə kaa ha ndzaa ka əndətə ca kaɗeesəkə ka Əntaŋfə, ha ndzaa makə ŋga əndə slənətə pooshi ka ayinə agi slənaakii, ha ndzaa ka əndətə ca bagi waɓənə ŋga gooŋga ŋga'ə.

16Ma ənjitə ca ɗaaɗa məza waɓənə ətə ca saawee ka ləmə ŋga Əntaŋfə, ga ha ndzaa da tii. Acii ma təya, anəkii anəkii nə tii ka ŋusləginə agi nə'unə tə Əntaŋfə.

17Ma waɓənatii, agi tsakə aslənə makə ma'aslə'asla. Ahadatii nə i Himiniya da Filita əsə.

18Tii ca dzəgunə ka ənji sətə mandzaamə ka gooŋga, waatoo, təya ba, kə uugi Əntaŋfə maɗee ka mamməətə ənja. Də ha'ə ci vii gooŋga ŋga hara ənji a əntəgi.

19Patə da ha'ə, ma gooŋgaanə ətə shi dacii Əntaŋfə, kə kəŋə də ŋgeerənə, makə faaratə mbuki ənji kuvə anəkii. Tə'i manaahəkii ashikii oo'i, “Kə shii Slandanə tə ənjaakii.” Tə'i əsə manaahəkii oo'i: “Patənə ŋga ənjitə ca 'wa tə Yeesu də Slandana, wa təya bwasee ka slənə bwaya uushi'inə.”

20Ma asəkə maɗuunə ya, tə'i kuyimiinə kama kama. Tə'i harakii ŋga əndzənə, tə'i ŋga tibisa əsə. Harakii əsə, ŋga ənfwə taa ndzaɓa ghənətə ənji. Ma hara kuyimiitsa, agi əndzanə slənəginə ənji. Ma harakii əsə, ka slənəginə ha'ə asii saakii.

21Ha'ə əsə, taa wu patə bwasee ka slənə bwaya uushi'iitsa, ka ndzaanə nə ci makə ŋunyi kəŋwa ətə da məghərəvənə davə. Slandanə a kavə tə ci ka ɗa ŋunyi sləna, acii tə'i nafalaakii ka ci. Matasəkakii ndzaanəkii taa guci patə ka ɗa ŋunyi slənə əsə.

22Acii ha'ə, ga ha ɗa bwaya uushi'iitə ci hara daguyinə a ɗa. Amma ndzaa yadə idəpaa uushi ashiku, ha ndzaa da vii gooŋga, ha uuɗə ənja, ha ndzaa agi jamənə. Ɗawə ha'ə makə ŋga hara ənjitə ca kədii acii Slandana də malaaɓa mooɗəfa.

23Ma ənjitə ca ndzaa ka waɓə mazaɓə uushi'inə pooshi bwatyakii, ga ha jikə aagi waɓənatii. Acii kə shii hə, ma tsarə ŋga waɓəətsa, ci ca kira mabizhinə.

24Ma əndə slənə ŋga Slandana, ga ca ndzaa ka ɗaaɗa mabizhinə da ənja. Amma, wa ca ɗa ŋga'aanə taa ka wu patə, ca mbee ka dzəgunətənə ka ənji ŋga'ə, ca sə'watə ndzaanə da ənja.

25Ma ənjitə ca ɗaaɗa ka ci mabizhinə, wa ca banee ka haŋkalaakii akəŋwaciitii, ca dzəgunə ka tii. Mbu'u ka ɗanə təya baanə ka Əntaŋfə kaa təya shii gooŋga.

26Maa ɗii ha'ə, ka mbərəɗənə nə tii asəkə zaaŋwanə ŋga Seetanə ətə kəshi tə tii, təya nə'u sətə bii Əntaŋfə.

2 Timooti 3

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Yoo, see a shii hə oo'i, ma muudinə ŋga duuniya, kadə nə bwaya ənjə a kavə ənji ka sa ciɓə ka shaŋə.

2Acii ma saa'ikii, ka uuɗənə nə ənji natii na, kadə nə ənjə a uuɗə gəna, təya ɗuunətə natii na, təya dzaana tə Əntaŋfə, pa təya fa tə məsənətii da dəsənətii, pa təya kuyirii tə Əntaŋfə taa tə ənji tsakənə tə tii, təya bərapaa taa ŋgutə uushi,

3pa təya uuɗə taa tə ənji yatii, pa təya uuɗə tə hara ənji əsə, təya laala jirakənə aashi hara ənji, təya təkuree ka sə'watə taa ŋgutə uushi, makə ŋga daba ndzaanə haŋkalatii, pa təya uuɗə taa ŋgutə ŋunyi uushi,

4təya taŋəgi maguŋuura, purətə haŋkaliinə nə tii, təya zhi'wee ka nətii makə uushi, təya ɗa sətə kaɗeesəkə ka tii, təya bwasee ka ŋga Əntaŋfə,

5təya ɗa makə agi paslənə nə tii tə ci, amma təya kaaree ka tantanyinə ŋga baawəɗaakii. Ma tsarə ŋga ənjitsa, ga ha ndzaa da tii.

6Tə'i hara ənji ahadatii ca itə aa ha hara ənji aasii, təya dzə ka zhi'wee ka nə ŋga makinə ətə pooshi nətii ka hakii. Ma makiitsə zhi'wee ənji ka nətii, kə ŋgərəma 'waslyakəənə ədzəmətii, təya moo uushi'inə ŋga duuniya kama kama.

7Taa guci patə nə tii ka ɗa gazhi'waanə ŋga dzəgunə uushi'inə, amma kə təkuree tii ka shii gooŋga.

8Makə sətə shi i Yanasə da Yambəra a kaaree ka Muusa, kə kaaree ənjitsə ka gooŋgaanə. See hiima bwaya uushi'inə, uushi zaɓə nə vii gooŋgatii əsə.

9Amma pooshi məzaanatii ka ta'avənə, acii kadə nə taa wu a nee ka purətə haŋkalaanatii, makə sətə shi ənjə a nee ka ŋga i Yanasə da Yambəra.

10Ma hə kamə, kə shii hə dzəgunənaaki ŋga'ə, kə shii hə ndzaanaaki əsə, da sətə cii kya moo ɗanə, da vii gooŋgaaki, da makə sətə cii kya sə'watə ndzaanə da ənja, da makə sətə cii kya uuɗə ənja, da makə sətə cii kya sə'watə taa ŋgutə ciɓa.

11Kə shii hə makə sətə sii nyi ŋgəra'wə da ciɓa, waatoo tə sətə slənyi tə nyi də Antakiya da Ikuniya da Lisətira. Kə sii nyi ciɓə ka shaŋə, amma patə da ha'ə, taa guci mwayi ənji ɗanə ka nyi, agi luupaanə nə Slandanaamə tə nyi.

12Patənə ŋga ənjitə ca moo ndzaanə ləɓə da Yeesu Aləmasiihu makə sətə mwayi Əntaŋfə, ka sanə nə tii ciɓa acii ənja.

13Ma bwaya ənji da majirakinə, ka tsakənə nə tii dzənə aakəŋwə aakəŋwa də ndzaanatii ha'ə. Də ɗanə ha'ə ci təya ha'u də natii na, təya ha'u də hara ənji əsə.

14Amma, ma hə, duu aakəŋwa də ndzaanə agi gooŋgaanaaku makə sətə jigunyi ənji ka hə, ha luuvə də ədzəmə rəŋwə, acii kə shii hə ənjitə jigunyi ka hə,

15ha buurətə oo'i, daga hə ma'ə uundzə uuzənə, kə shii hə malaaɓa ləkaləkatə. Ci ca cicirətə tə hə kaa ha shii upaa luupaanə putə ŋga vii gooŋga ka Yeesu Aləmasiihu.

16Patənə ŋga waɓənə asəkə malaaɓa ləkaləkatə, da ma Əntaŋfə shigi. Tə'i bwatyakii əsə ka rəgwa ŋga dzəgunə waɓənə ŋga gooŋga ka ənja, da dzalənə də ənja, da

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hadatəgi də ənji maa kə dii tii 'waslyakəənə, da kaa ca ɓaarii kaamə makə sətə caama ndzaanə ŋga'ə.

17Ma ətsə ha'ə, kaa əndə ŋga Əntaŋfə a ndzaa matasəkakii ka shaŋə, ca ndzaa mambu'ukii bahə da ŋunyi sləna.

2 Timooti 4

1Ma Yeesu, ka ənyanə nə ci, ca shi ka da ŋwaŋuunə, ci na da gəŋwanə ka ənjitə da i əpinə da ənjitə məəki. Acii ha'ə, wanyinə ka banə ka hə akəŋwacii Əntaŋfə da Yeesu Aləmasiihu,

2waazawə waɓənə ŋga Əntaŋfə, ha da gazhi'waanə ŋga zhi'wa də nə ŋga ənja, taa kə mwayi tii fa waɓənəkii, taa pooshi. Maa kə dii ənji bwaya bwayaanə, dzaluu tə tii, ha hada də tii, ha vii ka tii ŋgeerənə kaa təya da ŋunyi sləna, ha da gazhi'waanə ŋga sə'watə taa mi patə saa'itə ha dzəgunə ka ənja.

3Ɗawə ha'ə, acii tə'i saa'i na shi ətə pooshi ənji na moo fa ŋunyi dzəgunənə. Amma, makə see sətə kadeesəkə ka tii nə təya moo fanə, ka jaajatənə nə tii də ənji dzəgunənə laŋə, kaa təya dzəgunə ka tii makə sətə mwayi tii.

4Ka njiikəginə nə tii liminətii ka fa gooŋgaanə, təya dzəgərə ka fa jirakənə.

5Amma, ma ha, duu aakəŋwa də ətsətə naaku nə taa agi mi patə, ha sə'watə taa ŋgutə sa ciɓa, ha waaza Ɲunyi Habara ka ənja, ha mbu'utəgi də slənətə vii Əntaŋfə ka hə.

6Ma nyi kamə, ka ndzaanə nə nyi makə sataka ətə ci ənjə a vii ka Əntaŋfə, waatoo kə mbu'ya saa'i ŋga əntənaaki.

7Kə dii nyi gazhi'waanə ŋga slənə gooŋgaanə, kə uudəpaa nyi slənaaki əsə, masaaweemə nyi ka vii gooŋgaaki əsə.

8Kə shii nyi oo'i, ma uusəratə nə Slandanə a ənya, tə'i shikwa ca gəra tə nyi aciikii putə ŋga ndzaanaaki matsəkii akəŋwaciikii. Ma ca, əndə la gəŋwanə də rəgwakii nə ci. Əntaa ka nyi nyi daanəki nii kəya vii shikwakii əsə, amma da i ka patənə ŋga ənjitə ca moo ənyanaakii ka shaŋə.

9Ma danəkwa, dawə gazhi'waanə ŋga shinə aa hanə aaɓiiki pii pii,

10acii ma Dimasə, kə bwasee ci ka nyi putə ŋga uudə uushi'inə ŋga duuniyana, ca palə saakii aa Teesaloonika. Kə pyalə Karasəka aanə hanyinə ŋga Galatiya. Titusə əsə, kə pyalə ci aanə hanyinə ŋga Daləmatiya.

11See Luka mbədaanə aɓiiki. Ma ha sha, 'waanə tə Marəkusə, una pyalya, kaa ca shi ka tsakənə tə nyi agi sləna.

12Acii Tikikusə maa, kə sləkee nyi ka ci aa Afisa.

13Ma ha sha, ŋgiraanə ka nyi kəjeerənaaki ŋga kəla də əra ətə bwasee nyi ga Karəpusə də Tərawasə. Ha ŋgiraanə əsə ləkaləkatənyinə, ma palee maa, ətə ŋga kuvə'unə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ma Aləkəsandəra ənhya, kə ɗii ci ka nyi bwaya bwayaanə ka shaŋə. Slandanə na ki'itə ka ci bwaya bwayaanaakii.

15Aa ha nəhə naaku nə aciikii əsə, acii kə ɗii ci gazhi'waanə ŋga dzavə waaza Ɗunyi Habara aa meenə ka shaŋə.

16Ma saa'itə nyi akəŋwacii gəŋwanə ŋga təkəŋwanə, pooshi əndə gi ka pərapaanə tə nyi taa rəŋwə. Ənji patə, kə bwasee tii ka nyi. Wa Əntaŋfə a tifyagi ka tii 'waslyakəətsatii!

17Amma kə kəŋaanə Slandanə kədəhə da nyi, ca tsakə ka nyi ŋgeerənə ŋga waaza Ɗunyi Habara furəŋə, hara slikərənə patə asəkə kuvə gəŋwanə a fa; kə luupaa Slandanə tə nyi ama wə əsə.

18Acii ha'ə, kə shii nyi, ka luupaanə nə Slandanə tə nyi acii taa ŋgutə tsarə ŋga bwaya uushi, ca kərə tə nyi jamə aadəgyə, hatə cii kəya ɗa ŋwaŋuunə. Naakii nə ɗuunuunə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

19Nəhəpaa ka nyi tə Pərisəkila da Akila da ənji yi ŋga Wanasifara.

20Kə ənəgi Irasəta də Koorintiya, nya bwasee ka Tərafima də Milita acii paa ci fatə ndaŋə ndaŋənə ŋga shishinəkii.

21Ɗawə gazhi'waanə ŋga shinə taabu'u ɗanə vyanə. Ma i Abulusə da Pudisə da Linasə da Kəlawudiya da patənə ŋga ndzəkəŋushi'inə ənji nə'unə, kə nəhəpaa tii tə hə.

22Wa Slandanə a ndzaanə a ədzəməku, ca ɗa koonə pwapoonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Titusə

Titusə 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə ka hə Titusə, daciiki Bulusə. Ma nya, əndə slənə ŋga Əntaŋfə nə nyi, masləkee əndə ŋga Yeesu Aləmasiihu əsə. Ci sləkee ka nyi kaa nya dzəgunətə ka matadə ənji ŋga Əntaŋfə. Ma dzəgunənəkəya, kaa təya vii gooŋga ka ci, təya shii gooŋgaanə makə sətə ca dzə da ndzaanə camə.

2Ətsə patə əsa, kaa təya ka nə ŋga upaanə də əpinə ətə pooshi ka uudənə. Ma əpiitsa, daga ŋukə ŋukə dii Əntaŋfə aləkawaləkii ka ənja. Ma ca, paa ci ka jirakənə.

3Makə mbu'i uusəratə lagi ci, kə ŋgiragi ci waɓənə ŋga əpinəkii dacii ənji waazanə. Ma nyi əsə, kə ba'acii Əntaŋfə Maluu gaamə ka nyi, kaa nya waaza ka ənja.

4Agi nəhəpaanə nə nyi tə hə Titusə. Ma ha, kə ndzaa hə makə tantanyitə uuzənaaki ka rəgwa ŋga vii gooŋga gaamə, amə patə. Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da i Yeesu Aləmasiihu Maluu gaamə a dà ka hə pwapoonə, təya vii ka hə ndzaanə jamə.

5Ma unee nyi ka hə agyanə hanyinə ŋga Karita, kaa ha hadətəgi də sətə mbədaanə; kaa ha taadəcii matakəŋwanyinə asəkə taa ŋgutə vəranə, makə sətə bii nyi ka hə.

6Ma matakəŋwanə, kə dəɓee ca ndzaanə ka əndətə pooshi ənji ka idəpaa uushi ashikii. Da minə rəŋwə dyaŋə ndzaanəkii. Manjeevənaakii əsa, wa təya ndzaanə ka ənji nə'unə tə Yeesu; ga ənjə a idəpaa tə tii ka rəgwa ŋga 'waslyakəənə, taa ka rəgwa ŋga purətə haŋkalaanə.

7Makə dii matakəŋwanə ka kadala ŋga Əntaŋfə, kə dəɓee ca ndzaanə yadə idəpaa uushi ashikii. Ga ca dùunətə naakii na; ga ca ndzaa ka rəŋutəsəka; ga ca kapaa nəkii ka sa ənvwa; ga ca ndzaa ka əndətə ci ədzəməkii a əbu pii pii; ga ca ndzaa ka əndə suuna gəna.

8Amma, ma dəɓee ndzaanəkəya, əndə luu mu'uminə gakii asii, maŋga'ə ənda, əndə ətsətə naakii na, əndə gooŋga, malaaɓa ənda, madzalə ənda.

9Kə dəɓee ca kəsəpaa mahoola waɓəənə də bəra'itə cii, makə sətə dzəgunətə ənji ka ci. Də ha'ə mbeenəkii ka dzəgunətə gooŋgaanə ka ənji ŋga'ə, ca vii ka tii ŋgeerənə kaa təya nə'utə. Də ha'ə əsə mbeenəkii ka dzalə tə ənji dàadà mabizhinə.

10Acii tə'i purətə haŋkaliinə ɓəzəkii agi ənji nə'unə. Ma palee, agi Yahudiinə. Ma təya, agi gəəgətənə nə tii waɓənə zaɓə haha'ə ka gəəpənə də hara ənja.

11Ma dəɓee, wa ənjə a pa'ətə ka tii ma, kaa təya ndzaa kədà'ə. Acii, ma təya, agi dzəgunənə nə tii sətə madəɓəmə. Ma nə tii ka dànə ha'ə, kaa təya upaa rəgwa ŋga gəəpə də uushi'inə ŋga ənja. Də ha'ə nə tii ka ŋusləginə də patənə ŋga ənji nə'unə ka hara yinyinə.

12Tə'i əndə'i əndə də Karita maa, kə nyihə ənji Karita tə ci makə anabi. Kə bii ci də naakii nə oo'i, “Ma ənji Karita, majirakənə nə tii ka shaŋə. Bwayakii nə tii makə sə ŋga bilinə. Manya'inə nə tii, bwaŋkariinə əsə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Ma ətsə kamə, gooŋga waɓi əndəta. Aciikii, ma ɗanəkwa, ndzaawu iza'u anə ənjitsə
də dzalənə, kaa təya ndzaanə də rəgwakii agi nə'unə tə Yeesu.

14Waatoo, ga təya ka nətii ka waɓənə ətə ci Yahudiinə a gəəgətə. Ga təya nə'u
bariyanyinə ŋga ənjitə ca kaaree ka gooŋgaanə.

15Taa ŋgutə uushi patə, camə ka macamə ənja. Amma, ma ka ma'ajijinə ənja, kə
kaaree tii ka nə'u gooŋgaanə, pooshi macamə uushi ka tii shaŋə. Kə ɗagi haŋkalatii da
mooɗəfətii ajijinə.

16Ma təya, agi banə nə tii oo'i, kə shii tii tə Əntaŋfə. Amma agi ɓaariinə nə slənatii
oo'i, mashiimə tii tə ci. Ma'ajijinəkii nə tii, purətə haŋkaliinə nə tii, paa tii ka mbeenə
ka slənətə taa ŋgutə ŋunyi slənənyinə.

Titusə 2

1Amma, ma ha, dzəgunətə ka ənji tə gooŋgaanə makə sətə diɓə.

2Ma ɗanəkwa, bawə ka masariinə, ga təya kapaa natii nə ka taa ŋgutə suuna, wa təya
ndzaanə da ayinatii, təya ətsətə natii na, təya ndzaanə də rəgwakii agi nə'unə tə Yeesu,
təya uuɗə tə hara ənja, təya ndzaanə ka ənji ədzəmə əsə.

3Ma iirə makinə əsa, wa təya ndzaanə malaaɓakii ka rəgwa ŋga slənatii. Ga təya
pəɗəhiinə. Ga təya kapaa natii nə ka sa ənvwa. Wa təya dzəgunə ŋunyi uushi ka harii
makinə ətə ma'ə ma'iirəmə.

4Waatoo, təya ɓaarii ka tii makə sətə uuɗənətii ŋguyirənatii da manjeevənatii.

5Təya ətsətə natii na, təya ndzaanə tsəslə ashi ŋguyirənatii, təya ɗaaɗa slənə ŋga
makinə ŋga'ə, təya ɗa ŋga'aanə, təya muu aaya ka ŋguyirənatii. Ma ətsə patə, acii ga
ənjə a ushapaa waɓənə ŋga Əntaŋfə.

6Ma daguyinə əsa, bawə ka tii, a ətsətə tii natii na.

7Ma hə də naaku na, ndzaawu ka sə ŋga dzəgunənə ka tii, taa agi ŋgutə uushi patə, ha
ɗa ŋunyi sləna. Wa dzəgunənaaku a ndzaanə də gooŋga, də haŋkala əsə.

8Ma sətə cii kwa ba agi dzəgunənəkəya, wa ca ndzaanə də rəgwakii yadə idəpaa uushi
agikii. Ma ətsə ha'ə, ka ɗavə ayinə ka ənji daawaanə gaamə, pa təya mbee ka waɓənə
bwayakii aashaamə taa ka ŋgutə rəgwa patə.

9Ka maviinə əsa, bawə ka tii, a banee tii ka nətii akəŋwacii slanjiinətii. Təya ɗaaɗa
sətə ca kaɗeesəkə ka tii taa agi ŋgutə uushi patə. Ga təya ɗaaɗa mabizhinə,

10ga təya hərə taa mi ŋga slanjiinətii. Amma, ma dəɓee, wa təya ndzaanə mahoolakii
agi sətə ci təya ɗa taa guci patə. Ma ətsə patə, kaa dzəgunənə agyanə Əntaŋfə Maluu
gaamə a ndzaanə da məghərəvənə taa agi mi patə.

11Ma ŋgiragi Əntaŋfə pwapoonaakii, ka luupaanə də patənə ŋga ənja.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Agi dzalənə nə pwapoonəkii taamə, kaama kagi bwaya bwayaanə da suuna ŋga ginə ŋga duuniya, ama ətsətə naamə nə agi zamanana, ama ndzaanə də rəgwakii, ama ŋgwalə tə Əntaŋfə.

13Ka ɗanə naamə ha'ə, kaama gəra də uusərə ŋga upaa barəkaanə ətə caama ka də na. Ma uusərakəya, ka jigaginə nə Əntaŋfə gaamə, Əndə məghərəvənə, waatoo Yeesu Aləmasiihu Maluu gaamə.

14Ma ca, kə vigi ci naakii nə ka putə gaamə kaa ca pərapaa taamə acii patənə ŋga 'waslyakəənə, ca laaɓagi taamə ka ci saakii, kaama ndzaanə ka ənjaakii, ama kavə naamə nə ka ɗa ŋunyi sləna.

15Ha'ə dzəgunənəku ka ənja, ha waɓə ka tii, ha dzalə tə tii əsə. Waazawə ka tii də baawəɗaaku. Ga ha kapaa rəgwa ka taa wu a bərapaa tə hə shaŋə.

Titusə 3

1Ma ɗanəkwa, buurətə ka ənji nə'unə oo'i, a banee tii ka nətii akəŋwacii meeminə da gayinə, təya gaɗee ka tii. Wa təya əgəgi ŋutii ka ɗa taa ŋgutə ŋunyi sləna.

2Ga təya waɓə bwayakii taa ashi wu. Ga təya mbəəzə da ənji əsə. Wa təya ndzaanə ka ənji haŋkala, təya ɗa waawa'anə ka patənə ŋga ənji taa guci patə.

3Acii aməkii maa, ma ŋga ŋuka, agi ghatə shiinə njaamə, purətə haŋkaliinə njaamə, mazakii əsə. Kə shi suuna da moo uushi'inə kama kama a zhi'wee kaamə ka maviinə. Kə njaamə a ɗa bwaya bwayaanə da sərəha. Sə ŋga bərapaanə njaamə. Kə njaamə a bərashi ahadaamə əsə.

4Amma patə da ha'ə, kə ɓaarii Əntaŋfə Maluu gaamə ŋga'əənaakii da uuɗənaakii.

5Kə luupaa ci taamə. Ma ɗii ci ha'ə, əntaa slənənə slənyaamə də rəgwakii; aa'a, amma təgunuunə gaamə nee ci. Də iitə luupaa ci taamə saŋa? Də yiɓəginaakii taamə upaa amə kura poonə taamə, waatoo, kə ənətəgi Malaaɓa Ma'yanə daamə ka kura kuraanə.

6Ma Ma'yanəkəya, kə vii Əntaŋfə kaamə bahə uushi dacii Yeesu Aləmasiihu Maluu gaamə.

7Ma ɗii ci ha'ə, kaa ca shii ɗeeginə kaamə ka ənji gooŋga də pwapoonaakii, kaama ka də nə ka upaa əpinə ətə pooshi ka uudənə.

8Ma waɓəətsa, tantanyinə. Ma uushi'iitsa, kə mwayi nyi ha dzəgunətə ka ənji iza iza'u, kaa ənji nə'unə tə Əntaŋfə a ciŋə agi ɗa ŋunyi sləna. Ma uushi'iitsa, ŋga'ə, ka tsakənə tə ənja.

9Amma, ma waɓə uura mabiinə, da haala ŋga ləmə ŋga dzədzəshi'inə, da mbəza, da ɗaaɗa mabizhinə agyanə bariya ŋga Yahudiinə, ga ha luuvə. Ma ətsə patə, zaɓə, pooshi bwatyakii.

10Ma ənjitə ca kira təəkəshinə patə, dzaluu tə tii. Maɗa kə jalə hə tə tii ha'ə kə ɗii bəra'i, pooshi tii fii, ŋgərəgi naaku nə tsaŋə ahadatii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Kə shii hə, ma tsarə ŋga ənjitsa, kə saawii, agi ɗa 'waslyakəənə nə tii. Ətsə ha'ə ca ɓaarii oo'i, tii satii ca anə natii na.

12Yoo, maa kə sləkee nyi ka Arətima taa ka Tikikusə aaɓiiku, ɗawə gazhi'waanə ŋga shinə pii aaɓiiki aa Nikapulisə, makə ɗii ci davə ɗii nyi aniya ŋga kya vyanə.

13Ma Zinasə, waatoo maləmə ŋga bariya, da Apoolasə, ɗawə hiima ŋga tsakənə tə tii ka dzəginatii oogə, acii ga təya ətee taa ka mi.

14Ma ənji gaamə natii, wa təya kavə nətii ka ɗa ŋunyi sləna də gazhi'waanə, təya tsakə tə maaghiinə. Maɗà kə ɗìi tii ha'ə, paa tii ka ndzaanə ka mazaɓə ənja.

15Patənə ŋga ənjinə ɗii inə ganə, kə nəhəpaa tii tə hə. Nəhəpaa tə kaɗashinyinə geenə, ənji nə'unə. Wa Əntaŋfə a ɗa koonə pwapoonə, unə patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Filimanə

Filimanə 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə ka hə, moodə guva-slənə geenə Filimanə. Nyi Bulusə da ndzəkəŋushi'inaamə Timooti ca naahə ka hə. Ma nya, kə kəshi ənji tə nyi aa furəshina putə ŋga Yeesu Aləmasiihu.

2Agi naahənə nə nyi əsə ka ndzəkəŋushi'inaamə i Afiya da Arəkipusə. Ma Arəkipusə, kə kəŋaanə ci də ŋgeerənə agi madzawə slənənə gaamə. Agi naahənə nə nyi əsə ka Ikəliisiya ətə ca gərə'wə ka Əntaŋfə gaku asii.

3Wa Əntaŋfə Dəsənaamə da Slandanə Yeesu Aləmasiihu a də koonə pwapoonə, təya vii koonə ndzaanə jamə.

4Ndzəkəŋunə Filimanə, taa guci cii kya də də'wa, agi 'wapaanə nə nyi tə hə, nya kuyirii tə Əntaŋfə,

5acii agi fanə nə nyi uudənaaku tə ənji ŋga Əntaŋfə patə da gooŋgatə vii hə ka Slandanə Yeesu.

6Agi dənə nə nyi də'wa kaa ləɓənə gaamə agi nə'unə tə Yeesu a tsakə də ka hə ŋgeerənə, ha shii patənə ŋga barəkaatə dii Əntaŋfə kaamə dacii Yeesu Aləmasiihu.

7Ndzəkəŋunə, kə dii nyi madunə moodəsəkə putə ŋga uudənaaku tə ənji ŋga Əntaŋfə. Kə baa ma'yanəki əsə, acii kə əgəvə hə ma'i rara'ə aa ədzəmə ənji ŋga Əntaŋfə.

8Acii ha'ə, makə dii ci, masləkee əndə ŋga Aləmasiihu nə nyi, ka mbeenə nə nyi ka banə ka hə yadə ŋgwalənə tə sətə dəɓee ha də.

9Amma, putə ŋga uudəənə ahadaamə, taku kaa nya kədii tə hə də kədii kədii. Nyi Bulusə, masara, ca naahə. Wiinə əsə, əndə furəshina nə nyi putə ŋga Yeesu Aləmasiihu.

10Wanyinə ka kədiinə aciiku ka madəɓama ŋga uuzənaaki Unisimasə. Kə ndzaa nyi makə dii a furəshina, acii kə ɓaarii nyi ka ci rəgwa ŋga vii gooŋga ka Aləmasiihu.

11Ma ŋga ŋukə, pooshi nafalaakii ka hə, amma, ma əndzə'i, tə'i nafalaakii kaaŋwə, əntaa wata ka nyi.

12Wanyitsə kə ənyi ka sləkeenə ka ci aaɓiiku əndzə'i; moodəkəyaaki nə ci.

13Kə mwayi nyi kapaanə tə ci ganə aɓiiki kaa ca tsakə tə nyi ka madəɓa maku, waatoo agi ndzaanaaki ganə a furəshina putə ŋga Ɗunyi Habara.

14Amma paa nyi ka moonə nya kapaa tə ci yadə luuvənaaku, acii paa nyi ka moonə nya kavə tə hə tyasə kaa ha də ka nyi ŋga'aanə. Amma, wa ca ndzaanə ŋga luuvənə ŋga ədzəməku.

15Mbu'u ci dii, ma dzəginə ŋga Unisimasə aɓiiku ŋga uundzə saa'i, kaa ca kavə tə ci ka vii gooŋga ka Yeesu, ca ənə ka ndzaanə aɓiiku ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Ma əndzə'i, əntaa wata mava nə ci; kə palee ci ka mava, acii ndzəkəŋunə nə ci putə ŋga Aləmasiihu. Sə ŋga uuɗənə nə ci ka nyi ka shaŋə. Sakwa ka ha, ətsə ndzaa ci ka mavaaku da ndzəkəŋunə putə ŋga Slandana.

17Acii ha'ə, maa kə ŋgirə hə tə nyi ka kaɗashinaaku, luuwə tə ci makə sətə cii kwa luu tə nyi.

18Maa kə shi ca ɓəzee ka səkəku taa ka ŋgutə rəgwa patə, taa dəmənaaku nəndə aciikii, tə nyi cii kwa nə'u.

19Nyi Bulusə ca naahə ənə də ciinəki oo'i, nyi Bulusə, ka ənəpaaginə nə nyi ka hə saaku. Amma buurətə oo'i, daciiki upaa hə luupaanə. Patə da ha'ə paa nyi ka waɓənə agyanəkii.

20Tuutəta'ə ndzəkəŋunə, uuɗagi səkəki putə ŋga Slandana. Əgəvə ma'i rara'ə aa ədzəməki putə ŋga Aləmasiihu.

21Kə shii nyi, ka ɗatənə nə hə makə sənə cii kya naahə ka hə. Kə shii nyi maa, ka ɗatənə nə hə palee ka ətsa.

22Agi kədiinə nə nyi aciiku əsə, kaa ha kapaa ka nyi kuva, acii agi kanə nə nyi na oo'i, ka luunə nə Əntaŋfə də'wa goonə, ca ənəpaagi də nyi aaɓii unə.

23Yoo, ma Əpafərasə, guva-furəshinaaki putə ŋga Yeesu Aləmasiihu, kə nəhəpaa ci tə hə.

24Ha'ə əsə nə guvii-slənaaki, waatoo Marəkusə da Arisətarəkusə da Dimasə da Luka, agi nəhəpaanə nə tii tə hə.

25Wa Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ibəraaniya

Ibəraaniya 1

1Ma ŋga ŋukə ŋukə, kə waɓi Əntaŋfə ka dzədzəshi'inaamə ka rəgwanyinə kama kama da ma anabinyinə.

2Amma ma agi zamananə ŋga muudina, kə waɓi ci kaamə da ma uuzənaakii. Tə ci ta'i ci kaa patənə ŋga uushi'inə a ndzaanə aciikii. Daciikii əsə tagii Əntaŋfə duuniya.

3Dashikii neenə ənji ka ŋgeerənə ŋga ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə. Ma ca, ndilə ndilə nə ci makə sətə ɗii Əntaŋfə. Tə'i ŋgeerənə ka waɓənaakii, ci kavə tə patənə ŋga duuniya ka dzənə aakəŋwa də waɓənəkii. Makə uugi ci wunəgi rəgwa ŋga tifyagi 'waslyakəənə ŋga patənə ŋga ənji shiŋkinə, kə ŋgirə ci aadəgyə, ca dzə ka ndzaanə dasə daciizəma Əntaŋfə Ɗwaŋwa agyanə meeminə patə.

4Ma Uuzənə ŋga Əntaŋfə, kə kavə Dii tə ci kaa ca palee ka malaa'ikanyinə, makə sətə palee ləmətə ikə ci ka ci ka natii də məghərəvənə.

5Acii əntaa ka malaa'ika shi Əntaŋfə a bii oo'i, “Uuzənaaki nə hə, daga ənshinə kə ndzaa nyi ka Duu.” Ha'ə əsə, paa ci sha bii ka malaa'ika, “Duu nə nyi, uuzənaaki nə hə.”

6Amma ma ka saa'itə Əntaŋfə kədəhə ka sləkeenə ka mukajaakii aasəkə duuniya, kə bii ci, əŋki ci, “Wa patənə ŋga malaa'ikanyinə ŋga Əntaŋfə a paslə tə ci.”

7Ma malaa'ikanyinə əsə, kə waɓi Əntaŋfə agyanətii oo'i, ka kavənə nə ci tə malaa'ikanyinaakii kaa təya slənə ka ci, təya ndzaanə makə məɗa. Ca kavə tə tii əsə təya ndzaanə makə gana ŋga gunə.

8Amma ma uuzənaakii, kə bii ci ka ci, əŋki ci, “'Ya'ə Əntaŋfə, ma ŋwaŋuunaaku, ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə nə ci. Də gooŋgaanə cii kwa ɗa ŋwaŋuunaaku.

9Kə kaɗeesəkə ka hə nə sətə da gooŋga agikii. Ma sətə pooshi gooŋga agikii əsə, kə ɓiipaa ka hə səka. Ci ɗii ta'i Əntaŋfwaaku tə hə, waatoo Əntaŋfə rəŋwə dyaŋə, kaa ha ndzaa da ɗuunuunə da mooɗasəka palee ka patənə ŋga guvii-slənaaku.”

10Kə waɓi Əntaŋfə ka ci əsə, əŋki ci, “Slandana, hə tagii duuniya daga ka 'watəginə, də ciinəku saaku ɗii hə səkəntaŋfə.

11Patənə ŋga uushi'iitsa, ka uudəginə, amma ma hə, ma'ə hə. Ka iirəginə nə tii makə sətə ci kəjeerənə a iirəgi.

12Ka fuuɗəginə nə hə tə tii, makə sətə ci ənjə a fuuɗə baləwa. Ka zə'uginə nə tii makə sətə ci kəjeerənə a zə'ugi. Amma ma hə, ca'ə ndəŋwə ndəŋwə nə hə. Pooshi muudinə ŋga əpinaaku əsə.”

13Əntaa ka malaa'ika shi Əntaŋfə a bii, “Ndzaanə gadəvə da ciizəmaki, see maɗa kavə nyi tə hə kaa ha jaala agyanə ənji daawaanaaku.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14I wu saŋə nə malaa'ikanyina? Ma təya, ma'yanyinə nə tii ətə ca slənə ka Əntaŋfə. Tə tii cii kəya sləkee ka tsakənə tə ənjitə ca upaa luupaanə.

Ibəraaniya 2

1Acii ha'ə ɗii əna, ŋgərətaamə haŋkala gaamə ŋga'ə agyanə habaratə fii amə. Acii maɗa pooshi amə kavə haŋkala gaamə agyanəkii, ka ŋusləginə naamə agyanə ŋunyi rəgwa.

2Ma habaratə fii dzədzəshi'inaamə da ma malaa'ikanyinə, gooŋga. Ma əndətə taŋəgi habarakii əsə, kə upaa ci dzalənə ətə dəɓee ka ci.

3Maɗa ha'ə, ya amə ənə fii habara agyanə maɗuunə luupaanə ŋga Əntaŋfwa, maɗa kə bwasee amə ka luupaatsa, iitə ɗii mbee naamə ka mbərəɗənə acii gəŋwana? Acii Slandanə ci saakii 'watəgi waɓənə ka ənji agyanə habaratsa. Ma ənjitə fii tə ci əsə, tii ɓaarəgi kaamə paŋgəraŋə tə gooŋgaanəkii.

4Saa'ikii rəŋwə ha'ə tsakəvə Əntaŋfə naakii seedawanyinə aagyanə natii də ɗaaɗa sə ŋga hurəshishinyinə laŋə ka ɓaariinə oo'i, ha'ə tanyi. Ca vii ka ənji baawəɗa ŋga ɗaaɗa uushi'inə kama kama dacii Malaaɓa Ma'yanaakii, makə sətə kaɗeesəkə ka ci.

5Əntaa tə malaa'ikanyinə kavə Əntaŋfə kaa təya ndzaanə ka meeminə agyanə duuniyatə na shi, waatoo duuniyatə caama waɓə agyanəkii.

6Amma tə'i əndə'i ha asəkə malaaɓa ləkaləkatə ətə waɓi agyanə əndə shiŋkinə, əŋki ci, “Mi saŋə nə əndə shiŋkinə bahə ha buurətə tə ca? Wu saŋə nə ci bahə shinaaku ka tsakənə tə ca?

7Kə kavə hə tə ci kaa malaa'ikanyinə a palee ka ci ŋga uundzə saa'i, ha vii ka ci ɗuunuunə da ŋgeerənə.

8Ha kavə tə ci kaa ca ɗa ŋwaŋuunə agyanə patənə ŋga uushi'inə.” Ma nyaahə ənji oo'i, “Kə kavə Əntaŋfə tə əndə kaa ca ɗa ŋwaŋuunə agyanə patənə ŋga uushi'inə,” ətsə ca ɓaarii oo'i, pooshi səkii paa ci ka ɗa ŋwaŋuunə agyanəkii. Amma ma agi saa'ina, kə shii amə pooshi əndə shiŋkinə agi ɗa ŋwaŋuunə agyanə patənə ŋga uushi'inə zəku'i.

9Amma neemə ka Yeesu əndzə'i. Ci ca ɗa ŋwaŋuunə agyanə patənə ŋga uushi'inə. Kə shi Əntaŋfə a həətəpaa tə ci, malaa'ikanyinə a palee ka ci ka uundzə saa'i. Ma ɗii ha'ə, kaa ca shii əntənə ka putə ŋga ənji shiŋkinə dagi pwapoonə ŋga Əntaŋfə ka tii. Acii ha'ə, putə ŋga ciɓənaakii da əntənaakii vii Əntaŋfə ka ci ŋwaŋuunə da ɗuunuunə.

10Əntaŋfə tagii patənə ŋga uushi'inə ka ci saakii. Ŋga'ə makə kavə ci tə Yeesu kaa ca ndzaanə ka mambu'ukii dagi sa ciɓaakii, kaa manjeevənaakii a ndzaanə laŋə, təya ndzaanə agi ɗuunuunaakii əsə. Acii Yeesu kirə tə tii kaa təya shii upaa luupaanə.

11Ma Yeesu tii da ənjitə laaɓagi ci tə tii, ka ndzaanə nə tii ka dənə rəŋwə. Ci ɗii, pooshi Yeesu ayii ka 'wanə tə tii ndzəkəŋushi'inəkii.

12Kə bii ci ka Əntaŋfə, əŋki ci, “Ka waɓənə nə nyi ka ndzəkəŋushi'inəki agyanə ləməku. Ka dəlanə nə nyi də hə ahadatii.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13Kə bii ci əsə, “Ma nya, ka gi'inə nə nyi tə Əntaŋfə.” Ca ba əsə, “Wanyinə da manjeeviitə ba'avə Əntaŋfə aaciiki.”

14Makə ɗii ci, ma manjeeviita, ənji shiŋkinə nə tii patə, acii ha'ə, ma Yeesu, əndə shiŋkinə pwayi ənji tə ci makə natii kaa ca shii əntənə. Dagi əntənaakii zamagi ci də ŋgeerənə ŋga Seetanə, makə ɗii ci ma Seetanə, tə'i ci da ŋgeerənə agyanə wa.

15Də ha'ə mbee ci ka luupaanə tə patənə ŋga ənjitə ndzaanə ka maviinə ŋga Seetanə daga ka poonə tə tii, magwaləkii acii wa.

16Acii ha'ə, paŋgəraŋə nə ətsə oo'i, əntaa tə malaa'ikanyinə shi ci ka tsakənə, amma tə jijinyinə ŋga Ibərahiima shi ci ka tsakənə.

17Acii ha'ə, tyasə see makə ndzaa ci makə ŋga ndzəkəŋushi'inəkii taa ka ŋgutə rəgwa patə, kaa ca shii ndzaanə ka maɗuunə limanə, əndə nəhə təgunuunatii, əndə slənə də ədzəmə rəŋwə ka Əntaŋfə. Ma ndzaa ci ka maɗuunə limanə, kaa ca əntə ka putə ŋga ənja, Əntaŋfə a tifyagi 'waslyakəənatii dagi əntənaakii.

18Makə ɗii ci kə ciɓə ci, kə upaa təɓənə tə ci əsə, asee ma ənjitə ca ənjə a təɓə tə tii, kə mbee ci ka tsakənə tə tii.

Ibəraaniya 3

1Ndzəkəŋushi'inəki ətsə 'wii Əntaŋfə tuunə noonə koona ndzaanə ka ənjaakii, buurətəmə tə Yeesu. Ma ca, masləkee əndə nə ci, kə shi ci ka ndzaanə ka maɗuunə limanə ŋga gooŋgaanə caama baaba.

2Ma ca, kə ta'i Əntaŋfə tə ci kaa ca ɗa slənaakii. Kə luuvə ci əsə tə patənə ŋga sətə bii Əntaŋfə ka ci, makə sətə shi Muusa a luuvə patənə ŋga sətə bii Əntaŋfə ka ci, ca slənə ahada ənji yi ŋga Əntaŋfə.

3Amma kə dəɓee ənjə a vii ɗuunuunə ka Yeesu palee ka Muusa, makə sətə ci ənjə a vii ɗuunuunə ka əndətə ghənyi ya palee ka yikii.

4Taa ŋgutə yi patə, tə'i əndətə ghənyi. Amma Əntaŋfə ghənyi patənə ŋga uushi'inə.

5Ma Muusa, əndətə slənyi də gooŋga asəkə yi ŋga Əntaŋfə nə ci. Slənaakii ɓaarii ka ənji tə sətə ci Əntaŋfə a ba aakəŋwa.

6Amma ma Aləmasiihu, uuzətə yi ŋga Əntaŋfə nə ci, əndə luu aya əsə. Ci ca ɗa ŋwaŋuunə asəkə yi ŋga Əntaŋfə. Amə nə yaakii, amma see a kəŋaamə ndihə ndihə, ama ka naamə dəŋə ka muudinə.

7Acii ha'ə, makə sətə bii Malaaɓa Ma'yanə, “Ma ənshinə, maɗa kə fii unə uurakii,

8fatəmə tə ci, goona huurəgi ədzəmuunə, makə sətə shi dzədzəshi'inuunə a huurəgi saa'itə tii agi bilinə, waatoo, saa'itə kaaree tii ka ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, təya təɓə tə ci əsə.

9Əŋki Əntaŋfə, ‘Ma agi bilinə, kə tiɓə dzədzəshi'inuunə tə nyi, dagyanə tii kə nee ka slənaaki agi fəzə ənfwaɗə pu'unə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Acii ha'ə, kə ɓəzhi səkəki aashi ənjita, əŋki nyi, kə zii tii, kə təkuree tii ka shii rəgwaaki.

11Də ha'ə, ɓəzhi səkəki aashitii, nya jiɗə, əŋki nyi, paa tii ka mbu'unə aanə hanyiitə vii nyi ka tii kaa təya əpisəkə davə!' "

12Ndzəkəŋushi'inəkya, nəhəmə noonə nə acii ga əndə'i əndə a shigi ahadoonə ətə ɗii rəgwaakii bwayakii, waatoo, paa ci gi'i tə Əntaŋfə, wata ca ŋusləgi a rəgwa Əntaŋfə Əndə vii əpinə.

13Amma ma səndə ɗanuunə, tsakəməshinə uusəra patə, acii ga taa mi a kavə tuunə ka slənə 'waslyakəənə, ədzəmuunə a huurəgi. Dəmə aakəŋwa də tsakəshinə ha'ə, maɗa ma'ə saa'itə ci ənjə a 'wa 'Ənshinə'!

14Acii ma amə, maɗa kə ndzaa amə ndihə ndihə agi uushi'iitə 'watəgyaamə vii gooŋga agyanəkii daga ka 'watəginə ca'ə ka muudinə, kə ndzaa ci ətsa, uushi rəŋwə naamə da i Aləmasiihu.

15Kə ndzaa ci makə sətə bii malaaɓa ləkaləkatə oo'i, "Ma ənshinə, maɗa kə fii unə uura ŋga Əntaŋfə, fatəmə tə ci, goona huurəgi ədzəmuunə makə sətə shi dzədzəshi'inuunə a huurəgi, saa'itə kaaree tii ka ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə."

16I wu saŋə sha fii uura ŋga Əntaŋfə, təya kaaree ka ŋwaŋuunaakəya? Əntaa patənə ŋga ənjitə ŋgiragi Muusa tə tii anə hanyinə ŋga Misəra kwa?

17Aashi i wu saŋə ɓəzhi səkə ŋga Əntaŋfə fəzə ənfwaɗə pu'una? Əntaa aashi ənjitə ɗii 'waslyakəənə, təya kwaalagi, təya məətəgi agi bilinə kwa?

18Ya saa'itə ji'i Əntaŋfə oo'i, paa tii ka mbu'unə aanə hanyiitə vii ci ka tii, paa tii ka əpi səkə davə əsə, agyanə i wu saŋə waɓi ci ha'a? Tii nə ənjitə pooshi tii fii waɓənaakii.

19Yoo, kə nee amə ɗii kə təkuree tii ka mbu'unə aanə hanyinəkii acii paa tii vii gooŋga ka Əntaŋfə.

Ibəraaniya 4

1Ma aləkawalətə ɗii Əntaŋfə ka ənji kaa təya upaa əpisəka, ma'ə ca'ə əndzə'i. Acii ha'ə, nəhaamə naamə na, acii ga əndə'i əndə ahadoonə a təkuree ka mbu'unə aadəvə putə ŋga 'waslyakəənaakii.

2Kə fii amə ŋunyi habara ŋga Əntaŋfə makə sətə shi dzədzəshi'inaamə a fii agi bilinə. Ma təya, kə fii tii, amma pooshi nafii tə tii, acii, ma saa'itə fii tii, pooshi tii liwə də vii gooŋga.

3Ma amə ənə vii gooŋga, kə mbu'yaamə ka ha ŋga əpisəkəkii. Amma ma təya, pooshi tii mbu'i, makə sətə bii ci, "Kə ɓəzhi səkəki, nya jiɗə, əŋki nyi, ma təya, paa tii ka mbu'unə aanə hanyiitə vii nyi ka tii kaa təya əpisəkə davə." Taa ŋgahi waɓi ci ha'ə, patə da ha'ə tə'i əpisəka, acii ndzaŋənə ka saa'itə tagii ci duuniya uugi ci slənaakii patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Tə'i əndə'i ha asəkə malaɓa ləkaləkatə waɓi ci agyanə məɗəfənə ŋga uusəra, əŋki ci, “Kə əpi Əntaŋfə səkə ka məɗəfənə ŋga uusəra makə uugi slənaakii.”

5Asəkə hatsə ha'ə əsə, kə nyaahə ənji oo'i, “Paa tii ka mbu'unə aanə hanyiitə vii nyi ka tii kaa təya əpisəkə davə.”

6Ma ənjitə 'watəgi fa ŋunyi habara, paa tii vii gooŋga. Acii ha'ə, paa tii mbu'i aadəvə. Amma ca'ə əndzə'i, ma'ə rəgwa mawunəkii kaa hara ənjə a mbu'u aadəvə.

7Putə ŋga ətsə ha'ə, fəzənyinə laŋə daba'a ətsa, Əntaŋfə a la əndə'i uusəra ətə ci ənjə a 'wa, ‘Ənshinə.’ Kə waɓi Əntaŋfə da ma Dawuda, kə bii ci waɓəətsə uugiinə naahətənə koonə, ətə bii ci, “Ma ənshinə, maɗà kə fii unə uura ŋga Əntaŋfə, fatəmə tə ci, goona huurəgi ədzəmuunə.”

8Maci daga ŋukə ŋukə kirə Jasəwa tə dzədzəshi'inaamə, təya mbu'u ka hatə ɗii Əntaŋfə davə, təya əpisəkə da ci, kaɗà pooshi Əntaŋfə gi aakəŋwa də la əndə'i uusəra.

9Də ha'ə shii amə oo'i, ma uusəratə ɗəkəpaa Əntaŋfə ka ənjaakii ŋga əpisəka, ma'ə ca'ə əndzə'i, makə sətə əpi ci səkə naakii ka məɗəfənə ŋga uusəra.

10Acii taa wu patə liwə əpisəkətsə ɗii Əntaŋfə aləkawaləkii ŋga viinə, kə uugi slənaakii, kə əpi ci səkə əsə, makə sətə əpi Əntaŋfə naakii.

11Acii ha'ə, ma amə, ɗaamə gazhi'waanə ŋga dəmənə ka ha ŋga əpisəkətsa, acii ga taa wu ahadaamə a təkuree ka dəmənə, makə sətə təkuree dzədzəshi'inaamə, acii tsarə ŋga ghatə vii gooŋgatsa.

12Acii, ma waɓənə ŋga Əntaŋfə, da i əpinə nə ci, kwatsə kwatsə nə ci əsə. Hiɗamə hiɗamə nə makii palee ka ŋgila purəŋanə ətə ca idə kyakya'ə rəgwa. Agi dəməgərənə nə ci vəɗìkə aasəkə ədzəmə əndə ca'ə ka hatə ɗii məguŋunə ca mbu'u aagi mbwasama. Agi ɓaarəginə nə ci paŋgəraŋə tə sətə ci əndə a hiima a ədzəməkii da sətə cii kəya ɗà aniya ŋga ɗanə.

13Ma Əntaŋfə, pooshi uushi ətə tagii ci bahə umbəgi agyanə ginəkii. Paŋgəraŋə paŋgəraŋə nə patənə ŋga uushi'inə akəŋwaciikii. Ka ci naama baaba patənə ŋga slənə gaamə.

14Makə ɗii ci tə'i amə da maɗuunə limanə ətə ndərəgi dzakə dagi səkəntaŋfə aadəgyə, waatoo, Yeesu Uuzənə ŋga Əntaŋfə, acii ha'ə, kəsətaamə təŋə təŋə tə vii gooŋgaanə caama baaba.

15Acii ma maɗuunə limanə gaamə, əntaa ətə pooshi ka nəhə təgunuunə gaamə. Maɗà kə palee uushi ka ŋgeerii amə, agi nəhənə nə ci təgunuunə gaamə. Ma ca, kə upaa təɓənyinə kama kama tə ci weewee makə ətə upaa taamə, amma pooshi ci ɗii 'waslyakəənə.

16Acii ha'ə, ŋgərəgyaamə ŋgwalənə, ama əntsahə aaɓii ŋwaŋwa əndə ɗà pwapoonə, kaa ca nəhə təgunuunə gaamə, ama upaa pwapoonə ka tsakənə daamə ka saa'itə caama moo.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ibəraaniya 5

[1]Taa ŋgutə madʄuunə limanə patə, agi ənjaakii ci ənjə a dʄəkə tə ci, ca slənə ka Əntaŋfə ka madəɓa matii, kaa ca dʄa sataka ka Əntaŋfə ka tifyagi də 'waslyakəənə.

[2]Makə dʄii ci tə'i uushi'inə laŋə ətə ca palee ka ŋgeeriikii, taa ənjitə pooshi ka slənətə uushi də rəgwakii, da ənji ghatə shiinə, ka mbeenə nə ci ka kərətənə tə tii.

[3]Putə ŋga uushi'iitə laŋə ca palee ka ŋgeeriikii, tyasə see a dʄa ci sataka ka putə ŋga 'waslyakəənaakii makə sətə cii kəya dʄa ka putə ŋga 'waslyakəənə ŋga ənja.

[4]Pooshi əndə ca dʄuunətə naakii nə kaa ca ndzaanə ka madʄuunə limanə, madʄaamə Əntaŋfə 'wii tə ci, makə sətə shi Əntaŋfə a 'wii tə Haruna kaa ca ndzaanə ka madʄuunə limanə.

[5]Ha'ə nə Aləmasiihu əsə. Əntaa ci saakii dʄuunətə naakii nə kaa ca ndzaanə ka madʄuunə limanə. Amma ma Əndətə ta'i tə ci, ci nə Əndətə bii ka ci, “Uuzənaaki nə hə, daga ənshinə kə ndzaa nyi ka Duu.”

[6]Makə sətə bii ci ka əndə'i ha asəkə ləkaləkatə əsə, “Limanə nə hə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Dərəpə ŋga Maləkisadakə nə'unəku.”

[7]Ma saa'itə Yeesu asəkə duuniya, kə dʄii ci də'wanyinə, ca kədii də ŋgeerənə, ca madʄee ka uurakii da kiinə agikii ka Əntaŋfə ətə da baawədʄa ŋga luupaanə tə ci acii əntənə. Kə fii Əntaŋfə də'waakii acii kə ŋgwali ci tə Əntaŋfə.

[8]Taa ŋgahi Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci, amma dagi ciɓətə sii ci jigunyi ci fanə tə Əntaŋfə.

[9]Makə uudəpaa Əntaŋfə slənaakii ashikii, kə ndzaa ci ka rəgwa ŋga luupaanə tə patənə ŋga ənji ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, waatoo, ənjitə fii tə ci.

[10]Acii kə kavə Əntaŋfə tə ci ka madʄuunə limanə, ca nə'u dərəpə ŋga Maləkisadakə.

[11]Ma agyanə Maləkisadakə, tə'i uushi'inə ŋga baabanə koonə laŋə, amma ka dʄanə keenə dzawə nə batənə koonə, acii pooshi unə ma'ə agi paaratəgi də waɓənə pii pii.

[12]Acii taa ŋgahi maliminə dəɓee una ndzaanə ŋga ənə, amma patə da ha'ə see a ənə ənji ka dzəgunətə koonə tə təkəŋwatə waɓənə ŋga rəgwa ŋga Əntaŋfə. Ca'ə əndzə'i 'wanə sanuunə ka madəɓama ŋga dʄafənə.

[13]Taa wu patə ətə ma'ə ka sa 'wanə, ma'ə ci uuzənə a ba'ə. Ma tsarə ŋga əndətsa, ma'ə ci mashiimə taarapaanə ahada bwayakii da ŋunyikii.

[14]Amma ma əndətə pooshi ma'ə ka sa 'wanə, see dʄafənə cii kəya adə, mata nə ətsa. Ci nə əndətə uugi dzəgunə taarapaanə ahada bwayakii da ŋunyikii.

Ibəraaniya 6

[1]Acii ha'ə, dzaamə aakəŋwa də slənə uushi'inə ŋga matanənyinə, gaama ndzəhənəənə ka təkəŋwatə dzəgunənə agyanə rəgwa ŋga Aləmasiihu. Waatoo, gaama ndzəhənəənə

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ka dzəgunənə ka ənji, wa təya bwasee ka slənə uushi'itə ca kərə tə tii ka əntənə, da wa təya vii gooŋga ka Əntaŋfə.

2Ha'ə əsə, gaama ndzəhənəənə ka dzəgunənə ka ənji agyanə yiiɓəf bapətisəma, da agyanə kavə ciinə agyanə ənda, da agyanə maɗənə ŋga maməətə ənja, da agyanə gəŋwanə uusəra ŋga muudinə.

3Amma, ma ɗanaamə, dzaamə aakəŋwa də dzəgunə uushi'inə ŋga matanənyinə, maɗa kə luuvə Əntaŋfə.

4Acii ma ənjitə nee ka gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə, təya upaa barəkaanaakii, təya upaa Malaaɓa Ma'yanə,

5waatoo, ənjitə təɓətə ndikə ndikənə ŋga waɓənə ŋga Əntaŋfə da baawəɗa ŋga ŋwaŋuunaakii ətə na shi,

6ma tsarə ŋga ənjitsə, maɗa kə ŋusləgi tii, təya vii ba'ə ka Əntaŋfə, pooshi səkii ca ənyatə də tii aaba'ə bahə təya baanə ka ci. Acii kə ənyi tii ka gwa'avənə tə Uuzənə ŋga Əntaŋfə aashi ənfwa. Də ha'ə kavə tii ənji ka bərapaanə tə ci.

7Buurətaamə agyanə hanyinə ənə ci patənə ŋga vənə ca ndzəmə anəkii anəkii, ca ifəgərə patə aagikii, sə ŋga zəma a gyaavagi ŋgaaŋga'ə agikii kaa ənjitə ca uuza zəməkii a nafagi. Ma hanyiitsa, ka ci ɗavə Əntaŋfə barəkaanə.

8Amma maɗa wata kuzhinyinə da dəhənyinə gyaavagi parəkə davə agi hanyinəkii, pooshi nafakii. Ka gəra naalanə ŋga Əntaŋfə nə hanyinəkii, gunə a ətsagi tə ci həhəɗə.

9Kaɗashinyinə geena, taa ŋgahi kə waɓiinə koonə ha'ə, kə shii inə weewee, ma unə, agi nə'utənə nuunə makə sətə diɓə, koona shii upaa luupaanə.

10Ma Əntaŋfə, əndə gooŋga nə ci, pooshi slənə goonə ka zaanənə ka ci. Ha'ə əsə nə uuɗəətsə cuuna uuɗə tə hara ənji nə'unə, kə cakuunə tə tii agi ləməkii. Kə shii ci agi dzənə nuunə aakəŋwa də tsakənə tə tii. Pooshi ka zaanənə ka ci.

11Ma sətə ciina moo, wa patənə goonə a ɗa gazhi'waanə ha'ə ca'ə ka muudinə, koona shii upaa patənə ŋga uushi'iitə kii unə nuunə davə.

12Pooshi inə ka uuɗənə una ndzaanə ka manya'inə, amma, ma mooniinə, a nə'uunə dərəpə ŋga ənjitə vii gooŋga, təya sə'watə, acii tii na upaa sətə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ŋga viinə.

13Ma saa'itə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ka Ibərahiima, makə ɗii ci pooshi əndə palee ka ci bahə jiɗənə də ləməkii, kə ji'i ci də ləməkii saakii.

14Əŋki ci ka ci, “Tantanyinə ka ɗanə nə nyi ka hə barəkaanə, ha ta makə ciŋgəra.”

15Ma Ibərahiima, kə kəŋaanə ci ndihə ndihə, wata kə upaa ci sətə ɗii Əntaŋfə ka ci aləkawaləkii.

16Ma ənjə a jiɗə, agi ŋgərənə nə tii ləmə ŋga əndətə palee ka tii, təya jiɗəgi. Jiɗənə ca lagi gəŋwanə ŋga taa mi patə agi mabizhinəkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Acii ha'ə, ma ənjitə na upaa sətə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ŋga viinə ka tii, makə mwayi ci ɓaariinə ka tii paŋgəraŋə oo'i, paa ci na zə'u də waɓənə, see ca tsakətəgi də jiɗa.

18Ma aləkawalaakii da jiɗaakii, pooshi ka zə'unə, pooshi Əntaŋfə ka jirakənə də tii əsə. Ma amə ənə huyi ka ndzəŋwə ndzəŋunə aaɓiikii, ma uushi'iitsə bəra'i, agi viinə nə tii kaamə ŋgeerənə ka shaŋə a ədzəmaamə, ama kəŋaanə ndihə ndihə agi kanətə kii amə ŋga upaa uushi acii Əntaŋfə.

19Uushi'iitsə kii amə naamə davə kavə taamə ka dzənə gəŋə agi ndzaanə gaamə, ama kəŋaanə ndihə. Putə ŋga kanəkii mbu'u naamə kura'ə aasəkə hatə malakii də gwada, waatoo, malaaɓa ha ŋga Əntaŋfə.

20Ma hatsa, ci nə hatə 'watəgi Yeesu dəmənə kaamə aadəvə ka madəɓama gaamə. Acii ma ca, kə ndzaa ci ka maɗuunə limanə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Dərəpə ŋga Maləkisadakə cii kəya nə'u.

Ibəraaniya 7

1Ma əndətsə ɗii ləməkii Maləkisadakə, ŋwaŋwə ŋga vəranə ŋga Saliimə nji ci, limanə ŋga Əntaŋfə maɗuunəkii nə ci əsə. Ma agi saa'ikii, Ibərahiima a ənya ka ha ŋga panə, hatə zamagi ci də meeminə ənfwaɗə, kə gi Maləkisadakə ka gəŋwayanə da ci a rəgwa, ca ɗa ka ci barəkaanə.

2Wata Ibərahiima a ŋgərə uushi'iitə fə'ya ci ka ha ŋga panə, ca təəkəpaa kurəgə pu'u pu'u, ca ŋgərə kurəgə rəŋwə rəŋwə, ca vii ka ci. Ma ləmə Maləkisadakə, makə bana, ŋwaŋwa əndə gooŋga. Makə ɗii ci ŋwaŋwə ŋga Saliiməf nə ci, ci ca ɓaarii oo'i ŋwaŋutə ca kira ndzaanə agi jamənə nə ci.

3Ma ca, pooshi ənji shii tə dii taa məci taa dzədzəshi'inəkii, pooshi ənji shii saa'itə pwayi ənji tə ci taa saa'i ŋga əntənaakii əsə. Amma ma ci, makə ŋga Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci, waatoo limanə ŋga ha'ə ndəŋwə ndəŋwə.

4Buurətəmə ŋga'ə tə ɗuunuunə ŋga Maləkisadakə. Kə ŋgirə dzədzəshi'inaamə Ibərahiima uushi'itə fi'ya ci agi panə patə, ca təəkəpaa kurəgə pu'u pu'u, ca ŋgərə kurəgə rəŋwə rəŋwə, ca vii ka Maləkisadakə.

5Wiitsə boo, ma limanyiitə agi slikərənə ŋga Leewi, ka tii bii bariya luu kurəgə rəŋwə agi pu'u acii ənji Isərayiila, taa ŋgahi tii maa, jijinyinə ŋga Ibərahiima nə tii.

6Amma ma Maləkisadakə, əntaa ahada slikərənə ŋga Leewi nə ci, amma patə da ha'ə ka ci vii Ibərahiima kurəgə rəŋwə agi pu'u, ca ɗa barəkaanə ka Ibərahiima, waatoo, ka əndətə ɗii Əntaŋfə ka ci aləkawala.

7Kə shii amə paŋgəraŋə oo'i, ma əndətə ca ɗa barəkaanə, kə palee ci ka əndətə ca luu barəkaanəkii də ɗuunuunə.

8Ma ənjitə ca luu kurəgə rəŋwə agi pu'u, waatoo, jijinyinə ŋga Leewi, ənjitə məəki nə tii. Ma Maləkisadakə, makə sətə bii malaaɓa ləkaləkatə, pooshi ənji nee ka waakii. Ka ci vii Ibərahiima kurəgə rəŋwə agi pu'u.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Ma saa'itə vii Ibərahiima ka Maləkisadakə kurəgə rəŋwə agi pu'u, ka banə naamə, Leewi də naakii nə maa, kə vii ci ka ci, taa ŋgahi ma ŋga əna, jijinyinaakii ca luu kurəgə rəŋwə agi pu'u acii ənja.

10Ma bii amə oo'i, kə vii Leewi ka ci kurəgə rəŋwə agi pu'u, acii ma Leewi, rəŋwə nə ci agi jijinyinə ŋga Ibərahiima.

11Ma saa'itə vii Əntaŋfə bariya ka ənji Isərayiila, waatoo saa'itə slikərənə ŋga Leewi a ɗa limaanə, pooshi mbu'i ka sətə mwayi Əntaŋfə. Maci ma fii unə kə mbu'i, kaɗa pooshi nafa ŋga kira əndə'i limanə ətə nyi'u dərəpə ŋga Maləkisadakə, ca bwasee ka ŋga Haruna uuzənə ŋga Leewi.

12Maɗa kə zhi'i ɗa limaanə aagyanə əndə'i slikərənə, tyasə ka zhi'unə nə bariya əsə.

13Acii ma Slandanaamə ənə ciina waɓə uushi'iitsə agyanəkii, agi əndə'i slikərənə pamə shigi ci. Ma agi slikərəətsa, pooshi agitii sha ɗii limanə taa ɗa slənə anə ha ŋga ɗa sataka.

14Ma Slandanaamə, paŋgəraŋə a babara oo'i, agi slikərənə ŋga Yahuda shigi ci. Amma ma saa'itə waɓi Muusa agyanə limanyinə, paa ci 'wapaa slikərənə ŋga Yahuda.

15Ma sətsa, kə cakə shiginə paŋgəraŋə aa babara oo'i, kə shigi əndə'i limanə makə Maləkisadakə.

16Ma ndzaanaakii ka limanə, əntaa dagi bariya ŋga əndə shiŋkinə, amma dagi ŋgeerənə ŋga əpinə ətə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə ndzaa ci ka limanə.

17Makə sətə nyaahə ənji asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Limanə nə hə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Dərəpə ŋga Maləkisadakə nə'unəku.”

18Ma iirə bariyatə vii Əntaŋfə ka ənja, kə ŋgirə ci, ca uulagi, acii pooshi ŋgeerənə davə, pooshi ka luupaa ənja.

19Ma iirə bariyata, pooshi ŋgeerənə davə bahə kavə ənji shiŋkinə ka ndzaanə mambu'ukii agi slənatii. Kə kira Əntaŋfə matahu uushi ətə caama ka nə davə, kaama shii əntsahənə kədəhə aaɓiikii.

20Dagi jiɗənə ɗii Əntaŋfə ha'ə. Ma saa'itə kii ənji tə slikərənə ŋga Leewi ka limanyinə, əntaa də jiɗa.

21Amma ma Yeesu, ma saa'itə kii Əntaŋfə tə ci ka limanə, kə bii ci ka ci, əŋki ci, “Ma nyi Slandana, kə ji'i nyi, paa nyi ka ənə də ma əsə. Limanə nə hə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.”

22Ətsə ha'ə ɓaarii kaamə oo'i, ma Yeesu, ŋga matahu aləkawala ndzaa ci ka əndə rəgwa.

23Ma limanyiitə ŋga ŋukə, laŋə nji tii, acii kə nji wa ŋgəərəgi tə tii anə limaanə.

24Amma ma Yeesu, ma limaanaakii, pooshi ka dzəginə anəkii, acii kə ndzaa ci da i əpinə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Acii ha'ə, tə'i ci da ŋgeerənə taa guci patə ŋga luupaa tə patənə ŋga ənjitə ca shi aaɓii Əntaŋfə daciikii, acii tə'i ci da əpinə ŋga ha'ə ndəŋwə ndəŋwə, ca ɗa də'wa ka putatii.

26Ma Yeesu, ci nə maɗuunə limaatə caama moo. Malaaɓakii nə ci, pooshi sə ŋga idəpaanə ashikii, tsaŋə nə ci agi ma'waslyakə ənja, ca ndərəvə dzakə dagyanə səkəntaŋfə.

27Ma ca, rəŋwə dyaŋə ɗii ci sataka, waatoo, ətə vigi ci naakii nə, ca ɗagi də sataka ka putə ŋga 'waslyakəənə ŋga ənja, paa ci ɗii makə ŋga hara limanyiitə ca ɗa sataka uusəra patə. Ma təya, agi ɗanə nə tii sataka ka natii 'waslyakəənə zəku'i taabu'u ɗanə tii ka 'waslyakəənə ŋga hara ənja.

28Ma bariya ŋga Muusa, kə kii ci madiigərə limanyinə taa ŋgahi tə'i uushi'inə laŋə ətə ca palee ka ŋgeeriitii. Amma, ma ɗa aləkawalə ŋga Əntaŋfə də jiɗa, daaba'ə bariya ɗii ci. Ci kavə tə Uuzənaakii. Ma ca, mambu'ukii nə ci ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

Ibəraaniya 8

1Ma sətə cii kya moo banə koonə, takumə kaa nya bagi koonə paŋgəraŋə: Tə'i amə da tsarə ŋga maɗuunə limaatsa. Ma ca, dasə nə ci da ciizəma Əntaŋfə maɗuunəkii dagyə.

2Asəkə hatə palee də laaɓanə cii kəya slənə, waatoo, asəkə tantanyitə kuvə ətə kapaa Slandanə ci saakii, əntaa əndə shiŋkinə.

3Taa ŋgutə maɗuunə limanə patə, agi kanə nə ənji tə ci ka ɗa sataka də uushi'inə kama kama ka Əntaŋfə. Ha'ə ɗii nə maɗuunə limanə gaamə əsə, kə ndzaa tyasə kə ŋgirə ci uushi, kaa ca ɗa də sataka naakii əsə.

4Maci a duuniya nə Yeesu ŋga əna, kaɗa paa ci ka ndzaanə ka limanə shaŋə, makə ɗii ci, ma ganə a duuniya, tə'i limanyinə ətə ca ɗa sataka makə sətə bii bariya ŋga Muusa.

5Ma slənə ŋga limaatsə ci təya ɗa, agi ɓaarənə nə ci tə məndzaaŋgu'inə ŋga sətə dadagyə tanə, makə ətə nji Muusa a ɗa. Acii ma saa'itə Muusa kədəhə kaa ca ɗa kuvə kuvə'unə, kə waɓi Əntaŋfə ka ci, əŋki ci, “Kapaa haŋkalaaku, kaa ha ɗatə makə sətə ɓaarii nyi ka hə anə giŋwa.”

6Amma ma Yeesu, kə vii Əntaŋfə ka ci slənə ŋga limaanə ətə palee ka ŋga hara limanyinə də məghərəvənə. Ha'ə əsə nə ndzaanaakii ka əndə rəgwa ŋga aləkawalətə ndzaanə ahada Əntaŋfə da əndə shiŋkinə. Kə palee aləkawaləkii ka aləkawalətə ŋga ŋukə də məghərəvənə, acii matahu uushi'inə ɗii ci aləkawalə ŋga viinə kaamə.

7Maci ma aləkawalətə ŋga təkəŋwanə, pooshi sə ŋga idəpaanə agikii, kaɗa pooshi nafa ŋga ɗa əndə'i aləkawalə ma'ə.

8Amma tə'i uushi idəpaa Əntaŋfə ashi ənjaakii. Ci ɗii bii ci, “Ma bii nyi Slandana, tə'i saa'i na shi ətə nii kya ənə ka ɗa kura aləkawalə ka ənji Isərayiila da ka ənji Yahudiya.

9Pooshi ka ndzaanə makə ətə shi nya ɗii ka dzədzəshi'inətii, waatoo, saa'itə ɓaarii nyi ka tii rəgwa də naaki na kaa təya shigi anə hanyinə ŋga Misəra. Taa ŋgahi kə ɗii nyi

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ka tii ha'ə, patə da ha'ə, pooshi tii nə'utə aləkawalətə ɗii nyi ka tii. Wata nya bwasee ka tii, təya palə.

10Ma kura aləkawalətsə cii kya ɗa ka ənji Isərayiila, maɗa kə mbu'ya saa'ikii, ka kavənə nə nyi tə tii ka təya paaratəgi də bariyaaki, nya naahəvə aa ədzəmətii əsə. Ka ndzaanə nə nyi ka Əntaŋfwatii, təya ndzaanə ka ənjaaki əsə.

11Pooshi əndə na dzəgunə ka əndə hanyinaakii ahadatii, taa banə ka ci, shii tə Slandana. Acii patənatii na shii tə nyi, manjeevənə da matanənyinə patə.

12Ka tifyaginə nə nyi ka tii 'waslyakəənatii patə. Pa nya buurə bwaya uushi'iitə nji təya ɗaaɗa ma'ə.”

13Ma waɓi Əntaŋfə agyanə kura aləkawala, kaa ca ɓaarii oo'i, kə geegi ci ka aləkawalətə ŋga təkəŋwanə ka iirəkii. Ma sətə uugi iirənə, pooshi ka ta'avənə ka uudənə.

Ibəraaniya 9

1Ma agi aləkawalətə ŋga təkəŋwanə, kə vii Əntaŋfə bariya makə sətə ci ənjə a paslə tə ci. Tə'i əsə ha ətə ghənətə ənji shiŋkinə kaa təya paslə tə ci davə.

2Waatoo, kə ɗapaa ənji kuvə kuvə'unə. Ma səkəkii ŋga təkəŋwanə, tə'i ha ŋga dzakə garəkuwanyinə, tə'i teeburə da i buroodi anəkii ətə ɗii ənji də sataka ka Əntaŋfə. Ma hatsa, Malaaɓa ha ŋga Əntaŋfə ci ənjə a 'wa.

3Ma asəkə hatsə ha'ə əsə, tə'i gəra kumuwa ətə lagi ənji də gwada. Hatə palee də Laaɓanə patə nə ləmə ŋga hatsa.

4Ma asəkə gəra kumuutsa, tə'i teeburə, anəkii ci ənjə a ətsa urədya davə ka Əntaŋfə. Ma teeburətsa, də əndzənə lərəɓəgi ənji. Davə akumu əsə nə mbyaka ŋga aləkawalə ŋga Əntaŋfə. Ənjə a lərəɓəgi mbyakakii də əndzənə. Ma asəkə mbyakakii, tə'i jaala ŋga əndzənə asəkəkii, da i zəmətə ci ənjə a 'wa mana asəkə jaalakii. Tə'i əsə shakwata ŋga Haruna. Ashi shakwatakii shi ba a givə. Tə'i əsə matsahu faariinə bəra'i ətə shi Əntaŋfə nyaahə bariya ashikii davə patə asəkə mbyakata.

5Ma dagyanə mbyakakii, tə'i uushi'inə bəra'if ɗatə ənji, pusha tə malaa'ikanyinə, ətə ca ɓaarə məghərəvənə ŋga Əntaŋfə. Təya pəərəpaa bəbu'watii agyanə mbyakakii, waatoo, agyanə hatə ci Əntaŋfə a nəhə təgunuunə ŋga ənja. Amma ma uushi'iitsa, əntaa saa'i ŋga waɓənə furəŋə furəŋə agyanətii əna.

6Wiitsə makə səndə ɗatə ənji hatsa. Ma kuvətsə ŋga təkəŋwanə, uusəra patə nə limanyinə ka dəmənə aadəvə ka ɗa slənatii.

7Amma ma gəra kumu, see gawə ŋga limanyinə nə dəmənə aadəvə, rəŋwə agi fəza. Ma ca dəmə, ca ŋgərəənə aciikii idənə ŋga dabanyitə cii kəya laala uurakii, ka ɗa də sataka putə ŋga 'waslyakəənaakii da ŋga ənja.

8Ma uushi'iitsa, agi ŋgərənə nə Malaaɓa Ma'yanə ca ɓaarii kaamə paŋgəraŋə oo'i, maɗa ma'ə kuvə kuvə'uutsa, ma'ə rəgwa ŋga dəməgərənə aasəkə Hatə palee də Laaɓanə mawunəmə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Ci ca ɓaarii tə zamananə gaamə əndzə'i. Ci ca ɓaarii kaamə oo'i, ma laala uura ŋga dabiinə da hara satakanyinə ka Əntaŋfə, pooshi ka mbeenə ka kavənə tə əndə paslənə tə Əntaŋfə kaa ca ndzaanə yadə idəpaa uushi ashikii shaŋə.

10Ma uushi'iitsa, zəmənə da saasa uushi'inə kama kama, da alə'aada ŋga kuuɓəgi uushi'inə tanə cii kəya ɓaarə. Uushi'inə ŋga duuniya nə tii patə ŋga uundzə saa'i, see maɗa mbu'ya saa'itə nə Əntaŋfə zhi'wee ka patənə ŋga uushi'inə kaa ca ndzaanə kurakii.

11Amma kə shi Aləmasiihu. Ci nə maɗuunə limanə ŋga dagwa uushi'iitə shi daciikii. Asəkə hatə palee ka kuvə kuvə'unə cii kəya ɗa slənaakii. Matahukii nə hakii əsə. Əntaa əndə shiŋkinə ghənyi hakii. Əntaa ganə a duuniya əsə.

12Rəŋwə dyaŋə tanə gimə ci aadəvə aasəkə Hatə palee də Laaɓanə. Paa ci ŋgərəənə taa idənə ŋga əhwa, taa ŋga la aadəvə, amma idənaakii saakii ŋgirə ci. Ca pərapaa daamə acii 'waslyakəənə gaamə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

13Ma ŋga ŋukə, ma ənjitə pooshi malaaɓakii akəŋwacii Əntaŋfə, idənə ŋga uuhinə da ŋga liinə da əntəɗakə ŋga uuji liinə nji ənjə a miicə ka tii kaa təya ndzaanə malaaɓakii.

14Maɗa ma idənə ŋga dabanyinə, tə'i ci da ŋgeerənə ŋga laaɓagi ənja, idənə ŋga Aləmasiihu palee patə. Ma Aləmasiihu, yadə 'waslyakəənə ashikii nə ci. Kə ŋgirə ci shishinəkii, ca ɗagi də sataka ka Əntaŋfə dagi ŋgeerənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə ətə ndzaanə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Də idənaakii ɗatəgi ci də mooɗəfaamə malaaɓakii acii gaama slənyi uushi'iitə ca kərə taamə ka əntənə, amma kaama nə'u tə Əntaŋfə Əndə vii əpinə.

15Acii ha'ə əndə rəgwa ŋga kura aləkawalə nə ci. Ma ndzaanaakii ka əndə rəgwa, kaa ənjitə 'wii Əntaŋfə aaɓiikii a ŋgərə uushi'iitə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ŋga viinə ka tii, ca ndzaanə ka natii ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ka slənənə nə ətsə ha'ə, acii kə əŋki ci. Əntənaakii ca pərapaa tə ənji acii bwaya uushi'iitə njii təya ɗaaɗa saa'itə tii agi aləkawalə ŋga təkəŋwanə.

16Maɗa kə ŋgiirə əndə ma, see maɗa əŋki ci zəku'i, taabu'u slənəginə mazəmə yi də sətə bii ci patə.

17Maɗa ma'ə əndətə da i əpinə, patənə ŋga sətə bii ci pooshi ŋgeerənə davə. Amma maa kə mbu'ya saa'i ŋga əntənaakii, saa'ikii ndzaanə waɓənaakii da ŋgeerənə davə.

18Ci ɗii, aləkawalətə ŋga təkəŋwanə maa, see də makə əji idənə zəku'i, taabu'u ndzaa ci da ŋgeerənə davə.

19Ma saa'itə bii Muusa bariya ŋga Əntaŋfə ka ənja, makə uugi ci baginə, kə ŋgirə ci idənə ŋga liinə da ŋga uuhiinə, ca gwazətəgi da ma'inə, ca ŋgərə ba ŋga ənfwa ci ənjə a 'wa “izubə” da madizə shiŋkinə ŋga baga, ca miicigi ka ləkaləkatə ŋga bariya da ka ənji patə.

20Ca ba, əŋki ci, “Wiitsə idənə ŋga aləkawalə ŋga Əntaŋfə koonə, koona nə'utə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21Ha'ə əsə ca miicivə idənəkii aagyanə kuvə kuvə'unə da aagyanə patənə ŋga uushi'iitə ci təya ɗa də slənа, təya paslə tə Əntaŋfə.

22Weewee maɗa makə sətə bii bariya, də idənə ndzaanə patənə ŋga uushi'inə malaaɓakii. Maɗa pooshi ənji əji idəna, pooshi tifyaginə ŋga 'waslyakəənə əsə.

23Ma uushi'iitsa, məndzaaŋgu'inə ŋga sətə dagyə, tyasə see a laaɓagi ənji ha'ə. Amma ma uushi'inə ŋga dagyə natii, ka paleenə nə satakatii ka ətsə də dagwaanə.

24Acii ma Aləmasiihu, paa ci gimə aasəkə malaaɓa hatə ɗii əndə shiŋkinə, waatoo, məndzaaŋgu'inə ŋga tantanyinəkii. Amma aadəgyə ŋgirə ci, davə nə ci aɓii Əntaŋfə ka waɓənə ka madəɓama gaamə.

25Ma gawə ŋga limanyinə ŋga Yahudiina, agi dəmənə nə ci aasəkə Hatə palee də Laaɓanə rəŋwə agi fəza, ca ŋgərəənə idənə ŋga daba bwasə ka naakii saakii. Amma ma Aləmasiihu, rəŋwə gahu gimə ci aadəvə, ca ɗagi sataka də naakii nə ka Əntaŋfə gahu rəŋwə əsə.

26Maci pooshi ha'ə, kaɗa kə sii ci ciɓənyinə laŋə, ndzaŋənə ka saa'i ŋga taganə ŋga duuniya. Amma ca gəlatə duuniya kədəhə ka uudənə, ca shi rəŋwə gahu, ca ɗagi sataka də naakii nə ka Əntaŋfə, ka shii ŋgərəgi də 'waslyakəənə gaamə.

27Taa wu patə, see maɗa əŋki ci rəŋwə. Ma daaba'əkii, Əntaŋfə a ɗa ka ci gəŋwanə.

28Ha'ə əsə rəŋwə əŋki Aləmasiihu. Də əntənaakii ɗagi ci sataka də naakii nə rəŋwə gahu, ka shii ŋgərəgi də 'waslyakəənə ŋga ənji laŋə. Ka ənyanə nə ci ŋga bəra'inə, ka luupaa tə ənjitə ca gəra tə ci, əntaa ka ŋgərəgi 'waslyakəənə ma'ə.

Ibəraaniya 10

1Ma bariya ŋga Yahudiinə, kə ndzaa ci ka məndzaaŋgu'inə ŋga dagwa uushi'iitə na shi aakəŋwa tanə, pooshi bariyaakii ka ɓaarəginə paŋgəraŋə tə makə sətə nə tantanyitə uushi'iitsə a ndzaanə. Ma agi nə'utə bariya, satakanyiitə rəŋwə ha'ə ci ənjə a ɗa ka fəzə ka fəzə. Ma tsarə ŋga satakatsa, pooshi ŋgeerənə davə bahə ca kavə tə ənjitə ca əntsahə aaɓii Əntaŋfə kaa təya ndzaanə yadə idəpaa uushi ashitii.

2Maci ma ənjitə ca paslə tə Əntaŋfə, kə laaɓagi ənji tə tii agi 'waslyakəənatii tanyi, kaɗa pooshi 'waslyakəənə ashitii ma'ə; kaɗa pooshi tii agi ɗa sataka ma'ə əsə.

3Amma ma satakatə ci təya ɗa ka fəzə ka fəza, ci ca buurətə ka tii oo'i, agi ɗanə nə tii 'waslyakəənə.

4Acii ma idənə ŋga liinə da ŋga uuhinə, pooshi ci da ŋgeerənə ŋga ŋgərəgi 'waslyakəənə.

5Ci ɗii, ma saa'itə Aləmasiihu kədəhə ka shinə aasəkə duuniya, kə bii ci ka Əntaŋfə, əŋki ci, “Pooshi kaɗeesəkə ka hə nə ɗa ka hə sataka də dabanyinə taa vii ka hə uushi'inə, amma kə ɗii hə ka nyi shishinə kaa nya ɗa də sataka ka hə.

6Pooshi kaɗeesəkə ka hə nə ətsagi ka hə daba agyanə ha ŋga ɗa sataka, taa ɗa ka hə hara satakanyinə ka shii ŋgərəgi də 'waslyakəənə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Wata əŋki nyi, Əntaŋfwa, wanyina, kə shi nyi, kaa nya slənə sətə cii kwa moo nya slənə, makə sətə nyaahə ənji agyanəki asəkə malaaɓa ləkaləkatə.”

8Ma agi waɓəətsə waɓi ca, təkəŋwanə ŋga sətə bii ci, əŋki ci, pooshi kaɗeesəkə ka Əntaŋfə nə ɗa ka ci sataka, pooshi kaɗeesəkə ka ci əsə nə ətsagi ka ci daba agyanə ha ŋga ɗa sataka, taa ɗa ka ci hara satakanyinə ka shii ŋgərəgi də 'waslyakəənə. Kə bii ci ətsə ha'ə taa ŋgahi patənə ŋga satakatsə ci ənjə a ɗa, ka nə'u sətə bii bariya ci təya ɗa.

9Ca waɓə ŋga bəra'inə, əŋki ci, “Əntaŋfwa, wanyinə kə shi nyi, kaa nya slənə sətə cii kwa moo nya slənə.” Ma waɓəətsa, ci ɓaarii kaamə oo'i kə ŋgərəgi Əntaŋfə iirə rəgwa ŋga ɗa sataka, ca ənəvəgi də ɗa sataka ŋga Yeesu.

10Də ətsəkii ha'ə ndzaa amə malaaɓakii, waatoo, də ɗagi sataka ŋga Yeesu Aləmasiihu də naakii nə gahu rəŋwə dyaŋə.

11Ma hara limanyinə patə, uusəra patə nə tii agi slənatii, təya dzə də ɗaaɗa satakanyiitə rəŋwə ha'ə anəkii anəkii ətə pooshi da ŋgeerənə ŋga ŋgərəgi 'waslyakəənə.

12Amma ma Aləmasiihu, rəŋwə gahu ɗii ci naakii sataka, ca ŋgərəgi 'waslyakəənə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aciikii ha'ə, waatə dasə da ciizəma Əntaŋfə.

13Davə nə ci dasə, ka gəra saa'itə nə Əntaŋfə a kavə tə ənji daawaanaakii aatsaa səɗəkii.

14Acii də sataka rəŋwə tanə laaɓagi ci ənjaakii agi 'waslyakəənə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, təya ndzaanə yadə sə ŋga idəpaanə ashitii.

15Malaaɓa Ma'yanə maa, kə ɓaarəgi ci kaamə oo'i, ma uushi'iitsa, tantanyinə. Ma ŋga təkəŋwanə, kə bii ci, əŋki ci,

16“Əŋki Slandana, maɗa kə mbu'ya saa'ikii, wiinə aləkawalətə nii kya ɗa ka tii: Waatoo, ka kavənə nə nyi tə tii ka paaratəginə də bariyaaki, nya naahəvə aa ədzəmətii əsə.”

17Ca tsakə banə, əŋki ci, “Pa nya buurə bwaya uushi'iitə nji təya ɗaaɗa ma'ə.”

18Acii ha'ə, makə kə tifyagi Əntaŋfə ka tii 'waslyakəənatii, pooshi nafa ŋga ɗa sataka ma'ə.

19Ndzəkəŋushi'inəkya, kə upaa amə rəgwa ka shaŋə ŋga dəmənə aasəkə Hatə palee də Laaɓanə. Ma rəgwatsa, dagi idənə ŋga Yeesu upaa amə.

20Ci wunəgi kaamə rəgwa ŋga upaa əpinə. Ma rəgwatsa, dagi gwada ca dzə, ca mbu'u kura'ə aasəkə hatə palee də laaɓanə. Waatoo, ma gwadatsa, ci nə shishinə ŋga Yeesu.

21Tə'i amə da maɗuunə limanə ətə ca nəhə yi ŋga Əntaŋfə.

22Acii ha'ə, əntsahaamə aaɓii Əntaŋfə də ədzəmə rəŋwə, də vii gooŋga ŋga tantanyinə əsə. Acii kə laaɓagi ci kaamə ədzəmaamə; mayiɓəkii naamə də ŋunyi ma'inə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23Kəŋaanaamə ndihə ndihə, gaama ŋgwalə ka baaba ka ənji tə sətə kii amə naamə nə davə. Acii ma Əntaŋfə ənə ɗii kaamə aləkawala, əndə gooŋga nə ci.

24Daamə hiima ŋga tsaakəshinə ahadaamə, kaama uuɗəshi, kaama slənə ŋga'əənə.

25Gaama bwasee ka dza də nə gaamə, makə sətə bwasee hara ənja. Tsaakəshaamə də ŋunyi waɓənə, makə kə nee amə kə uugi uusəra ŋga Slandanə mbəshanə.

26Maɗa kə gyaamə aakəŋwa də slənə 'waslyakəənə ŋga də əmbanə, dagyanə wanaamə kə shii gooŋgaanə, yoo, kə shii amə, pooshi əndə'i ɗa sataka ŋga ŋgərəgi də 'waslyakəənə ma'ə.

27Ma əndətə gi aakəŋwa də slənə 'waslyakəənə ŋga də əmbanə, see ŋgwalənə ŋgwalənəkii tanə, ca gəra gəŋwanə ŋga Əntaŋfə da bwaya guutə na zamagi də ənji daawaanə ŋga Əntaŋfə.

28Ma əndətə taŋəgi bariya ŋga Muusa, ka kərənə nə ənji tə ci aakəŋwacii gəŋwanə. Maɗa kə shigi seedawiinə bəra'i taa makkə oo'i, kə taŋəgi ci bariya tanyi, ka ɓələginə nə ənji tə ci, pooshi nəhə təgunuunaakii.

29Maɗa ha'ə makə ətsa, asee ma əndətə pooshi nee ka shiŋkinə anə Uuzənə ŋga Əntaŋfə, ca ciɓee ka idənətə ŋgirə Əntaŋfə kaa aləkawalə a ndzaanə da ŋgeerənə davə, waatoo, idənətə laaɓagi ənji də ci, ca bərapaa tə Ma'yanə ŋga Əntaŋfə əsə ətə ca kira pwapoonə, ma əndətsa, ka paleenə nə ciɓaakii ka ŋga əndətə taŋəgi bariya.

30Acii kə shii amə tə Əndətə bii, “Nyi na ki'itə ciɓə də ciɓa. Ka ənənə nə nyi ka ki'itə taa mi patə.” Kə bii ci əsə, “Əntaŋfə Slandanə na la gəŋwanə ka ənjaakii.”

31Ma əndətə nə Əntaŋfə Əndə vii əpinə a lagi ka ci gəŋwanə, kə kulii agyanəkii.

32Yoo, buurətəmə sətə slənyi duunə fəzənyiinə dzəgi aaba'ə, waatoo, saa'itə 'watəgi ənji ɓaarə koonə ɓərənə ŋga Əntaŋfə. Ma saa'ita, kə ciɓuunə ka shaŋə, amma patə da ha'ə, kə kəŋaanuunə ndihə ndihə, una sə'watə patənə ŋga uushi'inə.

33Ka əndə'i saa'i maa, ənjə a dzaana tuunə aamoonə, təya ciɓee koonə. Ka əndə'i saa'i una ləɓəshi da ənjitə ca sa ciɓə ha'ə makə noonə.

34Ma saa'ita, kə nyihuunə təgunuunə ŋga ənji furəshina. Maɗa kə luuwətə ənji uushi'inə goonə, agi sə'watənə nuunə də mooɗasəka. Acii kə shii unə oo'i, tə'i unə da matahu uushi'inə ətə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

35Makə kə shii unə ha'ə, kəŋəmə ndihə. Acii ma ənjitə kəŋaanə ndihə ndihə, ka upaanə nə tii maɗuunə shikwa.

36Kə dəɓee una dzə aakəŋwa də kəŋaanə ndihə ndihə, koona mbee ka ɗa sətə kaɗeesəkə ka Əntaŋfə, una shii upaa də sətə ɗii ci aləkawalə ŋga viinə koonə.

37Acii kə bii Əntaŋfə oo'i, “Ma agi uundzə saa'i gi'u, ma əndətə na shi, ka shinə nə ci, paa ci ka səkəpaa na.

38Ma ənjaaki ənji gooŋga, dagi vii gooŋgatii ka nyi upaanə nə tii əpinə. Amma taa wu ənyi aa ba'ə, paa ci ka kaɗeesəkənə ka nyi.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39Ma amə, əntaa tsarə ŋga ənjitə ca ənə aaba'ə kaa təya za naamə; amma ma amə, ənjitə gi'i tə Əntaŋfə naamə, kaama shii upaa luupaanə ŋga əpinə gaamə.

Ibəraaniya 11

1Wiinə sətə ci vii gooŋga a moo banə: Waatoo, maɗa kə vii amə gooŋga agyanə uushi, ci ca moo banə, kə shii amə weewee oo'i, ma sətə kii amə naamə davə, ka upaanə naamə səkii. Kə shii amə əsə, ma sətə pooshi amə nee də ginaamə, tantanyinə.

2Ma ənji ŋga ŋukə, putə ŋga vii gooŋgatii ŋgirə Əntaŋfə tə tii kaa təya ndzaanə ka ənjaakii.

3Dagi vii gooŋga gaamə shii amə oo'i, də waɓənə ŋga Əntaŋfə tagii duuniya. Waatoo, dagi sətə pooshi ənji nee də ginə shigi sətə ci ənjə a nee.

4Putə ŋga vii gooŋga ŋga Habiila ɗii ci dagwa sataka ka Əntaŋfə palee ka ŋga Kaa'inu. Kə liwə Əntaŋfə satakaakii. Də ha'ə ɓaarii ci oo'i, kə ŋgirə ci tə ci ka ŋunyi ənda acii kə vii ci ka ci gooŋga. Ma Habiila, kə əŋki ci, amma ca'ə əndzə'i, ma'ə ləməkii agi dzənə aakəŋwa putə ŋga vii gooŋgaakii.

5Putə ŋga vii gooŋga ŋga Anuuhu, kə ŋgirə Əntaŋfə tə ci aadəgyə yadə əntənə. Pooshi əndə ənyi ka neenə ka ci ma'ə, acii kə ŋgərəgi Əntaŋfə tə ci. Kə nyaahə ənji agyanəkii oo'i, daga Əntaŋfə ma'ə maŋgərəmə tə ci, kə kaɗeesəkə slənaakii ka Əntaŋfə.

6Pooshi əndə ca kaɗeesəkə ka Əntaŋfə maɗa paa ci vii ka ci gooŋga. Maɗa ŋga'ə ka əndə nə əntsahənə aaɓii Əntaŋfə, tyasə see a vii ci gooŋga oo'i, davə nə Əntaŋfə; ca vii gooŋga oo'i, ma ənjitə ca alə tə ci, ka viinə nə ci ka tii shikwa.

7Putə ŋga vii gooŋga ŋga Nuuhu kapaa ci liminəkii ka saa'itə waɓi Əntaŋfə ka ci agyanə uushi'iitə na slənə. Taa ŋgahi paa ci nee ka uushi'iitsə də ginəkii, amma kə fii ci tə Əntaŋfə, ca ɗa kumbawala. Kumbawaləkii luupaa tə ci da ənji yaakii acii ma'inə. Də ha'ə ɓaarii ci oo'i, ma ənji duuniya, bwayakii nə slənatii. Də ha'ə əsə ndzaa ci ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə putə ŋga vii gooŋgaakii.

8Putə ŋga vii gooŋga ŋga Ibərahiima fii ci tə Əntaŋfə, waatoo saa'itə 'wii Əntaŋfə tə ci kaa ca maɗə, ca bwasee ka hanyinaakii, ca palə aanə hanyiitə nə Əntaŋfə a vii ka ci kaa ca ndzaa ka naakii. Taa ŋgahi paa ci shii hatə cii kəya dzə aadəvə, patə da ha'ə kə ma'i ci, ca bwasee ka hanyinatii, ca palə.

9Putə ŋga vii gooŋgaakii ndzaa ci anə hanyiitə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ŋga viinə ka ci. Makə məshipətə əndə ndzaa ci asəkə kuvə kuvə'unə tii da i Isiyaaku da Yakubu, waatoo, slikərənaakii ətə ɗii Əntaŋfə ka tii aləkawalətsa.

10Ma ndzaanə ŋga Ibərahiima ka məshipətə ənda, ka gəra maghənə vəraatə ghənyi Əntaŋfə, waatoo, vəraatə mbukya ənji ŋga'ə a gu'u, pooshi ka uulanə.

11Putə ŋga vii gooŋga ŋga Ibərahiima upaa ci pawa, dagyanə ci kə uugi iirənə. Ma Saraatu minaakii boo, masaawa nə ki. Patə da ha'ə, kə vii ci gooŋga tantanyi oo'i, ka mbu'utəginə nə Əntaŋfə də aləkawalaakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ma Ibərahiima, uushi rəŋwə da mantəkii nə ci ka ətə saa'i acii iirənə. Amma dashikii rəŋwə dyaŋə kə ndzaa jijinyinaakii makə tikisa agintaŋfə də laŋənə, makə mandzənə a gəərə də laŋənə əsə.

13Ma ənjitsə patə, agi vii gooŋgatii məəki tii. Ma tii ka nətii, pooshi tii upaa uushi'iitə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ŋga viinə ka ənja. Amma makə caamə tii dzaɗə, təya nee ka uushi'inəkii, kə ɗii tii maŋushinə. Kə luuvə tii paŋgəraŋə oo'i, mu'uminə nə tii ganə asəkə duuniyana.

14Ma ənji ɗa tsarə waɓəətsa, kə ɓaarii tii paŋgəraŋə oo'i, hanyinə ŋga natii nə ci təya alə.

15Paa tii agi buurə hanyiitə shi tii anəkii ma'ə. Maci ma'ə tii agi buurənə anəkii, kaɗa kə nee tii ka rəgwa, təya ənə aadəvə.

16Amma agi kanə nə tii nə ka hatə palee, waatoo, hatə ŋga Əntaŋfə dagyə. Ci ɗii pooshi Əntaŋfə ka ayinə putə ŋga ndzaanaakii ka Əntaŋfwatii, acii kə haɗapaa ci ka tii də ha.

17Putə ŋga vii gooŋga ŋga Ibərahiima luuvə ci ɗa sataka ka Əntaŋfə də uuzənaakii rəŋwə dyaŋə Isiyaaku saa'itə tiɓə Əntaŋfə tə ci. Kə luuvə ci ɗanə ha'ə taa ŋgahi agyanə uuzəətsə rəŋwə dyaŋə shi Əntaŋfə a ɗii aləkawalə ka ci

18oo'i, “Dashi Isiyaaku nə jijinyinaaku a shigi.”

19Ma Ibərahiima, kə vii ci gooŋga oo'i, tə'i Əntaŋfə da baawəɗa ŋga maɗeenə ka əndə agi maməətə ənja. Acii ha'ə, ma Isiyaaku, kə ənyi Ibərahiima ka ŋgərənə tə ci makə əndətə ma'i agi maməətə ənja.

20Vii gooŋgaanə ŋga Isiyaaku kavə tə ci ka ɗa barəkaanə ka manjeevənaakii Yakubu tii da Isəwa.

21Vii gooŋgaanə əsə kavə tə Yakubu ka ɗa barəkaanə ka manjeevənə ŋga Yusufu bəra'i ətsə ci kədəhə ka əntənə. Ma saa'ita, agyanə shakwataakii gwaŋaanə ci ka paslənə tə Əntaŋfə.

22Putə ŋga vii gooŋgaanə ŋga Yusufu əsə, ətsə ci kədəhə ka əntənə, waɓi ci agyanə ma'yanə ŋga ənji Isərayiila satii anə hanyinə ŋga Misəra. Kə waɓi ci əsə makə sətə nə təya ɗa də waakii.

23Putə ŋga vii gooŋga ŋga i dii tii da məci Muusa, makə pwayi tii tə ci, kə umbee tii ka ci ŋga ləgiɗə makkə. Acii kə nee tii, ma uuzənəkii, dagwa ka shaŋə, wata paa tii ŋgwali acii taŋəgi bariya ŋga ŋwaŋwə Fəriauna.

24Putə ŋga vii gooŋga ŋga Muusa əsə, makə girə ci, kə naanagi ci ka luuvənə ənjə a 'wa tə ci uuzənə ŋga kwatama uuzənə ŋga ŋwaŋwa.

25Kə ta'i ci sa ciɓə tii da ənji ŋga Əntaŋfə palee ka ndzaanə ŋga uundzə saa'i ka maka ma'yanə agi slənə bwaya uushi'inə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26Kə luuvə ci dzaananə tə ci putə ŋga Aləmasiihu. Gədə sa ciɓəkii ka ci acii fədə patənə ŋga gəna ŋga hanyinə ŋga Misəra. Acii kə kii ci nəkii agyanə shikwatə nii kəya upaa aakəŋwa.

27Putə ŋga vii gooŋgaakii ma'i ci, ca bwasee ka hanyinə ŋga Misəra. Ma palənaakii, əntaa ŋgwalənə ŋgwali ci acii ɓəzənə ŋga səkə ŋga ŋwaŋwə ŋga Misəra. Kə kəŋə ci ndihə ndihə, ca palə, makə agi neenə nə ci ka Əndətə pooshi ənji ka neenə ka ci də ginə.

28Putə ŋga vii gooŋgaakii əsə kii ci kumənə ətə ci ənjə a 'wa Pasəka, ca ba ka ənji Isərayiila kaa təya miicivə idənə aashi mayinyinatii, acii ga malaa'ikatə ca ɓəələ təkəŋwatə manjeevənə a ɓəələgi da i natii.

29Putə ŋga vii gooŋga ŋga ənji Isərayiila taŋəgi tii gəərətə ci ənjə a 'wa “Madizə Gəərə”, təya wii anə mahuurə hanyinə makə pooshi ma'inə sha nji davə a gəərə. Amma makə dii ənji Misəra gazhi'waanə ŋga taŋənə tə gəərəkii, wata ma'inə a ndagi tə tii patə.

30Putə ŋga vii gooŋga ŋga ənji Isərayiila əsə uulii mahwalə ŋga vəranə ŋga Yarikoo, saa'itə dii tii baanə mədəfə ka zaawanə də mahwalakii, see də makə uulii.

31Putə ŋga vii gooŋga ŋga badawa ŋga miitə dii ləmətə Rahabə mbərə'i ki acii əntənə; waatoo ka saa'itə məəki ənjitə pooshi ka fanə tə Əntaŋfə. Acii ma kya, kə shi kya liwə mu'uminə ənji Isərayiila ətə sha gi ka təərətə hanyinəkii, kya kapaa tə tii gatə asii.

32Yoo, iitə daa, a dzə nyi aakəŋwa də baabanə tə tii kwa? Pooshi saa'i ma'ə ŋga waɓənə agyanə i Gidiyanə da Barakə da Saməsənə da Jafətə da Dawuda da Samuyila da patənə ŋga anabiitə nja baaba waɓənə ŋga Əntaŋfə.

33Putə ŋga vii gooŋgatii paapii tii da hara hanyinə, təya jaala agyanətii patə əsə. Də gooŋgaanə slənyi tii. Ma uushi'iitə dii Əntaŋfə aləkawalə ŋga viinə ka tii əsə, kə upaa tii. Kə paa'əgi tii ma ŋga livarənyinə putə ŋga vii gooŋgatii.

34Kə ɓəələgi tii gunə ca hənə gərə gəra, kə mbərə'i tii agi panə, pooshi uushi uree ka tii. Taa ŋgahi mamməətəkii nji shishinətii, amma ma ka muudinə, kə ənyi shishinətii ka upaa ŋgeerənə, təya ənəgi ka ŋguyirə panə ka shaŋə, təya laakəənə ənji daawaanatii.

35Putə ŋga vii gooŋga ŋga ənji əsə ənyi duurənyinə ŋga hara makinə ka madənə dagi wa. Ma hara ənja, kə ciɓə tii ka shaŋə, ha'ə maa, kə məəki tii. Kə naanagi tii ka luuvə kaareenə ka Əntaŋfə kaa ənjə a bwasee ka tii. Ma dii tii ha'ə, acii kə kii tii nə ŋga ənənə ka madənə da i əpinə ətə matahukii.

36Kə sii hara ənji ciɓə ka shaŋə; ənjə a ŋusə tə tii, ənjə a fəslə tə tii, ənjə a aanəgi tə tii, ənjə a paa'əgi tə tii a furəshina.

37Ma hara ənja, kə kaalii ənji tə tii də faariinə ka wa. Hara ənji əsə, kə taakee ənji ka shishinətii gədzalə bəra'i. Hara ənji, kə ɓəəli ənji tə tii də ŋgila purəŋanə. Hara ənji əsə, maaghiinə nə tii, kuvə'unə ŋga bagiinə da uuhinə nə sə ŋga umbee də purəkinatii. Kə ciɓee ənji ka tii ka shaŋə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38Ma ənjitsə kamə, agi bilinə nji təya wiigi'i i agi giŋunyinə. Asəkə ɓurəhənyinə da gu'unyinə njii təya babaanə. Mambu'umə duuniya bahə ndzaanatii davə.

39Ma ənjitsə patə, kə vii tii ka Əntaŋfə gooŋga, kə kaɗeesəkə tii ka ci, amma patə da ha'ə pooshi tii upaa uushi'iitə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ŋga viinə ka ənja.

40Acii ma Əntaŋfə, kaamə da tii ɗəkəpaa ci matahu uushi. Ma agi hiimaakii, ka fəɗənə nə ci taamə da tii, paa ci ka geeginə ka tii mambu'ukii bahə ndzaanə aɓiikii yadə amə.

Ibəraaniya 12

1Ma amə, makə ɗii ci tə'i seedawanyinə ha'ə laŋə ca tsaamə taamə, bwasee amə ka patənə ŋga uushi'iitə ca səkəpaa taamə da 'waslyakəənə ənə pooshi ka moonə ca kapaa taamə. Kəŋaanaamə ndihə ndihə, ama dzə aakəŋwa də taabiɗəwa ənə akəŋwacii amə.

2Kaama ginaamə ka tsaamənə tə Yeesu tanə. Ma ca, ci nə slərəginə ŋga vii gooŋga gaamə, 'watəginə ka təkəŋwanə ca'ə ka muudinə. Kə luuvə ci kaa ca əntə ashi ənfwa, paa ci nee ka əntənəkii makə sə ŋga ayinə. Ma ɗii ci ha'ə, kaa ca shii upaa mooɗasəkə ətə ɗəkəpaa Əntaŋfə ka ci. Acii ha'ə, dasə nə ci əndzə'i da ciizəma dəgələ ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə.

3Buurətəmə ŋga'ə tə Yeesu: kə luuvə ci kaa ca sa ciɓə acii ma'waslyakə ənja. Buurətəmə agyanəkii, acii ga shishinuunə a əntəgi, una bwasee dəŋwa'ə.

4Ma agi paatsə cuuna pa da 'waslyakəənə, weewee agi panə nuunə, amma ma'ə panəkii mambu'umə bahə ɓəələnə tuunə.

5Acii ha'ə, ma waɓəətə shi Əntaŋfə bii koonə ka tsakə koonə də ŋgeerənə, oo'i manjeevənaakii nuunə, ga ca zaanə koonə. Kə bii ci, “Uuzənaakya, maɗa kə dzyalə Slandanə tə hə, kapaa liminəku, ha fatə, ga dzalənəkii a ɓələgi shishinəku əsə.

6Tə əndətə ci Əntaŋfə a uuɗə cii kəya dzalə. Tə ənjitə ŋgirə ci ka manjeevənaakii, tə tii cii kəya fəslə əsə.”

7Acii ha'ə, sə'watəmə patənə ŋga dzaləətə ca la tuunə. Də dzalənəkii ci Əntaŋfə a ɓaarii koonə oo'i, manjeevənaakii nuunə. Ya saŋə tə'i uuzənə pooshi dii ka dzalənə tə ci maɗa ɗii ci 'waslyakəənə kwa?

8Maɗa pooshi unə agi luu dzalənə makə sətə ci hara ənjə a luu, ci ca ɓaarii ətsə mazaguyinə nuunə, əntaa manjeevənaakii.

9Ma ənjitə pwayi taamə, agi dzalənə nə tii taamə, agi fanə naamə tə tii əsə. Acii ha'ə, ka ɗanə ŋga'ə maɗa fii amə ha'ə tə Dəsənaamə ətə dagyə, kaama shii upaa əpinə.

10Ma ənjitə pwayi taamə, kə dzyalə tii taamə ŋga uundzə saa'i tanə, makə sətə kaɗeesəkə ka tii. Amma ma Əntaŋfə, ma dzalənaakii taamə, ka shii tsakənə taamə, kaama ndzaanə malaaɓakii makə naakii.

11Ma saa'itə ci dzalənə a la taamə, agi ŋgərənə naamə tə ci ka uushi ŋga maɓətə səka, əntaa sə ŋga mooɗasəka. Amma ma na uudəpaa ba'ə, ka ndzaanə nə dzalənəkii ka sə

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ŋga moodasəka. Ma ənjitə luuvə kapaa liminə ka fanə, ka kavənə nə ci tə tii ka slənə dagwa uushi, təya ndzaanə agi jamənə.

12Yoo, wa ciinuunə a ənə ka ndzaanə da ŋgeerənə. Ha'ə nə iduunə əsə, wa ca ənə ka ndzaanə ndalə.

13Dəmə aakəŋwa də wiinə asəkə ŋunyi rəgwa, acii ga ənjitə ca ədərə a tsakə 'urəŋgaslənə, təya təkuree ka mbədənə dəŋwa'ə.

14Damə gazhi'waanə koona shii ndzaanə agi jamənə da patənə ŋga ənja. Daamə gazhi'waanə ŋga ndzaanə malaaɓakii əsə, acii pooshi əndə ca nee ka Əntaŋfə shaŋə madaamə ci kə ndzaanə ha'ə.

15Damə haŋkala acii ga əndə a ŋusləgi agyanə pwapoonə ŋga Əntaŋfə. Ha'ə əsə, damə haŋkala acii goona ndzaanə makə maŋgərəkiki uushi ətə ca zhi'wee ka hara uushi'inə ŋgərəkiki. Tsarə ŋga ənjitsə ca kavə hara ənji aagi bwaya ndzaanə, ca saawee ka ndzaanə ŋga ənji laŋə.

16Damə haŋkala acii ga əndə a slənyi ajijinəənə, taa bərapaanə tə Əntaŋfə, makə sətə shi Isəwa dii. Ma ca, putə ŋga zəmə rəŋwə tanə bwasee ci ka gawuunaakii ka madzəgaakii.

17Kə shii unə, ma daaba'əkii, makə mwayi ci kaa dii da ka ci barəkaanə, kə kaaree dii ka ci, acii paa ci upaa rəgwa ŋga baanə ka Əntaŋfə. Taa ŋgahi da kiinə agikii ali ci da ka ci barəkaanəkii, patə da ha'ə paa ci upanə.

18Ma una, əntaa makə ŋga ənji Isərayiila nuunə. Ma təya, kə əncahə tii aaɓii sətə ci ənjə a təɓətə də ciinə, waatoo aatsa giŋwə ŋga Siina. Ma davə, kə hənyi gunə gərə gəra, kə dii mandə vədə dəgwamə, kə dii mədaŋkaya əsə.

19Təya fa ədə uutəma, təya fa waɓənə ŋga ənda. Makə fii tii waɓənəkii, kə ŋgwali tii, təya kədii, əŋki tii, ga əndəkii a ənə ka waɓənə ka tii ma'ə.

20Ma waɓənəkii, kə palee ka ŋgeeriitii, acii kə bii ci, “Taa mi patə təɓətə giŋuna, taa daba maa, wa ənjə a kaalatə tə ci də faariinə ka wa.”

21Ma uushi'iitə nee tii gatə, kə ŋgwalee ka tii ka shaŋə. Muusa də naakii nə maa, kə bii ci, “Agi udzənə nə shishinəki, kə ŋgwali nyi.”

22Amma ma unə, kə uugi unə mbu'yanə aaɓii giŋwə ŋga Sihiyoona. Asəkə vəranə ŋga Əntaŋfə Əndə vii əpinə nuunə, waatoo Urusaliima ŋga dagyə. Ma dava, tə'i malaa'ikanyinə, pooshi ɓaanatənə acii laŋənə.

23Kə mbu'yuunə aagi dza də nə də maŋushinə ŋga təkəŋwatə manjeevənə, waatoo, ənjitə dii ləmətii manaahəkii dagyə. Kə mbu'yuunə aakəŋwacii Əntaŋfə mala gəŋwanə ŋga patənə ŋga ənja. Kə mbu'yuunə aagi ma'yanyinə ŋga ənjitə nja slənə gooŋgaanə, waatoo, ənjitə geegi Əntaŋfə ka tii mambu'ukii.

24Kə mbu'yuunə aaɓii Yeesu, əndə rəgwa ŋga kura aləkawalətə ahada Əntaŋfə da ənja. Kə mbu'yuunə əsə aaɓii idənətə miicivə ənja. Ma idənətsa, matahu uushi waɓi ci, əntaa makə sətə waɓi idənə ŋga Habiila.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25Ɗaamə haŋkala ɗii, gaama naanagi ka fa sətə ci Əntaŋfə a ba kaamə. Ma ənjitə naanagi ka fa waɓənə ŋga əndətə nja baaba waɓənə asəkə duuniya, paa tii mbərə'ya. Makə ɗii ci ha'ə, iitiitə ɗii upaa naamə rəgwa ŋga mbərəɗənə, maɗa təkuree amə ka fa waɓənə ŋga əndətə ca waɓya kaamə dadagya?

26Ma ŋga ŋukə, kə shi uurakii a udzətə duuniya. Amma ma ŋga əna, kə ɗii ci aləkawalə oo'i, “Ma'ə nyi ka ənənə ka gaŋgəzətə duuniya patə da dadagyə.”

27Ma waɓəətsə bii ci, “Ma'ə nyi ka ənənə”, ci ca ɓaarii oo'i, ma uushi'iitə tagii ci, ka gaŋgəzətənə nə ci, ca fəɗəgi, kaa uushi'iitə pooshi ka gaŋgəzənə a ənəgi tii daanətii.

28Acii ha'ə, see a kuyirii amə, acii kə upaa amə ŋwaŋuunə, waatoo, ŋwaŋuutə pooshi ka gaŋgəzənə. Də ha'ə əsə, paslaamə tə Əntaŋfə ka rəgwatə kaɗeesəkə ka ci, ama ŋgwalə tə ci, ama gərə'u ka ci.

29Acii ma Əntaŋfə gaamə, makə gunə nə ci ətə ca zamagi də uushi'inə dza'ə.

Ibəraaniya 13

1Dəmə aakəŋwa də uuɗəshinə ahadoonə makə ɗii ci ndzəkəŋushi'inə nuunə agi nə'unə tə Aləmasiihu.

2Ga luu mu'uminə a zaanə koonə. Acii tə'i hara ənji liwə mu'uminə ha'ə, asee paa tii shii oo'i, ma mu'uminəkii, malaa'ikanyinə nə tii.

3Buurətəmə tə ənjitə a furəshina, una ŋgərə makə ka hakii nuunə. Buurətəmə tə ənjitə ca sa ciɓə əsə, acii ənji shiŋkinə nə tii makə noonə. Tsakəmə tə tii.

4Taa wu patə, wa ca nee ka məghərəvənə ŋga ŋgərəshinə. Wa gooŋgaanə a ndzaanə ahada ŋgurə tii da minaakii. Kadə nə Əntaŋfə a lagi gəŋwanə ka ənjitə ca ɗa bwaya ndzaanə agi ŋgərəshinə da ka ma'aləhiinyinə.

5Goona ka hiima goonə ka uuɗə gəna, amma ɗamə mooɗasəkə ŋga sətə upaa unə tanə. Acii Əntaŋfə də nəkii bii, “Paa nyi ka bwaseenə ka hə shaŋə. Ka tsakənə nə nyi tə hə taa guci patə.”

6Acii ha'ə, wa taa wu ahadoonə a bagi furəŋə oo'i, “Əntaŋfə nə əndə tsakənə tə nyi, paa nyi ka ŋgwalənə shaŋə. Mi saŋə ɗatə nə əndə shiŋkinə də nya?”

7Buurətəmə tə matakəŋwanyinə goonə ŋga ŋukə ətə nja baaba koonə waɓənə ŋga Əntaŋfə. Buurətəmə ŋga'ə tə ndzaanatii, makə sətə ɗii tii gazhi'waanə ca'ə ka saa'itə məəki tii agi vii gooŋgatii. Nə'utəmə dərəpatii.

8Makə sətə nji Yeesu ŋga mbəɗə, ha'ə nə ci ənshinə, ha'ə nə ci ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə əsə.

9Goona luuvə kaa hara ənjə a ŋusləgi duunə də kura dzəgunənyinə kama kama. Waatoo, maɗa kə kii ənji koonə bariya agyanə zəma, goona luuvə, acii pooshi bwatyakii. Shiimə oo'i, pwapoonə ŋga Əntaŋfə ca kavə tuunə ka ndzaanə ndihə ndihə, əntaa bariyanyinə ŋga zəma.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Ma ŋga əna, tə'i kura ha ŋga ɗa sataka ətə caama upaa bwatya davə. Ma limanyinə ŋga Yahudiinə, pooshi tii ka upaa bwatya davə shaŋə.

11Ma dabiitə ci gawə ŋga limanyinə a kəla idənatii, ca kərə aasəkə Hatə palee də Laaɓanə ka ɗa də sataka putə ŋga 'waslyakəənə, hənəginə hənəginə ənji dabanyinəkii aba'ə vəranə.

12Ha'ə ɗii nə Yeesu əsə, aba'ə vəranə əŋki ci. Ma ɗii ci ha'ə, kaa ca shii laaɓagi ənji də idənaakii saakii.

13Acii ha'ə, dzaamə da i amə atsakii aaba'ə vəranə, kaama dzə ka sə'wagi dzaananə putaakii.

14Acii, ma ganə a duuniya, pooshi vəranə gaamə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ka alə vəraatə na shi naamə.

15Dəlaamə də Əntaŋfə taa guci patə dacii Yeesu. Ci nə satakatə caama vii ka ci naamə. Waatoo, dəlanə də ci, ama ɗuunətə ləməkii taa da patə.

16Ga ca zaanə koonə nə ɗa ŋga'əənə ka hara ənji, una slənəshi də uushi'inə goonə. Acii tsarə ŋga satakatsə kaɗeesəkə ka Əntaŋfə.

17Famə tə matakəŋwanyinə goonə, həətəpaamə noonə nə akəŋwaciitii, acii taa guci patə ha'ə nə tii ka ɗa gazhi'waanə ŋga nəhə əpinə goonə, tii na dzə ka ba slənatii ka Əntaŋfə əsə. Famə tə tii kaa təya shii ɗa slənatii də mooɗasəka, əntaa də maɓətəsəka, acii pooshi uushi nuuna upaa agi ɓəzee ka səkətii.

18Dəmə aakəŋwa də ɗa də'wa ka putə geenə. Acii kə shii inə, kə ɗii inə patənə ŋga sətə diɓə ina ɗa. Ŋga'ə keenə nə slənətə patənə ŋga sətə ndzaanə dagwakii.

19Agi kədiinə nə nyi acii unə əsə koona ɗa də'wa ka putaaki, kaa Əntaŋfə a ɗa ka nyi rəgwa ŋga ənənə aaɓii unə.

20Ma Əntaŋfə, Əndə kira ndzaanə jamə nə ci. Ci maɗee ka Yeesu Slandanaamə agi mamməətə ənja, ca kavə tə ci ka maɗuunə magəra ŋga bagiinə, waatoo amə, putə ŋga idənaakii ətə əjigi ci ka puta gaamə. Idənəkii geegi ka aləkawalətə ɗii ci kaamə, kaa ca ndzaanə da ŋgeerənə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

21Wa ca dzatəgi koonə də patənə ŋga dagwa uushi'iitə dəɓee una upaa, koona shii ɗa sətə cii kəya uuɗə. Wa ca ɗa sətə kaɗeesəkə ka ci ashaamə əsə, dacii Yeesu Aləmasiihu. Naakii nə ŋwaŋuunə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

22Ndzəkəŋushi'inəkya, ma ləkaləkatənə nyaahə nyi koonə, ka shii tsakənə duunə. Agi kədiinə nə nyi acii unə, kapaamə liminuunə ŋga'ə ka fa waɓəətsa. Acii ma ləkaləkatəna, gusə.

23Ma ndzəkəŋushi'inaamə Timooti, ŋga'ə ka nyi una shii oo'i, kə kyapaa ənji tə ci a furəshina. Maɗa kə shi ci aaɓiiki kwakwatə, ina da ci na dzə aahoonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Nəəhəpaamə ka nyi tə patənə ŋga matakəŋwanyinə goonə da patənə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə. Ma ndzəkəŋushi'inaamə ənji nə'unə ənə shi daga də Italiya, agi nəəhəpaanə nə tii tuunə.

25Wa Əntaŋfə a ɗà koonə pwapoonə patə. Aamiina.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yakubu

Yakubu 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə ka ənji ŋga Əntaŋfə patə ənə yiiɗəgi taa dama patə aasəkə duuniya. Daciiki Yakubu shigi ləkaləkatəna. Ma nya, əndə slənə ŋga Əntaŋfə da ŋga Slandanə Yeesu Aləmasiihu nə nyi. Agi nəhəpaanə nə nyi tuunə patə.

2Ndzəkəŋushi'inəkya, taa guci patə lii ciɓənyinə kama kama tuunə, zhi'weemə ka ci ka sə ŋga mooɗasəka.

3Acii kə shii unə, maɗa kə təɓətə ciɓəkii tə vii gooŋga goonə, ma sətə na uudə ba'akii, kəŋaanənə ndihə ndihə də ŋgeerənə.

4Dzəmə aakəŋwa də kəŋaanənə ndihə ndihə də ŋgeerənə, koona shii ndzaanə ka ənji gooŋga, yadə idəpaa uushi ashuunə, waatoo taa ŋgutə ŋunyi uushi patə, tə'i ashuunə.

5Maɗa kə ətee əndə'i əndə goonə ka shii rəgwa ŋga ɗatə uushi, wa ca kədii acii Əntaŋfə, ka upaanə nə ci əsə. Acii ma Əntaŋfə, fitə nə ciinəkii taa ka wu patə, ca vii ka taa wu tə sətə kədii ci yadə ɗavə uushi a ədzəməkii.

6Amma, ma əndə a kədii uushi acii Əntaŋfə, wa ca shii oo'i, ka viinə nə ci ka ci tantanyinə. Ga ca hiima oo'i, mbu'u pooshi Əntaŋfə ka viinə ka ci. Acii ma əndətə ca hiima ha'ə, makə ma'inə nə ci ətə ci məɗə a gwazee, taa aa dama patə ca palə.

7Ma tsarə ŋga əndətə ca dzətə aakəŋwa, ca ənyatə aa ba'a, matagimə ci hatə kəŋaanə ci, ga ca ka nə ŋga upaa uushi acii Slandana.

9Maɗa tə'i maagha əndə nə'unə, wa ca ɗa mooɗasəkə də pwapootə ɗii Əntaŋfə ka ci.

10Ma əndə gəna əndə nə'unə əsə, maɗa kə galee Əntaŋfə ka məghərəvənaakii taa gənaakii, wa ca ɗa mooɗasəka, acii kadə nii kəya kulagi makə gudəzə ŋga kuzəna.

11Makə sətə ci gudəzə a naa'ugi, ca yiiɓəgi maa kə ɓirə uusəra iza'u, pooshi ma'ə dagwa dagwaanaakii, ha'ə nə əndə gəna a əntəgi əsə saa'itə ci agi alə gəna.

12Əndə barəkaanə nə əndətə kəŋaanə ndihə ndihə saa'itə lii ŋgəra'wə tə ci. Acii maɗa kə kəŋaanə ci də ŋgeerənə agi təɓəətsa, ka viinə nə Əntaŋfə ka ci shikwa, waatoo əpinə ətə ɗii ci aləkawaləkii ŋga viinə ka ənjitə ca uuɗə tə ci.

13Taa wu patə ca moo ɗa bwaya uushi, ga ca ba oo'i, Əntaŋfə ca isəkwa tə ci ka ɗanə ha'ə. Acii pooshi uushi ca tsəku tə Əntaŋfə, paa ci ka tsəkunə taa tə wu ka ɗa bwaya uushi əsə.

14Amma, taa wu patə isəkuyi uushi tə ci, bwaya hiimaakii isəkuyi tə ci kaa ca ɗa bwaya uushi, ca kulapaa də ci.

15Maɗa kə girə bwaya hiima, ka kiranə nə ci 'waslyakəənə. 'Waslyakəənə əsə, maa kə girə ci, ci ca kira wa.

16Kaɗashinyinaakya, goona ha'u də noonə na!

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Acii ma ŋunyi uushi da ŋunyi viinə, dadagyə dacii Əntaŋfə ca shi. Ci ɗii uusəra da ləgiɗa da tikisanyinə. Ma Əntaŋfə, paa ci ka zhi'inə makə uushi'iitsa, ka əndə'i saa'i təkunə, ka əndə'i saa'i maɓərəha.

18Kə vii ci kaamə əpinə dagi Habara ŋga gooŋga, makə sətə kaɗeesəkə ka ci, kaama shii ndzaanə da məghərəvənə palee ka hara uushi'iitə tagii ci.

19Kaɗashinyinaakya, fatəmə ka nya ba koonə. Taa wu patə, wa ca kapaa liminəkii ka fatə uushi, ga ca kwasə ka waɓənə, ga ca ɓəzə səkə pii pii əsə.

20Acii, ma əndətə ɓəzhi səkəkii, paa ci ka mbee ka slənətə sətə kaɗeesəkə ka Əntaŋfə.

21Acii ha'ə, ŋgərəgimə patənə ŋga 'waslyakəənə goonə, una kagi, una bwasee ka ɗa bwaya uushi'inə ma'ə. Una banee ka noonə nə akəŋwacii Əntaŋfə, una luu waɓəətə kavə ci aasəkə ədzəmuunə. Waɓənəkii əsə ca mbee ka luupaanə tuunə.

22Goona ndzaa ka ha'u də noonə nə ka fa waɓənaakii tanə, amma, ma ɗanuuna, slənətəgimə!

23Acii, ma əndətə ca fa waɓənəkii, amma paa ci agi slənətəginə, pooshi uushi təkee ka ci da əndətə ca tsaamə naakii nə asəkə dyarugala.

24Maa kə tsaamətə ci naakii na, ca palə, shiku ha'ə kə ənyi ka zaanənə ka ci taa iitə nə ci.

25Amma, ma əndətə ca kavə nəkii ka fa malaaɓa waɓəətə ca vii dimwaanə ka ənja, ca kavə nəkii ka fatənə yadə zaanənə ka ci, ca slənətəgi ŋga'ə əsə, ma əndətsa, ka ci ɗanə Əntaŋfə barəkaanə agi slənaakii.

26Maa kə ŋgirə əndə naakii nə makə agi nə'utənə nə ci tə Əntaŋfə ŋga'ə, amma paa ci agi kəsəpaa ganakii, naakii nə cii kəya ha'ugi, uushi zaɓə nə diinaakii əsə.

27Ma nə'u diina ətə kaɗeesəkə ka Əntaŋfə Dəsənaamə, hakila ŋuzhikinə da hakila mooryafinə agi ŋgəra'watii da ətsətə na acii ga məza uushi'inə ŋga duuniya a kagərə əndə aagi 'waslyakəənə.

Yakubu 2

1Ndzəkəŋushi'inəkya, makə kə vii unə gooŋga ka Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu Əndə məghərəvənə, goona ɓaarii kama kamaanə ahada ənja.

2Baamə tə'i əndə gəna dzəgərə ka hatə dzatuunə də na. Kə kyaala ci kəjeerənə dagwakii, ca ŋgavə tuutəya ŋga mandalə kwaɓa aaciikii. Maagha a dzəgərə naakii əsə; iirə kəjeerənə nəndə ashikii tanə.

3Wata una ɗuunətə tə əndətə kyaala ŋunyi kəjeerənə, una ba ka ci, “Pyalyagi aa hanə, wiinə ŋunyi ha ŋga ndzaanə.” Ma maaghatə əsə, una ba ka ci, “Kəŋaanə gadəvə!” taa “Shiwa, nda ndzaanə ganə atsaa sədəki!”

4Maɗa kə ɗii unə ha'ə, kə ɓaarii unə kama kamaanə ahadoonə, pooshi unə slənyi də ŋunyi hiima.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Kaɗashinyinaakya, fatəmə kaa nya ba koonə: kə ta'i Əntaŋfə maaghiinə ŋga duuniyanə kaa təya ndzaa ka ənji gəna dagi vii gooŋgatii, təya ndzaanə agi ŋwaŋuunə ətə ɗii ci aləkawaləkii ka ənjitə ca uuɗə tə ci.

6Amma una ŋgərə, una bərapaa maaghiinə. Mashiimuunə oo'i, ənji gəna ca ciɓee koonə, təya kərə tuunə aakəŋwacii gəŋwanə kwa?

7Tii nə ənjitsə ca waɓə bwaya uushi'inə agyanə ŋunyi ləmə ŋga Yeesu, waatoo, ləmətsə ikə Əntaŋfə koonə.

8Kə shii unə maɗuunə waɓənə ŋga Əntaŋfə ətə palee, makə sətə ɗii manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə, waatoo, “Uuɗuu tə əndətə aɓiiku makə sətə cii kwa uuɗə naaku na”. Maɗa kə nə'utuunə ha'ə, ŋga'ə ɗii unə.

9Amma, maɗa kə ɓaarii unə kama kamaanə ahada ənja, kə ɗii unə 'waslyakəənə, kə kəshi gəŋwanə ŋga bariya tuunə, acii kə taŋəgyuunə bariya.

10Acii taa wu nə'utə bariyanyinə patə, amma kə taŋəgi ci rəŋwə agikii, kə taŋəgi ci patə ətsa.

11Əntaŋfə bii, “Ga ha aləhiinə.” Ci bii əsə, “Ga ha ɓələ ənda.” Acii ha'ə, maɗa kə ɓəli hə ənda, kə taŋəgi hə bariya ŋga Əntaŋfə, taa ŋgahi ma'aləmə hə hiinə.

12Wa waɓənə goonə da slənə goonə a ndzaanə makə ŋga ənjitə nə Əntaŋfə a la ka tii gəŋwanə də bariya, waatoo də waɓəətə ca vii kaamə dimwaanə.

13Acii ma ənjitə pooshi ka nee ka təgunuunə ŋga hara ənji, pooshi Əntaŋfə na nee ka təgunuunatii. Amma, ma əndətə nee ka təgunuunə ŋga ənda, kadə nii kəya jaala saa'i ŋga la gəŋwanə.

14Ndzəkəŋushi'ina, yaci kə bii əndə oo'i, “Tə'i nyi da vii gooŋga”, amma pooshi slənaakii ɓaarii oo'i, tə'i ci da vii gooŋga, mi saŋə nə bwatyakəya? Ka luupaanə nə tsarə ŋga vii gooŋgatsə tə ci nii?

15Baamə tə'i hara ənji nə'unə, taa ŋguyirənə taa makinə, kə ətee tii ka sə ŋga umbee də purəkinə, pooshi sə ŋga kavənə aa matii əsə.

16Wata əndə'i əndə agyuunə a ba ka tii, “Wa Əntaŋfə a kərə tuunə jamə, ca vii koonə sə ŋga umbee də purəkinə da sə ŋga kavənə aa moonə.” Maɗa maviimə ci ka tii uushi'iitsa, mi nə bwatya ŋga banaakii ka tii ha'a?

17Ha'ə nə vii gooŋga əsə. Maa kə bii əndə'i əndə də bamakii tanə oo'i, “Tə'i nyi da vii gooŋga”, maɗa paa ci slənətə sətə bii Əntaŋfə, uushi zaɓə nə vii gooŋgaakii.

18Mbu'u ka banə nə əndə'i əndə oo'i, “Tə'i əndə'i əndə da vii gooŋga. Əndə'i əndə əsə, slənənə nə naakii.” Yoo, ka banə nə nyi ka ci, “Baarii ka nyi taa iitə ndzaanə əndə da vii gooŋga yadə slənətəginə. Ma nyi əsə, ka ɓaariinə nə nyi ka hə vii gooŋgaaki dagi slənaaki.”

19Kə luuvə hə oo'i, rəŋwə nə Əntaŋfə kwa? Maa kə luuvə hə, kə ɗii hə ŋga'ə. Ginaajinyinə maa, kə luuvə tii, shishinətii a udzə acii ŋgwalənə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20Ya hə maba, paa hə ka moonə ha shii oo'i, ma vii gooŋga yadə slənətəginə, kə ndzaa ci ka uushi zaɓə kwa?

21Də mi saŋə ndzaa dzədzəshi'inaamə Ibərahiima ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfwa? Ma ndzaa ci ka əndə gooŋga, dagi slənaakii saa'itə kirə ci tə uuzənaakii Isiyaaku ka ɗa də sataka ka Əntaŋfə.

22Paa ha nee kwa? Ka ha rəŋwə slənyi vii gooŋgaakii da slənaakii. Dagi slənaakii ndzaa vii gooŋgaakii ka tantanyinə.

23Kə ɗii makə sətə ɗii manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Kə vii Ibərahiima gooŋga ka Əntaŋfə. Putə ŋga vii gooŋgaakii əsə ŋgirə Əntaŋfə tə ci ka əndə gooŋga”, ca 'wa tə ci guvakii.

24Kə nee unə ɗii, ma slənə ŋga ənda, ci ca kavə əndə ka ndzaanə ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə, əntaa wata vii gooŋgaakii tanə.

25Ha'ə nə Rahabə əsə, badawa ŋga minə. Putə ŋga slənatə ndzaa ki ka əndə gooŋga akəŋwacii Əntaŋfə. Waatoo, kə liwə ki tə ənjitə sləkee ənji Isərayiila, kya ɓaarii ka tii əndə'i rəgwa ŋga palənə satii acii ga ənjə a puli də tii.

26Makə sətə ɗii shishinə ŋga ənda, əpinə kə dzəgi a makii, ha'ə nə vii gooŋga yadə slənа: pooshi nafakii.

Yakubu 3

1Ndzəkəŋushi'inəkya, ga ənji laŋə ahadoonə a moo ndzaanə ka ənji dzəgunənə ka ənja, makə kə shii unə, ma inə ənji dzəgunənə ka ənja, kadə nə gəŋwanə geenə a palee ka ŋga hara ənji də iza'unə.

2Acii amə patə, agi puu'unə naamə laŋə. Ma əndətə pooshi ka pu'unə agi waɓənaakii, ci nə matakəɗəkəɗə ənda, ka mbeenə nə ci ka ətsətə naakii nə əsə taa ka ŋgutə rəgwa patə.

3Kə shii amə, agi ŋgaaŋgavənə naamə riidzama aa ma təhinə kaa təya fa taamə. Də ha'ə caama mbee ka kərənə tə tii ka rəgwatə mwayi amə patə.

4Buurətəmə agyanə madiigərə kumbawalənyinə əsə. Taa ŋgahi madiigərəkii nə tii ka shaŋə, mandalə məɗə ca dza tə tii əsə, amma patə da ha'ə də uundzə kada ci əndə gwazənə a kərə tə kumbawaləkii ka hatə mwayi ci ca dzə.

5Ha'ə nə gana ŋga əndə shiŋkinə əsə. Taa ŋgahi ɗii fiɗyasə, amma tə'i ci da baawəɗa laŋə. Buurətəmə agyanə bwaŋənə ŋga bilinə. Amma ndzaŋənə ka uundzə gana ŋga gunə cii kəya ətsagi kwarəma'ə!

6Acii ha'ə, ma gana, makə gunə nə ci ashaamə. Ci ca kavə əndə ka ɗa taa ŋgutə tsarə ŋga bwaya bwayaanə. Ci ca saawee ka patənə ŋga shishinə, ca saawee ka patənə ŋga ndzaanə ŋga əndə əsə ganə asəkə duuniya. Dacii Seetanə ci baawəɗa ŋga gana a shigi.

7Ka mbeenə nə əndə shiŋkinə ka dzalə taa ŋgutə tsarə ŋga dabanyinə, waatoo, daba ŋga bilinə, da əginyinə, da ətə ca ələ anə mbuurə səkətii da hərəfinə. Kə dzalətə ci əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Amma, ma gana, pooshi əndə shiŋkinə ca mbee ka dzalətənə tə ci! Ma ca, bwaya uushi nə ci, paa ci ka luuvə ndzaanə kəɗa'ə. Makə ŋguma nə ci ətə ca ɓələgi ənda.

9Də ci caama dəla də Slandanaamə Dəsənaamə. Də ci əsə caama dzaana ənja, taa ŋgahi kə ghənyi Əntaŋfə tə tii kaa təya pusha tə ci.

10Də matə rəŋwə ha'ə ci ənjə a dəlagi də Əntaŋfə, də ci ci ənjə a dzaanagi də ənji əsə. Ndzəkəŋushi'ina, ma ətsa, madzəmə!

11Pooshi ŋunyi ma'inə da mazənə ma'inə ka kiwanə ka gu'u rəŋwə.

12Pooshi ənfwə uudəvə ka poo jaŋwa, pooshi ənfwə dəɗəmə ka poo uudəvə əsə. Ha'ə nə gu'u ətə ci mazənə ma'inə a kiwa davə əsə, pooshi ənji ka upaa ŋunyi ma'inə davə.

13Tə'i əndə hiima da shiinə ahadoonə kwa? Maɗa tə'i, wa ndzaanaakii a ɓaarii shiinaakii, waatoo, wa ca ɗa ŋunyi slənа, ca həətəpaa naakii nə akəŋwacii ənja, makə ɗii ci tə'i ci da shiinə.

14Amma, maɗa tə'i unə da məza sərəha, una uuɗə noonə na, madəɓəmə una ɗuunətə noonə na, una ŋgəɗəgi gooŋga də jirakənə.

15Ma tsarə ŋga shiitsa, əntaa tsarə ətə ca jima dadagyə, amma ŋga duuniya, ŋga uuɗənə ŋga ədzəma, da ŋga Seetanə əsə.

16Ma hatə ndzaa sərəha da ghatə uuɗənə ka əndə'i ənda, davə nə mabizhinə da taa ŋgutə tsarə ŋga bwaya bwayaanə.

17Amma, ma əndətə da shiinə ətə jima dadagyə, macaməkii nə ci, ka kiranə nə ci jamənə ka ənja, ca ndzaa da haŋkala da waawa'anə, ka nəhənə nə ci təgunuunə ŋga hara ənja, ca ɗa ŋunyi slənə taa guci patə, paa ci ka ɓaarii kama kamaanə ahada ənja, paa ci ka isəkwa ənji əsə.

18Ma ənjitə da mabanee ma'yanə, ətə ca kira jamənə aahada ənji əsə, ka upaanə nə tii ndzaanə də rəgwakii. Ma ndzaanə də rəgwakii, kə ndzaa ci makə cifanə ətə ci əndə a upaa agi sətə ləgii ci.

Yakubu 4

1Mi saŋə ca kyaara mbəəzənə da mabizhinə aahadoona? Ətsə patə, moo uushi'inə kama kama a ədzəmuunə ca kyaara ətsa.

2Kə mwayi unə upaa uushi'inə, amma pooshi unə ka upaa sətə mwayi unə. Acii ha'ə, una ɓələ ənja. Kə mwayi unə uushi'inə ka shaŋə, amma pooshi unə ka upaanə. Acii ha'ə, una ɗa mabizhinə, una pa. Maguŋweemə unə ka sətə mwayi unə, acii pooshi unə kədii acii Əntaŋfə kaa ca vii koonə.

3Taa kə kədii unə, pooshi unə ka guŋweenə, acii də məza ədzəmə cuuna kədii. Waatoo, ma cuuna kədii uushi'ina, koona zamagi ka rəgwatə kaɗeesəkə koonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Unə ənji ghatə gooŋga! Mashiimuunə oo'i, ma ɗa guvaanə da duuniya, ɗa mbiinə ka Əntaŋfə kwa? Taa wu patə ca moo ɗa guvaanə da duuniya, kə kavə ci naakii nə ka ɗa mbiinə da Əntaŋfə.

5Shiimə oo'i, tə'i gooŋga agi sətə bii malaaɓa ləkaləkatə; kə bii ci, “Ma Malaaɓa Ma'yanə ənə kavə Əntaŋfə aasəkə ədzəmaamə, agi ətsənə nə ci taamə ka shaŋə.”

6Amma kə ɗii Əntaŋfə kaamə pwapoonə laŋə kaamə shii ndzaanə malaaɓakii. Aciikii bii malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Agi ɗanə nə Əntaŋfə mbiinə da ənjitə ca ɗuunətə natii na. Ma ənjitə ca banee ka nətii akəŋwaciikii əsə, agi ɗanə nə ci ka tii pwapoonə.”

7Acii ha'ə, viimə noonə nə ka Əntaŋfə, una kəŋaanə ndihə ndihə agi kaareenə ka Seetanə. Maɗa kə ɗii unə ha'ə, ka huyinə nə ci acii unə.

8Əncahamə aaɓii Əntaŋfə, ci maa, ka əncahanə nə ci aaɓii unə. Unə ma'waslyakə ənja, fə'yagimə ciinuunə agi 'waslyakəənə! Unə ənjitsə pooshi kəŋee ka ədzəmuunə ka ha rəŋwə əsə, laaɓagimə ədzəmuunə!

9Damə maɓəzəsəkə putə ŋga 'waslyakəənə goonə, una tuu, una ŋgəərə ma əsə. Goona ŋusə ma'ə, amma, tuumə. Wa mooɗasəkə goonə a ndzaa ka maɓətəsəka.

10Həətəpaamə noonə nə akəŋwacii Slandana. Ma ci boo, ka ɗuunətənə nə ci tuunə.

11Ndzəkəŋushi'inəkya, goona waɓə məzakii agyanə taa wu ahadoonə. Maɗa kə waɓi əndə bwaya uushi'inə agyanə ndzəkəŋuci, taa ca lagi gəŋwanə aanəkii, ci ɓaarii oo'i, kə waɓi ci bwayakii agyanə bariya, ca ushapaa bariya əsə. Maɗa kə ushapaa hə bariya, kə ndzaa ci ətsa əntaa əndə nə'u bariya nə hə ma'ə, amma kə ndzaa hə ka əndə ushapaanə.

12Əntaŋfə daanəkii nə əndə vii bariya. Ci daanəkii nə əndə la gəŋwanə əsə. Ci daanəkii nə əndə da baawəɗa ŋga luupaanə da zamagi də ənja. Ya ha, wu nə hə saŋə bahə la gəŋwanə agyanə əndə makə ha?

13Unə ənə ca ba oo'i, “Taa ənshinə, taa doorə, ka maɗənə niinə, ina dzə aa hatə aa vəra ha'ə. Davə niina fəzha ka ɗa fiiriinə, ina upaa kwaɓa laŋə”, wunəpaamə limuunə kaa nya ba koonə!

14Mashiimuunə pukyanə ŋga ha doorə. Waatoo, ma əpinə goonə, rakə da makiirənə ətə ca shigi, əndzə'i ca ənə ka rarə'iginə.

15Amma, ma dəɓee una ba, “Maa kə uu'i Əntaŋfə, kə kirə ci əpinə gaamə əsə, ka ɗanə naamə ha'ə ha'ə.”

16Amma, makə maɗamuunə ha'ə, ma tsarə ŋga ətsə patə, pooshi ŋga'ə, acii kə haŋətuunə noonə nə da waɓənə goonə.

17Maɗa kə shii əndə sətə dəɓee ca slənə, amma paa ci ka slənətənə ha'ə, 'waslyakəənə ɗii ci.

Yakubu 5

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Yoo, maatiinə ənji gəna? Fatəmə kaa nya ba koonə! Tuumə, una kaala vurənə putə ŋga maɓəzəsəkə ətə na kulyaanə koonə.

2Uushi'iitə upaa unə patə, kə ɓəsləgi, kə adəgi məbərə kəjeerənə goonə əsə.

3Kə adəgi magənazə kwaɓa goonə. Magənazəkii ca ɓaarii oo'i, makə sətə adəgi ci kwaɓa goonə, ha'ə nə gəŋwanə a adəgi shishinuunə makə gunə. Taa ŋgahi kə dzatəgyuunə də gəna, amma agi muudinə ŋga saa'i dzatəgyuunə.

4Wiitsə ma ənjitə ca slənə koonə cifanə asəkə rə, pooshi unə ki'i ka tii shikwatii. Famə ŋgəərə matii. Kə mbu'i tuunə ŋga ənjitsə aa limə Slandana, Ɲwaŋwə agyanə patənə ŋga uushi'inə.

5Kə agyuunə ŋwaŋuunə goonə agi duuniya, una ɗa sətə kaɗeesəkə koonə. Kə səɓərətuunə noonə nə ka saa'itə nə Əntaŋfə a ɗa koonə gəŋwanə, makə sətə ci ənjə a səɓərətə la ka la uurakii.

6Kə lagyuunə gəŋwanə agyanə əndətə maɗamə 'waslyakəənə, kə kapaa ci koonə naakii na, una ɓələgi tə ci.

7Ndzəkəŋushi'inəkya, goona zaarə agi gəranə tə Slandanə ca'ə ka saa'itə nii kəya ənya. Buurətəmə agyanə mooza: makə sətə cii kəya gəra ŋunyi cifanə ŋga raakii, pa ca zaarə ka gəranə vənə-ləganə, ca'ə ka vənə ŋga magyaha.

8Ha'ə nuunə əsə, goona zaarə agi gəranə tə Slandana. Haɗatəgimə də ədzəmuunə, una kəŋaanə ndihə ndihə, acii kə uugi saa'i ŋga ənyanaakii mbəshanə.

9Ndzəkəŋushi'inəkya, goona ŋguŋgunə tə hara ənji, acii gadə gəŋwanə ŋga Əntaŋfə a kəshi tuunə. Wiinə kə uugi əndə gəŋwanə mbu'yanə kədəhə.

10Katəmə nuunə agyanə anabiinə. Kə sə'watə tii ciɓə da ŋgəra'wə saa'itə nji təya baaba waɓənə ŋga Slandana. Nə'umə dərəpatii makə sətə sə'watə tii.

11Ma ənjitə sə'watə ciɓa, təya kəŋə ca'ə ka muudinə, agi banə naamə, ənji barəkaanə nə tii. Kə shii unə makə sətə kəŋaanə Ayuba ndihə ndihə saa'itə lii ŋgəra'wə tə ci. Kə fii unə əsə makə sətə ɗii Slandanə ka ci ka muudinə. Acii, ma Slandana, əndə nəhə təgunuunə da ɗa ŋga'aanə nə ci.

12Ndzəkəŋushi'inəkya, ma palee patə, goona jiɗə shaŋə. Goona jiɗə də ləmə ŋga Əntaŋfə, taa də hanyinə, taa də tsarə ŋga taa mi patə. Maɗa “Awa” cuuna moo banə, bamə “Awa” tanə. Maɗa “Aa'a” cuuna moo banə əsa, bamə “Aa'a” tanə. Maɗa ɗii unə ha'ə, pooshi gəŋwanə ŋga Əntaŋfə ka upaanə tuunə.

13Maɗa tə'i əndə'i əndə ahadoonə lii ŋgəra'wə tə ci, wa ca ɗa də'wa. Maɗa tə'i əndə'i əndə lii mooɗasəkə tə ci əsə, wa ca ka wanyanə ŋga dəla də Əntaŋfə.

14Maɗa tə'i əndə'i əndə gwakə ahadoonə, wa ca sləkee ka 'waa'watə ka ci matakəŋwanyinə ŋga Ikəliisiya kaa təya ɗa ka ci də'wa, təya naahəvə ka ci maara agi ləmə ŋga Slandana.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Maɗa ɗii tii də'wa də gi'inə tə Slandana, ka mbəɗənə nə əndə bwanea, ca vii ka ci jamənə. Maɗa kə ɗii ci 'waslyakəənə əsə, ka tifyaginə nə ci ka ci.

16Acii ha'ə, baabashimə 'waslyakəənə ahadoonə, una ɗaaɗashi də'wa ahadoonə koona mbəɗə. Ma slənə ŋga də'wa ŋga əndə gooŋga, tə'i ŋgeerənə davə ka shaŋə.

17Katəmə nuunə ka Iliya. Əndə shiŋkinə makə amə nji ci. Kə shi ca ɗii də'wa də ədzəmə rəŋwə ga vənə a ndzəmə. Kə ɗii fəzə makkə da ləgiɗə kuwa əsə pooshi vənə njimə anə hanyinəkii.

18Ca ənə, ca ɗa də'wa əsə, vənə a ənə ka njimanə dadagyə, uushi'inə a ənə ka dəvənə əsə.

19Ndzəkəŋushi'inəkya, maa kə ŋusləgi əndə'i əndə ahadoonə, ca bwasee ka gooŋga, əndə'i əndə a ənyapaagi də ci,

20shiimə oo'i: ma əndətə ənyapaa də ma'waslyakə əndə aa rəgwa, kə luupaa ci əpinə ŋga əndətsə acii əntənə, ca kira tifyaginə ŋga 'waslyakəənə laŋə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Piita

1 Piita 1

[1]Wiinə ləkaləkatə ca dzə koonə matadə ənji ŋga Əntaŋfə. Nyi Piita, masləkee əndə ŋga Yeesu Aləmasiihu, ca naahə koonə ləkaləkatəna, waatoo, unə ənə yiidəgi, una ndzaanə sə goonə anə hanyinə ŋga Puntu, da Galatiya, da Kapadasiya, da Asiya, da i Bitiniya. Ma una, məshipətə ənji nuunə davə.

[2]Daga ŋukə bii Əntaŋfə Dəsənaamə oo'i, ka ndzaanə nuunə ka ənjaakii. Kə vii ci koonə Ma'yanaakii koona ndzaanə ka naakii. Ma dii ci ha'ə, koona fa sətə ci Yeesu Aləmasiihu a ba koonə, ca kuɓəgi tuunə də idənaakii. Wa Əntaŋfə a tsakə koonə pwapoonə, ca vii koonə ndzaanə jamə aakəŋwa aakəŋwa.

[3]Dəlaamə də Əntaŋfə Dii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu! Acii kə nee ci ka təgunuunə gaamə, ca vii kaamə kura əpinə də madeenə ka Yeesu Aləmasiihu agi mamməətə ənja. Də ha'ə caama ka nə ŋga upaa əpinə ətə pooshi ka uudənə.

[4]Də ha'ə caama gəra patənə ŋga ŋunyi uushi'iitə nə Əntaŋfə a vii ka ənjaakii. Ma uushi'inəkii, pooshi dagwaanəkii ka zhi'inə, pooshi ka ajijinəginə, pooshi ka uudənə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə əsə. Kə kapaa ci koonə kidə dagyə aɓiikii.

[5]Ma una, də ŋgeerənaakii cii kəya nəhə tuunə putə ŋga vii gooŋga goonə. Ma ətsə patə, koona shii upaa də luupaanaakii. Ginə ŋga ənji patə na nee ka luupaanəkii uusərə ŋga uudənə ŋga duuniya.

[6]Taa ŋgahi tyasə see a sa unə bwanea kama kama ŋga uundzə saa'i, patə da ha'ə dəmə moodəsəkə putə ŋga sətə dii Əntaŋfə ka putə goonə.

[7]Ma bwaneatsə cuuna sa ha'ə patə, kaa ca təɓə də və gooŋga goonə. Kə shii unə tə'i məghərəvənə ka tibisətə ci ənjə a 'wa kanyeera ka shaŋə, amma paa ci ka ndzaanə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Patə da ha'ə, agi təɓənə nə ənji ŋgeerənaakii də gunə. Ha'ə nə və gooŋga goonə əsə, kə palee ka kanyeera də məghərəvənə, see madə təɓətə ənji tuunə kaa ənjə a shii ŋgeerənə ŋga vii gooŋga goonə. Ma uusəratə nə Yeesu Aləmasiihu a ənya, ka upaanə nuunə məghərəvənə, ka upaanə nuunə dəlanə da duunətənə əsə akəŋwacii Əntaŋfə.

[8]Ma ca, taa ŋgahi pooshi unə sha nee ka ci, patə da ha'ə kə uu'yuunə tə ci. Taa ŋgahi pooshi unə agi neenə ka ci əndzə'i, patə da ha'ə kə liwə unə tə ci də gooŋga. Aciikii cuuna da madəunə moodəsəkə ka shaŋə, pooshi əndə ka mbee ka waɓənə putsəkə də ma agyanəkii,

[9]acii agi dzənə nuunə aakəŋwa də upaa luupaanə. Luupaanəkii nə bwatya ŋga vii gooŋga goonə.

[10]Ma rəgwa ŋga luupaanə ŋga Əntaŋfə tə ənja, kə shi anabiinə a aali rəgwakii ka shaŋə kaa təya shii. Kə waɓi tii agyanə pwapoonə ŋga Əntaŋfə ətə dəkəpaa ci kidə ka viinə koonə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Ma'yanə ŋga Aləmasiihu a ədzəmətii nja ba ka tii makə sətə nə Aləmasiihu a sa ciɓa; ma daaba'əkii ca upaa ɗuunuunə. Ma anabiinə, kə ali tii kaa təya shii taa guci nə uushi'iitsə a ɗaaɗa, taa iitə nə uushi'inəkii a ɗaaɗa əsə.

12Kə ɓaarii Əntaŋfə ka anabiitsə oo'i, əntaa ka tii satii də slənatii, amma ka putə ŋga ənjitə na shi aakəŋwa, waatoo ka putə goonə. Wiitsə kə fii unə waɓənəkii da ma masləkee ənji ŋga Əntaŋfə. Tii ca waaza koonə Ɲunyi Habara də ŋgeerənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə ətə ca shi dadagyə. Taa malaa'ikanyinə maa, kə mwayi tii uushi'iitsa.

13Aciikii ma ɗanuuna, haɗamə də na. Goona tsəfə ŋunyinə agi haŋkala goonə taa gi'u. Amma kəŋeemə ka hiima goonə agyanə barəkaanə ŋga Əntaŋfə ətə nii kəya vii koonə uusəratə nə Yeesu Aləmasiihu a jiga.

14Famə tə Əntaŋfə, goona kapaa moodəfuunə ka ɗa sətə njuuna slənə ŋga ŋukə saa'itə unə ma'ə mashiimə gooŋgaanə.

15Ma Əntaŋfə ətə 'wii tuunə koona ndzaanə ka ənjaakii, camə nə ci yadə 'waslyakəənə ashikii taa fiɗyasə. Acii ha'ə ndzaamə camə makə naakii yadə 'waslyakəənə ashuunə agi sətə cuuna slənə patə.

16Acii kə bii Əntaŋfə asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Ndzaamə camə yadə 'waslyakəənə ashuunə, acii ma nya, camə nə nyi yadə 'waslyakəənə ashiki taa fiɗyasə.”

17Ma una ɗa də'wa akəŋwacii Əntaŋfə, də Dəsənuunə cuuna 'wa tə ci. Acii ha'ə famə tə ci agi patənə ŋga ndzaanə goonə agi duuniya. Acii ma ca, paa ci ka ɗa kama kamaanə agi ɗa gəŋwanaakii ka ənja. Mbərə mbərə da sətə slənyi əndə ɗanəkii ka ci gəŋwanə.

18Kə shii unə taa də mi pərii Əntaŋfə tuunə acii mazaɓə alə'aadanyiitə jigunyi dzədzəshi'inuunə koonə. Əntaa də gəna pərii ci tuunə, acii ma gəna, ka saawaginə.

19Amma də uushi dzabaŋə pərii ci tuunə, waatoo də idənə ŋga Aləmasiihu. Acii ma Aləmasiihu, makə uundzə baga nə ci yadə sə ŋga idəpaanə ashikii taa fidyasə.

20Daga Əntaŋfə ma'ə matagamə duuniya, kə ta'i ci tə ci, kaa ca ɗa ha'ə. Ma ŋga ənəna ka muudinə ŋga duuniya, kə ŋgiragi ci tə ci, ca ɓaarəgi paŋgəraŋə a babara ka putə goonə.

21Daciikii vii unə gooŋga ka Əntaŋfə ətə maɗee ka ci agi mamməətə ənja, ca vii ka ci ɗuunuunə. Ci ɗii vii unə nuunə da hiima goonə ka Əntaŋfə.

22Makə kə kuɓəgyuunə ədzəmuunə də nə'u gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə, una uuɗə tə ndzəkəŋushi'inə ənji nə'unə, ma ɗanuuna, dəmə aakəŋwa də uuɗəshinə də ədzəmə rəŋwə.

23Acii kə upaa unə kura əpinə dagi waɓənə ŋga Əntaŋfə. Ma waɓəətsa, ci ca vii əpinə ka ənja, pooshi waɓənəkii ka uudənə əsə. Ci kavə tuunə ka ndzaanə ka slikərənə ŋga Əndətə pooshi ka əntənə shaŋə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i: “Patənə ŋga ənji shiŋkinə, makə kuzəna nə tii, kadə na huurəginə. Ɗuunuunə ŋga əndə shiŋkinə əsə, makə gudəzə ŋga kuzənə nə ci. Kadə na kudəɗəgi makə gudəza.

25Amma, ma waɓənə ŋga Slandana, pooshi ka uudənə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.” Ma waɓəətsa, ci nə Ɲunyi Habaratə waazii ənji koonə.

1 Piita 2

1Makə kə vii Əntaŋfə koonə kura əpinə, kagimə ŋgərəkikinə dzaɗə doonə. Goona waɓə jirakənə ma'ə, goona ndzaa ka ənji jarəwiinə, goona ɗa sərəhə taa agyanə ŋgutə uushi patə, goona tsəɓə əndə əsə.

2Amma, ma ɗanuuna, ndzaamə agi waɓənə ŋga Əntaŋfə taa guci patə makə sətə ci mbərəzhinyinə a sa 'wanə taa guci patə. Də waɓənəkii gərənuunə, una upaa luupaanə.

3Acii tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Kə nee unə də noonə nə ka ŋga'əənə ŋga Slandana.”

4Makə ha'ə ɗii əna, əncahamə aaɓii Slandana. Ma ca, ci nə mambəɗə faaratə kaaree ənji makə pooshi nafaakii. Amma kə ta'i Əntaŋfə tə ci, ca palee də məghərəvənə patə.

5Ma unə əsə, ndzaamə makə faariinə ətə da əpinə amatii, kaa Əntaŋfə a fəɗə tuunə ka ghənə də kuvə ŋga ndzaanə ŋga Ma'yanaakii asəkəkii. Una ndzaanə ka malaaɓa limanyinaakii davə akumu əsə, koona ɗa ka ci sləna də ədzəmə rəŋwə, waatoo, slənətə ca kaɗeesəkə ka ci putə ŋga Yeesu Aləmasiihu.

6Ma bii nyi ha'ə, acii tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i: “Ka ŋgərənə nə nyi faaratə da məghərəvənə, nya mbukə də baŋgwaaki asəkə vəranə ŋga Sihiyoona. Taa wu vii ka ci gooŋga, paa nyi na ɗavə ka ci ayinə shaŋə.”

7Ma unə ənə vigi nuunə ka faaratsa, kə ndzaa ci ka maɗuunə uushi ətə palee də məghərəvənə koonə. Amma, ma ənjitə pooshi vigi natii nə ka ci, pooshi ci da məghərəvənə ka tii. Tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i: “Ma faaratsə kaaree ənji ghənə kuva makə pooshi nafaakii, ci ənəpaa ka faaratə palee də məghərəvənə.”

8Tə'i manaahəkii əsə oo'i: “Ka ndzaanə nə faaratsə ka faara pu'unə ŋga ənja, ci na kulapaa də ənja.” Ma ci təya pu'u davə, acii kə kaaree tii ka waɓənə ŋga Əntaŋfə. Ha'ə nə hiima ŋga Əntaŋfə.

9Amma, ma una, slikərəətə ta'i Əntaŋfə nuunə, unə nə limanyinə ŋga Ɲwaŋwa, malaaɓa ənja. Unə nə ənji ŋga Əntaŋfə. Kə 'wagi ci tuunə agi təkunə, ca əjipaa tuunə aagi maɓərə haakii ka shaŋə. Ma 'wagi ci tuunə ha'ə, koona waaza ka ənji madiigərə uushi'iitə slənyi ci ka putə ŋga ənja.

10Ma ŋga ŋukə, əntaa ənji ŋga Əntaŋfə njuunə. Amma, ma ŋga əna, ənjaakii nuunə. Ma ŋga ŋukə, mashimuunə a shii luupaanə ŋga Əntaŋfə. Amma, ma ŋga əna, kə liwə unə luupaanaakii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11Kaɗashinyinaakya, ma ama, məshipətə ənji naamə ganə agi duuniyana; əntaa ganə nə ha ŋga ndzaanə gaamə. Aciikii nə nyi ka kədiinə tuunə, goona slənə uushi'iitə ci shishinuunə a moo slənənə, acii ma uushi'iitsa, ka zanə nə tii duunə.

12Wa slənə goonə a ndzaa ŋga'ə ahada ənjitə pooshi agi nə'unə tə Əntaŋfə. Ɗamə makə ətsa. Taa ŋgahi agi tsəɓənə nə tii tuunə, amma ka neenə nə tii ka gooŋgaanə goonə, təya dəla də Əntaŋfə saa'itə nii kəya shi.

13Baneemə ka nuunə akəŋwacii gayinə putə ŋga Slandana, taa ka maɗuunə ŋwaŋwə ətə ca ɗa ŋwaŋuunə agyanə ənji patə,

14taa ka ŋgwaməniinə, acii ŋwaŋwə ca sləkee ka tii ka kəəsə ənjitə ca slənə məzaanə, təya dəla də ənjitə ca ɗa ŋga'əənə.

15Kə mwayi Əntaŋfə koona slənə ŋga'ə, koona shii pa'ətə də ma ŋga ənjitə mashiimə gooŋgaanə.

16Dimuyinə nuunə. Ndzaamə ha'ə. Goona nyihə noonə, makə ɗii unə ka dimuyinə, tə'i unə da rəgwa ŋga slənə bwaya bwayaanə makə sətə mwayi unə. Pooshi. Ma ɗanuuna, ndzaamə ka maviinə ŋga Əntaŋfə.

17Ɗuunətəmə ənji patə, uuɗəmə hara ənji nə'unə tə Yeesu, ŋgwaləmə acii Əntaŋfə, una ɗuunətə maɗuunə ŋwaŋwə əsə.

18Unə maviinə, baneemə ka nuunə akəŋwacii slanjiinuunə ka shaŋə. Ɗuunətəmə tə tii. Əntaa wata ka slanjiinətə ca ɗa koonə ŋga'əənə banee nuunə ka nuunə, amma, taa ka i ətə ca ciɓee koonə, baneemə ka nuunə akəŋwaciitii.

19Ma əndətə ci ənjə a ciɓee ka ci dagyanə slənə ŋga'əənaakii, maɗa kə sə'wii ci ciɓəkii putə ŋga Əntaŋfə, ka ɗanə nə Əntaŋfə ka ci barəkaanə.

20Amma, maɗa ma nuunə ka sə'wa ciɓa dagyanə unə kə slənyi məzaanə, pooshi əndə ca nee koonə makə ənja. Amma, maɗa dagyanə ɗa ŋga'əənə goonə ci ənjə a ciɓee koonə, una sə'wa, ka ɗanə nə Əntaŋfə koonə barəkaanə.

21Acii ka putakii ha'ə 'wii ci tuunə, acii Yeesu Aləmasiihu maa, kə ciɓi ci ka putə goonə. Kə ɓaarii ci koonə rəgwa koona nə'u dərəpaakii.

22Ma ca, paa ci ɗii 'waslyakəənə, pooshi ənji sha fii jirakənə amakii shaŋə.

23Kə dzaanii ənji tə ci, amma paa ci dzaanii naakii. Kə ciɓee ənji ka ci, maɗəkəmə ci daawaanə. Amma kə kii ci nəkii ka Əntaŋfə Əndə ɗa gəŋwanə də rəgwakii.

24Kə ŋgərəvə ci 'waslyakəənə gaamə aanəkii saa'itə ɓələgi ənji tə ci ashi ənfwa. Ma ɗii ci ha'ə, kaama ndzaa makə maməətə ənji ka rəgwa slənə 'waslyakəənə, ama ndzaa ka ənji da əpinə amatii ka slənə gooŋgaanə. Putə ŋga uyiginə ŋga Yeesu Aləmasiihu upaa unə mbəɗənə.

25Ma ŋga ŋukə, makə maza bagiinə njuunə. Amma, ma ŋga ənа, kə ənyatə unə aaɓii Magəra ətə ca nəhə tuunə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Piita 3

[1]Unə makinə əsə, baneemə ka nuunə akəŋwacii ŋguyirənə goonə. Acii madɑ̀ kə banee unə ka nuunə akəŋwaciitii, ma ŋguyiriitə ma'ə maluuvəmə waɓənə ŋga Əntaŋfə, madɑ̀ nee tii ka slənə goonə, ka zhi'yanə nə haŋkalatii. Taa mabamuunə ka tii də ma,

[2]ka luuvənə nə tii putə ŋga ŋga'əənə ŋga slənə goonə da ŋgwalənə goonə tə Əntaŋfə.

[3]Goona səkəpaanə ka ɗaadɑ̀ dagwaanə ŋga shishinə. Waatoo goona səkəpaanə ka baaslə shiŋkinə, taa ŋgaaŋga halagaarə ŋga ɓəzə kwaɓa, taa aanə dagwa gudyala.

[4]Amma ɗamə rəmarəmaanə goonə dasəkə ədzəma. Ndzaamə da ŋunyi haŋkala, ndzaamə da ŋunyi hiima, ci nə rəmarəmaanə ətə pooshi ka saawanə shaŋə, ci kaɗeesəkə ka Əntaŋfə palee əsə.

[5]Acii də ha'ə ɗii makinə ŋga ŋukə rəmaanatii. Ma təya, kə nyi'u tii tə Əntaŋfə, təya gəra taa mi patə daciikii. Də banee ka nətii akəŋwacii ŋguyirənatii ɗii tii rəmarəmaanə.

[6]Ha'ə slənyi Saraatu minə ŋga Ibərahiima. Kə banee ki ka nətə akəŋwacii ŋgurii, ka ha'ə kə 'wii ki tə ci də slandanətə. Madɑ̀ agi slənə ŋga'əənə nuunə yadə ŋgwalənə, kə ndzaa unə ka manjeevənə ŋga Saraatu.

[7]Unə ŋguyirənə əsə, ndzaamə da makinə goonə ŋga'ə. Kə shii unə, kə əki ŋgeeriitii. Kəsəmə tə tii ŋga'ə, una vii ka tii məghərəvənə, acii kə vii Əntaŋfə koonə əpinə da tii mbərə mbərə. Ndzaamə ŋga'ə, acii ga taa mi a bədapaa də'wa goonə.

[8]Ma səndə cii kya uudəpaagi koonə, unə patə, wa hiima goonə a ndzaanə ka ha rəŋwə. Tsaaməshimə təgunuunə ahadoonə, uuɗəshimə makə sətə ci ndzəkəŋushi'inə a uuɗəshi, ɗaadɑ̀shimə ŋga'əənə, goona ɗuunətə noonə na.

[9]Madɑ̀ kə ɗii əndə koonə bwaya bwayaanə, goona ənəpaagi ka ci də bwaya bwayaanə. Taa kə dzaanii ənji tuunə əsə, goona dzaana noonə. Amma ma ɗanuuna, jikəvəmə ka əndəkii ‘Wa Əntaŋfə a ɗa ka hə barəkaanə’, acii barəkaanə nə sətə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ŋga viinə koonə saa'itə 'wii ci tuunə.

[10]Acii tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Ma əndətə mwayi ndzaanə agi jamənə da ɗa moodɑ̀səkə pukyanə ŋga ha patə, wa ca bwasee ka waɓənə bwayakii, ga ca jirakə ma'ə əsə.

[11]Wa ca bwasee ka slənə bwaya uushi'inə, ca ɗa ŋga'əənə, wa ca aalə rəgwa ŋga ndzaanə jamə də patənə ŋga ədzəməkii.

[12]Acii agi neenə nə Əntaŋfə ka ənji gooŋga, mawunəkii ndzaanə liminəkii kaa ca fa də'watii. Amma, ma ənjitə ca ɗaadɑ̀ 'waslyakəənə, ka ndzaanə nə tii ka ənji daawaanaakii.”

[13]Yaci kə kavuunə noonə nə agi ɗa ŋga'əənə pukyanə ŋga ha patə saŋa, wu nə əndəkii ca bərapaa tuuna?

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Taa kə ciɓee ənji koonə dagyanə ŋga'əənə goonə, maŋushinə koonə. Goona ŋgwalə aciitii taa fiɗyasə, gadə ədzəmuunə a la əsə.

15Amma ŋgwaləmə tə Aləmasiihu asəkə ədzəmuunə, una ɗuunətə tə Slandanə ci daanəkii. Haɗamə də nə taa guci patə, koona mbee ka jikəvənə ka ənjitə ca laagwa koonə agyanə sətə cuuna ka nə ka ci.

16Amma, ɗamə ha'ə də mabanee mooɗəfa da ɗuunətənə tə tii; ɗamə ŋga'əətə shii unə taa guci patə. Maa kə ɗii unə ha'ə, ma ənjitə ca waɓə bwayakii agyanuunə, waatoo, ətə ca dzaana ŋga'əənə goonə ətə cuuna ɗaaɗa agi nə'unə tə Aləmasiihu, ka ənəgərənə nə ayinə aagitii.

17Gəɗə ciɓənə putə ŋga slənə ŋga'əənə, maɗa Əntaŋfə mwayi ha'ə, acii slənə bwaya bwayaanə.

18Ma Yeesu Aləmasiihu, putə ŋga 'waslyakəənə gaamə əŋki ci. Də əntəətə rəŋwə dyaŋə uudəpaa ci slənaakii. Əndə gooŋga əŋki ka putə ŋga ma'waslyakə ənja, kaa ca shii kərəgərənə taamə aaɓii Əntaŋfə. Kə ɓələgi ənji tə ci, amma kə maɗee Ma'yanə ŋga Əntaŋfə ka ci.

19Də Ma'yanəkii ma'i ci, jiməgərə ci ka bagi waɓənə ŋga Əntaŋfə ka ma'yanyinə ŋga ənjitə məətəgi agi zamana ŋga Nuuhu.

20Ma təya, kə naanagi tii ka nə'u waɓənə ŋga Əntaŋfə. Ma saa'ikii, waatoo saa'itə Nuuhu a ɗa kumbawala, kə sə'wii Əntaŋfə tə tii ŋgaaŋga'ə. Patə da ha'ə, wata ənji tighəsə luuvə dəməgərənə aasəkə kumbawaləkii. Wata tii tanə mbə'i agi ma'inə.

21Ma ma'iitsa, kə ndzaa ci makə bapətisəma ənə ca luupaa tuunə əndzə'i. Ma ma'iitə ci ənjə a ɗa də bapətisəma ka ənda, əntaa ka yiɓəgi də ɗiinə ŋga shishinə, amma ka ɗa aləkawalə ka Əntaŋfə də ŋunyi hiima asəkə ədzəma. Dagi maɗənə ŋga Yeesu Aləmasiihu agi maməətə ənji luupaa bapətisəmakii tuunə.

22Ma ca, kə ənəgərə ci aadəgyə, kə ndzaa ci da rəgwa ciizəma Əntaŋfə. Agi ɗa ŋwaŋuunə nə ci agyanə malaa'ikanyinə patə da gayinə da uushi'iitə da baawəɗa dadagyə patə.

1 Piita 4

1Makə kə shii amə oo'i, kə ciɓə Yeesu Aləmasiihu ganə a duuniya, acii ha'ə, ma ɗanuuna, haɗamə də na, koona shii luuvə sa ciɓə makə naakii. Acii, ma əndətə ciɓə shishinəkii, kə kagi ci ɗa 'waslyakəənə.

2Daga əndzə'i ka dəŋə ka muudinə ŋga ndzaanə goonə agi duuniya, goona ɗa sətə mwayi shishinuunə slənənə, amma ɗamə sətə ca kaɗeesəkə ka Əntaŋfə.

3Ma ŋga ŋukə, kə slənyuunə məza uushi'inə makə sətə kaɗeesəkə ka ənjitə pooshi agi nə'unə tə Əntaŋfə. Kə ɗaaɗii unə badawaanə, da ɗa ajijinəənə; kə saasii unə ənvwa palee ka nuunə, kə ndzaa unə wata ka adənə da saasanə, kə bwasee unə ka bariya ŋga Əntaŋfə, una dzəgərə ka paaslə uuləminə. Amma, ma ŋga ənə, taŋə koonə nə ətə slənyuunə ŋga ŋukə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Makə nee ənjitə pooshi agi nə'unə tə Əntaŋfə oo'i, pooshi unə agi ɗa məzaanə ma'ə, kə ɗii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə. Aciikii nə tii ka dzaananə tuunə.

5Amma kadə nə təya dzə ka ba slənatii patə akəŋwacii Əntaŋfə. Kə uugi ci haɗa də na kaa ca la gəŋwanə ŋga ənjitə da əpinə amatii da ənjitə məəki.

6Ci ɗii waazii Aləmasiihu Ɗunyi Habara ka maməətə ənjə əsə. Ma saa'itə tii ma'ə maməətəmə, kə lagi Əntaŋfə ka tii gəŋwanə ŋga wa, makə sətə cii kəya lagi ka hara ənji patə. Amma ma waazanaakii ka tii, ma'yanatii a ndzaa makə ətə ŋga Əntaŋfə.

7Kədəhə nə uusəra ŋga uudənə ŋga duuniya. Makə ɗii ha'ə, ŋgərətəmə haŋkala goonə, haɗamə də nuunə, koona shii mbee ka ɗa də'wa.

8Amma, ma palee patə, uuɗəshimə tantanyi tə uuɗəshinə. Acii ma uuɗəshinə, ci ca kira tifyaginə ŋga 'waslyakəənə laŋə.

9Luushimə mu'umuunə ahadoonə də mooɗasəka, yadə ŋguŋgunənə.

10Kə shii unə kama kama vii Əntaŋfə koonə barəkaanə ŋga ɗa slənа. Aciikii, taa wu patə, wa ca slənə də ŋunyi barəkaatə vii Əntaŋfə ka ci də rəgwakii, ca tsakə də hara ənji.

11Taa wu patə ca waaza, wa ca waaza waɓənə ŋga Əntaŋfə makə sətə bii Əntaŋfə ka ci. Taa wu patə ca tsakə tə hara ənji, wa ca tsakə tə tii makə sətə vii Əntaŋfə ka ci ŋgeerənə. Ɗamə ha'ə kaa ənjə a ɗuunətə tə Əntaŋfə agi sətə cuuna slənə patə də putə ŋga Yeesu Aləmasiihu. Acii naakii nə ɗuunuunə da ŋgeerənə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

12Kaɗashinyinaakya, ma ciɓətsə nii dizə agyanuunə kaa ca təɓə tuuna, ga ca ɗa koonə ka sə ŋga hurəshishinə, ga ca ndzaa koonə makə kura uushi.

13Amma, ɗamə maŋushinə, acii kə liɓuunə agyanə ciɓə da Aləmasiihu, koona shii ɗa maɗuunə mooɗasəkə uusəratə nii kəya jiga da ɗuunuunaakii.

14Maɗa kə dzaanii ənji tuunə acii ɗii unə ka ənji nə'unə tə Aləmasiihu, maŋushinə koonə, acii tə'i Ma'yanə ŋga Əntaŋfə da məghərəvənaakii agyuunə.

15Taa wu patə, ga ca ɗa bwaya bwayaanə acii ga ca upaa ciɓə agikii, taa ka rəgwa ŋga ɓələ ənda, taa ka rəgwa ŋga hərənə, taa ka rəgwa ŋga kaala makii aagi slənə ŋga hara ənji.

16Amma, maɗa ma cii kwa ciɓə acii puta ɗii hə ka əndə nə'unə tə Aləmasiihu, ga ayinə a kəsə tə hə, kuyirii tə Əntaŋfə putə ŋga 'wanə tə hə də əndə nə'unə tə Aləmasiihu.

17Ma ənə ɗii ca, kə mbu'ya saa'i ŋga la gəŋwanə ŋga Əntaŋfə. Agyanə ənjaakii 'watəginəkii lanə zəku'i. Ya maa agyanaamə ənjaakii nii kəya 'watəgi la gəŋwanə saŋa, iitə nii kəya ɗa də ənjitə naanagi ka luuvə waɓənə ŋga Ɗunyi Habaraakəya?

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Ka ɗanə makə sətə ɗii manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Ka ɗanə dzawə kaa ŋunyi ənjə a upaa luupaanə. Maɗa kə ɗii ha'ə saŋa, iitə na ɗa tə ma'waslyakə ənja, ənjitə mashiimə tə Əntaŋfwa?”

19Aciikii, ma ənjitə ca sa ciɓə də moonə ŋga Əntaŋfə, wa təya banee ka nətii pərəɓə ka shaŋə ka Əntaŋfə də dagwa slənatii. Ci ghənyi taa mi patə, ci ca mbu'utəgi də aləkawalaakii pukyanə ŋga ha patə əsə.

1 Piita 5

1Yoo, unə matakəŋwanyinə ahada ənji nə'unə, koonə cii kya waɓə ənа, nyi matakəŋwanə makə unə, əndə seeda ciɓə ŋga Aləmasiihu. Kadə naamə ndzaanə agi ɗuunuunaakii saa'itə nii kəya jiga.

2Wanyinə ka banə koonə: gəramə ənjitə ba'avə Əntaŋfə aacii unə. Gəramə tə tii, makə sətə ci magəra a gəra bagiinə. Goona gəra tə tii makə əndə təməsəvə tuunə ka ɗa slənəkii. Amma gəramə tə tii də mooɗasəkə makə sətə kaɗeesəkə ka Əntaŋfə. Goona ɗa slənəkii ka putə ŋga dzatə də gəna, amma kapaamə nuunə ka slənəkii də moonə ŋga ma goonə.

3Goona aalə rəgwa ŋga ɗa ŋwaŋuunə agyanə ənjitə kavə Əntaŋfə aacii unə, amma ndzaamə ka sə ŋga dzəgunənə ka tii.

4Maɗa kə slənyuunə ha'ə, kadə upaanə nuunə mafuuɗəna, waatoo, ɗuunuunə ətə pooshi ka uudənə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə uusəratə nə maɗuunə Magəra a jiga.

5Unə daguyinə əsə, baneemə ka nuunə akəŋwacii masariinə. Taa wu patə ahadoonə, ga ca haŋətə nəkii. Acii tə'i manaahəkii asəkə malaaɓa ləkaləkatə oo'i, “Ma əndətə ca haŋətə nəkii, pooshi Əntaŋfə ka luunə tə ci. Amma ma əndətə həətəpaa nəkii, agi ɗanə nə Əntaŋfə ka ci pwapoonə.”

6Aciikii nə nyi ka banə koonə, həətəpaamə noonə nə akəŋwacii Əntaŋfə. Ma ca, tə'i ci da ŋgeerənə. Maa kə mbu'ya uusəratə ɗəkəpaa ci, kadə nii kəya vii koonə ɗuunuunə.

7Patənə ŋga sətə palee ka ŋgeerənə goona, kapaamə akəŋwaciikii. Acii, ma ca, agi haɗanə nə ci duunə.

8Ŋgərətəmə haŋkala goonə, haɗamə də nuunə, acii ma əndə daawaanə goonə, waatoo Seetanə, agi zhiizhi'inə nə ci ahadoonə, ka aalənə taa tə wu kəsənəkii. Ma ca, makə livarətə kəshi maɗəfənə tə ci, ca ɓəəyi vurənə, ca aalə sə ŋga kəsənə.

9Ma ɗanuuna, kəŋaanəmə də ŋgeerənə agi nə'unə tə Əntaŋfə, goona ŋgwalə acii Seetanə shaŋə. Kə shii unə, tə'i hara ənji nə'unə laŋə makə noonə ətə ca ciɓə ha'ə agi duuniya makə ətsə əsə.

10Ma daba'ə ciɓənə goonə agi baanə gi'u, ka haɗatənə nə Əntaŋfə ci saakii duunə, ca vii koonə ŋgeerənə koona shii kəŋaanənə ndihə ndihə yadə shakanə. Ma ca, Əndə ɗa pwapoonə nə ci, ci 'wii tuunə dagi ləɓənə goonə da Aləmasiihu, koona shii dəmənə aagi ɗuunuunaakii ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

[11]Naakii nə ŋwaŋuunə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

[12]Silasə cakə tə nyi ka naahə koonə magusə ləkaləkatəna. Ma ca, ndzəkəŋunəki nə ci agi nə'unə tə Slandana. Agi slənənə nə ci də ədzəmə rəŋwə. Ma ləkaləkatənə cii kya naahə koonə, kaa nya shii vii koonə də ŋgeerənə, nya ɓaarii koonə makə sətə ɗii ndilə ndilə tə pwapoonə ŋga Əntaŋfə. Ma ɗanuunə, kəŋaanəmə agyanə pwapoonəkii.

[13]Kə nəhəpaa cikəŋunəku Ikəliisiya ŋga Babila tuunə. Mataɗəkii ŋga Əntaŋfə nə ki makə unə. Kə nəhəpaa uuzənaaki Marəkusə tuunə əsə.

[14]Nəhəshimə ŋga'ə də ədzəmə rəŋwə. Wa Əntaŋfə a vii ndzaanə jamə ka patənə goonə, unə ənji nə'unə tə Aləmasiihu.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Piita

2 Piita 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki Simoonə Piita, əndə slənə ŋga Yeesu Aləmasiihu, masləkee əndaakii əsə. Agi naahənə nə nyi koonə ənjitə kavə Əntaŋfə ka tii vii gooŋga ətə da məghərəvənə mbərə mbərə da neenə. Ma vii gooŋgatsa, dagi gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə gaamə, waatoo Maluu gaamə Yeesu Aləmasiihu shigi.

2Wa Əntaŋfə a tsakə koonə pwapoonə, wa ca vii koonə ndzaanə jamə aakəŋwə aakəŋwa dagi shiinə tə ci da shiinə tə Yeesu Aləmasiihu Slandanaamə.

3Ma Əntaŋfə da baawəɗaakii, kə vii ci kaamə patənə ŋga sətə dəɓee, kaama ndzaanə da kura əpinə, ama slənə sətə kaɗeesəkə ka ci. Ma ətsə patə, dagi shiinə gaamə tə ci, Əndətə 'wii taamə kaama ndzaanə agi ɗuunuunaakii da ŋga'əənaakii.

4Də ha'ə upaa amə madiigərə uushi'iitə ɗii ci aləkawalə ŋga viinə ka ənjaakii. Ma uushi'inəkii, tə'i ci da məghərəvənə ŋgaaŋga'ə. Ma vii Əntaŋfə koonə uushi'inəkii, kaa ca shii gatsəgi koonə də bwaya uushi'iitə ci ginə ŋga ənjə a moo ganə a duuniya, ətə ca kərə tə tii ka ha ŋga zanə. Ma ɗii ci ha'ə, koona ndzaanə makə naakii.

5Aciikii nə nyi ka banə koonə, ciŋəmə, una tsakə ŋga'əənə aagi vii gooŋga goonə. Tsakəvəmə shii gooŋgaanə aagi ŋga'əənə goonə.

6Ŋgərəmə ətsətə na, una tsakəvə aagi shii gooŋgaanə; una ŋgərə sə'watənə, una tsakəvə aagi ətsətə na, una tsakəvə nə'unə tə Əntaŋfə aagi sə'watənə.

7Tsakəvəmə uuɗəshinə ahadoonə aagi nə'unə tə Əntaŋfə, una tsakəvə uuɗənə tə ənji patə aagi uuɗəshinə ahadoonə.

8Maɗa agi ɗanə nuunə ha'ə makə ətsə taa guci patə, paa unə ka ndzaanə zərakə, paa unə ka ndzaanə ka ənjitə yadə nafalatii agi shiinə tə Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu.

9Ma əndətə paa ci ka ɗanə ha'ə, kə ndzaa ci makə muurəfa, kə zaanə ka ci oo'i kə tifyagi Əntaŋfə ka ci 'waslyakəənaakii ətə ɗaaɗii ci ŋga ŋukə.

10Aciikii ndzəkəŋushi'inəkya, wanyinə ka banə koonə, Əntaŋfə ta'i tuunə, ci 'wii tuunə əsə. Makə ha'ə ɗii ənə, ciŋəmə koona kəŋə ndihə ndihə agi 'waatsə da taɗəətsə ta'i ci tuunə. Acii maɗa kə ɗii unə ha'ə, pooshi unə ka kulanə agi vii gooŋga goonə shaŋə.

11Də ha'ə ɗanə Əntaŋfə koonə rəgwa ŋga dəmənə aagi ŋwaŋuunə ətə pooshi ka uudənə, waatoo, ŋwaŋuunə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu Maluu gaamə.

12Aciikii, taa ŋgahi kə shii unə uushi'iitsə waɓi nyi koonə agyanəkii daga ŋukə, kə kəŋaanuunə agyanə gooŋgaatə fii unə əsə, patə da ha'ə pa nya bwasee ka buurətənə koonə agyanəkii taa guci patə.

13Kə ɗaaɗatə nyi hiimaaki, kə nee nyi ka ɗanə ŋga'ə, nyi kə buurətə koonə agyanəkii, nyi ma'ə da i əpinə amaki, koona shii ndzaanə də məgigi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Acii kə shii nyi, ma aakəŋwa gi'u, kadə ŋgərəginə nə Əntaŋfə əpinə amaki, makə sətə bagi Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu ka nyi.

15Acii ha'ə, gazhi'waanaaki patə, koona shii buurətə uushi'iitsə daba'ə əntənaaki taa guci patə.

16Yoo, ma saa'itə jigunyiinə koonə agyanə shinə ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu da ɗuunuunaakii, əntaa ma shi uusha ɗii ətə laalatə ənji bii inə koonə. Aa'a, pooshi; neenə nee inə ka ɗuunuunaakii də giniinə.

17Ma saa'itə vii Əntaŋfə Dəsənaamə ka ci məghərəvənə da ɗuunuunə, inə davə kəŋə kəŋə. Kə fii inə uura ŋga Əntaŋfə ətə palee də ɗuunuunə patə, ca waɓya tuu'ina, “Waatsə Uuzənaaki, kə uu'i nyi tə ci. Ci ca uuɗagi səkəki.”

18Inə də neenə na, kə fii inə uurakii də liminiinə, ca waɓya dadagyə. Acii ma saa'itə waɓi ci ha'ə, anə malaaɓa giŋwə niinə da i ci.

19Aciikii shii inə weewee, ma sətə waɓi anabinyinə, pooshi jirakənə davə taa fiɗyasə. Unə əsa, ŋgərətəmə haŋkala goonə agyanə sətə waɓi tii, acii kə ndzaa waɓənatii makə gunə ətə ca ɓərə ka matəku təku ha, ka ha'ə kyanə ŋga ha atsaaŋwə, vooɗa a lə'ya, ca ɓərə a ədzəmuunə.

20Ma sətə ɗanuunə, shiimə oo'i, ma anabaakwaatə nyaahə ənji asəkə malaaɓa ləkaləkatə, pooshi ənji ka mbeenə ka batənə də shiinatii satii.

21Acii pooshi əndə'i anabaakwaanə ətə shi əndə a ɗii agi hiimaakii saakii. Amma Malaaɓa Ma'yanə vii ka ənji ŋgeerənəkii, Əntaŋfə a waɓə da matii.

2 Piita 2

1Yoo, kə shi majirakinə ŋga anabinyinə a shigi ahada ənji ŋga Əntaŋfə ŋga ŋukə. Ha'ə makə ətsə əsə kadə nə majirakinə ŋga ənji dzəgunənə a shigi ahadoonə. Kadə nə təya dzəgunə koonə jarəwiinə kama kama, təya kərə tuunə ka ha ŋga zanə. Slandanaamə ətə pərapaa tə tii agi 'waslyakəənatii maa, kadə nə təya kaaree ka ci. Də ɗanatii ha'ə nə tii ka əlyaanə zanə agyanətii ətə na shi kədəhə.

2Ha'ə maa, tə'i hara ənji laŋə na nə'u bwaya slənatii. Kadə nə hara ənjə a dzaana rəgwa ŋga gooŋgaanə əsə putə ŋga slənatii.

3Ma tii, kadə nə təya ɗa riiba duunə də waaɓə koonə jirakənə ka puutəma də gəna goonə. Daga ŋukə nə Mala gəŋwanatii matasəkakii. Pooshi Əndə zamaginə də tii ka tsəfə ŋunyinə shaŋə.

4Acii, ma Əntaŋfə, paa ci caamə aagi malaa'ikanyiitə ɗaadii 'waslyakəənə. Amma aagi gunə 'wa'agərə ci tə tii, ənjə a gwaaləgi tə tii davə agi matəku təku ha ruku ruku, ka gəra uusəra ŋga la gəŋwanə.

5Ha'ə nə ənjitə sha ɗaadii 'waslyakəənə ŋga ŋukə əsə, paa ci caamə aagitii. Ci ɗii wunəgi ci rəgwa ka ma'inə, ca bulya aasəkə duuniya aagyanə ənjitə mashiimə tə ci,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

zagi uushi'inə patə, see ənji mədƒəfə mbə'i, tighəsə də Nuuhu ətə nja waaza rəgwa ŋga gooŋgaanə ka ənja.

[6]Ha'ə nə vəranyiitə ɗii ləmətii Sadooma da Gwamoora əsə, kə zamagi Əntaŋfə də gunə. Də ha'ə ɓaarii ci oo'i, ha'ə ɗanəkii də ənjitə paa tii ka fa waɓənaakii.

[7]Amma, ma Luudu, əndə gooŋga nji ci akəŋwacii Əntaŋfə, kə zhimagi səkii tə ci putə ŋga ajijinəənə ŋga ənja. Ma ca, kə luupaa Əntaŋfə tə ci ka saa'ikii,

[8]acii əntaa maŋgərəkiki əndə nji ci. Makə ndzaa ci ahada ənja, pukyanə ŋga ha patə, agi neenə nə ci ka slənatii, agi fanə nə ci uushi'iitə nji təya waaɓə. Amma, makə ɗii ci ka əndə gooŋga, kə ɓiipaa ka ci səkə ka shaŋə nə sətə njii təya ɗaaɗa.

[9]Ma uushi'iitsə ɗaaɗii Slandanaamə ha'ə patə, ka ɓaarəginə oo'i, kə shii ci rəgwatə luupaanəkii ənjitə ca ŋgwalə aciikii agi ciɓatii. Ma bwaya ənji əsə, kə shii ci hatə kapaanəkii tə tii, təya ciɓə, ka gəra uusəra ŋga la gəŋwanə.

[10]Ma ənjitə ca nə'u sətə mwayi ginə, təya bərapaa ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə, tə tii ciɓeenəkii palee. Ma majirakinə ŋga ənjitsə cii kya ba koonə, paa tii ka ŋgwalənə taa acii ŋgutə uushi shaŋə, paa tii ka luuvə waɓənə ŋga ənda. Taa tə uushi'iitə da məghərəvənə dagyə maa, paa tii ka ɗuunətənə, see dzaananə tə tii.

[11]Amma, ma malaa'ikanyinə, tə'i tii da baawəɗa da ŋgeerənə ka shaŋə, palee ka ənjitsa. Patə da ha'ə, paa tii ka dzaananə tə tii, paa tii ka kərə wulatii aakəŋwacii Əntaŋfə əsə.

[12]Amma, ma majirakinə ŋga ənjitsa, agi ɗaaɗanə nə tii uushi'inə yadə hiima. Kə ndzaa tii makə uushi'inə ŋga bilinə ətə ca poo wata ka kəəsənə, ənjə a ɓəələ tə tii. Agi dzaananə nə tii sətə mashiimə tii ginəkii. Makə sətə ci sə ŋga bilinə a za, ha'ə zanətii əsə.

[13]Kadə ki'inə nə Əntaŋfə ka tii shikwatii də ciɓa, makə sətə ci təya ciɓee ka hara ənji. Acii ma təya, agi moonə nə tii ɗa ŋgərəkikinə taa ka rəgwa ginə ŋga ənja. Ma ndzaanə goonə da tii agi gəshinə, sə ŋga ayinə koonə. Agi kaɗeesəkənə ka tii nə jarəwiitə ci təya kyaara koonə.

[14]Kə ŋgərəgi aalə makinə haŋkalatii patə, pooshi ɗaaɗa 'waslyakəənə ka mbu'unə ka tii shaŋə. Taa da nee tii ka ənjitə ma'ə maɗamə ŋgeerənə agi nə'unə tə Əntaŋfə, təya kyaara ka tii jarəwiinə kama kama ka dəməgərəginə də tii aagi ɗaaɗa 'waslyakəənə. Kə ɗagi tii ka maviinə ŋga aalə uushi'inə ŋga duuniya. Kə naalagi Əntaŋfə tə tii.

[15]Kə kagi tii rəgwa gooŋga, təya nə'u rəgwa ŋga Balaamə uuzənə ŋga Bi'oorə. Ma ca, kə ŋgərəgi suuna ŋga kwaɓa haŋkalaakii ka ha'ə kə aali ci rəgwa ŋga ɗa ŋgərəkikinə kaa ca upaagi.

[16]Amma kə wazhi Əntaŋfə ka ci putə ŋga 'waslyakəənaakii, ka ha'ə kə waɓi vaməndaakii da ci makə əndə shiŋkinə ka saa'ikii. Makə mwayi ci slənə 'waslyakəənə agi mabaanaakii, vaməndakii a tsəŋagi ka ci rəgwa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17Ma majirakinə ŋga ənjitsa, kə ndzaa tii makə gəərə ətə ifəgi ma'inə davə, makə kuraɓiinə ətə ci məɗə a ŋgərəgi. Kə tasəkapaa Əntaŋfə ka tii ha agi mandə təkunə ruku ruku.

18Acii ma təya, agi ɗaaɗa məza waɓənə nə tii ka ɗuunətə də nətii. Agi aalə jarəwiinə ŋga tsəku də ənjitə ca bwasee ka nə'u rəgwa ŋga ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə. Kə mwayi tii təya ləɓə da tii, kaa təya slənə makə sətə mwayi shishinətii.

19Agi banə nə tii ka ənja, “Ka upaanə nuunə dimwaanə.” Amma, ma tii boo, maviinə ŋga ŋgərəkikinə nə tii. Acii patənə ŋga sətə ŋgərəgi haŋkala ŋga ənda, kə ɗagi əndəkii ka mava ŋga səkii.

20Ma ənjitə bwasee ka ɗa ŋgərəkikinə putə ŋga shiinə tə Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu Maluu gaamə, maɗa kə ənyi tii ka kapaa nətii, ŋgərəkikinəkii a ənə ka ŋgərəgi haŋkalatii, ma ndzaanatii, ka ɗanə bwayakii ka shaŋə, palee ka ətə shi təya nji agikii, tii ma'ə mashiimə tə Yeesu.

21Ma tii, guja mashiimə tii rəgwa ŋga gooŋgaanə dəŋwa'ə, acii kə ənyi tii ka kagi gooŋgaanə, təya naanagi ka fa sətə bii Əntaŋfə ka tii.

22Weewee kə ɗii agyanətii makə sətə bii əndə'i waɓənə tuu'ina: “Kə ənyi əda ka na'agi vaananaakii, kə ənəgərə mayiɓə dagəla ka gwadaləna agi ndzaɓa.”

2 Piita 3

1Kaɗashinyinaakya, bəra'inə ŋga ləkaləkataaki ənə cii kya naahə koonə. Ma ləkaləkatənyiitsə kyakya'ə, ka buurətənə koonə agyanə sətə uugi unə shiinə, koona ɗa ŋunyi hiima agyanəkii ŋga'ə.

2Patənə ŋga sətə waɓi anabinyinə ŋga Əntaŋfə ŋukə, da sətə bii Maluu gaamə Slandana, waatoo ətə waazii masləkee ənji koonə, ga ca zaanə koonə shaŋə.

3Ma sətə ɗanuunə, shiimə oo'i, ma ətsə duuniya kədəhə ka uudənə, kadə shiginə nə ənjitə na slənə patənə ŋga sətə mwayi mooɗəfətii. Kadə nə təya tasəkə duunə,

4təya ba, “Əntaa ma bii ci ka ənyanə nə ca? Mabamə ci ha'ə kwa? Aa maanə ɗii? Kə məətəgi dəsənaamə patə. Njaŋanə ka saa'itə tagii Əntaŋfə uushi'inə ka dəŋə əndzə'i əsə, pooshi sətə zhi'i taa gi'u.”

5Ma waɓi tii ha'ə, kə mwayi tii ɗanə makə kə zaanə ka tii oo'i, daga ŋukə də batə waɓənə ghənyi Əntaŋfə səkəntaŋfə da hanyinə. Dagi ma'inə ghənyi ci hanyinə. Ma'inəkii ca gərə tə hanyinə əsə.

6Ma'inəkii əsə zamagi də duuniyatə ŋga ŋukə.

7Ha'ə əsə nə səkəntaŋfə da hanyiinə caama nee əndzə'i. Də waɓəətə shigi da ma Əntaŋfə kapaa ci duuniya ka gəra də gunə. Gunəkii na zamagi də duuniya, uusəratə nii kəya la gəŋwanə da zama də bwaya ənja.

8Kaɗashinyinaakya, ga ca zaanə koonə nə uushi rəŋwə: ma uusəra rəŋwə da fəzə dəbu'u, kə ndzaa tii mbərə mbərə akəŋwacii Slandanaamə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9Ma Slandana, paa ci raara'ə agi ɗa sətə bii ci ɗanə, makə sətə ci hara ənjə a hiima oo'i, raara'ə nə ci. Amma sə'wanə cii kəya sə'wa tuunə, acii paa ci ka moonə ca zamagi də taa wu. Kə mwayi ci taa wu patə ca bwasee ka slənə 'waslyakəənə.

10Amma shiimə oo'i ka shinə nə uusəra ŋga Slandanaamə. Haɓəsə makə mahərə nə uusərakii a shi. Uusərakii nə səkəntaŋfə a dzagi dəralyalə makə dzanə ŋga vəna. Patənə ŋga sətə agintaŋfə, kadə hənəginə nə gunə. Kadə zaginə nə hanyinə da patənə ŋga sətə asəkəkii dza'ə rarə'i.

11Makə kə shii unə oo'i, kadə zaginə nə uushi'iitsə ha'ə patə, kə dəɓee una ndzaanə malaaɓakii ŋga'ə, una kapaa patənə ŋga nuunə ka Əntaŋfə.

12Gəramə uusəratə nii kəya mbu'ya, ciŋəmə də ŋgeerənə kaa uusərakii a mbəsha pii pii. Ma uusərakii, kadə hənəginə nə səkəntaŋfə məɗəkə, kadə sləwaginə nə sətə davə patə acii iza'unə ŋga gunə.

13Amma, ma amə naamə, kura ha dadagyə da kura hanyinə caama gəra, makə sətə ɗii Əntaŋfə aləkawalə ŋga viinə kaamə. Ma dava, gooŋgaanə na ndzaanə davə.

14Kaɗashinyinaakya, makə kə shii unə tə'i kura uushi'inə nuuna upaa ha'ə, ciŋəmə də ŋgeerənə, kəŋeemə ka ndzaanə goonə də ŋga'ə, una ndzaa yadə idəpaa uushi ashuunə akəŋwacii Əntaŋfə, una ndzaanə agi jamənə.

15Wunəpaamə liminuunə ŋga'ə, koona fa. Ma nə Slandanaamə ka sə'wanə zəku'i taabu'u shinəkii, kaa ənjə a shii upaa luupaanə. Ma waɓəətsa, kə nyaahə kaɗashinə gaamə ndzəkəŋushi'inaamə Bulusə koonə ha'ə də shiitə vii Əntaŋfə ka ci.

16Ma ləkaləkatənyinaakii patə, kala hatə waɓi ci agyanə uushi'iitsa, kə waɓi ci makə sənə cii kya ba koonə əndzə'i əsə. Tə'i hara uushi'inə asəkə ləkaləkatətə nyaahə ci, dzawə ka liminə nə paaratəginə. Ma ənjitə mashiimə gooŋgaanə, waatoo ənjitə pooshi kəŋaanə ka hakii, paa tii ka batənə də rəgwakii. Agi ɗanə nə tii ha'ə də hara waɓənə asəkə ləkaləkatə ŋga Əntaŋfə əsə. Mashiimə tii natii gəŋwanə ci təya alya agyanətii də ciinətii.

17Kaɗashinyinaakya, makə kə shii unə tə'i ənji na ɗa ha'ə, ŋgərətəmə nuunə acii ga təya kyaara koonə jarəwiinə kama kama ŋga ŋusləginə duunə a rəgwa Əntaŋfə.

18Ma ɗanuunə, dəmə aakəŋwə aakəŋwa də shiinə tə Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu Maluu gaamə, una dzə aakəŋwə aakəŋwa də shii pwapoonaakii əsə. Ŋga Aləmasiihu nə ɗuunuunə daga ənshinə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Yoohana

1 Yoohana 1

1Waniinə ca naahə koonə agyanə Əndətə ca vii əpinə ka ənja. Ma ca, waɓənə ŋga Əntaŋfə nə ci. Daga Əntaŋfə ma'ə matagamə duuniya nə ci. Kə fii inə waɓənəkii, kə nee inə ka ci də giniinə, kə caamiinə tə ci də giniinə, ina taɓətə tə ci də ciiniinə əsə.

2Ma əpiitə ci waɓənəkii a vii, kə ɓaarəgi Əntaŋfə keenə. Kə nee inə ka əpinəkii əsə, kə seedii inə, ina waaza koonə agyanəkii, waatoo, əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Daga ka 'watəginə nə tii ka ha rəŋwə da Dii, Əntaŋfə Dii a ɓaarəgi keenə tə ci.

3Ma sətə nee inə, fii inə də limiinə əsə, ci ciina waaza koonə noonə əsə, koona ləɓə deenə, ədzəmaamə a ndzaanə ka hakii agi ləɓəənə ləɓiinə da Dəsənaamə da Uuzənaakii Yeesu Aləmasiihu.

4Ma ciina naahə koonə waɓəətsa, kaama ɗa moodasəkə ka shaŋə.

5Wiinə waɓənə fii inə da ma Uuzənə ŋga Əntaŋfə, ənə ciina ba koonə oo'i, camə saakii nə Əntaŋfə, pooshi uushi təkunə təkunə ashikii taa gi'u.

6Maɗa kə bii amə oo'i, maləɓəkii naamə da Əntaŋfə, amma ama dzə aakəŋwa də ɗa slənə ŋga təkunə, ci nə kə ɗii amə ka majirakinə ətsə agi waɓənə gaamə da slənə gaamə.

7Amma, maɗa agi ɗa slənə ŋga camənə naamə, makə sətə ɗii Əntaŋfə agi camənə, də ha'ə ndzaanaamə maləɓəkii, amə patə. Idənə ŋga Yeesu Uuzənaakii əsə a laaɓagi taamə agi patənə ŋga 'waslyakəənə gaamə.

8Maɗa kə bii amə, pooshi 'waslyakəənə ashaamə, kə ha'waamə də naamə na. Pooshi gooŋga ashaamə shaŋə əsə.

9Maɗa kə baabagyaamə 'waslyakəənə gaamə ka Əntaŋfə, ka tifyaginə nə ci kaamə, ca laaɓagi taamə agi ghatə gooŋgaanə gaamə patə. Acii, ma ca, sətə bii ci patə, ka mbu'utəginə nə ci, əndə gooŋga nə ci əsə.

10Maɗa kə bii amə, maɗamaamə 'waslyakəənə, ci nə kə zhi'wee amə ka Əntaŋfə ka majiraka. Pooshi waɓənaakii a ədzəmaamə əsə.

1 Yoohana 2

1'Ya'ə manjeevənaakya, ma cii kya naahə koonə waɓəətsə ha'ə, acii goona ɗii 'waslyakəənə. Amma, maa kə ɗii əndə 'waslyakəənə, tə'i əndə ca kədii ka madəɓama gaamə aɓii Dəsənaamə, waatoo, Yeesu Aləmasiihu əndə gooŋga.

2Ci əŋki ka putə gaamə, kaa Əntaŋfə a tifyagi kaamə 'waslyakəənə gaamə. Əntaa wata 'waslyakəənə gaamə, amə daanaamə, amma da i ŋga patənə ŋga ənji a duuniya.

3Maa kə slənətaamə sətə bii Əntaŋfə kaamə, ci ca ɓaarii oo'i, kə shii amə tə ci.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Taa wu patə ca ba oo'i, kə shii ci tə ci, amma maslənətəmə ci də sətə bii ci, majirakə nə tsarə ŋga əndətsa, pooshi gooŋga ashikii.

5Amma, ma əndətə ca slənətə sətə bii Əntaŋfə, ci ca uuɗə tə Əntaŋfə tantanyinə. Də ha'ə caama shii oo'i, ləɓə naamə da i ci.

6Taa wu patə ca ba ləɓə ka hakii da Əntaŋfə nə ci, see a ndzaa ci makə sətə nji Yeesu Aləmasiihu.

7Kaɗashinyinaakya, əntaa kura waɓəətə pooshi unə sha fii cii kya naahə koonə, amma iirə waɓənə, waatoo, ətə shi una fii daga ka saa'itə 'watəgyuunə fa waɓənə ŋga Əntaŋfə. Ma iirə waɓəətsa, kə fagyuunə.

8Patə da ha'ə, ma waɓəənə cii kya naahə koonə agyanəkii, tə'i kura uushi agikii. Acii ma waɓəətsa, kə nee ənji ka kura kuraanəkii agi ndzaanə ŋga Yeesu Aləmasiihu da agi ndzaanə goonə, makə wiinə təkunə ka dzəginə, wiinə ɓərənə ŋga tantanyinə əsə agi ɓərənə.

9Taa wu patə ca ba oo'i, agi ɗa slənə ŋga camənə nə ci, amma ca kaaree ka ndzəkəŋuci, ma əndətsa, ma'ə ci agi təkunə ca'ə əndzə'i.

10Taa wu patə ca uuɗə tə ndzəkəŋuci, agi camənə nə ci. Ma ci əsa, pooshi uushi ətə ca kavə əndə ka pu'unə ashikii.

11Amma, taa wu patə kaaree ka ndzəkəŋuci, agi təkunə nə ci, agikii cii kəya wii, mashiimə ci hatə cii kəya dzə aa dəvə, acii moorəfəkii nə ci acii təkunə.

12Manjeevənaaki, ma cii kya naahə koonə waɓəəna, acii kə tifyagi Əntaŋfə koonə 'waslyakəənə goonə putə ŋga ləmə ŋga Aləmasiihu.

13Unə masariina, ma cii kya naahə koonə waɓəəna, acii kə shii unə tə Əndətə ndzaanə daga Əntaŋfə ma'ə matagamə duuniya. Unə uuji daguyiinə əsa, ma cii kya naahə koonə waɓəəna, acii kə jaalii unə agyanə Seetanə.

14'Ya'ə manjeevənaakya, ma cii kya buurətə koonə waɓəətsa, acii kə shii unə tə Əntaŋfə Dəsənaamə. Unə masariina, ma cii kya buurətə koonə uushi'iitsa, acii kə shii unə tə Əndətə ndzaanə daga Əntaŋfə ma'ə matagamə duuniya. Unə uuji daguyiina, ma cii kya buurətə koonə uushi'iitsa, acii kə kəŋaanuunə ndihə ndihə agi nə'unə tə Aləmasiihu, tə'i waɓənə ŋga Əntaŋfə a ədzəmuunə, kə jaalii unə agyanə Seetanə əsə.

15Goona uuɗə duuniya, goona ka nuunə ka uushi'inə ŋga duuniya əsə. Taa wu ca uuɗə duuniya, paa ci agi uuɗənə tə Dəsənaamə ətsa.

16Ma sətə ci ənjə a ɗa agi duuniya, waatoo, ka ɗanə nə tii sətə ca kaɗeesəkə ka shishinətii, təya moo uushi'inə ŋga duuniya, təya ɗuunətə natii nə putə ŋga uushi'inə ŋga duuniya ətə aciitii. Ma ətsə patə, əntaa daga Əntaŋfə Dəsənaamə shigi, amma asəkə duuniya.

17Duuniyakii əsa, agi uudəginə, da patənə ŋga uushi'inə ətə ci əndə a moo asəkətə ca uudəgi. Amma, ma əndətə ca slənə sətə mwayi Əntaŋfə, tə'i ci da i əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Manjeevənaakya, kədəhə nə duuniya ka uudənə. Kə shi ənjə a bii koonə oo'i, kadə nə Əndə Daawaanə ŋga Aləmasiihu a shigi. Taa əndzə'i maa, kə shigi ənji daawaanə ŋga Aləmasiihu laŋə. Də ha'ə shii amə oo'i, kədəhə nə duuniya ka uudənə.

19Ma ənji daawaatsə ŋga Aləmasiihu, agyaamə nji tii. Amma əntaa ənji gaamə ŋga gooŋga nji tii. Aciikii dzəgi tii satii. Acii maci ənji gaamə nji tii ŋga gooŋga, kadɑ̂ pooshi tii dzəgi agyaamə. Amma dzəginatii agyaamə ɓaarii oo'i, tantanyinə, əntaa ənji gaamə nə tii.

20Ma unə, kə vii Malaaɓa Əndə koonə Malaaɓa Ma'yanə. Də ha'ə əsə shii unə waɓənə ŋga gooŋga, unə patə.

21Ma cii kya naahə koonə, əntaa acii mashiimuunə gooŋgaanəkii, amma kə shii unə. Kə shii unə əsə, pooshi jirakənə ka shiginə agi gooŋgaanə.

22Makə ha'ə dîya, wu dîi nə majiraka? Əndətə bii oo'i, əntaa Aləmasiihu nə Yeesu, ci nə majiraka. Əndə daawaanə ŋga Aləmasiihu nə ci. Kə kaaree ci ka Dəsənaamə tii da Uuzənaakii.

23Acii taa wu patə kaaree ka Uuzənə ŋga Əntaŋfə, paa ci ləɓə da Dii əsə. Amma, taa wu patə luuvə oo'i, Uuzənə ŋga Əntaŋfə nə Yeesu, ləɓə nə ci da Dii.

24Ma waɓənə ŋga Əntaŋfə ətə cuuna fa 'watəginə ka saa'itə waazii ənji koonə ŋga təkəŋwanə, kəsəpaamə asəkə ədzəmuunə. Madɑ̂ kə kəsəpaa unə uushi'iitsə fii unə daga ka 'watəginə, ka ndzaanə nuunə ləɓə ka hakii da Dəsənaamə da Uuzənaakii taa guci patə.

25Tə'i sətə bii Yeesu Aləmasiihu ka viinə nə ci kaamə, waatoo, əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

26Ma waɓəətsə nyaahə nyi koonə patə, agyanə ənjitə ca dɑ̂ gazhi'waanə ŋga ŋusləginə duunə.

27Amma, ma una, kə vii Aləmasiihu koonə Malaaɓa Ma'yanə. Makə a ədzəmuunə nə Malaaɓa Ma'yaatsa, pooshi bahə alə əndə dzəgunənə koonə ma'ə. Acii Malaaɓa Ma'yanəkii ca dzəgunə koonə patənə ŋga uushi'inə. Ma sətə cii kəya dzəgunə koonə əsa, gooŋga, pooshi jirakənə agikii. Aciikii, ndzaamə ləɓə ka hakii da Yeesu makə sətə jigunyi Malaaɓa Ma'yanə koonə.

28Ma ənə dîi manjeevənaakya, ndzaamə ləɓə ka hakii da Yeesu Aləmasiihu. Maa kə dîi unə ha'ə, pooshi ədzəmaamə ka udzənə, pooshi amə ka umbənə aciikii acii ayinə saa'itə nii kəya ənya.

29Kə shii unə, ma Yeesu Aləmasiihu, əndə gooŋga nə ci. Acii ha'ə, shiimə oo'i, taa wu patə ca slənə də gooŋgaanə, uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci.

1 Yoohana 3

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

[1]Una, tsaaməmə makə sətə uu'i Əntaŋfə Dəsənaamə taamə! Ha'ə kə 'wii ci taamə manjeevənaakii. Weewee manjeevənaakii naamə əsə. Ma səndə ɗii mashiimə ənji duuniya taamə oo'i, manjeevənə ŋga Əntaŋfə naamə, acii pooshi tii shii tə Dəsənaamə.

[2]Kaɗashinyinaakya, kə uugi amə ndzaanə ka manjeevənaakii, iitə saŋə naama ndzaanə aakəŋwa? Amma, ma sətə shii amə, ma saa'itə nə Aləmasiihu a ənya, ka ndzaanə naamə makə naakii, acii ka neenə naamə ka ci paŋgəraŋə a babara.

[3]Taa wu patə ca ka nəkii oo'i, ka ɗanə ha'ə makə ətsa, wa ca ndzaa yadə 'waslyakəənə makə sətə ndzaa Aləmasiihu yadə 'waslyakəənə.

[4]Taa wu patə ca ɗa 'waslyakəənə, agi taŋəginə nə ci bariya ŋga Əntaŋfə. Acii taŋəgi bariya ŋga Əntaŋfə nə ɗa 'waslyakəənə.

[5]Kə shii unə oo'i, ma shi Yeesu Aləmasiihu, kaa ca ŋgərəgi 'waslyakəənə gaamə. Ma ca, pooshi 'waslyakəənə ashikii.

[6]Acii ha'ə, ma əndətə ndzaa ləɓə ka hakii da ci, paa ci ka ɗaaɗa 'waslyakəənə. Amma, taa wu patə ca ɗaaɗa 'waslyakəənə, mashimə ca nee ka ci, mashiimə ci tə ci əsə.

[7]Manjeevənaakya, goona kapaa rəgwa ka ənjə a ha'utə duunə. Acii see əndətə ca ɗa slənə ŋga gooŋgaanə nə əndə gooŋga, makə sətə ɗii Aləmasiihu əndə gooŋga.

[8]Ma əndətə ca ndzaa ka ɗaaɗa 'waslyakəənə, əndə ŋga Seetanə nə ci. Acii ma Seetanə, kə ndzaa ci ka ɗaaɗa 'waslyakəənə daga 'watəginə ŋga duuniya. Ma shigi Uuzənə ŋga Əntaŋfə, kaa ca shi ka uulagi slənə ŋga Seetanə.

[9]Ma əndətə ndzaa ka uuzənə ŋga Əntaŋfə, paa ci ka ndzaanə ka ɗaaɗa 'waslyakəənə, acii tə'i waɓənə ŋga əpinə asəkə ədzəməkii. Makə ɗii ci Əntaŋfə nə Dii, paa ci da rəgwa ŋga ɗaaɗa 'waslyakəənə.

[10]Wiinə səndə təkee ka manjeevənə ŋga Əntaŋfə da ŋga Seetanə: ma əndətə pooshi ka slənə uushi ŋga gooŋga, əntaa uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci. Ha'ə əsə nə əndətə pooshi ka uuɗənə tə ndzəkəŋuci.

[11]Ma bii nyi ha'ə, acii wiinə sətə fii unə daga ka 'watəginə saa'itə fii unə waɓənə ŋga Əntaŋfə, waatoo tyasə see a uuɗəshaamə.

[12]Gaama ndzaa makə ŋga Kaa'inu. Ma ca, əndə ŋga Seetanə nə ci. Kə ɓələgi ci tə ndzəkəŋuci. Acii mi saŋə ɓələgi ci tə ca? Acii ma slənə ŋga ndzəkəŋuci, ŋunyikii. Ma naakii slənə əsa, bwayakii.

[13]Ndzəkəŋushi'inəkya, maɗa bərapaa ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə tuunə, ga ca ɗa koonə ka sə ŋga hurəshishinə.

[14]Ma amə kamə, kə shii amə, ma ŋga ŋukə, makə mamməətə ənji njaamə. Amma, ma əndzə'i, ənjitə da i kura əpinə naamə. Kə shii amə ha'ə, acii agi uuɗənə naamə tə ndzəkəŋushi'inaamə. Ma əndətə pooshi ka uuɗəshinə, makə mantə əndə nə ci.

[15]Ma əndətə bərapaa tə ndzəkəŋuci, mbərə mbərə nə ci da maɓələ ənda. Kə shii unə, ma maɓələ ənda, paa ci da i əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Vəgi əpinə ŋga Yeesu Aləmasiihu ka putə gaamə ɓaarii kaamə makə sətə dəɓee ama uuɗəshi. Ha'ə naamə əsə, see a vəgyaamə əpinə gaamə ka putə ŋga ndzəkəŋushi'inaamə.

17Ma əndətə pooshi ka ətee ka sə ŋga ki'i də haaja, ca təkuree ka nəhə təgunuunə ŋga əndətə ətee, iitə saŋə banəkii oo'i, tə'i uuɗənə ŋga Əntaŋfə asəkə ədzəməkəya?

18Manjeevənaakya, makə ha'ə ɗii əna, gaama bagi wata də ba maamə tanə oo'i, agi uuɗəshinə naamə. Amma, ma ɗanaama, ɓaarii amə uuɗəshinəkii də slənə gaamə ka ənja kaa uuɗəshinəkii a ndzaanə ŋga gooŋga.

19Maɗa kə ɗii amə ha'ə, davə shiinaamə oo'i, ənji ŋga Əntaŋfə naamə. Ma ca, da gooŋga nə ci. Də ha'ə ndzaanaamə də mabanee ma'yanə akəŋwaciikii,

20taa ŋgahi kə ɓaarii shishinaamə kaamə oo'i, tə'i ma'inə aa haamə. Acii kə palee Əntaŋfə ka ədzəmaamə, kə shii ci sətə caama slənə patə əsə.

21Kaɗashinyinaakya, maɗa pooshi shishinaamə vii kaamə ma'inə, ka kəŋaanənə naamə akəŋwacii Əntaŋfə yadə ŋgwalənə.

22Ma patənə ŋga sətə caama kədii aciikii, ka viinə nə ci kaamə, makə ɗii ci agi nə'utənə naamə waɓənaakii, ama slənə sətə kaɗeesəkə ka ci.

23Wiinə səndə bii Əntaŋfə kaamə ɗanə: see a vii amə gooŋga ka Uuzənaakii Yeesu Aləmasiihu, ama uuɗəshi. Ha'ə bii ci kaamə.

24Ma əndətə ca nə'utə sətə bii Əntaŋfə, ləɓə nə ci ka hakii da Əntaŋfə. Ha'ə nə Əntaŋfə əsə, ləɓə nə ci ka hakii da ci. Kə vii ci kaamə Malaaɓa Ma'yanaakii. Ci ca ɓaarii kaamə furəŋə oo'i, ləɓə ka hakii daamə nə Əntaŋfə.

1 Yoohana 4

1Kaɗashinyinaakya, maɗa kə fii unə kə bii əndə koonə oo'i, də baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə cii kəya waɓə, goona luuvə ka ci pii pii. Amma paaratəgimə ŋga'ə zəku'i, koona shii maɗa gooŋga cii kəya waɓə. Acii tə'i majirakinə ŋga anabiinə laŋə taa dama patə asəkə duuniya.

2Wiinə makə sətə nuuna mbee ka shiinə oo'i, də baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə ci əndə a waɓə: maɗa kə fii unə bii əndə oo'i, əndə shiŋkinə pwayi ənji tə Yeesu Aləmasiihu, ma əndətsa, də baawəɗa ŋga Malaaɓa Ma'yanə cii kəya waɓə.

3Amma, maɗa kə kaaree əndə ka luuvənə oo'i, əndə shiŋkinə pwayi ənji tə Yeesu, ma əndətsa, paa ci da Malaaɓa Ma'yanə, amma ma'yanə ŋga əndə daawaanə ŋga Aləmasiihu nəndə a ədzəməkii. Ma əndə daawaata, kə fii unə oo'i, kadə nii kəya shi. Kə uugi ci mbu'yanə əsə. Waatsə asəkə duuniya əndzə'i.

4Manjeevənaakya, ma unə, manjeevənə ŋga Əntaŋfə nuunə. Kə mbee ŋgeerənə goonə ka ŋga majirakiitsa, acii ma Ma'yaatsə a ədzəmuunə, kə palee ka ŋga ənjitsə ca nə'u sətə ca kaɗeesəkə ka duuniya.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Ma majirakinə ŋga anabiitsa, pooshi uushi ci təya waɓə anəkii, maɗaamə anə uushi'inə ŋga duuniya. Ənji duuniya a luuvə waɓənatii, acii ŋga duuniya nə tii.

6Ma amə, manjeevənə ŋga Əntaŋfə naamə. Acii ha'ə, taa wu patə shii tə Əntaŋfə, agi fanə nə əndəkii taamə. Ma əndətə əntaa ŋga Əntaŋfə nə ci əsə, paa ci agi fanə taamə. Də ha'ə mbeenaamə ka shii kama kamaanə ŋga Ma'yanə ŋga gooŋga da ma'yanə ŋga jirakənə.

7Kaɗashinyinaakya, uuɗəshaamə, acii daga Əntaŋfə nə uuɗənə ka shinə. Ma əndətə ca uuɗə ənja, uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci. Kə shii ci tə Əntaŋfə əsə.

8Taa wu nə əndə pooshi ka uuɗəshinə, mashiimə ci tə Əntaŋfə. Acii taa mi patə ci Əntaŋfə a ɗa, putə ŋga uuɗənə.

9Wiinə makə səndə ɓaarii Əntaŋfə uuɗənaakii taamə furəŋə: kə sləkee ci ka Uuzənaakii rəŋwə dyaŋə aasəkə duuniya, kaama shii upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə daciikii.

10Wiinə uuɗənə ŋga tantanyinə: ma uuɗənə ŋga tantanyinə, əntaa tsarə ətə caama uuɗə tə Əntaŋfə, amma tsarə ətə uu'i ci taamə, ca sləkee ka Uuzənaakii, Uuzənaakii a əntəgi kaa Əntaŋfə a tifyagi 'waslyakəənə gaamə daciikii.

11Kaɗashinyinaakya, makə kə uu'i Əntaŋfə taamə laŋə, amə maa, uuɗəshaamə ha'ə.

12Pooshi əndə sha nee ka Əntaŋfə. Amma, maa kə uuɗəshaamə, ləɓə ka hakii daamə nə ci. Patənə ŋga uuɗənaakii əsə, tə'i asəkə ədzəmaamə.

13Kə vii Əntaŋfə kaamə Ma'yanaakii. Də ci shii amə ndilə ndilə oo'i, ləɓə ka hakii naamə da Əntaŋfə. Ci boo, ləɓə nə ci daamə.

14Ma ina, kə nee inə də giniinə, ci ciina waaza ka hara ənji oo'i, kə sləkee Əntaŋfə ka Uuzənaakii kaa ca ndzaa ka Maluu ŋga duuniya.

15Taa wu patə bagi paŋgəraŋə oo'i, Yeesu nə Uuzənə ŋga Əntaŋfə, ləɓə ka hakii nə Əntaŋfə da əndətsa. Ci boo, ləɓə nə ci da Əntaŋfə.

16Kə shii amə, kə luuvaamə əsə oo'i, kə uu'i Əntaŋfə taamə ka shaŋə. Taa mi patə ci Əntaŋfə a ɗa, putə ŋga uuɗənə. Ma əndətə ca ndzaanə də uuɗəshinə, ləɓə ka hakii nə ci da Əntaŋfə. Əntaŋfə boo, ləɓə ka hakii nə ci da ci.

17Ci ɓaarii oo'i, tə'i patənə ŋga uuɗənaakii a ədzəmaamə; də ha'ə naama ndzaanə də mabanee ma'yanə saa'itə nə Əntaŋfə a ɗa gəŋwanə ka ənja, acii makə sətə ɗii Yeesu, ha'ə naamə asəkə duuniyana.

18Pooshi i ŋgwalənə da uuɗənə ka ləɓənə ka ha rəŋwə. Maɗa tə'i patənə ŋga uuɗənə a ədzəmə ənda, ka lakəginə nə ci ŋgwalənə. See əndətə ca gəra gəŋwanə nə ndzaanə maŋgwaləkii. Acii ha'ə, ma maŋgwala, pooshi patənə ŋga uuɗənə a ədzəməkii.

19Ma caama uuɗəshi, acii Əntaŋfə 'watəgi uuɗənə taamə.

20Maɗa kə bii əndə'i əndə oo'i, “Kə uu'i nyi tə Əntaŋfə”, amma kə kaaree ci ka ndzəkəŋuci, ma əndətsa, majirakə nə ci. Acii ma əndətə pooshi ka uuɗənə tə

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ndzəkəŋuci ətə nee ci də ginəkii, paa ci da rəgwa ŋga uuɗənə tə Əntaŋfə ətə paa ci nee də ginəkii.

21Wiinə səndə bii ci kaamə ɗanə: ma əndətə ca uuɗə tə Əntaŋfə, wa ca uuɗə tə ndzəkəŋuci.

1 Yoohana 5

1Ma əndətə luuvə oo'i, Yeesu nə Aləmasiihu, uuzənə ŋga Əntaŋfə nə əndəkii. Maɗa kə uu'i əndə tə dii ənda, agi uuɗənə nə ci tə uuzənaakii əsə.

2Maɗa agi uuɗənə naamə tə Əntaŋfə, ama nə'utə sətə cii kəya ba kaamə, də ha'ə caama shii oo'i, agi uuɗənə naamə tə manjeevənə ŋga Əntaŋfə.

3Ma uuɗənə tə Əntaŋfə, ci nə nə'utənə tə sətə bii ci. Mapaleemə sətə bii ci ka ŋgeerənə gaamə də zəzəkəənə,

4acii taa wu nə uuzənə ŋga Əntaŋfə, ka jaalanə nə ci agyanə duuniya. Ma səndə ca kavə taamə ka jaalanə, ci nə vii gooŋga gaamə ka Yeesu.

5Ma əndə jaalanə agyanə duuniya, see əndətə vii gooŋga oo'i, Yeesu nə Uuzənə ŋga Əntaŋfə.

6Ma Yeesu Aləmasiihu, kə shi ci aasəkə duuniya, ənjə a ɗa ka ci bapətisəma də ma'inə, ənjə a ɓələgi tə ci, idənaakii a əjigi. Əntaa wata ɗa ka ci bapətisəma də ma'inə, amma kə ɓələgi ənji tə ci, idənaakii a əjigi. Malaaɓa Ma'yanə ɓaarii kaamə ətsə oo'i, ma uushi'iitsa, gooŋga. Əndə gooŋga nə Malaaɓa Ma'yanə əsə.

7Makkə nə seedawiinə.

8Waatoo, Malaaɓa Ma'yanə da ma'inə ŋga bapətisəma da idənaakii ətə əjigi ci ka putə gaamə. Ma uushi'iitsə makkə, ka ma rəŋwə nə tii patə.

9Maɗa bii hara ənji sətə nee tii, agi luuvənə naamə. Sakwa ŋga Əntaŋfə ɗii ətə palee waɓənaakii ka ŋga ənji shiŋkinə də ŋgeerəna? Ma ca, kə waɓi ci agyanə Uuzənaakii əsə.

10Ma əndətə vii gooŋga ka Uuzənə ŋga Əntaŋfə, tə'i ci da waɓəətsə a ədzəməkii. Amma, ma əndətə maluuvəmə waɓənə ŋga Əntaŋfə, kə zhi'wee ci ka Əntaŋfə ka majiraka, acii maluuvəmə ci sətə bii ci agyanə Uuzənaakii.

11Wiinə waɓənə ŋga Əntaŋfə kaamə: kə vii ci kaamə əpinə ŋga ha'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ma əpinəkii, dacii Uuzənaakii shi kaamə.

12Ma əndətə ləɓə da Uuzənə ŋga Əntaŋfə, tə'i ci da əpiitsa. Amma, ma əndətə paa ci ləɓə da ci, pooshi ci da əpinəkii.

13Ma unə ənə vii gooŋga ka Uuzənə ŋga Əntaŋfə, ma cii kya naahə koonə uushi'iitsa, koona shii oo'i, tə'i unə da əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

14Wiinə sətə ca vii kaamə mabanee ma'yanə akəŋwacii Əntaŋfə: taa mi kədii amə aciikii, maɗa ma sətə kədii amə aciikii, kə kaɗeesəkə ka ci, ka luuvənə nə ci kaamə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Makə kə shii amə oo'i, taa mi patə kədii amə aciikii, agi luuvənə nə ci kaamə, kə shii amə əsə, agi viinə nə ci kaamə sətə kədii amə aciikii.

16Maɗa kə nee əndə'i əndə ka ndzəkəŋuci ca ɗa 'waslyakəənə, wa ca kədii acii Əntaŋfə ka putə ŋga əndətsa, maɗa pooshi 'waslyakəənəkii mbu'i bahə təkuree ka upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ka viinə nə Əntaŋfə ka ci əpinəkii. Waatoo, ka əndətə ɗii 'waslyakəənə ətə pooshi mbu'i bahə təkuree ka upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Amma, tə'i 'waslyakəənə ətə ca kavə əndə ka təkuree ka upaa əpinəkii. Mabamə nyi koonə: ɗamə də'wa agyanə tsarəkii.

17Kala məza slənə patə, 'waslyakəənə. Amma, tə'i harii tsarə ŋga 'waslyakəənə ətə pooshi mbu'i bahə təkuree ka upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

18Kə shii amə oo'i, ma əndətə ndzaa ka uuzənə ŋga Əntaŋfə, paa ci ka ndzaanə ka ɗaaɗa 'waslyakəənə, acii agi nəhənə nə Uuzənə ŋga Əntaŋfə tə ci. Acii ha'ə pooshi Seetanə ka ureenə ka ci.

19Kə shii amə oo'i, manjeevənə ŋga Əntaŋfə naamə. Patənə ŋga ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə, acii Seetanə nə tii.

20Kə shii amə oo'i, kə shi Uuzənə ŋga Əntaŋfə, ca vii kaamə haŋkala ŋga shiinə tə Əntaŋfə Əndə gooŋga. Ma amə, ləɓə naamə da ci dacii Uuzənaakii Yeesu Aləmasiihu. Ci nə Əntaŋfə Əndə gooŋga. Daciikii shi əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

21'Ya'ə manjeevənaakya, goona paslə tə uushi'iitə əntaa Əntaŋfə ŋga gooŋga.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Yoohana

2 Yoohana 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki masara ŋga Ikəliisiya. Agi nəhəpaanə nə nyi tuunə da manjeevənaaku, matadə minə daga Əntaŋfə. Kə uu'i nyi tuunə dərəva. Əntaa wata nyi daanəki uu'i tuunə, amma da i patənə ŋga ənjitə shii gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə.

2Ma uudənaaki tuunə, acii tə'i gooŋgaanəkii a ədzəmaamə. Ka ndzaanə nə gooŋgaanəkii a ədzəmaamə əsə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

3Ma Əntaŋfə Dəsənaamə da Yeesu Aləmasiihu Uuzənaakii, ka viinə nə tii kaamə pwapoonə, təya ɗa kaamə ŋga'aanə, təya vii kaamə ndzaanə jamə. Ma uushi'iitsə patə, ka ndzaanə nə tii a ədzəmaamə, amə ənə ca nə'u gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə, ama uudəshi.

4Yoo, kə ɗii nyi moodasəkə ka shaŋə makə lapaa nyi hara manjeevənaaku, agi nə'utə gooŋga ŋga Əntaŋfə nə tii, makə sətə bii Dəsənaamə kaamə.

5Mina, ma səndə banəki ka hə, uudəshaamə. Ma waɓəənə cii kya naahə ka hə, əntaa kurakii; amma kə fii amə waɓənəkii daga ka saa'itə 'watəgyaamə fa waɓənə ŋga Əntaŋfə.

6Ma uudənə makə sətə bii Əntaŋfə, ci nə nə'utənə waɓənaakii. Ma waɓənə ŋga Əntaŋfə ətə fii amə daga ka 'watəginə, ci ca ba kaamə kaama ndzaanə agi uudəshinə.

7Ma cii kya ba ha'ə, acii tə'i majirakinə laŋə taa dama patə asəkə duuniya. Ma təya, maluuvəmə tii oo'i, əndə shiŋkinə pwayi ənji tə Yeesu Aləmasiihu. Tsarə ŋga ənjitsə nə majirakinəkii. Tii nə ənji daawaanə ŋga Aləmasiihu.

8Acii ha'ə, nəhəmə noonə na, koona shii upaa patənə ŋga shikwa ŋga slənə goonə. Madə pooshi ha'ə, ka əteenə nuunə ka shikwakii.

9Ma əndətə pooshi kəŋaanə agyanə dzəgunənə ŋga Aləmasiihu tanə, amma ca tsakəvə naakii, paa ci ləɓə da Əntaŋfə. Ma əndətə kəŋaanə agyanə dzəgunənəkii, ci nəndə ləɓə da Əntaŋfə Dəsənaamə da Uuzənaakii.

10Acii ha'ə, madə kə gi əndə aa hoonə, ca dzəgunə əndə'i uushi pamə ətə madzəmə mbərə mbərə da dzəgunəətsa, goona luu tə ci aa hoonə aasii. Taa “Usa da shinə”, goona ba ka ci.

11Acii taa wu bii ka ci “Usa da shinə”, kə liɓə ci da ci agi məza slənaakii.

12Tə'i hara uushi'inə ɓəzəkii cii kya moo banə koonə, amma paa nyi ka naahənə koonə də naahə naahə. Acii agi ɗa aniya nə nyi ŋga dzənə aa hoonə, nya waɓə doonə ma da ma, kaama shii ndzaanə ka moodasəkə ka shaŋə.

13Kə nəhəpaa manjeevənə ŋga cikəŋu tə hə. Ki maa, matadəkii ŋga Əntaŋfə nə ki.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Yoohana

3 Yoohana 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki masara ŋga Ikəliisiya ka hə guvaki Gayusə. Kaɗashinaaki nə hə dərəva. Agi ɗanə nə nyi də'wa kaa ha ndzaanə agi jamənə, shishinəku a ndzaanə jamə əsə makə sətə ɗii ədzəməku jamə akəŋwacii Əntaŋfə.

3Kə shi hara ənji nə'unə aa hanə, təya ba ka nyi makə sətə cii kwa nə'u gooŋgaanə də patənə ŋga ədzəməku. Makə fii nyi ha'ə, kə ɗii nyi mooɗasəkə ka shaŋə də ndzaanaaku agi gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə taa guci patə.

4Pooshi uushi palee də ɗa ka nyi mooɗasəkə makə fanə oo'i, agi nə'u gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə nə manjeevənaaki.

5Kaɗashinaakya, kə nee nyi, əndə gooŋga nə hə agi patənə ŋga slənaaku ka ənji nə'unə, taa ŋgahi mu'uminə nə hara ənji agitii.

6Ma ənjitə cakə hə tə tii, makə shi tii aa hanə, kə waɓi tii akəŋwacii Ikəliisiya agyanə uuɗənaaku. Tuutəta'ə, tsakuu tə tii makə sətə kaɗeesəkə ka Əntaŋfə, kaa təya dzə aakəŋwə agi wiigi'inatii.

7Acii, ma ma'i ənjitsə ka wiigi'inə, kaa təya slənə ka Yeesu Aləmasiihu. Maluuvəmə tii luu uushi acii ənjitə əntaa ənji nə'unə.

8Acii ha'ə, ma amə ənji nə'unə, ŋga'ə maa cakaamə tə tsarə ŋga ənjitsə də uushi'inə, kaama ndzaa ka guvii-slənatii agi waaza gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə.

9Kə nyaahə nyi magusə ləkaləkatə ka Ikəliisiya. Amma, ma Diyatərifisə, maluuvəmə ci kaa ca fa waɓənaaki, acii kə mwayi ci gawuunə.

10Acii ha'ə, maɗa kə gi nyi aa hoonə, ka pukəginə nə nyi ba'akii, nya baabagi bwaya uushi'iitə cii kəya jaarakə aashiinə. Əntaa wata ətsə cii kəya ɗaaɗa. Ha'ə maa, agi kaareenə nə ci ka luu mu'umuunə ŋga mu'uminə ənji nə'unə, ca təŋagi tə ənjitə ca moo luu mu'umuunatii, ca lakəgi tə tii asəkə Ikəliisiya əsə.

11Kaɗashinaakya, ga ha nə'u rəgwa ŋga slənə bwaya bwayaanə, amma nə'u rəgwa ŋga slənə ŋga'aanə. Ma əndətə ca slənə ŋga'aanə, uuzənə ŋga Əntaŋfə nə ci. Amma, ma əndətə ca slənə bwaya bwayaanə, mashiimə ci tə Əntaŋfə.

12Ma Dimitəriya, ənji patə ca dəla də ci oo'i, agi slənətənə nə ci ŋga'ə. Ŋga'aanə ŋga slənaakii ca ɓaarii oo'i, agi nə'utənə nə ci gooŋgaanə ŋga Əntaŋfə agi taa mi patə cii kəya ɗa. Inə maa, kə bii inə koonə oo'i, ŋga'ə nə slənaakii. Kə shii unə boo, gooŋga nə waɓənə geenə.

13Tə'i uushi'inə laŋə cii kya moo banə ka hə, amma paa nyi ka moonə nya naahə ka hə də naahə naahə.

14Acii kə kii nyi nə ŋga dzənə aaɓiiku kədəhə, aŋwa waɓə ma da ma.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Wa Əntaŋfə a vii ka hə ndzaanə jamə. Kə nəhəpaa guviinaaŋwə tə hə. Nəhəpaa tə guviinaaŋwə patə ka ləmə ka ləmə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yahuda

Yahuda 1

1Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki Yahuda, ndzəkəŋuci Yakubu. Ma nya, əndə slənə ŋga Yeesu Aləmasiihu nə nyi. Agi naahənə nə nyi koonə, ənjitə 'wii Əntaŋfə tuunə, una ndzaanə agi uuɗənə ŋga Əntaŋfə Dəsənaamə, Yeesu Aləmasiihu a dzə də nəhənə tuunə.

2Wa Əntaŋfə a ɗa koonə ŋga'əənə, ca vii koonə ndzaanə jamə da uuɗənə a ədzəmuunə aakəŋwa aakəŋwa.

3Kaɗashinyinaakya, kə ɗii nyi aniya ka shaŋə kaa nya naahə koonə agyanə luupaanə ənə upaa amə patə. Amma ma nee nyi, gəɗə wa nya naahə koonə kaa nya kədii tuunə koona ɗa gazhi'waanə agi waɓənə ŋga Əntaŋfə, ənjə a vii gooŋga. Acii gahu rəŋwə ɓaarii Əntaŋfə gooŋgaanaakii ka ənjaakii.

4Ma bii nyi ha'ə, tə'i hara ənji ətə pooshi shii tə Əntaŋfə iitəgərə aahadoonə, təya ɗa gazhi'waanə ŋga gwazee ka habara ŋga pwapoonə ŋga Əntaŋfə, kaa təya shii upaa rəgwa ŋga ɗa tsarə ŋga bwaya uushi ətə kaɗeesəkə ka tii. Də ɗanə ha'ə makə ətsə ci təya kaaree ka Yeesu Aləmasiihu Gawə gaamə, Slandanaamə əsə. Daga ŋukə tə'i manaahəkii asəkə ləkaləkatə makə sətə nə Əntaŋfə a zamagi də tii.

5Taa ŋgahi kə shii unə sənə cii kya moo banə, amma ŋga'ə ka nyi kaa nya ənə ka buurətənə koonə oo'i, ma ŋga ŋukə, kə luupaa Əntaŋfə tə ənjaakii kaa təya bwasee ka hanyinə ŋga Misəra. Patə da ha'ə, ma daaba'əkii, kə zamagi ci də hara ənji ahadatii ətə pooshi vii ka ci gooŋga.

6Ha'ə əsə, buurətəmə habara ŋga malaa'ikanyiitə pooshi luuvə kaa təya ndzaanə ka hatə ɗəkəpaa Əntaŋfə tə tii. Ma təya, kə bwasee tii ka hatə ɗəkəpaa Əntaŋfə tə tii. Wata ca kaalagərə tə tii aagi təkunə ruku ruku. Ma'aanəkii asəkə mahyakahyaka'ə nə tii ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. See maɗa mbu'ya uusəratə nə Əntaŋfə a ɗa gəŋwanə ka duuniya.

7Buurətəmə agyanə vəranyinə ŋga Sadooma da Gwamoora da hara vəranyiitə kədə kədəhə da tii əsə. Ma ənji ŋga vəranyiitsa, kə dzəgərə tii aagi ɗa ajijinəənə kama kama, təya bwasee ka rəgwa gooŋga. Kə upaa tii shikwatii ŋga ndzaanə agi gunə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ətsə boo, kə ndzaa ka dzalənə paŋgəraŋə ka patənə ŋga ənja.

8Ha'ə əsə nə ənjitə iitəgərə aahadoonə. Kə sənii tii səniinə ətə kavə tə tii ka ajijinətə shishinətii, təya bərapaa baawəɗa ŋga Əntaŋfə, təya dzaana tə uushi'iitə dadagyə da məghərəvənə.

9Mikayilu maa, ətə ɗii ka gawə ŋga malaa'ikanyinə pata, paa ci dzaanii tə Seetanə də makii. Saa'itə pii tii da Seetanə agyanə wə ŋga Muusa, paa ci haŋətə naakii nə bahə waɓə bwaya uushi aashi Seetanə. Amma wata ma bii ci ka ci, “Wa Əntaŋfə a dzalə tə hə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Amma ma ənjitsə ahadoonə, agi dzaananə nə tii uushi'iitə pooshi tii paaratəgi. Ma təya, makə dabiinə nə tii yadə hiima. Acii agi ɗanə nə tii see sətə shigi a mooɗəfətii. Ma təya dzə də ɗanə ha'ə makə ətsa, gəŋwanə nə tii ka əlyanə aagyanətii.

11Kə lii ŋgəra'wə tə tii, acii kə ŋgirə tii tsaasəɗə ŋga Kaa'inu, kə vigi tii natii nə ka ɗa 'waslyakəənə, kaa təya shii upaa də kwaɓa, makə sətə shi Balaamə a ɗii. Agi ɗanə nə tii panə da Əntaŋfə makə sətə shi Koora a ɗii. Acii ha'ə ka zaamaginə nə Əntaŋfə də tii, makə sətə shi ca zaamagi də Koora.

12Ma agi gəshinə goonə, kə ndzaa tii makə ɗiinə ahadoonə. Pooshi uushi shii tii, maɗaamə natii nə tanə. Pooshi ayinə agitii əsə. Makə kuraɓiinə ətə ci məɗə a pyawərigi yadə ndzəmənə ŋga vənə nə tii. Makə ənfugiitə pooshi ka poonə taa ka saa'yatii nə tii. Makə ənfugiitə ci ənjə a mbuuɗəgi nə tii, təya huurəgi hwa'ə.

13Ma tii, makə ma'iitə ca ŋgərəma əndə nə tii. Təya ɗavə ka natii nə ayinə. Makə tikisanyiitə pooshi ka kəŋaanənə ka hakii nə tii. Ma təya, kə ɗəkəpaa Əntaŋfə ka tii ha agi matəku təku ha ruku ruku. Davə nii təya ndzaanə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

14Agyanə tsarə ŋga ənjitsa shi Anuuhu a waɓi. Ma ca, ci nə məɗəfənə ŋga slikərənə ndzaŋənə ka Adamu. Kə bii ci, “Kadə nə Slandanə a shi da malaa'ikanyinaakii gya'ə pu'unyinə da gya'ə pu'unyinə, yadə ɓaanatənə.

15Ka la gəŋwanə ka patənə ŋga ənji cii kəya shi. Bwayakii ka shaŋə nə gəŋwanaakii a ndzaanə ka ŋga ənjitə pooshi nyi'u tə Əntaŋfə, acii bwayakii nə slənətə ɗaadii tii da uushi'iitə baabii tii aashikii.”

16Ma ənjitsa, uusəra patə nə tii ka ŋgəərə ma, taa guci patə nə tii ka ŋgəərə ma də hara ənja, təya ɗa sətə kaɗeesəkə ka shishinətii, təya haŋətə natii na, təya ɗa mandikə-ndikə waɓənə ka gəpətə də ənja, kaa təya shii nə'u rəgwatii.

17Kaɗashinyinaakya, ma waɓəətə shi masləkee ənji ŋga Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a bii koonə oo'i kadə na ɗa, ga ca zaanə koonə.

18Kə njii təya baaba koonə, “Ma ka muudinə ŋga duuniya, kadə nə ənjə a shigi ətə na ŋusə tuunə. Ma ənjitsa, paa tii shii tə Əntaŋfə. Agi ɗanə nə tii sətə kaɗeesəkə ka tii tanə.”

19Tii nə ənjitə ca kira təəkəshinə aahada ənja, ənji ŋga duuniyanə nə tii, pooshi tii shii Ma'yanə ŋga Əntaŋfə.

20Kaɗashinyinaakya, ma unə, ɗamə gazhi'waanə ŋga tsakəshinə ahadoonə, koona shii dzənə aakəŋwa də zəŋanə agi vii gooŋgaanə goonə ətsə shi dacii Əntaŋfə ci saakii. Dəmə aakəŋwa də ɗa də'wa də ŋgeerənə ŋga Malaaɓa Ma'yanə.

21Kavəmə noonə na aagi uuɗənə ŋga Əntaŋfə, una gəra saa'itə nə Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a nəhə təgunuunə gaamə, ca vii kaamə əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

22Tə'i hara ənji pooshi tii ba'avə. Ma tsarə ŋga ənjitsa, nəhəmə təgunuunatii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

[23]Luupaamə hara ənji acii gunə. Ma hara ənji əsə, nəhəmə təgunuunatii. Amma una dzə də kavə na acii ga təya ŋusləgi duunə. Taa kəjeerənatii maa, mandəkii putə ŋga ajijinəənə ŋga ndzaanatii. Acii ha'ə, goona təɓətə shaŋə.

[24]Dəlaamə də Əntaŋfə. Ci nə əndə da baawəɗa ŋga nəhənə tuunə acii goona ŋusləgi gakii a rəgwa. Ka mbeenə nə ci ka ŋgərəgi koonə patənə ŋga 'waslyakəənə goonə, ca kira tuunə ka ndzaanə agi ŋwaŋuunaakii, una ndzaanə də mooɗasəkə ka shaŋə.

[25]Dəlaamə də Əntaŋfə, acii ci daanəkii nə Slandanə agyanə taa mi patə. Ci luupaa taamə dacii Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu. Wa ənjə a ɗuunətə tə ci, ənjə a dəla də ci. Ci ca ɗa ŋwaŋuunə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, ndzaŋənə ka 'watəginə, ka mbu'yanə ka ənshinə ka dəŋə ka muudinə. Aamiina.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Səniinə

Səniinə 1

1Ma ləkaləkatəna, asəkəkii nə uushi'iitə ɓaariif Yeesu Aləmasiihu. Əntaŋfə ba'acii ka ci uushi'iitsə, kaa ca ɓaarii ka ənji nə'unə tə ci tə sətə na slənə tyasə kədəhə. Ci ɗii sləkee Aləmasiihu ka malaa'ikaakii, kaa ca ɓaarii uushi'iitsə ka nyi, Yoohana, əndə slənaakii.

2Kə bagi nyi patənə ŋga uushi'iitə nee nyi, nya bagi makə sətə waɓi Əntaŋfə, nya bagi gooŋgaanə ənə ɓaarii Yeesu Aləmasiihu ka nyi.

3Əndə barəkaanə nə əndətə ca jaŋga waɓənə ŋga anabaakwaanə ənə nyaahə nyi aasəkə ləkaləkatəna. Patənə ŋga ənjitə ca fa waɓənəkii, təya nə'utə, ənji barəka nə tii əsə. Acii kə uugi saa'i ŋga slənənə ŋga uushi'iitsə mbəshanə.

4Wiinə ləkaləkatə ca dzə ka Ikəliisiyanyinə məɗəfə anə hanyinə ŋga Asiya. Ma ləkaləkatəna, daciiki Yoohana shigi. Wa Əntaŋfə a ɗa koonə pwapoonə, wa ca vii koonə ndzaanə jamə. Ci nəndə əndzə'i, ci nəndə ŋukə, ci əsə na shi. Ma pwapoonəkii, dacii ŋunyi ma'yanə məɗəfə ca shigi əsə. Tii nəndə akəŋwacii dəgələ ŋga ŋwaŋuunaakii.

5Wa Yeesu Aləmasiihu a ɗa koonə pwapoonə, ca vii koonə ndzaanə jamə. Ci nə əndətə ca ɓaarii gooŋga. Tə ci 'watəgi Əntaŋfə maɗeenə agi mamməətə ənja. Ci əsə nə Ɲwaŋwə agyanə meeminə ŋga duuniya patə. Kə uu'i ci taamə, ca əntəgi də əjigi idənaakii ka putə gaamə kaama shii mbərəɗənə acii slənə 'waslyakəənə.

6Ca kavə taamə kaama ndzaanə ka limanyinə agi ŋwaŋuunaakii, ama paslə tə Əntaŋfə Dii. Wa ənjə a ɗuunətə tə ci, ca ɗa ŋwaŋuunə ŋga ha'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.

7Tsaaməmə! Kədəhə nə ci ka shinə dagi kuraɓiinə. Taa wu patə, ka neenə nə ci ka ci də ginəkii. Ənjitə ɓələgi tə ci maa, ka neenə nə tii ka ci. Patənə ŋga slikərənyinə ŋga duuniya, ka tuunə nə tii acii shinaakii. Ha'ə na ɗa. Aamiina.

8Ma bii Slandanə, Əntaŋfə Əndə baawəɗa, ci saakii nə ŋga təkəŋwanə, ci əsə nə ŋga muudinə. Ci nəndə əndzə'i, ci nəndə ŋukə, ci əsə na shi.

9Ma nyi Yoohana, ndzəkəŋushi'inuunə nə nyi. Ləɓə naamə da Yeesu. Də ha'ə ɗii amə ləɓə agi ciɓənə ca ɗa taamə, ama sə'watə, waatoo, amə patə ənə kavə ci ka ndzaanə agi ŋwaŋuunaakii. Ma nya, kə wazii nyi waɓənə ŋga Əntaŋfə da gooŋgaanə ətə ɓaarii Yeesu. Putakii kəshi ənji tə nyi, ənjə a kərəgi tə nyi aanə hanyinə ŋga Patamasə ətə ahada ma'inə.

10Ma ka əndə'i uusəra alatə, kə ŋgərəgi Ma'yanə ŋga Əntaŋfə tə hiimaaki, kə fii nyi waɓənə makə wazənə ŋga uutəma daba'aki.

11Ca ba, “Naahətə sətə nee hə, ha sləkee ka ləkaləkatəkii ka Ikəliisiyanyinə ŋga vəranə məɗəfə, waatoo, Ikəliisiya ŋga Afisa da ŋga Səmiirəna da ŋga Parəgama da ŋga Tiyatira da ŋga Sarədisə da ŋga Filadaləfiya da ŋga Lawədikiya.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Nya zə'wugi kaa nya tsaaməgi taa wu ca waɓə da nyi. Wata nya nee ka uushi'inə mədƈfə ŋga əndzənə ətə ci ənjə a dzakə garəkuwanyinə davə.

13Ma ahada uushi'iitsə ci ənjə a dzakə garəkuwanyinə davə, kə nee nyi ka uushi pushashi da əndə shiŋkinə da i magərə kəjeerənə ashikii kura'ə aa ba'ə sədƈkii. Ca anəpaa ədzəməkii də gyara ŋga əndzənə.

14Talə talə makə əmputə kəbənə nə shiŋkinaakii. Makə gana ŋga gunə nə ginəkii ka ɓərənə.

15Ma sədƈkii əsə, makə sətə ci mana tibisa a ɓərə agi gunə nə ci ka ɓərənə. Makə wazənə ŋga ŋgyaaranə ŋga ma'inə a gəərə daba'ə vəna nə uurakii əsə.

16Ca kəsəpaa tikisanyinə mədƈfə da ciizəmakii. Ɲgila purəŋanə a shigi da makii. Kyakya'ə rəgwa nə ŋgila purəŋanəkii ka idənə. Pyapiƈənə makə ŋga uusəra nə kəŋwaciinəkii.

17Ma kə nee nyi ka ci, wata nya kulagi atsaa sədƈkii makə mantə ənda. Ca kəsətə tə nyi də ciizəmanəkii, əŋki ci ka nyi, “Ga ha ŋgwalə: nyi nə ŋga təkəŋwanə da ŋga muudinə.

18Da i əpinə nə nyi. Kə shi nya əŋki. Amma, ma əndzə'i, tə'i nyi da əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Tə'i nyi da baawədƈa agyanə wa da agyanə ha ŋga ndzaanə ŋga maməətə ənja.

19Acii ha'ə, naahətə patənə ŋga uushi'iitə cii kwa nee, waatoo, uushi'iitə ca slənə əndzə'i da uushi'iitə na slənə aakəŋwa.

20Wiinə sətə ci uushi'iitsə nee hə a moo banə: ma tikisanyiitə mədƈfə ətə nee hə da ciizəmaki, tii nə malaa'ikanyinə mədƈfə ətə ca nəhə Ikəliisiyanyinə mədƈfə. Ma uushi'iitsə ŋga əndzənə mədƈfə ŋga dzakə garəkuwanyinə əsə, tii nə Ikəliisiyanyinə mədƈfə.”

Səniinə 2

1Əndətə nee nyi a ba ka nyi, “Naahuu ka malaa'ikatə ca nəhə Ikəliisiya ŋga Afisa oo'i: Wiinə waɓənə da ma Əndətə kəsəpaa tikisanyinə mədƈfə da ciizəmakii, ca wiigi'i ahada uushi'inə mədƈfə ŋga əndzənə ətə ci ənjə a dzakə garəkuwanyinə davə.

2Kə bii ci oo'i: Kə shii nyi patənə ŋga ndzaanə goonə. Kə shii nyi makə sətə ndzaa unə də gazhi'waanə agi slənə goonə da sə'watənə goonə. Kə shii nyi əsə, paa unə ka vii rəgwa ka bwaya ənja, təya ndzaanə ahadoonə. Kə gəlatuunə ənjitə ca jirakə oo'i, masləkee ənjaaki nə tii, una shi ka pukəgi ba'atii oo'i, majirakinə nə tii.

3Agi sə'watənə nuunə ciɓənyinə ka putaaki, pooshi unə zhaarə əsə.

4Amma, tə'i uushi cuuna ƈa pooshi dzəgərə ka nyi, waatoo pooshi unə agi uuƈənə tə nyi ma'ə makə ŋga ŋukə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5Acii ha'ə, buurətəmə oo'i, ka ŋgutə ha saŋə ŋusləgyuuna? Baamə ka Əntaŋfə, una slənə sətə njuuna slənə ŋga ŋukə. Madə̀ pooshi unə baanə, ka dzənə nə nyi aaɓii unə, nya dzə ka ŋgərəgi ha ŋga dzakə də garəkuwanyinə goonə ka hatə dɨ̀i ci davə.

6Amma wiinə sənə cii kya dəla duunə agikii: kə bərapaa unə slənə ŋga Nikoolanyinəf makə sətə bərapaa nyi slənatii əsə.

7Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a ba ka Ikəliisiyanyinə. Ma ənjitə jaalii, ka viinə nə nyi ka tii rəgwa ŋga adə pawə ŋga ənfutə ca vii əpinə agi Aləjanaf ŋga Əntaŋfə."

8Əndətə nee nyi a ənə ka banə ka nyi, "Naahuu ka malaa'ikatə ca nəhə Ikəliisiya ŋga Səmiirəna oo'i: Wiinə waɓənə da ma Əndətə ŋga təkəŋwanə da ŋga muudinə ətə shi a əntəgi, amma kə ma'i ci da i əpinə agi maməətə ənja.

9Kə bii ci oo'i: Kə shii nyi ciɓə goonə, kə shii nyi ghanə goonə əsə. Amma, ma ka nyi, ənji wahə nuunə. Kə shii nyi, ma ənjitə ca jirakə oo'i, Yahudiinə nə tii, agi waɓənə nə tii bwaya uushi'inə aashuunə. Amma, ma tii, əntaa Yahudiinə nə tii. Ənji ŋga Seetanə nə tii.

10Goona ŋgwalə acii taa mi patə ətə na ciɓee koonə. Shiimə oo'i, kadə nə Seetanə a gəlatə tuunə, ənjə a əjigərə hara ənji goonə aa furəshina, təya ciɓə ŋga baanə pu'u. Ndzaamə da vii gooŋga, taa əntənə cuuna əntə putə ŋga vii gooŋga goonə. Madə̀ kə dɨ̀i unə ha'ə, ka viinə nə nyi koonə əpinə ətə pooshi ka uudənə putə ŋga jaalanə goonə.

11Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a ba ka Ikəliisiyanyinə. Ma ənjitə jaalii, ka mbəɗənə nə tii acii kanə tə tii aagi gunə, waatoo, əntənə ŋga bəra'inə. Paa ci ka əntənə ma'ə."

12Əndətə nee nyi a ənə ka banə ka nyi, "Naahuu ka malaa'ikatə ca nəhə Ikəliisiya ŋga Parəgama oo'i: Wiinə waɓənə da ma Slanda ŋgila purəŋanə ətə ca idə kyakya'ə rəgwa.

13Kə bii ci oo'i: Kə shii nyi hatə rii unə davə. Ma gyuunə ka ranə, asəkə giwa ŋga Seetanə da ŋwaŋuunaakii. Amma patə da ha'ə pooshi unə bwasee ka vii ka nyi gooŋga. Taa ka saa'itə ɓələgi ənji tə Antipa, əndə seedaaki ŋga gooŋga, pooshi unə kaaree ka nyi. Ma ca, kə ɓələgi ənji tə ci ahadoonə, asəkə giwa ŋga Seetanə.

14Amma, tə'i uushi'inə cuuna də̀ pooshi dzəgərə ka nyi, waatoo tə'i hara ənji ahadoonə ca nə'u dzəgunənə ŋga Balaamə. Ma ca, kə dzəgunətə ci ka Balaka makə sətə kagərə ci tə ənji Isərayiila ka slənə 'waslyakəənə, ca kagərə tə tii ka adə zəmətə dɨ̀i ənji ka uuləminə, təya aləhiinə əsə.

15Ha'ə, tə'i ahadoonə ca nə'u dzəgunənə ŋga Nikoolanyinə.

16Acii ha'ə, baamə ka Əntaŋfə. Madə̀ pooshi, ka dzənə nə nyi aaɓii unə pii, nya dzə ka panə da tii də ŋgila purəŋaanə shigi da maki.

17Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a ba ka Ikəliisiyanyinə. Ma ənjitə jaalii, ka viinə nə nyi ka tii zəmətə də̀kəpaa Əntaŋfə dagyə,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nya vii ka tii mambwaɗaɗa faara da i manaahə kura ləmə anəkii. Ma ləmətsa, pooshi əndə na shii, maɗaamə əndətə nii kya vii ka ci.”

18Əndətə nee nyi a ənə ka banə ka nyi, “Naahuu ka malaa'ikatə ca nəhə Ikəliisiya ŋga Tiyatira oo'i: Wiinə waɓənə da ma Uuzənə ŋga Əntaŋfə. Makə gana ŋga gunə nə ginəkii ka ɓərənə. Ma səɗəkii əsə, makə mana tibisa nə ci ka ɓərənə.

19Kə bii ci oo'i: Kə shii nyi slənə goonə, kə shii nyi uuɗənə goonə da vii gooŋga goonə əsə. Kə shii nyi tsakəshinə goonə da sə'watənə goonə. Weewee, ma slənə goonə ŋga əna, kə palee ka ŋga ŋukə.

20Amma, tə'i uushi cuuna ɗa pooshi dzəgərə ka nyi. Kə vii unə rəgwa ka miitə ci ənjə a 'wa Izabyalə, kaa kya ndzaanə ahadoonə. Ma kya, agi jirakənə nə ki oo'i, ma sətə cii ta ba, da ma Əntaŋfə shigi. Amma saaweenə cii ta saawee ka ənjaaki də dzəgunə ka tii aləhiinə i adə zəmətə ɗii ənji ka uuləminə.

21Kə kapaa nyi ka ki saa'ya kaa kya baanə ka nyi. Amma paa ki ka moo bwasee ka aləhiinə.

22Acii ha'ə, ka gwakəpaanə nə nyi tə ki ka bwanea. Ma ənjitə ca ɗa aləhiinə da ki əsə, ka kyanə nə nyi ka tii bwaya ciɓa, see maa baa tii ka Əntaŋfə, təya bwasee ka nə'u sətə jigunyi ki ka tii.

23Ka ɓələginə nə nyi tə ənji nə'unə tə ki. Də ha'ə shiinə patənə ŋga Ikəliisiya oo'i, nyi nəndə shii sətə a ədzəmə ənda da sətə cii kəya moo. Ka ki'itənə nə nyi taa ka wu agyuunə mbərə mbərə da slənaakii.

24Ma unə ətsə asəkə vəranə ŋga Tiyatira, ətə pooshi nyi'u bwaya dzəgunəətsa, madzəgunəmə unə sətə ci hara ənjə a 'wa ‘ma'umbee haala ŋga Seetanə’ əsə, a ba nyi koonə: paa nyi ka kaanə koonə əndə'i slənə ma'ə.

25Ma nə uushi cuuna ɗa: kəsətəmə təŋə təŋə tə sətə jigunyuunə da sətə cuuna slənə dəŋə ka saa'yatə nii kya dzə.

26Ma ənjitə jaalii, təya kəsəpaa slənaaki dəŋə ka muudinə, ka viinə nə nyi ka tii baawəɗa makə sətə upaa nyi acii Daadə, təya ndzaanə ka gayinə agyanə patənə ŋga slikərənyinə, təya ɗa ŋwaŋuunə agyanətii də zala tibisa, təya fəəsləgi tə tii makə sətə ci ənjə a fəəsləgi uuda, nya vii ka tii vooɗa ŋga pukə də ha.

29Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a ba ka Ikəliisiyanyinə.”

Səniinə 3

1Əndətə nee nyi a ənə ka banə ka nyi, “Naahuu ka malaa'ikatə ca nəhə Ikəliisiya ŋga Sarədisə oo'i: Wiinə waɓənə da ma Əndətə da ŋunyi ma'yanə ŋga Əntaŋfə məɗəfə da i tikisanyinə məɗəfə. Kə bii ci oo'i: Kə shii nyi slənə goonə. Ma nə ənji ka nəhənə, da i əpinə nuunə, amma mamməətəkii nuunə.

2Ma caamə nyi, gədamə nə slənə goonə akəŋwacii Əntaŋfwaaki. Acii ha'ə, vəɗəhəmə ka ŋunyinə, una ənə ka haɗatəgi də slənə goonə acii ga ca uudəpaa na.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Buurətəmə sətə jigunyuunə da sətə fii unə. Dəmə də nə'utənə, una baanə ka Əntaŋfə. Maɗa pooshi unə və'ihə, ka dzənə nə nyi aaɓii unə makə sətə ci mahərə a dzə ka hərənə, pooshi unə na shii saa'i ŋga dzənaaki.

4Tə'i hara ənji ahadoonə gi'u ətə makapaamə nətii nə ka slənə 'waslyakəənə. Kadə niinə a wii ka hakii da tii da i mabwaɗaɗa kəjeerənyinə ashiinə, acii kə mbu'i tii bahə ɗanə ha'ə.

5Ma ənjitə jaalii, ka ŋganə nə tii mabwaɗaɗa kəjeerənə ha'ə makə ətsa. Paa nyi na əndzəgi ləmətii shaŋə asəkə ləkaləkatətə ɗii ləmə ŋga ənjitə ca upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə asəkəkii. Kadə nii kya ba akəŋwacii Daadə da malaa'ikanyinaakii oo'i, naaki nə tii.

6Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a ba ka Ikəliisiyanyinə.”

7Əndətə nee nyi a ənə ka banə ka nyi, “Naahuu ka malaa'ikatə ca nəhə Ikəliisiya ŋga Filadaləfiya oo'i: Wiinə waɓənə da ma Malaaɓa ənda, Əndə gooŋga əsə. Aciikii nə lakila ŋga makuvə ŋga ŋwaŋwə Dawuda. Maɗa kə wunəgi ci, pooshi əndə mbee ka pa'əginə. Maɗa kə pa'əgi ci əsə, pooshi əndə mbee ka wunəginə ma'ə.

8Kə bii ci oo'i: Kə shii nyi slənə goonə. Kə shii nyi, gi'u nə baawəɗa goonə əsə, amma kə nə'utuunə tə dzəgunənaaki, makaareemuunə ka nyi. Wiitsə kə kapaa nyi makuvə furəŋə akəŋwaciiku, pooshi əndə pa'əginə.

9Fatəmə! Ma ənji ŋga Seetanə, waatoo majirakiitsə ca jirakə oo'i, Yahudiinə nə tii, ka kavənə nə nyi tə tii, kaa təya gəra'wə akəŋwacii unə. Davə shiinə tii oo'i, kə uu'i nyi tuunə.

10Kə nə'utuunə waɓənaaki, una kəŋaanə ndihə ndihə də sə'watənə. Acii ha'ə, ka nəhənə nə nyi tuunə acii təɓəətə nə ənjə a təɓə tə duuniya patə ka gəlatənə də patənə ŋga ənja.

11Wanyitsə ka dzənə kədəhə. Kəsətəmə təŋə təŋə tə sətə jigunyii koonə, acii ga ənjə a ləwuma shikwa goonə.

12Ma ənjitə jaalii, paa tii ka dzəginə shaŋə asəkə maɗuunə kuvə ŋga Əntaŋfwaaki. Ka kavənə nə nyi tə tii ka ndzaanə ka kila asəkəkii. Ka naahəvənə nə nyi ləmə ŋga Əntaŋfwaaki da ləmə ŋga vəranaakii aashitii. Ma vəranəkii, ci nə kura Urusaliima ətə na jima dadagyə dacii Əntaŋfwaaki. Ka naahəvənə nə nyi kura ləməki aashitii əsə.

13Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a ba ka Ikəliisiyanyinə.”

14Əndətə nee nyi a ənə ka banə ka nyi, “Naahuu ka malaa'ikatə ca nəhə Ikəliisiya ŋga Lawədikiya oo'i: Wiinə waɓənə da ma Əndətə ci ənjə a 'wa ‘Aamiina’, Əndə seeda ŋga gooŋga, pooshi jirakənə ashikii. Ci nə kilə ŋga patənə ŋga sətə ghənyi Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Kə bii ci oo'i: Kə shii nyi slənə goonə: pooshi unə watsə watsə, pooshi unə bwasee dəŋwa'ə ka nə'unə tə nyi əsə. Maci taa watsə watsə nuunə taa bwaseenə dəŋwa'ə ka nə'unə tə nyi, kaɗa ka shiinə nə nyi sə ŋga ɗanə duunə.

16Yoo, makə ɗii ci, gədamə nuunə, ka tifyaginə nə nyi tuunə asəkə maki.

17Wanuunə ka banə oo'i, ənji gəna nuunə, pooshi uushi ghii unə, pooshi uushi cuuna moo əsə. Asee, mashiimuunə oo'i, unə nə mətəgugunəkii ka shaŋə, maaghiinə nuunə, moorəfəkii, dimə də purəki.

18Wanyinə ka banə koonə, koona ɗərə əndzənə aciiki ətə sləwatə ənji ŋga'ə də gunə, koona ndzaanə ka ənji gəna; una ɗərə mabwaɗaɗa kəjeerənə aciiki ka umbee də purəkinə goonə acii ga ayinə a kəshi tuunə; una ɗərə kuzəka, koona ɓəzəvə aa gyuunə koona mbee ka nee ka uushi'inə.

19Ma nya, ka ənjitə cii kya uuɗə cii kya wazə, nya dzalə tə tii əsə. Acii ha'ə, baamə ka Əntaŋfə, una nə'u tə nyi də ədzəmə rəŋwə.

20Wanyinə kəŋə ka dza makuva. Ma əndətə fii uuraki, ca wunəgi makuva, ka dzəgərənə nə nyi aa hakii aasii, ina adə zəmə ka hakii da i ci.

21Ma ənjitə jaalii, ka viinə nə nyi ka tii rəgwa ŋga ndzaanə ataŋgalaki asəkə dəgələ ŋwaŋuunaaki makə sətə jaalii nyi, wanyinə dasə ataŋgala Daadə asəkə dəgələ ŋwaŋuunaakii.

22Ma əndətə da liminə ŋga fanə, wa ca fa sətə ci Malaaɓa Ma'yanə a ba ka Ikəliisiyanyinə.”

Səniinə 4

1Ma daba'əkii, nya tsaamə, wata nya nee ka makuvə ŋga dagyə mawunəkii. Wata nya fa uura ŋga əndə ətə ca muu makə uutəma, waatoo ətə 'watəgi waɓənə ka nyi. Əŋki ci ka nyi, “Ɲgirawə aa hanə kaa nya ɓaarii ka hə sətə na slənə tyasə daba'ə ətsa.”

2Pii, wata Malaaɓa Ma'yanə a ŋgərəgi hiimaaki. Wata nya nee ka dəgələ ŋga ŋwaŋuunə dadagyə da Əndə dasə anəkii.

3Makə ŋunyi faariinə ətə ci ənjə a 'wa yasəpa da sarədisə nə kəŋwaciinəkii ka ɓərənə. Məŋganə a guŋutə də dəgələ ŋga ŋwaŋuunəkii, ca dzə də ɓərənə makə faara ətə ci ənjə a 'wa iməradə.

4Tə'i hara dəgələnyinə ŋga ŋwaŋuunə pupusərə aji ənfwaɗə ətə guŋutəgi də dəgələ ŋga ŋwaŋuunəkii. Ma asəkə dəgələnyinəkii, gayinə pupusərə aji ənfwaɗə ndzaanə asəkəkii. Kə ŋgii tii mambwaɗaɗa kəjeerənyinə da i dara ŋwaŋuunə ŋga əndzənə anətii əsə.

5Wata see pyapiɗənə ca dzə də shiginə anə dəgələ ŋga ŋwaŋuunəkii makə pyapiɗənə ŋga vəna, da wazənə laŋə makə dzanə ŋga vəna. Ma akəŋwaciikii, tə'i garəkuwanyinə məɗəfə ca hənə; waatoo tii nə ma'yanə məɗəfə ŋga Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6Ma akəŋwacii dəgələ ŋga ŋwaŋuutsa, tə'i uushi makə uunəva ətə ca ɓərə makə dyarugala. Tə'i uushi'inə ənfwaɗə da i əpinə a matii ətə guŋutə də dəgələ ŋga ŋwaŋuutsa. Tə'i ginə ŋga uushi'iitsə taa dama patə ashitii, daba'atii da akəŋwaciitii.

7Ma uushi ŋga təkəŋwanə, makə livarə nə ci. Ma ŋga bəra'inə əsə, makə la nə ci. Ma kəŋwaciinə ŋga makkənə ŋga uushi'iitsa, makə ŋga əndə shiŋkinə. Ma ŋga ənfwaɗənə, makə ŋga zhira ca ləɗə nə ci.

8Taa ŋgutə rəŋwə agi uushi'iitsə ənfwaɗə da i əpinatii, tə'i ci da bəbu'wə kuwa. Taa dama patə, tə'i ginə ashitii. Vəɗə da uusəra nə tii ka ka wanyanə, yadə əpisəka, təya ba, “Malaaɓakəya, malaaɓakəya, malaaɓakii nə Slandana, Əntaŋfə, Əndə baawəɗa. Ci nəndə ŋukə, ci nəndə əndzə'i, ci əsə na shi!”

9Agi kanə nə uushi'iitə wanyanə ŋga ɗuunətənə da kuyiriinə tə Əndətə dasə asəkə dəgələ ŋga ŋwaŋuunə, ətə da i əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

10Taa guci patə kii tii wanyanə, ma gayiitə pupusərə aji ənfwaɗə natii, wata təya gərə'waanə akəŋwacii Əndətə dasə asəkə dəgələ ŋga ŋwaŋuuta, waatoo akəŋwacii Əndətə da i əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə, təya vii ɗuunuunə ka ci, təya dəəɗəgi dara ŋwaŋuunatii akəŋwacii dəgələ ŋga ŋwaŋuuta, təya ba,

11“'Ya'ə Əntaŋfə, Slandaniinə, kə mbu'i hə bahə ɗuunətənə tə hə, da dəlanə də hə, ha ɗa ŋwaŋuunə, acii hə ɗii taa mi patə, də moonaaku ghənyi hə tə tii, ndzaa tii.”

Səniinə 5

1Wata nya nee ka mafuuɗə ləkaləkatə da ciizəma Əndətə dasə asəkə dəgələ ŋwaŋuunə. Manaahəkii nə ba'a da səkə ŋga ləkaləkatəkii. Manyi'əkii hakii məɗəfə nə ma ŋga ləkaləkatəkii də ɓuka.

2Wata nya nee ka maɗuunə malaa'ika, ca ŋgəree ka uurakii, əŋki ci, “Wu mbu'i bahə əndzəgi ɓuka a ma mafuuɗə ləkaləkatə, ca wunəpana?”

3Ma nee nyi, pooshi əndə dagyə taa a duuniya taa agi ənjə agu'u ətə mbu'i bahə wunəpaa mafuuɗə ləkaləkatəkii bahə ca tsaamətə aasəkəkii.

4Ma nyi, kə kiwə nyi ka shaŋə acii pooshi ənji upaa əndətə mbu'i bahə wunəpaa mafuuɗə ləkaləkatəkii, bahə ca tsaamətə aasəkəkii.

5Wata rəŋwə agi gayiitə a ba ka nyi, “Ga ha tuu, tsaamuu, wiitsə Əndətə ci ənjə a 'wa ‘Livarə ŋga slikərənə ŋga Yahuda’, waatoo maɗuunə jijinə ŋga Dawuda. Ma ca, kə jaalii ci. Jaalanaakii vii ka ci baawəɗa ŋga əndzəgi də ɓukatsə hakii məɗəfə, ca wunəpaa mafuuɗə ləkaləkatətsa.”

6Ma ahadahada dəgələ ŋwaŋuunə da uushi'iitə ənfwaɗə da i əpinatii da ahada gayiita, kə nee nyi ka Uundzə Baga kəŋə. Makə kə lagi ənji uurakii nə ci. Tə'i ci da mapa məɗəfə anəkii da i ginəkii məɗəfə əsə. Ma giitə məɗəfə, ŋunyi ma'yanə ŋga Əntaŋfə məɗəfə nə tii. Əntaŋfə sləkee ka tii aasəkə duuniya patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Wata Uundzə Bagatə a dzə ka luu mafuudə̌ ləkaləkatətə da ciizəma Əndətə dasə asəkə dəgələ ŋwaŋuunə.

8Ma kə liwə ci, wata uushi'iitə ənfwadə̌ da i əpinatii da gayiitə pupusərə aji ənfwadə̌ a gərə'waanə akəŋwacii Uundzə Bagata. Taa wu agitii, da i kəzhimbərə aciikii, da i kwalakə ŋga əndzənə aciikii əsə, pasə da i urədya asəkəkii. Ma urədikii, ci ndzaanə ka də'wa ŋga ənji ŋga Əntaŋfə.

9Təya ka kura wanyanə, təya ba, “Kə mbu'i hə bahə ŋgərə mafuudə̌ ləkaləkatə, ha əndzəgi ɓukatə a makii, acii kə ɓələgi ənji tə hə. Də əjigi idənaaku ɗərəgi hə ənji ka Əntaŋfə taa agi ŋgutə slikərənə, taa ŋgutə uura əsə da hanyinə ŋga duuniya patə,

10ha kavə tə tii kaa təya ndzaanə ka limanyinə agi ŋwaŋuunaaku, kaa təya paslə tə Əntaŋfə, təya ɗa ŋwaŋuunə agyanə duuniya.”

11Yoo, nya ənə ka tsaamənə, nya nee ka malaa'ikanyinə laŋə, pooshi əndə ɓaanatənə, təya guŋutə də dəgələ ŋwaŋuunə da uushi'iitə ənfwadə̌ da i əpinatii da gayiita.

12Ma nya fa, təya ŋgəree ka uuratii ka ka wanyanə, təya ba, “Ma ha, Bagatə ɓələgi ənji, tə'i hə da baawədə̌, da waha, da shiinə, da ŋgeerənə. Kə mbu'i hə bahə dəlanə də hə, ənjə a ɗuunətə tə hə, ənjə a kuyirii tə hə.”

13Ma nya fa əsə, taa ŋgutə uushi da i əpinə a makii dadagyə da a duuniya da agi ənjagu'u da agi uunəvənyinə, tii patə, təya ka wanyanə, təya ba, “Dəlaamə də Əndətə dasə asəkə dəgələ ŋwaŋuunə tii da Uundzə Baga. Dəlaamə də tii putə ŋga ɗuunuunatii da baawədə̌atii ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Kuyirii amə tə tii.”

14Wata əŋki uushi'iitə ənfwadə̌ da i əpinatii, “Wa ca ɗa ha'ə.” Gayiitə natii əsə, təya gərə'waanə, təya paslə tə Əntaŋfə da tə Uundzə Bagata.

Səniinə 6

1Ma daba'əkii, nya nee ka Uundzə Bagata, ca əndzəgi rəŋwə agi ɓukanyiitə mədə̌fə a ma ləkaləkatəta. Wata, ma nya fa, rəŋwə agi uushi'iitə ənfwadə̌ da i əpinatii a ŋgəree ka uurakii makə dzanə ŋga vəna, əŋki ci, “Shiwa!”

2Ma nya tsaamə, wata nya nee ka mabwadə̌adə̌a təhwa da əndə a ba'akii. Ma əndəta, da i kwadza aciikii nə ci. Ənjə a vii ka ci dara ŋga jaalanə, ca palə də jaalanə, ca dzə ka tsakə jaalanə.

3Uundzə Bagatə a ənə ka əndzəgi bəra'inə ŋga ɓukanyiitə a ma ləkaləkatəta. Wata, ma nya fa əsə, bəra'inə ŋga uushi'iitə ənfwadə̌ da i əpinatii a ba, “Shiwa!”

4Wata əndə'i madizə təhwə a shigi. Ma əndətə a ba'akii, kə vii ənji ka ci magərə ŋgila purəŋanə, ənjə a vii ka ci baawədə̌a ŋga guŋutə də panə asəkə duuniya, ənji shiŋkinə a ɓəələshinə.

5Uundzə Bagatə a ənə ka əndzəgi makkənə ŋga ɓukanyiitə a ma ləkaləkatəta. Wata, ma nya fa əsə, makkənə ŋga uushi'iitə ənfwadə̌ da i əpinatii a ba, “Shiwa!” Ma nya

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tsaamə, wata nya nee ka madədəŋwə təhwa. Ma əndətə a ba'akii, da i sə ŋga gəla də uushi'inə aciikii nə ci.

6Wata nya fa waɓənə əsə makə uura ŋga əndə ahada uushi'iitə ənfwaɗə da i əpinatii, ca ba, “Reeta ŋga taasawa ŋga səkəŋwə tanə taa taasawa da reeta ŋga jika tanə ɗərəginə ənji də kwaɓa ŋga ka uusəra rəŋwə! Amma ga ənjə a saawee ka maara da ma'i inaba.”

7Uundzə Bagatə a ənə ka əndzəgi ənfwaɗənə ŋga ɓukatə a ma ləkaləkatəta. Wata, ma nya fa, ənfwaɗənə ŋga uushi'iitə ənfwaɗə da i əpinatii a ba, “Shiwa!”

8Ma nya tsaamə, wata nya nee ka dəfwa'a ŋga təhwa. Ma əndətə a ba'akii, ‘Wa’ nə ləməkii. Ha ŋga ndzaanə ŋga mamməətə ənjə a dzə də nə'unə tə ci ba'ə ba'a. Kə vii ənji ka tii baawəɗa agyanə əndə'i purəŋanə rəŋwə agi ənfwaɗə ŋga duuniya ka ɓəələ ənji də ŋgila purəŋanə, i də maɗəfənə, i də bwaneanyinə, i də dabanyinə ŋga bilinə.

9Uundzə Bagatə a ənə ka əndzəgi tufənə ŋga ɓukatə a ma ləkaləkatəta. Nya tsaamə aatsa ha ŋga ɗa sataka ka Əntaŋfə, wata nya nee ka ma'yanyinə ŋga ənjitə ɓəələgi ənji putə ŋga waaza waɓənə ŋga Əntaŋfə, acii kə ndzaa tii ka ənji gooŋga agi waazanatii.

10Təya ka vurənə də ŋgeerənə, əŋki tii, “'Ya'ə Slandana, Maɗuunəkii, Malaaɓakii, Əndə gooŋga. Ca'ə guci gəraniinə la gəŋwanaaku agyanə ənji duuniya putə ŋga ɓələnə tiinə, ha ɗa ka tii ciɓə kwa?”

11Wata ənjə a vii ka taa wu agitii marəma, əŋki ənji ka tii, “Gəreemə gi'u zəku'i, kaa laŋənə ŋga ndzəkəŋushi'inuunə a mbu'u, waatoo guvii-slənənyinə goonə ətə ci ənjə a ɓəələgi makə sətə ɓəələgi ənji tuunə noonə.”

12Uundzə Bagatə a ənə ka əndzəgi kuwanə ŋga ɓukatə a ma ləkaləkatəta. Ma nya nee, wata gəgədzənə nə hanyinə də ŋgeerənə, uusəra a ɗagi jakə jakə makə mandə kəbənə, ləgiɗə əsə, ca ɗagi dizə yarə yarə makə idəna.

13Kwaalyanə nə tikisanyinə aa duuniya makə poo ŋga mana ənfutə gaŋgəzətə məɗa.

14Səkəntaŋfə a fuuɗəgi makə ədza, ca rarə'igi. Giŋunyinə da təpurə ətə ahada uunəvə patə, pooshi tii ma'ə ka hatii ŋga ŋukə.

15Ma meeminə ŋga duuniya da gayinə, da gayinə ŋga soojiinə, da ənji gəna, da madiigərə ənji, da patənə ŋga hara ənji, maviinə da dimwanyinə patə, kə huyi tii ka umbənə aagi giŋunyinə da ɓurəhənyinə.

16Təya ba ka giŋunyinə da faariinə, “Uulyaanəmə keenə, una umbee keenə acii ga Əndətə dasə asəkə dəgələ ŋwaŋuunə a nee keenə, una umbee keenə acii ciɓətə nə Uundzə Baga a ɗa keenə putə ŋga maɓətəsəkaakii.

17Acii kə mbu'ya bwaya uusəra ŋga maɓətəsəkatii. Wu saŋə na mbee ka sə'watəna?”

Səniinə 7

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1Ma daba'əkii, kə nee nyi ka malaa'ikanyinə ənfwaɗə kəŋə kəŋə, rəŋwə taa ka ŋgutə purəŋanə ŋga duuniya. Makəəsəkii aciitii nə məɗənyinə ənfwaɗə ŋga duuniya, acii ga məɗə a əgya taa aanə hanyinə taa aanə uunəvə taa ka ənfwa.

2Wata, ma nya nee, əndə'i malaa'ika a jiga da tsaaŋwə da i sə ŋga ɗa də sagida ŋga Əntaŋfə mambəɗəkii aciikii. Ca ŋgəree ka uurakii, ca ba ka malaa'ikanyiitə ənfwaɗə ətə vii Əntaŋfə ka tii baawəɗa ŋga ciɓeenə ka duuniya da uunəva,

3əŋki ci ka tii, “Goona ciɓee ka duuniya i uunəva taa ənfuginə zəku'i, see maa ɗaaɗaviinə sagida aakəŋwacii ənji nə'unə tə Əntaŋfə gaamə.”

4Wata ənjə a ba ka nyi oo'i, ma laŋənə ŋga ənjitə ɗii ənji sagida aakəŋwaciitii, dəbu'u gya'ə da ənfwaɗə pu'unə aji ənfwaɗə. Agi slikərənyinə pu'u aji bəra'i ŋga ənji Isərayiila shigi tii.

5Waatoo, kə ɗii ənji sagida ka ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Yahuda; ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Ruubinə; ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Gada;

6ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Asarə; ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Nafətalima; ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Manasa;

7ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Simiyoonə; ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Leewi; ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Isakara;

8ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Zabuloonə; ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Yusufu; ənji dəbu'u pu'u aji bəra'i agi slikərənə ŋga Beejaminə əsə.

9Ma daba'əkii, ma nya tsaamə, wata nya nee ka daɓaala, pooshi ɓaanatənə acii laŋənatii. Taa ŋgutə slikərənə patə, davə nə tii, uuranyinə da hanyinə ŋga duuniya patə, davə nə tii. Kəŋə kəŋə nə tii patə akəŋwacii dəgələ ŋwaŋuunə da akəŋwacii Uundzə Bagata. Taa wu agi ənjita, da i marəma ashikii nə ci, taa wu da i ba ŋga slifa aciikii əsə, ka dəlaginə də Əntaŋfə.

10Təya ŋgəree ka uuratii, təya ba, “Kə kuyirii inə tə Əntaŋfə. Dasə nə ci asəkə dəgələ ŋwaŋuunə. Kə kuyirii inə tə Uundzə Baga əsə, acii daciitii shi luupaanə.”

11Patənə ŋga malaa'ikanyiitə guŋutə də dəgələ ŋwaŋuunə kəŋə kəŋə, da gayiita da i uushi'iitə ənfwaɗə da i əpinatii, təya gərə'waanə akəŋwacii dəgələ ŋwaŋuunə, təya paslə tə Əntaŋfə,

12təya ba, “Aamiina. Ɲga Əntaŋfə gaamə nə shiinə, da gawuunə, da baawəɗa. Kuyirii amə tə ci, ama dəla də ci, ama ɗuunətə tə ci ŋga ha'ə ndəŋwə ndəŋwə. Aamiina.”

13Wata rəŋwə agi gayiitə a ləgwa ka nyi, əŋki ci, “I wu saŋə nə ənjitsə da i marəma ashitəya? Dama shi təya?”

14Nya ba ka ci, “Mashiimə nyi ɗii gawaaki, see hə shii.” Əŋki ci ka nyi, “Ma ənjitsa, tii sə'watə bwaya ŋgəra'wa, təya kuɓəgi marəmənyinatii də idənə ŋga Uundzə Baga, ca ənəgi tyaslyaslya.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15Ci ɗii tii kəŋə kəŋə akəŋwacii dəgələ ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə, təya paslə tə ci vəɗə da uusəra asəkə kuvaakii. Ma Əndətsə dasə asəkə dəgələ ŋwaŋuunə, ka nəhənə nə ci tə tii.

16Pooshi maɗəfənə taa ma'igiirənə na ɗà tə tii ma'ə, pooshi uusəra na ətsa tə tii ma'ə, pooshi matsəfəha əsə.

17Acii ma Uundzə Bagatsə akəŋwacii dəgələ ŋwaŋuunə, ci na ndzaa ka magəratii, ca kərə tə tii ka gəərə ŋga ma'iitə ca vii əpinə, təya sa davə. Kadə nə Əntaŋfə a taaɗəgi ka tii kiinə agitii.”

Səniinə 8

1Uundzə Bagatə a ənə ka əndzəgi məɗəfənə ŋga ɓukatə a ma ləkaləkatəta. Wata dza'ə shikə shikə ənjə a zavə dadagyə ŋga reeta ŋga tibisa.

2Wata nya nee ka malaa'ikanyinə məɗəfə. Tii nəndə kəŋə kəŋə akəŋwacii Əntaŋfə. Ənjə a vii ka tii uutəmanyinə məɗəfə.

3Əndə'i malaa'ika a shi da i kwalakə ŋga əndzənə aciikii ŋga ɗəzə də urədya. Ca shi, ca kəŋaanə aɓii ha ŋga ɗà sataka ətə ghənyi ənji də əndzənə. Ənjə a vii ka ci urədya laŋə kaa ca tsakəvə aagi də'wa ŋga ənji ŋga Əntaŋfə patə, ca ɗəzə agyanə ha ŋga ɗà sataka ŋga əndzənə akəŋwacii dəgələ ŋwaŋuunə.

4Wata makiirənə ŋga urədita da də'wa ŋga ənji ŋga Əntaŋfə a ɗəzə aadəgyə acii malaa'ikata, ca mbu'u aakəŋwacii Əntaŋfə.

5Ma daba'əkii, malaa'ikatə a ŋgərə kwalakə ŋga urədita, ca fəɗəvə ila ŋga guutə anə ha ŋga ɗà sataka aasəkəkii, ca kyagərə kwalakəkii aasəkə duuniya. Wata wazənə makə dzanə ŋga vəna da i pyapiɗənə makə pyapiɗənə ŋga vəna da i gəgədzənə ŋga hanyinə.

6Wata malaa'ikanyiitə məɗəfə da i uutəmanyinatii a tasəka kaa təya ədə uutəmatii.

7Malaa'ika ŋga təkəŋwanə a ədə uutəmaakii: pii wata laarənyinə da gunə gwazə da idəna ca əja aanə duuniya. Wata purəŋanə rəŋwə agi makkə ŋga duuniya, kə ətsagi; purəŋanə rəŋwə agi makkə ŋga ənfuginə əsə, kə ətsagi; patənə ŋga katə'wə kuzəna, kə ətsagi.

8Bəra'inə ŋga malaa'ika a ədə uutəmaakii əsə. Wata ənjə a ŋgərə uushi makə maɗuunə giŋwə ətə ca ətsa, ənjə a kagərə aagi uunəva. Wata purəŋanə rəŋwə agi makkə ŋga uunəvə a zhi'igi ka idəna.

9Patənə ŋga uushi'iitə da i əpinə amatii agi uunəvəta, kə məətəgi tii. Patənə ŋga kumbawalənyiitə davə əsə, kə ɓiiyigi.

10Makkənə ŋga malaa'ika a ədə uutəmaakii əsə. Wata maɗuunə tikisa a kulyagərə dadagyə, ca dzə də hənənə makə garəkuwa. Aagyanə purəŋanə rəŋwə agi makkə ŋga gəərənyinə da gu'u ma'inə kulyagərə tikisakii.

11Ma ləmə ŋga tikisakii, ‘Ŋgərəkikinə’. Wata purəŋanə rəŋwə agi makkə ŋga ma'inə a ɗagi ŋgərəkiki. Ənji laŋə məəki acii ŋgərəkikinə ŋga ma'inəkii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12Ənfwaɗənə ŋga malaa'ika a ədə uutəmaakii əsə. Wata kə gali purəŋanə rəŋwə agi makkə ŋga ɓərənə ŋga uusəra da ləgiɗə da ŋga tikisanyinə. Pooshi ɓərənə ka purəŋanə rəŋwə agi makkə ŋga kanə ŋga uusəra, ha'ə nə vəɗə əsə.

13Ma daba'əkii, nya tsaamə, nya nee ka zhira ca ləɗə agintaŋfə. Ca tuu də ŋgeerənə, “Kawa'ə! Kawa'ə! Kawa'amə ənji duuniya! Maɗa kə əgi malaa'ikanyiitsə mbəɗaanə makkə tə uutəmanyinatii, ka kulyaanənə nə ciɓə koonə laŋə.”

Səniinə 9

1Wata malaa'ika ŋga tufənə a ədə uutəmaakii. Ma nya tsaamə, wata nya nee ka tikisa ətə kulyagərə aa duuniya. Ənjə a vii ka ci uuzənə ŋga makuvə ŋga makurəŋə gu'u ŋga zanə.

2Tikisakii a wunəgi ma ŋga gu'ukii. Wata makiirənə a pukyagi asəkə gu'ukii makə ətsanə ŋga maɗuunə kuva, ca əndəgi uusəra da səkəntaŋfə.

3Ayiwanyinə a shigi agi makiirənəkii aasəkə duuniya. Ənjə a vii ka tii tsarə ŋga baawəɗa ŋga həəhənə makə ŋga arədədənə.

4Ənjə a ba ka tii, ga təya ciɓee ka kuzəna taa ka ŋgutə tsarə ŋga ba da ənfuginə. Amma, wa təya ciɓee ka ənjitə pooshi sagida ŋga Əntaŋfə akəŋwaciitii tanə.

5Ənjə a vii ka tii rəgwa ŋga ciɓeenə ka tii ŋga ləgiɗə tufə, amma ga təya ɓəələgi tə tii. Ma zəmənə ŋga ciɓəkii əsə, makə ətə ci əhənə ŋga arədədənə a zəmə ənda.

6Ma agi ləgiɗətə tufə, ka alənə nə ənji shiŋkinə wa, amma paa tii ka upaanə shaŋə. Ka uuɗənə nə tii məətəginə, amma ka huyinə nə wa aciitii.

7Ma ayiwanyinəkii, makə təhinə ŋga paginə nə tii, da i uushi makə dara əndzənə agyanətii. Makə ŋga ənji shiŋkinə nə kəŋwaciinətii əsə.

8Makə shiŋkinə ŋga makinə nə shiŋkinatii də gərənə. Linyinətii əsə, makə ətə a ma livara.

9Ma a ədzəmətii, tə'i uushi makə kərəmə ŋga tibisa. Makə wazənə ŋga moota-təhinə laŋə, təya dzə ka panə, nə bəbu'watii ka wazənə.

10Ma gazhatii da zəmənə ŋga əhənatii, mbərə mbərə da ŋga arədədənə. Da gazhatii nə tii da baawəɗa ŋga ciɓeenə ka ənji ŋga ləgiɗə tufə.

11Tə'i ŋwaŋwatii, malaa'ika nə ci. Aaciikii ba'avə ənji makurəŋə gu'u ŋga zanə. Ma ləməkii də uura Ibəraaniya, Abadanə. Də uura Gərikə əsə, Apooliyanə, makə banə, əndə zaginə.

12Ma kawa'amə ŋga təkəŋwanə, kə dzəgi. Ma daba'ə ətsa, tə'i kawa'anyinə bəra'i na shi.

13Wata malaa'ika ŋga kuwanə a ədə uutəmaakii. Ma nya fa, wata əndə'i uura a shigi danə taŋgalanyinə ənfwaɗə ŋga ha ŋga ɗa sataka, ətə ghənyi ənji də əndzənə akəŋwacii Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Uurakii a ba ka kuwanə ŋga malaa'ikata, əŋki ci, “Kapaa tə malaa'ikanyiitə ənfwaɗə ətə shi ənjə a anəgi tə tii a gəərə Ufəratisa.”

15Wata kuwanə ŋga malaa'ikatə a kapaa tə tii. Ma təya, kə tasəkapaa ənji tə tii ka slənənə agi saa'ita, waatoo, agi tibisəta ŋga uusərata ŋga ləgiɗəta da ŋga fəzəta. Ma slənatii, ɓəələginə tə patənə ŋga purəŋanə rəŋwə agi makkə ŋga ənja.

16Wata soojiinə a shi a ba'a təhinə. Kə bii ənji ka nyi laŋənatii: miliyoonə gya'ə bəra'i.

17Wiinə makə sətə nee nyi ka təhinə da ənjitə a ba'atii agi uushi'iitə ɓaarii ənji ka nyi: ma ənjitə a ba'a təhinəkii, tə'i kərəmə ŋga tibisa a ədzəmətii dizə makə gunə da shigəna da shishima shishima. Ma nə ŋga təhinəkii, makə ŋga livarənyinə. Gunə da makiirənə da baruuda ətə ca tsakə iza'unə ca bujika da matii.

18Də ha'ə ɓəələgi ənji tə purəŋanə rəŋwə agi makkə ŋga ənja, waatoo, də guuta da makiiriita da baruudətə ca bujika a ma təhiita.

19Acii da matii da da gazhatii nə baawəɗa ŋga təhinəkii. Ma gazhatii, makə ŋga rəhunə da nəkii nə tii. Də ci ci təya iidə ənja.

20Ma ənjitə mbəɗaanə ətə maɓəələgimə uushi'iitsə tə tii, pooshi tii baanə ka Əntaŋfə. Paa tii bwasee ka bwaya slənatii. Mabwaseemə tii ka paslə ginaajinyinə da uuləminə ŋga əndzənə taa ŋga ŋgutə tsarə ŋga tibisa taa ŋga faara taa ŋga ənfwa. Ma uushi'iitsə cii təya paslə, paa tii ka nee ka uushi'inə, paa tii ka fa uushi'inə, paa tii ka mbee ka wiinə əsə.

21Ma ənjitsa, pooshi tii baanə ka Əntaŋfə, paa tii bwasee ka ɓəələhiinə da ɗaaɗa sə ŋga hiila, paa tii bwasee ka aləhiinə da hərənə əsə.

Səniinə 10

1Ma daba'əkii, nya nee ka əndə'i maɗuunə malaa'ika ca jima dagintaŋfə da i kuraɓiinə ashikii da i məŋganə anəkii. Makə uusəra nə kəŋwaciinəkii ka ɓərənə. Makə ənfwə ŋga gunə nə shiraŋəkii əsə.

2Tə'i uundzə ləkaləkatə mawunəkii aciikii. Ca ka səɗə ciizəmanəkii anə uunəva. Ma səɗə madzənakii əsə, anə hanyinə.

3Ca ŋgəree ka uurakii, ca 'wa makə tuunə ŋga livara. Wata dzanə ŋga vənə məɗəfə a muu.

4Makə muyi tii, ma ətsə kaa nya naahə, wata ma nya fa, əndə a waɓya da nyi dadagyə. Əŋki ci ka nyi, “Ga ha naahə sətə bii dzanə ŋga vənə məɗəfə, wa ca ndzaa ma'umbeekii.”

5Wata malaa'ikatə kəŋaanə anə uunəva da anə hanyinə a maɗee ka ciinəkii ŋga ciizəmanə aadəgyə,

6ca jiɗəgi də ləmə ŋga Əntaŋfə ətə da i əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Ci tagii ha dadagyə da ha a panə da uunəva da i uushi'iitə asəkətii patə. Malaa'ikakii a ba, “Pooshi səkəpaanə ma'ə!

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Ma saa'itə nə mədəfənə ŋga malaa'ika a ədə uutəmaakii, saa'ikii nə Əntaŋfə a uudəpaa aniya ŋga ma'umbee uushaakii makə sətə bii ci ka lyawarənaakii, waatoo anabiinaakii.”

8Wata uuratə fii nyi ca waɓə da nyi dadagyə a ənə ka banə ka nyi, “Duu, luuwu mawunə ləkaləkatətsə acii malaa'ikatsə kəŋə anə uunəva da anə hanyinə.”

9Nya dzə aaɓii malaa'ikata, nya ba ka ci, “Vii ka nyi uundzə ləkaləkatətsa.” Əŋki ci ka nyi, “Ŋgəruu, ha tsəɓəgi. Ma a maku, ka fanə nə hə ndikə ndikə makə moozəŋa. Amma ka hwarakəginə a səkəku.”

10Nya luu uundzə ləkaləkatətə aciikii, nya tsəɓəgi. Ma nya fa, ndikə ndikə makə moozəŋa. Amma, makə ndagərə nyi, ma nya fa, kə hwarakəgi a səkəki.

11Əŋki ənji ka nyi əsə, “Tyasə, ka ənənə nə hə ka ɗa anabaakwaanə agyanə hanyinə da slikərənyinə da uuranyinə laŋə da agyanə meeminə laŋə.”

Səniinə 11

1Wata ənjə a vii ka nyi uushi makə zala ŋga gəla də uushi'inə. Əŋki ənji ka nyi, “Maɗətə, duu, ha gəlatə maɗuunə kuvə ŋga Əntaŋfə da ha ŋga ɗa sataka, ha ɓaanatə tə ənjitə ca paslə tə Əntaŋfə asəkəkii.

2Amma ga ha gəla da i babara ŋga ba'a ŋga kuvəkii, acii kə vii ənji babarakii ka ənjitə mashiimə tə Əntaŋfə. Kadə nə təya wiigi'itə vəranə ŋga Əntaŋfə ŋga ləgiɗə ənfwaɗə pu'unə aji bəra'i.

3Kadə nii kya sləkee ka seedawanyinaaki bəra'i da i kəjeerənə təguunə ashitii, təya ɗa anabaakwaanə agi baanə dəbu'u rəŋwə da gya'ə bəra'i da kuwa pu'unə.”

4Ma seedawanyiitsa, kəŋə kəŋə nə tii akəŋwacii Slandanə ŋga duuniya. Tii nə ənfwə zayitunə bəra'i da garəkuwanyinə bəra'i.

5Patənə ŋga ənjitə mwayi ciɓeenə ka tii, ka shiginə nə gunə a ma seedawanyiitsa, təya zamagi də ənji daawaanatii. Də ha'ə ɓəələginə tii tə ənjitə ca moo ciɓeenə ka tii.

6Tə'i tii da baawəɗa ŋga təŋagi vənə ka ndzəmənə agi saa'yatə ci təya ɗa anabaakwaanatii. Tə'i tii da baawəɗa əsə ŋga zə'wee ka ma'inə ka idəna. Tə'i tii əsə da baawəɗa ŋga kyaanə ka duuniya taa ŋgutə tsarə ŋga bwaya uushi patə ka saa'yatə ci təya moo.

7Maɗa kə uudəpaa tii slənatii, ka shiginə nə daba asəkə makurəŋə gu'u ŋga zanə, ca pa da tii, ca mbee ka tii, ca ɓəələgi tə tii.

8Kadə nə ənjə a bwasee ka wunyinatii anə rəgwa asəkə maɗuunə vəranə. Də waɓənə asəkə waɓənə ikə ənji ləmə ŋga vəranəkii, waatoo Sadooma taa Misəra. Davə gwa'avə ənji tə Slandanətii.

9Ənji ŋga hanyinə da uuranyinə kama kama da slikərənyinə kama kama na tsaamə watii ŋga baanə makkə da reeta. Pooshi ənji na kapaa rəgwa, ənjə a ŋgəɗəgi tə tii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10Kadə nə ənji duuniya a ɗa moodasəkə putə ŋga məətənə ŋga anabiitsə bəra'i, acii ma
təya, kə kira tii ka tii ciɓa. Putə ŋga məətənatii nə təya ɗa kumənə, təya viishi
uushi'inə ahadatii.

11Ma daba'a baanə makkə da reeta, əpinə a shi da ma Əntaŋfə, ca dzəgərə aa matii,
təya madətə. Patənə ŋga ənjitə nee ka tii, ka ŋgwaləginə nə tii ka shaŋə.

12Wata anabiitsə bəra'i a fa waɓənə dadagyə. Ca ba ka tii də ŋgeerənə, "Ŋgiramə aa
hanə!" Ənji daawaanatii a tsaamə tə tii, təya ndərə aadəgyə agi məzhiɗəkwatyaminə.

13Ma ka saa'ita, kadə nə bwaya gəgədzənə ŋga duuniya a ɗa. Purəŋanə rəŋwə agi pu'u
ŋga vəranəkii na waalagi, ənji dəbu'u məɗəfə na məətə agi gəgədzənə ŋga hanyinəkii.
Mbəɗaanə ŋga ənjə a ŋgwaləgi ka shaŋə, təya dəla də Əntaŋfə ŋga dadagyə.

14Ma kawa'amə ŋga bəra'inə, kə dzəgi. Ma daba'ə ətsa, ka shinə nə kawa'amə ŋga
makkənə pii.

15Məɗəfənə ŋga malaa'ika a ədə uutəmaakii. Wata nya fa uuranyinə dadagyə, təya ba
də ŋgeerənə, əŋki tii, "Ma baawəɗa ŋga ɗa ŋwaŋuunə agyanə duuniya, acii
Slandanaamə da Mataɗəkəyaakii. Ka ɗanə nə ci ŋwaŋuunə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə."

16Wata gayiitə pupusərə aji ənfwaɗə ətə dasə dasə asəkə dəgələ ŋwaŋuunatii
akəŋwacii Əntaŋfə, təya gərə'waanə akəŋwacii Əntaŋfə ka paslənə tə ci,

17təya ba, "Slandaniinə Əntaŋfə, Maɗuunəkii, hə nəndə əndzə'i, hə nəndə ŋukə əsə.
Kə kuyirii inə tə hə ŋga slənənə də maɗuunə baawəɗaaku, ha ɗa ŋwaŋuunə.

18Ma ənjitə pooshi agi nə'unə tə hə, kə ɓəzəgi səkətii. Maɓətəsəkaaku boo, kə uugi
mbu'yanə, waatoo, saa'i ŋga ɗa gəŋwanə ka maməətə ənja. Kə mbu'ya saa'i ŋga vii
shikwa ka ənji paslənə tə hə əsə, waatoo, anabiinə da patənə ŋga ənjaaku, uuji ənji da
madiigərə ənji patə ətə ca ŋgwalə tə hə. Kə mbu'ya saa'i ŋga zamagi də ənjitə ca zagi
də duuniya."

19Ma daba'əkii, ənjə a wunəgi maɗuunə kuvə ŋga Əntaŋfə dadagyə, ənjə a nee ka
mbyaka da i aləkawalə ŋga Əntaŋfə asəkəkii asəkə maɗuunə kuvəkii. Wata pyapiɗənə
makə ŋga vəna da i gəgədzənə ŋga hanyinə da i madiigərə laara ci ənjə a nee, ənjə a fa
wazənə makə dzanə ŋga vəna.

Səniinə 12

1Wata əndə'i sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə a jigagi agintaŋfə, waatoo, tə'i minə.
Uusəra nə kəjeerənatə. Anə ləgiɗə kii ki səɗətə, da i madiŋənə ŋga tikisanyinə pu'u aji
bəra'i anətə əsə.

2Ma minəkii, də ɗasəka nə ki. Agi ɓərakənə nə ki, kya dzə də tuunə acii zəmənə ŋga
pawa.

3Əndə'i sə ŋga hurəshishinə a jigagi əsə agintaŋfə, waatoo, tə'i əndə'i uushi makə
madizə maɗuunə rəhunə da i nəkii məɗəfə, da i mapanyinə pu'u anəkii əsə. Taa ŋgutə
rəŋwə agi nəkii ətsə məɗəfə, da i dara ŋwaŋuunə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Kə slyaabagərə gazhakii purəŋanə rəŋwə agi makkə ŋga tikisanyinə agintaŋfə, təya kwaalyagərə aa duuniya. Rəhunəkii a kəŋaanə akəŋwacii miitə ca ɓərakə, kaa ca tsəɓəgi pii tə uuzəətə cii ta poo.

5Wata kya poo uundzə ŋgura. Ma ca, ci na ɗa ŋwaŋuunə agyanə patənə ŋga slikərənyinə də zala tibisa. Makə pwayi ki uuzənəkii, wata ənjə a vagi, ənjə a kərəgi ka Əntaŋfə aanə dəgələ ŋwaŋuunaakii.

6Minəkii natə əsə, kə huyipaa ki satə aa bilə, ka hatə haɗatəgi Əntaŋfə ka ki. Davə kaka'ə ənji tə ki ŋga baanə dəbu'u rəŋwə da gya'ə bəra'i da kuwa pu'unə.

7Wata panə a hwaɗəgi dagyə. I Mikayilu da malaa'ikanyinaakii ca pa tə rəhuutə tii da malaa'ikanyinaakii.

8Amma, wata ənjə a mbee ka rəhuutə da malaa'ikanyinaakii. Mabwaseemə ənji ka tii dadagyə ma'ə.

9Wata ənjə a kyagərə maɗuunə rəhuutə aa duuniya. Ci nə rəhuutə ŋga ŋukə ŋukə, ətə ɗəkəvə ənji ka ci ləma, “Ibəlisa” taa “Seetanə”. Ci ca gəpə də ənji duuniya patə. Kə kyagərə ənji tə tii da malaa'ikanyinaakii patə aa duuniya.

10Wata nya fa əndə'i uura ca waɓə də ŋgeerənə dagyə, əŋki ci, “Kə luupaa Əntaŋfə taamə, kə ɓaarii ci ŋgeerənaakii da ŋwaŋuunaakii. Kə ɓaarii Mataɗəkəyaakii baawəɗaakii əsə, acii ma əndənə ca wula tə ndzəkəŋushi'inaamə akəŋwacii Əntaŋfə vəɗə da uusəra, kə kəshi ənji tə ci, ənjə a kagərə aa panə.

11Kə jaalii ndzəkəŋushi'inaamə agyanəkii də baawəɗa ŋga idənə ŋga Uundzə Baga da putə ŋga seedanatii agyanə gooŋgaanə, təya vigi əpinatii, pooshi tii ubi wa.

12Acii ha'ə, wa ha dadagyə a ɗa maŋushinə, wa ənji davə patə a ɗa maŋushinə əsə! Amma, ma duuniya da uunəva, kə kulii anətii, acii kə jiməgərə Seetanə aagitii. Ka maɓətəsəkə nə ci ka shaŋə, acii kə shii ci, gusə mbəɗaanə saa'yaakii.”

13Makə nee rəhuutə oo'i, kə kyagərə ənji tə ci aa duuniya, ca 'watəgi laakəənə tə miitə pwayi uundzə ŋgurəta.

14Amma ənjə a vii ka miitə bəbu'wə ŋga maɗuunə zhira, kaa kya ləɗəgi satə aa bilə ka hatə ɗii ki davə. Davə kaka'ə ənji tə ki ŋga fəzə makkə da reeta. Jamə satə acii rəhuuta.

15Wata rəhuutə a vushi ma'inə da makii atsa miitə makə huyinə ŋga gəəra, kaa ma'iitə a shii vaanənə tə ki.

16Amma kə cakə hanyinə tə ki. Waatoo, kə tsagərə hanyinə kurəŋə, ca ndagi ma'iitə vushi rəhuuta.

17Wata səkə ŋga rəhuutə a ɓəzəgi aashi miita. Ca dzə ka panə da harii mavuɗatə patə. Tii ca nə'u bariya ŋga Əntaŋfə, təya kəsətə təŋə təŋə tə waɓəətə ɓaarii Yeesu ka ənja.

18Wata rəhuutə a dzə, ca kəŋaanə anə ndəra.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Səniinə 13

1Ma daba'əkii, wata nya nee ka əndə'i daba ca shigi dagi uunəva. Pu'u nə mapanyinə anəkii, mədƒəfə nə nəkii əsə. Taa ŋgutə rəŋwə agi mapanyinəkii, tə'i dara ŋwaŋuunə anəkii. Taa ŋgutə rəŋwə agi nənyiitsə mədƒəfə əsə, tə'i ləmə ətə ca bərapaa tə Əntaŋfə ashikii.

2Ma dabatsə nee nyi, kə pusha ci tə bwaya. Ma sədƒəkii əsə, kə pushashi tə sədƒə ŋga uushi makə shimədərənə. Makə ŋga livarə nə makii. Kə vii rəhuutə ka dabakii ŋgeerənaakii da ŋwaŋuunaakii da madƒuunə baawədƒaakii.

3Ma rəŋwə agi nənyinə ŋga dabatsa, tə'i madƒuunə baavə davə. Duuniya patə, kə dƒii ka tii ka sə ŋga hurəshishinə, acii pooshi dabakii əŋki acii uyikii, amma kə əmbəgi. Wata təya nə'u tə ci.

4Təya paslə tə rəhuuta, acii kə vii ci ka dabatə baawədƒaakii. Təya paslə tə dabatə naakii əsə, təya dzə də banə, “Wu saŋə nəndə makə dabatsa? Wu nəndə panə da ca?”

5Ənjə a vii ka dabatsə rəgwa kaa ca mbudƒə naakii na, ca waɓə bwaya uushi'inə aashi Əntaŋfə,ənjə a kapaa tə ci da baawədƒa ŋga dƒanə ha'ə ŋga ləgidƒə ənfwadƒə pu'unə aji bəra'i.

6Ca 'watəgi dzaananə tə Əntaŋfə da tə ləməkii, da ha ŋga ndzaanaakii, da patənə ŋga ənjitə dadagyə.

7Ənjə a vii ka ci rəgwa kaa ca pa da ənjaakii, ca mbee ka tii. Ənjə a vii ka ci baawədƒa agyanə taa ŋgutə slikərənə, da uura da taa ŋgutə hanyinə əsə.

8Patənə ŋga ənjinə a duuniya, ka paslənə nə tii tə ci. See ənjitə nyaahə ənji ləmətii aasəkə ləkaləkatətə dƒii ləmə ŋga ənjitə ca upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə asəkəkii, tii nəndə pooshi na paslə tə ci. Ma ləkaləkatətsa, ŋga Uundzə Baga ətə shi ənjə a ɓələgi. Daga ənji ma'ə matagamə duuniya nyaahə ənji.

9Maa tə'i əndə da liminə ŋga fanə, wa ca fa.

10Ma əndətə kavə ənji ka kəsənə tə ci, ka kəsənə nə ənji tə ci. Ma əndətə kavə ənji ka ɓələnə tə ci də ŋgila purəŋanə əsə, də ŋgila purəŋanə nə ənjə a ɓələ tə ci. Acii ha'ə, wa ənji ŋga Əntaŋfə a ndzaa ndihə ndihə, təya sə'watə taa mi patə, təya dzə aakəŋwa də vii gooŋgatii.

11Ma daba'əkii, nya ənə ka nee ka əndə'i daba ətə shigi agi hanyinə. Bəra'i nə mapa anəkii makə ŋga baga. Makə ŋga rəhunə nə ci ka waɓənə əsə.

12Də baawədƒa ŋga dabatə ŋga təkəŋwanə nə ci ka slənənə akəŋwaciikii əsə. Ca tsəkuvə ənji duuniya patə ka paslənə tə dabatə ŋga təkəŋwanə, waatoo ətə əmbəgi bwaya uyaakii.

13Ma bəra'inə ŋga dabatsa, kə dƒii ci sə ŋga hurəshishinə laŋə. Ha'ə maa, kə kavə ci kaa gunə a jigagi dadagyə, ca kulya aa duuniya. Ginə ŋga taa wu a nee.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14Ca gəpə də ənji asəkə duuniya də sə ŋga hurəshishinyinaakii ətə vii ənji ka ci rəgwa ŋga ɗanə akəŋwacii dabatə ŋga təkəŋwanə. Ca ba ka tii, wa təya ghənətə uushi pusha tə dabatə ɗavə ənji ka ci uyi də ŋgila purəŋanə, amma ma'ə ci da i əpinə, kaa təya ɗuunətə də ci.

15Ənjə a vii rəgwa ka bəra'inə ŋga dabatsa, kaa ca ədəgərə əpinə aasəkə maghənə sətə pusha tə dabatə ŋga təkəŋwanə, kaa maghənə sətə a waɓə, ca ɓəələgi patənə ŋga ənjitə pooshi ka paslənə tə ci.

16Bəra'inə ŋga dabatsə a ənə ka kavə ənji patə, kaa təya ɗavə sagida ŋga dabakii aa ciizəmatii taa aa kəŋwaciitii. Manjeevənə da masariinə, ənji gəna da maaghiinə, dimuyinə da maviinə patə, kə kavə ci tə tii tyasə, see maa ɗavə tii sagida ha'ə.

17Maɗa pooshi əndə da sagidatsə ashikii, waatoo, ləmə ŋga dabatsə taa lamba ŋga ləməkii, pa ca ɗərə taa ɗərəmagi də uushaakii.

18Acii ha'ə, wa ənjə a ndzaa ndihə ndihə, mashiikii. Ma əndətə da haŋkala, wa ca paaratəgi sətə ci lamba ŋga dabatsə a moo banə. Acii lamba ŋga əndə shiŋkinə nə lambaakii. Ma lambakii, gya'ə kuwa da kuwa pu'unə aji kuwa.

Səniinə 14

1Ma nya tsaamə, wata nya nee ka Uundzə Baga kəŋə anə giŋwə ətə ci ənjə a 'wa Sihiyoona. Tə'i ənji dəbu'u gya'ə da ənfwaɗə pu'unə aji ənfwaɗə aɓiikii. Tii patə da i ləməkii da ŋga Dii manaahəkii akəŋwaciitii.

2Wata nya fa əndə'i uura dadagyə, makə ŋgyaaranə ŋga ma'inə a gəərə daba'a vəna, ca wazə makə dzanə ŋga vəna. Ma uurakii əsə, kə fii nyi makə dza kəzhimbəra.

3Ma ənjitsə dəbu'u gya'ə da ənfwaɗə pu'unə aji ənfwaɗə, kəŋə kəŋə nə tii akəŋwacii dəgələ ŋga ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə da akəŋwacii uushi'iitə ənfwaɗə da i əpinatii da gayiitə. Təya ka kura wanyanə, ətə pooshi əndə ca mbee ka katənə, maɗaamə tii satii, waatoo ənjitsə dəbu'u gya'ə da ənfwaɗə pu'unə aji ənfwaɗə. Tii nə ənjitə ɗərəgi Əntaŋfə agi ənji shiŋkinə patə.

4Tii nə ŋguyiriitə mashimətii a baa də makinə, malaaɓakii nə tii. Tii ca nə'u tə Uundzə Baga taa aama gi ci patə. Tə tii pərapaa Əntaŋfə a duuniya agi hara ənji. Tii nə ŋga təkəŋwanə ətə pərapaa Əntaŋfə a duuniya kaa təya ndzaanə ka naakii da ka Uundzə Baga.

5Pooshi ənji sha fii təya jirakə. Pooshi ənji sha idəpaa uushi ashitii əsə.

6Wata nya nee ka əndə'i malaa'ika ca ləɗə agintaŋfə. Da i Ɲunyi Habara shi ci ətə pooshi ka uudənə, kaa ca baaba ka ənji duuniya, waatoo taa ka ŋgutə slikərənə, da uuranyinə da hanyinyinə patə.

7Ca ŋgəree ka uurakii, ca ba, “Ɲgwaləmə tə Əntaŋfə, una ɗuunətə tə ci, acii kə mbu'ya saa'i ŋga la gəŋwanaakii. Pasləmə tə ci. Ci tagii ha dadagyə da duuniya da uunəva da gəərənyinə patə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8Wata əndə'i malaa'ika a nə'u tə ŋga təkəŋwanə, ca dzə də banə, əŋki ci, “Kə kulii kya, kə kulii Babila, maɗuunə vəranə. Ki tsəkuvə slikərənyinə patə, kya dzəgunətə ka tii aləhiinə. Ma ətsa, ci kira maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə.”

9Wata əndə'i malaa'ika a nə'u əsə tə harakiitə bəra'i, ca ŋgəree ka uurakii, əŋki ci, “Taa wu patə ca paslə tə dabatsə da pushashinaakii, ca luuvə ənjə a naahə ka ci sagida aakəŋwaciikii taa aaciikii,

10ka guŋunə nə ci da maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə, ca sa ciɓə laŋə. Iza'u ka shaŋə nə ciɓəkii a ndzaanə anəkii. Də gunə nə ənjə a ciɓə də ci akəŋwacii malaaɓa malaa'ikanyinə da Uundzə Baga. Baruuda a dzə də tsakə iza'unə ŋga gunəkii.

11Ma makiirənə ŋga guutə ci təya sa ciɓə agikii, ka ndərənə nə ci aadəgyə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. Patənə ŋga ənjitə ca paslə tə dabatsə da pushashinaakii, təya luu sagida ŋga ləməkii, pooshi tii ka upaa əpisəkə shaŋə. Vəɗə da uusəra ciɓənətii.”

12Acii ha'ə, wa ənji ŋga Əntaŋfə a ndzaa ndihə ndihə, təya sə'watə taa mi patə, waatoo ənjitə ca nə'utə bariya ŋga Əntaŋfə, təya dzə aakəŋwa də vii gooŋga ka Yeesu.

13Wata nya fa əndə'i uura dadagyə, əŋki ci ka nyi, “Naahətə waɓəəna: ma ənjitə məəki agi paslənə tə Slandana, maŋushinə ka tii daga əndzə'i, ca'ə aakəŋwa.” Wata Malaaɓa Ma'yanə a jikəvə, əŋki ci, “Ha'ə ndilə ndilə, kə uudəpaa tii slənatii, ka əpinə nə tii səka, acii kə nee tii ka bwatya ŋga slənatii.”

14Ma nya tsaamə, wata nya nee ka mambwaɗaɗa kuraɓiinə da i uushi makə əndə dasə anəkii. Tə'i dara ŋwaŋuunə ŋga əndzənə anəkii, da mahiɗahiɗamə rəgəŋwə aciikii.

15Wata malaa'ika a shigi asəkə maɗuunə kuvə ŋga Əntaŋfə dadagyə, ca ŋgəree ka uurakii, ca ba ka əndətə dasə anə kuraɓiinə, “Kə uugi saa'i mbu'yanə. Ɗawə slənə də rəgəŋwaaku, kaa ha magi də cifanə ŋga duuniya, acii kə uugi zəŋanə bahə manə.”

16Wata əndətə dasə anə kuraɓiinə a ŋgərə rəgəŋwaakii, ca kyatə aagyanə duuniya, ca magi cifanə.

17Nya nee ka əndə'i malaa'ika əsə, ca shigi asəkə maɗuunə kuvə ŋga Əntaŋfə dadagyə, da i mahiɗahiɗamə rəgəŋwə aciikii naakii əsə.

18Wata əndə'i malaa'ika a shigi anə ha ŋga ɗa sataka, waatoo malaa'ikakii ca nəhə gunə. Ca ŋgəree ka uurakii də banə ka malaa'ikatə da i mahiɗahiɗamə rəgəŋutə aciikii, əŋki ci, “Ɗawə slənə də mahiɗahiɗamə rəgəŋwaaku, ha slibagərəgi də poo ŋga inaba, acii kə uugi cifanəkii ɗanə a duuniya.”

19Wata malaa'ikatə a kyatə rəgəŋwaakii aagyanə duuniya, ca slibagərə mana poo ŋga inaba patə, ca fəɗəvə aasəkə ha ŋga mya'ə poo ŋga ənfwa. Waatoo, kə ndzaa hakii makə maɗuunə maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə.

20Ma hatsa, a ba'a vəranə nə ci. Ənjə a mya'ə inabitsə asəkəkii. Wata idənə a huyi makə huyinə ŋga gəərə kiloomeeta gya'ə makkə. Ma kurəŋənəkii əsə, ka ɗanə meeta da reeta.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Səniinə 15

[1]Wata nya nee ka əndə'i madʃuunə sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə agintaŋfə, waatoo, tə'i malaa'ikanyinə mədʃəfə. Tii na kira muudinə ŋga ciɓənyinə mədʃəfə ətə na la tə ənja. Də ciɓənyinəkii nə maɓəətəsəkə ŋga Əntaŋfə a uudə əsə.

[2]Nya nee ka uushi makə uunəvə ətə ca ɓərə makə dyarugala, gwazə da gunə. Kə nee nyi ka ənjitə pooshi pyaslə tə dabatə da i pushashinaakii, təya kaaree ka luu sagida ŋga lamba ŋga ləməkii. Kəŋə kəŋə nə tii ataŋgala sətə makə uunəva, da i kəzhimbərənyinə aciitii ətə vii Əntaŋfə ka tii.

[3]Təya ka wanyanə ŋga Muusa, əndə paslənə tə Əntaŋfə. Təya ka wanyanə ŋga Uundzə Baga əsə. Əŋki tii, “Slandanə Əntaŋfə, Madʃuunəkəya, sə ŋga hurəshishinə, madʃuunəkii dərəva nə slənaaku. Ɗwaŋwə ŋga slikərənyinə patə nə hə, gooŋga nə rəgwaaku.

[4]'Ya'ə Slandana, taa wu patə, ka ŋgwalənə nə ci tə hə, ca dʃuunətə tə hə. Acii hə rəŋwə dyaŋə nəndə malaaɓakii. Patənə ŋga slikərənyinə ŋga duuniya na shi ka paslənə tə hə, acii kə nee ənji patə ka gooŋgaanaaku.”

[5]Ma daba'ə ətsa, kə nee nyi ka madʃuunə kuvə ŋga Əntaŋfə dadagyə mawunəkii. Nya nee ka kuvə kuvə'unə asəkə kuvəkii, ətə ca ɓaarii oo'i, kədəhə nə Slandana.

[6]Wata malaa'ikanyiitsə mədʃəfə a shigi asəkə madʃuunə kuvəkii, da i mambwadʃadʃa kəjeerənə ətə ca ɓərə ashitii. Təya aanəpaa ədzəmətii də gyara ŋga əndzənə. Da i ciɓənyiitə mədʃəfə aciitii.

[7]Wata rəŋwə agi uushi'iitə ənfwadʃə da i əpinatii a vii ka malaa'ikanyiitsə mədʃəfə kwalakə ŋga əndzənə mədʃəfə pasə pasə da i maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə Əndə vii əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

[8]Kə nagi madʃuunə kuvə ŋga Əntaŋfə də makiirənə ətə ca ɓaarii dʃuunuunə da baawədʃa ŋga Əntaŋfə. Pooshi əndə mbee ka dəməgərənə aasəkə madʃuunə kuvətsa, madʃaamə ciɓənyiitsə ŋga malaa'ikanyiitsə mədʃəfə kə uugi.

Səniinə 16

[1]Wata nya fa əndə'i uura ca waɓə də ŋgeerənə asəkə madʃuunə kuvə ŋga Əntaŋfə. Ca ba ka malaa'ikanyiitə mədʃəfə, əŋki ci, “Ɗgərəmə kwalakənyinə ŋga ciɓənyiitsə mədʃəfə ŋga maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə acii unə, una dzə ka əjigərənə aanə duuniya.”

[2]Wata malaa'ika ŋga təkəŋwanə a shi ka əjagərə sətə asəkə kwalakaakii aanə duuniya. Makə əjagərə ci, pii wata uyiginə a kyaalagi ashi ənjitə da i sagida ŋga dabata, təya paslə tə pushashinaakii. Uyiginəkii a zəmə tə tii ka shaŋə.

[3]Wata malaa'ika ŋga bəra'inə a shi ka əjagərə naakii aagi uunəva. Ma kə əjagərə ci, pii wata ma'inə a zə'ugi makə idənə ŋga mantə ənda. Patənə ŋga uushi'inə da əpinatii agi uunəva, kə məətəgi.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Wata malaa'ika ŋga makkənə a shi ka əjagərə naakii aagi ma'inə ŋga gəərənyinə da aa gu'u ma'inə. Makə əjagərə ci, pii wata ma'inə a zə'ugi ka idənə əsə.

5Wata nya fa malaa'ikatə ba'avə ənji ma'inə aaciikii, ca ba, "'Ya'ə Malaaɓakii, hə nəndə əndzə'i, hə nəndə ŋukə əsə. Də gooŋgaanə lagi hə gəŋwanə.

6Acii ma ənjitsa, kə ɓəələgi tii anabiinə da harii ənjaaku. Watiitsə kə upaa tii sətə ali tii, wahətsə kə vii ka tii idənə kaa təya sa."

7Wata nya fa əndə'i uura danə ha ŋga ɗa sataka, əŋki ci, "Awa, 'ya'ə Slandanə Əntaŋfə, Maɗuunəkəya, də gooŋgaanə nə hə ka la gəŋwanaaku."

8Ma daba'əkii, wata malaa'ika ŋga ənfwaɗənə a shi ka əjagərə sətə asəkə kwalakaakii əsə aagi uusəra. Makə əjagərə ci, wata uusəra a upaa rəgwa ŋga tsakə ɗa iza'unə, ca ətsa ənji makə gunə.

9Kə səəɗəgi shishinətii ka shaŋə, acii iza'unə ŋga uusəra. Wata təya baaba məza uushi'inə aashi Əntaŋfə. Ci boo nəndə da baawəɗa agyanə ciɓənyiitsa, amma mabwaseemə tii ka ɗa 'waslyakəənatii, kaa təya ɗuunətə tə ci.

10Wata malaa'ika ŋga tufənə a shi ka əjagərə sətə asəkə kwalakaakii aagyanə dəgələ ŋwaŋuunə ŋga dabata. Makə əjagərə ci, pii wata ŋwaŋuunaakii a ɗagi dəgwamə acii mandə vəɗa. Ənjə a ŋgi'i ka shaŋə acii zəmənə ŋga ciɓənyiitsa.

11Təya baaba bwaya uushi'inə aashi Əntaŋfə ŋga dadagyə putə ŋga ciɓənyiitsə ci təya sa da putə ŋga uyigiitə ashitii. Mabwaseemə tii ka bwaya ndzaanatii.

12Wata malaa'ika ŋga kuwanə a dzə ka əjigərə sətə asəkə kwalakaakii aagi maɗuunə gəərə ŋga Ifəratisa. Makə əjigərə ci, pii wata gəərəkii a ifəgi, kaa meeminə da tsaaŋwə a shii upaa rəgwa ŋga dzənə.

13Wata nya nee ka ginaajinyinə makkə makə gwandiinə. Rəŋwə ca shigi da ma rəhuuta, əndə'i a shigi da ma dabata, əndə'i a shigi da ma majirakənə ŋga anabitə əsə.

14Ma ginaajinyiitsa, ŋga Seetanə nə tii. Ma təya, agi ɗanə nə tii sə ŋga hurəshishinə, təya dzə aaɓii meeminə ŋga duuniya patə, təya dzatə də tii ka ha rəŋwə kaa təya tasəka panə agi maɗuunə uusəra ŋga Əntaŋfə Əndə baawəɗa.

15Wata ginaajinyiitsə a dzatə də meemiitsə ka ha rəŋwə, waatoo ka hatə ci ənjə a 'wa Arəmagidoonə də uura Ibəraaniya. Ma bii Yeesu, "Fatəmə kaa nya ba koonə: makə mahərə nii kya shi. Tə'i barəkaanə ashi əndətə nii kya la tə ci dəməgigi, nya la tə ci da i kəjeerənaakii matasəkakii ataŋgalakii ka ŋganə, acii ga ayinə a kəshi tə ci, ca wii ahada ənji də purəki."

17Wata malaa'ika ŋga məɗəfənə a shi ka əjagərə sətə asəkə kwalakaakii aagi məɗa. Makə əjagərə ci, pii wata nya fa əndə'i uura danə dəgələ ŋga ŋwaŋuunə asəkə maɗuunə kuvə ŋga Əntaŋfə, ca ŋgəree ka uurakii, əŋki ci, "Kə uugi ha'ə!"

18Wata pyapiɗənə cii kya nee, i wazənə makə dzanə ŋga vəna cii kya fa, i gəgədzənə ŋga hanyinə. Makə ghənyi ənji əndə shiŋkinə, pooshi tsarə gəgədzənə ŋga hanyiitsə sha ɗii. Acii tsarə gəgədzəətsə palee patə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19Ma vəranə ŋga Babila, kə 'waarakəgi ginəkii makkə. Vəranyinə ŋga taa ŋgutə hanyinə əsə, kə waalagi. Də ha'ə buurətə Əntaŋfə tə maɗuunə vəraatsa, ca kavə tə ki kaa kya sa ma'iza'u ciɓə ŋga bwaya maɓətəsəkaakii.

20Patənə ŋga təpurətə ahada uunəva, kə zagi dza'ə. Ha'ə nə giŋunyinə əsə.

21Wata kwaalyanə nə madiigərə laarənyinə dadagyə aagyanə ənja. Taa ŋgutə rəŋwə agi laarənyiitsa, kə mbu'i zəzəkəənaakii kiloo tufə pu'unə. Kə waɓi ənji bwaya uushi'inə aashi Əntaŋfə putə ŋga ciɓəətsə ci təya ciɓə. Acii ma ciɓəətsa, bwayakii ka shaŋə.

Səniinə 17

1Wata rəŋwə agi malaa'ikanyiitsə məɗəfə da i kwalakənyiitsə məɗəfə aciitii a shi aaɓiiki, əŋki ci ka nyi, “Shiwa, kaa nya ɓaarii ka hə makə sətə nə ənjə a dzalə tə maɗuunə kaarəwatsa, waatoo maɗuunə vəraatə ghənyi ənji aɓii gəərənyinə laŋə.

2Ma kya, kə baa meeminə ŋga duuniya də ki. Ənji duuniya əsə, maɗa kə baa tii də ki, təya ɗa makə ənvwə ca ka tə tii anətii.”

3Pii wata Malaaɓa Ma'yanə a ŋgərəgi hiimaaki, malaa'ikatə a kərəgi tə nyi aa bilə. Ma dava, kə nee nyi ka minə, ki dasə a ba'a madizə daba ətə da ləmənyinə taa dama patə ashikii, waatoo ləmənyiitsə ca bərapaa tə Əntaŋfə. Məɗəfə nə nəkii, pu'u nə mapanyinə anəkii əsə.

4Ma miitsa, kə kii ki ŋunyi kəjeerənyinə ŋga əndədəza, da i uushi'inə ŋga əndzənə ashitə, da i faaranyinə ətə da məghərəvənə kama kama. Ma aciitə, tə'i kwalakə əndzənə ətə pasə acii bwaya uushi'inə ka shaŋə, waatoo slənə ŋga aləhiinatə.

5Ma a kəŋwaciitə, tə'i manaahə ləma, amma, ma'umbeekii nə sətə ci ləməkii a moo banə, oo'i, “Nyi nə maɗuunə Babila, məci kaarəwiinə patə, məci ma'ajijinə uushi'inə ŋga duuniya.”

6Nya tsaamə tə miitsa. Ma nya nee, agi kanə tə ki a nətə nə idənə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə, ma palee maa, ŋga ənjitə ɓəələgi ənji putə ŋga vii seedanə agyanə Yeesu. Makə nee nyi ka ki, kə ɗii ka nyi ka sə ŋga hurəshishinə ka shaŋə.

7Wata əŋki malaa'ikatə ka nyi, “Mi cii kwa ɗa hurəshishinə kwa? Ka banə nə nyi ka hə sətə ci ənjə a moo banə də miitsə da i dabatsə ətsə da i nəkii məɗəfə da i mapanyinaakii pu'u əsə ətsə ɗii miitsə a ba'akii.

8Ma dabatsa, da i əpinə shi ca nji, amma paa ci ma'ə da i əpinə. Kadə nii kəya ənə ka shiginə asəkə makurəŋə gu'u ŋga zanə əsə, ənjə a ɓələgi tə ci. Tə'i hara ənji asəkə duuniya ətə pooshi ənji nyaahə ləmətii aasəkə ləkaləkatə taabu'u taganə ŋga duuniya, waatoo ləkaləkatətə ɗii ləmə ŋga ənjitə ca upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə asəkəkii. Ma təya, maa nee tii ka dabatsa, ka ɗanə ka tii ka sə ŋga hurəshishinə, acii da i əpinə shi ca nji, asee paa ci ma'ə da i əpinə, amma kadə nii kəya ənə ka shiginə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9“Acii ha'ə, wa ənjə a ndzaa mashiikii agyanə uushi'iitsa. Ma nənyiitsə mədƒfə, tii ndzaa ka giŋunyinə mədƒfə ətsə ɗii miitsə dasə anəkii, təya ndzaa ka meeminə mədƒfə əsə.

10Ma tufə agi meemiitsa, paa tii ma'ə. Ma rəŋwə əsə, ma'ə ci agi ŋwaŋuunə. Əndə'i rəŋwə, ma'ə ci mashimə zəku'i. Madƒa kə shi ci, ŋga uundzə saa'i nii kəya ɗa ŋwaŋuunə.

11Ma dabatsə əsə, ətsə sha nji da i əpinə, amma paa ci ma'ə, ci saakii nə tighəsənə ŋga ŋwaŋwa. Rəŋwə nə ci əsə agi meemiitsə mədƒfə. Madƒa kə shigi ci, kadə nə ənjə a ɓələgi tə ci.

12“Ma mapanyiitsə pu'u nee hə anəkii əsə, tii ndzaa ka meeminə pu'u, ətə ma'ə ma'watəgimə ɗa ŋwaŋuunə. Amma ka viinə nə ənji ka tii baawədƒa ŋga ɗa ŋwaŋuunə da dabatsə ŋga tibisa rəŋwə dyaŋə.

13Tii pu'u patə, rəŋwə nə hiimatii. Təya vii ŋgeerənatii da baawədƒatii ka dabatsa.

14Kadə nə təya pa da Uundzə Baga. Amma Uundzə Baga na jaala anətii, acii ma ca, ci nə Slandanə agyanə slandanənyinə, Ɗwaŋwə agyanə meeminə. Ma ənjitə 'wii ci, waatoo matadƒə ənjaakii, ənjitə nyi'u tə ci də ədzəmə rəŋwə, kadə nə təya jaala da ci agyanə meemiitsa.”

15Malaa'ikatsə a ənə ka banə ka nyi, əŋki ci, “Ma gəərənyiitsə nee hə, ətsə ɗii kaarəwatsə dasə aɓitii, tii ndzaa ka ənji ŋga slikərənyinə da uuranyinə ŋga duuniya patə.

16Ma mapanyiitsə pu'u nee hə, tii patə da dabatsa, kadə nə təya kaaree ka kaarəwatsa, təya fədƒəma uushi'inatə patə, təya bwasee ka ki də purəki, təya tsəɓəgi ləwatə. Ma sətə mbədƒaanə, təya ətsagi də gunə.

17Acii Əntaŋfə kavə aa ədzəmətii kaa təya slənə ka ciinə rəŋwə, təya slənə aniyaakii, təya vii ka dabatsə ŋgeerənatii ŋga ɗa ŋwaŋuunə, ha'ə mbu'yanə saa'yatə nə Əntaŋfə a mbu'utəgi də waɓənaakii.

18Ma miitsə nee hə, ki ndzaa ka madƒuunə vəranə ətə ɗii ŋwaŋuunə agyanə meeminə ŋga duuniya.”

Səniinə 18

1Ma daba'ə ha'ə, kə nee nyi ka əndə'i malaa'ika ca jima dadagyə. Da i baawədƒa laŋə nə ci. Tə'i ɓərənə guŋutə də ci əsə, ɓərənəkii ɓərəgi patənə ŋga duuniya.

2Ca ŋgəree ka uurakii, əŋki ci, “Kə kulii ki, kə kulii madƒuunə Babila. Kə zə'ugi ki ka ha ŋga ndzaanə ŋga taa ŋgutə tsarə ŋga ginaajinyinə kama kama, da ŋga taa ŋgutə tsarə ŋga ma'ajijinə shaara ətə ci ənjə a kaaree.

3Acii kə tsəkuvə ki slikərənyinə ŋga duuniya patə, kya dzəgunətə ka tii aləhiinə. Də ha'ə kavə ki ənji ka upaa maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə putə ŋga aləhiinatii. Kə baa

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

meeminə ŋga duuniya də ki. Ənji ɗa fiiriinə əsə, kə ɗagi tii gəna putə ŋga moo uushi'inatə.”

4Wata nya fa əndə'i uura dadagyə, ca ba, “"Ya'ə ənjaaki, shigimə sə goonə asəkə vəraatsa, goona jigunyi slənə 'waslyakəənatə, acii goona upaa ciɓəətə nii ta ciɓə.

5Shigimə, acii ma 'waslyakəənatə, kə dzii də nə laŋə, ha'ə kə mbu'ya aadəgyə aaɓii Əntaŋfə. Kə buurətə Əntaŋfə bwaya haalatə əsə.

6Wa bwaya bwayaanatə a ənə aanətə. Wa ciɓəətə njii ta ciɓə də ənjə a ənə aanətə satə, wa ənjə a ənə ka jikətənə ka ki. Wa ənjə a ki'itə ka ki, ənjə a natə ka ki kwalakatə də ma'iza'u sə ŋga sanə, palee ka ətə njii ta ɗa ka ənja.

7Wa ənjə a ciɓə də ki makə sətə njii ta ɗuunətə natə na, əndə wahə nji ki, kya dzə də banə oo'i, ‘Wanyinə dasə, kwatamə nə nyi, əntaa mooryafinə nə nyi, pooshi uushi ca ɓəzee ka səkəki shaŋə!’

8Acii ha'ə, agi uusəra rəŋwə nə asara a kulyaanə ka ki həma'ə, waatoo, məətənə da maɓətəsəkə da maɗəfənə, ənjə a ətsagi tə ki də gunə, acii ma Əntaŋfə Slandana, maɗuunəkii nə ci. Ci ca lagi ka ki gəŋwanə.”

9Ma meeminə ŋga duuniya ətə baa də ki, maa nee tii ka makiirənə ŋga ətsanə ŋga vəraatsa, ka tuunə nə tii acii agi wahə nji tii davə.

10Təya kəŋaanə dzaɗə ka tsaamənə, ŋgwalii tii acii ga təya saanə ciɓə da i tii patə, təya ba, “Kayitu! Kayitu! Maɗuunə vəranə ŋga Babila! Da i ŋgeerənə nji hə. Amma, ndza'ə gi'u kə lagi gəŋwanaaku!”

11Ənji ɗa fiiriinə asəkə duuniya əsə, təya tuu agyanətə, təya ɓəzəgi səka, acii pooshi əndə ɗərə uushi'inatii ma'ə.

12Waatoo, əndzənə da hara tibisənyinə ŋga ɓəzə gəna, i matsahu faariitə da məghərəvənə davə, i ŋunyi kəjeerənyinə ŋga ɓəzə gəna kama kama makə marəmənyinə i garədoomanyinə, i ŋunyi ənfuginə kama kama, i dagwa uushi'iitə ci ənjə a ɗa də linyinə ŋga coona i də ənfuginə, i dagwa uushi'inə ətə ci ənjə a ɗa də tibisənyinə taa faariinə.

13Ma ənjitsa, kə irəgi tii ka ki də harii uushi'inə kama kama əsə, shaashimənyinə kama kama da hara banyinə kama kama ətə ca zənə ŋga'ə, da inaba, da i maara da i ŋunyi əmputə aləkamaara da i səkəŋwa, i liinə da baginə, təhinə da i moota təhinə, da i maviinə, waatoo, ənji shiŋkinə. Ma uushi'iitsə patə, pooshi əndə ɗərənə aciitii ma'ə.

14Wata təya tuu agyanə vəranəkii, təya ba, “Patənə ŋga uushi'iitə kavə hə nəku aanəkii, kə ətee hə. Patənə ŋga gənaaku əsə, pooshi ma'ə, paa hə ka ənənə ka upaanə ma'ə boo.”

15Ma ənji ɗa fiiriinə ətə upaa gəna dagi ɗərəginə də uushi'inə asəkə vəranəkii, kə kəŋaanə tii dzaɗə, ŋgwalii tii acii ga təya saanə ciɓə da i tii, təya tuu, təya ŋgəərə ma,

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16təya ba, “Kayitu! Kayitu! Madʃuunə vəranə! Ma ŋga ŋukə, kə njii kwa ŋgaaŋga ŋunyi kəjeerənyinə ŋga əndədəzə kama kama, i ŋga ənduuɗa, ha ŋgaaŋga uushi'inə ŋga əndzənə i ŋga ŋunyi faariinə ka geeginə ka hə ka rəmənə.

17Ndza'ə gi'u ətee hə ka gənaaku patə.” Patənə ŋga slanjii kumbawalənyinə, da ənji gwazə kumbawalənyinəkii, da ənjitə asəkətii, da ənjitə ca wii də kumbawalə ka ɗa fiiriinə, tii maa, kə kəŋaanə tii dzaɗə.

18Makə nee tii ka makiirənə ŋga guutə ca ətsa tə vəraatsa, təya ka vurənə, təya ba, “Pooshi vəranə ətə gi aashi vəraatsə də ɗuunuunə.”

19Təya fəɗə hanyinə agyanətii, təya tuu, təya ŋgəərə ma, təya ba, “Kayitu! Kayitu! Madʃuunə vəranə! Patənə ŋga ənjitə da i kumbawalatii, də gənaaku ɗii tii gəna, wata kaa ha ətee ka uushi'inaaku patə ndza'ə gi'u!” Də ha'ə uudəpaa tii tuunatii agyanə vəraatsa.

20Acii ha'ə, wa patənə ŋga ənji dadagyə a ɗa mooɗasəka putə ŋga zamaginə də ki. Ɗamə mooɗasəka, ənji ŋga Əntaŋfə da masləkee ənja da anabiinə, acii kə ki'i Əntaŋfə koonə noonə ashitə.

21Ma daba'əkii, wata əndə'i madʃuunə malaa'ika a ŋgərətə faara. Mbərə mbərə nə zəzəkəənə ŋga faarakii da ŋga madʃuunə təŋwa. Wata ca kagərə aagi uunəva, əŋki ci, “Ha'ə nə ənjə a zamagi də madʃuunə vəranə ŋga Babila də ŋgeerənə, pooshi ənjə na nee ka ki ma'ə shaŋə!

22Pooshi ənji na fa wanyanə da kəzhimbərə asəkə vəranəkii ma'ə, da ənji ədə lyambyaɗa taa uutəma shaŋə. Pooshi ənji na nee ka ənji slənə ŋga ciinə kama kama ma'ə əsə. Pooshi ənji na fa ədənə də təŋwə shaŋə ma'ə, shikə shikə nə vəranəkii a ndzaanə.

23Pooshi ənjə na nee ka ɓərənə ŋga garəkuwa asəkə vəranəkii ma'ə shaŋə. Mooɗasəkə ŋga kərə madʃanə əsə, pooshi ənjə na fa ma'ə shaŋə. Ma ŋga ŋukə, ənji ɗa fiiriinə ŋga vəranəkii palee də ŋgeerənə asəkə duuniya patə. Kə gəpətəgi ki də ənji ŋga slikərənyinə patə də uushi'inatə ŋga jirakənə.”

24Də ha'ə upaa ki ciɓa, acii asəkə vəranəkii lapaa ənji idənə ŋga anabiinə da ŋga hara ənji ŋga Əntaŋfə. Awa, davə lapaa ənji idənə ŋga ənji patə ətə ɓəələgi ənji asəkə duuniya.

Səniinə 19

1Ma daba'ə ətsa, kə fii nyi wazənə ŋga uushi dadagyə makə wazənə ŋga madʃuunə dzadənə ŋga ənja, təya ba, “Haleeluya!f Ci nə Maluu gaamə, Əndə məghərəvənə nə ci, Əndə baawəɗa əsə.

2Acii də gooŋgaanə lii ci gəŋwanə. Kə lagi ci gəŋwanə ŋga madʃuunə kaarəwata. Ki saawee ka duuniya patə də ɗa aləhiinatə. Kə jalə Əntaŋfə tə ki, acii kə ɓəələgi ki ənji nə'unə tə ci.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Təya ənə ka banə, əŋki tii, “Haleeluya! Ma makiirənə ŋga guutə ətsagi tə madʼuunə vəraata, ka ndərənə aadəgyə ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.”

4Wata gayiitə pupusərə aji ənfwadʼə, da uushi'iitə ənfwadʼə da i əpinatii, təya gərə'waanə ka paslənə tə Əntaŋfə, ci dasə anə dəgələ ŋga ŋwaŋuunə, təya ba, “Aamiina. Haleeluya!”

5Wata əndə'i uura a waɓə gatə ka hatə dʼii dəgələ ŋga ŋwaŋuunə, əŋki ci, “Duunətəmə tə Əntaŋfə, unə, patənə ŋga ənjitə ca nə'u tə ci, da patənə ŋga ənji ətə ca ŋgwalə tə ci, uuji ənji da madiigərə ənji patə.”

6Wata nya ənə ka fa wazənə ŋga uushi makə wazənə ŋga madʼuunə dzadənə ŋga ənja, makə ŋgyaaranə ŋga ma'inə a gəərə daba'a vəna, makə dzanə ŋga vəna əsə. Nya fa təya ba, “Haleeluya! Əntaŋfə Slandanə gaamə ca dʼa ŋwaŋuunə. Aciikii nə baawədʼa patə.

7Daamə moodʼasəka, ama dʼa maŋushinə, dəlaamə də dʼuunuunaakii, acii kə mbu'i saa'i ŋga rəyə ŋga Uundzə Baga. Madʼanaakii boo, kə tasəkii ki.

8Kə vii ənji ka ki ŋunyi malaaɓa kəjeerənə ətə ca ɓərə, kaa kya ŋgavə aashitə.” Ma ŋunyi kəjeeriitsa, ci ndzaa ka ŋunyi sləna ŋga ənji ŋga Əntaŋfə.

9Wata əŋki malaa'ikatə ka nyi, “Naahətə waɓəəna. Ənji moodʼasəkə nə ənjitə bii ənji ka tii zəmə əndzanə ŋga rəyə ŋga Uundzə Baga.” Malaa'ikatə a ənə ka banə ka nyi, əŋki ci, “Ma waɓəətsa, tantanyinə, da ma Əntaŋfə shigi.”

10Makə fii nyi ha'ə, wata nya gərə'waanə atsaa sədʼəkii ka paslənə tə ci. Amma əŋki ci ka nyi, “Ga ha dʼa ha'ə! Acii nyi maa, əndə slənə ŋga Əntaŋfə nə nyi makə noonə da ndzəkəŋushi'inəku, waatoo ənjitə kəsətə təŋə təŋə tə waɓəətə ɓaarii Yeesu. Tə Əntaŋfə paslənəku.” Ma waɓəətə ɓaarii Yeesu, ci nə tantanyinə ŋga sətə waɓi anabinyinə anəkii.

11Ma nya tsaamə, wata nya nee ka ha dagyə mawunəkii, nya nee ka mabwadʼadʼa təhwa asəkəkii da i əndə a ba'akii. Ma ləmə ŋga əndətə a ba'a təhukii, “Əndə Gooŋga, Mayarəda Ənda”. Də gooŋgaanə nə ci ka la gəŋwanə, ca dzə də panə də gooŋgaanə əsə.

12Makə gana ŋga gunə nə ginəkii ka ɓərənə. Da i daranyinə ŋga ŋwaŋuunə laŋə anəkii nə əndəkii. Tə'i ləməkii manaahəkii ashikii, amma pooshi əndə paaratəginə də ləmətsa, madʼaamə ci saakii.

13Ma kəjeeriitə ŋgii ci, tə'i idəna taa dama patə. Tə'i əndə'i ləmə ci ənjə a 'wa də ci əsə, waatoo, “Waɓənə ŋga Əntaŋfə”.

14Wata soojiinə ŋga dadagyə a nə'u tə ci a ba'a mabwadʼadʼa təhinə, da i malaaɓa mabwadʼadʼa kəjeerənyinə ashitii.

15Da makii shigi mahidʼahidʼamə ŋgila purəŋanə, də ci nii kəya jaala agyanə slikərənyinə patə, ca dʼa ŋwaŋuunə agyanətii də zala tibisa, makə sətə ci ənjə a mya'ə inaba. Də ha'ə nii kəya ɓaarii bwaya maɓətəsəkə ŋga Əntaŋfə Əndə baawədʼa.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16Ma ashi kəjeerənaakii, mbərə mbərə da gəɗəhaciinəkii, tə'i manaahə ləma, waatoo, “Ŋwaŋwə agyanə meeminə, Slandanə agyanə Slandanənyinə”.

17Ma daba'əkii, wata nya nee ka malaa'ika kəŋə agi uusəra, ca ŋgəree ka uurakii ka banə ka patənə ŋga shaarənyinə ətə ca ləɗə agintaŋfə, əŋki ci, “Shooma, dzatəmə də nə ka ha rəŋwə, acii kə mbu'ya saa'i ŋga maɗuunə kumənə ŋga Əntaŋfə!

18Shoomə ka ciku ləwunyinə ŋga meeminə da ŋga soojiinə da gayinatii, da luu ŋga təhinə da ŋga ənjitə ca ndərə tə tii, da ŋga patənə ŋga ənja, maviinə da dimuyinə, madiigərə ənji da uuji ənji patə.”

19Wata nya nee ka dabata da meeminə ŋga duuniya da soojiinatii, kə dzatə tii də nə ka hakii, kaa təya pa da Əndətə ca ndərə mambwaɗaɗa təhutə da soojiinaakii.

20Ənjə a kəsə tə dabatə tii da majirakə ŋga anabitə ɗii sə ŋga hurəshishinə akəŋwaciikii. Də sə ŋga hurəshishinəkii gəpətə ci də ənjitə luuvə kaa ənjə a ɗa ka tii sagida ŋga dabata, təya paslə tə mapusha tə dabata. Wata ənjə a əjigərə tə tii bəra'i da i əpinə aagi gunə ətə ɗii kurəŋənəkii makə uunəva. Baruuda a dzə də tsakə iza'unə ka gunəkii.

21Kə ɓəələgi ənji soojiinatii də ŋgila purəŋaatə shigi da ma Əndətə a ba'a təhuta. Wata shaarənyinə patə a ciku ləwatii, təya əbuurəgi gyaɗə.

Səniinə 20

1Wata nya nee ka malaa'ika ca jima dadagyə ndzaŋə da i uuzənə ŋga makuvə ŋga gu'u ŋga zanə da i mandalə mahyakahyaka'ə aciikii.

2Ca kəsətə rəhuuta, waatoo, rəhuutə ŋga ŋukə ŋukə, ətə ɗəkəvə ənji ka ci ləmə “Ibəlisa” da “Seetanə”, ca anəgi tə ci kaa ca ndzaa ma'anəkii ŋga fəzə dəbu'u.

3Wata ca kagərə tə ci aasəkə makurəŋə gu'u ŋga zanə, ca pa'əgi, ca nyii'igi ma ŋga gu'ukii, acii ga Seetanə a gəpətə də slikərənyinə ma'ə. Ma daba'ə fəzə dəbu'utsa, tyasə ka kapaanə nə ənji tə ci ŋga uundzə saa'ya.

4Ma daba'əkii, wata nya nee ka dəgələnyinə ŋga ŋwaŋuunə da i slanjii dəgələkii dasə dasə anəkii. Kə vii ənji ka tii baawəɗa ŋga la gəŋwanə. Kə nee nyi ka ma'yanyinə əsə ŋga ənjitə laalagi ənji nətii putə ŋga waaza gooŋgaatə ɓaarii Yeesu, da putə ŋga waaza waɓənə ŋga Əntaŋfə. Ma təya, kə ənyi tii ka upaa əpinə, təya ɗa ŋwaŋuunə da Aləmasiihu ŋga fəzə dəbu'u. Acii mapasləmə tii ka dabatə da pushashinaakii, paa tii liwə sagidaakii aa kəŋwaciitii taa aaciitii əsə.

5Tii nə təkəŋwanə ŋga maɗənə agi maməətə ənja. Ma mbəɗaanənə ŋga maməətə ənja, paa tii ma'i da i tii, see daba'ə fəzətsə dəbu'u.

6Patənə ŋga ənjitə upaa maɗənə ŋga təkəŋwanə, ənji mooɗasəkə nə tii, malaaɓakii. Pooshi əntənə ŋga bəra'inə da baawəɗa anə tsarə ŋga ənjitsa. Ka ndzaanə nə tii ka limanyinə ŋga Əntaŋfə da ŋga Aləmasiihu, təya ɗa ŋwaŋuunə da ci ŋga fəzə dəbu'u.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7Ma daba'ə kə uugi fəzətsə dəbu'u, ka pəryapaanə nə ənji tə Seetanə asəkə furəshinaakii.

8Ka gimaginə nə ci, ca dzə ka gəpə də slikərənyinə ŋga duuniya patə. Ma slikərənyiitsa, tə tii ci ənjə a 'wa Gwagə da Magwagə. Ka dzatəginə nə Seetanə də tii patə ka ha rəŋwə, kaa təya pa da Əntaŋfə. Makə mandzənə a gəərə nə laŋənatii.

9Wata nya nee, təya təəkəgi taa dama patə anə hanyinə ŋga duuniya, təya guŋutəgi də hatə ɗii ənji ŋga Əntaŋfə davə, da vəraatə uu'i ci. Amma, wata ma nya nee, gunə a jima dadagyə, ca ətsagi tə tii.

10Ma Seetanə, əndə gəpənə də tii, kə kagərə ənji tə ci aagi guutə ɗii kurəŋənəkii makə uunəva, baruuda a dzə də tsakə iza'unəkii, waatoo hatə shi ənjə a kagərə tə dabatə da majirakə ŋga anabita. Ka sanə nə tii ŋgəra'wə vəɗə da uusəra ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

11Wata nya nee ka maɗuunə mambwaɗaɗa dəgələ ŋwaŋuunə da i Əndə dasə asəkəkii. Ma nya tsaamə, wata kə zagi hanyinə da səkəntaŋfə akəŋwaciikii. Pooshi ənji ənyi ka neenə ka tii ma'ə.

12Wata nya nee ka maməətə ənji da i əpinatii, uuji ənji da madiigərə ənji patə, kəŋə kəŋə akəŋwacii dəgələ ŋga ŋwaŋuunə. Ənjə a wunəpaa ləkaləkatənyinə, ənjə a wunəpaa əndə'i ləkaləkatə əsə, waatoo ləkaləkatətə ca ɓaarii tə ənjitə ca upaa əpinə. Ənjə a la gəŋwanə ka maməətə ənji mbərə mbərə da slənənyinatii, makə sətə nyaahə ənji asəkə ləkaləkatənyiita.

13Ma maməətə ənjitə agi uunəva, kə ma'i tii. Ma wa, da ha ŋga ndzaanə ŋga maməətə ənja, kə kapaa tii natii maməətə ənji əsə, ənjə a la gəŋwanə ka taa wu patə agitii, makə sətə njii təya slənə.

14Ma daba'əkii, ənjə a kagərə tə i ha ŋga ndzaanə ŋga maməətə ənji da wə aagi guutə makə uunəva. Waatoo əntənə ŋga bəra'inə nə gunəkii.

15Patənə ŋga ənjitə malapaamə ənji ləmətii manaahəkii asəkə ləkaləkatətə ɗii ləmə ŋga ənjitə ca upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə asəkəkii, wata ənjə a kagərə tə tii aagi guutsə makə uunəva.

Səniinə 21

1Ma daba'əkii, kə nee nyi ka kura ha dadagyə da kura ha a panə. Ma təkəŋwatə ha dadagyə da ha a panə, kə dzəgi. Kə ifəgi uunəvənyinə əsə.

2Wata nya nee ka malaaɓa vəranə, waatoo kura Urusaliima, ca jima dadagyə dacii Əntaŋfə. Matasəkakii nə ki makə sətə ci maɗanə a tasəka, kaa kya guŋu da ŋgurii.

3Nya fa əndə'i uura dasəkə dəgələ ŋga ŋwaŋuunə, ca ŋgəree ka uurakii, əŋki ci, “Ma nə ɗiya, kə uugi ha ŋga ndzaanə ŋga Əntaŋfə ndzaanə ahada ənja. Ka ndzaanə nə ci agitii, təya ndzaa ka ənjaakii. Ci saakii ca ndzaa da tii, ca ndzaa ka Əntaŋfwatii.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4Ka taadəginə nə ci ka tii kiinə agitii. Pooshi ma'ə məətənə, pooshi ma'ə tuutunə əsə taa maɓətəsəka, pooshi ma'ə zəmənə ŋga uushi. Acii ma iirə uushi'inə, kə dzəgi.”

5Wata Əndətə dasə anə dəgələ ŋga ŋwaŋuunə a ba ka nyi, əŋki ci, “Ma əndzə'i, agi ɗeeginə nə nyi taa ka mi patə, kaa ca ndzaa kurakii.” Ca ba ka nyi əsə, “Naahuu ətsa, acii ma waɓəətsa, mayarədakii, gooŋga boo.”

6Ca ənə ka banə ka nyi, əŋki ci, “Kə uugi slənə ɗanə. Nyi nə ŋga təkəŋwanə da ŋga muudinə, nyi 'watəgi, nyi na uudəpaa əsə. Taa wu patə ci ma'igiirənə a ɗa tə ci, ka viinə nə nyi ka ci rəgwa ŋga sa ma'inə ŋga zaɓə yadə ki'inə asəkə gəərə ətə ca vii əpinə.

7Taa wu patə jaalii, ka upaanə nə ci uushi'iitsa, ka ndzaanə nə nyi ka Əntaŋfwaakii, ca ndzaa ka uuzənaaki əsə.

8Amma, ma maŋgwalinə, da ənjitə yadə vii gooŋga, da ma'ajijinə ənja, da maɓəələ ənja, da ma'aləhiinyinə, da mwaɓiinə, da ənji paslə uuləminə, da patənə ŋga majirakinə, agi gunə nə ha ŋga ndzaanatii, waatoo, guutə ɗii kurəŋənəkii makə uunəva, baruuda a dzə də tsakə iza'unəkii. Ci nə əntənə ŋga bəra'inə.”

9Ma daba'əkii, kə shi malaa'ika aaɓiiki. Ma ca, rəŋwə nə ci agi malaa'ikanyiitə mədəfə nji da i kwalakənyinə mədəfə ŋga muudinə ŋga ciɓənyinə aciitii. Əŋki ci ka nyi, “Shiwa, kaa nya ɓaarii ka hə tə Madanə ətə na ndzaa ka minə ŋga Uundzə Baga.”

10Wata Malaaɓa Ma'yanə a ŋgərəgi hiimaaki, malaa'ikatə a ŋgərə tə nyi, ca kərə tə nyi aanə magərə giŋwə ka shaŋə, ca ɓaarii ka nyi tə vəranə ŋga Əntaŋfə, waatoo, Urusaliima. Vəranəkii a dzə də jimanə dadagyə daciikii.

11Vəranəkii a dzə də ɓərənə makə faara ətə da məghərəvənə davə. Camə saakii makə faaratə ci ənjə a 'wa yasəpa. Ɗuunuunə ŋga Əntaŋfə ca ɓərə ha'ə davə.

12Tə'i magərə mahwala ŋga vəranəkii da i uura mayinyinəkii pu'u aji bəra'i, da malaa'ikanyinə pu'u aji bəra'i ətə ba'avə ənji nəhə uura mayinyinəkii aaciitii. Ma ashi uura mayinyinəkəya, kə naahəvə ənji ləmənyinə ŋga slikərənyinə pu'u aji bəra'i ŋga ənji Isərayiila.

13Taa ka ŋgutə purəŋanə ənfwadə patə, tə'i uura mayinyiitsə makkə, waatoo, makkə da tsaaŋwa, makkə da hwarəma, makkə da waka, makkə da baŋgawə əsə.

14Ma mahwala ŋga vəranəkii, agyanə faaranyinə pu'u aji bəra'i mbuki ənji. Aagyanətii naahətə ənji ləmənyinə pu'u aji bəra'i ŋga masləkee ənji ŋga Uundzə Baga.

15Ma acii malaa'ikatə ca waɓə da nya, tə'i zala ŋga əndzənə ka gəlatəginə də vəranəkii da uura mayinyinəkii da mahwalakii.

16Ma bwaŋənə da gərənə ŋga vəranəkii, mbərə mbərə taa dama patə. Wata malaa'ikatə a gəlatə vəranəkii də zalatə ŋga gəlaginə. Ma gəlatə ca, kiloomeetaf dəbu'u bəra'i da gya'ə bəra'i nə gərənəkii a panə da gərənəkii aadəgyə. Ha'ə nə bwaŋənəkii əsə.

17Ca gəlatə gərənə ŋga mahwalakii aadəgyə, meetaf mədəfə pu'unə aji bəra'i, makə sətə ɗii zala ŋga gəla də uushi'inə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18Də faara ətə ci ənjə a 'wa yasəpa ghənyi ənji mahwala ŋga vəranəkii. Ma vəranəkii əsə, də əndzənə ghənyi ənji, ŋunyikii, wata yaŋə makə dyarugala.

19Anə faariinə ətə da məghərəvənə davə mbuki ənji mahwala ŋga vəranəkii. Ma faara ŋga təkəŋwanə, faaratə ci ənjə a 'wa yasəpa. Ma faara ŋga bəra'inə, faaratə ci ənjə a 'wa safira. Ma faara ŋga makkənə, faaratə ci ənjə a 'wa agata. Ma faara ŋga ənfwaɗənə, faaratə ci ənjə a 'wa iməradə.

20Ma faara ŋga tufənə, faaratə ci ənjə a 'wa wanikisa. Ma faara ŋga kuwanə, faaratə ci ənjə a 'wa sarədisa. Ma faara ŋga məɗəfənə, faaratə ci ənjə a 'wa kirisoolita. Ma faara ŋga tighəsənə, faaratə ci ənjə a 'wa beerila. Ma faara ŋga əliŋənə, faaratə ci ənjə a 'wa toopaza. Ma faara ŋga pu'unə, faaratə ci ənjə a 'wa kərisooparasə. Ma faara ŋga pu'u aməntaŋənə, faaratə ci ənjə a 'wa yiyakinta. Ma faara ŋga pu'u aji bəra'inə, faaratə ci ənjə a 'wa amatisəta əsə.

21Ma uura mayinyinəkii pu'u aji bəra'i əsə, də faara ətə da məghərəvənə davə ətə ci ənjə a 'wa lu'ulu'u ɗii ənji. Taa ŋgutə rəŋwə agi uura mayinyiitsə pu'u aji bəra'i, də lu'ulu'ukii rəŋwə ɗii ənji. Ma rəgwa asəkə vəranəkii əsə, də əndzənə ɗii ənji, ŋunyikii, wata yaŋə makə dyarugala.

22Maneemə nyi ka yi ŋga Əntaŋfə asəkə vəranəkii. Acii i Əntaŋfə Slandanə Əndə baawəɗa da Uundzə Baga, tii də natii nə nə ha ŋga paslənə davə.

23Pooshi nafalə ŋga ɓərənə ŋga uusəra taa ŋga ləgiɗə asəkə vəranəkii. Acii məghərəvənə ŋga Əntaŋfə da ŋga Uundzə Baga ca ɓərə asəkəkii.

24Ka wiinə nə slikərənyinə ŋga duuniya patə agi ɓərənəkii. Ma meeminə ŋga duuniya əsə, ka kərənə nə tii gənatii aasəkə vəranəkii ka ɗuunətənə də Əntaŋfə.

25Ma uura mayinyinə ŋga vəranəkii əsə, mawunəkii ndzaanətii taa guci patə, acii pooshi vəɗə davə.

26Ka kərənə nə ənji ŋunyi uushi'inə da gəna ŋga slikərənyinə patə aasəkə vəranəkii.

27Amma pooshi ma'ajijinə uushi'inə ka dəmənə aasəkə vəranəkii. Taa əndətə ca ɗaaɗa bwaya uushi'inə taa jirakənə, paa ci ka dəmənə aadəvə aasəkə vəranəkii. See əndətə nyaahə ənji ləməkii aasəkə ləkaləkatətə ŋga Uundzə Baga, waatoo ləkaləkatətə ɗii ləmə ŋga ənjitə ca upaa əpinə ŋga ca'ə ndəŋwə ndəŋwə asəkəkii.

Səniinə 22

1Ma daba'əkii, malaa'ikatə a ɓaarii ka nyi gəərə ŋga ma'inə ətə ca vii əpinə. Ɗawə ɗawə saakii nə ma'inəkii. Ca hwaya ka hatə ɗii dəgələ ŋga ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə tii da ŋga Uundzə Baga.

2Ma ma'iitsa, agi huyinə ahadahada rəgwa ŋga vəranəkii. Ma anə ndəra ŋga gəərəkii əsə, tə'i ənfuginə daga daga. Agi poonə nə ənfuginəkii pu'u aji bəra'i agi fəza. Taa ŋgutə ləgiɗa, ha'ə nə tii ka poonə. Ha'ə nə manakii əsə. Ka mbəɗəpaanə nə ba ŋga ənfuginəkii də slikərənyinə ŋga ənji duuniya patə. Ənfuginəkii ca vii əpinə əsə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3Ma asəkə vəranəkii əsə, pooshi ənji ka lapaa sətə tifyagi Əntaŋfə ka giirənə. Dəgələ ŋwaŋuunə ŋga Əntaŋfə da ŋga Uundzə Baga na ndzaanə asəkə vəranəkii. Ənji nə'unə tə ci əsə, kadə nə təya paslə tə ci,

4təya nee ka kəŋwaciinəkii, ənjə a naahəvə ləməkii aa kəŋwaciitii.

5Pooshi vəɗə na ɗa ma'ə. Pooshi ənji na moo garəkuwa taa uusəra, acii Əntaŋfə Slandanə ci saakii na ndzaa ka ɓərənatii. Ka ɗanə nə tii ŋwaŋuunə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə.

6Wata əŋki malaa'ikatə ka nyi, “Ma waɓəətsa, gooŋga, mayarədakii əsə. Əntaŋfə Slandanə vii Ma'yanaakii ka anabiinə, ci sləkee ka malaa'ikaakii aaɓii ənji paslənə tə ci ka ɓaarii ka tii sətə na slənə tyasə kədəhə.”

7Əŋki Yeesu, “Wanyiitsə ka dzənə kədəhə. Ənji barəkaanə nə ənjitə ca nə'utə waɓənə ŋga anabaakwaanə ənə asəkə ləkaləkatəna.”

8Ma nyi, Yoohana, kə fii nyi uushi'iitsa, kə nee nyi də ginəki əsə. Makə fii nyi, nya tsaamə, wata nya gərə'waanə atsaa səɗə malaa'ikatə ɓaarii ka nyi uushi'iitsə, kaa nya paslə tə ci.

9Amma əŋki ci ka nyi, “Ga ha ɗa ha'ə! Acii nyi maa, əndə slənə ŋga Əntaŋfə nə nyi makə noonə da ndzəkəŋushi'inəku anabiinə da patənə ŋga ənjitə ca nə'utə waɓəənə asəkə ləkaləkatəna. Tə Əntaŋfə paslənəku.”

10Ca tsakə banə ka nyi, əŋki ci, “Ga ha kapaa waɓənə ŋga anabaakwaanə ənə asəkə ləkaləkatəna kaa ca ndzaa ka ma'umbee uushi. Acii kədəhə nə uushi'iitsə patə ka slənənə.

11Taa wu ca slənə bwaya uushi'inə, bwaya uushi'inə dzənəkii də slənənə. Taa wu nə əndə ɗii ajijinə əsə, ma'ajijinəkii ndzaanəkii ətsa. Ma əndətə ca slənə tantanyinə, tantanyinə ndzaanə slənaakii. Ma əndətə malaaɓakii, malaaɓakii ndzaanəkii.”

12Əŋki Yeesu, “Wanyitsə ka dzənə kədəhə. Ka ŋgərəənənə nə nyi shikwaaki, kaa nya vii ka taa wu mbərə mbərə da sətə slənyi ci.

13Nyi nə ŋga təkəŋwanə da ŋga muudinə, nyi 'watəgi, nyi na uudəpaa əsə.”

14Ənji barəkaanə nə ənjitə ca kuɓəgi kəjeerənyinatii ɗawə ɗawə, kaa təya upaa rəgwa ŋga dəməgərənə da uura mayi aasəkə vəraata, təya adə mana poo ŋga ənfwə ətə ca vii əpinə.

15Ma ənjitə pooshi na upaa rəgwa ŋga dəməgərənə aasəkə vəranəkii, tii nə ənjitə bwasee ka tantanyinə, waatoo ənji slənə bwaya uushi'inə, da mwaɓiinə, da ma'aləhiinyinə da ənji ɓəələ ənja, da ənji paslə uuləminə, da ənjitə kaɗeesəkə ka tii nə jirakənə, təya jirakə.

16“Nyi Yeesu sləkee ka malaa'ikaaki, kaa ca ba koonə ənji ŋga Ikəliisiyanyinə tə uushi'iitsa. Nyi nə maɗuunə jijinə ŋga Dawuda, nyi nə vooɗa ŋga pukə də ha əsə.”

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17I Malaaɓa Ma'yanə da Maɗanə ca ba, “Shiwa!” Taa wu patə fii ətsa, wa ca ba naakii əsə, “Shiwa!” Ma əndətə kəshi ma'igiirənə tə ci, ca moo sa ma'inə ətə ca vii əpinə, wa ca shi ka sanə ŋga zaɓə yadə ki'inə.

18Ma ɗiya, nyi Yoohana ca dzalə tə taa wu patə. Taa wu patə ca fa waɓənə ŋga anabaakwaanə ənə asəkə ləkaləkatəna, ga ca tsakəvə əndə'i uushi aanəkii. Maɗa kə tsakəvə ci, ka tsakəvənə nə Əntaŋfə ka ci asaranyiitsə nyaahə ənji asəkə ləkaləkatəna.

19Taa wu patə ŋgərəgi agi waɓənə ŋga anabaakwaanə ənə asəkə ləkaləkatənə əsə, pooshi Əntaŋfə na vii ka ci rəgwa ŋga adə mana ənfwə ənə nyaahə ənji agyanəkii asəkə ləkaləkatəna, waatoo ənfutə ca vii əpinə. Pooshi Əntaŋfə na vii ka ci rəgwa ŋga ndzaanə asəkə vəranaakii əsə, ənə nyaahə ənji agyanəkii asəkə ləkaləkatəna.

20Yeesu ɓaarii oo'i, ma uushi'iitsa, tantanyinə. Ci bii oo'i, “Ndilə ndilə, ka dzənə nə nyi kədəhə.” “Aamiina. 'Ya'ə Slandanə Yeesu, shiwa.”

21Wa pwapoonə ŋga Slandanə Yeesu a ndzaa da patənə ŋga ənji ŋga Əntaŋfə.

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer "não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR" (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: "e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações" (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2021, Vitória/ES - Brasil

Capa: Floresta em Região Tropical. Trata-se de imagem disponibilizada na internet, dentre as que não informam haver restrição ao uso.